كتاب شرح گلستان لسودی

معلم ٢٩

دیکر مربع بیوك حجره سقفلرینه اولان کوسهون

کوشه‌لری اوطه‌لر زاویه‌لری شقفلرندر

نقیب الاشراف محمود افندی [illegible]

٥٠

اوصاف سودی

سودی افندی مرحوم بوسنوی بر یار اعتبارده کلمات علم و عرفاندن
مظهر سودمند بیشمار اولوب طریق علم سالک اولدقدن صکره بر مقدار وظیفه
تقاعد ایله قناعت ایتمش ایدی ابراهیم پاشا سرای اوغلانلری خاص تعلیمنه تعیین
اولنوب اول مشغله ایله بیک چدود نه عزم عقبی البلدی مولانای مرحوم سواد کرجنبش فاخره علوم مبانی
معتقدات سدید معلم مفید ایدی دیوان حافظ و مثنوی و کلستان و بوستانه شرح
و کافیه و شافیه یه ترجمه وار در مقبول اولیا الانظار در [illegible]

٤١٠٥

قد وقف هذا [illegible] السلطان [illegible]
مالک [illegible] البرین والبحرین خادم الحرمین الشریفین السلطان [illegible]
السلطان الغازی [illegible]
[illegible] الله [illegible]
[illegible] الحرمین
[illegible]

حضرت شیخ بسمله ذکر ندنصکره حدیث شریفه اقتدا ایدوب حمد خدایی ذکر ایلدی و بیوردی

منت خدایرا زیرا حقیقت حمد خدا ذات باریک صفات کمالیه سنی مشتمل کلام ذکر

ایلکدر لفظ حمدی ویا بعض مشتقاتنی بخصوصه ذکر ایلمک واجب دکلدر نته که حاشیهٔ مطالع

جنید بغدادیدن روایت ایدوب بیوردی حقیقة الحمد اظهار الصفات الکمالیة یعنی حقیقت حمد

حاوی متعددٍ آنی مشتمل الفاظی ذکر ایلمک دکلدر حاصلی لفظ حمد و مشتقاتنه مخصوص دکلدر حقیقت

حمد بلکه هر کلام که خدانک صفات کمالنه دلالت ایدر کرک عربی و لاله اولسون کرک ترکیه منت

ایله و تا شر مصدر در منّ یمنّ دن یعنی نصر بابنک مضاعفندن تو بنجله تنبیه ده مستعملدر منّ توبیخ

اولدرکه برکسه به برنسنه اعطا ایلیه سن صکره اذا وجفا ایچون باشنه ققمه سین یعنی بو منت

عقلا و شرعا مذمومدر نته که قرآنده بو منتک نهینده آیت کریمه وارد اولمشدر قوله تعالی لا تبطلوا

صدقاتکم بالمن والاذی و منّ تنبیه اولدرکه سودککه بعض نسنه انعام ایلیه سین صکره تحقیق

طریقیله یعنی محبت و مودت جهتندن ایلدیکک عطایایی تعدید ایلیه سین انکا محبتک ظاهر اولغنه

متنبه اولماغیچون و بو منت عقلا و شرعا مقبولدر نته که آیت کریمه بوکه دلالت ایدر قوله تعالی الله

یمن علیکم یعنی ذات باریه ایکی طریقیله منت اثبات ایلمک اعتراف و اقرار طریقیله یعنی

بو قدر نعم جلیله که بیزه اعطا ایلمشدر و هر دم و هر ساعت اعطا ایدر اکر بزه منت ایلسه

لایق و سزاوار در دیمکدر اخبار طریقیله دکلدر یعنی بو اثبات اعتراف طریقیله در اخبار

طریقیله دکلدر یعنی بزه منت ایلدی دیه ویا ایلر دیمک دکلدر پس بو اعتراف محض شکر

و ثنادر خدا آیه ایله ویا شر ایکی معنا بیننده مشترکدر برینی ذات باریه اسمدر غیر بین الله کبی که

غیره اطلاقی جایز دکلدر و برسی صاحب و رب معناسنه درکه خدا و خانه خدا کبی صاحب خانه دیمکدر

بونده یا ساکن او تنبیه لازمدر معلوم اوله که هر کلمه نک که آخری الف یا و او اوله انده بو

حکم بر یا مقرر در نهایت حالت اضافتده اثباتی لازمدر کرکه او کلمه صفتنه مضاف اولسون

بوی و لاو برکبی کرکسه غیریه مضاف اولسون بوی ماه کبی ما حفظ را بخیر اللام جاره کبی

تخصیص افاده ایدر المنة لله کبی یعنی منت اللهکدر و منتدار حقیقتدر و جهد در مذکور اعتراف

طریقیله منت اللهه دیمک دکلدر زیرا انسان اولدر و بز ممنون علیه ایز پس منت انکدر بزه برم

اکا دکل معلوم اوله که مسعود روحنک اوداب بخشندن اولی المنة لواهب العقلدر پس انده

جاری اولان

جاری اولان مباحث و مناقشات بونده جاریدر اما طالب تحصیل فارسی اولنه مناسب ملایم

اولمغیچون ترک اولندی عزّ فعل ماضی مفرد مذکر غایب صیغه سیدر لغتده بو لغیدن نسیه و رلم

اما بونک کبی یرلرده بی مثل و مانند معناسنه تضمین ایدرلر معنای استمرار مراد در یعنی دائما عزیز

در دیمک اولور واو حرف عطفدر قیاس بونده واو اوله همزه بیننده مضموم اوتمقدر

اما عربی کبی مفتوح و منفعله شهرت بولمشدر جل استخرکبی فعل ماضی مفرد مذکر غایبدر

لغتده عظیم دیمکدر اما بونک کبی یرلرده متعال معناسنی ویررلر اوکه بودرکه غزیه عطف

تفسیری اعتبار اولنه بو ایکی جملهٔ فعلیه معنا جهتندن خدایه صفت واقع اولمشدرکه حرف

رابط صفت سو یا حرف تعلیلکه بو ازاده او اتور ما قبلی ما بعدینه ارتباط ایچون کلمشدر

دیمون نه ربط ایلدکنی تعیین ایلمک علت نامکدن ناشیدر طاعتش طاعت مصدر در

طاع یطوع دن یعنی نصر بابنک اجوف واوسندن انقیاد معناسنه ضمیره اضافتی مصدرک

مفعولنه اضافتی قبیلندندر خدایه راجعدر خدایه طاعت وانقیاد دیمکدر موجب اسم فاعلدر

افعال بابندن بونک کبی یرلرده سبب معناسنه در ما بعدینه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه

اضافتی در مضاف بولان البته مکسور الاخر اولور قربتست قربت قرب یقرب دن یعنی

حسن بابندن مصدر در قرب کبی نقیض بعد در تقیلوق معناسنه سیبی و تا اوات خبر در

است الفک فتحیله ادات رابطه در بین الف همزهٔ مجتلبه اولدغی بلمزمیشی طاعت

مبتدا و موجب خبری مخصوص ترکیب انجلیون خداکه اکه طاعت وانقیاد ایلمک تقیلقنه

سببدر زیرا قرآنده واسجد واقترب بیوره شد رمنه سندن منشی ضمیرک اصلی انش

ما قبلنده همزه ایله انکیچون اخرنده خا اولان کلمه ده اظهار اولسه همزه ثابت اولور فقره

انش کبی در بین همزهٔ مجتلبه آیله همزهٔ اصلیه تشخیص ایلمزمیشی و بشکر اندرش و امدیا بقا

مذکور اولان کبی در قیاسده و استعالده لیکن بونک کبی یرلرده ما قبلی ما بعدینه وصل او

واو تلفظ اولنماز بلکه ما قبلنده حرفک مضموم اوتمسنه علتدر ایچنی تنام ویا حرف

ظرفدر عربیده فی کبی و شکر بعضلر که منعمه انعامیچون تعظیم معناسنی ویرر شکرک وحمدک

حدحک تفصیلیله معنالرینه مطلع اولمق استین حاشیهٔ مطالعه مراجعت ایلسون اندر

متضمن اولان معنای ظرفیتی تاکید ایدر بو اسلوب کلام عجمده اکثر من ان یحصی واشهر

من ان یخفی در نته که بو کتابده مواضع متعدده ده وارد اوله کرکدر ان شاء الله تعالی بونده

وانیدر تخسابن لفظ ایچون کلمشدر دینیلر مذکور تقریرده بیجبر المتمس کرشین ضمیری

خدایه راجعدر مزید میمک فتحیله مصدر میمیدر زیاده معناسنه میمک ضمیله افعال بابندن مصدر

میمی اولمه سنی تجویز ایلین عندی سوبلمش مزید زاد یزید دن یعنی ضرب بابنک اجوف

یا سندن لازمله متعدی بیننده مشترکدر بونده لازم واقعدر نعمته اضافتی مصدرک فاعلنه

رد [illegible] و شمعی

رد شمعی

رد سروری

رد کافی و ابن سید علی

رد سروری و شمعی

رد ابن سید علی و سروری

اضافتی قبیلندندر وینه سیتی و تا ادات خبر مقدردر زیرا تا علتدر که فقرهٔ اولیٰ ده
برادات ذکر ایلمیه‌لر فقرهٔ ثانیه‌دن حذف ایدوب تقدیر ایدرلر و بو ادات خبر معناسنه
جهتندن شین ضمیره مقیددر و بو فقره فقرهٔ اولایه معطوفدر و مزید مؤخر مبتدا و بشکر
مقدم خبری و جائزدر که مزید ظرفک فاعلی اوله و بشکرش مزید نعمت ثابتست تقدیرنده
اوله حاصلی جملهٔ اسمیه جملهٔ اسمیه‌یه معطوفدر و یا ظرفیهٔ اسمیه‌یه پس محصول ترکیب
اللهک شکرندن اولمق ازدیاد نعمته سببدر نته که خدا کلام مجیدنده لئن شکرتم
لازیدنکم حاصلی خدانک ویردیکی نعمته شاکر اولمق جلبنه و خارج اولان هوا در عجبه دم
ویرلسه و نتیجه سو فخر دیرلر و یا حرف وحدتدر هر نفس دیمکدر که حرف رابط صفتکه
ارتباط ایچوندر و یوا ططلاق ایلیوب اجمال ایلمشدر فرو می رود فرو بونک کبی یرلرده اشتمالی
معناسنی افاده ایدر اداتدر اما اکثر تواکیدده مستعملدر نته که وارد اولان محلدن تعیین اولنور
ان شاء الله تعالی فرونک اصلی فرود در تخفیفا حرف اخیر حذف اولنمشدر دیمن خزینه‌ایله
اسم فرق ایلمزمش می ادات حالدر فعل مضارعدن اما ماضیدن ادات حکایتدر وگاه
اولور که مضارعدن بی استقبالیه معناسنی افاده ایدر و گاه اولور که مقام استمرارده
مستعملدر بونک کبی رود فعل مضارع مفرد غائبدر رویدندن مشتقدر دیمکدر معلوم اوله که
فارسی مصادرینک اخری نون اولور و نونک ماقبلی یا تا اولور و یا دال و تانک ماقبلی یا اولور
جمیع مشتقات عجم قیاسیله اندن مخرج اولور اما تالی مصدر و دالک ماقبلنده یا اولمیان مصدردن
ماضی ایله اسم مفعولدن غیری نسنه دن مشتق اولماز بو اسلوب ضبط اولنیجه جمیع مشتقات
عجم قیاسی اولور مصیح برنسنه سی سماعی اولماز نهایتی فکره برمقدار ریاضت ویرمک استر
محصول ترکیب هر بر نفس که اشتغا ایدر یعنی جوف حیوانه نزول ایدر ممد حیاتست
ممد میم اولک ضمی و ثانینک کسری و دال مشدد ایله افعال بابندن اسم فاعلدر قوت
ویریجی معناسنه حیاته اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر حیات دیرلکدر
مصحفدن الف و او شکلنده یازیلور اما غیری یرلرده الف کندی صورتنده یازیلور سیتی و تا
ادات خبردر سابقا ذکر اولان کبی ممد حیات دیمک حیاته عون و قوت ویرر دیمکدر
حاصلی امداد حیات ایدر دیمکدر و چون بر می اید مفرح ذات و او حرف عطفدر استعمالی
سابقا بیان اولندی و چون ادات تعلیلدر ترکیبده و فارسیده لفظلر نهایتی ترکیبده
تعقلیله مستعملدر چونکه دیرلر بر بوندن حرف استعمال در آید فعل مضارعدر ایدر ایدندن کلمیدر
دیمکدر فاعلی نفسه راجع ضمیر مستتردر ایدامدن تلفظندن فعل مضارعدر دیدی مذکوری فاعلیدن
اکاه دیمکل ایمشمش بر حرف خروج معناسنه متضمندر چیان دیمکدر مفرح اسم فاعلدر تفعیل
بابندن سوندیریجی معناسنه ذاته اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر ذات بوندن شینیکه

عینی وحقیقتی

عینی و حقیقتی درو بنه ادات خبر مقدردر محصول ترکیب و چون که مذکور نفس جوف حیوانه
خارج اوله یعنی چیقان ذاته فرح و سرور ویرر معلوم اوله هوانک داخلینه تنها نفس و خارجنه
تنها نفس بیورد عینیدر مجاز مرسل طریقیله در یعنی کلی ذکر ایدوب جزؤ مراد ایلمک اعتباریله در
والا نفس مجموعه داخل و خارج اولان هوادر و مذکور اولان خواصیدر نته که بوندن صکره
کلن فقره ده تعیین بیورر و داخلی خارج اوزره تقدیم ایلدی زیرا حین تنفسده خارج اولان
هوا داخلک عینی در بدون العکس حضرت مسیح امداد حیاتی هوای داخله و تفریح ذاتی خارجه نسبتندن
شؤن مناسبتی رعایت ایلدی که گویا که هوا خارجدن کلوب جوف حیوانیه دخولله حیاته مدد
و قوت ویردی و نزولیله جوف حیوانیه به ثقلت و تضییق و قلوب اضطراب ویردی
پس خروجی سببیله قلوب اضطراب دفع اولنغله ذاته خفت حاصل اولدی که مورث فرح
و نشاطدر پس در هر نفسی دو نعمت موجود است پس بونک کبی یرلرده شرطک
جوابنه داخل اولان فا معناسنه دردر حرف ظرفدر نفسی یا حرف وحدتدر و واو رسمیله
ایکی دیمکدر نعمت معروف موجود ظاهر محصول ترکیب و قتا که هوا داخل و خارجک
وضعی مذکور اولان کبی اولدیسه امدی هر بر نفسده ایکی نعمت بولندی زیرا امداد حیات
بر نعمت و تفریح ذات بر نعمت اولدی و تو ایکی وصفک بر یسی منقطع اولسه ذاته هلاک
لازم اولور هر نعمتی شکری واجب بوندن ده بر حرف استعلادر نعمتی یاسی حرف
وحدتدر شکری یاسی حرف تنکیر اولمق اولادر و حدتدن محصول ترکیب چون که هر بر نفسده
ایکی نعمت بولندی پس هر بر نعمته بر شکر واجب اولدی بیت   از دست و زبان که
برآید   کز عهدهٔ شکرش بدر آید   از بوندن من ابتدائیه معناسنه دست فارسیده
ال معناسنه و او حرف عطفدر زبان زانک فتحی و ضمیله دیلک بدن قائمه دلدر لسان معناسنه
که بیه اضافتی لامیه‌در و که بوندن ذوی العقوله دلالت ایدر اسمدر کیم معناسنه اما حرف رابطه
اولان که متعددر اوان شاخه یعنی هر بری محلنده بیان اولنور برآید بو ترکیب حصول معناسنی
متضمندر حاصل اولور دیمکدر بوندن دست ذکر مورد شکرک عمومنه اشارت ایچوندر
یعنی شکر لسانله و جوارحله اولور دیمکدر و کز اصلنده که از ایدی که حرف بیان تمهمدن عینک
ضمی و هانک سکونیله جهه معناسنه مستعملدر آخرنده یا رسمی شکلنده یازلدیغی ایچون
اضافت ایچون بر همزهٔ مجتلبه داخل اولدی شکره اضافتی و شکرک ضمیره لامیه‌لردر
شین ضمیر مذکور خدایه راجعدر بدر آید با حرف صله در قیود و در باب معناسنه بدر آید چیقه
کلور دیمکدر بوندن کله معناسنه در حق و جان کنایه‌در محصول بیت کیمک الندن و دلندن کلور
یعنی کیم قادردر که خدانک شکری حقندن و عهده سندن کله یعنی کیمسه خدانک شکرینی
کما ینبغی ادا ایلر مراد استفهام انکاریدر و بیتیله اشتهاد ایلدی حقیقت شکری کیمسه ادا

ایلمکه قادر اولمدوغمه زیرا حضرتنه ایکی شکر لازم اولیجق سائر نعمتلره نه قدر شکر لازمدر اعملوا آل داود شکرا وقلیل من عبادی الشکور اعملوا فعل امر جمع مذکر مخاطب در آل بونده اتباع واشیاع معناسنه در داود انبیادن نبی اسمیدر بزم بیلدیگمز اسمدر سلیمان پیغمبرک باباسیدر حضرت زبور اکا نازل اولمشدر آل منادی مضافدر انوکیچون منصوبدر وداود مضاف الیه در کسره یرینه فتحه ایله در غیر منصرف اولدیغیچون شکرا منصوبدر یا مفعول له اولمغله ویا مصدر لغله واو حرف ابتدا ویا حرف حال قلیل ازدیمکدر مقدم خبردر من حرف جر قلیل متعلق در عبادی عبدک جمعیدر سیوطی عقود جمان شرحنده یکرمی دورت جمعنی ایراد ایلمش اما بوراده ذکری مناسب دکل یا ضمیر متکلم وحدهدر شکور مبالغه شاکر معناسنه در ومؤخر مبتدا بعضلر دیدیلرکه بو آیت آل داوده دنیلمی حکایه در یعنی آل داوده امر ایلدک ایا آل داود دیدک خدایه عمل وطاعت ایلک شاکر اولدیغکز حالده ویا شکرانه ایچون ویا عمل وشکر ایلک شکر ایلمکله حال لوکه نیم مبالغه شکر ایدر قوللرم ازدر شاکر قوللرم کثیردر اما مبالغه طریقیله شاکر قوللرم قلیلدر لیکن حقیقتله شاکر قوللرم نادردر والنادر کالمعدوم در زیرا حقیقتله شکر اعضاسندن هر عضوینه ایچون خلق اولدیسه اکا صرف ایلمکدر مثلا گوزی وقولغی ودلی خیرلی ایشی گورمکه وایشیدمکه وسویلمکه خلق ایلمشدر خالق بیسی بو وجهله شاکر حکم عدمدهدر حضرت شیخ بیت سابقک مضمونني مؤکد بر قطعه ایراد ایدر قطعه بنده همان به که زتقصیر خویش عذر بدرگاه خدا آورد قطعه گفتده بر پارهدر دیمکدر اما اصطلاح شعراده بر نظمه درلرکه مطلعی اولمیه بیتی قولیدر عبد معناسنه بونده مبتدا واقع در بس بر ادات مثله یعنی یا تقدیر ایدیلمز زائد ایلمشلر همان بو لفظی بعضلر مؤکد اعتقاد ایلدیلر وکلمه تحسین لفظ وتزیین کلام ایچوندر دیدیلر وبعضلر هر کیمدن هم ایله آن دن دیدیلر هم ادات تأکیددر آن اسم اشارت استعماله وطبعه بولنمایمدر به بای عربینک کسره ویای اصلیه ایله یک معناسنه در بهجه اولی دیمکدر یورادده ابو معناسنه در نیک لفظنه مرادف دنیلر غفلت ایلمشلردر که حرف بیان زکسره له حرف ابتدادر من معناسنه ازدن مخفف در تقصیر تفعیل بابندن مصدردر لغتده تقصیر معناسنه در اما بونک کبی یرلرده اکسکلکدن کنایتدر خویش واو حرف رسمیدر یعنی کتابت اولنور اما تلفظ اولنماز نهایتی خانک کسرهسی ضمه یه رومی اوقنور رسم واوی رعایتیچون خواجه واستخوان وخواب وخواست وخویشتن واولر بوقبیلهدندر معدودهدر فارسیجه بورتش دیرلر وخی کشی اکسکلکی دیمکه دیرلر آورد فعلینک مقدم مفعول صریحیدر اوردونک ... فتحهله فعل مضارعدر آوردندن کنه واوک فتحهسی واوک ضمهسیله اوقیانلر فارسی بلمزمش بدرگاه با حرف صلهدر تعیید باب معناسنه وکاه کاف عجمیله

ادات ظرفیدر زماندن ومکاندن مستعمل لفظدر قپی یری دیمکدر اما تعظیم ایدوب قپی اوکیله تعبیر ایدرلر بحر بیدن جناب له تعبیر ایلدکلری کبی معلوم اوله که الفدن وواودن ویادن صکره جار اصلیه واقع اوله بونلرک حذفی جائزدر مثلا کاه وکه وکوه وکه وجه وده درلر خدایه اضافتی لامیه در ومفعول غیر صریحیدر اوردک فعل مضارع مفرد غائبدر اوریدندن وخبر مبتدا مذکوردر بوندن کتوره دیمکدر اوردن فعل مضارعدر اوردن لفظندن دیین اشتقاق احوالنی بلمزمش محصول بیت قولیدر اولیکدرکه کندینک عمل وشکرینی اکسکلکندن اللهک درکاهنه عذر کتوره یعنی عمل وشکری قصورینه اقرار واعتراف ایدوب خدایه اعتذار وعجز کوستره تصویر معتاده همان حسکه اول لفظی ایراد ایدن زائد ایلمش قطعه ورنه سزاوار خداوندیش کس نتواند که بجا آورد ورنه واگر نه دن مخففدر عربیده والا معناسنه در سزاوار سزیدندن مشتق لایق معناسنه در اصلندن سزالایق دیمکدر وواو ادات نسبتیدر ح معناسنه بحسب ترکیب لایقلی دیمکدر بر مضاف محذوفدر تقدیر عمل سزاوار در که اوردک مقدم مفعولیدر خداوندن اضافتی لامیه در خداوند صاحب ومالک معناسنه اسمادر وکاه اولورکه عظمت وکبریا معناسنه استعمال اولنور تقابل ویا حرف مصدردر ضرورت وزنیچون فتحهله اوقنور شین ضمیر خدایه راجعدر کس مبتدا کمسه دیمکدر وما بعدی خبری نتواند نون مفتوحه حرف نفی در حکم قصد اولنان یرلرده ما بعدینه متصل یازیلر بونده که کبی حرف بیان نتواند در بجای با حرف صله جار بوندن محل معناسنه در بر آورد مقدم مفعول غیر صریحیدر محصول بیت قولیدر که خدایه عجز وتقصیر خدمت اظهار ایلیه یوقسه خدانک صاحبیت مالکیتنه لایق تعالی عمل وطاعتی یعنی اکا لایق شایسته عمله قادر دکلدر که یرینه کتوره حاصلی خدانک عظمت وکبریاسنه لایق عملی کمسه ادا ایده من وکرزه حرف نفیک بیاننده بونده مفتوحدر وکاه اولورکه مکسور اولور وکرنه منمعان خاکم که مستم صحار رسیمله نون نافیه مکسور اوقنمغه حکم تلنت تأملدن کلور بلکه مکسور اوقنان نون نافیه یا یله یازیلور واوقنور دیرلر مثلا وجا اسم خاصدر وزمین اسم عامدر دیین هر جونشیجه تشخیص ایدن ممکن زیرا جا مطلق مکان معناسنه در وزمین ارض معناسنه نهایتی زمین کل جاده جزو حکمنده در آنیان وناطق کبی باران رحمت بی حسابش همه را رسیده بارانه صفت مشبههدن منقول اسمدر یعقوره دیرلر زیرا آب باریدن یعقدر یسی بو مناسبتله یعقوره اسم قلندی رحمت اسمیلکدر بی ادات سلبدر جوامعدن مخصوص حساب مصدردر نصر بابندن بونده صاب جی معناسنه در اما علم بابندن اولنجه افعال قلوبدن اولور ظن معناسنه ومصدرلری بوصیغه اوزره کلمز باراننک رحمته ورحمتک بی حسابه اضافتلری بیانیه در وشینه اضافتی لامیه در

بی حساب لفظی باران رحمتك وصفیدر دیمك غریب تردید بیورمش جمیع معاسنه اسمار ورا حرف صله در رسیده ارشمش دیمكدر اسم مفعولدر رسیدندن دینیلور ملاحظه سنز سویلمش زیرا اسم مفعول اولدر که نائب عن الفاعله مسند اوله بوبابده فاعلنه مسند در پس اسم مفعول اولمغه قابل دکل نهایتی صیغه ده اسم مفعوله مشترکدر امدی بونك کبی صیغه لرده ماضیدن قصد دیو اطلاق ایلمك وجهدن خالی دکل محصول ترکیب خدانك حسابسز ونهایتسز رحمتی یغموری یعنی رحمتی جمیع کائناته ایرشمش حاصلی جمیع کائنات رحمتی دریاسینه مستغرقدر ٭ وخوان نعمت بی دریغش همه جا کشیده ٭ واو حرف عطفدر خوان بوندن واو رسمیله صفره وسینی وحرسنه که ایچنده طعام یرلر اکا درلر نعمت معروفدر دریغ لفظ مشترکدر حسرت وکوتلیلمك تسغغموع بنیك بوندن معنای اخیر مراد درشینه اضافتی لامیه در معلوم اوله که ضمایره اضافت جمیع زماندن لامیه در وخوانك نعمته اضافتی لامیه در مجازا وبی دریغه بیانیه جا بوندن یرداری معاسه یا قافیه رعایتیچون حذف اولندی کشیده بوندن اسم مفعولدر چکلمش معاسه محصول ترکیب دخی خدانك نعمتی صفره سی جمیع یره یعنی هر یره چکلمشدر یعنی تمام دنیاده جمیع اشیایه نعمتی واصل وحاصلدر بو ایکی فقره ذو القافتیلن واقع اولمشدر برقافیه سی همه را وهمه جا در وبرقافیه سی رسیده وکشیده در ٭ پرده ناموس بندکان بکناه فاحش نذرد

پرده معروف ناموس عربیدر عرض ووقار معاسه بندکان اخرنده هامی رسمی اولان اسمه الف ونون وجمع ویا حرف مصدر یعنی یای مصدر لاحق اوله هاء رسمی کاف عجمیه مبدل اولور بندکان وبندکی کبی پرده ناموس اضافت بیانیه در وبندکانه اضافتی لامیه در بکناه با حرف سبب وکناه کاف عجمینك ضمیله یازوق دیمکدر الف ایله والفسز لغتدر فاحش صفت مشبهه در شول یرمه درلر که حددن تجاوز ایلیه کناه فاحش اضافت بیانیه در نذرد دالك وراءنك فتحیله فعل نفی مستقبلدر یرتماز معاسه رالك تشدید تحریفات عوامدندر زیرا افعللرینده تشدید یوقدرنته که رشید الدین وطواط عروضنده بیورمشدر و حروف فرخله سؤال ایراد ایدوب غلبه استعمالدن ناشیدر دیو جواب ویرمشدر لکن ضرورت شعریچون بعض حروفده تشدید اثبات ایدرلر علی الخصوص راده ومیمده محصول ترکیب خداقوللرینك عرض وناموسی پرده سنی بارز فرکناه سببیله پرتمز یعنی اشکاره وتشهالرین اشلدکلری معاصی سببیله بونلری رسوا ایلمز حاصلی قبیح اشلرینی اظهار ایدوب قوللرینی روسیاه ایلمز ووظیفه روزی بخطای منکر نبرد ٭ وظیفه انسانه

هرکون تعیین وتقدیر اولانه طعامه وبا زرقه درلر برکلمه تك که اخرنده هاء رسمی چکلمش اولان ها اوله حمزه وعمزه ووظیفه کبی حالت اضافتده اخرنده برهمزه مجتلبه اثبات ایدرلر بونده کبی روزی یا اصلیه اولنجه رزق معاسه در پس عاملك خاصیه اضافتی قبیلندن اولور اما یا حرف سبب اولنجه ویا وحدت اولمازمی کلر حال اضافت بیانیه در بعضلر یاحرف نسبتدر دیدیلر پس اضافت کنه بیانیه اولور چاپم درکه روزینك یاء عربی اوله نسبت ایچون دیمك تأملسز سویلمش زیرا عربیده یای نسبی مشدد اولور اندن غیری دلوه مخففه اولور بخطای منکر با حرف سبب وخطا نقیض صوابدر یعنی معصیت منکر کاف مفتوح اولنجه اسم مفعولدر انعال بابندن باره مزدچرکین دیمکدر یعنی نامشروع پس اضافت بیانیه اولور اما بعضلر کافی مکسور اوقودیلر اسم فاعل شکلنده پس اضافتی لامیه در لکن بوقولده صفایی قدر وسومی کلامه له علایم دکل مکرکیم اخرنده بریای وحدت تقدیر اولنه خلاف قیاس اوزره نبرد بانك ضمی وراءنك فتحیله نفی استقبال مفرد غائبدر بریدندن کسمز یعنی قطع ایلمز دیمکدر وراده تشدید غلبه استعمال خلاف قیاس اوزره نابیدر حاصلی تحریفات عوامیه دندر فارسی بلنلر تشدید ایله اوقومازلر محصول ترکیب دخی خدا قوللرینك یارومز وچرکین خطاسی سببیله رزقلری وظیفه سنی ویا روزه منسوب وظیفه سنی یعنی وظیفه یومیه سنی ویا بیسح برکونك وظیفه سنی قطع ایلمز حاصلی صبور در دنیاده قوللرینی جرایم صغایر وکبایر سببیله تعذیب ایلمز اما اخرتده کفاری مطلقا ومؤمنلرك بعض عاصیلرینی تعذیب ایدوب بعض سنی عفو ایدر معلوم اوله که شیخك بو کتابده داب وعادتی بودرکه کلام منثورینی کلام منظومله تقدیر وتنویر ایدرنته که بونده بویله در ٭ بیت ٭ ای کریمی که از خزانه غیب ٭ کبر وترسا وظیفه خور داری ٭ ای حرف ندا وکریم منادی ویا حرف وحدت ای برکریم دیمك اولور ویای منادی مقدر اوله ویا خطاب خلاص معاسه اوله تقدیری ای خداکیم سن دیمك اوله بونده یا خطاب ایچوندر وحدتی متضمن وکریمی اولان یا خطاب فرد یه در دیلر غلطی سویلمشلر زیرا فارسیده دیدکلری کبی یا بوقدر منادی محذوف وکریمی یای خطاب ایله اکا صفتدر دیمك خطا سویلمش زیرا بوتقدیر منادی کریمه مضاف اولمق اقتضا ایدر ای خدای کریمی تقدیرنده در پس بو جمله نك نعیاسی اولمز که حرف رابط صفتدر خزانه خانك کسری ایله خزینه معاسه در جمع خزاین کلور غیبه اضافتی بیانیه در وهمزه مجتلبه اضافت ایچون کلمشدر بو مصراع مصراع ثانیه یه نزمودرکبر اتش پرسته درلر عرب مجوسی در وترسا بته طپان کافره درلر وظیفه خور وصف ترکیبیدر وظیفه ییجی معاسه خوردن واو رسمیله درخاسی روم ضمیله اوقنمق کرکدر ٭ الف ایله والفسز لغتدر خا اجلدن بونده خا مفتوح اوقنمق کرك دیمك روم ضمه

معناسندن غافل ایمش که خابی مفتوح اوقومغی قافیه ضرورتنه تخصیص ایلدی و آرزوغ فعل مضارع
مفرد مخاطب درداریدندن مشتق بحسب لغت طوتارسین دیمکدر اما استعمالده دارلغله
تعبیر ایدرلر مثلا مال دارد وکتاب دارد دیرلر مال وکتابی واردر دیه جک یرده دارلق و آشتن
لفظندن مشتقدر و بو قانون اشتقاقدن آگاه دکل ایمش محصول بیت ای کریم که
با خود ای خدا کریم سین که غیب خزینه سندن کبر و ترسا یی وظیفه ییجی طوتارسین یعنی
کبر و ترسایه وظیفه ویدررسین حاصلی کبر و ترسا مشرکلکی وظیفه لرینی قطع ایلمزسین
قنده قالدی که مؤمنلرسین ٭ دوستانرا کجا کنی محروم ٭ تو که با دشمنان نظر داری ٭ دوستان
الف و نون ایله جمع اولور ذوی العقولدن اولدیغیچون سینی ساکن اوقومق کرک کسریله
اوقومق خطادر دوستانک آخرنده بر رای خطاب تقدیر ایدرلر دوستانت تقدیرنده
را ادات مفعولدر کجا قنده دیمکدر بو بیتده این گبی کنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر کنیدندن
ایلرسین دیمکدر دوستان مفعول اول و محروم مفعول ثانیسی و کجا مفعول فیهی تو واو
رسمیله کنی ده بای خطابی تأکید ایدرکه حرف بیاندر ٭ حرف صله دشمنان نقیض دوستاندر
دار فعلینک مفعول غیر صریحیدر و نظر صریحی مصراع اول استفهام انکاری متضمندر محصول
بیت ای کریم خدا دوستلرکی یا رانی رحمتکدن و خوان نعمتکدن قنده محروم ایدرسین
یعنی ایلمزسین سن که کبر و ترسا گبی مشرکلره نظر طوتارسین یعنی سنک که بو بخلین
دوشمنلره نظرک وارسه مؤمن و موحد دوستلرکی قنده محروم ایدرسین حاشا
ثم حاشا ٭ فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگستر ٭ فراش مبالغه اسم
فاعلدر دوشه یجی معناسنه باد مطلقا یلدر بعربجه ریح دیرلر صبا کونله کیجه برابر اولدیغی
مشرق جانبندن اسن یله دیرلر اضافتلری بیانیه در حاصلی اضافت العام الی الخاص
ایکی اضافت بله را ادات مفعولدر گفته بوندن ماضیدن قسمدر بسیان و سیاق کلام مقتضا
اسم مفعولدر دکلدر بعض فضلا ایلدیکی علی الخصوص که اسم مفعولدر دیو قائلی اللهدر دیمکدر بین
غریب سویلمش تا بونده حرف غرض تعلیلدر حتی معناسنه فرش مصدر دوشنمک دوشنه
دیرلر زمردین زمرد زانک و یمک و رانک ضمه لریله زیاده خاصه نی برنسبل طاشدر
برکمسنه زهرنی حیوان صوقمسه و یا زهر ویرلمش اولسه اندن ایکی اربه اغرنجه سحق ایدوب
ایچرسه لر باذن الله تعالی شفا بولور و صرع اولمش کمسه انی کتوررسه هم کذالک صرع
اولمشیه و یلان و عقرب اندن قیجارلر و اذعلان طوتم مقدن بر عورت رحم چکسه
صاغ اولمغه انی نعلسه لر اسان طونمغه و یلان انی کوردسه غوزی کیور اولورمش نتیجه
خاصه لری وار زبرجد ده بر جنسدر یا حرف نسبت و نون حرف تأکید و نسبت در زمرده
منسوب فرش دیمکدر خضراوتدن کنایتدر یعنی نباتات بگستر دا بر مکسوره فعل مضارع

داخل اوله

داخل اوله استقباله تخصیص ایدرننه کوتی حاله تخصیص ایدر و گاه اولورکه برشینک مقام متکلم
مستعملدر و گاه اولورکه حصر برشینی تمام استمرارده اولور و گاه اولورکه حصر بر محض تاکید
ایچون کلور کستر دکاف عجمینک ضمیله و تانک فتحیله فعل مضارعدر کستریدن بولندن دوشیه
دیمکدر فاعلی فراشدر محصول ترکیب فراش باد صبایه خدا تعالی حضرتلری سویلمشدر تا زمرده
منسوب فرشی دوشیه یعنی یریوزینی یشیل نبات ایله ستر ایده حاصلی یریوزینی یشیل
چایرچمن چمنله تزیین ایلیه ٭ و دایۀ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات را در مهد زمین بپرورد ٭
دایه اطفالی امزدن عورتدر که ترکیجه اکا طیا دیرلر بو خدمته اکثر جواری حبشه تعیین ایدرلر
عربجه مرضعه دیرلر ابر ه اضافتی بیانیه در ابر بولت در بهاری بهار ایلک یاز در و یا حرف
نسبت در و را ادات مفعولدر فرموده ماضیدن قسمدر فاعلی خدادر بیورمشدر دیمکدر بنات
بنتک جمعیدر قیز اوغلان بتحکی دیمکدر نباته اضافتی بیانیه در نبات بایش اوته دیرلر عربیدر
را ادات مفعولدر در حرفدر فی معناسنه مهد بشکه دیرلر فارسیجه کهواره دیرلر زمین یر و ارض
معناسنه مهد زمین اضافتی بیانیه در بپرورد بای عجمینک و واو و رانک فتحه لریله فعل مضارعدر
پروریدندن بولندن بسلیه دیمکدر حضرت شیخ تازه نباتاتی اطفاله و بهار بولودینی اطفالک
تربیه ایدن دایه یه تشبیه ایلمشدر محصول ترکیب و حق خدا تعالی بهار بولودی دایه سینه بیورمشدر
تا نباتات اطفالینی یر بشکنده بسلیوب تربیه ایلیه باران نعمتی قیش چلتندن برده
نباتاتی احیا ایلیه ٭ و درختان را بخلعت نوروزی قبای سبز ورق دربر گرفته ٭ واو
حرف عطف و درختان فراشه معطوفدر درخت برده طورانی اغاجه دیرلر اکثریا شی
اغاجدن استعمال ایدرلر قوردقدن و یاکسلدکدن صکره چوب دیرلر الف و نون ایله
جمع شاذدر زیرا الف و نونیله جمع ذوی العقوله مخصوصدر غیر ذوی العقول ها یله جمع اولور
گلها و سنبلها گبی را بونده حرف تخصیصدر درخت دیمکدر اشجاره و درختنه دیلک
رانک تخصیصی ایچون اولدوغندن آگاه اولمامش بخلعت بابونده ترکیبه دیبو
دیمکله تعبیر معناسنه دربو بایه فا توسین موقوفدر اولان ابجانک بعضیسی حرف متعامله
و بدل دیدی ننه که بوستانک دوربجی بابیندن فقیهی کبهن جامه حکایه سندن مربیتنده واقعدر
در بیت ولابکر قوی باید و معنوی نه رکهها ر گردن بجبت قوی بجبت بر آرجبت دیمکدر خلعت
خانک کسریله فاح لباسه دیرلر نوروزه اضافتی بیانیه در نوروز گنش برج حمله تعل
ایلدوکی کونه دیرلر که برج میزانه نقل ایلدوکی کونه مهرجان دیرلر رانک سکونیله حاصلی نوروز
مهیانک و مهرجان کوزک ابتدا سیدر یعنی اولکونیدر یا حرف نسبت قبا قفتان دیمکدر
برده اضافتیچون کلمشدر زیرا بر کلمه نک که آخرنده حروف علتک برسی اوله حالت
اضافتده برده اثبات ایدرلر قبای سبز گبی عیالبکی خوش و خانۀ کعبه گبی اضافتی بیانیه در

ردشمعی

رد لامعی

سیله

رد لامعی و شمعی و سروری

رد شمعی و لامعی

یشیل تفتان دیمکدر ورقه اضافتی بویله در ورق زرانک تخته لریله یابراق معناسنه در بونده حرف
صله در وبر حرف استعلا در وکرده ماضیدن قسمدر خلع که خدا در بونده درختانی احیا ت
واوراقی خلعتهای نوروزیه تشبیه بیورمشی محصول ترکیب ذی درختلک اوزرینه نوروزه
منسوب خلعت دیبو یشیل یبراق قفتان الپمشی یعنی نوروز خلعتی دیبو درختلک اوزرینه
یشیل یبراق قفتان کیدرمشی بو تلمیح در امجامک جلال الدین ملکشاه بن الب ارسلان
زماننده بر سلاطین ارکان دولته واعیان حضرته روز نوروزده خلعتلر تعلیق
جیوروسم وار ایلدکلرینه هر کسی علی قدره تازه لباسلر کیوب ذوق وصفالر ایلدکلرینه
حاصلی انجام بوکونه اعیاددن زیاده اعتبار ایدن کلمشلر تخلع بنوک معناسنی هم اسر
خلعت نوروزی دیبو والشجاره نوروزلی خلعتیله دیبن لر اضافت الپمشلر در منه
سنده سنبر لفظی ورق لفظنه مضاف اولمق جائزدر دکلدر دیبن اضافت احوالندن اکاه
دکلر ایمشی واطفال شاخ را بقدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده بو جمله درختانه
معطوفدر اطفال طفلک جمعیدر یدی یاشنه دک اوغلنجغه طفل دیرلر اندن صکره صبی دیرلر
شاخه اضافتی بیانیه در شاخ داله بوداغه دیرلر ورا حرف تخصیص شاخ طفللرینک
دیمکدر بقدوم با حرف سبب وقدوم مصدردر دخول وزنی اوزرینه علم بابندن موسمه
اضافتی لامیه در موسم جمع اولنجی معین زمانه درلر نته کیم موسم الحاج دیرلر حجاجک جمع اولنجی
معین زمانی اما بونده زمان معناسنه در زمانی ربیعه اضافتله تخصیص کسب ایلمشی
ربیعدن مراد ربیع ازمنه در ربیع اشهر دکلدر یعنی ایلک یازه ربیع دیرلر کلاه برکه دیرلر
شکوفیه اضافتی بیانیه در شکوفه مطلق چچک در بر حرف استعلا سر باشدر زرابن معناسنه
نهاده قومشی ماضیدن قسمدر سابقلرکبی محصول ترکیب ذی خدای تعالی شاخ طفللرینک
ایلک یاز کلمک سببیله شکوفه کلاهنی باشنه قومشی یعنی فصل بهاری کلمک سببیله
عالم کل وکلستان اولمشی وخدانک قدرتیله معلوم اوله که کفته وفرموده وکرده
ونهاده کلمه لرینه اسم مفعول معناسنی ویرب قائم مقام فاعله اسناد قابلدر یعنی قبل خداده
دیلمشی ویبورلمشی وایلمشی وقومشی دیه بیلیکی سیاق وسیاقه اولا قیدر تأمل
بودورت فقره بو کتابک براعت الاستهلالکی متضمندر یعنی فصل بهارده تصنیف اولدوغنه
اشارتدر وعصاره تاکی بقدرتش شهد فایق شده عصاره عینک ضمیله صقندیه
دیرلر یعنی برنسنه نی صقمقدن حاصل اولان شیئه دیرلر نته که زیتونی صقمقدن زیتون
یاغی حاصل اولور تاکی لفظ مشتر کدر قسمیله بوغمر تلغی بیننده کی عربجه اکا حلقوم دیرلر
حاء مهمله نک ضمیله مثلا حیواناتک جگریله بوغمزندن چقان نسنه وتاجائزدر که حرف
نسبت اوله وجائزدر که حرف وحدت اوله یعنی قمشه منسوب صقندی ویا بوغمزه

صقندی

رد لامعی شمعی

رد شمعی

رد لامعی

صقندی ویابر درلو قمشک ویابر درلو بوغمزک صقندیسی بقدرتش با حرف مصاحبت قدرت
اصلنده مصدردر کدرت وزنی اوزره اما بونک کبی یرلرده اللهک قضاسی وحکم ازلیسی
مراد در شین ضمیر خدایه راجعدر شهد عربیده شینک ضمی وفتحیله لغتدر اما عجم فتح شینیله استعمال
ایدر حاصلی کوچ بال نوزیرلر پس ایدن شکر قسمی مراد اولورسه شهددن مجاز اشکر مراد اولور
ویا قطره نبات اما تاکدن حلقوم مراد اولورسه شهددن کوچ بال مراد اولور وحلقوم ارس
بوغمزی زیرا آرو ارسی انواع ازهار واشجار واصناف اوراق واثمار طولنوب بوغمزندن
عسل ماده اولمغه باشلر ایله شکلی برابر وتبکه کلوب شکمنده اولان ماده عسلی
نفسی عصر ایمکله یعنی صقمقله استفراغ ایلر واو تبکلی ترتیب ایلدکی خانه لر ممتلی ایدر
پس قدرت خدا ایله ازجون زماننده شهد فایق اولور ظهیر فاریابی بو معنایه اشارت بیورمش
بیت بدان غرض که دهن خوش کنی زعنایت حرص نشسته متصد که می کند زنبور
فایق فاق یفوق دن یعنی نصر بابنک اجوف واویسندن اسم فاعلدر عالی معناسنه فاق
علی اقرانه درلر ترجیح برکسه شرف وکمالده اقرانی اوزره زیاده اوله واتلره غالب اوله
شده ماضیدن قسمدر شدندن یعنی اولمق وصیرورت معناسنه محصول بیت تا به منسوب
صقندی ویابر درلو نایک صقندیسی خدانک قدرتیله شهد فایق اولمشی ایکی معنایله
شکر اوله کوره وثانی عسله کوره وتخم خرما بتربیتش نخل باسق کشته تخم بونده
چکردکدر خرمایه اضافتی لامیه در خرما معروف بتربیتش با حرف مصاحبت تربیت مصدردر
تفعیل بابندن برنسنه بسلمک شین خدایه راجعدر نخل بونده خرما اغجیدر باسق اوزون
دیمکدر کشته ماضیدن قسمدر اولمشی دیمکدر صیرورت معناسنه معلوم اوله که کشتن و
کردیدن کاف عجمیله اصل لغتده دونمک معناسنه در یعنی کیدرکن دونمک ومولویلر کبی
دونمک وبر سوزدن دونمک وبریرهکی دونمک ودولاب کبی دونمک لیس انقلاب
وصیرورت معنالری بونلردن مأخوذدر تقائلر شدکه وکشته اسم مفعول طوتانلر مضاجا
ناظر دکلر ایمشی محصول ترکیب ذی خدانک تربیه سیله خرما چکردکی اوزون خرما اغجی
اولمشی خرما اغجنی تخصیص بالذکر ایلدی زیرا آندن اوزون اوزدکلی اغج اولماز
بیت ابر وباد ومه وخورشید وفلک درکارند تا تو نانی بکف اری وبغفلت نخوری
ابر بلوط باد یل مه ماه دن مخفف درقمر معناسنه خورشید کنش یا الکز خور زده درلر خورشید
فلک کوکدر در حرف ظرف کار ایشیدر فعل معناسنه نون ودال ساکنه بونک کبی یرلرده ادات
جمعدر یعنی سین تانک جمعیدر مفرد مراد اولسه کارست دیردی تقائلر تا حرف تعلیلدر نون
دنیکدر رانت معناسنه نان اتمک ویا حرف وحدت بکف با حرف صله کف لفظ فارسیدر آیه معناسه
یعنی الا ایه سی عربجه راحه درلر آری فعل مضارع مفرد مخاطبدر آوریدن که مخففدر آوریدن

رد لامعی وسروری

مضارعی اورد کلور فتأمل و آوحرف عطفدر یاسر ساکندن صکره کلدیکیچون واوله همزه بینندن تلفظ

اولنور ننه که عزوجل ده بو یله ایدی بغفلت یا حرف مصاحبت غفلت معروف نخوری نون حرف

نفی حکم در انکیچون متصل یازیلور خوری واو رسمیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر یعنی سین دیمکدر

بفعل بخوری یا استقباله استفهام انکاری اولمغه قابل دیدیلر اما بو قوله التفات اولنمز

هر کیمدن صادر اولدیسه محصول بیت ابر و باد و مه و خورشید و فلک ایشده دیرلر یعنی

هر بریسی بر ایشده و خدمتده ثابتدر حاصلی هر بری بر خدمته تعیین اولنمشدر تا کم سن بر اتمک

الهکتوره سین واو اتمکی غفلتله یمیه سین اتمک الهکتورمکدن مراد کسب و تحصیلدر یعنی

خدا بونلری سکا خدمتکار تعیین ایلمشدر تا کم سن بو واسطه ایله خدایه عبادت و طاعت

ایلیه سین * همه از بهر تو سرگشته و فرمان بردار * شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری

بهر بانک فتحی و هانک سکونیله ادات تعلیلدر لاجل معناسنه لازم الاضافه اولان الفاظدندر

سرگشته وصف ترکیبی اف منندر تجب لغت باشی دونمش دیمکدر اما استعمالده متحیر

و بی قرار معناسنه در فرمان بردار وصف ترکیبیدر بردار برندن لغتده قالدرجی معناسنه در

برداشتن کبی اما استعمالده کتورمکله تعبیر ایدرلر بیورق قالدرجی یعنی کتورجی و طوتیجی

معناسنه بردار برداشتن دن و برندن اخذ ایدنلر خطا ایتمشلر فاحش بللو شرط انصاف

شرط معروف شرط لفظی فارسیده اکثر محلده لابد معناسنه مستعملدر و بیوق اکثر عند یات

سویلمکه مقید ایمشلر انصاف عدالت دیمکدر و اضافتی لامیه در نباشد فعل نفی مستقبلدر باشد بولنه

دکلدر اولمیه معناسنه در که حرف بیان فرمان اسمدر بیورق معناسنه نبری فعل نفی استقبال

مفرد مخاطبدر بر بیوندن ایلتمک معناسنه بر بیوندر و بیلمی حوالا اشتقاقی بلمز ایمشلر مجهول

بیت اولدن مذکور اولان اشیانک جمیعسی سنکیچون سرگشته و دائره و فرمان بر بردر و خدمتکار

بی قرار و بی ثباتدر یعنی خدا بونلری سکا خدمتکار ایلمشدر که سن انک خدمتنده ثابت و قائم

اوله سین پس شرط انصاف دکلدر که سن بیورق طوتمیه سین فرمان بر اولمیه سین

حاصلی افلاک کواکبله و ارضی حیوانات و نباتات معادنله سکا طفیل خلق ایلمشدر آمدی

بو معنای عظیم نعمت بلوب خالقک امرنه امتثال ایدوب مأمور کله عالم اولمق کرکسین فرمان

بردار ترکیبنده بر تحسین لفظا ایچون کلمشدر دیو لعب احوالندن اکاه دکل ایمش و قائم

حضرت شیخ ذکر تحمید و تحریض عبادت و ترغیب شکر و تنبیه عجز و قصور و اعلام تقریر

ارزاق و بیان طریق توکل و تبیین و عجایب قدرة اللهدن فارغ اولدیسه الطاف حقک

ذکر بیانندن تصلیه یه شروع ایدوب بیورر که * در خبر هست بو مقدم خبر مؤخر مبتدا اهرکه یکی در

از سرور کائنات و مفخر موجودات * و رحمت عالمیان و صفوت آدمیان و تتمه دور زمان محمد

مصطفی علیه الصلوة والسلام * سرور اولو معناسنه در کائنات بونک کبی بیرلرده مخلوقات

روحکافی و شمعی ولامعی

رو شمعی

رو بن سیدی علی و لامعی و شمعی

رو شمعی و کافی

معاسنه در

معاسنه در و مفخر اصلنده مصدر میمیدر اما بونک کبی یرلرده شول ذاته دیرلر که انکله فخر ایدرلر نازلنورلر

موجودات دنیاده موجود اولان اشیادن عبارتدر عالمیان قیاس بودر که یا حرف نسبت اوله

والف و نون ادات جمع اوله پس حروف ثلثه ادات جمعدر دینلر عنوی سویلمش عالمیان

اهل عالم دیمکدر صفوت صاد ده حرکات ثلثه جائزدر دائم که تا یله درا اما دن اولسه تحلّه در

اینجی خالص معناسنه ادمیان عالمیان کبیدر یا حرف نسبت اولمز اما انصاب صبیانده ادمی

انسیه و انسان مردم دیمشدر یعنی ادمیی و انستی یایله مراطف طوتمشدر پس بوندن

ظاهر اولور که یا اصلی اوله والعلم عندالله تتمه مصدر در تفعیل بابندن شول نسنه یه دیرلر که بر شیئی

انکله تمام اوله ننه که دائره نبوت وجود شریفلری تمام اولمشدر که لا نبی بعدی بیورمشدر

دور زمان یعنی دائره زمان و اضافتی بیانیه در اضافات خمس لامیه لردر فتأمل

محمد مصطفی ما سبقه عطف بیاندر محصول ترکیب حدیثده وارد و ثابت اولمشدر کائناتک

اولو سندن و موجوداتک مفخرندن و اهل عالمک رحمتندن و ادم اوغلنلرینک صافی

و خالص کزیدهسندن و دور زمانک تتمه سندن که بو مذکور القابله ملقب محمد مصطفی در

علیه الصلوة والسلام * بیت * شفیع مطاع نبی کریم * قسیم جسیم نسیم وسیم * بیت لغتده

اوه دیرلر اما اصطلاحده ایکی مصراعدن مرکب نظمه دیرلر که کرکه اولری متوافق اولسون

کرکسه اولمسون و مصراع لغتده قپو قناده دیرلر اما اصطلاحده یارم بیته دیرلر پس

بو بیت برنیه شعر یازلر معنا بیتدن اکاه دکلر ایمش شفیع صاحب شفاعتدر دیمکه

اوله مطاع اسم مفعولدر افعال بابندن اطاعت اولنمش یعنی الناس و جن اکا اطاعت

ایلمش و امرنه مطیع اولمشدر نبی اصلی نبیا در فعیل بمعنی فاعل نبا منبئ یعنی خبر بانیک

مهموز اللامندن همزه یا یه دونوب ادغام اولمشدر انبئا و نبآ کلور فعلا وزنی اوزره شرفا

و کرما کبی مخبر معناسنه یعنی خدادن قوللرینه خبر ویریجی و کتوریجی معناسنه و جائزدر که نبوه

نبا وتدن اوله یعنی یوکسک یرده لر کبی پس نبینک معناسی مشرف علی الناس دیمکدر

زیرا اشرف رفعته دیرلر مذکور معنالر لغویدر اما اصطلاحده فتوحاتی مکی صاحبی بیورر

نبی شول ذات شریفه و عنصر لطیفه دیرلر که اکا بطریق الوحی من عندالله بر شریعت نازل اوله

که اول شریعت انک خدا تعبدینک کیفیتی بیانینی متضمن اوله اگر اول شریعتله غیره مبعوث

اولورسه رسول دیرلر تم کلامه کریم ایی دیمکدر نقیض لئیم در که معناسی الجیء در اما اصطلاحده

جوانمرده دیرلر که اخلاق مرضیه و اطوار سنیه ایله مجلی و مزین اوله قسیم قسمتدن اولورسه

حسن الوجه معناسنه فعیل بمعنی فاعلدر اما قسمدن اولورسه فعیل بمعنی فاعلدر که قسمت

ایدیجی معناسنه یعنی زیاده علوم و معرفتی و حکمتی امتی بیننده و آخرتده رحمتی و شفاعتی

تقسیم ایدیجیدر جسیم لغتده ایری کوده لو مجسم معناسنه اما بونده مراد عظیم القدر والمرتبه در

رو ابن سیدی علی و سروری

انسانه صح

رو سروری و شمعی

ای عزیز بیتده بو معنا صحیح تشریحی بیتینی الشفاعت معلی بمعنی فاعلدر

دیدیلرکه اول حضرتک شمول معجزه‌سنه اشارتدرکه اعتدال قامتله ایکن پهنه دکلو اوزون بویلی وکوده‌لی کمسنه‌لک یانندن واقع اولسه اندن بلندوعال جسیم کورینوردی انبیادن هیچ برسی جسامت بونله موصوف دکلدر وبنیلر معجب بوقدرینک انبیانک جمیعنی بلدیلرمی که بوحکمه جزم ایلدیلر حاله طول قامتی آدمه اسناد ایلمک مشهوددر امانبیت الله بلور ورسوللری انجق بسیم کوچ یوزلو معناسنه‌در یعنی خندان روی تبسم معناسنه اطلقدن خالی دکلدر وبیورمشلردرکه بن لطیفه ایدیجی امام اعادوغیری غیری نسنه سولیمزم وتفصلر روایت ایلدی که شعویله محکم کولردی که مبارک آزی دیشلری کورینوردی وسیم وسمه‌دندرکه علامتدرلر یعنی مبارک ارقه‌لری مهرنبوتله نشانلنمش ایدی ویانور نبوتله مبارک الننک تنویرندن کنایت اوله که علامت صدق رسالتی درتنه که کتابلرده یازرکه نورنبوت ادمک النندن حضرت شیثه واندن سابقا انبیایه نقل ایدرک حضرتنه واصل اولدی وسیم حسن الوجه معناسنه‌ده کلور مصراع ثانیده واقع اولان الفاظ تجنیس مطرف اسلوبی اوزره‌در یعنی اول حرفندن غیری حرفلری برد رتنه‌که علم وسلم بویله در معلوم اوله‌که بوالفاظ تکرر حبرقبیلندندر یعنی بوشفیع مطاع نبی کریم اه‌حاصلی محمد مصطفی بواوصاف ایله موصوف وبوالقاب ایله ملقبدر **چه غم دیوارامت راکه باشد**

چون توپشتیبان چه باک ازموج بحرانداکه باشد نوح کشتیبان چه جیم عجمینک کسریله وهامن رسمیله نه دیمکدر وزیرالعقولک غیرندن مستعمل لفظدر دیوار معروفدر عربجه جدار دیرلر امته اضافتی بیانیه دررا ادات صله‌دربا معناسنه که حرف بیان ویاحرف تعلیل بامقد فعل مضارع مفرد غائبدر باشیدندن بوندن اوله معناسنه دریچون وادرسمیله ادات تشبیه درپشتیبان پشت ارقه دریا مجم درضرورت قافیه ایچون یاءنسبت اولمقن تابلور بعضی تاءوبلات و بان ادات فاعلدر جی معناسنه که دربان قپیجی وشتربان دوه‌جیه دیرلر ترکیبده بعض نبالرده پشتوان دیدکلریدر بجب لغت ارقه صقلیجی درامابونک کبی یرلرده ظهیر وسندمراد دربا اسمک یعنی قورمق عربجه مبالات دیرلر ما ابالی دیرلر قیر عام دبیجک یرده موج دکز تلازمی عربیدر بحره اضافتی لامیه درآن اسم اشارتدر مقدر کمسه تقدیرنده کس راوررا ادات صله‌دریاکبی که حرف رابطه صفت کشتیبان کشتی یاءسی اصلیه ایله کمیه درلر عرب سفینه دیرو بان ادات فاعلدر سابوق کبی کمیجی دیمکدر وعربجه ملاح دیرلر ایکی صیغه‌ده‌ده بان ادات نسبتدر دیدن غفلت ایلدی محصول بیت نه غم امت دیوارنه یعنی امته استفهام انکاریدر یعنی انکه غم یوق زیرا سنک کبی سند وظهیرلری واردکز موجندن نه باک اول کمسنه‌یه که حضرت نوح کمیجیسی اوله حاصلی جزا سنک کبی شفاعت ایدیجی لری اوله اول کمسه جهنم عذابندن نه قورقار یعنی قورقمز نته‌که نوح پیغمبر

کیجسی اولان کمسه طوفان موجندن باک ایلمز یعنی پروا چکمز **بلغ العلی بکماله** **کشف الدجی بجماله** بونظم بحرکاملک اوچنجی عروض ضربندندر یعنی عروض ضربی مجزودر یعنی هرمصراع ایکی متفاعلن کلوراالا دوردنجی مصراعک اوتی مضمر کلور یعنی مستفعلن بلغ فعل ماضی مفرد مذکر غائب علی تخفیفنده مستتر ضمیر محمده راجعدر ایرشدی دیمکدر علی عینک ضمی ولامک فتحیله مفرد لرجمع بنیندن مشترکدر صیغه مفرد اولنجه شرف ورفعت معناسنه‌در تقدیرا منصوب مفعولیدر بلغ نک اماجمع اولنجه علیانک جمع اولور عینک ضمی ولامک سکونیله که اعلانک مؤنثیدر پس بوتقدیرجه بر موصوف تقدیرا اولنوردرجات علی دیمک اولور علی العله یازلسه مفرد اولوب رفعت معناسنه کلور عینک فتحیله وضمی جایزدر وبین العله یازلسه عینک فتحی جایزدر ودیه‌کنون نظر دارنامل بکماله باحرف جر معناسنی متضمن بلغه یه متعلقدر وضمیر مجرور محمده راجعدر کشف فعل ماضی مفرد مذکر غائب اچدی دیمکدر دجا دالک ضمی وجیمک فتحیله مفرد وجمع بنیندن مشترک لفظدر مفرد اولنجه ظلمات معناسنه اولور جمع اولنجه دجیه‌نک جمع اولورکیجه قرانکلقلری یعنی کفرظلمتنی وکیجه‌لر قرانکلقلرنی اچدی بجماله بکماله کبیدر اعرابده وتعلقده محصول بیت حضرت محمد کمال درجات ومراتب علایه ایرشدی نعت سرخلقه انبیا اولمق مراتبنه واصل اولدی کفرظلماتندن جمال ایمان اسلام کشف ایلدی

حسنت جمیع خصاله **صلوا علیه وآله** حسنت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه کوزل اولدی دیمکدر جمیع حسب دیمکدر خصال خانک معجمنک کسریله خصلتک جمعیدر خلق وخوی معناسنه‌در حسنت فعلنه جمیعه اسناد وخصاله اضافتله تأنیث اخذ ایلمک اعتباریله‌در زیرا کلجمع مؤنث علی الخصوص که جمیع لفظنده معنای جمعیت ملحوظدر ضمیرکنه محمده راجعدر صلوا فعل امر جمع مذکر مخاطبدر صلوات کتورک دیمکدر علیه الجار والمجرور صلوایه متعلقدر وآله ضمیر مجروره معطوفدر حرف تقدیریله وبا علماء کوفه مذهبی اوزره‌درکه انلر اعادة جار سنر عطفی تجویز ایدرلر محصول بیت حضرت محمدک جمیع اخلاق واطواری کوزلدر زیرا حضرت قرآنده انک لعلی خلق عظیم بیورمشدر پس بوبیله اولنجه انکا صلوات کتورک واصحابنه دخی زیرا بیورمشدر اذا صلیتموه فعمم وا لامعی چلبی صلوا فعل ماضی جمع مذکر غائبدر دیمش اما معناسنی صلوات کتوردک دیمش پس بوخطا کتوبنک سهو قلمندندر ویا ناسخ اوکک والا لامعی اول متعاهم دکلدرکه اندن بویله خطا قصدیله صادراوله پس بوخطای ذات لامعیه اثبات واسناد ایلمک مرتبه‌سینی تشخیص ایلمکدن کلور **هرکه یکی ازنیدکان کشهکار پریشان روزکارد بسبب انابت باامید اجابت بدرکاه حق جل وعلا برداردا** که بوندن حرف رابطه مبتدا باخبردر زیرا درخبردست مقدم خبروهرکه مؤخرمبتدا حصر بوندن احاطۂ افراد ایچون اولان کل معناسنه‌دراچه‌که حرف بیان هروقت که دیمکدر یکی برسی دیمکدر اماکیک یاسنر

بر دیكدر بندكان بنده نك جمعیدر قوللر دیمكدر بو جمعك سابقا قاعده سی بیان اولنمشدر
كنهكار كناهدن مخفف وكاف كاف عجمیله ادات فاعلدر چی معناسنه ستمكار وجفاكار
كبی بو كافلری عربی طوتانلر عجب طوتقون طبع ایمش كه صبح دماغلرینك فارسی لذتی
یوق ایمش پریشان روزكار وصف تركیبی اقسامندندر پریشان وپرواكندن كاف
عجمیله طاغون دیمكدر روزكار خلاف قیاس اوزره ایام وزمان معناسنه در پریشان
روزكاری وصف تركیب توصیفی طوتان فارسینك غریب بلورمش پریشان روزكاردن
مراد احوال اطواری پریشان دیمكدر واضافتلری بیانیه در پریشان روزكارك معناسی
پریشان روزكارلو دیمك وپریشان لفظی روزكار لفظنه مضاف اولمق جایزدر
دیدوكی ایكی تقریرینی بله خطا ایلمش دست انابت بو بله در یعنی بیانیه انابت انفعال
بابندن مصدردر رجوع معناسنه یعنی ایلدوكی كناهدن پشیمان اولوب توبه ورجوع
الیه بامید اجابت باحرف مصاحبت امید اومود رجا معناسنه یعنی ایلدكی كناهدن
پشیمان اولوب اجابت رجاسنه كاه اولور كه ضرورت وزن ایچون میمه تشدید ویررلر
پس تشدیدی وتخفیفی جایزدر دیمك اجمال ایلمش اجابته اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتی
قبیلندندر قبول اولمق امیدیله بدرگاه باحرف صله ویا حرف ظرفیدر دركاه جناب كبی
قپو اوكی دیمكدر اگرچه اصلنده قپی یری دیمكدر نته سابقا مفصل بیان اولندی جمع
بونك كبی یرلرده خدا دیمكدر جل وعلا عطف تفسیری قبیلندندر برآرد فعل مضارعدر
برداریدن بوندن قالدره دیمكدر محصول تركیب هر كاه كه احوال پریشان
كنهكار قوللردن بریسی توبه واستغفار الینی یعنی توبه واستغفار ایچون قبول اولمق
امیدیله خدا دركاهنه الینی قالدره ایزد تعالی دروی نظر نكند ایزد همزه وزانك كسریله
خدا معناسنه در تكری دیمكدر در حرف صله در با معناسنه وی واوك فتحیله ضمیر غائبدر
او كبی هو معناسنه نظر نكند مفعول صریحیدر ودروی غیری صریحی نكند فعل نفی
مستقبلدر ایلمز معناسنه تحصیل علوم ومعارف ایچون سیاحتم زماننده گلستانك
بو مقامنی استشكال ایدوب اكابر علماء اعجام ومشایخ كبار الرتبه یه عرض ایلیوب
دیردم بو كلام شریف انی كوسترر كه معصیت ایلین قوللرك اولكی وایكنجی توبه
واستغفار خداوندك قتنده مقبول اولمیه سین حضرت آدم وحوا وحضرت داود وبعضی
انبیا واولیا بو حكمك تحتنده مندرج دكلمی اگر دیرسك كه مندرجدر اندراجی نه دن معلوم
بیوررلر دیكی ابو بكی فعل یعنی نظر نكند واعراض كند مغایر شرطیتی متضمندر یعنی اگر
نظر نكند والا اعراض كند توبه اوچدك اولدیغنك سری بودر كه اولكی وایكنجی
توبه قبول اولمزسه اوچنجی توبه البته قبول اولور دیو جواب ویررلردی پس بو یله اوچنجه

رد ابن سیدی علی وسروری وكافی

رد لامعی

رد شمعی

رد لامعی وشمعی

نفی

استشكال قالمز

استشكال قالمز ومعنا مستقیم اولور تأمل معلوم اولاكه گلستانك قدیم نسخه لرینده حصر كه یكی
ازینده كان واقعدر واكثر كه یكی دوشمش اما رابطه سز یكی ندرتله واقعدر پس قدیم نسخه
لره مخالف یازلر معنا مستقیمه مخالف یازمشلر قندبر كار كاف عجمیله ادات مبالغه در صیغه
ماضینك اخرینه لاحق اولور مبالغه فاعل معناسنه پروردگار كبی رب معناسنه وآفریدگار
كبی خلاق معناسنه وگاه اولور كه امر صیغه سی اخرینه لاحق اولور آمرزگار كبی غفور وغفار
معناسنه وآموزگار كبی كثیر العلم وكثیر التعلیم معناسنه دیین زیاده خطا سویلمش زیرا كار
اسمه مخصوص لفظدر فعله حصر كز داخل اولمز بوذكر الفاظ اسماء مصادرلرندندر افعالی دكلدر
ویردكی معانیدندر واسمیلری معلومدر بردارد لفظنده بر حرف استعلا وداری داشتن دن
اولوب یوقاری طوتمق معناسنه ویزلر معنای لغویلری استادن ایچه طوتمشلر یازیش
بخواند باز یونس كنه معناسنه در وشیبق ضمیری بنده كنهكاره راجعدر بخواند فعل امر مفرد غائب
یعنی طلب مغفرت وغفران ایلیه باز اعراض كند یعنی ایزد تعالی اعراض كند حاصل اعراض
ایدرسه دیمكدر بارش بتضرع وزاری بخواند تضرع زاری عطف تفسیریلردر زاری
بونله ایكلی معناسنه در یعنی كنه عبد مذنب تضرع وزاری ایله دعوت عفو ومغفرت الیه
بعضلر بخواند فعل مضارعدر دیدیلر اما اولی بودر كه بخواند ایكی یرده بله امر غائب صیغه
لری اوله زیرا صیغه ده فعل مضارع بله امر غائب مشتركدر حق سبحانه وتعالی كوید یعنی خدای
تعالی دیه یعنی تضرع ایله دعوت توبه ایدیجه خدا دیه یا ملائكتی قد استحییت من عبدی
ولیس له رب غیری یاحرف ندا ملائكة یا یله وتا سز لغتدر ملك جمعیدر فرشته لر معناسنه
قد بونده حرف تحقیقدر استحییت فعل ماضی نفس متكلم وحده در استفعال بابندن اوتاندم
دیمكدر من حرف جر استحییت فعلنه متعلق عبد قوللر بنده ویا ضمیر متكلم وحده محلا مجرور مضاف
الیه در ولیس واو حرف حال لیس فعلدر افعال ناقصه دن نمر تقدیرا مرفوع اسمی وظرف
تا عبلیه محلا منصوب خبری محصول تركیب خدا دیه ای بنم فرشته لرم تحقیق قولمدن
اوتاندم حال بو كه انك بندن غیری افندیسی یوق فقد غفرت له تحقیق بن آنی
بارلغدم دیمكدر معلوم اوله كه حیا عیب وذم قورقوسندن انسانه عارض اولان
تغیر وانكسار در پس خدا حقنده حیا عبدی نا امید ایلمكی ترك ایلمكدن مجازدر
یعنی بن قولمی نومید ایلمزم حاصلی عقوبته مستحق اولمش ایكن ترك عقوبت ایلدم
دیمكدر دعوتش را اجابت كردم وحاجتش را بر آوردم دعوتش شین نیه بنده یه
راجعدر ایكی فقره ده بله بر آوردم حاصل ایلدم دیمكدر بوقاری كیتوردم دیمك دكلدر
معلوم اوله كه میم ضمیری فعل اخرینه لاحق اوله ضمیر مرفوع معناسنه در بونده كی كبی كه از
بسیاری دعا وزاری بنده همی شرم دارم كه حرف تعلیل بسیار ایچون معناسنه در میم حاصل تأكید

رد ابن سیدی علی ولامعی وسروری وشمعی وكافی

رد لامعی

رد ابن سیدی علی وشمعی

وباحرف مصدر وهمزهٔ مجتلبه اضافتیچون کلمشدر زائده ده بویله در شرم السعد رضا معناسنه
همزه حاز تأکیدله ادات حالدر اکثر نسخه ده همرشرم دارم دوشمش و بعضیسنده بازبلن کبی
واقع اولمش محصول ترکیب دعومزی قبول ایلدم وحاجتنی حاصل ایلدم زیرا توکک دعا
وزاریلغندن اوتانرم بیت کرم بین و لطف خداوندکار ۞ گنه بنده کردست او شرمسار
کرم بینک مقدم مفعولیدر دبین فعل امردر بینیدندن دیندن دکل بعض ظن ایلدکی کبی
لطف کرمه معطوفدر ضرورت وزنیچون اراده مفعول اولدی کرم ایلکه ولطف ملایمه
دیرلر اضافتی لامیه در خداوند خداوندکار افندی معناسنه و بزرکواره ده دیرلر گنه گناهدن
مخففدر کردستک مقدم مفعولیدر کردستک اصلی کرده است در ضرورت وزنیچون
هاء رسمیله همزهٔ مجتلبه حذف اولنمشدر زیرا ادات جنس فعله داخل اولماز پس
کرده بوندن ماضیدن قسم در ایلمش معناسنه واو حرف حال او ضمیر غائبدر هو دیمکی
معناسنه شرمسار سار بونک کبی یرلرده مبالغه افاده ایدر صفهٔ مشبهه کبی اوتانغان
معناسنه محصول بیت خدانک کرم لطفنی کورکه قول کناه ایلمشدر حال بوکه او شرمسار
درنته که یحیی بن معاذ رازیدن روایت اولنورکه وغطده بیورمشکه سبحان من یذنب
العبد ویستحیی هو ماکفان کعبهٔ جلالش تبقصیر عبادت معترفندکه ما عبدناک حق
عبادتک عاکف ملازم ومقیم معناسنه در والف ونون ادات جمعدر اسلوب عجم
اوزره کعبة الله اوزر جلاله اضافتی بیانیه در وجلالت عظمت معناسنه در وشیمی خدایه
راجعدر تبقصیر با حرف صله وتقصیر تفعیل بابندن مصدر در اکسکلک معناسنه عبادته
اضافتی لامیه در یعنی مصدرک مفعولنه اضافتی در معترفند اقرار ایدیجیلر در که حرف
بیان اعتراف ما حرف نفی عبدنا فعل ماضی متکلم مع الغیر وکاف ضمیر منصوب متصل
حق عبادتک اصلندن عبادة حقا ایدی پس صفتی موصوف اوزره تقدیم ایدوب
مضاف قلدیلر مبالغة اجلدر اضافت صفت الی الموصوف در وکاف خطاب ضمیر مجرور
متصلدر محصول ترکیب خدانک عظمتی کعبه سنه ملازم وناظر اولانلر عبادتلری اکسکلکنه مقرو
معترفلردر یارب بزسکا کرچک عبادتله عبادت ایمدک دیو یعنی سنک اولولغکه
لایق وشایسته قوللوق ایمدک دیمکدر ووا صفان حلیهٔ جمالش متحیر منسوب که
ما عرفناک حق معرفتک ۞ واصفان اسم فاعلدر ضرب بابنک مثالندن وصف ایدیجیلر
دیمکدر الف ونون ادات جمعدر حلیه به اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر
وجماله اضافتی بیانیه حلیه زینته درلر یعنی زرک تحیر با حرف صله تحیر تفعل بابندن مصدر در
متحیر اولمق حاصلی حیرته دوشمک منسوب اسم مفعولدر که حرف بیان تحیردر ما حرف نفی
عرفنا فعل ماضی متکلم مع الغیر وکاف ضمیر منصوب متصل مفعولیدر حق معرفتک حق عبادتک

روا بن سیدی علی ولامعی

کبیدر اعرابی

کبیدر اعرابی محصول ترکیب وحی خدانک کوزللکنی برکنی تعمر کوزللکنی وصف ایدیجیلر حیرته منسوب
بلوردر یعنی متحیر اولوب سویلیجیلر درکه بز سنی سکا لایق وسزاوار بلکیله بلمدک حاصلی سنی سکا
لایق بلکیله بلمکنه سنن بشرده بو قدرت یوقدر که ابن سینا علیه ما یستحق دیر نظم لعقبا
لم لوری بمغفرتک عجز الواصفون عن صفتک ۞ تب علینا فاننا بشر ۞ ما عرفناک حق
معرفتک شعر گر کسی وصف او ز من پرسد ۞ بی دل از بی نشان چکوید باز ۞
که حرف شرطدر اگر دن مخفف کسی کسه دیمکدر کشی دیمک کشی بلمزمش زیرا کشیه کاکا دیرلر
کاف مفتوحدر بیدر و یا حرف وحدت وصف او اضافتی مصدرک مفعولنه در ز ار مفرده ازدن
مخففدر ضمه معناسنه من میمک فتحیله بن دیمکدر انا معناسنه پرسد فعل مضارعدر پرسیدندن صیغه
دیمکدر بی دل ریوز زهره لرندن عاشقه دیرلر بونک کبی یرلرده واله وحیران مراد در بی نشان
موصوف چه نه دیمکدر ادات استفهامدر کوید فعل مضارعدر کوییدندن بوندن نه دیه ونه
سویلیه دیمکدر باز لفظ مشترکدر اسلهٔ فعل بنین اسم اولنجه کنه نیجه معنا بیننده مشترکدر
اما اسلوب عجمه مناسب وعلایم اولان اولدر که بوندن ادات تأکید اوله اگرچه تکلفله راجی
وکیر واجوع مغالبرینی دیرکه قابلدر رضا ملر محصول بیت اگر برکمسنه خدانک وصفنی بندن
صوررسه یعنی سکا حقیقتله خدا وصف ایله دیرسه عاشق واله وحیران جانان بی
نشاندن نه خبر سویلیه ونه نشان ویره یعنی کما ینبغی ذات شریفنی وصف ایمز
عاشقان کشتکان معشوقند ۞ برنیاید ز کشتکان اواز ۞ کشتکان کشته نک جمعیدر
هاء رسمی کاف عجمیه بدل اولمشدر دیه بلنمشدر دیمکدر معشوق معروف ونون ودال
جمع مغایرهتندن کشتکانه مقیددر برنیاید بحسب لغت یوقاری کلمز دیمکدر اما استعمالده
چقماز دیمکدر معلوم اوله که بر کلمه نک که اولنده همزه اولسه با مستقبالیه ویا میم ناهیه
ویا نون ناهیه اولنه واصل اولسه همزه یایه ابدال اولنور بیا میا وبیاید ونیاید کبی ما حفظ
اواز زا ایله وزا سیز مشهور لغتدر ترکچه صوت دیرلر محصول بیت معناجهتندن بیت
اولک مضمونی تأکید ایدوب بیورر عاشقلر معشوقک مقتوللریدر ولیکن مقتوللردن
اواز چقمز که انی وصف ایده لر یعنی وصفنه قادر دکللر معشوقند کبیلرده نون ودالک
ماقبلنه برهمزهٔ اصلیه تقدیر ایدیلر زائد تقدیر ایلمشلر یکی از صاحب دلان سر بجیب
مراقبه فرو برده بود و در بحر مکاشفه مستغرق شده صاحب دل اهل قلب دیمکدر اولیا
اللهدن عبارتدر و دیدیلر که صاحب دلدن مراد شیخ حضرتلری کندیلر در سر فرو برده نک
مفعول صریحیدر و غیر صریحی بجیب مراقبه خدادن فیضه طالب وراغب اولمغه دیرلر
جیب یقایه دیرلر فارسیچه کریبان دیرلر مراقبیه اضافتی بیانیه در فرو برده بود بجیب
لغت اشتغال ایلمش ایدی دیمکدر اما اصطلاحده باشنی یقایه چکمکدن عبارتدر

رد سروری و لامعی

نته که احوال حال اولانه صوفیلرک عادتیدر فرو برده ماضیدن قصدر و بو اوحکایت حال
ماضیدر در حرف صله بحر دریا مکاشفه احوال غیبیه اطلاع دیرلر و اضافتی بیانیه در
مستغرق اسم مفعولدر استفعال بابندن غرق اولمش دیمکدر شده ماضیدن قصدر
اولمش دیمکدر صیرورت معناسنه محصول ترکیب صاحب دل مرید یخدن برلیسی
باشنی مراقبه یاقه سینه الیندمش ایدی عادتلری اوزره ذحی مکاشفه دریاسنه مستغرق
اولمشدی یعنی عالم کشف دریاسنه طالمشیدی انگاه که ازان حالت بازامد یکی
از اصحاب بطریق انبساط گفت ازان بوستان که تو بودی مارا چه تحفهٔ کرامت
آوردی انگاه آن اسم اشارتدر وکاه کاف عجمیله وقت معناسنه در حرف بیان
بعض نسخده انگاه برینه چون واقع اولمش ازان حالتدن مراد عالم مکاشفه در
بازامد کیرو کلدی یعنی عالم صحوه کلدی حاصلی اول عالم مکاشفه دن بو عالمه کلدی
یکی باء یله برلیسی دیمکدر اما یاسز بردیمکدر اصحابدن مراد بونک کبی یرلرده مریدلر در
بطریق باحرف مصاحبت وطریق یولدر انبساط انفعال بابندن مصدردر بوندن گستا
خانه دیمکدر ملاطفه و مزاح طریقیله دینیلر محله مناسب سویله ممشلر زیرا مریدلر شیخدن
کرامت دیلک گستاخلقدر علی الخصوص که مزاح طریقیله گفت فاعلی یکی از اصحابدر
بوستان واوله عجمی واو سنز عربیدر که حرف رابط صفت تو بودی یعنی اول بوستاندن
که سن انده ایدک مستغرق اولدغی عالم مکاشفه دن تعبیردر مارا بزه دیمکدر تحفه
معناسنه در را حرف صله در با معناسنه تحفهٔ ارمغان کرامته اضافتی بیانیه در و تمیز
اضافتیچون کلمشدر نه کرامت تحفه سن بعضلر اضافتی تجویز ایلمدیلر و معناسنی
نه نه کرامت ارمغانی کتوردک دیدی اوردی واوک فتحیله فعل ماضیدر کتوردک
دیمکدر واوک ضمیله اوقیانلر یا کلش اوقودیلر محصول ترکیب اول وقت که
اول صاحب دل عالم مکاشفه دنه و استغراقدن صحوه کلدی مریدلردن برلیسی
گستاخانه سویلدی اول بوستاندن که سن انده ایدک بزه نه تحفهٔ ارمغان
کتوردک یعنی کرامات وعطا یادن بزه نه کرامت کتوردک گفت صاحب
دل دیدی بخاطر داشتم که چون بدرخت گل برسم دامنی پرکنم هدیهٔ اصحاب را
بخاطر با حرف ظرف و خاطر کوکله دوشن نسنه و ترمیم متکلم مقدردر داشتم
قرینه سیله واشتم فعل ماضی متکلم وحده که حرف بیان یعنی خاطره طوتدوغمی
بیان ایدر چون ادات تعلیلدر چون که معناسنه بدرخت با حرف صله در و درخت
دالک کسریله و رانک فتح سکونیله و خانک اوچ دیمکدر کله اضافتی لامیه در مجازا
برسم با حرف استقبال حرف زائد دینور زائد سویلمشلر رسم رانک و سینک فتحه لریله

فعل مضارع

فعل مضارع متکلم وحده در دامن اتکدر و با حرف وحدت پر طولو معناسنه در کنم فعل مضارع متکلم وحده
در کنیدندن کردن مصدرندن اخذ ایلینی مواخذه کرک بر کنم طولدیردم دیمکدر هدیه هانک
فتحی و دالک کسری و یای مشدد ایله و دالک سکونی و یای مخففه ده لغتدر بونده ارمغان
مراددر اصحاب اضافتی لامیه در و را حرف تخصیص محصول ترکیب صاحب دل مریدلر گستاخانه
دیدکه خاطرمده و نیتمده طوتدم ایدیکه چون درخت گله واصل اولم یعنی عالم مکاشفه ده اسرار
الهیه واصل اولم اول گلدن برانکی پر ایلیم اصحاب واحبابه ارمغانیچون یعنی اول عالمده بکا
کشف و فتح اولان معانی اسرار الهیه دنه بو عالمده اصحاب واحبابه کشف وبیان ایلیمسی
جایز اولنی شرح و ایضاح ایدم یعنی قصدم بویدیکه بکا کشف اولان اسرارک کشف وبیانی
ممکن اولان یازاندن دریغ ایلمیوب سویلیم چون برسیدم بوی گلم چنان مست کرد که
دامنم از دست برفت چون حرف تعلیل برسیدم با حرف تاکید رسیدم فعل ماضی متکلم وحده در
رسیدندن ایرشدم دیمکدر بوی گل اضافتی لامیه در رسم معناده سنه مقیددر چنان چون ایله
اندن مرکبدر ترکیبیله واو دوشمشدر انجلیلی دیمکدر مست که دمست ایلدی مدهوش و حیران
ایلدی دیمکدر که حرف بیان چنان مست کرد در دامن اتکدر داماندن درلر میم معناسنه ده دسته
مقیددر برفت فاعلی ضمیر دامندر محصول ترکیب چون که درخت گله واصل اولدم بوی گل
بنی شویله مست و مدهوش و واله و حیران ایلدیکه دامن الیمدن گیتدی یعنی بکا بر حال
اولدیکه گل دکل دامنه یادمدن گیتدی حاصلی بکا وصلت میسر اولدی اما اندن خبر ویرمکه
مالک دکلم زیرا بنی نبدن الدیلر حضرت شیخ بوندن وصولندن خبر ویردی قطعه
ای مرغ سحر عشق زپروانه بیاموز — کان سوخته را جان شد و آواز نیامد — ای
حرف ندا مرغ سحر منادی و اضافتی لامیه در اولی طابعه ایله مراد بلبللردر بمثلر زیرا
اشجارده اکثر نالان اولدر و شعرا دلنده مرغ سحر اکا دیرلر عشق عینک کسری و شینک
سکونیله مصدردر علم بابندن تعاریف کثیره ایله معروفدر لیکن اشهر تعاریفی افراد محبتدر
پروانه کلبکدر که کندوی اتش شمعه اورر بیاموز با حرف تاکید آموز فعل امر مفرد مخاطبدر
اموزیدندن اموختندن دکل کان که حرف تعلیل آن اشارتدر پروانه یه سوخته کوینمش
دیمکدر ماضیدن قصدر اسم مفعول دکلدر بعضلر ظن ایلدکی کبی را حرف تخصیص
جان مبتدا و شد خبری روح حیوانیه جان دیرلر و انسانیه روان دیرلر
شد بوندن زنت معناسنه درکندی دیمکدر و او حرف حال نیامد همزه یا یه مبدل
اولمشدر یای استقبالدن و نون نافیه دن صکره برا زیاده ایدرلر دیدی مبدلی
نافل ایمش محصول بیت ای بلبل نالان عشق جانانی پروانه دن اوکرن
واندن تحصیل ایله زیرا اول پروانه سوخته نک اتش عشق جانانیله جانی گیتدی

وآنده آواز وفریاد وفغان کلمدی یعنی عشق جانانیله ایدی وکل اولدی حال بوکه اندن
کمسه ناله وافغان ایشتمدی شمع پروانه عاشق صادقدر ویکیله دعوای بی معنا مدعیه تشبیه المیشی
این مدعیان در طلبش بی خبرانند ٭ کانراکه خبر شد خبری باز نیامد ٭ این اسم اشارتدر
مدعیان مدعی اسم فاعلدر افتعال بابندن اصلی مدتعی ایدی قبل تا ی افتعال دال واقع اولدی
دال حرفدر حروف مجهوره دن وتا حرف در حروف مهموسه دن بینهما تنافر وتباعد واقع
اولدیغیچون تای داله قلب ایدوب داله داله ادغام اتدیلر مدعی اولدی ماضیسی ومضارعی
وسایر مشتقاتی بو یله اعلال اولور تأمل مدعی دعواسنده صادق اولمیانه درلر الف ونون
ادات جمعدر نته که مکرر بیان اولندی در حرف ظرف طلبش شین ضمیری خدایه راجعدر
بی ادات سلبدر اسمای جوامده مخصوص خبران خبرک جمعدر شمدی ذکر اولان کبی
اصلی بیخبرانند همزه وصل ساقط اولمشدر دینن سوزنک اصلی بودر زیرا بو همزه حرف
مجتلبه در اصلی دکلدر کانرا که حرف تعلیل آن اسم اشارتدر مقدر کمسه تقدیری که آن کس راکه
در را حرف صله در یا معناسنه که حرف بیان و یا حرف رابط صفت شد بونده اولدر دیمکدر
صار معناسنه خبری یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر یا زبونده کیرو معناسنه اولمغه تأکید ایچون
اولمقده جایزدر فارسی ارتق تتبع ایده نه معلومدر محصول بیت بو واصلوزدیو دعوای
مرد ایلین مدعیلر وکذا بلر طلب وتحصیل عشق حقیقتده بی خبر وبی دانشدر یعنی هنوز
اسلوب طلب وطریق تحصیلنده بی خبرلردر پس بو مقام وصوله بونلره قنده میسر
اولمق احتمالی وار زیرا واصل اولوب خبردار اولندن بروجی خبر کلمدی یعنی وصول وخبر
دارالغیبدن بر خبر کلمدی زیرا من عرف الله کل لسانه در ویاخود نه وصولندن ونه کندیدن خبر
کلمدی حاصلی اسرار جانانه نه سنی شویله کتم ایدرکه کمسه اندن برنسنه فهم المیزکه اول واسطه ایله
کندوسی فهم ایلیه اولیائی تحت قبابی لا یعرفهم غیری بونلرک حقنده در دیکر وکم بایله ویاسنر
لغتدر ذحی معناسنه بونده برقطعه ذحی دیمکدر یعنی قطعهٔ دیکر ٭ ای برتر از خیال وقیاس
کمان ووهم ٭ وزهرچه کفته اند شنیدیم خوانده ایم ٭ ای حرف ندا بر حرف استعلا
وتر حرف تفضیل برتر بو جهتک دیمکدر منادی واقع اولمشدر تقدیری ای برتر خداوند
از برترک متعلقدر خیال قوت مدرکه باطنه نک برسیدر حقیقتله خیالی ووهم علم کلام
وحکمت اوقیانه بللودر زیرا بونلر حواس باطنه دندر وبونلردن اول قیلردن بحث اولنور
قیاس برنسنهٔ اوالمقدر یعنی برنسنهٔ برنسنه یه ایرشدرمکدر دیرلر کمان کاف عجمینک
ضمیله ظن معناسنه درکه برنسنهٔ بلمه طرف راجحه دیرلر ووهم خیال کبی قوت باطنه نک
برسیدر وبرنسنهٔ بلمه طرف مرجوحه دیرلر ظنک نقیضیدر وزهرچه واو حرف عطف
ما بعدینی ما قبلنه که دورت نی عطف ایدر کفته ماضیدن قسمدر اخوه های رسمی

لامعی

اولانیجون

اولانیچون ادات جمعی همزه مجتلبه ایراد ایلدی شنیده ایم کفته اند بابندر تقدیری شنیده ایم در ضرورت
در نیچون های رسمیله همزه مجتلبه ترک اولندی وخوانده ایم بوتره که قرینه در محصول بیت ای
مذکورلردن وجمیع سنک ثناکده اولان کفت وکودن اعلی ومنزهسن بزبولمری ایشتمش ایز
واوقومش ایز یعنی ایشتمش ایکی قرینه بلکه جمیع واو یا ن سنک حقکده سویلدکلردن منزه
خداسن حاصلی حقیقتله سنی بلن که سنی سنک بلدکک کبی سنی کمسه بلمز بعض نسخده
شنیده ایم واو عطفله واقعدر پس ایشتدکلردن واوقودقلردن ده منزه سین دیمکدر مجلس
تمام کشت وبآخر رسید عمر ٭ ما همچنان در اول وصف تو مانده ایم ٭ مجلس اسم مکاندر تقدیری
مجلس کفت وکودر یعنی سنک ذات وصفاتکده اولان کفت وکو مجلسی تمام معروف کشت
فعل ماضیدر کشتن دن بونده اولدر دیمکدر صار معناسنه نته که تحمل سابق کشته بیور دیغنده بیان
تفصیلا مرور ایلدی واو حرف عطف با آخر با حرف صله رسید فعل ماضیدر رسیدندن ایرشدی دیمکدر
همچنان هم ادات تأکید چنان انجلاین دیمکدر کذلک معناسنه وصف تو مصدرک مفعولنه
اضافتیدر مانده ایم کنه همزه حرف مجتلبه در قالمشز دیمکدر محصول بیت یا رب سنک
ذات وصفاتکده اولان بحث وکفت وکو وقیل وقال مجلسی تمام اولدی وبو بحث وقیل وقال ده
عمر آخره وپایانه ایرشدی وبز هنوز ابتدای مجلسده که کبی سنک وصفک ابتداسنده
قالمشز حاصلی اولده لا اله الا الله دیردک وآخرده ده لا اله الا الله دیرز واولده قل هو الله احد
دیردک آخرده ده دیرز واولده انما الله اله واحد دیردک آخر عمرده ده اکا دیرز مجاهد پادشاه
اسلام خلد ملکه مجاهد مبتدای محذوفه خبردر ویا مبتدا مؤخر تقدیری اولمق جایزدر یعنی ذکر مجاهد
پادشاه اسلامست این مقدم تقدیر ایلکده جایزدر مضاف حذفیله ایکی صورتده بله
تقدیری این ذکر مجاهده اچ مجاهدک مفردی مجاهدت در یعنی مصدر میمی در علم ابنیده بودر
اوصاف جمیله معناسنه در پادشاه اصلنده شاه باد ایدی شاه اولو معناسنه ویاد حافظ موصوفک
صفتینه اضافتی قبیلندن ایدی صکره صفتی موصوف اوزره تقدیم ایدوب که صفتی موصوفه
اضافت ایلیوب پادشاه دیدیلر حافظ عظیم معناسنه یعنی داور بزرک اسلامه اضافتی لامیه در بر مضاف
تقدیریله یعنی اهل اسلام خلد فعل ماضی مبنی للمفعولدر تفعیل بابندن موقع دعاده واقع اولمشی
مؤبد اولسون دیمکدر ملک بونده میمک ضمیله در مملکت وسلطنت بیننده مشترک لفظدر خلد
لفظنک یعنی فعلنک نایب مناب الفاعلیدر مملکتی وسلطنتی مؤبد اولسون دیمکدر میمک ضمی وکسریله
لغتدر دیمک ظاهر بودرکه کسریله بو معنالرده مستعمل دکلدر ذکر جمیل سعدی که در افواه عوام
افتاده است وصیت سخنش که در بسیط زمین رفته ذکر کسر ذال الکغه دیرلر وضم ذال الله
کو کلله اکمغه دیرلر یعنی برنسنهٔ خاطره کتورمک جمیل کوزل دیمکدر یعنی خوب در سعدی حضرت
مؤلفک مخلص شعریدر واسم لطیفی مصلح الدین در حضرت شیخک مناقبنده بیورر که بونظر

لامعی

حضرت شیخ سعدی سلطان العاشقین شیخ روزبهان تعلیمت کوینده که بو حضرت شیخ سعدی
خادم حضرت شیخ بوده است وچون حضرت شیخ متولد شده است پدرش بخدمت شیخ آورده
وحضرت در او نظر فرموده وفرموده اند که عشق را بخشش کردیم جرو هم نصیبی دادیم امام مرشد
او شیخ شهاب الدین سهروردی بوده است قدس الله ارواحهم تفصیلی دیدیکه حضرت شیخ
یوز یکرمی ییل یشادی وبعضلر یوز التی وبعضلر یوز ایکی والعلم عند الله اما وفاتی التیوز
طقسان بشده واقع اولمشدر نته که وفاتی ٭ رنجنده فهم اولنور قطعه ٭ همای روح پاک شیخ
سعدی ٭ چو در پرواز شد از روی اخلاص ٭ مه شوال بود شام جمعه ٭ که در دریای
رحمت کشت غواص ٭ یکی پرسید سال فوت گفتم ٭ ز خاصان بود از آن تاریخ شد خاص
ذکر جمیل اضافتی بیانیه در وسعدیه اضافتی لامیه در که حرف رابطه صفت افواه جمع فم در زیرا
فمک اصلی فوه در پس کثرت استعمالدن ها حذف اولنوب فو قالدی آخری واو
طرفده ماقبلی مضموم اسم معرب غیری اسم بولندیغیه واوی میمه ابدال ایدیلر ایکی سبب
حرف شفوی اولدیغیچون فم اولدی پس تصغیر ویا جمع ایدیجک اصلنه رد ایدوب فویه
وافواه دیرلر انعملر دیمکدر عوام جمع عام در که نقیض خاص در نصب اینک مضاعفلغی
اصلی عوامم در فواعل وزنی اوزره منتهای جموع وزنی اوزره خاصه بویله در بونده
خلق خلق عالم مراد در افتاده است ماضیدن قسمدر دوشمش دیمکدر اسم مفعول دکلدر
وصیت صادک کسریله اکلمسی خلق عالمده مشهور اوله سخن حسن ولسن قافیه
سنده ضمی وخانک فتحیله اتوز اما بن وکن ثانیه سنده سینک فتحی وخانک ضمیله اتوز
اما نیر برلرده ایکیسیده جایزدر صیت سخن اضافتی لامیه در وشینک ضمیر مذکور سعدیه
راجعدر که حرف رابطه صفت بسیط وبساط انک کیک یره یعنی واسع یره دیرلر
بونده یریوزی مراد اولمشدر زمین یر در ارض معناسنه رفته ماضیدن قسمدر کیتمش دیمکدر
اسم مفعول دکل ایکی فقره ده ده لفظی ابرصله معناسنه در ظرفیت معناسنی ویرلر
ایکلش کیتمش محصول ترکیب سعدینک کوزلکله مذکور اولماسی یعنی اکلمسی که عالم
خلقنک اغزلرنده دوشمشدر یعنی هر کس که انی علم وکمال وفضل وعرفان ایله اکار
یعنی مقبول ومرغوب عالملردر انک نثر ونظمینک صیت وصداسی حاصلی جاوی
واوازی که تمام دنیایه منتشر اولمش یعنی یایلمشدر خصوصا کتاب گلستان وقصب
الجیب حدیثش که همچو شکر میخورند قصب قافک وصادک فتحلریله مطلقا قمشه
دیرلر قصب السبق وقصب السکر کبی جیبه اضافتله شکر قمشنه تخصیص ایلمشدر
زیرا قصب الجیب اولدر که شکر قمشی خورده طوغرلر یعنی ایکی بعضم اورتاسنه او اوچ
او اوچ کسرلر اندن صکره اول پاره لری تقشیر ایدرلر یعنی قبوغنی صویارلر وبرطبق ایچنده

رد لامعی وشمعی

ترتیب وتزیین

ترتیب وتزیین ایدرلر بو بزلرده یعنی استنبولده میوه سله لره ترتیب وتزیین ایلدکلری کبی
اندن صکره اوزرینه گلاب وبخور صوبی سپرلر بری برینه ارسال ایدرلر پس بو اسلوب
کوندریلن شکر قمشنه قصب الجیب دیرلر اضافتی لامیه در وحدیثه اضافتی بیانیه در حدیثدن
مراد کندینک شیرین کلاماتیدر که حرف رابطه صفت ادات تأکید وچو نونله وتولسنه ادات
تشبیه در مثل معناسنه شکرک شینک وکافک فتحه لریله مشهوردر اما سین مهمله نک ضمی وکاف
مشددک فتحیله عربیدر میخورند فعل حال جمع غائب بوندن استمرار مراددر یرلر دیمکدر
ییمکدن منتفع ومتلذذ اولورلر دیمکدر محصول ترکیب ذحی سعدینک قصب الجیب کبی مقبول و
مرغوب کلاماتنی یعنی نظم ونثر سوزلرینی که حسن وقبولله قبول ایدوب انکله منتفع ومتلذذ
اولورلر حاصلی انک سوزلری که هر کسک قتنده معزز ومسلمدر قصب الجیب مبارزنده اکثر
شراحک مفصل ومطول مالا یعنی سنیه التفات اولنماسون که صداع ابراث ایدر ورقعه
منشآتنی که چون کاغذ زر می برند رقعه بوندن یازیلن کاغذ پارسنه دیرلر اخوندنهای
مربوط هاء رسمی شکلنده یازلدوغیچون اضافت ایچون همزه مختلبه اثبات ایدرلر
منشآت میمک ضمی ونونک سکونی وشینک فتحیله اسم مفعولدر انفعال بابندن تغیراتی
یثادن که مهموز اللامدر جمع مؤنث صیغه سیدر مکرمات کبی لغتده خلق وایجاد معناسنه
در اما بونده کندیدن صادر وپیدا اولان نظم ونثر سوزلریدر شین کنه سعدیه راجعدر
که حرف رابطه صفت چون نونله ادات تشبیه در کاغذ کاف عربیله وغینی معجمه مفتوحه
ایله معروفدر زر ده اضافتی لامیه در ازدی ملابسه ایله زر لفظ مشترکدر التونه وسکه یه اقچه یه
دیرلر نته که مشتر زن حکایه سنده وغیری یرده کلجکلردر انشاءالله لکن بونده اقچه مراددر
زیرا کاغذ زر اولدر که پادشاه برکمسه یه که احسان ایلمک استر پس البته بر امر
شریف ویرر که وار بو امر فلان یرک حاکمنه ایلت که سکا فلان شهردن بو قدر اقچه
دوشورسون دیر اول ذحی اول کاغذی ایلدر اول حاکمه تسلیم ایدر اول امر شریفه
امتثال ایدوب خانه دن خانه یه ودکاندن دکانه بو قدر اقچه طرح ایدوب رقعه یه تسلیم
ایدر ملا لاری وملا احمد قزوینی وملا حلیمی بیوررلر که بو قانون الان قزلباشده معمولدر
می برند فعل حال جمع غائب بوندن کنه استمرار مراددر ایلدرلر دیمکدر تقدیر اولان وجه اوزره
محصول ترکیب ذحی سعدینک نظم ونثر یازدیغی کاغذ پاره لر که انی اقچه تحصیلیچون
خط همایون وامر شریف کبی معزز ومکرم طوتوب هر جانبه وهر مملکته ایلدرلر کاغذ زردن
مراد مذکوردر پس شراحک خط عشق ایلدکلرنه اعتبار اولنماسون که ضلالتدر بر کمال
فضل وبلاغت او حمل نتوان کرد بر حرف استعلا کمال الفتدن تمام معناسنه در یعنی مصدردر
اوچنجی بابدن کلور نصر وحسن وعلم بابلرندن بوندن مراد علم ومعرفتدن تمام اولمقدر فضل

رد بر بساط علی ولامعی وسروری
وکافی

رد بر سید علی ولامعی وسروری
وشمعی وکافی

ارتعلقدر یعنی اقرانی و امثالندن علم و معرفتده ارتقلق معناسنه اکثر نسخده کمال فضله مضاف
واقعدر و بعضیسنده عطف ایله در و شمس بلاغت بوندن فصاحت معناسنه در اما لغتده ایرشمك
معناسنه در فصاحت و بلاغت بلمك معنالری کتابلرینی کورمکه موقوفدر و ضمیر عجائب
سعدیه راجعدر حمل حالك نتیجی و میمك سکونیله حیوانات جنسنك قرنندن اولان
یوکه و اشجارك اوزرنده اولان حاصله دیرلر اما بونك یکی یرلرده نسبت و اضافت
معناسنده مستعملدر نتوان نوننده حرف نفی توان لغتده قوت و قدرت معناسنه در
اما بونك کبی یرلرده علم امکاندن عبارتدر کرد بونك کبی یرلرده مصدر معناسنه در زیرا
توانده رایحهٔ استقبالیت ملحوظدر و قاعدهٔ مقرره در که ماضی مستقبلدن صکره واقع
اولسه مصدریت معناسنی افاده ایدر پس نتوان کرد ک معناسی ایلمك اولماز
دیمکدر معلوم اوله که ذکر جمیل مبتدا و نتوان کرد خبر و ما بینلرنده اولان ذکر جمیلك صفتی
و معطوفاتیدر و حمل نتوان کردک مفعول صریحی و بر کمال غیر صریحی محصول ترکیب
شیخ سعدینك مذکور احوال و اوصافنی کندینك کمال فضل بلاغتنه حمل ایلمك اولماز
یعنی مذکور اوصاف و احوال کندی ذاتنك استحقاقندندر دکلدر حضرت شیخ کندینك
ذکر جمیلیله مشهور و کمال فضل و بلاغتیله موصوف و حسن و تألیفات و تصنیفاتیله
موصوف اولدیغنی ذکر محامد پادشاهه بیورمشدر بلکه خداوند جهان و قطب
دائرهٔ زمان قائم مقام سلیمان ناصر اهل ایمان شاهنشاه معظم اتابک اعظم
مظفر الدین ابو بکر بن سعد زنکی ظل الله فی ارضه رب ارض عنه و ارضه بعین عنایت
نظر کرده است و تحسین بلیغ فرموده است و ارادت صادق نموده لاجرم کافهٔ
انام از خاص و عوام بمحبت او کرائیده اند که الناس علی دین ملوکهم بل ادات اضرابدر
لفظ عین بیدر ترکیبده مستعملدر که حرف بیان خداوند صاحب و مالك معناسنه اسمدر و مبتدا
واقعدر و بعین عنایت نظر کرده است خبریدر عظمت اولنمیه جهانه اضافتی اسم
فاعلك مفعولنه اضافتیدر و قطب واو حرف عطفدر بو فقره دن غیری کلمه قصرلرده
حرف عطف یوقدر قطب بر کاره دائره چزدکده دائره اورتاسنده بر کارك
ایاغی طوران نقطه یه قطب دیرلر و دکرمنك چرخنه متصل دمیرکه دونرادست طاشنی
دوندرراکاده قطب دیرلر و فلکده ایکی قطب واردر بریسی تحت الارضدرکه بو یرلرده
کورنمز اکا قطب جنوبی دیرلر بریسی فوق الارضدر کورینور و اکا قطب شمالی دیرلر
و مترفری دیدکلری یلدز قطب شمالیدر انکیچون طلوع و غروب اولماز و رجال غیبدن بریسنه
تصرف عالم باذن الله اکا متعلقدر یعنی مدار دائرهٔ عالمدر قطب دیرلر و سلاطین
اسلامیه یه قطب تشبیه طریقیله اطلاق اولنور انتظام امور انام انك رأی تدبیری

وتصرفنه

وتصرفنه مفوض اولدیغیچون دائره یه اضافتی لامیه در و دائرنك زمانه بیانیه قائم مقام
اضافتی اسم فاعلك اسم مکانه اضافتیدر و سلیمانه اضافتی لامیه در سلیمان پیغمبرك
تختکاهی شیراز اولدیغیچون مقامی اکا اضافت ایلدی ان شاء الله تعالی محلنده تفصیلی
کلجکدر ناصر اهل ایمان اضافتلرنده اسم فاعلك مفعولنه و لامیه در شاهنشاه اصلنده
شاه شاهان ایدی یعنی پادشاهلر پادشاهی دیمکدر ملك الملوك معناسنه بکلربکی دیدکلری
کبی صکره مضاف الیهی تقدیم ایدوب شاهانشاه دیدیلر پس الف متوسطی
حذف ایدوب شاهنشاه دیدیلر کاه اولور که الف اخیرنده حذف ایدوب شاهنشه
دیرلر و کاه اولور که الف اولی و ثانی حذف ایدوب شهنشاه و کاه اولور که جمیع
الفانی حذف ایدوب شهنشه دیرلر حافظ معظمه اضافتی بیانیه در اتابك لالا و جمله
الملك معناسنه در اتابکانه دیرلر بونجه پادشاهلردر که جد اعلالری اقسنقردر که جلال
الدین ملکشاه بن الب ارسلان سلجوقینك قوللرندن ایدی پس جلال الدین اقسنقری
محمد نام اوغلنه لالا و جمله الملك ایلدی امدی جلال الدین متوفی اولدیغی مذکور سلطان
محمد تخت سلطنته جلوس ایلدی و مذکور سلفره محروطه شامی یعنی دمشقی و حلبی
و بالجمله دیار عربی خانلق طریقیله ویردی و زنکی نام اوغلنه دیار بکری و دیار ربیعه
و اذربایجانی بابلسنه ویردکی کبی خالفله ویردی الله امریله سلطان محمد جوق بن ملیوب
متوفی اولدی دیرینه جلوس ایدوب وارث سلطنتی قالمدی پس اقسنقر و زنکی خروج
ایلدی و مصریه که توجه ایلدیلر باذن الله فتح میسر اولدی نیمیوز شاه اسمعیل کبی پس
اقسنقر متوفی اولدیغی امور سلطنتده زنکی مستقل اولدی و زیاده ایی پادشاه اولدی
و زنکینك ایکی اوغلی واریدی برینه سعد و برینه ذکریا دیرلردی سعد شیرازی
و ذکریایه خلخال سنجقی ویردی پس زنکیدن صکره سعد پادشاه اولدی زیرا بویك
اوغلیدی و ذکریا سنجقده قالدی و ظهیر فاریابی بابنه الدی و کندیه مداح ایلدی نته که
دیوانندن فهم اولنور پس هلاکو ظهور و خروج ایلدی و سعد بواغرمکه ایچن مدکوند
لاره و حصرتره فرار ایلدی بعده هلاکو اکندی سعد کنه یرینه کلدی معمر اولمیوب ابو بکر بن سعد
پادشاه اولدی و کمال اصفهانی بابنه الوب تربیت ایلدی پس کمال بو مدحنده ترجیعاتنك
بیورر نظم
قطب کردون ظفر شاهنشه سلغر نسب
وارث تخت سلیمان خسرو جمشید فر
شاه ابو بکر بن سعد آن کزدم جانبخش او
زنده شد در داغ اخر زمان
عدل عمر
خسروا از حلقهٔ حکم تو کشته کشور
شاه سلغر شاه دیدار تو محل بصر
قرار رسانده اتابکاندر بو تقریردن معلوم اولدی که زنکیدن صکره سعد اوغلی
جلوس ایلدی اندن صکره مظفر الدین ابو بکر که کلستانك منه تألیف و تصنیف اولنمشدر

جلوس ایلدیکه شیخک مریدی ایمشدر پس مظفر الدین تبعی و ابوبکر کنیتی که سعد اوغلیدر و سعد زنکی اوغلی و ابوبکر تبرکا باباسی آدینی اوغلینه دیمشدر نته که سلطان سلیمان مرحوم باباسی آدینی بر اوغلینه دیمشدر که سلطان مراد در امام سلطنته انک اوغلیدر ظل کولکه دیرلر لفظ اللهه اضافتی لامیه در مجازا اللهک کولکه سی دیمکدر حضرت محمد مصطفی دن روایت اولنمشدر که السلطان ظل الله فی الارض یأوی الیه کل مظلوم یعنی پادشاه یریوزنده اللهک کولکه سیدر صغینور هر مظلوم حاصلی هر کس کنش ایسجغندن کولکه یه پناه ایلدکی کبی ظالملر شرندن مظلوملر پادشاهلره کذلک پناه ایلدرلر فی ارضه ارض یره دیرلر وضمیر خدایه راجعدر رب منادی حرف ندا مقدردر یا رب دیمکدر اصلنده ربی ایدی کسره یله اکتفا ایدوب یا حذف اولندی ارض فعل امر مفرد مذکر مخاطبدر یا رب راضی اول دیمکدر علم بابنک ناقص واویسندن مصدری رضا و رضوان کلور عنه ضمیر ابوبکره راجعدر جار و مجرور صیغه امره متعلقدر و ارضه واو حرف عطف ارض همزه نک فتحی و صادک کسره یله افعال بابندن فعل امر مفرد مذکر مخاطبدر علامت جزم ایچون یا ساقط اولمشدر اصلی ارضا یرضی ایدی وها ضمیر منصوب متصل ابوبکره راجعدر معلوم اوله که اسجاعده فقره لر آخری ساکن اوقنور پس بونده ایکی ضمیرده ساکن اوقنور و ایکی ارضه تجنیس تام واقع اولمشدر زیرا ضمیرلر علی حده کلمه لردر و بو ایکی فقره نک اولکیسی اخباریه و ثانیسی انشائیه واقع اولمشدر علی بونده کوزدر چشم معناسنه و عنایت عون و قصد معناسنه در و اضافتی بیانیه در و کرده اسمک مفعولی غیر صحیحدر و نظر صحیحدر و کرده ماضیدن قسمدر ایلمش دیمکدر و واو حرف عطف تحسین تفعیل بابندن مصدردر لغتده کوزللندرمکدر اما بونک کبی یرلرده احسنت و آفرین دیمک معناسنه در بلیغ مبالغه معناسنه در زیاده دیمکدر و اضافتی بیانیه در فرموده ماضیدن قسمدر اسم مفعولدر کلدر بیورمش دیمکدر و او حرف عطف ارادت مصدردر افعال بابندن اصلی ارواد ایدی واو حرف علت متحرک ماقبلی حرف صحیح ساکن نقل حرکت بر ماقبل ایلدک واو متحرک فی الاصل ماقبلی مفتوح الآن الفه قلب ایلدک ایکی الف جمع اولدی ایکی الفک برینی حذف ایلدک و بدلینه تا ویردک ارادت اولدی الف اولی حذف ایلدک وزنی افالة اولور ثانی حذف ایلسک افعلة اولور فتأمل صادقه اضافتی بیانیه در کرچک ارادت دیمکدر پادشاهک کندیه حسن ارادت و تسلیم و رضاسی صادق کوستردکینه اشارتدر حاصلی پادشاه حضرتی شیخک مریدی ایمش نموده ماضیدن قسمدر اسم مفعولدر کلدر کوسترمش دیمکدر لاجرم لابد مستعمل لفظدر لابد و لامحاله کبی میمک فتحیله یعنی بالضروری دیمکدر کافه کافک فتحیله و فانک تشدیدیله جمیع معناسنه در انام اضافتی لامیه در انام الفک فتحیله خلق معناسنه جمیع خلق دیمکدر از بونده من تبیین معناسنه در خواص خاصک جمعیدر و عوام عامک جمعیدر ایکیسیده

نصرہ بابنک مضارعیدر یعنی خلقک شهرلری و ضیعلری محبت یا حرف صله در محبت میمک فتحیله معروف اوبه اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر او ضمیر سعدیه راجعدر کرایدن کاف عجمینک کسره یله ماضیدن قسمدر اسم مفعولدر کلدر میل ایلمشلر دیمکدر که حرف تعلیل الناس لفظا مرفوع مبتدا ادم اوغللری دیمکدر علی حرف جر مقدر کاینون لفظینه متعلقدر دیندن عادت خوی معناسنه در ملوکه اضافتی لامیه در و ضمیره اضافتی کذلک ملک جمعیدر پادشاهلر دیمکدر ملوک ملکک جمعیدر بکلر کبی دیمکدر دینی مجب سویلمش محصول ترکیب یعنی سعدینک مذکور اوصاف و احوالنی کندینک کمال فضل و بلاغتنه حمل ایلیک اولمز بلکه جهان پادشاهی فخر دائره زمانک قطبی قائم مقام حضرت سلیمان یعنی اهل ایمان و اسلامک ناصری اعظم اتابک معظم پادشاهلر پادشاهی یعنی دنیا پادشاهلرینک اولوسی مظفر الدین ابوبکر بن سعد بن زنکی یریوزنده اللهک کولکه سی یا رب سن اندن راضی اول و انیده راضی ایله حاصلی مذکور اوصاف ایله موصوف والقابله ملقب خداوند جهان سعدیه عین عنایتله نظر ایلمشدر و مبالغه آفرین و تحسین بیورمشدر و حسن اعتقاد و صدق ارادت کوسترمشدر پس شیخک بوکه خواص و عوامدن جمیع انام سعدینک محبتنه میل ایلمشلر زیرا الناس پادشاهلرک توره سی و عادتی اوزره در یعنی سلاطینک عادت و خلقنه تابعدر حاصلی انک طور و طریقینه تقلید ایدنلردر پس زمانی پادشاهی سعدیه زیاده طالب و راغب اولدیغیچون جهان خلقیده اکا تقلید ایله سعدیه زیاده طالب و راغبلردر رباعی درت مصراعدن مرکب نظمه دیرلر مطلقا که دورد نجی مصراعک قافیه سیله مقفی اوله و بحر هزجدن اولمق اوله پس بو که مطلقا نظم و قطعه دیدیلر وزن رباعیدن آکاه دکللر ایمش زانکه که ترا
برمن مسکین نظر است آثارم از آفتاب مشهورترست زانکه که زا مفتوحه حرف ابتدادر منه معناسنه و آن اسم اشارتدر که کاهدن مخففدر وقت معناسنه که حرف بیان ترا توده مخفف ضمیر مرفوع منفصل ورا ادات تخصیصدر لام جاره معناسنه سنک دیمکدر بر بونده حرف صله در یا بر مفرده معناسنه ظن دیمکدر اما معناسنه مسکینه اضافتی بیانیه در موده نونک کسری ضرورت وزنیچون در دیدی اضافات احوالندن آکاه دکل ایمش مسکین بونک کبی یرلرده درویش و فقیر معناسنه در نظر معروف و سبیی و تاخبردرانار اثرک جمعیدر نشان و علامت دیمکدر میم ضمیر متکلم وصلدن ازک همزه سی وصلله ساقط اولور آفتاب الف ممدوده و فانک سکونیله کنشه دیرلر افتابک همزه سی وصلله ساقط اولور مشهور معروف تر ادات تفضیل و سبیی و تا و نیه معروف محصول بیت اول وقتدن بریکه سنک بن مسکینه نظر و التفاتنک واقعدر یعنی بکا حسن و نظرک اولدن بری نیم آثارم یعنی تألیفات و تصنیفاتم حاصلی نظم و نثرم آفتابدن مشهوردر یعنی تمام دنیاده شهرت بولمقدر که خود

همه عیبها بدین بنده درست ☼ هر عیب که سلطان بپسندد هنرست ☼ کر اصلنده کرچه در ضرورت وزنیچون تخفیف قلندی خود زوم ضمه ایله بودر قافیه سنده مستعمل لفظلردر بوندن ادات تاکیددر همه جمیع و قاطبه معناسنه در عیبها عیبک جمعیدر ذوی العقولک غیری اولدیغیچون ها ایله جمع اولندی بدین باء حرف ظرفدر فی معناسنه دال همزه دن بدل اولمشدر اصلنده این اسم اشارتدر بنده یه درلر با متضمن اولدیغی معنای ظرفیتی تاکید ایدر درست و تا معهود مصراع ثانی مصراع اولدن مستدرکدر لیکن تقدیرنده هر کل افرادی معناسنه کل عیب دیمکدر بوندن مبتدا دیمکدر که حرف رابط صفت سلطان مبتدا بپسندد بوندن تاکید افاده ایدر بو با ظرفای عجم مکسوره غیریلری مضموم اوقورلر بپسندد بای عجمینک مفتوحه ایله فعل مضارع مفرد غائبدر بکنه دیمکدر فعلیه خبر سلطاندر و جمله اسمیه صفت هنر عیبدر هنر عیبک نقیضیدر و خبر هنر عیبدر محصول بیت اگرچه که جمیع عیوب بوبنده ده حاصل و موجوددر یعنی ابتدن ایاغه دک معیبم لیکن هر عیبی که پادشاه بکنور اول عیب هنردر حاصلی بن که پادشاهک مقبولی و مرغوبی اولم هر عیبم که کوزینه هنر کورینور زیرا محب محبوبدن هنردن غیری نسنه کورمز بیت کر هنر داری و هفتاد عیب دوست نبیند بجز ان یک هنر ☼ کلی خوشبوی در حمام روزی ☼ رسید از دست محبوبی بدستم ☼ کل با جخدر کاف عجمینک کسریله مطلقا اما بوندن روملی کاف عربیله دیدکلریدر که استنبولده کفه کلی دیو صادقلریدن ظاهر بودر که کاف عجمیدن محذفدر و یا حرف وحدتدر خوشبوی وصف ترکیبیدر خوشبو بوندن کوزل معناسنه در و بوی مطلقا قوقیدر کوزل و رائحه قوقوی ایچون دیمکدر کل مبتدا خوشبوی واو رسمیله صفتیدر حرف ظرفدر حمام مشهور میم ساکن اوقنمق کرک که اضافته فهم اولنمیه روزی یا حرف وحدتدر بر کون دیمکدر قیاس حمامی یا بروحدت اولمق ایدی اما وزن تحمل ایلمدکیچون تقدیر اولندی فتأمل رسید فعل ماضی مفرد غائب ایرشدی دیمکدر فاعلی کله راجع مستتر ضمیردر جمله فعلیه خبر مبتدادر از دست رسیده متعلقدر محبوبی اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت بدستم با حرف صله رسیده متعلق محصول بیت بر کون بر حمامده بر کوزل قوقلی بر پاره کل بر محبوبک الندن الیمه ایرشدی یعنی بر کون بر حمامده بر محبوبه الیمه بر مقدار کل صوندی معلوم اوله که روم ملکی حمامده خاتونلر کشیلر صحلرینه سورب انکله باشلرینی و صچلرینی مشت و شو ایدرلر اما اعجامک ذکور بدن حمامده محاسن و بدنلرینی انکله یورلر نته که بعضی عرب بدنلرینی حنا ایله یورلر ☼ بدو گفتم که مشکی یا عبیری ☼ که از بوی دلاویز تو مستم ☼ بدو با حرف صله و دال همزه دن بدلدر واو ضمیر غائب کله راجعدر بدو گفتم فعلنه متعلقدر که حرف رابط مقول قولدر مشک میمک کسری و شین معجمه نک سکونیله معلومدر و میمک

ضمر و شین معجمه نک سکونیله مجی بوندن ایکی وجهله بله اوقنمق جائزدر و بونک کبی حرف خطاب دییه کلمشلر اما او یا بودر که ضمیر اوله حرف اولمیه یا بونک کبی یرلرده حرف عطفدر عرببین ام و او کبی مقام تردیده مستعملدر غیر معروف و یا ضمیر خطاب و تردید اخبار روانت طریقیله اولمق جائزدر که حرف تعلیل بوی دلاویز موصوفله صفتدن مرکب توصیف ترکیبیدر اما دلاویز وصف ترکیبیدر اویز اویختن دن دکل عجب لغت کوکل الیجی دیمکدر اما استعمالده کوکل متعلق و مایل و مفتون اولمقدن تعبیردر تو یه اضافتی لامیه در مستم ضرورت وزن قافیه ایچون مستم دیمشلردر و الا عجب مقام مست شدم دیمکیدی یعنی ایرک اولدم معناسنه محصول بیت تردید طریقیله او کل خوشبوی یه بن دیدم سن مشک سین یا عبیر سن یعنی بو الکینک بریسن یا خود مشک می سین و یا عبیر میسین ایکی صورتده بله تجاهل طریقیله خطابدر زیرا مشک کوکلی کندییه در و یا کعه کلمز کندو یه متعلق و مفتون ایدیجی بو بکدن مست اولدم حاصلی سنک کوزل قوقوکه متعلق و مفتون اولدم ☼ بکفتا من کلی ناچیز بودم ☼ ولیکن مدتی با کل نشستم ☼ بکفتا با حرف تاکید و الف اکثر سؤال جوابدن فرق ایچون کلور تحسین کلام ایچون کلور فاعلی مذکور کلی خوشبو بودر یعنی کل خوشبو دل فی حالته دیدی کلی ناچیز اضافتله یعنی بیانیه ایله ناچیز لاشی معناسنه در حاصلی بی قدر و بی اعتبار دیمکدر قیاسی کل خوشبویده اضافت اما نسخه لرده بایله در ولیکن ادات استدراکدر اما معناسنه مدتی زمان دیمکدر و یا حرف وحدت با حرف مصاحبت کل معروف درکه عربیده ورد دیرلر واوک فتحیله اما اضافتله عبیر حجکه کل دیرلر کل زنبق کبی مثلا نشستم فعل ماضی متکلم وحده در نشستن مصدرندن اوتوردم دیمکدر مراد مقارنتدر محصول بیت کل خوشبوی جواب ویردی که بن هیچ مرتبه سنده ایدیچی ایدم یعنی سائر یا جخلر کبی هیچ و حقیر ایدم و اعتبارم یوغ ایدی لیکن بر مدت کله مقارن اولوب همنشین اولدم پس انک بوی دلاویزی بکا تأثیر ایلدی که بویله مقبول اولدم حضرت شیخک بیوردیغی هر بوسنه سیرایدن مشاهد ایلمشدر مذکور یا جخی بر کوچک تجیبه دیرلر قورلر و اکا کلک یپراغنی بولوب دوکرلر و نیجه زمان اوراقجیدن کلله امیخته کلی دوکرلر اندنصکره پاره پاره قوزیدرلر و لازم اولدقجه حمامده خاتونلر استعمال ایدرلر ☼ کمال همنشین بر من اثر کرد ☼ وکرنه من همان خاکم که هستم ☼ شراحک بعضیسی کمال بر بنیه جمال یازمش لیکن کمال متعارف مبادر جمال مقامده دکل فتأمل کمال ادات صحبت و جمعیتدر همنشین مجالس و مصاحب معناسنه در در حرف صله در با معناسنه اثر کرد تأثیر ایلدی دیمکدر کمال مبتدا و کرد خبری و اثر کردک مفعول صریحی و در من غیر صریحی وکرنه واگر نه دن مخففدر و الا دیمکدر اکثر نسخه لرده نه یرینه می واقعدر یایله خاک طپراق که حرف بیان هستم وارم دیمکدر یعنی بن الان اولدن اولان خاک ذلیل و تراب حقیرم بوندن کله خاک دیدی زیرا خاکه کل دیرلر کلزارمنی دیرلر

(در کنار:) جمله صحیح

(در کنار:) پذندن

(در کنار:) روایت سیدا محی وسعودی

(در کنار:) روایت سیدا محی و لامعی و سعودی

خاک ارمنی دیجک یرلرده محصول بیت کلزباخبر الصحبة مؤثرة فحواسنجه دیرکه نعمله ممزوج
ومحمّر یعنی سرشت اولان منشیں کمالیدر بکا تأثیر ایدوب بو لطیف بویی ویرن حاصلی
بو بوی خوشی همنشیندن مکتسب کمالدر یوقسه بن بو عارضی بویدن اویله که خاک
بیمقدار وتراب بی اعتبار ایدم که شمدی اندن قطع نظر خاک ذلیل وتراب حقیرم حاصلی
بادشاهک کمال التفاتی وحسن نظری بکا بو شرفی ویروب مقبول عالم ایلدی والّا
بنم ذاتمده بو اوصاف واحواله استحقاق یوقدر حضرت شیخ کم نفسی ایدوب تواضع
وتنزل بیورمشی والّا شیخک عظمتنه بو کتاب شاهد عدلدر قدس الله روحه ۞
اللهم متع المسلمین بطول حیاته ۞ اللهم دعاده مستعمل کلمه در ویم مشدده حرف ندادن عوضدر
اصلنده یاالله ایدی بو جهتدندر که حرف ندا ایله میم جمع اولمز بو کلمه نک تفصیلی استعمالا
وفتح اوزره مبنی اولماسنه مطلع اولمق مراد ایلین مقامات حریرینک مطرزی شرحنک
ابتداسنه نظر ایلسون متع فعل امر مفرد مذکر مخاطبدر تفعیل بابندن نائبن لندر دیمکدر المسلمین
لفظا منصوب مفعول صریحیدر متعه نک نصبی یا ایله درمسلمک جمعیدر بطول با حرف
تخصیصدر سببیتی متضمن طول طانک ضمیله مصدردر اوزنلق معناسنه جار ومجرور متعه
متعلقدر یعنی مفعول غیر صریحیدر حیاته اضافتی مصدرک فاعلنه اضافتی قبیلندندر
حیات اوزلمغی دیمکدر محصول ترکیب یارب مسلمانلری ابوبکرک عمری وحیاتی اوزلغی
سببیله فائدلندر زیرا عادلدر وظلومی انک ظل حمایتنده آسوده حال ومرفه البالدر
وضاعف ثواب جمیله وحسناته ۞ واو حرف عطف ضاعف عینک کسریله فعل امر مفرد
مذکر مخاطبدر مفاعله بابندن امر سابقه معطوف دورت فقره ده امر صیغه لری مقام
دعاده واقعدر یعنی مراد دعادر قت قت ایله دیمکدر ثواب عوض وجزا معناسنه در لفظا
منصوب مفعول ضاعفدر جمیله تقدیری ثواب فعل جمیله در کوزل فعلینک ثوابنی وحسناته
تقدیری ثواب خیرات حسناته در حسنه نک جمعیدر محصول ترکیب دخی یارب ابوبکرک
خیرات حسنه سنک وفعل جمیلینک ثوابنی قت قت ایله یعنی من جاء بالحسنة فله عشر
امثالها زمره سنه انی ادخال ایله دیمکدر ۞ وارفع درجة اوداّئه وولاته ۞ ارفع فعل امردر
فتح بابندن قالدر دیمکدر درجه بونده درجه دن مرتبه ومنزل مراددر اوداد ودیدک جمعیدر
احبا حبیبک جمع اولدیغی کبی دوستلر دیمکدر ولات والینک جمعیدر حاکملر دیمکدر معلوم
اوله که ثلاثی مجرددک ناقصندن اسم فاعلک برجمع مکسری بو منوال اوزره کلور قاضینک
قضاه ورامینک رماة وحامینک حماة کلدکی کبی اصلی ولیه وقضیه ورمیه امرنصره
وزنی اوزره پس یا متحرک ما قبلی مفتوح اولدیغیچون الفه قلب ایلدیلر ولاة وقضاة اولدی
قافک فتحیله پس قضاه مثللی مفردلره ملتبس اولماسون دیو قائل مضموم ایدوب ولاة

وقضاة دیدیلر وزنلری فعلة وزنی اوزره درامّا فعاة وزنی اوزره کلور دیمی ایله ظن ایلمشکه
لام الفعل الفه قلب اولمغله لام الفعل لکن چقارمشو بله ظن اولنور که بو قائل اوزان تعریفه دن
آگاه دکل ایمش عفی الله عنه محصول ترکیب دخی حکامینک واحبابینک دولت وسعادت
مرتبه لرینی رفع ایلیه یعنی عزّ وجل شوقلرینی زیاده ایلیه ودمّر علی اعدائه وشناته دمّر
میمک کسریله تفعیل بابندن فعل امردر قهر ایله دیمکدر من متعلقدر معلوم اوله که بو فعل
علی حرفیله وعلی سنه بر معنایه در یعنی علی بونده منصوص اولدیغی معنایه دلالت ایلمز
عدا عدونک جمعیدر دشمنلر دیمکدر شناة ولات کبیدر وزنده واعلالده بغض معناسنه
بونک اصلی مهموز اللام درعلم بابندن همزه طرفده ما قبلی مکسور اولدیغیچون لمه ابدال
اولندی پس حکم ناقصه داخل اولوب اوزاعلال ایله اعلال اولندی وشناة اولدی شینک
ضمیله محصول ترکیب دخی یارب دشمنلری واکا بغض ایدنلری بعض وعدولرینی قهر و
هلاک ایلیه ۞ ما تلی فی القرآن فی آیاته ۞ با حرف قسم ما اسم موصول تقدیری بحق ما در
تلی فعل ماضی مفرد مذکر غائب مبنی للمفعول اصلی تلو ایدی واو طرفده ما قبلی مکسور اولدیغیچون
یایه قلب اولندی فی حرف جر تلی فعلنه متعلق قرآن وفرقان دخی نیجه اسم شریفی واراله
کلامنه دیرلر من ما موصول بیان ایدر آیات آیتک جمعیدر نشانلر دیمکدر امّا اصطلاحده
کلام مجیدن برمقداره دیرلر که اهل قرآن سوزمله حدودین تعیین بیورمشلر بعض نسخده
ما تلی واقعدر با حرف قسم پس ما مصدریه ظرفیه اولور محصول ترکیب یارب مذکور دعالر
قبول ایله مشواقرأنده اقوناان ایلر حقیچون یاخود مادام که قرآن ایلری اقنور یعنی
قرآن ایلرادقد مجه ابوبکر حقنده بزم دعالرمزی قبول ایدوب ثابت ایله مذکور نسخی
فقره قافیه ده واقعدر ۞ اللهم امّن بلده واحفظ ولده ۞ امّن سابقلرکبی دعایی متضمن
امردر امن یومن دن یعنی افعال بابندن اصلنده امن ایدی اجتماع همزتین فی اوّل
کلمه واحد اولدی یعنی بر کلمه نک اولنده ایکی همزه جمع اولدی اوّلکی متحرک ثانی ساکن
ثانی اوّلکنک حرکتی جنسینه قلب ایلدک امن اولدی امین ایله دیمکدر بلد بانک ولامک
فتحه لریله بلده دیرلر شهر معمور معناسنه جمع بلاد کلور بانک کسریله بلدات ده کلور ضمیله
پس بلد بلده نک جمعیدر دیمی سهو ایلمش واحفظ همزه وصلک کسری وفانک
فتحیله امر مذکور درعلم بابندن صاقله دیمکدر ولد اوغوله وقز ه شاملدر امّا بونده اوغلنلر ادر
محصول ترکیب یارب شهرینی آفات وعاهاتدن صقله یعنی خراب اولمقدن امین ایله
حاصلی کندی امن وامانده حفظ ایله زیرا مملکتک عمارتی انک وجود شریفیله در وخی
سعد نام اوغلنی بلالردن صقله زیرا اولد سرابیه جنسنه باباسی کبیدر عدل وکرم وانصافده
لقد سعد الدنیا به دام سعده ۞ وایده المولی بالویة النصر ۞ بو ایکی بیت حضرت شیخک

زیر لا معنا

تلزی

یمزی

زیر لا معنی مکانی

نظم

بحر طویلدن ابوبکر مدحنده بر قصیده سندندر لقد جواب قسم محذوفدر سعد بو جوهر حرف فتح و عینک کسریله
مستعملدر لیکن علم بابندن لازم ایله متعدی بیننده مشترکدر لازم اولنجه اسم مفعول فعیل وزنی اوزره
کلور سعد فهو سعید دیرلر اما متعدی اولنجه سعد فهو مسعود دیرلر پس بونده اوچ صورتی بیله
اجرایلیک قابلدر فتح دن اولنجه مصدری سعود اولور یمن و برکت معناسنه پس دنیا اوچ صورتله
بله تقدیرا مرفوع فاعل و نایب عن الفاعل اولور به حرف جر سابقه متعلقدر و ضمیر ابوبکره
راجعدر ولی ارجاع ایلین سهو ایلمش دام فعل ماضیدر ضمیر انک اجوف واویسندن
موقع دعاده واقع اولمش دائم اولسون دیمکدر سعد سینک فتحی و عینک سکونیله ایهام طریقیله
مذکوردر یعنی ابوبکرک سعادتی دائم اولسون و سعد اوغلی دائم اولسون دیمک اولور اید
دام فعلنه معطوفدر محکم ایلسون معناسنه ضمیر به ابوبکره راجعدر مولی تقدیرا مرفوع فاعلیدر
ایدنک مولی افندی دیمکدر با حرف جر ایدن متعلقدر الویه لوانک جمعیدر سنجق معناسنه
افعله وزنی اوزره نصر مصدردر اضافتی بیانیه نصرت و ظفر معناسنه سنجقلری دیمکدر محصول
بیت خدا حقیچون تحقیق دنیا سعادت و عزت بولدی و سعید اولدی و یا مسعود
اولدی دیمکدر نیک بخت شد معناسنه یعنی ایی بختلی اولدی ابوبکر سببیله سعادت و سعدی دائم
و باقی اولسون ذی خدا ابوبکری نصرت و ظفر سنجقلریله مؤید و محکم ایلسون یعنی نصرتله کم
لوا اصوب عسکر چکرسه خدا ظهیر و ناصری اولسون حاصلی حضرده و سفرده خدا یار و یاوری
اولسه ◦ کذلک تنشأ لینة هو غرسها ◦ وحسن نبات الارض من کرم البذر ◦ کذلک اسم اشارتدر
ابوبکره تنشأ فعل مضارع مفرد مؤنث غایبه در فتح بابندن بویر چکر و اوزر دیمکدر اوزنده همزه
بلمیان ابرود الفه قلب ایدرلر ضرورت وزنی جون حذف اولندی دینیلو غلط ایلدیلر
لینة بونده دال دبودن معناسنه در که ابوبکرک اوغلندن یعنی ولد صلبیسندن کنایتدر تنشأ نک
فاعلیدر هو محلا مرفوع مبتدا ابوبکره راجعدر غرس عینک کسری و رانک سکونیله لغتده
ظکمردر اما بونده کوک مراد دربیخ معناسنه و ها لینه یه راجعدر مجرورها خبر مبتدادر و جمله اسمیه
صفت لینه در و حسن کوزللک نبات بیرده بتن نسنه ارضه اضافتی لامیه در من حرف جر
حسنه و یا مقدری کائنه متعلق کرم بونده ایلک معناسنه در بذره اضافتی لامیه در بذر انک فتحیله
تخم معناسنه در محصول بیت کنه ابوبکرکبی بر نهال تازه بویر چکوب اوزامن دربیخی کندیه
مناسب و مشابه بر اوغل بیوب یتشمدر که ابوبکر اصلی و کوکیده صراغ ایی ارسال
مثل ایروب بیورر یرده بتن اوتک ایلکی و کوزللکی حضور تخم ایلکندن و کوزللکندندر حاصلی
پادشاه اصیل و نجنس اولدیغیچون اوغلی کندی کبیدر معلوم اوله که حضرت شیخ
پادشاهک مرشدی و اوغلنک اوستادی ایمش شویله روایت اولنور که والعهدة
علی الراوی ایزد تعالی و تقدس خطه پاک شیرازرا بهیبت حاکمان عادل و همت عالمان عامل

روایت سعدی علی

روایت سعدی علی الراوی

تازمان قیامت در امان سلامت نگه دارد ایزد اعجامک ظنرفا سندن مهرنک و زانک کسریله
مسموعدر اما روستایی و بعض جمله سندن فتح زایله ده مسموعدر خدا معناسنه تکرر دیمکدر خطه خانک
معجمه نک کسری و طای مفتوحه مهمله نک تشدیدیله صنور معناسنه پاکه اضافتی بیانیه در و شیرازه
لامیه پاک لفظی شیراز لفظنه مضاف اولمازدین مغایله نسبتی یوغیمش شهر شیرازک
و خواجه حافظک منوی اولدقلری بلده نک اسمیدر دیار عجمده مصر یله بونی زیاده مدح
ایدرلر نته که شعرادن بریسی بیورر بیت چه مصر و چه شام چه بر و چه بحر ◦ همه روستایند و شیراز
شهر ◦ با حرف تخصیص مغایر سببیتی متضمن در هیبت مهابت معناسنه در یعنی جلالی و مخافت
اولولق و قورقی دیمکدر حاکمانه اضافتی لامیه در و عادله اضافتی بیانیه در و بانه مذکوره کبیدر
همت هانک کسری و تخیله ارادت و قصد معناسنه در عالمانه اضافتی مصدرک فاعلنه در
و عاملانه بیانیه در تا انتهای غایت ایچوندر زمان قیامت معروف در بحرف ظرف امان
و امانت امین اولمق معناسنه در سلامته اضافتی بیانیه در و بعض نسخه لرده امان و سلامت
داو عاطفه ایله واقعدر عطف تفسیری شکلی و لکل وجها امان برینه لعاسن ذکر ایدنلر ایکی
برده سهو ایلمشلر اول بوکه امان و زمان تجنیس مطرفدر ثانیا ایکی فقره ذو القافیتین واقعدر
تأمل تا دارنکه دارنکه نکاهدن مخففدر داشتن و داریدن و مشتقاتیله مستعمل اوله حفظ
و صیانت معناسنه در اما کردن و کنیدن ایله و مشتقاتیله مستعمل اولسه نظر معناسنه در فعلنه دارد
فعل مضارعدر داریدندن موقع دعاده واقعدر حفظ ایلیه دیمکدر محصول ترکیب خدا تعالی و تقدس
شیرازک پاک صنورینی عادل حاکملر و عملیله عامل عالملر همتیله قیامت زمانه دک امن و سلامتی
حفظ ایلیه ◦ ندانی که من در اقالیم غربت ◦ چرا روزی کار کردم درنکی ◦ معلوم اوله که
بو قطعه اصلنده بر قصیده در حضرت شیخک ابوبکر بن سعد بن زنکی مدحنده هولاکونک
بعض احوالنی و دیار عجمه مستولی اولدیغنی انده ذکر ایلمشدر و بعض متصرفین و متحرفین بو مقامه
الحاق ایلمشلرندانید نون حرف نفی در و دانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر استفهام انکاری
طریقیله بلمز میسن دیمکدر خطاب عام و جهیله که حرف بیان اقالیم اقلیمک جمعیدر معلوم
اوله که ربع مسکونی یدی یه تقسیم ایلمشلر یعنی یدی حصه یه بولمشلر و هر حصه سنه اقلیم دیمشلر
امدی حضرت شیخ اقلیمی جمیع ایلمسنک سری بودر که اکثر معموره ارضی سیر ایلمشلردر
حکایت اولنور که فرق ییل مقداری سیاحت ایلمشدر و ممالک معموره یی کزمکدن ماعدا
بر مرشده ایرشمک ایمش عاقبت بغدادده شیخ شهاب الدین سهروردی حضرتلرینه
واصل اولوب انک زلال فیض و افضالیله سیراب اولمش نته که بوستانده بیورمش
بیت ◦ مرا پیر داننده مرشد شهاب ◦ دو اندرز فرمود در کشتی بر آب ◦ غربت مصدردر
کدورت دربیخ اوزره ماضی سی و مضارعی ثلاثیدن مستعمل دکل بلکه افتعال و تفعلدن کلور

روایت سعدی

روایت سعدی شهاب سهروردی

اغرب و نغرب دیرلر غربته اضافتی بیانیه در جوآ جیمک فتح و کسری جائزدر کسریه تخصیص ایلین تقصیر ایلمش چه ایله رادن مرکبدر چه معروف و ر آ ادات تعلیل نوزکاربونک زمانی معناسنه در و یا حرف وحدت بکردم یا حرف تاکید دزنک دالک کسری و رانک فتحیله اکلنمکه دیرلر عربیده مکث معناسنه و یا حرف مصدر محصول بیت بلمزمیسن که بن غربت ایللرنده نیچون برزمان مکث ایلدم یعنی اکلندم معلوم اوله که کاه اولور بر معنایی عربیده برلفظله تعبیر ایدرلر و غیری دلده ایکی لفظله و کاه اولور که امر بالعکس اولور ٭ برون رفتم از تنگ ترکان که دیدم ٭ جهان درهم افتاده چون موی زنگی ٭ برون یایله و یا سز طشره دیمکدر تنگ تار معناسنه در ترکان نه اضافتی لامیه در مرآد ترکاندن هولاکو عسکریدر که تمام عجم و دیار عربه غیره یه دک مستولی اولدیلرتته که تواریخ ایلخانیده یازلمشدر پس حضرت شیخ انلرک جارندن وطنن ترک ایلمه تک اصلی اولدرکه کافرلر ایدی و اهل اسلامه اذا و جفا اورزه ایدیلر پس الفرار مما لا یطاق من سنن المرسلین دیو ترک دیار ایدوب سیاح عالم اولور بو قضیه خلفادن مستعصم بالله زماننده اولمش حضرت شیخک بو خصوصده بر قصیده سی واردر که مطلعی بودر بیت ٭ آسمان را حق بود گر خون ببارد بر زمین ٭ در زوال ملک مستعصم امیر المؤمنین ٭ حاصلی چنکیزخان و هولاکو خوجی تیمور شاه اسمعیل فتنه سی کبی دکل عظیم فتنه ایمشس زیرا بونلر اهل قبله ایدی اما انلر کفره ایدی پس نتک ترکان بیوردیغی انلرک نامعقول کافرانه اوضاعندن عبارتدر درهم فرشتمش دیمکدر جهان عبارتی دلالت ایدرکه تمام عالمی فتنه استیعاب ایلمش موی قیل و صاح معناسنه در زنگ دن بونده مراد قرالر مملکتی در و یا حرف نسبت زنگه منسوب دیمکدر زنگیدن زنگبار ده دیرلر سیاهلر مملکتنه محصول بیت شهر شیرازدن طاشره گتدم یعنی ترک دیار ایدوب اغتراب ایلدم اترا کلک جور و ظلمندن که گوردم خلقی بری برنیه دوشمش یعنی قرشمورش و بصیح و مرج اولمش زنگی صاچی کبی حاصلی بر دیار یاغی تاتار دوشه اولان کافر اوله بالبداهه معلوم در اول دیارک حالی نه و احوالی نه اولیسر در ٭ همه آدمی زاده بودند لیکن ٭ چو گرگان بخون خواره گی و تیز جنگی ٭ آدمی زاده آدم اوغلی دیمکدر ولد آدم معناسنه بودند حکایت حالی ماضی مفیددر ایکنجی مصراع ثانیه مرهوندر گرگان کاف عجمینک ضمیله گرگک جمعیدر آیکی کاف عجمیله قوردلر دیمکدر بخون باحرف ظرف خون خور وصف ترکیبیدر خوار ایدنلردن که مشترکدر ییمکله ایچمک بیننده قان ایچیجی دیمکدر یای مصدریه لاحق اولمغن سببیله حمای رسمی کاف عجمیه مبدل اولمشدر با حرف ظرفیه ایله قان ایچیجیلکده دیمکدر خلوآرگی کاف عربیدر دینک قلمندن سهو ایله صادر اولمش تیز جنگ وصف ترکیبیدر کسکن معناسنه و یا حرف تنکیر در بونده ده بر بودند مقدر در جنکی

یائی حرف

یائی حرف مصدر طونالم معنا جانبنه ناظر اولمامشلر محصول بیت مذکور عسکر تاتار حسب الولاده آدم اوغلانی ایجیجیلکده قوردلر کبی کسکن قاینالیدی چو گرگان مبتدا و تیز جنگ خبری یعنی صورتا انسان و سیرتا بر نجی حیوانات قبیلندن ایدیلر بو تقدیرده تاتارک چیرکات یدکلرینه فی الجمله ایما واردر و علی الخصوص که کفره اوله مصراع ثانینک معناسی قان ایچیجیلکده پنجه لری کسکنلکده قوردلر کبی ایدیلر و خوانخوارلقده و پنجه سی کسکن اولمقده قوردلره بکزرلر ایدی دینیلرسه معنایی ویرمشلر ٭ درون مردی چون ملک نیک محضر ٭ برون لشکری چون هژبران جنگی ٭ درون تقدیری در درون شهر ایدی ضرورت وزن ایچون حذف اولنمشدر مردمان نوع مردم مراد در و یا حرف وحدت ملک فرشته نیک محضر وصف ترکیبیدر ایی خویلی معناسنه برون تغیر شهر لشکری یا حرف وحدت هژبر هانک کسری و زانک فتحی و بانک سکونیله ارسلان دیمکدر اسد معناسنه و الف و نون ادات جمعدر جنگ صواش و یا حرف نسبت محصول بیت اول زمانده شهرک ایچریسی فرشته کبی ایی خویلی و نیک سیرت مرد میدی و شهرک طشره سنده تاتار عسکری صواشجی ارسلانلری کبی ایدی یعنی شهر خلقی مظلوم و عاجز و زبون ایدی و عسکر کفره تاتار ظالم و قاهر دوف حاصلی شهر خلقی بر فرشته و انلرک جوری بر دیره قرایشده درون و برون پادشاه عسکرینک محصورینه علی حاله صرف ایدوب ظاهرلری جنگ جو و باطنلری نیک خو معنالرینی قصد ایدنلرک دماغنه شرابات خارسیدن بر قطره طلا ممتنع ایمش ٭ چو باز آمدم کشور آسوده دیدم ٭ پلنگان رها کرده خوی پلنگی ٭ باز بونده کیرو معناسنه در کشور کاف عربینک کسریله اقلیم معناسنه در آسوده الفک ممدوده و سینک مضمومه ایله ماضیدن تسمرد یلکلنمش دیمکدر راحت معناسنه پلنگان پلنگ بارنجینک و لامک فتحه لریله قپلان دیدکلری برنجی حیوانلدر رها کرده کنه ماضیدن تسمرد صلح ویرمش یعنی ترک ایلمش دیمکدر خوی پلنگی اضافتی بیانیه در و یا حرف مصدر محصول بیت اقالیمی غزلتدن کیرو شیرازه گلدم مملکت شیرازی آسوده حالده مرفه البال گوردم پلنکلر پلنکلک خلق و خوینی ترک ایلمش زیرا امور ایالمه اولادهولاکو اسلامه گلدیلر و اعیان و ارکانی حسب مسلمان اولدیلر حتی تبریز یاننده مراغه نام قصبده نصیرطوسیه رصد کواکب ایلمکه بیوردیلر و بو واسطه ایله اینی کندیه وزیر ایلدی و یا خود انلردن ایی پادشاه ظهور ایلدی حتی مسلمانک ممدوحی اولان سلاطین الخانیه انلردندر و بو گون سمرقند پادشاهی عبدالله خان انلردندر امیرلر خوی پلنگی ترک ایلمش دیمکدر غرض اول حالت کفره ایلدکلری ظلم و تعدی ترک ایلمشلر دیمکدر بو تقدیر معلوم اولدی لکن جمهور بلکه عموم شراح ایلدکلری عندیاته التفات اولنمودکه تعیین افاده ایلمز ٭ چنان بود در عهد اول که دیدم ٭ جهان پر ز آشوب و تشویش و تنگی

عهدی بوندن زمان معناسنه در اوله اضافتی بیانیه در که حرف بیان دیدم مصراع ثانیه مربوطدر
آشوب بوندن فتنه و قوشلق معناسنه در تشویش تفعیل بابندن مصدر در قرشقلق دیمکدر
آشوبه عطف تفسیری واقعدر ننک بوندن طار معناسنه در یا حرف مصدر طارلق دیمکدر تغیر
اوازمانه اولان مصیبت و بلادن تعبیر در محصول بیت مصراع ثانی مصراع اولی بیاندر
ایدوب دیر اول زمان اولا که کوردم انجلین ایدی یعنی جهان طبطلو فتنه و آشوب و بلا
و مصیبت ایدی چنین شد در ایام سلطان عادل اتابک ابوبکر بن سعد زنکی ایام
سلطانه اضافتی بیانیه در ادنی ملابسه ایله و عادله بیانیه اتابک کاف عربیله لقب و ابوبکر
کنیت سعددن ابن لفظی محذوفدر زیرا آل ثلثدن ابن لفظنی حذف ایلمک جایزدر
محصول بیت اول جهانک حالی که دیدکم کبی ایدی اما سلطان عادلک زماننده جهان
زیاده خوب اولدیکه اول سلطان عادل اتابک ابوبکر بن سعد بن زنکی قطعه اقلیم
پارس را غم از آسیب دهر نیست تا بر سرش بود چو تویی سایه خدا اقلیمدن
بونک مملکتی مراد در پارسه اضافتی لامیه در و را حرف صله و یا حرف تخصیص آسیب
لغتده یان باشی کلمکدر اما بونک کبی یرلرده فتنه و آشوبدن عبارتدر دهره اضافتی
لامیه در مجازا نی ادات نفیدر و سین و تا ادات خبر نیست نه است تقدیرنده در دیمن
اصابت ایلمش تا ادات توقیتدر ما دام معناسنه بر سرش شین ضمیر اقلیمه راجعدر
بود واو کی مختلسه فعل مضارع مفرد غائب تا ایله موقت اوله دیمکدر تویی یا مراول
نفس کلمه دندر و تا نی حرف وحدت بر سنک کبی دیمکدر سایه خدا اضافتی لامیه در
ظل الله معناسنه محصول بیت پارس اقلیمنه غم یوقدر یا پارس اقلیمنک غمی یوق دهر
فتنه سندن یعنی روزکارک الاو شرایدندن مادام که انک باشی اوزرنده یعنی اوزرنده
بر سنک کبی سایه خدا اوله یعنی مادام که اقلیم پارسک سنک کبی حاکم عادل اوله آسیب
و آشوب روزکاردن غم کورمز و غصه چکمز معلوم اوله که چو تویی نسخه سنی چو تو ای
نسخه سی اوزره ترجیح ایلدک تأمل آخرکسی همزه ایله حرف ندادر کاه اولور که همزه
مفتوح اوقنور دیمن عندی سویلمش زیرا همزه ندائی مفتوح اوقومق عربیده در
چو تویی بر یا زوب واوی مکسور اوقومق کرک یا سر وحدت اجلیچون دیمن فارسیده
استعاددن کورمش امروز کس نشان ندهد در بسیط خاک مانند آستان
درت مأمن رضا امروز معلوم اوله که روزه و شبه و سال اسم اشارت ضمیر ترکیبیدر
یعنی این لفظی داخل اولسه کسر همزه به دلالت ایلمین یا حذف اولنوب نون میمه
ابدال اولور پس امروز بو کون دیمکدر کس مبتدا کمسه دیمکدر ندهد فعل نفی استقبال
مفرد غائب فاعلی تحتنده کس راجع ضمیر جمله فعلیه خبر مبتدادر و نشان ندهدک مقدم

دهر

رد لامعی

رد ابن سید علی

رد ابن سید علی

مفعولی یعنی اوتلی و امروز ظرف زمان و در بسیط خاک ظرف مکان بوندن بسیط خاکدن
مراد یریوزی در روی زمین معناسنه اضافتی لامیه در مانند بکزر دیمکدر مشابه معناسنه استانه
اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر و آستانک ورده و درک تا به لامیه در مانند
ندهدک مفعول ثانیسی در و مأمن رضا بوندن بدل اضافتی لامیه در محصول بیت یریوزنده
بو کون کمسه نشان و یرمز سنک قپوک اشکنه بکزر رضا ایله امین اوجق یعنی رضا قلب
و صفاء خاطر ایله چکلمه مقام مأمن و جای امین سنک قپوک اشکیدر انجق اکا بکزر بر دخی
بو قدر حضرت شیخ پادشاهی اطرا طریقیله مدح ایلمشدر سنده و درت تابع کبی ضمیرک
اصلی ات در همزه ایله دیمن همزه مجتلبه اولدغنی بلمزمشدر بر تست پاس خاطر بیچاره کان
و شکر بر ما و بر خدای جهان آفرین جزا بر تست بر حرف استعلا تست تو بیله سین و دن
مرکبدر سنک اوزره که دریعنی سنک اوزرکه لازم و واجبدر مقدم خبر در و پاس مؤخر مبتدا
پاسیدندن مشتق و حفظ و صیانت معناسنه خاطره اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر
و بیچاره کانه اضافتی لامیه در و او حرف عطف و شکر مصراع ثانیه مربوطدر مبتدا بر ما خبر
و سین و تا مقدردر شکر بوندن تعمیم ایلمکه قابلدر یعنی خدایه و پادشاهه و او حرف عطف
بر خدای مقدم خبر و جزا مؤخر مبتدا جهان آفرینه اضافتی بیانیه در جهان آفرین وصف
ترکیبیدر آفریدندن جهان یرادجی دیمکدر خلاق عالم معناسنه جزا بوندن ثواب و عوض
معناسنه در محصول بیت پادشاهه خطاب ایدوب بیورر سنک اوزرکه بیچاره لرک
خاطرین رعایت و صیانت ایلمک لازمدر و بو رعایت و صیانه ایچون سکا شکر ایلمک
بزم اوزریمزه واجبدر و پادشاهک کبی بر عادل پادشاهی بزه حاکم ایلدیکی ایچون خدایه شکر
بزم اوزرمزه لازمدر و دخی خلاق عالم لایق و سزاواردر سنک فقرا و بیچاره لره ایلدیکک
رحم و عدالت ایچون ثواب و عوض ویرمک حاصلی بزه عدالت فقرا و بیچاره لره
مرحمت ایچون سکا و خدایه شکر لازم و خدای جهان آفرین اجر و جمیل و ثواب جزیل
ویرمک لایقدر بوندن شکر خدایه قصر ایلین تقصیر ایلمشدر و خدای لفظینک جهان آفرینه
اضافتی تجویز ایلین غریب ملاحظه به مالک ایمش یا رب ز باد فتنه نکه دار خاک پارس
چندان که خاک را بود و باد را بقا یا رب تخفیف یا ایله در ضرورت وزن ایچون باد
فتنه بیانیه نکه دار حفظ ایله دیمکدر خاک پارسی لامیه مفعول نکه دار در پارسی با مجیله
و فایله لغتدر مملکت شیرازه درلر چندان او لقدر دیمکدر که حرف بیان خاک معروف
و را ادات تخصیص بوندن باددن مراد هوادر یعنی کره هوا خاکه معطوفدر تقدیری
خاک او باد را بقا بود بقا بودک فاعلیدر محصول بیت یا الله پارس ترابنی فتنه یللردن
یعنی فتنه دن حفظ و صیانت ایله او لقدر که کره خاک و هوانک بقاسی اوله یعنی کره خاک

اطرا منصص مبالغه دارد در پیشه
رد سروری

رد شمعی

رد کافی

دمهوا ثابت و باد پادار اولدقجه حاصلی قیامته دک مصراع ثانینک معناسی اولقدر که طپراغه ویله بقا اوله دیمکدر و اول زمانه دک خاک و باده بقا اوله دیمک و تا دام که خاک و باد باقی اوله دیمک حق اداسی ایده ممشلر فتأمل سبب تألیف کتاب یک شب تأمل ایام گذشته میکردم
وبر عمر تلف کرده تأسف میخوردم وسنگ سراچهٔ دلرا بالماس آب دیده می سفتم واین بیتها مناسب حال خود میگفتم بو عبارت فقره بری برینه معطوف اولمغله متصل یازلدی اسلوب وصله اخطار اولدیغیچون تأمل ایام اضافتی مصدرک مفعولنه در گذشته ماضیدن قسمدر گچمش دیمکدر گذشته یه اضافتی بیانیه در میکردم می حکایت حال ماضیدر ایدردم دیمکدر واو حرف عطف بر حرف صله در اکبی عمر تلف کرده تقدیری عمر تلف کرده خود در عمرک تلف کرده یه اضافتی بیانیه در کرده ماضیدن قسمدر لغتدن ایلمش دیمکدر اما بونده ایلدکم معناسنه در تأسف تفعل بابندن مصدردر شدتی حزنه یعنی غمه دیرلر تلهفیسه اسف در همزه نک وسینک فتحه لریله میخوردم که مقدم مفعولی صریحیدر و بر عمر غیر صریحی می حکایت حال ماضیدر خوردم خاسنی رو مله یعنی رو م ضمه ایله او قومق گرک که فقرهٔ اولانک قافیه سنه مطابق اوله تفعل بونک کبی یرلرده کرده کاف عجمیله اوقودیلر کردیده دن مخفف یعنی شدنی معناسنه صیرورت ایچون حضرت مولانا جامینک دریای ابرارت نظره تحفة الاسرار وسبحة الابرار قصیده سنن بر بیتله استشهاد ایلدی بیت هر کجا بینی در گنجی و بر در حلقهٔ مار حلقه کرده در دهان از در ست حلقه کردیده معناسنه لیکن قدعاده ده سندن ده نظر وار زیرا بعض نسخه لرده کرده برینه گشته واقعدر و گرده کاف عجمیله اولسه لابد بو اسلوب اوزره تخفیف بعض الفاظده واقع اولوردی فتأمل سنگ سراچهٔ سنک معروف سراچه تصغیر سرادر که سرایدن مخفف دریله اوده دیمکدر یعنی حجره دار دلر دله اضافتی بیانیه در وسنگه اضافتی لامیه در مجازا و را ادات مفعولدر بالماس آب دیده با حرف استعانت والماس هر زویمت جوهردر که جمیع ضرب جواهری انکله دلرلر نته که حضرت شیخک کلامی بو معنایه اشارتدر که سنگ سراچهٔ دل انکله دلرلر اضافتی مشبه بهک مشبه اضافتی در حاصلی بیانیه دره دیدی یه اضافتی لامیه در میسفتم می حکایت حال ماضی افاده ایدر نته که مکرر تنبیه اولنمشدر سفتم فعل ماضی متکلم وحده دلردم دیمکدر دکل واو عطف این اسم اشارتدر بیتلره بیتها ها ادات جمعدر مناسب اسم فاعلدر مفاعله بابندن حاله اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر وخود ه اضافتی لامیه در خود بونده کندی معناسنه در میگفتم که حال حکایت ماضی متکلم وحده دیو سویلردم دیمکدر معقول قول این بیتها در و مناسب حال خود حالدر معقولدن محصول فقرهٔ اربعه بر کیجه گچمش ایامی فکر و ملاحظه ایلردم و حی تلف ضایع ایلدکم عمره غصه یردم و اجی گوگل خانه سینک طاشنی الماس کبی اب چشمله دلردم یعنی ضایع یره تلف ایلدکم عمریمه تأدم اولدم

شویله اغلادم

شویله اغلادم قره طاشی کبی یک گوکلمه متأثر اولوردی و بو گلیجک بیتلری کندی حالمه مناسب و موافق سویلردم فقرهٔ اخیره نک معناسی دخی بو کندی حالمه مناسب اولان بیتلری ایدردیم دیمک اسم اشارتی محلنه صرف ایله ممش بر وجهله دخی معنایی تقریر ایدوب دیر که دخی بو بیتلری کندی حالمه مناسب ایدر ایدم بو تقریر اوزره بیتها لفظی مناسب لفظنه مضاف اولمز دیمش پس بو قیددن معلوم اولدیکه اولکی تقریرنده بیتها لفظی مناسب لفظنه مضاف ایدرمش اگر بو یله ایدرسه یره مرا ایدرمش مثنوی: حسرتم از عمر می رود در نفسی ❊ چون نگه می کنم نماند بسی ❊ دم بونده ساعت و وقت معناسنه در نفسی یا حرف وحدتدر چون واو رسمیله ادات تعلیلدر چونکه معناسنه ادات شرطدر دیمک احتمالی ایلمش نگه میکنم فعل حال متکلم وحده در نظر ایدرم معناسنه نماند فعل نفی ماضی مفرد غائب قالمدی دیمکدر حجد مطلقدر دیمک حجد مطلقک معناسنی بلمزمش بسی بایله و بتا الفله و بسیار و بیار بر معنایه در چوق دیمکدر بسی بسیار امالهٔ سیدر دینیلر عندی سویلمش و بسیدن یا نسبتدر یکین کبی دیمک دخی عندی سویلمشدر نته که موارد استعمالاتی تتبع ایدن نه معلوم ایدر محصول بیت حسرتدن و هر زماندن عمریمدن بر نفس گیدر یعنی ساعت بساعت عمرم اسلوب ازلمکدر چونکه بقیهٔ عمریمه نظر ایدرم گوردم چوق قالمدی یعنی عمرک چوغی گیدوب آزی قالمش گوردم بعض نسخه ده میکنم برینه میکنی واقعدر لیکن بو نسخه اولی و اقواد رفتأمل بونده چون واو اصلیه ایله اعتبار ایدوب کیف معناسنه اولمسنی تجویز ایدنلر زنبولر ایمش ❊ ای که پنجاه رفت در خوابی ❊ مگر این پنج روز دریابی ❊ ای حرف ندا منادی محذوفدر تقدیری ای ان که در که حرف رابط صفت پنجاه الی دیمکدر اسمای اعداددندر واو حرف عطف و یا حرف حال و در حرف ظرف خواب واو رسمیله اویقو یه و دوشه دیرلر بونده غفلتدن کنایتدر و یا ضمیر خطابدر مکر بونک کبی یرلرده تمنی معناسنه در بوله دیمکدر پنج اسم عدد بشه دیمکدر روز بونده ظروف زمانیه دندر ادات ظرف مقدردر تقدیری در این پنج روز در یابی فعل مضارع مفرد مخاطبدر دریا بیلمدن دریافتن دن دکل محصول بیت ای او کمسه که عمرکدن الی یاشی گتدی دخی سن خواب غفلتده سن مکر بو بش گونده ادراک ایده سین یعنی عمرک چوغی گیدوب ازی قالدی حال بوکه سن خواب غفلتده سن اوبانمازسن آمدی اگاه اول که باقی قلن بر ایکی گونده تلافی و تدارک مافات ایلیه سن حاصلی چونکه زاد آخرتی تحصیل ایده مدک بس سعی جمیل ایله باشد که بر لکده بر حالت ایلیه سن دیمکدر مکر ادات استثنادر الا معناسنه دیمک معنا و یردکی محلده مکر لفظنی ذکر ایلمش الا لفظنی ذکر ایلیه ممشدر که معلوم اولیدی الا انیچه یا تخشیر مصراع ثانینک معناسنی الا بو بش گونده دخی گتمدن ایرشه و ادراک ایلیه سین یعنی نیچه ایدوکینی انکلیوب اکا

کوره تدارک ایده سین دیین بیتک مرادینه واصل اولمتی بوندنصکره بروجهله دخی معنا ویرنکه
مگر بو بش کون که کچمدی ایرنش واکلریبین وبو معنالری ترزیق تأویل یا تأمله تأویل ایلمتی که
باقل دوشمنه کورسه بیک کره استعاذه ایدر بر دخی دوشمن کورمیین دیو معلوم اوله که بو بیت
حضرت شیخک بر قصیده سینک مطلعیدر که ابن سیدی ولامعی شرحلرنده تمامینی ایراد ایلمشلر ونیجا بعد
مراد عمرک اکثری ونیجه ده اتلیدر ٭ خجل آن کسی که رفت وکار نساخت ٭ کوس رحلت زدند
وبار نساخت ٭ خجل خانک فتحی وجیمک کسریله صفت مشبهه در علم بابندن مصدری خجل کلور خانک
وجیمک فتحه لریله اوتنمقدن حاصل اولان حیرته ودهشته دیرلر پس بوندن خجلک معناسی
اوتنمقدن متحیر ومدهوش دیمکدر که حرف رابط صفت نساخت فعل نفی ماضی مفرد غائب
لغتده یاپمدی دیمکدر اما استعالده دوزب قوشمدی یعنی حاصل ایلمدی کوس آلت لهودن بر نسنه در
طبل بازشکلنده اولور اما بویک اولور شویله که بر ده اولدقده ایاغ اوزره طورر کون چالرلر
پادشاهه مخصوص ساز در اما بزم پادشاهمزک غیری سلاطینک خانلری بله استعمال ایدرلر
وآواز زمانده بر عسکر ویا بر قافله کوچچک وقتنده چالرلر ایمش وبزم زمانده بونک یرینه قافله کوچچک
وقتنده جرس چالرلر ایمش اما آل عثمان دورنده بونک کبی یرلرده بورو چالرلر رحلتنه اضافتی
لامیه در رحلت رانک کسری وحای مهمله نک سکونیله ولامک فتحیله ارتحال معناسنه در یعنی کوچمک
زدند فعل ماضی جمع غائبدر فاعلی کوسی چالان کیمسه لردر واو حرف عطف و با حرف حال بار بوندن
یوک معناسینه در مجموعی حمل دیرلر حاء مهمله نک کسری ومیمک سکونیله خانک فتحی ومیمک
سکونیله دکل محصول بیت مصراع اولا اخبار روانتیه متحملدر یعنی شرمنده ومدهوشدر
یاخود شرمنده ومتحیر ومدهوش اولسون دیمکدر اولکمسه که دنیادن کتدی وایشینی دوزملدی
یعنی دنیاده عمل خیر ایلمکسزین اخرته واردی حاصلی دنیا مزرعه سنده دانه خیرات ایلمیوب
کتدی کوس رحلتی وارتحالی چالدیلر ویوکنی ویا بنی دوزمدی یعنی اجل کوسنی چالدیلر
حال بو که او آخرته اسباب آخرته مباشر اولمدی حاصلی زاد اخرتی تدارک ایلمکسزین کلدیلر
پس بو بله کمسه شرمنده اولسون ٭ خواب نوشین بامداد رحیل ٭ بازدارد پیاده را ز
سبیل ٭ نوش بال وهمزه کوبه دیرلر ویا حرف نسبت ونون حرف تأکید نسبت اصل
لغت بو بله در اما شمدی طاتلی معناسینه ده مستعمل در شیرین کبی بامداد وبام ایرته معناسینه در
رحیل اسمدر یعنی کوچمه سینک اسمدر خواب نوشین بیانیه و ما بعدینه اضافتلر لامیه لردر
بازدارد بازیدندن فعل مضارع مفرد غائبدر داشتن دن دکل بحسب الاستعمال مانع
اولور دیمکدر کیرو طوتار دیمک دکل پیاده پیایه دیرلر عربیده راجل دیمکدر را ادات مفعوللر
سبیل یوله دیرلر محصول بیت ارتحال صباحینک یعنی کوچ ارته سینک طاتلی اویقوسی
پیاده یی یولدن منع ایدر یعنی یوله کتمدن الی قورحاصلی لذائذ دنیویه توغل وتهالک زاد

راه اخرته اشتغاله مانع واسبابنه مباشره معوقدر ٭ هر که امد عمارتی نو ساخت ٭ رفت ومنزل
بدیکری پرداخت ٭ عمارت عینک کسریله اصلنده مصدر در نصر بابندن بر نسنه معمور ایلمک
صکره بناده استعمال ایلدیلر ویا حرف وحدت بعض نسخه ده یاسز اضافتله واقعدر یعنی نونک
زیرا نونک فتحی وواو اصلیه ایله یکی دیمکدر عربجه جدید دیرلر ساخت فعل ماضی مفرد
غائبدر دوزدی ویاپدی معناسنه بعض نسخه ده رفتدن صکره واو یازمزلر منزل پرداختک
مفعول صریحی و دیکری غیر صریحی یا حرف صله دیکر بایله غیر معناسنه در و یا حرف وحدت پرداخت
لفظ مشترکدر تمام ایلمکه بوشالتمق یعنی تخلیه بیننده بوندن غیریه بابدر وتمام ایلدی دیمکدر
محصول بیت هرکمسه که دنیایه کلدی بر یکی بنا یاپدی و بر جدید عمارت پیدا ایلدی
اول بانی اخرته نقل ایدوب یاپدیغی عمارتی غیریه یاپدی یعنی غیر ایچون یاپمش اولدی
زیرا الا بد یرینه برکمسه کلمه کرک کویاکه حقیقتده اول کلنه یاپمتی یاپمش معلوم اوله که
عالمک یاپیلری بو سوزک ماصدقیدر زیرا هیچ برکمسه یاپدیغنه کندی باقی قلمز بلکه اولکیدوب
یرینه بر غیری کمسه کلمه کرک پس کویاکه انکیچون یاپمش اولور بعض شارحلر پرداختی
تسلیم ایلمک واصمرلمق معناسنه اخذ ایلمشلر لیکن بو لغتک معنالری سابقا مذکور اولنلری
بو ذکر ایلدکی دکل ٭ وان دگر بخت همچنان هوسی ٭ وین عمارت بسر نبرد کسی ٭ وان
دکر بیورغی سابقا دیکری بیوردقلری بخت فعل ماضی مفرد غائب هم ادات تأکید چنین
بو بخلین دیمکدر یعنی عمارت بنا ایلمکه اشارتدر وآن عمارتدن مراد دنیادر نبرد ک مقدم
مفعول صریحی وتبسه غیر صریحی و با بر سر حرف صله نبرد فعل نفی ماضی مفرد غائب ایلمدی
دیمکدر فاعلی کسیدر با بر وحلاتله وجائزدر که این عمارت مبتدا اوله ونبرد خبری وکس
نبردک مفعول صریحی وتبسه بنیه غیری صریحی محصول بیت اولکی یاپنک عمارتنه کلندانک
کبی هوسی یشردی یعنی اولده مقتضای طبعی اوزره یعنی یرینه بنا الحاق ایلدی حاصلی
بعض یرینی یاپدی وبعض یرینی یقدی تنه که عالمده مشاهده در اما بو عمارتی هیچ برکمسه
نهایته ویا پانه ایلتمدی یعنی اولدر میوب مؤبد وباقی قومدی حاصلی هر کسی فنایه ویردی
حقیقتده فاعل مطلق خدادر جهانه وزمانه وغیریه اسناد مجازیدر بیتک معناسی
اولکی تقریره قصر ایلمی تقصیر ایمتی ٭ یار نا پایدار دوست مدار ٭ دوستی را نشاید
این غدار ٭ یار تولداش دیمکدر ناپایدار نا بونک کبی یرده توصیع نفی افاده ایدر پایدار
وصف ترکیبیدر دارندن بحسب لغت آیین طوتجی دیمکدر اما استعالده ثابت قدم
معناسینه کلور دوست معروف مدار فعل نفی ونهی مفرد مخاطب یار مفعول اولی و دوست
ثانیسی ونا پایداره اضافتی بیانیه در دوستی یا حرف مصدر در ورا ادات مفعول
نشاید فعل نفی استقبال مفرد غائب شایستندن شایستن دن دکل این غدار موخر مبتدا

دنیا

وثبت بد مقدم خبر دوستی را مفعول اتشایدر و غدار مبالغه ایله تارک وفایه دیرلر محصول بیت حضرت شیخ خطاب عام طریقیله بیورر ثابت و بدقی اولمیان یاری دوست طوتمه تغیر اکلوب طوریمیه سنه سورمه حاصلی انا نیه به میل و محبت ایتمه مقصود بودر که دنیا بی قراروبی ثباتدر اکا دمز حوفانه کوکل باغلیوب تعشق ایلمه مصراع ثانی مقام تعلیلده در زیرا بو دنیا غداری دوستلغه لایق دکل بر محتاله در که کمه نک عقد نکاحنده قرار ایلمیوب تازه تازه کوکیلر اولور ✽ نیک و بد چون همی بباید مرد ✽ خنک انکس که کوی نیکی برد ✽ نیک ایی دیمکدر و بد چون ادات تعلیل همی ادات تاکیددر باید فعل مستقبل مفرد غایب کرک دیمکدر مرد مردن معناسنه در زیرا ماضی مضارعه مقارن اولسه مصدر معناسنه درنته که سابقا بیان اولدیدی یعنی بباید مرد اولیسه در دیمکدر باید بایستن مشتقدر بایستی دن دکل تعقل ظن ایلدکلری کبی خنک خانک و نونک ضمی و کاف عربیله مشترکدر صوقه مبارک معناسی بیننده اب خنک و هوای خنک دیرلر صوق و صوق صوق هوا دیمکدر بونده بختلو و سعادتلو معناسنه در که عربیده طوبی دیرلر که حوف رابط صفت کوی طوپدر که عربجه کره دیرلر نیکی یا حرف مصدر برد بونده فعل ماضی مفرد غایبدر ایلدی دیمکدر کوی نیکی بباید درمحصول بیت چونکه انسانک نیک بختی و بد بختی اولسه در یغی دنیاده چونکه هیچ کمسه باقی قالمیوب اولوب کدیسه در دولتلو و سعادتلو اولکمسه در که ایلک طوپنی دنیا میداننده ایلندی یعنی دنیادن اخرته خیرات و حسناته کندی بونک اصلی بودر که برطوپی بر میدانک اورتاسنه قورلر و میدانه حدود تعیین ایدرلر و بر چواوزون چوکانلی اتلی برطوپی چالرلر هر کمسه که بو طوپی تعیین اولنان حدوددن اخراج ایدرسه دولت انکدر که سائرینه غالب اولور امدی بونده کوی نیکیدن مراد خیرات و حسناتدر بوندن بعض شارحلر فارسیده مصدرک انواعی صددنده اولمشلر برسی کندر صیغه سی اوزره کلندر دیمشلر امدن و رفتن کبی بری دخی ماضی صیغه سی اوزره در که اکا مصدر مرخم دیرلر که ایکی قسمدر بری بو که واو عاطفه ایله استعمال اولنور کفت و شنفت کبی و کفتن و شنفتن معناسنه درنته که دیوان حافظده واقع اولمشدر بیت سخن عشق نه انست که اید بزبان ✽ ساقیا می ده و کوتاه کن این کفت ✽ وشنفت بویله دیمشلر اما خطا ایلمشلر زیرا بونلر مصدر دکللردر اسملردر نته که جامینک دیمه و اشتمه معناسنه بری داخی بوکه واو عاطفه ایله استعمال اولنمز امد شد کبی که امدن شدن معناسنه در نته که جامینک یوسف و زلیخاسنده واقع اولمشدر بیت بزندان تا مهش خلوت نشین بود ✽ مشد امد سوی زندانش چنین بود ✽ بونلرده خطا ایلمشلر زیرا بونلرده اسملردر کتمه کلمه معناسینه مصدر دکللر اوچنجی وجه امر حاضر صیغه سی اوزره اولنور یک فالاکبی تکیدن وروبدن معناسنه نته که دیوان شاهیده

واقع اولمشدر

واقع اولمشدر بیت عمر براه عشق زسر ساختیم قدم ✽ بازار زوی ان تک و دو میکند مرا ✽ بونلرده خطا ایلمشلر زیرا تک و دو لیمه بو یرده معناسنه اسملردر مصدر دکللردر ✽ هر کت عیشی بکور خویش فرست ✽ کس نیارد زپس زپیش فرست ✽ برک بانک فتحی و رانک سکونیله و کاف عجمیله اسباب و یراق معناسنه در تول و سفر یراغی کبی ایچ یراغنیه ده درلر عیش عینک فتحیله دیرلکدر حیات معناسنه و یا حرف تنکیر بکور یا حرف صله کور کاف عجمینک ضمیله بونده قبر معناسنه در خویش واو رسمی و روم کسره ایله بونده کندی معناسنه در کوریک خویشه اضافتنده علامه اضافتنده جایزدر فرست فعل امر مفرد مخاطبدر فرستیدندن فرستادندن دکل کوندر دیمکدر ارسال ایله معناسنه نیارد فعل نفی مستقبل اریدندن که مخففدر اوریدندن اوردندن دکل کتورمز دیمکدر زپیش زای مفرده ازدن مخففدر پیش بونده اوک و ایلری معناسنه در عربیده قدام کبی بعض نسخه تو پیش واقعدر محصول بیت حیات ابدی یراغنی قبره کوندر یعنی اخرتکه لازم اولان خیرات و حسنات و اعمال صالحه ایلری کوندر حاصلی کندی الکله ارسال ایله مصراع ثانی مقام تعلیلده در زیرا کمسه سندن صکره کتورمز سن ایلریدن کوندر ✽ عمر برفت واقتاب تموز ✽ اندکی ماند و خواجه غره هنوز ✽ عمر عینک و میمک ضمیله ده و میمک سکونیله لغتدر بونده یاشی معناسنه قسمده عینک فتحیله مستعملدر مصدرده بویله کلور عمر یعمر دن تغیر علم یاشندن یاشامق معناسنه عمر مبتدا و بر خبری تقدیری عمر چون برف است در مبالغه قصدیله ادات تشبیه ترک اولندی برف قاردر عربجه ثلج دیرلر واو حرف عطف و یا حرف حال افتاب کنشدر تموزه اضافته لامیه در اذی علامه ایله تموز تانک فتحی و میم مضمومک تشدیدی و تخفیفیله یاز ایلینک اورته اینه دیرلر نته که بو بیتک ترتیبنده الکلور بیت اذر و نیسان ایار ست و حزیران و تموز ✽ اب ایلول دو تشرین و دو کانون و شباط ✽ افتاب تموز مصراع ثانیه مرجوعدر مبتدا اندک از دیمکدر و یا حرف تنکیر ماندک مقدم مفعولیدر ماند نونک سکونیله لازمیله متعدی بیننده مشترکدر قالدی و قودی دیمکدر فعل ماضی مفرد غایبدر فاعلی تحتنده افتابه راجع ضمیر در جمله فعلیه خبر افتابدر واو حرف حال خواجه خاده روم ضمه ایله و واو رسمیله بونک کبی یرلرده تعظیمی واجب اولان عزیزلره و وزرا دیرلر خواجه مبتدا و غره غینک کسری و رای مشدده ایله اسمدر غفلت معناسنه خبر مبتدادر عجم غینی مفتوح اوقورلر نیجه ایدرسه مرور ایام و ازمنه عمری انجلای از الور و اکسلدر حالا بو که عمر صاحبی دخی خواب و غفلتده عمرک کچمسندن خبری یوق حاصلی عمر تیز کچجی قاره تشبیه ایلمشدر تیز اریدی بونده افتابه بر ظرف تقدیر ایدوب افتابه تموز دیبوب ماند فعلنه لازم معناسنه الوب از قالدی دیبوبینک سرنیه هیچ واقف اولمشلر و حاشیه کتابنده ماند بونده تماما معناسنه در دیو نه ماندی بلورمشلر و نه نهادی ✽ ای تهی دست رفته در بازار ✽ ترسمت پر نیاوری دستار ✽ ای حرف ندا و منادی محذوف تقدیری ای مرد تهی دست تهی بوشی دیمکدر

خالی معناسنه دستله وصف ترکیبیدر اما بوشش دیمکدر صفر الیه معناسنه فقط و بو طلقدن کنایتدر زنته
ماضیدن خسمار کتمش دیمکدر تهی دستک زنته یه اضافتی و اضافتی جایزدر در حرف صله در با معناسنه
بازار معروف تر سم فعل مضارع نفس متکلم وحدت و تا ضمیر مرفوع معناسنه قورقرم سن دیمکدر
تر یای عجمینک ضمیله طلو دیمکدر عربجه ملآن دیرلر نیاوری فعل نفی استقبال مفرد مخاطب
کتورمزسین دیمکدر دستار بوندن دستمال معناسنه در نیاوری نک مفعولی اولور و بر مفعول ثانیسیه
محصول بیت ای بازاره الی بوش کتمش کمسه قورقرم دستمالکی طلو کتورمزسین تیزای صنفی ایلر
بازاره کیدن فقیر قورقرم سن بوش کله سن زیرا بازار اهلی کمسه رایکان نسنه ویرمز حاصلی
ای اخوت بازارینه خیرات وحسنات واعمال صالحات اولمیان کمسه قورقرم که جنت نعمتلرندن
محروم اوله سین قورقرم دیدکی انکیچوندر که بو خصوصده کمسه نک حقنده جزم یوقدر زیرا اعمال
موجب جنت دکلدر که مشیة الله منوطدر ❁ هر که مزروع خود بخورد بخوید ❁ وقت خرمنش
خوشه باید چید ❁ هر که تقدیری هر کسی که ایدی ضرورت وزنیچون کسی حذف اولنمش
مزروع اسم مفعولدر زرع یزرع دن یعنی فتح ایله اکلمش دیمکدر اما بوندن اکین مراددر
خورده اضافتی لامیه در بخورد با حرف تاکید و خورد فعل ماضی مفرد غایب یدی دیمکدر بخوید
با حرف مصاحبت و خوید خویشی وزنی اوزره قصیل که ترکجه اکا حصیل دیرلر یعنی تازه
اکین بخوب حیوانه یدردکلری اربه وقت خرمن اضافتی لامیه و باقی معناسنه نون ضرورت
وزنیچون ساکن اولنمش کرک ضرورت قافیه ایچون دیین یاکلنی سویلمش شین
ضمیر مذکور کمسه راجعدر خوشه بوندن بشاقدر یعنی بوغدای و غیرینک بشاغیکه عربجه سنبله
دیرلر باید که مقدم مفعولیدر چید جیم عجمینک کسریله فعل ماضیدر مصدر معناسنه زیرا مضارعه
مقارندر دیوشمک کرک دیمکدر محصول بیت هر کمسه که کندینک اکینی چکله یدی یعنی
قصیل ایکن یدی اولکمسه خرمن زمانندن باشق دیوشمک کرک حاصلی هر کمسه که جوانلق
عالمنده خیرات وحسنات واعمال صالحه یه عمرن صرف ایلمیوب لهو و لعبیله تضییع اوقات
ایلدی پیرلک زمانندن باری قادر اولدیغی مقدار اخرت یولنه سعی ایلمک کرک تاکه ما لا یدرک
کله لا یترک کله ایله عامل اولمش اوله ❁ پند سعدی بکوش جان بشنو ❁ ره چنینست
مرد باشی و برو ❁ بو بیت قدیم نسخه لرده یوقدر لیکن شارحلر یازدوغیچون یازلدی پند
بای عجمینک فتحی و سکون نون ایله وعظ ونصیحت معناسنه در سعدیه اضافتی لامیه در با حرف
مصاحبت و کوش کاف عجمینک ضمیله قولاغه دیرلر که عربجه اذن و سامعه دیرلر جانه اضافتی
بیانیه در روح حیوانیه جان وانسانیه روان دیرلر بشنو بای عربی ایله موکد فعل امر مفرد مخاطبدر
شنو یدندن سنیدیدن دکل ایشت دیمکدر پند بشنونک مفعولیدر و بکوش صریحی ره راه دن
مخفف یول دیمکدر مبتدا چنینست خبری اصلنده چون اینست در چون ادات تشبیه وآیی

اسم اشارتدر

وآین اسم اشارتدر قرینه وسیلی وانا ادات خبر ترکیب ایله چون ده واو رسم وآیندن همزه حذف
اولنوب چنینست اولدی بو بجلیندر دیمکدر بو لفظی چنین است همزه مجتلبه ایله یازنلر فارسی
اعادن اکاه دکلدر ایمشدر مرد اردیمکدر رجل معناسنه و یاتی فعل امر مفرد مخاطبدر باشیدندن
اراول دیمکدر اکثر نسخه ده باشدن صکره واو عاطفه یازار با حرف تاکید رو رانک فتحیله فعل امر
مفرد مخاطبدر رویدندن کیت دیمکدر محصول بیت سعدینک پندی جان قولغیله ایشت
یول بو بجلیندر اراول کیت یعنی بنم نصیحتم شریعته وحقیقته وطریقته موافق ومطابقدر بوکه
یاپشی و هر فنده کیدرسک کیت ❁ بعد از تأمل این معنی مصلحت آن دیدم که در نشیمن عزلت
نشینم ودامن صحبت فراخود چینم و دفتر از گفتهای پریشان بشویم و من بعد پریشان نگویم
بعد ارد وصوک معناسنه در که عجم پس لفظیله تعبیر ایدر تأمل مصدر در تفعل بابندن فکر و ملاحظه
معناسنه این معنیه اضافتی مصدرک مفعولنه در معلوم اوله که بر کلمه نک که اخری الف اوله کرکه
او الف یا شکلنده یازلسون کرکسه الف شکلنده عجم ماقبلنی مکسور ایدرلر یایه منقلب اولمغیچون
مثلا موسی وعیسی و معنا بی ایله اوقورلر و کاه اولور که اخری یا اولان کلمه نک یاسینک ماقبلنی
مفتوح ایدرلر تا الفه منقلب اولمغیچون مثلا تمنی و ترجی و تقاضی و تعدی و ترجا و تقاضا و تعدا
اوقورلر فاحفظ پس بونده معنا بی ایکی وجهله اوقومق جایزدر و بوندن این معنادن مراد
ابیات سابقه نک مضمونلریدر و بو تأملک مفعولی اولور و مصلحت مفعول ثانیسیه که حرف بیان نشیمن
نونک فتحی و کسریله اوتوراجق یرده دیرلر ننه که العزلة عبادة بیورمشلر یعنی خلقدن منقطع اولمق
عبادتدر نشینم فعل مضارع متکلم وحده در نشیندندن واو حرف عطف دامن دامان انکدر که عربجه
ذیل دیرلر صحبته اضافتی لامیه در مجازا فراوانک کبی برلرده با حرف صله معناسنه در خود کندی معناسنه در
چینم فعل مضارع متکلم وحده در چینیدندن بعض نسخه ده فراهم دوشمش واو حرف عطف
دفتر معروف و مضاف الیه محذوف تقدیر دفتر زبانم در گفتها گفته نک جمعیدر لغتده سویلنمش
الفاظ و کلمات دیرلر اما بونده سخنها معناسنه در سوزلر دیمکدر پریشانه اضافتی بیانیه در لغتده طاغنق
دیمکدر اما بونده کلام لغودن عبارتدر بشویم با حرف استقبال بوبانی ظرفای عجم مکسور و بعض
و بعض روستا بیلر مضموم اوقورلر پس منه سنده با مضموم اوقنمق کرکدر دیدی روستابی طبع
ایمش شویندندن شستن دن دکل نگویم فعل نفی مستقبلدر گوییدندن گفتن دن دکل بود ورت
فقره واو عاطفه ایله کلدکیچون متصل یازلدی صنعت وصله دلالت ایلسون حاصلی مذکور معنالر
تأمل ایلدکدن صکره مصلحت انی کوردم که عزلت اتوراغنده اتورم و صحبت اتککنی کندوم دیوشورم
و دفتر زبانی پریشان کلماتدن یویایم و من بعد پریشان سوز سویلمیم یعنی دنیا کلماتنی ترک ایدیم و هر کز
رطب و یابس سویلمیم ❁ بیت ❁ زبان بریده بکنجی نشسته صم و بکم ❁ به از کسی که نباشد
زبانش اندر حکم ❁ زبان معروف بریده بانک ضمیله اسم مفعولدر بریدندن کسلمش دیمکدر

ز ترشمی

ز لامعی

ز لامعی

حاصل فصلت عجم

ز ابن سید علی و لامعی شروری
و سنتی و کاتبی

و هر چه ای انک سبب تا غیت حیله بیل ترابه اضاف جایز در
و عزلت قرار و انقطاع معناسنه در نشستگاه

زبان بریدن وصف ترکیبیدر دیمک معناسنه ، تا حرف ظرف کبیخ کاف عربینک ضمی و نونک سکونیله
مطلقا بو جهه دیرلر یعنی طشره اکا دایجرکی بو جهه درلر اما بینوله با عربجینک ضمیله ایچ بو جهه
دیرلر حتی صادک ضمی و میمی مشدد ایله صمک جمیدر صم احمک جمعی اولدیغی کبی نهایتی بو معنا غلدر
صاغرلر دیمکدر دیمکدر یکم بانک ضمیله ایمک جمعیدر دلسزلر دیمکدر کسی یا حرف وحدت که حرف
رابط صفت زبانشن شین ضمیر که راجعدر اندر ادات ظرفدر ترکیبی بلکه در اندرون مخففدر
حکم بونن امر معناسنه در محصول بیت دیمک بر بوجقدن اتورمش صاغرلر دلسزلر بیکدر
برکمسه دن که دیکندی حکمندن اولمیا یعنی دلنه ضبطی اولمیه بلکه کوکلنه کلنی دلنه کتوره یعنی
صاغرلغه و دلسزلکه اوروب خلقدن منقطع اولان کمسه لر زبانی ضبطندن اولمیان پریشان
و زوائد کوکمه دن یکدر بونن جمع صیغه لرینی ایراد ضرورت وزنیچون در دیمک مغایر
بنیه واصل اولمش و اصلم و ابکملر کبی بر بوجاقدن دیکسلمش یعنی خاموش اتورمش کمسه
بو وجهله ذی معنی قابلدر مقطوع اللسان یعنی خاموش اولوب بر بوجقدن صم بکم
اتورمش کمسه بو تقدیرجه ادات تنبیه مقدر اعتبار اولنور وصم بکم ذکر جمع و اراده واحد
قبیلندن اولور غفلت اولنمیه دیین کمسه ایکی تقریرندن بله ضبط عنوا الیمش مصراع
اولک معناسندن ادات تشبیه محذوفدر یعنی دلسزلر و صاغرلر کبی بریدن زبان برکوشه ده اتو
کمه تا حرف ادات تشبیه ملحوظ اولیه یعنی بریدن زبان اولوب برکوشه ده صم بکم اتوراغ
دیمک مراد اوله بو تقدیرجه صم بکم ذکر جمع و اراده واحد قبیلندن اولور دیین اولکی
صم بکم عمی اصحابندن ایمش ❊ تا یکی از دوستان که در کجاوه انیس من بود در
و در حجره جلیس برسم قدیم از در درامد چندانکه نشاط و ملاعبت کرد و بساط مداعبت
کستره جوابش نکفتم و سر از زانوی تعبد بر نکرفتم رنجیده نکه کرد و کفت ❊ تا انتهاء
غایت ایچوندر یکی برسی که حرف رابط صفت کجاوه و کجابه واوویایله و کتراوه
و کترابه کبه بویله زیرا واو اوله بانک تبادلی وتواخلیسی واردر محفه معناسنه کجاوه موب
کتراوه در کاف و رای فارسیله دنیلر بلنمرمشی زیرا کجه ده کمر دی فارسیدر اکبری دیمکدر وکافر
عربیدر بهرحال کاف عربینک فتحیله کنزوه دن معربدر دیین بولغندن اکاه دکل ایمش
اوه اولیختی دن اشتقاق ایلینک قلمی سهو ونسیان ایلمش آنیس بحنر فاعلدر
مونس معناسنه مزاح و حوی الشدر مو معناسنه حجره معروف جلیس فعیل بمعنی فاعلدر
همنشین معناسنه تقدیری جلیس من بود مرادی فقره اولده ایراد ایلمکه اکتفا اولندی
تا حرف مصاحبت رسم یونن عادت دیمکدر قدیمه اضافتی بیانیه در ترتیبی درامد ایچری
کیردی یعنی قپیدن ایچری کیردی چندان اولقدر دیمکدر نشاط نونک فتحیله سوینمک
یعنی شنلک نونک کسریله اولیجق ناشطلک جمیدر ملاعبت مفاعله بابندن مصدردر

رد سروری

رد شمعی

ران

رد کافی

رد دایما سعدی علی و سروری

رد کافی

رد حقائق الحقایق

ایون یعنی بازی و خشرلق نشاط مفاعله بابندن مصدردر ایندر اما بونن دوشک مراد در ملاعبت
کنه مفاعله بابندن مصدردر مزاح و لطیفه معناسنه کستر فعل ماضی مفرد غائب دوشه دی دیمکدر
جوابش شین ضمیر یکی از دوستانه راجعدر زانو دیزدر مربجه رکبه دیرلر رانک ضمیله تعبدن اضافتی
بیانیه در تعبد خدمت و توللغه دیرلر برنکرفتم بحسب لغت یقاری طوتمادم دیمکدر اما استعمالده
قالدرمدم معناسنه در رنجیده بونک کبی مصادر سمیله ترتیب درلر انجنوب دیمکدر انشاده
کلدکیرلرده تنبیه اولنور نکه کرد نونک کسر و کاف عجمیله نظر ایلدی دیمکدر محصول ترکیب
سابقا ذکر ایلدکم مصلحت اوزره اولدم یعنی خلقدن منقطع اولوب بو جهه اختیار ایلدم
اول وقته دک که دوستلردن برسی که حج یولنده بنمله محفه داشی اولوردی و دیار غربتده هم حجره
و همنشینم ایدی حاصلی یار قدیم و محب حمیم ایدی عادت سابق ایله یعنی بی تکلف لا اباح
قپیدن ایچری کردی واول قدر که سرور و نشاط و مانلوق ایلدی و شطارت و مباسطت ایلدی
یعنی نبی عکلیی و حزینی ظن ایدوب انواع ملاطفات و اضایف حکایات ایله نبی سوملنک
مراد ایدندی زیرا بوزمانه دک بویله حالم واقع اولمش ایدی و بانمه کلدکجه بلا تکلف مصاحبا
مأنوس ایدرم بوقدر احوال که ایلدی اصلا اکا جواب ویرمدم و باشمی زانوی مراقبه دن
و رکبه تعبددن قالدرمدم یعنی انکه هیچ مقید اولمدم و بو قدر خشر لغنه مقید اولمدم بویله
اولیجق انجنوب نظر ایلدی و دیدی فقره اولین محنت و فقره ثانیه محبت لفظلرینی
زیاده ایلینلر بانندن ایلمشلر نشاطی ملاعبته مضاف ایدوب معناسنی اولقدر که ملاعبت
سرور نی ایلدی دیین جمیعی نسخه لره مخالف یازمش رنجیده اسم مفعولدر انجنمش
دیین صیغه ده و معناده اصابت ایلمش معناسنده انجنمش اولدیغی حالده یعنی غضبله
بکا نظر ایلدی دیین منطوق ترکیبه مناسب معنا ویرمش زیرا بو مرتبه یه غضب لازم
دکل فتأمل ❊ قطعه ❊ کنونت که امکان کفتار هست ❊ بکو ای برادر بلطف و خوشی ❊
کنون کاف عربینک و نونک ضمیله شمدی دیمکدر الآن معناسنه اکنوندن مخففدر فتح همزه ایله
که حرف بیان امکان افعال بابندن مصدردر قدرت معناسنه کفتار اصلنده وصف
ترکیبیدر ار بدندن کفت اسم مصدردر قول معناسنه قول کتوریجی دیمکدر صکره مجموعی
مرکبی کلامدن استعمال ایلدیلر پس اضافتی مصدرک مفعولنه در تا حرف تأکید کو کاف عجمینک
ضمیله تحل امر مفرد مخاطبدر کوییدن کفتندن دکلی برادر اصل لغت بونک کبیلرده ذال
معجمه ایله درلیکن عموما استعمال دال ایله در یعنی مهمله ایله ننه که رشید الدین وطواط عروضنده
تعیین بیورمشدر قطعه ❊ درزبان فارسی فرق میان دال و ذال ❊ با دکر از تو کمراین نزد
افاضل مبهمست ❊ پیش ازو در لفظ مفرد کر صحیح و ساکنست ❊ دال دان انرا و باقی
جمله ذال معجمست ❊ لطف لغتده یومشقلقدر اما بونک کبیلرده ایلک دملایمت معناسنه در

نیله

رد لامعی

رد شمعی

رد سروری علی و سروری و کافی

خوش واو رسمیله لطفه عطف تفسیری شکلیدر سابقا اشارت اولندی که بونک کبی خالکرس
فتحه لری ره ضمه ایله اقنور و یا حرف مصدردر ایلک دیمکدر محصول بیت شمدیکه کلامه و تکلمه
قدرتیک و طاقتک واردر امورای برادر لطفله و احسانله سویله یعنی لطف و احسان ایله آ
تکلمه و نطقه کل ٭ که فردا چو پیک اجل در رسد ٭ بحکم ضرورت زبان درکشی ٭ که حرف تعلیل
فردا ایرته و یارین معناسنه در عربجه غدا دیرلر چو ادات تعلیل پیک معروف عربجه برید دیرلر
فعیل وزنی اوزره اجله اضافتی بیانیه در و یا خود لامیه در که حضرت عزرائیل مراد اوله
ولکل وجه در حرف تاکید رسد رانک و سینک فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائبدر رسیدندن
بونده ایرشه دیمکدر محصول بیت امر قرنداشی لطفله سویله زیرا یارین که اجل پیکی ایرشه
یعنی موت و فوت که متعین اوله بالضرورت دلکی تکلمدن چکرسین ٭ یکی از متعلقان
منش برحسب واقعه مطلع گردانید که فلان عزم کرده است و نیت جزم که بقیه عمر در دنیا معتکف
نشیند و خاموشی گزیند تو نیز اگر توانی سر خویش گیر و راه مجانبت پیش گیر گفت بعزت عظیم
و صحبت قدیم که دم برنیارم و قدم برندارم مگر آنکه که سخن گفته شود بر عادت مألوف و طریق
معروف که آزردن دوستان جهلست و کفارت یمین سهل ٭ متعلقان الف و نونله
جمع اولدی ذوی العقوله صفت اولدیغیچون تقدیری از مردمان متعلقان منش شیی ضمیر
یار قدیمه راجعدر معناده گردانیدن معیدر حسب حانک و سینک فتحه لریله اصل مقدار معناسنه در
واقعه دن مراد شیخک قصد عزلت و انقطاع صحبت خلقدر گردانید فعل ماضی مفرد غائب بونده
ایلدی دیمکدر که حرف بیان فلان الفاظ کنایه دندر بونده مراد حضرت شیخدر عزم قصد دیمکدر
نیت قصده عطف تفسیردر جزم قطع معناسنه در نیت جزم شول نیتدر که انفساخ قبول ایلمیه
که حرف بیان بقیه عمر اضافتی لامیه در خاموش ایسم در ساکت معناسنه خموش و خامش
و خمشده دیرلر گزیند فعل مضارع مفرد غائبدر گزینیدندن دکل اختیار ایلیه دیمکدر
نیز دخی دیمکدر توانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر قادر ایسک دیمکدر سر لفظ مشترکدر بونده
باش اولمق جائزدر یعنی باشک تدارکنی کور دیمکدر سودا و هوا معناسنه اولمق قابلدر یعنی
سودای نفسانیکی وارزوی طبعکی طوت ضبط ایله که بیال حوادث نفسی اولیه سین مجانبت
بونده خلقدن عزلت و انقطاع معناسنه در بیتی لوک تقدیری بیتی گیر در نقع سابقه
قیاس گفتا او یار قدیم دیدی بعزت با حرف قسم عظیم اولو دیمکدر اضافتی لامیه در اولو
اللهک عزتیچون دیمکدر و صحبت قدیم عزت عظیمه معطوفدر یعنی اوا خرده واقع اولان قدیم
صحبت و دستلق حقیچون دیمکدر که حرف بیان دم نفس برنیارم چقارمیم یعنی نفس چقار
میم کلام حضورده قراردن کنایه در تته که ترکیبده صولوغم الایم دیرلر دیکلمنک و آرام مقامنده
قدم لفظده ثبات تدر اما بونده ایاق مراد در رجل معناسنه مجازا برندارم لفظده تیعارسز طوتمیام دراما

بونده کالدیم

قالدرمیام دیمکدر طوردغی یردن کیتمکدن کنایه در مگر آآت استثنادر الا معناسنه آنکه او وقت دیمکدر که حرف
بیان گفته شود فارسیده اسم مفعول افعال عامه نک بریله کلور که اولور که فعل عامی حذف ایدوب گفته مفعولت
معناسنه قصد ایدرلرسه بونده معنا سویلنله دیمکدر عادت مألوف مراد عادت معهوددر که حضرت
شیخله کندینک آراسنده واقع اولان معتا جتدر پس طریق معروف بونکله عطف تفسیر شکلی
اولور که حرف تعلیل آزردن لازمله متعدی بیننده مشترکدر لازم اولنجه دوستان مفعول اولورکه انتهرک
اوزره لکن سوق کلامه مناسب و ملایم اولان متعدی اولوب فاعلی شیخ اوله و مفعول یار قدیم اوله
قائل آزردن مبتدا و جهلست خبر کفارت بونده اهل شرع برکناهی ازاله ایچون تعیین و تقدیر ایلدکی
نسنه در یمین بونده آند معناسنه در که فارسیده سوگند دیرلر سینک و کافک فتحه لریله توقف معنای
شرطیتی متضمندر یعنی یمین ایلدیسه کفارتی سهلدر و یا یمین ایلمیوب بلکه شاهکنک برخیره نیت
و قصدی حکم یمینده ایسه ده کفارتی سهلدر که کفارت یمین اوچ کون اوروج طوتمق و یا اوچ ٭
کشینک قرنین طیور مقداردر بویله چوق مصلحت دکل محصول ترکیب شیخک متعلقلرندن بریسی
یار قدیمی اصل قضیه و مقدر واقعه یه مطلع ایلدی که شیخ قصد و عزیمت ایلمشدر دخی قطعی نیت
طوتمشدر که انفساخه مجالی یوق که عمرک بقیه سنی باقیسی دنیاده معتکف اوتوره و صمت
و سکوت اختیار ایلیه سنده الترقادر ایسک باشک قیدنی کور و هوای نفس وارزوی طبعدن
کچ و خلقدن انقطاع و عزلت ایدوب تباعد و تجنب طریقنی اوکه طوت حاصلی خلقدن اختلاط
و ابتلانی قطع ایله او یار قدیم بو تقریری اشیدوب و بو نیانی دکلنجه دیدی عظیم خدانک عزتی
حقیچون که آرام ایلمزم و یا ایلمیم و هر نفس المزم و هر آدم کتمزم الا او وقت که سوز سویلنله عادت
مألوف و معهود و طریق معروف و معلوم اوزره یعنی رسم قدیم اوزره مکالمه و مصاحبت
اولورسه نیهاده نعمه و الا بندن هان شیخک یاننده اعتکاف ایدوب کندینک تننده صامت
و ساکت اولوب خلقدن منقطع اولورم زیرا دوستلری انجتمک و یار دوستلرک انجنمه
جهلدر و یمین ایلدیسه کفارتی سهلدر کاندکه صحت بویله ایلمسی حقنده نقیصه الکر که بو قدر
الحاح و ابرام ایلر زیرا اسح کبی بر مفید فاضلک عزلتی قابل طالبلره زیان ایدر بویله مشکلی
لایق دکل نته که بوندن صکره تتمسنی بیان ایدوب بیورر ٭ و خلاف راه صوابست و عکس
رای اولو الالباب ذو الفقار علی در نیام و زبان سعدی در کام ٭ واو حرف عطف و یا حرف
حال خلاف نقیض صواب در که طوغریدر یعنی اوبا موق خلافک اضافتی لامیه در و راهک بیانیه
عکس معروف رای رانک فتحی و همزه نک سکونیله فکر معناسنه در همزه الفه قلب ایلمکده
جائزدر او حالت نصبی و جری یا یله و حالت رفعی واو یله در ذونک جمعیدر و جوده ارباب
و اصحاب معناسنه در خلاف قیاس اوزره زیرا قیاس جمعی در حالت رفعده ذوون دیرلر
نصب و جرده ارباب و اصحاب معناسنه در الباب لبک جمعیدر عقلیلر دیمکدر پس اولو الالباب

اصحاب عقول دیمکدر ذو صاحب معناسنه اسمدر اسمای ستّه دن که حروفله اعراب اولور فقار
فانک فتحیله اوکورغه لکلر یله واحدی فقاره در اما بوندن ذو الفقار فانک فتحیله حضرت محمد
صلی الله علیه وسلمک امام حضرتلرینه هبه ایلدکی قلیج در خلاف مقدم خبر و عکس الکا معطوف
و ذو الفقار مؤخر مبتدا نیام بوندن قیلیج در بوجه خلاف درلر عینک کسریله کام کاف عربیله
لفظ مشترکدر مراده و دماغه و چکه یه دیرلر بوندن چکه مراددر محصول ترکیب ذحی صواب
بولینک خلافیدر و یا حال بوکه راه صوابک خلافی و نقیضیدر و آرباب عقولک عکسی
حضرت امام علینک ذو الفقاری تنندن اولموب یعنی غلافدن چقاموب زیرا امام علی حضرتی
مسل سیف اولمه بوقدر غزاوت ایدوب انده انار عجیبه و اخبار غریبه که نقل اولنور
وجود بولمزدی شیخک دخی دماغندن قالوب صامت وساکت اولمه بوقدر معارف و فرایا
• مسطور اولمیوب مستور قالوردی پس حضرت شیخ ارشاد و وعظندن خاموش اولموب نیجه
قابل طالبلر و حرمان ایراث ایدر امدی تکلم ایلمک کرک که مریدان مستفید و مستفیض اولالر
بعض نسخه ده و نقض عهد اولو الالباب واقعدر نقض مصدردر ضرب بابندن بوزموق
عهدی بوزمک دیمکدر کام بوندن کاف عجمیله در و بیلر خطای فاحش ایلمشلر نته که
مولانا جامینک کاف قافیه سندن برتیندن واقعدر بیت کسی که کام دربن نجومی زند
جی کام ، بکام میرسد اخود بکا نهنک ، و خواجه آصفی بیوردی ملت بینی خود را دراب
دیدم چون ماهی ولی دیدم ، که تا قلاب زلفش را بکام خویشتن دیدم قطعه زبان
در دهان ای خردمند چیست ، کلید در کنج صاحب هنر ، بو بیت سؤال و جواب صنعتی
متضمندر خرد خانک کسری و رانک فتحیله عقل معناسنه در هوشند درلر مندادات نسبتدر
لی معناسنه دولتمند دولتلی دیمکدر کلید کاف عربینک فتحیله مفتاح معناسنه در اما کسرکافله ده
اوقولمشدر نته که ترکیده قفله کافنک کسریله کلید درلر کنج کاف عجمیک فتحیله خزینه یه دیرلر اضافتلر
لامیه درلیکن کلیدک دره و درک کنجه اضافتلری یای بطنیله دریای بطنی مضافک
کسرهسنک اشباعندن متولد اولان یایه دیرلر صاحب هنر وصف ترکیبی اراقی منزدر
محصول بیت ای خردمند اغزده دل نه در بو سؤالدر صاحب هنر خزینه سی قپوسنک کلیدی
یعنی مفتاحیدر بو جوابیدر ، چو در بسته باشد چه داند کسی ، که جوهر فروشست یا پیلوری
بسته باشد نغلو اوله دیمکدر داند فعل مضارع مفرد غایب در دانیدندن بیلور دیمکدر کسی
یا حرف وحدت که حرف بیان جوهر فروشی وصف ترکیبی در فروشیدندن فروختن دن
دکل جوهر صاتیجی پیلور چرچیه درلر محصول بیت چون که صاحب هنرک خزینه سی قپوسی
بغلو اوله بیلمز نه بیلور که مذکور صاحب هنر جوهر صاتیجیدر یوقسه چرچیمی یعنی مادام که
برکمسه تکلم و نطقه کلمیه عالم میدر جاهل میدر کمسنک معلومی اولمز پس هرکسک علمی و معرفتی

روان شیخ محمد سراج الدین ... دقایق الحقایق ...

کلامندن معلوم اولور بیله چرچی اسبابنه دیرلر و بعض غلط ایلمشلر زیرا بیله ایلکه و ابریشمه دیرلر مطلق
چرچی اسبابنه دیمزلر قطعه اکرچه پیش خردمند خامشی ادبست ، مصلحت آن به که در
سخن کوشی ، پیش خردمند لامیه خامشی یای مصدریه ایله مبتدا و ادبست خبری و پیش خردمند
ظرف مکان بوقت با حرف ظرف وقت مصلحت لامیه در سخن در حرف صله کوشی کاف عربینک
ضمیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر دوشا سین یعنی سعی ایدسین دیمکدر محصول بیت اکرچه
عاقل تنندن واوکندن ایسم او لموق یعنی سکوت ایلمک ادبدر حاصلی معقولدر اما مصلحت وقتنده
یکدرکه سوزه چالشه سین یعنی سکوت ممدوحدر اما هر برده دکل بلکه تکلم ایلمک ضرور نقصان
مترتب اوله انده سکوت مذمومدر ، دو چیز طیره عقلست دم فرو بستن ، بوقت
کفتن و کفتن بوقت خاموشی ، بو بیت بیت اوله نسبت مقام تعلیلده واقعدر چیز
شئ دیمکدر طیره معلوم اوله که فارسی دلده سکز حرف اولمز قطعه هشت حرفست آن که
اندر فارسی نآید همی ، تا نیاموزی نباشی اندرین معنا معاف ، بشنو از من این حروف و
یاد کیر ای اصل دل ، ثا و حا و صاد و ضا د و طا و ظا و عین و قاف ، پس سکز حروفک
هر بیسی موجود اوله بو دلدن یا تحریفات عوامیه دندر و یا عربدلدن منقولدر پس طیره نک
اصلی تیره در لفظ مشترکدر غضبیله بولانوق معناسینک بیننده امدی التباس لازم کلمسون
دیو غضب معناسنه اولانی طایله یازدیلر بوندن عقلت اضافت مصدرک مفعولنه
اضافتیدر و همزه مجتلبه اضافتیچوندر کلمشدر تقدیری سبب طیره عقلدر دم بوندن نفسدر
فرو بونک کبی یرلرده محض تاکید ایچوندر نفس بغلموق ترک تکلمدن کنایه در کفتن
قرینه سیله بوقت با حرف ظرف و اضافتی ظرفک مصدرینه در واو حرف عطف کفتن
مصدرینی دم فرو بستنه عطف ایدر بوقت خاموشی اضافتی ما قبلیدر و یا حرف
مصدر محصول بیت ایکی شئ عقلک بحضور لغنه سببدر بریسی تکلم لازم اولدقده سکوت
ایدوب خاموش اولموق و بریسی خاموش اولاجق وقتده تکلم ایلمک حاصلی سویلیجک
وقتده سویلمک و سویلیجک وقتده سویلمک زیرا ایکیسندنده ندامت حاصل اولور که
سبب غضب عقلدر مصراع ثانینک معناسنده ایکی شئ غضبه کتوریجیدر دیو بیت منه منده
طیره بوندن مصدر بمعنی فاعلدر دیو عندی سویلمش و طیره خفت معناسنه در دیو اثر بخیه
کتمشی فی الجمله زبان از مکالمه او در کشیدن قوت نداشتم و روی از محاوره او کردانیدن
مروت نداشتم که یار موافق بود و محب صادق ، مکالمه مصدردر مفاعله بابندن سویلمک
و سویلشمک مشارکت بین الاثنیندر او ضمیر غایب یا رقدیمه راجعدر اضافتی مصدرک
مفعولنه در در حرف تاکید کشیدن چکمک زبان مقدم مفعولیدر محاوره بر معنایه در
مصاحبت دیمکدر کردانیدن بوندن دوندرمک دیمکدر اعراض ایلمکدن کنایه در روی

زرکافی
بوقت صح

زوشیعی ... کمانی

کرداینک نک مقدم مفعولیدر فقرهٔ اولی دخی کبی که حرف تعلیل محصول ترکیب حاصلی
کلام یار قدیمله سویلشمه دن دخی چکلمه قوت طوتمدم یعنی انکله مکالمدن ساکت اولوب
سویلشمه یه قادر اولمدم دخی انکله مصاحبت ایلمکدن یوزم دوندرمکه مروت بلمدم حاصلی
مصاحبتندن کلیا اعراض ایلمکی معقول ومناسب کورمدم زیرا یار موافقم ومحب صادقم
ایدی ٭ چو جنگ آوری با کسی برستیز ٭ که ازوی گزیری بود یا گریز ٭ بو بیتی برسالمزده
کمال تحقیق ایله تحقیق ایلمشز مراد ایدینلر انده کورسونلر چو ادات تعلیل جنگ آور
وصف ترکیبیدر آوریدن ویا ضمیر خطاب چون جنگ آوراسن مراد حقیقتده جنگ
آورلک دکلدر بلکه تصددن حصه وریعنی جونکه الکدن ایشی کلور دیمکدر با حرف مصاحبت
برستیز متعلقدر ما قبلنه دکل کسی یا حرف وحدت نوعیه بر حرف تاکید ستیز فعل امر مفرد
مخاطب اوکیلی یعنی لج وعناد ایله دیمکدر که حرف رابط صفت وزی واوک فتحی ویا نک
سکونیله اوکی ضمیر غائبدر هو معناسنه گزیر کاف عجمینک ضمی وزا ایکی کسری ضرورتسز
معناسنه در بر بیت تدکی ادات نفی یعنی نا داخل اولیجق ضرورت معناسنی افاده ایدر نته که
حضرت مولانا جامی بر قطعه ده ایکیسنی بیله جمع ایدوب بیوررقطعه ٭ علمی ناگزیر تو بخشد
بدانش گرای ٭ وانرا گزان گزیر بود جست وجو مکن ٭ وانکه که حاصل تو شود علم ناگزیر ٭
غیر از عمل بموجب ان ارزو مکن ٭ ملاحظه ایلری اوغلنه نصیحت ایدوب بیورر بر علم که
سنک ضرورک یعنی سکا لازم اوله اکا میل ایله اما اول علمی که اندن ضرورک ولازمک
اولمیه جست وجو ایلمه یعنی اکا طالب اولمه اندن صکره که سکا علم ناگزیر یعنی ضروری
علم حاصل اوله حاصلی علم ضروریکه سکا حاصل اوله لیوا علم ناگزیر ایله یعنی موجبیله
ومقتضاسیله عملدن غیری نسنه ارزو ایلمه دیمکدر بیت نتوانی که در دعمت یار ناگزیر
منست ٭ جفا وهرچه رسد از تو دلپذیر منست ٭ یار ناگزیر ضرورتلی یار دیمکدر نظامی
مخزن الاسرارده بیوررببیت هست زیاری همه را ناگزیر ٭ خاصه زیاری که بود دستگیر
هرکسه بر یاردن ضروریدر دیمکدر حاصلی بو بیت منزال الاقدام واقع اولدیغیچون مکرر
ابیات استشهاد ایراد ایلدک اکرچه که عاد تیمز دکلدر وتا ضمیر خطاب تو د فعل مضارع
مفرد غائب گزیرک اوله دیمکدر با حرف عطفدر عربیده ام واو کبی گریز معطوفدر گزیره
بونده اسم مصدردر ترجمه معناسنه در نفرت دیمکدر گریزیدندن گریختن دن دکل گریز بونده
گریختن معناسنه در دیمیو اسم مصدری بلمزمتی محصول بیت چونکه جنگ آورسن یعنی
صواشجی ایرسن والکدن لج وعناد وجدال کلور بر نوع کمسه ایله لج وجدال وعناد ایله
که اندن احتیاج سنزلکک اوله یعنی اکا هیچ بروجهله احتیاجک وضرورتک اولمیا
ویا اوندن نفرتک وگریزک اوله یعنی اندن قاچمک وانجنمک اوله اما بویکا کلی یار قدیم

مولا نامی

بنم ضرورتلی

بنم ضرورتلی وناگزیر محتاج الیه دوستم ومحبم ایدی واندن هیچ بروجهله گزیر ونفرت واعراضم
یوغیدی بو بیت بوستانده کلور ومغایره بونک بودر بس معلوم اوله که عموما شراح
بو بیتک معناسنه واصل اولمملر وتعضیع شویله اطناب وکلام واکثار مقال ایلمشلر ونتیجه
محض ترا اثر باطل بلکه اندن دون وسافل در تأمل ٭ بحکم ضرورت سخن گفتیم وتفرج کنان
بیرون رفتیم ٭ بحکم با حرف مصاحبت وحکم بونک کبی یرلرده تاکید افاده ایدر اینچی با لضروری
دیمکدر سخن گفتیم سوز سویلدک ویا سویلشدک تفرج لغتده انکشاف در یعنی اچلمق وغمدن
قورتلمقدر اما سیر محلنده مستعملدر بونده ده مراد سیردر تفرج کنان اصلی تفرج کن در یعنی وصف
ترکیبیدر والف نون مبالغه معنالرینی افاده ایدر تفرج ایده رک دیمکدر بیرون طشره یعنی
شهردن طشره باغلر وباغچه جانبنه کتدک دیمکدر محصول فقره یعنی وقتاکه کلی دوست
بنم ناگزیرم اولدیسه واکا بروجهله استغنا واندن اعراض معقول کورلمدیسه بالضروری
انکله مکالمه ومحاوره کلدک وسیر ایده رک طشره باغلر وباغچه لر جانبنه کتدک ٭ در فصل
ربیع که صولت برد آرمیده بود واوان دولت ورد رسیده ٭ فصل لغتده ایرمقدر اما بونک
کبی یرلرده بیلک دورت حصه سندن بر حصه سی مراد در بونده ربیعه اضافتله تخصیص کسب
ایلمشدر ربیع بهار زمانه دیرلر پس ربیع فصل بهار دیمکدر ربیعه یا الحاق ایدوب
وحدت نوعیه در دیمی کمسه جمیع نسخه لره یازدوغندن غیری معنای افاده ایدر که حرف
رابط صفت صولت لغتده بر کمسه نک اوزرینه صچرایوب هجوم ایلمکه دیرلر شدت وقوتدن
عبارتدر برده اضافتی مصدرک فاعلنه اضافتیدر برد بانک فتحی ورانک سکونیله صوق
معناسنه درکه خار رسیده سرما دیرلر ارمیده ارمیدندن مخفف دکلنمش دیمکدر ساکن
اولمش معناسنه ماضیدن قسمدر اسم مفعول معناسنه دکل بود بوندن حکایت حال ماضی
معناسنی افاده ایدر او آن ضم ٔ مقصور نک تخیله وقت معناسنه در ورد واوک فتحی
ورانک سکونیله عربجه گل معناسنه در اوان دولت ورد اضافتلری لامیه لردر رسیده
ایرشمش دیمکدر ماضیدن قسمدر اسم مفعول دکل محصول فقره یعنی طشره کتدیکمز
زمان ربیع فصلنده ایدی که شدت سرما ساکن اولمش وکلک دولتی ایرشمش
ایدی یعنی گل اچلمش ایدی ورده دولت اثبات اولجهتدندرکه کول چیچکلری سلطانیدر
نته که خواجه حافظ بیوررمشدر بیت افسر سلطان گل پیدا شد از طرف چمن ٭ مقدمش
یا رب مبارک باد بر سرو وسمن ٭ حضرت شیخک بو کلامندن نوعما مسامحه واز
زیرا شدت شتا اول خمسینده واول بهارده آرام ایدوب ساکن اولور وگل خود
بهار فصلینک اوا سطنده اچلور شویله که گل زماننده برد وسرمانک نام ونشانی
هرگز کمسه نک خاطرینه خطور ایتمز فنا مل ٭ بیت پیراهن برگ بر درختان ٭ چون جامهٔ عید نیکبختان

زر و سمی رضای ورلای خی سروری
ده تشبیه و تکامل

زر وسمی

بیراتمی الفطلة والفسخر کو ملکدر که عمرجه مشیص دیرلر که اضافتی بیانیه دربیرام کو ملک دیکلر جابه
تفقان عیدی اضافتی لامیه در بیرام تفقان دیکلر نیکبخت وصف ترکیبیدر دولتلو معناسنه الف
ونون ادات جمعدر ایکی قافیه ده بله نیکبختانه اضافتی لامیه در محصول بیت بهاری توصیف
ایدوب بیورر انجلاردرزه بیرام کو ملک ارباب دولتک بیرام لباسی کبی ایدی یعنی یکی تازه
اوردسلنمش وصولنمش دکل ایدی فقرالباسی کبی جاصلی الیجقلدی وصوقلدی پژمرده وذبول
دکل ایدی دیمکدر قطعه اولاارد بهشت ماه جلالی * بلبل کونیدی برمنابرقضبان * اول
معروف اردبهشت ماهه اضافتی لامیه در واردبهشت ماهک جلالیه اضافتی بیانیه در معلوم
اولهکه جمشید زمانینه دک تاریخ اعتباری یوغیدی اما انک زماننده حکمانک زیاده تعلوسی وکثره
وارایدی پس جمشید تخت سلطنته جلوس ایلدیکندی اولکونی تاریخ قودیلر اندن صکره
هر عظیم الشان پادشاه که تخت سلطنته جلوس ایلیه اولکونی مبدا ویلی تاریخ ایدرلردی
یزدجرد بن شهریار بن نوشیروانه کلنجه که اخر ملوک عجمدر پس انک جلوسندن تاریخ ایلدیلر
ودیدیلر که اواز هجرت نبینک اون برنجی سنه سینک ربیع الاولینک یکرمی ایکنجی کونی ایدی
وبو تاریخ مستمر اولدی سلطان جلال الدین ملکشاه بن الب ارسلان سلجوقی تخت سلطنته
جلوس ایدنجه که اولکون هجرت نبینک درت یوز التمش بش سنه سینک مبارک رمضانینک
سکزنجی کونیدی واولکون شمس نصف نهارده راس حمله داخل اولمشیدی پس بعض حکما
اولکونی مبارک بادوه وارشیدی جمله دن بری عمرخیام ایدیکه اولزمان رصد کواکب ایدوب
صاحب زیج اولمشیدی پس پادشاه مجلسنده الکلام یجر الکلام حسبنجه مصاحبت ارصاد و
ازیاجه مؤدی اولدی وتواریخ قدماده مصاحبت ایلدیلر بوانناده عمرخیام بیوردیکه نه ضرور رشکه
بز قدما تواریخنه اعتبار ایدهوز سعادتلی پادشاهک بوکونکی جلوسنی تاریخ ایدهلم جمله سی
بوسوزه تمایل اولوب اولکونی واول ایی واول یلی تاریخ ایلدیلر واتفاق ایلدیلر که ایلرینک
اسامیسنی یزدجردی ایلرینک اسامیسنه ایلیهلم وابتدای سنه فروردین ماهندن اوله یعنی
شمس راس حمله داخل اولدغی کون فروردین ماهک اوی اوله واتفاق ایلدیلر که اولکون
شنلکلر وشادمانلقلر اوله شویله که سلطان جلال الدین زماننده بوکونه رعایت سنه بسنه
زیاده اولدی وصکره کلن سلاطین دخی بو رعایت اوزره اولدیلر تا بویومنا هذا پس بوکونه
رعایت والتفات رسوم اعجامدن اولدی نهایت بوندر که بعض مفتیلر فتوا ویرمشکه
نوروز کوننده سیره واروب اولکونه تعظیم ایلین کافر اولور دیو اول رعایتی وتعظیمی
کفر اولان نوروز رومدن قوزیمرده کونیدر بونوروزدکلدرتنه که خلاصه فتویده بیورر رحمه
احدی ببیضة الی المجوسی یوم النیروز کفر ومجموع نوازلده بیوررر که اجتمع المجوسی یوم النیروز
فقال مسلم سیرة حسنة ووضعوها کفر ومثنیلرده غیری کتابلرده بو اسلوب اوزره بواقعدرکه اکا
فتوالم

بعض کتب

بعض کتب فارسیده نوروز خوارزمی دیرلر که اکا جمیع نصارا اعتبار ایدوب رعایت ایدرلر بلکه مجوسی
اکبرلری اولکوندر اما مذکور نوروزی کفره بلمزلر مگر اهل اسلامدن ایشیدنلر پس تاریخ یزدجردی
ایلرینک اسامیسی بونلردر که ذکر اولنور نظم زفروردین چو بگذشتی مه ارد بهشت ایذ * بجانم
خوداد وتیر انکه که مردارت معی باید * پس از شهریور وازمهر وابان ازودی دانم * که بر مهمی
جزا سفندار مزماهی نیفزاید * امدی بو اعتبار اوزره ارد بهشت بهارک ایکنجی ایی در
پس جلاله اضافتی ونسبتی اردبهشت یزدجردیدن احترازایچوندر که او ایوندن اون سکز
کون مقدم معلوم اوله که ارد بهشت لفظنی ماهه اضافت ایدنلر خطای فاحش ایدرلر زیرا
مذکور ایلرک اسملری ماهیله مرکبدر مثلا فروردین ماه وارد بهشت ماه وخوداد ماه دیرلر معناعک
مغاسنی اول وقت جلالشاهه منسوب اولان تاریخ قمریه اوزره دیین خطا ایدوب اظهار
جهل ایلمش زیرا تاریخ فخری بریه مخصوصدر واقبیه اب شمس حقیقیدر بلبل مبتدا وکونیده
خبری کونیدن بوندن مجاز العذر معناسنه در منابر منبرک جمعیدر کم میله ضرب بابندن الت ارتفاع
دیمکدر مصدار منبرکلور نونک فتحی وبانک سکونیله قضبان قافک ضمی وکسریله قضیبک جمعیدر
بدقدر غصن معناسنه اما قافک فتحیله اقورلر غضبانه موافق اولسون صادک مانبلی مفتوح
اولمدن محصول بیت بارقدیمله سیره جقدغمز زمانده جلال الدینه منسوب اردبهشت ماهک
اولیدی بدقلو منبرلرنده بلبل کونیدن ایدی * برکل سرخ ازنم افتاده لالی * مهجو عرق برعزار
شاهد غضبان * کل سرخ بیانیه درغزل کل دیمکدر نم چیدر که کیجه ییغاراونقاده واویله
واو سنر لغتدر واو سنر یازوب واوله ده لغتدر دیین معلومدر که ناموزونی اوقومش الالی
الف ممدودیله لولونک جمعیدر انجولر دیمکدر عرق ترداددن بونی بکاوق مراد درزخسار دیمکدر
شاهدک اضافتی لامیه در وغضبانه بیانیه شاهد بوندن محبوب معناسنه در وغضبان غطشان
وزنی اوزره صفت مشبهه در غضبناک معناسنه در یعنی غضبناک دیمکدر محصول بیت قرمزی
کلک اوزرینه چیدن انجولر دوشمشدی خشمناک محبوبک عذارینه دردوشدکی کبی حاصلی
سیره کتدکمز زمان جلال الدین تاریخی حسابنجه اردبهشت ماهک اولیدیکه بلبل منابر
اغصانده مترنم ونغمه سرا ایدردی کل سرخک اوزرینه ده چیدن انجیلر دوشمشدی یعنی
انجی کبی دوشمشدی قاقمش دلبرک یکا غنه عرق دوشدکی کبی حاصلی قزارکون غضبندن
قزرمش محبوبک رخسنه وکل اوزره دوشمش نمی رخی اوزره عرق قطره لرینه تشبیه ایلمش
وبو تشبیه تشبیه مطلق دیرلر زیرا کلی رخ جانانه ورخ جانانی کله دخی برن جانانه وبالعکس
تشبیه جائزدر شب رابیوستان یکی از دوستان اتفاق مبیت افتاده معلوم اوله که
بوکتابک بعض محلی اسکی نسخه لرده بو یله واقعدرو فی الواقع بو یله کرکدر تاکه اثناده یدمش
ضمیرفی ارجاع ایلمده تردد واقع اولمیه یعنی مرجوع الیه یا تقدیم اوله بلا تردد پس عموما شراح

بو تعادن غفلتين كچمشلر نامليدر شب كيجه در ادات مفعول و باحرف ظرف و بوستان واوله فارسى
واو سنر عمر بيدر كه يه اضافتى لاميه در از دوستان ازمن تبيين كبى كه بيان ايدر و دوستلردن برينك
بوستاننده ديمكدر اتفاق مصدر در افتعال بابندن اصلى اوتفاق ايدى قبل تاى افتعال واو
واقع اولدى واو حرفلر حروف مجهوره دن وتا حرف درحروف مهموسه دن بينهماده تنافر
تباعد واقع اولديغيچون واوى تايه قلب ايدوب تاى تايه ادغام ايلديلر بيت مصدر ميمى دربيتوتت
معناسنه بات يبيت دن ضرب بابنك اجوف يايندن افعال ناقصه دن كيجه واقع اولان
معناى مستعملى ظل كوندز واقع اولندر كه بات زيد عروسا وظل زيد اميرا كبى افتاد واقع اولدى
ديمكدر محصول تركيب كيجه يعنى سيره چقدقمز كونك كيجه سيفى دوستلردن برينك بوستاننده اتفاق
كيجه لمك واقع اولدى حاصلى سيره كتدكمزده كيجه طاشره ده قالمق اتفاق يوغيدى ليكن اتفاق
دوستلردن برينك بوستاننده اخشاملدق موضعى خوش وخرم ودرختان دلكشى درهم
كيجه له دكلرى بوستانى وصف ايدر موضع اسم مكاندر جاى معناسنه ويا حرف وحدت جايى
ديمكدر خوش كوزل خرم خانك ضمى ورانك مشددك فتحيله تشديدى غلبه استعمالدن ناشيدر
نته كه خسرو بيورر بيت اى سراپاى معدن خرمى جسم تو دلم نهادكم بو بيتده خرميله
تشديد يوقدر بلكه اصلى اوزره مخفف كلمشدر نته كه سابقا بيان اولنمشدر امدى خرم لغتده
شاد معناسنه در اما بونك كبى يرلرده اب وچمن وچچكله اراسته وپيراسته مكان مراد در ودرختان
دلكشى بيانيه در دلكش وصف تركيبيدر كشيدندن كوكل چكيجى يعنى كوكل الجى معناسنه درهم
لغتده قرشمورشمش معناسنه در اما بونده اغجلرين صقلغندن دالارى وبودقلرى برى برينه
قرشمقدن عبارتدر محصول فقره نين كيجه له ديكمز بوستانك بعض يرى جابجا چمن واب
روانله مشرف ومزين ايدى وبعضى يرى كوكل الجيجيدر درخت ميوه دن مملو ومشحون
ايدى حاصلى اولكى فقره سى چمنزار اولان يرينى وصفدر وايكنجى فقره سى درختانى
ميوه ايله مرادلماسنى تعريفدر درختانى درهم ايله توصيف اوراجاى لطيف حدذاتنده
بركوهى مقام اولدغنى افاده ايدر ديين درختانى اوددن اغجى ظن ايلمش عفا الله
عنه كفتى كه خرده مينا بر خاكش ريخته وعقد ثريا از تاركش درآويخته كفتى فعل ماضى
مفرد مخاطب شرط محذوفه جوابدر تقديرى اگر كفتى ديمكدر خطاب عام طريقيله كه حرف
بيان خرده اوان دوكك ديمكدر مينا بونده پنبيل صرچه در يشيل صرچه اوانى ديمكدر بر خاكش
ضميرى موضعه راجعدر ريخته اسم مفعولدر ريختى دن دوكلمش ديمكدر عقد بونده بوغمقدر
وثريا ثانك ضمى ورانك فتحيله اولكر يلدزينه ديرلر فارسيجه پروين ويرن ديرلر اضافتى
بيانيه درتارك رانك فتحيله ديه يه ديرلر يعنى صرفه نك ديه سينه وطورغينه ديرلر وشين
ضميرى درختانه راجعدر درآويخته دروحرف تأكيد وآويخته اسم مفعولدر اصلمش معناسنه

محصول فقره نين

محصول فقره نين لف ونشر مرتب طريقيله بيورر اگر سن اول موضعى ودرختانى كوريدك كه اول
موضعك خاكى اوزره يشيل صرچه اوانى دوكلمش چمن انواع شكوفيله اولدغنى لمعانى
وبرقانى يشيل صرچه يه تشبيه ايلمش واول درختانك ديه سندن اولكر ذريسى وبوعنقى اصلمش
صانورمش الما نك وامرودك وكراذك وغيرينك طوب طوب اولان چچكنى عقد ثريا يه تشبيه
ايلمش خاكش ضميرينى بوستانه ارجاع ايدوب بيانى مغايره اوراق ذرختانى ذكر ايلمك تعريب
تصرف درو فقره ثانيه ده دخى اولكر بوعنقى يعنى عقد ثريا اولدرختلرك فرعندن اصلمشدر ديمك
تشبيه ده اغراب ايلمش فقره ثانيه ده تاركش بدلنه تاكش ديبدى فقره اوليله صنعت ترصيع
اولوردى دبنيلر معلومدر كه صنعت ترصيع ايله اولدغنى بلمز لرمش بلكه خاك وتاك بيننده
تجنيس مطرف وريخته واويخته بيننده سجع مطرف اولوردى بو ايكى فقره نك بياننده اطناب
مقال واكثار كلام ايدنك نيلى خيالاتنه التفات اولنمسون كه صداع ايراث ايدر
روضة ماء نهرها سلسال * دوحة سجع طيرها موزون * روضه لغتده چمنزار مرغزار معناسنه اما بونده
موضع خوش بيورد غيدر مبتداى محذوفه خبردر تقديرى هى روضه درماء صويه ديرلر اب معناسنه
ماء الف ممدوديله بوراده صو ديمكدر ديين اصطلاح قولى فراموش ايلمش زيرا الف ممدوده
شول الفدر كه زائد اوله واندن صكره همزه اوله كا دوراء الفى كبى نهر نونك فتحى وهانك
سكونيله بونده ايرمق معناسنه درهانك نهره ونهرك ضميره اضافتى لاميه در وهضمير روضه يه
راجعدر سلسال سكيجى ديمكدر خوشكوار معناسنه يعنى حقيقتدر ثقيل دكل حاصلى منهضم ديمكدر ماء مبتدا
وسلسال خبرى وجمله اسميه صفت روضه در دوحة دوحه اولو اغجه ديرلر اسم جنس اولوب
قليله وكثيره شامل اولدغى جهتدن ومقام حسبيله كثرت الشجار ايهام ايدر بونده مبتداى محذوفه
خبردر هى دوحة ديمكدر سجع كوكرجينك وقمرينك وغيرى قوشلرك اوتمه سنه ديرلر اما بونده
طيره اضافت سببيله مطلقا اوازمعناسنه تجريد اولنمشدر طير قوشه واوجمعه ديرلر مشترك لفظلر
واضافتلر سابق كبيدر موزون معروف بونده سجع مبتدا وموزون خبرى وجمله اسميه
صفت دوحة درو ضمير دوحه يه راجعدر هى روضة ضميرينى وارد قلرى بوستانه صرف ايدوب
معناسنى يعنى اول بوستان هر اغجه دردين محلنه صرف ايلمش وهى دوحة معناسنده
يعنى اندن اولان درختانك هر برى بر دوحه درديدكن مقامه مناسب دكل محصول بيت ايكى
فقره لف ونشر مرتب طريقيله ذكر ايلدكى كه بو ايكى مصراعده اول منوال اوزره يعنى روضه موضع
خوشدن عبارتدر دوحه درختان دلكشدن امدى اول موضع بر مرغزار ايديكه ايرماغينك
صوبى خفيف وسكيجى ايدى يعنى نه قدر ايچسك ضرر ايلمزدى بلكه فورى منهضم اولور حاصلى
صويك زياده ايلكندن كنايتدر واول درختان دخى بر اغجلق ايديكه قوشلرينك اوازى
يعنى ترنمات ونغماتى لطيف وموزون ايدى حاصلى چمنزارى وليه ودرختانى دلكش ايدى

ایکی مصراعن محذوف ضمیری موضعنه صرف ایدوب محل اعتبارایله روضه وحال اعتباریله
دوحه دردیبن مذکور لف ونشردن اکاه دکلمش ان پر از لالهای رنکارنک ودوح پر
ازمیوهای کوناکون انه اسم اشارتدر روضه یه پرطولی رنکارنک رنک رنک دیمکدر یعنی
مختلف رنکلی لالهلردن طولی ایدی ودیی اصلنده واین ایدی همزه وصل ساقط اولدی
صکره کسره سی واوه نقل اولدی میوه یمشه دیرلر وها ادات جمعدر کوناکون دورلو دورلو
دیمکدر یعنی انواع میوهدن بونلر بالقوه تقدیر ایلمک کرک کم کلامه مناقض لازم کلمیه قنارق
محصول بیت اول روضه رنکارنک لالهلردن مملو ایدی واول دوحه بالفعل دورلو دورلو
میوهلردن طولی ایدی حاصلی انجلر اوده ونجی دکل میوه انجی ایدی باد در سایه درختانش
کستر انیده بوقلمون باد مبتدا ودرختانش ضمیری بوستانه راجعدر ومیوه های راجع اولمق
ده جائزدر روضه یه وموضعه ارجاع ایدنلر بی وجه ایلمش کستر انیده الف ونون که ادات
تعدیه در ضرورت وزنیچون کلمشدر زیرا کسترده متعدیدر ادات تعدیه احتیاجی یوقدر
وبونده ایکی مفعولی ایستمزکه حروف تعدیه محتاج اوله خبر مبتدادر وباد دوشه مش دیمکدر
فرش دوشنی نسنه دیرلر بوقلمون کلستانی کمی دیدکلری قماشدرکه صرنه جانبدن نظر
ایلسک بر دورلو کورینور حاصلی الوان مختلفه شکلی کوسترر زیرا باد حرکت ایلدکجه
میوه انجلرینک چیچکلری یشیل چمن اوزره دوکر وچمن اراسنده ده یردن بتمش انواع الوان
شکوفه اولغاندر پس چمن بوقدر شکوفیله ملمع اولنجه بالضروره بوقلمون شکلی اولور امدی
فرشی حرکت باده اسناد بوجهتدندر بعض شارحین بوجمله دخی تقدیر بیوردیلر لکن
اول تقدیر وجود شمه مخصوصدر وبزم ذکر اتدیکمز عامدر قنارق محصول بیت اول بوستانک
ویااول میوهنک انجلری سایه سنده باد بوقلمون شکل فرش دوشمش تقدیر اولان وجه
اوزره بامدادان که خاطر باز آمدن برای نشستن غالب آمد بامداد وبامدادان صباح
وقتنه دیرلر که حرف رابط صفت خاطر بوندن فکر معناسنه دررا قرینه سیله اضافی لامیه در
بازآمدن کلمک یعنی باغچه دن شهره واوده دونمک کتمک فکری بر رای نشستن اوکون باغچه
اوتورمق فکری اوزره حاصلی بوکون باغچه ده اوتورایمی یوقسه کیدهیمی اوتر اسنده متردد
اولدم عاقبت کتمک فکری اوتورمق فکری اوزره غالب اولدی دیدمش دامنی کل
وریحان وسنبل وضیمران فراهم اورده وعزیمت شهر کرده دیدمش ضمیری یارکلدیه
راجعدر دامنی یا وحدت ریحان فسلکن ضیمران ضادک فتحی ویانک سکونیله ومیمک
ضمیله سلطان برکی دیک برکی دیدکلری بر دورلو فسلکندر که یحم اکا کیمین دیر یابک
ضمیله فراهم اورده دیوشرمش یعنی جمع ایلمش وعزیمت شهر مصدرک مفعولنه اضافتیلر
شهره کتمکه نیت ایلمش محصول ترکیب شهره کتمک فکری اوتورمق فکری اوزره کلیجک

مصاحبتی برابکلم

مصاحبجی کوردکه برانک انواع شکوفه جمع ایلمش وشهره کتمکی قصد ایلمش معلوم اولدکه کلر وسنبل وریحان
وضیمران زمانلری متخالفلردرکه برزماندن جمع اولمزلر پس کلام تخییلی اوله ویا تغلیب مقصد اولنه کفتم
کل بوستان را چنان که دانی بقایی نباشد وعهد کلستان را وفایی نه وحکما کفته اند هرچه نپاید
دلبستکی را نشاید کل بوستان لامیه دررا ادات تخصیص چنانکه انجلین دیمکدر دانی فعل
مضارع مفرد مخاطبدر دانیدنده بلورسین دیمکدر بقا ثبات وقرار دیمکدر وبا حرف تنکیر حرف
وحدت دکل وعهد کلستانه اضافتی لامیه دررا کنه حرف تخصیص وفایی یاسی حرف تنکیردر حرف وحدت
دکل نه حرف نفیدر نباشد دیمکدر وحکما یعنی اصحاب حکمت وارباب عقل نپاید فعل نفی مستقبل مفرد
غائبدر پاییدندن یعنی ثابت وقار اولمیان دیمکدر یعنی اکلنمیان وطورمیان دلبستکی کوکل تیشکی یا حرف
مصدر انجلیلری دیمکدر وراحرف صله دررا معناسنه نشاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب لایق دکل دیمکدر
محصول ترکیب دیدم بوستان کلینک شویله که بلورسین بقاسی اولمز سریع الزوالدر وکلستانک
زمانک ده وفاسی اولمز یعنی کلستانک وجودی واعتباری کلله در پس کل کیدنجه کویاکه کلستان
کیتمش اولور زیرا کلدن عبری نسنه قالمز وحکما وارباب عقل یعنی عقلا دیمشلردر هرنسنه که پایدار
دکل یعنی ثبوت وقراری یوقدر کوکل تعلیق لایق دکل حاصلی ربط قلب وتعلق خاطره سزا او
دکل کفتا طریق چیست بن بوبله دیجک دوست دیدی پس طریق نه در یعنی باقی وثابت
نه درکه اکا ربط قلب ایدوب کوکل اکلنجه سی ایدهلم کفتم برای نزهت ناظران وفسحت حاضران کتاب
کلستان توانم تصنیف کردن که باد خزان را بر ورق او دست تطاول نباشد وکردش زمان عیش
ربیعش را بطیش خریف مبدل نکند برا مرای اصلیه ایله لاجل معناسنه در نزهت نونک ضمی
وزانک سکونیله وهانک فتحی ایله سرور وشادلق معناسنه در ناظراندن مراد اهل مطالعه درلر اضافتی
مصدرک فاعلنه فسحت فانک ضمی وسینک سکونیله وسعت معناسنه در حاضران الف ونونیله
جمع اولدی شدوذ اواضافتی مذکور کبیدر کتاب کلستان بیانیه در کلستان لفتح کلدر اما بولدم اعتبا
الا استهلال طریقیله ذکر اولمشدر که بوکتابک اسمی اولجقدر توانم فعل مضارع متکلم وحدهدر عادرم
دیمکدر کتاب مفعول اولی تصنیف مفعول ثانیسی وتوانم معنا جمعدن کردن مصدرینه مقیدرکه
حرف رابط صفت باد خزان لامیه در تقدیری باد فصل خزاندر ورا ادات تخصیص وبرحرف
استعلاو با حرف صله ورق اولامیه دست تطاول بیانیه درمراد ظلم تعدیدر بوکتابدن بوعبارت
نیچه یرده کلور وکردش اسم مصدردر کردیدندن وبو شینک ماقبلی دائما مکسور اولور نته که ضمایر
ماقبلی مفتوح اولور الا ضرورت وزنیچون کلاه اولورسا کی زمانه اضافتی مصدرک فاعلنه
اضافتی کبیدر کردش زماندن مراد وصوا و اربعه نک تعاقب وتوالیسیدر عیش عینک
فتحیله لغتده دیرلکدر اما بونده زوق وصفا مراددر با حرف صله طیش طانک فتحیله خفت
وسبکبارلق معناسنه در وحرفیه اضافتی مصدرک فاعلنه در تقدیری بطیش فعل خریفدر کردش

ر دشمنی
لش
فرش

مبتدا، و نکند خبری و عیلش نکند مفعول صریحی و تبطلش غیر صریحی و تبدیل مفعول ثانی صریحی محصول
ترکیب دیدم که ناظرلرک و اهل مطالعه نک سروری و نشاطلری ایچون ذهن قاریلرک خاطرلرینه
انشاده و مؤتلفده وسعت ویرمکیچون یعنی اوقیانلر منتهی و اهل معرفت انشاده و مؤتلفده کامل اولر
مبتدی ایچون کلستانی کتابنی تصنیف ایلمکه قادرم که خزان یلینک انک یپراغنه تعدی و تجاوز ایده اولمیا
یعنی ضرر ایروب برک و بارینی دوکمکه قادر اولمیه ذهنی زمانک و فصولک تعاقب و توالیسی
انک بهاری زوق و صفاسی خزانه فصلینک خفتیله تبدیل ایده مه یعنی بر کتاب تألیف ایلمکه قادرم
فصل خزانه و شتا برک و بارینی کوب بر حقه و عریان ایلمکه قادر اولمیه دنیا کلستانلرینی ایلدکی کبی
بچه کار آیدت زکل طبقی   از کلستانی من ببر ورقی   بچه باحرف صله آید فعل مضارع
مفرد غائبدر ایبدندن و تای خطاب ضمیر منصوب متصل مفعول صریحی و زکل غیر صریحی و طبق فاعل
و یا حرف وحدت طبقدن مراد اچلمش کلدر زیرا اچلمش کله ورد مطبق دیرلر عرب تبس کلدن
بر طبق و بر طبق کلدن دیلر بو مغایه و اصل اچلمه مش و هیچ تعرض ایلمینلرده کذلک و الا قوضی ایدرلر
     دی
ییر یاپی اوی بونک کبی یرلرده ظرفای عجم مکسور روزوستا بیلر مضموم اوقورلر پس ضمه یه تخصیص
روستا بیلو درحو بر فعل امردر بربوندن یانک تخجیله بر بوندن وکل مع رتی یا حرف وحدت بوندن
     در
ورقدن مراد کتابدن بر ورق در یعنی برکاغد محصول بیت سنک نه ایشوکه کلور یعنی نه کار که
یا ر ر بر طبق کل بنم کتاب کلستانمدن برکاغد مقداری خاطرکه ال یعنی حفظ ایله که بیک کل مطبقدن
روا ایچون سعدی کلک عالی و لامعی
و سعی و دری و سعی کلک
انفعدر خطاب عامدر   کل همین پنج روز و شش باشد   وین کلستان همیشه خوش باشد
کل مبتداء و باشد خبری و روز ظرف زمان و پنج و شش اضافه بیانیه در و همین اچق دیمکدر و همیشه
دائم دیمکدر خوش واو رسمیله و رده ضمیله بونده خوب و لطیف معناسنه در قافیه ایچون خا مفتوح
روا ایچون سعدی کلک و ریا
اقونور دیو حوب سویلدی محصول بیت بوبیت اوله مقام تعلیلده واقعدر زیرا کل بش الی
کون اولور ایچی یعنی سریع الزوال و قصیر عمر در اما بو کلستان دائما تر و تازه و لطیفدر حاصلی
نه صولور و نه قورور و نه چورر حالیا که من این سخن بکفتم دامن کل بریخت و در دامنم اویخت که الکریم
اذا وعد وفا   حالیا حرف وحدت بر حالدن که من سخن بکفتم بن بو سوزی سویلدم دامن کل اضافه
لامیه در اذ خ طالب ایله یعنی کل ایچنده اولمق اعتباریله پس دوکلی کلدر انتکدن کل بریخت
یا حرف تأکید ریخت فعل ماضی مفرد غائب دوکدی دیمکدر و در دامنم در حرف صله در یا کلی اویخت
بونک کبی یرلرده یاپشدی معناسنه در تنه که کلمه کرک ان الله معناسنه غلام عجمی حکایه سنده که بود سیت
درسکان کشتی اویخت یعنی ایکی الیله کیمنک دومنه یاپشدی دیمکدر الکریم مبتدا اذا وعد اذا زمانی
استقبال ایچون ظرفدر معنای شرطی متضمن جمله فعلیه یه مضاف اولور جمهور نحویین قولنجه
و کندیدن عامل جوابیدر که وفا فعلیدر و جمله ظرفیه خبر مبتدادر محصول ترکیب همان که بن یاد قدیم
کلوب منع ایدوب کتاب کلستانی تصنیفه قدرت ایلدم کانه که تألیفنه وعده ایلمش اولدم زیرا

زیرا اندن منع دبوکه ترغیب و عدم معناسنی متضمندر پس بوکه بنا، الکریم اذا وعد وفا بیوررر فصلی د و
دران چند روز اتفاق دربیاض افتاد   فصلی یا حرف وحدت دوواو رسمیله ایکی دیمکدر بر ایکی فصل
معناسنه ظاهر بونده فصلدن مراد بابدر زیرا بو کتابده فصلله مقلب و مسمی نسنه یوقدر چند نیچه در حرف
صله در یا معناسنه بیاضه دوشمکدن مراد تحریر کتاب اولدر دیمکدر اکرچه مسوده دن بیاضه
چقمغه قرینه یوقدر اما عدمنده ده قرینه یوقدر ایکیسندن محالک تحلی وارپس مجرد بر قرینه حکم قرینه
سندر اکثر نسخه ده همان روز و اقعدر لیکن مبالغه یه حمل اولنمسون دیو بو نسخه اختیار ایلدیک
     دن
محصول ترکیب بر ایکی فصل اول یرده کونده اتفاق بیاضه دوشدی یعنی تحریر اولندی و یا مسوده دن
بیاضه چقدی دیمک اوله و یا همان او کونه بویله اولدی   در حسن معاشرت و آداب محاورت
حسنک معاشره اضافتی مصدرک فاعلنه اضافتیدر آداب محاورت لامیه در محاورت مکالمه معناسنه
محصول ترکیب اول ایکی فصل خلقله حسن زندکانه و اسلوب و قانون مصاحبتی بلدرر و ایکنجی فصل آداب
مصاحبت و مکالمه و طریق محاوره و محادثه بلدرر بعض فضلا دیدیلر او کلیسه باب بیانی و ایکنجیسی
نامعلومدر   در لباسی که متکلمانرا بکار آید و مترسلانرا بلاغت افزاید   در ادات ظرفدر ظرف اولان
بر اقتباد فعلنه لباس الفاظ و عبارتدن کنایتدر و یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت متکلمان
خارجیه سویلنسلر و ردر ادات تخصیص بکار حرف صله آید فعل مضارع مفرد غائبدر ایبدندن
کلور دیمکدر مترسلاندن مراد منشیلردر افزاید فعل مضارع مفرد غائبدر آرترر دیمکدر محصول فقرتین
مذکور ایکی فصل بر لباسده واقع اولدیکه متکلمان خارجیک اینینه کلور یعنی اول ایکی فصلده واقع
اولان فوائد و لطائف بر خوب الفاظ و لطیف ادا و کوزل عبارتله ادا اولدی که فارسی
خوانلرده لازم و طالب فرس اولانلره مهمدر و اهل ترسل و انشانک بلاغت کمالنی زیاده ایدر
فی الجمله از کل بوستان بقیتی موجود بود که کتاب کلستان بعون الله الملک المنان تمام شد فی الجمله
حاصل کلام بقیتی یا حرف وحدت و یا تنکیر محصول ترکیب حاصل کلام بوستان کلندن دخی بقیه
موجود ایدی کتاب کلستان ملک منانک عونیله تمام اولدی یعنی اللهک عنایتیله تمام اولدی
و تمام انکه شود که بحقیقت که پسندیده آید در بارکاه جهان پناه   اما کتاب کلستان حقیقتله
اول وقت تمام اولور که مقبول کله یعنی مقبول اوله جهان صیغیمی و یا جهان صغندیغی پادشاهک
درکاهنده سایه کرد کار اضافتی لامیه در کرد کاف عربیله کرداندن مشتق اسمدر یا انکورد الکر
     زرلا معنی بر شیمی
سکونیله هم کار ادات فاعلدر چی معناسنه ستمکار و جفاکار کبی پس بونک کبی یرلرده کرد کار خلقله
مطلق معناسنه در یعنی خداکافر تجید ردینی بو خصوص تجیلک ایلمش هم کافر عربنک کسری
و دالکن دیلر بونک اصلنی بلمزلر بیمش و پروردکار رب معناسنه در پروردندن محصول ترکیبا
سایه خدا در و خدانک لطفی پرتوید ریعنی اثر لطفیدر و زمانه ذخیره سیدر یعنی خلقک سبب
حیاتی و باعث معاشی و وسیله نظام و انتظامیدر کهف الامان کهف مغاره معناسنه در بونک

کبی یرلرده صفنجی دیمکدر ملتجا معناسنه یعنی خلق الکاپناه ایلدیکلری نوائب روزکاردن و مکاید دهردن

امن وامان بولور المؤید من السما مؤید محکم معناسنه در یعنی سمادن عنایت و نصرت و ظفر بولمشدر سمایه

اسناد مجازیدر المنصور علی الاعداء دوشمنلره اوزره نصرت و ظفر بولمشدر یعنی دشمنلرینه غالبدر

عضد الدولة القاهرة عضد عینک فتحی و ضادک ضمیله قولدر بازو معناسنه دولة اضافتی لامیه در

و قاهره دولتک صفتی حاصلی دشمنلرینی قهر و هلاک ایدیجی دولتک بازوسی یعنی معینی و ظهیریدر که

دولت و سلطنت انکله مستحکمدر سراج الملة الباهرة سراج چراغ یعنی شمعک فتیله سندن پیدا اتشی

بونده ضیا و نور مراد در ملتدن بونده مراد دین اسلامدر باهره زیاده روشن بهر القمر یرلرنجی نور

کواکب نوریله غالب اولدی یعنی دین اسلام که سائر ادیانه غالبدر انک ضیاسی و نوریدر دیمکدر

بعض نسخه لرده باهره یرینه ظاهره دوشمش بلدر ایجی معناسنه جمال الانام جمال حسن معناسنه در یوز

جمال دیدکلری کوزللک انده ظاهر اولدیغیچون و انام خلق معناسنه در یعنی خلق عالمک حسن و بهاسی

یعنی حسن و جماللری و رونق کارلری انک وجود وجودیله در مفخر الاسلام اهل اسلامک مفخری ایدر

یعنی انک وجودیله فخر ایدرلر که بویله عاقل و عادل شاهزاده مزوار در دیو سعد بن اتابک الاعظم

بو القابله ملقب و بو اوصافله موصوف ابو بکر اوغلی سعدر اتابک اعظمدن مراد ابو بکردر که

بوندن صکره انک اوصافنی ذکر ایلیه کرک شاهنشاه المعظم شاهنشاه سابقا ذکری مفصل

ذکر اولنمشدر مالک الملوک المعظم دیمکدر مالک رقاب الامم مالک رقابه اضافتی اسم فاعلک

معموله اضافتیدر رقاب رقبه نک جمعیدر بیونلر دیمکدر امم امتک جمعیدر خلایق و طوائف مختلفه

دیمکدر یعنی جمیع خلایقک بیونلرینه مالکدر حاصلی خلق عالم قوللریدر دیمکدر زیرا رقبه ایله جمیع

بدندن تعبیر ایدرلر مولی ملوک العرب والعجم مولی بونده افندی و صاحب معناسنه در ملوک

ملکک جمعیدر پادشاهلر دیمکدر عربدن غیریسه عجم دیرلر مطلقا یعنی عرب و عجم پادشاهلرینک افندیسیدرکه

جمیعسی انکاسنه فرو ایدوب انک محتاجلریدر حاصلی جمله سی انکا التجا ایدرلر و جمیعنک ناصرو

یاوریدر سلطان البر والبحر بر و بحرک پادشاهیدر یعنی تمام دنیایه امری جاری و حکمی نافذدر

وارث ملک سلیمان ملک سلیمان شیرازدر اما بونده سلطنت سلیمانه وارث دیمکدر یعنی

دکلدرکه علو طریقیله و حوش و طیورک حکمنه مالک اوله مظفر الدین ابو بکر که لقبی و کنیتی ابن سعد

ابن زنکی انجلیسی ابو بکر که سعدک اوغلیدر و سعد زنکی اوغلیدر ادام الله تعالی اقبالهما الله تعالی

ابو بکرک و اوغلی سعدک دولت و رفعتلرینی دائم ایلیه و جعل الی کل خیر مآلهما و خی الله تعالی

هر خیره تملسون مرجع و مآللرینی بعض نسخه ده امالهما دوشمش امالک مدیله املک

جمعیدر امیدلر دیمکدر یعنی الله تعالی امیدلرینی خیراته میل و رغبتلرینی حسناته توجه ایلیه یعنی امیدلرینی

خیر و توجهلرینی عدالته اوله وبکرشمه لطف خداوندی مطالعه فرماید واو حرف عطف و بو

تفرع بسندیده اینفرع سینه معطوفدر بو حرف مصاحبت کرشمه کاف عجمینک و رانک کسری و شینی معجمه نک

سکونیله بونده کوز اوجیله بقمغه دیرلر اما خوسان اصطلاحی کاف عربی مفتوحه و را مفتوحه ایله اقورلر

لطفه اضافتی بیانیه در خداوند اضافتی بولیه در بو یا حرف نسبت مطالعه معروف فرماید فعل مضارع

مفرد غائبدر نما علی ما سابقا اندکور اولان شاهزاده سعددر مخصوص ترکیب کتاب کلستانی حقیقتله

اول وقت تمام اولور که شاهزاده سعدک درکاهنده مقبول و معزز اولور سه و کندینک شاهانه لطفی

کرشمه سیله و نظر عاطفتیله حاصلی کرشمه حسنیله التفات ایدوب مطالعه بیوره یعنی شاهزاده

سعدک مقبولی اولور سه تمام عالمک مقبولی اولور دیمکدر کر التفات خداوندیش

بیارابد نکارخانه چینی و نقش ارژنکیست التفات افتعال بابندن مصدردر کیدر کیرو باشنی

اردینه دوندروب بقمغه دیرلر اکثرا اهو و جیران جنسندن مستعملدر حق تعالی اولنور که اکثر جیران

جنسی فجاء کیرو کادکاه اردینه بقمغه حصر کرانی برکمه تشوب طوتمردی خداوند اضافتی

مصدرک فاعلنه در و شین ضمیر ظاهره و مبتادر اولانه کتاب کلستانه راجع اولمقدر تعضل سعددن

ارجاع ایلدیلر ذکرا اقرب اولان ابو بکر والعلم عند الله بیاراید با حرف استقبال اراید فعل مستقبلدر ارایدن

اراستن دن دکلدر نکار نونک کسری و کاف عجمیله اسمدر نقش معناسنه کوزللره نکار دیمک بوندن مأخوذدر

خانه اوه دیرلر نکارخانه نقشلر اوی دیمکدر دار النقش معناسنه در وصف ترکیبی دکلدر چینه اضافتی بیانیه در

یای نسبیله چینی سرحدنده بر عظیم شهرک اسمیدر تعریب ایدوب صینی دیرلر و نکارخانه سی

بر عظیم کلیسا درکه اول مملکته بیدا اولان اوستاد نقاشلرک هنرلری کندی استخراج ایلدکلری

نقوش و اشکال غریبه و تصاویر عجیبه انده نقش ایلمشلردر ارژنک فتح همزه و سکون رایله

بر تصویر نامه در مانی نقاشک استخراج ایلدکلری تصاویر نقوشی انده رسم ایلمشدر یا حرف نسبت

و سینی و تا ادات خبردر محصول بیت اکر کتاب کلستانی شاهزاده عالیشانک نظر شاهانه

یتیرین ایدوب حسن قبول ایله قبول و زیور التفاتیله و علیق عنایتیله منظور اولور سه نکارخانه

چینی کبی مشهور و نقوش مانی کبی تمام عالمده مسلم و مقبول اولور امیدهست روی ملال درکشد

ازین سخن که کلستان نه جای دلتنکیست امیدهست مبتدا و خبر که حرف بیانیه روی ملال

بیانیه در حرف تأکید زائده بیلیاری وجه سویلمشلر نکشد فعل نفی مستقبل فاعلی سعددر تقدیری در رهم

نکشد در ازین سخن جائزدر نکشدن متعلق اوله و اشارت بیت اولک مضموننه اوله و که حرف

تعلیل اوله و جائزدرکه حرف بیان اوله و ازین سخن مقام تعلیلده اولوب کلستان نه جای دل

تنکیست جمله سی مشار الیه اوله کلستانک ذکری بونده ایهام طریقیله در تقاطع جایکر دلتنکه اضا

لامیه در دلتنکک وصف ترکیبیدر کوکلو طارلمه ملول معناسنه و یا حرف مصدر و سینی و تا ادات

خبر محصول بیت امیدوارم که شاهزاده بو کتابه التفاتندن و بو نظر مطالعه سندن بیحضور

اولوب بوزینی بورمیه یعنی ملامت و سامت کوسترمیه بو سوزدن و بو سبیدن که کلستان

کتابی بویا بوستانی کلستانی طارلوق کوستره جک و ملالت و بیحضورلق یری دکلدر بلکه اکیلبدن

سی

قی

فرح بخش ودلكشا وسبب انكاح فرح فزا بر حاصل ايكيسنده ده كوزه نور وكوكله سرور حاصل در على
الخصوص كه ديباجۀ همايونش بنام سعد ابو بكر سعد بن زنكيست على الخصوص خصوصا ديمكدر
مقام تعليلده واقعدر ده رنكش مخصوص علتدر كه حرف بيان ديباجه لغتده بكا عنه ديرلر ايكي ديباجه
ايكي يكاوه ديمكدر كتابلرك اوللرينه ديباجه ديدكلري تشبيه طريقيله دركه اوتي يوزيدر همايونه
اضافتي بيانيه در مبارك ديمكدر شيئي ضميمه كتاب كلستانه راجعدر بنام باء حرف صله سعد بوندن
ايهام طريقيله مذكوردر سعادت معناسيله شاه زاده سعديله مصدر مراد اولنجه نامك اضافتي
بيانيه اولور ابو بكر سعدك لاميه در واسم مراد اولنجه نامك اضافتي لاميه اولور وسعد مقدر
ابني بيانيه وابنك ابو بكره لاميه ابو بكردن صكره ابن مقدردر زيرا قاعده لريدر بين العلمين واقع
اولانه ابن حذف ايلمك محصول بيت شاه زاده كلستانه نظردن ملول اولمز زيرا كلستاندن
ملامت وسامت يري دكل خصوصا كه مبارك ديباجه سي سعد ابي بكرك نامدركه اولا ابو بكر
بن سعد بن زنكيدر ديباجه سي انك نامنه دردمك مجاز مرسل طريقيله در ذكر جزء واراده كل
قبيلندندر والا تمام كتاب انك ادينه درنته كه حضرت مولانا جامي بيورر بيت كلستان
كرچه سعدي كرد ازين بيش بنام سعد بن زنكي تمامست بو بيتك ظاهري انى مشعر دركه
كلستان زنكي اوغلي سعد ادينه اوله ليكن كتابدن فهم اولان شاه زاده سعد ادينه اوله پس
واسطه لرك حذفنه حمل ايلمك كركدر نته كه بزم پادشاه لريمز عثمان اوغلي ديرلر واسطه لري
ترك ايلمكله معلوم اوله كه اكثر شراح ذاهب اولدي كه كلستان سعد بن ابي بكر نامنه اوله وبعضيسي
ابو بكر ادينه در ديدي كتابك ترتيبندن فهم اولان قول بعض در زيرا اوذكر جميل سعدي سعود عنده
ابو بكرك تعريفي مراد ايدي وسعدي ايهام طوريله طريقيله ذكر ايلدي وصكره اونلبك وصفني
پادشاه وصفنه توطيه طريقيله ذكر ايلدي واشاعه ده جلال سعدي ذيلنده كنه مناسبتله
ابو بكري وصف ايلدي ليكن بعيددركه دكلدر كه ايكيسينكده نامنه دردينلسه ده قوله ظاهردر
اما فعله بو قدردر والله اعلم ذكر امير كبير فخر الدين ابو بكر ابي نصر بو ذكر كتاب اوايلنده ذكر
محليه كبي اعرابده ايكي وجهه متحملدر تأمل ايده ديكر عروس فكر من از بي جمالي سر برنيارد وديده
يأس از پشت پاي خجالت برندارد ديكر بوندن دخي ديمكدر عروس كرداك اولمزدن اول ارله
عورت بيننده مشتركدر صكره اره زوج و بعد وحليل ديرلر وعورته زوجه و جعله وحليله ديرلر بوندن
كلن مراد در فكرم اضافتي بيانيه و منه لاميه بي ادات سلب جمال حسن معناسنه در و با فوق مصدر
پس جمال سلب ايدبجه چوكنلك معاسنه ويرر اكرچه نه كوزار ونه چوكين معناسنه دلالتي وار
بر نيارد قالدرمز ديمكدر بوقاري قالدرمز ديمك دكلدر ديده يأس ياس معناسنه ايله
سزلك يعني قطع رجا معناسنه در پشت ارقه پايه اضافتي لاميه در خجالته اضافتي بيانيه در
خجالت اوتنمقدر شرمندن كه معناسنه بر ندارد كنه قالدرمز ديمكدر يوقاري طوتمز ديمك دكل

رو نشيمي
رو لامعي
رو لامعي و شمعي

محصول

محصول فقره بين دخي بنم فكرم كلينى كوزلك لكدن باشني قالدرمز يعني كوزل اولمادوغي حجابندن
باشني اوكنه طقوب كوكسنه بقار نته كه اوتنان كمسنه بويله ايدر ودخي فكرم كلينى اميدسزلكدن
كوزيني اوتنماق اياغي ارقه سندن قالدرماز يعني صاحب نظر واهل هنر قبوللندن نا اميد اولوب
كمال خجالتدن وزياده حجابندن كوزيني اياغي ارقه سينه ديكوب باشني قالدرمغه قادر اولماز حاصلي حيرت
ودهشتندن دائما باشي اوكنه صالوب يورر ودر زمرۀ صاحب جمالان منجلي نشود مكر انكه كه
متحلي كردد زمره زا مجمه نك ضمي ديمك سكونيله بلوك معناسنه در صاحب جمالانه اضافتي بيانيه در
صاحب جمالان بونك كبيلر عربيده تركيب اضافيدر اما عجم اضافتدن قطع ايدر وصف تركيبي
شكل ايدر حسن صاحبلري بولكندن ديمكدر متحلي اسم فاعلدر تفعل بابندن يعني نافص واويندن
عرض جمال ايلمكه ديرلر يعني كوزللكيني كوسترمك نشود فعل نفي مستقبل اولماز ديمكدر مكر ادات
استثنادر الا معناسنه انكه او وقت ديمكدركه حرف بيان كردد متحلي اسم فاعلدر تفعل بابندن بزحجي
اوله ديمكدر محصول فقره بين دخي بنم عروس فكرم صاحب جماللر زمره سنده عرض جمال ايدوب متحلي
اولماز مكر او وقت كه متزين ومتحلي اوله يعني فكرم كلينى كمسه يه يوزين كوسترمز الا او وقت كه
اراسته وپيراسته اوله بزيور قبول امير كبير باء حرف مصاحبت زيور زانك كسري وياءنك سكوني
وواوك فتحيله زينت معناسنه اسمدر قبوله اضافتي بيانيه در وقبولك اميره مصدرك فاعلنه وكبيره
بيانيه يعني اول وقت عرض جمال ايدر وحسن كمال كوسترركه امير كبيرك زيور قبوليله وحلي نظريله
وحلي التفاتيله مزين واراسته ومنظور وپيراسته اوله بوندن صكره امير كبيرك اوصافنه
شروع بيورر عالم عادل بيانيه مؤيد اسم مفعولدر تفعيل بابندن يعني خداوندن قوت بولمشدر مظفر
يعني غالب ومنصور على الاعداء مؤيد ومظفر اضافتي بيانيه در ظهير سرير سلطنت ظهير بوندن معين
معناسنه سرير اضافتي اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر سلطنته اضافتي لاميه در تخت سلطنت ديمكدر
تخت سلطنتك معيني ديمكدر مشير تدبير مملكت مشير اسم فاعلدر افعال بابندن تدبيره اضافتي اسم
فاعلك مفعولنه در ومملكته اضافت مصدرك مفعولنه در يعني امور سلطنت وتدبير مملكت
انك رأي وتدبيرينه منوط ومفوضدر بو القابله ملقب اولمغله مشعردركه ممدوح وزير تفويض
اوله كه بو ملك اكا وزير اعظم وبيوك وزير وباش وزير ديرلر ووزير تنفيذ اوليه كه ساير وزرا او
بكلربكيلردر نته كه مسالك الرشد نام كتابده تحقيق ايلمشدر كهف الفقرا كهف مغاره معناسنه
بوندن حمايه مراد فقرا ديمكدر ملاذ الغربا ملاذ اسم مكاندر صغينجك يري ديمكدر غربا غريبك
وغريبك جمعيدر يعني فعيل وزني اوزره كلن اسم فاعلك جمعي بو وزنده اوزره كلور حاصلي غربانك
وفقرانك ملتجيسيدر مربي الفضلا مربي اسم فاعلدر تفعيل بابندن مفعولنه مضاف يعني علما
وفضلاء تربيت ايدوب احوال معاشلري وانتظام حاللريله مقيد اولجيدر ديمكدر نته كه عاقبت
انديشي صاحب سعادتلرك شاننده علما وفضلايه رعايت ايلمك جوندن مربي اسم مفعول

تجویز ایلمین مذکور معنایه واصل اولمه مش. محب الاتقیا محب اسم فاعلدر افعال بابندن یعنی مضاعفندن
سویجی و دوست طوتیجی دیمکدر اتقیا تقینک جمعیدر پرهیزکار و صالح و اهل تقوی دیمکدر و اضافی
اسم فاعلک مفعولنه در افتخار الفارس افتخار افتعال بابندن مصدردر اوگنمک کبی یرلرده اهل معنیه
مستعملدر افتخار الاضافی مصدرک فاعلنه در و فارسه اضافی لامیه در یعنی اقلیم شیرازک خلقی انک
وجودیله افتخار ایدرکه بویله وزیر صفدرواری وار دیو. یمین الملک یمین بونده لفظ مشترکدر قوتیله اند
یعنی قسم بیننده ملک میمک ضمی ولامک سکونیله مملکت و سلطنت بیننده مشترکدر اضافی لامیه در
یعنی مملکت و سلطنتنک دینی مذهب دهلنک قوتی و نصرتی حاصل بونلرانک وجودیله قوت و نصرت
بولور یعنی بونلرک معین و ناصریدر یا خود بونلرانک باشنه انرایجوب وزیره باشیچون دیرلر روملو
خونکاره باشیچون دیدکلری کبی بعض نسخه ده یمین الملک یانک ضمی و میمک سکونیله قوتلیلک
و مبارکلک معناسنه ملک الخواص ملک میمک فتحی ولامک کسریله پادشاه دیمکدر خواص خاصک
جمعیدر ارکان دولت و اعیان سلطنت دیمکدر یعنی بونلرک بکی اوزره حکمی جاری و هر بونه
امری نافذدر فخر الدولة والدین یعنی اصحاب دین و ارباب دولت انک وجودی مرحودیله
افتخار ایدرلر زیرا دینک ناصری و دولت و سلطنتک یاوریدر غیاث الاسلام والمسلمین
غیاث مدد ایریشنه دیرلر فارسیجه فریادرس دیرلر بسن اضافی اسم فاعلک مفعولنه در یعنی
اهل اسلام و مسلمینک ناصری یاوری و معینی و ظهیریدر عمدة الملوک والسلاطین عمده عینک
ضمی و میمک سکونیله معتمد علیه یعنی ملوک و سلاطین انک رای و تدبیرینه اعتبار ایدوب اکا اعتقادلر
یعنی تدبیر و تصرفنه قائللردر عمده یه کنزینه و زینت معناسنی ویرن بابندن سویلمش ابوبکر بن ابی
نصر بو ابوبکر پادشاه ابوبکرک اثرنا بندن ایمش واتابکلرک عمادلرندن و وزرالی کندی
اثر بابندن ایلمک ایمش قاضی بیضاوی نظام التواریخنده ابونک زیاده الطافنی و خیرات و
میراثنی و علما و فضلایه و مشایخ عظامه تکریم و تعظیملرینی ذکر ایلدی اطال الله عمره اطال فعل
ماضیدر افعال بابندن الله فاعلی و عمره مفعولی موقع دعاده واقع اولمش یعنی الله تعالی عمرینی اوزون
ایلسون دیمکدر و اجل قدره اجل فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر افعال بابندن مضاعفندن فاعلی
تحتنده الله راجعدر ضمیردر و مفعولی قدره موقع دعاده واقع اولمش الله تعالی قدرینی معظم
ایلسون دیمکدر وشرح صدره بو جمله ده دعائیه در صدردن مراد قلبدر ذکر محل واراده
حال طریقیله یعنی خدا قلبنی منشرح و مسرور و سینه سنی علم لدنیله پرنور ایلسون دیمکدر وضاعف
اجره ضاعف فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر اعرابده ما قبلنده اولان جمله لر کبی یعنی الله تعالی خیرات و
حسناتنی مضاعف یعنی قت قت ایلسون که ممدوح الاکابر افاقست که حرف تعلیلدر یعنی
بو قدر خیر و دعایه استحقاقنه علت و بیاندر ممدوحک اکابره اضافتی اسم مفعولک قائم مقام
فاعلنه اضافتیدر و افاقه اضافتی لامیه در افاق افقک جمعیدر همزه نک و فانک ضمیله

سکوندن

سکوندن لغتدر بونده اطراف مراد در یعنی اطراف عالم اکابرینک ممدوحیدر حاصلی اکابر دنیا و اعیان
عالم مدایح و دعاسنی گویندر و مجمع مکارم اخلاق مجمع اسم مکاندر فتح بابندن مکارم مکرمتک جمعیدر
رانک ضمیله ایلکلر معناسنه اخلاق خلقک جمعیدر خانک ضمی و لامک سکونی و ضمیله اضافتلری لامیه لردر
یعنی گوزل خوبلر مجمعیدر حاصلی اخلاق و اطواری گوزللردر. بیت هر که در سایه عنایت اوست
گنهش طاعتست و دشمن دوست هر که اصلنده هر کسکه در ضرورت وزن ایچون قا ویرنه
قائم اولدیغیچون حذف اولدی سایه عنایت سایه در او ضمیر وزیره راجعدر گنهش ضمیرکه یه راجعدر
و مبتدادر و طاعت خبری و دشمن تقدیری و دشمنش در قرینه قائم اولدیغیچون حذف اولدی گنه
مبتدا و خبر در محصول بیت بو بیتک مضمونی هر عیب که سلطان بپسندد هنرست مضمونینه قریبدر
یعنی هر کمسه که وزیرک سایه عنایتنده و ظل حمایتنده اولوب لطفنه مظهر و یمن و رافتیله حمایتیله
منظور اوله حسن التفاتی و یمن نظر سببیله خلق عالمک گوزلرینده هر عیبی هنر و کمال و هر نقصانی
شمشی بی زوال اولور و هر کس اکا چشم محبت و دیده مودتله نظر ایدوب محبوب القلوب اوله
و دشمنلری دوستنه و منظور محبوب و سالم عن العیوب اولور بیتی محتمل الضدین صنعتی وار
المدح بما یشبه الذم و بعضی غلط سویلدی بیتک معناسنده فرضا اندن بر جرم صادر اولسه
وزیرک خوفندن کمسه اکا سوز سویلمکه قادر اولمز و اگر انک بر دشمنی اولسه اولدخی وزیرک
خوفندن انکله دوست اولور دیو هذیانات سویلمش. بر هر یکی از سایر بندگان و حواشی
خدمتی متعینست سایر بونده جمیع معناسنه در حواشی حاشیه نک جمعیدر خدمتکارلر
و متعلقات دیمکدر محصول ترکیب سلاطین و وزرا و اکابر ناسک درگاهلرنده جمیع قوللرک
و خدمتکارلرک اوزرلرینه بر خدمت تعییندر یعنی هر برینک اوزرینه بر خدمت متعیندر
متعین است عبارتی نی همزه مختلسه ایله یازرلر اما یلمزلر که اگر در ادای ان برخی تهاون
و تکاسل روا دارند هر اینه در معرض خطاب و محل عتاب ادای ان اضافی مصدرک
مفعولنه در ان خدمته اشارتدر برخی بانک فتحی و رانک سکونیله بعض دیمکدر یا وحدت
بر مقداردر دیمکدر تهاون تفاعل بابندن مصدردر بر نسنه یی حقیر طوتمقدر تکاسل تفاعل بابندن
مصدردر کاهللک ایتمکه دیرلر روانک فتحیله جواز معناسنه در اما بونده جائز دیمکدر هر اینه البته
دیمکدر معرض میمک کسریله شذوذا اسم مکان معناسنه در اصلنده شول قنان در که جاریه انکله
بیعه عرض ایدرلر اما جاریه ایله بله صاتلمز بلکه دعاتیله بیله گوستررلر خطابه اضافی لامیه در محل عتاب
بویله درکنه برابنده مقدردر محصول ترکیب اگر اول تعیین اولنان خدمتی ادا ایتمکده تهاون و تکاسل
جائز طوتارلرسه یعنی او خدمته حقارتله طقوب اتمامی جائز گوره لر البته معرض خطابه و محل
عتابه گلورلر یعنی خدمتکاردن نیچون تقصیرات و اهمال جائز گوردک دیو انی تقصیرلر وازار
ایدرلر مگر برین طائفه درویشان که شکر نعمت بزرگان واجبست بر ایشان و ذکر

روشنعی

رو لامعی

زرسودری

روشنعی

جمیل و دعائی خیر مکرادات استثنا در الا معناسنه طایفهٔ درویش سامعه درکه حرف رابطه صفت
و یا حرف تعلیل شکر نعمت اضافت مصدرک مفعولنه و جزرکانه اضافتی لامیه در شکر مبتدا واجبست
خبری برابشان واجبه متعلق ذکر جمیل و دعائی خیر شکره معطوفدر و اعرابده انجلین در محصول ترکیب
الا بودر درویشلر طایفه سی اوزره بر عذر تعیین ایلمش که انک بر نعمته شکر ایلیک انلرک اوزرلرینه
واجبدر یعنی زمرهٔ درویشان مذکور تکالیف و خدماتدن مخرج و مستغنالردر که بونلرک اوزرلرینه
لازم و واجب دکل نعمتلرک انعام و احسانلرینه شکر و سپاس و ذکر جمیل و دعای خیر دن غیری
بونلرک خدمتی بودر بونلردن غیری خدمتله مکلف و مأمور دکللردر و ادای چنین خدمتی رغبت
اولیترست که در حضور که این تصنع نزدیکست وان از تکلف دور و باجابت مقرون ادای
چنین خدمت مصدرک مفعولنه اضافتی تبیلندر و یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر و مبتدا در در تحقیق
اولیترست خبری که حرف بیاندر حضور در غیبته معطوفدر اما مفعا جهتندن مفضل علیه واقعدر
پس که من تفضیلیه معناسنی متضمن اولور که حرف تعلیل این حضوره اشارتدر با حرف صله
تصنع تفعل بابندن مصدردر ریا معناسنه این مبتدا نزدیک باقیسی دیمکدر خبری و تصنع
جزء متعلق وان اسم اشارت مبتدا و دور خبری و از تکلف جزء متعلق تکلف کوکلدن اولمیه
معنای اظهار ایلمکدر و باجابت از تکلفه معطوف و مقرونه متعلق و مقرون عطفله خبر بعد الخبردر
ان اسم اشارت در محصول ترکیب درویشلر اوزره واجب اولان خدمتک اداسی حضورده
یعنی رو برو والمقدن ایسه غیبتده اولموق اولا رقدر زیرا بو طلوا جه اولان شکر و ثنا و دعا
ریایه قریبدر حقیقتده ریا قصد ایلمسه ده ایشیدن ریایه حمل ایدر اما او انک یابانه اولان شکر و
ثنا و دعا تکلفدن دوردر یعنی کوکلدن اولمیوب مهمان دل و جنندن اولمقدن بعیدر زیرا تحصیلی
خدا بلور انجق حاصلی غایبانه دعا و ثنا صمیم القلبدن اولور بهر حال پسقا ریا و جعله حمل اولنمز
زیرا کوکلندر دخی غایبانه اولان دعا و ثنا اجابت و قبوله موصول و مقروندر یعنی ریادن
و تصنعدن دور اولدیغی کبی اجابته مقروندر حاصلی عند الله مستجابدر زیرا حدیث شریفده
واقعدر که ظهر غیبده صادر اولان دعا رد اولنمز در قطعه پشت دوتای فلک بینداز خمی
تا چوتو فرزند زاد مادر ایام دراسمع پشت ارقه تا بودنی قت معناسنه پشت دوتا اضافتی بیانیه در
و مبتدا و فلکه اضافتی لامیه در راست بودنی طوغری دیمکدر راست شد طوغری اولدی یعنی
طوغرلدی دیمکدر خبر مبتدادر خمی یا حرف مصدردر خمی دلو معناسنه تا ابتدا غایه ایچون و فدر
غمز بینی مندوکی فرزند اوغل دیمکدر زاد فعل ماضی مفرد غایب لازم و متعدی بیننده مشترکدر
بوندن لازمدر طوغدی معناسنه مادر انا دریام معناسنه ایامه اضافتی بیانیه در وزاد تخصیصدر
مضاف الیه معناسنی افاده ایدر زیرا فعل لازم اولنجه فاعلی تحتنده فرزنده راجع ضمیردر متعدی
اولمقده فاعل طوغرتدی معناسنه پس فاعل فلک و مفعول ما در ایام اولور و بو تقدیرجه ادات

معمول اولور

مفعول اولور تمامی محصول بیت فلکک ایکی قت ارقه سی طوغرلدی یعنی بلکی ما مت ایکن مستقیم قامت اولدی
حاصلی بوکرلکی کیتدی ایام انا سینک سنک کبی اوغلی طوغلدن بری یاخود فلک ایام انا سینه سنک کبی اوغل
طوغرلدن بری بو تقدیرجه زاد زایلمر معناسنه اولوب ایکی مفعول اولور زیرا افلاکه اباء بر طوغر انا معناسنه
و عناصر اربعه یه امهات دیرلر دورت انا معناسنه و نبات و حیوانه اوغل دیرلر زاد لازم اولدیغی تقدیرجه
رانک زاده ینه حکم ایلین مرتب حکم ایلمش تا کم ما در ایام ایچون سنجلین اوغل دوغمدر دیبن حق ادلی
ایلمش حکمت محض است اگر لطف جهان افرین خاص کند بندهٔ مصلحت عام را حکمت
محض بیانیه و مقدم خبری امر شرط و اگر ادات شرط خاص کند فعل شرطدر تقدیری اگر خاص کند لطف
جهان افرین بندهٔ مصلحت عام را حکمت محضست پس لطف فاعل کند در یعنی اسمی و اضافتی
لامیه در جهان افرین وصف ترکیبی بنده خبر کند در و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل مصلحت
خبری نا نیتیلر کندک زیرا کند بونلر جعل و تصییر معناسنه در عامه اضافتی لامیه در در والام جارّه معناسنه در
محصول بیت خدای جهان افرینک لطف و احسانی اگر بر بنده سنی عامه ناسک مصالح و لوازم مبنی
و امور و مهماتنی کورمکیچون تخصیص و تعیین ایدرسه و نظام انتظام خلق عالم انک وجود
پر جود کرمنه منسوب و متعلق قلورسه محض حکمت و کمال قدرتدر یعنی سلاطین و وزرا و احکام
و قضاتی خدای ذوالجلال که لوازم بشریه کوروب تدبیر و تصرف ایلمکیچون تعیین و تخصیص
بیورمشدر محض حکمت و کمال قدرتدر زیرا بو بله اولمسه عقلا نظام عالم محلول اولوب خلق عالمده
ارام و قرار اولمیوب ظلم وف دحلاندن نجاوز ایدردی اگرچه که الله تعالینک قدرتی عالمه بر وجهله
دخی نظام ویرمکه ممکندر اما بوندن زیاده حکمت و احکمت محض عبارتنی خبر مقدم و اگر لطف
جهان افرین عبارتنی شرط و خاص کند بندهٔ مصلحت عام را جزا و جملهٔ شرطیهٔ مبتدای مؤخر
و بو تقدیرجه مدح شرطله مقید اولور دیبن کمسه نک اعرابده هیچ حظی یوغیمش و محتملدر که
لفظ اگر زاید اوله پس بو تقدیرجه لطف و جهان افرین مؤخر مبتدا و حکمت محض مقدم خبری
و خاص کند بنده مصلحت عام را حکمت محض بیان اوله دیبن کمسه نک بو اعرابی اولکی اعرابدن
اعجب و اغربدر زیرا ده ده منزه وحدت ایچوندر دیبن اغرب و غرایب سویلمش دولت جاوید
یافت هر که نکو نام زیست که عقبش ذکر خیر زنده کند نام را دولت جاوید عاسه در جاوید
و جاودان ابدی معناسنه در یافت فعل ماضی مفرد غایب بولدی دیمکدر دولت مبتدا و یافت خبری
و جملهٔ اسمیه هر که نکو نام زیست متضمن اولدیغی شرطک جزاسیدر هر که اصلنده هر کس که ایدی
ضرورت وزنیچون و قرینه قائم اولدیغیچون کس حذف اولنوب هر که یرینه حرف ایکی اسم اولدی
نکونام وصف ترکیبیدر رای اول دیمکدر ترکیب توصیفی دکل کنز اصلنده که از ایدی که حرف
تعلیل عقب عینک فتحی و قافک کسریله بوندن ارد و صوک معناسنه در و شین ضمیر که هر راجعدر ذکر
خیر بیانیه و مبتدا و زنده زانک کسریله دیری دیمکدر خبری معناسنه کند خبر مبتدا و زنده مفعولی اوّل

ونام مفعول ثانیسی تقدیری نامنش ضرورت وزن ایچون وقافیه ایچون ضمیر ترک اولنمشدر راادات
مفعول محصول بیت دنیاده هرکس که ایچ ادبله دیرلدی یعنی هرکمسه که دنیاده ادی ایلکیله گچوب
ابی اد چیقاردی ابدی دولت وسعادت بولدی زیرا انک اردندن یعنی اخره ته رحلت ایلدکدن
صکره ذکر خیر و یاد جمیل نامنی احیا ایدر حاصلی حسن مناقب وجمیل مؤثر صحیفۀ عالمدن امنی باقی
ایدوب فراش اتدرمز مصراع اولک معناسی دولت ابد بولدی هرکمسه که ایو ادبله دیرلدی دیمک
معنا بیتی اولدرمشی وصف ترا گر کنند ور نکنند اهل فضل حاجت مشاطه نیست روی
دل ارام را وصف ترا اضافی مصدرک مفعولنه در وراگر دن مخففدر کنند و نکنند اهل فضل فاعلیدر
و وصفک مفعولیتنده تنازع ایدرلر اهل فضل اضافی لامیه در شرطک جزاسی محذوفدر تقدیری
برابرست و نمرا بو وصف ایشدن استغنادن حاجت مصراعنی مقام تعلیلده در حاجت مشاطه
اضافی مصدرک فاعلنه در مشاطه مبالغه ایله اسم فاعل مفرد مؤنثدر دوزکونجی خاتون یعنی قزلرک
دکلنلرک یوزینی ازوب زلفلرینی طرایوب درامستقلرینی چکوب نیرونی عروس ایدرکه فارسیجه الکازن
پیرایه کر دیرلر بز کیبی عورت دیمکدر مشاطه دیمک صمیمه شینک سکونیله طراغه دیرلر پس انلرک بوکارلری
طرغله حاصل اولدیغیچون مشاطه دیرلر حاجت مبتدا و نیست خبری وروی دلارام را اضافی لامیه
و بیانیه اولمغه ممکندر تأمل دلارام وصف ترکیبیدر ارامیدن کوکل دکلندریجی یعنی کوکله صبر
و قرار ویریجی ور اادات التخصیص اضافت معناسنی افاده ایدر محصول بیت اهل کمال سنک وصفکی
یعنی سنی وصف کرسه ایلیلر و کرسه ایلیلر حکما نسبت برابردر زیرا سنک کمه نک وصفنه ومدحنه
احتیاجک یوقدر حاصلی سنده او قدر محاسن اطوار و مکارم اخلاق واردر که وصافک وصفنه
ومداحک مدحنه احتیاجک یوقدر زیرا روی دلارامک مشاطیه احتیاجی یوقدر که حسن خداونددر
حصر نقدر که زیب وزینت ویلوسه برزائد حسن افاده ایلمز نته که خواجه حافظ بیوررکوهم
پاک تو از مدحت ما مستغنیست فکر مشاطه چه با حسن خداداد کنه پس سنده ده شرف و
جود و کرم و سخا وجود او لقدردرکه وصاف ومداحلر حصر نه مرتبه که مدحکلری اطرا ایلسه لر بیهلده
سندن کلمه قدر لر و حق وصفی ادا ایده مزلر عذر تقصیر خدمت را موجب اختیار عزلت بوده
ساپوق کبی اعراب اولور تأمل محصول ترکیب خدمت وزیرده واقع اولان تقصیر عذری عزلت
اختیار ایلمنک سببی اختیار ایدر تقصیر متقاعدی که در مواظبت خدمت بارگاه خداوندی
میرود تقصیر تفعیل بابندن مصدردر بونده اکسکلک دیمکدر و برای تنکیر و یا وحدت مقدردر
تقاعدی یا سینک قرینه سیله یا وحدت ایچوندر مصدری اولمغه مجال واردر دیمن فکر سز سویلمش
تأمل تقاعد تفاعل بابندن مصدردر بونده خلقدن منقطع اولوب عزلت اختیار ایتمک معناسنه در
که حرف رابط صفت مواظب مفاعله بابندن مصدردر ملازمت معناسنه خدمته اضافی مصدرک
مفعولنه در وبارگاهه اضافی لامیه در بار اجابت دیمکدر وگاه بونده ادات ظرف مکاندر نمازگاه

و سبزنگاه

و سبزنگاه کبی اجازت یری دیمکدر ملوک وامرا و احکام سرایلرینه دخول ایچونجیلر اجازتنه موقوف اولدیغیچون
سرای قپولرینه مجازا بارگاه دیرلر خداوندیه اضافی بیانیه در زیرا یا حرف نسبت در می رود می بونک
کبی یرلرده حرف استمرار در رود فعل مضارع مفرد غایبدر بونده واقع وصادر اولور دیمکدر بونده خداوندن
وزیر مراددر محصول ترکیب حضرت شیخ وزیرک خدمتنه کثرت تردد وملازمت ایلمدوکنک عذرینی
بیان ایدوب بیورر شول تقصیر وتقاعد که وزیرک بارگاهنک خدمتنه ملازمتنده اولور یعنی مجلسلرینه ملازمت
ایلمدوکینک اصلی بنا بر آنست که طایفۀ حکمای هند در فضایل بزرجمهر سخن می گفتند بنا بونده محل ذر
مضمون معناسنه انک اوزره مبنی در دیمکدر یعنی ترک ملازمت خدمت وزیر ایلدکم انک اوزره واقع
وسبب و باعث اولدرکه حرف بیان طایفه اسم جمعدر بلوک معناسنه و همزه حرف توسل اضافت ایچون
کلمشدر حکمایه اضافتی بیانیه در حکما جمع حکیم در بونده عقلا مراددر هنده اضافی لامیه در در حرف ظرف
فضایل فضیلک و فضیلتک جمعیدرکه نقصک و نقیصه نک نقیضیدر بزرجمهره اضافی لامیه در بزرج
بایک و زاء ایک ضمه لریله الو دیمکدر بزرکدن معرب و مهر محبت معناسنه اصلنده وصف ترکیبیدر اولو
محبتلو معناسنه صکره نوشیروان وزراسینک برنیه علم خاص اولدی سخن می گفتند مقدم معقول
قول بونده می حکایت حال ماضی معناسنی افاده ایدر سویلرلردی دیمکدر محصول ترکیب ملازمت خدمت
بارگاه وزیرده واقع اولان تقصیر و تقاعد اکا مبنی درکه هند حکماسی طایفه سی بزرجمهرک فضیلت
وکمالی خصوصنده سوز سویلرلر یعنی انک عظمت قدرینی و نباهت شاننی تذکر ایلدیلر معلوم
اوله که بعض شراح دیمشکه اوزنده حارسمی اولان کلمیه همزه لاحق اولسه وحدت افاده
ایدر حصر یرده وجوه یرده طایفۀ حکما هند عبارتنی هند حکماسینک بر بلوکی دیو تعبیر ایلدکلری خطادر
فاحش ایلمشلر زیرا وحدتیچون منصوص اولان یادر و همزه حرف توسلدن حصر یرده تحقیق بودرکه
بو محلده وحدت محقق و معتبردر دیمک خطاده انلرک اثر یخه کیتمش زیرا بویله اولسه حکمانک
هیچ امرلرده محلی اولمزدی و بو مقوله همزه مجرد اضافته توسل ایچوندر حصر یرده وحدت شرط
دکلدر علما کامی خطاب ایچونده کلور دیو کندینیه برجدید خطا اثبات ایلمش زیرا همزه نک بو
معنالردن خبری یوقدر اخر ای عیبش نزا نستند که در سخن گفتن بطئست یعنی درنگ
بسیار میکند اخر عاقبت معناسنه در جز این اصلنده جز این در وصله همزه دوشدی جز غیر دیمکدر
جز این بونده غیری عیبش شین ضمیر بزرجمهره راجعدرکه حرف بیان بطی کج معناسنه در درنگ
دالک کسری و رانک فتحی و نونک سکونیله اکلنمک معناسنه در میکند مقیددر بسیار چوق معناسنه در
محصول ترکیب عاقبت حکمای هند بزرجمهرک بونده غیری عیبنی اکلمه دیلرکه سوز سویلمده بجکلر
یعنی ادای مراده چوق اکلنیر بطئست لفظی بطیء است یازدن املادن اکاه دکل ایمش
مستمع یعنی منتظر باید بودن وی تقریر سخن کند پسی ای اصلیه ایله چوق معناسنه در بود بونده
بودن معناسنه در زیرا مضارعه مقام زندر آ بونده انتهاء غایتیچوندر اء معناسنه وی ضمیر غایبدر تقریر سخن

رد لامعی

رد شمعی

رد سروری و شمعی

رد کافی

رد کافی

مصدرک مفعولنه اضافتیدر محصول ترکیب مستمع اولان کمسه چوق منتظر اولمیوب کرک تا کم اول سوزینی تعبیر
ایلمیه و مرادینی ادا ایتمیه یعنی نه معنایی که بیان ایلمک مراد ایدنسه ملاحظه سیز و بو فقرایی دا ایلمزدی
حاصلی سؤالان و جوابدن و تقریر کلام و مرامدن تأمل سز سویلمزدی بعض شراح طاقت اولمامغی
حمل ایلمشی یعنی دخی اغزایدی تیز سویلمکه قادر دکلیدی معناسنه لیکن سیاق و سیاق کلام بونی اباایلر
بسی یه چوقلق معنالنه ویرلر اکلانی بودر که یا حرف مصدر ایلرشی و حرف نسبتدر کیمه دخی اولان
یاکبی دیسوب دقایق الحقایق سوزیله اشتهار ایدوب دعوا سندن ده دیلندن ده ضبط عنوایلمش

بزرجمهر بشنید و گفت اندیشه کردن که چه گویم به از پشیمانی خوردن که چرا گفتم ❊ اندیشه فکر
که حرف بیان پشیمانی یا حرف مصدردر ندامت دیمکدر پشیمانلق معناسنه محصول ترکیب بزرجمهر
قول حکمای ایشتدی و دیدی نه سویلیم دیو فکر ایلمک فکرسزلکدن بزنا معقول سوز صادر اولدقده
نیچون بویله سویلدم دیو پشیمان اولمقدن یکدر حاصلی فکر ایدوب معقول سویلمک فکرسز
نامعقول سویلیوب ندامت چکمدن بیک کره یکدر معلوم اوله که بو کلماتدن مقصود بسط معذرتدر که
حضرت شیخ ممدوح وزیرک ملازمتندن منقطع اولوب اختیار عزلت ایلدکنه یعنی سوز بودر که
کثرت تردد و ملازمت سبب اطناب کلام واکثار مقال اولور ننه که دیمشلر چوق سویلین چوق
یکیلر اکثر اهل مجلسه قریشوب صمت و سکوت اختیار ایدر اسم ثقلت و نفرت اظهارنه سبب اولور
بس السلامة فی الوحدة قولیله عامل اولوب کوشه وحدتده و کنج سلامتده اختیار عزلت ایلمک اولی
و اجوددر حاصلی بو کلمات وزیرک عظمت شاننه و محفل مجلسنه داخل اولان اهل فضل و کمالک
تعظیم و تبجیلی متضمندر مثنوی سخنداں پرورده پیر کهن ❊ بیندیشد انگه بگوید سخن
سخن سینک فتحی و خانک ضمیله و سینک ضمی و خانک فتحیله لغتدر بس اتانی مضارع وابیاتده
ایکی وجهله اوقومق جائزدر اما قافیه ده واقع اولیجق هر بنیه مخصوص اولور سخنداں وصف
ترکیبیدر دانیدندن دانستن دن دکل سویلیجی دیمکدر پرورده یه اضافت بیانیه در پیر کهن ده
بویله در کهندن کاف البته مضموم در اما حا مفتوحه ده مضمومده اوقولمق جائز سخنک
خاصیه سی بعد پیر کهن ما قبلنه صفت دانند بدل و عطف بیان اولمقده جائز تأمل ایدر محصول
بیت سوز سویلیجی متربی اسکی پیر فکر ایدر اندن صکره سوز سویلر یعنی هر سوزی فکر ایلینجه سویلمز
حاصلی فکرسز سوز سویلمز پرورده پیره اضافت قصد ایدوب دالک سکونک اوقومق کرک
دیبن عمم لفظن خطا ایلمش و مهم معتاده مصراع اولک معنالنه کهن مرایسی اولان سویلیجی
دیبن اولکی کبی اضافت قصد ایلمش بگوید فعل مضارعدر گفتن مصدرندن دیبن اشتقاقدن
سهو ایلمش ❊ مزن بی تأمل بگفتار دم ❊ نکو گوی وردیر گوئی چه غم ❊ مزن فعل نفی نهی
مفرد مخاطبدر زنیدندن اورمه دیمکدر بگفتار باء حرف صله گفتار سوزه دیرلر دم بوندن نفسدر
تکلم معناسنه کوی فعل امر مفرد مخاطبدر ور اگر دن مخففدر ادات شرطدر گوئی فعل مضارع

مفرد مخاطبدر

رد سروری

رد لامعی

رد لامعی

رد شمعی

رد سروری

مفرد مخاطب فعل شرطدر غم جواب شرطدر محصول بیت ملاحظه سز قائلمز کلامه و گفتاره نفس اورمه یعنی فکرسز
سوز سویلمه ایی سویله کچ سویلرسک نه غم یعنی غم دکل حاصلی سوزک ایی اولسون و صحیح نه قدر کچ سویلرسک
تفاوت ایلمز ❊ بیندیش وانگه براور نفس ❊ وزان پیش بس کن که گویند بس ❊ بیندیش یا حرف
تأکید و یا همزه دن مبدلدر ننه که سابقا بیان اولندی و اندیش فعل امر مفرد مخاطبدر فکر ایله دیمکدر و او حرف عطف
آنگه آن کاهدن مخففدر بحسب لغت او وقت دن صکره دیمکدر اما استعمالده اندن صکره دیمکدر براور
لغتده یوقاری کتور دیمکدر اما بونک کبی یرلرده چیقار معناسنه در اوریدندن فعل امر مفرد مخاطبدر نفس مفعولی
و او حرف عطف زآن اصلنده از آن ایدی همزه وصل ساقط اولدی پیش بانک کسریله اول
واوک معناسنه در قبل و قدام کبی بس بانک فتحیله بوندن تیز معناسنه در کن فعل امر مفرد مخاطبدر کیدندن
ایله دیمکدر که حرف بیان بس کنه بتر دیمکدر محصول بیت اول فکر ایله اندن صکره نفس چیقار یعنی اندن
صکره تکلم ایله یعنی سویلیجک سوزی اول فکر اندن صکره سویله و سکا سامع اولانلر بتر سویلدک دیمزدن اول
سوز بیتر ایله یعنی دکلینلر سکا اسکات و خاموش اول دیمزدن اول ساکت و خاموش اول بو کلام شول کمسه
کوره درکه رطب و یابس سویلیجی رنو اثر کوید اوله و الا علوم معارف سویلیوب حصر کلامندن هر نیه
و هر عبرت و نصیحت و حکمت مستفاد اولان کمسه حضرت قدرچون سویلسه اندن اوصانلمز زیرا اهل سوزی
صفابخش و روح افزادر بوندن منه منده کن شومعنایه دردیبی غلط سویلمش ❊ بنطق آدمی
بهترست از دواب ❊ دواب از تو به گر نگوئی صواب ❊ بنطق با حرف مصاحبت و نطق بوندن
سوز معناسنه در آدمی بوندن انسان معناسنه در بهتر ادات تفضیلدر دواب دابنک جمعیدر بانک
تشدیدیله لغتده یر اوزرنده یوریه نه دیرلردی صکره درت ایاقلی حیوانات استعمال ایلدیلر جاریا
معناسنه دواب از تو عبارتنه و اصل اولمغله بای تشدیدیله اوقومق و تخفیفله جائزدر دواب از تو به
مقدم خبر اسیدر موخر شرطک نگوئی فعل مضارع مفرد مخاطب صواب مفعول قولیدر نقیض خلافدر طوغری
معناسنه محصول بیت نوع انسان سائر حیواناتدن نطقله یکدر یعنی تکلم سائر حیواناتدن ممتازدر
بس اگر صواب و خیر سوز سویلمزسن حیوانات سندن یکدر زیرا کلام لغودن کاه اولور که فساد
منبعث اولور اما سکوتدن نادر واقع اولور که ضرر مترتب اوله حاصلی اولور اولمز سوزی سویلمکدن
سکوت اولادر تکلیف در نظر اعیان خداوندی عزنصره که مجمع اهل دلست و مرکز علمای متبحر
تکلیف خصوصا دیمکدر نظر اعیان خداوندی لامیه لردر و یا حرف نسبتدر عز فعل ماضی مفرد مذکر غائب
مقام دعاده واقع و نصرتی عزیز اولسون دیمکدر مراد کندینک عزتیدر که حرف رابط صفت
و یا حرف تعلیل موصوف خداوندر که مجمع میمک فتحی و کسریله اسم مکاندر مطلع و مطلع کبی اهله
اضافت لامیه در دوله اضافتده بویله در مرکز بوندن محل و مقام معناسنه در علمایه اضافت لامیه در
متبحره اضافت بیانیه در متبحر دریک اقومشه دیرلر محصول ترکیب یعنی حضر یرده سوزی اندیشه ایله
سویلمک کرکر خصوصا وزیرک اعیان وارکانی نظرنده الله تعالی نصرتنی معزز و مکرم ایلسون انجلیو

وزیرکه اهل دل عارفلر مجمعیدر و محل مکان علمای متبحر یعنی علمای وفضلای راسخ وکاملر مرکزی خداوندکاردن مراد پادشاه و شهره ضمیرده اکا راجعدر دیمکدر منظوروار شهر بوندن مصدر معنی فاعلدر که مراد وزیردر دیمک

عندی سویلمش منه سنده مجمع مصدر میمیدر دیمک انکر سز سویلمشن اکر در سیاقت سخن دلیری کنم

شوخی کرده باشم سیاقت کسر سینک مصدردر درایت وزنی اوزره سخنه اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر سوق کلام دیمکدر دلیر دلاک ولامک کسریله بهادر دیمکدر و یاء حرف مصدر شوخ بوندن گستاخ معناسنه در و یا حرف مصدر باشم فعل مضارع متکلم وحده در محصول ترکیب وزیر مذکورک مجلسنده

اکر سوق کلامده اظهار جرأت ایدوب بهادرلک ایدرسم گستاخلق ایلمش اولورم وبضاعت

مزجات بحضرة عزیز آورده بضاعت سرمایه در بوندن اسباب ومتاع مراد در مزجات بیمک ضمی وزانک سکونیله ازاجوق بهالو نسنه اضافتی بیانیه در باء حرف صله حضرت عزیزدن یوسف

پیغمبر علیه السلام مراد در آیت کریمه یه تلمیحدر که حضرت یوسفک علیه السلام قرداشلری یانینه

کلدکلرنده وجئنا ببضاعة مزجاة دیدیلر ماقبلی وما بعدیله تمام آیت در آورده تقدیری آورده

باشم دیمکدر کتورمش اولورم معناسنه محصول ترکیب دخی قلیل البها متاع حضرت عزیزه کتورمش

اولورم یعنی هدیه ایچون ازجق بهالو قماش کتورمش اولورم حاصلی اکسکلک ایلمش اولورم

وشبه در بازار جوهریان جوی نیارد شبه شینک و بانک فتحه لریله و هاء اصلیه ایله برنجه

اندن یاپدقلری بیارلر و اندن دوزیلن بونجق بوندن بو مراد در فارسیده هاء رسمی شکلنده

اقونور حمزه وعمزه هاسی کبی کثرت استعمالدن بویله اقونور دیمه نک اصلی جوقدر جوهریان جوهر

معرب کوهردر و یاء حرف نسبت و الف ونون ادات جمع جوجیک فتحیله اربه در شعیر معناسنه و یاء حرف

وحدت نیارد فعل نفی استقبال مفرد غائب کتورمز دیمکدر محصول ترکیب برنج بونجق جوهر فروشلر

بازارنده بر اربه جه قیمت کتورمز یعنی وزیر مجلسنده اولان فضلانک تفنندی بنم سوزم جوهر

فروشلر بازارنده اربه کبیدر یعنی بی اعتبار و بی قیمت وچراغ پیش آفتاب پرتوی ندارد

چراغ شمعک فتیله سندن نمایان آتشدر پرتو ایجینک و تانک فتحلریله ضیا معناسنه در محصول

فقره چراغ دخی آفتاب تتنده پرتو طوتماز یعنی چراغک کونش یاننده پرتوی و ضیاسی اولمز

ومناره بلند بر دامن کوه الوند پست نماید مناره معروف بلنددن اضافتی بیانیه در دامن

کوه اضافتی لامیه در کوه کاف عربینک ضمیله طاغدر جبل معناسنه الوند همزه نک فتحی ولامک

سکونی و واوک فتحیله همدان طاغلرندن بر بیوک طاغک اسمیدر اولاتدن ارتفاعله

معلوم اولنمیندر اذ تعیین ایلدی والا رومده طاغدر که کوه الوندانلوه نسبت بر دیبه چکیدر

پست یای عجمک فتحیله و سکونی سینیله الچق دیمکدر نماید فعل مضارع مفرد غائبدر نماییدندن

نمودندن دکل کورینور دیمکدر فعل لازمدر محصول ترکیب دخی بلند مناره کوه الوند اتکنده

الچق کورینور یعنی بر مناره نه قدر بیوک اولسه اولورا اولسون طاغ دیبنده اولیجق الچق کورینور

حضرت شیخ

حضرت شیخ تواضع ایدوب کسر نفس ایلدی و اعیان مجلس وزیری آفتابه و کوه الونده و کندیسنی چراغ و مناره یه

تشبیه ایلدی دیمکدر منظوروار بیت هرکه گردن بدعوی افرازد دشمن از هر طرف بروتازد

هرکس که تقدیرندن در نته که سابقا بیان اولندی گردن بیوندر عربیده جید دیرلر بدعوی باء حرف مصاحبت

دعوی واوک کسریله دعوی معناسنه در نته که سابقا معنا بیانندن کچدی افرازد فعل مضارع مفرد

غائبدر افرازیدندن افراختندن دکل بوجلدن دیمکدر فعل متعدیدر گردن مفعول صریحی و بدعوی

غیری صریحی دشمن مبتدا و تازد فعل مضارع مفرد غائب تازیدندن تاختندن دکل سکردر

یعنی هجوم ایدر دیمکدر خبر مبتدا محصول بیت هرکس که دعوا ز علمه و عجب و تکبرله بوینینی یوجلدر

یعنی تکبرلک و تجبرلک ایلیه هر جانبدن دشمن اکا هجوم ایلر حاصلی هرکس اکا خصومت ایلر

بعض نسخه ده مصراع ثانی بویله واقعدر مصراع خویشتن را بکردن انداز خویشتن یله و تاسنر

معنا به درکندی دیمکدر را ادات مفعول باء حرف صله بوندن استعلا معناسن افاده ایدر اندازد

فعل مضارع مفرد غائبدر اندازیدندن انداختندن دکل آتار دیمکدر محصول مصراع کندینی بوینیه اوزرینه

آتار یعنی خودبین و خودپسند مراد دینه واصل اولمز بلکه تکبری تجبری بلاکه یعنی بوینی اولمسینه

باعثدر سعدی افتاده ایست آزاده کس نیاید بجنگ افتاده سعدی مبتدا افتاده

خبری و همزه مجتلبه هاء رسمی ضرورت ایچون کلمشدر و یاء حرف وحدت آزاده صفت افتاده

کس مبتدا نیاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب بجنگ باء حرف صله افتاده دوشمش ماضیدن قسمدر

محصول بیت سعدی بر جنگ و جدالدن و معارضه و مناقضه دن آزاده و سالم هر دوشکون دردمندلر

و دعوای علم و فضلدن و خلقک مقبولو رونددن فارغ البال و آسوده حال بر نا مراد در هرکسله در

درویش نه در و درمندانه و ضعله مجذوب اغراض نفسانیه دن خلاص بولمش در لیکن بویله

اولیجق کمه دوشمشوک و دوشکنوک جنکنه کلمز یعنی اظهار عجز و مسکنت ایلینله کمسه جنک

وجدال ایلمز اما مدعی و خودبین و خودپسندله هرکس معارضه و مقابله و مناقضه ایلر حضرت شیخ

بوندن کسر نفس ایدوب مسکنت و تذلل اظهار بیورمش نته که تر ما بقلم اجالا بو معانی

ذکر بیورمش و بالجمله تنطلدن و نزده عرض نیشته رسته ایلمش افتاده ایست عبارة تندن

حکم علی الارض دیمن خلاف سویلمش و آزاده نک معانیلنه فارغ دینیه اعتراض ایدوب

بیانی معناده کندی فارغ لفظی اخذ ایلینه مؤاخذه کرک و مصراع اولک معناسنده سعدی بردوشکون

فقیر و حقیر در دعوای تفضل ایتمکه لیاقت و استحقاقی یوقدر دیمن مقصود سعدیه افترا

ایلمش اول اندیشه وانگهی گفتار پای بست آمدست پس دیوار وانگهی پایی حرف اصلیدر

پای بست سکونه یایله لغتدن ایاق بانی دیمکدر بستن دن اما بوندن تمل معناسنه مستعملدر که عربجه اساس

دیرلر آمدست اصلنده آمده است ایدی هاء رسمیله ضرورت وزن ایچون هاء رسمیله همزه

مجتلبه حذف اولنمشدر پس بوندن بعد معناسنه در اندن صکره دیمکدر بو بیت سابقا بجو متقاربدن

واقع اولان مثنوی بیتلرینه مناسب وموافقدر محصول بیت کشیه اول فکرده تأمل کرک انونصکره کلامه شروع
وتکلمه ونطقه مباشرت کرک زیرا بنیاده اوزتمل انذن صکره دیوار کلمشی حاصلی فکر وملاحظه تمل حکمنده وتکلم
دیوار حکمنده دریس نتیجه که بنانک تلمز ثبوت وقراری اولمز تأمل سنز وملاحظه سنز کلامک رونق
واعتباری اولمز یعنی فکرسیز سوز تملسز بنا کبی ناپایدار وخلل پذیردر بونده ایست یای عجمیله ترکیده
ایچون دیمکدر دیمی ایچون قاجمشدر بست یای عربیله فعل ماضیدر فعلدی دیمکدر یای لفظیله
ترکیب اولنمیوب معنای مصدری مراددر یعنی ایوب بغلمق کلمشدر صکره دیوار دیمی بورایه
ایچه بغلمش بعضلر بونه بی فایده اضاب کلام ایلمشلر • نخل بندم ولی نه در بستان
شاهدم من ولی نه درکنعان • نخل بند وصف ترکیبیدر بندیدن بغلیجی نخل ترکیبی تحریف
ایدوب دیدکلریدر کرکسه چیچکلدن اولسون وکرکسه بال مومندن اولسون ولی ادات استدراک
کنعان قدسی مبارکله دمشق بیننده بر یرک اسمیدر که حضرت یوسف علیه السلام انده طوغدی ونشو
ونما بولمش وحضرت یعقوب علیه السلام اورایرک قومنه تبلیغ احکام رسالت ایلمشدر محصول
بیت حضرت شیخ تواضع طریقیله بیورر که بن نخل بندم اما بوستانده دکل یعنی بوستان نخل بندلک
ایدم زیرا انده اولان نخلر صنع یزدانی ومصنوع خدا ایدرکه نخال صهر نه قدرکه استاد ماهر
وفننده کامل ومقتدر اولسه اکا مثل نخل احداث ویپدا ایدمز ومحبوبم بن اما کنعانده دکل
یعنی حضرت یوسف نبی علیه السلام اولان یرده محبوب دکلم زیرا حسن وبهاده نقدرکه سرآمد
وممتاز محبوب اولورسه حسن یوسفه علیه السلام نسبت صورت دیواردر محصول کلام هر نه قدرکه
بن علوم وفنونده ماهر وکاملم اما حضرت وزیرک مجلسنده اولان علما وفضلایه طفل ابجد
خوان وکلم یعنی صهر یرده علم وفضل رموزندن دم اورمق ممکندر اما بو مجلس سامیده علوم
وفنوندن سوز سویلکه قادر اولمیوب دم بسته قالورم نخل بندی یای مصدریه ایله یازلر
اکثر نسخه لرده مخالف یازلمدن غیری ناموزون یازمشلر بعض شارحلر دیمشکه
نخل بندی یای مصدری ایله وصف ترکیبیدر نقل نعلا بجیلو بلورم اما بوستانده دکلم که
انواع شکوفه جمع ایدوب نخل نعلیبیدم معلوم درکه بو شارح بیتک مقصودینی بلمش
وبو تعبیرندن معلوم درکه مصراع ثانینه هر غریب وجمله شرح اتمه کرک لقمان حکیم را
کفتند که حکمت از که اموختی کفت از نابینایان لقمان ایکیدر برلسی لقمان عاددر که
حضرت هودک زماننده ایدی وعلما نبوتنده اختلاف ایلدکلری لقمان بودر اصح روایت
بودر که نبی اولمیه بلکه بر فاضل حکیم ایدی انکیچون حضرت شیخ لقمان حکیم بیوردی بونک
بر قزی وارمش زرقا نام که اوچ کونلک یولدن ادم کوررمش نته که اشعار عربده ومقامات
حریرده وشروحنده بیان ایلمشلر نابینایان کورلر دیمکدر بینا صفت مشبهه در بینیدن کورن کمی
دیمکدر اما کوریجی معناسنه ویررلر پس نا ادات سبیدر کورمیجیلر دیمکدر معنای لازمیله کوررلر

محصول ترکیب

محصول ترکیب لقمان حکیمه دیدیلر که حکمت کمدن اوکرندک دیدیکه کورلردن که تا جای ننهند پای ننهند که حرف
بیان تا ادات توقیتدر ما دام معناسنه بنیند بونده بلمک اکلمق معناسنه در ننهند فعل نفی مستقبل جمع غایب
قومازلر دیمکدر محصول ترکیب کورلردن حکمت اوکرندک تفسیر ایدر یعنی مادام که ایاق بصاجق یری
عصا ایله وغیری وجهله تدارک اتمینجه ایاق قومازلر قدم الخروج قبل الولوج قدم فعل امر مفرد مخاطبدر
تفعیل بابندن تقدیم ایله دیمکدر خروج مصدردر نصر بابندن چقمق دیمکدر ولوج مصدردر دخول وزنه
اوزره ضرب بابنک مثال واویسندن انکیچون واوی ساقط اولمشدر کرمک معناسنه محصول ترکیب بر یره
کرملو اولسک اول چقماغی فکر ایله اندن صکره کر یعنی هر ایشک اول صوکی فکر وملاحظه ایله اندنصکره
اکا مباشرت ایله بونلر جمیعا حضرت شیخدن تواضع طریقیله اظهار عجز ومسکنتدر مصراع مردیت
بیاز مای وانکه زن کمی مردیت یا حرف مصدر وتا ضمیر خطاب یا ضرورت وزنیچون ساکن اوقونور
دیمین غافل ایمشی زیرا یای مصدریه ده اصلی سکوندر حرکت ضرورت وزنیچوندر اصلی مردیات
دینیلر سهو ایلمشلر زیرا هیچ بر وجهله همزه مجتلبه یری دکل یا حرف تأکید واز ما فعل امر مفرد مخاطبدر
از مابیدنندن ازمودندن دکل زن کن اصطلاح حالرنده اولادکی فعل امردر کیفیدن کن دندن دکل یعنی
تا فعل ایله دیمکدر زیرا نکاح کنله تفسیر ایدن اصطلاحلرن غافل ایمش محصول مصراع مردلکی اول امتحان
وتجربه ایله اندنصکره تأهل ایله وتزوج ایله یعنی اول کرکه رجولیتک کاملمیدر یعنی مباداکه تفاین اولا
اندنصکره اولن بو مصراعک عدم الخروج قبل الولوج ترکیبله زیاده مناسبت وملایمتی واو بس
ملایمتی بو قدر دبیون ارالرنده ملایمت اکلامامش ملایمت اکلاما دغندن صکره محلنه مناسب اولان
معنا بودرکه مردلکی صنعه اندنصکره اورمق ایله دیدکی زیاده نامناسب ونا ملایم سویلمش وبو ورده کی
معنا حدذاتنده فاسددر کلور دیمی صحیح وفاسدی فرق ایدر دکل ایمش زن بونده زدن معناسنه
امر حاضر صورتنده مصدردر دیدیکنی قبول ایلمک بوده علم وقوفدن وعدم تتبعدن کلور بلکه سلیقه
قصورندندر نظم کرچه شاطر بود خروس بجنک چه زند پیش باز رویین چنک
شاطر چابک وچالاک معناسنه در خروس معهود با حرف ظرف زند فعل مضارع مفرد غایبدر نعامل خروسه
راجع تختندن ضمیردر وچه مفعولی بیش ظرف مکان بازه اضافه لامسه در باز قارسی وبازی
باپله بر بیدر رویین توجیله دیمکدر با حرف نسبتدر ونون حرف تأکید نسبت چنک جیم عجمیله قوش قیناغنه
دیدکجی حیوانانک بنجه سنه درلر محصول بیت کرچه جنس خروس بربریله جنکده وصواشده شاطر
وچابک اولور اما تونج قیناقلی طوغانه قرشو نه چالار یعنی انکله جنک ایدوب شاطرلق ایلمکه قادر
دکل حاصلی انک تحتنده مغلوب ومنهزم اولور طوغانک ایاغنه لونده وشدتده توجیه تشبیه ایلمش
زیرا او قوشلری یا بشدغنه محکم یا پشور بو ایکی بیتک نظمنه قطعه ورباعی دینیلرنه قطعه اکثرمشق
ونه رباعی زندک تقدیرنی چه نتیجه زند ایلین وزندی کندی معناسنه تأویل ایلین ایکی وجهله زائلدر
بعضیلر دیدیلر که زندک مفعولی مقدردر نسنه اعتبار اولنمق کرکر مقامه مناسب بونده زند جرأت معناسنه در

رد سروری

دیمش عجب حری ایمش ○ کربه شیرست در کرفتن موش ○ لیک موشست در مصاف پلنک کربه کاف عجمینک ضمیله جبک دیمکدر یعنی کدی شیر بوندن ارسلان معناسنه در کربه مبتدا و شیر خبری کرفتن موشی مصدرک مفعولنه اضافتیدر موش کسکندر عربجه فاره دیرلر لیک سکون کاف ایله ادات استدراکدر مضاف مبیمک ضمیله جنک و صوانش معناسنه در پلنک قپلان دیدکلری یرتجی حیوانددر معلوم اوله که کلمه نک اخرنده واقع اولان کافنک ماقبلندن نون ساکن اولسه او کاف البته عجمیدر محصول بیت کدی ارسلاندر موش طوتوب اولمغه یعنی موشه نسبت کدی ارسلاندر اما کدی موشدر پلنک جنکنده یعنی پلنکه نسبت فاره کبیدر حاصلی اشیا بری برینه نسبت کمی ضعیف و کمی قویدر حضرت شیخ بیوررکه بن متذلل و ضعیفلم نسبت اهل علم و فضلم اما اکابر علمایه و فضلایه نسبت هیچ نسنه دکلم حاصلی کسر نفسی ایدوب تواضع بیورر قدس سره اما با عتماد سعت اخلاق بزرکان که چشم از عوایب زیردستان بپوشند و در افشای جرایم کهتران نکوشند اما ادات استدراک با حرف مصاحبت اعتماد مصدردر افتعال بابندن طایانماق دیمکدر سعت اضافتی مصدرک مفعولنه در سعت اصلنده سینک کسریله ایدی عدت کبی مثال واویدن بس حرف حلقیچون سین مفتوح قلندی نته که حرف کتابلرنده مبیندر اخلاق خلقک جمعیدر خانک ضمیله بزرکان بانک و زانک ضمه لریله و رانک سکونیله اولولر دیمکدر الف و نون ادات جمعدر سعت اخلاق بزرکان اضافتلری لامیه در که حرف رابطه صفت عوایب جمع عیبدر اضافتی لامیه در زیر زانک کسریله الت معناسنه در دستان دستک جمعیدر زیردستان کشینک الی التنده اولنلره دیرلر قول و خدمتکار و رعیت کبیلره دیرلر بپوشند فعل مضارع جمع غایبدر اورترلر یعنی یومارلر چشم مفعول صریحی در و از عوایب غیر صریحیدر حرف صله افشا همزه نک کسریله مصدر در افعال بابندن فاحش ایلمک معناسنه جرایم اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتی در جریمه نک جمعیدر کناه معناسنه کهتران کاف عربینک کسری و هانک سکونیله و ادات تفضیلله کهترک جمعیدر کچیکلر دیمکدر جرایمک اضافتی لامیه در نکوشند فعل نفی استقبال جمع غائب جالشمزلر دیمکدر محصول فقره تین اکرچه بنده علم و فضل یوق و فنون و کمالده اضعف مبتدایم اما اولولرک اخلاقنک وسعتنه اعتماد ایله که زیر دستلرک عیوبندن کوزلرین یومارلر دخی کچیکلرین کناهین اظهار ایلمکه دخی چالشمزلر یعنی ستر عیوب ایدرلر کلمه چند بر سبیل اختصار از نوادر و امثال و حکایات و اشعار و سیر ملوک ماضی درین کتاب درج کردیم و برخی از عمر کرانمایه برو خرج کلمه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل چند نیجه اختصار طریق اختصار دیمکدر نوادر نادرک جمعیدر لغتده بر بولنانه دیرلر اما استعمالده عجیب و غریب معناسنه در بونده لطیف حکایات و غریب کلمات مراددر امثال اثرک جمعیدر صحابه سوزلرینه و سلف صالحین کلماتنه دیرلر بعض نسخه لرده امثال واقعدر ضرب مثللر دیمکدر ضرب امثال تقدیرنده دخی حکایات و اشعار سیر سینک کسریله و یانک فتحیله سیرتک جمعیدر یوریش یعنی روش و طریقت معناسنه ملوک ملکک جمعیدر پادشاهلر دیمکدر درین کتاب در حرف صله اولدیغی تقدیرنجه بو کتاب

دیمکدر اما حرف ظرف اولدیغی تقدیرجه بو کتابده دیمکدر درج مصدردر نصر بابندن دوربوجه دکلو دیبوشه یک دیمکدر درج کردیم درج ایلدک یعنی دوشردک برخی یانک فتحیله بعض و بیر معناسنه در و یا حرف وحدت کرانمایه کاف عجمینک کسریله اغربهالو معناسنه استعمال ایدرلر زیرا کران لفظ مشترکدر بهالو و اغر یعنی ثقیل بیننده برو بر حرف استعلا و او ضمیر غایب کتابه راجعدر خرج بوندن صرف معناسنه در کردیم کنه مقدار در محصول فقره تین مذکور اعتماد ایله بر نیچه کلمه اختصار طریقی اوزره نوادر و اثار و امثالدن و دخی حکایات و اشعار و ملوک سابق طریقه و قانون و روشلرندن بو کتابده جمع ایلدک دخی اغر بهالو عمرمزدن بر مقداریعنی بزرانک تألیف و تصنیفنه صرف ایلدک حاصلی برقاچ کون عمرمزدن بونک جمع و تألیفنه خرج ایلدک که بو شکله کردی موجب تصنیف کلستان این بود و بالله التوفیق موجب اسم فاعلدر افعال بابندن بونده سبب معناسنه در تصنیفه اضافتی اسم فاعلک مصدره اضافتیدر و تصنیفک کتابه مصدرک مفعولنه در توفیق تفعیل بابندن مصدر در لغتده اویدرمق دیمکدر اما اصطلاح اهل الله قوللک مرادینی کندی مرادینه اویدرمغه دیرلر محصول ترکیب اخلاق بزرکانک سعتنه اعتماد کتاب کلستانک تصنیفنه سبب اولدی بو کتابک تکمیلنه توفیق الهیه مخصوصدر قطعه ○ هماند سالها این نظم و ترتیب ○ زما هر زره خاک افتاده جایی ○ بونده قطعه بر نیه شعر بازنلر قلمندن سهو واقع اولمش بماند فعل مضارع مفرد غایبدر ماندندن ماندن دکلر قالور دیمکدر سالها سالک جمعیدر قیاسله سالیاندن کلور شذوذا ظرف زماندر این نظم فاعل بماندر افتاده بود تقدیر ایلیمن بی فائده تقدیر ایلمش جایی یا حرف وحدت افتاده ماضیدن قسم اوله و یا اسم مفعول بعضلر زعمی اوزره وهار رسمی حرف ترتیب اولمقدن جائز محصول بیت بو کتابک نظم و نثر و ترتیبی یعنی بو کتاب ییللرله قالور بزم وجودمزدن خاک کیتدن هر زره بر یره دوشمش قالور و یادوشوب قالور حاصلی کتابمز انجلایی قالور خاک وجودمز بوبجلایی قالوز یعنی بزم خاک تنمزک هر زره سی بر یره دوشمش اولدیغی حالده کتابمز انجلایی قالور دیرلر زره خاک اصلنده زره خاکدر اضافتله صکره ضرورت وزنیچون همزه اضافت حذف اولنندی دیمن عندی سویلمش ○ غرض نقشیست کز ما باز ماند ○ که هستی را نمی بینم بقایی ○ غرض مبتدا نقشیست خبری بونده نقشدن مراد فشاندرنته که مشهوردر که عالمده برنشان قودی دیرلر یا حرف وحدت کز که حرف بیان با ز بونده کری و صکره معناسنه در ماند فعل مضارع مفرد غایب در ماندندن ماندن دکلر که حرف تعلیل هستی یای مصدریه ایله وارلق دیمکدر را حرف تخصیص نمی بینم افعالدن نفی مستقبل متکلم وحده اکلیم دیمکدر بقای یا حرف تنکیر بقایی یا سنی حرف وحدت طوتان معنایه اطلاع یوغیمش محصول بیت کتابه سویلکدن مراد بر نشاندر که بزدن صکره یادکار قله زیرا وجودک دخی وارلغک بقاسنی اکلیم یعنی عالمده کمسه باقی دکلدر امدی بر نشان قومق کرکدر کیم کشینی کندیدن صکره اکدره ○ مکر صاحبدلی روزی برحمت ○ کند در کار درویشان دعایی ○ مکر بونده ادات تمنیدر شاید معناسنه دیمن عندی سویلمش دخی روزی

رد شرح انجیعا

ترتیب تفعیل بابندن مصدردر زما ماند فعلنه متعلقدر تقدیری ز خاک تن ما هر زره جایی افتاده بماند درج

رد شمعی

یعنی زجاده بر ماند فعلنه متعلق اولور مفاده بعضیلر بیچ اولکیدن صکره طوتزلر یعنی صح

رد سروری و لامعی

رد اسمعیل و لامعی و سروری

رد کافی

رد سروری

بالری حرف وحدتدر یا حرف مصاحبت معنای سببیتی متضمندر رحمتدن مراد ترحمدر ور حرف صله کاردن مراد حق در
نه که بعض نسخه لرده واقعدر دعای یا حرف وحدت دریا تنکیر بو بیت غرض تثبیت جمله سنه علت نائیدر
محصول بیت نالمدن مراد برا شروشان تو مقدر اوله که بر صاحب دل برکون مرحمت وشفقت سببیله
بر درویشک حقنه بر دعا ایلیه یعنی صاحب اهل اللهدن بریسی کتاب صاحبنه دعا ایلیه نته که مصنفلرده
دعا ایدن کلمشلردر رحمة الله علیهم اجمعین امعان نظر در ترتیب و تهذیب ابواب ایجاز سخن
مصلحت دید امعان مصدردر افعالدن بنادن بوننه دقت معناسنه در نظره اضافتی مصدرک
فاعلنه اضافتیدر تقدیری امعان نظر مدر تهذیب تفعیل بنادن مصدردر تطهیر و تنقیح معناسنه در
ابوابه اضافتی مصدرک مفعولنه در ایجاز افعال بنادن مصدردر سخنه اضافتی مصدرک مفعولنه
اضافتیدر اختصار سخن دیمکدر ایجاز سخن دیدک مفعول اولی و مصلحت ثانیسی و فاعل تخمین امعانه
راجع ضمیردر محصول ترکیب بنم وقت نظم کتابک دخی ابوابک تهذی بنده و تنقیحنده سوزک
اختصارینی مصلحت کوردی یعنی سوز مختصر و معتدل اولمغی لایق کوردی ترتیبدن مراد الآن اولان
ترتیبدر که اول سلاطینی ذکر ایلدی اندن صکره درویشانی تهذیب ابوابدن مراد هر بابده معنانی
ذکر ایدوب خلاف نسخه اول بابده ذکر ایلمکدر انجازی ماقبلنه عطف ایدوب مصلحتدن صکره دران
لفظنی ابراد ایدنلر صحیح نسخه لره مخالف یازدقلریدن غیری بی معنا سویلمشلر تا مر این روضهٔ
رعنا وحدیقهٔ غلبا چون بهشت بهشت باب اتفاق افتاد وازین سبب مختصر آمد تا بملال
نینجامد تا ادات تعلیل در ادات تاکید یعنی تحسین کلام ایچون کلمشدر لفظرا بن کیدری محلی بونده
کندی مطالعه سنی بیاندن صکره بحر الواهب کلامنی نقل ایدرمش وسرورمی مرادینه فهمنه ...
دخل ایلمش حقا بوکه بی تقریب دخل ایلمش این اسم اشارت روضهٔ غلبادن مراد
کوزل باغچه لر اکرچه که لغتده روضه چمنه دیرلر ورعنا ایکی یوزلی کلمه که روده اکالکز احمری دیرلر
حدیقه باغچه بونده روضه یه عطف تفسیری دوشمش غلبا غین معجمه نک فتحیله والف ممدوده ایله
حمرا وزنی اوزره اغلبک مؤنثیدر اغاجلرینک داغلری و براقلری برنبه کرشمش و قوریلمش
باغچه نک صفتیدر مجاز مرسل طریقیله بهشت بانک فتحی وکسریله وهانک کسریله و شینک
سکونیله جنت دیمکدر بهشت بای فارسیله و هشت هانک فتحی وشینک سکونیله سکز دیمکدر تا حرف
تعلیل یا حرف مصاحبت ملالت لغتده کسلمکدر اما بونده انجنمک و اضطراب معناسنه در
نینجامد فعل نفی استقبال مفرد غایب افزاد ایله دیرلر ازین سبب یعنی امعان نظم امعان سخنی
مصلحت کوردکی سببدن دیمکدر محصول ترکیب امعان نظم سوزک اختصارینی مصلحت
کوردی تا بو رعنا روضه و غلبا حدیقه سکز جنت کبی سکز بابده واقع اولمش اولدی یعنی
سکز بابه منحصر اولدی تاکه ملالت وبیحضورلغه ضم اولمیه یعنی تطویل کلام ایدوب تطویلی
بیورب جوغلتمدم تاکه افزاد اولنجه اوصانیم بهشت بانک معناسنه سکز بابله دیدی

اعتبارنن

اعتبارنن منظور اربونده طالبی قاریده صرف ایدوب قاریدا وصانمیه معناسنه قصد ایدن مراد مصنفی
خلافنه صرف ایلمش باب اول در سیرت پادشاهان اولکی باب پادشاهلرک عادت وقانونلری
بیاننده در باب دوم در اخلاق درویشان دوم والک وواوک ضمه لریله ایکنجی دیمکدر بومیمک ماقبلی
دائما مضموم اقوبر عربیده ثانی و ثالث ورابع دیدکلری کبی بونده دوم وسیوم وچهارم دیرلر محصول
ترکیب ایکنجی باب درویشلرک اخلاق بیاننده در باب سیوم در فضیلت وقناعت اوچنجی باب
فضیلت وقناعتی بیلدرر باب چهارم در فوائد خاموشی دوردنجی باب ایصم اولمق فائده لرینی بیلدرر
باب پنجم در عشق وجوانی بشنجی باب عشق وجوانلق بیاننده در باب ششم در ضعف
وپیری التنجی باب ضعیف وپیرلکی بیلدرر باب هفتم در تأثیر وتربیت یدنجی باب تربیت
تأثیر ایلمک بیاننده در باب هشتم در آداب صحبت سکزنجی باب خلقله اختلاط ومصاحبت
ایلمک اداب واسلوبنی بیلدرر تاریخ کتاب دران مدت که مارا وقت خوش بود
ز هجرت شش صد وپنجاه وشش بود مدت بونده زمان معناسنه درکه حرف رابط صفت مارا
حرف را بونده ادات تخصیص درخوش واو رسمیله وردم ضمه ایله ایی دیمکدر نته که سابقا مرور
ایلدی صدالتی یوز دیمکدر ترکیب تعدادی قبیلندندر واو حرف عطف پنجاه وپنجه اللی دیمکدر محصول بیت
اول زمانکه بزم وقتمز خوش ایدی یعنی حیاتده اولوب بوکتاب سویلدکیمز زمان هجرت نبینک بوز اللی
التنجی سنه سیدی خوش لفظی ششن لفظنه موافقت ایچون خانک فتحیله تلفظ اولنور دین یوم
ضمه دن غافل ایمش مراد ما نصیحت بود کفتیم حوالت با خدا کردیم ورفتیم مراد ما الآثر
بزم مراد یمز دیمکدر حوالت حانک فتحیله اسم مصدردر احاله معناسنه ویا تفویض معناسنه اوله
تا حرف مصدردر فارسیده بویله تالمراورون یازیلر دولت وسعادت تالری کبی تا بی ضمیر خطاب طوتالمز
فکرسز سویلمشلر با خدا حرف صله محصول بیت بزم بوکتابه سویلمکدن مرادیمز نصیحت ایدی سویلدک
کتاب ومدحمز پادشاه وشهزاده وبوکتابی اقیوب بازانی خدایه اصمرلدق وکتدک یعنی بزی
دعادن اونتمایه جوقلر دیمکدر نصیحت بوددن صکره واو یازنلر دماغنده لذتی فارسی بوغیمش
باب اول در سیرت پادشاهان حکایت پادشاهی را شنیدم که بکشتن اسیری اشارت
کرد یا حرف وحدت ورا حرف مفعول شنیدمک مقدم مفعولی که حرف بیان بکشتن با حرف صله اسیره اضافتی
مصدرک مفعولنه در ویا حرف وحدت واسیردن مراد محبوس ویا دشمن لرنیدن بری اوله اشارت
کردک مقدم مفعولیدر و فاعلی پادشاه بیچاره یعنی اسیر در دران حالت نومیدی بنا نیه یعنی کمه دن
شفاعت وترحم کورمیوب جاندن قطع امید حالنده بز بانی که با حرف مصاحبت ویا حرف وحدت
که حرف رابط صفت داشت فعل ماضی مفرد غایب بحسب لغت طوتدی دیمکدر اما بونده حکایت
حال ماضی مراددر یعنی طوتاردی زباندن مراد لغتدر که عربی دلی وترکی دلی دیرلر یعنی کندینک دلی نه
ایسه مراد انکله اولان دکلدر نته که بعضیلر ظن ایلدی ملک را را ادات مفعول یعنی مذکور پادشاه

دشنام دادن گرفت بحسب لغت دشنام ویرمک طوتدی یعنی سوکش ویرمک اما استعمالده سوکمکه
باشلدی دیمکدر زیرا دشنام دادن و دمیدن و بونلرک مشتقاتیله مستعملدر وگرفتن وگریدن وبونلرک
مشتقاتی بونک کبی یرلرده شروع ومباشرت معناسنه در پس معنای ترکیب باشلدی سوکمکه باشلادی
وسقط سینک وقافک فتحه لریله اینجی تماشته دیرلر اما بونک کبی یرلرده ناعقول وناسزا کلماتدن
عبارتدر گفتی وبوندن صکره تعبیر اولنور یعنی سویلمکه باشلدی که حرف تعلیل گفته اند هرکه دست
ازجان بشوید هرچه در دل دارد بگوید هرکه تقدیری هرکسی که درنته که سابقا بیان اولندی بشوید
باحرف تاکید وشوید فعل مضارع مفرد غائبدر شوییدندن شستن دن دکل یویا دیمکدر دست
مفعول صریحی وازجان غیر صریحی دارد فعل مضارع مفرد غائب درداریدندن هرچه مفعول
صریحی ودردل غیر صریحی ومجموعی بگویدک مقول قولی هرچه بگویدک مفعولیدر دینلر اجابت
ایلمشلردر محصول فقره تین هرکمسه که الی جانندن یویه یعنی جانندن ناامید اوله یعنی حیاتندن
قطع رجا ایلیه هرنسنه که کوکلنده طوتار ایسه سویلر حاصلی کوکلنه کلنی دله کتورر الرندن بو ایکی
فقره ضرب مثلدر بیت اذا یئس الانسان طال لسانه کسنور مغلوب یصول علی الکلب
اذا بوننده زمان استقبال ایچون ظرفدر معنای شرطی متضمن یئس فعل ماضی مفرد مذکر غائب
علم بابندن ناامید اولسه دیمکدر فعل شرط فاعلیله جمله شرطیه در انسان لفظا مرفوع فاعلی طال
فعل ماضی مفرد مذکر غائب دد حسن بابندن اوزادی دیمکدر اجوف واویدر لسان لفظا مرفوع
فاعلیدر وضمیر محلا مجرور مضاف الیه انسانه راجعدر جمله جزائیه نک اعرابدن محلی یوق مجموع
شرطیه وجزائیه نکده بویله در زیرا ابتدای کلامده واقعدر کسنور کاف حرف جر متعلقدر کائن
متعلق سنور سینک کسری ونون مشددک فتحیله بلور وزن اوزره کدیه دیرلر جار
مع المجرور اعرابدن محلا مرفوع خبریدر مبتدای محذوفک تقدیر کلام وهو کائن کسنور
مغلوب لفظا مجرور مضاف الیه سنوردر موصوفک صفتیه اضافتی قبیلندندر یصول فعل مضارع
مفرد مذکر غائب نصر بابنک اجوف واویسندن فاعلی سنوره راجع تحتنده راجع ضمیردر جمله
ایدر دیمکدر محلا مجرور صفت سنوردر محصول بیت یعنی انسان مأیوس وناامید اولسه دلی
اوزار یعنی هرنه که دلینه کلسه بی پروا سویلر حاصلی فحش وقباحت سویلمدن فورقمز مغلوب
کدی کبی که ایته هجوم وحمله ایدر یعنی کورر که ایت انی هلاک اتمک استر پس ایته نیجه سیله
یاپشور بیت وقت ضرورت چو نماند گریز دست بگیرد سر شمشیر تیز وقت ضرورت
اضافتی فی معنی منه در چو ادات تعلیل نماند فعل نفی استقبالدر ماندندن قالمیه دیمکدر
گریز کاف عجمینک کسریله اسم مصدردر گریزیدندن گریختن دن دکل قچمه دیمکدر دست
مبتدا وبگیرد فعل مستقبل گیریدندن گرفتن دن دکل طوتار دیمکدر [illegible] در سر مفعول
بگیرددر شمشیره اضافتی لامیه در شینلرک فتحه ده کسره ده جائزدر تیزه اضافتی بیانیه در محصول بیت

ضرورت

ضرورت وقتنده چونکه قچمغه مجال قالمیه یعنی قچوب خلاص اولمغه قدرت قالمیه الی کسکین قلجک
اوجنی یعنی یلمانی طوتار حاصلی الی کسکین قلجه یاپشور دیمکدر پس سنتش مقابل بگیرد سر
شمشیر تیز را دیمک واولکه دشمنک کسکین قلجی طرفنه الی طوتار دیمک والیله کسکین قلجک
اوجنی طوتار بو تقدیرجه دست لفظی بدست تقدیرنده اولور دیمک بینک معنای منطوقی
منندن غفلت ایلمشلر ملک پرسید که چه میگوید پادشاه اسیرک سوزینی اشیدیجه یانینده
اولان وزیرلره سؤال ایلدیکه اسیر نه سویلر یکی از وزرای نیک محضر گفت نیک محضر ایو
خویلی یعنی ایو خویلی وزیرلردن بریسی دیدی ای خداوند میگوید که والکاظمین الغیظ
والعافین عن الناس ای پادشاه سویلرکه یعنی بو آیتک مضمونی سویلر کاظمین جمع کاظمدر
یوتقویچی دیمکدر غیظ غینک فتحیله غضب دیمکدر کاظمینک مفعولیدر عافین جمع عافی در
عفو ایدیجی یعنی کشینک کناهندن کچیجی حقندن کلمکه قادر ایکن عافینه متعلق بو تلمیحدر آل
عمران سوره سنده وسارعوا الی مغفرة من ربکم آیت کریمه سنه یعنی مذکور صنفلرکه اولان جنت
مذکور اهل تقوا انلردر دخی غضبی یوتقوجیلردر دخی ناسک کناهلرندن کچیجیلردر حقلرندن کلمکه قادر ایکن حاصل
کلام پادشاهم فضیلت وکرم عفو مابینده واردر اول بو آیت کریمه مقتضاسنجه اسیره عنایت لطف و
حمایت وتمام مرحمت وشفقت ایلر دیمکدر ملک را بر وی رحم آمد را ادات تخصیص ویا حرف صله
ملک ویا ملکه دیمکدر بر وی اوزرینه ویا اول اسیره رحمی کلدی یعنی انی اسیرکدی واز سر
خون او درگذشت سر بونک کبی یرلرده جهت وسودا معناسنه درگذشت درحرف تاکید یعنی پادشاه
وزیردن بو سوزی اشیدیجه اسیری اسیرکدی وقانندن وچندن وبوینندن کچدی یعنی قتلندن فراغت
ایلدی بو بیتده سر ور لفظلری زائددر دیمک زائد سویلمشلر وبعید دکلدرکه تقدیر کلام از خون سر او اوله
دیمک سرک مضافی لنیی بلمزمش وزیر دیگر که ضد او بود هر بر وزیرده نیک محضر وزیرک ضدی
ونقیضی ایدی گفت ابنای جنس ما را نشاید در حضرت پادشاهان جز براستی سخن گفتن
ابنا ابنک جمعیدر یعنی اوغللر ابنای جنس اقران وامثالدن مستعملدر ما را بزم دیمکدر نشاید فعل نفی
استقبالدر لایق دکلدر دیمکدر حضرت بونک کبی یرلرده حضور معناسنه در جز غیری دیمکدر براستی با حرف مصاحبت
راست طوغری وکرچک معناسنه در ویا حرف مصدر طوغرلغله دیمکدر سخن گفتن سوز سویلمک یعنی نیک
محضر وزیرک ضدی اولان وزیر دیدی بزم جنسیمز اوغللرینه لایق دکلدر پادشاهلر حضورنده طوغریدن
وکرچکدن غیری سوز سویلمک یعنی پادشاهلر حضورنده کرچکدن غیری سوز سویلمک کرک این
ملک را دشنام داد وناسزا گفت این بو اسیر ملک را پادشاهه دشنام داد یعنی سوکدی سابقا
دشنامکرا استعمالنی بیان ایلدک تکراره احتیاج یوقدر ناسزا نالایق یعنی لایق اولمیان سوزی سویلدی
بعض نسخه ده این خود وبعضسنده این مرد واقع اولمش ملک روی ازین سخن درهم کشید
وگفت درهم کشید بوزارتدی دیمکدر پادشاه وزیری بد محضرک بو سوزندن یوزینی بوزارتدی وودیدیکه

روایتی سعدی علیه الرحمه

نیک محضر نائب اولان کمسه که ... حسن المحضر دیرلر

عن الناس صح

روایتی سعدی علیه

روایتی سعدی علیه

روایتی سعدی علیه الرحمه

مرا دروغ دی پسندیدن ترا مدازین راست که تو گفتی دروغ دالک ورانک ضمه لریله یلان سوز کوب معناسنه و یه اضافی لامیه لردر پسندیدن اسم مفعولدر بکنلمش یعنی مقبول دیمکدر و تر تانک فتحیله ادات تفضیلدر بکنلمشرک دیمکدر محصول ترکیب پادشاه دیدکه بکا انک سوزی مقبولترک کلدی بو کر چکدن که سن سویلدک کاندرا روی در مصلحتی بود وا ین را بنا بر خبثت که حرف تعلیل روی بونده وجه ظاهر معناسنه در حرف مصلحتی یا حرف وحدت بود ایدی دیمکدر وا ین را بوسن ویدککک بنا بونده مبنا معناسنه در خبث بونده مصدر در خباثت معناسنه یعنی مرا دارلو یعنی انک یلانی سنک کرچکدن یکدر زیرا انک یلانینک سوزنک و ظاهری بر خیره مصلحت ایدی هم بنی قتل نفسدن تخلص و تخلیص و هم اسیر مقتول اولمقدن ازاد ایلمکدر اما بو سنک کرچکلک روی خباثته درکه هم بنی قتله اغراده و هم بری کناهی قتله قوردهم و هم بکا سا که سوکدی دیمکدن ده قباحت وار پس کا نه که بنی سن سوکمش سن زیرا بن اندن ثنم سوزین اکلا دم ایدی علی الخصوص که بر وزیرنک محضری بکا غمز ایلدک وحکما کفته اند که دروغ مصلحت امیز به از راست فتنه انکیز که حرف بیان دروغ مصلحت امیز اضافی ساسه در مصلحت امیز وصف ترکیبیدر امیز بوندن امیختن دن دکل راست فتنه انکیزه ساسه فتنه انکیز وصف ترکیبیدر انکیز بوندن انکیختن دن دکل محصول فقره بیان و حکما و عقلا دیمشلردرکه مصلحت قرشدریجی و بتدریجی یلان فتنه قوپریجی کرچکدن یکدر زیرا مصلحتده صلح وفتنه ده فساد واردر بیت هر که شاه ان کند که او کوید حیف باشد که جز نکو کوید ان کند که مقدم مفعولیدر که حرف رابط صفت او ضمیری که یه راجعدر محصول بیت هر اول کمسه که شاه انک دیدککنی ایلیه یعنی شاه انک سوزین طوتار حیف و ظلمدر که او کمسه شاهه ایو سوزدن غیری سوز سویلیه زیرا هم پادشاهی و بالدن دهم کندی یلاندن قورتررر حکمت برطاق ایوان فریدون نوشته بود بونده طاق کمر دراپوان اصلنده همزه نک کسریله در اعاجم فتح همزه ایله اوقورکوشک معناسنه فریدون قدیم زمان پادشاهلرندن بر پادشاه درکه اکثر ربع مسکون تحت تصرفنده ایدی باباسینه ابتین دیرلردی و ضحاک ماران ایله الدوروب اموزندن بتن یلانلره بینین یدرردی زیرا هر اموزنده الاهیک امریله کندی کوده سنده بر یلان بتمشدی و هر بارکه اج اولسه لرنک طور میوب یوزنه و باشنه چارپارلردی و هیچ نسنه یمزلردی الا ادم بینیسنی یرلردی بو جهتدن هر کون ایکی ادم هلاک ایدوب انلر بینیسنی یدررلردی حکمدن بر عاقل وزیری ظهور ایلدی و حکما ایله مشورت ایلدیکه ادم بینیسندن بدل برنسنه پیدا ایدن لرکه بو قوراتم هلاک اولمیه دیو بس کچی اوغلنینک بینیسنی بدل بولوب کوزدن پنهان و هر کچی بینیسنی قرشدروب یدررلردی که ساکن اولوردی حکمدن فریدون یتشوب یکت اولنجه خلق او زرنیه جمع اولوب ضحاکی زنا پاکی قتل ایلدیلر و بو ضحاک نوح طوفانندن بیک ییل حکمدن ظهور ایلدی و مذکوراتین طهمورث دیو بند نسلندن ایدی زیاده تفصیل اوزره مراد ایدن فردوسی شاه نامه سنه مراجعت ایلیهون دیرلرکه اوامرکبی

صله

اوامرکبی انه صحیح ادوب قتر پیدا ایدن فریدون دیرلرکه بش یوز ییل سلطنت سوردی و اول مناصب و مراتب ترتیبنی دیرن اولدر و العهدة علی الراوی مثنوی جهان ای برادر نماند بکس دل اندر جهان افرین بند و بس نماند فعل نفی مستقبل مفرد غائب قلماز دیمکدر بکس با حرف صله اندر بونده ادات صله دربا معناسنه جهان افرین وصف ترکیبیدر افرینیدن دن جهان یرادیجی معناسنه بند فعل امر مفرد مخاطبدر بندیدن دن بستن دن دکل واو دن حکن بس کلمه انجق دیمکدر فقط معناسنه محصول بیت ای برادر جهان کمسه یه باقی قلمز یعنی دنیاده کمسه باقی قلماز پس بویله اولنجه کوکلی جهان یرادیجی اللهه بغله انجق زیرا باقی و قائم اولدر باقیسی فانیدر حاصلی محبته و تعلق غیره خداد ن غیری لایق دکل مکن تکیه بر ملک دنیا و پشت که بسیار کس چون تو پرورد و کشت مکن فعل نفی مفرد مخاطب تکیه تقدیری تکیه مکن در زیرا تکیه کردن ظاهر قدر یعنی ترکیبله مستعملدر ملک دنیا لامیه در سلطنت دنیا دیمکدر یا خود عمر و جاه و مال و منال مراد اوله پشت تکیه معطوفدر تقدیری پشت مکن در اراقه لنمه دیمکدر عطف تفسیری شکلیدر که حرف تعلیل بسیار کس پرورد که مقدم مفعولیدر فاعلی دنیا و چون تو ما قبلنه و ما بعدنه قید اولمق قابلدر تنازع کشت پرورده معطوفدر محصول بیت ملک دنیایه اعتماد و استظهار ایلمه زیرا چون سنک کبی کمسه بلدی اوار یعنی چوق کمسه سنک کبی تربیت و رعایت ایدوب اولدردی چه خوش مردم خوار اکر بنوری دو مردم پرورست نیست از شفقت مکر پرورا حاولا نحرست چو اهنک رفتن کند جان پاک چه بر تخت مردن چه بر روی خاک چو ادات تعلیل در چونکه معناسنه اهنک الف ممدوده ایله بونده قصد معناسنه در رفتنه اضافه مصدرک مصدره اضافه قبیلندندر جان پاک ساسه وکند که فاعلی محصول بیت چون که جان پاک بدندن چقماغه قصد ایلیه یعنی که موت و فوت مقرر اوله پادشاهلر کبی تخت سریر اوزره اولمق نه فقرا کبی بوریا و روی خاک اوزره اولمک نه حاصلی اجله نسبت اکابرانه و فقیرانه اولمک برابردر بلکه فقرانک موتی اخف در زیرا موت الفقراء راحة در که اوزرلرنده اغلو و اکلر یولنمز و ملک و مال و عمر و جاه حسرتی یکمز حکایت یکی از ملوک خراسان سلطان محمود سبکتکین را بخواب دید بعد از وفات او بصد سال خراسان بر مملکت اسمیدرکه تخت سلطنتی هریر در هرات دیرلر خراسان شهر اسمیدر دیمی بلمزمش سلطان محمود بر مشهور پادشاهدرکه فردوسی شاه نامه انک اوینه دیمشدر سبکتکین باباسنک نامیدر کافی اول عربی و ثانی فارسیدر و اراالزیده کی تا مفتوح و مضموم اوقونور تقدیری ابن سبکتکین در بین العلمین واقع اولان ابن لفظی حذف ایلمک لغتلرنده شایعدر بخواب با حرف ظرف و خواب بونده دوش معناسنه در بصد با حرف زائد یعنی خراسان پادشاهلرندن برسی سلطان محمود غزنوی دوشنده کوردی اولدکندنصکره یوز ییل یعنی فوتندن یوز ییل کچدکدنصکره بصد سالک معناسنی یوزنجی ییل دیمک عندی صوابلمش که جمله وجود او ریخته بود و خاک شده که حرف بیان جمله وجوده مضاف اولیجق بابنیه اولور

دردی

بلر

زوشنی

زوشنی

مضاف اولمقدن جائز او ضمیری محموده راجعدر ریخته اسم مفعول دوکلمش دیمکدر بود ایدی معناسنه
ادات زمانیه در وخاک شده خاک اولمشدی کنه بود مقداردر یعنی جمیع اعضاسی چوریوب طپراق
اولمشیدی مگر چشمان او که همیخان در چشم همی کردید و نظر میکرد مگر ادات استثنا در الا معناسنه
چشمان الف ونون ایله جمع شاذ در وضمیری سلطان محموده راجعدر که حرف بیان همیخان گوزلک
معناسنه در یعنی حال حیاتنده کبی در چشم خانه همی کردید چکر ییوردی و نظر ایدردی یعنی جمیع
چوریوب طپراق اولمشدی الا که حال حیاتنده کبی گوز خانه سنده چکر ییوردی و نظر ایدردی
سایر حکما بونده جمیع معناسنه در ازنا قبل ان اوراددوشک عبارة تندن عاجز مانند عاجز قالدیلر
یعنی تأویلنه قادر اولمادیلر مگر درویشی الا بر درویش تأویلنده عاجز قلمدی که خدمت بجای
اورد که خدمتی یعنی مذکور دوشک تعبیرینی یرینه کتوردی حاصلی اصطلح ایله بیان ایلدی وگفت
دخی دیدی هنوز نگرانست که ملکش با دگرانست هنوز الآن نگران صفت مشبهه در اما نوک
کبی یرلرده اسم فاعل معناسنی ویررلر یعنی ناظر که حرف تعلیل ملک میمک ضمیله بونده سلطنت معناسنه در
وشین ضمیری محموده راجعدر با بونک کبی یرلرده ظرفیت افاده ایدر دگران غیرلر دیمکدر یعنی
سلطان محمود الآن ناظر و نگراندر زیرا ملکی وسلطنتی غیری کمسه لرده در حاصلی پادشاهلقدن
حسد تله ایرلرعیجون کنه کوزی انده در بس نامور بزیر زمین دفن کرده اند کز
هستیش بروی زمین بر نشان نماند بس بای مرتبیک فتحیله چوق دیمکدر بسیار معناسنه
نامور میمک سکونیله نامی یعنی ادلی زیرا ور نسبت افاده ایدر زور ور کبی زورلو دیمکدر بعضیلر
دیدیلر که نام اور دن مخففدر على کل حال مشهور و نامدار دیمکدر لیکن بویله دینلدن اعتراض قیلدلر که
همزهٔ ممدوده حذف ایلمک معهود دکلدر اگرچه که دقایق الحقایق الف ممدودک حذفنه
نتیجه یرده حکم ایلمش لیکن دعواسی مسلم دکل بزیر با حرف صله و یا حرف زائد زیر الت معناسنه در
عربیده تحت دیرلر زمینه اضافه لامیه در دفن کرده اند که مفعول ثانیسی و اولی بس نامور و غیر
صریحی بزیر زمین کز اصلنده که از در که حرف بیان بستی وارلق وجوددن عبارتدر و یا حرف
مصدر و شین ضمیر نامور ه راجعدر بروی زمین با حرف ظرف و اضافت لامیه در زمین یردر
ارض معناسنه بر بانک مقاسنی تأکید ایدر و جائزدر بر على معناسنه اوله و یا ادات تأکید اوله بویله
اولمق اولی در بانک مطلق زیاده سنه حکم ایلین زائده حکم ایلمش نشان علامت نماند فعل نفی
ماضی قالمدی دیمکدر حاصلی چوق مشهور و نامدار کمسه یر التنه دفن ایلدی که انک وار لغندن
بر یوزنده نام و نشانی قالمدی یعنی خیرات و حسناتدن کندیسی اگدرر دنیاده بر نشانه سی قالمدی
بس بونده زیاده سنه ادن مخففدر دین عندی سویلدی بس بونده زیاده معناسنه در
دبیه نکده بویله در بر بویک بامنک زیاده سنه حکم ایدنلر زائده حکم ایلمشلر بر بونده قطعا معناسنه در
دیمین سوزینی قطعا دکلک جائز دکل وان پیر لاشه را که سپردند زیر خاک خاکش چنان

بجوزد کز و استخوان نماند واو حرف عطف ان پیر لاشه اشارتدر محموده لاشه ترکیبه لشی معناسنه در
ورا ادات مفعول که حرف رابط صفت سپردند فعل ماضی جمیع غایب بونده تسلیم ایلدیلر دیمکدر خاکش
ضمیری پیر لاشه یه راجعدر کز و که حرف بیان واو ضمیری کنه یره راجعدر استخوان همزه نک وتانک
ضمی و سینک سکونی و خانک روم ضمه یه فتحیله و واو رسمیله کمکلر یعنی سکک مخصوص دخی
اولا لاشه قوجه یعنی محمودی که یر التنه تسلیم و زمین ایلدیلر خاک انی شویله یدیکه اندن بله کمک قالدی
یعنی مرورایامله طپراق اولدی بیر بونده مست و ضعیف معناسنه در و لاشه جسم معناسنه دین
عندی سویلمش و لاشه لاشیدن مخففدر دیان و ده اثر بجه کتمشی زنده است نام فرخ نوشروان
بجیر گرچه بسی گذشت که نوشروان نماند زنده زانک کسریله دیری دیمکدر حی معناسنه بونک
کبی یرلرده هاى رسمیله همزهٔ مجتلبه کتابت اولنما مقدر قاعده لیکن شراح جمیعا کتابت ایلدیلر
کتابت ایلدک نادانلر خطا همزه حمل ایلمسونلر دیو نام فرخ جابه در نام مبارک دیمکدر بجه القرابیح
فرخ قوتلو و مبارک دیمش ابن سبیلی على قوتلوی عطف تفسیر اکلیوب قوتلوی قوی معناسنه
یعنی قوتلی و اوار تشدیدیله اکلمش خطا اکلمش نوشروانه اضافه لامیه در بونده رانک
تشدیدیله مشهوردر نوشیروانده جائزدر تخفیفله نوشین روانده جمیعا نوشیروانه متعلقدر
بجیر زنده یه متعلقدر بسی چوق دیمکدر یعنی چوق زمان گذشت فعل ماضی مفرد غایب بجدی
دیمکدر مخصوص بیت نوشروانک مبارک اسمی خیرله دیریدر یعنی عالمده خیرله اکلورلر اگرچه که چوق
زمان کچدی که نوشروان قالمدی یعنی فوت نماند لطفی فوت اولدی معناسنده استعمالری شایعدر
ترکیبلرده بعضی یرلرده فوت اولدی دیبجک یرده قالمدی دیرلر بس دنیاده قالمدی دیمک
بو استعمالی بلمزمش که دنیاده لفظی تقدیر ایلمش بعض تواریخده یازمشلر که سلاطین ماضیه
انوشیروان کبی عادل و منصف پادشاه کلمش قرق سکز ییل مقداری سلطنت سوردی
قرقنجی ییل حضرت محمد صلی الله علیه وسلم ظهوره کلدی و اندن صکره سکز ییل یشادی و حضرت
پیغمبر صلی الله علیه وسلم انک سلطنتی زماننده دنیایه کلمسیله فخر ایلمشلر انک کبی مناقب
و مآثری چوق پادشاه دنیایه کلمشدر خیری کن ای فلان و غنیمت شمار عمر زان
پیشتر که بانک برآید فلان نماند خیری یا حرف وحدت و یا تنکیر کن فعل امر مفرد مخاطب
ایله دیمکدر فلان الفاظ کنایه دندر یعنی انسان تسمیه اولان اسملر دندر کنایتدر بونده منادی
واقع اولمش واو حرف عطف شمار فعل امر مفرد مخاطب عمر مفعول اولی و غنیمت مفعول ثانیسی
زان ازاندن مخففدر بانک اواز معناسنه در برآید چیقار دیمکدر بو قاری کلمه دیین غلط سویلدی
بوایکی بتیدن ثانک معنای لازمیسی اولدی یعنی فوت اولدی دیمکدر مخصوص امر فلان دنیاده
صالح اولوب دیریکن خیر ایله و عمر و حیاتی غنیمت بل اول کوندن اول لک اواز چیقار که فلان
قالمدی حاصلی خلق سنکیچون فوت اولدی دیمکدن اول دنیاده خیرات و حسنات ایله حکایت

روشنی و کافی

بجوده

روشنی و کافی

ده

روشنی

سایر

رد دقایق الحقایق

معناسنی

رد سروری

رد ابن سید علی

روشنی

رد ابن سید علی و سروری

ملک زاده را شنیدم که کوتاه بود و حقیر و دیگر برادرانش بلند و خوب روی ملک زاده پادشاه
زاده دیمکدر و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل و را ادات مفعول کوتاه الف والف قصه
دیمکدر قصیر معناسنه بلند یوکسک بوندن بویلی معناسی مراد در خوب روی وصف ترکیبیدر کوزل یوزلی
معناسنه محصول ترکیب بر پادشاه زاده ایشتدم که قصه بویلی ایدی و نظرده کوری نشلی حقیر
و کندیدن غیری قرداشلری بویلی و کوزل یوزلی ایدی یعنی هر خصوصده کندیسنه بکزه مزلردی
برادرانش خوب روی تعبیرندن بعضیلر کندی قبیح المحضوز زشت رو ایدی دیمشلر اما حقیر
لفظی زشت روی اولمغی مستلزم دکل فتأمل باری پدرش بکراهیت و استخفاف در وی
نظر کردی با ربو نده برکره معناسنه در و یا حرف وحدت برکره دیمکدر بکراهیت با حرف مصاحبت
کراهیت تخفیف بابیله مصدر در کره دن یعنی علم بابندن چرکنلک معناسنه استخفاف استفعال
بابندن مصدر در بونده حقارت معناسنه مراد در در حرف صله با معنا سنه در ضمیر پسر کوتاهه
راجعدر نظر کرد فعل فاعلی پدر یدر برکره محصول ترکیب برکره باباسی قرداشلری یاننده بوکه
حقارت نظریله باقدی پسر بفراست دریافت با حرف مصاحبت فراست زیرکلکدر
دریافت فعل ماضی مفرد غائب در افعال قلوبدن اکلادی معناسنه معلوم اوله که یافت در حرفیله
مستعمل اولنجه افعال قلوبدن اولور تفطن معناسنه اما فوق سز مستعمل اولنجه بولمقدر وجدان
معناسنه فاحفظ پس پدری حقارت نظریله باقدی یعنی اکلادی یعنی باباسی بونک خوار
و حقیر اولدیغنه متعلق برشنه سویلمدی لکن قلبندن کچردی کانه که کوکلندن نه اولدیغنه بونده
قرداشلری اولیدی دیمک کلمشی پس پسر عاقل و زکی اولدیغندن باباسنک ضمیرینی اکلادی
و گفت ای پدر کوتاه خردمند به از نادان بلند دخی پسر حقیر دیدی ای پدر عقلا کوتاه جاهل
بلندن یکدر نه هرچه بقامت مهتر بقیمت بهتر ایله دکلدر که قامتده اولوری اولان قیمت
و بهاده یکرکی و ارتقوری اوله کورمزمیسن که الشاة نظیفة والفیل جیفة بو ایکی فقره
هر برلیسی بر مبتدا و خبردن مرکبدر شاه قوینیدر نظیفه پاک و طاهر معناسنه در فیل معروف
پیل در معروف جیفة مردار معناسنه در بو ایکی جمله ما قبلنده ایکی جمله یه علتدر بلکه تنویر و توضیحدر
یعنی قوین کوچکدر اما پاکدر و طاهر در و فیل بو یکدر اما مردار در بیت اقل جبال الارض
طور وانه لاعظم عند الله قدرا و منزلا اقل لغتده اسم تفضیلدر ازرق معناسنه اما بونده
اصغر مراد در کوچکراک دیمکدر لفظا مرفوع مبتدا جبال جبلک جمعیدر طاغلر دیمکدر لفظا مجرور
مضاف الیه در ارض ده بویله در طور لفظا مرفوع خبر مبتدا در سریانی دلنده و عرب دلنده طور
طاغه دیرلر اما بونده مراد طور سیناء در که مدینه ده بر جبلک اسمیدر که حضرت موسی سمبر
علیه السلام اندن الله کلامنی استماع ایلدی وانه وان حرف حال ان اسمیله که طوره راجع ضمیر در
مصراع ثانیه مرهوندر لاعظم لام حرف تاکید و اعظم لفظا مرفوع خبر ان در وان اسمیله و خبریله

محلا منصوب حالدر طوردن عند اعظمه متعلق مضاف در لفظة الله قدرا منصوب در تمییز لکله و منزلا کا
معطوف در محصول بیت تنویر ایدر ما قبلنده مذکور اولان فارسی وعربی جمله لری یعنی یریوزنده اولان طاغلرک
کوچکی طور سینادر حال بوکه الله قتنده قدر و مرتبه جهتندن سائر طاغلردن اولوقدر زیرا الله تعالی انک
انکله تعظیم ایلمشدر زیرا ایکی یرده حضرت موسی ایله تکلم و انکا تجلی الهی واقع اولمشدر پس شاهزاده دیرکه
بندن کوچکم اما بر نهرم مثنوی آن شنیدی که لاغر دانا گفت روزی بابله فربه لاغر دانا جابیه
و مصراع ثانیه مرهوندر روزی یا حرف وحدت یا حرف صله و ابله احمق فربه قالک فتحیله و رانک سکونیله
و بانک کسریله وهای اصلیه ایله سمز دیمکدر محصول بیت اول سوزی اشتدکمی کم اری عالم بر کون بر سمز ابلهه
دیدی یعنی نه دیدیکنی اشتدکمی استفهام مراد در اسب تازی اگر ضعیف بود همچنان از طویله خر به
اسب تازی عربی اتدر زیرا تازی عربی دیمکدر عرب دیمک دکلدر همچنان ضعیف لکله بله دیمکدر طویله
معروف و همزه اضافتیچون کلمشدر خر حماردر به یک دیمکدر محصول بیت عربی ات اگر ضعیفده اولورسه
بویله ایکن مرطویله مرکبدن یکدر و مقبولدر بو ایکی بیتک قافیه سنده را و بالالزوم مالایلزم واقع اولمشدر
حرف روی حاصلی قافیه معموله در تجوی طریقیله اما طویله ده همزه حرف وحدت در دینیلر غلط سویلمشلر
پدر بخندید و ارکان دولت پسندیدند و برادران بجان رنجیدند محصول ترکیب پس حقیر مذکور نثر و نظمی
اوقو نیجه باباسی ذوقندن کولدی و ارکان دولت یعنی انده حاضر اولان اکابر بکندیلر و قرداشلری جاندن
و کوکلدن اینجندیلر بجاندن دیمک جاندن و کوکلدن دیمکدر مثنوی تا مرد سخن نگفته باشد عیب و هنرش
نهفته باشد تا حرف توقیت مادام معناسنه مرد مبتدا نگفته نون حرف نفی گفته ماضیدن قسمدر سویلمش
حرف نفیله سویلمش دیمکدر فاعلی تحتنده مرده راجع ضمیر در سخن مقدم مفعولیدر باشد فعل مضارع مفرد
غائب اولور دیمکدر فاعلی تحتنده مرده راجع ضمیر در عیب مبتدا هنر انکا معطوف در شین ضمیر مرده
راجعدر نهفته ماضیدن قسمدر مفرد غائب کزلی دیمکدر فاعلی تحتنده عیب و هنر تنازع طریقیله راجع
ضمیر در باشد کلدن فاعلی بو یله در محصول بیت مادام که کشی سوز سویلمش اوله عیب و هنری نهفته
و مخفی اولور حاصلی کشینک علمی و معرفتی کلماتندن اکلنور نته که دیباجه ده زبان در دهان بیتنده
کچدی هر بیشه گمان مبر که خالیست شاید که پلنگ خفته باشد بیشه بای عربینک کسریله
لغت عربیدر مچه بیشه دیرلر و ترکیبجه بیشه معروف در گمان مبر که مقدم مفعولیدر که حرف بیان حالی نوش
دیمکدر نهی معناسنه شاید لایق و جائز معناسنه در که حرف بیان پلنگ بای عجمک فتحیله قپلان دیمکدر خفته
اینمش و ایو مش دیمکدر محصول بیت هر مشه خالی در ظن ایلمه یعنی هر بر حیواندن بوش صانمه که
جائزکه ایچنده پلنگ یاتمش و او یومش اوله بعض نسخه ده بیشه برینه بیه دوشمش با عربی
و سین مهمله ایله الا معناسنه در و که خالیست برینه خرجانه دوشمش و نونک فتحی و کسریله نیلو در یسی
شکلنده اولان خلی معناسنه پس پلنک مضاف او قونور اصافت لامیه محصول بیت هر الاجه کمان
ایلتمه منالیدر یعنی هر الاجه کور دوکیکی غمام صنمه جائزدرکه نیمش و او یمش قپلان اوله او کورد ککک

الحه معناسی اوّلکوره بلنمک اضافتنه تجویز ایلمیوب فائده تجویز ایلمش بو ایکی بیتی رباعی دیو
یازان ازان شنودن هیچ خبر دارد کلمش شنیدم که دران مدت ملک را دشمنی صعب روی نمود
دشمنی یا حرف وحدت وصعب صادک فتحی وعینک سکونی ایله ضرب معناسنه در یعنی شدید روی
نمودک مقدم مفعولیدر یعنی ایشتدم که اول مدتده که پسر حقیر بو کلماتی ایلدی پادشاهه بر ضرب دشمن
یوز کوستردی یعنی بر قوی خصم ظاهر اولدی بوندن نمود ماضیدر نمایندن معناسنه دیین لغت مجددن
خبردار دکل ایمش وصعب روی ترکیبیدر شدید الخصومة دیمکدر دیین زیاده کج یورینمش چون
دو لشکر روی بهم آوردند اوّل کسی که اسب در میدان جهانید آن پسر بود وگفت لشکر موصوف
عربیسی عسکردر عین وسین مهمله ایله روی آوردنک مفعول صریحی وبهم غیر صریحی کسی یا حرف
وحدت که حرف رابط صفت اسب جهانیدک مقدم مفعولی ودر میدان ظرف مکانی جهانیدده
الف ونون وحرف تعدیه در زیرا جهید فعل ماضی مفرد غائب در وصیچرادی معناسنه وجهانید صیچراتدی
دیمکدر جهانیده جیم عربینک فتحیله در جیم عجمیله در دیین بلمزمش اوّل ابتدا وان پسر بود خبری محصول
مرکب چونکه ایکی عسکر بر بیره یوز کتوردیلر یعنی رو برو اولدیلر حاصلی متقابل اولدیلر اوّل کمسه که
صواش میداننده آتین صیچراتدی او پسر ایدی ودیدی یعنی بو قطعه اوقودی قطعه

آن نه من باشم که روز جنگ بینی پشت من ۞ آن منم کندر میان خاک وخون بینی سری ۞ حرف نفی
معنا جهتندن باشم فعلنه متعلقدر تقدیری آن من نباشم دره یامن آن نباشم در فعلدن منفصل
اولمغله های رسمیه یازلدی روز جنگ لامیه بینی فعل مضارع مفرد مخاطبدر بینیدندن کورر سین
دیمکدر خطاب عام طریقیله پشت من لامیه در کاندر اصلنده که اندر در ضرورت وزنیچون متصل
اولدی میان خاک لامیه در یای بطنی ایله خون خاکه معطوف سری یا حرف وحدت محصولی بس
پسر دیدی بن اول کمسه دکلم که صواش کوننده بنم آرقه می کوره سین یعنی قچار دکلم بلکه بن اول
کمسه ام که خاک وخون بیننده بر باشی کورر سین یعنی اوکوردکک باش بنم باشمدر حاصلی میدان
کوننده دوشمنله صواشی ایدوب کله سین وخون میاننده غلطان ایدرم فرار ایدنلردن دکلم
بعض شراح سری لفظنی یعنی راسی دیمکله تفسیر ایلمش ظاهر بو در که یای ضمیر متکلم ظن ایلمش
والا راسی دیمک کرکدی پس یعنی راسی یاسندن وحدت معناسنی اخذ ایلمک زیاده بعیددر
فتأمل کان که جنگ آرد بخون خویش بازی میکند ۞ روز میدان وانکه بگریزد بخون لشکری ۞
کان که حرف تعلیل ان اسم اشارتدر مقدر که تقدیر کان کس در بازی ایدر نه دیرلر روز میدان
بازی میکندن وجنگ آرده وبگریزده ظرف اولمغله فاعلیدر لشکری یا حرف وحدت محصولی بس
بن قچوب فرار ایدنلردن دکلم زیرا اول کمسه که صواش کتورر یعنی صواشی ایدر کندو قانیله اوینار
میدان کوننده اما اول کمسه که میدان جنکندن قچار بر عسکرک قانیله اوینار حاصلی جنگ پیدا
ایدن کندیه ضرر ایدر اما قچان تمام عسکری قیار زیرا آنک قچمسیله تمام عسکره انهزام لازم کلور منه سنده

رد کافی وشمعی
رد سروری وشمعی
رد اسن سدری علی
رد اسن سدری علی
رد شمعی
رد اسن سدری علی
رد کافی

بجون لشکری بگریزه تعلق ایلمیوب ترتیب ملاحظه یه مالک وقادر ایمش این بگفت وبر سپاه دشمن
زد وتنی چند از مردان کاری بینداخت یعنی بو چیلری سویلدی وکندینی دشمن لشکرینه
اوردی یعنی دشمنه بر کزدن حمله وهجوم ایلدی وایش وصواش کورمش ارلردن بر نیچه تنی
یعنی شخصی یقیدی حاصلی بر نیچه بهادر ار قتل ایلدی بعضلر وبر سپاه دشمن زدک تقدیری
وبر سپاه دشمن شمشیر زد دیمشلر لیکن مراد ندکوردر بو دکلدر فتأمل چون پدر آمد زمین خدمت
ببوسید بو ایشلردن صکره باباسی یاننه کلدی خدمت یرینی اوپدی ودیدی یعنی طریق ادا
باباسی اوکنده رعایت ایدوب بو قطعه سویلدی قطعه ای که شخص منت حقیر نمود تا درشتی
هنر نه پنداری ۞ ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای کسی در که حرف رابط صفت شخص دن
مراد وجوددر منت تا ضمیر خطاب نمود فعل لازم کوزندی دیمکدر تا ادات تنبیه آگاه اول صاقین
دیمکدر درشت ایری دیمکدر خشن معناسنه کلیر نه پنداری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب پنداریدن
پنداشتندن دکل ظن ایلمیه سین دیمکدر محصول بیت ای شول کمسه که بنم شخصم ووجودم
سکا حقیر کورندی غافل اولمه کوده ایریلکنی هنر ظن ایلمیه سین یعنی ایری کوده لی اهل هنر اولمز
وهنر کوچک کوده لی بی هنر اولمز حاصلی شجاعت وبسالت داد حقدر اجسامه وعمامه وجبامه
کوره دکلدر بیتک اولنده که کلمه سنی منادی اعتبار ایدوب معناسنی ای کمسه بنم شخصم سکا حقیر
کورندی دیین استقامت معنادن آگاه دکلمش بو بیت حکایه اولندن باباسی کندیه حقارت
نظریله باقدیغنه بنا در درشتی بوندن غلظت وخشونت معناسنه اخذ ایلیین غلط ایلمش
اسب لاغر میان بکار آید ۞ روز میدان نه گاو پرواری ۞ اسب لاغر میان اضافتله توصیف ترکیبیدر
ولاغر وصف ترکیبیدر اورته اوروق ات یعنی نه قتی سمیز ونه قتی اروق زیرا قتی سمیز اولنجه اغرلغندن
حرکت ایده مز وقتی اروق اولنجه ضعفندن تحمل ایدمز پس نه قتی سمیز کرک ونه قتی اروق بکار با حرف
صله وکار ایام طریقیله مذکوردر زیرا ایشه وصواشه شاملدر نته که مردان کار دیدی دیمکدر بر نیچه
بکار آید مصراع ثانیه مرهوندر روز میداندن مراد صواش کونیدر الّا ماکان وصغر ادرکه عربجه یقولدیرلر
پرواری یای نسبتی ایله بسلی معناسنه در یعنی فرخ ایچون بسلدکلری حیوان اصاف ساسه در محصول
بس اورته اوروق ات میدان کوننده ایشه وصواشه کلور یعنی پرواربلی سمیز صغیر ایرامز حاصلی
جنگ اتلری نه قتی سمیز ونه قتی اروق اسب لاغر میانک معناسنی یعنی در میان میدان دیین عرب
فارسی بلمورمش طلب الله انفاسه وبلی اروق ات ایشه کلور میدان کوننده وجولان کوننده انجه
بلکوات ایشه یارار دینیلر عفی الله عنهما یعنی کوزمز میسن که انجه بلکو اولوب صورتا ضعیف
کورینن ات دیدی اثر نجه بو بولمش قد آورده اند که سپاه دشمن بسیار بود واینان اندک
طایفه آهنگ گریز کردند طایفه یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل آهنگ گریز مصدر در
گریزیدن گریختن دن دکلر نجه معناسنه محصول مرکب روایت ایلمشلر که دشمنک عسکری

رد شمعی
رد اسن سدری علی
ندن
رد اسن سدری علی
رد کافی وشمعی
رد سروری

چوق و بونلرا زایدی بونك عسكرندن بربلوك قجمه یعنی فرار قصدین ایلدیلر پس نوه برد
وگفت ای مردان بكوشید تا جامهٔ زنان نپوشید پس بونلرك قجمغه قصدین كوریجك برنوه
اوردی یعنی چیغردی و دیدی ای صواشی ارلری چالشك یعنی صواشدن قجمك تا كم عورتلر
لباسنی كیمیه سز زیرا قجمق ارلره عیبدر بعض نسخه‌ده تا برنیه یاد و شمش ایكی نقطه ایله و نپوشید
برنیه بو مله سوشید دو شمش بایله یعنی یاكوشش ایلك و یا عورتلر لباسنی كیمك تا جامهٔ زنان
نپوشید اشارتدر شول قصه‌یه كه جنكدن قچانه زن لباسنی كیدروب تشهیر ایلدكلرینه سوا
رانرا بگفتن او تهور زیادت گشت بیكبار حمله كردن شنیدم كه هم دران روز بر دشمن ظفر
یافتند سواران جمع سوار درانلیلر دیمكلر و را ادات تخصیص انلیلریك دیمكدر بگفتن او بای حرف
سبب و اضافی مصدرك فاعلنه در تهور تفعل بابندن مصدردر بی پروا برسیه دخول دیمكلر بونده
مراد هجوم درو اقدام در بای حرف تاكید یكبار دفعة یعنی بر اوغوردن ظفر غلبه معناسنه در محصول تركیب
انلیلرك پسرك سویلمه سی سبیله تهوری زیاده اولدی و بر اوغوردن حمله و هجوم ایلدیلر ایشتدم كه
همان اول كون دشمن اوزرینه ظفر بولدیلر یعنی انلره غلبه ایلدیلر ملك سر و چشمش ببوسید
و دركنار گرفت و هر روز نظر بیش كرد تا ولی عهد خویش دركنار گرفت قوجلدی دیمكلر در اغوش
كرد دیمكدر تا حتی معناسنه در ولی بونده حاكم معناسنه در و عهد زمان دیمكدر خویش كندی و بونده صكره
بر كرد مقدردر حاصلی پسر بو قدر هنرلر ایلدكدن صكره پادشاه باشینی و كوزینی اوپدی و دائما انی
قوجلدی و هر كون نظر التفاتنی اكا زیاده ایلدی حتی كندی زماننك حاكمی ایلدی حاصلی صاغلغنده
یرینی اكا تعیین ایلدی دركنار گرفتنك معناسنی دراغوش كرد ایله دست و یوز تیدنی زائد
ایلمش و بو عبارت و صلندن كنایه‌در دیو عفاری سویلمش و قوجاغنده طوتدی دیمك
حق اداسی ایلممش و ولی عهد خویش كردك معناسنی كندیدن صكره پادشاه اولور ایسه مفوض
اوله دیو ولی عهدك معناسنی بلممش برادران حسد بردند و زهر در طعامش كردند
خواهرش از غرفه بدید و دریچه برهم زد پسر دریافت و دست از طعام بازكشید و گفت محالست
كه هنرمندان بمیرند و بی هنران جای ایشان گیرد خواهر و او رسیله قیز قرنداشی و ایكی شین
ضمیری پسره راجعدر غرفه غینك ضمیله و رانك سكونیله چارطاق دیمكدر دریچه پنجره در
بونده كیچك مراد در یعنی پنجره‌نك قپیلرینی برهم زد یری برنیه اوردی پسر فهم ایلسون دیو
محصول تركیب پادشاهك پسره زیاده نظر التفاتیچون قرداشلری حسد ایلدیلر و اغو اولدرمك
ایچون یمكنه زهر قاتدیلر قیز قرداشی بو حالی چارطاقدن كوردی و پنجره قپیلرینی برینه اوردی
پسر اكلدی و الینی طعامدن چكدی و دیدی محالدر كه اهل هنر اولانلر اوله‌لر و هنرسزلر انلرك
یرینی طوتالر حكایه اولندیغی بو ارایه گلنجه شویله معلوم اولدیكه مذكور پسر هم سجیع و فهیم و زكی
اوله بیت كس نیاید بزیر سایهٔ بوم ورهمای از جهان شود معدوم زیر بای حرف صله

رواسن مغول علی
راسعوراسی وشیعی
روشیعی

زبرالت

زبرالت معناسنه‌در كه عربجه تحت دیرلر سایه كولكه بوم بونده بیقوش دیدكلری شامتله مشهور طیردر اضافتلر
لامیه‌لردر و رواكر ازن مخففدر هما ی یمن و مباركلكله مشهور قوشدركه هر كیمه‌یه كه كولكه‌سی دوشسه پادشاه
اولور و زیاده اولو دولتلو بونده غیری چوق خاصه‌سی یازارلر برخاصه‌سی بودر كه هواده یمولرلر
و یاورسی هواده چقوب چقدوغی كبی اوچر محصول بیت بیقوشك كولكه‌سی التنه كمسه كلمز اكر جهاندن
هما قوشی یوق اولورسه ده یعنی یوق اولورسه سلطنت سنك اوزریكزده ده قرار قلمز
پدر را ازین حالت اگاهی دادند برادرانش را بخواند و گوشمالی بواجب بداد پدررا تقدیری پدرش را در قرینه
قائم اولدیغیچون ضمیر حذف اولندی اگاهی یای حرف مقیددر دادند فعل ماضی جمع غائب معناسی
لازمیسی و دیبو دردیلر در گوشمال لغتده قولق اوغمقدر اما اصطلاحده تأدیب معناسنه‌در یای حرف
وحدت و یا تنكیر بواجب تقدیری بقول و نصیحت واجبی یای حرف تنكیر حاصلی ایاسنه بو حالدن اگاهلق
ویردیلر یعنی پادشاهه بو زهر قصه‌سنی اعلام ایلدیلر قرداشلرینی دعوت ایلدی و هر برینه طریق وجه ایله
پند و نصیحت ویروب تأدیب ایلدی پس هر یكی را از اطراف بلاد حصه مرضی معین كرد تا فتنه
بنشست و نزاع برخاست بلاد بانك كسریله بلدك جمعیدر شهر دیمكدر مرضی اسم مفعولدر رضی
برضادن یعنی علم بابنك ناقص واویسندن تا حرف تعلیل نزاع مفاعله بابنك مصدر ثانیسیدر
برخاست فالقدی یعنی رفع اولدی كندی محصول مركب اتالری هر برینی تأدیب تمام ایلدكدن
صكره هر برینه اطراف بلاددن راضی اولیجق مقداری حصه تعیین ایلدی تا كم فتنه اتوردی یعنی باتدی
ودفع اولدی و نزاع قالقدی و رفع اولدی كندی و گفته‌اند ده درویش در گلیمی بخسبند و دو
پادشاه در اقلیمی نگنجند گلیم كاف عجمك كسریله تركجه كاف عربك كسریله كلیم دیدكلری دوشه
نه جكب بطراعجا مكدن متشعیل بدن كاف عربیله مسموعدر بخسبند فعل مستقبل جمع غائب یاتورلر
دار و یورلر دیمكدر نگنجند ده فعل نفی مستقبل مفرد غائب صغمازدیمكدر محصول مركب اون درویش
بر كلیمده یاتورلر و او یورلر اما ایكی پادشاه اقلیم سبعه‌دن بر اقلیمده صغمازلر قطعه نیم نانی
گر خورد مرد خدا بذل درویشان كند نیمی دگر نیم یارم دیمكدر نصف معناسنه نانی یای حرف وحدت
مرد خدا اهل الله معناسنه در بذل درویشان مصدرك مفعولنه اضافتیدر كندك فاعلی تحتنده مرد خدایه
راجع ضمیردر نیمی یای حرف وحدت محصول بیت اگر خدادوستی یارم اتمك یرسه درویشلره و فقرایه
بذل و اعطا ایدر اوبر یاریسنی یعنی یاریسینك یاریسینی حاصلی الله كیره نك یاریسنی متصدق
اتمكنی یا اكثر یمیر دیمكدر و جائزدر كه نیمی دیگردن مراد الینه كیرن اتمك یوالداشی نیم اوله معلوم اوله
نیم نانه مضاف اولور لازمدر قندهر ملك اقلیمی بگیرد پادشاه همچنان دربند اقلیمی دگر
دگر ملك اقلیمی لامیه‌در اقلیمك حكومت و سلطنتی معناسنه‌در یای حرف وحدت محصولت پادشاه
بر اقلیمك ملكنی الوب ضبط ایدرسه نكله قانع اولمیوب گنه انجلین بر اقلیمك ملكنی فتح ایدوب تصرفنه
المق قیدو هوا منده‌در حاصلی هر پادشاه بولسه تمام دنیایی فتح ایدوب تصرفنه الوردی حاصلی درویش

ربع نامله تابع اولور اما پادشاه ربع مسکونه ایچی قناعت ایدر حکایت طایفهٔ دزدان
عرب بر سر کوهی نشسته بودند و منفذ کاروان بسته طایفه دزدان عرب اضافتلری عامه در
کوهی یای وحدت منفذ اسم مکاندر نفذ نیفذدن یعنی منصرها بیلدن کچک یر دیمکدر حاصلی
عرب حرامیلری طایفه سی بر طاغک باشنده اوتورمشلر یدی و کاروانک کچیت یرین باغلامشلر یدی
یعنی یول کسمشلر یدی طائفه منونسنی حرف وحدت طونانلر ایکی وجهله خطا ایلمشلر در بودر که
وحدت مقامی دکل زیرا بویله اولسه دزدانک امرایدن محلی اولمزدی وثانیا وحدت ایچون
منصوص یا در همزه دکل در رعیت بلدان از مکاید ایشان مرغوب و لشکر سلطان مغلوب
رعیت بلدانه لامه در بلدان بانک ضمیله بلدک جمعیدر شهرلر دیمکدر مکاید مکیدتک جمعیدر که
مصدر میمیدر مکر معناسنه کیدک جمعیدر دیین خلاف سویلمش مرغوب اسم مفعولدر رغبدن
وانک ضمیله قورقمش دیمکدر حاصل مرکب ذهی مذکور دزدانک حیله و مکرلرندن شهرلرک
رعایاسی قورقمش و پادشاه عسکری مغلوب ایدی بحکم آنکه ملاذی منیع از قلهٔ کوهی
بدست آورده بودند و ملجأ و مأوای خود ساخته بحکم با حرف مصاحبت و حکم بونک کبی
یرلرده سبب و علت معناسنه در ملاذ اسم مکاندر صغنیجی یر دیمکدر و یا حرف وحدت
منیع محکم معناسنه در قله طاغ باشی قلعه ده دیرلر کوهی یاء حرف وحدت بدست با حرف صله آورده
ماضیدن قسم مفرد غائب کتورمش دیمکدر بودند ادات جمع زمانیه کتورمشلر یدی دیمکدر ملجأ
و مأوی بونلرک ایکیسی بر معنایه در صغنیجی یر یعنی مقام و مکان ساخته ایلمش کبی ماضیدن
قسم مفرد غائب ایلمش دیمکدر تقدیری ساخته بودند در محصول مرکب سلطانک لشکری
اولسببدن مغلوب ایدی که محکم صغنیجی یر بر طاغ باشندن اله کتورمشلر دی و کندیلره
مقام و منزل حاصلی بر طاغک صرب یرنده اولورلردی که انلره ظفر بولمق مشکل ایدی
مدبران ممالک آن در دفع مضرت ایشان مشورت کردند مدبران جمع مدبردر اهل تدبیر
معناسنه ممالک جمع مملکت اضافتلری لامیه لر در دفع مضرت اضافه مصدرک مفعولنه در
مضرت میمک فتحیله و تشدیدرا ایله ضرر معناسنه مصدر میمیدر ایشانه اضافه لامیه در
مشورت میمک فتحی و شینک سکونی و واوک فتحیله طانشقلق دیمکدر میمک فتحی و شینک
ضمی و واوک سکونیله ده لغتدر شورا ده دیرلر شینک ضمیله حاصلی اول طرف مملکتلرینک
مدبرلری وزرادن عربک ضررلرینی دفع ایلمکده دانشقلق ایلدیلر که اکر این طایفه
برین نسق روزکاری مداومت نمایند مقاومت با ایشان ممتنع کردد نسق نونک
و سینک فتحه لریله لغتده نظم معناسنه در اما بونده اسلوب مراد در روزکاریا حرف
وحدت مداومت مفاعله بابندن مصدر در دوام معناسنه حاصلی ملازمت دیمکدر مقاومت
مفاعله دن مصدر در مقابله دیمکدر یاء معناسنه نماینداز کیرددز فعل مضارع مفرد غائب در

روسنجی وسروری

بدی

روسروری وسنجی

کرد بودند انتقال معناسنه یعنی آنلرله مقابله و جنک ایلمک امکاندن امتناعه منتقل اولور محصول کرکه
مشورتلری بو اولدیکه اکر بو طایفه بو اسلوب اوزره بر زمان ثبوت و دوام کوسترلرسه
بونلرله مقابله و مقاتله ممتنع اولور حاصلی مشکل اولور زیرا وارد قجه زیاده اولورلر و هر کونده
بر مفسد وارسه بونلر ضم اولور مثنوی درختی که اکنون کرفتست پای بنیروی شخصی
برآید ز جای یایدن مراد کوکدر با حرف مصاحبت نیرو نونک کسریله قوت دیرلر شخصه
اضافه لامیه در و یا حرف وحدت بر آید بوندن چقار معناسنه در زجای تقدیری ز جایش در
ضرورت وزن و قافیه ایچون شین حذف اولندی محصول بیت بر اغاچ که شمدی یعنی تازه
کوک طوتمشدر حاصلی یکی دیکلمشدر بر شخصک قوتیله یرندن چقار و قوپار یعنی جوزی نسنه ایله
چقار بعض نسخه ده شخصی یرینه مردی واقعدر بر آیدک معناسنه یوقاری کلور دیین خوج
اداء ایدمش نیرونونک محصله در دیین لغت کتابلرینه مخالف سویلمش ورتی
همچنان روزکاری هلی بکردونش از بیخ بر تکسلی ورشی حالی و اکر مثلا ضرورت وزن ایچون
تخفیف قلندی همچنان کلالک دیمکدر یعنی الان اولدیغی کبی حال فعل مضارع مفرد مخاطبدر هلیدن
ترک ایلمک یعنی حالی اوزره قومق حاصلی اهمال ایلمک با حرف مصاحبت کردون بوندن تعلیق
معناسنه درکه بعض مملکتده عربه یرنده استعمال ایدرلر که عربجه عجله دیرلر عینک و سینک فتحیله
ایکی شین ضمیری درخته راجعدر زیخ یای عربینک کسره و سکونی یایله کوک دیمکدر بر حرف
تأکید تکسلی فعل نهی مستقبل مفرد مخاطب کسلیدن کافک ضمیله و کسریله قرموق وازمک معناسنه
محصول بس اما اکر معهود درختی بر زمان انجلین حالی اوزرینه قیوب اهمال ایدرسک
انی کوکندن قلعیله جوبرماز سین قیلکی چکرایکی او کوز قوتیله اوزه مقرسین هلی فعلی هشتن
مصدرندن اشتقاق ایلدی سهو ایلمش و تکسلی فعلنی کیختن مصدرندن اشتقاق ایلینک
غلط ایلمش سر چشمه شاید کرفتن ببیل چو پر شد نشاید کذشتن بپیل سر چشمه لامیه
بکار باشی دیمکدر شاید بوندن ممکن معناسنه فعل مضارع مفرد غائب در با حرف مصاحبت بیل
ذکر کورکه یوقاری ولایتده ناجله بوستان بللر بعض نسخه بیل یرینه بیلر بازار طنج معناسنه در
پر بوندن چوق معناسنه در نشاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب ممکن دکل معناسنه با حرف مصاحبت
بیلر فیل دیمکدر که انده مو بدر محصول بس بکار باشنی بیلله طوتمق و چو باتدن مانع اولمق
ممکندر یعنی از اجوق نسنه ایله اقمه دن منع ایلمک قابلدر اما چونکه صو چوق اوله یعنی اقه
اقه ایر کله جو غله اغیل ایله کچمک اولماز خصوص که فیل صوصغری کبی زیاده یوز کجدر
انک ایچون مصنف قدس سره فیلی تعیین ایلدی صو اقماغله با بچی جو غالب فیلیله کچمک
اولمزدیین مقامه مناسب سویلمش اکرچه فیل با پچقدن بوندر دوه کبی سخن برین
مقرر شد که یکی را بتجسس ایشان برکماشتند و فرصت نکاه داشتند تا وقتی که بر سر قومی رانده

روسروری

روسنجی

کوکندن

روایت سعدی علی وسروری

روسروری

بود ند و بقعه‌ها خالی ماند سنی مبتدا برین تقدیری بر بیت اتفاق مقرر شد خبر مبتدا که حرف بلا پ
تجنس یا حرف صله تجنس تفعل بابندن مصدر در جاسوسلق ایلمکه دیرلر بر حرف تاکیدلکا شتند
فعل ماضی جمع غائبدر کافک ضمیله حواله ایلدیلر دیمکدر نگاه داشتند حفظ ایلدیلر با انتهاء غایتچون
وقتی یا حرف وحدت که برسر قومی بر حرف استعلا سر تحتین لفظا ایچون قومی یا حرف وحدت
بقعه پاره ارزمین بونده مراد اولدقلری یردر خالی بوش دیمکدر تهی معاسنه مانند لفظا مشترکدر
لازمله متعدی بیننده لازم اولنجه بقعه‌لری خالی قالمش دیمکدر و بر بودر تقدیری اولمق کرک
متعدی اولنجه بقعه‌لری خالی قومشلر دیمک اولور وکنه بود ند تقدیر اولنور بو تقدیرجه محصول
مرکب سوز بو اتفاق اوزره مقرر اولدی که بر کمسنه انلرک جاسوسلغنه حواله ایلدیلر و صحت
زمانی رعایت ایلدیلر یعنی حفظ ایلدیلر شول زمانه دک که بر طائفه‌نک اوزرینه سوزمشلر
ایدی و بقعه‌لری خالی قالمشیدی و یا بقعه‌لرینی خالی قومشلریدی حاصلی بر قومی غارت
ایلمکه کیدوب یرلرینی تنها قومشلریدی بر سر قومی راند بوده‌نک معاسنه بر قومک باشنی
اوزره سورمشلریدی دیمن اداء قصور ایلمش منه منع مانع بوده تنها ده معاسنه در
دیمن ایکیسینک ما بینینی فرق ایدر دکلمش تا وقتی که بر سر قومی راند بوده‌نک معانی
تا شول زمانه دک که اول حرامیلر کون برکروان با صمغه کیتمشلریدی دیمن کاروان قیلوی
ظلیدر تقدیر تیغ ازمردان واقعه دیده وجنک ازموده را بفرستادند تا در شعب جبل
پنهان شدند شبانگاه که دزدان باز امدند سفر کرده غارت اورده سلاح بگشادند
و غنایم بنهادند نخستین دشمنی که بسر ایشان تاخت خواب جنوانکه پاسی از شب
بگذشت تندن مراد شخصدر و یا حرف وحدت واقعه دیده ایش کورمش معاسنه در تنبیه دکه
بونک کبی اشلره مجرب امورکه لرار سال ایلمک کرک جنک ازموده ماقبلنه عطف تفسیر
کیبیدر را ادات مفعول ازموده را اسنی دیده دن صکره یا زوب بونی حذف ایلمک
ایدی قاعده سجع دیدن خوب سویلمش زیرا سجعه مانع دکل کرک بونک کبی زوابط
اولکی فقره‌نک اخرینه یازلسون و کرا ایکنجی واو صحی و غیرینک نهایتی اولکی فقره‌نک اخرنه
وقوع ارتغدر تقدیر یا حرف تاکید فرستادند فعل ماضی جمع غائب در کوندردیلر دیمکدر ارسال
ایلدیلر معاسنه تا حرف تعلیل شعب شینک کسری و عینک سکونیله طاغ ایچنده اولان یوله
دیرلر جبله اضافه لامیه در شعب جبلک معاسنی بیاننده حرامیلر کذرکاهی اولان یوللر دیمن
کذرکاه ادا سنی یرنده ایده مخمش تقدیر بر سفر کرده و غارت اورده های رسمیله حرف
ترتب در سفرا ایدوب و غارت کتوروب دیمکدر سلاح سینک کسریله یاراق معاسنه در
قلیچ وغیرلیسی کبی غنایم غنیمتک جمعیدر طولیمق معاسنه نخستین یا سر نسبت و نونی تاکید
ایله اولکی دیمکدر زیرا نخست نونک و خانک ضمه‌لریله و سینک سکونیله اول دیمکدر دشمنی

ر روشنعی

روشنعی

روسنعی

روسورکی

ردکافی

با حرف تنكير

با حرف تنكير و يا حرف وحدت بر حرف استعلا و سر تحتين لفظا ايچون كلمشدر و تاخت فعل ماضی مفرد غائب
جابدر يعنی ايلغار ايلدی خواب بونده اويقو معاسنه در پاسی بعض معاسنه در و يا حرف وحدت
محصول مرکب واقعه کورمش و جنک صنه‌مش ارلردن بر نجيه شخص ارسال ايلديلر تاکه اولدقلری
طاغ يولنده پنهان اولويلر کيجه که حراميلر کيرو کلديلر سفر ايدوب غارت کتوروب براقلرين بلرندن
اچديلر جوز ديلر و طويلغی قوديلر اولکی دشمن که او زرلرينه ايلغار ايلدی او يقو ايدی يعنی يورغون
کلوب اويوديلر اول قدر که کيجه دن بر مقدار کچدی بيت قرص خورشيد در سياهی رفت
يونس اندر دهان ماهی رفت قرص خورشيدن بونده مراد کونشک جرميدر يعنی جرم
شمسک سياهی يای مصدريله قرالغه رفت کتدی ديمکدر بعض نسخه ده رفت يرينه شد
واقعدر معنا بردر يونس يعنی يونس پيغمبر عليه السلام اندر ادات صله ماهی يای اصليه ايله
بالق ديمکدر اضافه لاميه در بيتده ادات تشبيه مضمردر محصول بيت دزدان خوابه طالدی کانه که قرص
خورشيد ظلماته کتدی حضرت يونس عليه السلام دهان ماهيه کتدی او يقويه زياده طالوب
منغمس اولدقلرندن کنايتدر حاصلی مشتد خوابدن تعبيردر مردان دلاوران از کين بدر جستند
و دست همه را يکان يکان بر کتف بستند کمين کاف عربک فتحی و ميمک کسريله پصويه درلر
بدر با حرف صله ايله طشره ديمکدر جستند فعل ماضی جمع غائب صچرادیلر دیمکدر دست همه لاميه در را ادات
تخصيص يکان يانک فتحی و کسريله و کاف عجميله بر بر ديمکدر عربيده احاد ديرلر متنونک ضميله
بر بونده حرف صله در کتف کاف عربينک فتحی و تانک کسری و سکونيله يغرين معاسنه در غاربيجه
شانه درلر بونده مراد اردر بستند فعل ماضی جمع غائب اردينه بغلديلر ديمکدر محصول مرکب
دزدان که توجی او يقويه طالويلر بها درارلر بوصيدن طشره صچرادیلر و بر بر هرالرينی ارديلرينه
بغلديلر بامداد ان ملک حاضر اوردند همه را بکشتن اشارت فرمود محصول مرکب ايرتسی
پادشاه درکاهنه جميعنی احضار ايلديلر جميعنک قتلنه اشارت بيوردی اتفاق دران ميان
جوان بود که ميوه عنفوان شبابش نو رسيده و سبزه گلستان عذارش نو رسيده
اتفاق اصلنده او تفاق ايدی واو حرف در حروف مهجوره دن و تا حرف در حروف مهموسه
بينهما تنافر و تباعد اولديغيچون واو تايه قلب ايدوب تايه ادغام ايلديلر اتفاق اولدی
الف و نون تنوينه مبدلدر دران ميان اوارادده يعنی انلرک ارا سنده جوان يا حرف
وحدت که حرف رابط صفت ميوه يميش و همزه اضافتيچون کلمشدر عنفوان اول معاسنه
شباب يکتلک ديمکدر رسيدن صغير جوانه راجعدر نونونک فتحيله يکی ديمکدر جديد معاسنه
رسيده ماضيدن قسم مفرد غائب ايرشمش بود لفظی مقدردر سبزه سينک فتحی و های
رسميله جمون معاسنه اما های رسمسز بيشل رنک معاسنه در گلستانه و گلستانک عذاره
اضافتلری لاميه لالدر عذار يونک کبی يرلر ده صقل بتن يره ديرلر دميده ماضيدن قسم مفرد غائب

دن

در

بونی بتمش دیمکدر کنه بر بوده مقدار در محصول فوق بین اتفاق اول جوامیلرا سنن بر جوان وار دیلکه
انک تازه یکتلکی میوه سی یکی ایرشمش ایدی حاصلی جوانلکنک اولیدی یعنی تازه جوان ایدی
دخی عذاری گلستانینک سبزه سی یکی بتمشیدی یعنی خطی تازه گلمشیدی یکی از وزرای پای تخت
ملک بوسه داد و روی شفاعت بر زمین نهاد و گفت این پسر مهمانان از باغ زندگانی برخوردار
وا ز ریحان جوانی تمتع نیافته توقع بکرم اخلاق خداوندی انست که ببخشیدن خون او بر بنده منت
نهی پای تختدن مراد سریر اباغیدر بوسه داد بحسب لغت بوسه ویردی دیمکدر اما ایدی معناسنه
اوله مستعملدر بوسه داد و دشنام داد کبی روی شفاعت سامه در مهمان انجلیدن یعنی بولداشلری
اولان جوامیلر کبی الان معناسنه ده مستعملدر جائزدر که بونلر الان معناسنه اوله باغ زندگانی بیانیه
زنده دیری دیمکدر والف ونون زائده دات جمع شکلنده اولدیغیچون های رسمی کاف عجمیه ابدال
اولمش ویا حرف وحدت در زندگانی و زندگانه بر معنایه در دیرلک دیمکدر بر بونده میوه دیمشی
معناسنه ریحان رانک فتحی و یانک سکونیله اول معناسنه ریحان الشباب دیرلر اول اجوانی معناسنه
تمتع تفعل بابندن مصدر در انتفاع معناسنه یعنی فائده لنمک نیافته فعل نفی ماضی یعنی ماضی نک
قسم مفرد غایب بولمامش دیمکدر توقع رجا دیمکدر امید معناسنه بکرم با حرف مصاحبت ویا حرف صله
من معناسنه متضمندر توقعه متعلق اخلاقه اضافه لامیه در خلقک جمعیدر خانک ضمی ولامک ضمی
و سکونیله خداوندی اضافی سامه در توقع مبتدا وانست خبر که حرف بیان ببخشیدن با حرف صله خونه
اضافه مصدرک مفعولنه در و او ضمیر نیه لامیه در بر بنده تقدیری بر این بنده در منت نهادنت
مفعولک صریحی و ببخشیدن و بر بنده غیر صریحی محصولی کسب وزرادن بریسی پادشاهک تختنک
ایاغنی اوپدی یعنی تعظیم وتبجیل ایلدی و شفاعت یوزینی یره قودی و دیدی بو اوغلان اول
یولداشلری کبی و یا الان دیرلک باغنده میوه بیتمدر یعنی حضور کنج باشلیدی دخی جوانلق اولندن
متمتع اولمامشدر حاصلی یکتلکنه حظ بولمامشدر یعنی دخی گنجدر پادشاهک کرم اخلاقندن امید اولدر که
بونک قاننی بغشلمغله بو بنده نک اوزرینه منت قویه یعنی امید اولدر که کرم عمیمکدن بونی عفو
ایلیه سین بونده ریحانه بر یعنی معناسنه الوب حاصل دیمکله تعبیر ایدنلر خطا ایلمشلر توقع بکرم اخلاق
خداوندی انستنک معناسنی خدادن منسوب اولان اخلاق حمیده دخی کرمله نیم امیدور رجام
اولدر دیمن اخلاق حمیده دخی کرم ایله دیدکنده ابهام ایلمش ببخشیدن خونش او معناسنی وار جوانک
قاننی بغشلمغله دیمن پای صله معناسندن بیخبر ایمش ملک روی ازین سخن درهم کشید و موافق
رای بلندش نیامد و گفت روی درهم کشیدک معناسی یوزینی بورتاردی و بوروشدردی
دیمکدر موافق رای اضافه اسم فاعلک مفعولنه در و بلندش اضافه سامه در یعنی پادشاه وزیرک سوزندن
کلامندن یوزینی بورتاردی و رای بلندنیه موافق گلمدی و دیدی بعض نسخه ده بلند برنیه جهان
بین دو شمشی و موافق رای بلندش فقره سی ماقبلندن که فوق به مقام تعطیلدن دردین وار و عاطفنک

وجودینه

رودسوودرروشنی وکاغ

روشنی

روشنی

روکاغ

وجودینه ملتفت اولمامش قندیر بیت پرتو نیکان نگیرد هر که بنیادش بدست تربیت
نا اهل را چون گردکان بر گنبدست پرتو ضیا واثر معناسنه در نیکان اضافه لامیه در پرتو مبتدا و نگیرد
فعل نفی مستقبل مفرد غایب کرید ندن طوتماز دیمکدر خبر مبتدادر هر که اصلنده هر کس که در ننه که سابقا
مفصل بیان اولندی بنیاد بنا معناسنه در بونده اصل و نسب مراد در ش ضمیر که یه راجعدر نا اهلرا
نا حرف نفی اهلیتی نفی و سلب ایدر و را ادات صله در با معناسنه نا اهله دیمکدر یعنی ناجنسه و بد اصله
دیمکدر چون واو رسمیله ادات تشبیه در گردکان اکثر انجام ایکی کافی بیله عجمی اقودیلر و اولکنی مکسور
و بعضلر تاینی عربی و بعضلر مکسنجه قوز دیمکدر که عربجه جوز دیرلر جیمک فتحیله بر حرف استعلا کبدر
کاف عجمینک ضمیله قبه معناسنه در و نوبت ایروب جنبد دیرلر جیمک و بانک ضمه لریله محصول
بیت ابیلر پرتوی نی طوتماز یعنی قبول ایلمز هر کمه که سرشت و خلقتی پاره فر در حاصلی ایلیلردن نور
و فر الوب متأثر اولمز مصراع ثانی مصراع اولک تنویر و توضیحی ایچون کلمشدر یعنی نا اهل و ناجنسه
تربیه ایلمک قبه اوزرینه قوز قومق کبیدر یعنی قبه اوزره قوز قرار ایلمدکی کبی بد اصله تربیه تأثیر
ایلمز نسل و تبار ایشان منقطع کردن اولیترست و بیخ بنیاد ایشان بر آوردن بهتر که آتش
کردن نشاندن و اخگر گذاشتن و افعی کشتن و بچه نگاه داشتن کار خردمندان نیست نسل
معروف ترکیجه دول دیرلر تبار تانک فتحیله بونده قوم و قبیله مراد در ایشانه اضافه لامیه در این
اسم اشارت قریبدر الف و نون ادات جمعدر ذوالعقولدن اولدیغیچون منقطع انفعال بابندن
اسم فاعلدر فعل ثلاثیسی قطع و مصدری قطعدر انقطاع کسلمک دیمکدر بونک کبی بر اراده اسم فاعل
اسم مفعول معناسنه در کسلمش دیمکدر کردن ایلمک یعنی کسلمش ایلمک حاصلی کسلمک دیمکدر
اولیتر ایکی ادات تفضیلدن مرکب اسمدر اولکیسی عربیدر که اصلنده لامک فتحیله در لامی
مکسور اقومق و اب مجدد ندر پس بونده تأکید ایچون کلمشدر ابیخ بیخ بای عربنک کسره سیله
کوک در بنیاد اصل معناسنه در ایشانه اضافه لامیه در حضرت شیخ تفنن ایدوب قریبدن بعیده
انتقال ایتمیوردی برآوردن بونده چقارمقدر قلع و قمع معناسنه بیخ و بنیاد مقدم مفعولیدر ننه که
نسل و تبار منقطع کردنک مقدم مفعولیدر بهتر یکیرک دیمکدر و که بر سین و تا مقدردر که حرف
تعلیل اتش نشاندنک مقدم مفعولیدر نشاندن لفظ مشترکدر آتش ایله مستعمل اولسه سوندرمک
معناسنه در اما درخت ایله مستعمل اولسه دیکمک معناسنه در عربجه غرس دیرلر غینک فتحیله طا شله
استعمالده بویله در اما انسان ایله اقعاد و اجلاس معناسنه در و بر کمسه یی بر مصلحت اوزره
نصب ایلمکه دیرلر بعض شراح اصلنده نصب معناسنه در و بونده الفا معناسنه در دیمشی
و بعضیسی نصب معناسیله اطفانک مناسبتی چندان واضح دکل اما اجلاس معناسیله مناسبتی
واضح در دیمش ظاهر بودر که معنا اسراکدن ایکیسنده اکاه اولمشلر قنامل اخکر کافک بر یک
فتحیله کوزدیمکدر رقمه معناسنه گذاشتن ترک ایلمک و افعی عینک فتحیله عربیدر انکری یلانه دیرلر

رودسوودروکاغ

اما عجم کسر عینیله او قورلر که سائرلرینی بویله ایدرلر جه یاء عربک فتحی وجیم عجمیله بوری جوصه ده جوزده
دیرلر کار خردمندان لامیه رو مبتدا و نیست خبری محصول ترکیب بیت ساقعله بو ترکیب معقول عاقللر
بیورر که بونلرک اصل و نسلینی منقطع ایلمک اولا ارقدر و بونلرک کوکنی و دبنی یزندن اوزوب چیقارمق
یکدر زیرا اتشی سوندیروب قورینی الا قویوب اعمال ایلمک و یلانی اولدروب یورینی اولدرمیوب
صقلمق و بسلمک عاقللر ایشی دکلدر بعض نسخه ده نشاندن یرنه کشتن یازرکنه لفظا مشترکلر
اولدرمکله اتشی سوندرمک بینده پادشاه بیوردیغنک حاصلی و نتیجه سی بودر که جمیعنی قتل
ایدوب هیچ برینی ترک ایلمک کرک معلوم اوله که اتشدن حکم و افعیدن حکم را یازمق وبچه دن
حکم بر ضمیره ایله شیدن ضمیر یازمق صحیح نسخه لره مخالفتدر ابر اگر اب زندگی بارد هرگز
از شاخ بید بر نخوری ابر بولت زندگی دیرلکدر حیات معناسنه بارد فعل مضارع مفرد غائبدر لازمله
متعدی بینده مشترک بونده متعدیدر یاغدرر معناسنه شاخ دال و بوداغ دیمکدر بید اصافی لامیه در
بید یاء عربک کسریله سکوت اغاجنه دیرلر بر بونده یمش معناسنه در نخوری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب
یمزسن دیمکدر ابر مبتدا و جملهٔ شرطیه خبریدر بارد فعل شرط واب زندگی مقدم مفعولی و فاعلی تحتنده ابره
راجع ضمیر و نخوری جزای شرط و بر مفعول صریحی و از شاخ غیر صریحی محصول بیت بولوت اگر اب حیات
یغدررسه ده هرگز سکوت دالندن میوه ییمزمیشن بونده بار دمجازا یاغدرمق معناسنه در دیمک معناسی
اشتراکدن غافل ایمش بعید دکلدر که دینله ابر اگر زندگی بارد دیمک احتیاج یوق تکلف دوشمش واصلنده
فعل لازمدر بیغمق معناسنه اما بونده یغدرمق معناسی مقصود در دیمک معناسی اشتراکدن اگاه دکل ایمش
با فرومایه روزگار مبر کز نی بوریا شکر نخوری با حرف مصاحبت فرومایه الچق اصل یعنی بد اصل ناجنس
دیمکدر روزگار یوق ازمان واوقات معناسنه در مبر فعل نهی مفرد مخاطب ایلتمه معناسی لا زمیسی مرالمیه
دیمکدر که حرف تعلیلی قمش بوریا یه اصافی لامیه در بوریا بردورلو حصیر در قمیشدن طوقنور
انا طولیده دیار عربده فقرا استعمال ایدرلر زیرا مشهور و معروف حصیردن اوجوزدر شکر نخورنک
مفعول صریحی و از نی غیر صریحی محصول بیت الچق اصلی ناجنس کمسه یه روزکار ایلتمه یعنی ترتیبنه
اوقات و ایام صرف ایلمه و انکله روزگار کچرمه زیرا بوریا قمشندن شکر ییمزسین حاصلی ناجنسه سعی
وکوششن صرف ایدوب اندن صلاح ورشد توقع ایلمک ممکن دکل بوریادن شکر تحصیلنی رجا ایلمک کبیدر
وزیر این سخن بشنید طوعا و کرها بپسندید و بر حسن رای ملک آفرین خواند و گفت انچه خداوند
دام ملکه فرمود عین حقیقتست که اگر در سلک صحبت آن بدان تربیت یافتی یکی از ایشان شدی
اما بنده امیدوارست که بصحبت صالحان تربیت پذیرد وخوی خردمندان گیرد که هنوز طفلست
وسیرت بغی و عناد آن گروه در نهاد وی متمکن نشده است طوعا وکرها تمیزلکله منصوب مصدرلردر
یعنی دیلر دیلمز فارسیجه خواه و ناخواه دیرلر حاصلی ظاهرا مقرو منقاد اولدی اما باطنا کره کوردی
دام ملکه جملهٔ معترضه علم بدیعه ده دعای مشتمل جملهٔ معترضه یه حشو ملیح دیرلر که حرف تعلیل سلک دیزینه

وذیری الکینه

وذیری الکینه دیرلر صحبته اضافتی بیانیه در بدان یاره فرلر دیمکدر یافتی حکایت حال ماضی بولیدی
شدی بوله در امیدوار امیدلی دیمکدر زیرا اوّل ادات نسبتدر که حرف بیان بصحبت با حرف سبب پذیرد
فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده غلامه راجع ضمیر در گیرد فعل مضارع عملده سابق کبی که حرف تعلیل
هنوز الان دیمکدر یعنی تعدی معناسنه در عناد سرکشلک ان گروهدن مراد دزدلر نهاد
مذکور کلامی خلقت و طبیعت دیمکدر متمکن ثابت دیمکدر محصول ترکیب وزیر چونکه پادشاهدن مذکور
کلامی ایشتدی ظاهرا طاعتله و باطنا کراهتله کبندی و پادشاهک حسن رای و تدبیرینه آفرین اوقودی
یعنی تحسین ایلدی دخی دیدی اول نسنه که پادشاه دائم اولسون بیوردی عین حقیقتدر زیرا
اگر بو اغلان اول یرامزلرک مصاحبتی دیرلسه و انلرک حراصندن تربیت بولسیدی بیوردیغی انلرک
بری اولوردی اما بن امیدلیم که صلحا مصاحبتی سببیله تربیت قبول ایلیه و عقلا خوینی طوته زیرا
الان تازه اوغلاندر و اول حرامیلرک کینک یعنی و عناد طریق و روشی طبیعتنده ثابت اولوب
قرار طوتمشدر بونده طفل بیوردیغی مجاز طریقیله در زیرا بیوقاردن نوخط جوان بیورمشدر پس ایکی کلام
تعرض ایدرامدی طفل بیوردیغی تازه لکله تعبیر ایلمک کرکدر که تناقض لازم کلمیه کی از ایشان شدی
فقره سنک اولینه واو عاطفه ایراد ایلین شرطی خواسته قومشدر و حقیقتی همزه مجتلبه ایله ازلر
املا و خطا المتنده عین حقیقتست دن صکره حرف تعلیلی یعنی که حرفنی ترک ایدنلر مقصوده واصل
اولممشلر در حدیثست که ما من مولود الا و قد یولد علی فطرة الاسلام ثم ابواه یهودانه و
ینصرانه و یمجسانه واو حرف حال و در حرف ظرف حدیثست تقدیری در حدیث وارد روشدر
که حرف بیان و رود ما حرف نفی من حرف صله برین متعلق ذکر مولود اسم مفعولدر طوغمش
معناسنه بونده ولد مراد در الا حرف استثنا و او حرف حال قد حرف تحقیق یولد فعل مضارع
مفرد مذکر غائب مبنی للمفعول علی حرف جر یولد به متعلق فطرة مجرور در علی ایله معناسی خلقتدر
اسلامه اضافتی لامیه در ثم حرف عطف ابواه تثنیه اب در تغلیب طریقیله یعنی ابی ام تغلیب
ایلمش لفظا مرفوع مبتدا ضمیر مجرور محلا مضاف الیه مولوده راجع یهودانه مولوده راجع
ضمیر له فعل مضارع تثنیهٔ مذکر غائب مبنی للفاعل لارتفعیل بابندن الف ضمیرا بوانه راجعدر یهودی
ایدرلر و ینصرانه یهودانه کبیدر نصر خصوصدن نصرانی ایدرلر دیمکدر نصران شام ده بر کویک اسمیدر
بودین اول کوییک خلقندن ظهور ایلدیکیچون انکا نسبت ایدوب نصرانی دیرلر و یمجسانه
سابقلر کبیدر بابنده و صیغه ده مجوسی اتش طپنه دیرلر فارسیجه گبر دیرلر کاف عجمک فتحیله یعنی
مجوسی ایدرلر دیمکدر محصول معنا موالیددن بر مولود طوغماز الا خلقت الاسلام اوزرینه
یعنی دین اسلامه قابل و ایمانه مستعد خلق اولور شویله که کندی حالی اوزره قالوب خلاف دین
اسلامه بر کمسه یه مقارن اولمزسه مؤمن موحد قالور پس ابا یسی وانا یسی انی یهودی ایدرلر
یهودیلرسه و نصرانی ایدرلر نصرانیلرسه و مجوسی ایدرلر مجوسیلرسه و برک بو حدیثی قوقندن

رد سه وزرقوسعدی علی وکاغ

رد سه وزر
روایت سعدی علی

روایة سعدی علی مع وسه وزرق ... شعی وکاغ

فهم اولنور که مذکور پسر طفل اوله لیکن حکایه نک اوی جوانلکنی کوسترر علی کل حال حکایه تعارضدن
سالم اولمز الا تجوزه ارتکابله معلوم اوله که وزیر کلامنی حدیث شریفله تأییدایلدکی کبی بوایکی
بیتله تأیید ایدر قطعه پا بدان یار گشت همسر لوط . خاندان نبوتش کم شد . پا حرف صله
و یا حرف مصاحبت بدان بدک جمعیدر یارا مزلر دیمکدر یار بولداشی گشت فعل ماضی مفرد غائب
اولدی دیمکدر همسر بوندن باشداشی دیمکدر حضرت لوط علیه السلام خاتونی مراد اولنور خاندان
اهل بیت معناسنه در نبوته اضافه لامیه در شین ضمیر حضرت لوطه راجعدر یعنی حضرت لوطک
علیه السلام سعیمرلک خاندانی واهل بیتی کم شد کاف عجمیله یعنی ضلالته دوشدی محصول بیت
حضرت لوطک عم خاتونی یاره مزلره باجوده یاره مزلرله یار اولدی یعنی یاره مزلرله قوشلدیغیجون
حضرت لوطک عم اهل بیتی اولدی یعنی ضایع اولدی حضرت شیخ دیمک استرکه مذکوره خاتون
حضرت لوطک علیه السلام همسری یکن وجوم نبوت اولشیکن یعنی منبع هدایت اولان نبوته
اضافتله شرف بولمش خاندان عظیم الشان ایکن ضلالت اهلینه قوشلمغله ضایع اولدی غرض
یاره مزلرله مصاحبت ایدوب بدکارلرله یار اولمه نک طبیعت انسانیه ده قوتی تأثیری بیاندر
نبوتش ضمیرینی همسره ارجاع ایدوب معناسنی اول خاتونک نبوتی خاندانی ضایع اولدی
دیمن خاتونه نبوت اثبات ایلمش بوخود جائز دکل سک اصحاب کهف روزی چند
پی نیکان گرفت مردم شد . سک سینک فتحی و کاف عجمیله کلب دیمکدر یعنی ایت اصحابه اضافه
لامیه در و کهفه کذلک مغاره کهف دیرلر اصحاب کهفه اضافه اونی ملابسه ایله در بوکجه یلر
انده یاتوب انده کم اولدقلریچون ندر روزی یا حرف وحدت چند جیم عجمک فتحیله نیچه دیمکدر بوندن
ای عجمک فتحیله ایزوار دمعناسنه در نیکانه اضافه لامیه در نیکان نونک کسریله وکاف عجمیله
نیکک جمعیدر ایولر دیمکدر گرفت فعل ماضی مفرد غائب طوتدی دیمکدر فاعلی تحتنده ضمیر سکه راجعدر
مردم بوندن انسان دیمکدر محصول اصحاب کهفک سککی بر نیچه کون ایولر ایزین واردین طوتدی
یعنی ایلدی اویدی و مردم یعنی انسان مرتبه سنه واصل اولدیکه انسانیله بله جنته کیره کیرسنکه
مشکوه الانوارده بیوررکه عجل ابراهیم وکبش اسماعیل وناقه صالح وثور موسی وحوت یونس
وحمار عزیر ونمله سلیمان وهدهد بلقیس وکلب اصحاب کهف وناقه محمد صلوات الله
علیهم اجمعین بونلر جمیعا قوچ صورتنده جنته داخل اولورلر پس بوندن سک قیامتده ادم
صورتنه متمثل اولوب جنته کیره کرک دیمن معنالر سویلمش مردم بوندن مفرد در مردم معناسنه در
دیمن مردمی بلمزمش حضرت لوطک علیه السلام زوجه سی حکایه سی واصحاب کهف قصه سی
کتب تفاسیرده و شروح احادیث شریفه ده مفصل یازدیغیچون بونده بیانی ترک اولنمشدر
این بگفت وطائفه از ندمای ملک باو بشفاعت یارشدند تا ملک از سر خون او در گذشت
وگفت بخشیدم اگر چه مصلحت ندیدم این بگفتنک فاعلی وقائلی وزیر شفیع در طائفه یا حرف وحدت

کم

روز شمع جکاح

روز شمعی

وهمزه حرف توسل ندما ظاهر بودر که بوندن ندما مصاحبلر معناسنه اوله اما لغتده بوجمع بولنمز
بلکه ندیم باده مصاحبنه دیمشلر وجمع ندام کلور کسر نونله دیمشلر ملکه اضافه لامیه با حرف مصاحبت
او وزیره راجعدر بشفاعت با حرف ظرف یار بولداشی بوندن قرین مراد در تا حرف تعلیل
سر خون اوسا تقا تحقیق بیان اولدی یعنی قانی هو وسودا سندن در حرف تأکید گذشت
کچدی بخشیدم فعل ماضی متکلم وحده بغشلدم دیمکدر محصول ترکیب وزیر شفیع بو حالتی سویلدی
دخی بو ایکی بیتی اوقودی و پادشاه مصاحبلرندن بر طائفه انکله شفاعتده یار اولدیلر تا که
پادشاه اوغلانک قاننی دوکمک هواسندن دخی کچدی وقانی سکا بغشلدم اگرچه که
ایو و مناسب کورمدم رباعی داني که چه گفت زال با رستم گرد . دشمن نتوان حقیر
و بیچاره شمرد . داني فعل مضارع مفرد مخاطبدر استفهامی متضمن که حرف بیان زالدن
بوندن رستم دستانک باباسی مراد در گرد کاف عجمک ضمیله بها در دیمکدر اضافه لامیه در
دشمن شمردک مفعول اولی و حقیر مفعول ثانیسی بیچاره حقیره معطوف شمرد بوندن مصدر معناسنه در
زیرا نتوانه رابطه استقبالیت ملحوظ لازم صایمق دیمکدر دیدیم بسی اب از سر چشمه خورد
چون بیشتر آمد شتر و بار ببرد . سر چشمه بکار ایشی دیمکدر خرد خانک ضمی ورانک سکونیله اوق
دیمکدر از اوجون معناسنه شتر دوه بار بوندن یوکدر حمل معناسنه کسر جاییله محصول رباعی خطاب عام
طریقیله بیورر بلورمیسن رستمک باباسی زال پهلوان و بهادر رستمه نه دیدی بوندن نصکره اوچ
مصراع مقول زالدر یعنی دشمنی حقیر وبیچاره صایمق اولمز حاصلی زبون اعتقاد ایلمک اولمز
بو بیت مقام تعلیلده در زیرا چوق کوردک که اوجدن و ازاجون بکار باشندن صوجیون که
زیاده کلدی دوه یوکیله کتوردی یعنی کاه اولورکه دشمن قوتلنور و ایزن سن مدیکک ایشلر
ظهور ایدر رباعی بر نیه قطعه یازنلر بلمزمش رستم گرد کاف عربیله دینلیده خطا ایلمشلر فی الجمله
وزیر پسر را بنجانه بر او دنباز و نعمت بپرورد و استادان ادیب بتربیت نصب کرد تا حسن
خطاب ورد جواب وسائر آداب ملوکش بیاموختند تا در نظر همکنان پسندیده آمد بار
وزیر از شمایل اخلاق او در حضرت ملک شمه میگفت که تربیت دروی اثر کرده است
وجهل قدیم از جبلت او بدر برده ملک را ازین سخن تبسم آمد وگفت بیت عاقبت
گرگ زاده گرگ شود . گرچه با آدمی بزرگ شود . فی الجمله حاصل کلام بعض نسخه ده استاد
وادیب وار و عطفله واقعدر فی الحقیقه بیاموختند مقالات کلمه لرینه مناسب بودر و سیجعده
بونی اقتضا ایدر نعم الحمل بیوررلک ونصب کردک فاعلی وزیر مذکوردر کرو ندیا زنلر فاعل حفظ
سنی ایلمشلر وسجعده غافل اولمشلر ادیب فعیل بمعنی فاعلدر ادب تعلیم ایدجی کمسه
ادیبدن حکومرا یازنلر نسخه لره مخالف یازمشلر تا حرف تعلیل حسن خطاب یعنی جمله
لطف واحسان ایله تکلم وخطاب ایلمکی ورد جواب یعنی رد جوابی حسن لطافتله حاصلی وجه معقولله

در

روزاسی سندر علی

روزاسی سندر علاء سروری

زرسوری وشمعی

زرسوری وشمعی

جواب ردّ ایلیکه سایر بونده جمیع معناسنه در اداب ملوک لایه در پادشاه یاران لایق اولیه دیمکدر شینی
بسره راجعدر تا حرف تعلیل در حتی معناسنه ممکنان حانک فتحی و کاف عجمک کسریله لفظ مشترکدر
جمیع و اقران و امثال بنیه حاصلی اسم جمعدر شمایل شمائک جمعیدر شینک کسریله و اخلاق خلقک
جمعیدر خانک ضمی و لامک ضمی و سکونیله عطف تفسیری قبیلندندر خوبلر دیمکدر حضرت بونک کبی یرده
حضور معناسنه در شمه بونده از اجوع معناسنه در یا حرف وحدت و همزه حرف توسل همزه حرف وحدتدر
دیو بلمزمش که حرف رابط مقول و قولدر تربیت کافلان مصدرک فاعلنه اضافتیدر در حرف ظرف
و یا حرف صله وی ضمیر بسره راجعدر تربیت عاقلان مبتدا اثر کرده است خبری جبلت خلقت معناسنه در
بدر بره لغتده طشره ایلیتمش دیمکدر اما مراد اخراج و ازاله در ملک را بونده را حرف صله در تبسم
کلمه‌سنک حاصلی خنده کلدی و بو بیتی اقودی کرک ایکی کاف عجمیله و اتولکی مضموم‌مدار و راساکن
و یا ادیع اندله دیمکدر هزرک هانک و زاینک ضمه‌لریله و رانک سکونی و کاف عجمیله اولور و بویک
معناسنه در هزرک شود بویک اولور دیمکدر محصول کلام و زیرا اوغلانی اوینه ایلتدی و نازو نعمتله
بسلدی و استادلر اوغلانک تربیه‌سنه نصب ایلدی تا کم حسن و خطابه و ردّ جوابی اکا
تعلیم ایلدیلر و جمیع سلاطین اداب و ارکانی اکا اوکرتدیلر حتی جمیع و اقران و امثال منظورنده
مقبول کلدی سوره اول کلام معناسی افهام ایدرکه وزیر اوغلانی اوغل ایدنمش اوله که انکله بو قدر
تقیید ایلمشدر برکره وزیرانک شمایل و اخلاقندن پادشاه حضورینه بر مقدار ینه سویلدیکه
عقلا تربیه‌سی اکا تأثیر ایلمشدر و جهل قدیمی انک خلقت و طبیعتندن چقارمش پادشاه
بو سوزدن کلمک کلدی و دیدی عاقبت قورد دن قورد اولورلر اگرچه که انسان ایله بیوردی قوردانک
انسان التندن ده بیورسه ده بر تجلیلی ترک ایلمزکه تربیت عاقلان ما جعلنا وزیرک مقول
قولنه داخل اولمیوب بلی که حضرت شیخ وزیرک مقصودینی بیان ایراد ایلمک ایچون کلمشدر
دیو کلامک روحنه داخل اولمامشی تناقض سالی دو بری برامد طائفه او باش محله در
و بیوستند و عقاد مرافقت بستند تا بوقت فرصت وزیر را با دو پسرش بکشت و نعمت بی
قیاس برداشت و در مغاره دزدان بجای پدر بنشست و عاصی شد ملک را خبر کردند
دست تحیر بدندان گرفت و گفت سالی یا حرف وحدت بریو بو تربیت و رعایت اوزره
کلدی یعنی بو حال اوزره برایکی ییل کچدی طائفه همزه اضافتیچون کلمش وحدت ایچون
کلمشدر دیو خطا ایلمش او باش دن بونده لوندلر مراد در او باشه اضافی سامعه در و محله در
اضافی لامعه در در حرف صله او ضمیری بسره راجعدر بیوستند اولشدیلر و قوشدیلر حاصلی
مختلط اولدیلر عقد عینک کسریله بو عموم و ایلکی مرافقت اضافتی سامعه در تا بونده حتی معناسنه
بوقت فرصت با حرف ظرف و اضافی لامعه در محصول مرکب برایکی ییل بو حال مذکور اوزره
کچدی وزیرک محله‌سی لوندلری او غلنه قرشدی و انکله الشدیلر و حتی بولدا شلوع عقد ینی بغلدیلر

ردّ شمعی

ردّ کافی

ردّ کافی

در

بلر

یعنی اتفاق ایلدیلر تا فرصت وقتنده وزیری ایکی اوغلیله قتل ایلدی و بی حد و قیاس نعمت قالدردی
و حرامیلر مغاره‌سنده پدرینک یرنده اوتوردی و عاصی اولدی سوق کلامدن فهم اولنان بودر که
مذکور پسر سردارلری اوغلی اوله پادشاه ایدیجک حیرت الینی دندانیله طوتدی یعنی الینی حیرتدن
ایصردی و دیدی شمشیر نیک از آهن بد چون کند کسی ناکس بتربیت نشود ای
حکیم کسی شمشیر شینک فتحی و کسریله قلیج نیکه اضافتی سامعه در قلیج کندک معمول صریحیدر و از آهن غیر
صریحی بد اضافتیده سامعه در زیرا مزد مردن دیمکدر چون واو اصلیله استفهام انکاریچون مقیددر
کسی یا حرف وحدتیله فاعل کندر ناکس ایچون و نه الاصل دیمکدر بتربیت با حرف سبب نشود فعل نفی
مستقبل شود یدندن اولمز دیمکدر اسمی تخفیفدر ناکسه راجع ضمیر و خبری کسی در ای حکیم معترضه
محصول بیت پادشاه حیرتندن الینی اصردی و دیدی ای قلیج پاره مزد مردن نیجه ایدر بر کمه یعنی
بر سنه‌نک که اصلی پاره مزد اوله انی بر کمه نیجه ایی ایدر امدرای عاقل ناکس و دنی الاصل تربیتیله
کمه اولمز حاصلی اصلی پاره مزد تربیتیله ایی اولمز نشود دی مشد بندن اشتقاق ایلیوب مصادر احوالندن
غافل ایمش باران که در لطافت طبعش خلاف نیست در باغ لاله روید و در شوره بوم
خس باران یغمورکه حرف رابط صفت لطافت طبع لامیه شین بارانه راجعدر خلاف
فرقک نا علیدر در باغ رویدک ظرفیدر و لاله مفعولیدر اگر متعدی اعتبار اولنورسه تعظیمی طر
ولازم اعتبار اولنورسه لاله مبتدا و روید خبری و رویدک صله‌سی بر مقدر نسنه اولور مثلا از سیبش
و ازوکبی در شوره در باغه معطوف در بوم یردر زمین معناسنه پس شوره بوم چوروک یر دیمکدر
که انده اوت بتمز خس خانک فتحیله چور چوب معناسنه در محصول بیت باران که انک لطیف
طبعنده خلاف یوقدر یعنی هر یرده طاتلی یغار ریح هر یرده کرک یغار بویله ایکن باغده لاله بتورر
و شوره یرده چور چوپ بتورر پا چونکه انک سببیله باغده لاله بترر و چوروک یرده خار و خس حاصل
حریرکرنیه استعدادی واریسه انی بتورر معلوم اوله که سیدی علی زاده ظاهر بودر که روید
رویاند معناسنه در اشتراک و یا مجاز طریقیله دیدوکنه سروری اعتراض ایلمش لیکن اعتراضی
قانون مناظره اوزره دکلدر فتامل و شوره بوم چوروک یر دیدوکنه ده داخل ایلمش که مفرد
ظن ایلمش دیو حال بوکه تفسیرده جمیع بر جمله افراد اکلنمز زیرا عربی تفسیرده ارض ذات
ملح دیمش و ترکیبده چوروک یر بیس دخل یرنده دکلدر لفظ شوره مضاف در بوم لیکن ضرورت
وزنیچون حذف اولندی دیدیکی ده فاسددر زیرا اصلی بوم شوره ایدی اضافتله صکره اضافتدن
قطع ایدوب ترکیب فرجی ایلدیلر بالفعل اضافت دعوا ایسه فاسددر روید رستن دن اشتقاق
ایلیوب اشتقاق احوالنی بلمزمش زمین چون شوره سنبل برنیارد در وتخم عمل ضایع
مکردان زمین شوره سامعه در بوم شوره کبی نته که ذکر اولندی زمین مبتدا بر نیارد فعل نفی استقبال
مفرد غائب لغتده یوقاری کتورمز دیمکدر اما بونده حاصل ایلمز و بترمز دیمکدر خبر مبتدادر و سنبل معلوم مفعولیدر

ردّ سروری

ردّ سروری

ردّ شمعی

وضمیری زمین شوره راجعدر تخم عمل سامه مکردان فعل نهی مفرد مخاطب ایلمه دیمکدر تخم عمل
مفعول اولی وضایع مفعول ثانیسی محصول بیت جورق یرهرکز سنبل برنمرد پس زمین شوره ده تخم
عملکی ضایع ایلمه یعنی سنبل بتورمکیچون اکاسعی وکوشش ایلمکه بی فایده در تخم عمل عبارتلرینی واو عاطفه
ایله ایراد ایلینلر مغنایه واصل اولمه مشلر نکویی بابدان کردن چنانست که بدکردن بجای نیک مردان
نکویی یا حرف مصدر ایلک دیمکدر بابدان با حرف صله کردنک نکویی مفعول صریحی وبابدان غیر صریحی وبجای
غیر صریحی جای عجمده وجوه معناسنه اولنجه با حرف ظرف اولور اما متیم اولنجه با حرف صله در واضافه لامیه در
نیک مرد ترکیبی مزجی در اصلنده مرکب اضافی ایدی یعنی مرد نیک صکره اضافه نسخ ایدوب
ترکیب مزجی ایلدیلر قانونلری بودر مردان الف ونون ادات جمعدر محصول بیت یاره مرلره ایلک
ایلمک یاره مزلره ایلمک کبیدر یعنی یاره مرد رجالا یاره مرلره رعایت وتعظیم ایلمک ایلیره
اهانت وتحقیر ایلمک کبیدر نا معقول القدره یاخود مراد بواوله که یاره مرلره رعایتک عوضنی اهانتلر
وایلیره اهانتک عوضنی رعایتدر زیرا بددن بدکلور نقدر که ایلک ایلسک ونیکدن نیک
هر نقدر یاره مرلره ایلسک والله اعلم حکایت سرهنک زاده را بر در سرای اغلمش
دیدم که عقل وکیاستی وفهم وفراستی زاید الوصف داشت هم از عهد خوردی آثار بزرکی
در ناصیه او پیدا سرهنک چاوش وجری باشی لغتنده بو ایکی کمسیه تعیین ایلمش پس
نیجه کمسیه تعمیم ایلین یانلدی تعمیم ایلمش زاده ده یا حرف وحدت ومفرد حرف توسل
ورا ادات مفعول بر ظرفیت افاده ایدر در سرای اضافه لامیه در داغلمشه اضافتده بو مله در
اغلمش مفرده نک ولامک ضمی وثینک سکونی ومیمک کسریله جنکیز خان نسلندن بر پادشاهک
اسمیدر پس ایکی ضمه ایله دینیلو ابهام ایلمش لرکه حرف را بربط صفت کیاست زیرکلک
ویا حرف تنکیر فراست عطف تفسیری کبی در ویا حرف تنکیر زاید الوصف وصفدن بیرون
عهد خوردی لامیه عهد زمان وخرد اواو بونده کوچک مراد در ویا حرف مصدر در اثار
اثر کجمعدر بونده نشانلر مراد در بزرکیه اضافه لامیه در ویا حرف مصدر ناصیه لغتده الن
اوزرنده اولان صچه دیرلر اما بونده الن مراد در یعنی پیشانی سیالاح واضح دیمکدر محصول
هرکس سلطان اغلمش قپوسنده بر سرهنک زاده کوردم که عقلی وزیرکلکی وفهم وفراستی
وصفدن زیاده ایدی یعنی بواوصاف تقریر وتعبیردن ووصف وبیاندن بیرون ایدی
اوافلغی زماننده ذی الولوم اثاری ودولت وسعادت نشانلری النده ظاهر وهویدا
ونمایان ایدی یعنی عظیم الشان اولیجغی کوچکلکندن معلوم ایدی بیت بالای سرش
زهوشمندی ٭ می تافت ستاره بلندی ٭ بالا بونده اوست معناسنه در بعضیه فوق دیرلر
سر ده اضافه لامیه در شین ضمیری سرهنک زاده یه راجعدر زا حرف ابتدا هوش اوجهدر
یعنی عقل منداد است نسبت یا حرف مصدر می تافت حکایت حال ماضی بلدر ایدی یعنی تابان ودرخشان

اولوردی دیمکدر زهوشمندی بوشعلنه متعلقدر ستاره فاعل متافقدر بلندیه اضافه بیانیه در بلند
بوجه دیمکدر رفعت معناسنه محصول بیت سرهنک زاده نک باشی اوزره اوصلی لغتندن رفعت
کوکبی تابان ودرخشان ایدی یعنی کوچکلکندن صاحب عز وسعادت اولجغنه سیماسی دالالت
ایدر حاصلی جبیننده اثار سعادت ودولت تجلی لامع ودرخشاندی بالای سرش اولننده تقدیر
ایدوب در بالای سرش دینی فارسی بلمزمش زهوشمندی ستاره بیاندر دینی ایه بیان
ایلمش فی الجمله مقبول نظر سلطان امد جمال وصورت وکمال معنی داشت که حرف تعلیل
جمال کوزللکدر حسن کبی صورتدن مراد شکلدر یعنی روی ومعنادن اخلاق واطوار یعنی امور باطنه
داشت لغتنده طوتدی دیمکدر اما استعمالده وارلقدن عبارتدر محصول ترکیب حاصل کلام
مذکور جوان منظر سلطانک مقبولی کلدی یعنی پادشاهک مقبولی کلدی یعنی اولدی زیرا شکلی
وصورتی کوزل وکمال اخلاق واطواری ایدی حاصلی ظاهر وباطنی معمور ایدی زیرا هم حسن
صورتنه وهم کمال سیرته مالکیدی وحکما کفته اند توانکری بهنرست نه بمال وبزرکی بعقلست
نه بسال توان مطلق قوتدر وکر کاف عجمک تنخیله کاردن مخفف ادات فاعلدر حی معناسنه
توانکر ترکیب اولنفله غنی معناسنی افاده ایدر که ترکیجه بای دیرلر ویا حرف مصدر در با حرف مصاحبت
وهنر صنعت وصنعتده مهارته درلر اما استعمالده عیبه مقابلدر که عرمنقبت دیرلر میمک وقافک
وبانک فتحه لریله مقابلی منقبت در عیب معناسنه بزرک اولوق یا حرف مصدر اولوق دیمکدر بونده عظمت
ونباهت شان مراد در محصول ترکیب وحکما وعقلا دیمشلر که غنیلق ویالوق هنر ایله در
یعنی معرفت کمالله در مالله واسباب دنیویه ایله دکلدر واولولق وبیوکلک عقلله در بیلله
دکل یعنی سن وساله وچوق یشامغله دکل یعنی عقلا نظرنده عاقل وکامل جوان نادان پیر سالخوردهدن
معزز ومکرمدر حاصلی عقل وکمال اولمنجه چوق یشامق فایده ایلمز دیمکدر ابنای جنس
او بروحسد بردند وبخیانتی متهم کردند ودر کشتن او سعی بی فایده نمودند ابنای جنسدن
مراد سایر چاوش زاده لردر با حرف مصاحبت خیانت موصوف ویا حرف وحدت یا شمرا ایراد ایدنلر
جمیع نسخه لره مخالف یازمشلر کشتن او مصدرک مفعولنه اضافتیدر محصول ترکیب او سرهنک
زاده نک ابنای جنسی اکا حسد ایلدیلر یعنی پادشاهک منظور ونظر ومقبول خاطری اولدیغی
قسقندیلر وبر خیانتله انی متهم ایتدیلر وبی فایده سعی کوستردیلر اما کارکیر اولمدی مصراع
دشمن چه کند چو مهربان باشد دوست مهر محبت وبان ادات فاعلدر حی معناسنه محصول
مصراع دشمن نه ایلمکه قادر در چونکه دوست اهل محبت وشفقت اوله یعنی برکمسه که برکمسنه
دوست ویار ایدینه دشمن بیک درلو اغوا ایدرسه ده مسئلی بوزلمز ملک پرسیدکه موجب
خصمی ایشان درحق تو چیست کفت درسایه دولت خداوندی همکنانرا راضی کردم
مکر حسود راکه راضی نمی شود الا بزوال نعمت من که حرف بیان موجب بونده سبب معناسنه در

اصافی لامه درحضم بوندن دشمن درو یا حرف مصدار و همزه اضافتیچون کلمشدرکه لامیه در
سایهٔ دولت سایه خداوندیه اضافتدن بویله در یا حرف نسبت ممکنان جمیع راادات مفعول
مکرادات استثنا حسود راراادات مفعولکه حرف تعلیل الا حرف استثنا با حرف مصاحبت
زوال مصدار درزال یزوازدن یعنی نعم‌لرینک اجوف واویسندن کتمک معناسنه نعمة اصافی مصدرکه
فاعلنه اضافتیدر ومنه اضافت لامه در محصول رکسب پادشاه بونک خصوصنده بدخواهلرک
ایلدکاری مکر وحیله یه مطلع اولیجق بوکه سؤال ایلدیکه انلرک سنک حقکده حصوتلرنیک سببی ندر
یعنی عداوتلرینه باعث ندر بسر دیدیکه پادشاهک سایهٔ دولتنده جمیع قیمی قوللرنی راضی ایلدم
الا حسودکه راضی اولمز الا بنم نعمتمک زوالیله مرادلری بنی بابمسعادتکزدن مهجور ونعمتکزدن
دور ایلمکدر دولت واقبال خداوندی باد دولت واقبال بونلمک کبی یرلرده عطف تفسیری
قبیلندندر خداوندی اصافی لامه درو یا حرف نسبت در با دموقع دعاده فعل امر غائب صیغه
سیدر یعنی پادشاهک دولت واقبالی اولسون دیمکدر صحیح نسخه‌لرده بویله واقعدر تقدیری
دائم وباقی وثابت وباجاویدر بس بوالفاظلک بریسنی کتابتده اثبات ایدنلر صحیح نسخه‌لره
مخالف ایتمشلر وقتاکه بسر الاحزوال نعمت موج دیدیسه لازم اولدی پادشاهک دعاسیله
تعقیب ایلمکه اگرچه رومده عادت ابتدای کلامده دعا ایلمکدر مثلا سلطانم صاغ اولسون
دیرلر اندن صکره تکلمه ابتدا ایدرلر توانم آنکه نیازارم اندرون کسی حسود را
چه کنم کوز خود به رنج درست توانم فعل مضارع متکلم وحده در توانیدندن قادرم دیمکدر
ان ایسم اشارتدر وبرا مفعولدر تقدیری توانم انرا درکه حرف بیاندر نیازارم فعل نفی
استقبال متکلم وحده بوندن متعدیدرا بخنیم دیمکدر لازمده کلور انجنیم معناسنه اندروندن
مراد خاطردر حرف دیبن اصابت ایلمهمی کبیه اصافتی لامه در حسود راراادات
مفعولکنم فعل مضارع متکلم وحده درکیلدندن بوندن ایلیم دیمکدر تقدیری چه چاره کنم
حسودکنمک تقدم متعولیدر وجه مفعول ثانیسی کوکه حرف تعلیل واو ضمیر حسوده راجعدر
خود بوندن رومده ضمه ایله واو رسمیله کندی معناسنه دررنج با حرف ظرف رنج رانکه نتیجله زحمة
دیرلر با متضمن اولدیغی معنای ظرفیتی تأکید ایدر یا به حرف زائددینلر زائد دیمشلر درست
سین واتا ادات خبردرهمزهٔ مجتلبه ایله یا زنلر همزهٔ زائده یا زمشلر محصول رسب قادر م اکله
کمسه نک خاطرنی برنشان و دلینی رنجیده ایلیم یعنی هیچ بر وجهله کمسه ازار ایلیم اما
حسوده نه چاره ودرمان ایده یم که او کندیدن رنج وبلاده در یعنی حسد ممتنع الازاله
بر ذاتی وجبلی مرضدر انی ندن رفع ایدوب ازاله سینه قادر دکلم بمیر تا برهی ای
حسود کین رنجیست که از مشقت ان جز بمرگ نتوان رست بمیر یا حرف تأکید بمیر
فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر عزبجه میت دیرلر تا حرف تعلیل برهی یا فوق استثنا رمی

رانکه نتیجله فعل مضارع مفرد مخاطبدر بوندن قورتلمه دیمکدر کیبی اصلنده که ایدر درکه حرف
تعلیلدر وابن اسم اشارت در حسد رنجیست یا حرف وحدت کم حرف رابط صفت مشقت آن
اضافی لامه در ور رنجه اشارت در کمسه کب یا حرف مصاحبت مرک موت معناسنه در رست بوندن
رستن معناسنه درزیرا نتواندن بوی استقبالیت واردر محصول رسب ای حسود آوارهٔ کم مرض
حسدن خلاص بوله سین زیرا بوحقد وحسد بر المدرکه انک مشقتندن موتدن غیری علاجه
خلاص بولمق ممکن دکل یعنی حقد وحسد بر مرضدرکه چاره ودرمان موت وفوتدر زیرا امر
ذاتی وجبلیدر شوره بختان بارزو خواهند مقبلانرا زوال نعمت وجاه
شوربخت بوندن بدبخت معناسنه دراصلنده قرشی مورشی طالعلی دیمکدر الف ونون ادات
جمعدر شوربختان مبتدا وخواهند فعل مضارع جمع غائب خبر مبتدا ایسترلر و دیرلر بارزو
با حرف مصاحبت وازر الف ممدودیله شوق واشتیاق معناسنه در خواهنده متعلق
یعنی مفعول غیر صریحی مقبلان اصحاب اقبال معناسنه در الف ونون ادات جمعدر ورا ادات
تخصیص زوال خواهندک مفعول غیر صریحیدر ونعمة اصافی مصدرک فاعلنه درو جاه نعمته معطوف
جاه منصب معناسنه در محصول رسب بدبخت وبرکشته طالع اولانلر اهل اقبال ودولتک ازروسی
اشتیاقیله نعمت وجاهلرینک زوالنی استرلر یعنی کندیلری کبی تمام عالمی شوربخت
وبی نعمت وجاه اولدقلرین استرلر بیت اربخاتی سوریمشی بیقلانی
اکبیچون هب کوزلکلری وفا اولسون دیرم کر نه بیند بروز شپره چشم چشمهٔ افتاب
چه گناه نه بیند فعل نفی استقبال مفرد غائب در بیندندن اگر کورمز سه دیمکدر بروز
با حرف ظرف روز بوندن کوندز معناسنه درکه عربجه نهار دیرلر شب پره اصلنده وصفتر
شبله بر بونون کبی اوچیجی معناسنه صکره یاره سه جنسنه اسم اولدی پس چشمله وصفتر
اولدی کیجه کوربه کوندز کورمیوب کمسیه یارسه کوزلی دیمکدر چشمهٔ افتاب بوندن عین
الشمس معناسنه در کلش چشمه سی اصافی عامه درراو حرف اختصاص چه گناه
تقدیری چه گناه هست محصول رسب اگر یارسه کوزلی اولان کمسه کوندز کورمزسه افتاب چشمه
سنک نه گناهی وار یعنی او شخصک کوندز کورمدکی افتابک قصورندن دکلدر بلکه کندینک
اورمضندندر بونک تقدیری چشم شب پره ایلیبن وصف ترکیبدن اکاه اولمدغندن
ترکیب اضافیه ارتکاب ایلمش واگر روزه شب پره نک کوزی کورمیه نه دیلیوده انر
کتمش مصراعثانینک مضایسی افتاب چشمه سینک نه گناهی واردر زیرا بوقباحت شمشدن
دکلدر بلکه یرا منک کندو سنلدندر دیینده مصراع اولده ایلدکی خطانی تأییدو تأکید
ایلمش بعض شراح سب پره عبارتنک اصلی شب پرنده در دیمش وبعضلر رد ایدوب
رواشب پره اصل وضع اوزره لغتدر دیمش وبعضیسی حق بودرکه شب پرنده دن مأخوذ

روسوری وشمعی وکاج

روسوری

روایت سدی علیه وسوری

روایت سدی علیه وسوری

کیبیدر

کیبی

روایت سدی علیه

روشمعی

نجبه

روشمعی

اولمغله مانع یوقدر دیمش لیکن حق بودر که اوچی اضافت ایلمشلردر زیرا اصلنده تیره شب در سائر مشتقاتدن اولان وصف ترکیبیلر کبی شبیره چشمک معناسنه ارعینه دیمک معلومدر که ایکی اولکیلر کبی وصف ترکیبیدن اگاه دکل ایمش راست خواهی هزار چشم چنان کور بهتر که افتاب سیاه راست بوننده کرچک و طوغری معناسنه درخواهی فعل مضارع مفرد مخاطب دردیلرسک معناسنه یعنی معنای شرطی متضمندر جواب حق بودر که دیمکدر هزار بیک دیمکدر عربجه الف دیرلر لامک سکونیله اسم عدد در مبتدا واقع اولمش چشم چنان موصوفک صفتنه اضافی قبیلندندر و تمییز هزار کور مبتدای ثانی بهتر خبری وجملهٔ اسمیه خبر مبتدای اولدر که من تفضیلیه معناسنی متضمندر افتاب مبتدا وسیاه خبری محصول حسب طوغریسن دیلیوب کرچکی استرسک بیک بویله کوزلونک کبی کوزی کور اولمق یکدر قرص افتاب سیاه اولمقدن زیرا بیک شب بر کوزلولمه اعمی اولمقدن عالمه ضرر مترتب اولماز اما افتاب سیاه اولمقدن تمام عالمی ظلمت قپلار اگر خواهی که هزار چشم چنان یعنی شب بر چشمی کبی کور اولمق یکدر افتاب سیاه اولمقدن راست دیلرسین بس راست خواهی معناجهتندن شرط محذوفه جواب دردیمک تطویل کلام ایمش بلافایده زیرا معنا دیدکمز کبی در بویله دکلرسن صحیح دیلرسک بیک پاره کوزی کور کور اولمق اولیدر افتاب سیاه اولمقدن دیمک مقصوددر و اصلا اولمش بیتک معناسنک تحقیقندن اوامقوله بیک دانه چشم اعمی ونابینا اولمق یکدر افتاب بی نور و ضیا اولمقدن دیمک اوامقوله بیک دانه چشم عبارتدن ابهام ایلمش یکی را از ملوک عجم حکایت کنند که دست تطاول بمال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت اغاز که حرف بیان دست تطاول ساسه تعدی و ظلم الینه دیمکدر با جود حرف صله مال رعیت لامه دراز کرده بود اوزا تمشدی دراز الک معنی و کسریله اوزون دیمکدر بونده دست تعدیدن عبارتدر اذیت فتح همزه و کسر ذال و تشدید یاء ایله رعیت وزنی اوزره انجتمک دیمکدر ایذا معناسنه اغاز دن صکره بر کرده بود تقدیر اولنور که اولکی فقره یه مطابق اوله محصول ترکیب عجم پادشاهلرندن برینی حکایت ایدرلر که تعدی و ظلم الینی مال رعیته اوزاتمشیدی و جور و جفا و ایذایه باشلمشدی خلق از مکاید ظلمش از جهان برفتند و از کربت جورش راه غربت کرفتند خلقدن مراد سلطنتنده اولان قومدر مکاید مساجد وزنی اوزره جمع مکیده در جمع کید دینیلر اضافت ایلمدیلر ظلمه اضافه ساسه دردر حرف صله جهاندن عالم برفتند بوننده طاغلدیلر دیمکدر کربت کافک ضمیله لغتده غم و غصه دیمکدر اما بونده شدت معناسنه در جوره اضافه لامه در شین ضمیر یکی را از ملوک عجمه راجعدر راه غربت لامه در محصول ترکیب حکم و امری التنده اولان خلق ظلمنک مکر و حیله لرندن عالمه طاغلوب کتدیلر دخی جور و جفاسی شدت و الذندن

ترک وطن ایدوب غربت یولن طوتمشلر یعنی دیار غربت اختیار ایلمشلر ایدی چون رعیت کم شد ارتفاع ولایت نقصان پذیرفت و خزینه تهی ماند و دشمنان از هر طرف زور آوردند چون ادات تعلیل کم کاف عربینک فتحیله از کسک معناسنه در کاف عجمک ضمیله دینیلمز معنای کم ایلمش ارتفاع افتعال بابندن مصدردر محصول معناسنه ولایته اضافی لامه در مراد مملکت در نقصان نونک ضمیله مصدردر غفران وزنی اوزره پذیرفت بای عجمک فتحیله فعل ماضی مفرد غایب قبول ایلدی دیمکدر تهی تانک فتحی و کسر بایه و هانک کسریله خالی معناسنه در یعنی بوش ماند فعل ماضی مفرد غایب قالدی دیمکدر محصول ترکیب چونکه رعیت اکسلدی محصول مملکت نقصان قبول ایلدی خزینه دخی بوش قالدی دشمنلرده هر جانبدن زور کتوردیلر یعنی هر جانبدن غلبه و هجوم کوستردیلر زیرا محصول رعایادن و تجاردن حاصل اولور بولرسه ظلمدن غیری مملکته فرار ایلدیلر ایدی پس محصول کیدن اولسون هر آن

هر که فریادرس روز مصیبت خواهد کو در ایام سلامت بجوانمردی کوش فریادرس وصف ترکیبیدر رسیدندن بر کمسه نک مددینه ایرشیجیه دیرلر و یا حرف تنکیر و یا حرف وحدت مصیبت اضافی فی معناسنه خواهد فعل مضارع مفرد غایب فاعلی هر کهده که بیه راجع تحتنده ضمیر و مفعولی فریادرس و ظرف زمانی روز مصیبت در کو خطاب عام در حرف تاکیدا یام سلامت اضافی فی معناسنه در با حرف صله جوان مردلیکی معناسنه وصف ترکیبیدر و یا حرف مصدر کوش فعل امر مفرد مخاطب در سعی ایله یعنی دوریش دیمکدر محصول حسب هر کمسه که مصیبت کوننده یعنی باشنه بر ایش دوشوب بر حاله اوغرادوغنده مددینه و فریادینه ایرشیجی بر کمسه استرسن اوارکه ذوق و صفا و سلامت و رفاهیت ایامنده سخا و کرم و خلقله معامله ایله سعی و کوشش ایله یعنی وقت ضرورتده یار و یاور و معین و معاون دیلین کمسه سویله فراغت و حضور زمانده هر کسه عزت و حرمت اوزره اول تاکه سکا احتیاج وقتنده هر کس فریادرس و مغیث اوله فریادرسی یاسی حرف مصدردر دیمک خطا ایلمشدر جوان مراد رجل شاب معناسنه دکلودر بین عندی سویلیمش بنده حلقه بکوش ار ننوازی برود لطف کن لطف که بیگانه شود حلقه بکوش بنده حلقه بکوش اضافی ساسه در زیرا حلقه بکوش وصف ترکیبیدر قولاغی حلقه لی دیمکدر معلوم اوله که رسوم انجامندر از خریده عبیدلرینک قولاغنه حلقه کچرمک ناکم رمی لردن ممتاز اوله یعنی بومتش اوغلانلردن که رومده اکا در او غلانی دیر فرق اوله دیو اما کردن مخفف ادات شرط ننوازی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب نوازیدندن نونک فتحه ده ضمه ده جائزدر او خشاما سنک دیمکدر برود فعل مستقبل مفرد غایب در رویدندن کیدر دیمکدر نوازش نواختن دن وروردی رفتن دن اشتقاق ایلین یالکز لطف کن فعلینک مقدم مفعولیدر و تکرار تاکید لفظی قبیلندندر و کمه لطف نانیدن صکره بر کن مقدردر و کن فعل امر مفرد مخاطب در کردندن ایله دیمکدر که حرف تعلیل بیگانه یای عربینک کسری و کاف عجمیله یاد معناسنه در یعنی اشنا اولمیان کمسه شود فعل مضارع

یعنی فعل مفرد غائب شو بندن اوله دیکدر اسمی نخندد بیگانه یه راجع ضمیر وخبری خلقه بکوشش و بیگانه
مبتدا و ما بعدی خبری محصول رست خلقه بکوشش خرلکی یعنی عبید مملوکلکی اکر اوخشنود نک یعنی رعایت
ایلمیوب جفا ایدرسک نیکدن کیدر یعنی فرار ایدر حاصلی جوره تحمل ایده میوب سنی ترک ایدوب
کیدر پس امدی لطف ایله یعنی تعظیم و تبجیل ایله که بیگانه خلقه بکوشش اوله حاصلی ایلک اوزره اول
که هرکس سکا بنده اوله حضرت شیخ تحمل الضدین صنعتنی رعایت ایلمشدر نظم روزی در مجلس
او کتاب شاهنامه همی خواندند در زوال مملکت ضحاک و عهد فریدون روزی یا حرف وحدت او ضمیری
پادشاهی مذکوره راجع بوندن کتاب شاهنامه دن مراد ظاهرا فردوسی شاهنامه سی اوله زیرا بو سلسله
مشهور اولدر انکیچون اضافتله ذکر ایلمدی همی خواندند اقودیلر یدی حکایت طریقیله در حرف ظرف
زوال مصدر در ذهاب وزنی اوزره زال زوال دن یعنی منحرم اولمق اجوف واویندن مملکته
اضافت مصدرک فاعلنه در وضحاکه اضافت لامیه در ضحاک و فریدونک قصه لری سابقده مفصل
بیان اولندی محصول مرکب برکون مذکور پادشاهک مجلسنده شاهنامه کتابی اوقونوردی ضحاکک
مملکتی زوالی خصوصنده یعنی انک تهنا روقونلی پادشاهک مملکت و سلطنتی زوال نیجه کلدی و فریدون
هر یتیم بی کس شاهزاده ایکن نه وجهله پادشاه اولدی دیو شاهنامه نک بوراسی اوقونوردی
وزیر ملک را پرسید که فریدون گنج و ملک و حشم نداشت بر و پادشاهی چه گونه مقرر شد
حشم حانک و شینک فتحه لریله خدام معناسنه در اما بوندن امام نووی شرح مسلم حدیثنده بیوردیکه
مراد در حشم الرجل من تعصب له وخادمه من یخدمه و تعصب له یعنی کشینک حشمی شول کمسه در که
کشیه تعصب ایلیه و اوز متعصبه خدمت ایلیه او کشیه خدمت ایلیه و کشیه تعصب ایلیه
پس بو مرفرین فریدون ضحاکک حشمیدر که ضحاک تعصب ایلدی و فریدونه خدمت ایلدی ضحاکه
خدمت ایلیه و ضحاکه تعصب ایلدی زیرا ضحاک اموزندن بتن ایکی ییلانه بینه سنی بیوریکچون
کونده ایکی کمسه هلاک ایدردی او اجهتدن هرکس خوف ایدوب مملکتدن فرار ایدردی و فریدونک
بن ابتیون قولنغینه صغنورلردی ضحاکه عدو اولوردی بو جهتدن جمع غفیر جمع اولدی و جمیعا
ضحاکه دشمن اولدیلر پس برکون علی الغفله ایلغار ایدوب ناجوب باشن کسدیلر و فریدونی
تخته کچوب پادشاه اولدی مذکور توار یخده با رینک محلیدر تفصیلی مراد ایدننلر حمد
مستوفی تحو تاریخنه و شاهنامه فردوسیه مراجعت ایلسون محصول کلام وزیری پادشاهی
ظالمه سؤال ایلدیکه فریدون هر یتیم و بی کس شاهزاده ایدی خزینه و ملک و حشمی و حرامی
یوغ ایدی اوزرینه پادشاهلق نیجه مقرر شد و ضحاک کبی صاحب عظمت و قدرت پادشاهانه
نه وجهله ظفر بولدی گفت ای چنان که شنیدی خلق بر و بتعصب گرد آمدند و تقویت کردند
پادشاهی یافت خلق یا حرف وحدت نوعیه در بر بلوک خلق دیمکدر بر حرف استعلا او ضمیر فریدونه
راجع در یا حرف مصاحبت تعصب معروف گرد آمدند کاف عجمینک کسریله جمع اولدیلر دیمکدر تقویت

که

ون

تفعیل بابندن

تقویت تفعیل بابندن ناقص واویندن مصدر در قوت ویرمک معناسنه پادشاهی یا حرف مصدر
محصول مرکب پادشاه زیدی انجلین کتابدن بو مجلسده ایشتدک و یا بوندن غیری بر ده ایشتدک
دیمک اوله بر بلوک خلق انک اوزرینه تعصب طریقیله جمع اولدیلر و تقویت ایلدیلر پس پادشاهلق
بولدی حاصلی بو وجهله پادشاه اولدی پادشاهک ایچنان که شنیدی عبارتندن مفهوم اولان
اولدر که وزیرک سؤاله تجاهل طریقیله اوله تأمل ایدیر وزیر گفت چون گرد آمدن خلق موجب
پادشاهیست تو خلق را چرا پریشان میکنی مگر سر پادشاهی نداری چون ادات تعلیل گرد
آمدن دالک سکونیله جمع اولمق معناسنه در خلقه اضافتی لامیه در موجب پادشاهی اسم فاعلک مفعولنه
اضافتیدر و یا حرف مصدر خلق را را ادات مفعول خلق میکنینک مفعول اولی و پریشان مفعول
ثانیسی و میکنی فعل مضارع مفرد مخاطب در مگر بوندن کانه معناسنه در سر سودا و هوس وارزو
معناسنه اسمدر ملر پادشاهلق ابشک یوقدر دیمی خطا ایلمشی نداری فعل نفی مستقبل
مفرد مخاطب طوتمازسن یعنی سنک یوقدر دیمکدر محصول مرکب پادشاه و زیره دیدی چونکه
خلقک جمع اولماسی پادشاهلغه و سلطنته سببدر سن خلقی نیچون پریشان ایدرسن مگر
پادشاهلق سوداسی یوقمیدر یعنی اگر سنده سلطنت هوسی اوله ظلم و جورله خلقی اورکوب
مملکتدن قاچورمزدک بیت همان به که لشکر بجان پروری که سلطان بلشکر کند
سروری پروری فعل مضارع مفرد مخاطب لشکر مفعول صریحی و بجان غیر صریحی که حرف تعلیل سلطان
مبتدا و ما بعدی خبری سروری یا حرف مصدر محصول رسم اولیکدر که لشکری جانکله بسلیه سن
یعنی کمال رعایتله تربیه ایده سن زیرا پادشاه لشکرله سرورلک و پادشاهلق ایلر سن چونکه
بقای سلطنت اجتماع عسکر و اتفاق رعایا یله در انلری جان و کوکلدن رعایت اوزره طوتمق
ممکن اولدی دیکله حرمت و عزت ایلمک کرک گفت گرد آمدن سپاه و رعیت جهت پادشاه
وزیره دیدی که سپاه و رعیتک جمعه سبب ندر گفت پادشاه را کرم باید تا برو گرد آیند و رحمت
تا در سایه دولتش ایمن نشینند و ترا این هر دو نیست محصول مرکب وزیر دیدی که پادشاهه
عدل و کرم کرک تا که اوزرینه عسکر و رعیت جمع اولهلر و رحمت و شفقت کرک تا که سایه دولتنده
امین و آسوده اولوب بی غم و غصه مملکتنده قرار ایدوب حضور ایدهلر سنده ایسه مذکورکه
ایکیسی بله یوق پس سنده سلطنت نیجه قرار ایدوب قالر حاصلی سنک جور و ظلمک بر حده
وارمشدر که سلطنت الدن کتمکه قریب اولمشدر مثنوی نکند جور پیشه سلطانی که نیاید
ز گرگ چوپانی نکند فعل نفی مستقبل مفرد غائب جور پیشه وصف ترکیبی اسم نکند در جور
پیشه جور صنعتلی معنای زعملیسی ظالمدر سلطان یا حرف مصدر و سلطانی خبر نکند در که حرف
تعلیل نیاید فعل نفی مستقبل کلمز دیمکدر کرک ایکی کاف عجمیله قورد دیمکدر چوپان جیم و بای
عجمیله ترکیبده جیم عجمی بای عربیله چوبان دیدکلریدر رعیه راعی دیرلر و یا حرف مصدر در چوبانلق

رد سرورتما

ب

دیمکدر محصول بو جور پیشه اولان کمسه پادشاهلق ایلمز یعنی ظالم پادشاهلق ایده مز زیرا قوردن چوبانلق
کلمز حاصلی ظالم کمسه نک پادشاهلغی قوردک چوبانلغی کبیدر زیرا قوردک قیونه برماده اختیاری یوقدر
کذلک ظالمک رعیت انجمنه اختیاری یوقدر بعض شراح نکندی نشود و جوری اکا اسم و پیشه
سلطانه اضافتله اکا خبر و سلطانینک یاسی حرف وحدت طوتوب تصویر معناده یعنی جور
پیشه سلطان نشود دیمش صکره کذا سمعت و فیه تکلف استعمال کنند معنا نشود مجازدیمش
او مولو رکه نکند جور را پیشه سلطان یا حرف وحدت اولمق اعتباریله و معنیسی پادشاهلرده
بر پادشاه جور پیشه ایلمز دیمش صکره و بخوران یتغال دیبوب اعراب ایدوب دیر که جور پیشه
وصف ترکیبیدر نکند ک فاعلی و سلطانی یای مصدریه ایله مفعولی و معناسی سلطنت ایده مز
اولکمسه که صنعتی جور اوله دیمش بونک کبی ترزیقات صواب ایراد ایلمک ایدی لیکن اختلاف
طبایع و تفاوت اذهان و مراتب اذعانی بیان ایلمک ایچون ذکر اولندی پادشاهی که
طرح افکند پای دیوار ملک خویش بکند پادشاهی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت
طرح بونده قانون و اساس معناسنه در پس ظلمه اضافتی سابقا اولور افکند فعل ماضی مفرد غایب
فاعلی مذکور پادشاهدر و طرح ظلم مقدم مفعولی پای بونده اساس معناسنه در که ترکیبه تمل دیرلر
دیواره اضافتی لامیه در و ملکه اضافتی سابقه و خویشه لامیه بکند پای تأکیدایله فعل ماضی مفرد غایب در
قازدی و قوپاردی یعنی قلع و قمع ایلدی حاصلی یقدی و خراب ایلدی دیمکدر پادشاه مبتدا
و بکند خبری و پای بکندک مقدم مفعولی محصول بو بر پادشاه که ظلم رسم و قانونی خلق
عالمه صاله یعنی مملکتی خلقینه ظلمی عادت ایلیه کندی مملکتی و پا سلطنتی دیوارینک اساس
و تملینی خراب ایلدی زیرا ظلمیله سلطنت ثابت و قائم اولمز بعض شراح طرح عوارض
و صالغی معناسنه در و اضافتی سابقه در دیمش بعضیلری تعرض ایدوب سابقه اولمق
لازم دکلدر دیبوب معناسی ظلمی خلق عالم طرح ایلیه دیمش بونده اول طرح رسم و اساس
دیمشدر پس بو ایکی کلامی بیننده تعارض واقع اولدی زیرا ظلمی خلق عالمه طرح ایلیه
مصدر معناسیدر پس مصدرک مفعولنه اضافتی قبیلندندر اولور مصراع اولک معناسی
بر پادشاه که ظلم تملنی برقدی یعنی ظلمه بنیاد ایلدی دیمی بنیاد ایده مامش و مصراع
ثانینک حقنده اول پادشاه کندو سلطنتی دیوارینک ایاغنی قزدی دیدیکنده بنیاد
دیمش ملک را پند و زیر ناصح موافق طبع نیامد فرمود و بزندان فرستاد یعنی وزیر
ناصحک نصیحت و پندی پادشاه ظالمک طبعنه موافق و مطابق کلدی زیرا ظلم و جور اوزره
مخلوق ایدی پس وزیرک کلامی رأی باطلنه موافق کلمدکندن بیحضور اولدی و یا خود
وزیر بویله سخت و درشت سویلدوکندن بیحضور اوله زیرا اکابرک کوکلی نازک اولغندر
پس وزیره قید و بند بیوردی و انی زندانه کوندردی یعنی ایلدی بسی بر نیامد که بنی عم سلطان

بمنازعت

بمنازعت برخاستند و بمقاومت لشکر آراستند و ملک پدر خواستند بسی چون بر نیامد یعنی چوق
کچمدی یعنی چوق زمان مرور ایلمدیکه حرف بیان بنی اصلنده بنین ایدی او غللر دیمکدر نون اضافت
سببیله دوشدی بنینک عمه و عمک سلطانه اضافتی لامیه لردر بمنازعت باحرف مصاحبت
برخاستنه متعلق منازعت مفاعله بابندن مصدردر برخاستند برحرف تأکید و خاستند فعل
ماضی جمع غائب فاعلیدر بمقاومت باحرف صله آراستنه متعلق مقاومت مصدردر مقابله و مقاتله
معناسنه آراستندک مفعول غیر صریحی و لشکر صریحی آراستند فعل ماضی جمع غائب در بزه دیلر یعنی
حاضر و مهیا ایلدیلر ملک پدر لامیه خواستندک مقدم مفعولی دراستدیلر و دیدیلر دیمکدر محصول
ترکیب و زبدجسندن صکره چوق زمان کچمدی که پادشاه جابرک عمی اوغللری منازعت و
نزاع قالقدیلر و پادشاه جانبینک مقاتله و مقابله سیچون لشکر یارتلدیلر یعنی حاضر و مهیا ایلدیلر
و اندن باباریننک مملکتنی طلب ایلدیلر قومی که از دست تطاول او بجان آمده بودند و پریشان
شده بر ایشان گرد آمدند و تقویت کردند تا ملک از تصرفش بدر رفت قومی یا حرف
وحدت که حرف رابط صفت دست تطاول سابقه بجان آمده جاندن بیزار اولمشلردی ایشاندن
مراد بنی عمدر تقویت مصدردر تفعیل بابندن قوت ویرمک معناسنه تا حرف تعلیل
محصول ترکیب بر قوم که پادشاه جابرک ظلم و تعدیسندن جاندن بیزار اولوب غربت
اختیار ایلمشلردی و هر طرفه طاغلمشلردی بنی عم اوزرینه جمع اولدیلر و اکا نصرت
و قوت ویردیلر حاصلی اکا معین و ظهیر اولدیلر تا ملک و سلطنت تصرفندن چقدی یعنی
مملکتی الندن الدیلر و بر ایشان مقرر شد و عمی زاده لر اوزره مقرر اولدی
پادشاهی کو روا دارد ستم بر زیر دست دوست دارش روز سختی دشمن زور آور است
کو اصلنده که او ایدی که حرف رابط صفت واو ضمیری غائب پادشاهه راجع روا رانک
تخفیلیه جائز معناسنه در ستم سینک کسریله ظلم دیمکدر زیردست وصف ترکیبیدر کشینک
الی التنده اولنه دیرلر رعایا و خدام کبی دوستدارده وصف ترکیبیدر محب معناسنه شین
ضمیره اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قبیلندندر روز سختی اضافتی فی معناسنه و یا فوق مصدر
شدت کوننده دیمکدر دشمن زور آور ترکیب توصیفی و زور آور وصف ترکیبی آوریدندن
زورکتوریجی یعنی قوی و غالب دیمکدر محصول بو بر پادشاه که الی التنده اولانلره ظلمی
جائز کوره انک محبی شدت اضطراب کوننده قوی و غالب دشمندر یعنی اک دوستی شدت
و ضرورت حالتنده محکم و شدید خصمی و عدو شدیدر حاصلی هوادار و محبلری دشمنی اولور
با رعیت صلح کن وز جنگ خصم ایمن نشین زانکه شاهنشاه عادل را رعیت
لشکر است با حرف مصاحبت جنگ خصم اضافتی مصدرک فاعلنه و یا مفعولنه در ایمن کسری
همزه ایله بی پروا و امین معناسنه مستعملدر زان ادات تعلیل در لاجل معناسنه که حرف بیان

شاهنشاه عادل سایه در رعیت مبتدا و لشکر خبری محصول بس رعیته صلح ایله یعنی رعیتی ا رضا
وخشنود ایله وخصمک جنگ وجدالندن فارغ و بی پروا اوتور زیرا عادل پادشاهک رعیتی
لشکردر یعنی محل دوشنجه رعیت لشکرلک ایدر حاصلی عدالتی سببیله لازم کلدکده پادشاه اوگنه
دوتوب لشکره ناصر و یاور اولور دشمنه جواب ویرب پادشاهی محاربه قیدندن آزاد ایدرلر

پادشاهی با غلامی عجمی در کشتی نشسته بود غلام دیگر دریا ندیده بود و محنت
کشتی نیازموده گریه و زاری آغاز کرد و لرزه بر اندامش افتاد چندانکه ملاطفت کردند
آرام نگرفت یا حرف مصاحبت غلام قول عجمی یه اضافه سایه در دل بلمینه عجمی دیرلر و یا حرف
نسبت حرف وحدت طوتانلر اصابت ایلمدیلر کشتی کاف عربک فتحی و یای اصلیه ایله کمیلار
سفینه معناسنه قیاس عجیبدن و کشتیدن یالزندن صکره بر یای وحدت ایراد ایلمک ایدی
اما بو مقامه یاد کریله مشهوردر غلام مبتدا دیگر دخی دیمکدر دریا مفعولندن بود و جمله خبر
مبتدادر محنت دریایه معطوف در کشتیه اضافه لامیه در نیازموده فعل نفی استقبال
صنا مامش یعنی تجربه ایلمش گریه اسم مصدر در اغلمه معناسنه زاری یای اصلیه ایله
اسم مصدر در ایکلدی معناسنه یای مصدر دینیلر اصابت ایلمش آغاز کرد باشلدی
دیمکدر لرزه لامک فتحیله اسمدر دیترمه معناسنه بر نیجه رعشه دیرلر اندام بونده اعضا
مراد در ملاطفت ملایمت معناسنه در آرام بونده قرار معناسنه در محصول بر کسب بر پادشاه
عجمی قولله یعنی دل بلمز کله ایله گمیه گیروب اوتورمشدی غلام بونده غیری دریا کورمشدی
و گشتینک بلا و محنتنی صنامامشدی یعنی بوندن اول گمیه گرمشیدی پس اغلمغه و ایکلمکه
باشلدی یعنی فریاد و فغانه باشلدی و اندامنه لرزه و رعشه دوشدی یا بو علموج خوفندن
و یا دکز طوتمقدن اولقدر که بوکه ملاطفت و ملایمت ایلدیلر قرار و آرام طوتمادی حاصلی
دتره مسنی و فریاد و فغاننی کسمدی یای وحدتله اولسه بر پادشاه بر عجمی قولله
برکشتیده اوتورمشدی یعنی دریا سفریچون برکشتیه گرمشدی دیمک اولور بر پادشاه
مراحوال بلمز عجمی غلام ملاطفتک محبوبیدی حاشیه کتابندن غلام عرب و عجمدن محبوب
معناسنه استعمالی زیاده شایعدر و محلده اکا قرینه در و بین عندیات سویلمدن عجب ماهر در
و بر پادشاه خاطری مربوط اولان بر دل بلمز عجمی غلام خدمتکارله گمیه گرمشلریدی دینمز

اثر بخه کتمش زیرا ترکیبدن ربط خاطر فهم اولنمز ملک را عیش ازو منغص شد
را ادات تخصیص عیشی عیشک فتحیله دیرلکدر حیات معناسنه منغص اسم مفعولدر تفعیل
بابندن صاد مهمله ایله مکدر دیمکدر حاصلی غلام بویله اولدقدن پادشاهک عیش و صفا
اندن مکدر اولدی یعنی زیاده متألم اولدی چاره نمی دانستند اهل کشتی بو غلامک
اضطرابنی و پادشاهک الم و کدره تنی دفع ایلمگه چاره بلمدیلر حاصلی غلامک بیقرارلغنی

دفع ایدوب پادشاهک الم و کدری مندفع اولمه چاره ده بر تعبیر و یا روب وحدت ایچون طوتانلر زائد
یازمشلر و زاید سویلمشلر حکیمی دران کشتی بود گفت اگر فرمایی من او را خاموش کنم پادشاه
گفت این غایت لطف باشد حکیمی یا حرف وحدت مراد یا اهل حکمت اوله و یا عاقل و دانا
بر کمسه غایت لطف لامیه کمال لطف دیمکدر حاصلی کشتیدن بلده بر حکیم واریدی پادشاهه ایدی اگر
بیوررسک بن انی خاموش ایدیم یعنی گریه و زاریسنی و اضطراب بی قرارلغنی دفع ایدیم
پادشاه دیدیکه غایتیله لطفدر حکیم فرمود تا غلام را بدریا انداختند چون بر آمد بگوشه
نشست و قرار یافت تا حرف تعلیل غلام را ادات مفعول انداختند مفعول صریحی و بدریا غیر
صریحی و یا حرف صله یاری یا حرف وحدت چند نیجه دیمکدر غوطه غینک فتحیله صویه طالمق معناسنه
خورد بونده ایچدی معناسنه در غوطه یه اسنادی مجازیدر زیرا ایچدیکی دکز صوییدر یعنی هم غوطه
ایله کجه بو غرضنه ذکر صویی کدیسراو اعتباریله غوطه ایچدی دیرلر حاصلی سببه اسناد مجاز مرسل
قبیلندندر مویش بکرقند او غلنک صاچنی طوتدیلر مو دو دست ایکی الیله بله دیمکدر در نوع
حرف صله در با معناسنه دنبال بونده کمی دومنیدر بعض نسخه ده دنبال بر نیه سکان دشمن عمان
وزنی او زره او می معناسنه بعض شراح جمع ساکن دیمشی ظاهر کمیده ساکن اولنلر مراددر
اگر بو بلیه خطای فاحش ایلمش نا مرادیخت بونک کبی یرلرده یا پشدی دیمکدر آویخت فعل
ماضی مجهولدر دیمشی ابن سیدی علی و سروری اقترا ایدوب فعل ماضی معلوم دیلری دیمش
و بو وجهله تعرض ایلمشی لیکن ایکیسی بله اصابت ایلمشی زیرا آویخت بوندن یاپشدی
معناسنه در اصلدی معناسنه دکل فتا بر آمد چقدی یعنی کمی او زرینه بگوشه یا حرف ظرف و گوشه
بوجق و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل محصول بر کسب حکیم بیوردی تا کم غلامی دریایه آتدیلر
بر نیجه غوطه ایچدی یعنی بر نیجه کره دریایه طالدی و چقدی پس صاچن طوتدیلر و کمی جانبنه
یعنی یاننه کتوردیلر ایکی الیله دومنه یاپشدی چونکه کمینک اوستنه چقدی بر گوشه ده اوتوردی
تسکین و قرار بولدی حاصلی اولکه گریه و زاریسی و فریاد و فغانی مندفع اولدی ملک را
پسندید آمد گفت درین چه حکمتست یعنی پادشاهه حکیمک وضع عاقلانه سی و تدبیر حکیمانه
مقبول کلدی و حکیمه سؤال ایلدیکه بو تدبیرکده حکمت ندر دیو بیوردی گفت اول محنت غرق شدن
نچشیده بود قدر سلامتی نمی دانست همچنین قدر عافیت کسی داند که بمصیبت گرفتار آید
قدر سلامت لامیه در و یا حرف تنکیر بعض نسخه ده سلامت کشتی و اقعدر همچنین کذلک دیمکدر
یعنی غلام کبی قدر عافیت لامیه بونده عافیتدن صحت مراد در کسی یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت
یا حرف صله مصیبت اسم فاعل مؤنث غائبه در افعال بابندن اما بونک کبی یرلرده روزگارده
ایریشن محنت و بلایه دیرلر بعض نسخه لرده بمصیبتی یای وحدتله واقعدر محصول بر کسب حکیم دیدی
اول بو عجمی غرق اولمق محنتنی طاتمامشدی پس صحت قدرینی بلمزدی شمدیکه غرق اولمق لذتنی

طاندی والوعدن خلاص بولدی کمیدن صحت وعافیتله او تورمغی عظیم نعمت بلدی کنه بو نجلایی
سلامت وعافیت قدرینی برکمسه بلور که برمصیبته کرفتار اولمش اوله بعض شراح همچنین عبارتی
مابعدیله تخصیص ایلدیلر قصه دن حصه اعتبار یله لیکن تتمهٔ قول حکیم اولمق انسبدر همچنین قدر
عافیت کسی داند قولنی ای من یعرف قدر العافیة دیو تفسیر ایلین تفتشر ایلمش شعر

ای سیر ترا نان جوین خوش ننماید معشوق منست ان که بنزدیک تو زشتست ای حرف
ندا منادی محذوف در تقدیری ای شخص سیر دیمکدر سیرینک کسری و یای مجهوله ایله طوق دیمکدر
که عربجه شبعان دیرلر عجم لغتنده واو و یا معروف ومجهوله اعتبار اولنور معروف اولدر که واو
ساکنک ماقبلنده اولان ضمه و یای ساکنک ماقبلنده اولان کسره تمام اشباع ایلیه سین
ومجهول اولدر که تمام اشباع ایلمیه سین ترا سکا دیمکدر نان جوین سامه درجوجینک فتحیله اربه دا که
عربجه شعیر دیرلر شینک فتحی وعینک کسریله و یا حرف نسبت ونون حرف تاکید اربه اتمکی دیمکدر
ننماید فعل نفی مستقبل نماییدندن کورنمز دیمکدر معشوق منست اصافه لامیه درآن که تقدیرمک
ان کس که در نفته که مکرر بیان اولندی زشت زانک کسری ایله چرکین دیمکدر قبیح معناسنه محصول
مست ای شول کمسه که طوق سوز یعنی بنم کبی اچ دکل سن سکا اربه اتمکی خوش کورنمز یعنی طوقلقکدن
اربه اتمکنی بکنمزسن لیکن بنم معشوق ومحبوبمدر اول کمسه که سنک قتکده چرکندر یعنی سکا خوش
کلمیین بکا خوش کلور حاصلی سکا اربه اتمکی طوقلقکدن مقبول دکلدر اما بن که اچ ومحتاجم بنم

مسلمهار حوران بهشتی را دوزخ بود اعراف از دوزخیان پرس که اعراف بهشتست
حوران حانک ضمیله احورک وحورانک جمعیدر حمر احمر وحمرانک جمع اولدیغی کبی اما عجم مفرد
مقامنده استعمال ایدوب ادات جمع ادخال ایدوب حوران دیدیلر بهشتی به اضافی سامه در
یا حرف نسبتدر و را ادات صله دوزخ دالک ضمی وزانک فتحیله طامودر یعنی جهنم اعراف جنتله
جهنم اراسنده بر دیوارک ادیدر دوزخیان دوزخی نک جمعیدر اهل دوزخ معناسنه پرس
فعل امر مفرد مخاطب سؤال ایله دیمکدر که حرف بیان اعراف بهشتست مبتدا وخبر محصول
جنت حوریلرینه اعراف که جنتله جهنم بیننده در دوزخ در یعنی اهل جنته نسبت اعراف دوزخلر
اما اهل دوزخه سؤال ایله که اعراف جنتدر حاصلی احوال عالم جمیعا امور اضافیه درمثلا ادم وار که
طادی اتنی بکنمیوب بلدرجن وکوکرجن اتنی استرامااادم وار درکه کاواتی بیننده
قوزی اتیدر لیس سائرلننده بوکا نسبتدر بیت فرقست میان آن که یارش
دربر با آن که دو چشم انتظارش بردر فرقست مقدم خبر میان مؤخر مبتدا ان مضاف
الیه در لامیه ایله که حرف رابط صفت یارش ضمیرانه راجعدر در حرف ظرف و بر بیان معناسنه در
یعنی عند معناسنه اولمق احتمالی وار با فرقه متعلق دراما که اصلنده ان کس که ایدی در چشم
انتظار سامه شین ضمیر انک مشار الیهی اولان کسه راجعدر بر حرف استعلا در قیبی درباب

معناسنه محصولدر ست فرق وتفاوت واردر اول کمسه نک اراسنده که یاری ولدار یاننده یکه سینه سنده
اوله اول کمسه ایله که ایکی چشم انتظاری قپوده درکه جانانن کلورمی کلمزمی یعنی محب وصالده اولان
کمسه ایله محض هجرانده اولان کمسه بیننده فرق عظیم واردر زیرا اول جنت وصالده و بو دوزخ
هجرانده و حرمانده در حکایت صرمز تاجدارا رکفتند و زیران پدر راچه خطا دیدی که
بند فرمودی صرمز هانک وجیمک ضمه لریله و رانک سکونیله نوشروان عادلک اوغلیدر
تاجدارا دیدکه انکیچون دیرکه مرصع النون تاجی تواراول کیدی نته که خلفای عباسیه منقصر باالله
اولکیدی و اندن اول دلبند کیرلردی محصول ترکیب صرمز تاجداره سؤال ایلدیلر باباک وزرا سنک
نه خطاسنی کوردک که حبس بیوردک مکرم تخت سلطنته جلوس ایدنجه باباسی وزیرلرینی
حبس ایلمش ایمش کفت خطایی معلوم نکردم ولیکن دیدم که مهابت من در دل ایشان
بیکرانست و بر عهد من اعتماد کلی ندارد خطایی یا حرف وحدت و یا تنکیر مهابت میمک فتحیله
بوندن خوف معناسنه درکران کاف مرکب فتحیله حد و نهایت دیمکدر عهد لفظ مشترکدر بیان نورنده
بیننده محصول ترکیب صرمز جواب ویروب دیدیکه بونلردن بر خطا معلوم ایلمدم اما کوردم که
بنم خوفم کوکللرینده بی حد و نهایتدر و بنم معاهده کلی اعتماد دلری یوقدر ترسیدم که از بیم کزند خویش
قصد هلاک من کنند پس قول حکما را کار بستم که کفته اند که حرف بیان بیم قورقیدر خوف
معناسنه کزند کاف عجمک ضمیله ضرر معناسنه در اضافه لامیه در قصد هلاک مصدرک مفعولنه اضافتیدر
و منه لامیه در حکما را را ادات تخصیص محصول ترکیب صرمز دیرکه بونلر بو بیله اولدقلرنده
قورقدم که کندیلرک ضررلری خوفندن بنم هلاکم قصدینی ایلیه لر پس حکمانک قولنی ایشه
بغلدم یعنی قوللریله عمل ایلدم که دیمشلردر قطعه ازان کز تو ترسد بترس ای حکیم وکر
با چو او صد برآیی بجنک ازان یعنی ازان کس دیمکدر که حرف رابط صفت ترسد تانک وسینک
فتحه لریله و رانک سکونیله فعل مضارع مفرد غائب در فاعلی تحتنده انک مشار الیه اولان کسه
راجعدر بترس تانک فتحیله فعل امر مفرد مخاطب وکر واکردن مخففدر با حرف مصاحبت
چو ادات تشبیه او ضمیر انک مشار الیه اولان کسه راجعدر صد یوز در چو او عبارتنه قیددر
بعضلر احتمال بعیدله برآیی فعلنه قید طوتمشلر بر حرف تاکید ایی فعل مضارع مفرد مخاطب برآیی
بوندن چیقه سک معناسنه در بجنک با حرف صله و با حرف ظرف محصول اول کمسه دن که
اول سندن قورقار یعنی سندن خوف وخشیت ایدن کمسه دن قورق واکر یوز انک
کبیله جنکده چیقه سک یعنی یوز انک کبیله جنک ایلمکه قادر یسک حاصلی صواشده یوز
انک کبی کمسه یه غالب ایسکده سندن خوف ایدنده خوف ایله زیرا جائزدر که زور ایله
و قوت ایله سکا ظفر بولمیوب حیله و مکر ایله ظفر بوله مصراع اولک معناسی اکر یوز انجیلین ایله
جنکده یوقاری کلورسک دیمک یوقاری کلمه مش و عرضا یوز انجیلین کمسه ایله جنکده غالب

فیدر

زرشتمی

اولورسکدن دیمی انزنجه کتمش «نه بینی که چون عاجز شود» برارد بچنگال چشم پلنگ «نه بینی
فعل نفی استقبال مفرد مخاطب استفهام انکاری متضمن بینیدن مشتق کورمزمیسن دیمکدر که حرف بیان
چون حرف تعلیل کربه چنک که عربجه هر دو سنور دیرلر یعنی کدی مبتدا و نشود فعل مضارع مفرد غایب
اسمی تحتنده کربه یه راجع ضمیر و عاجز خبری و جملهٔ فعلیه خبر مبتدا در برارد فعل مضارع مفرد غایب
فاعلی کنه کربه یه راجع تحتنده ضمیر چیقاررد دیمکدر با حرف مصاحبت چنکال چیم عجمک فتحیله پرنچی حیوانک
قاینغی یعنی پنچه سی چشم پلنگ لامه در و برارد که مفعول صریحی و بچنگال غیر صریحی و جملهٔ فعلیه
جواب تعلیل در تدبر مخصوص است کورمزمیسن چونکه کربه عاجز اوله و خلاص اولمغه مجال بولمیه
چشم پلنگی پنچه سیله اخراج ایدر حاصلی جان قورترمیه جقمز بلنچه پلنگ هر نقدر که کندیسه غالب
ایسه ده بوزننه و صورتنه یاپشور «از آن مار بر پای راعی زند» که ترسد سرش را بکوبد بسنگ
از آن ادات تعلیل لاجل معناسنه مار بیلان بر بونده حرف صله در پای راعی لامه در راعی فتح با بندن
اسم فاعلدر یعنی رعی بر عیون ناقص بابندن چوبان دیمکدر زند لفتح او ورر دیمکدر اما بونده مراد
لدغدر یعنی صوقمق که حرف بیان از آن در سرش را ادات مفعول بکوبد کاف عربک ضمیم بانک
فتحیله کوبیدندن ای عربیله دقلمک معناسنه بونک کبی یرلرده ازمک مراد در فعل استقبال مفرد غایب
ازردیمکدر با حرف مصاحبت سرش بکوبدک مقدم مفعول صریحی و بسنگ غیر صریحی مخصوص است
انکیچون یلان چوبانک ایاغی صوقار یعنی ایاغنی انکیچون ایصررکه قورقارکه باشنی طاشله اوره
دیو یعنی چوبانک طاشله باشنی اوراجغی بلوب اول جهتدن ایاغنی صوقار حاصلی اول بنی
هلاک ایلمزدن اول بن انی هلاک ایدهیم دیو ایاغنی ایصرر هر منم بوبله در حاشیه زد که وزرا
بندن قورقدقلرندن هلاکمه قصد ایلیه لر بن انلری خود هلاک ایلدم نهایتی حبس ایلدم کو بیتی
کوتاه دن اخذ ایدنلر غلط ایلمشلر حکایت یکی از ملوک عرب رنجور بود در حالت پیری
و امید از زندگانی قطع کرده بعض نسخه ده عرب برنیه عجم واقعدر رنجور رانک فتحیله مریض معناسنه
مستعمل او نغلا بختلو بحریف ایدوب رنجل دیدکاری بو نلدر زندگانی صابقا بو عبارتی بیان
ایلمشیدک دیرلک مراد در حیات معناسنه مخصوص است عرب پادشاهلرندن بریسی مریض
اولمشیدی پیرلک حالتنده یعنی پیرلک وقتنده و حیاتندن امیدینی قطع ایلمشیدی حاصلی
اوله جه کبی بلمشیدی که بر بود مقدر در کرده دن صکره ناگاه سواری از در در آمد و بشارت
وارد که فلان قلعه را بدولت خداوندی گشادیم و دشمنان اسیر شدند و سپاه و رعیت
آن طرف بجملگی مطیع فرمان گشتند سواری با حرف وحدت بشارت بانک کسریله وضمیله مشتق
اسمیدر که حرف بیان بجملگی جمیعا دیمکدر مخصوص است پادشاهک مذکور حالی واشتداد مرضی
وقتنده ناگاه قپودن برآتلی کلدی و مژده کتوردی که فلان قلعه یی پادشاهمک دولتنده فتح ایلدک
و دشمنلر اسیر اولدیلر و اول جانبک سپاه و رعیتی جمیعا مطیع و فرمان اولدیلر دیدی چون

این سخن بشنید نفسی سرد برآورد و گفت این مژده مرا نیست دشمنانم راست یعنی وارثان
مملکت بعض نسخه ده دشمنانم راست یرینه دشمنان مراست معنی بردر دشمنلرکمدر دیمکدر
زیرا سین و نا ادات خبر در ایکی اداه بله مخصوص مرکبست چونکه پادشاه کلن سوارک مژده سنی
و کلامنی دکلدی بر صوق نفس کتوردی یعنی براه سرد ایلدی و دیدی بو مژده بکا دکل دشمنلر
یعنی مملکت و سلطنت وارثلرینه در که بنم اولدوکم دیلرلرکه پادشاهلق انلره دکه دیو قطعه
درین امید بسر شد دریغ عمر عزیز «که آنچه در دلمست از درم فراز آید» بسر با حرف صله و سر
نهایت و غایت معناسنه عمر عزیز موصوفک صفته اضافتیدر بهر حال سابق در که حرف بیان
در دلمست در حرف ظرف دلمست دلمده در از درم در قبی و بیم معناده فراز مقیدر در
فراز آمدن تقدیر بندن در یعنی بکا حاصل و میسر اوله دیمکدر فراز قبیلندن مفهوم معناسندن مستعملدر
اما بونده حصول معناسنه در مخصوص است بو امیدده یعنی مصراع ثانی بیان ایلدک امیدن نهایته
و غایته واردی حیف و دریغ عمر عزیز یعنی عمرم بو آرزو و هوسدن افنا اولدی حیف
و دریغ که اول آرزو و رجا که کوکلمده در قپیدن ایچری کله یعنی حاصل و میسر اوله حاصلی
کوکلم دیلکی حاصل اولمق امیدنده عمرم دوکندی بونده شدی صیروره تبیجون یعنی اولدی
معناسنه طونان خطا ایلمش و لسه شدک معنا مخصی تمام شدله بیان ایلمنی رد ایدن مردود
در بو عبارتی تمم دیمکله تفسیر ایلمسی ناتمام در و تمام شدله تفسیر ایلینک کلامنده استدراک
وار دیمه سی مستدرکدر و عمر عزیز اضافی موصوفک صفته در سابقده کلدر دیمی بو وجه
سویلمش «امید بسته برآمد ولی چه فایده زانک» امید نیست که عمر گذشته باز آید امید بسته
سابقده در برآمد حاصل اولدی ولی ادات استدراک زانک کافک سکونیله ادات تعلیل در که
عمر گذشته سابقده باز آید عودت ایلیه دیمکدر مخصوص است کوکلمده یعنی اولان امید حاصل
اولوب وجود بولدی یعنی نتیجه یلکردر رجا و آرزو ایلدکم مرادات حصول بولدی اما نه فائده
حصول بولمه سندن انکیچون رجا و امید یوقدر که کچن عمر عودت ایلیه یعنی مرادات و آرزولم
هپ حاصل اولدی لیکن کچن عمر عودت ایدوب حاصل اولماز حاصلی کچن عمری تحصیل
ایلمکه چاره یوقدر قطعه کوس رحلت بکوفت دست اجل «ای دو چشمم وداع
سر بکنید» کوس رحلت سابقده در و یا لایقه مجاز از کوس طبل باز مشکلندن بر ساز در که چوب
وقتنده دبیرا ملرده و امور عظیمه ده چالنور ایری اولور شویله که ایاغ اور زه طور رکن ویاده
او زرلن چالنور بکوفت فعل ماضی مفرد غایب لغتده دوکدی دیمکدر اما مراد چالدیلر
دست اجل اضافتیده مذکور کبیدر وداع واوک فتحیله تودیع معناسنه السلام سلام تسلیم
و کلام تکلیم معناسنه اسم اولدیغی کبی سره اضافی مصدرک مفعولنه اضافتیدر بکنید با فوق تاکید
کنید فعل امر جمع مخاطب وداع مقدم مفعولیدر مخصوص است اوقت کوسنی چالدی اجل دستی یعنی اولوم

وقتی کلدی اخونه سنعرالمیک لازم کلدی زیرا اول زمانده کوچک و تفنک کوسی چالارلردی واما بو زمانن

حضور نا چالارلر پس زمان سابق عادتنه اشارتدر نته که هر زمان چوسن یعنی چاک چالارلردی خواجه

حافظ بیوردیغی کبی مصراع جرس فریاد میدارد که بربندید محملها حاصلی ایکی کوزم باشیمه وداع ایلمک

زیرا خاکه کیروب بری برینکزدن جدا اولیسر سزا مدی شمدیدن بری برینکزله وداع ایلک ای کوف

دست و ساعد و بازو همه تودیع یک دکر بکنید کف الک ایله بینه دتا یانه دیرلر کف پای کبی دسته

اضافتی لامیه در مراد بنجه ساعدینک کسریله بلکه دیرلر بازو دیرسکدن یوقارو اموزه دک قرجه

دیرلر تودیع یک دکر مصدرک مفعولنه اضافتیدر و بکنیدک مقدم مفعولیدر محصول بیت ای ال

ایه سی وای ساعد وای بازو جمیعکز بری برینکزله تودیع ایلک زیرا خاک التنده بری برینکوزدن

ایرلوب چوریسکز امدی شمدیدن بری برینکزله وداع ایلک برخم افتاده دشمن کام اه وای

دوستان کذر بکنید برحرف استعلا منک وافتاده به اضافتی ساده در اوقتاده واوله لغیرافتاده

کبی دشمن کام وصف ترکیبی احتمندر دشمن مراددر دیمکدر یعنی دشمنک مرادنجه حاصلی

دشمنک دیلدوکی کبی دشمنک دیلدکی خود موت وفوت در افرفارسیده تقریر وتاکید افاده

ایدر انجق نته که خواجه حافظک بیوی نامه کافوبینک شرحنده مفصل ذکر ایدوب تحقیق ایلمشز

مراد ایدنلر اول رساله مراجعت ایلسونلر کذر اسم مصدر در کذریدندن کچمه و اوغرمق معناسنه کذر

بکنیدک مفعول صریحی و برمن غیر صریحی تقدیری برمن کذر بکنید در محصول بیت دشمنک مرادنجه

بن افتاده نک اوزرینه یعنی دشمنک استدکی و دیلدکی کبی بن دوشمنک اوزرینه البته

ای دوستلر کذر ایلک بو عبارت ایکی معنایه متحملدر یعنی بنی عباده ایلک و یا قبرمی زیارت

ایلک دیمک اوله بعض نسخه ده بو بیتک مصراع اولینی برمن افتاده مرک دشمن کام بازمش

وابن سیدی علی بزم یازد غمر کبی یازمش لیکن معانیسی تحقیق ایلمیمش وساترمی ترکیبنی

خطا ایلدکلری کبی معاده ده خطا ایلمشلر علی الخصوص کافی اولقدر یاوه لر سویلمشی که

استماع صدا دکل جنونت ایراث ایدر روزکارم بشد بناد انی من نکردم شما حذر بکنید

روزکار زمان وایام معناسنه در کاه اولور که عمردن کنایت ایدرلر بونده ده بویله در مبتدا وبشد

خبری بشد برفت معناسنه در بناد انی بشد متعلق اجوف مصاحبت نادان جاهل و بانوفی

مصدر مبتدا نکردم فعل نهی ماضی متکلم وحده مفعولی مقدر حذر در که مذکور حذران بیان وتعبیر

ایلر جمله فعلیه خبر مبتدادر مذکور حذر مفعول بکنید در محصول بیت بنیم ایام عمرم واوقات حیاتم

جهلله وناد انلقله کچدی یعنی عمری هوا وهوسله و ازدوبی نغله کچوردم یعنی عذاب وعقاب

اخرتدن حذر ایدوب زاد اخرته تهیه ایلمیوب غفلت ایلدم امدی سزه نصیحت اولسونکه

اول باقی ایچون بو فانیدن زاد اعمال صالحه کسب ایلک که غفلت واهمال ندامت وشرمندلک

ویرر حکایت سالی بر بالین تربت یحیی پیغمبر علیه السلام معتکف بودم در جامع دمشق

سالی یا حرف وحدت بر حرف استعلا بالین وبالش یصدغه دیرلر که عرب وساده دیر واوکت کسریله

تربت دن مراد قبر شریفلریدر مراد بالشی اوجیدر بالینک تربه یه و تربنک یحیایه اضافتلری لامیه لردر

معتکف ملازم معناسنه در بودم فعل ماضی لنجه اولدم دیمکدر وادات اولنجه ایدم دیمک اعلور جامع

دمشق اضافتی لامیه در که مراد جامع بنی امیه در ودمشق اصلنده والک کسری وضمیک

صحیله در اما شهرت ایکیسینک کسریله در محصول مرحب بر ییل شامدن بنی امیه جامعنده حضرت

یحیی پیغمبرک علیه السلام مقبره سینک باشی اوجنده معتکف اعلدم ویا معتکف ایدم بو ترکیب تمام

سنه معتکف اولدیغی وبیرمز نهایتی سنیلمدن برسنه معتکف ایمش اتمام سنه ویا برمقداریتی

بالینک تربه یه اضافتی مشبهک مشبه اضافتی قبیلندندر دیمک معلومدر که تربه بالینه تشبیه ایلمش

لیکن مرادس بقا مذکور اولاندر بو کلدر یحیی پیغمبر علیه السلام تربه سینی یصدغم دیمکدر دیدکه

سابقا ذکر ایلدکی تشبیهی تعلیق ایلمش لیکن مردود در بوده جائزدر که سر مرقد منوره لرینی

اولان حجره ادعا و بالین اطلاق ایدوب بطریق الاستعاره قبر ایچون بالین اثبات ایدوب

باشی اوجنده دیمک مراد اوله بوده معلوم اوله که قبر شریفلرینک باشی اوجی اوجنده حجره

بو قدر معادن سنویله مستم بر قبر در بشیل صوف ایله مسطور و بعضلر دیدیلر که بالشی وبالین عبارتلری

حجته با به اطلاق اولنور که قبونک اشکی مراددر بو تقدیرجه تربه دن مراد قبر شریفی حتوی اولان

محوط وبقعه نقل شعور بعضدن باطلدر زیرا قبر شریفلری اول زماندن کشاده ایمش یعنی جامع

اورتاسنده اطرافی اجوق بر قبر ایمش والان بکلر کمیلیندن لطفی تام بکلر بکی که شامدن

متوفی اولوب دکر جامع قبرینه مدفوندر استنبولدن سر واغاجی کتوروب اوزرینی مرتعلی

بر مقصوره ایلمش معلوم اوله که دعاگوی سیاحتی زمانده بو قدر مقبور که زیارت ایلدم حضرتک

قبر شریفلری کبی بلند قبر کورمدم ببند کلوا نا سدلانام بنم قا متهدن بوکسکدر یکی از ملوک

عرب که به بی انصافی موصوف بود اتفاقا بزیارت آمد و نماز کرد و حاجت خواست که حرف

رابط صفتدر بزیارت امد باحرف صله و نماز کرد یعنی نماز قلدی محصول ترکیب عرب پادشاهلرندن

بریسی که انصافسزلکیله موصوف ایدی زیارته کلدی و نماز ادا ایلدی وحاجت دیلدی

نته که زیارت قبورده عادت در بیت درویش وغنی بنده این خاک درند

وانان که غنی ترند محتاج ترند بنده نک این لفظینه اضافتی لامیه در خاکک دره ده بویله در

نون ودال ادات خبر در وانان اصلنده اناندر الف ممدودیله وصله همزه ساقط اولمشدر

که حرف رابط صفت ویا حرف بیان تر ادات تفضیل ونون ودال ادات جمع یعنی سیاق وتا که مفرد

ادات خبریدر انک جمعیدر محصول بیت فقیر وغنی انبیا واولیا قبیلی طبراغینک مطیع ومنقاد

بنده لریدر و انلر که غنی رقدر یعنی صاحب جاه ومنصبدر بو خاک دره قدر اولان در زیرا

انلرک نتیجه دورلو مراداتی واززولری وار خاکدن مراد اولیا کرام در که اوراده مدفون اولنلر ذکر

رد شارح حبیبا

رد کافی

رد کافی

محتاج رد شارح

محل اراده حال قبیلندندر نهایتی خاک دربوز دنی تا دب طریقیله درخاک مراد اول بابک
خدمتکارلریدر دیمکدر نظرواز انکه روی برمن کرد وگفت ازینجا که همت درویشان وصدق
معامله ایشان خاطری همراه من کنید آنکه انکا هدن مخفف دراندن صکره دیمکدر یعنی نماز
قلوب و دعا ایلیوب وحاجت دیلدکدن صکره روی تقدیری رویش در قرینه قائم اولو
شیئی حذف اولندی بمن با حرف صله یوزینی بکا ایلدی یعنی بکا توجه ایلدی دیمکدر ازانجا
اول مقام مرتبه در دیمکدر زیرا جا بونک کبی یرلرده محل ومکان معناسنه در همت هانک
فتحی وکسریله لغتدر اهتمام معناسنه درویشانه اضافتی سامه در صدق معامله یعنی معامله صادقه
که اندن ریا وسمعه اولمیه دیمکدر خدا ایله معامله لری مراد در خاطری یا حرف وحدت و یا فوقنگیه
همراه بولدا اشمس زیرا همراه ادات جمعدر همنا نه خانه وشی وحجره حجره وشی دیمکدر بونده رفیق
معناسنه در پس منه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه در کنید فعل امر جمع مخاطب ایلک دیمکدر تعظیم
طریقیله در همراه مقدم مفعولیدر محصول ترکیب ملک با انصاف نماز قلوب و دعا ایدوب
وحاجت دیلدکندن صکره دیدی اول مقام دن که درویشلرک همتی مقامیدر یعنی اهل اللهک
بر مرتبه سی واردر اول مرتبه دن حضرتیه که همت ایلیلر باذن الله حصول بولور صدق معامله
بو معنایه در یعنی خدا ایله بر معامله صادقه لری واردر که اول معامله صادقه مرتبه سندن حضرته که مراد
آیدنبورلرسه اللهک امریله ظهوره کلور حاصلی واصل الی الله اولنلر بر نه که مراد ایدرلرسه
میسر اولور نهایتی اراده لری خدانک اراده سنه موقوف در پس مذکور مرتبه دن بکا بر خاطر
توجهنی همراه ایلیه یعنی کوکلدن چقارمه حاصلی دعادن اونتمه دیمکدر ازنجانک معناسنی ازدرو
دل وجان دیبن عجمی سویلمش زیرا بو عبارتدن مستفاد اولماز تعضار دیمشلر که بو تقدیر
خاطری قیدی مستدرک اولور بو یله دیبن مستدرک سویلمش زیرا خاطردن مراد توجه خاطردر
حاصلی طلب دعا در بعضلر دیمشلر که جادن مراد فیض وفضل خدادر زیرا همتلری خدادندلر
کندیلره کلدر بو معنا کرچه صحیح در اما بو عبارتدن مستفاد دکلدر تأمل بعضلر ازان روی وازانه
سبب وازان جهت معناسنه در دیمشلر بوده بو عبارتدن مستفاد اولماز که ازدشمن
صعب اندیشناکم که حرف تعلیل دشمن صعب سامه اندیشناکم آک بونک کبی یرلرده نسبت معناسنی
افاده ایدر غضبناک وترسناک وبرشناس کبی بونده ترسناک معناسنه در اما لغتده مکرلی معناسنه
حاصلی سندن همت دیلدکم انکیچوندر که ضرب دشمندن خوف وبیم اوزره یم کفتم برعیت ضعیف
رحمت کن تا ازدشمن قوی زحمت نه بینی رعیت ضعیف سامه رحمت کن فعلنک
مقدم مفعولیدر کن کافک ضمیله فعل امر مخاطبدر کیندن ایله دیمکدر تا حرف تعلیل دشمن قوی
سامه زحمت نه بیننک مقدم مفعولیدر نه بینی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب در بیندن
کوربه سین دیمکدر محصول ترکیب حضرت شیخ بیوررکه قتا کم ملک با انصاف بنزن همت رجا

ایلدیه بن اکا ایدم ضعیف رعیته مرحمت ایله تا کم قوی دشمندن زحمت کوربه سین یعنی رعایایه
اسر که الله لسنی اسر که سن ودشمندن امین وسالم اولسون ورحمت بخشیس خطادر نظم
بیا زوان توانا وقوت سردست خطاست پنجه مسکین ناتوان بشکست بیا زوان با حرف
مصاحبت بشکسته شعلق بازوان بازونک جمعیدر قول مراد درتوانا یه اضافتی سامه درقوت بازوا
معطوف درسره اضافتی وسرکردسته لامیه لرد ربونده سرد ستدن پنجه مراد در خطاست مقدم
خبر پنجه نک مسکینه اضافتی لامیه در وناتوانه سامه پنجه بشکستک مقدم مفعولیدر بشکست بونده مصدر
معناسنه دراولاجهتدن فاعل استمره مبتدا اولمغه قابلدر محصول سب زور ره بازولریله پنجه قوتیله مسکین
ناتوانک پنجه سنی صیمق خطادر یعنی سلطنت زور وقهر یله اوراسکینک پنجه سینی بورمق یعنی
جور وجفا وظلم ایلمک خطادر نترسد آن که برافتادکان نبخشاید که کرزپای درآید کسش
نکیرد دست نترسد فعل امر مفرد غائب فعل مضارع مفرد غائبله مشترکدر تثنیه لرده بو یله در
جمعلرده پس فعل مضارع درامر معناسنه دینیلر مشترک صیغه اولدیغی بلملریمش ان که تقدیری
ان کس که در نته که مکرر بیان اولندی برحرف استعلا افتادکان مسکین وضعفا نبخشاید
فعل نفی مستقبل بخشاییدن اسرکمز دیمکدرکه حرف بیان و یا حرف تعلیل زپای درآید
متعلق درکه فعل شرط درکس مبتدا نکیرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب طوتماز دیمکدر خبر
مبتدا درجمله اسمیه جزاء شرط واقعدر تقدیری کس دستش نکیرد در محصول بیت قورقمز
میوارکمه که ضعفا ومساکینه رحم ایلمز یعنی فقرایه ظلم ایلین خوف ایلسون که ایقدن دوشوب
ذله ولغزش واقع اولورسه یعنی روزکاردن باشنه بر مصیبت کلورسه کمسه الینی طوتماز
حاصلی کمسه اکا دستکیر ومعین وظهیر اولماز پس قورقوب فقرایه ظلم ایلمسون بعض
نسخه لرده نترسد واقعدر فعل نفی مستقبل استفهام متضمن قورقمزمی یعنی البته قورقمق
کرکر دیمکدر هرانکه تخم بدی کشت وچشم نیکی داشت دماغ بیهده پخت وخیال باطل
بست تخم بدی سامه تخم معروف بذر یا زبا حرف مصدر یاره فرلوم تخمی دیمکدر کشت فعل
ماضی مفرد غائب کشتندن اکدی دیمکدر واو حرف عطف چشم نیکی لامیه در چشم بونده
رجا معناسنه در نیکی یا حرف مصدر ایلک دیمکدر داشت فعل ماضی مفرد غائب طوتدی دیمکدر
دماغ دالک کسریله ترکیبه دامو دیدیکلریدر بونده فکر مراد در که محل اراده حالدر بیهده وبیهوده
بی فائده وباطل معناسنه در خیال باطل سامه در دماغ پختک مفعولی وخیال بستک محصول
بیت هر او کمسه که یاره فرلوم تخمی اکدی وایلک امیدینی طوتدی یعنی فقرا ومساکینه
ظلم ایدوب وفلاح وایلک مکافاتنه رجا ایلدی فکر فاسد پشردی وقصور باطل بغلدی
زیرا سیئاته حسنات جزا اولمز بلکه سیئاته سیئات وحسناته حسنات در کشت فعلنی کاشتی دن
اخذ ایلین غفلت ایلمش هرکاشتن بمعنای اکندن دینی تخطئه وتعصب ایلمش زیرا

مرادی تصویر معنا در بیان ترادف دکلدر «زکوششی پنبه برون ارد داز خلوج بن» وکرتومی
ندمی دا دروز دادی حست «کوششی کاف عجمینک ضمیله قولوم دیمکدر پنبه بای اوّل عجمیدر
حرکات ثلاثه ایله من معناسنه بروزرطا شره دیمکدر ارفعل امر مفرد مخاطب کتوردیمکدر اریدندن
که مخفف اوریدندن بحسب لغت طاشره دیمکدر اما مراد چقاردیمکدر دا دبونده السمدر عدل
معناسنه خلقه اضافی مصدرک مفعولنه دربوره باحرف تأکیدوده دالک کسریله وهار اصلیه ایله
ویر دیمکدر دهیدندن لیکن مصدرندن ومضارعندن واسم فاعلندن دالک فتحی مشهوردر داد
بدهک مقدم مفعولیدر می ندهی تقدیری نمیدهی در ضرورت وزنیچون نونی تأخیر اولندر اکرسی
ویرمزسک دیمکدر فعل مضارع مخاطب درداد مفعولیدر عدل معناسنه روز دادی لامه دروباحرف
وحدت وباحرف تنکیر محصول حسب ملک بی انصافه وبا هر ظالمه خطاب بیورر غوللکدن غفلت
پنبه سنی چقار وخلقک عدل انصافنی ویر یعنی الکه التندن اولنلره عدالت ایله وانصاف کوستر
واکرسن دادو عدل ویرمزسک یعنی عدل وانصاف ایلمزسک عدل کونی واردر که انده هرکسک
بلکه هر حیوانک انتقامنی الوب انتصاف ایدرلر حاصلی دنیاده ظلم ایدرسک اخرتده جزاسنی
کوررسن میدهی دهمی وزنیچون تقدیم اولنلری دیمن حق اداء ایلمش نون تأخیر اولنلری
وزنیچون دیمک کرکدی بونظمک اولنده رباعی یازلدا قسام نظمی عرب بلورلرمثلی اکر توی
ندهیدن داد یرینه دادن یازوب امر درانتیجه دن دیمن ایکی وجهله خطا ایلمش تقدیر
ور روز دادی یرینه روز دادنی دیدوکی اغیر بدروبای مصدر مصدره داخل اولدیغی کورلمش
واشیدلمش دکل «مثنوی» بنی ادم اعضای یکدیکرند «که در افرینشی زیک کوهرند»
بنی اصلنده بنین ایدی اضافتیله نونی ساقط اولمندر ادم‌دن مراد حضرت ادم علیه السلام
اعضا عضوک جمعیدر یکدیکر اضافی لامه درو نون ودال ادات جمع خبر درکه حرف تعلیل
افرینش اسم مصدر درافرینیدندن یرادلمش معناسنه عربجه خلقت وفطرت دیرلر کوهر
کاف عجمک فتحیله معروف تعریب ایدوب جوهر دیرلر نون ودال بینه ادات جمع خبردر محصول
بیت حضرت ادم علیه السلام اوغللری بری برینک اعضاسیدر یعنی بری برینک جسدی
حکمنده در زیرا خلقتده وفطرتده بر کوهردن در لر یعنی جمله‌سی براتادن وبرانادندر که
حضرت ادم وحوا در علیهما السلام بعض نسخه‌ده مصراع ثانی که در اصل فطرت زیک
جوهرند واقعدر وبعض شراح بو نسخه‌یی اختیار ایلمش وبعضیسی بو نسخه‌یی اختیار ایلدکنه
تعصب طریقیله اعتراض ایلمش لیکن اعتراضی موجه دکلدر بعض شراح جوهردن مراد
نطفه حضرت ادم علیه السلام دیمشی بویله اولسه بعید دکلدر مجازا نطفه‌یه جوهر دیمشی
اولور بعضیلر دخل ایلدیلر که نطفه‌یه جوهر دیمک صحیح دکلدر دیو لیکن دخلی مدخولدر چه
عضوی بدرد اورد روزکار «دکر عضوها را نماند قرار» چو ادات تعلیل عضوی یاحرف وحدت

بدرد یاحرف صله در دا غربیه دیرلر عربجه الم دیرلر پس درده مرض دیمن لغت معناسنی سویلمش
روزکار اوردک فاعلیدر وعضوی مفعول صریحی وبدرد غیر صریحی عضوها ها ادات جمع درا حرف
تخصیص نماند ایکی نونک سحله نفی مستقبل مفرد غایب درماندن قالماز دیمکدر قرار فاعلی
ارام وسکون دیمکدر محصول حسب چونکه روزکار بر عضوی وجع وفجعه یعنی المه کتوره حاصلی
دردناک ایلیه غیر اعضانک ارام وقراری قالمز یعنی اول دردناک عضوک المی سایر
اعضایه تأثیر ایدر پس چونکه بنی ادم بر جوهردن خلق اولوب بری برینک اقربا سی
حکمنده اولدیسه برینه الم وجفا وبلا کلیجک جمیعی متألم ومتأثر اولملو کرک بدردک اینه
حرف زائد دیمن زائد سویلمش «توکز محنت دیکران بی غمی» «نشاید که نامت نهند ادمی»
کز اصلنده که از ایدی که حرف بیان محنت دیکران لامه ابی بطنیله غمی یا ضمیر خطاب نشاید
فعل نفی مستقبل مفرد غایب لایبون دکل دیمکدر که حرف بیان نامت تا ضمیر خطاب ادک
دیمکدر نهند فعل مضارع جمع غایب نهیدندن قورلر دیمکدر ادمی یا بیلان معناسنه در
محصول حسب سن که غیر یلر محنتندن بی غم سن یعنی سایر فقر انشکنک المه مبالسندن بی پرواسن
حاصلی انلرک دردندن بی دردو غم سن وانلری اجیمازسن لایبون دکلدر که اده ادمی قویلر
یعنی سکا انسان دیمک لایبون دکل زیرا انسانیت ومردملک بلا والمه کرفتارلری قیروب
انلر ایچون غم وغصه چکمکدر حکایت درویشی مستجاب الدعوة در بغداد بدید امد
درویشی یا حرف وحدت مستجاب اسم مفعولدر استفعال بابندن مقبول معناسنه دعوته اضافی
نائم مقام فاعلنه اضافتیدر دعوت بوندن دعا معناسنه در یعنی دعاسی مقبول دیمکدر بغداد
عرب دالک ثانیسنی معجمه اوقورلر اسلام زوراء ادر زایک ضمیه واوک سکونیله صاحب دیرلر
بدید فصحای عجم بای عجمیله اوقورلر اما رومیلر بای عربیله اشکاره معناسنه محصول کسب بغداده
دعاسی مقبول بردرویش ظاهر اولدی پدیدار که معناسنی ظاهر اولدی دیمکدر حجاج یوسف
بخواندش وکفت دعای خیر برمن کن «کفت خدایا جانش بستان» حجاج لفظی
مبالغه‌له حجلشی اما بونده بر شخصک اسمیدر که ظلمده نامدار در عبدالله نوشروان نامدار اولدیغی
کبی معاویه نسلندن مروان بن حکمک اوغلی که عبدالملک ایدی انک خانی وبحکم بکیسی حاکمی
بر ظالم‌لری حضرت کعبه شرفها الله منجنیقلر کوروب بیقدی وکتبه یاپدی الان اولان انکلدر
قصه‌لری بی حدو بی نهایه دربرسی بودر که حکومتی زماننده بیک التی یوز کره بیک یعنی بیک
کره بیک والتی یوز کره بیک مسلمان قتل ایلمش وحبلوسنده اون سکز بیک مسلمان هلاک
اولمش حیار سدی کیله ترسنی ازدروب محبوسلره ایچرمش وتمام خلافت وحکومتی
دولتی بیل برای ایمش کذا فی تاریخ الخلفا بابمینک الفی یوسف ایمش تقدیر کلام حجاج
یوسف در بعض العلماء واقع اولان اینه حذف ایلمک دابی اعجابلمدر بخواند ش آی حرف تأکید خوانامد

خوانداو رسمی و ردم ضمه ایله فعل ماضی مفرد غایب فاعل تحتنده مستتر جا راجع ضمیر و مفعولی درویش
راجع مشبدر گفت حجاج درویشه دیدی دعای خیری بر من کن بوندن بای صله معناسنه استعلا ایچون دکلدر
دعا علیه لازم کله اولسه ده خود ضرر ایلمز زیرا اول قاعده عمریه مخصوصدر محمله معتبر دکل بجا خیر دعا ایله
دیمکدر گفت درویش دیدی جانش بستان جا راجعدر بستان با وف تاکید ستان سنک کسریله
الدیمکدر ستانیدن امر مخاطب درستاندن دیمن اصابت ایلمش محصولری حجاج بن یوسف
مذکور درویشی بانته دعوت ایلدی و دیدی بکا بر خیر دعا ایله درویشده یا رب جانن الدیدی
گفت از بهر خدا این چه دعاست گفت دعای خیرست ترا و جمله مسلمانان را از بهر خدا الله ایچون
دیمکدر محصولری درویشک بو یله دعاسنی استغراب و استعجال ایدوب دیدی الله ایچون بو
دعا درکه بنم حقمده ایلدک یعنی بو یله دعا اشیدلمش دکل درویش دیدی بو خیر دعادر سکا
و جمیع مسلمانلره تاکم سن اولکله ظلم و گناه کسبندن خلاص بوله سن و مسلمانلر سنک شرندن دکلدن
خلاص بوله لر حاصلی ایکی جانبه بله بو دعاده نفع وار <u>مثنوی</u> ای زبردست زیردست آزار
گرم تا کی بماند این بازار ای حرف ندا منادا اسم محذوف تقدیری ای مرد زبردست در زبردست وصف
ترکیبیدر الی اوستون معناسنه بلکه الی اوستلی دیمکدر زیرا زانک و بانک فتحه لریله اوست معناسنه درکه تحت
فوق دیر زیردسته اضافتی بیانیه در زبردست ده وصف ترکیبیدر الی الیٹ معناسنه درکه عرب تحت
دیرلر از از زیردسته بر وصف ترکیبی دخی اولمشدر اما معناسی زیردسته مقیددر گرم لفظه ایچی
دیمکدر بوندن قزغین مراددر تاکی معناسنه درکه قچانه دیمکدر عربجه متی دیرلر اسمای منقوصه دندر تاکی
قچانه دک دیمکدر این بازاره اشارتدر محصولری ای الی الندن کیلری انجیدیجی الی اوستنلی
یعنی ای زبونلرو مغلوبلری ازار ایدیجی زورلی دکو جلی حاصلی ای فقرا و مساکین انجدوب انلره
ظلم و جفا ایدیجی جوار ظالم سنک ظلم و جفاک بازاری قچانه دک قزغین یعنی سنک فقرا و مساکینه
جور و جفاک نه زمانه دک ممتد اولوب باقی قالور البته برگون نهایت و پایان بولور حاصلی
بو منصب و دولته برگون زوال گلور امدی چابقکه مغرور اولمه بچه کار آیدت جهانداری مردت
به که مردم آزاری بچه یا حرف صله اید فعل مضارع مفرد غایب تا ضمیر منصوب معناسنه مفعولی
جهاندار وصف ترکیبیدر جهان طوتجی یعنی صاحب سلطنت و حکومت معناسنه و یا وف مصدر
جهاندارلق دیمکدر مردنت تا ضمیر مجرور معناسنه مضاف الیه در کو ضمیر خطاب درکه بوندن من تفضیلیه
معناسنه در مردم ازار وصف ترکیبیدر ازار ویندن مردم انجیدیجی معناسنه مصدر محصولری
زبردسته خطاب بیورر جهاندارلق و سلطنت سنک نه ایشوکه گلور یعنی پادشاهلق نکه گرک
حاصلی سلطنته لایق و سزاوار دکل سن زیرا ظالم بیباک سن پس سنک اولمک یکدر مردم
آزارلقدن یعنی صاغ اولوب خلقه جور و ظلم ایلمکدن اولمک یعنی مونک یکدر که هم سن ماتم و ظلم
کسبندن خلاص بولورسن و هم خلق و عالم جور و ظلمکدن خلاص بولور بعضلر که حرفی تعلیل اعتبار

ایدوب بای ضمیر خطاب طوتمش و معناسی زیرا مردم انجیدیجی سن دیمش لیکن بای مصدر بای خطاب بر قافیه ده
جمع اولمق عیب در و بعضلر ازاری فعل مضارع مخاطب دیمش کنه عیوب قافیه دن سالم اولمز

حکایت یکی از ملوک بی انصاف پارسایی را پرسید که از عبادتها کدام فاضلترست پارسا
یای بجمله عابد دیرلر و یا حرف وحدت و را ادات مفعول پرسید بای عجمک ضمیله و رانک سکونیله و سینک
کسریله فعل ماضی مفرد غایب درصوردی دیمکدر و که حرف بیان کدام کاف عربک ضمیله فانقی دیمکدر فاضلتر
افضل معناسنه در محصولری انصافسز و ظالم پادشاهلردن بریسی بر عابده صوردیکه عبادتلردن
قنقی عبادت افضلدر که انکا مقید اولوب مشغول اولایم عبادتهادن صکره مرا عبارتی ایراد ایدنلر
زاید ایلمشلر زیرا سؤال عموم اوزره وارد اولمشدر گفت ترا خواب نیم روز تا آنکه دیمکدر
خواب یوقو معناسنه در نیمه اضافتی لامیه در نیم لفظ روزه و شبه و سال مقارنده اولان برلرده
مضاف قلنمق مشهوردر لیکن قیاس مضاف قلنمقدر شول یرده که نصف مراد اوله نیم نان یارم اتمک
دیمکدر و نیم سیب یارم الما دیمکدر پس قیاس اضافتله اوقومقدر مراد یارم گون اوله نصف یوم معناسنه
پس نیم روزدن قیلوله وقتنی اراده ایلمک بیچ بر وجهله ساغ یوقدر و اول ظالمی اوتیمقدن خلقی
ظلم و تعدیسندن راحت ایلمک مراد اولنجه قیلوله و قیلوله و حیلوله بو معنایه نسبت برابر در عکلکل
حال بوندن یارم گون مراددرته که نیم نانه کرجوزدمرد خدا بتیندن مرور ایلدی نصف نان مراددر
و بو معنا اضافتله مراد اولمزته که عقل سلیم و طبع مستقیمه واضحدر پس عابد پادشاهه جابره دیرکه
سکا اویله زمانه دک اویومق احسن عباداتندندر که اول حالده کسب مآثم ایلمزسن و کمه اوزرینه
جور و ظلمک جاری اولمزکه انک سببیله معذب اولاسن فتدبر تا دران یک نفس
خلق را نیازاری تا حرف تعلیل آن اسم اشارت در یکنفس و یا مذکور خوابه نیازاری فعل نفی مستقبل
مفرد مخاطب آزار ایلمیه سین یعنی انجیتمیه سین محصولری عابد دیرکه سکا نصف یوم نوم افضلدر
تاکم او یوقولک بر ساعتنده خلقی آزار ایلمیه سین یعنی خلق حتی سندن امین اولهلر بی خود تاکم اویه
حالده بر نفس بر ساعت خلقی آزار ایلمیه سین یعنی ایوده تمکده خلق بر نفس سنک جور و جفا و ظلمکدن
آزاد اولهلر اکثر نسخه لرده یک عبارتی یوقدر و بعضیسنده نفس دولتمش و بعضیسنده ساعت
یک نفس بیوردیغی قلت زماندن کنایتدرته که خواجه حافظ نفس این چو منت بیورمشلر
قلت الفاظ و کثرت معانیدن کنایتدر <u>قطعه</u> ظالمی را خفته دیدم نیم روز گفتم این فتنه است
خوابش برده به ظالمی یا حرف وحدت و را ادات مفعول خفته لفظ مشترکدر یا تمش و یوتش بینده
ما صیلدن قصدر بوندن یاتمش اویومش معناسنه در نیم روز اضافتی لامیه در یارم گون یعنی گونک
یاریسی حاصلی زوال وقتنه دک این اشارتدر ظالمه و مبتدا فتنه است خبر خواب مبتدا و شین
ضمیر ظالمه راجعدر معنا جهتندن برده نک مفعولیدر ضرورت وزنیچون تقدیم قلنمشدر تقدیری اودر
خواب برده به در برده به خبر مبتدادر محصولری بر ظالمی نصف النهار اویومش کوردم دیدم بو ظالم

برقنه درقنه نک ایودغی یکدر یعنی ایومش اولمسی یکدر زیرا یاتمش و ایومش فتنه اویاراندن لعنت وارد
اولمشدر پس بوظالمی خواب المش و ایلتمش اولمق یکدر حاصلی خوابن اولمسی محض خیردر ٭ آن که
خوابش بهتر از بیداریست ٭ انچنان بد زندگانی مرده به ٭ آن که یعنی آن کس که که حرف رابطه صفت
وخواب مبتدا وشین ضمیر انک مشارالیهی اولان کسه راجعدر و بهتر خبر مبتدا ازمن تفضیلیه معنی‌سنه‌در
بیدار او یا نون دیمکدر صفت مشبهه در عربجه متیقظان دیرلر یا حرف مصدر و سببیه و انچنان
آن اسم اشارت چنان ادات تشبیه بد زندگانی وصف ترکیبی یاره مز دیرلکلی دیمکدر کاف عجمی
های رسمیدن بدلدر و الف و نون مشدد نوا داخل اولمشدر زیرا زندگی و زندگانی یای مصدریه
ایله بر معنایه در مرده تقدیری مرده شدن یعنی مرده اولمق یکدر محصول بیت اول کمسه که اویقوسی
بیدارلکندن یکدر یعنی ایومامسی اویانقلغندن یکدر پس انچلین بد زندگانه یعنی یاره مز دیرلکلی
کمسه مرده اولمق یکدر حاصلی مماتی حیاتندن یکدر انچلین یارمز و نامعقول دیرلکدن اولمش اولمق
یکدر دیمک عندی سویلمش حکایت یکی را از ملوک شنیدم که شبی در عشرت روز کرده بود
و در پایان مستی میگفت که حرف بیان شبی یا حرف وحدت در حرف ظرف عشرت لغتده
اختلاط معناسنه استعمالا بو نوع ذوق و صفادن عبارت در کرده بود ما جنیدن قسمندر المتدی
دیمکدر جعل و تصییر معناسنه متضمن اولدیغیچون ایکی مفعول الور اولکیسی شب و ثانیسی روز در
پایان یای عجمیله غایت و نهایت دیمکدر مستی یه اضافتی لامیه در میگفت حکایت حال ماضی
سویلردی دیمکدر محصول فقرک پادشاهلردن برینی ایشتدم که کیجه عشرت و صفاده
کوندزه ایلتمشیدی یعنی صباحه دک باده ذوقنه مشغول اولوب ایومامشیدی کیجه‌یی کون
ایلمک ایومامقدن کنایت در یعنی ایجکده احیای لیل ایلمشیدی و مستلک آخرنده سویلردی
یعنی بو بیتی اوقوردی بیت ما را بجهان خوشتر ازین یکدم نیست ٭ کز نیک و بد اندیشه و
از کس غم نیست ٭ ما را را حرف صله و یا حرف تخصیص بزه و یا بزم دیمکدر بجهان با حرف
ظرف از حرف ابتدا این اسم اشارت در بر مقدم دم لفظینه و یا مذکور یکدم و بو نون صکره
بر دم تقدیر اولوب مبتدا قلنه و نیست خبری کز اصلنده که از ایدی که حرف تعلیل نیک ایی
و بد یره مز اندیشه بو نوع غم و غصه و خوف و الم و تشویش معناسنه در محصول بیت بزه و یا بزم
جهانده بو بر دمدن خوشتر و یکرک بر دم یوقدر زیرا ایودن و یره مزدن پروامز و غم و غصه
و خوفمز یوقدر یعنی کیفیت باده ایله بر حالتده وارمشز که دنیا و ما فیها کوزیمزه چوپجه کورنمز
حاصلی باده کیفیتنک بر حالنه واردرم کدای پادشاه ایدر نته که شاعر سویلر بیت بر عالمه
وارمشز در ارباب خرابات ٭ کم دوشمز ذهن کورمز ای اهل کرامات ٭ اندیشه نیک و بد ایله
وصف ترکیبی اعتبار ایدوب زیرا ایو فکر ایلیدن و یاره مز فکر ایلدن غم یوقدر دیمک اولور وصف
ترکیبی لذتی ها تمامشی درویشی برهنه بیرون بسرما خفته بود گفت درویشی یا حرف وحدت

برهنه یانک فتحی و ضمیله و هانک سکونیله چپلاق قدر عریان معناسنه بیرون طشره ده دیمکدر ظرف مکاندر
بسرما یا حرف ظرف سرما صووق دیمکدر سینک فتحی و رانک سکونیله خفته بودن یاتمش معناسنه‌در
بود ادات زمانیه در ایدی معناسنه محصول فقرک پادشاه مذکور بیتی اوقودیغی حینده بر عریان درویش
طاشره ده صووقده یاتوردی بیتی اشیدیجک دیدی اه سرمادن صووقده و هم زمانه در دیو
افترا ایلمش زمانه زمستان دیرلر بیت ای انکه باقبال تو در عالم نیست ٭ کیرم که غمت نیست
غم ما هم نیست ٭ ای انکه ای آن کس که تقدیرنده در باقبال با حرف تخصیص اقبال دولت معناسنه‌در
تو یه اضافتی لامیه در کیرم فعل مضارع متکلم وحده کیرید ندن طوتایم یعنی فرض و قیاس ایدیم
که حرف بیان غمت نیست کنندیکه مخصوص غمک یوقدر غم ما اضافتی لامیه در یای بطنیله کنه
تخصیص افاده ایدر هم بو نوع عطف و جمعیت معناسنی افاده ایدر استفهام انکاریله محصول بیت
ای عشرت و ذوق ایلین پادشاه که سنک دولت و اقبالکله عالمده یاره مز یوقدر یعنی سن واصل
اولدیغک ذوق و صفایه کمسه واصل دکل فرض ایدیم که کندیکه مخصوص غمک یوقدر بزه مخصوص
غمک یوقمی یعنی فقرا و مساکینک غمی چکمزسن حاصلی بزم ایچون غم چکملک کرکسن زیرا اقوام
سلاطیندن رعایا و فقرا و مساکین احوالی تفقد و تطبیب تفتیشی تخصص اولسه کرک مصراع
ثانینک معناسنی مادام که غمک یوقدر بزم یوقدر دیو اکرچه بو عبارت بو معنایه متحملدر
اما مقام بو معنادن کلی ابا ایدر تأمل بو بیتده غم و هم لطفدن خالی دکل زیرا مربع مبهم
مشددر غم معناسنه در معلوم اولدیکه بو ایکی بیتک اجتماعندن بر رباعی حاصل اولور ملک را
این کلام خوش آمد صره هزار دینار از روزن بیرون داشت و گفت ای درویش دامن
بدار گفت دامن از کجا آرم که جامه ندارم ملک را پادشه دیمکدر کلامدن مراد اوقودیغی
صره هادکی صنمی و رای مشددله کیسه معناسنه در هزاره اضافتی لامیه در روزن بو نوع پنجره
معناسنه در جامه ندارم جامم یوقدر دیمکدر محصول فقرک پادشاه درویشک اوقودیغی بیت
خوشنه کلدی یعنی حظ ایلدی بیک التون صره پنجره دن طشره طوتدی و دیدی ای درویش
اتکک طوت یعنی اتکک آچ درویش دیدی که اتکی قاندن کتوره یم که قفتانم یوقدر یعنی قفتان
اولمق کرک که دامن اوله پادشاه را بر ضعف حال او رحمت زیادت گشت خلعتی بران مزید
کرد و بیرون فرستاد پادشاه را را ادات تخصیص ضعف حال لامیه در یعنی مصدرک فاعلنه
اضافتیدر گشت بو نوع صاره معناسنه در اولدی دیمکدر خلعتی یا حرف وحدت بر قفتان دیمکدر
بران او اقچه او زرینه مزید مصدر میمیدر زیاده معناسنه بیرون طاشره یه فرستاد فعل ماضی
مفرد غایب فرستادن مصدرندن کوندردی یعنی ارسال ایلدی دیمکدر محصول فقرک پادشاهک
درویشک ضعف حالنه رحمتی زیاده اولدی و او اقچه او زرینه بر خلعت زیاده ایلدی و طشره
ارسال ایلدی درویش آن نقدرا باندک مدت بخورد و تلف کرد و باز آمد محصول فقرک

رد شمعی

رد شمعی

رد شمعی

ده

نسخه‌ده برابر ... غم اولمق صحیح

رد شمعی

یه

درویشك حضره حضار دنیاری ازاجوغ زماندن بیری دخلف ایلدی وکیرو پادشاه حضورینه کلدی

بیت قرار بر کف آزادکان نکیرد مال نه صبر در دل عاشق نه آب در غربال قرار مبتدا آزادکان

مراد قیود دنیا ایله مقید اولمیانلردر نکیرد فعل نفی مستقبل طوتماز دیمکدر مال فاعلی برکفدن اکا متعلق در جمله

فعلیه خبر مبتدا در غربال غین معجمه نك کسریله ترکیجه قلبور دیدکلری بر بعضلر اندن تحریف اولنمش دیدیلر

و بعضلر محرف اولدیغنه دلیل یوقدر دیدیلر علی کل حال الکیننکدن دلیلی یوق لیکن تحریفنه حکم

اولنمه ترکیدن انك ایچون موضوع اولمش لفظ بولنماسی لازم کلور بو ایسه خلاف قیاسدر

پس عدم تحریفنه حکم قیاسه و تحریفنه تحکم محصولدر حضرت شیخ مذکور درویشك اثناده لم

خصوصنده بیورر دنیا قیودیله مقید اولمیان فقرا اوجندن مال قرار طوتماز یعنی کسبیله مقید

اولمدقلری کبی حفظیله ده تقیید ایلمزلر کذلك عاشق کوکلندن صبر و قرار ایلمز یعنی عاشق بی صبر

و بیقرار اولور صوده غربالده قرار ایلمز حاصلی اصل غنا اللهدن مال و دل عاشقدن صبر و غربالدن آب

کیدر قرار طوتماده حاصلی سریع الزوال و تیز کذراندر بونلرك جمیعی در حالتی که ملك را پروای

او نبود در حالتی پادشاهك متعلق در حاصلی درویش بر حالتده کلدیکه پادشاهك انکله مقید

اولجق پرواسی یوق ایدی یعنی اکا التفات زمانی دکل ایدی بلکه فکری امور سلطنته و

مهمات عالمه مصروف ایدی اول طاقتدن اولان ذوق و شوق و حبور سروری یوق ایدی

حالش بکفتند بهم برآمد و روی ازوی درهم کشید حالش ضمیر درویشه راجعدر بهم برآمد

پادشاه منقبض و منفعل اولدی بی وقت کلدیکیچون و روی ازوی درهم کشید ذجی پادشاه

یوزینی آندن بورشدردی یعنی بوروشدردی حاصلی درویشك حالنی پادشاهه اعلام ایلدیلر

پادشاهدن قیرشمورشش اولدی یعنی منقبض و منفعل اولدی و اکا انجذکنوده یوزین

بورشدردی حاصلی عبوس الوجه اولدی وزینجا کفته اند اصحاب فطنت و خبرت که از حلت

و سورت پادشاهان برحذر باید بود که غالب همت ایشان بر معضلات امور مملکت متعلق

باشد و تحمل ازدحام عوام نکنند ازینجا ازینجه ایکی اعتبار روادر ازحرف ابتدا و این اسم اشا

جا لفظیه و جادن مراد محل و مقام اوله بریدن ازبن ادات تشبیه اوله نته کم بو کتابده واقعدر

ازین مه پاره عابد فریبی بونك کبی بر مهپاره دیمکدر فتأمل پس بوندن بو مقامدن و یا بونك

کبی مقامدن دیمکدر اصحاب فطنت لامیه فطنت فانك کسری و طانك سکونیله مصدر در فهم

و زیرکلك معناسنه بولغت ایکی بابدن مستعملدر نصر و علم بابلرندن خبرت مصدر بابی نصردن کسر خا ایله

مصدر در خبر یخبر خبرا ضم خا ایله وجز کسر خا ایله پس خبرت خانك ضمی و کسریله دیمك ضمه ایانیزی

سو یلمش و خبرت خبرلو معناسنه در دیمك اصل لغتده اکاه دکل ایمش زیرا خبرت تجربه

و امتحان معناسنه در که حرف رابط مقولز و قولدر حدت حانك کسری و دالك تشدیدیله کسکنلك

بونده یاوزلق مراد در سورت سینك فتحی و سکونیله اولور بونده خشم و غضب معناسنه در پادشاهان نه

رد وار سعدی علی کاشفی

بلر

رد در

رد کاشفی شمعی

اضافتی لامیه در حذر حای مهمله نك و ذال معجمه نك فتحه لریله علم بابندن مصدر در صقنمق معناسنه باید

فعل مضارع مفرد غائب در بایستدن کرك اولمق معناسنه بود بوندن بودن معناسنه در زیرا مضارعه

مقارنلر انکیچون فاعل اقتضا ایلمز که حرف تعلیل غالب تقدیری غالب اوقات در همت ایشان

لامیه در پادشاهلرك همتی دیمکدر بمعضلات باحرف صله معضلات ورزندن و مفاده مشکلات کبیدر

امور اضافتی امورك مملکت لامیه لردر بوندن امور احوال معناسنه در متعلق بمعضلاتك صله سیلا

غالب مبتدا و همت ثانی و متعلق باشد خبر ثانی و ثانی خبریله خبر اول و تحمل متعلقه معطوف در ازدحام

اضافتی مصدرك مفعولنه در عوامه اضافت لامیه در تحمل مبتدا و نکنند خبری محصولی کبی بو محلدن

و یا بو محل و مقامدن یعنی سلاطین مختلف الاحوال و متغایر الاطوار اولدقلرندن اصحاب

فطنت و خبرت سویلمشلر در که پادشاهلرك حدت و سورتندن یعنی غضب و خشمندن حذر اوزره

اولمق کرك زیرا غالب و اکثر اوقات انلرك همتی و نظرلری مشکلات امور مملکته متعلق اولور و ازدحام

عوام تحمل ایلمزلر حاصلی ناسك غلوسندن مضطرب اولور مثنوی حرامش بود نعمت پادشاه

که هنگام فرصت ندارد نگاه حرامش شین ضمیر مصراع ثانی اولندن مقدرا که راجعدر اضمار

قبل الذکر طریقیله تقدیری آنکس که در بود بانك ضمی و تنخیله و واوك فتحیله فعل مضارع در بوید

کینونت معناسنه اولمق دیمکدر بودندن اشتقاق ایلیان غلط ایلمش نعمت پادشاه لامیه در

که حرف رابط صفت هنگام وقت معناسنه در فرصت اضافتی لامیه در ندارد فعل نفی استقبال

مفرد غائب طوتماز دیمکدر نگاه بوندن حفظ معناسنه در معلوم اوله که نگاه لفظی داشتن و داریدن

مصدریله و مشتقاتیله مستعمل اولسه حفظ معناسنه در اما کردن و کنیدن مصدریله و مشتقاتیله مستعمل

اولسه نظر معناسنه در یعنی باتفاق محصولدر اول که پادشاهك نعمتی حرام در و یا حرام اولور و یا

حرام اولسون که زمان فرصتی رعایت و صیانت ایلمیه یعنی احواللرین خبردار اولمیوب حضورلرنی

هر بیله مجال سخن تا نبینی زپیش به بیهوده کفتن مبر قدر خویش مجال بونده مجال معناسنده در

سخنه اضافتی لامیه در تا حرف توقیت در مادام معناسنه نبینی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب در بیننده

مادام که کورمیه سن زپیش دیمکدر زپیش نبینیه متعلق در به بیهوده به تعلیق ایلیون خطای فاحش

ایلمش باحرف مصاحبت سببیتی متضمن کفتن مصدرینه متعلق و بیهوده زائد و باطل معناسنه در

مبر مبیك و بانك فتحه لریله فعل نهی مفرد مخاطب در بردن بردن بردن مصدرندن بنیادلمزمشی ایلمه دیمکدر

محصولی سوز محلینی مادام که سویلمزدن اول کورمیه سن یعنی قبل التکلم سوزك فرصتنی و کلامك

محلنی کورمدکسزین و بیهوده و باطل سوز سویلمکله کندی مقدارینی ضایع ایلمه و حرکته نقصان

ویرمه زیرا بی محل سوز سویلمك حوشنسزلك سببیدر کفت بر اینهای نگوای نیکو مبرا که چند بی

نعمت پادشاه مدتی برانداخت مدتی زمانی یعنی بیت المال لقمه سی اکلیست نه طعمه احوال ثنالی

برآیند فعل امر جمع مخاطب در برانیدن سوزکزی دیمکدر رانیدندن اشتقاق ایلینلر غلط ایلمشلر

مدن

ندی

رد سروری

رد شمعی

رد وار سعدی علی سروری

رد وار سعدی علی سروری

گدا بوندن دیلنجی معناسنه در شوخ اضافتی بیانیه در شوخ بوندن گستاخلق و بی ادب و بی شرم معناسنه در
مبذر ه اضافتی بیانیه در تفصیل یا بندن اسم فاعلدر مسرف دیمکدر که حرف تعلیل و یا حرف رابط
صفت بأندک با حرف ظرف اندک از دیمکدر قلیل معناسنه در مدت زمان دیمکدر بر حرف تأکید
انداخت فعل ماضی مفرد غایب اتدی یعنی تلف ایلدی نه اند فعل نفی مستقبل مفرد غایب بلمز دیمکدر
و یا استفهام طریقیله بلمزمی دیمک اوله که حرف بیان خزینه بیت المال لامیه در لقمه مساکین بوبله در
خزینه مبتدا و لقمه خبری نه حرف نفی طعمه طانک ضمیله و سکون میمله مطعوم معناسنه در بعض نسخه که
فارسیجه خوارش دیرلر اخوانه اضافتی و اخوانک شیاطینه لامیه لردر اخوان کسر همزه ایله فرد اخلر معناسنه
محصول ترکیب دقائم پادشاه مذکور گدانک احوالنی عرض ایلدیلرسه دیدکم بو گستاخ ادبسیز
مسرف جاری بوندن کتسون که بو قدر نعمت و مالی از اجوق زمانده تلف ایدوب بیابانه اتدی یعنی
اسراف ایله ضایع ایلدی بلمز که و یا بلمزمیکه خزینه بیت المال فقرا و مساکین لقمه سیدر یعنی بونلره نفقه
اولمغیچون و دفع احتیاج ایچون ویریلور لقمه اخوان شیاطین ایچون دکلدر یعنی مسرفلر و متلفلره
اسراف و اتلاف ایچون ویرلمز حاصل خزینه بیت المال محتاجلرک حقیدر مبذرلرک حقی دکل
مبذری شوخه عطف ایدنلر صحیح نسخه لره ایله کلازندن غیری لذت کلامدن بیخبر ایمشلر و شوخدن
صکره چشم لفظنی زیاده ایلینلر صحیح نسخه لره مخالفت ایلمشلر بر انداختن دن صکره و تلف کرد ترکیبی
عطف ایدنلر یا بندن ایلمشلر نه اند عبارتنی ترک ایدنلر صحیح عبارته ترک ایلمشلر ۔بیت۔ ابلهی

کو روز روشن شمع کافوری نهد * زود بینی کش بشب روغن نباشد در چراغ * ابلهی ایله
صفت مشبهه در احمق معناسنه و یا حرف وحدت کوا صلنده که او درکه حرف رابط صفت و ضمیر
ابلهیه راجعدر روز روشن بیانیه در ظرف زماندر ایدین کوندز دیمکدر شمع کافوری بیانیه در
شمع عربیدر شینک فتحی و میمک کسریله بال مومه دیرلر اما عجم میمک کسریله اوقورلر معنایه کوره
تعمیم ایلدیلر پس کافوری قید احترازی ایدر بال مومی نسبتیله اوج بال مومه دیرلر نهد فعل مضارع مفرد
غایب نهادندن نونک فتحی و کسریله لغتدر قوموق معناسنه قومقدن مراد یقمقدر زود تیز دیمکدر
یعنی بتعجیل زمانده بینی فعل مضارع مفرد مخاطب کورورسن دیمکدر کش کافک فتحی و کسریله لغتدر
اصحی که در کافک کسریله لیکن شینک ضمیرله ترکیب اولنجه قیاس فتحه تخصیص ایلمک ایدی زیرا
ضمایر ماقبلی بو دلری مفتوح اوقنور الا ضرورت وزنیچون ساکنده اوقونور اما بعضلر شذوذا
کش اوقورلر اصل کسری رعایتله شین معناجقندن چراغ مقیدر چراغش تقدیرنده بشب
با حرف ظرف نباشد متعلق روغن رانک ضمی و غینک فتحیله ایچ یاغندن غیری یاغه
دیرلر اما ایچ یاغنه پیه دیرلر یای عجمک [illegible] نباشد فعل نفی مستقبل مفرد غایب اولمز دیمکدر
چراغ فتیله ده نیان [illegible] استعمالده اما بونده شمعدان مراددر ذکر محل ارادۀ حال طریقیله
محصول بیت جرابله که ایدین کونده یعنی کوپه کوندز شمع کافوری قیان زمانده کوررسن چراغنده

رد ابن سیدی علی و سروری و کافی

رد شمعی

رد شمعی و کافی

رد سروری و شمعی و کافی

قاعده در احوال ضمایر

یاغ اولمز یعنی ایچ یاغی و یا بزر یاغی یاقمغه قادر اولمزقنده قالدیکه زیت یاغی و شیرلغان یاغی حاصل بوبله
اسراف ایلین احمق آز زمانده شویله مفلس و حقیر اوله که اک اوجوز اولان یاغی یاقمغه قادر اولمز
دیمکدر بعض نسخه لرده نباشد یرینه نماند کلمش و شراحک بعضیسی انی اختیار ایلمشلر و بعضیسی
بو مختاره دخل ایلمش که ترکیبدن الهک روغن یاقدوغی مفهوم دکلدر که چراغده روغن قالمیه
دینیله و بعضیسی اعیان نظر الیبوب مختاره معاون اولمش و خیلی الکثار کلام ایلمش لیکن طریق
مکابره یه سلوک ایلمش فتأمل کشک کافی کسره یه تخصیص سمعت شذوذه ذاهب اینش یکی

از وزرای ناصح کفت ای خداوند مصلحت آن می بینم که چنین کسانرا وجه کفاف تتفاریق مجری
دارند تا در نفقه اسراف نکنند بعض نسخه ده ناصح یرنده نیک محضر واقعدر لیکن ناصح اولا در
و بعضیسنده آن می بینم یرینه آنست دو شمش و بعضلر بو نسخه یی اختیار ایلمشلر و بعضلر
اختیارینه اعتراض ایلمش لیکن اعتراضی مکابره ده در وجه جهت و خرجلق کفاف کافک فتحی
و کسریله رزقه وارزیقه دیرلر با حرف مصاحبت تفاریق تفرقک جمعیدر آیری ایری یعنی کونده بکونه
و یا هفته بهفته و یا ماه بماه دیمکدر مجری اسم مفعولدر افعال یا بندن معین معناسنه بعض نسخه لرده
عطف تفسیری طریقیله کلمشدر تا حرف تعلیل محصول ترکیب پادشاه سورکه شوندن شو جاری
دینجه ناصح وزرانک بری پادشاهه دیدی ای پادشاه مصلحت اکورم که بو بخیلین مسرف
و متلفلرک وجه معیشتلرینی و جهت کفافلرینی دفعة الله ویرمیلر بلکه متفرق آز آز ویره لر یعنی
کونه بکون و یا هفته بهفته و یا ماه بماه تعیین ایده لر تا که نفقه اسراف ایلمیه لر اما آنچه

فرمودی از زجر و منع مناسب سیرت ارباب همت نیست یکی را بلطف امیدوار کردانیدن و باز
بنو میدی خسته خاطر کردن اما ادات استدراک مصلحت می بینم زجر و منع عطف تفسیر بودر
سورمک و کیدرمک معناسنه سابقا پادشاهک سورک دیدیکنه اشارتدر امیدوار امیدلی دیمکدر
امید و امید تخفیف و تشدید ایله لغتدر دیدین لغو سویلمش زیرا الغت مجمعده تشدید ضرورت وزنیچون
کلور نته که سابقا بیان اولندی کردانیدن بوندن ایلمک معناسنه در دوندرمک دیدین خطا ایلمش
با حرف مصاحبت و نومیدی نونک فتحیله و نا امید مأیوس معناسنه در یای مصدریه ایله امیدسزلک دیمکدر
محصول ترکیب پادشاهم مصلحت بنم سویلدکلرک زجر و منع بیوردیکز یعنی اول دردینک سورک
شوندن بیوردیکز ارباب همتک اخلاقنه و اصحاب کرمک شأنلرینه مناسب و لایق دکلدر
بر کیمسنه یی برکره لطف و احسان ایله امیدوار ایدوب تکرار امیدسزلکله خسته خاطر و پریشان دروی
ایلمک حاصلی سنک کبی صاحب لطف و کرم پادشاهلره سزاوار و ملایم دکلدر بر فقیر برکره احسان
ایله مسرور ایتکدن زجر و منع ایله مأیوس و مغموم ایلمک الله تعالی رحمت ایلسون بوبله دیزه ۔بیت۔

بروی خود در اطماع باز نتوان کرد * چو باز شد بدرشتی فراز نتوان کرد * بروی با حرف صله نتوان
کرده متعلق بروی خود لامیه در اطماع افعال یا بندن مصدردر برکمسنه طمعه دوشورمک باز نتوان

مختاره ابن سیدی علی و معترض سروری و معاون مختاره کافی

مختاره احمد سیدی علی معترض سروری

رد ابن سیدی علی

رد شمعی

کرد ترکیبله فتح معناسنه در یعنی اجمع کرد بونلر کردن معناسنه در نتوان کرد اکثر یرلرده علم اخلاندن
کنایه‌در اما بونده علم جوازدن عبارتدر جوادات تعلیل باز شدا چلدی دیمکدر نبای مفعول معناسنه
بدرشتی با سببی متضمن حرف مصاحبت درشت دالک و رانک ضمه‌لریله ایری دیمکدر که عربجه خشن
دیرلر صفت مشبهه در مقابلی نرمدر و یا حرف مصدر در فراز فانک فتحی وکسریله بونده بیلدر و اغلاق معناسنه در
نتوان کرد ینه سابق کبیدر محصول بیت کشتی کندی یوزینه یعنی کندینه اطماع تپسنی یعنی خلق کندینک
لطف و احسانه طمعه دوشرمک بابنی احکام کرک حاصلی خلق کندینک جود وکرمنه طمعکار
ایلمک اما چونکه باب اطماع مفتوح اولدی یعنی چونکه خلق کندینک سخا وکرمنه طامع و امیدوار
ایلدی خشونت وجفا ایله اول بابی سد ایلمک جایز دکلدر حاصلی خلقی اولا لطف و احسانه
معتاد و امیدوار ایلمک کرک اما ایلدکدن صکره زجر و منعله خسته خاطر و پریشان دروغ ایلمک
کرک باز ایکی مصراعدن مفتوح معناسنه در دیمکدن نظر وار فرازی کسریله تخصیص ایدوب ایکی
معنایه کلور بری یوکسک و بری یوقش معناسنه در کاه اولور انکله منع و اغلاقدن کنایت اولورلر بیله
کسریله تخصیصدن و یوکسک دیمکدن و منعدن کنایتدر دیمه‌لرینه افترا ایلمشلر و مصراع اولک
معناسی کندو یوزکه امیدلو امید تپوسنی کوجله اجموع ممکن دکلدر یعنی سندن بلا رضا برشنه الملق
ممکن دکلدر مکر سن احسان ایدرسن دیمن بر بیللو یول معنای بیلدن ایراد کتمش فراز بونی
بسته و مغلوق معناسنه در دیمن قنی مغلوق سویلمش نتوان کرد عبارتی اتمکه محال یوقدر ممکن دکلدر
دیمکدر دیمن ناممکن سویلمش در نتوان کرد عبارتندن ابن سیدی علی مبالغه وارد دیمش سروری
معنای مبالغه‌یی انکار ایلمش انکاری منکردر قطعه کس نه بیند که تشنکان حجاز بلب
اب شور کرد اینده که حرف بیان حجازدن مراد مکه و حج اولمقه قابلدر نته که بو کتابدن نیجه یرده ایکیسندن
حجازله تعبیر ایدرمش با حرف صله لب بونده کنار معناسنه در اب اضافتی لامیه در و شوره بیانیه
شوردن بونده طوزلی و کرکز مراد در کرد کافک فتحی و رانک سکونیله لفتدن ذکرمی و اطراف
معناسنه در و تعض لنفعلک ترکیبیله جمعیت معناسنه ده کلور مثلا کرد امد دیرلر جمع اولدی
معناسنه در و کرد اه دیرلر جمع اولور معناسنه در محصول بیت کمسه کورمز که حجاز تشنه‌لری یعنی کعبه
یولینک صوسزلری اچ صو کنارینه جمع اولورلر یعنی شور صو کنارینه جمع اولدقلرینی کمسه کورمشدر
هر نقدر که تشنه و متعطش اولورلارسه ده هر کجا چشمه بود شیرین مردم و مرغ و مور کرد اینده
چشمه بکار معناسنه در و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل بود فعل مضارع مفرد غایب اولور
دیمکدر شیرین طاتلی دیمکدر مور قرنجه محصول بیت هر یرده که طاتلی بکار اوله اورزینه مردم و مرغ
و مور جمع اولورلر حضرت شیخ درج ایدر جانبندن پادشاهه خطاب ایدر که پادشاهم سنز ماء معین
و چشمه شیرین حکمنده سنز لایق اولان اولدر که احسان و کرم ایله تشنه دل فقرا ابر جود کرمدن
و سحاب لطفکدن سیراب اولوب برفردی منظوم وجهدن واقع اوله بلکه هر کس علی قدر حاله سحاب

رد ابن سیدی علی و سروری
و شمعی و کافی
رد ابن سیدی علی و سروری
رد شمعی مصلحی
رد کافی
رد کافی
رد سروری

کرمکدن فیض بابی اوله بیت مرغ جایی پرد که چینه بود نه بجای رود که چه نبود بعض نسخه‌ده
پرد یرینه رود واقعدر جایی یا حرف وحدت پرد پای عجمک و رانک فتحه‌لریله فعل مضارع مفرد
غایب اوچار دیمکدر مرغ مبتدا و پرد خبری که حرف بیان و یا رابطه صفت چینه جیم عجمک کسریله
قوش یمینه دیرلر نه حرف نفی معناده رود ده مقید در نرود تقدیرنده فعل نفی غایب کیتمز دیمکدر
بجایی با حرف صله نرود ده متعلق و یا حرف وحدت که سابق کبیدر چه جیم ضرورت وزنیچون بر
مقدار مدلولور که تلفظده بریا متولد اولور که مصراع اولدن چینه بود له تجنیس مرکب اولور مذکور یایی
کنایه‌دن اثبات ایدوب چی یازانلر خطا ایتمشلردر نه بیجا ایتمشلر محصول بیت مرغ بریره اوچار که انده قوش
یمی اوله یعنی دیره‌جک دانه اوله هر یره کیتمز که هیچ نسنه اولمیه یعنی چینه اولمیان یره پره اچوب کیتمز
چی لفظی چه کبی نسنه معناسنه در دیمن ظاهردر که یایله و یا بر لغت طوتارمش بونلرن صکره اونده
یا ضرورت وزنیچون اشباع ایتملدن حاصل اولوردیو که نوعا تناقض شکلیدر نه سنلرچی چیز
معناسنه در بایلده دیمن مرادف شکلن اعتبار رده سهو ایلمش حکایت یکی از پادشاهان
پیشین در رعایت مملکت سستی کردی و لشکر بسختی داشتی چون دشمن صعب روی نمود همه
پشت بدادند پادشاهان پیشین اضافتی بیانیه در پیش اوک و یا حرف نسبت و نون حرف
تاکید نسبت در اولکی دیمکدر رعایت مملکت مصدرک مفعولنه اضافتیدر مضاف تقدیریله اهل مملکت
دیمکدر سستی سست سینک اولک ضمی و تانینک سکونیله لفتدن کوشک معناسنه در اما بونک کبی یرلرده
اهمال و تغافلدن کنایتدر و یاسی حرف مصدر در کردی یا حرف حکایت لشکر در رعایته معطوف در بعض
نسخه‌ده لشکردن صکره جر را یازمش علامت مفعول بسختی با حرف مصاحبت داشتی‌یه متعلق سخت
سینک فتحی و خانک سکونیله قتی معناسنه در و یا حرف مصدر داشتی یا حرف حکایه طوتاردی دیمکدر چون
ادات تعلیل دشمن صعب بیانیه روی نمودک مقدم مفعولیدر همه ادات تاکیدر عربیده جمیع کبی
پشت پای عجمک ضمیله ارقه دیمکدر بدادندک مقدم مفعولیدر ارقه ویردیلر دیمکدر محصول ترکیب حضرت
شیخ بیورر که بزم شهدیکی زمانمزدن پادشاهلردن اول بر پادشاه اهالی مملکت رعایتندن تقصیر
و تغافل و اهمال ایدردی و لشکری شدت و محنتله طوتاردی یعنی علوفه‌لرینی و بیللقلرینی و سایر
رسوم و لوازمینی ویرمزدی حاصلی ذلیل و زبون طوتاردی پس چونکه ضرب دشمن بوکا ظاهر
و هویدا اولوب یوز کوستردی یعنی بونکله جنک ایلمکه کلدی جمیع عسکر ارقه ویروب بوندن اعراض
ایلدی سلاطین عثمانیه‌دن یلدرم خان بایزیددن اعراض ایلدکلری کبی شراحک بر سی یکی لفظنی
مبتدا و پادشاهان اکا بیان و پیشین عبارتنی صفت پادشاهان طوتوب خبر مبتدا ذکرینی اهمال
ایلمش ظاهردر که خبری سستی کردی‌در در رعایت مملکت اولمقده حرفنی کنایت ایلمین عجب
نه معنا ملاحظه ایلدی کردم عبارتنک معناسنی ایلدی و داشتنک طوتدی دینیلر یایی حکایه معناسنی
رعایت ایلمشلر بیت چو دارند کنج از سپاهی دریغ دریغ ایدرش دست بردن به تیغ

رد شمعی و کافی
٤ رد کافی
رد سروری
رد شمعی
رد شمعی و کافی

داردک ضایع سلاطین وحکامدرکه بونده مالدر خزینه معناسنه کلور دریغ بونده اسف ایتمک وتضمنی معناسنه در
دریغ ثانی حیف معناسنه در ایدوش شین ضمیر سپاهیه راجعدر دست بردنک مقدم مفعولیدر ابلتملان
مراد صونمق واوزاتمقدر بیتیغ باحرف صله محصولبیت چونکه سلاطین وحکام سپاهه ولشکره
خزینه ومالدن اسرکرلر یعنی امساک ایدوب رعایتلرندن تقصیر ایدرلر سپاه وعسکره ده لازم کلدرکه
قلیجدن ال اورمق یعنی جنک ایلمک حیف ودریغ کلور ایکی دریغی بله حیف معناسنه طوتانلر غلط ایلمشلر
اوکی دریغی بیغله شرح ایدنلرده معنای مطابقیله شرح ایلمشلر یعنی ازاندن که عذر کردند یامنش
دوستی بود یکی را راحرف تخصیص رایی ترک ایدنلر یا وجه ترک ایلمشلر اناندن جمع آن درکه اسم
اشارتدرکه حرف رابط صفت عذرغین معجمه نک فتحی وراننک سکونیله ترک وفا معناسنه در
باحرف مصاحبت منش شین ضمیر یکیه راجعدر دوستی یا حرف مصدر محصول ترکیب اوله ترک وفا
ایدنلردن برینک که بنمله دوستلغی واریدی ملامتش کردم وکفتم دوست وناسپاس وسفله
وحق ناشناس که بانک تغیر حال از مخدوم قدیم خود برکردد وحقوق نعمت سالیان درنوردد
ملامتش ضمیر یکیه راجعدر بعض نسخه ده ضمیر بولنمدی اولمه سی اولادر اوله اشنام اولنی لوم
سرزنش ایلدم دون الجی معناسنه در لغتی بارمز پس ضد وعون ودیمن الجی تا حجمش ناسپاس
کفراننعمت معناسنه در سفله ضم ایله وکسر سینیله الجی دردونمعناسنه حق ناشناس وناحق
شناس طوزاتمک حقنی بلمز کفران نعمت معناسنه حاصلی مذکور الفاظ متقارب المعنا بیدرکه
اصلندن انکه درکه حرف رابط صفت بانک با سببیه متضمن حرف مصاحبت برکرد ده متعلق
تغیرحال لامیه بعض نسخه ده بانک مایه تغیر الی تغیر مایه ماده وسرمایه معناسنه درازمخدوم
قدیم برکردده متعلق بیانیه دربرکردد دونه یعنی بوزینی چوره حاصلی اعراض ایلیه تغیر ایلیه
بوکلمه نک معناسی بلمزمش حقوق نعمت لامیه درسالیان اضافتدر بولهدر یا حرف نسبت
والف ونون ادات جمعدر شذوذ طریقیله درحرف تاکید نوردد بوننک فتحی وضمی وواوکرو دال
اولانک فتحه لریله فعل مضارع مفرد غایب فاعلی برکردد دکلی بونکده یکیه راجع ضمیردر محصول
ترکیب بنمله دوستلغی اولان محصک برینی لوم وسرزنش ایلدم ودیدم الحقدر ودنی وکفران
نعمت وطوزاتمک بلمز وناشاکردر اوکه ازاجوق سرمایه تغیرحال سببیله کندو مخدوم قدیمندن
روکرداناولوب اندن اعراض ایلیه ونیجه یللق حقوق نعمتی طی ایدوب ضایع ایلیه وکفران
نعمت طریقینه ذاهب وسالک اوله کفت اکر بکویم معذوردارسی لوم ایلدیکم سپاهی دیدی
اکر بوقضیه نک اصلنی بیان وترک وفادن حالمی عیان ایدرسم بنی معذور طتوب البته لوم
ایلمزسن شاید که اسب بی جو بود ونمد زین در کرو وسلطان که بزر با سپاهی بخیلی کند
با او بجان جوانمردی نتوان کرد شاید فعل مضارع مفرد غایب درشاید ندن استفهام
انکاری طریقیله لا یقیدر دیکلدر فا ... راجع محتنق ضمیردرکه حرف بیان اسبا فتح منمره

وسکون سینیله وبای عربیله آت دیمکدر فرس معناسنه جو جیمک فتحیله اربه دیمکدر نمدزین لامیه درنمد مطلقا
کچه یه دیرلر وزین زانک کسریله اکر معناسنه درکه عربجه سرج دیرلر نمدزیندن مراد اکرکچه سیدرکه زمان سابقده
تکلفی اولمزمش بلکه برکچه ایمش ایدوب اکر التنه تکلفی برینه قورلارمش منزله وارنجه الوب
کلیم وزنه برینه التنه دوشرلرمش پس سپاهی دیرکه نه سجیدر اکرکچه سی که التونه دوشوردم دی
اوله کرو کاف عجمک کسری وراننک فتحیله رهنه دیرلرکه حرف رابط صفت بزر باحرف ظرف زر بونک کبی
یرلرده مطلقا اقچه معناسنه در با حرف صله سپاهی باحرف نسبت عسکری دیمکدر بخیلی یا حرف مصدر کند
فعل مضارع مفرد غایب بونده ایلیه دیمکدر با حرف صله واو ضمیر سلطانه راجعدر جوانمرد لفظا مثنی کلور
بها درله سخی وکریم بینی دیا حرف مصدردر پس بها درمعناسنه اولورسه دربجانک بای حرف
مصاحبت اولور اما جود وسخی معناسنه اولورسه حرف صله در ولکل وجه نتوان کرد ایلمک اولمز
دیمکدر علام جوازدن کنایتدر محصول ترکیب معهود کرکچه بیوردر لا تقیید اکه اتم ایدیسز دا وتسرلوم
اج وذلیل ودربوده اوله والتماع دوشنه کم اکرکچه سی رهنده دربن ایچون مرهوندر و پادشاهکه
خزینه ومال خصوصنده عسکره بخل وامساک ایدوب وظیفه لرنی وبخشش لرنی وسایرلرزوم
ولوازمنی تخلف ویرمیه انکاجان ودله بها درلک وفدا بیلک ایلمک اولماز زانک یولنیه جاندن
بزار دفدا ایلمک اولماز حاصلی انکه اوغرنیه جان ویا باش ویرمک جایز دکل نمدزین اضافتله
اکرکچه سیدر دالک سکونیله تکلفی معناسنه دردیمن لر لفظنی ومعاده خطا ایلمشلر شاید که اسم
بی جو بود عبارتی کلام اخباریه حمل ایدوب احتمالات بعدله تأویل ایدوب اکثار کلام واطناب مقال
ایدنلر ایشی وکوجی اولماد ععنون بولدیغی سویلرمش زر بده مرد سپاهی را تا سر بنهد
دکرنش سرندمی سر بنهد درعالم زر بونک کبی یرلرده اقچه یه والتونه شاملدر سکته لی اولدقلری
تقدیرجه با حرف تاکیده ده دالک کسریله فعل امر مفرد مخاطب در دیر دیمکدر دهیدندن دادندن
دکل زر تدیک مفعولیدر مرد مفعول ثانیسی اردیمکدر بها درمعناسنه ترکیبده کاه بها دره
اردیرلر حتی اراک ایلدی دیرلر بها درلک معناسنه سپاهیه اضافتی بیانیه درورا ادات مفعول
تا حرف تعلیل سر بنهدک مقدم مفعولیدر وکرنش درضرورت وزنیچون تخفیف قلندی شین
مرد سپاهیه راجعدر زر ندهینک مقدم مفعولیدر نهی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب درسر
بنهدک مفعول صریحی ودرعالم غیر صریحی در حرف صله در محصول بیت بها در سپاهیه التون واقچه
ومال واسباب وات ودخی طون ویر حاصلی التفات ورعایت ایله تاکم سکا منقاد ومطیع اولوب
فنیک بکلیه لازم کلیجک یولکه واوغرکه جان ویا باش فدا ایلیه حاصلی رعایت ایله کم سکا مخصوص
اوله واکر مرد سپاهیه مال واسباب ویرمزسک فنیک بکلمز وسنی قیوب باشنی الوب ترک دیار
ایدردیمکدر وزمره لرندن سر درعالم نهاد دیرلر باشنی الوب کتدی وسر درعالم بنهند باشنی الوب
کیدر دیمکدر یعنی یره حاصلی ترک دیارا تمکدن کنایتدر نهد مرتبه با ایله نهند یازیلسه اوقونه ایله عجب طبع مستقیم

تروسرورا

تروسعدی علی روشنی وسرورا

تروشنی

تروشرح جیبعا

ترکاف

ایمش و بوبله یازلک افسانه سیله تقید ایلیں عرب قوی دماغه مالک ایمش الله قوت ویره

بیت اذا شبع الکمی یصول بطشا ﴿ وخاوی البطن یبطش بالفرار ﴿ شبع ماضی مفرد مذکر غائب در فتح بابندن یعنی طویسه کمی بهادره دیرلر شجیع که مشبع نک لفظا مرفوع فاعلیدر اصلی کمی در ادغام اولنمغله کمی اولدی یصول فعل مضارع مفرد مذکر غائب هجوم وحمله ایدر دیمکدر فوا، شرطدر بطشا یصول نک مفعول مطلقیدر قعدت جلوسا کبی خاوی اسم فاعلدر لغیف و مقرونددر خالی معناسنه یعنی بوش بطن لفظا مجرور مضاف الیه قرن دیمکدر شکم معناسنه یبطش فعل مضارع مفرد مذکر غائب در ضرب بابندن یصول معناسنه حمله و هجوم ایدر دیمکدر باحرف مصاحبت یبطش یه متعلق فرار کسر فا ایله قاچمقدر کز بر معناسنه محصول بیت مجنی کم دلاور ا رطوق اولسه یعنی اچ اولمسه حاصلی غنی اولسه فقیر اولمسه عدو یه شدتله یاپشور و زیاده هجوم وحمله ایدر اما قرنی بوش اولسه یعنی اچ اولسه حاصلی فقیر و مفلس اولسه عدو یه یک یاپشمز بلکه عماری یاپشوب قوزر مغه معقید اولور ابجی حاصلی محکم صواش ایدمز زیرا اسبابی واثی براغی یرنده دکل فرار له حمله و هجوم ایدر دیمکدن مراد کاه کارزار و هنگام بیکاره ده دشمنه جانی دکوکلدن وارمز زیرا نه اننه اعتمادی وار و نه یراغنه مصراع ثانیده اسم فاعل برنیه مفاعله بابندن فعل ماضی ایراد ایلیں وبطن لفظنی انکا مرفوع فاعل طنوب اذا خاوی البطن تقدیرنده کندی زعمیله تقدیر ایلمش زیرا بولغت مفاعله ده مستعمل دکل مصراع ثانینک معناسنی مجتمع بهادرک قرنی اچ اولسه قاچمقه محکم طوتار یعنی قدرتی اولسه جنکه اصلا طاقت کتورمیوب فرار ایدر دیمی معنای حقیقتدن فرار ایلمش حکایت یکی از وزرا معزول شد وبحلقهٔ درویشان در آمد و برکت صحبت ایشان دروی اثر کرد و جمعیت خاطرش دست داد باحرف صله وحلقه حانک فتحی و لامک سکونیله انسانده مستعملدر ولامک تحریکیله عربیده درویشانه اضافتی لامیه در بر کتدن بونده مراد مبارکلکدر یمن معناسنه صحبته اضافتی لامیه در و صحبتک ایشانه مصدرک مفعولنه و یا فاعلنه اضافتیدر در حرف صله دروی داوک تحتیله و زیره راجع ضمیر غائب در محصول ترکیب وزیرلردن بریسی معزول اولدی و درویشلر حلقه سنه یعنی مجلسنه داخل اولدی و انلرک مصاحبتی برکتی انکا تاثیر ایلدی وجمعیت خاطره انکال ویردی یعنی دنیا جیفه سینه التفاتدن خلاص و انکا تعلق وتلبسدن آزاد اولدی ملک باردیگر بروی دل خوش کرد و عمل فرمود قبول نکرد و گفت معزولی به که مشغولی بروا صلنده براو ایدی وصله همزه ساقط اولمشدر برحرف استعلا و باحرف صله واو ضمیر وزیره راجعدر دل کردک مفعول اولی و خوش مفعول ثانیسی تقدیری دلش خوش کرد درشین ملکه راجعدر وعمل یعنی عمل وزارت معزولی یاحرف مصدر که من تفضیلیه معناسنه در مشغولی یاحرف مصدر محصول ترکیب پادشاه وزیر اوزرینه ویا وزیره بردخی کوکلنی خوش ایلدی یعنی کدورت وغضب وتیرکی خشمی کیدروب وزیره صاف اولوب بنه

ینه وزارت عملنی و خدمتنی بیوردی یعنی تکلیف ایلدی وزیر قبول ایلمدی و دیدی معزوللق مشغوللقدن یکدر یعنی زخارف دنیا ایله آلوده و قیودله پریشان حال و متشتت البال اولمقدن کوشهٔ فراغت اختیار ایدوب قیودو تفرقه دن آزاده او لام و بلیاتدن آسوده اولمق اولی و اولادر رباعی آنان که بکنج عافیت بنشستند ﴿ دندان سک و دهان مردم بستند ﴿ آنان انلک جمعیدر انلر دیمکدر که حرف رابط صفت بکنج باحرف ظرف کنج کاف عربک ضمیله بوجقدر که عرب زاویه دیر عافیته اضافتی بیانیه در عافیت الله تعالی قولندن بلاسنی دفع ایلمکه دیرلر دندان دیشه دیرلر که عربجه سن دیرلر سنک کسر و نونک تشدیدیله سکه اضافتی لامیه در سک سینک فتحی و کاف عجمیله کلب دیمکدر دهان اغز المغله و الغسر اغزه دیرلر محصول بیت شونلرکه عافیت و فراغت کوشه سنده اوتوردیلر یعنی خلقدن منقطع اولوب کنج عزلت اختیار ایلمشلردر دندان کلب عقور موریانه سک شرو زندان کنایت در دهان مردم بدکو بستند بغلدیلر یعنی کوشهٔ تقاعد اختیار ایدنلر خلقک موزیلرندن و غیبت کوی بدکو مردمدن خلاص اولوب سالم اولدیلر عافیت یرنیه قناعت یازلزلرا موزون یازوب خطا ایلدی ﴿ کاغذ بدریدند و قلم بشکستند ﴿ وز دست و زبان حرف گیران رستند ﴿ کاغذ کاف عربی و غینی مکسور و ذال معجمه ایله مشهور عربجه قرطاس دیرلر بدریدندک متقدم مفعولیدر ﴿ حرف تاکید در دریدندن فعل ماضی جمع غائب در بر تمدیلر دیمکدر قلم معروف بشکستندک متقدم مفعولیدر زبان حرف گیران لامیه حرف گیر وصف ترکیبیدر کشینک عیبنی و نقصاننی طوتجی دیمکدر الف ذوی العقول جمعیدر محصول بیت عافیت بوجنده اوتورانلر کاغدو دفتری پاره لیوب قلمی شکست ایلدیلر یعنی عالم ظاهرده جمیع عوایق و علایق دنیویه ترک ایدوب دنیا و ما فیهادن الحاصل فارغ البال و آسوده حال اوتوردیلر حاصلی هر شیدن آزاده و سالم اولوب حضور ایلدیلر دخی بدکویلر و عیب بینلر الندن و دلندن قورتلدیلر یعنی کوشهٔ فراغت اختیار ایلمکله عیب بین و غیبت کویلر شرو حسدندن خلاص بولدیلر حضرت شیخک بیوردیغی درواقع اولور زیرا خلقک دلندن انبیا و اولیا خلاص بولمزدکل که عیبا دورهان ملک گفت هر آینه ما را خردمندی کافی بباید که تدبیر مملکت را شاید هر آینه البته خردمندی یاحرف وحدت کافی بونده مقبول معناسنه در که عجم پسندیده و بای عربیه باید فعل مضارع مفرد غائب کرک دیمکدر که حرف رابط صفت تدبیر مملکت مصدرک مفعولنه اضافتیدر را ادات مفعول شاید فعل مضارع مفرد غائب در شایستن محصول ترکیب پادشاه دیدی البته بزه بر عاقل وزیر کرک که تدبیر مملکته لایق اوله یعنی امور سلطنته و تدبیر مملکته شایسته و سزاوار بر عاقل و دانا و صدر وزرا که مستحق بر مرد کار ازما کرک گفت نشان خردمند کافی آنست که بچنین کارها تن در ندهد خردمند کافی بیانیه که حرف بیان بچنین باحرف صله تن در دن مراد وجود و ذاتیدر در حرف تاکید ندهد فعل نفی استقبال مفرد غائب ویرمیه دیمکدر یعنی بوبله اشلره کرمیه دیمکدر محصول ترکیب وزیر پادشاهه دیدی خردمند کافی نک نشانی و علامتی

رزارت سعدی ....

رز شعی

رز شعی

اولدرکه بو بیله اشاره کندینی و پرمیه یعنی امور سلطنت و تدبیر مملکته اختیار ربله داخل اولمیه حاصلی
عاقل و دانا اولدرکه بو بخلیں اشاره قرشمیه و کندیسنی بو بیله دشوار مصالحه اختیار ربله کرفتار ایلمیه
بیت همای بر همه مرغان ازان شرف دارد که استخوان خورد و جانور نیازارد همای
بر طیر معروفنک اسمیدر که سابقا بعض خواصی بیان اولندی ازان ادات تعلیلدر لاجل معناسنه شرف
رفعت معناسنه در دارد فعل مضارع مفرد غایب دارلغدن عبارت در که حرف تعلیل و یا حرف بیان
استخوان ممیزه نک و تانک ضمی و سینک سکونی و واو رسمیله کمک دیمکدر جانور جان روح حیوانی
ور ادات نسبتد جانلو دیمکدر جانورینک سکونیله اوقونور نیازارد فعل نفی استقبال مفرد غایب لازم
و متعدی کلور بوندن متعدیدر انجتمز معناسنه محصول بیت مرغ همای انکیچون جمیع طیورک اوزرینه
شرف طوتار یعنی انکیچون شرف وارد یمکدر استخوان یر جانلو انجتمز سایر ذوات مخالب کبی
حاصلی سایر قانیقلو یرجی جنسی طوغان کبی شاهین کبی طیورک تعقیبی شکار ایدرو انکله
معاش ایدر اما هما استخوان ایله قانع اولوب جانلو جنسنی ازار ایلمز استخوانله قناعتندن
اختلاف ایلدیلر کیمی دیدیکه یره ایزدکلک کوردکی یرده منقاریله قپار و کیمی دیدیکه و هوایه ایلدوب
اکل ایدر زیرا ایاقلری یوقدر که بوریه سایر حیوانات کبی و کیمی دیدیکه یانن استخوانک تنوینیله
قناعت ایدر و بعضد دیدیکه منقارندن بر خاصه وارکه منقارنه الوقدن منفعت اولور یعنی طاغلور
والعهدة علی الراوی شویله روایت اولنورکه همانک دیر سی الکرمز بلکه صحرای خطا و ختندن
و دشت قبجاقدن و هندستان اطرافندن اولبسی بولورلر تحصیل زماننده مشام شرینغلر برجم
با زرکانندن کوردم شکر رنک اولور مثلا سقنقور شکر رنک اولسه همایه بکزردی بیت
سیاه کوشی را گفتند ترا ملازمت صحبت شیر بچه وجه اختیار افتاد گفت تا فضله صیدش
میخورم و از شر دشمنان در پناه صولتش زندگانی میکنم سیاه کوشی قره قولاق دیدکلری
حیواندرکه ارسلانه ملازمت ایدر ایکی قولغی بله سیاه در باز سلاح لور را ادات مفعولدر ملازمت
صحبت شیر اولکی اضافت مصدرک مفعولنه در و ایکنجی لامیه و یا اولکی کبی تا حرف تعلیل فضله
ارتغه یعنی زیاده قالانه دیرلر صیدش اضافتی لامیه در شین ضمیر شیره راجعدر میخورم دیمکدر
پناه اسیمدر صغنجی معناسنه صولتنه اضافتی بیانیه در پناه صیدن معناسنه اسم مصدردر دیو
و اضافتی لامیه در دیدی مجازه ارتکاب ایلمشی با ضرورت زندگانی دیرلکدر حیات معناسنه
محصول ترکیب قره قولغه دیدیلر سکا ارسلانک صحبتنه ملازمت نه وجهله اختیار واقع اولدی
قره قولق دیدی تاکم شکار ایلدیکی حیوانک کندیدن باقی قالاننی ییم و دشمنلر شرندن انک
صولتی و شدتی صغنجغندن کجنوب دیرلک ایلیم بو مثلی حضرت شیخ پادشاهله وزیره
ایراد ایلمشی گفتند اکنون که بظل حمایتش در امدی و بشکر نعمتش اعتراف کردی چرا
نزدیکتر نیابی تا بحلقهٔ خاصانت در آورد و از بندگان مخلصت شمارد که حرف بیانی با حرف صله

ظل ظلالک کسری و لامک تشدیدیله کولکه در حمایت حفظه دیرلر اضافتی بیانیه در شین ضمیره راجعدر
در امدن در حرف تاکیدر با حرف صله شکر نعمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر نزدیک نونک فتحیله
قیلو دیمکدر قریب معناسنه تا حرف تعلیل با حرف صله خلقهٔ خاصان اضافتی بیانیه در حرف تحسین
کلام اوردوادوک ورانک فتحلریله کتوره دیمکدر اوریندن اوردن دیلو غلط ایلمش بندگان
مخلص بیانیه محصول ترکیب قره قولغه دیدیلر شمدی که ظل حمایتنه داخل اولدک و شکر نعمتنه
اعتراف ایلدک نیچون شیره یاقین کلمز سن تاکم سنی خاص مجلسنه ادخال ایده و مخلص بنده لردن
عد ایلیه یعنی بو بیله ایکی سبب ندرکه بو سعادت و دولته وصول ممکن ایکن حیرکز یانه تقرب ایلمیوب
ایراقدن سیرایدیجی سن گفت همچنان از بطش وی ایمن نیستم همچنان انجلین دیمکدر کذالک
معناسنه یعنی شیرک اخلاص نبندهلرندن و شاکر نعمتندن ایکن صولت و شدتندن و بطش و غضبندن
مأمون دکلم جایزدرکه بر قهر و خشمنه مظهر دوشوب نی هلاک ایلیه علی الخصوص که اچ
اوله بیت اگر صد سال گبر آتش فروزد اگر یکدم درو افتد بسوزد گبر کاف عجمک فتحیله
اتش پرسته دیرلر عرب مجوسی دیر جمعی مجوس کلور فروزد فانک ورانک ضمهلریله و زانک فتحیله
افروزیدن بالکل لغتدر یعنی یاقمق معناسنه همزه ایله و همزه سز لغتدر بسوزد با حرف تاکید
سوزد فعل مضارع مفرد غایب درلازمله متعدی بیننده مشترکدر لازم اولنجه فاعلی گبر در متعدی
اولنجه فاعلی اتش و مفعولی گبر اولور محصول بیت اگر یوز ییل گبر معبودم دردیو اتشه دائما
تعظیم و تبجیل ایدوب اتشکده یه اودنلر دوکوب بر نفس سوندرمه فائده ایلمز زیرا اگر بر
نفس اتشک ایچنه دوشرسه یانار و یاخود اتشی انی یاقر یعنی اتشه تعظیم ایلدی دیو انی
اسرکمز پس سلاطیندن بو بیله درمثلا یوز ییل خدمتنده پروانه اولوب یانسک یا قلسک
ادنی رنجش خاطر سببیله سکا قیار افتد که ندیم حضرت سلطان زر بیابد و باشد که سر برود
افتد واقع اولور دیمکدر ندیم بونده مصاحب معناسنه در سر برود کتقدیری سر سی یره وار در
محصول ترکیب واقع اولورکه پادشاه حضرتنک ندیمی التون و اقچه و اسباب و ات و طونه
بولور یعنی کاه اولورکه جود و کرم و لطف و احساننه مقارن اولور و کاه اولورکه باشنی کیدر
یعنی مظهر قهر و غضب اولور و باشندن چقار و حکما گفته اند از تلون طبع پادشاهان بر حذر
باید بود که گاه بسلامی برنجند و گاه بدشنامی خلعت دهند تلون تفعل بابندن مصدردر
دورلو دورلو صورده اشکال کرملک در محصول ترکیب و حکما و عقلا دیمشلر در پادشاهلرک
طبعی تلونندن حذر اوزره اولمق کرکدر یعنی مختلف احواللرندن و تغیر مزاج و اطوارلرندن اجتناب
ایلمک کرکدر که کاه اولورکه بر سلام سببیله رنجیده خاطر و پریشان درون اولورلر و کاه اولورکه
بر دشنام سببیله خلعت و نعمت و راحت ایدرلر حاصلی مزاجلرینی انکلمک کرک و گفته اند ظرافت
بسیار هنر ندیمانست و عیب حکیمان محصول ترکیب دخی حکما و عقلا دیمشلرکه چوق ظرافت

وحشرلو مضحکلک و مسخره‌لک هنریدر یعنی انلره مخصوص کاردر اما عقلا و حکما و علما قتنده زیاده
شوخلق و شاطرلق زیاده عیب و محض نقصاندر لیکن احیانا ظرافت و نزاکت وکنا ده طبع
و دروندن اولمق عیوب دن معدود دکل بلکه دائما عبوس الوجه و غمناک شکل اولمق محل طعن
و مقام تشنیع اولور و فی الحقیقه مذموم حالدر بیت تو بر سر قدر خویشتن باشی و وقار
بازی و ظرافت بندیمان بگذار یعنی تونک ضمنی تمام اشباع ایلمک کرک که واو ملفوظه اولوب شعر
موزون اوله سر بوندن سودا و هوا معناسنه در قدر مقدار معناسنه در تقدیری بر حفظ قدرده وقار
معطوف بازی و ظرافت بگذارک مفعولیدر بیان و ندیمان غیر صریحی یا حرف تأکید گذارکاف
عجمک ضمیله فعل امر مفرد مخاطب در قودیمکدر یعنی ترک ایلیه محصول بیت سن کندی قدرک
حفظی سوداسنده و وقارک صیانتی هواسنده اول یعنی قو یعنی انلره حواله ایله زیرا او کار انلره
سزاوار در حکایت یکی از رفیقان شکایت روزگار نا مساعد نزد یک من آورد که کفاف
اندک دارم و عیال بسیار رفیقان رفیقک جمعیدر بولداشلر دیمکدر شکایت روزگار
لامیه در نامساعد اضافتی بیانیه یا حرف صله نزدیک قرب معناسنه در عندکبی منه اضافتی لامیه در
آورد فعل ماضی مفرد غائب فاعلی یکیدر که حرف بیان کفاف کافک فتحیله رزق دیمکدر اندک
از دیمکدر قلیل معناسنه عیال عینک کسریله فقرا دیمکدر جمع عیل در عینک فتحی و یانک کسریله جیاد
جیدک جمعی اولدیغی کبی ایلر دیمکدر عیال فرزند و دختره تخصیص ایلین یلمزمش محصول ترکیب
حضرت شیخ بیورر رفیقلردن بری روزگار نامساعدک شکایتنی بنم قتمه کتوردی یعنی بکا
زمان غدارک و ایام مکارک عدم موافقتندن شکایت ایلدیکه قوت و زادم از و عیال
و خورندم چوقدر دیو و عیال کشینک اوزرینه نفقه‌سی لازم اولنه دیرلر طاقت بار فاقه ندارم
اضافتلری لامیه لردر بار یوکدر فاقه فقر و حاجته دیرلر یعنی فقر او احتیاج یوکنه طاقتم یوقدر یعنی
فقره طاقت کتورمزم بارها در دلم آمد که باقلیم دکر روم تا در هر صورت که زندگانی کنم
کسی را بر نیک و بد من اطلاع نباشد بارها بوندن کره معناسنه در و ها ادات جمعدر معلوم اوله که
بو ادات جمعک ماقبلی ساکن او قنور مگر که جمع اولان کلمه نک اخری هاء رسمی اوله لاله و ژاله
کبی پس اول وقت متحرک اقنور لالها و ژالها دیرلر پس بارها ده رانک فتحیله دینمی مذکور
قاعده‌یه مخالف سویلمش که حرف بیان با حرف صله اقلیم دیباجه ده مفصل بیان اولندی
دکره اضافتی بیانیه در بعض نسخه ده باقلیمی یای وحدتله واقعدر ایکیسی جایزدر
روم رانک و واوک ضمه لریله فعل مضارع متکلم وحده در رویدندن بونن کیدرم دیمکدر تا حرف
تعلیل که حرف بیان زندگانی دالک فتحیله بونده معاش معناسنه در دیرلک دیمکدر کسی یا حرف
وحدت نورا ادات تخصیص بر حرف استعلا بر من لامیه در اطلاع نباشد اطلاع اولمیه محصول
ترکیب رنجور دیرکه کرا تله کو کلمه کلدیکه غیری اقلیمه کیدم یعنی ترک دیار ایدم تا هر صورتدم معاشی

هیچ برکمسه بنم ایو نه و یا خورمه اطلاع اولمیه یعنی ایمی کجنور بار مزی کمسه بلمیه حاصلی هر نه وجه ایله
کجنور رسم حالمه کمسه مطلع اولمیه بیت بس گرسنه خفت و ندانست کس که کیست بس جان بلب
امد که بر وی کس نگریست یعنی گرسنه بوندن کاف عجمک ضمی و رانک سکونی و سینک کسریله اج دیمکدر
عربجه جوعان دیرلر تقدیر کلام بسی کس گرسنه اه خفت فعل ماضی مفرد غائب یاتدی و یاتوردی مشترک
صیغه در که کیست که حرف بیان کیست کیمدر دیمکدر معلوم اوله که چه و که عبارتلری ادات
خبراولادسین و تا یه متصل اولسه هائی رسمی یایه تبدیل اولنور نا حفظ بس جان تقدیری بسی
کس راجان اه بلب یا حرف صله لب طودق که حرف بیان بر حرف استعلا او ضمیر مذکور کمسه
راجعدر نگریست فعل نفی ماضی مفرد غائب ورکریستن دن اغلدی دیمکدر محصول بیت دیار غربتده
و اقلیم اخرده چوق کمسه اج یاتدی و یاتوردی و هیچ برکمسه بلمدی که بو اج یاتوب اویویان کیمدر
و کیبک اوغلیدر و چوق کمسه نک جانی طوداغنه کلدی و اوزرینه کمسه اغلدی یعنی دیار غربتده
چوق کمسه تسلیم روح ایلدی و هیچ کمسه اوزرینه ماتم چکوب اغلدی حضرت شیخ بو بیت دیار
غربتده اولان فقرانک احوالین بیان ایلدیغی الواقع بیوردقلری کبیدر باز از شماتت اعدای
اندیشم که بطعنه در قفای من بخندند و سعی مرا در حق عیال بر عدم مروت حمل کنند و کویند شماتت
دشمنی دشمنک بلاسنه و حزنینه سونمکه دیرلر پس اعدا تجدید طریقیله ذکر اولمشی اندیشم فعل
مضارع متکلم وحده در فکر و خوف ایدرم دیمکدر که حرف تعلیل و یا حرف بیان با حرف مصاحبت
طعن لغتده نیزه ایله او رمغه دیرلر اما بونک کبی یرلرده دخل و تعرض معناسنه در و اونده هاء
رسمی مثلی علامت نقلدر عربیدن عجمیه قفا قافک فتحیله اکسه دیمکدر منه اضافتی لامیه در سعی مرا
مصدرک فاعلنه اضافتیدر عدم مروت لامیه محصول ترکیب دیار غربته باشم الوب کتمک استرم
کنه دشمنلرک سوینمسندن او شنورم که طعن و تشنیعله اردمدن کولرلر و بنم عیالم حقنده سعیمی
عدم مروته حمل ایدرلر حاصلی ترک دیار ایلمک خاطرمدن کچر لیکن شماتت اعدادن و طعن
دشمنلردن اندیشه ایدرم که ضعف غیرته و عدم حمیته حمل ایدوب سویلرلر قطعه ببین
آن بی حمیت را که هرگز نخواهد دید روی نیک بختی یا حرف تأکید ببین فعل امر مفرد مخاطب در
بیندن کور دیمکدر بعض نسخه ده مبین رو شمش فعل نهی مفرد مخاطب کورمه دیمکدر بی حمیت
بی عار و بی غیرت دیمکدر را ادات مفعول که حرف رابط صفت و یا حرف تعلیل نخواهد دید
کورمیسردر دیمکدر و ید بوندن و دیدن معناسنه در روی مفعول نخواهد اضافتی لامیه در نیک بخت وصف
ترکیبیدر یا بختی یعنی دولتی یا حرف مصدر در دولتلیلک دیمکدر محصول بیت اول عار سز و غیرت
نامردی کور که هرگز دولت و سعادت یوزینی کورمیسردر و یا کورمیجکدر نخواهد دیدک معناسنی
کورمه کرکدر دیینلر حق ادا ایدن محشی بین اولیجق دیمک اولور که اول بی عار و بی غیرت
نامردی هرگز کورمه یعنی یوزینی کوروب التفات ایدجک نامرد کلدر بین امر دیدندن دیین

روشنی

زد ابن سعدی علی

سفر

زد و سعد زد روشنی

زدکانی

اصابت ایلمش مذکور بیتک معناسی مطابقیدر مذکور مسطور اولاندر پس نحو احد دیدک معناسنی
دعا علیه حمل ایدوب کورمسون دیمک لزوم مالایلزم بیورمشلر مبنی نسخه سنی اختیار ایدنلره
جهت دخل و تعرض ایدن کندی مدحور و متعوضدر «که آسانی کنزنید خویشتن را زن و فرزند
بگذارد بسختی» تن اسانی وصف ترکیبی صاحب حضور و راحت دیمکدر و یا حرف مصدر کنزنید کاف عجمک
ضمیله کنزینیدندن فعل مضارع مفرد غایب اختیار ایدر کنزیدندن دیمک اصابت ایلمش خویشتن
واو رسمی و روم ضمه ایله کندی دیمکدر و را ادات مفعول کنزنیدک تن اسانی مفعول اولی و خویشتن
مفعول ثانیسی بگذارد فعل مضارع مفرد غایب قورکیدر دیمکدر زن و فرزند مفعول صریحی و بسختی
غیر صریحی و با حرف ظرف و یا حرف الصاق و یا حرف مصدر محصول بیت کور اولیا یازامردی
و یا کوره حصرکز که کندی نفسنه حضور و راحت اختیار ایدر و عورت و اوغلانی شدت و فقر
و فنا ده قور یعنی کندی باشنی الوب ترک دیار ایلدی و اهل و عیالنی بلا و محنت فلاکتده قور
کیدر حاصلی کندی طالب حضور و صفا اولوب کیدر و اولاد و انسانی فقر و فاقه ده قور بیت ثانی
بیت اوله مقام تعلیلده واقع اولمشدر فتأمل «و در علم محاسبه چنانکه معلومست چیزی دانم»
یعنی دخی علم محاسبه ده انجلین که معلوم کزدر برنسنه بلورم یعنی علم و دفتر و فنی ارقامدن
و اسلوب کتابتدن معلوم کزدر که بر مقدار وقوفم واردر «اگر بجاه شما جهتی معین گردد که موجب
جمعیت خاطر باشد بقیهٔ عمر از عهده شکران نتوانم بیرون آمدم» اگر حرف شرط با حرف
مصاحبت سببیه متضمن جاه قدر و منصب و منزل شمایه اضافتی لامیه در جهتی یا حرف وحدت
گردد فعل مضارع مفرد غایب اوله دیمکدر صیرورت معناسنه که حرف رابطه صفت موجب
جمعیت اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر و جمعیت خاطره مصدر فاعلنه در باشد فعل مضارع
مفرد غایب اوله دیمکدر صیرورت معناسنه بقیهٔ عمر لامیه در عهده شکر حق شکر دیمکدر ان لفظیه
اضافتی مصدرک مفعولنه در بیرون طشره محصول ترکیب اگر سزک دولت و سعادتکز سببیله
بر جهت معین اوله که موجب جمعیت خاطر اوله عمرک بقیه سنده انک شکر حقندن طشره چقمغه
قادر دکلم یعنی اگر سزک قدر و مرتبه کز سببیله جمعیت خاطر اولاجق بر خدمت و دفتر
و محاسبه یه متعلق بر جهت تعیین بیورلورسه اولنجه اول احسانکز شکرین ادا ایلمکه قادر
اولمازین «گفتم عمل پادشاه دو طرف دارد امید نان و بیم جان و خلاف رأی خردمندا
نست بدین امید در بیم افتادن» محصول ترکیب نقیصه دیدم امر پادشاه عملی پادشاه عملینک
ایکی جانبی وار بریسی اتمک امیدی یعنی نعمت دنیا و بریسی جان قورقوسی یعنی غضب و قهر
سلطانه مظهر دوشمک و عقلا رأی و تدبیرینک خلافیدر بو منصب ریاست امیدیله جان
قورقوسنه دوشمک یعنی ورطهٔ هلاک و خطر جانه دوشمک «قطعه کس نیاید بخانهٔ
درویش که خراج زمین باغ بده» با حرف صله خانهٔ درویش لامیه در که حرف بیان خراج زمین

تر سروری ترکانی

تر سروری

تر سروری

امر بار

لامیه بده فعل امر مفرد مخاطب در و ویر دیمکدر محصول بیت درویشک خانه سنه کیمسه گلمز که برکو باغک
خراجنی ویر دییو حاصلی برکس مقاطعه سنی وارضک خراج و عشرینی و باغ باغچه نک حضوراتحقنی
درویشدن کیمسه استمز زیرا اول بونلره مالک اولمز بوقیه مالک اولسه اندن استرلردی «
با تشویش و غصه راضی شو یا جگر بند پیش زاغ بنه» یا حرف ابتدا اوله عربیده
اما یا کسره همزه ایله و مخاطبه ربطه اوله یعنی یا تشویش و غصه فقر و فاقه یه راضی و انکله قانع
اول و یا سلاطین خدمتنی اختیار ایدوب قتل مقتول ایله لاشه کبی زاغ و زغن طعمه ایلیوب و یا حرف
عطف اوله ما بعدینی خواجه عطف ایله انسب بویله اولمقدر جگر بند بو گرگ در برا دیمک گرده
کاف عجمک ضمیله و عربجه کلیه دیرلر کاف عربک ضمی و لامک سکونیله محصول بیت خانهٔ درویشه
کیمسه گلمز که تشویش و غصه یه راضی اول یعنی اهل دنیا کبی غم و غصه چکوب بلیه یه صابر اولوب
راضی اول یا بو گرگی زاغ اوکینه قو یعنی زاغ اوکینه قومق محنت و بلیهٔ دنیا بی چکمدن عبارتدر
حاصلی درویشه و تارک دنیایه خانه سی اولدیغی تقدیرجه کیمسه قلبی اوکینه کلوب عوارض
و کوربچی و غربت انجه سن تقاضا ایلیوب انواع عقوبات و اصناف بلیات تکلیف
ایلمز اما اهل صیعه و عقار دائما محنت و بلا چکوب تشویش و غصه و الملدن خالی دکلدر و طور
نغوا اتکی بیتک حاصلی درویش بو مذکوراتله مکلف دکل بو بیتده ربطی مخاطب طور
با فقر و فاقه یعنی فقر جهتندن تشویش و غصه یه راضی اول و یا کفار که مخاطره و مهلکه یه القا
ایدوب مقتول ایل دینیلر ربطی تخصیص بلا مخصص ایلدکلرندن سباقه و سیاقه ملایم
دکل فتأمل «گفت این سخن موافق حال من نگفتی و جواب سؤال من نیاوردی نشنیدی که
گفته اند هر که خیانت ورزد دستش از حساب بلرزد» موافق حال اسم فاعلک مفعولنه
اضافتیدر و من اضافتی لامیه در جواب سؤالدن بویله در ورزد فعل مضارع ورزیدن
برنسنه اعتنا ایدوب سعی و کوشش ایلمکه دیرلر بلرزد با حرف تأکید لرزد فعل مضارع مفرد
غایب محصول ترکیب رفیقم و یدی بو سوزی بنم حالمه موافق سویلمدک و بنم سؤالمه جواب
مطابق و مناسب کتورمدک زیرا بو سکا غرامز استقامت ایلدیم و شوبنی اهل خیانت
عقوباتیله تخویف و تحذیر ایدرسین ای شدیمشمسن بو ضرب مثل که هر کیمسه که خیانت
ایدر انی حسابدن دتر یعنی خیانتی و سقاتی ظهور ایلر دییو قورقدن الی رعشه طوتر «بیت
راستی موجب رضای خداست کس ندیدم که گم شد از ره راست» راستی یا حرف مصدر
موجب رضای اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر و خدایه اضافتی لامیه در کس ندیدم مقدم مفعولیلار
محصول بیت استقامت خدانک رضاسی موجبدر کیمسه کورمدم که طوغری یولدن ضایع و هلاک
اولدی یعنی طریق مستقیمه سالک اولانلر ضایع اولدیغی کورمدک کم شدک معناسی تیه دیمکدر از ره
دنمک دکلدر دینیلرسه ضل فعلیله ایدیلر از منشأ حکما گفته اند چهار کس از چهار کس برنجند

در

بنجه

رد شیخی بر کافی

رد و ابیات بسید علی و سروری

نز

جوامی از سلطان و دزد از پاسبان و فاسق از غماز و روسپی از محتسب وانراکه حساب پاکست

از محاسبه چه باکست محصول ترکیب وحکما دیمشلردر دورت کمسه دورت کمسه‌دن جان وکوکلدن

انجنورلر جوامی پادشاهدن زیرا انلر الله کتورنجه باجنکله ویا قرغه بندررواو غور پاسباندن زیرا انی

طوتار اولدرر وحاکمه ایلدوب سیاست اتدررن اول فاسق غمازدن انجنورزیرا انی صوبه شیه طوتارلر

وروسپی محتسبدن انجنورزیرا محتسب انیه قتل لازم طلوردکلایه بو رطره معلوم اوله که مجموع

مناهیه شرعیه متعلق اولان احوالی محتسبلر کوررشارب وزانی وتارک صلوة وبونلردن غیری

احوال محتسب عهده سنده در ومحتسب صلحار علمادن اولورمش واولکمسه نک که حسابی پاکدر

محاسبه‌دن انکه نه باکدر حاصلی بن مستقیم کیدن نه پروام واردیمکدر قطعه مکن فراخ روی درعمل

اگر خواهی که وقت رفع تو باشد مجال دشمن تنک فراخ فانک فتحی وکسریله کنک دیمکدر واسع معناسنه

فراخ رودانک فتحیله وصف ترکیبیدررو یوزن رفتن‌دن دکل ویا حرف مصدار در عمل فراخ دنیک

ظرفیدر اگر خواهی مصراع ثانیه مرهوندرکه حرف بیان وقت رفع لامیه دروقت غمرا دیمکدر توبه

اضافتی مصدرک مفعولنه در باشد فعل مضارع مفرد غایب بونده اوله دیمکدر مجال فاعلی یعنی السم

السم مکان در جولانکاه معناسنه محل وحرکت دیمکدر دشمنه اضافتی لامیه درتنک طار دیمک در برجمله

صیون دیرلر باشد فعلینک خبریدر محصول بیت عملده ایکی فراخ رولک ایلمه یعنی هر ایشک که عمله الله

حرکت ایله اگر خلق ایله معامله ده واگر تعیین اولنان خدمتده حاصلی نه کمسه یه تحقیر وتعذیب ایدرزه

اولدونه خیانت وسفاهت ایله دلرسک که عزلک زماننده مجال مقال دشمن تنک وهنکام

تفتیشی وتحقیقده پای اعتراض لنک اوله حاصلی منصبده ایکن هرکارک عدالت واستقامت

اوزره اولسون دیمک در بینک معاسنی منصبده وعملده اولدیغک حالده حد اعتدالدن تجاوز

ایدوب مسرف ومبذر اوله دیوب معناجمیع شندن اسراف ایلمشی تو پاک باش ومدارای براذر

ازکس پاک زنند جامهٔ ناپاک گازران بر سنگ تو مبتدا او پاک باش خبری باش فعل امر مفرد

مخاطب در باشیدندن سن پاک اول دیمک در مدار فعل نهی مفرد مخاطب در دارایدندن طوتاد دیمک در

پاک بای عربیله مستقیم دیمک در بوندن خوف معاسنه در جامهٔ ناپاک بیانیه گازراز کاف عجمله

وزای معجمه بزیچی بجیاره دیرلر بونده مطلق اسباب یویان مراد در جامه شویلر وغیرلرکبی

مفرد مرکارر در عربجه قصار دیرلر مبالغه صیغه سیله محصول بیت خطاب عام طریقیله بیور ر

امر برادر سن پاک ومستقیم اول یعنی هر ایشده راست ودرو پاک اول دیم کمسه‌دن خوف

وخشیت ایلمه که طوغری اولنه هرکمسه زبان درازلک ایدمز زیرا ناپاک لباسی گازرلر طاشه

اوررلر پاک ایلمکیچون حاصلی گازرن پاک اولان اعدادن واغیاردن ومکروحیله لرندن ازاده

وسالملر امانا پاک وخایس هرکمسه‌دن پروا چکر گفتم حکایت ان روباه مناسب حال نیست

که دیدنشی کریزان وافتان وخیزان کسی گفتش چه افتست که موجب چندین مخافتست گفت

شنیدم

شنیدم که شتررا بسخره می گیرند روباه دلکی وروبه الفنک حذفیله ده لغتدر معلوم اوله که هرکلمه نک که

اوننده الفدن وبادن وواودن صکره هار اصلی اولسه بووقتک اثباتی واسقاطی جایزدر مثلا

روباه وروبه ودیه وده وابنوه وابنه دیرلر فاحفظ حکایت مبتدا انه مضاف الیه وروباه مشار الیه

مناسب خبر مبتدا حال اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر وتوبه لامیه که حرف بیان دیدنه فعل ماضی جمع

غایب شینی ضمیر منصوب متصل معاسنه مفعول اولی وگریزان کاف عجمک ورار مهمله نک کسریله

صفت مشبهه در گریزیدن‌دن قچاغن دیمک در افتان دوشه کن دیمکدر افتیدن‌دن خیزان قالقه غن

دیمک در خیزیدن‌دن بو اوچ صفت روباهکدر گریختن وافتادن وخاستن‌دن مشتق دیمن

احوال اشتقاقدن بی بهره ایمش کسی یاء حرف وحدت گفتش شینی روباهه راجعدر افت

بلایه دیرلر که حرف بیان ویا حرف رابط صفت موجب چندین اضافتی اسم فاعلک مفعولنه

اضافتیدر مخافت مصدر میمیدر خوف معناسنه چندینک مثلی رالیهی گفت روباه دیدی که

حرف بیان شتررا دوه دیمک در را حرف صله ویا حرف مصاحبت سخره سینی مهمله نک ضمی

وخای معجمه نک سکونیله اجرت سز استخدام ایلدکاری نسنه مثلا اولاغ آتلری وسایر نسنه که منت

مو للنزلر میگیرند فعل مضارع جمع غایب طوتارلر دیمک در محصول ترکیب رفیقه دیدم که اول

تلکینک حکایتی روایت اولنور سنک حالکه مناسبدر که انی کوردیلر که قچاغن ودوشه کن

وقالقه غن یعنی دوشه طوره سکه سکه طورمیوب قچار برکمسه انکادیدی نه بلادر که بو قدر خوفه سببدر

یعنی نه افت پیدا اولدی ونه حادثه ظهور ایلدی که بو قدر خوفه وحشیه واضطرار وفراره باعث

اولدی روباه ویدیکه ایشتدم که دوه یی سخره یه طوتارلر جایزدر که بنی ده طوته لر قورقودن طوشه

طوره تجویب گیدرم سخره لفظی عربی اولدوغی انکار ایدن نه انکار ایدر ز گفتند ای سفیه شتررا

با تو چه مناسبت وترا با او چه مشابهت روباهه دیدیلر ای سفیه یعنی ای ضعیف العقل

شترک سنکله نه مناسبتی وار وسنک انکا نه مشابهتک حاصلی اگر انکا مشابهتم واردر سک

اراکرده وزه دیکلی نسبت بو مدرکه بو ایله وهم وبیهوده شرسن گفت خاموش که اگر حسودان

بغرض گویند که این شترست وگرفتار آیم کراغم تخلیص من باشد تا تفتیش حال من کند و تا تریاق

از عراق آورده شود مارگزیده مرده شود کراک کاف عربک کسریله السمدرکیم معاسنه ورا اداة

تخصیص کیمک دیمک در غم تخلیص لامیه ومنه اضافتی مصدرک مفعولنه در تا حرف تعلیل غم تخلیصه

قیددر تفتیش حال مصدرک مفعولنه اضافتیدر ومنه لامیه تا بونده حتی والی معناسنه در تریاق

معروف عراق ایکیدر بری عراق عرب که بغداد در وبری عراق عجم که اصفهان در مرحوم ومغفور

سلطان سلیمان ایکیسنی بله بر بیلده طولشدیغیچون اول سفره عراقین سفری دیرلر وبغدادی اهل

سنه ده فتح ایلمشدر پس معلوم اولدیکه حضرت شیخک عراقدن مقصودی ظاهر بغداد درکه اول

زمان خلفانک پای تختی ایدی وزیاده معمور ایدی آورده شود کتورلمش اوله دیمک در مارگزیده

وصف ترکیبی در تقدیری مردم مارگزین در کاف عجمک ضمی و زانک کسریله لغتدر اما بونده صوقموق معناسنه در مارگزین به عربجه ملدوغ دیرلر زیرا اللدغ لاکمک فتحیله چیان و یلان صوقمغه دیرلر مرده شود اولمش اولور محصول ترکیب روباه بویله دینه دیدی ایسم اولکه سویلدککز سوز زائد درکه اگر حسودلر غرضله دیبه لرکه بو شتردر و گرفتار گلم یعنی حسودلر سوزینه اعتنا ایدوب بنی ضبر و قهر یله گرفتار ایدرلرسه بنی قورترمغه کیمک غمی اولور که بنم حالمی تفتیش ایلیه و بنم روباه اولوب شتر اولمدیغمی بلدره و بنی قورتاره و عراقدن تریاق گتورنجه یلان صوقمش کمسه اولمش اولور یعنی اول زمانه توقف ایلمز امدی بکا ده مصلحت بودرکه گرفتار اولمامغه کوششش ایلیم والا بن روباه

اثبات ایدنجه ایشم تمام اولور وترا همچنان فضلست و دیانت اما حسودان در کمینند و

مدعیان گوشه نشین اگر انچه حسن سیرت تست بخلاف آن تقریر کنند و در معرض خطاب پادشاه

آیی و محل عتاب افتی دران حالت کرا مجال مقالت باشد مصلحت آن می بینم ملک قناعت حراست

کنی و ترک ریاست گویی که عاقلان گفته اند بعض نسخه ده همچنان یرینه همچنین دوشمش یعنی

انجلین که بن بلورم و یا بوجلین که بن بلورم حاصلی بلدکم کبی کمین کاف عربک فتحیله بویه دیمکدر و نون و دال ادات جمع در حسن سیرت مصدرک فاعلنه اضافتیدر تسته اضافتی لامیه معرض بونک کبی یرلرده محل معناسنه در شذوذا زیرا معرض شول لباسه دیرلرکه جاریه یه عاریة صاتیلجق کیدررلرکه کوزل کورینه پس معرض میمک کسری و رانک فتحیله مشهوردر اما صحیح میمک کسری و رانک کسریله در دیبن عندی سویلمش عتاب ازارلمق و فاقیمق معناسنه در مقالتدن ما اثباتی حالت ناسیجون در ملک قناعت بیانیه در حراست حفظ معناسنه مصدردر ترک ریاست مصدرک مفعولنه اضافتیدر کویی فعل مضارع مخاطب در یعنی دلدن و زباندن ریاستی ترک ایلدم دیه سین حاصلی ریاست هوا سندن کلی کچه سین محصول ترکیب حضرت شیخ بیورر روباه شتر اولمدیغی مقرر و محققدر کوهیچ کلامندن ریب یوق سنکده انجلین که بن بلورم و یا بوجلین که بن بلورم حقیقت حالی نفس الامرده دیانت و تقواک و فضیلت و استقامتنک کمال مرتبه ده در هر نه خدمت که سکا تعیین اوله کما ینبغی حقندن گلورسن اما حسودلر بوسیده درلر یعنی حسد ایدوب ظاهرده سنکله دوست صورتنده معامله ایدرلر و مدعیلر یعنی سنک واقع اولدیغک خدمتده استقامت و پرهیزک خلافنی دعوا ایدنلر گوشه نشین لردر یعنی ایصال مضرته قاصد و هفوات و زلات ایرشدیکه مقید و مترصد اگر اول سنک استقامتنک حسقامت و صداقتنگ خیانت و تقریر و بیان ایدرلرسه و پادشاهک معرض خطابنه گله سین و محل عتابنه دوشه سین یعنی مقهور و معاتب اوله سین اول حالده سنک حقکده معقول و مقبول سوز سویلمکه کیمک قدرتی و طاقتی اولور پس مصلحت انی کورررم که ملک قناعتی حفظ و حراست ایلیه سین تا کم دشمنان بدخواهان سکا هیچ بر وجهله طعن و تعرضه طفر بولمیه لر و دخی ترک ریاسته و جاه و منصبه و هوا و ازدیینه کوکلنی

کلیا قلع

کلیا قلع و قمع ایدوب اوقاع ایلیه سین عقلا و حکما بیورمشلردر بیت بدریا در منافع بیشمارست

اگر خواهی سلامت در کنارست بدریا با حرف ظرف دریا ذکر دریا متضمن اولدیغی ظرفیت معناسنی تاکید ایدر منافع جمع منفعت فوائد دیمکدر بیشمار بیحساب معناسنه در خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط دیلرسک کنارست جزا شرط محصول بیت دریاده منافع و فوائد بیحد و بیشماردر اما اگر سلامت و عافیت استرسک کنارده در یعنی سلاطین خدمتی دریا سفرینه بکزر هم نفع جلیل و هم خطر عظیمی واردر حصله دردیون مغاید واصل دکلمش و بازایدر دیون کذلک رفیق این سخن بشنید

بهم برآمد و روی درهم کشید و سخنهای رنجش آمیز گفتن گرفت که این عقل و کفایتست و فهم و

درایت و قول حکما درست آمد که گفته اند دوستان در زندان بکار آیند که بر سفره همه دشمنان دوست

نمایند بعض نسخه ده رفیق چون این سخن بشنید و انقدر این سخندن مراد روباه قصه سیدر

آن بیتله بله بهم برآمد منقبض اولدی دیمکدر و روی درهم کشید دخی یوزینی بورتاردی یعنی عبوس الوجه اولدی حاصلی غضبه گلدی و سخنهای رنجش آمیز بیانیه در رنجش آمیز وصف ترکیبیدر انجش قرشدیرجی یعنی دردولم ویرجی گفتن گرفت سویلمک طوتدی یعنی سویلمکه باشلدی که حرف رابط مقول قول کفایت عقلک عطف تفسیری واقع اولمشدر نته که خواجه حافظ کفایتله عقلدن تعبیر ایلمشدر مصراع جانا کدام سنک دل بیکفایتست بیعقل و ادراک دیمکدر بیتی خواجه نک بو بیتندن علی کفایتنه اضافت ایلدی بیکفایت ایمش بیت من و انکار شراب این چه حکایت

باشد غالبا این قدرم عقل و کفایت باشد درایت ادراک معناسنه در درست دالک و رانک ضمه لریله و سکونیله لفظ مشترکدر گرچکله بتون جیننده بونده گرچک دیمکدر صحیح معناسنه اگرچه عربده بتون ده صحیح دیرلر دوستان در زندان بکار آیند تقدیری دوستان آنانند که در زندان بکار آیند که حرف تعلیل بر حرف استعلا سفره معروف همه جمله دیمکدر محصول ترکیب رفیق جوابکه نقلدن مذکور کلامی استماع ایلدی منقبض و مکدر اولدی و یوزین بورشدردی یعنی عبوس الوجه اولدی و دخی خاطر برنشش و رنجش آمیز کلمات سویلمکه باشلدی که بونه عقل و ادراک در و نه فهم طرا سندر و حکما و عقلا قولی گرچک کلمشدر که دیمشلردر دوست انلردرکه دوستنه زندانده یولنه لر یعنی بوک و محنت و هلاکت زمانده دوستیچون سعی جمیل و کوشش ایلیلر حاصلی دوست اولدر که کنینک باشنه ایش دوشدکده اوسته دونه زیرا سفره و نعمت اوستنده و منصب و دولت وقتنده جمیع دشمنلر دوست شکلنده گورینورلر محبت و مودت اظهار ایدوب تقرب گوسترلر قطعه

دوستان که در نعمت زند لاف یاری و برادرخواندگی مشمار فعل نهی مفرد مخاطب صایمه یعنی عدایلمه شمارده نون شمردندن دکل دوست مفعول اولی و آن بر را تقدیریله مفعول ثانیسی آنرا تقدیرنده که حرف رابط صفت در نعمت زند مصراع ثانیه مرهوندر زند فعل مضارع مفرد غایب در زنیدندن لاف یاری بیانیه و یا حرف مصدر برادر یاریه معطوف برادرخواندگی روزمره لرده قرداشلق دقتمی

سوسنه درکاف عجمی هار رسیدن بدلدر محصول بیت دوست عد ایلمه اولکمسنه که خوان ونعمت وجاه
ودولت زماننده دوستلق ویارلق لافنی وقرداشلق تشمق چکه سنی اوره یعنی سنکله قرداش اوز نفسه
وقرداشی جکم دیو لاف اوره انی کرچکدن دوست بلمه دوست آن دانم که گیرد دست دوست
در پریشان حالی و درماندگی دانم فعل مضارع مفرد متکلم دانیدندن بلرم دیمک ور دوست مفعول
اولی وان بررا تقدیر یله مفعول ثانیسی که حرف بیان گیرد فعل مضارع مفرد غایب در طوته دیمکدر
دست مفعولی دوسته اضافتی لامیه دردر حرف ظرف گیرده متعلق پریشان حال وصف ترکیبی
ویا حرف مصدر وا وحرف عطف درمانده عاجز دیمک درو کاف عجمی هار رسیدن بدلدر ویا حرف
مصدر محصول بیت کرچکدن صادق دوست اولکمسنه بلورم که پریشانلق دمنده وبیچاره لک و
اضطراب زماننده دوسته یار ویاور اولوب دستگیر اوله دیدم که متغیر میشود ونصیحت
من بغرض میشنود بنزدیک صاحب دیوان رفتم ب یعنی موقفی که عیان ما بود صورت
حالش بگفتم تا بکار مختصرش نصب کردند می شنود فعل مضارع مفرد غایب اشیدر
دیمک در شنویدندن با حرف صله نزدیک نت معکسنه درعنده دیمک درصاحبه اضافتی لامیه در
وصاحبک دیوانده بویله درصاحب دیواندن وزیر مراد درب بقه با حرف سبب رفتم
فعلنه متعلق تقدیری رفتم بسبب معرفت سابقه در بر مضاف تقدیریله صکره حذف
ایدوب شلیله بیان ایلدیلر ب بقه یه همزه اضافتیچون کلمشدر که لامیه در معرفتی یاسی
حرف وحدت که حرف رابط صفت میان ما لامیه صورت حال لامیه وشیلوی رفیقه راجعدر
تا حرف تعلیل بکاری با حرف صله ویا حرف وحدت مختصر بونده جزوی دیمک در محصول ترکیب
کوردم که رفیقم سوزمدن متغیر وبیحضور اولور وبنم اکا نصیحت وپندمی کوشش رضا ایله
استماع ایلمیوب غرضه اشیدر بالضروری وزیر یانینه واردم بر آشنالق سببیله که ما بیننمزده
واریدی جواب سؤال مقدردر سؤال کلدیکه اهل الله اهل دنیا یاننه وارمازدی کلدر یا سن نیچون
واردک جواب ب بقه الی وزیره صورت حالنی وخصوصی احالنی تقریر ایلدم وقابلیت
واهلیتنی بیان ایلدم تا انی برجزوی ایشه وخدمته نصب وتعیین ایلدیلر حاصلی بنم شفاعت
وشهادتم سببیله وزیرانک حقنده حسن اعتقاد ایدوب بر مختصر مصلحت اوزرینه انی
نصب ایلدی چند روز برین بر آمد لطف وطبعش را بدیدند وحسن تدبیرش بپسندیدند
کارش از آن درگذشت وبمرتبهٔ برتر از آن ممکن گشت وهمچنین نجم سعادتش در
ترقی بود تا باوج ارادت رسید ومقرب حضرت سلطان مشار الیه بالبنان ومعتمد
علیه عند الاعیان بر سلامت حالش شادمانی کردم وگفتم محصول ترکیب بر نیچه کون
بو حال اوزره اکلندی وتجدید یعنی مذکور کار مختصر خدمتنده بر قچ کون مرور ایلدی لطف طبیعی
ولیاقت واستعدادینی کوردیلر وحسن تدبیرینی بسند ایلدیلر ایشی یعنی حالی بوش ان فی

ومنصب وجاهی

ومنصب وجاهی اولکی مرتبه دن کچدی واولکی مرتبه دن یوجه رک مرتبه یه متمکن وثابت اولدی وبخللین
نجم سعادتی ترقیده اولدی تا کم اوج ارادته یعنی استیوب دیلدکی مرتبه لرک اعلاسنه وکوکلی دلدکی
مناصبک عنایت ونهایتنه ایرشدی وپادشاهک مقرب ومقبولی اولدی ونجی مشار الیه بالبنان
اولدی یعنی بر مغله کوسترلور اولدی حاصلی انکشت نمای عالم اولدی بنان ذکر ایدوب انکشت اراده
ایلمک مجاز مرسل قبیلندندر یعنی ذکر جزو واراده کل طریقیله زیرا بنان پارمق اوجنه دیرلر ونجی
رفیق اکابر واعیان ناسک قتنده معتمد علیه اولدی یعنی ارکان ودولت واعیان سلطنت
یاننده موثوق به و مرجع الیه اولدی بنانده واعیاندن صکره بر شد تقدیر اولنمق کرک فقانا مطر
بویله اولنجه سلامت حالنه شادمانلق ایلدم ودیدم بیت ز کار بسته میندیش ودل شکسته
مدار که آب چشمهٔ حیوان درون تاریکیست ز کار بسته بابانیه میندیش فعل نهی مفرد مخاطب
اندیشه وغم چکمه دیمک درو دل تقدیری دلت را در شکسته صنوق دیمک در مدار فعل نهی مفرد
مخاطب طوتمه دیمک دردل مفعول اولی وشکسته ثانیسی که حرف تعلیل آب چشمه لامیه در وحیوانه
اضافت بیانیه در یانک سکونی ضرورت وزنیچون درون ایچ وایچرو دیمک در تاریکه اضافتی
لامیه و تاریک قرانکو ویایله قرانکولق دیمک در یعنی یا حرف مصدر در وسین وتا ادات خبر محصول
بیت بغلانمش ایشدن بیحضور اولوب غم چکمه یعنی حصول مرامک بر قچ کون عقده تاخیره دوشوب
بر زمان روزکار ال ویرمیوب صعوبت حال وعکس رجا واخالکو سزدیه غم چکمه وکو
شکسته طوتمه حاصلی منکسر البال اولمه زیرا آب چشمهٔ حیوان قرانکولق ایچنده در یعنی حضرت
خضر قرانکولق زحمتی ومشقتنی بلکه ظلمه نم اولانی خوفنی چکنجه آب حیوات نصیب اولمادی
سنده اسر رفیقم روزگارک بر مقدار شدت فقر وفاقه سنی چکدکک عاقبت دولت عظیم ونعمت
جسیمه واصل اولورسن مذکور بیتی عموم صرف الملکه قابلدر بیت الا لا تحزنن اخا البلیه
فللرحمان الطاف خفیه الا حرف استفتاح ویا حرف تنبیه لا حرف نهی لا تحزنن فعل نهی مفرد مخاطب
بالنون الثقیله درعلم یا بیدن البته مخزون ومغموم اولمه دیمک در اخا السمدرا لیما اسنه دن
مضاف اولدقده نصبی الفله اولور بونده منادی مضاف واقعدر یا اخا البلیه یانک ضمی ولامک
کسریله بلا معنی سنه در اخا البلیه صاحب بلیه دیمک در حاصلی بلایه ملازم ومطابس دیمک در نته که
جنکه ممارسی اولنه اخو الحرب دیرلر ابه واطلاق بویله دیرلر مثلا ابو الاخبار دیرلر فا حرف تعلیل
ولام اولی حرف جر بر فعله عامه متعلق ولام ثانیه کل حرف تعریف درکه همزه سی وصله ساقط اولمشدر
بونک کبی یرلرده رحماندن مراد خدادر وبو صفت خدادن غیریه اطلاق اولنماز فا حفظ جار
مع المجرور اعرابدن محلا مرفوع مقدم خبر والطاف لطفک جمعی لفظا مرفوع موخر مبتدا خفیه صفت
الطاف در ضرورت وزنیچون اخر ساکن اولوب اعرابی تقدیری اولور معلوم اوله که کتب تعلیمیده
رحمان الفله یازلمق کرک محصول بیت بو بیتک مضمونی بیت سابقک مضمونه مناسب ومطابقدر بو زرکه

امر بلا قروشی یعنی بلا و جفای روزگاره مبتلا کمسه البته محزون اولمه زیرا خدانک مخفی لطف و عنایتلری
وار در یعنی سنی مدلک بریوزدن باب سعادت و دولت فتح اولور حاصلی جفایه صبر ایدن ایرر
صفایه * بیت * منشین ترش از گردش ایام که صبر * تلخست ولیکن بر شیرین دارد *
منشین فعل نهی مفرد مخاطب نشستن‌دن نشستن دکل ترش تانک و رانک ضمه‌لریله اکشی دیمکدر
رانک سکونیله ده لغتدر تقدیری ترش روی در ضرورت وزنیچون حذف اولندی گردش کافک
فتحیله و رانک سکونیله اسم مصدردر گردیدندن دونش دیمکدر معلوم اوله که اسم مصدر شینک
ماقبلی مکسور اولور جمیع زماندن ایامه اضافتی لامیه در که حرف تعلیل صبر بانک سکونیله مبتدا مصراع
ثانیه مرهوندر معناسی تحملدر بونده ایام طریقیله مذکوردر زیرا بانک کسریله صبر دیدکلری او کمکدر
کامی یاسنه ساکن ایدرلر تلخست خبر مبتدادر بر بوندن میوه در بیش معناسنه شیرینه اضافتی بیانیه در
دارد فعل مضارع غایب طوتار یعنی بر شیرینی وار دیمکدر فاعلی صبره راجع ضمیردر محصول
بیت گردش ایام و تصاریف روزگار و تقالیب احوالدن ترش رو و عبوس الوجه اولوب
یعنی دور و سیر فلک کج رفتاردن منقبض و منفعل اولمه صابر اول زیرا که محنت و شدت روز
گاره صبر ایلمک کرچه صعب و دشوار در ولیکن اواخر الامر عایدی سی ظاهر و ثمره سی لایح اولوب
سروره و غموم و هموم و سرور و حبوره مبدل اولمی مقرردر نته که مذکور نبات راتنی اجیدر اما
منفعتی چوقدر اجیلغنه تحمل ایلین کمل مرد واحسنیجه علاج پذیر اولور بو بیتک مضموننی تبیین سابقیه
مناسب و ملایم در * دران مدت مرا با جمع یاران اتفاق سفر مکه افتاد چون از زیارت مکه باز
آمدم دو منزلم استقبال کرد ظاهر حالش را دیدم پریشان و در میان درویشان گفتم حال چیست
گفت چنانکه تو گفتی طائفه حسد بردند و بخیانتم منسوب کردند و ملک در کشف حقیقت آن استقصا
نفرمود و یاران قدیم و دوستان رحیم از کلمه حق خاموش شدند و صحبت دیرینه فراموش
کردند * دران مدت یعنی رفیق مرتبه علیایه واصل اولدیغی مدت مرا بجا دیمکدر با مع معناسنه
جمع یاران لامیه اتفاق سکون قاف ایله اتفاقا معناسنه سفر مکه لامیه افتاد دوشدی یعنی واقع
اولدی دو منزلم استقبال کرد یمیم معنا ده استقباله مقید در جهات بوندن صورت معناسنه در
طائفه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل طائفه مبتدا حسد بردند خبر حسد ایلدیلر یعنی ایلدیلر
دیمکدر بخیانت با حرف صله میم معنا ده منسوبه مقید در کشف حقیقت مصدر که مفعولنه
اضافتیدر آن اضافتی لامیه اشارت در خیانته منسوبه یعنی نسبت خیانتنک حقیقتنی کشف
خصوصنده استقصا برسنه حقیقتیله تفتیش ایدوب بلکه دیرلر تفحص ایده‌رک یعنی نیچه حقیقتله
تفتیش ایلدی یاران قدیم بیانیه در دوستان رحیم ده بویله در بعض نسخه ده رحیم یرینه حمیم
واقعدر کلمه حقدن مراد حق سوزدر صحبت دیرینه بیانیه فراموش کردند اونتدیلر محصول ترکیب
اول زمانده اول رفیق پایه علیایه واصل اولدی بکا بر بولک یارانله اتفاقا مکه یه سفر واقع اولدی چونکه

مکه زیارتنده

زیارتندن گلدم ایکی منزل مقداری بنی قرشولدی ظاهر حالنی پریشان و فقرا شکلنده درویشان
صورتنده گوردم اکا دیدم که حال ندر و بو صورته گرفته لک سببی ندر دیدی کسن دیدکلک کبی بر بولک
اصحاب حسد ارباب غرض بکا حسد ایدوب خصومت ایلدیلر و بنی خیانتله متهم ایلدیلر و پادشاه
دخی اول خصوصده کشف حقیقتده تفتیش و تفحص بیورمادی زیرا که اولوا استقامت اکا معلوم
اولیدی دخی نتیجه زمانده بری یاران مشفق و مهربان گچنی احبا حقیقت حاله واقف ایکن حق
سوز سویلمکدن خاموش اولوب سکوت ایلدیلر و اسکی صحبت و اختلاطی فراموش ایلدیلر

محسودم

قطعه * بصنو خدا چون کسی افتاد * همه عالمش پای بر سر نهند * با حرف مصاحبت صنو خدا الایه
امر خدا دیمکدر چون ادات تعلیل کسی یا حرف وحدت افتاد واو اوله دوشدی یعنی منصبدن و دولتدن
دوشدی حاصلی دوشسه یا دوشه دیمکدر عالمش ضمیری کسی یه راجعدر نهند فعل مضارع جمع غایب
قورلر دیمکدر پای مفعول صریحی و بر سر غیر صریحی محصول بیت الله امریله که برکمسه دولتدن و منصبدن
دوشسه جمیع عالم ایاغنی باشنه اوزره قورلر یعنی اول کمسه حاصلی هر کس خوار اولدیغی وقتده پایمال ایدرلر
قدیم نسخه ده بو بیت بویله در لیکن اکثر شراح بونی یازمامش * بیت * نبینی که پیش خداوند جاه
ستایش کنان دست بر بر نهند * نبینی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب استفهام انکاری متضمن گورمز میسن
یعنی گوررسن که حرف بیان پیش خداوند جاه اضافتلری لامیه لردر منصب صاحبنک اوکنده دیمکدر
ستایش اسم مصدر در ستاییدندن اوکش دیمکدر کنان الف و نون جائزدر که ادات جمع اوله یعنی
ستایش کن وصف ترکیبی اوله و ستایش کنان جمع و جائزدر که ادات صفت اوله ستایش ایدرک
معناسنه دست نهندک مفعول صریحی و بر غیر صریحی اولکی بر حرف استعلا و ایکنجی سینه معناسنه در محصول بیت
گورمزمیسن که خداوند جاه و منصب اوکنده ستایش ایدیجیلر و یا ستایش ایدرک الی کوکسی اوزره
قورلر حاصلی خلق عالم یا رب کله الله دیه رک قرشوسنده ایاغ اوزره طوروب اللرین کوکسنه قورلر * چه
بینید کاقبال دستش گرفت * ستایش کنان دست بر بر نهند * چه ادات تعلیل بینید فعل مضارع
جمع غایب بینیدندن که حرف بیان اقبال دولت دیمکدر مبتدا واقعدر دستش گرفتک مقدم مفعولی
و خبر مبتدادر شین کسی یه راجعدر محصول بیت چونکه گوررلر که دولت و اقبال و بخت و سعادت
اکا معین و یار اوله یعنی شویله که گوره لر که جاه و منصب و عزت و رفعت صاحبی اوله ستایش ایدرک
اللرین سینه لری اوزره قورلر بو بیت مذکور نسخه ده بویله واقعدر * بیت * وگر روزگارش در آرد
ز پای * همه عالمش پای بر سر نهند * روزگارش شینی ضمیری خداوند جاهه راجعدر در آرد در حرف
تاکید آرد فعل مضارع مفرد غایب در آوردن مخففدر که اورمندن گتوره دیمکدر ز پا یرارده متعلق
ایقدن گتورمکدن مراد تحقیر و تذلیللر محصول بیت و اگر خداوند جاهی روزگار ایقدن یقارسه یعنی
منصبدن دوشوروب ذلیل و حقیر ایدرسه جمیع عالم تحقیرا باشنه ایاق قورلر یعنی پایمال ایدرلر فی الجمله
با نواع عقوبت گرفتار بودم تا درین هفته که مژده سلامت حجاج برسید از بند گرانم خلاص کردند

در

دیلک موردنم خاص فی الجمله حاصل کلام با حرف صله انواع نوعک جمیعدر دورنده دوریا عقوبته
اضافتی وصف ترکیبیدر بوندن مبتلا دیمک در بودم جائزدر که فعل ماضی متکلم وحده اوله اولدم معناسنه
ده جائزدر که ادات زمانیه اوله ایدم معناسنه دلکل وجهه تا انتها غایتیچون الا معناسنه دربن حقفته بو
حقفته ده که حرف رابط صفت مرده مشتلق دمیزه اضافتیچون کلمه‌سیدر که لامیه درصلاتی با حرف
مصدر مصادر عربیه بابی مصدر الاصلی اولمق جائزدرکه اما کندی مصدرلرینه تحقیق مشایع دکل زیرا
عرب مصدرلری حکم جامده دز بانلرنده مصدرینی ظاهر دروشن دکل حجاجه اضافتی لامیه در
حجاج حاجی جمعیدر اصلی حاجج ایدی مفاعفدر نصر بابندن پس الکنجی جیم ماقبلی مکسور اولوب طرفدن
اولدیغیچون یا به قلب ایلدیلر تقتضی البناز ترکیب بسیار شدر دیمک درمذکراته بیانیه میم مفاده خالصه
مقیدر ضمیر منصوب متصل مفاسنه نبی خلاص ایلدیلر دیمک در وملک مبیک کسریله مالز واسباب
یعنی متملکات معناسنه در موروثه اضافتی بیانیه در یعنی ارثله انتقال ایلین ملکی دیمک در خلاص ایلدیلر بونی
بر کرد ند تقدیر اولنور محصول ترکیب حاصل کلام انواع شکنجیه مبتلا اولدم تا بو حقفته که حجاجک سلامتی
مژده سی شهره مژده کلدیلر وابرشدی غیر قیددن بندن نبی خلاص ایلدیلر وملک موروثم یعنی اولان ارثله
انتقال ایلین مال وملکی غضب ایدوب ظلمله المدن الدیلر ومال میریه خاص ایدوب ضبط ایلدیلر حاصلی
مال بلکم ویر ملکنه باشمه کوجه قوزنا وردم کفتم این نوبت اشارت میز قبول نکردی که عمل پادشاه
چون سفر دریا بیت سودمند وخطرناک یا گنج بر گیری یا در طلسم بمیری اشارت نم لامیه یعنی
مصدرک فاعلنه اضافتیدر نکردینک اشارت مفعول اولی وقبول مفعول ثانیسی اشارتمی قبول ایلمک
ایلمدک دیمک درکه حرف بیان عمل پادشاه لامیه در یعنی خدمت پادشاه چون ادات تشبیه سفردر لامیه
سود منفعت سود فائده ومند ادات نسبت فائده لی دیمک در خطر بونک کبی یراده خوف معناسنه در و
ناک ادات نسبت زهرناک زهرلی دیمک در یا گنج بر گیری یعنی یا مال صاحبی اولورسن بر گیری فعل مضارع مخاطبدر
گیریدن قالدرسن دیمک در تحصیلدن عبارتدر یا در طلسم بمیری طلسم دفینه حفظ ایلین مشکل
بمیری با حرف تأکید میری فعل مضارع مفرد مخاطب اولورسن دیمکدر حضرت شیخ سفر دریایی پادشاهک
خدمتنه مشبه ایدر فائده ده وخطرده محصول ترکیب پادشاه خدمتنه طالب اولدیغک وقت بنم
رمز واشارتمه نصیحت دنیلمی سمیع قبوله الشتاع ایدوب قبول ایلمدک زیرا بنم کلامم سکا بو یله اولاجغک
اشارت ایلمشدی که پادشاه خدمتی دریا سفری کبیدر منفعتی ده خوف وتنغیی ده وافر مال قالدررسن یعنی
تحصیل ایدرسن ویا طلسمده اولورسن مراد دفینه دن حقفه دکه جانب حاصل کاه اولورکه برکیمسه دریا
سفرین ایدوب مال فراوان تحصیل ایدر وکاه اولورکه کیمسه پاره لنوب غرق اولور پادشاه
خدمتی بو یله درکاه اولورکه برکیمسه اعلا منصبه واصل اولوب خزینه یه واصل ومالک اولور وکاه اولورکه
پادشاه غضبنه مظهر ومغضوب باشندن چقار یسی یا طلسم بمیری دیمکدن مرادی بو ایکی معنادر یعنی
کیمسه پاره لنوب غرق اولمق پادشاه خشمنه مظهر ومغضوب هلاک اولمقدر حقیقتده طلسمده اولمک کبیدر

در دست گنج

بعضلر ظن ایلدیلر که بیت یا زر بهر دو دست کند خواجه در کنار یا موج روزی افکندش مرده
بر کنار یا عمر بیت اما بی ابتدائیه معناسنه در بهر با حرف مصاحبت و هر ادات تأکید تقدیری هر دو دست
کند فعل مضارع مفرد غائب ایلر دیمک در خواجه فاعلی مراد سفر دریا ایلین کمسه دریا بازرکانی
اولسون تجیری اولسون لیکن مقصود تجارتدر در کنار لغتده قوجقدر اما بونده کندو یه ضم ایدوب
احاطه دن کنایت در حاصلی مالک اولور دیکدر یا حرف عطف ما بعدینی ماقبله عطف ایدر موج دکز
طالغه سی روزی یا حرف وحدت افکند همزه نک وکاف عربیک وفونک فتحیله وخانک سکونیله فعل
مضارع مفرد غائب دربراغور دیمک در مرده اولو یعنی میت برکنار بر حرف صله کنار قراک معناسنه محصول
بیت دریا سفرین اختیار ایلین خواجه یا صاغ وسالم سفردن مال فراوان تحصیل ایدوب کلور
یعنی دولتی مساعد اولوب دریادن ساحل نجاته دوشوب مال فراوانه صاحب اولوروپا برکون
موج انی اولو یعنی میت کناره براغور حاصلی طالع بونی سوره سوره کناره اتارتنه که صورک حاصلی
بو یله در یعنی سفر دریا کاه سودمند وکاه زیانکاردر خواجه دن کنایه تعبیر ایلین یا وجه ایلمشدی
مصلحت ندیدم از بین بیش ریشش درونش خراشیدن ونمک پاشیدن بیتش زیاده معنا از
ریش یاره در درونه اضافتی لامیه درونش شین رفیقه راجعدر خراشیدن خانک کسریله مصدردر
طرلامق نمک تو زدر پاشیدن بای عجمیله صاچمق دیمک در یعنی سبک محصول ترکیب مصلحت ومعقول
کورمدم ذکر ایلدکم نثر ونظم مضمونندن زیاده کلامله وبی ازار ایله درون ریشنی خراش ایدوب
یعنی یوره کی دردینی تازه لیوب یاره سنه توز سپمکی ریشی درونی زاز تمدن نکرانیک اشارت
معقولی اولی وقبول مفعول ثانیسی اشارتمی قبول ایلمدک دیمکدر که حرف بیان عمل پادشاه لامیه در
یعنی خدمت پادشاه چون ادات تشبیه سفر دریا لامیه تم خراش ایلکدن مراد دردین تازه لمکدر
ابن بو دو بیت اختصار کردم وکفتم بو ایکی بیتله کلامی مختصر قلدم ودیدم قطعه ندانستی که
بینی بند بر پای چو در کوش نیامد پند مردم ندانستی فعل نفی ماضی مفرد مخاطب استفهام
انکاری متضمن بلمز میدک یعنی بلوردک که حرف بیان بینی فعل مضارع مفرد مخاطب کوررسن
دیمکدر بند بوندن دوشور یعنی بو قاقمی بر بوندن ادات ظرف در چو ادات تعلیل در در حرف صله
کوش کاف عجمیک ضمیله قولاق دیمکدر عربجه اذن دیرلر همزه نک وذالک ضم وسکونیله نا ضمیر خطابدر
رفیقه راجع نیامد کلمدی مراد کیر مدی دیمکدر پند مردم لامیه در مردم مله حضرت شیخ نفسندن کنایت بیوررمشلر
محصول بیت اما عکدن بو قاقمی کورجکک بلمز میدی حونکه مردمک نصیحتی قولغکه کیرمدی یعنی
خلقک نصیحتی قولغکه کرمدکندن بو یله اولاجغک بلمز میدی یعنی بلدیکیدی اما مقید اولمدک استفهامی
انکاری بو مقامده انکار واقع ایچون در نیچون بلمدک دیمک در دیبی عنذر سویلمشدر زیرا
انکار واقع مراد اولان یرده چون التقطیله استعمال اولنور عربیده لم حرفیله مستعمل اولدیغی کبی اما
استفهام بونک کبی یرده اقویشدن چقار قرینه ایله تنه که تتبع ایدن نه معلوم در قلاوبر جانب عربیه

در شیخک کلامی

در شیخی

در کلامی

لفظا اذا شرطا ایچون و ظرفیت ایچون اولدیغی کبی فارسیده دخی چون لفظی شرط ایچون اولمق جایزدر
بو محلده ظرفیت معناسنه انسبدر و بو ایکی لفظک تحقیقنده اصابت ایلمشدر زیرا اذا معنای شرطیه
دلالتی ضمنیدر وضعی معنای ظرفیتدر چون لفظی دلالت تعلیلدر نه شرطه دلالت ایدر نه ظرفیته
فتأمل ؛ دگر ره گر نداری طاقت نیش ؛ مکن انگشت در سوراخ کژدم ؛ دگر ره را هنا مخففدر
بر بولدخی یعنی بر کره دخی دیمکدر معنا جهتندن مصراع ثانیه مرهوندر نداری فعل نفی حال مفرد مخاطب
فعل شرطا اگر طوتمازسک دیمکدر طاقت نیش مصدرک مفعولنه اضافتیدر نیش نونک کسریله هر بک
واریبک وسائر لادغ حیوانانک صوقدوغی عضوه دیرلر که ترکیجه اکا اکنه دیرلر انگشت همزه نک
فتحی و کاف عجمک ضمیله ؛ پرمغه دیرلر سوراخ سینک ضمی و رای مهمله ایله دلک دیر عرب بخش دیر بونک
ضمی و خای معجمه نک سکونیله ثقب ده ؛ ثای مثلثه و سکون قافله کژدم کاف عجمک فتحی و زانک سکونی
و دال مهمله نک ضمیله عقرب دیمکدر محصول بیت بر داخی اگر نیشه طاقت و قدرت طوتمازسک
یعنی سنی زهرلی حیوان صوقدوغنه تحمل یوغیسه ؛ دماغکی عقرب دلکینه ایلته یعنی صوقمه زیرا
البته صوقار نتیجه اولماز حاصلی خاصه سیدر که انی ترک ایلمز امدی سن ده سلاطین و حکام جفاسنه
تحمل ایدمزسک بر دخی یانلرینه اوغرمه بر کره دادینی کوردک بر دخی تجربه یه احتیاج قالمدی
نیش دخی صوقدوغی معناسنه در دیو عذر سویلمش حکایت تنی چند در صحبت من بودند
ظاهر حال ایشان بصلاح آراسته تنی مراد شخصدر و یا حرف وحدت چند نیچه دیمکدر
تنی چند بر نیچه تن معناسنه در صحبت من لامیه در بعض نسخه ده من یرینه ما دوشمش بزم صحبتمزده
دیمکدر بودند ادات زمانیه ایدیلر دیمکدر ظاهر حال اسم فاعلک فاعلنه اضافتیدر
و ایشان نه اضافتی لامیه در بصلاح با حرف مصاحبت آراسته به متعلق آراسته اسم مفعولدر
بزنمشدر دیمکدر محصول ترکیب درویشلردن بر نیچه کمسنه بنم صحبتمده ایدیلر یعنی بیلم ایدیلر
ظاهر حاللری صلاح ایله بزنمش ایدی حاصلی اهل صلاح و تقوی ایدیلر آراسته دن صکره بودند
تقدیر اولنور یکی از بزرگان در حق این طائفه حسن ظن بلیغ داشت و ادراری معین
کرده بود حسن ظن بلیغ حسن ظن مصدرک فاعلنه اضافتیدر و بلیغه اضافتی بیانیه در داشت
حکایت حال ماضی در طوتاردی دیمکدر ادرار الغدن عبارتدر ادرار کسر همزه ایله انعال بابندن
وظیفه معناسنه دریا حرف وحدت کرده بود که مفعول اولی و معین مفعول ثانیسی زیرا کرده ده جعل
و تصییر معناسی ملحوظدر بود ادات زمانیه محصول ترکیب اکابردن بری بو طائفه نک حقنده مبالغه
ایله گوزل ظن طوتاردی یعنی بونلر حقنده زیاده گوزل ظنی وار ایدی زیرا ظاهرلری صلاح و تقوا ایله
پیراسته ایدی و بونلره حاللرینه کوره بر مقدار وظیفه تعیین ایلمشدر تا یکی از ایشان حرکتی
کرد نه مناسب حال درویشان ظن آن شخص فاسد شد و بازار ایشان کاسد تا کیی بوندن کا نه
معناسنه در حرکتی یا حرف وحدت نا حرف توصیف نه مناسب حال اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر

ترکانی

ترشعی

و درویش نه

و درویش نه لامیه ظن آن لامیه و مبتدا او شخص اشارت فاسد شد خبر مبتدا و جمله اسمیه جواب شرط محذوف
بازار ایشان لامیه و مبتدا و کاسد خبری و جمله اسمیه جواب سابقه یه معطوفدر و بو شد مقدردر تتمه که
مکرر اشارت اولنمشدر کاسد شد دیمکدن مراد اول صاحب دولتک حسن التفاتندن دوشدیلر و وظیفه
قطع اولندی و حاللری مکدر اولدی محصول ترکیب تا بنم صحبتمده اولانلردن بریسندن درویشلر حالنه نامناسب
بر حرکت صادر اولدی حاصلی بر مخالف ایش ایلدی پس بونلرک حقنده اول شخصک ظنی فاسد
اولدی و بونلرک سببیله بو درویشلرک بازارلری ده دوشدی یعنی اول صاحب دولتک حسن
التفاتندن دور و ادرار منعدن مهجور اولدیلر خواستم تا بطریقی کفاف یاران مستخلص کنم
خواستم فعل ماضی متکلم واحد تا حرف تعلیل با حرف مصاحبت طریقی یا حرف وحدت کفاف کافک
فتحیله ازق و رزق معناسنه در یاران اضافتی لامیه در و را ادات تخصیص کنمک کفاف مفعول اولی و
مستخلص مفعول ثانیسی مستخلص اسم مفعولدر استفعال بابندن محصول ترکیب دلادم تا بر طریقیله مذکور
فقرانک کفافنی تخلیص ایلیم یعنی بر تدبیر و تدارک ایدوب اول صاحب دولته فقرانک وظیفه لرین
کنه تعیین ایتدرم آهنگ خدمتش کردم دربانم رها نکرد و جفا کرد معذورش داشتم بحکم آن که گفته
آهنگ بو زنه قصد معناسنه در خدمته اضافتی مصدرک مفعولنه در دکر دیمک مقدم مفعولیدر دربان قپیجی
زیرا در قپیدر و بان ادات فاعلیجی معناسنه در میم مفاده نکردک مفعول اولی و رها مفعول ثانیسی و دربان مبتدا
و نکرد خبری رها نکرد رها ایلمدی یعنی صالیویرمدی و جفا ایلدی معذورش شینی دربانه راجعدر محصول ترکیب
اول دولتلونک خدمتنه وارمغی قصد ایلدم یعنی ملاقات مراد ایلدم قپوسنه واردقده بوابی گیرمکه
اجازت و رخصت ویرمدی و بکا جفا ده ایلدی نته که بو کلالک عادتلریدر آنی معذور طوتدم زیرا
بر بولک مسلمانک مصلحته خبرینیله رخصت اختیار ایدوب اشیدم پس بو جهتدن هیچ بحضور اولملم
د بواب را غلطی معذور طوتدم اول مغایله دا اول سبیله که عقلا و علما بو بابده سوز سویلمشلر

قطعه

در میر و وزیر و سلطان را ؛ بی وسیلت مگرد پیرامن ؛ در میر لامیه در وزیر میره معطوف و سلطان
وزیره و را حرف تخصیص مفاده ده مقیدر مصراع اول مصراع ثانیه مرهوندر مگرد فعل نهی مفرد مخاطب
دونمه و چارلمه معناسنه در صاحبی دولانمه دیمکدر پیرامن اطراف معناسنه در پیرامون ده دیرلر محصول بیت
بک و وزیر و پادشاه قپیسنک وسیله سز اطرافنی طولانمه یعنی ایچری طولانب داخل اولایم دیر سک
وسیله سز باینه او مراده که میسر دکل ؛ سگ و دربان چو یافتند غریب ؛ این گریبانش گیرد آن دامن ؛
سگ ایت دربان قپیجی چو حرف تعلیل یافتند فعل ماضی جمع غائب بولدیلر دیمکدر سگ و دربان مبتدا
و مصراع ثانی خبری غریب یافتندک مفعولی و فاعلی تحتنده سگ و دربانه راجع ضمیردر معلومدر اولکه فارسیده
ترکیب تثنیه ایچون فعل وضع اولنمشدر بلکه تثنیه و جمع صیغه ده مشترکدر فاحفظ این دربانه اشارتدر
و آن سگه لف و نشر مرتب ایله گریبان کاف عجمک و رانک کسریله یقه یه دیرلر نون ضرورت وزن ایچون ساکن
اوقنور دامن و دامان اتکه دیرلر محصول بیت سگ گیزن ایله بواب طائفه سی بیندن مناسبت و جهت

لری

اندر

حجامعه دار خاصه لری بودرکه بر غریب و نغیر مشکلنن کمنه بولندین بو اب تقاسیه بابنور وکلب و اما نه
حاصلی بالطبع ایکیسینه موزیدر چندانکه مقربان حضرت ان بزرکک بر حال نه واقف مشدند باکرام دراوردند
و برتر مقامی معین کردند اما بتواضع فروتر نشستم وکفتم چندان اول قدر دیمک در مهمان معاشنه که حرف
بیان مقربان متوبک جمیعدر تقیید دیمک در یعنی مخصوص ادمار معاشنه حضرته اضافتی لامیه در دانه اضافتدن
بو یله در بزرک بانک و زانک ضمه لریله و رانک سکونیله اولود یکلر بوندن مذکور دولتلو مراد در بر حرف
صله حالی لامیه در باکرام با حرف مصاحبت دراوردند منعلق اکرام افعال بابندن مصدر در بوندن
تعظیم مراد در میم ضمیر مفعا جتتندن ضمیر منصوب متصل اوردندک مفعول صریحی و باکرام غیر صریحیدر دراوردند
ایچری کتوردیلر برتر بو جه رک مقامی با حرف وحدت اما حرف استدراک با حرف مصاحبت نشستمه
متعلق تواضع الجتلق کوسترمکه دیرلر زیرا وضیع مقابل رفیعدر ایچی معاشنه فروتر مقابل برتر اشاغه
ان دیمک در نشستم او توردم مخصوصا ترکیب اولقدر که یعنی مهمان که اول دولتلینک مخصوص و مقرب
ادملری نیم حالمه واقف اولدیلر و سعدی اولدیغی بلدیلر نی تعظیم و تبجیله ایچرو صاحب دولتک یانینه
کتوردیلر و بر بو جه رک مقام تعیین ایلدیلر یعنی صدر مجلسده جلوس تکلیف ایلدیلر حاصلی بکا اعزاز
و اکرام ایلدیلر اما بن تواضع ایدوب اول بیوردقاری مقامدن اشاغه روق اوتوردم و دیدم چندانکه
معناسی اول زمانه دک تیوده بو ابله خصومت و غوغاده اولدم دیمن و اولقدرکه یعنی در بانک جفا سیله
تیوده قوغمز اوله دکلو ممتد اولدر و شول مرتبه یه وار دیکه دیمن حضرت شیخ بو ادالردن غلظت نشان
لازم اولدیغن بلمشلر عفی الله عنهما بیت بگذار که بنده کمینم تا در صف بندکان نشینم بکذار
فعل امر مفرد مخاطب قو دیمک در مصراع ثانیه مرهوندر که حرف بیان و یا حرف تعلیل بنده کمین بیانیه
یا حرف نسبت و نون حرف تاکید الحاسکلی دیمک در کاه اولور که برخاص تخصیص ایدوب کمینه دیرلر
بونده جائزدر که هجای رسمی منزه محتلبه ایله حذف و ایصال طریقیله ترک اولنه ضرورت وزنیچون
تا حرف تعلیل صفت بندکان لامیه صف نعال دیکدر حاصلی ضرورت وزنیچون تخفیف قلندی محصولا
بیت بنی کندی حالمه قو تنبله مقید اوله زیرا که بن عبد کمترین و درویش و فقیر و حقیرم امر قونیق تا کم
صف نعال و مقام رذالده اوتوره یم حاصلی تکلیف بیوردیکز مقام فقرا مقامی دکل کبرا مقامیدر
بن ایسه افقر واحقر تا سم کفت اول صاحب دولت بندن بو بیتی اشیدیجک دیدی مصراع
الله الله چه جای این سخنست الله الله بوندن تعجب افاده ایدر یعنی نه عجب سویلدکز بو کلامک نه
محلیدر بو یله نیچون بیورر سز یعنی سز بو یله دیجک مقامده دکلسز بوندن الله الله معناسی الله لک
دیمن عجب سویلمشن که محل تعجبدر بیت گر بر سر و چشم من نشینی تا نازت بکشم که نازنینی
نشینی فعل مضارع مفرد مخاطب در اوتورر سک دیمک در فعل شرط واقع در که حرف تعلیل نازنینی
ایکی نوندن الزین یایله حروف نسبتدر اولکی نون مشددا داخلدر و یای اخیر ضمیر خطابدر محصولا
بیت اکر بنیم باشم وکوزوم اوزره اوتورر سک نازوا ستغناکی چکرم که تنی نازلیسن ناز استغنا

معاشنه در

معاشنه در یعنی حضرته قدر که صدر مجلسده اوتورمیوب استغنا ایدوب پایان مجلسده اوتوره کیمه استغناکی
چکرز و بز ده یانکده وار وب او توری ززیرا مقبولمزسن نازلیمزسن بهر حال بزسکا تابعز فی الجمله بخستم
وازهر دری سخن بپیوستم تا حدیث ذلت یاران در میان امد کفتم فی الجمله حاصل کلام بخستم مذکور صف
نعالدن و یا تکلیف بیوردقلری مقامدن اوتوردم وازهر دری با حرف وحدت فا رسیدن در بحریدن باب
کیجه کاه اولور که اسلوب و نوع وکونه معناسنده استعمال اولور بوندن بویله در یعنی هر سمتدن و هر نوعدن
سوز سویلدم یعنی دفعه واردغم فضیلة اورتایه کتوردم و هر بابدن سوزی سوزه و قصه قصه یه ایصال
ایلدم بپیوستم فعل متعدیدر اولشدردم تا بوندن حرف تعلیل در حی معناسنه زلت زانک فتحیله و لامک تشدیدیله
طا برنموده یعنی بجتقدن و غیریدن طایرنمودن لغزیدن معناسنه یارانه اضافتی لامیه در در حرف صله میان
اورته دیمکدر محصول بیت محصل کلام اوتوردم و هر بابدن مناسبتله سوز کلام ایلدم بیان ایلدکز کیم
تاکم الکلام یجر الکلام حسبنجه تقرب دوشوب یارانک ایلدکاری تقصیر و خطا ارا به کلوب مذکور
اولدی پس فرصت بولوب عرض حال و بیان ما فی البال شروع ایدوب دیدم قطعه
چه جرم دید خداوند سابق الانعام که بنده در نظر خویش خوار میدارد حضرت شیخک سوزی کلامی
نظمله بیوردقلرن حاصلی سباق و سیاق کلامی دلالت ایدر که مذکور صاحب دولت ارباب نظامدن
اوله جرم جیمک ضمی و رانک سکونیله کناه دیمک در عربیدر خداوندک سابق الانعام اضافتی بیانیه در
و سابق صفة جرت علی غیر من هی له در اصلی سابق انعامه در که سابقک انعام فاعلیدر صکره
ضمیر حذف ایدوب بدلنه الف و لام ویروب فاعلنه مضاف ایدوب سابق الانعام دیدیلر تقدیر
انعام و لطفی سابق اولان خداوند دیمک در که حرف بیان بنده تقدیر بنده را در نظر خویش لامیه
میدارد که بنده منفور اوله و خوار مفعول ثانیسی محصول بیت انعام و احسانی سابق خداوندنه کناه
کوردیکه بنده سنی منظر شریفنده خوار و حقیر طوتار جائزدرکه بنده دن حضرت شیخ کندیسنی مراد ایلیه
زیرا فقرا اسنه حقارت حیوانی مغا جتتندن کندیسنه راجعدر استرکه سابقا فقرا حقندن انعام و احسانی
جاری اولان دولتمند و سعادتمندن بو بنده ده نه معقوله جرم کوردیکه بنده یه جفا قتله نظر ایدوب
و خوار و ذلیل کوروب فقرانک جهت معاشلرین قطع بیوردی و جائزدرکه بنده لفظیله مقصود مجرم اولان
درویش مراد اوله یعنی اول بنده لردن صادر اولان سهو و خطا اول مرتبه ده دکلدرکه مجرد اول قدر
تقصیر سببیله جمله درویشانی تحقیر ایدوب اسباب و معاشی ایدوب و کنه معاشلرین قطع ایلمکه
باعث اوله بوندن خداوندی صاحب لفظیله تفسیر ایلدیکی تفسیر ایلمشدر و سابق الانعام لفظی خداوند
صفتیدر اضافت درست دکلدر دیدی بجهت خداوندی نیجه اوقودرمش که اضافت درست اولمیه
خدایراست مسلم بزرکواری و لطف که جرم بیند و نان برقرار میدارد خدایرا را ادات صله تقدیری
خدایرا مسلمست در بو عبارت مقدم خبردر و بزرکواری یای مصدریه ایله عظیم الشان و بیننه
القدر حاصلی عظمت و کبریا صاحبی دیمک در یعنی اولولق متوقع مبتدا لطف بوندن جود و سخا و کرم معناسنه در

روشنمی و کانی

رومدوار

روشنمی

ندک

روکانی

که حرف بیان تعلیل و یا حرف رابط صفت جرم بیننده مقدم مفعولیدر نان میداره دک مفعول صریحی
و برقرار غیر صریحی محصول بیت عظمت وکبریا و لطف وعطا خدایه مستندر یعنی انکا مخصوصدر زیرا عبادک
هر دم و هر ساعت نیجه دورنه خطایا و جرمنی کورر و بلورکن نان و نعمتلرینی برقرار و ثابت علی
الدوام طوتارتنه که کتاب اولنون دو وظیفه روزی بخطای منکر نبرد بیو مشیدی پس شرط مروت
و مقتضای علو همت اولدر که ادمیلک و انسانیت دعواسن ایدن صاحب سعادتلر تخلقوا
باخلاق الله ایله عمل ایدوب فقرا و درویشانک مقتضای بشریت اوزره واقع اولان تقصیرات
و زلات سبب اعراض و باعث عدم التفات اولمیوب هر ایشلری حسبة لله اوله ریا و سمعه
ایچون اولمیه حاکم را این سخن پسندیده امد و اسباب معاشش یاران فرمود تا بر قاعده
ماضی مهیا دارند و مؤنت ایام تعطیل وفا کنند اسباب معاشش یاران اضافتلری لامیه لردر
تا حرف تعلیل مهیا اسم مفعولدر تعطیل بابندن حاضرلنمش و یاراقلنمش دیمک در مؤنت
زحمت و مشقت دیمک در ایام اضافتی و ایامک تعطیله لامیه لردر محصول ترکیب بو ایکی بیت مقبول
کلدی و فقرانک اسباب معاشلرینی و ادرار معهودلرینی تعیین ایدوب بیوردی تا کم اولکی اسلوب
و قاعده اوزره حاضر و مهیا ایده لر دخی ایام تعطیلک زحمت و مشقتنی وفا ایده لر یعنی بر قاچ کون منقطع
اولان وظیفه لرین بله ویره لر شکر نعمت بگفتم و زمین خدمت ببوسیدم و عذر جسارت بخواستم
و در حالت بیرون امدن این سخن بگفتم شکر نعمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر و بگفتمک مفعول
قولیدر زمین خدمت بیانیه در و ببوسیده نک مقدم مفعولی و عذر جسارت لامیه جسارت جیم
عربینک فتحیله جرات معناسنه در و ترکیب اضافتی بخواستمک مقدم مفعولی حالت بیرون امدن
بیانیه محصول ترکیب نعمتنه شکر دیدم یعنی ممنون اولوب حالمه شکر و ثنا ایلدم و تواضع ایدوب
زمین خدمتی بوس ایلدم حاصلی مسکنت اظهار ایلدم و جسارت و گستاخلق ایلدک کولوب
مبارکه باشکزی اغرتدم دیو عذر ایلدم و چیقوب گیتدیگم اولدقده بو سوزی سویلدم یعنی بو قطعه یی
اقودم قطعه چو کعبه قبله حاجت شد از دیار بعید روند خلق بدیدارش از بسی فرسنگ
کعبه مکه شهرنده اولان بیت الله در قبله حاجت لامیه از من معناسنه حرف ابتدا در دیار بعید
دارک جمعیدر اولر دیمکدر اما مملکت معناسنه مستعملدر بعید اضافتی بیانیه در از دیار بعید
مصراع ثانیه مربوطدر روند فعل مضارع جمع غائب در رفتندن گیدرلر دیمک در خلق فاعلی با حرف
صله دیدار اصلنده وصف ترکیبیدر دیدگتوریجی یعنی گورهجک یوزده و دیدار رتده استعمال ایلدیلر
نته که بو کتابده ایکی معنا ایله کلور انشاء الله لکن بونده زیارت معناسنه در بسی یای اصلیه ایله
چوق دیمکدر بسیار معناسنه فرسنگ فارسیدر عربیسی فرسخدر اوچ میلدر بیک ادم یره دیرلر
محصول بیت چونکه کعبه مکرمه قبله حاجت اولوب دعا مقبول اولهجق مقام اولدی خلق عالم
بعید دیاردن نیجه فرسخ یوللردن قطع مسافه ایدوب زحمت و مشقت چکوب زیارتنه گیدرلر لفظ

دیدار

رؤس سوری

دیدار دیدندن مشتق اسم مصدر در دیدن معناسنه زیرا رؤیت معناسنه اولدیغی کبی دیدن نه دیدی
بلورمش نه رفتاری زیرا ایکیسیده اصلنده وصف ترکیبیدر نهایتی ترکیبلری خفیفدر ترا تحمل
امثال ما بباید کرد که هیچ کس نزند بر درخت بی بر سنگ ترا سکا دیمک در تحمل اشغال مصدر مفعولنه
اضافتیدر و مایه اضافتی بیانیه در بباید فعل مستقبل مفرد غائب گرک دیمک در کرد مصدر معناسنه در زیرا
مضارعه متقارنلردر که حرف تعلیل هیچ کس هیچ بر کمسه دیمک در نزند فعل نفی مستقبلدر بی حرف سلب بر میش
میوه معناسنه محصول بیت سکا ای صاحب دولت لایق و سزاوار اولدر که بزم کبی فقرا و ارباب حاجاتک
تصدیعلرینه تحمل ایلیه سن و حضورلرینه مرادلری ایچون واقع اولان گستاخانه الحاح و ابرامیمی [illegible]
زیرا میوه سز درخته هیچ کمسه طاش اتماز یعنی لطف وجود کرم اتمادلری اولمیه سزه نوقدر زحمت و بزم کبی
پس دولتلیلک و مرد ملک نشانی اولدر که فقرانک حاجتلرین روا گوره سن بیت کرم نیل نسمه ساقی
التفاتک بانوالردن الکون کلدکا خبر بردر نعمه کدالردن حکایت ملک زاده گنج فراوان از پدر
میراث یافت دست کرم برگشاد و داد سخاوت بداد و نعمت بی قیاس بر سپاه و رعیت بریخت زاده
یا حرف وحدت و همزه حرف توسل همزه حرف وحدت در دین غلط سویلمشن گنج بونده خزینه معناسنه در
فراوان فانک کسریله چوق دیمک در اضافتی بیانیه در از پدر تقدیری از پدرش در قرینه قائم اولدیغیچون ضمیر
حذف اولندی یافت فعل ماضی مفرد غائب بولدی دیمکدر فاعلی تحتنده ملک زاده یه راجع ضمیردر و مفعول
اولی گنج و ثانیسی میراث غیر صریحی از پدردر و جمله فعلیه خبر مبتدادر که ملک زاده در دست کرم بیانیه در و بر
گشادک مقدم مفعولی بر حرف تاکیددر گشاد فعل ماضی مفرد غائب اچدی دیمکدر فاعلی تحتنده ملک
زاده یه راجع و جمله فعلیه شرط محذوفه جواب در تقدیر داد سخاوت لامیه بداد با حرف تاکید داد ویردی
یعنی سخاوتنه عدالت ویردی حاصلی ایلمیوب سخی و کرمی عدالله ایلدی داد سخاوت بداد مقدم مفعولیدر
و فاعلی سابق کبی و ایکی داد بینده تجنیس تام صنعتی وانلردر دست کرم برگشاد و داد سخاوت بداد واو
عاطفه سز موزون بر مصراع اولور بحر منسرح دن فقام نعمت بی قیاس بیانیه در و ارانس نعمت دیمک در
بریخت با حرف تاکید ریخت فعل ماضی مفرد غائب دوکدی و ویلدی فاعلی سابق کبی مفعول صریحی نعمت
و غیر صریحی بر سپاه و رعیت در و جمله فعلیه ماقبلندن که جمله یه معطوفدر محصول ترکیب بر پادشاه بابا
باباسی میراثندن چوق خزینه بولدی یعنی باباسندن ارث طریقیله کندیه چوق مال قلدی پس بوله اوغلی
سخی و کرم الی اچدی یعنی جوامردلک ایلدی و سخاوت و کرمه عدالت ویردی یعنی غلو بخشش و گنج
عطا اولوب اسراف ایلدی بلکه جود و کرمی مخلصی ایلدی و سپاه و رعیت اوزرینه اورانسز نعمت
و مال دوکدی یعنی بولدرو و اغیر انعام و احسان ایلدی بزم زمانمزده سلطان بن سلطان مراد ایلدیکی
کبی بیت نیاساید مشام از طبله عود بر اتش نه که چون عنبر ببوید نیاساید فعل نفی
استقبال مفرد غائب اسایش ایلمز راحت اولمز دیمک در بونده معطر و منجر اولماز دیمک در اسایید
مشفقدر اسودندن دکل مشام فاعلی کاکنزده توقی الانبره دیرلر یعنی قوت شامه موضعی طبله عود اضا

دی

رؤس ستمی

زمان سلطان مراد ... سوری

ندن

نفی

لایه دراده مطابقه ایله زیرا عربلر و عجملر بخورات و معطراتی مثلا عود و صلبیات و عبیر و سائر بویلی
طبله‌لره ترتیب ایدوب صقلارلر نته که استعمال میوه و غیرینی طبله‌لردن صقلارلر پس بونده همزه
وحدت ایچون دینیلر ایکی وجهله خطا ایلدیلر بریسی اولدرکه همزه فارسیده وحدت ایچون کلمز بلکه
وحدته منصوص یا در و بریسی اولدرکه اضافتدن مقطوع اولسه عود کلمز ابدن صحیح اولمازدی
نته که عقل سلیم و طبع مستقیم اربابنه معلومدر تأمل برآتش بر حرف استعلا نه نونک کسریله و هاء
اصلیه ایله فعل امر مفرد مخاطب قو دیمکدر نهیدندن نهادندن دکل مفعول صریحی مقدر عود و غیر
هر بیچی برآتشدرکه حرف تعلیل چون ادات تشبیه عنبر معدنیا معلوم قوقی دبولردن بر نوعدر
مسک کبی بویدر با حرف تأکید بوید فعل مضارع مفرد غائب در بوندن لازم قوقه دیمکدر لازمی
یعنی معنای لازمیسی قوقی و بیره فاعلی عوددر پس متعدی اولمغه تجویز ایدوب مشامی فاعل اعتبار
ایدنلر منع بوی لذت فارسیه بونغمشی محصول بیت مشام طبله عوددن معطر اولماز یعنی
عود طبله ده طوردقچه بر ذره قوقو دیرمز پس آندی آتش اوزره قوتکه عنبر کبی قوقه یعنی اندن قوقی
چیقه اندی قصه دن حصه بودرکه اموال نقود مقدارن بزرکی وجود اولمه بی سود و محمود در یا مجبوب
طبله ده طوردن عود کبی بزرکی باید بخشنده که کن که دانه تا نیفشانی نروید بزرکی با حرف
مصدر اولوب دیمکدر باید فعل مضارع مفرد غائب معنای شرطی متضمن کرکه دیمکدر تا حرف
منصوب متصل مفعولی بخشنده اسم فاعل بخشیشی معناسنه و کاف عجمیهای رسمیدن بدلدر و یا
حرف مصدر بخشیشی لک دیمکدر کن کاف عربیک فتحیله ضمیله فعل امر مفرد مخاطب در کنیله ندن
ایله دیمکدر بخشنده که کن جواب شرط مقدردرکه حرف تعلیل دانه حبه دیمکدر تا حرف توقیت
مادام معناسنه نیفشانی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب صاچمیه سن نروید فعل نفی مستقبل مفرد
غائب بتمز دیمکدر محصول بیت خطاب عام طریقیله بیورر اگر سکا اولولک کرکیه یعنی دولت
و عزت و رفعت استرسک همیشه عطا و جود و بذل موجود ایله که خلق بنی آدم‌ی نعم و نمائم
نعمت فراوانک اولسون زیرا مادام که تخم و دانه صاچوب اکمیه سن اندن نسنه بتمز حاصلی عظمت
و رفعت احسان و کرم ایله در امساک و ذخیره دکلدر مصراع ثانی مصراع اوله مقام تعلیلده واقعدر
یکی از جلسای ملک تدبیر نصیحتش ابتدا کرد که ملوک پیشین این نعمت را بسعی اندوخته و برای
مصلحت نهاده جلسای جیمک ضمیله و لامک فتحیله جالسک و جلیسک جمعیدر با تدبیره اضافتی
بیانیه در آغاز شروع ایلدی که حرف بیان ملوک پیشین بیانیه بسعی با حرف مصاحبت اندوخته
ماضیدن قسمدر مفرد غائب الف ادات جمع قزنمشلردر یعنی کسب ایدوب اوخار ایلمشلر دیمکدر
برای با مفتوحه اصلیه ایله ادات تعلیلدر لاجل معناسنه مصلحته اضافتی لامیه در تخصیص ایچون نهاده
ماضیدن قسم تقدیری نهاده اند در قومشلر دیمکدر یعنی حفظ ایلمشلر محصول ترکیب مذکور پست نهاده
پادشاهک مصاحبلرندن بریسی نصیحته شروع ایدوب اتدی بو اولکی پادشاهلر یعنی آبا و اجدادک بو قدر اموال

و خزاینی

و خزاینی زحمت و مشقتله جمع ایدوب قومشلردر و مهم مصلحتیچون صاقلمشلردر یعنی برکون لازم اوله
دیو حفظ ایلمشلر پس سنک اوزرینه که ضبط و حیانتی لازمدر دست ازین حرکت کوتاه کن که
واقعها در پیشست و دشمنان در پس نباید که در وقت حاجت درمانی دست کن فعلینک مفعولی
اولی و کوتاه ثانیسی و ازین حرکت غیر صریحی کوتاه کاف عربینک ضمیله قصه دیمکدر که حرف تعلیل
واقعها واقعه نک جمعیدر معلوم اوله که هر کلمه‌نک فارسیده آخرنده های رسمی اوله و یا عربی کلمه اوله که
آخرنده هاء رسمی شکلنده ها اوله که تلفظ اولنمیه واقعه و قلعه و رقعه و حقه و غیرلری هالیه جمع
اولندقده هاء رسمی و مرتبه سنده اولان ها کتابت اولنماز واقعها و حقها کبی فا حفظ در پیش
او کده در و دشمنان در پس آرده دیمکدر واقعها مبتدا و در پیش خبری دشمنان مبتدا و در پس خبری
نباید فعل نفی استقبال مفرد غائب کرکمز یعنی لایق دکل یا بیلدن بایستندن دکل در وقت
حاجت در حرف ظرف و اضافتی لامیه در درمانی فعل مضارع مفرد مخاطب عاجز قله سن دیمکدر
درلمه مصدر اولنجه معنا بویله اولور درمانیدن مشتقدر درمانیدن دکل محصول ترکیب جلیس
با تدبیرک تتمه مقولیدر قولیدر شهزاده یه دیرکه الک بو حرکتدن کوتاه ایله یعنی بو اسراف و اتلافدن
الک چک فارغ اول که ایلریده واقعه لر وار یعنی بنجه دورانه حوادث ظهور ایلمک احتمالی وار و دشمنلر
آردکده بو صیدن در فرصت اسیری اولوب سنک حالکه ناظر و مقیدلردر اولمیه که وقت حاجتده
عاجز و فرومانده قالاسن برحاپدن اعدا مستولی اولوب خزینه قتلکلدن عسکر جمعنه مالک
اولمیه سن مملکت الدن کیده و اندکلک اسرافه ندامت چکرسن (قطعه) اگر کنجی کنی بر عامیان
بخشی رسد هر کدخدایی را برنجی کنج بونده خزینه معناسنه در و یا حرف وحدت کنی فعل مضارع
مفرد مخاطب فعل شرط و اخیر در اگر ایلرسک دیمکدر بر حرف استعلا عامیان عامینک جمعیدر عامه
ناس معناسنه بخش حصه و قسم معناسنه در رسد فعل مضارع مفرد غائب کدخدا صاحب خانه
یعنی صاحب خانه ایرشور یا حرف وحدت و را حرف صله برنج لفظی مشترکدر عربده غیر دلدر یا حرف
وحدت محصول بیت اگر بخت تصرفکده و ممالک سلطنتکده اولان عوام ناسه بر خزینه تقسیم
ایلسک خانه دن خانه یه بر برنج ایرشور اینجی یعنی اینجی برنج مقداری کمش و یا جمیع خزینه کی برنجه
صرف ایدوب عامیه توزیع ایلسک هر بیرینک حصه سنه بر دانه دوشر اینجی یعنی بنجه قلیل
اولوب هیچ کمسه اندن منتفع و بهره مند اولمز سنک اموال خزاینیدن ایرلدیغک حالده اینجی جود و
کرمله و بذل درمله خلقی طیبوره موید میسر دکل پس پادشاهلق اولدرکه سن خلقدن ایلوب جمع
ایلیه سن دیمکدر (بیت) چرا نستانی از هر یک جوی سیم که کرد آید ترا هر روز کنجی چرا عربیده لم معناسنه
نیچون دیمکدر نستانی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب نیچون المازسن دیمکدر از هر یک یعنی
هر بیرندن و یا هر کدخدادن جو جیمک فتحیله و واو اصلیه ایله اربه دره یا حرف وحدت سیم کمش یعنی بر حبه
مقداری کمش که حرف تعلیل کرد آید جمع اوله ترا اسکا هر روز هر کون دیمکدر کنجی یا حرف وحدت

بر خزینه دیمك در محصول بیت هیچ عامینك و بالتخذ انك هر بر بدن بر ابر به مقدار ترکش الیوب جمع ایلمز
تا کم صکوب سکا بر خزینه جمع اوله یعنی بزار و موجود ایلکدن صکره سکا ضرر مترتب اولور و هم انلره اولقدر
مستفید اولمزلر لیکن هر بر بنه بر شئ قلیل تعیین ایدوب سن انلردن جلب ایلسك هم انلره چوق
ضرر اولماز و هم سکا نفع عظیم و کلی خزینه حاصل اولور بعض شراح از هر یك عبارتنی رعایانك
هر بر بدن دیو تفسیر ایلمش و تعقیبی انا رد ایدوب بو محلده رعایایه تخفیف وجهی بولیدر بلکه
رعایا و سپاهك جمله سندن دیمك در مقدار ما بر سپاه و رعیت بر بخت دیدکه اکا شاهد در دیمش
مخفی دکلدر که سپاهه اولان بزار وجود محل اعتراض اولان اسرافدن دکلدر و سپاهه صالغین صالوب
انلردن جلب مال ایلمك جمیع زمانده جایز کورلمشدر سوم کلامك دخی اول معنایه مساعدی یوقدر
جدا شارح اولك کلامی صحیحدر عجبدر که شارح معترض سابقا مذکور اولان بر سپاه و رعیت عبار
عموماً استدلال ایدوب بو مقامده بر عامیان بخش عبارتنك خصوص عوامه دلالتندن غفلت
ایلمشدر تأمل معلوم اوله که قوافیده واقع اولان الفاظك حرف اخیر اصلیه سنه روی اصطلاح
ایدرلر و ماقبلنده حرف صحیح ساکنه حرف قید دیرلر اولدن اون حرفه مخصوصدر که بریسی نون در پس
مادام که حرف روی ساکن در قیدک ماقبلنده اولان حرکتك اختلافی جایز دکلدر اما روی حرف وصل
کلمك سببیله متحرك اوسه اختلافی جایزدر نته که کمال اصفهانینك بو رباعیسنده واقعدر رباعی
کر سوز توام بکنفس اهسته شود از دود دلم راه نفس بسته شود ور دیده از انم اب دیده ممکن دانم
تا هر چه نه نقش تست از و شسته شود روی یه متصل اولان حرفه حرف وصل دیرلر بو رباعیده های رسمی
کبی فعلدر پس بیج کنج لفظینه قافیه اولمغه مذکور اولان قانونه در ایعدی بو محلده یائك تحریکیله حاصل
اولان طول سببیله عیبدن سالم اولمشدر دیمن نحت قافیه یه مطلع ذکر ایمش ملك زاده روی از این
سخن در هم کشید که موافق رایش نیامد و گفت خدای عز و جل مرا مالك این مملکت گردانیده است
تا بخورم و ببخشم نه پاسبانم که نگه دارم در هم کشید عبارتنك معناسی مکرر بیان اولندیکه حرف تعلیل موافق
طبع اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر شیخ ملك زاده یه راجعدر بعض نسخه ده موافق رایش واقعدر
مرا بنی دیمکدر مالك این مملکت اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر گردانیده ایلمش دیمکدر گردانیدنده الف
و نون ادات تعدیه در تا حرف تعلیل پاسبان سینك سکونیله عسس معناسنه در که حرف بیان نگه دارم
صقلیم یعنی حفظ ایدم سابقا نگاه لفظینك استعمالی مفصل بیان اولمشدر محصول ترکیب ملك زاده
جلیسینك تدبیرك بو سوزندن یعنی پند و وعظندن یوزینی بورتاردی حاصلی بیحضور اولدی زیرا بو نصیحت
رأی و طبعنه موافق کلمدی دخی دیدی الله تعالی بنی بو مملکته مالك و پادشاه ایلمشدر تا کم امساك ایلمیوب
کندم ییم و خلقه بذل و انعام ایدیم پاسبان دکلم که بیهوده و ایچیوب و کمسه یه ویرمیوب طلسم کبی
اوسته دتریوب صاقلیم موافق طبعنش نیامدن صکره مراورا زجر فرمود یعنی جمیع نسخه لره مخالف
یازمش بیت قارون هلاك شد که چهل خانه گنج داشت نوشیروان نمرد که نام نکو گذاشت

رد شراح اولدر ای سید علی

شارح معترض سروری

قافیه علم قافیه

رد کافی

رد شمعی

قارون

حکایت قارون

قارون حضرت موسانك عمیسی اوغلیدر و قرنداشی طوتاردی بعض تفسیرلرده قصه سی مفصل ذکر ایدوب سروری
شرحنده بر مقدارین یازمشدر مراد ایدن اکا مراجعت ایلسون که وقف علت چهل جیمك فتحیله و هانك
کسره لریله قرق دیمکدر اربعین معناسنه کاه اولور که هانك حذفیله چل دیرلر جیمك کسریله
خانه او و بیت معناسنه گنج بونده مال معناسنه در داشت بونك کبی یرلرده میداشت تقدیرنده در یعنی
حکایت حال ماضی طوتاردی یعنی انك وار ایدی معلوم اوله که قارون حضرت موسانك علیه السلام
عمی اوغلیدر و قرنداشنك ایدی و قتا که خدای تعالی موسی علیه السلامه توراتی التون صویله
یازدردی پس حضرت موسی علیه السلام دیدی یا رب بن فقیرم التونی قندن بولایم که انکله سنك
کتابك یازم پس الله تعالی اکا علم کیمیای تعلیم ایتدی و قارون اول زمانده غایتیله فقیر ایدی و اهل عیال و زیاده
عبادته ملازم و کیجه قائم و کوندز صائم ایدی پس موسی ام اکا مرحمت ایدوب علم کیمیایی تعلیم ایلدی
حتی بو طریقیله چوق ماله مالك اولدی شویله که خزینه لرینك مفتاحینی یوز دوه چکردی هر برزاتیله تمیش
دوه مجاهد دیرکه هر مفتاحك وزنی بر درهم ایدی و هر بر واتیبع نصف درهم و هر مفتاحیله تمیش
قپو اچلوردی پس وقتا که قارون مالك جمعنه مشغول اولدیسه نوافل و عباداتی کلیا ترك ایلدی اندن
صکره الله تعالی موسی علیه السلامه بیوردی اندن مالك زکاتنی استه و اردی قارون مالینك زکاتنی
حساب ایلدی کوردیکه قتی چوق مال کتمك لازم کلور پس زکاتنی ویرمیدی و کفریله بیك قول
و بیك جاریه اتلنوردی جمیعنك اکرلری در خشاری التون ایدی و لباسلری کذلك و قتا که موسی
علیه السلام زکاة ویرمسی الحاح و ابرام ایلدیسه قارون دیدی ایرته شهر خلقنی جمع ایدوب سنکله
مناظره و مباحثه ایدیم اکر بحث و حجتده سن بکا غالب اولورسك مالك زکاتنی ویره یم والا
ویرمم دیدی و اول وقت بنی اسرائیل اراسنده زیاده کوزل بر زانیه عورت وار ایدی قارون انی
چاغروب و اکا دیدیکه ایرته بن بنی اسرائیلی جمع ایلسم کرك اکر موسی یه علیه السلام مشغله شهادت
ایدوب بکا زنا ایلدی و بن اندن یوکلیم دیرسك سکا بو قدر مال ویره یم دیدی پس عورت سوزینی
قبول ایدوب ایلیم دیدی ایرته اولیجق قارون بنی اسرائیلی کندر اونیه دعوت ایدوب جمع ایلدی
اندن صکره حضرت موسی یه دعوت ایلدی موسی علیه السلام ده کلدی اندن صکره بنی اسرائیل
ایتدیلر یا موسی بزه وعظ ایله حضرت موسی علیه السلام وعظه شروع ایدوب اثناء کلامده بیوردی هر کمسه که
مال محفوظی سرقه ایلسه الن کسرم و هر کمسه که یولی کسوب قطاع طریق اولسه باشنی کسرم و هر کمسه که
زنا ایلسه اتمطا شله ایده لرم دیدی بو کره قارون ایاغ اوزره طوروب دیدی بو دیدکلرك سن ایدرسك
سنك اوزرکه حکم نیجه جاری اوله دیدی حضرت موسی علیه السلام بیوردی اکر بن دیدکلرمی ایشلرسم بنم اوزرمه
حکم تورات الله بیوردیغی کبیدر اندن صکره قارون دیدی سن بو عورته زنا ایلمشسن و اقرار ایدر که
سندن یوکلیدر دیو و اشارت ایلدی قارون عورته قالوب یوقاری سویله دیدی پس الله تعالی عورتك
قلبنه خوف و خشیت دوشوردی و لسانی کذبدن صدقه دوندردی و دیدی حضرت موسی علیه السلام قارونك

دیدکندن میرا و نثر هلرار و بکا قارون بو قدر مال و علم ایلدی و بکا تعلیم ایلدیکه موسی علیه السلام بهتان
افترا ایلیم دیو اللهدن قورقم نبی سنه و کلیمنه بر پاره فرشنه افترا ایدیم اندن صکره حضرت موسی علیه
السلام غضبه کلوب ایتدی یا عدو الله نه مراد ایلدک بو افترا ایله بکا اندن صکره موسی علیه السلام مجلسدن
طشره کیتدی و اللهه سجده ایلدی و مناجات ایلدی و قارونلدن شکایت ایلدی پس حضرت جبرئیل
امین کلدی و دیدی یا موسی الله تعالی سکا سلام قلدی و بیوردیکه ارضه سنک امرکه مأمور ایلدم هرنه
بیوررسک سنک امرکه مطیعدر قارونک هلاکنده اندن صکره موسی علیه السلام قارونه کلدی و کوردیکه
بر التون تخت اوزرنده اوتورر و یاندن دوشکلر و یصدقلر طاینمش پس موسی علیه السلام عصاسنی
یره اوردی و سریرینه کیردی او ساعت سریری یره باتدی قارون سریردن صیچرایوب قچایم
دیدی موسی علیه السلام یره امر ایلدی یوت شونی دیدی قورکری دیزلرینه دک یره باتدی پس موسی
علیه السلام تضرعه باشلادی هیچ تضرعنه التفات ایلمیوب یوت دیدی اندن صکره یر قارونی
و قومنی و اوینی یوتدی روایت اولنورکه الله تعالی موسی علیه السلام وحی ایلدیکه یا موسی قارون
سکا دورت کره امان یا موسی دیدی و امان ویرمدک عزتم و جلالم حقیچون اکر بنده بر کره امان
دیسه البته نبی اکا حسفدن امان ویردم اندن صکره بنی اسرائیل اراسنه کفت و کو دوشدیکه
موسی قارونی یره باتردی اموالی و خزاینی کندینه قاله دیو اندن صکره موسی علیه السلام الله تضرع ایلدیکه
مالینی یره باتسون پس خدای تعالی مالنی یره باتوردی فخسفنا به و بداره الارض بو قصه دن الان
معلوم اولدی که حضرت شیخک مرادی مالک کثرتی بیاندر جمله خصوصلر زیرا پاره طلری یرده
شوبله مبالغه ایدرلرکه جهل خانه بیوردی عشر عشیری ایدلر نمود فعل ثلاثی ماضی مفرد غایب که جوف
تعلیل ایم نکو بیانیه کذاشت کاف عجمک ضمیله فعل ماضی مفرد غایب خود یعنی کندیدن صکره
قالدی محصول بیت قارون هلاک اولدی زیرا حدودن زیاده مالی و خزینه سی وار ایدی یعنی کثرت
مال هلاکنه سبب اولدی نته که قصه سندن فهم اولنور اما نوشیروان روان اولدی زیرا عالمده عدل
و داد ایله ایو آد قودی یعنی اوصافی دللرده مذکور و مشهوردر پس کویاکه حضور زنده در و باقیدر مقطوع
اولمق معناسنه قارون هلاک اولدی حال بوکه فرق او کنج و خزینه طلوسی دیدی و قارونک فرق خانه
طلوسی مال و خزینه سی وار ایکن فایده ایمیوب هلاک اولدی دیمک مراد مصنفه دراصل اولمسه
زیرا سیاق کلام امساک مال سبب هلاک اولدیغی بیاندر بو قدر مالی وار ایکن اولدی دیمک مراد
دکلدر زیرا موسی علیه السلام اندن مالک زکاتنی طلب ایلدیکه حساب ایلدی کوردیکه چوق مال کیدر
پس عاقبت مالیندن کندیدن یره باتدی کذاشت لفظی منه سندن فهماد لفظیله تعبیر ایلیوب تعبیر ایلمش

حکایت آورده اند که نوشیروان عادل را در شکارکاهی صیدی کباب کردند و نمک نبود
غلامی بروستا فرستادند تا نمک آرد نوشیروان کفت نمک بقیمت بستان تا رسمی نکردد و ده خراب
نشود آورده اند لفظی کتور مشلر دیمکدر اما اصطلاحده روایت ایلمشلر دیمکدر در حرف ظرف شکارکاه

ظرف مکانه

ظرف مکان اوپری دیمکدر و با حرف وحدت صیدکله یعنی او و یا حرف وحدت کردندی یا حکایت
حال ماضی افاده ایدر ایلدردی دیمکدر صید مفعول و مفعول ثانیسی کباب درو نمک توزک دیمک نحوه لریله طوز
دیمکدر عربجه ملح دیرلر دیمک کبیر ولانک سکونیله غلامی یا حرف وحدت بروستا با حرف صله و روستا
کوی و یر لرده معناسنه فرستادند فعل ماضی جمع غائب کوندردیلر دیمک در غلام مفعول صریحی و بروستا غیر
صریحی تا حرف تعلیل بیاورد فعل مضارع مفرد غائب کتوره دیمک در نمک مفعول تاکه طوز کتوره دیمکدر
بقیمت با حرف مصاحبت قیمت بها معناسنه در بستان فعل امر مفرد مخاطب صتون ال دیمکدر ستانیدن
نمک مفعول صریحی و بقیمت غیر صریحی تا حرف تعلیل رسم یوسن عادت معناسنه در و یا حرف تنکیر نکردد فعل نفی
مستقبل اولمیه دیمک در کردیدن صیرورت معناسنه کاف عجمک فتحیله ده مبتدا و خراب مبتدا ثانی
و نشود فعل نفی مستقبل مفرد غائب فاعلی تحتنده ده راجع ضمیر جمله فعلیه خبر خرابدر و جمله اسمیه خبر
ده در محصول ترکیب روایت ایلمشلرکه نوشیروان عادله مرکوب بر صیدکا کباب کندر حضورنده بر
شکاری کباب ایلرلر اتفاقا طوز بولنمدی یعنی او حالده یانلرنده طوز بولنمدی بر اوغلانی کویه
کوندر دیلر تاکم طوز کتوره نوشیروان اول اوغلانه دیدی صفت و مجانا الله بها ایله ال تاکم بو نیچه صکره
رسم و عادت وقانون و بدعت اولمیه پادشاهلر و حکام صیدکاهدن کباب و یا طعام بشورمک
لازم کلدکچه طوزی رایکان المق و کوبک خراب اولمسنه سبب اولمیه کفتند ازین قدر چه خلل زاید
کفت بنیاد ظلم در جهان اول اندک بوده است و هرکه آمد بر و مزید کرد تا بدین غایت رسید
خلل الفتق کزلک معناسنه در یعنی رخنه اما بونک کبی یرلرده نقصان معناسنه در زاید فعل مضارع مفرد
غائب در زاییدندن طوغمار یعنی حادث اولور معناسنه بنیاد و بونده ابتدا معناسنه در ظلمه اضافتی
لامیه در بوده ادات زمانیه و سین و تا ادات خبر اندک بوده است از انمشدر دیمک در بر حرف
استعلادر و ضمیری بنیاد ظلمه راجعدر مزید مصدر میمیدر زیاده معناسنه تا حرف تعلیل بدین با حرف
صله دال همزه دن بدلدر اصلنده این ایدی نته که سابقا بیان اولندی غایت بونده حد معناسنه در
محصول ترکیب نوشیروانک یاننده حاضر اولانلر دیدیلرکه بو قدر بر نسنه دن نه دکلو خلل و نقصان
حادث اولور بو مقدار جزوی شیئه بر معمور کوبک خراب اولمسنه نه دن باعث اولور نوشیروان
دیدی ظلمک بنیادی جهانده ازدر هرکمسه که سلاطین و حکامدن کلدیلر اول بنیادک اوزرینه
زیاده ایلدیلر تاکم بو حده ایرشدی و غایته وار دی بو دنیا ظلمله طولدی معلوم اولدی که خلفا و راشدین
صکره کلن سلاطینه عادل اطلاقندن منع ایلمشلر حتی بعض فضلاء واده کفر حکم ایلمشلر مکر کم عادل
عدولدن مأخوذ اوله اهل اسلام پادشاهلری ایکن اما نوشیروان کافر ایکن اکا عادل
اطلاقنده اتفاق وار
بیت اکر ز باغ رعیت ملک خورد سیبی بر آورند غلامان او درخت از بیخ
باغ رعیت لامیه خورد فعل مضارع مفرد غائب فعل شرط سیب الما عربجه تفاح دیرلر ونک
ضمی و یانک تشدیدیله و یا حرف وحدت بر آورند بونده چیقرورلر دیمکدر غلامان قوللر و خدمتکارلر

معاسنه درادضمیری ملكه راجعدر يعنى بای عربينك كسريله اوقاجك وغيرينك كوكنه ديرلر محصول بيت
اكر رعيتك باغ وبغچه سندن پادشاه غضب طريقيله برالمه ييك جايزكوررسه قوللرى درختلرى كوكندن
اوكه المانك انجينى كوكندن چيقررلر يعنى اوباغ خراب ايدرلر بيت بيضه كه سلطان ستم روادارد
زنند لشكريانش هزار مرغ بسيخ بيضه بانك فتحيله يومرده كه حرف بيان وستم سينك كسريله تانك
فتحيله ظلم معاسنه دررواراتك فتحيله بومنع جايزديمك درروادطوتا يعنى جايزطوتا زنند فعل مضارع جمع
غائب اوررلر لشكريانش ياحرف نسبت والف ونون ادات جمع لشكريلرى ديمكه در هزار بيك ديمكدر
الف معاسنه مرغ لغتده حرفوشه ديرلر اما بومنع توقع مراد درمرغ جانكى معاسنه غلبة استعمالده مرغ
تاوغه ديرلر عربجه دجاجه ديرلر بسيخ كباب دمرى كه تركيجه سوفلع ديرلر محصول بيت بش يومرده جه
پادشاه ظلمى جايزكوره يعنى پس علاديمرده مقدارى ظلمع ايدوب غضبلانسه انك عسكرى سياحچيه
بيك طاوقى شيشه صانجوب كباب ايدرلر يعنى پادشاهك اوز مقدار ظلمى عسكره كلى ظلمه اجازت اولور

بيت نماند ستمكار بدروزكار * بماند بر ولعنت پايدار * نماند فعل نفى مستقبل مفرد غائب قالمز
ديمك در ستمكار ظالم ديمك درزيرا كاركاف عجميله ادات فاعلدر حرمعاسنه كه سابقا منفصل بيان
اولنمشيدر نماندك فاعليدر بروزكاره اضافتى بيانيه دربدروزكار وصف تركيبيدر بومنع روزكار
زمان معاسنه دراما زمانلى ديمك درپره فرلوح كنديه نسبتلر روزكاره نسبت دكل بماند قالور
فاعل لعنت دربايداره اضافتى بيانيه درمحصول بيت ظالم برعهدوبرزمان قالمز يعنى بركون دنيادن
محجوب كيدر باقى البته وليكن انك اوزرنده لعنت ثابت وباقى ومتوبدر برقرارقالور حاصلى قبايح
اوصافى هركم اشيدرسه اكا نفرين وبددعا ايدرستمكار وصف تركيبى دينيلر خطا ايلمشلر
فارسيده موصوف صفتنه مضاف اولمق جايزدكل ديبنلر ميدان فرسنك فارسلرندن دكل
ايمش

حكايت عالمى راشنيدم كه خانه رعيت خراب كردتا خزينه سلطان اباد ان
كند بيخبر از قول حكما كفته اند هركه خداى تعالى را بيازارد تا دل خلقى بدست ارد خداى تعالى همان
خلق را بروى كماردتا دمار از روزكارش برارد عالمى ياحرف وحدت ورا ادات مفعول
كه حرف بيان خانه رعيت لاميه كردى ياحرف حكايت كردينك خانه مفعول اولى وخراب
مفعول ثانيسى تا حرف تعليل خزينه سلطان لاميه ابادان الف ممدوده ايله معمور معاسنه در كندك
خزينه مفعول اولى وابادان مفعول ثانيسى بيخبر از قول حكما تقوليدر كندك فاعلندن كه حرف بيان
هر اصلنده هركس كه ايدى تته كه مرادا بيان اولدى تعالى رابا را ادات مفعول ربيازارد فعل مستقبل
مفرد غائب بومنع انجيدد ديمكدر تا حرف تعليل دل خلق لاميه ويا حرف وحدت وخلق
مخلوق معاسنه دربدست باحرف صله اروك دل خلقى مفعول صريحى وبدست غير صريحى
همان معلوماتدن مركب اولمق جايزدر مفرد اولمقده جايز خلق را ادات مفعول برحرف استعلا
وى ضمير غائب عامله راجع كماردكاف عجميله حواله وتسلط ايدر ديمكدر خلق مفعول صريحى

رد به سيدى علی سرورى

رد كافى

وبرادى غير

وبرادى غير صريحى تا حرف تعليل دمار لفظ مشتركدر عربيله عجم بيننده عربا اولنجه هلاك معاسنه در وعجم اولنجه
كنه مشتركدر اصلده كوكه انتقام بيننده براوردن چيقره ديمكدر ويا رمفعول صريحى وازروزكار غير
صريحى تقدير كلام دمار را ازروزكارش برارد محصول تركيب برظالم عالمى اشتدم كه پادشاهك خزينه سنى
معمور وابادان ايلمكيچون رعايانك خانه لرينى ظلمله خراب وبياب ايدردى حكما وعقلا قوللرندن
بيخبر اولدوغى جهتدن بويله ايدردى كه ديمشلردر هركيم كه اللهك سخط وغضبنه سبب اوله برمخلوقك
كوكلنى اله كتورمكيچون حق تعالى اول مخلوقى يعنى كوكلنى اله كتورمكه سعى ايلدى مخلوقى اوزرنيه حواله
ومسلط ايدرتا انك روزكاردن اصلنى وكوكنى چيقره يعنى انى هلاك ايليه معلوم اوله كه خداى تعالينك
خصوصنده ازاروازادن حاشا ممتنع محالدر بلكه رضاى شريفنه نسبت مخالفت سبيله مستوجب عذاب
وعقوبت اولمقدن كنايت در

بيت اتش سوزان نكند باسپند * انچه كند دود دل
مستمند * اتش سوزان بيانيه درسوزان صفت مشبهه درتيغان ديمكدر سوزيدن يونك كى
براوره ياقيجى ديمكدرنجى معاسنه درباحرف صله وسپند سينك كسرى وباى عجمك فتحيله يوزرلك ديدكلرى
نبات در كوزديكيچون تيتارلر اسپندنكند متعلق انچه كندك مقدم مفعوليدر نكندك مفعوليدر ديمك
فكرسزسويلنمش دود دل لاميه وكندك فاعلى مستمند مست ميك ضمى وسينك سكونيله لفظ مشتركدر
شكايت غم وغصه ونخافت جيننده يعنى ضعيف وخفيف اولمق ومنداوات نسبتدر دردمند دردلى
ديمك درپس مستمند علي وغصه لي وخفيف ديمكدر محصول بيت ياقيجى اتش سپندى اول حاله واول
كاره ايلمز كه برقهرك دود دلى وانك زقلب ايلر يعنى برمسكين ومظلوم كوكلندن چيقان آهى
وبددعاسى ايلدككه تاثير اتش سوزان سپند ايلمز حضرت شيخ سپندى تخصيص بالذكر ايلمه كنينك نكته سى
اولدركه اتشه اياندو غقده جاتردپس سائرنباتاتدن وجوجهله زياده وبعض شراح ديمش
خي اوليه كه بعض ديارده يوزرلك وقت اوزره اولوب اغستوس زماننده شدت حرارتده
برحالت واستعداد پيدا ايدركه برصچرانك اوجنده جزو اتش طوتنسه طرفة العين بالتمام
يانوب كل اولور حضرت شيخ بوجهله اكا اشارت وسرعت تاثيرده كنايت اتمش سپندى
تخصيص بالذكر اتدكينك وجهى بودر ديمش خي ديكلدر كه جميع نباتات عود ودخان هكذا
بو استعدادى بلور قدر بر سوزانى ملحتيله بايت ايلنيلر غلط ايلمشلردر

لطيفه كوبند سرورچه ليه
حيوانات شيرست وكمترين جانوران خر وباتفاق خردمندان بار بربه از شير مردم در
رايس معاسنه در و مبتدا جمله وحيوانات اضافتلرى لاميه لرد شيرست خبر مبتدا شير يونده ياى
مجهوللا ارسلان معاسنه دركم الك بومنع الچق ديمكدر وتر ادات تفضيل وياحرف نسبت
ونون حرف تاكيدجانه مرانه اضافت صفتك موصوفنه اضافتيدر جانورنونك سكونيله جانلى
ديمك درخر اوررواوك فتحيله ادات نسبتدر والف ونون ادات جمع باحرف مصاحبت كلمك خره
متعلق اتفاق خردمندان مصدرك فاعله اضافتيدر عقلا اتفاقيله ديمك درخوبار بربيانيه بار بروصف

رد به سعدى علی

رد كافى

رد به سعدى علی سرورى

ترکیبدر بربیدندن بانک فتحیله ایلنک معناسنه یا ربونن یوکلر یا ربر یوک کتوریجی یعنی یوک چکیجی بر برزانون
اخذایدن احوال اشتقاقدن کلیا غافل ایمش خر یا ربر مبتدا بر بک دیمکدر که من تفضیلیه معناسنه در
بعض نسخه ده که بر بنه از و اتعد اشتر مردم در بیانیه و خبر مبتدا و مردم در وصف ترکیبدر و بر جزئون
والک فتحیله زیرا الفنون فتحه وکسره جایزدر محصول ترکیب دیرلر که جمیع حیواناتک سرور بر حواسی و باشی
و سردار برا رسلاندر و حاتلیلرک اک اکجی خودر زیرا غایتله احمق و ابله در دعقلا اتفاقله یوک چکیجی
خوادم ترجیح نشیردن بهتر و مقبولتر و مرغوب تردر زیرا انجه شئ استخدامه قابلدر مسکین
خو اگرچه با تمیز نیست چون بارهمی کشد عزیزست مسکین خر اصلنده خر مسکین ایدی
موصوفک صفته اضافتی قبیلندندر یعنی بیانیه ضرورت وزنیچون اضافتدن فک اولدی تمیز اصلنده
تمیز در تفعیل بابندن مصدردر نیکون انجام باب مصدرک حذفیله استعمال ایدر چون ادات تعلیل
مهرها ادات تأکیددر بونک کبی یرلرده ادات استمرار درکشد فعل مضارع مفرد غائب درکشیدند
چکر دیمکدر مسکین خر مبتدا و خبری مابعدی و بار مفعول کشد مقدم مفعولی و جمله فعلیه محلل عزیزدر
محصول بیت خر مسکین اگرچه کم ادراکدن محروم و فهم و دراییتدن اوروتمییز و تشخیصدن مهجور
اما چونکه یوک چکر و ضرورت حالتنده مرکوبدر عزیزدر یعنی بویله بی تمییز و ادراک ایکن نفعی چیتدن
استخدامه قابل اولدیغیچون ارسلاندن اعز و اکرمدر گاوان و خوان بر برداران زادمیان
مردم آزار گاوان مبتدا و خواران اکا معطوف بر برداره اضافتی بیانیه بر برداروصف ترکیبدر
برداریدندن بانک فتحیله بحسب لغت یوک قالدیرجی دیمکدر اما کتوریجی مرادر به بک زام مفرده
بونره من تفضیلیه معناسنه در ادمیان وصلا همزه ساقط اولمشدر مردم آزاره اضافتی بیانیه در
مردم آزار وصف ترکیبدر آزاریدندن مردم انجیدیجی یعنی موذی مصراع ثانی خبر مبتدادر محصول
بیت یوک چکیجی گاولر و خولر خلقی انجیدوب موذیلق ایدن ظالم ادم اوغلانلرندن یکدر یعنی بار
کش حمارلر و کمرده دوتن کش گاولر دلازار و خاطرشکن بنی ادمدن یکدر زیرا انجه جانلر حیوانلردر
و هیچ ضررلری یوقدر خوانی بر برداره و ادمیان مردم آزاره اضافت ایلین یعنی اضافتلرین
تجویز ایلین فارسی بلشقه بر صاحب مذهب ایمش حضرت شیخ بونکه لطیفه حمله معترضه طریقیله
ایلدکندن صکره بنه اصل حکایه یه شروع ایدوب بیورر ملک را ظرفی از زمایم اخلاق او معلوم شد
باشکنجه کشیدش و بانواع عقوبت بکشت ملکی را ادات مفعول ظرفی ظانک ورانک فتحه لریله بونره
بعض معناسنه در و یا حرف وحدت زمایم ذمیمه نک جمعیدر مذمومه معناسنه اخلاقه اضافتی صفتک
موصوفنه اضافتی قبیلندندر اصلنده اخلاق ذمیمه ایدی بیانیه ایدر شدی لامیه باشکنجه با حرف صله و شکنجه
عذاب معناسنه درکشیدش فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده ملکه راجع ضمیر و شین ضمیری عامل
ظالمه راجعدر با حرف مصاحبت انواع عقوبت لامیه دربکشت دیه لری محصول ترکیب پادشاهک
بر مقدار عامل جابرک اخلاق ذمیمه لرندن معلوم اولدی یعنی خلق عالمه ایلدیکی جفا و ظلمی اکلادی ایسه

اشکنجه یه چکدی و انواع عقوبت و اصناف عذابله تا هلاک ایلدی قطعه حاصل نشود رضای سلطان
تا خاطر بندگان نجویی رضای سلطان لامیه و مبتدا و حاصل نشود مقدم خبر تا حرف توقیت خاطر بندگان
لامیه و نجوییک مقدم مفعولی و نجویی فعل مضارع مفرد مخاطب ار جوییدن جستندن دنیلر غلط سویلمش
زیرا جستند فعل ماضی ایله اسم مفعولدن غیری نسنه مشتق اولمز معلوم اوله که فارسیده مضاورک اوا خوی
نوندر ونونک ماقبلی تا در ویا دالدر و الک ماقبلی یا اولورسه جمیع مشتقات اندن اخذ اولنور قیاسی
مطرد اله اما اوز صورتده اولان مصادردن یعنی تایی مصدردن و شنو دالی مصدردن که ماقبلی یا اولمیه
مثلا شدن و بودن کبی اندن ماضیله اسم مفعولدن غیری نسنه مشتق اولمز بو اسلوب ضبط ایله
جمیع مشتقات عجم قیاسی اولور هیچ نسنه سی سماعی اولمز نهایتی فکره بر مقدار ریاضت و بر مک کرک
قطعه محصولی بیت پادشاهک رضاسی حاصل اولمز یعنی پادشاه بندن راضی و خشنود اولمز
مادام که قوللرینک و فقرا و رعایاسینک خاطرلرین استیمجه یعنی خاطرلرین رعایت ایدوب اله
کتورمینجه زیرا مقرردر که مادام که فقرانک خاطرلرین رعایت ایلمیه سین و رعیت پروراولمیه سین
و داد کستر اولوب خلقه عدل کوسترمیه سین البته پادشاه سندن راضی اولمز پس رضای پادشاهی
و عطای شهنشاهیه مظهر اولمق بهر تقدیر رعایایه و فقرایه عدل و داد ایلمکله اولور خواهی که خدای بر تو
بخشد با خلق خدای کن نکویی خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب معنای شرطی متضمن دیلر میسن دیمکدر
که حرف بیان خدای مبتدا بر حرف استعلا بخشد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی خدایه راجع تحتنده ضمیر
و جمله فعلیه خبر مبتدادر و جمله اسمیه مفعول خواهیدر با حرف صله خلق خدا لامیه خلق بونک کبی یرلرده
مخلوق معناسنه در نکویی یا بر اولی اصلیه و یا ثانیه مصدریه در ایلک دیمک در محصول بیت اکر
میسین که الله تعالی سکا رحمت و غفران ایلیه یعنی خدای سکا مرحمت و مغفرت ایلدکین دیلرسک
خدانک مخلوقنه اکرام ایت و اکر غیر یاره ایلک ایله یعنی سن مخلوقاته اسر که الله سنی اسر کرسن معلوم
اوله که بخشیدن مصدرنی مشترکدر لفظا اسرکمک بغشلمق وایکی معنانک بله مضارعی بخشد کلور
بونده اسرکمک معناسنه در که بخشودن و بخشاییدن مرادفلرنده که خیام برباعیده ذکر ایلمش رباعی
یارب تو کریمی و کریمی کرمست عاصی زچه رو برون ز باغ ارمست آمرزش اکر بطاعتست
نیست کرم در معصیتم اکر ببخشی کرمست اکر رحمت و غفران ایدرسن دیمکدر پس بیت سابقک
ترجمه سنی ذکر ایلدکمز قاعده اوزره بخشد بخشیدن مصدرندن مشتقدر بخشودن مصدرندن مشتق
اولمق احتمالی یوقدر زیرا والک ماقبلنده یا یوقدر و بخشاییدن مضارعی بخشاید کلور بخشد
کلمز پس شراح عموما بخشد بخشودن مصدرندندر دیدکلری مخشی خطاب با دنلر قیلدبر یکی از ستم
دیدگان بر وی بگذشت و گفت ستم دیده وصف ترکیبدر ظلم کورمش یعنی مظلوم بر و بر حرف
استعلا و ضمیر عامل مقتوله راجعدر بگذشت گچدی یعنی یانندن مرور ایلدی دیدی محصول ترکیب
مظلوملرک بری عامل مقتولک وسننه اوغرادی و حال مستقیمه نظر ایدوب ایدی قطعه نه هر که

قوت بازو و منصبی وارد « بسلطنت بخورد مال مردمان بگزاف » نه حرف نفی مصراع ثانیده بخورد فعلنه ناظردر هرکه اصلنده هرکس که ایدی رسته که مرادا امرور ایدی قوت بازو لامیه منصبی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر با حرف مصاحبت سلطنت قهر و غلبه یعنی تسلط معناسنه بخورد فعل مضارع مفرد غائب بیه ویکلار مال مردمان لامیه در با حرف مصاحبت گزاف کاف عجمک ضمی و زا معجمه ایله مفت و ایلوی بیره ویک در یعنی بیهوده و ضایع یره محصول بیت ایله دکلدر هرکیمه نک که قوت بازو و قوت قاهره سی و قوت منصبی و یا بر منصبی اوله قهر و غلبه ایله و تسلط خلق عالمک مالنی اخذ ایلیه رایگان و مفت و بی وجه و ضایع یره اکل ایلیه حاصلی بو معنا میسر دکلدر البته بر گون حضم اید میوب بوغزنده قالور یعنی بلا سز و جفا و خراسن چکر البته « توان بحلق فرو بردن استخوان درشت « ولی شکم بدرد چون بگیرد اندر ناف » توان امکان و قدرت معناسنه اسمدر فرو بردن مقید یا حرف تاکید وحلق حاء مهمله نک فتحی و سکون لام ایله بوغز در کلو معناسنه فرو بردن لفظ مرکبدر فرو ایله بردندن بو تمامی معناسنه که عربجه بلع دیرلر بانک فتحی ولامک سکونیله استخوان واو رسمیله کمیکدر عربجه عظم عینک فتحی و ظانک سکونیله درشت دالک و رانک ضمه لریله و شینک سکونیله بوندن ایری معناسنه در ایکی معنا ایله یعنی بیوک دبو مشته مقابل که عربجه اکاخشن دیرلر خانک فتحی و شینک کسریله ویا ادات استدراک شکم شینک کسری و کافک فتحیله قرن دیکلار که عربجه بطن دیرلر بانک فتحیله با حرف تاکید دردوالدن فتحه و کسره لغتلردر رانک فتحیله یرتا رایک اره عربجه خرق دیرلر خاء معجمه نک فتحیله چون ادات تعلیل یا حرف تاکید گیرد فعل مضارع مفرد غائب مبنی للمفعول معناسنه طوتیله دیک اولور ناف گوبک در عربجه سره دیرلر محصول بیت بو غزا یری دبو یک کمکی یوتمغه قادردر یعنی بوتمسی ممکندر اما قرنی یرتر گوبکدن طوتلوب قالنجه یعنی اورویه یجوب گتنجه شکمه ضرر ایرر و جائزدر که حلق بابه رز معناسنه اوله و فرو بردن ترکیب معناسنه اوله یعنی اشاغه ایلتمک یحور مک معناسنه پس محصول بیت ایری کمکی بو غزدن یحورمک ممکندر اما گوبکدن طوتلوب اشاغه گتنجه قرنی یرتر یعنی صاحبنی هلاک ایدر « حکایت » مردم آزاری را حکایت کنند که سنگی بر سر صالحی زد درویش را مجال انتقام نبود سنگ را با خود نگاه میداشت تا وقتی که ملک بران لشکری خشم گرفت و در چاهش کرد » مردم آزار وصف ترکیبیدر آزاریدن و یا حرف وحدت و را حرف مفعولیت سنگی یا حرف وحدت سر صالحی لامیه و یا حرف وحدت درویشدن مراد مذکور صالحدر و را حرف تخصیص مجال انتقام لامیه نبود یعنی سنگ را ادات مفعول نگه میداشت حفظ ایدردی حفظ اتدی دیمک معناسی منطوق و بر معنی تا انتهاء غایه یجوندر وقتی یا حرف وحدت که حرف بیان و یا رابطه صفت ملک مبتدا لشکری یا حرف نسبت خشم خانک فتحی و سکون شینله غضب دیمکدر گرفت فعل ماضی مفرد غائب فاعلی تحتنده ملکه راجع ضمیر و مفعول صریحی خشم غیر صریحی بران لشکری و جمله فعلیه خبر مبتدادر چاه زندان دیمک در و ش ضمیر آزاره راجعدر محصول ترکیب بران لشکری مذکور حکایت

[حاشیه: دیرلر]

[حاشیه: ز رشحی]

ایدرلرکه بر صالحک باشنه بر طاش اوردی درویش صالحک انتقامنه مجالی یوغیدی زیرا پادشاه قوللرندن قوت قاهره صاحبی ایدی پس اندن کنینی آلمدی طاشی کتدیله صاقلادی یعنی باشنه اوردیغی طاشی حفظ ایدردی شول وقته دک که پادشاه اول مردم آزار لشکرینه خشم ایدوب قویبیه صالنجه یعنی زندانه حبس ایدنجه درویش در آمد و آن سنگ را بر سرش انداخت گفت تو کیستی و این سنگ بر سر من چرا زدی گفت من فلانم و این سنگ همان سنگست که در فلان تاریخ بر سر من زدی گفت چندین مدت کجا بودی گفت از جاهت اندیشه میکردم اکنون که در چاهت دیدم فرصت غنیمت شمردم در اثر ایچری گیردی یعنی زندانه گیردی دی محصول ترکیب درویش صالح زندانه گیردی و اول حفظ ایلدوکی طاشی ظالمک باشنه اتدی یعنی اوردی ظالم دیدی سن کم سن و بو طاشی باشمه نیچون اوردک درویش دیدی کم بنم اول فلان که باشمه طاشی اوردک و بو طاش اول طاشدر که فلان تاریخده بنم باشمه اوردک مردم آزار دیدی بو قدر مدت و زمان قنده ایدک درویش دیدی سنک منصبک و قوت قاهره کدن خوف ایدردم شمدی سنی چاه و زندانده بولدم فرصتی غنیمت بلدم که عقلا دیمشلردر [حاشیه: مثنوی] « ناسزائی را چو بینی بختیار « عاقلان تسلیم کردند اختیار » نا حرف توصیف نفی سزا لایق نا سزا لایق سز و یا حرف وحدت و را ادات مفعول چو حرف تعلیل بینی فعل مضارع مفرد مخاطب بینیدندن بوندن کوره سن دیکدر بختیار وصف ترکیبی اقبالی معناسنه دولتلو و یار قرین و صاحب در یعنی دولت کندیه یار دیمک در عاقلان مبتدا و تسلیم کردند مفعول اول اختیار مفعول ثانیسی و جمله فعلیه خبر مبتدادر محصول بیت برنا اهل برنا معقول برنا مقبول کسنه بختیار و دولت مند کوره سن یعنی دولت اکا یار و همراه و جمله قوی الاقتدار کوره سن عقلا انجلین نا سزا و صموا ره مقابله ایلمیوب و انکله مجادله ایلمیوب اکا تسلیم اولمغی و سز دیرلر ایلکی اختیار ایلدیلر قصه دن حصه یعنی عاقللر بویله ایلدیلر سنده عاقل ایسک اکا تسلیم و رضا ای اختیار ایله مصراع ثانینک معناسی عاقللر اول نا سزایه اختیارلرینی تسلیم ایلدیلر و بیلدیلر نا سزا سو یلمشلر « چون نداری ناخن درنده تیز « با بدان آن به که کم گیری ستیز » چون حرف تعلیل نداری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب چونکه طوتمازسن یعنی چونکه سنک بو قدار دیمک در ناخن خانک ضمیله طرنق در درنده اضافتی بیانیه در درنده اسم فاعلدر دریدندن دالک فتحه و کسره جائزدر و راده تشدید ضرورت وزن یجوندر زیرا لغتلرده تشدید بو قرار نه که سابقا مفصل بیان اولندی تیز یای مجهوله کسکین دیمکدر با حرف مصاحبت بدان بدک جمعیدر یاره مردر و بدلر ایدی اسم اشارت و به مقدره مثلا حالی و شان کبی بر شیئه که حرف بیان کم کاف عربیک فتحیله لغتده آز دیمکدر اما بونک کبی یرلرده ترکلیدن عبارت در یعنی هیچ ایلمک معناسنه گیری فعل مفرد مخاطب طوتمیه سن یعنی هیچ طوتمیه سن ستیز سینک کسریله عنا و دیمکدر محصول بیت چونکه کسکن بریجی طرنغک یوقدر یعنی خصمه مجادله و معارضه یه حاصلی مقاومته و مقابلیه قادر دکل سن اول بدلرکه یاره مردرله هیچ ستیز و عنادا ایلمیه سن یعنی قلم کرو بد کارلرله هیچ خصومت و عداوت

[حاشیه: که]

[حاشیه: رواج باشلر ... و سزوا لر رشحی]

اوزره اولمیه سن مصراع ثانینك معناسی اول یك كه یرامز لرله ونا معقول لرله ستیزه وعناد ارزطوناسن
دین وظالم و بدكارلرله چوقلق خصومت ومجادله ایتمه سنی دین كم سومیشلر زیرا بونلر كم محض
عداوت عبارتدر قندیر مصرع هركه با پولاد بازو پنجه كرد ساعد مسكین خودرا رنجه كرد هركه تقدیری
هركس كه دوزنده كه مكر زیان اولندی با حرف مصاحبت پولاد بازی پنجه ایله چلك دمره دیرلر تقریب
ایدوب فولاد دیرلر عربجه ذكر دیرلر زالك وفانك فتحه لریله پولاد بازو وصف تركیبیدر چلك بازولی
دیكلر كمال قوتدن كنایتدر هار رسمی بونك كبی برلرده تخصیص افاده ایدر زیرا هر بشنه پنجه دیرلر
صكره هایله بش برنغه تخصیص ایلدیلر پنجه كرد مفعول صریحی دیا پولاد غیر صریحی ساعدینك
كسریله بلكدر سیمینه و یا مسكینه اضافتی بیانیه در یا حرف نسبت و بونی حرف تاكید درخود ده اضافتی
لامیه در ورا ادات تخصیص رنجه رانك فتحیله الم دیكلر و هار رسمی نسبت و تخصیص معناسنی افاده
ایدر دردلو والملی دیمك درساعد كردك مفعول اولی و رنجه مفعول ثانیسی محصول بیت هر كمسه كه
پولاد بازولیله یعنی قوی قوتیله پنجه ایلدی یعنی طوتدی حاصلی زورلی شخص ایله خصومتدن كنایتدر
كندینك كمش كبی نازوك و بیاض بلكنی رنجیده و دردناك ایلدی یعنی كندی مقدارین بلمیوب اولو
لریله خصومت ایلین البته بیحضور اولور دیمكدر باشتا دستش ببندد روزگار پس بكام
دوستان مغزش برآر باشی بروزمره لرین صبر ایله دیكلر نته كه دیوان شاهدن واقعدر بیت
تودر دل میرسی مهمان چه جا صبر و عقل و جان زمانی باش كنز محرمان خلوتگهم جان زا پس بوبیت
حاضر باش و خاموش باش دیمك و هالك اوزره اولور دیمك مذكور اصطلاحدن غافل اولمش
تاانتهاء غایتچونكر انك معناسنه دستش ضمیر پولاد بازویه راجعدر ببندد فعل نهی مستقبل با تحلیه
دیكلر روزگار فاعلیدر دست متقدم مفعولی پس بونلر ادات تفصیلدر انوك صكره معناسنه بكام
دوستان لامیه بادن بونك كبی برلرده تركیبده چه دیكله تعبیر اولنور دوستلر مرادنجه دیكلر
مغزش مغنی فوغینك سكونیله یعنی وایلك و فندق و فستق و بادم كبینك ایچنه دیرلر شین
ضمیر سابق كبیدر برآر فعل امر مفرد مخاطب چیقر دیكلر مركبیدر برله آردن فعل امر درآریدر ث
كسور معناسنه محصول بیت صبر ایله تاكم مذكور پولاد بازونك یعنی قوی زورلی نك الك روزگار
الیلنی باغلیه یعنی منصب مرتبه دن انی دور ایتمه دوروب خوار و ذلیل ایلیه حاصلی روزگار انیه كنزرانی
منكوب ایلیه صبر ایله انوك صكره دوستلرك مرادنجه دیه سندن بلینی یعنی چقر یعنی كوكلدن
بچوم كبی انوك انتقامك الوب چیقدن كل بیت خطاب عام طریقیله سوق اولنمشدر فتأمل

حكایت یكی را از ملوك مرضی هایل بود كه اعاده ذكر آن توجیه نبود طایفه حكمای
یونان متفق شدند كه مرین دردرا دوای نیست مگر زهره آدمی كه بچندین صفت
موصوف بود مرضی با حرف وحدت هایل قورقنج كه حرف رابط صفت اعاده ذكر مصدر
مصدره اضافی درا عاده افعال بابندن مصدر درا حرف داو بدن لغتده دونمك درآنانك

بونك كبی برلرده تكرار مراد در بوتركیبده حضرت شیخه اعتراض ایلمشلر كه مرضی هایل بر كره ذكر اولنمشیكن
اعاده سی موجه اولمیه لفظ هایل ذكر یدن بركراهت اكلمدی كه تكرار مستنكر اوله ذكر انه
اضافتی لامیه در طایفه حكمای یونان اضافتی بیانیه و لامیه در لف ونشر طریقیله یونان
مملكت ترامانه دیرلر كه حكماسی اقدمیندر ظهورلری دركه اسكندر بن دارانك
یردر كه حرف بیان مرین درد را مبرانك دلالت ایلدیكی معنای مفعولیتی كیدر ایدر
تحسین لفظ ایچون زایددر دكلدر دوا آتی با حرف تنكیر یا ادات استثنا زهره اود كه جكر
یانندن اولور كه عربجه مراره دیرلر زهره نك اخرنده هار رسمی بونك كبی برلرده تخصیص
افاده ایدر زیرا زهرا غودرا غوبه منسوب دیكلر كاه اولور كه مجاز معناسنده تركی اودی یوق
دیر عجم زهره ندارد او دیر شیو كه شاعر بویوردبیت زهره ندارم كه بوسم لبت تیر نگاهش
وارد بروی تو بعض شراح او معناسنه اولان زهره عربیدر و فارسیده مستعمل اولان
الفاظ مشتركه دن ظن ایدوب غلط ایلمشدر ولغات عربیده مستعمل اولانلرغنی مختار
صحاحدن نقل ایدوب اقتراایلمش بو بچندن نام ونشان یوقدر ادمه اضافتی لامیه در
و یا حرف وحدت كه حرف رابط صفت بچندین با حرف مصاحبت چندین بونجه الفاظ
كنایه و مقدار عدد غیر معین مراددر بود فعل مضارع مفرد غایب ایدر دیكلر محصول تركیب پادشاهك
بر نیك قورقنج مرضی وارایدی كه انك ذكرینی دونكرمك یعنی انی تكرار ایلمك توجیه الممی موجه
معقول دكلدر طایفه حكمای یونان متفق اولدیلر و سوزلرین برلدیلر كه بو مرضه هیچ علاج ودوا
یوقدر الا برادمك اودیله اول ادم نیجه صفتله موصوف اوله وصفتلرین بیان ایلدیلر نا ملك بفرمود
طلب كردند دهقان پسری را یافتند بدان صفت كه حكما گفته اند دهقان كویلی و اكنجی معناسنه در
پسر با حرف وحدت كویلی و اكنجی اوغلانی دیكلر حاصلی زراعتدن برا وغلان دیكلر محصول تركیب
پادشاه بیوردی یعنی طلب ایلدیلر بر كویلی و اكنجی اوغلانی بولدیلر اول صفتلرله كه حكما دیمشلردر ملك
پدر و مادرش بخواند و به نعمت بیكران خشنود كردانید و قاضی فتوی داد كه خون یكی از رعیت
ریختن برای سلامتی نفس پادشاه روا باشد سلامتی ده یا حرف مصدر در و همزه
اضافتیچون كلمه دن محصول تركیب پادشاه دهقان پسرك آناسنی و اتاسنی دعوت ایلدوب
بحد و بی قیاس نعمتله خشنود ایلدی یعنی راضی و متسلی ایلدی و قاضی فتوی و یردیكه پادشاه
زمانك صحت و عافیتیچون رعایادن برینك قانن دوكوب هلاك ایلمك شرعا جائزدر
دبیر جلاد قصد كشتنش كرد پسر روی بسوی آسمان كرد و بخندید یعنی جلاد اوغلانی قتله
ایلمكه قصد ایلدی اوغلان یوزینی آسمان جانبنه ایلدی و كولدی حاصلی حیاتندن ناامید اولوب
یوزینی كوكه دوندردی تعجبدن كولدی ملك درین حالت چه جای خندیدن است پادشاه
اوغلانه سؤال ایدوب دیدی بو حالتده نه كولمك یریدر زیرا شاشوب مبهوت اوجی

محلدر؛ پسر گفت: از فرزندان بر پدر و مادر با شد؛ دعوی پیش بر عند و داو از پادشاهک
خواهند اکنون پدر و مادر بعلت حطام دنیا مرا بجون سپردند و قاضی بکشتنم فتوی داد و سلطان
صحت خویش در هلاک من بیند بجز خدای تعالی پناهی می دارم. محصول ترکیب اوغلان ایتدی
اولادک نازلری پدر و مادر لرینه در یعنی انلر رحیم و مشفیق اولدقلری ایچون نازو سیوملرینی چکرلر
و شر عیله دعواسی اولنلر بهر تقدیر قاضیه مرافعه اولنور لر یعنی عدل و انصاف ایله اجرای حق ایدوب
دفع ظلم ایتمکی اهل شر عدن رجا ایدرلر و عدل و داد ی و رفع ظلم و بیدادی پادشاهدن تمنی
ایدوب اغیار دن جفا گورسه لر انلره پناه ایدر بو نلرک جمیعی بنم حقمده بر طرف دیو
یره و جودم تلف اولماسی محقق بلوب بو کا ر بو العجب استغراب ایدوب گورسم شمدیکه
حالده ایسه پدر و مادرم متاع و اسباب دنیا ایچون یعنی نعمت دنیایه طمع ایدوب بنم
قتلیمه رضا ویردیلر و قاضی قتلیمه فتوی ویروب هلاکمه حکم ایلدی و پادشاه کندی صحت و چونکی
بنم هلاکمده اکلیوب، بعث حیاتنی بنم قتلو مده بلوب پس بونلرک جمله سندن نا امید اولوب حق تعالی جنابندن غیر امید گاهم و ملجأ و پناهم قالمدی؛ اول سببدن تعجب ایدوب
خنده ایلدم. بیت پیش که بر اورم ز دستت فریاد؛ هم پیش تو از دست تو
میخواهم داد؛ پیش بوندن اوک وقت معنالرینه اولمق جایزدر و که اسمدر کیم مفعاسنده
بر اورم چیقدرم و گتورم دیمکدر ز دستت نا ضمیر خطاب فریاد براورمک مفعول صریحی ز دست
غیر صریحی هم ادات تاکید پیش تو لامیه دست تو ده بو یله در می خواهم فعل مضارع متکلم
وحده داد او مفعول صریحی و از دست تو غیر صریحی محصول بیت حضرت شیخ پیسر جابندن
پادشاهه تضرع بیور ر یعنی سنک الکدن کیمه فریاد ایده یم و کیمک اوگنه وارنه وار وب
شکایت ایده یم حال اغلاییین حاصلی سنک الکدن کیمه داد و نالش و فریاد ایدوب
شکایت ایدم بم گنه سنک الکدن سکا شکایت ایدوب سنک انصافکه راضی اولوب
عدل و دادی ینه سندن توقع ایدرم. سلطان را عدل دار ازین سخن بهم بر آمد و آب
در دیده بگردانید و گفت هلاک من اولیتر است از خون بیگناهی ریختن. سر و چشمش
بوسید و در کنار گرفت و نعمت بیکران بخشید و ازاد کرد و گویند که ملک هم در ان هفته
شفا یافت. محصول ترکیب: پادشاهک کوکلی بو سوزدن متأثر اولوب مرحمت
و شفقتی غالب اولدی و گوزلری یاشیله طولدی و نامراوک حالی پر ملالنه گریان اولدی
و دیدی که بر بیگناه مظلومک ناحق یره قانی دوکلمکدن بنم بو مرضدن شفا بولمیوب
هلاک اولمم یکدر انک هلاکیله کلی عافیتدن یکدم و بر فقیرک مماتیله حاصل اولان
حیاتدن ال چکدم و اول هوایی گوکلدن چیقاردم او غلانک باشنی و گوزینی اوپدی
و انی قوجاغی حاصلی پادشاه پسرک قلمندن متنبه اولوب بیچاره یه تسلیه والتماس

ایدوب بوزین

بوزین گوزین اوپوب قوجاغینه باصدی و نعمت و مال احسان ایدوب ازاد ایلدی دیرلر که پادشاه
همان اول هفته ده اللهک عون و عنایتیله شفاخانه خدادن صحت بولوب و مرض
هایلدن خلاص اولوب گورمشسک که اولدی بعض شراح از خون بیگناهی ریختن تقدیر
کلام او ریختن خون بیگناهی در دیمشدر و بعضلر رد ایدوب بو تقدیری پسند ایلمشدر لیکن
پسند ایلمه سی نا پسند در. قطعه همچنان در فکران بیتم که گفت پیلبانی بر لب دریای
نیل؛ همچنان بوندن الان معناسنه در یعنی هنوز فکران لامیه در که حرف رابط صفت
پیلبان فیلجی دیمک در زیرا پیل فیل در یعنی اندن معرب در و بان ادات فاعل در حی معناسنه
لب بوندن کنار معناسنه در دریا به اضافتی لامیه در و نیله بیانیه نیل ابرماغنه دریا اطلاقی انکچون
که دیار عربده اندن عظیم صو یوقدر و الا حقیقتده تونا ابرماغی اندن اعظمدر لیکن
عربستاندن اولمغله بحر دیمشلر. محصول بیت دریای نیلک کنارنده بر فیلجی سویلدوکی بیت
هنوز خاطرمده در که هر گز فکرمدن گیتمشدر اول بیت بو قطعه نک بیت ثانیسیدر یعنی
زیر پایت گر بدانی حال مور؛ همچو حال تست زیر پای پیل؛ زیر پایت لامیه و تا ضمیر خطاب
خطاب عام طریقیله در بدانی فعل مستقبل مفرد مخاطب محلا شرط اگر بلیرسک دیمکدر
حال مور ده لامیه در و بدانینک مفعولی و زیر پایت ظرف مکانی همچو ادات تشبیه حال تست
لامیه در و زیر پای پیل ایکی اضافت بله لامیه لردر. محصول بیت ایاغک التنده قرنجه نک حالنی
معلوم ایتمک دیلرسه و بلمک استرسک همان سنک حالک گبیدر فیلک ایاغی التنده یعنی
کندک فیلک ایاغی التنده فرض ایلسک نه حالده اولاجغک معلوم در امدی مور ضعیفک
حالی سنک ایاغک التنده هیچ اویله در امدی ضعیفلره مرحمت ایله قوی لر ایاغی التنده دوشو
پایمال حوادث اولمیاسین پیلبانی و سکبانی و دربانی و غیر یلری وصف ترکیبی و نیل وصف
ترکیبدن اگاه دکلر ایمش و بان ادات نسبتدر دیمش ادات فاعلدر ادات نسبتی
فروع ایلمشلر پیلبانی بر لب دریای نیل معناسی بر فیلجی نیل دریاسنک کنارنده دیمک
اراده قصور ایلمش قائلی. حکایه یکی از بندگان عمرو لیث گریخته بود کسان
در عقبش رفتند و باز آوردند و زیرا با وی غرضی بود اشارت بکشتن او کرد تا دگر
بندگان چنین حرکت نکنند بنده پیش عمرو سر بر زمین نهاد و گفت عمرو لیث
تقدیری عمرو بن لیث در علم بینده واقع اولان ابن لفظی حذف ایلک بو دلدن شائعدر
گریخته بود قچمش ایدی کسان جمع کس در عقبش عقبنک و شا ضمیر فتحه لریله ارد معناسنه در وزیر را
را ادات تخصیص وزیر که دیمک در با حرف صله وی ضمیر غائب بنده یه راجع غرضی یا حرف وحدت
با حرف صله کشتن او مصدرک مفعولنه اضافتیدر تا حرف تعلیل. محصول ترکیب عمرو بن لیث
و یدکلری پادشاهک بر قولی قجمشیدی بر قچ کمسه ارد بجه گیدوب طوتوب گتوردیلر وزیرک

متعدد ابن سعدی تلی
زنا تپسند سروری

نذر

ب

رد ابن سعدی علی و سروری

رد سروری

رد شمعی

اکا غرضی واریدی پادشاهه انی قتل ایلمکه القا و اشارت ایلدی تاکه سابرینلره موجب عبرت
اولوب انلردن بریسی بویله ناشایسته حرکتی تجویز ایلمیه اول بنده مستمند بیچاره وزیرک
کناهی حقنده یاره قصدینی کوریجک پادشاه اوکناهه یره باشنی قیوب دیدی بیت

هرچه رود بر سرم چون تو پسندی رواست ٭ بنده چه دعوی کند حکم خداوند راست ٭

هر کلاً افرادی مقاسنه درچه نه دیمکدر رشیدن عبارتدر هر شیئکه دیمکدر متبدا واقعدر رود
فعل مضارع مفرد غایب کیدر یعنی تجرد دیمکدر بر حرف استعلا روده متعلقدر چون ادات تعلیل ادات
شرط دکل پسندی یای خطابله فعل مضارع مفرد مخاطب بکنور ولایق کورر سن دیمکدر
روا جایز دیمک دردیمکدر روستین و تا ادات حصر و مجموع مرکب خبر متبدا در بنده متبدا چه
کندک مفعولی اولمیه و دعوی مفعولی ثانیسی وجمله خبر متبدا حکم مسکون جمله متبدا و خداوند افندی
دیمک در ره ادات تخصیص و سیتین و تا ادات حصر و مجموع مرکب خبر متبدا در تقدیر کلام
خداوندراست ایدی دیمن فاعل قرسدن اکاه دکل ایمشین محصول بیت بن عمروده خطاب
ایدوب دیر هر نه حال که بهر سر کذشت وعقوبت که باشمان گجرسه چونکه سن انی مستحسن جایز
کورر سن لایق و سزاوار در و هیچ بر کمسنه نک چون و چرا به ومخالفته قدرتی و امکانی یوقدر
بنده نه دعوی ایدر و نه سوزی وار یعنی نه قادر در و نه مالک در حکم پادشاهلک هر نه دیلرسه
انی ایدر و نه کم امرایدرسه کمسنه معارضه و مناقشه یه قادر و مالک دکل تنبراکه حکم مری خداوند
راستکه تقدیری بخداونر مقوضست دیمکدر دیمشن و بر شارح دیمشن که خداوند راست
خبر در تقدیره احتیاجی یوقدر و بر شارح تقدیره احتیاج وار دیو شارح اولی جانبندن
شارح ثانیه معارض اولمشن بزیاده تطویل کلام و اطناب مقال ایلمشن که ذکره حاجت ایراث
ایدرانا حتی بو در کیم معارضه بیهوده در سوز شارح ثانی نیکدره اما بموجب آن که پرورده

نعمت این خاندانم بخواهم که در قیامت بخون من کرفتار آیی اکر این بنده بخواهم کشت

باری تاویل شرعی بکش تا در قیامت مؤاخذ نباشی ٭ با حرف مصاحبت موجب جنبک قتحیله
بونده سبب مقاسنه در انه اضافتی لامیه درکه حرف بیان پرورده نعمت اسم مفعولک قائم مقام
فاعلنه اضافتی در وا بینده اضافتی لامیه در و خاندان مشار الیه نخواهم فعل نفی مستقبال متکلم وحده
که حرف بیان با حرف مصاحبت سببیه متضمن خون من لامیه کرفتار روئبن مؤاخذ معناسنه در
آیی فعل مضارع مفرد مخاطب کرفتار کله سن یعنی مؤاخذ اوله سن دیمکدر بخواهم فعل مضارع مفرد
مخاطب فعل بشرط کشت بونن کشتن معناسنه در باری باحلیه ایله ادات تو سل در اولمواوا

اختیار معناسنه نته که خواجه سلیمان بیوردر بیت دل اکر بار کشد باز نکاری باری ٭ وار کسی یار

کزینید چو تو یاری باری ٭ با حرف مصاحبت تاویل شرعی لامیه بکش فعل امر مفرد مخاطب دینه له
دیمکدر تا حرف تعلیل مؤاخذ معناعله با نبدن اسم مفعول در معذب و معاقب معناسنه صادر ده

مؤاخذ ه برکمه اشملاکه کناه ایچون طوتمغه دیرلر محصول ترکیب بنده کرچه بیتی اقودقدن صکره پادشاه
استدراک طریقیله بیوررپادشاهه حضرتنده بکا ایلسک قادر سن وکمسه نک بوخصوصده قیل
وقال مجالی یوق اما بوخاندانک نعمتیله مربا اولوب وانعمتم اولمق سببیله استمزم که قیامتده بنم
قانیچون معذب و معاقب اوله سن یعنی ناحق یره ظلمله قانم دوکمک سببیله روز جزاده معذب
اولمغک لایق کورمزم زیرا ابا حقت علیه الشرعا موجب قتل دکلدر بعض شراح بخون من بانسخه خو حکمه
اعتبار ایدوب حرف مصاحبت و سببیت معناسنه طوتمانه اعتراض ایلمشن لیکن با وجه در ملکه

کفت تاویل چه کونه کنم کفت اجازت فرمای تا من وزیر را بکشم آنکه بقصاص او مرا بفرمای

کشتن تا بحق کشته باشم ملک بخندید و وزیر را کفت چه مصلحت می بینی کفت ای خداوند بصدقه

کور پدرت این حرام زاده را آزاد کن تا مرا هم در بلا نیفکند کناه از منست که قول حکما را معتبر

نداشتم که کفته اند محصول ترکیب پادشاه دیدی نیجه تاویل ایده یم و نه وجهله صورت شرعیه
تویه یم بنده دیدی اجازت بیورکه بن وزیری قتل ایده یم اندن صکره انک قصاصیله بنم
قتلمه حکم بیور تاکه شرعیله قتل ایلمش اوله سن و وبالدن سالم اوله سن پادشاهه بو سوز
خوش کلدی و به اختیار کولدی و وزیره دیدی بو سوزه نه درسن و نه معقول کورر سن وزیر
دعواده جوابک نه در بنده نک قولیله عمل ایده یم می دیو لطیفه ایلدی وزیر دیدی پادشاهم
بابانک قبری صدقه سینه یعنی بابانک روحیچون بو حرام زاده ی آزاد ایله تاکم بنی بلایه دوشورمیه
صوچ بنمدرکه عقلا سوزیله عمل ایلمدم که بونک عیار حرام زاده ی لازم دکل ایکن کندومه خصم ایتدم

باشنومه بک کتورهیاز دم زیرا عقلا دیمشلر قطعه چو کردی با کلوخ انداز پیکار ٭ سر خود را

بنادانی شکستی ٭ چو ادات تعلیل کردی فعل ماضی مفرد مخاطب ایلدک دیمکدر با حرف مصاحبت
کلوخ کاف عربک ضمیله کسکه دیرلر بعض فتحیله کاف عربیله اخور کلوخ وصف ترکیبیدر انداز بونده
کسک اتیجی دیمکدر تیرانداز کبی جا حقیقی بونلری شنول یرده استعمال ایدرلر که اندغی یره دوشمیه
پیکار یای بجمک قتحی و کاف عربیله صواشه دیرلر حرب و جنک معناسنه وتعقضار یای عربکمه کسر
و کاف بجمله اتودیلر سر خود لامیه در بای بطنیله و را ادات تخصیص با حرف مصاحبت نادان
جاهل و یا حرف مصدر نا دانلغله یعنی جاهللغله شکستی فعل ماضی مفرد مخاطب صدک دیمکدر محصول
بیت چونکه استا دماحز کلوخ اندازه سنک اندازه جنک و حرب ایلدک سنک بوجه که جهالت
و نادانلغله کندو باشنک صدک زیرا قتلنه ماحرور حضرتیه کم اسئرسه اولور چون لتغظیه ادات

شرط معناسنه ویرن بوقطعه مهارده بوقطعه چو تیر انداختی بر روی دشمن ٭ حذر کن کاندر

اوماجش نشستی ٭ چو ادات تعلیل در سابقا اولان کبی انداختی فعل ماضی مفرد مخاطب
اندک دیمک در تیر مفعولی اولمیه و در روی زبانیسی و در حرف صله در با معناسنه دشمنه اضافتی لامیه در
حذر کن حذر ایله یعنی صاقن کاندر که حرف تعلیل اندر ادات ظرفیه اوماج منعزه نک ضمیله اوق

رد سمعی

شارح متعددا بحاسبله ریحلی

وبشارح رد سروری

وبشارح ناصر کافی

رد کافی

رد سروری

مؤاخذ

نشانی که عرب خلاف و ترک بوته دیرا یاخ ده و پراز الف ممدوده ایله شین ضمیر دشمنه راجعدر انشسته
فعل ماضی مفرد مخاطب اوتوردک دیمکدر محصول بیت چونکه دشمن یوزینه مواجهه سنده اوق
اتدک یعنی اوق تیر کلمه اوروب هلاک ایلمک قصد ایلدک حذر ایله سندن انک نشانه ن اوتور
یعنی سنک تیرک اکا وارمیه تقدیرجه انکم تیری بهر تقدیر سکا واصل اولور پس نزیم تحمیدون
حصه ایدوب بیورک خصمی ایلک کرک حذر ایله جائزدرکه سن ضرر تیشدرانک مرا و
ایلدکلکمه اول سندن اول سکا ضرر ایرشدره حکایه ملک زوزن را خواجه بود
کریم النفس و نیک محضر که همکنان را در مواجهه خدمت کردی و در غیبت نکویی گفتی ملک کافر مکسور
اضافتیچون زوزن اپکی زانک فتحیله و ار الزانک سکونیله واولمه بر شهرک اسمیدرکه معلقات
شارحی امام زوزنی و تخصیص شارح زوزنی اول شهره منسوبدر پس ملک زوزن اضافتی
لامیه در تخصیص افاده ایدر و را حرف تخصیص زوزن پادشاهنک دیمکدر خواجه وزیره
و دفترداره اطلاق ایدرلر بونده دفتردار مراددر و اوقونمه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل پس
مجلس وکیل خرجه ... اولانه ... عنوانی سویلنش بود ادات زمانیه ایدی
دیمکدر کریم النفس ترکیب اضافی نیک نفس معناسنه حاصلی بر نفس و بدخو دکلیدی نیک
محضر عطف تفسیری شکیلدر حسن الخلق یعنی کوزل خویلی ایدی ... خویلی دیمکدر حرف
رابطه صفت همکنان هانک فتحی و میمک سکونی و کاف عجمک کسریله جمیع معناسنه اسمدر همه نک
جمعیدر ... عنوی سویلنش را ادات مفعولدر در حرف ظرف مواجهه یوزن حضور معناسنه درکه
مقابل غیبتدر کردی فعل حکایت ماضی ایدردی دیمکدر همکنان مفعول اولی و خدمت مفعول ثانیسی
و در غیبت در مواجهه یه معطوف نکویی یا حرف مصدر گفتی فعل حکایت حال ماضی ... کبی
و همکنان مفعول اولی و نکویی مفعول ثانیسی و در مواجهه و در غیبت ظرف مکانلردر محصول ترکیب
زوزن پادشاهنک بر کریم النفس و خوش خوی دفترداری وار ایدی که هر کسک مواجهه سنده
و حضورنده خدمت ایدردی و غیبتنده هر کسک ایلکینی سویلردی حاصلی افعالی و اقوالندن
تمام خلق راضی و شاکر ایدی اتفاقا از وی حرکتی در نظر ملک ناپسندید آمد مصادره کرد
و عقوبت فرمود سرهنگان ملک بسوابق نعمت او معترف بودند و بشکر آن مرتهن پس
در مدت توکیل او رفق و ملاطفت کردندی و زجر و معاتبت روا نداشتندی اتفاقا الاتفاق
دیمکدر وی ضمیر غائب خواجه یه راجعدر ناپسندید نامطبوع مصادره مفاعله بابندن مصدردر
... برکسه نک مالن المغه دیرلر عقوبت بونده اشکنجه معناسنه در سرهنگان الف و نون
ادات جمعدر بونده چاوشلر دیمکدر ملک اضافتی لامیه در با حرف صله سوابق سابقه نک
جمعیدر نعمته اضافتی صفتک موصوفنه اضافتیدر تقدیری نعم سوابق در او خواجه یه راجعدر
معترف مقر معناسنه در با کنه حرف صله شکران لامیه مرتهن اسم مفعولدر افتعال بابندن بودند مقدرلر

دک

زر کاهی

زرنشعی

قرینهٔ سابقه

قرینهٔ سابقه ایله یعنی آغزلرندن نعم سابقه سی چیقوب ایدر شویله که شکر و عهدن منتدار کلمه مشارلردی
پس بو ایله اولنچه مدت زمان معناسنه در توکیله اضافتی مصادره اضافتی کبی او ضمیرینه مصادرک
مفعولنه اضافتیدر رفق رانک کسریله و فانک سکونیله ملایمت یعنی یومشقلق و ملاطفت عطف
تفسیری کردندی نک رفق مفعول و در مدت ظرف زمانی زجر زانک فتحیله سورمک و ازارلمق
معناسنه در معاتبت مفاعله بابندن مصدردر ماقبلنه عطف تفسیریدر روا جائز معناسنه در نداشتندی
یا حرف حکایه نداشتندی نک زجر مفعول اولی و روا ثانیسی زجرنی جائز طوتمازلردی دیمکدر
محصول ترکیب اتفاقا مذکور خواجه دن پادشاه نظرندن بر نامطبوع و نامقبول حرکت صادر
اولدی انک مالنی آلدی و اکا اشکنجه بیوردی پادشاهک وزیره حواله اولان چاوشلر
خواجه نک دولت و اقبال و منصب زماننده کوردکلری احسان و کرمنه معترف و مقرلردی
یعنی هر مرتبه لطفنی کورمشلردی که فراموش ایلمکه قادر دکلردی اول احسان و کرمنه و نعمت سابقه سنه
مرتهنلردی یعنی شکرینک عهدن منتدار کلمه مشارلردی کانه که شکرینه مرهونلردی حاصلی نعمتینک
ممنونلری ایدی پس انک اوزرینه موکل و حواله اولدقلری مدتده اکا رفق و ملاطفت ایلرلردی
و زجر و معاتبه جائز طوتمزلردی حاصلی رعایت ایدرلردی و جور و جفایه لایق کورمزلردی
قطعه صلح با دشمن اگر خواهی هر که ترا ∴ در قفا عیب کند در نظرش تحسین کن ∴ ...
فعل شرط دیلرسک دیمکدر صلح مفعول صریحی و با دشمن غیر صریحی هر که هر کاه دن مخففدر که حرف
بیان ترا سکا دیمکدر قفا انسه کندک عیب مقدم مفعولی در قفا ظرف مکان کنک ... تحسین
مقدم مفعولیدر و نظر ظرف مکانی و شین ضمیر دشمنه راجعدر محصول بیت اگر دشمنله صلح اولوب
بارشمق استرسک ... دوست ایدوب مکرندن سالم اولایم دیرسک هر بار که اول
سنک اردکدن عیب و خدمتنک قدح و غیبتنک ایلیه سن انک نظرنده و حضور و مواجهه سنده
ملاطفت ایدوب هر وضعنی تحسین و مدح ایله حرمه ... دل بدخویی ... البته باذن
الله تعالی عداوتی صداقته مبدل اولور معلوم اوله که خواهی فعلنک یاسی سکونله یعنی سکتله اوقونور
اما حین تقطیعده یایه کسره حرکت و یررلر بیت سخن از جو بدهن میگذرد موزی را ∴ سخنش تلخ نخواهی
دهنش شیرین کن ∴ سخن مبتدا اول لفظی فارسیدر تأکید و تقریر ایچون کلور ایچی برهن بابونک
کبی ... از معناسنه دراز ... تقدیری میگذرد متعلقی ... اسم فاعلدر انفعال بابندن
زوال ... معناسنه ... ادات تخصیص موزینک دیمکدر میگذرد متعلق و جمله
فعلیه خبر مبتدا سخنش شین ضمیر موزیه راجعدر تلخ اچی دیمکدر نخواهی فعل نفی استقبال مفادی
شرطی متضمن اگر دیلمزسک دیمکدر سخن مفعول اولی و تلخ مفعول ثانیسی دهنش شین ضمیر
موزیه راجعدر انک دهن مفعول اولی و شیرین مفعول ثانیسی محصول بیت البته بدکوی
و بدزبان موزینک آغزندن سنک حقکده سوز کچر و چقر یعنی سنک حقکده سوز سویلمکه قادر

دکلدر البته سویلرامدی آراجی سوزینی اشتمک استرسک اغزینی طاتلی ایله یعنی مدارا ایلیوب رعایت ایله تا کم حقکده بدگو و بدزبان اولماسون حاصلی موذینک بدگو یلقدن اختیارسی یوقدر سمعیات نه ایدرسک ایله انکله مدارا اوزره اول معلوم اوله که بو ایکی بیت اصل حکایه یه چندان ملایم دکلدر مصراع اولک معناسی یعنی سخن تو از بدهن موذی می کزرد دیدی شارح اکر مرادی سخن تودن سنک سویلدکک سوزایسه تنه که بعض شراح بونک توجیهندن یعنی نه سویلرسک او موذینک دهاننه واصل اولوردیمش بو ترزینی محض دربونی کم چنیر دیوانه سویلمز و اکر مراد سخن تودن سکا البته سوز سویلر دیمک ایسه شارح معترض موجه بوکلامی اکلمیوب بو تقریب دخل ایلمشلر بعض شارح یعنی تحقیق سوزی اغزندن کلام اجرا ایلمکه قادردر سوزده اغزندن جاری اولور و بو معنا مصراع ثانینک معناسنه مناسبدر دیمش لیکن زیاده نامناسب سویلمش و بعض شارح دیمشدرکه او موذینک سوزی سکا دهن وسیله سیله کلدر ایدر یعنی سکا اولسی اغزندن چقان سوز ایله در سائر اعضا ایله دکلدر بوده اغزندن چقان سوزیدن معناسنی بلمزمش و بعضیسی سوز بهر تقدیر موذی و بدزبانک دهاننه جریان ایدر غیر کذر کامی یوقدر دیمش بوده ترزیدن سویلمش سا تعاره بیوررلر ایلمش عفا الله عنهم انچه مضمون خطاب ملک بود از عهدی بعضی بیرون امد و بقیه در زندان باند انچه مبتدا اولنسه که دیکلر مضمون بونده معنا دیکلر خطابه اضافتی لامیه در خطابدن بونده مراد امر در ملکه اضافتی لامیه در عهدی حتی معناسنه در و همزه اضافتیچون کلمشدر بعضی ده یاحرف تنکیر در از عهدی بعضی بیرون امد متعلق در یعنی تبعیضینک حقندن کلدر طاشره کلمکدن مراد ادا ایلمکدر و جملهٔ فعلیه خبر مبتدا در بقیه یا حرف سبب و یا حرف تنکیر محصول ترکیب مذکور خواجه امر ملک مقتضاسنجه مصادره و مطالبه اولنان مالک برمقدارین تدارک ایدوب تسلیم ایلدی و باقی قالان برمقدار کی اداسندن عاجز قالوب عهدسندن کلمدیکیچون زندانده محبوس قالدی یکی از ملوک ان نواحی در خفیه پیغام فرستاد که ملوک ان طرف قدر چنان بزرکواری ندانستند و بی عزتی کردند نواحی ناحیه نک جمعیدر طرف معناسنه خفیه خانک ضمی و فانک سکونیله کزلین دیمک در پیغام و پیام و پیتم خبر معناسنه در فرستاد فعل ماضی مفرد غائب کوندردی دیمکدر فاعلی تحتنده یکی از ملوکه راجع ضمیردر که حرف بیان ملوک ان طرف لامیه و مبتدا قدر چنان لامیه بزرکوار بزرک نانک و زانک ضمیه سیله ورانک و کافک سکونیله اولور عظیم معناسنه و وار نسبت و تخصیص معناسنی افاده ایدر عظیم الشان و نبیه القدر دیمکدر و یا حرف وحدت ندانستند فعل نفی ماضی جمع غائب بلمدیلر دیمکدر قدر چنان متقدم مفعولی و جملهٔ فعلیه خبر مبتدا در و بی عزتی کردند متعلق و جملهٔ فعلیه ندانستنده معطوف محصول ترکیب خواجه زماننده ایکی اول اطرافده اولان سلاطینک بری

مختص خبر

شارح اوزرینه سیدی علی
و شارح معترض سرورار
و شارح موجه کافی
رد سرودار
رد شمعی
رد کافی

مختص خبر کوندردیکه اول جانبک سلاطینی سنک کبی واجب الاحترام و جلیل القدر صاحب دولتک قدرینی بلمدیلر و حرمتسزلک و عزتسزلک ایلدیلر اکر خاطر عزیز فلان احسن الله عواقبه بجانب ما التفات کند در رعایت خاطرش هرچه تمام تر سعی کرده شود که اعیان این مملکت بدیدار او مفتخر اند و جواب مکتوب را منتظر خاطر عزیز بایئه و فلانه اضافتی لامیه احسن الله عواقبه جملهٔ دعائیه معترضه واقع اولمش اعرابدن محلی اولمز عواقب عاقبتک جمعیکسر بیرو منتهای جمع علامندر فواعل وزنی اوزره خواجه یه دعائیه در الله تعالی عاقبتلرین کوزل ایلسون یعنی عاقبتکز بیر خیر ایلسون با حرف صله جانب ما لامیه التفات کندک مفعول صریحی و بجانب غیر صریحی رعایت خاطر مصدرک مفعولنه اضافتیدر هرچه تمام تر هر نسنه که تمام و کمال مرتبه ده سعی اولنه که حرف تعلیل اعیان این لامیه و عبارة مملکت مشار الیه با حرف صله مفتخرند متعلق دیدار لفظ مشترکدر یوز و کورمک بنیلی بونده ایکی وجه ایله جائزدر مفتخر اسم فاعلدر افتعال بابندن و نون و دال ادات جمعدر بدیدار او مفتخرند خبر مبتدا در و جواب مکتوب لامیه و را حرف تخصیص منتظرک جواب مفعولیدر محصول ترکیب اکر فلان کسک خاطر عزیزی یعنی خواجه مذکورک الله تعالی عاقبتلرین خیر ایلسون بزم جانبمزه التفات ایلک یعنی بودیاره قدم تشریفی مشرف ایدر ایسه حاصلی بزه کلورسه خاطرینی رعایت ایلمک و عزت و حرمت حضرینه که اتم و اوفر رعایتدر انکله حصوصنه سعی و اقدام اولونه زیرا بو مملکتک اکابر و اعیانی دیدارینه مفتقر و جمال باکمالنی کورمکله مفتخرلر و جواب مکتوبمزه منتظرلردر مذکور مکتوبه خواجه غائب مرتبه تنزیل ایلدیکلرندن بعض شراح مکتوب بالذات خواجه اولمیوب بعض مهدارلرینه اوله دیو زعم ایلمش لیکن وهم ایلمش زیرا اکابره و اعیان نامه تعظیم قصد اولندقده غائب منزلینه تنزیل ایدر خواجه برین وقوف یافت و از خطر اندیشید جواب مختصر چنان که مصلحت دید بر ظهر ورق نوشت و روان کرد یکی از متعلقان ملک برین واقعه مطلع شد و ملک را اعلام کرد و کفت فلان را که حبس فرموده با ملوک نواحی مراسلت دارد برین اشارت در مضمون مکتوبه خطر بونده ضرر و فساد معناسنه در اندیشید فعل ماضی مفرد غائب قورقدی دیمکدر جواب یا حرف وحدت مختصر صفته جوابدر چنان انچنان دیمکدر که حرف رابط صفت دید که مصلحت مقدم مفعولی بر حرف استعلا ظهر ورق لامیه مکتوب ارقه سینه دیمکدر نوشتک مفعول غیر صریحیدر و جواب صریحی چنانکه مصلحت که دید معترضه روان کردک مقدم مفعولیدر متعلقان جمع متعلقدر ملکه اضافتی لامیه ملکک خواصلرندن بری دیمکدر برین واقعه یعنی مکتوب قصه سینه مطلع طانک تشدیدیله افتعال بابندن اسم فاعلدر آکاه اولدی فلان را الفاظ کنایه دندر و را ادات مفعول که حرف رابط صفت با حرف مصاحبت ملوک نواحی لامیه مراسلت مفاعله بابندن مصدردر مکتوب یکشمک معناسنه محصول ترکیب خواجه مضمون مکتوبه وقوف بولدی یعنی مکتوبدن قصدنه ایدوکی

رد کافی

ی بلاری ضرر و فساد دن قورتدی یعنی بو سوزلری بلنوب پادشاهلرن کندیه ضرر و خطر
ایرشه دیو خوف ایلدی بیتن کنایه معقول و مناسب کوردکی وجه اوزره کلی مکتوبک ارقه
سنه بر مختصر جواب یازدی کوندردی پادشاهک متعلقات و توابعلرن بریسی بو حاله
واقف اولدی تقصیر مصاحبلرن بریسی دیمش مصاحب اولمق لازم دکل اتباعلرن
بریسی دیکلر اکرسه مصاحب کرکسه غیریسی دی پادشاهه اعلام ایلدی و دیدی فلان کمسه که
حبس بیورمش سن اطراف پادشاهلریله مراسله سی وار یعنی کیزلی مکتوبلشیر ٭ ملک
بهم برآمد و کشف این خبر فرمود قاصد را بگرفتند و رساله را بخواندند نوشته بود که حسن
ظن بزرگان بیش از فضیلت بنده است و تشریف قبولی که فرموده اند بنده را امکان
اجابت آن نیست ٭ ملک مبتدا بهم برآمد خبری و کشف این خبر مصدرک مفعولنه اضافتیدر
فرمود بیوردی قاصد اصطلاحلرنده پیکه دیرلر و عربی برید دیرلر یانک فتحیله و را ادات مفعول
بگرفتند با حرف تأکید و مذکور فعل ماضی جمع غائب در طوتدیلر مغاسنه و رساله مکتوبه دیرلر
و را ادات مفعول بخواندند فعل ماضی جمع غائب نوشته بود یازمشیدی دیکلر که حرف بیان
حسن ظن بیانیه و بزرگانه اضافت لامیه بیش بر ترکیبله ارتقلر زیاده مغاسنه
فضیلت علم و کمال ارتقلغه دیرلر بنده یه اضافتی لامیه در و تشریف قبول مصدرک مفعولنه
اضافتیدر او یا حرف وحدت و تشریف مبتدا که حرف رابط صفت فرموده اند بیورمشلردر
بنده را ادات صله امکان اجابت مصدرک مفعولنه اضافتیدر و اجابتک انه دن
بویله در امکان مبتدا و نیست خبری و جمله اسمیه خبر تشریفدر محصول ترکیب پادشاه غمازلر
غمزلرن بحضور اولدی یعنی منقبض و مضطرب اولدی و بو خبرک کشفنی بیوردی یعنی
بو خبرک صحتنی بلنمک و قاصد مکتوب بولنمق کرکدر دیدی پس قاصدی یعنی مکتوبجی طوتدیلر
و ملکک حضورینه کتوردیلر و کاغدی اقودیلر رساله ده خواجه یازمشدر و یا مکتوبده یازر
یعنی ظهر مکتوبده یازمشدر که صاحب سعادتک بو بنده نک حقنده حسن ظنی تفضیلندن
زیاده در یعنی ظن ایلدکلری فضیلت و کمال که اول سبیله رغبت و التفاته لایق اولام بنده
او حالت یوقدر و خدمتلرینی قبول ایلمک تشریفنی بیورمشلردر بنده نک اکه قبول ایلمک
امکانی یوقدر یعنی حضور شریفلیه مشرف اولمق قبولنی بیورمشلردر حاصلی برله اولمی شریفلیه مشرف
اولمغی قبول ایله که بیورلمشلر بنده یه اول تکلیفی اجابت و اول فرمانه اطاعت ایلمکه مجال
و قدرت یوقدر بحکم آن که پرورده نعمت این خاندانم و باندک مایه تغیر خاطر با ولی نعمت خود
بیوفایی نتوان کرد که گفته اند ٭ با حرف مصاحبت و حکم بونک کبی یرلرده سببیت مغاسنه در
که حرف بیان پرورده نعمت این اضافتلری لامیه لردر خاندانم انک مشار الیهی و میم
ضمیر متکلم و او حرف حال و با حرف مصاحبت اندک از دیکلر قلیل مغاسنه در یه بونده اصلا سبب

مغاسنه در

کمنیدر

مغاسنه در و بغیره اضافتیچون کلمتدر تغیر و خاطره اضافتلر لامیه لردر بعض عجام مایه نک اضافتنی
قابل دکلدر فی الواقع مضاف اولمق اصحدر ولیکن اکثر خلق اضافتله استعمال ایدرلر اول جهتدن
اضافتنه ذاهب اولدیلر قدما و کلستانک سکزنجی بابنده اضافتسز واقعدر نته که بو بیتده بویله در
بیت الا تا نشنوی مدح سخن گوی ٭ که اندک مایه نفعی از تو دارد ٭ با حرف صله و نعمت فاعل
مغاسنه در و نعمته اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر صاحب نعمت دیکلر و خود ده اضافت
لامیه در بی حرف سلب و وفا یاسی حرف مصدر در کرد بونده کردن مغاسنه در زیرا بونر مضارعت
دار محصول ترکیب بیورلان تشریفی قبول ایلمک ممکن دکلدر سبیله که بو خاندانک نعمتنک پرورده
و مرباسیم و جزئی تغیر خاطر سبیله کندیمک ولی نعمته و صاحب دولتمه وفاسزلق ایلمک جائز
و معقول دکلدر زیرا حکما و عقلا دیمشلردر بیت آنرا که بجای تست هر دم کرمی ٭ عذرش
بنه ارکند بعمری ستمی ٭ آنرا که تقدیری انکس راکه در بجای با حرف صله متعلق ضرورت زیرا چون
بونک کبی یرلرده جایه حق مغاسنه [illegible] اضافتی لامیه در هر دم هر ساعت
دیمکدر کرمی ایلک دیمکدر و یا حرف وحدت نوعیه عذرش ضمیر ان کسه راجعدر نه با حرف تأکید
و نه نونک کسریله [illegible] ایله قو دیمکدر عذرش نه ای معذور طوت دیمکدر از ادات شرط اگر دن
مخففدر با حرف ظرف و عمر بونک کبی یرلرده زمان مغاسنه در و یا حرف وحدت حرف تنکیر و ابهام
و این عذری سویلمش ستم ظلم و یا حرف وحدت فردیه محصول ترکیب اول کسه نک که سکا هر دم و هر
ساعت هر نوع کرم و احسانی وار در یعنی دائما سکا لطف و احسان و ایصال اوله انی معذور طوت
و خاطرک برنجمه اکر سکا بر زمانده بر جفا ایدوب حاصلی نتیجه لطف و احسان کوردکک
کمسه نک بر جفاسی سبیله اندن روکردان اولوب ترک و نسیان ایلمه بعض نسخه ده عذرش
نه بر نیه نازش بکش رو نمش بعضیسندن عیبلیش یکن واقعدر بعض شراح جاری نوبلن مکانی
مغاسنه در دیمش یعنی کرمی سنک یردکجه اولنجه نتیجه اعلمق کرک یعنی سکا زیاده اولمق کرک
دیمش بو دن معلوم در که بو کمسه بو بیتک فارسی زبان دکلدر ٭ ملک راحق شناسیء او
پسند آمد نعمت و خلعت بخشید و عذر خواست که خطا کردم ترا بی گناه بیازردم گفت ای
خداوند بنده درین حالت شما را گناهی نمی بینید بلکه تقدیر حق تعالی چنین بود که مرین
بنده را مکروهی برسد پس بدست تو اولیتر که سوابق نعمت برین بنده داری و ایادی منت
ملک را را حرف صله حق شناس وصف ترکیبی در حق بیلجی و اکلیجی مغاسنه و یا حرف مصدر
کسره او یه اضافتیچون کلمتدر بعض نسخه ده ملک سیرت حق شناسی او واقعدر پسند قبول
مغاسنه الیهدر عذر خواستک متعلق مفعولی که حرف بیان عذر بیکناه کناهسز دیکلر بیازردم
فعل ماضی متکلم و حاصلی سنی کناهسز اینجدم گفت خواجه دیدی ای پادشاه شما را ادات
تخصیص بیزلری دیکلر کناهی یا حرف وحدت نمی بینید فعل نفی استقبال منفرد غائب [illegible]

ز دکاکی و ستمی

ز دکاکی

کنا هکز کورمسز بعض نسخه ده نمی بینیم دوشمنش متکلم وحده صیغه سیله کورهم دیمکلر بلکه ادات اضراب
تقدیری خدای بین مصدرک فاعلنه اضافتیدر چنین بود بو بله ایدی که حرف بیان مرادات
تاکید یعنی رامتضمن اولدیغی معنای تاکید ایدر مکروهی باوقوف وحدت مکروهدن بویله شدت
والم مراد در هرسد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی حکتندن مکروهه راجع ضمیر در بینی فارسی خرائیه
معناسنه در با حرف ظرف دست تولا یه که حرف تعلیل سوابق سابقه نک جمعیدر نعمته اضافتی
صفتنک موصوفنه اضافتیدر اصلنده نعم سوابق در دواری فعل مضارع مفرد مخاطب لغتنده
طوتارسن دیمکلر اما استعمالده وارلقدن کنایتدر ایادی ایادی نک جمعی ایدی بریک جمعی
حاصلی منتهای جموعدر منته اضافتی لامیه در محصول ترکیب پادشاهه خواجه نک حق نشناسلغی
سیرتی و وفادارلغی طریقی مقبول و مطبوع کلدی یعنی بکندی و انعاف ایلدی خواجه یه نعمت
وخلعت تعقبلدی و اندن عذر دیلدی که خطا ایلدم و سنی بیکناه [illegible] حق مره انجندم خواجه
ایدر ای پادشاه بنم کز بو خصوصده سنک کنا هکز بلمم و بو حالتده سندن کناه اکلمم
حاصلی بوکن سنک کنا هکز یوقدر بلکه خدانک تقدیری بویله ایدیکه بو بنم یه مکروه ایرشه
یعنی باستمه [illegible] بسبق بو مصیبت و بلا سنک الکدن اولموم اولمدر زیرا بو بنم تک اوزرنده
نیچه نعم سوابقک و انعامات متواترک وار منته لایق و منسزا او [illegible] ایادی و مراحم تانک
وار حاصلی قنت تمت نعمتنک کورمشم پس بز ذلتنک و تحقیرک بکا چوق کورنمز و حکما و عقلا
دیمشلردر مثنوی: گر گزندت رسد ز خلق مرنج ∗ که نه راحت رسد ز خلق نه رنج ∗
گزند کاف عجمک ضمی و زانک فتحیله ضرر معناسنه اسمار [illegible] رانک و سینک فتحیله فعل مضارع
مفرد غائب ز خلق رسد و مرنجه متعلق اولموم تابلدر و لکل وجه که حرف تعلیل نه حرف نفی
معناده رسد مقیددر رنج رانک فتحی و سکونی [illegible] در زحمت و مشقت معناسنه محصول بیت
اگر سکا خلقدن ضرر و زیان ایرشورسه و یا اگر سکا ضرر ایرشورسه خلقدن انجنمه
زیرا خلقدن کیمسه یه نه راحت ایرشور و نه زحمت و مشقت بلکه حب خدا و [illegible] که بیت
بیوررر: از خدا دان خلاف دشمن و دوست ∗ که دل هر دو در تصرف اوست ∗
دان فعل امر مفرد مخاطبدر دانیدن دانستن [illegible] دیمکلر خلاف دشمن
مصدرک فاعلنه اضافتیدر دوست دشمنه معطوف در و خلاف مفاعله بابندن مصدر
ثانیدر دوستک و دشمنک سنکله مخالفتی زیرا بعض موردده کشینک دوستلری کندیه
مخالفت ایدر [illegible] معنا بویله اوله دوست و دشمن سنک خصوصکده متفق اولازلر
یعنی دوست صداقت و دشمن عداوت اوزره اولدقلرینی خدادن بل زید و عمرودن
بلمه علی کل حال دوستده وفا و عبارتنی مضاف تعابیر ایلکه احتیاج یوق که حرف تعلیل
دل هر دو لامیه در پای بطنیله تصرف اوست مصدرک فاعلنه اضافتیدر محصول بیت دوستک

ودشمنک

و دشمنک مخالفتی خدادن بل یعنی سکا دوست محب صادق و دشمنی عدو و مخالف ایلین
خدادر زیرا انلرک بله کوکللری خدانک حکمنده و تصرفنده در یعنی جمیع امور ظاهرا و باطنا
خدانک النده در دیلدوکی کبی تصرف ایدر ∗ گرچه تیر از کمان همی گذرد ∗ از کماندار بیند اهل خرد ∗
همی حرف تاکید [illegible] فعل مضارع مفرد غائب بونده چیقار کیدر دیمکلر کماندار وصف
ترکیبیدر یایی طوتوجی دیمکلر اما مراد تیرانداز در بیند فعل مضارع مفرد غائب کورر دیمک در
بینیدندن اهل خرد لامیه در محصول بیت اگرچه ظاهرا اوق یایدن چیقار کیدر اما اهل عقل
و بینش کماندار و تیراندازدن بلور یعنی ظاهرا یایدن چیقار اما حقیقتده تیری آتان تیر
انداز در و کمان اراده [illegible] واسطه و التدر ایجی افعال عباد ده بویله در ظاهرا فعل زید و
عمرودن صادر اولور اما اول فعلی انلردن اصدار ایدن خالق اشیا در که افعال عباده [illegible]
خلق ایدن اولدر و زید و عمرو اراده آلت ملاحظه در انجق حکایه یکی از ملوک عرب
متعلقان دیوانرا فرمود که مرسوم فلانرا چندانکه هست مضاعف کنید که ملازم درگاه
و مترصد فرمان و سایر خدمتکاران بلهو و لعب مشغول اند و در ادای خدمت متهاون
صاحب دلی بشنید و گفت علو درجات بندگان بدرگاه حق جل و علا همین مثال
دارد متعلقان دیوان اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر و ارادت مفعول که حرف بیان
مرسوم بونده وظیفه دیمکلر فلان الفاظ کنایه دندر فلان بنده دیمکلر مضاعف اسم
مفعولدر مفاعله بابندن ایکی اوز قات دیمکلر که حرف تعلیل ملازم درگاه اسم فاعلک مفعولنه
اضافتیدر مترصد فرمان بویله در سایر خدمتکاران [illegible] سایر بونده باقی دیمکلر لهو لامک
فتحیله و سکون هایله اوین معناسنه در لعب لامک فتحی و عینک کسریله مرادف لهو در ادای
خدمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر خدمتی ادا ایلکده دیمکلر متهاون اسم فاعلدر سست
معناسنه درجات درجه نک جمعیدر بوکسک یره چقمغه بصقماقلره دیرلر نته که الحق مره
اینمکه درکات دیرلر که انک جمعیدر بندگان اضافت لامیه در محصول ترکیب عرب پادشا
هلرندن برسی دیوانه متعلق اولان ارکان و اعیانه امر ایلدیکه فلان قولک وظیفه
نه قدر ایسه بر او [illegible] ایلک زیرا دائما [illegible] حضرت و ملازمت دیوانمزه
مداومت و مواظبت ایلر و هر نه یوزدن که امر [illegible] اوزره اولورسه احسن وجهله مرتبه
کتورب ادای خدمت ایلکه ناظر و حاضر و مترصددر و باقی خدمتکارلر لهو و لعب و هوای
نفسانیه مشغول لردر و ادای خدمتده کاهل و سست یعنی تهاون و تکاسل اوزره دیرلر
اهل دل اولیادن برسی پادشاهک بو کلامنی استماع ایدوب دیدی الله تعالی قوللرینک
درگاه حقده علو درجاتی و رفعت و مقامات بوکه مانند در یعنی عبادت و طاعته ملازم
اولنلرک مراتبی رفیع و پایه لری منیع در و اهمال و تقصیر اوزره اولانلرک اشلری خدانک

لطفنه قالمشدر ﴿ يغفر لمن يشاء ويعذب من يشاء والله على كل شيء قدير ﴾ نظم دو با مداد
كر آيد بخدمت شاه * سوم هر آينه در وی كند لطف نگاه * بامداد ايرته ديمكدر يعنى ايكى صباح
كسى ياحرف وحدت يا حرف صله خدمت شاه لاميه در سوم سينك كسرى وواوك ضميله او
ديمكدر نته كه يا بارده بيان اولديغى هر آينه البته ديمكدر بو لفظلر در حرف صله در يا معناسنه
دى ضمير غايب كسى يه راجعدر كندك ناعل تخفيف شاهه راجع ضميردر يا حرف مصاحبت
لطف مصدردر ملايمت معناسنه نگاه نظر ديمكدر كندك مفعول صريحى ودر وی بو لطف غير
صريحى محصول بيت ايكى صباح اگر بر كمسه پادشاه خدمتنه كلسه و مرتبه ملازمت و مدا
بولسه اوچنجى صباح او كمسه يه بهر حال لطف و شفقتله نظر والتفات ايدر * اميد هست
پرستندگان مخلص را * كه نا اميد نگردند ز آستان اله * اميد مبتدا و هست خبر پرستند
اسم فاعلدر عابد معناسنه و كاف عجم هاى رسميدن بدلدر والف ونون ادات جمع مخلصه
اضافتى بيانيه در و را ادات تخصيص مصراع اول مصراع ثانيه يه مربوطدر كه حرف بيان
نا اميد مايوس مبتدا نگردند خبرى فعل نفى استقبال جمع غايب لفظ مشتركدر اولمق ودونمك
بيننده گرديدندن مشتق كاف عجميله زاى مفرده ازدر مخففدر نگردند متعلق آستان
اله لاميه در محصول بيت خالص و مخلص عابدلره اهلردك اميدواردر يا مغا بوله
اوله خالص و مخلص عابدلر ايچون اميدواردر يعنى اميددر كه درگاه كبرياده محروم و ناا
و خايب و خاسر اولميه لر و بارجوع و عودت ايلميه لر بلكه منظور عنايت حقه مظهر دوشوب
منظور خدا اوله لر حاصل دنيا پادشاهلرنه ملازمت ايدنلر احساننه اميدوار اولنجه
پس جناب حقه خلوص قلب ايله عبادت و طاعت ايدنلر اميدوار اولملرى اوجب و اولادر
بو ايكى بيتى رباعى ديوب زنلر اسلوب شعردن عجب بى بهره ايمشلر نكر ذو عودت و رجوعه
تخصيص ايدنلر تقصير ايلمشلر * مثنوى * مهترى در قبول فرمانست * ترك فرمان دليل حرمانست
مهتر اولو يه ديرلر و تر ادات تفضيلدر اولو رق ديمكدر و يا حرف مصدر قبول فرمان مصدرك
مفعولنه اضافتيلدر ترك فرمان كذا مصدرك مفعولنه اضافتيدر دليل حرمان اسم فاعلك مفعولنه
اضافتيدر مهترى مبتدا و مابعدى خبرى و ترك فرمان مبتدا و دليل حرمان خبرى محصول بيت
اولولق و دولت و سعادت بيورق قبول ايلمكدر يعنى امره امتثال ايدوب عبوديت
شرطينى برينه كتورمكدر اما بيورغى ترك ايلمك يعنى امره اطاعت ايلميوب ترك فرمان
دليل حرمان و نشان و خرانزه سبب خذلاندر * هر كه سيماى راستان دارد * گر خدمت
بر آستان دارد * هر كه هر كس كه تقديريدر سيما سينك كسريله علامت و نشان معناسنه در
راستانه اضافتى لاميه در طوغريلر سيماسى ديمكدر دارد طوتار ديمكدر تعدد كناية درنته كه
مكرر بيان اولندى سر خدمت بيانيه بر حرف استعلا آستان واستانه اشكدر محصول بيت

هر كمسه نكه

هر كمسه نكه مستقيم و سعادتمندلك نشانى اوله يعنى دائما استقامت طريقى اوزره اوله حاصلى
دوغريلق نشانى اولان كمسه سر خدمتى افندى سنك آستانى اوزره اولور طوغريلر ديمكدر مراد افندينك
خدمتنده اولورلر ايمدى ديمكدر * حكايه * ظالمى را حكايت كنند كه هيزم درويشان خريدى
بحيف و توانگران دادى بطرح صاحب دلى براو گذشت و گفت * ظالمى يا حرف وحدت
و را ادات مفعول كه حرف بيان هيزم هانك كسريله و زانك ضميله و ميم هانك كسريله ديمك
فتحيله اودونه ديرلر عربجه حطب ديرلر درويشانه اضافتى لاميه در خريدى يا حرف حكايه صاتون
الوردى ديمكدر هيزم مفعول صريحى بحيف غير صريحى حيف بو محلده ظلم معناسنه در توانگر بايان كو
ديمكدر يعنى غنى والف ونون ادات جمع و را ادات مفعول دادينك مقدم مفعولى و بطرح غير صريحى
دادينك يا سى حرف حكايه در و طرح ان مراد صاتقدر او براو تقديريدر محصول تركيب بر ظالمى
حكايت ايدرلر كه فقرانك اودوننى كوجله او جوز بها ايله صاتون الوردى و اغنيايه جبر له
صاتقين طريقيله صتردى حاصلى فقرايه و اغنيايه ظلم ايدردى زيرا انلردن اوجوز الوردى
و بونلره بهالى صاتردى بر صاحب دل بركون يانندن گچدى و ديدى * بيت * مارى توكه هر كرا
بينى بزنى * يا بوم كه هر كجا نشينى بكنى * مار رتو اجباره و انشايه تحقق وارسى برينه قصر
ايدنلر تقصير ايلمشلر مارى ياسى حرف حكايه در حرف وحدت ديين اصابت ايلمشلر كه حرف
تعليل و يا حرف بيان هر كه را هر كيمى ديمكدر بينى فعل مضارع مفرد مخاطبدر بينيدندن كورسن
ديمكدر بزنى فعل مضارع مفرد مخاطبدر زنيدندن اورسن ديمكدر يا حرف عطف و را و معناسنه
بوم باقيقوش ديديكلرى طيردر تقديرى يا بومى توكه سابق كبيدر هر كجا هر قنده ديمكدر نشينى
فعل مضارع مخاطبدر نشينيدندن اوتورسن بكنى فعل مضارع مفرد مخاطب در كنيدندن كه
حرف مشتركدر قومق و قوپارمق و يولمق بنيلنده بو محلده تخريب مراد كنايتدر حاصلى كاف عربى
فتحيله و نونك كسريله دركنيدندن مشتق و دونيلر احوالدر اشتقاقلرنى انگاه ذكر ايلمشلر
محصول بيت سن يلان سن و ياسن يلان ميسن كه هر كيمى كوررسن صوقارسن و يا بايقوش
و يا بايقوش ميسن كه هر قنده يرده اوتورسن يعنى هر قنده قونورسن خراب ايدرسن ايكى
مصراعك تقديرنده ادات تشبيه ايراد ايدوب وجه ايلمشلر * قطعه * زورت ار پيش
ميرود با ما * با خداوند غيب دان نرود * زور زانك ضميله قوت معناسنه در و ت ضمير خطاب
پيش يانك عربيك كسريله ارتوق ديمكدر زياده معناسنه ميرود فعل مضارع مفرد غايب لفظ مشتركدر
كتمك و واقع اولمق بيننده يا حرف صله ما بز ديمكدر بخن معناسنه باكنه حرف صله در خداوند غيب
دان بيانيه در غيب دان تركيبدر عالم الغيب معناسنه نرود فعل نفى استقبال مفرد غايب كتمز
و واقع اولمز ديمكدر استدراك اوزره محصول بيت اگر زورك يعنى قوتك هر كه بره زياده
واقع اولوب يجا جزا ايدرسه يعنى غرض قياس ابع لم كم امرك و حاكك و ظالمك و حيفك برم

جنجى

وشنوع

ميد

رومتشارح جبعا

رد سرورى وشمعى كه كافى

جلى

رد سرورى وابنا سيدى على و شمعى كه كافى

رد سرورى

رد سرورى وابنا سيدى على كه كافى

سن

رد كافى

اوستمزه وحقورده نافذه جار ایدر اوبرده بالضروره تحمل ایدوب دفع ومنعنه قادر دکلدر لیکن
عالم الغیب اولان خدا اوبن امرک جاری وحلمک نافذه جور وظلمک ساری ومتجاوز
دکلدر البته غیر جمع بو ظلمه وبو تعدیه تحمل ایلمز بر کون اینی اخذ ایدر * روز منفور بکوم بر اهل
زمین * تا دعای بر آسمان نرود * روز منفور ادات تشبیه زور نه دیمکدر و تا حرف مصدر در
نکن فعل نهی مفرد مخاطب ایلمه دیمکدر بر حرف صله اهل زمین لامیه تا حرف تعلیل دعای
یا حرف تنکیر وابهام بر حرف صله آسمان سینک سکونیله فلک معناسنه در نرود کتمیه دواتیچ اولیه
دیمکدر محصول بیت اهل زمینه یعنی یر یوزنده اولنلره قوت قاهره اظهار ایدوب ظالملق
وجفاکارلق ایلمه تاکم آسمانه دعا کتمیه یعنی سکا برکمسه بد دعا ایلمیه زیرا مظلومک بد دعاسی
ظالمه البته تأثیر ایدر ودعای یاسی حرف وحدت طوتانلر نزت معنادن آکاه دکلدر ایمش
ظالم ازین سخن برنجید و روی ازو در هم کشید و برو التفاتی نکرد اخذته العزة بالاثم *
ازین سخنده مراد ابیات مذکوره در بر حرف صله واو ضمیری صاحب دله راجعدر التفاتی
یا حرف تنکیر اخذته فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه وضمیر غائب مفعول صریحی اخنس بن
شریف نام منافقه راجعدر والعزة لفظا مرفوع فاعلیدر اخذتک فاعل معناسنه جوقلر والاثم
همزه وسکون ثانی ... گناه معناسنه در ... معناسنه در عزت تکبر وغیرت
جاهلیه معناسنه در مذکور اخنس منافقیدن بر دطانلو شخص ایدی هر بار که حضرت
محمد صلی الله علیه وسلمه ملاقی اولسه مسلمانم وسنی سورم دیو دعوا ایدردی لیکن بر خوردر
منافق ایدی جوق فسادلر ایدردی حتی بعض مسلمینک اکینن تیماردی وجوق
زیانلر ایدردی بس الله دن قورق بو یله ایتمه دینلدکده غرور وتکبر اتدی گناه اوزره طوتاردی
یعنی اسناد وفسادی ارتق ایدردی ایت کریمه نک حقیقتیله فحواسنه مطلع اولمق
استین تفسیرلره مراجعت ایلسون حوصله لی لیلانک عرضانی طوتم گناهی سببیله
دیمک عندی سویلیوب خطا ایلمش محصول ترکیب صاحب دلک مذکور کلماتندن ظالم
بحضور اولدی و اندن اعراض کوستروب یوزین یوزتاردی یعنی عبوس الوجه اولدی
والکا هیچ التفات ایلمدی زیاده تکبر وغرور ایتدی * تا بشنید که آتش مطبخ در انبار هیزمش
افتاد و سایر املاکش بسوخت و از بستر نرم بر خاکستر گرم نشاندند * تا انتهای
غایت بیجوندر الی معناسنه شنید یا حرف وحدت آتش مبتدا مطبخ اسم مکان فتح با بیدن بیک
بشمره جك یر دیمکدر در حرف صله در با معناسنه انبار معروف هیزمه اضافتی لامیه در
شنیدن ظالمه راجعدر سایر بوندن جمیع معناسنه در باقی معناسنه تحقیق وار املاک اضافتی
اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر املاک ملکک جمعیدر میمک کسریله ولامک سکونیله تا حرف
تاکید وسوخت فعل ماضی مفرد غائب لازمله متعدی بیننده مشترکدر بوندن ایکیسنده ده

تحمل وار

رد سروری و شمعی و کافی

رد شمعی

تحمل وار لیکن افتاده ونشاندند نسبت اولونور تأمل بستر بای عجمک کسریله وسکون سینله دوشک
دیمکدر نرمه اضافتی بیانیه در خاکستر کاف عربک کسری وسکون سینله کول لازکیجه دعا دیرلر آنک
فتحیله کرمه اضافتی بیانیه در وشاندند ظالمه راجعدر نشاندند فعل ماضی مفرد غائب اوچ معنک
فاعلری تحتنه مستکن ظالمه راجعدر محصول ترکیب ظالم مذکور خلقله بو معامله ایدردی
و بر کیجه دک که مطبخندن آتش ادودون انبارنه دوشدی وجمیع املاکنه یایلوب دونیدن
غیری املاکنه بله یاقدی و یاندردی وقتی یومشق دوشکدن اولسیجی کوله اوتورتدی یعنی
عزتدن وحضوردن ذلت وهوانه دوشدی حاصلی اسباب واملاک یانغله خوار
وحقیر اولدی سایری بوندن بقیه معناسنه اخذ ایلین سروریه تقلید ایلمش لیکن فیه ما فیه
اتفاقا همان صاحب دل بر وی بکذشت شنیدش که با یاران همی گفت ندانم که این
آتش از کجا در سرای من افتاد و گفت از دود دل درویشان * بو کتابک هر برده که
صاحب دل عبارتی که مذکور در حضرت شیخ کندی مراد در دیرلر والعلم عند الله تعالی محصول ترکیب
اتفاقا همان مذکور صاحب دل یانیدن کچدی یعنی اولدنی اوغرادی ایشتدی که ظالم یارانینه
سویلردی بلمزم که بو آتش بنم سرایمه قنده دوشدی وبو مصیبت بکانره دن کلدی
صاحب دل جوابنده دیدی بو آتش سنک سرایکه فقرانک دود دلندن دوشدی یعنی
فقرایه ایلدکک ظلم وجفا سببیله بو مصیبته اوغرادک والنک بد دعاسی واهی سوزناکی
ایله خانمانک یانوب بی نام ونشان اولدی تا شی بوندن واقع اولان بکذشته مربوط
ومتعلقدر دیبن ومم ایلمش تأمل قطعه حذر کن ز دود درونهای ریش * که ریش
درون عاقبت سر کند * حذر کن حانک وزانک فتحه کسریله صاقن دیمکدر دود درونها
اضافتی لامیه درونه ریشه اضافتی بیانیه در بوندن ریش یاره لی دیمکدر مجروح معناسنه
که حرف تعلیل ریش درون لامیه در درونکن بوندن قلب مراد در یاره لی یورک مجروح
دل سر کند باشن ایلر یعنی تأثیر ایدر دیمکدر محصول بیت مجروح کوکللر تتوننده حذر ایله
یعنی شکسته خاطرلر آهندن وبد دعاسندن احتراز ایله حاصلی کمسه نک بد دعاسن
المه زیرا عاقبت ریش دل اوج ویرر یعنی منده اثرین اظهار ایدر حاصلی سنی مجروح
و پریشان ایدر درونها ریشک تقدیری ریش درونها در ریش تقدیره خلل
ویرمش درونها ریش وصف ترکیبیدر دیین ترکیب اضافیله وصف ترکیبی فرق
ایتمزمش بعض بعضینک کلامنی نقل ایلدکدن صکره بو تکلیفات ارتکاب اصل معنایه
عدم اطلاعدن ناشیدر دیمش قیاس بو تکلیفاته دیمک ایدی نته که جو هر ارتکاب
الذنوب انتها بیورمش ذنوبه کلک دیمکدر ذنوبی قلک دیمک دکلدر زعم بعض
شراح سر کند معناسنی ریش درون عاقبت او مذکور وانک ادکلمی موذیک هلاک

رد کافی

رد شمعی

رد با سیدی علی

رد سروری

اولمسیله اولور دیمش کم توجیه دکل اکثر استعمالرینه مطابق اولسه * بهم برآمدن ناتوانی ده
که آهی جهانی بهم برکند * بهم برآمدن قرشمق ایلمه دیمکدر یعنی بحضور و پریشان ایلمه ده
یا حرف وحدت که حرف تعلیل آهی یا حرف وحدت و جهانی یا حرف تنکیر برکند قرشدرمش
ایدر یعنی زیر و زبر ایدر محصول بیت ما دامکه قادرسن بر کوکلی پریشان و بحضور و رنجیده ایلمه
یعنی کوکل یقمه زیرا مظلومک بر آهی جهانی بری برینه اورر یعنی عالمی خراب ایدر حکایه
بر تاج کیخسرو را نوشته بود کیخسرو کیا و سالک * ای سبیل التفصیل شاهها مرده مسطور و مذکور
نوشته بود یازلمشیدی یازیلمش بو قطعه در قطعه * چه سالهای فراوان و عمرهای دراز *
که خلق بر سر ما بر زمین بخواهد رفت * چه بونک کبی یرلرده مبالغه افاده ایدر نته که خواجه
حافظ خون افتاد در دلها بسی یعنی مبالغه خون دیمکدر سالها فراوان بیانیه در
فراوان چوق دیمکدر عمرهای دراز ده بویله در عمر بونک کبی یرلرده زمان و مدت معناسنه
تضمین قلنور که حرف بیان خلق مبتدا بر حرف استعلا سر ما لامیه بر حرف استعلا زمین یر در
ارض معناسنه بخواهد فعل مضارع مفرد غائب رفت بونده رفتن معناسنه در زیرا مضارعه
مقارندر بر سر ما و بر زمین بخواهد رفته متعلق در و جمله فعلیه خبر مبتدا در محصول بیت نه چوق
ییللر و نه اوزون مدتلر و زمانلر که خلق عالم بریوزنده بزم باشمز اوزره یوروب کیده کرک
یعنی بز اولوب و مقبره مزی پایمال ایدوب کیده کرک بونده چه جدار معناسنه در دنیا فانی رسم
جدار بلمز بر بنا * چنانکه دست بدست آمدست ملک بما * بدستهای دگر همچنین بخواهد
رفت * چنان انجلاین دیمکدر که حرف بیان دست بدست الدن اله دیمکدر بحکه ید ابید
دیمکدر آمدست اصلنده آمده است ایدی حذف ایدلمله آمدست اولدی ضرورت وزن ایچون
ملک میمک ضمیله مملکت و سلطنت معناسنه در بما با حرف صله آمده استک فاعلی و بما مفعولی
دستهای با حرف صله و دستهای دگر بیانیه و یا لامیه ایکی اعتبار له غیرن الکره و یا غیرنیک الرینه
همچنین بو بجلاین دیمکدر بخواهد رفت کته زیاده دیمکدر محصول بیت مملکت و سلطنت
نیجه که الدن اله بزه کلدی یعنی ملوک سالفه و سلاطین ماضیه دن نیجه که سلطنت بزه
انتقال ایدوب کلمشدر غیریلر الرینه بو بجلاین کته کرک یعنی دولت کیمسه یه باقی دکل
و الا بو زمان پادشاهلری دولت و سلطنتی قندن بولورلردی مقصود بو قطعه دن بودر که
ممالک زیاده فنالیشه و عادم بقالیشه ملاحظه ایدوب کیمسه راغب و دنیانک مال و ملکنه طالب
اولمیه حکایه * یکی بر صنعت گشتی بسر آمده بود و سیصد و شصت نیاز خود درین علم دانستی
و هنرلر بنوعی گشتی گرفتی صنعت گشتی بیانیه گشتی یای اصلیه ایله کورش معناسنه در بسر
آمده حد و غایه کلمش یعنی سرآمد و بی نظیر اولمشیدی سیصد اوچ یوز دیمکدر و او حرف عطف
شصت التمش دیمکدر سیصد ده لفظ نیاز فاعو بیانیه نیاز ترکیب تخیله اول صنعتک هر برادیننه

نبود برلر

نبود برلر تا خود مراد معتبر و مقبول دیمکدر درین علم یعنی درین صنعت دیمکدر دانستی حکایت
حال ماضی در بلوردی دیمکدر یا حرف مصاحبت نوعی یا حرف وحدت گشتی کورش گرفتی یا حرف
حکایه طوتاردی دیمکدر محصول ترکیب بر کیسه کورش صنعتنده حد و غایه ایرشمشیدی یعنی اول فنده ماهر
و سرآمد و بی نظیر اولمشیدی اوچ یوز التمش مقبول و معتبر اویون بلوردی بو صنعتده هر کون
بر اویون ایله کورش طوتاردی حاصلی هر سنه ده هر کون کورش طوتاردی و بر کون کوستردکی
فنی بر کون کوسترمکه قادر و هر کورش طوتدوغنده برغیری هنر عرض ایلمکه مالک ایدی دیمکدر
* مگر گوشهٔ خاطرش با جمال یکی از شاگردان میلی داشت سیصد و پنجاه و نه بندش درآموخت
مگر یک بند که در تعلیم آن دفع انداختی * مگر بونک کبی یرلرده کلانه و اتفاق معناسنه در گوشه لفظی
بو جهتلر ایا بونک کبی یرلرده ممان خاطر کندی مراد درر اضافت بیانیه ظرفیه یا حرف صله
جمال یکی لامیه از حرف بیان شاگرد موصوف و الف و نون ادات جمع در میلی یا حرف تنکیر داشت
طوتدی یعنی آیلدی پنجاه یا برنجک فتحیله و سکون نونله اللی دیمکدر نه نونک ضمی و هاء اصلیه ایله
طوقز دیمکدر حاصلی اللی طوقز دیمکدر بندش ضمیری شاکرده راجعدر در حرف تاکید آموخت
فعل ماضی مفرد غائب لازمله متعدی بینده مشترکدر بونده متعدی و تعدادی فاعلی تحت اوستاده
راجع ضمیر در و مفعولی سیصد معطوفاتیله و نه تمییز عدد در مگر ادات استثنا یک بند مستثنا که حرف
رابط صفت در حرف ظرف تعلیم آن مصدر که مفعول له اضافتی در دفع مصدر در کیدرمک معناسنه
انداختی انداخت لفظنه اندر دیمکدر اما بونک کبی یرلرده ایلمک معناسنه تضمین اولنمشدر و یا حرف
حکایه در بعض نسخه ده تهاون کردی واقعدر یعنی اهمال ایدوب تکاسل ایلاردی دیمکدر محصول
ترکیب اتفاقا مذکور گشتی کیرک خاطری کوشه سی شاگردلردن برینک جمالنه میل طوتدی
یعنی مائل اولدی حاصلی محبت ایلدی و اکا تمییز و تعلیم و تربیتی غیرلردن زیاده اولدی
اوچ یوز اللی طوقز بندی بوندن اکا تعلیم ایلدی حاصلی بلدیکی فنوندن برینی اوکرتمدی
غیریلرینی جمیعا اوکرتدی یعنی بر بندک تعلیمنده اهمال کوستروب انی تعلیمی دفع ایلاردی و اوکر
حاصلی مراد بونی اوکرتمدی تعلیمی و بهانه کوستردی زیرا بلوردی باشنه کلجکی آموخت برینه
آموزانیدن یا زوب آموزانیدن متعدیدر و بیوب اما آموزیدن آموزیدن لازمدر آموختن
کی دنیلور دانستن لفظی اوکرتمک ایدر که غلط مشهوریه * پسر در صنعت و قوت بسر آمد
و کسی را با او امکان مقاومت نبود تا بجدی که پیش سلطان استاد را تفضیلی که بر منست
از روی بزرگی و حق تربیتست والا بقوت ازو کمتر نیستم و بصنعت با او برابرم * بسر آمد
مراد نه کورشده کرد در بسر آمد حد و غایه کلدی یعنی صنعتده و قوتده کماله ایرشوب سرآمد
اقرانی اولدی کسی یا حرف وحدت و را ادات تخصیص با حرف مصاحبت او ضمیر پیره راجعدر
امکان مقاومت مصدر که مفعول له اضافتی در مقاومت بونده قرشی طورمق یعنی بوندن بو که

کمه تیرشو قیوب طورشمردی تا آنتهای غایتیچون اریجاری یا حرف صله و یا حرف وحدت که حرف
بیان بیتش سلطان لامیه گفت پسر دیدی استاد را یا حرف تخصیص فضیلت زیاده لک
و یا حرف وحدت که حرف رابط صفت روی بزرگ لامیه وجه تربیت کنه بوله والا ادات
استثنا بقوت یا حرف ظرف و یا حرف مصاحبت ازوا ستاددن کمتر اکسکلک وازرق
بضعفت بقوت کی در یا حرف مصاحبت او استاده راجعدر محصول ترکیب پسر صنعت
و قونده حد و غایته ایرشدی یعنی تننده و زورده کامل و سرامد اولدی و هیچ برکمه نک انکله
مقابله و تیرشمه توانایی امکان و مجالی یوغیدی حاصلی فایق الاقران و غالب الامثال اولدی
برحالده که برگون پادشاه اوکنده دعوای مرد و تفرقی الفف ایدوب دیدی او ستادمک
نیم اوزریمه فضیلتی و رجحانی و مزیتی اولدوغی یوغیدر و استادم اولوب بکا فن کشتی
تعلیم ایلدکی جهتدندر حاصلی اوستدن حق تعلیمی اولدیغندر و الا توندن اندن اکسک
دکلم و صنعتده انکله برابرم یعنی بو فنده هنرده که اول بلورسه بنده بلورم و انکله طوتشمقه
قادرم • ملک راارین ترک ادب ازوی پسندیده نیامد نفرمود تا مصارعت کنند مقامی متسع
معین کردند ارکان دولت و اعیان حضرت حاضر شدند پسر چون مست درآمد بصدمتی که اگر
کوه آهنین بودی از جای برکندی استاد دانست که جوان ازو بقوت برترست بدان بند
غریب که ازوی نهان داشته بود با وی درآویخت جوان دفع آن ندانست استاد
بدو دست از زمین برداشت و بربالای سر برد و بر زمین زد غریو از خلق برخاست • ملک را
را ادات صله ترک ادب مصدرک مفعول له اضافتیدر ازوی یعنی پسردن پسندیده مفعول یا حرف
تعلیل مصارعت مفاعله بنادن مصدردر کورشمک معناسنه مقامی یا حرف وحدت متسع
اسم فاعلدر افتعال بنادن واسع دیمکدر یعنی کلشش بر معین بونده مصدر میمیدر تعیین
معناسنه چون ادات تشبیه بیرمست بیانیه یا حرف مصاحبت صدمت لغتده کوده ایله
وجهله برنسنه یه طقونمقدر اما بونده هیبت و جلاوت و عظمت مراددر یا حرف وحدت
که حرف رابط صفت کوه آهنین بیانیه دراهن دمر یا حرف نسبت دونون حرف
تاکید دمره منسوب یعنی دمردن طاغ برکندی برجوفت تاکید و کندی کاف عربی تحتیله و یای
حکایه ایله قوپاررردی دیمکدر تیغ غریب بیانیه که حرف رابط صفت نهان کزلو دیمکدر یا حرف
صله دری پیره راجعدر درآویخت یاپشدی دیمکدر نته که علام عجمی تحصه منع بدو دست درسکاه
کشته دراویخت دیدیکنده یاپشدی دیمکدر بونده ایله درقیاس بدو دستش ایدی
شین ضمیر ایله لیکن اکثر نسخه ده ضمیر یوقدر و افعلدر تقدیر دفع آن مصدرک مفعولنه اضافتیدر
جوان مبتدا ندانست خبری دفع آن مفعول محصول ترکیب پادشاه پسردن مذکور ترک
ادب مقبول و مطبوع کلمدی حاصلی او ستادی حقنده مذکور مدعاسنی بکنمدی پادشاه بیوردی

کورشدیلر

کورشدیلر یعنی امر ایلدی استاد و شاکرد کورشه طوتشه لر بر بیوک میدان و بر واسع مکان تعیین ایلدیلر
ارکان دولت و اعیان حضرت ملک حاضر اولوب کلدیلر اوغلان مست فیل کبی میدانه کردی
بر هیبتله که اکر دمردن طاغ اولسه یرندن قوپاررردی استاد بلدیکه جوان قوتده اندن اعلادر
اول بند غریبله و فن عجیبله که پسردن کزلردی یعنی آندن اول بندی نهان طوتاردی اوغلانه اول
بندایله یاپشدی جوان اول بندی دفع ایلمکی بلمدی و رفعنه مالک اولمدی استاد کیسر برایکی الیله
یردن قالدردی و باشی اوزرنه ایلتدی و یره اوردی خلقدن غریو و فریاد و فغان قالقدی
ملک فرمود تا استاد را خلعت و نعمت دادند و پسر را زجر و ملامت کرد که با پرورده
خویش دعوی مقاومت کردی و بسر نبردی گفت ای خداوند استاد بزور و قوت بر من دست
نیافت بلکه در علم کشتی دقیقه مانده بود که از من دریغ همی داشت امروز بدان دقیقه بر من
دست یافت استاد گفت از بهر چنین روز نگه می داشتم که حکما گفته اند دوست را چندان
قوت مده که اگر دشمنی کند تواند زجر بونده قاقمق وازارلمق معناسنه در با حرف مصاحبت پرورده
اسم فاعلدر تربیت معناسنه خویش اضافتی لامیه در دعوی مقاومت مصدرک مفعولنه اضافتیدر
بسر نبردی باشنه ایلتمدک بر من دست نیافت بنم اوزریمه غالب اولمدی دیمکدر دقیقه دن مراد
براوییوب و بر بنددر دریغ همی داشت اسیرکردی و قصقنوردی دیمکدر دوست را را ادات مفعول
چندان اولقدر دیمکدر مده که دوست مفعول اولدی و قوت مفعول ثانیسی که حرف بیان دشمنی یا حرف
مصدر تواند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده راجع ضمیردر محصول ترکیب پادشاه بیوردیکه
خلعت و نعمت ویردیلر و پسری زجر و ملامت ایلدیلر که استادکه دوکی نعمتکله دعوای مقاومت
و مقابله ایلدک و باشه چیقمدک و سوزکی اثباته قادر اولمدک دیو پسر دیدی ای خداوند استاد
زور له و قوتیله بکا غالب اولوب اوزریمه ال بولمدی بلکه علم کشتیده بر دقیقه قالمشیدی یعنی بوفنده
بر اویون قالمشیدی که همیشه انی بندن دریغ طوتاردی بکون اول دقیقه ایله بکا غالب اولدی
و ظفر بولدی استاد دیدی اول دقیقه بو بکلیت برکون ایچون صاقلردم که حکما و عقلا دیمشلردر که
دوستکه اولقدر قوت ویرمکه اکر دشمنلک ایلیه اولوب کفران نعمت مسلکنه سالک اولورسه
سکا ظفر بولمغه قادر اولمیه یعنی علاوته فرصت بولمیه قصد عداوت ایدرسه • نشنیدی که چه گفت
آنکه از پرورده خود جفا دیده • تتمه قول استاددر و کرا اشیدممشسین که نه دیدی اول کمسنه که
بسلمه سندن جفا و جور کوردی یعنی بسلمه سندن انجیندی نه دیدکنی اشتمدکمی یعنی بو قطعه نک
مخواسنی ایشتدکمی • قطعه • یا وفا خود نبود در عالم • یا مگر کس درین زمانه نکرد • یا حرف
ابتدای کلامده واقع اولان یا معناسنه در خود او ورسیله اسمه را ادات تاکید بنیندن مشترکدر
بو نوع ادات در اگرچه نکلفله کندی معناسنه اسم اولمقده قابلدر نبود اولمدی و توقندر معناسنه در
یا عطف مکر کانه معناسنه و ادات تاکید اولمق وجهی قابلدر و استثنا ایچون الا معناسنه اولمقده

دوسته

حرف

جائزدر که کسر مبتدا اکر فعل نفی ماضی مفرد غائب خبر مبتدا اودرین زمانه ظرف زمان محصول بیت
یا عالمده هرکز وفا یوقدر یعنی دنیاده وفا وحقیقت دیدکلری هیچ یوقدر وهرکز اولمامش حاصلی
برفردده وفا وحقیقت وجوده کلمامش اچو زمان سابقده ساده دکل وبونک زمانندده
وارایمش اما بوزمانده هیچ برکمسه یه اظهار وابراز ایلمدی حاصلی مهر ووفا وحقیقت یا دنیای
دنیه هرکز کلمامش ویا بر زمان وارایمش اما بوزمانده عنقا وکیمیا کبی موجود الاسم معدوم الجسددر
کس نیاموخت علم تیر از من ٭ که مرا عاقبت نشانه نکرد ٭ کس مبتدا ونیاموخت فعل نفی ماضی علم
تیر لامیه ومفعول صریحی نیاموخت دراز من غیر صریحی وجمله فعلیه خبر مبتدادر که حرف بیان
مرا نیمی دیمکدر نکرد که مفعول اول نشانه مفعول ثانیسی نکرد فعل نفی محصول بیت کمسه بندن
اوق علمی اوکرنمدی یعنی تیر اندازلق علمی تعلیم ایلدیکه عاقبت بنی نشان تیر ایلمدی یعنی
هرکیمه کم تیر اندازلق علمی تعلیم ایدر سم عاقبت بنی نشان تیر وهدف سهام ایلمک قصد ایلدی
بلکه ایلدی قصد سندن حصه یعنی هرکیمه کم برلطف وکرم واحسان ایلدم او بندن بکا شر وضرر
ایرشدی دیمکدرته که حضرت صلی الله علیه وسلم بویورمشدر من احسنت الیه بوندن کثیر الوقوع
حدیث شریف اولماز فتدبر حکایه درویشی مجرد در کوشهٔ صحرای نشسته بود پادشاهی
بروبکذشت درویش ازانجا که فراغ ملک قناعتست سر برنیاورد و التفات نکرد و پادشاه
ازانجا که سطوت سلطنت بهم برآمد وکفت این طائفهٔ خرقه پوشان برمثال حیوانند
درویشی یا حرف وحدت مجرد اسم مفعول در تفعیل یا بیدن کوشهٔ صحرا لامیه در حرف وحدت
پادشاهی یا حرف وحدت ازانجا اول مقام ومرتبه دن دیمکدر که حرف رابطه صفت
فراغ ملک لامیه وقناعته اضافتی بیانیه سر برنیاورد که مفعولی والتفات نکرد که مفعول
صریحی وغیر صریحی محذوف یا وتقدیر بدر که کنه سابق کبی سطوت سنک تیجی وکا نکه
سکونیله قهر وغلبه معناسنه مصدر در شهر یا بیدن سلطنته اضافتی لامیه در طائفه خرقه پوشان
بیانیه خرقه پوشن وصف ترکیبیدر خرقه کیجی معناسنه یعنی یامالی تعمان کیجی والف ونون ادات
جمع برمثال حیوانند اضافتی بیانیه محصول ترکیب بر درویش یعنی برسالک مجاهد بر کوشهٔ
صحراده خلقدن منقطع اولوب عزلت کزین وتنها نشین اولمشیدی اتفاقا درویش
اولدیغی مقامه بر پادشاه اوغرادی واول کوشه ده درویشی کوردی مکر درویش عالم
مراقبه یه وارمش ایمش پس درویش اول معتاددن فراغ کلدیکی ملک قناعتدر یعنی ملک قناعت
عالم وعالمیاندن فراغت بال ویردیکی جهتدن مراقبه دن باشنی قالدرمدی وپادشاهه
وتوابعنه هیچ التفات ایلمدی و پادشاه اول مقامده جهتدن که سلطنت قهر وغلبه سیدر
یعنی سلطنت قهر وغلبه سی جهتندن حاصلی پادشاه هلوع قهار لغی اولدیغی جهتندن
منقبض ومتحضور اولدی یعنی رنجیده خاطر اولدی ودیدی یعنی تاتیح اوله رق سویلدیکه

بو خرقه پوشلر

بو خرقه پوشلر طائفه سی یعنی صوفیون طائفه سی وعبا پوشلر زمره سی امثال حیواناندرکه مقادیر
ناسی بلمزلر وپادشاه وکدایی برابر کورلر ازانجای ازان سبب معناسنه اخذا یدلر لغة واصطلاحا
مخالف سویلمشلر ازآن مقام وازان جهت معناسنه ازان سبب ظن ایلمشلر وسطوت سلطنه
قوت سلطنته شرح ایلیان ضعیف سویلمشلر ٭ وزیر کفت پادشاه روی زمین برتوکذر
کرد چرا خدمت نکرد و شرط ادب بجای نیاوردی کفت بکو ملک را توقع خدمت از کسی
دارکه توقع نعمت از تو دارد ودیکر بدانکه ملوک از بهر پاس رعیتند نه رعایا از بهر طاعت
ملوک ٭ مذکور پادشاه بویله دیجک وزیر کلدی درویشه مجرد دیدی ای درویش پادشاه
روی زمین اضافتی لامیه لردر یعنی زیننک پادشاهی دیمکدر کذر اسم مصدر در کذریدن
اوغرامه معناسنه کرد تعلیله اوغرادی دیمکدر خدمت نکردی خدمتدن مراد بوندن تعظیمدر
نیچون تعظیم ایلمدک دیمکدر شرط ادب لامیه در بجای یا حرف صله وجار مجل معناسنه در نیاوردی
فعل نفی ماضی مفرد مخاطب کتورمدک دیمکدر کفت درویش وزیره دیدی بکو ملک را راحرف
مفعول ملکه سویله دیمکدر توقع تفعل بابندن مصدر در امید معناسنه خدمته اضافتی مصدرک مفعولنه در
کسی یا حرف وحدت دار فعل امر مفرد مخاطبدر داریدن طوت دیمکدر که حرف رابطه صفت
توقع نعمت توقع خدمت کبیدر اعرابده دارد فعل مضارع مفرد غائب طوتار دیمکدر واو حرف
عطف دیکر وجهی بدان درویش وزیره خطاب ایدوب دیر بلکه که حرف بیان بهر اداة
تعلیلدر لاجل معناسنه پاس اضافتی لامیه در پاس ابرتحلیله اسمدر حفظ معناسنه پاسیدن مشتق
تورومه معناسنه رعیته اضافتی مصدرک مفعولنه در ونون ودال ادات جمعدر ملوک اعتباریله
نه حرف نفی رعایا رانک تحلیه رعیتک جمعیدر معلوم اوله که قصه دن فعلیه وزنی اوزره کلوب
اسم فعلا وزنی اوزره جمع اولور مثلا قضیة وحقرة وتنیة جملری قضایا وهدایا وثنایا کلور
خاتمه نتیجه اسرلیه تقدیر طاعت ملوک مصدرک مفعولنه اضافتیدر محصول ترکیب وزیر پادشاه هلاک
مذکور مصاحبه ایشیدنجه دیدی ای درویش بریوزینک پادشاهی سنک اوستکه اوغرادی
نیچون تعظیم ایدوب خدمت ایلمدک وشرط ادبی برینه کتورمدک درویش وزیره دیدی
پادشاهه سویله دوری اکر پادشاه خدمت امیدینی برکمسه دن طوت که اول سندن
نعمت امیدینی طوتردخی امروز بر بلکه پادشاهلر رعیتی حفظ وصیانت ایچوندر رعایا سلاطینه
خدمت ایچون دکلدر قطعه پادشه پاسبان درویشست ٭ کرچه نعمت بفر دولت
اوست ٭ پادشه مبتدا پاسبان پاین ادات فاعلدرحی معناسنه قورجی ودیمکدر حافظ معناسنه
درویشه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر وخبر مبتدادر نعمت مبتدادر یا حرف مصاحبت
سببیه متضمن خبر بوبله قوت معناسنه دروتشدید ضرورت وزن ایچوندر دولته اضافتی
لامیه در دولت لفظیله تو بویله دروخبر ما بعدیله خبر مبتدادر محصول بیت پادشاه درویشک

یعنی فقرا و رعایانک پاسبانیدر یعنی ظلمه نک شرندن حافظ و حامیدر اگرچه نعمت و حضور فقرا و رعایا
پادشاهلک دولتی قوتیله در یعنی سایهٔ حمایتنده آسوده حال و مرفه البال گچنورلر ° گوسفند
از برای چوپان نیست ° بلکه چوپان برای خدمت اوست ° گوسفند کاف عجمک ضمی و واو
و سیننک سکونی و فانک فتحیله قیونه دیرلر عربجه غنم دیرلر غین و نونک فتحه لریله یا برنیه بابلیه
لغتدر برای بای اصلیه ایله ادات تعلیل و تخصیصدر چوپان جیم و بای عجمیله معروف گوسفند
مبتدا برای چوپان لامیه و نیست خبر مبتدا بل حرف اضراب که حرف بیان چوپان مبتدا برای
خدمت اوست لامیه لر و خبر مبتدا محصول بیت بیت اوتمه توضیح و تنویر ایدوب بیورر
قیون چوبانه خدمت ایچون دکلدر بلکه چوبان قیونه خدمتیچون در نهایتی سوء دیله و بیا غیبله
منقطع اولور یعنی اکله قایم لنور قطعه اخوی یکی امروز کامران بینی ° دیگری را دل
از مجاهده ریش ° یکی تقدیری یکی را در دیگری افرنیه سیله بیننک مفعول اولیدر امروز ظرف
زمان کامران وصف ترکیبیدر انیلدن سوریجی دیگلدر مفعول ثانیدر بینی فعل مضارع مفرد
مخاطبدر گورورسن دیگلدر دیگری یا حرف وحدت و ادات مفعولدر مقدار بیننک مفعول اولی
و دل مفعول ثانیسی از مجاهده مفعول غیرصریحی و ریش صریحی محصول بیت دنیاده برشخصی
برگون کامران و کامبین گوررسن یعنی عیش و عشرت و ذوق و صفاده بر مراد و خوش
و خوش حال و مسرور و مرفه البال گوررسن و بر غیریسنی و یا غیرسیننک یورکنی مجاهده دن و درد
و الملرن محزون گوررسن یعنی دنیانک حالی بویله در کیمی نازو نعمتده و کیمی هوان و زلتده در
روز کی چند باش تا بخورد ° خاک مغز سر خیال اندیش ° روزکی کاف حرف تصغیر و یا حرف
وحدت چند نیچه دیمکدر باش فعل امر مفرد مخاطب صبر ایله دیمکدر تا حرف تعلیل و یا حرف غایت
بخورد فعل مضارع مفرد غائب تاکه یه خاک فاعل مغز مینی و اینک سره اضافتی لامیه در
و خیال اندیش لامیه و یا بیانیه ایکی اعتبار له خیال اندیش وصف ترکیبیدر اندیشیدندن
محصول بیت برنیچه گون حکز صبر ایله تاکه طبراق خیال اندیشک یا شیننک بینی سنی یه
و یا خیال اندیش باشنک بینیسنی یه یعنی برنچه گون چورییوب طبراق اولنجه صبر ایله ° فرق
شاهی و بندگی برخاست ° چون قضای نوشته آمد پیش ° فرق سنامی مصدرکز قاعلنه
اضافتیدر بنده کی معطوف در شاهیه برخاست فالقدی و رفع اولدی چون ادات تعلیل
قضا حکم ازلی نوشته اضافتی بیانیه در پیش بوینه اوکی دیمکدر محصول بیت پادشاهلق
و بنده لک فرقی فالقدی یعنی ارالرنده تمیز و تشخیص قالمدی چونکه حلالنک قضای نوشته سی
اوکلرینه گلدی یعنی ایکیسینک موت مقدری گلمکله یا ینلرنده تفاوت و تغایر قالمیوب برابر
اولدیلر ° از کسی خاک مرده باز کنند ° نشناسد توانگر از درویش ° کسی یا حرف وحدت
خاک مرده لامیه در مجاز خاک مرده دن مراد قبر در باز کنند کافک فتحیله اولنجه تمره دیمکدر

پس باز

پس باز تاکید ایچون کلمش اولور و کافک ضمیله اولنجه مجموع مرکب اچه دیمک اولور نشناسد
فعل نفی استقبالدر کلمازو تشخیص ایلمز دیمکدر توانگر مفعول صریحی و از درویش غیرصریحی محصول
بیت اگر بر کیمسه مرده نک مقبره سنی اچه یعنی قاربه غنی فقیردن تشخیص و تمییز ایلمز
یعنی طبراغه گیردکدن صکره ایکیسینک اراسنی یعنی مابینلرنده فارق اولان مقبره نک پسیله
کفنلر در که پادشاهلک و بعض اغنیانک مقبره سی طاشیله و یا کره ملولیه و یا کبر حلیه یا برلر
و اوستنه اینجه کفنلر صررلر اما درویشک بو حاللری اولمز لیکن لاشه لری برابر اولور بعض
نسخه ده بابه ار خاک مرده باز کنند نشناسند توانگر از درویش جمع صیغه کریله باز کنند
فعلنی ضمه یه تخصیص ایلین اوج جهتدن خطا ایلمش ضمه یه تخصیصی و کردندن
اشتقاقندن و فتح کافی ترجیح ایلینه دخل ایلمیه سندن کند کاف عربک فتحیله کنلندن
فعل مضارع مفرد ور دیمک حکم اشتقاقدن خطا ایلمش زیرا کند کاف عربینک فتحیله کنیدندن
مشتقدر نته که سابقا قاعده اشتقاق بیان اولمشیدی بازکنلک معناسی کاف عربینک
ضمیله اولدیغی تقدیرجه اچه یعنی کشف ایلیه دیمکدر کیرو ایلیه دیمن حق اراپه قالک و کل
ایمش ° ملک را گفتار درویش استوار آمد گفت از من چیزی بخواه گفت آن میخواهم
که دیگر زحمت من ندهی گفت مرا نپندی بده گفت ° گفتار اتوبلک کلام معناسنه در استوار خبر نک
ضمی و سیننک سکونی و تانک ضمیله محکم دیمکدر زحمت من مصدرک مفعولنه اضافتیدر ندهی فعل
نفی استقبال مفرد مخاطب محصول ترکیب پادشاهه درویشک کلامی محکم کلدی یعنی موثر
کلدی و درویشه دیدی بندن بر نسنه استه درویش دیدی انی استرم که دخی بکا زحمت
ویرمیه سین پادشاه دیدی بکا بر نصیحت ویر درویش دیدی بیت دریاب کنون که
نعمتت هست بدست ° کین دولت و ملک می رود دست بدست ° دریاب فعل امر مفرد
مخاطب در دریا بیلدن دریافتن دن دیمن و یافتن دن دیمن لر اصابت ایلمشلر
لفظ مشترکدر اکلمقله تدارک بینند اکله و تدارک ایله دیمکدر ایرشمک و اکلمک و طوبمق
معناسنه در و بیمن الکسک سویلمش فهم ایله دینیلر کراک کنون شمدی دیمکدر که حرف بیان
و یا حرف تعلیل نعمتت تا خطاب معناجتنده دسته مقیدار بدستت تقدیرنده کین که
حرف تعلیل و این اسم اشارت و دولت ملک مینک ضمیله سلطنت و مملکت معناسنده در
میرود فعل مضارع مفرد غائب فاعلی دولت و ملکه راجع تحتنده ضمیر در علی سبیل البدل دست
بدست تقدیری از دست بدست در الدن اله دیمکدر محصول بیت شمدی فرصته لازم اولان
احوال تدارک ایدوب قیرکه الکده نعمت و دولت وار یعنی فرصت الدن ایکی فوت ایلمه که
صوکره پشیمانلق فائده ایلمز زیرا نعمت و ملک و دولت الدن اله گیدر یعنی سندن اول
اولنلرک الندن قالمدیغی کبی سنکده الکده قالمز حکایه یکی از وزرا پیش ذوالنون مصری

رد سروری / فتح کافی ترجیح ابن سید علی / در شمعی

رد سروری و ابن سید علی

رد سروری و ابن سید علی

در

رفت و محنت عقوبتست که روز و شب بخدمت سلطان مشغولم و بخبرتش امیدوارو واز
عقوبتش ترسان ذوالنون بگریست و گفت ازمن اگر من از خدای تعالی چنین ترسیدمی
تو از سلطان از جملهٔ صدیقان بودمی ❊ بیتی بو نوع ذکر مفاعلنده در ذوالنون
دیمکله دنیاده ایکی کمسه مشهور در بریسی انبیادندر که حضرت یونس پیغمبر علیه السلام در بریسی ده
اولیادندر که ذوالنون مصری حضرتلریدر و ذوالنون مشایخ تذکره لرینه طبقهٔ اولاده
یازرلر و اسم شریفی ثوباندر و کنیتی ابوالفیض و لقبی ذوالنون و ذوالنون لقبیله ملقب
اولمسنه وجه تفصیله محتاجدر انکیچون ترک ایلدک ترسیدن می و بوده می بالمرحکایت
ایچون در محصول ترکیب وزیرلردن بریسی ذوالنون مصرینک یانینه واردی و محنت
دیلدیکه کیجه و کوندز پادشاهک خدمتنه مشغولم و دخی خیر و احساننه امیدوارم یعنی
امیدلیم و عقوبت و غضبندن قورقرم دیدی ذوالنون بو سوزی ایشیدیجک اغلدی
و دیدی اگر الله دن قورقیدک سن پادشاهدن قورقدیغک صدیقلرک بریسی اولورم قطعه
کر نبودی امید راحت و رنج ❊ پای درویش بر فلک بودی ❊ نبودی فعل نفی ماضی در یا حرف
حکایه امید راحت اضافتی مصدرک مفعولنه در رنج راحته معطوف در بر مضاف تقدیریله یعنی
بیم رنج پای درویش لامیه درویش دن مراد عابدو زاهدلر در بر حرف استعلا فلک معروف بودی
فعل ماضی حکایه حال محصول بیت اگر راحت و نعمت امیدی اولمیایدی یعنی جنتده راحت
و حضور امیدی اولمیدی و جهنمک عذاب و عقاب قورقوسی اولمیدی یعنی اگر عباد و زهاد
صدق نیت و خلوص طویله مجرد خدانک عبادتنه و طاعتنه استحقاقیچون و ذاتینک تعظیم
و تبجیل و اجلاله لیاقتیچون عبادت ایلسه لر درویشک ایاغی فلک اوزره اولوردی یعنی مذکور
شهرتله عباد و زهاد خدایه عبادت و طاعت ایلسه لر ملائکه مقربین کبی عرش عظیمده سیر
ایدرلر حاصلی مقبول خدا اولورلردی یعنی مراتب عالیه یه واصل اولورلردی ❊ و رو زیر از خدا
بترسیدی ❊ همچنان کز ملک ملک بودی ❊ و را ضمیر در اگر ایدی ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی
بترسیدی یا حرف تاکید و یا حرف حکایه قورقیدی دیمکدر مصراع اولک ثانیه مرهونلر همچنان انچلین
دیمکدر کز ملک اصلی از ملک در ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی ملک بودی ملک اولوردی
یعنی ملک کبی مکرم و معزز اولوردی زیرا ملائکه خدادن زیاده قورقارکه دائما نظرنده و حضورنده
در اگر وزیر پادشاهدن قورقدیغی کبی خدادن قورقیدی ملک کبی معزز و مکرم اولوردی حاصلی
حضرت عیسی کبی عوایق و علایق دنیادن پاک مجرد اولوب ملکه عروج ایدوب ملک مرتبه سن
بولوردی در بونده کر یازنلر شرطه شرط عطف ملاحظه سنی ایلمشلر تعطف شرط بو تقدیرجه مصراع
ثانیسی چو ملک بر فلک ملک بودی یازوب لامک کسریله اوقلیدن و تفسیرلینه ناس ایدن و اگر قافیه رعایتی
اولمیدی ایکنجیدن کسر لامک وجهی واریدی دیمش مع اگر صحیح نسخه لرده مذکور مصراعک بدله همچنان

کز ملک ملک بودی اولکینک کسری و ثانینک فتحیله دیمش صحیح نسخه لرده اولاً ترک ایدوب غیر صریحی
یازماسی غرابتیدندر بونک صحیحی بلوب انکار اعتراف ایلدکدن صکره حکایه ❊ پادشاهی بکشتن بی گناهی
فرمان داد گفت ای ملک بموجب خشمی که ترا بر منست آزار خود مجوی گفت چه گونه گفت این
عقوبت بیک نفس بر من بر آید و بزه آن بر تو جاوید بماند ❊ پادشاهی یا حرف وحدت بکشتن
با حرف صله بی گناهی اضافتی لامیه در بر مضاف تقدیریله شخصی بی گناه دیمکدر حاصل مصدرک مفعولنه
اضافتیدر و یا حرف وحدت فرمان داد فرمان ویردی یعنی بیوردی گفت بی گناه دیدی
ای پادشاه یا حرف مصاحبت موجبک فتح جیم و کسری جیمک جائزدر فتحیله مقتضا معناسنه و کسریله
سبب معناسنه تعبیر خشمیه اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت که حرف رابط صفت ترا سنک
دیمکدر آزار خود مصدرک مفعولنه اضافتیدر مجوی فعل نهی مخاطب جو یمزدن دیلمه دیمکدر چه گونه
نه وجهله و نه نک کبی دیمکدر عقوبت بو نوع عذاب معناسنه در بیک یا حرف ظرف نفس کیلور معناسنه
و ساعت معناسنه اولمق جائزدر بر آید حاصل اولور دیمکدر یعنی تیز کچر و بزه آن اضافتی لامیه در
بزه پای مرشینک فتحیله گناه معناسنه در جاوید ابدی حاصلی باقی و دائم بماند فعل مضارع مفرد
غایب قالور دیمکدر ماندن مشتقدر ماندن دینیلر غلط ایتمشلر محصول ترکیب بر پادشاه بری
گناه مظلومی قتل سویردی اول مظلوم دیدی امر پادشاه نیم اوزرینه اولان خشم و غضبک سببیله
و مقتضاسیله حاصلی بنی قتل ایلمکله کندیکه انجدوب آزار ایلمه زیرا حرارت نفس مقتضاسیله بنی
هلاک ایدرسن لیکن سن بندن زیاده زحمت و ضرر چکرسن پادشاه دیدی سن قتل ایلمکله
بن نه وجهله متضرر اولورم مظلوم دیدی بکا ایدن جنگک عذاب و عقوبت بنم اوزرمدن بر آندن
و بر نفسده تمام اولور یعنی بر نفسدن انک المندن قورتلرم اما انک گناهی ابدالاباد سنک اوزرنده
قالور زیرا قتله مستوجب دکلم که بنی قتل ایلمکله سن اخرتده معذب اولمیاسین رباعی دوران
بقا چو باد صحرا بگذشت ❊ تلخی و خوشی و زشت و زیبا بگذشت ❊ دوران بقا لامیه زمان بقا
دیمکدر یعنی زمان حیات زیرا بقادن مراد حیات در چو ادات تشبیه در باد صحرا لامیه صحرایه
تخصیص ضرورت وزن و قافیه ایچوندر و الا باد مطلقا سریع المرور در صحرایه و غیرانه نسبتی
برابردر بگذشت با حرف تاکید گذشت فعل ماضی مفرد غایب کچدی دیمکدر بونک کبی یرلرده
او کچی اولمش برینه تنزیل ایدوب ماضی فعلله تعبیر ایدرلر نته که قرآن شریفده مواضع عدیده ده
خصوصا قیامت احوالندن و افعالندن بو نوعده بکزردی معناسی و برموب بو مقوله
مواضعده مفاسی مضر معتبر دکلدر دیو کچدی دینیلر ❊ فضلا ایدرلر با وجه سویلمش تلخی یا حرف
مصدر خوشی بو یلهدر مراد خوشیدن لذتدر زشت چرکین زیرا القبح بر استعلا ما بونده
خوب معناسنه در ضرورت وزن قافیه ایچون زیبا دیمش محصول بیت زمان حیات
و ثبات باد صحرا کبی سرعتله کچدی یعنی باقی قلمدی حاصلی عمر هر نه قدر که ممدود و مطول ایسه

دوکنمسی مغرور در ایس نکجش حکمندی دراصلی دنیاده لذت ولذت سنرلک وکوزل وجوکین
حمزه ایله نکجاری کندی تاجی قالدی ای مصدر یله ضرورت نورنجیدن درد الازنشت وزبانیه
نسبت بالازم دکلدر یعنی آجی ویلغ وجوکین دکوزل زیاده دن نکجوب کندی تاجی قالدی
نپنداشت ستمکر که ستم بر ما مکن ۰ درگردن او بماند و بر ما بگذشت ۰ نپنداشت ظن ایلدی ستمکر
ستم ظلم جکر کاف تصغیر تخیله نکاردن مخفف ادات فاعلدر جی معناسنه ستمجی یعنی ظلمجی معناسنه
که حرف بیان بر حرف صله گردن بوین ضمیره اضافتی لامیه در بماند فعل ماضی قالدی دیمکدر
برما از ما دیمکدر محصول بیت ظالم ظن ایلدیکه بزه ظلم ایلدی یعنی خیال ایلدیکه جور وجفایی
بزه ایدوب کندی حضور وصفا سوردی ولیکن خبری یوق که بزدن بر آن نکجوب کندی
وبال وگناه و مظلمه سی ابدی کندینک بوینده قالدی زیرا دنیاده بزدن اولوب اخرتده عذابی
جکر العیاذ بالله من غضب الله ۰ ملک را نصیحت او سودمند آمد و از سر خون او در گذشت
و عذر خواست ۰ پادشاهه دخی انک نصیحتی فایده لی کلدی یعنی تاثیر ایلدی
وانک قتل سوداسندن نکجدی یعنی قتلدن عفو ایلدی و عذر دیلدیکه بن ناحق یره قتل ایتمک
اولوکنا هه ارتکاب ایدیوردم که اکر آنی تبا ایدردم زیرا قتل نفس بغیر
حق ایدیوردم دیدی حاصلی لطف واحسانله خاطرینی منتج ایلدی حکایه
وزرای نوشیروان در مهمی از مصالح مملکت اندیشه میکردند وهریکی بر وفق دانش
خود رایی میزد وملک نیز همچنین اندیشه میکرد بزرجمهر را رای ملک اختیار افتاد وزیران
در سر گفتندش رای ملک را چه مزیت دیدی بر فکر چندین حکیم گفت بموجب آنکه
انجام کار معلوم نیست ورای همگان در مشیت خداست که صواب آید یا خطا پس
موافقت رای ملک اولیترست تا اگر خلاف صواب آید بعلت متابعت او از معاقبت
او ایمن باشم ۰ مهم کوشش ضروری معناسنه در و یا حرف وحدت مصالح مصلحتک جمعیدر مملکته
اضافتی لامیه در اندیشه فکر معناسنه در میکردند حکایه حال ماضیدر ایلر ایدی دیمکدر وفق
مصدر در موافق معناسنه دانش اضافتی و خوده لامیه لردر رایی یا حرف وحدت میزد فعل
حکایت ماضی اورر ایدی دیمکدر نیز دخی معناسنه در همچنین وزرا کبی دیمکدر میکرد حکایت ماضی
ایدر ایدی دیمکدر فاعلی ملک در بزرجمهر را را ادات صله رای ملک لامیه در افتاد دوشدی
یعنی واقع اولدی معناسنه فعل ماضی مفرد غائب در معلوم اولا که می ایله مصدر فعل ماضیلر
حکایت حال ماضیه دلالت ایدر پس بونلره ماضی خالص معناسی ویرلمز حتی نیک معناسی
ضایع ایلمشلر وزیران مبتدا در سر یعنی خفیه گفتندش ضمیر بزرجمهره راجع و فعلک فاعلی
وزرا و جمله فعلیه خبر مبتدا در رای ملک را را ادات تخصیص ملک رایینک دیمکدر مزیت
میمک فتحی وزانک کسری و یای مشدده نک فتحیله فضیلت یعنی ارتقلوق معناسنه در بو بر مصدر در

که فعل بو قدر یعنی مشغول دکلدر گفت بزرجمهر دیدی با حرف مصاحبت موجب جیمک کسریله سبب دیمکدر
و تخیله مقتضا معناسنه در آن لفظینه اضافتی لامیه که حرف بیان انجام آخر وصوک معناسنه در کاره اضافتی
لامیه در انجام مبتدا و نیست خبری و رای مبتدا و همگان نه اضافتی لامیه همگان هانک فتحی ومیمک
سکونی وکاف نکجینک کسریله جمیع معناسنه اسمدر مشیت ارادت معناسنه مصدر در یعنی مصدر میمیدر
خدایه اضافتی لامیه در جمله ظرفیه خبر مبتدا که حرف بیان صواب طوغری و خطا اکری یعنی شرطک
جوابنه داخل اولان فا معناسنه در موافقت رای ملک لامیه لردر ومبتدای کلام اولیترست خبری
تا حرف تعلیل خلاف صواب مصدرک مفعولنه اضافتیدر با حرف مصاحبت علت متابعت لامیه
معاقبت او مصدرک فاعلنه اضافتیدر ایمن همزه نک ومیمک کسریله وار الزیح سکونی یایله امین
معناسنه در باشم فعل مضارع متکلم مع الغیر در باشیده دن بونه اولاوز دیمکدر محصول ترکیب نوشیر
وانک وزیرلری امور مملکت و مصالح دولت خصوصنده بر مهم امره و ضروری حالتده تدبیر
ومشاورت ایدرلر دی و هر بری کندی کی اوزره بر رای وتدبیر ایدرلر دی پادشاه دخی بونلر کبی بر رای
وتدبیر ایدر ایدی و بزرجمهره پادشاهک رای وتدبیری مختار و واقع اولدی یعنی انک راینی ترجیح ایلدی
سائر وزیرلرک رای وتدبیرینه وزیرلر بزرجمهره خفیه دیدیلر پادشاه رای وتدبیرینک نه فضیلتنی
و مزیتنی کوردک بو قدر حکیمک فکر وتدبیری اوزره بزرجمهر دیدی اول سبیدن ترجیح ایلدم پادشاه
فکرینی که ایشک صوکی معلوم دکلدر و جمیعنک فکر وتدبیری اللهک ارادت مشیتنده در که صوابمی
کله و یا خطامی یعنی جمیع وتدبیر و تصرف خدانک ارادتنه مفوضدر صواب میدر خطا میدر
اندن غیری کمسه بلمز پس پادشاهک رای وتدبیرینه موافقت ایلمک اولادر تا اگر راه صوابه
مخالف کلورسه انکا متابعت سببیله معاقبتدن و خشم وغضبندن ایمن اولاوز حسن وشمنی
خلاف رای سلطان رای جستن ۰ بخون خویش باشد دست شستن ۰ خلاف رای
سلطان اضافتلری لامیه لردر رای جستن مصدرینک مقدم مفعولیدر بخون با حرف مصاحبت
بخون خویش لامیه و شستن مصدرینک مفعول غیر صریحی و دست صریحی محصول بیت
پادشاهک رای وتدبیرینه مخالف تدبیر استمک یعنی انک ایلدیکی تدبیره مخالف تدبیره طالب
اولمق کندی قانیله ال یومقدر یعنی پادشاهه مخالفت ایلمک کندی جانندن ال یومقدر
دیمکدر زیرا اولو الامره اطاعت لازمدر ۰ اگر خود روز را گوید شبست این ۰ بباید گفتن
اینک ماه و پروین ۰ خود ادات تاکید روز را را ادات مفعول گوید مفعول اولور شبست
ثانیسی واین اسم اشارت در بباید با حرف استقبال باید فعل مضارع مفرد غائب
مرکز دیمکدر بایدنون بایستندن و بنیاد خطا ایلمشلر اینک اشته دیمکدر پروین اولکر
یلدوزنه دیرلر محصول بیت اگر پادشاه فرضا روزه روشنه بو کیجه در کوندوز دکلدر
دیرسه انکا موافقت ایدوب کلامنی تصدیق و تایید ایدوب کرچکلر بو یلدوز عکز

حقیقت حالی ایشته ای پادشاه اولکه بونلر آشکاره ظهور ایتمکله ظاهر بودر که حضرت
شیخك بیوردیغی ظلم و جور متعلق سوزلر اولدیغی برده وره و الا ظلم متعلق سوزده تصدیق
ظلم حیله‌لریدر حکایه شیادی گیسوان بر بافت که من علویم و با قافلهٔ حجاز بشهر در آمد که
از حج می آیم و قصیده پیش ملک برد که من گفته‌ام بونی نعمتش داد و اکرام کرد و نوازش
بیکران فرمود ترکیبی زیاده ایلیان زرایدر سویلمش که هیچ بر نسخه‌ده بو موجود دکل یکی از ندمای
ملک دران سال از سفر دریا بود گفت من او را در عید اضحی در بصره دیدم حاجی چه گونه باشد
دیگری گفت پدرش نصرانی بود در ملاطیه علوی چه گونه باشد و شعرش در دیوان
انوری یافتند ملک فرمود تا بزنندش و نفی کنند که چندین دروغ چرا گفتی گفت ای خداوند
روی زمین سخنی دیگر بگویم اگر راست نباشد بهر عقوبت که فرمایی سزاوارم گفت
آن چیز چیست گفت شیاد سنیك تحیله زرادی معناسنه درانته که بوستانده بیورمش
بیت گمره بر سر نهد احسان غرت که این زرق و شیداست وان مکر و فن قصه خوانانرا ده
شیاد دیرلر سبق بو بر لطیفدر که رومده و عجمده مستعملدر دیو تحمل تعبیان ظاهر بودر که معناسی
بلمه محل قیومازدی و غیربه ویغل ایلیزدی شیاد کذاب معناسنه دراما بونك تحسد ظریف
معناسنده دربیان یخنج اقرا ایلمش گیسو صاحب بلوکی بر بافت اوردی دیمکدر امیر صاحبلرینی
اوردکی که حرف بیان علوی یا حرف نسبت علی‌یه منسوب دیمکدر حاصلی امام علی اولادنه
علوی دیرلر قصیده یا حرف وحدت و همزه حرف توسل پیش یونده قت معناسنده در عید
اضحی قربان بیرامنه دیرلر ملاطیه سواسدن لدیولنی بر شهرك اسمیدر انوری شعرای
متقدمیندن بر مشهور روزلی شاعرك مخلصیدر اولو لغته دیوانی دلالت ایدر محصول ترکیب
بر شیاد صاچلرینی اسیدلرکی که بن علویم یعنی امیرم دیو و حجاز قافله‌سیله شهره گیردی که
حجدن گلورم دیو و پادشاهه بر قصیده صوندو که بن سویلدم دیو اتفاقا اول
انثاده پادشاهك ندماسندن بریسی یعنی مصاحبلرندن بریسی اول یل سفردن گلمشیدی
دیدیکه بن بو شیادی قربان صحراسنده بصره شهرنده گوردم حاجی نیجه اولور و حجاجله
بله شهره گیرمکله حج نیجه ثابت اولور و بر مصاحب دخی دیدیکه ملاطیه شهرنده باباسی بر نصرانی
ایدی یعنی بر نصرانینك اوغلیدر پس علوی نیجه اولور و حقنده شریف نیجه ثابت اولور
و صوندیغی دیوانی انورینك بولدیلر حاصلی اوچ جهتدن کذبی ظاهر اولدی پادشاه
بیوردیکه اورالر و شهردن سوره‌لر بو قدر یالانی نیچون سویلدك دیو شیاد دیدیکه
ای ربع زمینك پادشاهی بر سوز دخی سویلیه‌یم اگر گرچك اولمزسه هر عقوبت و جفا که
بیورورسن لایقم سزاوارم پادشاه بیوردی اول سوز ندر شیاد دیدی قطعه
غریبی گرت ماست پیش آورد دو پیمانه آبست و یك چمچه دوغ غریبی یا فو و حکایت

کرت

رد سروری

رد سروری

رد شمعی

انوری

کرت تا خبر خطاب ماست ساین و تانك سکونیله بوغرت دیمکدر پیمانه اوچك چمچه ترکیبه
چمچه دیدکلری درکه بو راجیلر استعمال ایدرلر کبچه دنیلر اقرا ایلمیلر محصول بیت بر غریب یعنی
بر مرد غریب اگر حضوریکه و قشقیه بوغرت گتوررسه ایکی پیمانه صو و بر چمچه‌سی ایراندر یعنی
گتورر دیکی بوغرت مزور رضایی بوغرت دکلدر حاصلی گتوردکی نفسنده صو بیله ایراندر پس
بوغرت گتوردم دیو کذب ایلمش اولور یا یزیدر که عادتا اکا زجر و عتاب و عقوبت اولماز
دیکا اولور که از بنده لغو سخن شنیدی مرنج جهان دیده بسیار گوید دروغ لغو لامك فتحی
و سکون غینیله کلام باطله دیرلر و یا حرف وحدت مرنج فعل نهی مفرد مخاطبدر رنجیده
انجنمه دیمکدر فعل لازمدر جهاندیده وصف ترکیبیدر سیاح معناسنه دروغ کذب معناسنه در
محصول بیت پادشاهم بوغرت گتورنك کذبندن انجنمه‌سن پس بوندن دنده
بر نامعقول لغو و بر بهتان قول ایشتدکیسه بیحضور اولوب بکا عتاب و عقاب ایلمیوب
معذور بیور زیرا جهاندیده و هرزه گرد و هرجایی اولان کمسه چوق کذب ایدر اما
اکا اعتبار ایدوب جفا و جور ایلمك گرك ملك بخندید و گفت ازین راستر سخن
در عمر خود نگفته فرمود تا آنچه مأمول اوست مهیا دارند عمر خود لامیه از نگفته‌ده یا ضمیر
خطاب و همزه حرف توسل همزه خطاب ایچون در دین خطابه قابل ذکر ایلمش یا حرف
تعلیل مأمول اسم مفعول در مصدر باتیادن امیدلنمش دیمکدر یعنی امید ایلدیکی شئ مهیا حاضر
دیمکدر دارند فعل مضارع جمع غایب طوتالر یعنی ایلیه‌لر محصول بیت پادشاه بو ایکی
بیتك مضمونه گولدی و دیدی بوندن گرچك سوزی تمام عمرکده دیمش سن پس
پادشاه بیوردی تا هرنه که امید ایلدیسه یعنی آندن و طوتون و انجه‌ده التونلردن حاصلی
استیوب دیلدیکی نه ایسه آنی حاضر ایدوب و یردیلر و حاجتنی بتوردیلر تا کم خوش دل اوله
حکایه آورده اند که یکی از وزرا بر زیردستان رحمت آوردی و صلاح همگنان
جستی اتفاقا بخطاب ملک گرفتار آمد همگنان در موجب استخلاص او سعی کردند و موکلان
بر وی در معاقبتش ملاطفت کردندی و بزرگان دیگر در سیرت او بپادشاه گفتند
تا ملک از سر خطای او درگذشت صاحب دلی برین حال اطلاع یافت و گفت آورده اند
روایت ایلمشلر یعنی روایت اولنور زیردست وصف ترکیبیدر الف و نون ادات
جمعدر یعنی رعایا و فقرا احواله التفات اولان کمسه‌لر وردی یا حرف حکایه صلاح همگنان
لامیه جمیعنك ایلکنی و فایده‌سنی دیمکدر جستی کنه یا حرف حکایت استردی موجب کسر
جیمیله سبب دیمکدر استخلاص اضافتی اسم فاعل ملک مفعولنه اضافتیدر و ضمیره اضافت
مصدرك مفعولنه در موکلان کافك فتحیله موکلك جمعیدر اسم مفعول در تفعیل بابندن والف
و نون ادات جمعدر معاقبت مفاعله بابندن مصدر در بونك کبی یرلرده شکنجه و عقوبت

رد سروری و کافی

رد شمعی

مغايسه ارملاطفتدن مفاعله بابندن مصدر در ملايمت معانيسنه كه ردنيلري ياخود حكايه ايلرلردي ديكلر
و بزركان ديكر بيانيه محصول تركيب روايت ايلمشلردركه وزيرلردن بريسي الى التندن اولان رعايا
و فقرايه ترحم كوزردى يعني ايدردى و جميعنك ايلكني استيوب ديلردى حاصلي هركسله ديشلو
ايدردى اتفاقا پادشاهك خطابنه كرفتار ومبتلا كلدى يعني پادشاه مذكور وزيره اكجنوب
حبس و عقوبت بيوردى جميع داعيان و اركان انك استخلاصنه سعى ايلديلر يعني سبب
خلاصنه كوششلر ايلديلر واوزرينه موكل اولنلر عقوبت و عذابنده ملاطفت ايلرلردي يعني
ملايمت كوسترلردى زيرا جميع انك احسان و بيع لردي ايسن اكا عقوبت ايلمكدن مساهله
اوزره اولوب لطفله معامله ايدرلردي و غيري اولورلر يعني اغتردا الرون نجيلر و اعالم
و بجلر و بيشالر انك خوب سيرت و روشنه خصوصندن پادشاهه سويلديلر حاصلي هر جمله
مدح و ثناسنه و ايلك جهتندن دعاسنه ايلديلر تا كم سوزلرنى پادشاهك كوكلنه تاثير ايدوب
سوجندن كجدى يعني خطاسنه عفو ايلدي بر صاحب دل بو حاله اطلاع بولدى يعني بو معامله
مطلع اولدى و ديدى صاحب دلدن بونده مراد حضرت شيخ كندولرى ديديلر قطعه
تا دل دوستان بدست آرى * بوستان پدر فروخته به * تا حرف تعليل در دوستان لاميه
بدست ياخود صله آرى فعل مضارع مفرد مخاطب در بوستان پدر لاميه در مراد پدردن
ارثله انتقال ايلين بوستاندر يا بالفعل پدرك الندن اولان بوستان مراد اوله زيرا لفظ
عامدر ايكي وجهله بحجه تحليه واركن حقيقتدن بوستان مراد دكلدر بلكه مالك در يعني سنك
و پدرك مالكني بيع ايدوب دوستلره بذل و صرف ايله ديكلر فروخته اسم مفعول در صاتلمش
معناسنه به بانك كسرى و هاى اصليه ايله بك ديكلر حسن لفظيله شرح ايلين چركين سويلمش
محصول بيت تا كم دوستلرك كوكلنه الهكتوره سن يعني احبا كوكلنه الهكتوروب تسليه ايلمك ايچون
پدرك بوستانني صاتمش اولدوغك يكدر و يا پدرك بوستان صاتمش اولدوغى يكدر تقدير ده
حصه در حاصلي احباب كوكلنى رعايت و تسلى ايلمك ايچون پدرك و سنك ماليكى بذل و صرف
ايليه بولر ايله * پختن ديك نيك خواهانرا * هرچه رخت سراست سوخته به * پختن ديك
مصدرك مفعولنه اضافتيدر ديك ياي مجهولك كسريله و كاف عجميله چومك ديكلركه عرب
قدر و ير قاقنك كسريله و سكون و الله كاف عربيله و ينيلر غلط سويلمشلر نيكخواه وصف تركيبيدر
ايلك ديليجى ديكلر در بيت معناسنه الف و نون ادات جمعدر را ادات مفعول و ديك اضافتى
لاميه در رختدن بونده جايزدركه مطلق اسباب مراد اوله يعني بيع ايدوب دوستلره بوليه نثار
ايلمك اولا در يعني صاتوب دوستلرك مصالح و مهماتنه تلف ايلمك احسن در ايلمكدن بو معنا اوج
واصحوبار اقتدبر سرايه اضافتي لاميه در اصلي سرا ايدي ضرورت وزن ايچون حذف اولنمش
محصول بيت مخلص و خيرخواه دوستلره قزان تپنه دوب طعام پشرمك ايچون هر نه كه اوك اسباب

رد سروري

رد آنها سدرعلى و سروري

وقتا جيلا

وقتا جيلا ياقمش اولمسي يكدر يعني هر نه كه رخت و خانه در دوستلر بولنه صرف و بذل اولمق اولادر زيرا
احباب بولنه مصروف اولان اسباب و متاع و مال و منال اسراف دكلدر معدوددركه بر كون نفعى
و فائدي البته ظهور ايدر نته كه مذكور وزير بونده در مصراع آن كه مغايسى دوستلرك چوق ملكى قيدوب اكجند كنى
بشرمك ايچون دينيه دخل ايلين كندو بدخواه لرر زيرا كندى چوق ملكى بشرمك ايچون ديمو دير ايلمشدر * بايد
انديشى هم نكوى كن * دهن بلقمه دوخته به * ياخود صله در انديشى وصف تركيبيدر دشمن
معناسنه دهن سك لاميه بلقمه ياخود مصاحبت لقمه معروف دوخته لفظ مشتركدر ديكمك و ميخلمق
بيندن محصول بيت بدانديشه ده يعني دشمنكه ده ايكك ايله يعني آندن احسان و كرملكي دريغ ايلمه
زيرا ايتك اغزيني لقمه ايله طوتمش اولمق يكدر يا خود ايتك اغزى لقمه ايله ديكلمش و ميخلنمش
اولمسي يكدر ضرب مثلدر ايتك اغزيني لكك طوتار ديرلر حاصلي حسن خلق و كرم و احسان
اوه دشمنلر يه دوست ايدر ديكلر دشمنه و بدانديشه كلبه تشبيه ايلمش زيرا ايكيسيدن موذى
منحلمقدن و ديكمكدن مراد اغزين طتوب بارده مز سوز سويلتمكدر حكايه يكى از پسران هارون
الرشيد پيش پدر آمد خشمناك كه فلان سرهنك زاده مرا دشنام داد بمادر هارون اركان
دولت را گفت جزاى اين چه باشد يكى اشارت بكشتن كرد و ديكرى بزبان بريدن و ديكرى
بمصادره و نفى هارون گفت اى پسر كرم آنست كه عفو كنى و اگر نتوانى تو نيز دشنام مادرش
ده نه چندان كه انتقام از حد گذرد آنگاه ظلم از طرف ما باشد * هارون الرشيد خلفاى
عباسيه نك التنجى خليفه سيدركيته ابو جعفر در تاريخ نبوه نك يوز يتمشنده سرير خلافته جلوس
ايلدى معلوم اوله كه كتب عربيه نماتينك اسم فاعل وزنى اوزره اولان اعلام هر وقت ظاهر
كه فاعول وزنى اوزره اولانلر الف سز يازيلور هرون كبي و فارسي و تركيده الفله خشمناك
ناك ادات نسبتدر اكه اوف بيان محصول تركيب هارون الرشيد اوغلانلرينك بريسى باباسنه تننه
خشم و غضبله كلدى كه فلان سرهنك زاده انامه شتم ويردى يعني سوكدى هارون الرشيد
اركان دولته سؤال ايلدى كه بونك جزاسى ندر يعني خليفه زادهك خاتوننه شتم ايلينك جزاسى
نيجه اولمق كرك اركان دولتك بريسى قتلنه اشارت ايلدى يعني قتل لازمدر و بر غيريسى دلن
كسمك كركدر ديدى و بريسى مصادره ايدوب يعني و افر مالني آلوب نفى بلد ايلمك كرك
ديدى هارون ديدى اى اوغل كرام و لطف اولدركه انتقامله مقيد اولميوب كناهكاردن محجوب
عفو ايليه سن زيرا انتقام اللهمه لايقدر و اكر كناهكاردن محجوب عفوه قادر دكلسه ايسك
سندخى انك اناسينه شتم ايله اما اول قدر سوكه كه انتقام حدودن تجاوز ايليه يعني اول
سكا سوكدوكى دكلي سوك زياده سوكمه زياده سوكدوكك تقديرجه كناه و ظلم بزم جانبمز
اولور پس عدالتدن تجاوز ايدر و دعوا انتقام حق اولور ملك زوزرن حكايه
سندن مصادره و شيادت حكايه سندن نفى بلدر شرح ايلدكدن صكره بونده ايكيسيدن

رد سروري

دن

تکرار شرح ایلینه دخل ایلیین بو وجه دخل ایلمشدر زیرا انکار حسن در قطعه نه مردست
ان نبرد یک خردمند ٭ که با پیل دمان پیکار جوید ٭ پیل دمان بیانیه در دمان دیمیزدن صفت
مشبهه در کورکمش یازلنمش دیکلر جوید بونده اشتک معناسنه دکلدر بلکه ایلمک معناسنه در
زیرا پیکار جو وجنک جو صواشیجی ارنه یعنی بهادره دیرلر پس پیکار جوید صواشه وجنکه
قادر اولور دیمکدر حاصلی قوت و جلادت دن کنایت در امدی جنک ایلمک استه یه دیمین
مذکور اصطلاحی بلمزمش محصول بیت عاقل قتنده ارد کلدر اول کمسه که کوکرمش فیل ایله جنک
ایلمکه قادر اوله یعنی شویله بهادر اوله که فیل ایله جنک ایلمکه مالک اوله علی الخصوص که فیلک
خشمی و غضبی وقتنده ٭ بلی مردان کسی است از روی تحقیق ٭ که چون خشم آیدش باطل
نکوید ٭ محصول بیت بلی تحقیق یوزندن مراد اولدر که چون خشم و غضبی کله باطل و لغو
کلمات ایلیه حاصلی پیل دمان و پیر دیعان ایله جنک و صواشمه مالک اولوب انلرک
حقندن کلمک یعنی انلره غالب اولمق چندان هنر دکل عقلا قتنده بلکه کمال هنر زیاده
اول اولدرکه خشم و غضبی کلدکده باطل و بیهوده سوز سویلمیه مثنوی ٭ زشت
خوبی داد دشنام ٭ تحمل کرد و گفت ای نیک فرجام ٭ زشت خوی وصف ترکیبی و یا حرف
وحدت برای اصلیه و یا مصدریه در دیمک معلوم در که بوجینک معناسنه و اصل ایلمش
نیک فرجام وصف ترکیبیدر اخوی و عاقبتی خیرلو معناسنه فرجام معناسی عاقبت اولدر
انکار ایدن زائد انکار ایلمش محصول بیت بر نسنه بر پاره فرومایه و چرکین خویلی کمسه
دشنام ویردی یعنی شتم ایلدی حاصلی سوکدی او سوکلن کمسه ده شتمنه تحمل ایلدی
و دیدی ای اخوی و عاقبتی خیرلو کمسه نیک فرجام وصف ترکیبی اولدغی بلنمیلر ننه
بلمزمشدر ٭ بتر زانم که خواهی گفتن آنی ٭ که دانم عیب من چون من ندانی ٭ بتر لفظندی
تفعیل تفصیل ایدوب و بدتردن مخفف در دیدیلر و بعضلر دیدیلر که بتر مخفف دکلدر بلکه اول
معنایه مرکبدر والله اعلم زانم اصلنده از آنم در که حرف بیان خواص فعل مضارع مفرد
مخاطب انی ان اسم اشارت و یا ضمیر خطاب که حرف تعلیل عیب من لامیه چون
ادات تشبیه ندانی فعل مضارع مفرد مخاطب بلمزسن دیمکدر محصول بیت بن اندن
بترم که سن بکا اولسون دیجک سن حاصلی هر قباحت که بکا اسناد ایدوب اولسون
دیجکسن بن اندن بترم یعنی دیجکلردن بترم زیرا بلورم که عیبمی نیدن ایسه بلمزسن
حاصلی بن کما ینبغی سوکلمک استرسک عیبلریمی نیدن اوکرن اندن صکره مراد جه سوک
حکایه ٭ با طایفهٔ بزرگان در کشتی بودم زورقی در پی ما غرق شد و دو برادر در
گردابی افتادند یکی از بزرگان ملاح را گفت بگیر این هر دو برادر که ترا صد دینار بدهم
ملاح یکی را خلاص کرد و دیگری هلاک شد گفتم بقیت عمرش نمانده بود ازان سبب

رد سروری
رد سروری
غنی
رد سروری
رد سروری
رد سروری
رد ابن سید علی

درکرفتن او

درکرفتن او تأخیر افتاد ملاح بخندید و گفت آنچه تو گفتی یقینست و دیگر خاطر من برهانیدن
این بیشتر بود سبب آن که وقتی در بیابان مانده بودم این مرا بر اشتر نشاند و از دست
آن دیگر تازیانه خورده بودم در طفلی گفتم صدق الله العظیم که من عمل صالحا فلنفسه ومن اساء
فعلیها ٭ با حرف مصاحبت طایفهٔ بزرگان اضافتی بیانیه زورق زانک و رانک فتحه لریله و سکون
واوله صندل معناسنه در و یا حرف وحدت در پی ما لامیه گرداب کاف عجمک کسری و سکون رایله
صو چوریلکی عربجه اکا دردور دیرلر ایکی دالک ضمه لریله یعنی صوچکریین یرکه انده غروق اولمق
خوفی اوله ملاح لغتده کشتیبانه دیرلر یعنی کمیجی اما بونک کبی یرلرده رئیس مراد در کمی صاحبی دیمین
غلط سویلمش بگیر فعل امر مفرد مخاطب دریکیده ان کرفتندن دنیلر غلط سویلیدیلر تا حرف تعلیل
صد دینار یوز التون دیکلر هر بری ایچون یوز التون دیین غلطی سویلمش تا حرف تعلیل
خاطر من لامیه با حرف صله رهانیدن مصدر در قورتارمق معناسنه الف و نون ادات تعدیه
زیرا اصلی رهیدندر اشتر همزه نک و تانک ضمی و شینک سکونیله دوه دیرلر همزه نک حذفیله ده
لغتدر شتر دیرلر شینک و تانک ضمه لریله نشاند فعل ماضی مفرد غایب بونده بکلوردی دیمکدر
تازیانه زانک کسریله قمچی دیمکدر طفلی یا حرف مصدر در اوغلانجقلغی دیمکدر من اسم موصول
محلا مرفوع مبتدا عمل فعل ماضی مفرد مذکر غایب فاعلی تحتنده مندرج ضمیر در صالحا لفظا منصوب
مفعولیدر جمله فعلیه اعرابدن محلی یوق صله سیدر اسم موصولک فلنفسه فا معنای شرطی
متضمن اولان اسم موصولک خبرنیه داخل اولمشدر زیرا صله سی جمله فعلیه در لام حرف جر
متعلق کائنه و یا کائنه متعلق نفس روح و جان و جسمه دیرلر بونده ذات مراد در ضمیر محلا
مجرور مضاف الیه جمله ظرفیه محلا مرفوع خبر مبتدادر و جمله اسمیه بونک کبی یرلرده مفعول قول
خلادر و من ساء بو کبی مبتدا اساء فعل ماضی مفرد مذکر غایب در افعال بابندن اصلی اسوء
ایدی اعلال سببیله اساء اولدی وزنی افعل در اساء نقیض احسن در یاره فرلق دیمکلر
فاکنه سابق کبی در و ضمیر مؤنث نفسه راجع در جار مجروریله سابق کبی یا فعله یا اسم فاعله
متعلق در و خبر مبتدادر محصول ترکیب یعنی هر کس نه ایشلرسه کندیه در اکر خیر و اکر شر
حاصلی عمل صالح ایشلرسه ده کندیه در و عمل فاسد ایشلرسه ده کندیه محصول ترکیب
حکایه حضرت شیخ سیاح عالم ایکن کوردکی وقایع و حوادثدن برینی ایراد ایدوب بیورر
اکابر ناسیله بر کمیده ایدم بزم ارد و خرده بر صندل غرق اولدی و اول زورقده اولان خلقک
ارا سنده ایکی قرداش بر کردابه دوشدیلر و اولدیلر بر یسی زینیه دیدی و اول ایکی قرداشی
طوت یعنی خلاص ایله تا سکا یوز التون ویره یم ملاح ایکی قرداشک بر سنی خلاص ایدیجه
اول بریسی هلاک اولدی یعنی غرق اولدی شیخ دیرکه ملاحه دیدم تقدیر عمری قالمدی او بریسنک
انی تخلیصده بسندن تأخیر و تقصیر واقع اولدی یعنی بونی خلاص ایلکه تغییر اولدرک و انی احال

رد سروری
رد ابن سید علی و سروری
رد سروری
در

ایلدک ملاح گولدی و دیدی سن دیدکک مقرر و محققدر تو ذحی نیم خاطرم بونی خلاص
ایدوب قورتارمغه اندن زیاده ایدی اول سببدن که هر وقت بیابانده و بریده پیاده
یوریلوب تالمشیدم و بونی دوه یه بندردی و آنی هر بنک الندن طفل ایکن تمیچی
یمشیدم اول سببدن قلبمده عقده قالمشیدیکه استخلاصنه متوجه اولمادم حضرت
شیخ بیوررلر بو سوزی ایشیدیجه دیدم الله تعالی کلام قدیمنده بیوردیغی بونده ظاهر
اولدیکه بیورمشدر که من عمل الآیه قطعه تا توانی درون کس مخراش
کاندرین راه خارها باشد تا حرف توقیت توانی فعل مضارع مفرد مخاطب
درون کس لامیه مراد خاطردر مخراش فعل نهی مفرد مخاطب طرملمه دیکلر یعنی رنجیده
خاطر ایلمه که حرف تعلیل راهدن مراد کشینک حیاتندر واقع اولان احوالدر خارها
دیکنلر دیکلر محصول بیت مادام که قادرسن کمسه نک خاطرین پریشان و رنجیده
ایلمه یعنی ممکن اولدیغی دکلو هر کسک کوکلنی اله کتوروب خاطرین رعایت ایله
زیرا عمر حیات یولنده نیجه دورلو دیکنلر یعنی مشکلات و مفصلات واردر حاصلی انسانک
باشینه چوق ایش کلور پس خلقله شویله معامله ایلمک کرک کم باشکه بر حال
کلدیکی وقتده هر کس سنک یولکه جان و باش فدا ایلیه بو یولده دیکنلر وار دیمکدر
یعنی سن کمسه نک کوکلنی خراش ایدرسک سنک کوکلکی ایدرلر حاصلی کما
تدین تدان و کما تکمیل تکال و نقدیره کار درویش مستمند برآر که ترا نیز کارها باشد
مصراع اولده اضافتلر لامیه لردر برار حاصل ایله دیکلر که حرف تعلیل زیرا سنک دخی دیکلر
سکا دیک دکلر نیز دخی دیکلر کارها ایشلر دیکلر محصول بیت درویش و فقیر
و بیچاره نک مصلحتنی بولورن یعنی انکده کارنده معاونت و مظاهرت ایله زیرا سنکده
نیجه دورلو مصالح و معاونه نک واقع اولور پس نیرلرده سنک مصالحکلر بولنوب
مهماتک ادا ایلسونلر و آیخلا ایلیه دیک اوله معلوم اوله که بو حکایه وزیر شفیقک
حکایه سنه متصل یازلوق کرکیدی که بو بابه فی الجمله مناسبتی اولیدی تقدیر حکایه
دو برادر بودند یکی خدمت سلطان کردی و دیگری بسعی بازوان نان خوردی باری این
توانگر درویش را گفت چرا خدمت سلطان نمیکنی تا از مشقت کار کردن برهی
گفت تو چرا کار نکنی تا از مذلت خدمت رهایی یابی که حکما گفته اند نان خود خوردن
و نشستن به که کمر زرین بستن و بخدمت ایستادن چونکه مصاحبت سعی
بازو از مصدرک ما عملنه اضافتیدر بازو بدن الف و نون ادات جمعدر بازولر دیکدر
باری یا حرف وحدت بر کره دیمکدر خدمت سلطان مصدرک مفعولنه اضافتیدر
مشقت کار کردن اضافتیدر بو بیده در برهی فعل مضارع مفرد مخاطب قورتلسن دیکلار

مذلت

مذلت خدمت مصدرک ما عملنه اضافتیدر رهایی یا حرف وحدت مصدری رهایی خلاص معناسنه در
یابی فعل مضارع مفرد مخاطب بولاسن دیکلدر یا بیدندن که حرف تعلیل و یا حرف بیان نان
خود لامیه و خوردن نک متعلقی مفعولی به بکلدر دیکلدر نه که تکرر حاین اولنمدی سبق حسن و یاین
حسنله احسن فرق ایدرلر کلر ایمش که من تفصیلیه معناسنه در یعنی الکر زرین بیانیه بستنک
متعلق مفعولیدر بخدمت با حرف ظرف ایستادن ایاغ اوزره طورمق دیکلدر محصول ترکیب
بر زمان ایکی قرداش وار ایدی بریسی پادشاهه خدمت ایلرادی و بریسی بازولری
سببیله یعنی الایمنی و عرق جبینیله اتمک بیوب تعیش ایلرادی حاصلی ارباب کسبدن
ایدی بر کره بو غنی قرداشی درویش قرداشه دیدی نیچون پادشاهه خدمت ایلمزسن
تا ایش ایشلمک مشقتی و المندن قورتلوب خلاص بولاسن درویش قرداشنه
دیدی سن نیچون ایش ایشلمزسن تا خدمت ذلتندن خلاص بولاسن یعنی مخلوقه تبوسنه
خدمت ایلمک ابتذالندن قورتلاسن که حکما دیمشلر کنه بر اتمکی بیوب اوتورمق یعنی
حضور ایلمک بیکلر التون قوشاق قوشنوب مخلوقه خدمتنده طوره قالقمقدن یعنی کندنک
کبی بر مخلوقه خدمتنده اولمقدن بیت بدست آهک تفته کردن خمیر به از دست
بر سینه پیش امیر آهک الف ممدوده و هانک تحیله و کاف عجمک سکونیله کلجی و کرج
بونده کرج مراددر تفته تعزینیه سیله تفته به اضافتی بیانیه در خمیر کرج دیکلر کردن
خمیر تقدیری خمیر کردندر ضرورت وزنیچون تقدیم و تأخیر اولندی یعنی قزمش کرج یوغرمق
یعنی قزدرلمش [illegible] امیر لامیه در محصول بیت الیله قزمش کرجی خمیر ایلمک یعنی
قزمش ورب یوغرمق یکدر پادشاه اوکنده الینی سینه اوزره قیوب طورمقدن
یکدر یعنی الکا بر خدمتنده الرقاوشدوروب ایاغ اوزره طوره قالقمقدن قزمش کرجی الیله
قزمش ورب یوغرمق یکدر اهک کافر عجمیله دروییلر یلمز لرمشس و اهن [illegible] اوزره
بر قیرمزی صو در که ترکیجه [illegible] الجود درلر [illegible] مهم بونده خطا و وهم کندیدر زیرا بونده
اهک تفته مراد سوبلمش [illegible] الجو به تخصیص
ایدلمز شیدن مقصوده واصل اولمش مصراع ثانیده به از دست بر دست پیش
امیر یازلمش در واقع اولان اختیار ایلمش بعض نسخه ده احمق تفته واقع اولمش
مبالغه طریقیله قزمش مهر دیکلر دست بردست نسخه سنی دست بر سینه نسخه سینه
ترجیح ایلین نادر در مشهوره ترجیح ایلمشس تفته به اسپیجی معناسنی ویرن [illegible] صوی
سویلمش قطعه عمر گرانمایه درین صرف شد تا چه خورم صیف و چه پوشم
شتا ای عمر گرانمایه به مانیه گرانمایه وصف ترکیبیدر گران کاف عجمک کسریله لغتاً اغر
اغر و قیمتلی بینیدن بوندن قیمتلی معناسنه در و مایه اصل معناسنه در پس اغر اصللو دیکلر

معنای لازمیسی تمنیلدر دیمکلر اپس معنای مطابقیسی تمنیل دیمک واغر بهالی دیمکلر معنا ی
لازمیسی ویرمشلر دریغ الاسم مرتفع ازفکره مصروفدر اکه مصراع ثانی اکا بیان ایدر تا بونلک کبی
یرلرده مجیا مغایسنه درتنه که دیوان حافظ شرحنده مکرر بیان اولمشدر ضعیف صاد مهمله
فتحی و یانک سکونیله نازمعناسنه درو نشتا منینک کسریله نیش معناسنه در محصول بیت
عمرکرانمایه بوفکرده صرف اولدی مجیا نازین نه یرم و نیش نه کیرم دیمک یعنی فکر معاش
قیلمدن هر دم آسوده فراغ اولمادم و تفرقه جوع و تیودکسوه و لباسدن برنفس
خلاص بولمادم دریغ لفظینک مشارالیهی مصراع ثانینک مضمونیدر دیمک مشارالیه
الکلام ممتنعدر امر شکم خیره نانی بسازد تا نکنی پشت بخدمت دوتا شکم شینک کسری
وقافنک تحتیله قرن دیمکلر خیره خای معجمه نک کسریله الحجوج و زبون معناسنه درتنه که خیره رأی
دنلر فاسد فکرلی کمسه یه بنانی بای حرف مصاحبت و نا حرف وحدت بساز با حرف تاکید
و سا ز فعل امر مفرد مخاطب در سازیدن قانع اولمق دیمک در نا حرف تعلیل نکنی فعل نفی
مستقبل مفرد مخاطب ایلمیه سن دیمکلر پشت مفعول اول صریحی بخدمت با حرف ظرف
و با حرف مصاحبت مفعول غیر صریحی دوتا ایکی قت دیمکلر تنه که دیباجه ده شنت دوتا مر
فلکده بیان اولمدی دوتا نکینک مفعول ثانی صریحیدر محصول بیت امر فاسد شکم بر
اتمکله قانع اول حیوانات کبی اکل و شرب آب و علف قیلدیغنده و دو شمه نا کم اکابر ملاکر قتنده
و ملوک و سلاطین خدمتنده ارقه کی ایکی قت ایلمیوب پادشاه عالم اوله سن زیرا
القناعة کنز لایفنی در خیره معناسنه لجوج و بداندیش دیدکدن صکره خیره چشم و خیره دست
بوکه ضم ایدوب تشنیع ایتمش و ایو ایتمش مغالی دیمکدر ایدن صادر اولمش فکار ایام و لجوج
و معاند و نادان و بداندیشله تفسیر ایدوب بو محلده حوصف و غیر قانع معناسی مراد در ویقی
اکثار کلام ایلمش بلا فایده و خیره لجوج و غیر قانع معناسنه در دیمک محله مناسب سوز
سویلمش **حکایه** کسی پیش نوشروان عادل خبر ده اورد که خدای عز و جل
فلان دشمنت را بر داشت گفت هیچ شنیدیکه مرا فرو گذاشت بر داشت قالدردی یعنی دنیا
دنی ایلدی حاصلی آلدردی دیمک در هیچ شنیدی استفهام معناسنی متضمندر هیچ اشتدکمی دیمکلر
فرو گذاشت ترک ایلدی و اهمال ایلدی دیمکلر محصول ترکیب برکمسه نوشروان عادل قاتنه خوب
خبر ده کتوردی که الله تعالی فلان دشمنکی قالدردی یعنی دنیادن کتوردی نوشروان بو خبری
اشدیجک کلوب کمسه یه دیدیکه هیچ کمسه دن اشتدکی که بنی ترک ایدوب باقی و مؤبد
قودیغی یعنی اصلا خیرلی بشارت بو دیدیکه بنی امانت ایلمیوب دنیاده باقی قویدیلر و الا
اول بوکون کندو به بر بایرن کیدر زیرا نهایت بر ایکی کوندن اول بزده آول کتمشدر اوکور پایو که
نه مشغول و نه مسرور و حبور **بیت** مرا بمرگ عدو جای شادمانی نیست که زندگانی

مانیز جاودانی نیست مرا بجای دیمکلر با حرف مصاحبت سببیه متضمن مرگ عدو لامیه جار
بونده محل معناسنه در شادمان صفت مشبهه در و یا حرف مصدر و اضافتی لامیه در محل مسرت
و سرور دیمکلر که حرف تعلیل زندگانی نا حرف مصدر مایه اضافتی لامیه در جاودانی یا حرف نسبت
بعض نسخه ده مرا بمرگ عدو بیرینه اگر بمرد عدو دو شمش محصول بیت بکا دشمنک مرکی
و هلاکی سببیله سرور و شادمانلق محلی یوقدر یعنی دشمن اولمکله سرور او لجق یر دکلدر
زیرا بزم حیاتمز دخی مؤبد و ثابت دکلدر یعنی عدونک اولمسیله مسرور او لمزز زیرا بزده
عالمده ثابت و پایدار دکلوز حاصلی اول بوکون اولدیسه بزمده یارین یا برکون اولمز
مقرر در **حکایه** گروهی از حکما در بارگاه کسری در مصلحتی سخن میگفتند بزرجمهر خاموش
بود گفتندش چرا درین بحث با ما سخن نگوئی گفت وزرا بمثابت اطبااند و طبیب دارو ندهد
جز سقیم را پس چون بینم که رأی شما بر صوابست مرا در ان سخن گفتن حکمت نباشد
گروه کافک فتحیله بولک معناسنه در و یا حرف وحدت بارگاه درن بونده سرای و دیوان
خانه مراد در کسری کافک فتحی و کسریله و سکون سیندن و فتح رایله انوشروانک
مجم کسر رایله اولور کسری عجم پادشاهلرینک لقبیدر تنه که روملک قیصر و حبشه نک نجاشی
و مصرک فرعون و خاقان چین و فغفورک لقبیدر کسرا خسرو دن معرب در جمعی اکاسره
کلور خلاف قیاس اوزره زیرا قیاس کسرون دیمک ایدی رانک فتحیله علیسون و موسون
دیدکلری کبی سینک فتحیله کذا فی مختار الصحاح محصول ترکیب کسری بارگاهنده حکمادن
بر بلوک بر مصلحت خصوصنده سوز سویلیشورلردی بزرجمهر که کسرینک وزیر اعظمیدر
ایسمی اولوردی و بونلرک تدبیر و مشاوره سنه داخل دکلیدی یعنی بونلرله مشاوره ده بله
دکلیدی حکمادیدیلر که نیچون بو خصوصده بزمله مشاوره و تدبیره داخل اولمزسن بزرجمهر
دیدی وزرا طبیبلر مثلیدر و طبیب دوا ویرمز مرض لغیلدن غیریه پس چون کوردم که سزلرک
رأی و تدبیرکز طریق مستقیم اوزره در بکا انده سوز سویلمک حکمت اولمز **مثنوی**
چو کاری بی فضول من برآید مرا در وی سخن گفتن نشاید کار یای حرف وحدت
فضول من لامیه در فضول فانک و ضادک ضمه لریله عجم مصدر معناسنه استعمال ایدر ازتلق
و زیاده لک معناسنه اما عجمی حذف بو بابده بو وزن اوزره مصدر کتورمشدر محصول بیت
چونکه برایش بنم زیاده لکمسزو از تعلقمسز حاصل اوله یعنی برایش که بنی قارشوب
قارشمسز حاصل اوله بکا اول ایشده سوز سویلمک لایق دکلدر زیرا تحصیل کلام لازم
کلور فضوله برآ ادخال ایدوب اونی یای مصدری دیمکلر زیاده خطودر ابلمخار درکه
حضیه قابل دکلدر تأمل وگر بینم که نابینا و چاهست اگر خاموش بنشینم گناهست
که حرف بیان نابینا اعمی یعنی گوره میان چاه جیم عجمیله قیو معناسنه در محصول بیت قاقا

شویله که بر پرده قوی اوله و براغلمه اول محلدن بولنوب قوییدن بیخبر اولوب دوشمک
احتمالی اوله دینلدی بو حالی کورم اگر نابینای طریق سلامتده دلالت ایلمیوب اهمال
ایدوب طلمسام گناهکار اولورم زیرا آواز حیندن سکوتم تلف نفسه سبب اولور
قصه دن حصه بودر که اگر سنک رازک بر پرده خطا کرا کلاسم البته سویلردم سکوت
ایلمزدم دیمکدر حکایه هارون الرشید را چون ملک مصر مسلم شد گفت بخلاف
آن طاغی که بغرور ملک مصر دعوی خدایی کرد نبخشم این مملکت را مگر بکمترین بندگان ٭
بخلاف باحرف صله خلاف بو بیله بر پرده زخم و کورنک معناسنه در آن طاغیه اضافتی لامیه
طاغی ازغون دیمکدر که حرف رابط صفت باحرف مصاحبت غرور ملک لامیه در و مصره
اضافت بیانیه و یا لامیه در دعوی خدایی مصدرک مفعولنه اضافتیدر و یا حرف مصدر در
دعوینک همزه اضافتیچون در دین عفنی سویلمش زیرا هرگز اضافت همزه اقتضا ایلمز
مگر کلمه نک آخرنده ها رسمی اوله انده همزه عینی تمیزا شکلندن یازیلوب معنی
من اوقنور بو یده خود یانک کسریله اوقنور لیکن گاه اولور که ضرورت وزنیچون بالفعل
یازیلن یا ایله ساکن اوقنوب اضافتیچون بر یا ذکری اثبات ایدرلر بو بخلاین دعوی
خدایی مثالانته که باب ثانیده کلور بیت در آرزوی شب از غم کان من پرسی
که یکدم خواب در چشمم نگشت ٭ نبخشم فعل مستقبل متکلم وحدندر بغشلیم دیمکدر
مگر ادات استثنا در الا معناسنه باحرف صله کمترین ترادات تفضیلدر یا حرف نسبتدر
و نون حرف تاکیدندر کانه اضافتی لامیه در محصول ترکیب چونکه هارون الرشید
ملک مصر مسلم اولدی یعنی خلافته و سلطنته داخل اولدی دیدیکه اول ازغونک
یعنی فرعونک زعمنه و کورلگنه که مصر سلطنتی و غرور سبیله تکرلیک دعواسنه ایلدی
مملکت مصری بغشلیم الا قوللرمک کمتریله ویرسه یعنی اکثجنه سیاهی داشت
کون نام او خصیب ملک مصر را بوی ارزانی داشت ٭ سیاهی یا حرف وحدت
داشت طوتاردی یعنی کندنیک واریدی کون کاف عرک و واو الک فتحه کسریله لغت
عربیدر سمرانته دیرلر تشبیه و استعاره طریقیله احمق کمسنه یه کوون دیرلر نام او
لامیه خصیب خانک ضمی و صادک فتحیله صورت تصغیرده بوی یاحرف صله ارزانی
لایق داشت طوتدی یعنی کوردی محصول ترکیب هارونک بر قره عربی واریدیکه ادی
خصیب ایدی مملکت مصری اکا لایق کوردی حاکملکنی اکا ویردی ٭ گویند عقل
و کفایت او بجایی بود که طایفه حراث مصر شکایت آوردند که پنبه کاشته بودیم
بر کنار نیل باران بی وقت آمد و تلف شد گفت پشم بایستی کاشتن صاحب
دلی بشنید و گفت عقل و کیاست عطف تفسیریدر بعض نسخه ده کفایتیدر نیه

کیاست

کیاست دوشمش زیرکلک معناسنه بجایی باحرف ظرف و یا حرف وحدت که حرف بیان طایفه
حراث اضافتی بیانیه در همزه اضافتیچون کلمشدر بیلدر اولکی بلدکلری خطالر اوزره ذاهب
اولمشلر حراث جمع حارثدر نصارا اوزنی اوزره اکنجیلر دیمکدر زرا عدن دیرلر مصره اضافتی لامیه در
که حرف بیان پنبه پامبق پنجک اوچ حرکتیله و سکون نونله پاموق معناسنه در کاشته بودیم
اکمشیدک دیمکدر کاشتن مصدرندن مشتقدر بر حرف استعلا کنار معروف و اضافتی لامیه
نیل مصر ارماغی باران بی وقت آمد تلف شد ظاهر بو بدن مراد نیلک طغیانیدر والا مصره
اولقدر یغمور یغماز که اکینلر افنا ایلیه پشم پانک فتحیله و سکون شینله یوکه دیرلر بایستی
باحرف حکایه بایستن کرک اولمق کاشتن اکمک محصول ترکیب روایت ایدرلر که عقل
و کفایتی و فهم و فراستی بر جاده و بر مرتبه ده ایدیکه یعنی بر طبقه ناقص العقل و نادان و احمق
ایدیکه مصرک اکنجیلری طایفه سی شکایت کتوردیلر که نیل کنارنده پاموق اکمشیدک یغمور وقتسز
کلدی یعنی نیل وقتسز طاشدی و پنبه مز فاسد و تباه اولوب حب تلف اولدی بو شکایتدن
مرادلری بو کم آفت سماویدن نقصان و خسرانمز کورولوب بو ییل بزدن پنبه جهتندن عشر
و خراج طلب ایلمیه دیمکدر خصیب دیدی یوک اکمک کرکیدی یغمور ضرر ایلمیوب زیان
کورمیدیکز یعنی شویله احمق و نادان ایدیکه یوکیدن پنبه کبی اکلر و بتحملر ظن ایدردی پس
بر صاحب بو سوزینی اشیدوب دیدی جایزدرکه صاحب دلدن حضرت شیخ کندی مراد
اوله ویا شیخ ایلدن روایت طریقیله اوله مثنوی اگر روزی بدانش در فزودی ٭
زنادان تنگ روزی تر نبودی ٭ روزی یا مصدریه ایله رزق معناسنه در با حرف مصاحبت
و دانش اسم مصدر در علم بیلمک معناسنه ترکیبه بلمش دیمکدر حرف تاکید فزودی حکایت
حال ماضی ارتاریدی دیمکدر تنگ لغتده طار دیمکدر اما بونک کبی یرلرده قلتدن عبارتدر
ترادات تفضیلدر معناده تنگه مقیدر تنکتر دیمکدر نبودی یا حرف حکایه در محصول بیت
اگر ارزاق و اموال و جاه و جلال عقل و دانش مقدارنجه ارتوب زیاده اولیدی یعنی هرکس
رزقی عقلنه و فهمنه کوره اولیدی جاهلدن رزق و مالی ازرق و طار روزی کمسه اولمزدی
یعنی جاهل افقر ناسدن اولوردی و لیکن ارادت خدا ایله بو یله دکلدر بلکه خدا ٭ بنادان آن
چنان روزی رساند ٭ که صد دانا در حیران بماند ٭ با حرف صله نادان الف و نون ادات
جمعدر رساند الف و نون ادات تعدیه در ایرشدرر دیمکدر اصلنده رسد ایدی ایرشور
معناسنه که حرف بیان دانا صفت مشبهه در علیم معناسنه دران یعنی اوزرنده ایرشدرمک
صد دانا مبتدا اول حیران مبتدای ثانی بماند فعل مضارع مفرد غایب فاعلی تحتنده حیرانه
راجع ضمیر جمله فعلیه خبر حیرانه در و جمله اسمیه خبر صد در و جمله صغرا و کبرانک اعرابدن
محلی یوق جمله ابتدائیه محصول بیت تا و اندره خدا نادانلره روزی و مال ویرر که یوز عاقل

و دانا اول زر و مال و جاه و جلال و بر مسندی حیران و سرگردان و مدهوش قالور عربیده
بو مضمونی ایراد ایلمشلر لیکن عربی بلمین شرح اولنیجه خطا ایلمز اکیچون ترک ایلدک مثنوی
بخت و دولت بکاردانی نیست ٭ جز بتأیید آسمانی نیست ٭ با حرف مصاحبت کاردانت
وصف ترکیبیدر ایشی بلیجی دیمکدر مصدر با حرف مصاحبت تأیید تفعیل بابندن مصدر در لغتده
محکم ایلمکدر اما بونده کی مراد توفیق ربانی و لطف و احسان صمدانیدر آسمانه اسناد
مجازیدر زیرا فاعل حقیقی خلاق عالمدر آسمانی یاسی حرف نسبتدر محصول بیت بخت و دولت
و سعادت و نعمت ایش بلیجی لکله و مبصرلکله دکلدر بلکه توفیق ربانی و تأیید صمدانیدن
غیریله دکلدر حاصلی بخت و دولت قوت علم و معرفت و کمال ایله میسر دکلدر بلکه تقدیر خدا و
خلاق عالمک ارادتنه منوطدر انجق ٭ اوفتاده است در جهان بسیار ٭ بی تمیز ارجمند و عاقل
خوار ٭ اوفتاده است اصلنده افتاده است در حذف همزه ایصال طریقیله جاری رسمیله همزه مثبته
ترک ایلدی زیرا سین و تا ادات خبردر فعله داخل اولمز اسمه مخصوصدر تمیز اصلنده
تمییز در ایکی یا ایله اما عجم عین الفعلده سنک حذفیله استعمال ایدرلر قیمت و مقدار معناسنه در
و شد ادات نسبتدر معنا لازمیسی معزز و مکرم دیمکدر معناسی مقدار صاحبیله تعبیر ایدرب
معزز و مکرم معناسنه اولور یعنی انکار ایلین عمر زندار جمند معناسی بلمز مش ارجمند سکون
جیمیله در حیک ضمیله دردین خطا سویلمش زیرا شعر لفظینک ماقبلی دائما ساکن اولور
خوار و اور رسمیله ذلیل و حقیر معناسنه در مصراع آوزنانیه مرهوندر محصول بیت دنیاده
چوق واقع اولمشدر بی عقل و بی تمیز یعنی تشخیص و تمیزه مالک اولمیان معزز و مکرم اولمق
و عاقل و عالم خوار و ذلیل اولمق عالمده بو چوق واقع اولمشدر ٭ کیمیاگر بغصه مرده و رنج ٭
ابله اندر خرابه یافته گنج ٭ کیمیاگر کاف عجمک کسریله علوم حیله دنک بر سیدر که بعض حیله ایله
التوندن غیری معدنیاتی التون ایدرلر و گر ادات فاعلدر جی معناسنه کیمیاجی دیمکدر
بغصه آوازنه حیالشک دیمکدر با حرف مصاحبت غصه غم اما اصلنده یمک برکی بوغمزه طورن
لقمه در رنج الم معناسنه در ابله همزه نک و لامک فتحه لریله احمق معناسنه در خرابه ویرانه معناسنه در
گنج بونده دفینه معناسنه در محصول بیت کیمیاگر یعنی اول عمله سعی و کوشش ایلین کمسه
غم و غصه و رنج و محنت و الم ایله مفلس اولوب کتمش و تقدیرالله کله اولمش و تیش اما
ابله و جاهل هیچ الم و زحمت چکمکسزین و طالب و راغب دکل ایکن ویرانه ده گنج و دفینه
بولمق واقع اولمش حکایه یکی را از ملوک کنیزک چینی آورده بود خواست که در
حالت مستی با وی جمع آید دختر ممانعت کرد ملک از خشم شده مر ورا از بندگان سیاهی
بخشید که لب زبرینش از پره بینی در گذشته بود و زیرینش بگریبان فرو هشته
هیکلی بود که صخره چینی از طلعتش برمیدی و عین القطر از بغلش بگندیدی کنیزک

ملک

زیرا معزز
زیرا سعی علی تشخیص

وکنیز

وکنیز جاریه یه دیرلر چینیه اضافتی بیانیه در خشم خانک فتحی و سکونی ضمیله غضب دیمکدر شد
بونده رفت معناسنه در مر ادات تأکید ماقبلی رانک مضمونی تأکید ایدر لب زبرین بیانیه بره یعنی
بورن قلیغی دیمکدر زبرینش زبرینه معطوف بگریبان با انتهای غایتیچون الی معناسنه
فرو فانک ضمیله ادات تأکید هشته بونده صارقمش معناسنه در هیکل بونده هیأت معناسنه در
و یا حرف وحدت که حرف بیان صخره چینی صادک فتحی و خانک سکونیله سلیمان پیغمبر
علیه السلام عصرنده اولان عفریت در دیدیلر زیاده بد شکل و چرکین قیافتلی ایمش که
سایر عفریتلر اندن اورکرمش طلعت بونده یوز معناسنه در رمیدی شکایت حالی ماضی
اورکردی دیمکدر قطر قافک کسریله طانک سکونیله بونده قطران معناسنه در پس عین القطر
قطران بکاری دیمکدر بغل بانک و غینک معجمه نک فتحه لریله قولتوق معناسنه در که عربچه ابط دیرلر
همزه نک و بانک کسره لریله یا حرف تأکید کندیدی کاف عجمک فتحیله یعنی یا رمز قوقموش که عربچه
اکا نتن دیرلر حضرت شیخ قرانک اوصافنده مبالغه ایدر محصول ترکیب پادشاهلردن
برینه چینی ولایتندن جاریه کتورمشلردی پادشاه ایستدیکه مستانک حالنده
انکله مجامعت ایلیه جاریه منع ایلدی یعنی ال ویرمدی و رضا گوسترمدی پادشاه غضب
ایلدی و اتاقولرندن بر قره قولنه بغشلدیکه اوست طوطاغی بورنینک قلاغندن اشمشدی
و الت طوطاغی یقاسینه دک صارقمشیدی بر شکل ایدیکه صخره چینی بونکه بد شکل
و بد قیافت ایکن یوزین کورسه اورکوب قچاردی و قطران بکاری قولتغندن قوقار
یعنی شکل بد و کند یعنی بد بو ایدی بیت تو گویی تا قیامت زشت رویی ٭ برو ختمست
و بر یوسف نکویی ٭ گویی شرط محذوفنه جوابدر یعنی قره نک شکلینی کوردیک دییک فعل
مضارع مفرد مخاطب گفتندن تا حرف انتهای غایت زشت رو وصف ترکیبی و یا حرف
مصدر چرکین یوزلیلک دیمکدر بر حرف استعلاء او ضمیری قره یه راجعدر انکر او زرینه
تمام اولدی دیمکدر نکویی یاسی مصدریه ایله ایلک دیمکدر محصول بیت سن دیدک قیامته دک
چرکین یوزلیلک یعنی یوز چرکینلکی انک او زرینه مختومدر یعنی اکا ختمدر حاصلی چرکینلک
اندن اوته اولمز و حضرت یوسف دخی اوزره کوزلک یعنی حضرت یوسفک علیه السلام
حسنی بیحدود بی پایان اولدیغی کبی بونک قبحی کذلک بیحدود بی غایه در قطعه شخصی
نه چنان کریه منظر که ز زشتی او خبر توان داد ٭ شخصی یا حرف وحدت کریه بونده مکروه
معناسنه در منظر بونده شکل معناسنه در کریه منظر وصف ترکیبیدر بد شکل و مکروه هیأت
معناسنه کزاصح که از ایدر که حرف بیان زشتی یا حرف مصدر و او به اضافتی لامیه در
داد بونده دادن معناسنه در محصول بیت بر شخص ایدی اما ایله بد شکل و کریه هیأت
دکلکه انک چرکینلکندن و زشت رولغندن خبر ویرمک ممکن اولیدی یعنی چرکینلکی فوق الحد

دی

ایدی

كه قابل تعبير دكلدر. و آنكه نعلش نعوذ باالله «مرداد را قباب مرداد» و او حرف عطف كه كاه حرف

كاه حرف مخففدر مرداددن لاشه و جيفه مراد در. با حرف ظرف افتاب مرداد لاميه تقديرى

ماه مرداد و يا مرداد ماه ضرورت وزنيچون حذف و ايصال اولمشدر. مرداد تاريخ جلالى حسابى

اوزره مشهور صيغه نك اوزنده ايلنك اسميدر كه اوزآيده لاشه‌لر و جيفه‌لر زياده بد قوقار

خصوصا كه هر بك يعنى قره لرك قوقوقلرى مخصوصيت قره نك شكلى و صورتى معلوم اولدقدن

صكره قوقوسى نعوذ باالله افتاب مرداد ماهده لاشه و جيفه كبى ايدى. يعنى قتى بد قوقاردى شويله كه

هيچ بر وجهله قوقوسنه تحمل اولنمزدى. استعاذه بوجهتندر. سياه دزان مدت نفس طالب بودر

و شهوت غالب مهرش بجنبيد و مهرش برداشت با ملازان ملك كنيزك را جست

و نيافت ما جرا گفتند خشم گرفت و بفرمود تا سياه را بكنيزك دست و پا استوار ببيندند

و از بام جوسق بخندق در انداز ند يكى از وزراى نيك محضر روى شفاعت بر زمين نهاد

و گفت سياه را درين خطايى نيست كه ساير بندگان و خدمتگاران بخشش و انعام

خداوندى معتاد ند گفت اگر در مفاوضه او شبى تأخير كردى چه شدى گفت اى خداوندى

نشنيدى كه گفته اند «سياه را» حرف تخصيص سياهك ديكدر مهر ميكسر ايله محبت

معناسنه در بجنبيد در پرشدى ديكدر مهر ميك ضميله بكارتدن عبارت در مهرين قالدردى

يعنى بكارتن ازاله ايلدى. با ملازان ابرته ديكدر بام طام اوستى معلوم اوله كه بوقصارلر ولاتينك

اوسلرينك اوستى دوزدر يعنى مسطح در ايكا عجم بام ديرجوسق جيم عربك و سينك فتحه لريله

برج اولان كشك در قصر معناسنه در اضافتى لاميه در. با حرف صله و خندق معروف در حرف

تأكيد اندازند فعل مضارع جمع غائب و يا فعل امر جمع غائب حاصل ايكيسنده صيغه مشتركدر

اندازلر و يا اتسونلر ديكدر خطايى يا حرف تنكير نيست اصلنده نه است در نفى يا اصلنده

حرف نفى در وسين و تا ادات خبردر وكه حرف تعليل ساير جميع و باقى معنالرنده مستعملدر

معتاد صفه لفظندن مشترك معناسنه در اما بونده ايجاب معناسنه در اويه اضافتى مصدرك

مفعولنه در كردى يا حرف حكايه شدى بويله در مخصوص تركيب اتفاقا سياهك اوزرنده

نفس خبيثى طالب و شهوت و ثوران و ارزوسى غالب ايدى جاريه يه مهر محبتى

حركته كلوب اختيارى الدن كتدى و مهرينى قالدردى يعنى قيزلغنى الدى ارتسى كه پادشاه

شراب مستلكندن ايلوب عقله كلدى جاريه ى استدى و بولمادى كيجه واقع اولان ماجرايى

سويلديلر غضبه كلدى و بيوردى كه تا سياهى جاريه ايله الين و اياغنى محكم تغليه لر و برج

اوزرندن اولان كشكدن حصارك خندقنه آتالر و يا آتسونلر بويله اولنجه ايى خويلى

وزيرلردن بريسى شفاعت يوزينى يره قودى يعنى پادشاهه تعظيم ايلدى و ديدى

پادشاهم سياهك بو خصوصده خطاسى يوقدر سائر قوللر و خدمتكارلر سعادتلو پادشاهك

انعام واحساننه معتادلردر سياه بيچاره در بونى معتاد اولان بخششلره قياس ايدوب استر — داد

احتمالى خاطرينه كتوردى. مبوب خشكاردى بردى دبيوه مالكانه متصرف ايلمشدر. پادشاه وزيردن

بو مصاحبتى ايشيدنجك ديدى اكر بر كيجه مجامعتى تأخير ايلسه نه اولوردى وزير ديدى اى پادشاه

مسموعكز اولمديمى حكما و عقلا ديدكلرى قطعه «تشنه سوخته در چشمه روشن چو رسيد

تو مپندار كه از پيل دمان انديشد» بعض نسخه‌ده روشن يرينه حيوان واقعدر تشنه سوخته

سوخته يه اضافتى بيانيه در و همزه حرف توسل و يا مرتبطى اضافتيچون كلمشدر. در حرف صله

چشمه روشن بيانيه در و عين آبرامشدر كه عربده و فارسيده همزه دن بدل كتابت اولنور

بونك كبى يرلرده اضافته دلالت ايدر ليكن خالص همزه تلفظ اولنمز بلكه بين بين تلفظ

اولنور پس بونده ايكى يرده بله همزه اضافتيچون كلمشدر و بين و اضافتى انكار ايدوب همزه

صفتله موصوفى ربطى ايچون كلمشدر ديين ذكر اولان تحقيق و تدقيقه و اصل اولمشلر

تو مبتدا اضمار فعل نهى مفرد مخاطب دن پندار اپندرتن ظن ايلمه ديكدر ما بعديله خبر مبتدادر كه حرف

بيان پيل دمان بيانيه در كوكرمش و غضبه كلمش فيلدر انديشد فعل

مضارع مفرد غائب قورقه ديكدر مخصوصيت اردرنده صوسوزان اولان تشنه و تعطشان

چونكه صافى صو چشمه سنه و با آب حيات بكارينه ايرشدى و اصلا اولسى ظن ايلمه كه

اول وقت هيبتلى كوكرمش فيلدن خوف ايدوب صو ايچمكه بلكه خاطرينه بله كلمز اندن فيل

و ارسلان و قپلان اولدغى «ملحد كرسنه در خانه خالى بر خوان «عقل باور نكند كز رمضان

انديشد» ملحد اسم فاعلدر الحد يلحدادن يعنى انحراف ايدن طريقدن شد يعندن خارج اولوب

حشره و نشره منكر اولان ظالمه ديرلر كرسنه بونده كاف عجمك ضم و رانك سكونى و كسرى

و سينك كسريله و سكونيله ده لغتدر قاحفظ در حرف ظرف خانه خالى بيانيه در بامبر

عجمك ضميله قلو ديكدر عربجه ملأن ديرلر خوانده بونده نعمت و طعام معناسنه در ملحد

مبتدا اول عقل مبتدا ثانى باور با بر عربيله و واوك فتحيله كمر و باكند لفظيله مستعملدر و يا لفظ

مشتقاتيله نفى و اثبات طريقيله تصديق معناسنه در بونده نكند فعليه مستعملدر كه فعل نفى

مستقبلدر اينمز معناسنه تصديق ايلمز ديكدر باور نكند ما بعديله خبر مبتداى ثانى و جمله اسميه

خبر اولدر و مبتدا اول خبر يله جمله مستأنفه قعدر كز كه حرف بيان رمضان معروف انديشد

فعل مضارع مفرد غائب در فكر ايدر ديكدر مخصوصيت اج ملحد خالى اوده يعنى تنها خانه ده كه

كمه حالنده مطلع اولميه و خانه نعمت و طعامدن مالامال اوله يعنى بر اوله عقل تصديق ايلمز كه رمضانى

فكر ايدوب طعامدن صومنيه يعنى رمضانى فكر ايدوب طعام يمه سنه عقل انتماز البته اج اولنجه

بر لقمه يا بر بحيله ظن ايدوب با بر بربينك فتحيله و خوانه مضاف ملان و خوانى سفره معناسنه

اخذ ايلين عجب متصرف ايمش و خالى لقمه پر خوانه مضاف ملان نه خوب موزون ايمش

روشنيهمى حكافى

مير

ركامه تشنعى

و مربای ترکیب فتحی و رانک سکونیله تجویز ایلین غلط سویلمه ده مذکورلرک اثر بجه گتمش عفا الله عنهم

ملک را این لطیفه خوش آمد و گفت سیاه را بتو بخشیدم کنیزک را چه کنم گفت کنیزک را بسیاه

بخش که نیم خورده هم او را شاید سیاه را را ادات مفعول بتو با حرف صله بخشیدم

بو لفظ ایکی معنایی متضمندر بری وزیره بغشلدم یعنی تملیک ایلدم بری ایکا صوچن بغشلدم

کنیزک را را ادات مفعول جاریه دیمکدر بسیاه با حرف صله سیاه دیمکدر بخش فعل امر مفرد مخاطب

بغشله دیمکدر نیم خورده یارمسی یعنی انسانک و یا حیوانک یییوب گوندن و یا ایچوب گوندن

ارتقه دیرلر بو بجه ایکا سوردیکم او بیه اضافتی لامیه او را ایکا دیمکدر شاید فعل مضارع مفرد

غائب لایق معناسنه در محصول ترکیب پادشاهه وزیرک مذکور لطیفه سی خوش گلدی

و دیدی سیاهی سکا بغشلدم ایکی معنایلیدن جاریه یی نیجه ایدهلم وزیر دیدی پادشاهم جاریه یی

سیاهه بغشله که انک نیم خورده سی یعنی ارتقیدار کنده اکه لایق در شعرلین صکره سنرک

جره مکیزه و سنوا انکله متمتع اولمق جائز دکلدر بو فکر لسرکیایا خاطر بکزدن چیقمق کرک قطعه

هرگز او را بدوستی مپسند ٭ که رود جای ناپسندیده ٭ او را نک دیمکدر اضمار قبل الذکر و اضمار

مرجع الیهی مصراع ثانیده اولنمق متعدد ان کسی اوله یا خود او را ان کسی انتقدیرنده اوله بس

طریق اضمار اولمز بدوستی با حرف صله دوستی یا حرف مصدر دوستلق دیمکدر مپسند فعل نهی مفرد

مخاطب بکنمه دیمکدر لایق گورمه که حرف رابطه صفت رود کیدر معناسنه در جای ناپسندیده یه

محصول بیت هرگز او را کمسنه دوستلغه بکنمه و لایق گورمه که تا مقبول و نامقبول یره وارر

یعنی اگر محبوبک و مطلوبک و اگر غیرسی که ارازل شیی و ارازل پرست اوله انی

دوست اتخاذ ایلمه و گندو یاروی ایدرم دیمه انکا اعتبار ایلمه بعض شراح جائزدر که مپسند

لفظی مفعول معناسنه اوله یعنی مرضی و مقبول اولمسون دیبو تکلف دی زیاده واضحدر

تقدیر ٭ تشنه را دل نخواهد آب زلال ٭ نیم خورده دهان گندیده ٭ تشنه را را ادات تخصیص

تشنه نک دیمکدر نخواهد فعل نفی مستقبل مفرد غائب فاعلی گلمکدر دل ه راجع ضمیر ره مفعول

آب زلال اضافتی بیانیه ایله زلال لطیف صوبه دیرلر بس بونده زلال صفتدر الطف ایلیه

مطلب ایمش نیم خورده نیم خورده یه معناسنه در که سابقا ذکر اولندی ترکیب مرجحی بیلنمزلر

دهان ه اضافتی لامیه در گندیده یه بیانیه مصراع ثانی آب زلالدن حالدر واقع اولمش محصول بیت

تشنه نک کوکلی آب زلال استمز و اکا مائل اولمز تو تمش انسانک ارتغی و صوری اولدیغی حالده اول

آب زلال یعنی هر نقدر که بر کمسه تشنه ایسه اغزی قوقمش کمسه نک ارتغی و فضله سی ایچمز

حضرت شیخ بو بیتی مبالغه طریقیله سویلمشدر الا توتمش اغزی مقصود اولمز ایچکلده اولسه ویتغیر اولمز

و حلال ایکن حرامدر اولمز جائزدر که تشنه انک اغزی قوقمسندن بلمیه و بیجک اکراه لازم

کلمیه واقعا اکراه مروت لازم کلور و حاققک چونکه اغزی قوقمز و گنه بلور ایکن بر بیلک سورنی

بیروایچه بعض شراح نیم خورده دهان گندیده ایله و بعض ه ایله یاز وب اکثر نسخه یره بو شکلده استناد ایدوب افترا

ایلمش حالبوکه بو نسخه گندره شرحندن غیری یره گورلمک بو غلط تغیر داریکن قطعه دست سلطان

دگر کجا بیند ٭ چون بسرگین درافتاد ترنج ٭ دست سلطان لامیه کجا قنده دیمکدر استفهام انکاریدر

بیند فعل مضارع مفرد غائب در بیندن تفعل گورر یعنی گورمز چون ادات تعلیل ادات شرط دین

اصابت ایلمش با حرف صله سرگین سنبک تفتی و کسر را ایله و رانک سکونی و کاف عجمی کسریله

حیوانات ترسی و گمره سی تعریب ایدوب معاشر دیرلر درافتاد تاکید افتاد و او اصلیه ایله

دوشدی دیمکدر ترنج معروف افتاد که فاعلیدر و ملاحظه ده مصراع ثانی مصراع اولانک مقدمدر زیرا علت

معلولانک مقدمدر ایسه تقدیر کلام چون بسرگین درافتاد ترنج دست سلطان دگر کجا بیند دیو له

اولنجه بیندر و افتاد ترنجده تنازع ایدر و دیمکه احتیاج اولمز بیندک فاعلی ترنجه راجع ضمیردر تقدیر بعض

نسخه ده بیند یرینه بابد واقع اولمش معناسی سهلدر محصول بیت تا زورات و مهملات ایچنه دوشن

ترنج بر دخی پادشاه الینی قنده گوررو بو لوری یعنی ترسه و گمره یه دوشن ترنج هرگز پادشاه الینی

گورمز و یا پادشاه انی الینه المز یعنی حاصل پادشاهه لایق اولمز بس سیاهک ارتغی او لانمز

کنیزک دخی پادشاهک نظر شریفنه هرگز لایق و مناسب اولمز قصه دنی حصه دن قطعه تشنه را دل کجا

نخواهد آب ٭ کوزه بگذشته بر دهان سلیخ ٭ آبدن مراد مذکور آب زلالدر ضرورت وزنیچون حذف

اولنمشدر کوزه کاف عربی ضمیله و هاء رسمیه فارسیده کوزه عربیده ابریق دیرلر بگذشته ماضیدر

قسمی ایچنمش دیمکدر بر حرف استعلاء دهان سلیخ بیانیه سلیخ شیک و لامک ضمه سیله و یانک سکونیله

طو خواتون یا کمه دیدکلری مرض نامیله اغزی عارض اولور مصراع اولده استفهام انکاریدر محصول

بیت بر کوزه که اغزی یلهمه نک اغزیندن کیچه یعنی سلیخ اغزی کمسه که او کوزه دن صو ایچه

تشنه نک کوکلی او کوزه دن صوبه قندن طالب اولور یعنی هر نقدر صوسز اولورسه ده کوکلی انک صوینی ایچمکه

مائل اولمز زیرا طبع انی انی اکراه ایدر بو بیت حضرت شیخک اولدیغنده نظر وار زیرا ترکیبنده ترکیک وار

ضعف وار و علی الخصوص که بعض متنلرده موجود دکل او بیتیک شرحنده تکرری ترکیب اولمز

دیبو اراده خلاف صحیحدر کتاب اینمش تقابل حکایت اسکندر رومی را گفتند که دیار

مشرق و مغرب بچه گرفتی که ملوک پیشین را خزاین و ملک و عمر و لشکر بیش ازین بود چنین

فتحی میسر نشد گفت بعون خدای تعالی هر مملکتی که گرفتم رعیتش نیازردم و نام پادشاهان جز بنکویی

نبردم اسکندر مشهور بر پادشاهک اسمیدر که علما بونده اختلاف ایلدیلر صحیح قول بودر که

شیء ذکر ایتمش لکن بر صالح و عابد و متدین حکیم کامل ایدی که علمی ارسطالیسدن الدی ابن

فیلقوس رومی دیمکله مشهوردر بعضیلر سلسله اجدادینی حضرت نوح علیه السلامه ایرشدرر یاخود

ایصال ایلدیلر و بعضیلر حضرت ابراهیم علیه السلام و ذو القرنین لقبیله ملقب اولمسندن نیجه وجه

یازمشلر لکن بو مقام استیفاسی دکل انلری تکرار ده ویریلر که حرف بیان دیاردن بونده

مملکت مراد در کرتی فعل ماضی مفرد مخاطب که حرف تعلیلدر ملوک مشیعت بیانینه چو تعبیر معامله در یا حرف
مصاحبت نیکویی یا حرف مصدر محصول ترکیب سنکلر ادمیه دیرایدیکه مشروع ومحبوب دیارینی نه وجهله
ضبط ایدوب تحت تصرفکه کتوروب مسخر قلدک ایدریکه یا دشاهلرکه خزینه لری وسلطنتی وعمر
ولشکری سندن زیاده ایدی حالا بوکه بوفتح وتسخیر میسر اولمدیکه سکا میسر اولدی اسکندر
دیدیکه خدانک عونیله هر مملکتی که فتح وتسخیر ایلدم رعیتنی انجتمدم ونام سلاطینی ضایع
ایلمدم خیر ایله آکدم یعنی جمیعنی خیر ایله ذکر ایلدم که الله تعالی بکا جمیعنه اعطا ایلدکینی اعطا ایلدی

بیت بزرکش نخوانند اهل خرد ٭ که نام بزرکان بزشتی برد ٭ بزرکش شینی اضمار
قبل الذکر طریقیله مصراع ثانینک اولنده اشکه راجع در تقدیری انکس را که در نخوانند اوقومزلر
یعنی دیمزلر نخوانند فعلینه اهل خرد اسناد مسامحه طریقیله در تقدیر اهل خرد لامیه در نخوانند
که حرف رابط صفت نام بزرکان لامیه در باء بزشتی بیله بزرکان شرم نومنی اکابر مراد در یا حرف
مصاحبت زشتی یا حرف مصدر در چرکینلک دیکدر برد فعل مضارع مفرد غایب در بریلرلر
برندن دکل محصول بیت اهل عقل وفراست اوکمسه یی بزرک وکبیر اوقومزلر یعنی اکا اولوکمسه
دیمزلر که اکا بزرک نامنی زشتکله اکار حاصلی اکابر اسمی چرکینلکله ذکر ایدن بی عقللر ازلر

نا سندن محا ایدرلر قطعه این همه هیچست چون می بگذرد ٭ بخت وتخت امر ونهی
وگیر ودار ٭ این همه مبتدا در مصراع ثانینک مضمونه اشارت در هیچست خبر مبتدا چون حرف
تعلیل می حرف تاکید زیرا می حاله ویا استقباله دلالت ایدر بو ایسه استقباله معنا میدر
بگذرد فعل مستقبل مفرد غایب فاعلی این همه راجع ضمیر در بعضیلر مصراع ثانینی معدود
اولانلر حاملر دیدی لیکن عینه نظر گیر ودار و دار وگیر دار عطفیله ایکیسی بله صواب اولمامش معنایی
ستعملدر گیر دیرلر ودار ایلرلر منتقدر کرفتندن و داشتندن دینن احوال
استقامدن کلیا غافل ایمش تقدیر محصول بیت جمیع امور دنیا یعنی بخت وتخت
ودولت وسلطنت وامر ونهی وحکم وحکومت وعسکر چکوب اورمه وطوتمه وفتح ممالک
هیچ نسنه دکلدر چون که اخری فانی در کذراندر حکم عدم در پس عاقل اولان بونلره کوکل
بغلمز بعض شراح گیر ودار طمطراق وطنطنه وجاه ایلوریت معناسنه در بونک استعمالی
بودر غفلت اولنمیه دیمش معلوم اوله که کندی بو استعماللرن کلیا غافل ایمش تقدیر نام نیک
رفتکان ضایع مکن ٭ تا بماند نام نیکت پایدار ٭ نام نیک سانه جوزمکانه اضافتی لامیه
نام نیک نکتک مفعولیدر ضایع تا نیستی تا حرف تعلیل بماند فعل مضارع مفرد غایب فاعلی دیکدر
وبماندک فاعلی پایدار وصف ترکیبیدر ادر بیلوندن ثابت ومقرر معناسنه در اعرابی بماندک
خبری واقع اولمش محصول بیت کچمشلرک یعنی مولرک ایی ادینی ضایع ایلمه یعنی اولرینی
خیر ایله ذکر ایله اذکروا موتاکم بالخیر نحوا سنجه تاکم عالمده سنک ده ایی آدک ثابت و پایدار وبرقرار

در
روسه وریسا
ردكافى
رد شمعى

قوله یعنی نام سندی صحیفه روزکار ده خیر ایله مذکور اوله سن باب دوم در اخلاق
درویشان یکی از بزرکان پارسایی را گفت که چه کویی در حق فلان عابد که دیکران در حق او بطعنه
سخنها کفته اند کفت در ظاهرش عیب نمی بینم و در باطنش غیب نمی دانم درویش دالک و واوک
ضمیله کنجی دیکدر اخلاقی خلقک جمعیدر خانک ضمی ولامک ضمی وسکون اولمق جائزدر درویشانه
اضافتی لامیه در درویشاندن مراد اهل سلوک صوفیلردر پارسایی یاء وحدتله عابدی اصطلاح دیرلر
ویا حرف وحدت در اداة مفعول که حرف بیان فلان الفاظ کنایه دندر که حرف تعلیل یا حرف مصاحبت
طعنه ها تصریحات ابجامدندر زیرا بونک اصلی طعن در ظانک فتحی وعینک سکونیله مصدر در حصر
باندن مصدری طعانده کلور ظانک فتحیله کفت مستور عنه اولان پارسادیدی در حرف ظرف در
ایکی یرده بله باطن و ظاهر معاملیدر محصول ترکیب اکابر دن بریسی بر زاهد صوفی دیدیکه فلان
عابدکه حقنده نه دیرسین زیرا اندن غیریلر انک حقنده طعنه سوز سویلشلر که زهد وصلاحه
منافی ایشلری وار در دیو پس سن نه دیرسین انک حقنده پارسا جواب ویردیکه ظاهرنده
عیب کورمم و باطننده غیب بلمم یعنی ظاهرنده و باطننده بر قصور و نقصانه مطلع دکلم زیرا
مؤمنه لایق اولان بودر که ظاهر حالنه ناظر اولوب احوال درونی صلاحه حمل ایدوب
سوء ظن اوزره اولمیه قطعه هر کرا جامه پارسا بینی ٭ پارسا دان ونیک مرد انکار
هر کرا هر کسه دیکدر که حرف رابط صفت ضرورت وزن ایچون کتورمش جامه پارسا و پارسا
جامه وصف ترکیبی اتصافیدر زاهد وعابد لباسی دیکدر بینیک هر کره مفعولیدر جامه ده
پارسا تا نیسی پارسا دانک مقدم مفعولی نیک مرد ترکیب مزجیدر اصلنده مرد نیک ایدی
اضافتیله ضرورت وزن ایچون درج ایلدیلر انگار که مقدم مفعولیدر انگار فعل امر مفرد مخاطبدر
انگاشتندن ظن ایله دیکدر محصول بیت هر کمسه که عابد وزاهد لباسیله کوره سن انی زاهد
وعابد بل وایی آدم ظن ایله یعنی انی صالح بل وایی کمسه در دیو اعتقاد ایله حاصلی صلحی
لباسنده اولانه مادام که شریعت مطهره یه مخالف بر حالی معلوم اولمیه حسن ظن لازمدر مصراع
اولک معناسی بر کیم که یا پارسا جامه سیله کوره سن دینن اراده قصور ایلمش تمامی هر کرا راستی
لام جاره معناسنه طوتمان غلط ایلمش جامه اصلنده جامه ایدی همزه اضافتیله حرکه همزه ضرورت
وزن ایچون ساقط اولدی دیین بیتک مضموننک تاینه اوغرامش وانگار انگاشتن وانگاریدن
امر در دیوب ویا انگاریدندن مشتقدر دینیه اعتراض ایدن کندی معترض واقع اولمش جامه
پارسا خواجه سرا کیبدر وسیله اضافت اولان همزه محذوف در دیین بو میدانک فارسی
دکلدر که مضمونه واصل اوله مه سندی جامه پارسا یه جامه پارسا تعبیر ایدر دیین
بو میدانک فارسلرندن دکلدر ٭ ور ندانی که در نهادش چیست ٭ محتسب را درون خانه
چه کار ٭ ور اصلنده واکر در ندانی فعل نفی مستقبل که حرف بیان در حرف ظرف نهاد نونک

رد شمعی وکافی
رد سروری
رد سروری
رد سروری
رد شمعی
رد کافی

کسر ایله طبع وخلقت معناسنه در محتسب دیار عجمده امر معروف نهی منکر ایلین محتسبدر اوزمی
زرهدور اورع علمادندر اولنغدر اول حرف تخصیص لام جاره معناسنه در وی ایچ معناسنه در خانه اضافتی
سی معناسنه در محصول بیت واگر پارسا جامه لیک پلیدیدر درونی نه وار ایدوکن یعنی خیردن
وشردن نه حال اوزره در بلمز سک نسنه لازم کلمز یعنی احوال درونته اطلاع لازم دکل زیرا
محتسبک اوایچنده نه ایشی وار یعنی امر معروف نهی منکر وظیفه سی ... ومنکری
ظاهر اولانی انکار ایلکدر احوال مستوره اولانه تعرض ایلمکه مرخص دکلدر زیرا فقها بیورمشلردر
الفسق الخفی لا یسقط العدالة یعنی بر کمسه که فسقنی اخفا ایدوب اشاعت ایلمیه عدالتی ... ظالم
دیمزز حکایه درویشی را دیدم که سر بر آستان کعبه نهاده مینالید ومی گفت یا غفور
ویا رحیم تو دانی که از ظلوم وجهول چه آید ترا شاید درویشی یا حرف وحدت را اداة
مفعولدر که حرف بیاندر آستان کعبه لامیه کعبه نک اشیکی دیمکدر کعبه مکه شهرنده اولن تکری
اویدر نهاده ها رسمی حرف ترتیبدر تعویب دیمکدر مینالید حکایت حال ماضیه ایکلردی دیمکدر
میگفت بویله در سویلردی دیمکدر یا حرف ندا غفور مبالغه ایله اسم فاعلدر ... یارلغیجی
معناسنه رحیم بو ده مبالغه ایله اسم فاعلدر زیاده اسیرگیجی دیمکدر ظلوم مبالغه ایله ظالم
جهول مبالغه ایله جاهل دیمکدر چه آید نه کلور یعنی نه حاصل اولور دیمکدر که حرف بیان
ترا سکا دیمکدر شاید فعل مضارع مفرد غایب بونده یارایه یعنی لایق اوله معناسنه در محصول
ترکیب بر درویشی کوردم که باشنی کعبه اشیکنه تعویب ایکلردی وسویلردی یا غفور
یا رحیم سن بلورسن که ظلوم وجهولدن نه کلور ونه حاصل اولور که سکا لایق اوله یعنی
بن سکا لایق طاعت وعبادت کتورمکه قادر دکلم معلوم اوله که عموما شراح ... نظمدن
حکره بو دو ... زمین می نالید ترکیبنی زیاده اندیلر لیکن کتابک مرضی بوزمشلر
زیرا کعبه نک ... یوقاری ادم بونیجه وار یعنی یوکسک وانقدر ... اینکه
فورمدن حکره بو زمین ... محصور ... زیرا مالعت الجمعدر ایکیسی
برابر ... اولمق ... استانه ... کعبه ... استعمال ایچون
اولدیغی ملاحظه ایلمز ... اجازی اوزره ... سطحنه ... دراول
ایسه ممکن دکلدر قدبر قطعه عذر تقصیر خدمت آوردم که ندارم بطاعت استظهار
عذرک تقصیره وتقصیرک خدمته اضافتلری لامیه لردر عذر آوردمک مفعولیدر که حرف تعلیل
بطاعت ندارمک مفعول غیر صریحی استظهار استفعال بابندن مصدردر ارقه ...
معناسنه ومفعول صریحی محصول بیت یارب سنک ذاتکه لایق خدمت وعبادت وطاعت
کتوره میوب بلکه خدمتکده واقع اولان تقصیر وتقصانک عذرینی کتوردم زیرا عبادت
وطاعتمه اعتمادم یوق وعمل موجب جنت اولمدیغن بلورم پس اعتمادم محض لطف وکرمکه در

در شراح جمیعا

رو سعدوار

عاصیان از گناه توبه کنند عارفان از عبادت استغفار عاصیان الف ونون اداة جمعدر
مجرمان معناسنه یعنی گناهکارلر عارفان الف ونون اداة جمعدر اهل عرفان اولن الله دوستلری
از عبادت تقدیری از تقصیر ویا از نقصان عبادت در مضاف تقدیریله محصول بیت عاصیلر
ومجرملر گناهلرندن توبه ایدرلر اما اهل عرفان تقصیر ونقصان عباداتلرندن استغفار ایدرلر
یعنی عباداتلرنده اولن قصورلرین بلوب عباداتلرین عین معصیت عد ایدوب استغفار
ایدرلر عابدان جزای طاعت خواهند وبازرگانان بهای بضاعت ومن تهی دست امید آورده ام
نه طاعت وبضاعت آورده ام نه تجارت اصنع بی ما انت اهله والا تفعل بی ما انا اهله
فاء نتیجه مذکوره ورت فقره وعربیه ایکی فقره تتمه قولدر درویشک عابدان الف ونون اداة
جمعدر مبتدادر جزای طاعت لامیه وخواهند نک مفعولی وجمله فعلیه خبر مبتدادر بازرگانان
بونک اصلی مفردی بازاره در یا بازاره مخصوص معناسنه زیرا ها رسمی بونک کبی یرلرده تخصیص
افاده ایدر پس الف ونونله جمع اولمق سببیله ها رسمی کاف عجمیه ابدال ایلدیلر بازرکان
اولدیلر رانک فتحیله بعده کثرت استعماله الف حذف اولنوب را ساکن قلندی بازرکان
اولدیلر پس بو عبارتله تغییر بو مقدار ایجاز بولیجی کثرت استعماله حکم مفرده داروب تکرار برذی
جمع ایدوب بازرکانان دیدیلر معلوم اوله حضرت مولانا جامی سبحة الابرار نام کتابنده عقد
هفتم ده الفی ورانک فتحه سی اثبات ایدوب یای نسبتله الف ونونی جمع ایلمش بیت
لیک بازاریان وین مرزند صد از این جنس بیک جو نخرند وحضرت شیخ بوستانده
بازرکان عبارتنی مقام مفرده ذکر بیورمشلر بیت شنیدستم که بازرکان بخست
در خیبر شهروشکر بیست امدی بونده بازرکانان رانک فتحیله اولمق کرک قیاسا علی
بضاعت لغتده تجارته بر مقدار مالدر اسا ایلکه دیرلر متعلا ترباجه بر مقدار مال ویرسن که کندی
مالی یا نتیجه سنک مالی مشکیحون قوللنه اما بونده مطلقا اسباب ومتاع مراددر یا حرف صله
در یوزه دالک فتحی ورانک سکونیله قپو ایلکه ودیلنکه دیرلر تحریف ایدوب عوام ادازه
دیرلر اصنع فعل امر مفرد مذکر مخاطب فعل معناسنه یعنی ایشله بی با حرف صله ویا ضمیر متکلم
بکا دیمکدر ما اسم موصولدر الذی معناسنه اصنعک مفعول صریحی وبی غیر صریحی انت ضمیر
مرفوع منفصل محلا مرفوع مبتدا اسن دیمکدر اهل بونده لایق وسزاوار معناسنه در لفظا
مرفوع خبر مبتدادر وضمیر مجرور مایه راجعدر وجمله اسمیه نک اعرابدن محلی یوقدر مانک
صله سیدر لا تفعل نهی مفرد مذکر مخاطب ایشلمه دیمکدر بی سابقی کبیدر انا اهله انت اهله
کبیدر بعض نسخه ده بی یرینه بنا ودوشمش بزه دیمکدر محصول ترکیب عابدلر ایلدکلری عبادتک
ثواب وجزاسن استرلر واولر امید ایله طاعت ایدرلر وبازرکانلر اسباب ومتاعلرینک بهاسن
استرلر کسه یه مفت نسنه ویرمزلر اما بن عبد عاصی درکاهکه امید خالصله ولطف وکرمکه

اعتمادله کلادم عبادت وطاعتم یوق کم مقابلنده عوض جنت وجزای کوثر رجا ایدم وذخی
تهی دست مجبر در جوه و دریوزه یه کلمشم بضاعت وسرمایه‌م یوقدر و تجارته کلمدم که قیمت وبها
ایسته‌یم پس سکا شایان اولان اولدر کی ایشله که مغفرت و مرحمتدر که عادت نیک سنک اولدر رجا ایدرم
و بن بکا لایق و مستحقی اولدیغم ایشله که عذاب و عقابدر زیرا سندن لطف و احسان
رجاسیله قبوله کلمشم بیت کر کشی در جرم بخشی روی و سر بر آستانم ● بنده را فرمان
نباشد هر چه فرمایی برانم ● کر کشی ضم کاف ایله فعل مضارع مفرد مخاطب قتل ایدرسک دیکلر
کشتندن کشتن دن دکلر جرم جیم ایله ضمی و سکون رایله کناه معناسنه در بخشی فعل مضارع
مفرد مخاطب در بخشیدن دن لفظ مشترکدر بغشلامق و عفو ایلمک معناسنه بونده ایکیسنه تحمل وار
روی و سر تقدیری رویم و سرم در آستانم یعنی بنم عتبه‌مده بوراده مضاف در بنده را حرف
تخصیص در لام جاره معناسنه بنده نک دیمکدر فرمان اسمدر بویروق معناسنه فرمایی فعل
مضارع مفرد مخاطب در بیورمق دن دیمکدر هر حرف استغراق اسم اشارت در چه یه میم ضمیر
متکلم محصول بیت اکر بنی قتل ایدرسک کناهلرم ایچون و اکر کناهلرم تغلیب عفو و مغفرت
ایدرسک حرمته که ایدرسک یوزم و باشم آستان کرم و احسانکده در حاصلی هر نه کم بکا
ایدرسک تسلیم و رضا اوزره‌یم روکردان سرکش دکلم زیرا بنده نک عاصینک و مجرم قاچینک
فرمانی و بیورغی اولماز یعنی هیچ نسنه سویلیه بلمز و قادر دکلم هر نه کم سن بیورسک اول
بیورغنک و امرک اوزرینه‌یم حاصلی هر نه کم امر ایدرسک امرکه تابع و منقادم قطعه
بر در کعبه سائلی دیدم که همی گفت و می گریستی خوش ● بر حرف ظرف در کعبه لامیه سائلی
یا حرف وحدت که حرف بیان ها حرف تأکید و می حرف حکایه در ایکی فعلدن بدلا گریستی
را ده حکایه یایله یا ضرورت وزن ایچون ساقط اولمشدر خوش یاور سیله وضاده رویم ضمه ایله
بو نوع مبالغه معناسنی افاده ایدر محکم آغلردی دیمکدر محصول بیت کعبه قپوسنده هر ادن سائلی
بر درویش کوردم که سویلردی و محکم آغلردی یعنی جابن و کوز کلرندن دیله کریه ایدردی ● من نگویم
که طاعتم بپذیر ● قلم عفو بر گناهم کش ● یا حرف تأکید بپذیر یا بی تحمیله فعل امر مفرد مخاطب
قبول ایله دیمکدر قلم عفو بیانیه کش کافک تحمیله فعل امر مفرد مخاطب در چک دیمکدر محصول
بیت بو بیت بیت اولدن مقول که مقولدر یعنی یارب بن دیمزم که عبادت و طاعتم قبول
ایله حاصلی جزا و ثوابه مستحق عملم یوقدر بلوبرم بلکه لطف و فضلکه و عنایت و کرمکه امید
وارم انجق پس عفو و صفح قلمنی کناه همه چک یعنی صحایف سیئاتدن جرایم ضعفایی
کناهلرمی اخراج ایله تاکم مجرم مبتلا حشر اولمیم حاصلی سکا لایق اولان عملمدر کلیاکج
حکایه عبدالقادر گیلانی را دیدند در حرم کعبه روی بر حصا نهاده همی گفت ای خداوند
ببخشای و اگر مستوجب عقوبتم در قیامت مرا نابینا برانگیز تا در روی نیکان شرمسار

نشوم

نشوم گیلانی یا حرف نسبت گیلان کاف عجمیک کسریله مملکت اسمیدر اصلنده گیلان در دوت معتبر
اولان رشت و لاهیجاندر عبدالقادر گیلانی رشتندندر مشایخ عظام و اولیای کرامدن مناقب
سنیه و کرامات علیا صاحبی بر عزیزدر اولیادن زیاده شهرتی واردر حرم کعبه لامیه حصا
حا مهمله نک فتحیله جمع حصاة در که کعبه حرمینه دوکلمش خرده چقیل طاشلردر که بیرام کونلرنده
منا ده آتارلر و اول طاشلری خدام کعبه جمع ایدوب حرمه دوکرلر نهاده ها حرف تزییندر قویوب
دیمکدر بوها رسم خطده یازیلان معنا ترتیب بلمز یازوب قومش معناسنه دیرلر کرک
ببخشای فعل امر مفرد مخاطب امر که دیمکدر نابینا حرف نفی مستوجب عقوبت اسم فاعلک
مفعولنه اضافتیدر لایق عقوبت دیمکدر نابینا نا حرف نفی یعنی حرف توصیف نفی بینا صفت مشبه در
نابینا اعمی دیمکدر بر حرف تأکید انگیز فعل امر مفرد مخاطب در انگیزیدن انگیختن دن دکلدر تا حرف
تعلیل روی نیکاندن مراد نظر و مواجهه نیکاندر شرمسار سکونیله صفت مشبه در خجل معناسنه
نشوم فعل نفی مستقبل اولمیام دیمکدر محصول ترکیب عبدالقادر گیلانی حرم کعبه ده یوزینی طاشلر
دوکلمش اوزره قویوب سویلردی یعنی مناجات ایدردی که یارب رحمت و عفو ایله اکر عذابه لایق
و مستحق ایسم یعنی عقوبت مقرر ایسه یارین قیامتده بنی اعمی حشر ایله تاکم مقبول قوللرک نظرینه
و مواجهه سنده خجل و شرمسار اولمیم قطعه روی بر خاک عجز می گویم ● هر سحرگه که باد می آید
روی مفعول نهاده نک مقدم مفعولیدر روی بر خاک عجز نهاده میکویم در محصول بیت یوزمی خاک
و مذلته قویوب سویلرم هر سحر وقتنده که باد سحرگاه صبوب ایلیه یعنی اسه ● ای که هرگز
فرامشت نکنم ● هیچت از بنده یاد می آید ● ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای جانان در
که حرف رابطه صفت فرامشت اصلی فراموشت در او ضرورت وزن ایچون حذف اولندی بو واو ضمایر
ماقبلی مفتوح اولمغه قاعده اولمغیچون تا ضمیر خطابک ماقبلی مفتوح قلندی حرکت فتحه اخف اولدیغیچون
و بیلر عفو سویلمش هیچت تا ضمیر خطاب تقدیری هیچ ترا در یاد اکثرا محصول بیت بو بیت
میکویمک مفعولیدر یعنی ای جانان که بن سنی هرگز فراموش ایدوب اونتمم یعنی هیچ یاد
کتمزسن عجبا بو بنده دن سکا هرگز یاد یعنی اکلی کلورمی یعنی عجبا سنک بنده کی هیچ یاد ایدر
اکا رسیدن حاصلی بن سنک هیچ خاطرکه کلورمیم باد سحرده مراد باد صبا در زیرا عشاق
دلفکارک خبر و پیامنی و سلام و کلامنی ایصال و اظهار ایدن و نزاع جانانه قتنده یاد
ایلیین اولدر انکیچون اکا برید عاشقان و پیک مشتاقان دیرلر برید باد صبا ده دیرلر قتاعلر
حکایه دزدی در خانه پارسایی در آمد چندانکه طلب کرد چیزی نیافت دلتنگ
شد پارسا را خبر شد گلیمی که بر آن خفته بود در راه دزد انداخت تا محروم نگردد
دزدی یا حرف وحدت در حرف صله خانه پارسا لامیه و یا حرف وحدت در آمد کیردی دیمکدر
دلتنگ و تنگ دل وصف ترکیبیدر بی حضور معناسنه پارسا را ادات مفعول گلیمی یا حرف

وحدت که حرف رابطه صفت خفته یا تمش و اویمش دیمکدر وه کوزرانک و هانک سکونی
و کاف عجمک ضمیله تحت مرتبه دیرلر ترکیب تر جیلرا انراحت اثری دیمکدر تا حرف تعلیلیدر دو
اولمیه و یاد و نمیه محصول ترکیب برا و غری برعابدک خانه سینه گیردی برنسنه اوغرلغیچون
اولغدر که اوک ایچنده برکلیم نسنه ارادی بولمدی محضور اولدی عابد خبراولدی یعنی
اوینه اوغری گیردوکی معلومی اولدی برکلیم که اوزرنده یاتمشیدی دوزدک گذرینه آتدی
تاکه محروم اولمیه و دونمیه قطعه شنیدم که مردان راه خدا ٭ دل دشمنان نکردند تنک
تنک ٭ مردان راه خدا لامیه لروادل دشمنان ده بویله در دل نکردندک مفعول اولی و تنک
ثانیسی محصول بیت ایشتدم که خدا یولینک مردلری و رجال الله یعنی مردان طریق حق
دشمنلرینک بله دلتنک و پریشان خاطر ایلمدیلر بلکه عدولرینک ده خاطرلرین رعایت
ایلدیلر ٭ ترا کی میسر شود این مقام ٭ که با دوستانت خلافست و جنک ٭ ترا ایکی
دیمکدر کی تحقیق دیمکدر و قدرت سؤالدر که حرف بیان محصول بیت سکا قچن میسر اولور
بو مقام یعنی دشمنک خاطرینی رعایت ایلمک مقامی که دوستلرکله جنک و جدال
و نزاع و خصومت ایدرسن یعنی سن که دوستلرکله بر معاشرت و بر زندگانی ایدرسن
پس دشمنلرکله قچن حسن زندگانی و صفای معاشرت اوزره اولورسن ٭ مودت
اهل صفا چه در روی چه در قفا ٭ نه چنانکه از پست عیب کیرند و پیشت بمیرند ٭
مودت محبت معناسنه در اهله اضافتی و اهلک صفایه لامیه لردر نه چنان ایله دکلدر
که حرف بیان پس اردمعناسنه در از بونده اداة ظرف در ورپست تقدیرنده کیرندک
ظرف مکانی و عیب مفعولی کیرند فعل مضارع جمع غائب کیربدن طوتارلر دیمکدر پیشی
اوکده وقت معناسنه در توالی خطا بیحد بدر میرند فعل مضارع جمع غائب میرندن اولمر
محصول ترکیب اهل صفانک محبت و مودتی حضورده و غیبتده یعنی اوکلرنده
وارکن برابر در متفاوت دکلدر از انک حالی ایله دکلدر که اردکن و غیبتکده عیب
و نقصانک طوتارلر و یانکده و حضورکده محبت و مودت اظهار ایدوب بولکدن اولک
دعوانی ایدرلر حاصلی حضورکده و غیبتکده صافی ورنکلردر بیت در برابر چو
کوسفند سلیم ٭ در قفا همچو کرک مردم خوار ٭ کوسفند قیون کرک مردم خوار
اضافتی بیانیه در مردم خوار وصف ترکیبیدر ادم ییجی معناسنه محصول بیت یعنی اهل
صفانک نقیضلری برابرکده و حضورکده قیون کبی سلیم و حلیم کوسترلر کندیلرینی
اما اردکده و غیبتکده ادم ییجی قورد کبیدر یعنی اهل نفاقک حاللری بویله در اما اهل
صفا و اصحاب وفاده بو حال یوقدر بلکه ظاهر و باطنلری معمور و درونی و بیرونلری طیب
و ظاهر حضورکده نتیجه ایسه غیبتکده همان ایله در اردکجه مردودلی و اوکلرجه مردودلی دکلدر

بلکه

بلکه اردکده و اوکلرده برابردر بیت هرکه عیب دگران پیش تو آورد و شمرد ٭ بیگمان عیب
تو پیش دگران خواهد برد ٭ عیب دکران لامیه و آورد و شمردک مقدم مفعولی و پیش
تو لامیه و ایکیسینک ظرف مکانی عیب تو لامیه و مفعول خواهد برد و پیش دگران لامیه و ظرف
مکانی برد مصدر معناسنه در محصول بیت هرکمسه که غیریلرک عیوب و قبائحنی سنک حضورکه کتوره
تعداد ایده یعنی بربر سویلیه یا شک و ریب سنک دخی عیوب و نقایصکی غیریلره نقل ایدوب
سویلیه کرکدر حاصلی یار غمز کمسه لر هرکسی ذم و قدح ایلمکده در بونلر بیک احسان ایلسک
قائل اتمز زیرا بد نهاد دور ایلک بلمز بلکه قائلدر یار غمز لقدن حکایه تنی چند از روندگان
متفق سیاحت بودند و شریک رنج و راحت خواستم که مرافقت کنم موافقت
نکردند تنی یا حرف وحدت روندگان رونده نک جمعیدر سیاحلر دیمکدر متفق سیاحت
اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر سیاحت سینک کسریله مصدر در ضرب بابندن یر یوزنده
یوریوب کتمکه دیرلر شریک رنج اضافتی معناسنه تقدیری شریک در رنج در رنجک و الملک
شریک دیمکدر راحت رنجه معطوف کم بودند مقدار در مرافقت مفاعله بابندن مصدر در
یولداشلق موافقت مفاعله بابندن مصدر در اویمق معناسنه محصول ترکیب سیاحلر
برنیچه کمسه سیاحته متفق ایدیلر یعنی سیاحت ایلمکه اتفاق اتمشلریدی و رنج و زحمته
شریک اولمشلر یدی روزکارک کرم و سردینه و راحت و دردینه بله چکلم دیو قول
و قرار ایلمشلریدی شیخ بیورر دیلدم که بونلره یولداشلق ایدم یعنی دنیانی بیلمک
مراد ایدندم لیکن بوخصوصده بکا موافقت ایلمدیلر یعنی یولداشلغه قبول ایلمدیلر گفتم
از کرم و اخلاق بزرکان بدیعست روی از مصاحبت مسکینان تافتن و فائده دریغ
داشتن که من در نفس خویش این قدر قوت و قدرت میشناسم که در خدمت
مردان یار شاطر باشم نه بار خاطر اخلاق بزرکان لامیه در لفظ نسخه ده کرم
اخلاقه مضاف در واقعدر بدیع عجیب و غریب معناسنه در بونده بعید و جو معناسنه در مصاحبت
مسکینان مصدرک مفعولنه اضافتیدر تافتن لفظنده دونمک و بوکمک معناسنه در اما
بونده کی برابره اعراض معناسنه در فائده داشتنک مفعولیدر و دریغ ثانیسی که حرف تعلیل
نفس خویش لامیه خویشتن اوزسیله کندی معناسنه در میشناسم فعل مضارع متکلم وحده
اکلرم دیمکدر که حرف بیان خدمت مردان لامیه یار شاطر بیانیه یار یولداشی شاطر
ابلغنه چویک خدمتکار بار خاطر لامیه محصول بیت حضرت شیخ بیورر روندلرینی مرا
قبول ایلمینجه دیدم که اولولرک کرملرندن و اخلاق حمیده لرندن زیاده بعیددر مسکینلر
فقیرلرک مصاحبتلرندن اعراض ایلمک و انلردن فائده دریغ طوتمق زیرا بن کندی نفسمده
و عقلمده بو مقدار قوت و قدرت ادراک و احساس ایدرم که یارانک خدمتلرنده

دن

باشناطر اولالم بار خاطر اولمیام حاصلی هر وجهله سندن خط ایلرسکز انکار ایتمم بو قدر اعراض سوزیک
بیت ان لم اکن راکب المواشی * اسعی لکم حامل الغواشی ان حرف شرط لم ایکیسی جوزم جازمه
وندارجه بعض علما یا یعنی کان فعل مضارع عامل اولمازیدی اختلاف ایلدیلر کیمی عامل اولان
اندادکمی لم اوزره دیدی اکن اصلنده اکون ایدی حرکه واو دوشدی فعل مضارع متکلم وحده
صیغه سیدر اسم تحتنده متکلم ضمیری انا مستتر وخبری راکب در مواشیه اضافتی اسم فاعلک
مفعولنه اضافتیدر مواشی ماشیه نک جمعیدر بونده نبت ظهار مراد درات و قتل کبی اسعی فعل
مضارع متکلم وحده در مجزوم اولمدیغندن معلوم در که اکنده عامل اولان لم دران ذکر
لکم اسعی یه متعلقدر حامل لفظا منصوب حالدر اسعی نک فاعلندن غواشیه اضافتی سابق
کبیدر غواشی غاشیه نک جمعیدر اکثر علغته دیرلر مخصوصیت اکثر طوره سوار اولمزسم یعنی
سنزکله مصاحب و یاران وراکب و همعنان اولمغه قابلیت ولیاقتم اولمزسه غاشیه لرکز
اولوب خدمتکز ایدرک کیدرم یعنی مصاحبکز اولمزسم خدمتکارکز اولمغه لیاقت و استحقاق
انکار ایتمز وغرده سعی یوریکه دیرلر بوندن سعی کوشش مقابله سنه اخذ ایلدیلر نقله ای سعی
ایلمکش یکی ازان میان کفت ازین سخن که شنیدی دل تنک ما راکه درین روزها
دزدی بصورت درویشان در امد وخود را در سلک صحبت ما منتظم کرد ازان میان

روشنیع

ارالرندن دیکلرد ما راک مفعول اولی و تنک ثانیسی که حرف تعلیلدر روزها روزک جمعیدر
کونلر دیکلر با حرف ظرف صورت درویشان لامیه خود را ادات مفعول وخود کرد
مفعول اولی و منتظم مفعول ثانیسی در حرف صله سلک دیزی و دیزی ایلک صحبته اضافتی
ماسانه و مایه لامیه در سلک کرد مفعول غیر صریحی مخصوص ترکیب بن مذکور سوزلری یو بچکک
برسی ارالرنده دیدی بو سوزدن که استدرک کوکلک تنک طوتمه یعنی تنک دل اولمه و خاطرک
بی حضور طوتمه زیراسی بو لباشلغه قبول ایلدیوب سنکله موافقت ایلدکزک اصلی بودر که
بوکونلرده براوغری صورت درویشانده بزه داخل اولدی یعنی بزه یولداش اولدی و
کنداوسنی بزم صحبتمز دیزیسنه دیزدی یعنی بزمله هم صحبت و هم عشرت ایلدی بیت
چه دانند مردم که در جامه کیست * نویسنده داند که در نامه چیست * مردم اسم جمعدر که
فعل جمعه فاعل اولمغه قابلدر که حرف بیان در حرف ظرف جامه لباس کیست حاضر کیمی
یایه تبدیل اولمشدر نویسنده اسم فاعل که حرف بیان نامه مکتوبه دیرلر که عرب صحیفه دیر
بعض نسخه ده خامه در دشمنی تعلیم مقابلسنه مخصوصیت حلوه عالم نه بلور که لباس الحینده
کیمدر یعنی صالح و طالح ظاهر الباسدان معلوم اولمز زیرا نیچه صالح وزراهد و عابد مستر
حالیچون عوام شکلنده کزرو نیچه طالح یا سوء بدفا جرزی زهاد و عباد دخی صلحا ایله تلبس در
فسق و فجورینی اخفا ایچون حاصلی کسانک حالی لباسدن معلوم اولمز ننه که مخفی ما زیلین

ملتوبکر

مکتوبک ایچنده نه وار ایدوکن کاتب بلور انجق یعنی نامه نک کاتب بلور ایچنده نه وار اودیدوکنی
انجق بار حال مخفی کاری خدا بلور فقط ازانجا که سلامت حال درویش نست کمان نصوحند
نبرد ما و بیا بر قبولش کردند ازانجا او مقام و مرتبه دن و او رحبتدن که حرف بیان سلامت
حال درویشدن لامیه لردر سلامت حالدن مراد صالح درویش و با غرض و بی علت اولمزینی
کنایت در کمان فضولا لامیه در ظن فاسد و وهم باطل معناسنه دریعنی لباس تعمراده اولدیغچون
انلره فاسد اعتقاد ایلدیلر و انی یار و یاور اعتقاد ایدوب مرافقته قبول ایلدیلر محصول
ترکیب او مقام و مرتبه دن که درویشلر صالح درویش و پاک ضمیر اولور و هر کسه حسن حالله
معتقد اولدقلری جهتدن اول کمسنه یه با ضرورت و بیواعتماد ایلدیلر و حقنده سوء ظن ایلدیلر
حاصلی زی صلحاده اولدیغچون کندینی صالح و عارف اکلدیلر و مصاحبتلرینه اخذ اختیار
ایلدیلر مثنوی ظاهر حال عارفان دلقست * این قدر بس که روی در خلقست *
ظاهر حال لامیه و مبتدا عارفان اضافتی لامیه عارف بالله دیمکدر یعنی من عرف نفسه
فقد عرف ربه دیدکلری یردلق دالک فتحی لامک سکونیله خرقه یه خبر مبتدا در این
ظاهر حال عارفان دلق اولمغه اشارت در قدر مقدار معناسنه دریعنی عتبه مقابل حضور
دیمکدر کافی معناسنه که حرف بیان روی یوز ظاهر معناسنه دریعنی عتبه مقابل حضور دیمکدر

پس تیر

نته که مرور ایلدی که چه دو روی و چه در قفا در حرف صله و با حرف مصاحبت و خلق معروف
مخصوصیت بو بیت سابقه حکم تعلیلیدر واقعا یعنی یاران مذکور و زرک زی صلحا و
لباس عارفیندن اولمسیله اکتفا ایدوب یولداشلغه قبول ایلدیلر و بونک احوال درونینه
اطلاع و باطنی استکشافه متعید اولمدیلر زیرا عارفینک ظاهر حالی خرقه صوفیه در
و بو مقدار کفایت ایدر ظاهرلرینک خلقله اختلاطنه یعنی ظاهرلری خلقله و باطنلری حقله
اولمغه بو مقدار کفایت ایدر زیرا باطنلرینه اطلاع متعسر دکل انجق خلاق عالم بلور انجق پس
یاران انک لباس صوفیانه سینه اعتبار ایدوب انی عارفیندن ظن ایلدیلر و یار و مصاحب

روشنیع جکافی

ایدیندیلر بو بیت اکلمیوب انواع تصرفات ایلدیلر مع قائله تکثیر کلام و اطناب مقال
ایلمشدر که حضرت قایلر و کل عنی الله عنهم * در عمل کوش و هرچه خواهی پوش * تاج بر سر نه
و علم بردوش * در حرف صله کوش متعلق هرچه خواهینک مقام مفعولیدر و مجموعی پوشنک
نه فعل امر مفرد مخاطب در تعه دیمکدر علم معطوف در تاجه و علمدن مراد و بایرق و سنجق
دیمکدر و مزنیه تعویق انکله جزا ایلدکلری عملدر مخصوصیت عمله سعی و کوشش
ایله و هرنه لباس کیرسک کی یعنی عمل صالحه تقید ایله و هرنه استرسک انی کی حلال
حرام اولمسون جرو التونلی اسباب کی کرکسه باشکه پادشاهلر تاجی قو یعنی پادشاهانه
تاج و لباس کی کرکسه کدا یانه زیرا حضرت علم تو مقارن مراد کدالک ایلمزننه که عرب و عجم

کدالرینک دا بیدار بوبیتک معناسنده بعض شراح اولقدر یاوه لر سویلمشلر که بالضروره اطلاع
ایرات ایدر ٭ زاهدی در لباس پوشش نیست ٭ زاهدا یک باشمو اطلس پوشش ٭ زاهدا
یا حرف مصدر بلباس لغتده دوه نک سمیری الغنه اوردقلری چولدر که عربجه جلس دیرلر اما بونک
کبی یرلرده اسکی لباسدر که فقرا گیرلر یا لباس پوشش وصف ترکیبیدر خرقه پوشش کبی پوشیدن
بوندن کیمک دیکدر بلباس کیجی دیکدر یا حرف مصدر ورزاهدا یک معانه باشمو فعل امر مفرد
مخاطب اطلس بوندن معهود قماشدر پوشش فعل امر مفرد مخاطب که دیکدر عرب الباس
دیر محصول بیت زاهدلک اسکی لباس کیجیلکدن دکلدر یعنی فقرا خرقه لرین کیمکله دکلدر
زاهدلک زاهدلک اولدر یعنی کیم جکلدرن زاهد وعابد اول وقتی اطلس کیکی ودیبا وسائر سمور ک
یعنی زهد وتقوی نه لباس فاخر ایله اولور نه غیر فاخر ایله حاصلی صوفیلوم مجرد کهنه لباس
وصوفیانه لباس کیمکله دکلدر بلکه اعتبار باطنه در حضرت شیخک مرادی حرام لباس
کیمکه اغرا دکلدر بلکه مرادی لباس فاخر زهد وتقوی یه مانع دکلدر دام که ارکانکو کلدن تعلق
اولمیه حاصلی اقتدکله معاملک درست اولدقدن صکره لباس فاخر وغیر فاخر برابر اولور
نته که نفحات الانس ده حضرت مولانا جامی شاه شجاع کرمانیدن نقل بیورر که صاحب
ولایت وکرامات ایکن قماشنی کیروی واولادی سلاطیندن ایدی ٭ ترک دنیا
وشهوتست وهوس ٭ پارسایی نه ترک جامه وبس ٭ ترک دنیا مصدرک مفعولنه
اضافتیدر وهوس دنیایه معطوف در ترک خبر مقدمدر پارسایی خبر مبتدا ویا حرف مصدر
نه حرف نفی ترک جامه اضافه ساپوع کیبیدر وبس اوله انجق دیکدر فقط معناسنده در
محصول بیت وعابدلک وصوفیلک دنیایی ولذات نفسانی وهوا وهوسی ترک ایلکدر
مجرد ترک لباس فاخر وتبدیل شکل ظاهر ایتمک دکلدر یعنی صوفیلک انجق لباس فاخر کیمکله
دکلدر وبس لفظنده کی وا وضرورت وزنیچوندر کلمشلر دینی بو کلمه نک استعمالندن اکاه
دکل ایمش ٭ در کنز اغند مرد یار بود ٭ در محنت سلاح جنک چه سود ٭ کنز اغند وکژ اگند
وقز اگند کاف عربک فتحه لریله وزای عجمیله ونونک ساکن اولنیله کاف عجمیله یعنی ایکی لغتده
بله کاف تازی عجمیدر اما اولکیسی عربیدر قز اگندی بعضلر زای عربیله اقودیلر حاصلی او جی
بله زره وجبه وجوشنه دیرلر بود مصدر معناسنه در محنت بوندن قورقوم معناسنه در
نته که رومیلر تحریف ایدوب محنت دیرلر اکی نقطه ایله سلاح جنک لامیه در محصول
بیت زره وجبه وجوشن ایچنده مرد بهادر دلیر ییر ایکن کره الا مرد دکل اولدقدن
آلت حرب وسلاح جنک نه فائده ایدر حقندن کلمنیه قصه دن حصه بود ارکم درد لشلر
لباسنی کیجک اعرابسک مقتضاسنی ویرمک کرک والا ترک ایلک کرک ٭ فی الجمله
روزی ٭ بشب رفته بودم وشبانکه بپای حصاری خفته ورزدی توفیع ابریع رفیع

برداشت که بطهارت میروم او خوابی غارت میزنت ٭ فی الجمله محصل کلام اوزری یا حرف وحدت تا انتها
نمایتیچون در شبانکه اختتام وقتی دیکدر صبحه صباح وقتی ولدی گبی یا حرف ظرف بای حصار لامیه
حصار دیبی دیکدر او یا حرف وحدت خفته یاتمش ام ایوش بنیه مشترکدر کنه بودیم مقدر در
وزدی توقیع سانه بی دولت وبدبخت دیکدر ابریع رفیع لامیه یولداشک ابرتغنی برداشت
قالدردی دیکدر که حرف بیان ویا حرف تعلیل بطهارت یا حرف صله طهارته دیکدر او ضمیر مذکور در
وزدی توقیعه راجعدر خوداوات تاکید غارت سانه یا حرف صله غارت نغما میزنت کیدرمش
دیکدر محصول ترکیب محصل کلام بر کون اخشام وقتی کتشیدک واختتام وقتی بر حصار کردنندن
یاتمشیدک وزدی بدبخت وبی دولت یارانک بر بنیک ابرتغنی قالدردی که طهارته کیدرم دیو
اونا مرد مکر غارت ونغمایه کیدرمش روزی تا شب برینه روزی وشب یازلن معنا جانبنه
ناظر دکل ایمش ٭ مثنوی ٭ پارسا بین که خرقه در بر کرد ٭ جامه کعبه را جل خر کرد ٭ پارسا بنیک
مقدم مفعولیدر که حرف بیان ویا حرف رابطه صفت خرقه کرد کر مفعول صریحیدر وبر غیر صریحیدر
حرف صله وبر اوست معناسنه اسمدر اوسته ایلدی دیکدر کیمکدن کنایت در جامه کعبه لامیه یای
بطنیله در اودات مفعول جل خر لامیه در که یای بطنیله جامه کرد ک مفعول اولی وجل خر ثانیسی
اصلنده جیمک ضمی ولامک تشدیدیله در ضرورت وزنیچون تخفیف قلنمشدر معناسی
معلوم محصول بیت عابد وزاهدی کور که خرقه صوفیانی ولباس عابدانی الغنه الدی
وکیدی بلکه اورتوسنی خر جلی ایلدی یعنی بو بدبخت وبدکردار خرقه صوفیانی کیمک سببی
کعبه اورتوسنی خر جلی ایلدی مصراع اولک معنا سنی پارسایی کورکه اوزرینه خرقه ایلدی
دیین معنایه ایی لباس کیدرمش ٭ چندانکه از نظر درویشان غایب کشت بر جی
برنتمت و ودرجی بزدید تا روز روشن بشد آن تاریک دل مبلغی راه بود ورفیقعان
بی کناه خفته یا بلادان همه را بجاخ برد ما ودم بدان کرد ما از آن تاریک کنتم صحبت
کفتیم وطریق غربت کزیدیم که السلامة فی الوحدة ٭ بر جی یا حرف صله بر جاندن مراد حصار
برجیدر او یا حرف وحدت بر برجه دیکدر برفت چیقدی دیکدر عروج معناسنه بر جی از حصار لفظنی
متن ایدنلر زاید ایلمشلر درج جوهر حقه سی ویا حرف وحدت ایچ حقه سینه تخصیص ایلدی
بلا مخصوص ایلمش بزد ربود او مرادی دیکدر تا انتهاء نمایتیچوندر معناسنه اوز روشن شد
صباح اولنجه دیکدر بوندن شدی مصدر صورتندن شدن یازلر عجب نه معنا ملاحظه ایلدیلر
تاریک دل کوکلی قره دیکدر تاریک دل برینه اندر تاریک یازلر متن تحریف ایلمشلر مبلغی برجیلی
دیکدر رفیقعان بی کناه سانه خفته یاتمش واوپوش دیکدر وهر بدان یا حرف صله کرد نداایلدیلر نک
یعنی حبس ایلدیلر تا برنج تفعیل یا بندن مصدر در وقت تعیین ایلکه دیرلر تو برنجیدن دیرلر جمره
برینه واوله از رحمت ودزد رحمت بر معنایه در برشنه نک دقتی تعریف وتعیین ایلکه دیرلر

اما بوندن وقت مراد دوزلك صحبت مصدرك مفعولنه اضافتيدر گفتيم فعل ماضى متكلم مع الغير
يعنى يارانله اتفاق ايلدك و سويلشدك ديكلر طريق غربت لاميه و يا بيانيه كه حرف تعليل
السلامة زيرا سلامت و حضور فى الوحدة تنها القدن و يا الكز ايتدن در ديكلر محصول تركيب
اولقدركه درويشلك نظرندن غائب اولدى يعنى همان كه حضورلرندن و نظرلرندن پيدا
اولدى بر برجه جفاى و بر جواهر حقه سنى اوغرلرى معلوم اوله كه درج كرچه جواهر حقه سنه
ديرلر و خاتونلرك زينت اسبابنه كه ظرف اولان نسنه يه ده ديرلر كه روملر اكا قوطى
ديو اطلاق ايدرلر اگرچه بعض كمسه قبر جوى بويدان مغاسندن ده استعمال ايدرلر يعنى
قوتو جنس طوراجق يركه قوطى اولسون كركسه حقه لكن بوندن ايمار اولنده
مذكوردر يعنى ايچنده نه وار ايدوكى معلوم ذكر بوده غريب قصه دركه حصاره نيچه كردى
و حقه طورنى برى نيچه بلدى بو كتابك بو مقامى تردددن خالى ذكر روز روشن اولنجه
يعنى صباح اولنجه اوز قره كوكلى خيلى يورتمشيدى يعنى خيلى مسافه قطع ايلمشيدى و نيجه كناه
يوللاشه لكندى حالاردن نماغل باتتشدر يدى ايرته سى جميعنى قلعيه ايلتديلر و زندانه حبس
ايلديلر اوز ماندن برى بر كمسه ايله صحبت اولوب اختلاط سنتك كبرك و هيچ
كمسه ايله الفت و مرافقت ايلميم ديو تحق قرار ايلدك و خلقدن انقطاع و غربت
طريقنى طوتدم زيرا سلامت وحدتده در يعنى خلقله مناسبتى و الفتى قطع ايلمك حضور و
صفايه سبيدر حاصلى خلقله اشتغال باشى اغريدر قطعه چو از قومى يكى بى دانشى
كرد ~ نه كه را منزلت ماند نه مه را ~ قومى يا حرف وحدت بى حرف سلب دانش
اسم مصدردر علم بلمك معناسنه بلش ديكلر و يا حرف مصدر بى دانشى نادانلق ديكلر
كه كافك عربك كسرى و هاى حمليه ايله كيجى ديكلر و مه ميمك كسرى و هاى اصليه ايله اولو
معناسنه در و كه و مه الف ادات مفعول منزلت بونده قدر و مرتبه ديكلر كه و مه مانده مفعول اولورى
و منزلت نائبى محصول بيت چونكه بر قومدن بريسى نادانلق و جاهللق ايليه حاصلى
ناشايسته ايش اشلديه او قومك نه كبيرنه حرمت و رعايت قالور نه صغيرنه يعنى
برينك كناهى جميعنه سرايت ايدر ننه كه تعييف اوزرا حكايه سنده سابق اولورى
نمى بينى كه گاوى در علف زار ~ بيالايد همه گاوان ده را ~ نمى بينى فعل نفى استقبال
مفرد مخاطب استفهامى متضمن كورمز ميسن ديكلر كه حرف بيان گاو و كاف تحجيه
صغير ديكلر صغير بچه بقر ديرلر و يا حرف وحدت علف كلور اوتلقيا جوق نسنه زار اوتلر
مدخولينك كثرتينى افاده ايدر كلزار و لاله زار كبى كلك و لاله نك ديكلر بوندن علف
زار اوتلك و چايرلغه ديرلر همه اللر بيالايد فعل مضارع مفرد غائب بوكشدرر ديكلر
مغام مطابقينى بودر مغابر لازمينى ايجتدرر ديكلر همه ادات تاكيد گاوان الف و نون

ادات جمعدر ده اضافتى لاميه در اصلى دهيه ايدى لكن يا لكثرت استعمالى زياده در اصلندن كوى كنديعناسنه در
در ادات تخصيص محصول بيت استفهام طريقيله بيورر كورمز ميسن كه بر كاو اوتلقده و يا چايرلقده
كويك جميع كاولرينى الوده ايدر يا حقيقتده الوده ايدر يازه او توجوق پيك سبيله يا مجازا الوده
ايدر يعنى او بر كاو زيان ايلكله جميعى كوتلكه ايلرو يا قوزلرى كسرلرنه كه نيچه كره مشاهده اولنمشدر
حاصلى ايكى تكار يعنى بريسى ايلرو اول سبيله غيرلاره جفا و بلا ايرشور قصه دن حصه بودركه بيم اولمزدن
بريسى قباحت ايلمكله جميعى زندانه نيجه عذاب و عقاب چكلركه كه تيم معنى سندرلكه اندن
محققلردين قتى كه تيم تك ايلمش مانعا نه دن مستفعلردين باز اصول استقاقدن قتى كيرورده
هم مهتر معناسندر بلكه اندن مقصوددر دين سا بقدن كه كبى ايكى وجهله كه تيم تك ايلمش فنا علف
زارى نازليه تخصيص ايدنلر تخصيص بلا مخصص ايلمشلر اسم مكانى سائر اسم مكانلره قياس
ايدوب معلف ديوب يا نندن سويلمشلر زيرا بونك اسم مكانى معلف كلور ميمك كسريله و عينك
سكونى و لامك فتحى ايله الارى ده كلور اصلى ااردى در قتدر اخورده آتلر اوكندن تكه شكلنده
بو نسنه بيارلر اوتلقى و صمانى وار يتى انك ايچندن يرعلف زار معناسنه ذكر دوز قطن ايلدكه
كى بو نكيجون اهل سيدى ربه علف زارى مرعا ايله تعبير ايمشلر بيالايد معناى مطابقيسى
تركيبه بوكشدرر ديوب معناى لازمينى اداوجفا ايدر دينه تعرض ايدن كنلرى معترض در
زيرا مقام لزوم و مطابقدن اعتدارده گفتيم منت خدايرا عز و جل كه از دعاى درويشان
محروم نماندم اگرچه از صحبت ايشان وحيد شدم و بدين حكايت مستفيد گشتم و امثال
مرا در همه عمر اين نصيحت بكار آيد كه حرف رابطه صفت و يا حرف بيان فوائد ماندن نك
جميعيدر درويشان نه اضافتى لاميه در صحبت ايشان لاميه و حيد يا الكز ديكلر تنها معناسنه
بعض نسخه ده وحيد يرينه نريد دوشر مستفيد اسم فاعلدر استفعال بابندن نائل ليبى ديكلر
امثال مثلك جمعيدر بكدشى ديكلر مرايه اضافتى لاميه در و را ادات تخصيص نيم كبى سياحاتك
همه ادات تاكيد عمرى تاكيد ايدر يا حرف صله امثال مرا ايدك مفعول صريحى و بكار غير صريحى
و در همه عمر ظرف زمانى محصول تركيب اول درويشلرن بو سوزى اشيدنجه ديدم شكر
الله كه درويشلرك دعا قانى بركتندن محروم قالمدم بلكه فوائد عظيمه لرندن فائده مند
اولدم اگرچه شرف مصاحبتلرندن و سعادت و مرافقتلرندن تنها دوشدم يعنى كرچه
سزلكه مصاحب و موافق اولمدم اما سزدن منتفع اولدم حاصلى بو اشدن كم حكاية يله
بكا چوق فائده حاصل اولدى بو نصيحت نيم كبيلرك تمام عمرلرنده ايشينه كلور يعنى
بو نصيحتى ايشيدن كمال مرتبه منتفع اولور و بدين حكايت اولندن و او برلى اما يازن
جميع نسخه لره مخالف يازمشلر مثنوى ~ بيك نامزا نشيند در مجلسى ~ بر نجد دل از هوشمندان
بسى ~ بيك يا حرف مصاحبت سببيتى متضمن نا حرف نفى نزا نشيند القدن بو يلمش نا نزشيند

ادابنا سعدى عليه و سعدى دار
ادابن اصسدى عليه و سعدى دار
ادابن سعدى عليه
ادا سعدى دار و عليه
ادا سعدى دار
ادابنا سعدى عليه و سعدى دار و عليه

یوقلمازی دیکلر حاصلی تا سازو ناهموارون کنایت در مجلسی یعنی حرف وحدت در برنجد یا حرف
تأکید نجد فعل مضارع مفرد غائب بوندن فعل لازمدر اما متعدی کلور دریا فاعلی هوشمندانه اضافت
لامیه در عاقلان دیکلرا بسی یا مرا صلیه ایله چوق دیکلر محصول بیت بر مجلسده بر ساز
ناهموار کمه سببیله عقلا و فضلانک کوکللری چوق رنجیده اولوب خاطرلری زیاده پریشان
اولور بسی لفظی هوشمندانه قیدیله ایلاین بیهوش ایمش ٭ اکر برکه پرکنند از کلاب
سکی دروی افتد کند منجلاب ٭ برکه بانک ضمی ونونک سکونیله کوله دیرلر و عربجه حوض
وغدیر دیرلر سکی یا حرف وحدت وی ضمیری برکه یه راجعدر کلاب بمعنی ایله برابر لوم اعتباریله
افتاد معناسنه شرطی متضمن فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده سکه راجع ضمیردر کند
فعل مضارع مفرد غائب کنیدندن مشتق فاعلی تحتنده سکه راجع ضمیردر کند فعل مضارع
کردیدندن وبعض غریب خطا ایلمش منجلاب میمک وجیمک ضمیله ونونک سکونیله قوزله مرار
ونایک صوبه دیرلر محصول بیت اکر بر حوضی کلاب ایله طولدریت ایچنه دوشرسه
مردار ایدر قصددن حصه بودر که بر پاره مرنجه اینک اوینی یارا ضر ایدر برکه یه متصل
اولان همزه وحدت ایچوندر وبعض اسی خطاسی اوزره همزه اولمش ٭ حکایه ٭
زاهدی مهمان پادشاهی بود چون بر سفره بنشستند کمتر ازان خورد که ارادت او
بود وچون بنماز خاستند بیشتر ازان کرد که عادت او بود تا ظن صلاحیت در حق
او زیادت کنند زاهدی یا حرف وحدت مهمان میمک کسری وهانک سکونیله قونوق
معناسنه در پادشاهی اضافت لامیه در ویا حرف وحدت بود ادات زمانیه ویا فعل
ماضی چون حرف تعلیل بر حرف استعلا سفره اوستنده میمک یدکاری نشسته بنشستند
با حرف تأکید نشستند فعل ماضی جمع غائب اوتوردیلر دیمکدر کمتر کم اکسک تر ادات تفضیل
اکسک دیمکدر خورد فعل ماضی مفرد غائب یدی دیمکدر که حرف بیان ارادت افعال بابندن
مصدر در دیلک معناسنه او ضمیرینه اضافت لامیه در بود ادات زمانیه نماز با حرف صله
برخاستند فال لفظ برخاستندن مشتقدر اوروطورمق معناسنه بیشتر با بر کسریله
زیاده دیمکدر وتر ادات تفضیل زیاده رک دیمکدر که حرف بیان عادت اولامیه
تا حرف تعلیل ظن صلاحیت یاسی مخففدر اصلی مصدرک مفعولیدر ویاسی مشدد
یازلر خفت ایلمش حق اولامیه زیادت بونک کبی تاملر عربیدر کمر یا زیلور اعجم ازدن
تا یازلر محصول ترکیب بر زاهد پادشاهک قونغی ایدی ویا قونوغی اولدی چونکه
سفره یه اوتوردیلر اشتهاسی اولدیغی ملک ییمدی یعنی استلاکی دکل ییمدی بلکه استقلا کسنون
اکسک یدی حاصلی قدرتین طویوب ییدرمیوب اچ قالدی وچونکه نمازه قالقدیلر نماز عادتندن
زیاده قلدی یعنی معتاد اولان وظیفه سندن زیاده رکعت قلدی بو نیجه ریایی خلق انک

حتنده

حقنده زهد وصلاح ورع وپرهیز اعتقادینی زیاده ایلیه لر دیو ایدردی ٭ بیت ٭ ترسم
نرسی بکعبه ای اعرابی ٭ کین ره که تو میروی بترکستانست ٭ ترسم فعل مضارع متکلم وحده در
ترسیدندن قورقرم دیمکدر نرسی فعل مضارع منفی یعنی نفی مستقبل با حرف صله کعبه خانه خدا اعراب
صحرالرده وتبرده بیانده قونرکوچر طائفه در حاصلی اسم جنسدر عرب جمع دکلدر یاسی حرف
نسبتدر کین که حرف تعلیل واین اسم اشارت در ره که حرف بیان میروی فعل مضارع مفرد
مخاطب کیدرسن دیمکدر با حرف صله ترکستان صحرون ایرمقدن اکثار بسنه ترکستان دیرلر
محصول بیت ای اعرابی قورقرین که کعبه مقصوده واصل اولمیه سن حاصلی کلام مرادک کعبه یه
وصول بولمیه سن زیرا بو یول که سن کیدرسن سنی ترکستانه ایلتیر یعنی مراد که سنی ایصال ایلمز
حاصلی زاهد زهد وریا ایله حقه واصل اولمیز بلکه کتدکجه بعدی ارتر وکندی جاننه ایلدیکی جفا قالور
انجق یعنی حطب ودوزخ اولور ایلدیکی ریا سببیله ٭ چون بمقام خویش باز آمد سفره خواست
تا تناول کند پسری داشت صاحب فراست گفت ای پدر در دعوت سلطان چیزی نخوردی
گفت در نظر ایشان چیزی نخوردم که بکار آید گفت نماز را هم قضا کن که چیزی نکردی که بکار
آید ٭ تا حرف تعلیل تناول اکل طعام معناسنه در پسری یا حرف وحدت صاحب فراست اسم
فاعلک مفعولنه اضافتیدر فراست بونده زکاوت وطبیعت معناسنه در دعوت سلطان
مصدرک فاعلنه اضافتیدر چیزی یا حرف وحدت نخوردی فعل مضارع مفرد مخاطب معنای استفهامی
متضمن ییمدکمی دیمکدر نظر ایشان لامیه که حرف بیان گفت پسر دیدی محصول ترکیب چونکه
زاهد مرایی دعوت سلطاندن کنه کندی منازلنه کلدکی سفره دیلدیکه طعام اکل ایلیه بر صاحب
فراست وزکاوت فرزندی وار ایدی دیدی ای پدر پادشاه ضیافتنده بر نسنه ییمدکمی زاهد
دیدیکه انلرک نظرنده بر نسنه ییمدکم کفایت ایلیه حاصلی اکا بر داعیات ارامشده طونیجه
نسنه ییمدم بلکه اچ قالدم پسر دیدی که نمازینی قضا ایله زیرا بر نسنه ایلمدک که کفرته کله یعنی
ظاهر بودر که اکل طعامده ایلدکک ریایی اداء صلاتده ده ایلمشسن اعاده انیده
قضا ایله که اندن ایلدککک ریا ایله تملدرنک نمازه حقده یاره ضر ٭ قطعه ٭ ای هنرها نهاده برکف
برکف دست ٭ عیبها برگرفته زیر بغل ٭ ای حرف ندا هنرها اسمی مفرد هنر صنعت وصنعتلو
بهارته دیرلر حاصلی شخص مقبول ایلیین نسنه عربیده منقبت دیرلر وها ادات جمعدر نهاده
هادی رسمی چونک کبی برلره حرف ترتب اولور معناسی قیوب دیمکدر کف دست لامیه درالک
ایه سی دیمکدر هنرها نهاده نک مفعول صریحی وبرکف غیر صریحی عیبها برگرفته نک مفعولیدر
زیر بغل لامیه قولتوق در عربیده ابط دیرلر همزه نک وبانک کسره لریله سکون بایله ده لغتدر
محصول بیت ای هنرلریکی اللک ایه سنه قیوب عیبلرکی قولتوغک التنه الوب کزلین کیمسه که معناده
فنا دی ایدر یعنی ای هنرلریکی اظهار ایدوب عیبلریکی ستر ایدن کیمسه ٭ تا چه خواهی خریدن ای

مغرور ده روز در مانده‌ای بسیم ذغل با حرف تعجب دریغا معناسنه خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب
دیلرسن دیمکدر فروختن خانک ورانک کسره‌لریله مصدردر صاتون المق معناسنه ای حرف ندا
منادی محذوف تقدیری ای مغرور مغرور در مغرور بونده غافل معناسنه ده روزه مانده‌ای لا مید در
کاف عجم هاء رسیدن بدلدر با حرف مصدر او از عجز دیمکدر با حرف مقابله سیم ذغل بیانیه ذغل
قلب و ناسره و نیجه اقچه ناسره معناسنه محصول بیت مغروره خطاب بیورر یعنی نه السک
کرکی ای مغرور یعنی نه صاتون السک کرک عجز کونندن قلب کمشه حاصلی ریا ایله اولان عمل
فاسده کاسددر مردود و مطرود در پس جزا اتتندن حیز اعتبارده دکلدر که مقابلنده
ثواب و جزا امیدی اوله ایدی بو ایله عمله اعتماد ایدوب جنت امید ایلیه حکایه یاد دارم که
در عهد طفولیت متعبد بودم و شب خیز و مولع زهد و پرهیز یاد دارم خاطرمده در دیمکدر که
حرف بیان عهد بونده زمان معناسنه در اضافه لامیه طفولیت صباوت یعنی اوغلنجقلق زمانی
دیمکدر متعبد اسم فاعلدر تفعل بابندن عبادتله مقید اولیجی دیمکدر شب خیز کیجه قالقیجی یعنی تهجد
و مولع افعال بابندن اسم مفعولدر حریص معناسنه بو معناده بو لغت اسم مفعول وزنی وزره
مستعملدر زهد و پرهیز عطف تفسیری شکلیدر محصول ترکیب حفظمده یاد دارم در فراموش ایتمشم
صباوت زمانده متعبد و متزهد ایدم یعنی عبادت و طاعته مشغول ایدم و کیجه تهجد قالقیجی
و زهد و پرهیزه حریص ایدم حاصلی ایشم صوفیجه سنه ایدی شبی در خدمت پدر نشسته بودم
و همه شب دیده بهم نبسته و مصحف عزیز در کنار گرفته و طائفه گرد ما خفته پدر را گفتم از ایشان
یکی سر بر نمی دارد که دو رکانه بگذارد و چنان خفته‌اند که گویی مرده‌اند گفت جان پدر
تو نیز اگر بخفتی به که در پوستین خلق افتی شبی در خدمت پدر یعنی بر کیجه بابامک
پدرک خدمتنده دیمکدر و بو بونده کوزلر بهم بری برینه نبسته بغلامدم مغایر لازمی کوزلر یومادم
دیمکدر اهل الله ترک نومدن کنایه‌در در کنار قوجقده دیمکدر گرفته طوتمشیدم بو سجعلرکه
جمعیلرده بودم لفظی مقدردر طائفه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل گرد بونده اطراف
معناسنه در ما یه اضافی لامیه در خفته بونده ادیو منش دیمکدر پدر را را حرف صله از ایشان بونلردن
یعنی اطرافمزده اولانلردن سر بر نمی دارد باش قالدرمز دو رکانه ایکی رکعت نمازدن کنایه در
نته که بعض نسخه‌لرده دو رکعت واقعدر یعنی ایکی رکعت نماز دیمکدر بگذارد ادا ایلیه چنان
انجلاین که حرف بیان گویی فعل مضارع مفرد مخاطب گفت دیدی جان پدر مفعول حرف
ندا محذوف تو نیز دیمکدر بخفتی یا حرف تأکید و خفتی فعل ماضی مفرد مخاطب فعل شرطدر
به که حرف بیان پوستین لغتده کورک در اما اصطلاحده مساوی و غیبت معناسنه در
افتی فعل مضارع مفرد مخاطب جزای شرط واقعدر محصول ترکیب بر کیجه بابامک حضورنده اوتوروب
اوتوردم ایدی یعنی احیای لیل ایلرم دیمکدر معلوم اوله که حضرت شیخک مناقبنده یازمشلردر که

بیرنظر

پیر نظر حضرت شیخ سعدی سلطان العاشقین شیخ روزبهان است گویند بر حضرت شیخ سعدی
یعنی شیخ عبدالله خادم حضرت شیخ بوده است و چون حضرت شیخ سعدی متولد شدن بخدمت
شیخ آورده و حفظ نظر فرموده‌اند و فرموده‌اند که عشق را بخشش کردیم بر وهم نصیب دادیم اما
مرشد او شیخ شهاب الدین سهروردیست قدس الله ارواحهم و کیجه تمام صباحه دکن کوزم
یومادم و اوقیوب یوزیدن کوزمه دوم و مصحف شریفی الدن قومیوب تلاوت ایدردم حاصلی
صباحه دکن یاتمدن ایدی بر بولک طائفه یعنی او جماعت اطرافمزده خواب غفلتده یاتوب
اویورلردی پدرمه دیدم بونلردن بریسی باشن قالدرمز که ایکی رکعت نماز ادا ایلیه شویله اویو
مشلر که گویا اولمشلردر یعنی خواب غفلته شویله مستغرقلردر که گویا موتی در پدرم بونلری بو سوزی
ایشیدیجک دیدی ای جان پدر سنده اویویا یدک چوق یکیدی که خلقک غیبت و مساویسی
ایلیه‌سن یعنی خلقک معایب و مثالبین سویلکدن ایو یاتمک یکیدر زیرا انلر اگرچه خواب
غفلته مستغرقلردر و عبادتدن مقصرلردر لیکن اول حیثیدن کسب معصیتدن خالی و سالملردر
اما سن اگرچه عبادت و طاعتده سن لیکن غیبت و مساوی سببیله ضایع بره زحمت
چکرسن که بونک سببیله عملک هبا و هدر اولور قطعه نبیند مدعی جز خویشتن را که دارد
پرده پندار در پیش نبیند فعل نفی مستقبل مفرد غائب مدعی افتعال بابندن اسم فاعلدر بلان
یره بر نسنه دعوا ایدن بونده مراد خود بین و خود پسنددر جز غیری خویشتن خاوده روم
کسره ایله بود او … سببیله کندی دیمکدر را ادات مفعول که حرف تعلیل پرده پندار اسنانه پندار
ظن معناسنه در محصول بیت خود بین مدعی دنیاده کندیدن غیری کورمز یعنی هپ کندی
طاعت و عبادتنی کورر … زیرا او کندی زعم و پندار و عجب و استکبار پرده‌سی غیرلری
کورمکه مانعدر و حالا نیه اطلاعی واقع اگر چشم خدا بینی بخشند نبیند هیچ کس را عاجزتر
از خویشتن اگر حرف شرط و ضمیر مدعیه راجعدر چشم خدا بین سانه خدا بین وصف
ترکیبیدر خدادن غیرینی فانی مطلق کورن کوز دیمکدر با حرف مصدر بخشند فعل مستقبل
جمع غائب بغشلیه‌لر دیمکدر نبیند فعل نفی مستقبل مفرد غائب کورمز دیمکدر هیچ کس مفعول اولی
صریحی عاجزتر مفعول ثانی صریحی از خویشتن مفعول غیر صریحی محصول بیت اگر مدعیه جناب
کبریادن عنایت و هدایت اولوب چشم خدا بین عطا ایلیه‌لر حقایق اشیایی کما هی
کورمکه و بالکه موفق اولوب خلقی … کندیدن عاجزرک حقیرک هیچ بر کمسه کورمز و بو کندی
حالنی بلوب … و وجودن لاف اوروب فردی حاصلی زبان بریدن قالور در هیچ
کمسه‌یه دخل و تعرض ایلمزدی بو بیتلر نسخه‌لر مختلفدر لیکن اصح نسخه یاد نعمدر حکایه
بزرگانرا در محفلی همی ستودند و در اوصاف جمیلش مبالغه می نمودند سر بر آورد و گفت
من آنم که من دانم بزرگی یا حرف وحدت و را ادات مفعول محفل اسم مکاندر جمع معناسنه زیرا

حفل کثرت معاسنه در ضرب بانبدن و یا حرف وحدت یا حرف تأکید و می حکایت حال ماضی افاده
ایدر استودند فعل ماضی جمع غایب اوکرلر دیکلر یعنی مدح ایدرلر اوصاف جمیل یانینه سر براورد
باشی قالدردی و دیدی من انم بن اولکمه یم که بیابت من دانم بن بلورم محصول ترکیب
براولوکمه مواجهه بر مجمعده اوکوب مدح ایدرلردی اوصاف جمیلنی واخلاق حمیده‌سنی
مبالغه کوسترلردی مذکور حقیر مبالغه لری اشیدیجک باشینی قالدردی و دیدی بن اولکسیم که
بن بلورم یعنی سز بنم حقمده نه قدر مبالغه ایدرسکز قائمی سیه یوقدر زیرا او زحالیمی بن بنفسی
آیی بلورم سز بیلیورد تمکز مبالغه در بنم حقمده بنم انلردن نسنه یوقدر بیت کیفیت اوزی
یامین تعلمز محاسنی علانیتی حقلا اولم تورا باطنی کعنیت فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب ضرب
بابنک ناقص یابیسندان مبنی للمفعول بسندن وکانی سن دیکلر اوزی مصدر دراذی یا اوزی
حسب بانیدن مهموز الفا معتل اللام جنا معاسنه در بوندن تمیزلکه منصوب درزیا علندن
یا حرف ندامنی الاسم موصول مضاف در تعلم فعل مضارع مفرد مذکر مخاطب فاعلی تحتنده انت مستتر
محاسن حسنک جمیدر اخلاق معاسنی اوزره ما جاد وزنی اوزره مفعول تعلم در
وجمله فعلیه نک اعرابدن محلی یوق موصولک صله سیدر ویا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیه
محاسنه در تعدب بابیله یا زوب یا زنلر خلاف ظاهره حکم ایلمیشلر و بین خلاف ظاهره رایب
اولمشلر ننه که یامن بلا جالک ظاهر در علانیه اشکاره دیکلر و یا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیه
وعلانیه محلا مرفوع متقدم ضمیر و یا مبتدا اهذا مؤخر مبتدا و یا ضمیر مبتدا اوکم مرفوع محلا مطلوع کم بیدم
وری بلرایدن ضرب بابنک ناقص یابیسندان بلمک دیکلر مصدر در بو روایت کلور یا طن فاعل
وزنی اوزره کیز یاد دیکلر کم بدن نک مفعولیدر و یا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیه محصول بیت
ای بنم محاسن چهر لری یوزنه قرشو بر بر ذکر و تعداد ایدن و قرشو ملی مدح وثنا و اوصاف
جمیله مشغول اولان بو جهتدن بکا جفا و اذا ایلمکدن کافی سن زیرا بولک درا سندن
قباحت وارکه نفس عجب وغرور و بیرکه حقلرنی دور طریقدن استغاثه لرن مهجور اولمغه
باعث اولور عاقل که حالی بکا بو جهتدن ضرر که متر تبدر و بو سنک سویلدکک بنم ظاهر حالمدر
و مطلع اولدوغک بنم اشکاره وضعیدر اما باطنی بلمزسک و بلمیسین زیرا خلقک احوالی
باطننه خلاق مطلع و عالم دراثعی قطعه شخصم بچشم عالمیان خوب منظرست
وزخبث باطنم سرخجلت فتاده پیش شخصم بشکرا منظره مکان وجود در یا حرف صله
چشم عالمیان لامیه یا حرف نسبت الف ونون ادات جمع عالمه منسوب خلقک کوزینه
دیکلر منظر اسم مکان نظرکاه معاسنه خبث باطن لامیه خبث حالک ضد و بابک اسکو نیله معلادر
مرادلی معاسنه بیم متکلم معناده خجالته مقیدر سرخجلت معانه و یا بیم بیته مقیدر چشم
تقدیرنده یا بومیم قرینه سیله بیشه بیم تقدیر اولنه محصول بیت بنم وجودم و شخصم خلق عالمک

کوزنیه خوب مسیران کاهدر اما ظاهرم نظرلرندن خوب کورینور اما باطنم خباثتندن و درونم قبا
شرمندن اکا باشنی قالدرب کمسه یوزنیه بقمیم بلکه خجالتدن باشم اوکومه دوشمش سرخجالت
اضافتی مجازیدر زیرا خجلتک باشی و ایاغی اولمز مقصود خجلتدن باشم اوکومه دوشمش دیکدر
ننه که او تغافل کمه جانبدن باشنی اوکینه صارقیدر طاوس را بنقش ونکار که هست خلق
تحسین کنند واو خجل از پای زشت خویش طاوس معروف حیواندر واو حرف مصاحبت بمعنی
متضمن نقش ونکار عطف تفسیری و یا حرف وحدت نوعیه که حرف رابط صفت خلق مصارع
نانیه مرهونلر کنندک طاوس مفعولیدر صریحی و تحسین ثانیه و بنقش غیر صریحی او ضمیر
طاوسه راجعدر خجل صفت مشبهه در او تغافل معاسنه پای زشت مانند و خویشه اضافه لامیه در
محصول بیت طاوسه بر دور نقش ونکار سببیله که انی وار در خلق تحسین ایدرلر اما اول
کندو زشت ایاغندن شرمسار در قصه ون حقه بودر کم مدوح عقربنده بودر که بنم علیم و معرفتیم
وکماله پیراسته اولدیغم ظاهر اسکا خوش کلور و بنی زیاده مدح ایدرسن اما بنم باطنم ظاهرم
اوبیزیس اوکر جعفدن زیاده شرمنده یم حاصلی عیوب درونمدن زیاده محجوبم که ظاهرم
اوبیز حکایه یکی از صلحای جبل لبنان که مقامات او در دیار عرب مذکور بود وکرامات
او مشهور صلحای جبل لبنان صلحای نک جبله اضافتی لامیه در و لبنانه بیانیه لبنان طرابلسه
شام بینندن بر طاغک اسمیدر عثمان وزنی اوزره که حرف رابط صفت متعلقاتی بوندن
مراتب مراد در که طریق مشایخده مستعملدر محصول ترکیب جبل لبنان صلحاسندن برسی
که دیار عربده مقامات و مراتبی مذکور و کراماتی مشهور ایدی بجامع دمشق در آمد
و بر کنار برکه کلاسه طهارت میکرد پایش بلغزید و بحوض در افتاد و بمشقت بسیار از انجا
خلاص یافت چون از نماز بپرداختند یکی از اصحاب گفت مرا مشکلی هست شیخ گفت
آن چیست گفت یاد دارم که بر روی دریای مغرب می رفتی و قدمت تر نمی شد وامروز
درین یک قامت اب از هلاکت چیزی نمانده بود درین چه حکمتست یا حرف صله
جامع دمشق لامیه در مراد جامع بنی امیه در که اصلنده کلیسا ایمش صکره معاویه زماننده
نصف شرقیسی صحابه نصارادن الوب مسجد ایدرلر الآن محرابلری طوردر و اول محرابه
محراب صحابه دیرلر صکره ولید بن عبد الملک نصارایه بعض کنیسه ویروب واول نصفی
دخی الوب مجموعنی بر اولو جامع ایلدی پس مذکور جامع شریفی ترمیم و تنظیف ایلدکده
کنرچه جامعک شرقیسی دیوار جامعه متصل بره نیلمش یعنی جمع اولور صوی انکیجون اول
بره کلاسه دیرلر مبالغه صیغه سی اوزره ارض کلاسة تعبیرلری زیرا کلسک کاف
حرکه کسری و سکونی لامله کره جه و اهجیه دیرلر صکره نور الدین محمود بن زنکی مذکور کلاسه ده
سنه خمس و خمسین و خمسمائه ده بر مدرسه بنیاد ایلدی و اول مدرسه سنک اسمی

الان کلاسه در ارض کلاسه ده مبنی اولدیغیچون ائمه سن فعیه بو مشهور طلار اما بوز مانده
اندن باقی بنا سندن نام ونشان یوقدر زیرا سنه سبعین وخمسمائه ده اتشه یاندی اما
متصل جامع شریفک بر مناره سیله که اکا مأذنة العروس دیرلر بس نیجه زمان بویله قالدی صکره
سلطان صلاح الدین شام پادشاهی اولدقده بناسنه امر بیوردی لیکن حجره لرینی شویله
کوچک ایلدیلر که برادمدن غیری صغمازلر امدی بیلور برکه کلاسه نک آوزنا سندن در جامع شریفه
چیقر بر کوچک قپونک قرشوسنده در ودریچه لکی بر بوجقی آدم بونیجه وار پس جامع امیه دیدکاری
نصارادن اول الوب جامع ایدن انلر اولدیغیچون در بر کنار برکه کلاسه برکه کلاسه نک کنارنده
دیمکدر کنار برکه ده دیمک دکلدر طهارت میکرد طهارت ایدردی بایشن شین ضمیری
صالحه را جعدر بلغعز بدر تاکیدکه طیزمدی دیمکدر فعل ماضی مفرد غائبدر لغعز یدندن بادوق صله
حوضدن مراد مذکور برکه در باوق مصاحبت سنفت بسیار مصدر کف عاطفه اضافتیدر
چون حرف تعلیلدر از نماز نمازدن دیمکدر بپرداخت فارغ اولدقده بادوق تاکیدیله فارغ وخالی اولدیلر کی از
اصحاب مریدلردن بری گفت دیدی یعنی صوردی مرانیم دیمکدر مشکلی یاوق وحدت
شیخ گفت دیدی ان اشارتدر مشکله گفت مرید دیدی یاد دارم خاطرمدر که بوت
بیانم بر اوق بر حرف استعلاوی توجه یعنی یوز دوندار یا اصحابی لامعه در یاد کفر در عرب بحر در
دریای مغرب اصحابی معانه مغرب معلوم می رفتیم یام خطاب کیدردک دیمکدر وقدمت
یا خطاب در قدم یابدرتر کیجه ایی دیرلر تریاشی دیمکدر نمی شد یعنی اجلمزدی وامروز بوکونی
درین یک قامت بر ادم بویی صو دیمکدر بعض نسخه ده قامت برینه تله واقعدر تا تک
ضم ولام مشدد له بر بیوک دستیه دیرلرکه ایکی یوز آللی بطمن صو اله بونده صو بیک بلمندن
کنایت در هلاکت یا ضمیر خطابدر از هلاکت جیزی نماند بوک معناسنه غیر از هلاکت
تقدیر ایدن معنای هلاک ایلمشی دکلر هلاکک بولندی واندن برجزء وبرپاره اصلا قالمدی
دیدن عجب تصویر ایلمش محصول ترکیب مذکور صالح جامع دمشقه یعنی جامع بنی امیه
داخل اولدی وکلاسه حوضنک کنارنده آب دست الوردی اللهک حکمتیله ایاغی
طیزدی وحوضه دوشدی وچوق مشقت ومحنتله بوغلمقدن کوجله خلاص بولدی
چونکه نمازدن فارغ اولدیلر عزیزک مریدلرندن بریسی عزیزه خطاب ایدوب بیوردی
بنم بر مشکلم وار شیخ بیوردیکه اول مشکل ندر مرید دیدیکه یادمدر که سن دریای مغرب
یوزنده کیدردک وایاغک یاشی اولمزدی یعنی اصلنمزدی وبوکون بو برادم بویی صوده
هلاک اولمق سننه قالمشیدی حاشا غرق اولیا یازدک سن عجب تفکر فرو و برادیس
از تأمل بسیار سر بر آورد و گفت نشنیدی که سید عالم محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم
گفت لی مع الله وقت لا یسعنی فیه ملک مقرب ولا نبی مرسل ونگفت علی الدوام

باوق صله جیب جیمک فتحیله یقه یه دیرلر تفکره اصحابی معاینه در فرو برد بجیب لغت اشاغه ایلندی
دیمکدر اما استعمالده اینوردی دیمکدر مراد تفکره طالدی دیمکدر تأمل بسیار معاینه سر براورد اولکی
سر فرو برد که مفعول صریحی در وبجیب غیری صریحی وایکنجی سر براورد که مفعولی لام حرف جر
ویا ضمیر متکلم محلا مجرور لام متعلقدر مقدر حاصل کلمه سنه که مقدم خبردر مؤخر مبتدا انکه وقت در
مع میمک وعینک فتحه لریله زمان مصاحبت ومکان ایدنک اسمیدر محلنه کوره اضافت و
ظرفیه ملازم مذکور حاصله متعلق جار اضافتله مجرور در تقدیر کلام خدا ایله بنم بر وقتم وار
دیمکدر لا یسعنی فعل نفی استقبال مفرد مذکر غائب حسب بابندن اصلی یوسعی در واو
بین یا وکسره واقع اولدیغیچون حذف اولدی صکره حرف حلق ایچون سین مفتوح قلندی
وزنی اصلا نسبت یحلدر کسر عینیله اما غیر نسبت بعلدر فتح عینیله ونون حرف وقایه
ویا ضمیر متکلم محلا منصوب مفعولیدر وجمله فعلیه محلا مرفوع صفتیدر وقتک یعنی بکا لایق
ومناسب دکلدر ویا بکا مجامع ومقارن دکلدر ملک فرشته لفظا مرفوع فاعل لا یسعی در مقرب
تفعیل بابندن اسم مفعولدر لفظا مرفوع صفت ملک در واو حرف عطف ولا حرف نفی ونبی
ملکه معطوف تقدیری لا یسعنی نبی در مرسل لفظا مرفوع صفت نبیدر مرسل شول پیغمبره دیرلرکه
خلقی بر تازه دینه دعوت ایلیه جانب خداده بر کتابی اوله حضرت محمد وعیسی وموسی
وداود کبی صلوات الله علیهم اجمعین واو حرف عطف نگفت حدیث شریف اولنده
گفته معطوف در علی الدوام مفعول نگفتدر محصول ترکیب عزیزک مریدی ایکی حالک بیننده
اولان مخالفت ومغایرتک حکمتندن سؤال ایدیجه عزیز باشنی فکر یقه سنه ایلندی یعنی فکره
طالدی دیمکدر فکره یقه اثناسی مجازدر وچوق تأملدن صکره باشنی قالدروب دیدیکه
ایشیتمدک می سن که حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم دیدی یعنی بیوردیکه بنم
خدا ایله بر وقتم واردر که اول وقتده بکا ملک مقرب لایق ومناسب ومجامع ومقارن دکلدر
پیغمبر مرسل ده یعنی خدا ایله اندن بیغیرق اولورم حضرت پیغمبر خدا ایله بر وقتم واردیدی
هر وقت وهر ساعت دیمدی حاصلی دائما حالم خدا ایله در دیمدی زیرا اول مقام محمود دیرلر
نوع انسانه میسر دکل دیو سویلدی لا یسعنی فیه ملک مقرب ولا نبی مرسلک معناسی ایله وقتکه
بکا وسعت ویرمز اول وقتده مقرب ملک ونبی مرسل دیمک معناسیدر ایی وسعت ویرمش
وقتی چنین که فرمود بجبرائیل ومیکائیل نپرداختی ودیگر وقت با حفصه وزینب درساختی
وقتی یاوق وحدت چنین بویله یعنی دیمکدر که حرف بیان بجبرائیل ومیکائیل یاوق صله
یاوق مصاحبت نپرداختی فعل نفی حکایت ماضی مفرد مشغول اولمزدی دیمکدر یعنی بونلره
ملتفت اولمزدی ومناسبت ایلمزدی نپرداختینک معناسی مقارنت ایلمزدی دیمک
عندی سویلمشی یاوق مصاحبت حفصه حضرتک صلی الله علیه وسلم خاتونی وامام عمر

حضرتنیڭ رضی الله عنه قزی هجرتدن ایکی سنه اول انی تزویج ایلدیلر و امام عثمان رضی الله عنه خلافتنده
مدینه ده وفات ایلدی زینب ادلی ایکی اوغلدی خاتونی اولمشدر رضوان الله علیهن
اما بونده خزیمه قزی مراددر که حضرتڭ صلی الله علیه وسلم حال حیاتنده وفات ایلمشدر درساقیم
قانع و راضی اولوردی فعل ماضی حکایت حال یعنی بو بیله علو مرتبه صاحبی ایکن انلرڭ مصاحبتیله
قانع و راضی اولمشیدی محصول ترکیب هر وقت بو نجابت ایله که حضرت صلی الله علیه وسلم یعنی جبرائیله
و میکائیله مقید و مشغول اولمزدی یعنی مرتبه سی انلردن ایدی انلرڭ مرتبه سینه تنزل ایلمزدی و هر و
دخی حفصه و زینبله قانع و راضی اولوب مصاحبت ایدردی یعنی انبیا و اولیانڭ ایکی حالی
واردر بشریت و بری روحانیت روحانیتی حاللری حق ایله اولان حاللریدر و بشریت
حاللری بشر ایله اولان حاللریدر که مشاهدة الابرار بین التجلی والاستتار یعنی نمایدو می
ربایدکه حرف تعلیل مشاهدة مفاعله بابندن مصدر در بونده مشاهدتڭ سیر و تماشاسندن
عبارت در ابرار برڭ و بارڭ جمعیدر صفت مشبهه لردر ایی دیمکدر هر و مقربینه ... در تجلی
تفعل بابندن مصدر در یاپی رعایتیچون لام مکسور اولمش معناسی ظهور در استتار افتعال
بابندن مصدر در کزلنمک دیمکدر می نماید فعل حال مفرد غائب مبنی للمفعول معناسی کورینور
دیمکدر فاعلی ضمیر در واو حرف عطف می رباید فعل حال مفرد غائب مبنی للمفعول معناسی قپارلر
دیمکدر استتاردن کنایت در یعنی کوزلمک نته که می نماید تجلیدن یعنی کوزلمک محصول
ترکیب حضرت حبیب اللهڭ صلی الله علیه وسلم کاه خلقله و کاه خالقله مناسبتی ایکیچوندر
اولورکه و ابرارڭ سیر و تماشاسی یعنی انبیا و اولیانڭ حق مشاهده لری تجلی و استتار
بیننده در یعنی بونلره کاهی جمالی عرض ایدوب سیر اتدرر و کاهی خفا کزلر حاصلی
کاه کورینور و کاه کورنمز حدیث شریفڭ مضمونی بو ازقدر برچی نمایدو می ربایدکه فعللر
حکره قلوب اولیایی ذکر ایدن معلوم درکه مقصوده واصل اولمشی و مذکور فعللر
مفرد اولمی کرک جمع صیغه سیله ایراد ایلینلر مفعالرله جمع اوله مشکل معنالرینی بردم کوسترلر
و بردم قپارلر دیمی و دیرلرکه الولر دیمی ملاحظه سنز و بر منکر بیت دیدار

می نمایی و پرهیز میکنی * بازار خویش و آتش ما تیز میکنی * دیداردن بونده یوز مراددر

می نمایی فعل مضارع مخاطبدر دیدار مقدم مفعولی و پرهیز میکنیڭ بو مصراع می نماییڭ
و می ربایینڭ معنالرینی متضمندر بازار خویش کامیه و میکنیڭ مفعول اولی و آتش ما مفعول
تیز مفعول ثانیسی محصول بیت بزه دیدارڭ کوسترسن یعنی عرض جمال ایدرسن و بر
ایدرسن یعنی جمالڭ کزلرسن حاصلی کاه تجلی ایدوب بزی دیدارڭ مشتاق ایدرسن و کاه
مستتر اولوب بزی واله و حیران ایدرسن بوندن مراد کندی بازار و رونقڭ کسکن
و رواج ایدوب بزم آتش عشقمزی زیاده ایلیکدر حاصلی تجلی کاه مستتر اولمغله کندر آتش

محبت

محبت عشقکی قزغن و بزم عشق و شوقمزی کسکن و زیاده ایلرسن خواجه حافظ بیورر بیت

شیدا از آن شدم که نگارم چو ماه نو * ابرو نمود و جلوه گری کرد و رو بپوشت * مشاهد

من اهوی بغیر وسیلة * فیلحقنی * مشان اضل طرقیا * اشاهد فعل مضارع متکلم وحده در مفاعله
بابندن کورورم دیمکدر من اسم موصول محلا منصوب مفعولی اشاهد در اهوی فعل مضارع متکلم وحده
علم بابندن تقدیری اهواه در اسم موصوله راجع ضمیر منصوب ضرورت وزنیچون حذف اولنمشدر
ضرورت سنز ده حذفی جائزدر سورم دیمکدر بغیر با حرف جر اشاهد یه متعلق وسیله برشنه یه
اولشمغه سبب دیرلر فیلحقنی فا سببیه و ترتیبی متضمن حرف تعقیبدر یلحق فعل مضارع مفرد
غائب در علم بابندن نون حرف وقایه و یا ضمیر متکلم محلا منصوب مفعول یلحقی در بس بکا اولشور
مشان لفظا مرفوع فاعل یلحقی در همزه الفه قلب ایلمک جائز حال معناسنه در اضل فعل مضارع
متکلم وحده در ضرب بابندن ضا غفلتدن یتورورم یعنی کم ایدرم دیمکدر جمله فعلیه صفت مشاندر
و موصوفه راجع ضمیر محذوف در تقدیری اضله در طرقیا لفظا منصوب مفعول اضل در محصول
بیت سودکمی یعنی جانانمی وسیله سز و واسطه سز کورورم و سیر و تماشا ایدرم حاصلی انکاره
تماشا لزم بس بکا بر حال و شان اولشور یعنی بر حال اولورکه بن اول مشاهده سببیله
یولمی کم ایدرم کمال و حیرت و دهشتدن حاصلی عرض جمال ایدوب بکا تجلی ایدیجه مدهوش
اولوب کندیمی تیتررم * یؤجج نارا ثم یطفی برشة * لذاك تراني محرقا وغرقیا * یؤجج فعل
مضارع مفرد غائب فاعلی بیت اولکی مصراع اولندن منه راجع ضمیر در تفعیل بابندن تاجیج آتش
یالکلندرمه و ایقاد ده دیرلر نارا لفظا منصوب مفعولی ثم حرف عطف ترتیب و تراخی افاده
ایدر یطفی فعل مضارع مفرد مذکر غائب افعال بابندن اصلنده مهموز اللام در ضرورت وزنیچون
همزه یا ایله قلب اولنمشی سوندرر دیمکدر فاعلی یؤجج فاعلی کبی منه راجع ضمیر در با حرف جر
اطفا یه متعلق رشه ... تنجی و شینڭ تشدیدیله چسه یه دیرلر شعلا ... چسه کبی لذاک
لام حرف جردر تعلیل ایچون ذاک اسم اشارت در تاجیج ناره و اطفایه ترانی فعل مضارع
مفرد مخاطب اصلی ترا ایدی همزه سماعا حذف اولنمشی نون حرف وقایه و یا ضمیر متکلم محلا
منصوب مفعول اولی سن بنی کورورسن دیمکدر رؤیت بصر مراد ایسه بر مفعول ایله اکتفا اولنور و رؤیت
قلب مراد اولورسه ایکی مفعوللو اولور سائر افعال قلوب کبی بونده ایکیسنده سماع واردر
محرقا افعال بابندن اسم مفعولدر ... تیجه معناسنه اولورسه محرقا حالیته منصوب اولوب
ترانی یا سنڭدن ... فعل قلبی اولورسه محرقا مفعول ثانی اولور یاقمش کورورسن یا یانمش
اولدیغم حالده کورورسن و غرقیا عطف محرقا کبیدر غریق مفعول معناسنه در مغروق دیمکدر غرق
اولمش معناسنه محصول بیت جانان آتش عشق و محبتی سببیله ایقاد ایدوب یالکلندرر
یعنی جمالنی کوسترمکله عشق آتشنی پیدا ایدر صکره استتار و اختفار شعله سوندرر حاصلی

تا چیح ایرتجلیدن کنایت دروشا شعله اظهارت ترو اختفادن یعنی کندینی جانان ازار عشق
و محبتنه گوستررصکره کنزلری نمایدمی رباید دیمکلراست بقابیوردیغی کبی تقدیر مصراع اولک
معناسنی قراقتدن یعنی عشق اتشینه یقارصکره وصال صوینک سرپنمسیله اوزانتی
سوندیراردیمک معناسنی یعنی سوندیرامش و مصراع اولک معناسنی عشق نارینی ایقاد
ایدوب قراقدن برنوعله اندن صکره ماء وصالدن برترشح ایله انی سوندیراردیمک مذکور
کبی معنا مصراعی سوندیرامشی فی نار عشق جانان تا چیح ایرا اندن صکره وصالک زلالی
صوبیله سوندیراردیمک مذکورلر کبی تا چیح و الطفاده زیاده ایهام بیورمش حکایه
کی پرسید ازان گم گشته فرزند که ای روشن گهر پیر خردمند ❊ که با چونچه حالت پرسید
فعل ماضی مفرد غائب صوردی دیمکدر گم کرده گم ایلمش یعنی تیرمش فرزند اوغل که حرف بیان
روشن لفظنه ایدین دیمکدر اما بونک کبی یرلرده واضح و صحیح و پاک معناسنه در گهر کافک
فتحی و هانک تخفیفیله گوهر معناسنه در بونده مراد اصل و نسبت و نهاد و نژاد در روشن
گهر وصف ترکیبیدر پاکیزه اصل و صحیح النسب و تمام نژاد تقدیری مرد روشن گهر در خردمند
بیانیه در روشن گهردن بارز روشن گهرک معناسی لفظنه کبی روشندر دیوب صاف
و پاک گوهر له تفسیر ایدنه اعتراض ایدن کندی معترض اتحاد اولمش محصول بیت
بر بیت اوغلنی ییتیرن سؤال ایلدی یعنی حضرت یعقوب علیه السلام که یوسف علیه
السلامی تیرمشدی بو یله دیو که ای ذی پاک و پاکیزه اصل و نسب پیر خردمند زمصرش
بوی پیراهن شنیدی چرا در چاه کنعانش ندیدی ❊ ز مصرش شین ضمیری مفاده
پیراهنه مقیدر ور مفرده ازدن مخففدر یعنی بو یله دینه اعتراض ایدن کندی معترض
بوی پیراهن لامیه شنیدی فعل ماضی مفرد مخاطب ایشتدک یعنی طویدک دیمکدر
شنیدن یعنی ایشیتمک حاسه سمعه مخصوص ایکن مجاز حاسه شمه استعمالی
چوقدر نته که حافظ خواجه بیورر بیت بوی بنفشه بشنو و زلف نگار گیر ❊ بنگر برنگ
لاله و عزم شراب کن ❊ حاصلی قوقومی طویمقده استعمالی چوقدر ترکیبی بوزیم قوقی
طویارز دیرلر در حرف ظرف چاه کنعان لامیه چاه قیویی و کنعان حضرت یعقوبک
علیه السلام مملکتی و سرا ئیدن قوینک ایرتلقی ایکی فرسنخ مقداری ایجی وار
و الان مذکور چاه مشعلدر یانینده بر مسجد وار یولکده ستندی بر کوچک کوپک یانینده
حاصلی ستامدن تارلس [illegible] وارث یولکده دستندی در ایکی شین بله یوسف علیه
السلامه راجعدر که فرزندانندن عبارتدر محصول بیت حضرت یعقوب علیه السلام
سائلدر که مصردن حضرت یوسف علیه السلامک گوملکی قوقوسن طویدک نته که مشهور
حکایه در اما نیچون چاه کنعانده ایکن اشکوره مدک یعنی کنعانده مصر اون بش گون یول

ابراغ

بو ابراغ ایکن قوقوسن شاه ایله پیراهنی بونی احساس ایلدک یا قوة باصره ایله بو قدر قریب مسافه ده
انی نیچون گوره مدک ❊ بگفت احوال ما برق جهانست ❊ دمی پیدا و دیگر دم نهانست ❊ احوال ما
لامیه و مبتدا و برق جهان ترکیب توصیفی و خبر مبتدا او برق شمشکدر و جهان جیم عربک تحیله
صفت مشبهه در جهیدندن جیم عجمیله او قیان عنصری او قتور مشن جهان جیمک کسریله او تفنیل
دنیا معناسنه ملاحظه سنرا اوقوریر بیش ادات تشبیه مقدر نیچه برق جهانست تقدیرنده شجر
شمشک کبی دیمکدر جستن و جهیدن فی القفعله شرح ایدنلر غلط ایلمشلر دمی یا وحدت
بر دم و بر ساعت دیمکدر دمی مبتدا و پیدا خبری تقدیری پیداست و نهانست قرینه سیله
دیگر دم کذه مبتدا و نهانست خبری مصراع ثانی جائزدر که برق جهانی بیان ایلیه و جائزدر که
مذکور احوالی محصول بیت حضرت یعقوب علیه السلام سائله جواب ویروب دیدی انبیا
و اولیانک معجزات و کرامات وقوعی تا قیلدرن برق جهان کبیدر یعنی استمرار و دوام
اوزره دکلدر حاصلی انبیادن علیهم السلام ظهور معجزات اولیادن رضوان الله علیهم ظهور کشف
و کرامات دایمی دکلدر بلکه منقطعدرلر انلرا افاضه ایدرسه مستفیض اولورلر ❊ گهی بر طارم
اعلا نشینم ❊ گهی بر پشت پای خود نبینم ❊ گهی الف مخففا حذف اولندی یا وحدت بر وقت
دیمکدر بر حرف استعلا طارم زاده وکاف ثلاثه ترکیبی [illegible] دیدکلری ترکمان و کوچرا اولیلر
قوربچیله او زنه کلر [illegible] تشبیه ایدوب طارم دیرلر بونده مراد طارم فلکلر اعلا به
اضافی سانه در بر حرف استعلا اولمیبودر که حرف صله او له پشت ارقه پای و پایک خود ده اضافتلر
لامیه در لر نبینم فعل نفی مستقبل بنفیلرندن محصول بیت حضرت یعقوب علیه السلام جانبندن
بیورر که اولورکه ملک اعلا ده وقوع سعاده اوتورم یعنی زمان تجلیده کندیمی اعلای
علیینده بولورم وکاه اولورکه ایاغمک ارقه سنی گورمم یعنی اسفل سافلینه دوشرم حاصلی مصراع
اولکی مقام شکردن خبر ویرر و مصراع ثانی مرتبه صحودن که بشریت عالمیدر بعض شراح مصراع
ثانینک معناسنده کاه اولور که ایاغمک ارقه سنی بیله زیر اوالامنشه گورمم دیمش غیر الواقع
نشنه گوردیمشه بارده مقر طارمی فره او دیمکله تفسیر ایلینلر طارمی بلمزمش زیرا فره او حرب
نشینک [illegible] و بعض که چوار ترکمانک اوبه [illegible] طولانی اولور چونکه اسلوبنده قره چوللر
جانرلرسی [illegible] بونک هیچ بروجهله مناسبتی و مشابهتی یوقدر [illegible] زنلرا کا برنکاری
کبی بعض شراح ایجامک بعض متقدلرندن مصراع ثانینک مکتوب نسخه سنه مخالف کلمات
نقل ایلدکنه اعتبار اولنمسون که نامعقولدر ❊ اگر درویش هر حالی بماندی ❊ سر دست از دو عالم
برفشاندی ❊ حالی یا وحدت ظاهر هر حالدن مراد عالم کشف و تجلیدر یعنی عالم سکردر
بماندی فعل حکایت حال ماضی [illegible] کبی یرلرده اوچ معناسنه در دستا اضافت لامیه در بونده
سر دستدن مراد [illegible] ذکر جزء اراده کل طریقیله نفس دست مراد در بر حرف

تأکیدنی شاندی حکایت حال ماضی مفرد غائب لفظده سلکردی دیمکلردر اما بونده ال چکوب فارغ البال اولمقدن کنایت در محصولی بیت اکر درویش سالک بر حاله اوزره قالیدی یعنی احوال کشف ممتد و مستمر و دائم و باقی قالیدی یعنی گاه کلوب گاه کیتمسه ایکی عالمدن الینی چکوب حضوره ایروب فارغ البال اولوردی حاصلی احوال سکر دوام اوزره قرار ایدیدی ماسوادن منقطع اولوب دائما انجذاب سبیله معامله ده اولوردی حکایه درجامع بعلبک کلمهٔ چند بر طریق وعظ می گفتم

با جماعتی افسرده دل مرده راه از عالم صورت بمعنی نبرده دیدم که نفسم در نمی گیرد و آتش

کرم من در هیزم ترایشان اثر نمی کند دریغ آمدم تربیت ستوران و آینه داری در محلهٔ کوران لیکن در معنی باز بود و سلسلهٔ سخن دراز جامع بعلبک بیوردیغی قصبه بعلبک اعرزنده بر بیوک جامعدر که جمیع قصبهٔ الور یعنی جیبسی انکا صغر خالد بن ولید نام سیدلر و بو بعلبک شام ملکده بری یا تندن بر بوچوک کونلک یولدن بر شیرین قصبه در که اوراده آتیدن اندرت اوجوزلق بر یولدن حضرتشنه سی دوقوت اوزره در خصوصا صوبی کلمهٔ یا حرف وحدت و همزه حرف توسل همزه یه حرف وحدت دیدی حرف وصلدن بلدرمش چند نیجه یا حرف صله جماعتی یا حرف وحدت افسرده طوکمش دیمکلر عر بجه منجمد دیرلر جماعته صفتدر دل مرده وصف ترکیبیدر کوکلی اولمش معناسنه صفت بعد الصفتیدر جماعتک راه یول عالم صورت بیابانه یعنی یا حرف صله نبرده نعل نفی ماضیدر بر جمعلر راه مفعول صریحی و از عالم ی معنی غیر صریحیدر راه کتمالر واو عطف باززلر صحیح نسخه لرده مخالف با نسخلر جماعته صفت ثالث اولور یعنی بلمشلرکه حرف بیان نفس توتک و عاقبت تحریکله بونده سوزمرادر یعنی نصیحت و پند در حرف تأکید نمی گیرد فعل نفی استقبال مفرد غائب استعمالده تأثیر ایلمز دیمکلر اته که خواجهٔ حافظ بیورر بیت دلم جز مهر مهرویان طریقی بر نمی گیرد ز هر در می دهم پندش و لیکن در نمی گیرد انتهی کرم بمعانی و منه اضافهٔ لامیه در درحرف صله هیزم تر یانه هیزم اودون تر یاش معناسنه ایشان اضافت لامیه دریغ حیف معناسنه در آمدم بکا کلدر دیمکلر تربیت ستوران مصدر که مفعولنه اضافتدر الف و نون ادات جمعدر ستور طوار دیمکلر یعنی ات و قنر و غیریسی کبی آینه دار وصف ترکیبیدر آینه طوتجی معلوم اوله که آینه دار و آینه کردان شول کمسه یه دیرلر که تر الله الوب کزر در و عاشق اولانی کمسه یه صونر اولدر بر پاره آینه یا قنوز اندن صکره چیقروب الله ارتجه و یا بر تخت منقش و بروب آینهٔ الله ایرر بو وضع اکثر هند و عجم قصبه سنکنده در آینه دن مراد و متنقی آینه در که دموردن صیقل اولور و آنلره آینه دیسه لر اول مراد در خواجهٔ حافظ آینه داری مذکور معنایه قصد ایلمش بو بیتده بیت در سرا پردهٔ محبت اوست ✿ دیدهٔ آینه دار طلعت اوست ✿ پس آینه داری آینه فروشی معناسنه اخذ ایدنلر و تفسیر نی کلیا آنلار ایدنلر معلوملر

مذکور

(حاشیه: رونشیع)

(حاشیه: [illegible])

(حاشیه: اینه ضح)

(حاشیه: رونشیع [illegible])

مذکور تقدیرده با نصیب ایمشلر و لیکن ادات استدراکدر و در معنی لامیه باز بمعنی مفتوح دیمکلر سلسلهٔ سخن بیابانه سلسله زنجیره دیرلر سوزه اضافهٔ مجازا دراز و الک کسریله و تخفیله اوزون دیمکلر محصول بیت بعلبک جامعنده وعظ طریقیله برنیجه کلمه سویلردم یعنی خلقه وعظ ایدردم حاصلی کندیلری طوکمش و قلبلری اولمش جماعته نصیحت و پند ایدردم عالم صورتدن جانب معنایه یول ایلتممش حاصلی عالم معنایه و مقصد اقصایه وصول بولممش بر بولک قاضی ایدی کوردم که نفسم و کلمات نفسیم یعنی وعظ در سینه و تدبیر دلپذیرم اولر طاشش یوره کلیلره تأثیر ایلمز و بنم اسیجق آتشم یعنی آتش کبی سوزناک کلماتم انلرک یاش اودون کبی بارد طبیعتلرینه اثر ایلمز حاصلی اول حجر دللی بعلبک قومنه نفس سوزناکم و پند آتش ناکم تأثیر ایلمز حاصلی اول پس بکا عیب کلدی و حیف کلدی حیوانات تربیه ایلمک و کورلر محلهسنده آینه دارلق قلمق یعنی وعظ و نصیحتدن فراغت ایلمک کلدی لیکن معنا قپوسی آچق ایدی و سوز سلسلهسی دراز یعنی وعظ و نصیحت ترک ایلمک یری دکلیدی زیرا بکا معنا القا اولونمشیدی واورون اوزون سوزه بشلمشیدی حاصلی سوز کوتوره ایدم و در بیان این آیت که

و نحن اقرب الیه من حبل الورید بو آیت کریمه نک معناسنده ایدیکه نحن ضمیر مرفوع منفصل محلا مرفوع مبتدا اقرب اسم تفضیل یقینروز دیمکلر لفظا مرفوع خبر مبتدادر الی حرف جر و ها ضمیر مجرور متصل جار و مجرور اقربک صلهسیدر من حرف جر اقربه متعلق حبل مجرور در من حرفیله لفظده ایب معناسنه در بونده و رید اضافی بعانیدر و رید واوک فتحیله بوین طمرینه دیرلر بونلر ایکی طمردر بری بوینک بر جانبنده و بری بر جانبنده حبل الورید بقرب انکده ضرب مثل ایدیلر محصول کلیب و وعظ و نصیحتم بو آیت کریمه نک بیاننده ایدیکه بز انسانک هر حالنه اعلمز حبل الوریددن اکا اقرب ترکن کبی یعنی هر حالنه بز و اخصیزو بز دن ایچ انک حالنی بلور بو عالم سخن بجایی رسانیده بودم که گفتم یعنی سوزی بر یره ایر کشدار مشیدم که دیرایدم قطعه دوست نزدیکتر از من بمنست ✿ وین عجب تر که من از وی دورم ✿ دوست مبتدا نزدیکتر نزد یقین دیمکلر نزدیک بو بیلهدر و تر ادات تفضیل و بمنست سیچون و تا معناده نزدیکتره متعلق در حاصلی خبر مبتدادر از من بمن نیدن بکا دیمکلر و بین اصلنده وین ایدی همزه ضرورت وزنیچون حذف اولوب کسره سی واوه نقل اولندی و یا همزه کسره سیله حذف اولوب واوک فتحی کسره یه مبدل اوله ما بعدیله یای ساکنه ایچون و لکلام وجهیه محصول بیت حضرت شیخ بو قطعهٔ آیت کریمه مناسب ذکر ایلمشدر دوست یعنی جانان بندن بکا یقینروم در اما بو زیاده عجیب و غریبدر که بن انلان اوزام یعنی بن انک نور زینه مستغرقم و انک نورینی بو سادیلر اما عوایق دنیویه و علایق بر بنی اول نوردن غافل قلوب دوره مهجور ایلمشلر چه کنم با که توان گفت که او

در کنار من و من مهجورم ٭ با حرف صله در که اسلار کیم معاشنه کفت مصدر معاشنه در که حرف بیان
او ضمیری مذکوره دوسته راجعدر و مصراع ثانیه مرهوندر در حرف ظرف کنار بر ان معاشنه در منه
اضافت لامیه واو حرف حال و من مبتدا و مهجور خبری محصول بیت نیجه ایدوب نیچه ید بین کیمه
دیمک اولور و کیمه اکلادوب اذعان ایتدرمک ممکندر که جانان منم ایله در و بن اندن
دور و مهجورم من از شراب این سخن مست و فضلهٔ قدح در دست من مبتدا و مابعدلر
خبری شک اولنور واو عطف ایراد ایدنلرک معنا جانبنه وصول بولمیش فضله ارتغه و زیاده یه
دیرلر قدح اضافت لامیه محصول ترکیب بن ایت کریمه نک شیخ اسندن و مذکور قطعه نک مضمونی
شرابندن مست و بو اسرارک کیفیتندن واله و حیران ایدم و اول جامک فضله سی واول
باده نک بقیه سی هنوز المده ایدی یعنی کلامم مطول و دور و دراز اولوب سوزیمی تمام
ایدوب دوکتمدم ایدی که رفت از کنار مجلس گذار کرد و دوران خود در واثر کرد و نعره چنان زد که
دیگران بموافقت او در خروش آمدند و خامان مجلس در جوش گفتم سبحان الله دوران
با خود در حضور و نزدیکان بی بصر دور که حرف بیان روز ده اسم فاعل کبیدجی دیکلر یعنی یوجی
و با حرف حالت و منزه حرف توسل منزه حرف و حالت طولنان خطا ایلمش کنار مجلس
لامیه گذار کرد گذار ایدی یعنی کیجدی دوران خود بیانیه مضاف الیه محذوف تقدیری دوران خود
مجلس دیکلر مجلسک صوک دوری در و اثر کرد اکا اثر ایلدی دیکلر زیرا در بونده حرف
صله در نعره لفظی تکذوف یعنی خیلشومدن چقان صوته دیرلر اما بونک کبی بر لره تعبیر
چقرمغه دیرلر جنان اخلیف دیکلر که حرف بیان دیگران غیر یلر دیکلر با حرف مصاحبت
موافقت او مصدرک مفعولنه اضافتیدر در حرف صله خروش خار معجمه نک و رانک ضمه لریله
اسلار خروشیدندن چو تهلامق معاشنه مثلا طنجره و یا جو ملک تغیر قون تیا غمق او ستیغه
قوسک اندن چقدغی صوت هو قرمه دیرلر غازیچه خروش خامان خانک جمعی پخته لر
دیکلر مجلس اضافت لامیه در معناولدر حرف صله جوش اسلار جوشیدندن قیناموم معاشنه
سبحان مقام تنزیه و تعجبده مستعمل لفظلر بونده تعجب مراد در جلاله یه اضافت مصدرک
مفعولنه اضافتیدر دوران دورک جمعیدر ایرا قلر دیکلر با خود اضافت بیانیه و مبتدا با حرف
مصاحبت با خبر خبر دار دیکلر در حرف ظرف حضور بونده غیبت مقابلیدر نزدیکان دوران
معطوف بی بصر اضافت بیانیه دور خبر نزدیکانلر تقدیر کلام در حضور بنلار دورلر
ادات خبر قرینه یه قائم اولدیغیچون ترک اولندی محصول ترکیب سوزیمی هنوز تمام ایتمدین بر
کچنجی مجلس و غلطک یانندن گذر ایلدی و مجلس و غلطک صوکی دوری یعنی آخر مجلس
نغلر اولنان کلمات اکا تأثیر ایلدی انجلیت بر نعره اوردیکه غیر یلر انک موافقتیله های
و هوی و خروشه کلدیلر و مجلس و غلطه اولان خام و نا پخته لری جوش و شوقه کتوردی

یعنی جمله

یعنی جمله سنه بر حال غلبه ایلدیکه انکله بر فریاد و فغان و های و هویه باشلدیلر بو حالتدن بکا کلوب
سبحان الله دیدم نه غریب حالدر که مسافهٔ بعیده ده اولوب عارف بالله و خبردار و آکاه اولنلر
مجلسده حاضر کبی اولدیلر حقیقتده حاضر اولان قریب مجلس و داخل صحبت اولان بی فهم
و بی ادراکلر ظاهرده حاضر ایکن معنی عالمنده غائب و دور و جدا و مهجور اولدیلر اصلا متأثر اولمیوب
لهم قلوب لا یفقهون بها فهواسنه مصداق اولدیلر قطعه فهم سخن چون نکند مستمع ٭ قوت
طبع از متکلم مجوی ٭ فهم سخن مصدرک مفعولنه اضافتیدر چون ادات تعلیل مستمع اسم فاعل
قوت طبع مصدرک فاعلنه اضافتیدر مجوی نهی مفرد مخاطب جو بیدن جستندن دیلر خطا ایلدیلر
محصول بیت مخاطب سامع متکلمک سوزینی فهم و اذعان ایلمینجه متکلمدن قوت طبع و شروع
و تأثیر توقع ایلمه یعنی مستمع که سوزنی اکلمیه سوزه طاقتی اولمز و سوز سویلیجی کلمز حاکی حسن
تقریره و مضاحت بیانه مالک اولمز ٭ فسحت میدان ارادت بیار ٭ تا بزند مرد سخن گوی
گوی ٭ فسحت وسعت کبی مصدردر میدانه اضافت مصدرک مفعولنه اضافتیدر ارادته اضافت بیانیه در
بیار فعل امر مفرد مخاطبدر اریدندن که مخففدر او ریدندن اورندن فعل امردر و بین خطا ایلر فسحت
بیارک مقدم مفعولیدر تا حرف تعلیل بزند فعل مضارع مفرد غایب اوره دیکلر یعنی چاله مرد سخن گوی
بیانیه سخن گوی وصف ترکیبیدر گوییدندن گفتن در دن دینلر خطا ایلمشلر گوی کاف عجمک ضمیله
طوب دیکلر زیرا بزندک مقدم مفعولیدر و مرد سخن گوی فاعلی محصول بیت ارادت میدانه وسعت
کتور یعنی میدان ارادتک واسع ایله یعنی ارادتک چوغ و بیوک ایله تا کم سوز سویلیجی مرد گوی سخنی
مرادا اوزره اوره یعنی ایستدیکی بسط کلامه قادر اوله حاصلی سن ارادتک واسع ایله تا کم متکلم
فصاحت و بلاغتله تکلمنی واسع ایلیه حکایه شبی در بیابان مکه از غایت بیخوابی پای
رفتنم نماند سر بنهادم و شتربان را گفتم دست از من بدار شبی با حرف وحدت در حرف ظرف بیابان
مکه یعنی بر بیه مکه لامیه غایت بیخوابی نا میه زیاده اویقوسزلقدن دیکلر پای رفتن بیانیه گتمک یعنی
یوریمک پای غی دیکلر نماند فعل نفی ماضی مفرد غایب قالمدی دیکلر بنهادن کنایت در سر نهادنک مقدم
مفعولی بانشم قودوم یعنی بر منزلدر استراحت ایچون باشمی یره قودوم شتربان شتر همزه نک جزمیله
دوه دروبان ادات فاعل دوه جی دیکلر را ادات مفعول گفتمک مقدم مفعولیدر دست بدارک
مقدم مفعول صریحی و از من غیر صریحیدر الک بندن طوت یعنی قو بنی بر منزلدر بونده اویویایم محصول
ترکیب بر کیجه مکه یولنده و بیابانده حاصلی بر یه سنده زیاده اویقوسزلقدن حرکته و یوریمکه مجالم
قالمدی یعنی گتمک ایایم قالمدی کنایت در و آلا کتمنک ایاغی اولمز کلام مجازیدر بو یله
بویله اولنجه باشمی یره قودوم و دوه جیه دیدم الک بندن چک بر پاره استراحت ایدیم بن
قطعه پای مسکین پیاده چند رود ٭ کز تحمل ستوه شد بختی ٭ پای مسکین پیاده اضافت
پای پیاده مسکین ایلدی پس ضرورت وزنیچون صفتی موصوف اوزره تقدیم ایدوب پای مسکین

تعجب

حاصلی

پیاده

دیدی مسکین پیادەنک ایاغی دیمکدر مسکین پایە صفت ایدوب مضاف بیچارە وتوانست سز
اینی پیادە نیجە برکیدن دیمن تراکیب عجمیدن عجب متصرف ایمش کرکە حرف تعلیل وزائد وابتدا
تحمل تعجل یا نیدن مصدر دربونی یوک کتورمک و تعب ومشقته صبر ایلمک معناسنه در مستو
سینک ضمیلە عاجز وفرمانده معناسنه در نجیە یانک ضمی وخانک بجیە نک سکونیله بیمرک دوه دیمکدر
محصول بیت بیچارە پیادەنک ایاغی نیجە برکیدن یعنی نه دکلو یول یوره که وقطع مسافه ایلیه
تا دوه دخی عاجز حالک دکل زیرا طی منازل وقطع مراحل ایلمکدن بو راه مشقتدن بیمرک دوه بی
طاقت وبی مجال اولادی یعنی یورلدی قالدی مبسی تشبرک نه طاقتی وار که تحمل ایلیه مصراع
ثانی جملەء حالیه اعتبار ایدلرک بو دولان برحالاری یوغیمش ؛ تا شود جسم فربهی لاغر
لاغری مرده باشد از سختی ؛ تا حرف نهایتدر اما معناسنه شود فعل مضارع مفرد غایب نحالر
ناقص دن بیضمر معناسنه جسم اسم فربه اصافی لامیه ویا حرف وحدت فربهنک فانک تیمجیح راانک
سکونی وبانک کسریله وهانک اصلیه ایله سمیز دیمکدر عربجه سمین دیرلر ویا حرف وحدت لاغر
شودک خبریدر اروق دیمکدر عربجه غث دیرلر یغنیک تیمجی ونار شکلنله لاغری یا حرف وحدت
ویا تنکیر ویا مطلق لاغر مرده باشد اولمشی اولور یعنی اولور لاغری مبتدا ومرده باشد
خبری واز سختی باشدن متعلق خبری محصول بیت سمیزلرک شرایدوالامی برتیمادن
اولدیغی حرکسک معلومی ومعهودیدر تعریفه احتیاج یوق وعلی الخصوص که مکه مکرمه سفری
نه مرتبه صعب وشدید اولدیغی کورن وچکن بلور انجق اعری بو مبارک سفرده بر سمیز
حیوانک تعب ومشقتدن جسمی لاغر یعنی الام وشدایدن تحمل ایدوب ضعیف واروق
اولمق مرتبه سینه وارنجه لاغر اولان محنت ویلاکتدن صاغ قالمز اولور و توانالرده مجال
اولدقلری محلدن ناتوانلر طاقت کتورمیوب هلاک اولورلر ؛ گفت ای برادر حرم در پشت
و حرامی از پس اگر رفتی بردی واگر خفتی مردی ؛ گفت شتربان دیار حرم یعنی حرم مکه
دیمکدر حرامی یعنی دشمن حرامی ذکری حرم ایله صنعت اشتقاقه داخل اولسون ایچوندر
بو صنعته جناس مطلق دیمن مطلقا اقترا ایلمشی وبیس ذکری صنعت تضاد در
اکثر نسخه ده در پس بر نیه از پس در اقعدار رفتی فعل ماضی مفرد مخاطب در اکثر کتدک یعنی
کتدکیه حاصل کتدکک تقدیرجه دیمکدر بردی فعل ماضی مفرد مخاطب بونده خلاص
بولدک دیمکدر بویله بردە بو عبارت اصطلاح حکزنده مفعول تقاضی ایلمز ظفر بولدک مرادکه
غالب اولدک مغنالرنده استعمال ایدرلر پس بونده جان وروح عنا ترلرینی تقدیر ایدرلر
بو استعمالات عاملری ایمشی حقیقت فعل ماضی مخاطب بونده اوپیودک دیمکدر مردی باخمیر
خطابدر اولدک دیمکدر معلوم اوله که بو ادات شرط فعل ماضیه داخل اولسه اکی
استقبالیه تعلق ایدرلر اما فارسیده تعلق ایلمکده جائز پس بونده ایکی وجه بلدسه اغ وار

درنسخه

درنسخه

در پس وار

در نسخه وجهیا

محصول ترکب شتربانک الکس نوبت چک بر پاره استراحت ایدیب دیچک دیدی ای برادر حرم مکه
اوکده در یعنی ایلریده دیمکدر زیرا بونده قرینه وبعد بنه اشارت یوقدر اگرچه که ترکیبده اوک عبارتی
نوعا قرینه دلالت ایدر وحرامی بو عاقلوکیروده وار ده دار اگر کیدرسه ویا کتدیسه خلاص بولورسن
ویا بولدک یعنی مرادکه غالب اولدک واگر اویورسک ویا اویوب قالدیکیسه اولورسن
ویا اولورک حاصلی کیدرسک مرادکه ظفر بولورسک ایورسک هلاک اولمقلغی مقرردر ؛ بیت
خوشست زیر مغیلان براه بادیه خفت ؛ شب رحیل ولی ترک جان بباید گفت ؛ زیر مغیلان
لامیه مغیلان یولنده یعنی بریرده برد یکنلی اغاجک اسمیدر که دکنلری اوزون وسیاه اولور
بو بکلی مشغلو اغاجی بویکلی ودخی یوکسک اولور توت اغاجی قدر و بو داقلی اولور که اولمز
یا یمقه عربستاندن ازون کمرسته قطع ایدرلر و برتیه نک اودنی اولدر ومغیلانک اصلی ام مغیلاندر
لیکن ناس ایراسنده تحرنجیله مشهوردر زیر مبتدا و خوشست مقدم خبری وبراه بادیه خفتنه
متعلقدر و خفت مصدر معناسنه در بادیه صحرا بونده بریه مراد در شب رحیل لامیه ورحلتک اسمدر
کوچ معناسنه یعنی سفر اوزره کوچنه نک اسمیدر و ولی ادات استدراک ترک جان مصدر ک
مفعولنه اضافتیدر بباید باحرف تاکید باید فعل مضارع مفرد غایب کرکر دیمکدر گفت مصدر معناسنه در
که مضارعه مقارندر محصول بیت رحلت کیجه سی راه بریه ده مغیلان النتنده یاتوب اویومق
لطیفدر حضور وصفادر ولیکن جان ترکنی سویلمک کرک یعنی بحکم جان دن و باشدن
واولورسم اولەیم دیمک مرتبه سنه وارمق کرک حاصلی هلاک اولوب اولمگی اختیار
ایلمک کرک بو جائزدر که بونده گفت مجازا کرد معناسنه اوله معلوم اوله که مغیلان النتنده مراد
کولکه لکدر بو معنا ایسه شبده ملحوظ دکل زیرا کیجه ده هیچ کولکه در لیکن هر برده بولنماز
و مغیلان اکثر یرده بولنیور علی کل حال بونده مغیلان ذکری تردددن خالی دکل ؛ حکایه
پارسایی را دیدم بر کنار دریا که زخم پلنگ داشت و به هیچ دارو به نمی‌شد و مدتها در آن
رنجور بود و مدام شکر خدای تعالی میگفت الحمد لله که بمصیبتی گرفتارم نه بمعصیتی
پارسایی یا حرف وحدت رادات مفعول بر ادات ظرف کنار دریا لامیه که حرف بیان
زخم پلنگ لامیه زخم یاره پلنگ قپلان دار و رانک ضمیله دوا وعلاج دیمکدر به بونده ایی
معناسنه در یعنی یاره سی اوکولمازدی رنجور مریضه دیرلر زیرا رنج الم در پس رنجور المدار
دیمکدر گنج خزینه یه و گنجور خزینه داره دیرلر که بی دم بدم ساعت بساعت یعنی هر دم و هر
ساعت شکر خدا مصدرک مفعولنه اضافتیدر مصیبت آفت کلمه بلا والم معصیت گناه
و عصیان ویالری وحدت وتنکیره قابلدر محصول ترکیب حضرت شیخ بیورر سیاحت زمانلرنده
دریا کنارنده برعابد کوردم که پلنگ یاره سی طوتار در یعنی اول پلنگ یاره لمشیدی و هیچ بر دوا
ایله اوکولمزدی و دائما خدایه شکر سویلردیکه الحمد لله که مصیبته کرفتارم یعنی مبتلا یم یعنی نعلر اکه غلاب

کرفتار دکلمه صح

والم چکرسم بجا گناه یار بلمز دیبو وایما خدایه شکر ایدردی قطعه کر مرا زار بکشتی دهدات
یار عزیز ٭ تا نگویی که دران دم غم جانم باشد ٭ زار اسمدر ذلیل و حقیر معناسنه انوکیجون
زار و ذلیل و حقیر و زار دیرلر عطف تفسیری طریقیله اماری زارا یکلیجی معناسنه در دنیلر زار له
زاری فرق ایلمز مش نته که دقایق الحقایق صریح زار له مرغ زار بیاننده ایکیسنده تحقیق
امدی ممشی لیکن متتبع ادلان اکلرا بحج متعلر اکلمز تا مز یا حرف صله کشتن مصدر در
قتل معناسنه دهد فعل شرط مفرد مضارع غایب ان فاعل و یار عزیز اضافت بیانیه ایله انک
مشار الیهی و مراد بهاک مفعول اول صریحی و زار مفعول ثانیسی صریحی و بکشتن غیر صریحی
زار النقطه حال طوتانلر بی حال ایمشلر و بعضی ایکی مفعول الاغنی انکار ایلینلر معنایه و اصل
دکلار ایمش تا حرف تنبیه نگویی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب که حرف بیان و در حرف ظرف
ان اسم اشارت دم نفس و ساعت معناسنه در غم جانم لامیه باشد فعل مضارع مفرد
غایب فاعل تحتنده غم جانه راجع ضمیر در محصول بیت اگر او یار عزیز یعنی جانانم بنی زار
و ذلیل قتل ایلیه و بیررسه یعنی قتلیه فرمان و بیررسه حاصلی بنی زلت و حقارتله قتل
ایدرسه زنهار دیمه سن که او ازدم و او وقتده جانم غمی اولور یعنی جانانم غمی و اولک
قیغوسی اولا حاصلی اولمازت بر واجکم مصراع اولک معناسنی اکر بن ضعیفی قتل اتمکه و یره
دیمن ضعیف سویلمش و مصراع ثانینک تحقیقین بویله خیال اتمکه او حالده اولن
ناله و انینم باشلر و ییرمک المغلات اولدیغی زار النقطه ناله و انین معناسنه حمل ایلدیکه
زیاده فاسد در و انینم جانم کندکندن دکلار دیدن بیتک معناسنی ایکلمامش کوبیم
از تیغ مسکین چه گنه صادر شد ٭ که دل ازرده شد از من غم اتم باشد ٭ تیغ مسکین
بیانیه گنه گناهدن مخفف که حرف بیان دل ازرده وصف ترکیبی اتقا مندر از کوکلی انجمش
دیکلر اغم ان لامیه محصول بیت قتلم زمانینده جانان و باشی محمون حکیم بلکه دیرم تیغ مسکیندن
نه گناه صادر اولدیکه ببیدن ازرده دل و پریشان خاطر اولدیرار جانان تیغ انک غمی اولور
یعنی جانانک بنی قتل ایلمکه و یردیکی نبیدن منغیر البال و پریشان خاطر اولمغیچون اسم الم و غم
بو جهتدندر زیرا مقتول اولدیغمدن دکلدر حاصلی جانان تیغدن پریشان خاطر اولدیغدن
بیحضورم و الا انک کشتهسی اولمق حیات و جاودانیدر نبیدن ازرده دل و پریشان خاطر
اولدی دیبو ناله ایدر دیمی پریشان سویلمش حکایت درویشی را ضرورتی پیش
امد گلیمی از خانه یاری بدزدید حاکم فرمود که دستش ببرند صاحب گلیم شفاعت کرد که
من اورا بحل کردم حاکم گفت بشفاعت تو حد شرع فرو نگذارم گفت راست فرمودی
اما هر که از مال وقف چیزی بدزدد قطعش لازم نیاید که الفقیر لا یملک شیئا و لا یملک هرچه
درویشان راست وقف محتاجانرا درویشی را یا حرف وحدت و را ادات مفعول ضرورتی

رد ابن سرحوم سرور و کافی

رد دقایق الحقایق

رد سرور و کافی

رد شمعی

رد کافی و سرور

رد کافی

یا حرف وحدت

یا حرف وحدت پیش امد اوکنه کلدی یعنی واقع اولدی گلیم کاف عربینک و لامک کسریله انواع بساطدن
برنوع بساطک اسمیدر که هر کسک معلومیدر کاف عجمک کسریله دینلر عندی سویلمشلردر یا حرف
وحدت خانه یار لامیه و یا حرف وحدت بدزدید اوغورلادی دیکلر که حرف بیان ببرند با حرف تاکیدیله
فعل امر جمع غایب دستش مقدم مفعولی صاحب گلیم لامیه اضافتنده استعمال ایدرلر
بونک کبیلری شفاعت کرد شفاعت ایلدی که حرف بیان بحل بانک فتحی و حا مهملهنک کسر
و سکون لام ایله حلال معناسنه مستعمل لفظدر با سببیه متضمن حرف مصاحبت شفاعت تو لامیه
حد شرع بویله در فرو ادات تاکید در بونک کبی یرلرده نگذارم فعل نفی مستقبل متکلم وحده ترک
و اهمال ایلیم دیکلر راست فرمودی راست بویدی کرچک معناسنه در کرچک بیوردک دیکلر
اما ادات استدراک که اصلنده هر کس که در حذف و ایصال طریقیله کسی کراونلری
مال وقف چیزی یا حرف وحدت بدزدد فعل مضارع مفرد غایب اوغورلیه دیکلر قطعش
تقدیری قطع یدش در که حرف تعلیل الفقیر لفظا مرفوع مبتدا لا یملک فعل نفی مستقبل مفرد مذکر
غایب مبنی للفاعل فاعلی تحتنده مستتر فقیره راجع ضمیر در شیئا لفظا منصوب مفعول اهیچ
بر شیئه مالک اولمز دیکلر و لا یملک فعل مذکور کبی مبنی للمفعول قائم مقام فاعلی مذکور لیملکه یه
مملوک اولمز دیکلر درویشانراست تقدیرا مراد درویشانرا ادات تخصیص و ستایی و تا ادات
خبر درویشک و دیکلر وقف محتاجانست مصدرک مفعولنه اضافتیدر الف و نون
ادات جمعدر و سیع و تا ادات خبر محصول ترکیب بر درویشک اوکنه بر ضرورت کلدی
یعنی احتیاجی واقع اولدی بر یارینک یعنی کندی کبی بر درویشک یعنی یولداشنک اوندن
بر گلیم اوغورلادی حاکم یعنی قاضی بیوردیکه الن کسهلر السارق حکمیله
بیدی اولنجه صاحب گلیم شفاعت ایلدیکه بن انی حلال ایلدم و دعوا و نزاع ایلمزم دیدی قاضی
دیدی که سنک شفاعتنک سببیله اقامت حد شرع ترک ایلمزم بونک کبی لرده رعایت خاطر
مشروع دکلدر البته شرعله لازم اولن حکمی اجرا ایدرم صاحب گلیم دیدی کرچک بیوردکز
اما هر کمسه که وقف مالدن بر نسنه اوغورلرسه انک قطع یدی لازم کلمز زیرا فقیر دنیاده
نه بر نسنهیه مالک اولور و نه کمسه مملوکی اولور هرنه که درویشلرک اولور فقرایه و محتاجلره
وقف در یعنی درویشلردن اخذ اولنان نسنه فقرایه موجب عقوبت اولمز زیرا معناده
کندی حقلرین المش اولورلر پس انلره نه قطع مترتب اولور و نه ضمان حاکم دست ازو
برداشت و گفت جهان بر تو تنگ امده بود که دزدی نکردی الا از خانه چنین یاری
گفت ای خداوند نشنیدهٔ که گفته اند خانهٔ دوستان بروب و در دشمنان مکوب
دست ازو برداشت اندن الن چکلدی دیکلر یعنی الن کسمکدن فراغت ایلدی بر تو
تنگ امده بود دستکه کلام ... دیکلر استفهام طریقیله که حرف بیان الا ادات استثنا

رد شمعی و کافی

خانهٔ دوستان لامیه و مقدم مفعول بروبید درکه یاتی تاکیدیله صعالی امر مفرد مخاطبلر و بیوبدن
دینیلر خطا ایدیلر سو پروبیکلر دشمنان لامیه مکوب فعل نهی مفرد مخاطبلر کوبیدن
کوبمقدن دینیلر خطا ایدیلر در دشمنان مکوبک مقدم مفعولیدر یعنی بجیله دربابی
عزیله دیوب بلمزمش محصول فقره صاحب گلیم ما گور تعدیری ایدیجه حاکم سار تقلا
الرچکلر و دیری جهان باشنکه کلارمی کلار ایدی او غوریع ایلیارکه آلا بو نکبلین
بر درویشان یعنی بویله بزتهیرک خانه شدن سار یع دیری امر خداوندا استیدمش
میسن که ضرب مثل طریقیله دیمشلر یعنی انکا برکلها تیلار دوستلرک خانه سنی سوپر
یعنی خانه سنی خرینه که المغه قابل ایسه ارتکاف چکمه و دشمنلر قپیسنی قتمه یعنی
عرض احتیاج ایجون دق الباب ایله حکا صلح دشمنه عرض احتیاج ایلمه بیت

چون فرو ماند بسختی تن بعجز اندر مده ٭ دشمنان را پوست برکن دوستان را پوستین

فرو ماندن مانیدن مصدارلری وشتقاقی فعل ایله مستعمل اولسه عجز معناسنی افاده
ایدر بونده نمی که یا ضمیر خطابدر عاجز قلمسن بسختی باء حرف مصاحبت سختی یاء مصدرله
شدت و محنت معناسنه درتن بدن معناسنه در مراد بوندن وجودی و کندیسیدر بعجز
باء حرف صله یا حرف ظرف اندر بانک معناسنی تاکید ایدر مده فعل نهی مفرد مخاطب ویرمه
و بعض نسخه ده میته قومه دیکلر اما بکی بو نسخه ده موجود در کلی دشمنان را اوات
تخصیص دشمنلرک دیکلر پوست دری دیکلر بر حرف تاکید کن کاف بر کیت تیجیله قو دیکلر
بونده صوری معاسنه در یعنی درینی اوز دیکلر برکن فعلی کندندن اشتقاق ایلیوب بلمز
دوستان را اوف تخصیص دوستلرک دیکلر پوستین کورک دیکلر ام کنک دشمنان
مفعول اولی و پوست مفعول ثانیسی و طریق عطفله دوستان مفعول اولی و پوستین
ثانیسی محصول بیت چونکه مشدت و محنته عاجز قلمسن تنکی وجودکی یعنی کندکی عجزه
ویرمه یعنی کربت و مشقتله بیکار و بی نوا اوتورمه بلکه فرصت بولورسک دشمنلرک درسنی
یوز دوستلرک حضرتندن کورکنی صوی حاصل ضرورت و عجزله اوتورمه و کندکی محنت
و المه دوشورمه بلکه فرصت بولورسک دشمنلرک مالن و جاننی قهرله و جبرله الرمان
ویرمه ما ابتدالله عرض حال و اظهار حاجت کوسترمه لیکن دوستلره حضرنه معامله
ایدرسک و دفع ضرورتیجون عرض حال و اظهار عجز ایدرسک رخصت و اجازت واردر

حکایه یکی از پادشاهان پارسایی را گفت هیچت از ما یاد می‌آید گفت بلی

هرکه که خدای را فراموش میکنم هیچت تا ضمیر خطابدر هیچ سکا دیکلر از ما بزدن
دیکلر یاد می‌آید الکور تکلورمی یعنی هیچ بزی اکا رمیسن محصول فقره بر پادشاه
بر صالحه کوردی و دیدی هیچ بزدن یاد که کلورمی یعنی هیچ بزی اکارمیسن اولدن دیدی

بلی هرکه خدای را فراموش ایدیم اسنه یاد ده کتوررم بونک کبی لر تعلیق بالمحال قبیلندندر یعنی هرکز خاطره
کلمزسن زیرا بو بزنفس ذکر خداوندن خالی دکلم که سن یاد ده کله سن بیت هر سو دود آن

کش ز در خویش براند ٭ و آن را که بخواند بدر کس ندواند ٭ سو سنیک ضمیله جانب و دود
دالک و واوک فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائبدر دویدن تلک و یوریمک معناسنه در فاعلیدر
کش که حرف بیان و شین ضمیر جائز در که خدا یه راجع اوله قرینه قائم اولدیغیچون یعنی براند که
فاعلی قرینه سیله و جائز در که آنک مقدم است را لیمنه راجع اوله زیرا تقدیر کلام آن کس کش را
اولمسه که آن دیکلر زدر خویش کندی قپسندن براند باء حرف تاکید راند سوره دیکلر فعل مضارع
مفرد غائب فاعلی خدا در و او معنای سیندراکا متضمن حرف عطفدر آن را که اصلنده آن
کس را که در حذف و ایصال طریقیله کسی ترک اولندی که حرف بیان بخواند دعوت ایلیه یعنی
مقبول و مطلوب معتبر و مکرم درکاهی ایلیه باء حرف صله در کس لامیه ندواند فعل نفی مستقبل مفرد
غائب فاعلی خدا در الف و نون ادات تعدیه در یلدرمز دیکلر محصول بیت هر جانبه
یوریر یعنی با قرار بی آرام اولور هر جانبه تک و پو ایدر اول کمسه که خدا آنی کندو درگاه
لطف و کرمندن طرد و طرح ایلیه یعنی خدانک مقبولی و معززی اولمیان زائل بره تپیدن
تپیدیه تک و پو ایدر و اسباب معاشیه در بدر اولمسندن انکار حصول مرام میسر اولماز
اکابر تپیلرینه علا رمتدن بلور الغیاذ بالله نک اما او کمسه که خدا انی دعوت ایلیه کمسنه
تپیسنه دنیلارض یعنی بلکه محتاج ایلمز زیرا آنک مقبول اوات غیری کمسه یه محتاج اولمز
و اغنیارک تپیلرینه وار مز حاصل پادشاه صورت و معنی اولور و هر کس اکا محتاج اولور
او ایسه هیچ کمسه یه محتاج اولمز معلوم اوله که بیچ نسخه لرده مصراع اولی سو دوان کش و اقعدر
شینی ضمیریله پس سیب مهمله ایله یا نزلر ضمیر دون انکاه و کلام ایمشی حکایه یکی از صالحان

پادشاهی را بخواب دید در بهشت و پارسایی را در دوزخ پرسید که موجب درجات
این چیست و سبب درکات این چه که ما بخلاف این پنداشتیم گفتند آن پادشاه

بمحبت درویشان در بهشت و این پارسا بتقرب پادشاهان در دوزخ
باء حرف ظرف خواب یوخو اوشار پرسید کورصالح دوشنده سؤال ایلدی و با او دیدی
حکاه بعض کمسه لره صوردی که حرف بیان موجب درجات آن اسم اشاره منعولنده لامیه
اضافتدر و سبب درکات این اضافتلری لامیه در درجات درجنک جمعیدر یوکسک
پره جمعه بصقمه دیرلر جنت مقاماتنده و مستعملدر درکات درکه نک جمعیدر آنلر
بره آینکه سبب اولان بصقمه دیرلر مراتب دوزخده مستعملدر که حرف تعلیل ما بز دیکلر
بخلاف باء حرف مصاحبت تاکیدر آینه اضافتی لامیه در پنداشتیم ما مقدم مفعولیدر گفتند صالحه
جواب ویردیلر باء حرف مصاحبت سببیه متضمن محبت درویشان مصدرک مفعولنه اضافتیدر

تقریب تفعل بابندن مصدردر پادشاهه اضافتی سابقی کبی اداة حصر ترکیب برجمله در وشنلق پادشاه
جبتنی و برعابری جنهم کوردی سؤال ایلدیکه اول پادشاهک مقامات جنته موجبی نه‌در
و بونلرله درکات جهنمه سببی ندر زیرا بونک خلافنی ظن ایدردک دیدیلرکه اول پادشاه
فقرا و درویشانه محبتی سببیله جنتده در و اول پارسا سلاطین و امرایه تقربی سببیله
دوزخده قطعه ولقت بجه کلاه ایدر و مسیح و مرقع ° خود را ز عملهای نکو هیچ برمدار
ولی فقرا خرقه‌سی و تا ضمیر خطاب مسیح میمک کسری و سین مهمله‌نک سکونیله پلاس معناسنه
اسم ایکی و یا حرف نسبت پلاسه منسوب لباس دیکلر فقرا لباسی مراددر مرقع تفعیل
بابندن اسم مفعولدر نیجه پاره ایله یاما خرقه مراد فقرا اسمی کیدککی خود داو رسمیله بونلری
کندی معناسنه در ورا ادات مفعول عملهای نکو هیچ معناسنه نکو هیچ نونک کسری و کاف
عجمک ضمیله حقیر و ذلیل معناسنه و دوبری بانک سکونیله اصلنده برئی در همزه ایله تعبیر
وزنی اوزره لیکن عجم اکثر همزه‌نک حذفیله استعمال ایدرلر و ار فعل امر مفرد مخاطبجو دارا
بری وارک مفعول صریحی و ز عملهای غیر صریحی مخصوصدر ولی سنک نه ایشوکه کلور
یعنی نه ایشوکه یرار حاصلی اندن سکا نه فایده مسیح ده یعنی مسیح کیملن سکا نه فایده
ایلر مرقع خرقه و حی یعنی درویشلک و صوفیلیق فقرا البا سیله کرمکله اولمز ملک کندی پاره مز
عملکردن بری و سالم و عاری طوت یعنی فقرا البا سیله تنها صوفیلیق اولمز بلکه کندی دوزخدن
خلاص ایلین اعمال صالحه و افعال مبروره در صوفیلق کسوه‌سی دکل ° حاجت بکلاه
برکی داشتنت نیست ° درویش صفت باش و کلاه تتری دار ° حاجت صله کلاه برکی
معناسنه بره بانک و رانک فتحه‌لریله و مکسر رسمیله تقریبیه دیرلرکه هر بجه حمل دیرلر جانک دیمک
فتحه‌لریله اهلی معلوم اوله که شروان و قراباغ و آذربیجان و بالجمله اکثر اعجام تتوری
دربسیدن کلاه کیرلر و اکا کلاه برکی دیرلر باری نسبتله خواجکی و بندکی دیرلرکه کلاه
اولور تنها برکیدن دیرلر اکثر مذکور کلاه فقرا جنسی کیدیکیچون بونده انی تخصیص بالذکر
ایلدی داشتن مصدر و تا ضمیر خطاب درویش صفت وصف ترکیبیدر درویش صفتلی
یعنی درویشک خویلی و صوفی تلکلی دیکلر باش فعل امر مفرد مخاطب دار دیکلر کلاه
تتری معناسنه لفظ ده کلاه امیرانه ایله تعبیر ایلدیکلری کلاه برایجاز یعنی مسمی تعبیر بویله در
خصوصا که دوره زمان و اعجوبه دوران صاحب تصانیف رائقه و مالک قصائد معنویات
فائقه افندیمز و ولی نعمتمز استادیمز مولانا حلیمی شروانی قدس سره روحه جعلنی غرف
الجنان متوجه که شام شرنجان توطن ایدوب اذنی وظیفه ایله قانع اولوب طلبه‌نک
افاده سیله تعهد ایلمش بونبدن دعا کوبلرینه کلستان تعلیم ایلدکده بویله افاده بیورردیلر بیا
طلبه یه حین تعلیمده بویله افاده بیوررلردی که کلاه برکی مقابلنده واقع اولمغین اندن کلاه

فقیرانه

فقیرانه و بوندن کلاه امیرانه مراددرکه ایران تاتارخانلری و میرزالری و سلطانلری کیرلر اکثر مستوره
و مشغولن اولور درویش برکی کاف عربیله قبا عارن برنوعدر اکه صوفیلر انی عمامه مرتبه‌سی کیرلر و بونده ایکی
وجهله خطا ایلمش کاف عربی و یته‌سنده و قبا عارن برنوعدر اکه صوفیلر انی عمامه ایدرلر و بونده ستع
و کاف عربیله جنس تلکلسوه در برنوعدر و بونده ایکی وجهله خطا ایلمش کاف عربی و بیکلاه و تلکلسوه
دیکلاه و کلاه برکی برکونه کلاه درکه درویشلر کیرلر و بونده تحقیق مقام ایله منتش کلاه مفرد بوندن
مراد قلنسوه درکه انی جنفر و تاتارخانلری کیرلر و بونده خطا ایلمش خراسانده کلاه برکی دیرلر
خوزی درلیسدن بر جنس کلاه قیه اولور اکثر درویشان و مشایخ کیرلر کاه اولورکه اوزر کلاه اوزره
لف عمامه ایدرلر و بونده دخی ایکی وجهله قصور ایلمش خراسانه تخصیصی و اکثر درویشان
و مشایخه زیرا اغنیا اعجام دخی کاه اولورکه انی کیرلر برکی اصلنده تشدیدیله در لیکن کثرت
استعمالا خصوصا بو محلده ضرورت شعر ایجون مخفف اولمشدر و بونده مخفف ایلمش زیرا
سابقا مکرر بیان اولندیکه اهل لغتکرین تشدیدیله بعض شعراء برکی ایکی فتحه‌یله درویش
و بعضیسی اعتراض ایدوب ایکی فتحه حالت افراده مخصوصدر اما حالت اضافتده کافنه
متصل اولان حرف مکسور استعمال اولنور دیمش سهو فاحش ایلمش زیرا ایکی حالتده بله ایکی
فتحه ایله در تتری بوندن کاف معناسنه درانته که محل اکا قرینه در و بو معنیده مبالغه واردر و بونده بحث
خطا ایلمش زیرا بو کلامک فحواسی درویش صفت اول و کافر مشتبه سنی کیدکلر ابوابسه
هرکز جائز دکلدر زیرا برکمسه ارکان اسلامی رعایت ایلسه و باشنده کافر مشتبه سنی کیسه
و یا بلندن زنار و حریر تقیه اهل شرع انکا چه کفرینه حکم ایدرلرکه بونلر علامت تکذیب شعایر
اسلامدر دیمو بوندن خود مبالغه طریقیله کندی دیرکه کی شعایر کفری اظهاره رخصت جواز
کوسترمک فهم اولنور العیاذ بالله حکایه پیاده سفر و پابرهنه با کاروان حجاز ازکوفه
برا مدم و همراه ما شد خرامان همی رفت و همی کفت ° پیاده یا حرف وحدت و همزه حرف
توسل همزه یه حرف وحدت دینیلر معهود خطالری اوزره مصر اولمشلر زیرا اقوام عجم
رسمی اولان کلمه لره همزه حرف توسل تلفظ وحدت معناسنی افاده ایلمن یای بعد الالف
نهایتی متقدمین یا بعد الالف رسمیلات صکره کتابت ایدوب اظهار ایدرلر در لیکن متأخرین
عجم رسم اوزرینه بر بحر اشکلی وضع ایدرلرکه مد یا یه و هم همزه یه دلالت ایدرلر اول
شکله همزه دیدکلری مجازدر زیرا همزه‌نک حروف علمتان غیری شکلی یوقدر اقتا پل سر و یا
برهنه باش و ایاقی چپلاق برهنه بانک فتحی و ضمیله لغتدر چپلاق دیکلر یا حرف مصاحبت
کاروان حجاز لامیه ازکوفه مشهور شهر ادلیکی لوز مانده جامعنک دورت دیواری بعض
ترابرکی جدار انی و بعضنک باریم تبه سی و بعضنک ارتفع ولمنک اکسک خراب اولمشدر
و با جنبه سی شویله مثلا رسمی اولمشدرکه بنا دون دره مقدار بیرا دکلر زیرا انجنک ادمسه اساسی

اساسن بنانک طاشنی و کرمیدی چقاروب یاپیلرینه سورمشلر یعنی شمالکی حالا نه بنیاد و نه اثر
دار و نه اساسن وبالجمله عالمک فناسندن عبرت المق استیان بغداد جانبنه کیدوب ایلیوب
کورسون که اول مشهور کوزل مملکت نیجه خراب و بیابان اولور پس حضرت شیخک بو وردیغی کوفه
معمور ایکن اکا اندن حضرت مکه یه او زمان مستقل بجلر چیقمش بو بجانده مصردن و شام
ومیداندن چیقدیغی کبی بو اولادیکلر همراه بالامیه ترم بو اولا الشیمه و دیگر خواجادن صفت مشبه در
صالیندیدی و دیکلر بهمی حاجوخت تاکید محصول ترکیب باشه و دایانی جیلوی بر پیاده کوفه شهرندن
قافله حجاجله قاشره چیقاری و بر نجه همراه اولادی صالنی صالنی کیدردی و بو بیتلری
اوقوردی نظم نه بر اشتر بسوارم نه چو استر زیربارم ❊ نه خداوند رعیت نه غلام
شهریارم ❊ بر حرف استعلا بسوارم با حرف تاکید سوار اتلیدر نیا دی متعلق حرف تشبیه
استر منده نک تیحی و بینک سکونیله تقدیر دیکلر بیر جه نعل و بر یانک تیحی و عینک سکونیله
بعض نسخه ده استر بریند استقر دوشمش ظاهر تصحیف طریقیله بویله در زیربار لامیه
یوک التندن دیکلر غلام شهریار لامیه شهریار رای اولک سکونیله پادشاه دیمکدر محصول
بیت نه دوه اوزرنه سوارم یعنی راکب دکلم نه استر کبی یوک التندیم یعنی راکب دکل
ایسم یوکلو یوق یعنی کمسه نک یوکی التنده دکلم رعیتینک تندیسین دکلم یعنی
صاحب رعیت دکلم پادشاه توکلین دکلم حاصلی نه حاکم و نه محکوم بلکه دنیانک
جمیع امورندن سالم و آزاده یم غم موجود و پریشانی معدوم ندارم ❊ نفسی میزنم
آسوده و عمری بسر آرم ❊ غم موجود ماله و یا لامیه بالفعل موجود غم و یا بالفعل
موجودک نجی پریشانی معدوم ده ماسه و یا لامیه و ندارم ایکی ترکیب اضافیه
معزوفلر نفسی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر میزنم اورورم آسوده راحت
و حضور عمری یا حرف وحدت و یا تنکیر بسر با حرف صله سر بوندن نهایت و پایان
معناسنه در آرم فعل مضارع متکلم وحدن عمر مفعول صریحی و بسر غیر صریحی محصول بیت
غم موجودم و پریشانی معدوم یوقدر یعنی هرکز هیچ بر وجهله غمم یوقدر آسوده
حال و مرفه البال نفس اورورم یعنی آسودگی و راحتلکله کچنورم حاصلی اوقات
وزمانم حضور ایله کچر و بو وجهله ایله پایانه عمر ایلدرم یعنی عمریمی صفا و حضور ایله
کچیررم حاصلی عمریمی نهایته پایانه بی غم و غصه ایلدرم مذکور ایکی بیت بحر رمل
مخبون اثلم منذلردر اما بحور ایله اشتغالی اولمیان بیت اولری ترکیب بیت خلل ایلدو
دیمش خفی دکلدر که مصراع ثانیده سکته وار ایدی اشعار قدماده چوقدر
بو سکته او قدر نه خداوند رعیت او تنور دیمش حق بودر که نظم
فاسد ایلمش بونون بوقاری اولنمز معلوم اولا که بو بیتلرک تقطیعی بویله

اولور

اولور نه بر اشتر فعلاتن بسوارم فعلاتن نه چو استر فعلاتن زیربارم فعلاتن نه خداوند
فعلاتن رعیت فعلاتن نه غلام فعلاتن شهریارم فعلاتن غم موجود فعلاتن و پریشا
فعلاتن نی معدوم فعلاتن ندارم فعلاتن نفسی می فعلاتن زنم آسو فعلاتن ده و عمری
فعلاتن بسر آرم فعلاتن بیت اولک قافیه لرنده واقع اولان الفاظ سالم تقطیع اولنور
باقیسی جمیعا بحوندر اقتدار نفسی میزنم آسوده و عمری بسر آرم بو مصراعیدن تمام بیت
نظم ایدوب شرحنی استغفار صکره دیمش خفی اولمیه که اگرچه بو بیتک قافیه سی نظم
سابقه موافقدر اما بحرلر متخالفدر معلوم اوله که بو کلمه نه وزن بلو زحفی ده بحر بو تقدیر اک
معناسی بر نفس جبر ورم آسوده جباجیدر اولدیغی بر عمر علا ایدرم دیمکدر دیمش معنا بر ایک
علا ایدرمش هر بیت نیون مغزه اضافتیجوندر دیون تقی پریشان سویلمش حاصلی بو ایکی
بیتک ترکیبی جمیع شراح ناموزون یازدقلری ما علا معنالرینی سهب غلط و پرشک تا طرتدر
وتعصبی بو نظمی رباعی وزننده فروع اینی معیوب نظم یازه جق یرده رباعی یازدر ❊
اشتر سواری کفتش ای مرد درویش کجا میروی بازگرد که بسختی بمیری نشنید و قدم در بیابان
نهاد و برفت چون بنخله محمود درسیدیم توانگر را اجل فرا رسید و مرد درویش ببالینش
بیا بار و کفت ما بسختی نمردیم و تو بر بختی بمردی ❊ اشتر سوار وصف ترکیبیدر دوه یه بینجی
معناسنه و یا حرف وحدت باز کرد حکیر و فعل امر مفرد مخاطبدر کریدن دونمک دیمکدر که حرف
تعلیل بسختی با حرف مصاحبت و یا حرف ظرف و یا حرف مصدر اشتر تله و یا شدتیله دیمکدر
نهاد فعل ماضی مفرد غایب قودی دیمکدر قدم مفعول صریحی و در بیابان غیر صریحی چون
ادات تعلیل با حرف صله نخله محمود کوفه شهرندن او چنجی قونقلرک منبعی تفیع
باشی اولان بیرک اسمیدر که زبیده خاتون انده بر مسجد و بر ماء خان یاپمشدر و اعلا بر کسلر
و حوضلر بنا ایلمسه ... ایدوب حضور و صفا ایلدلر رسیدیم فعل
ماضی متکلم مع الغیر ایرشدک دیمکدر توانگر غنی دیمکدر مراد مذکور اشتر سواردر را ادات مفعول
فرا ادات تاکید با حرف صله بالین یصدق و شیش ضمیری توانگره راجعدر بختی یانک ضمی و خانک
سکونیله بسبر کوده یه دیرلر محصول ترکیب مذکور درویشه بر اشتر سواری دیدی ای مرد درویش
قنده کیدرسن استطاعتک یوغیکن نه سبب برون جهته اختیار ایدرسن شکا خود فرض
دکلدر دون که بلا و شدتیله اولورسن حاصلی بو مبارک یول ایله بو تحمل ایدن معیوب
معاکس اولورسن درویش سوزینی دکلمیوب بیابانه قدم قویوب الدی یوردی حیرانی چونکه
نخله محموده ایرشدک اشتر سواره اجل ایرشدی و اولدی اما درویش مجلسنه تیغ باش
کلدی و دیدی بیماریکنده و مشقتیله اولمدک و سن بسبر کوده اوزره حضور
راحتده ایکن اولدک ❊ بیت شخصی همه شب بر سر بیمار کریست ❊ چون روز شد او بمرد

و بیازار بیست تا تشخیص یا حرف وحدت سر بیازار آمده و در بیا خسته یه دیرلر اصلنده وصف
ترکیبیدر ابیم گتوریجی معناسنه که خسته یه اسم اولماسی اکثر خسته لر اولمکله اولمغیچون خسته
بیار دیرلر یعنی اولمک تبعیدیسنی گتوردکیچون بیار دیرلر گریست کاف عجمک و رانک کسره سیله
فعل ماضی مفرد غائب اغلادی دیکلار بیار مبتدا بزیست یای تأکید خبری زانک کسریله فعل ماضی
مفرد غائب صاغلدی و دیرلدی دیکلار محصولی بر شخص یعنی بر کسنه تبون کیجه بر بیمارک
باشی اوزنده اغلادی حاضر که بیمار اولور ظن ایدوب خوفدن صباحه دک گریه و بکا
ایلدی چونکه صباح اولدی کیجه صباحه دک قورتلمق جهتیدن گریه ایدن اولان اولدی و بیمار
اولان صاغلدی و دیرلدی یعنی بو قصه دنیاده چوق واقع اولور اولمشدن قورتلمق
خسته صانلوب و ظلوم اعلله نتیجه بیلوردی صاغ اولور دیدیکی ناگهان اولمک بیت

ای بسا اسب تیزرو که بماند* که خر لنگ جان بمنزل برد* ای حرف ندا مناداسی محذوفدر ای یار دیکلار
بسا چوق و نتیجه اسب تیزرو مانند تیزرو وصف ترکیبیدر رونیدن تیز یوریجی دیکلار
که حرف بیان بماند فعل ماضی مفرد غائب یورلوب قالدی دیکلار که بونده حرف استدراکدر
خر لنگ اقساق اشک دیکلار برد فعل ماضی مفرد غائب جان مفعول صریحی و بمنزل غیر صریحی
جمله فعلیه خبر مبتدادر که خر لنگدر بعض نسخه ده خرک لنگ واقع اولمشدر کاف تصغیر له محصولی
ای یار نیجه یعنی چوق واقع اولمشدر که یوگرک دیو زعم اولنان یورلوب طورر
قالدی و خر لنگ اقساق و حقیران ضعف حالله اغسایرق قطع منزل ایدوب تخلص
جان ایلدی یعنی بو قضیه چوق واقع اولدی تیزرو دن ... الانز علوا ایلر

پس که در خاک تندرستان را * دفن کردند و زخم خورده نمرد* پس چوق که حرف بیان در خاک
در حرف صله تندرست وصف ترکیبیدر صحیح البدن معناسنه الف و نون ادات جمع و را ادات
مفعول مصراع ثانیه مرهوندر که کردندک تندرستان مفعول اولی و دفن ثانیسی و واو حرف حال
زخم خورده وصف ترکیبی و مبتدا نمرد فعل ماضی مفرد غائب خبر مبتدا اولمدی دیکلار محصولی
نیجه چوق کره واقع اولمشدر که صاغ و سالم اولان کمسه لری اجل کلوب خاکه دفن ایلدیلر
یعنی ناگهان صاغ و سالم ایکن اجلی کلوب واولوب خاکه تسلیم ایلدیلر و یاره لنوب زخم
شدید بیوک کمسه اولمیوب قورتلدی یعنی مجروح اولوب حیاتدن نا امید اولان کمسه
اجلی کلمیوب موتدن امان بولوب یعنی اولمیوب قورتلدی باذن الله تعالی حکایه

عابدی را پادشاهی طلب کرد عابد اندیشید که داروی بخورم تا ضعیف شوم مگر اعتقاد در حق
من زیاده کنند ... آورده اند که دارو ... اندیشید فکر ایلدی ... که حرف بیان
دارو یی یا حرف وحدت تا حرف تعلیل مگر ادات تمنی دارو ... ادات زمانیه محصولی
بر کمسه بر عابدی بر پادشاه طلب ایلدی یعنی کلسون ... ملاقات ایلیه ... بر دارو یعنی

ابجون

بر معجون اکل ایدیم ... ضعیف اولایم اوله که بنم حقیمده اعتقادی
زیاده ایلیه یعنی بویله ایلمکله ... پادشاه بکا زیاده اعتقاد ایلیه حاصلی ... زاهد
و مرتاض ... ایدوب کمال صلاح ... حسن ظن ... اوله روایت ایدرلر که اول دارو دیدکی
و ... زهر قاتل ... بیت ان که چون پسته

دیدمش همه مغز* پوست بر پوست بود همچو پیاز* ان که تقدیری ان کس که ... ایصال
طریقیله ان که قالری چون ادات تشبیه پسته ... بفتح و کسر ... دیکلار
مراد طلب فستقیدر ... دیدمش شین ضمیر ان کسه راجعدر و بعض نسخه ده دیدیش ...
... دیدکدن مراد ... همه ... مغز بینی ... بادم
و فندق و فستق ... پوست ... حیوانات ... و هر نسنه
... بونده ... ادات ... همچو ادات تشبیه
پیاز صوغان معناسنه در محصولی ... که ... پسته کبی ... ظن ایلدم زیرا فستقک
ایچی خالی اولدیغی تقدیرجه فندق ... ایچی کبیدر صاغ اولدیغی تقدیرجه یعنی ظاهرینه باقوب
باطننی دخی معمور ظن ایدوب صلاح حالنه اکا معتقد اولدم ... بلکه اوزر
کوردک ... صوغان ... هیچ نسنه سی یوغیمش پیاز یعنی

بی معنی مرقوری صورت ایمش* پارسایان روی در مخلوق* پشت بر قبله می‌کنند نماز*
پارسایان جمع پارسا در عابدلر دیکلار روی ... در مخلوق در حرف صله روی
متعلقدر پشت ... بر قبله بر حرف صله در پارسایان مبتدا و مصراع ثانی خبر ... اولمشدر
یعنی یوزلری و توجهی مخلوق جانبنه اولان عابدلر ... قبله دن ... نماز
قلورلر حاصلی ... در زیرا ... معرض ... قلب ... قبله دن ...
حکمنده در حاصلی عبادتده ... قطعه چون بنده خدای خویش خواند*

باید که بجز خدا نداند* چون ادات تعلیل خواند فعل مضارع مفرد غائب دعوت ایلیه دیکلار
خدای خویش ... مقدم مفعولی باید فعل مضارع مفرد غائب گرک دیکلار که حرف بیان
بجز با حرف زائد جز غیر معناسنه ... نداند فعل نفی مستقبل مفرد غائب بیلمیه دیکلار
خدا مفعول صریحی و بجز غیر صریحی محصولی چونکه بر قول خدا حضرتنی کندینک معبودی
... کرکدر اولان ... خدا حضرتندن غیری بلمیه و ما سوایه کوکل
... مخالف ...

حکایه کاروانی را در زمین یونان بزدند و نعمت بی قیاس ببردند بازرگانان گریه و
زاری کردند و خدای و رسول شفیع آوردند فایده نداشت ... در زمین یونان ... ولایتنه
... محصولی ... یونان مملکتندن بر کاروانی

خرامیلر اوردیلر یعنی بی پایان نعمت و مال ایلتدیلر بازرگان طائفه سی کریه و فریاد و فغان ایلدیلر
وخدا و رسولی حرامیلره شفیع کتوردیلر یعنی چوق یلواروب نیاز ایلدیلر لیکن فایده ویرمدی بیت
چو پیروزه شد دزد تیره روان ٭ چه غم دارد از گریۀ کاروان ٭ پیروزی بای عجمک کسریله مظفر
و غالب معناسنه و دزد تیره روان ساده تیره روان وصف ترکیبیدر جانی دیمکدر زیرا روان
روح انسانیه دیرلر تیره جانلو غمری معناسنه در گریۀ کاروان لامیه محصوراست چونکه جانی
دزد یعنی بی رحم و سنکین دل اوغری مظفر و غالب اولدیلر کاروانک گریه و زاریسندن
نه غم طوتار یعنی نه غمی وار و نه پروا چکر حاصلی فرصت الوپروب مال مردمه ظفر بولدقدن
صکره بیک کره گریه و داد و فغان و تضرع و زاری ایتسه لر متأثر اولوب مرحمت ایلمزلر
تیره روان جمع تیره اولور یعنی وصف ترکیبیدر اشبه معناسنه دیدی تیره روان ایمش
و بوندان صکره غیرنیک تعولینی نقل ایدوب دیمشکه تیره ظرف در و روان صفت
مشبهه در از رفتن دن روان کبی یعنی دزد که رونده است و تیره یعنی فی ظلمة اللیل
تعلق و تعلق خاسدر اولنق غلط استشباه ایتمشلر مصراع اولک معناسی چون مظفر اولدی جانی بولانوع
وحانوغمر اکو دیبی بولانوی سویلمش ٭ لقمان حکیم دران میان بود یکی از کاروانیان گفت
کلمۀ چند از حکمت و موعظت با اینان بگوی باشد که طرفی از مال ما دست بدارند که دریغ باشد
که چندین نعمت ضایع گردد لقمان گفت دریغ باشد کلمۀ حکمت با ایشان گفتن کاروانی
اینان کاروان اصلی کاربان در کار ایشی و بان ادات فاعلدر جی معناسنه ایشجی دیمکدر
بایله واوک بینینی تواخی و تبادل ایدلدیکی جهتدن واو ایله دخی [illegible] کاربان
سرامر دیرلر و یا حرف نسبت و الف و نون ادات جمع موعظت مصدر میمیدر وعظ دیمکدر طرفی
یاء حرف وحدت بر مقدار دیمکدر دست بدارند الچکلر دیمکدر محصوراست لقمان حکیم اول کاروان
ارا سنده ایمش کاروانیلردن بری لقمانه دیدی بونلره حکمت و موعظه دن بر نیچه کلمه سویله اولکه
بر مقدار مالمزدن ال چکه لر یعنی بر مقدارین کنه بزه ویره لر حرف شریف [illegible] اوزره بعضی دیکدر
الطوبالر یعنی ترک ایدنلر دیمکدر زیرا حیفدرکه بوقدر نعمت و مال رایکان یره ضایع اوله والمزه
سرمایه اوله جق بر مقدار مبلغ قالیه لقمان دیدی حیفدر بو یله ظالملره کلمۀ حکمت و موعظت
سویلمک زیرا بونلره سوز تأثیر ایلمز که متأثر اولوب سزه مرحمت ایلیه لر قطعه آهنی را که
موریانه بخورد ٭ نتوان برد ازو بصیقل زنگ ٭ آهنی دمر یا حرف وحدت و را ادات مفعول
که حرف رابط صفت موریانه و حرقو دندر بایه دیدر نتوان برد مصدر معناسنه [illegible]
دیمکدر یا اولا مطابق هیئتل فعیل وزنی اوزره یاس مختیجی امتداده دیدر محرکه بیدن مصدر
صیقل کلور صادرک تختی [illegible] سکونیله صیقالدن کلور صادرک کسریله مصقله اسم آلت یعنی
پاس جیجی الت زنگ زا [illegible]

محصوراست

محصوراست بر دمری که موریانه یمش اوله انک پاسینی صیقل سبیله کدرمک اولمز زیرا پاس انک معدنی افساد
اتمامیلمشدر بونده موریانه نک ایکی معناسی اولمغه قابلدر اولکیه تخصیص ایدن بالخصوص ایلمش
بو تقدیره بعضی لغتلرک باز شیشه کورەدر اما بعضیسی دیدیکه موریانه بشوره باسه دیرلرکه دمری دلک دلک
ایلیه که انی صیقل ایدوب جلادیرمکه قادر اولمیه زیرا معدنینی فاسد و جوهرینی فانی اولمش اولور
حضرت شیخک کلامنه ذره ملایم اولان بودر اما ترک مطلوب یاسمدر ٭ با سیه دل چه سود گفتن وعظ ٭
نرود میخ آهنین در سنگ ٭ با حرف صله سیه دل وصف ترکیبی تیره کوکلو کیسه تیره روان
دیبوب تیره جانلو مراد ایلدیکی کبی گفتن وعظ مصدرک مفعولنه اضافتیدر میخ آهنین یا حرف نسبت
و نون حرف تأکید در حرف صله سنگ حالیش محصوراست تیره کوکلی کیسه یه وعظ و نصیحت سوزینی
سویلمک نه فائده ویرر یعنی فایده ویرمز مصراع ثانیده تعلیل طریقیله فکر ایدوب بیورر دمر میخ
طاشه کیرمز یعنی بو یله ظالملره نصیح و پند ایلمک طاشه دمر میخ قاقمقدر حاصلی پند پذیر اولوب
متأثر اولمق احتمالی یوقدر قطعه بروزگار سلامت شکستگان دریاب ٭ که جبر
خاطر مسکین بلا بگرداند ٭ با حرف ظرف روزگار سلامت لامیه شکستگان الف و نون ادات
جمعدر خسته و مکسور خاطر اولان [illegible] دریاب فعل امر مفرد مخاطب
ادراک و تدارک ایله دیمکدر تعمیری حال شکستگان در باشد [illegible] جبر جیمک فتحی و بانک سکونیله
بر صنیع شکسته لری اوسیک تخته لریله جبره و یرلر خاطره اضافتی مصدرک مفعولنه در ومسکینک
بلا بگرداند [illegible] متقدم مفعولیدر با حرف تأکید گرداند فعل مستقبل مفرد غائب [illegible]
الف و نون ادات تعدیه در محصوراست صحت و عافیت و سلامت و رفاهیت زمانلرنده تقدیم
شکسته دل و درویشان مکسور خاطرلری تعلیق و [illegible] تفقد و تدارک ایله یعنی احسان و صدقه
و زکوة ایله خاطرلرینی تسلی ایله زیرا مسکین و فقیرک خاطرینی تسلی ایدوب جبر ایلمک بلا یی رد
ایلر یعنی صدقه و زکات مالی و جانی حفظ ایدوب بلیاتی دفع ایدر ٭ چو سائل از تو بزاری طلب کند ٭
چیزی بده وگرنه ستمگر بزور بستاند ٭ چو حرف تعلیل سائل دلینجی با حرف مصاحبت زاری
فریاد و فغان چیزی یا حرف وحدت بده فعل امر مفرد مخاطب وگرنه والا دیمکدر ستمگر ظالم با حرف
مصاحبت زور [illegible] قوت و قدرت و قهر دیمکدر یعنی کوجله بستاند فعل مضارع مفرد غائب
الور دیمکدر محصوراست چونکه سائل سندن تضرع و زاریله بر نسنه استیه البته ویر واما الساء
ظالم سندن [illegible] زوریله یعنی کوجله الور [illegible] روان خلقندن
الدیغی کبی حکایه چندانکه مرا شیخ اجل شمس الدین ابوالفرج بن جوزی بترک سماع فرمودی
و بخلوت و عزلت اشارت کردی عنفوان شبابم غالب آمدی و هوا و هوس طالب تا بناچار خلاف
رای مربی برفتمی و از سماع و مخالطت حظی برگرفتمی و نصیحت شیخم یاد آمدی گفتمی چندانکه [illegible]
دیمکدر مرا بگا اجل [illegible] جلیل ایدی [illegible] شمس الدین لقبی ابوالفرج کنیت

روان سعدی علیه

روان سعدی علیه

روان سعدی علیه

روان سعدی روان

ئیلر

ابن جوزی صحبت تبرک یاحرف صله ترک سماع مصدرک مفعولنه اضافتیدر سماع بونکله یرلرده ساز
آوازینه وخوانندکوینده آوازینه دیرلر که حضرت شیخ بوستانده بیورر نه مطربی که آواز
سم ستوز ☉ سماع است اگر عشق داری وشور ☉ بابدا دهقه معلوم اولا که بوندن آواز جنسنه سماع بیورمشدر
معاملیسی سماع ومخالطت خلقی ترک ایتمی معناسنه سماع ایدرم دینیلر معلوم اولدیکه سماع بوندن
صوفیلرک رقص معناسنه اخذ ایدرلر ایمش امدی معلوم درکه نصیحت الا جارک اوتوز دورتنجی عقدینک
مرادینه واصل اولمزلر ایمش عنفوان اول معناسنده شباب یکتلک ایام دیکلار مراد اکثر غالب کلوردی
یاحرف حکایه یاحار بالضروره خلاف باحرف صله خلاف رأی مرتبی لامیه درمرثی الاسم فا عملدر
تنعیل یابندن تربیه ایدیجی دیکلار مراد ابن جوزی حضرتلریدر تربیتی کیدردم یاحرف حکایه معنا المقدر
مراد خلقدن اختلاط ایدرم حرف تاکید ترتیبی طوتاردم یاحرف حکایه محصولی بیت اولقدر که
شیخ اعظم ابن جوزی حضرتلری بکا سماع ترکینی بیورردی ودخی خلوت وعزلته اشارت
ایدردی جوانلغمک ایام یعنی تازه لک غالب کلوردی وهوا وهوسم مقتضاسی نفسم اول اوامری
وازاوبر خاطرم غالب اولوردی بالضروره مربینک یاز جالا نصیحه خلوت وعزلته کیدردم ودخی
سماع واختلاطدن خلط اولوردم حینکه شیخ نصح وپندی یادیمه کلوردی یعنی چونکه نصیحتی انکار
ودیردم مذکور افعالک اوحرفینی اولانی یار حکایه ایچوندر که هر برینه اشارت اولنمدی بیت

دم

قاضی ار با ما نشیند برفشاند دست را ☉ محتسب گر می خورد معذور دارد مست را ☉ بو بیت
کنتمی بیورد قیمک مفعولیدر ارالکوبدن مخففدر برفشاند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده قاضیه
راجع ضمیردر ای ضمیری دیکلار ته که خوانندک وکوینده وساز نتیجه الاصولنده طوترلر اسلکلک
دینیلر غلط ایلمشلر محصولی بیت قاضی بزمله اوتوره یعنی مجلسمزه داخل اوله زوق وشوقدن
مجلسده الک قالدیروب حاصل بزمله محال روبه ایزلک اولوردی محتسب اگر باده ایچرسه مستیکی معذور
طوتار یعنی کندی باده نوشی ایلغله احکامی شرعیه اجرا ایتمز بو مصراع اوله نسبت تمام
تکمیلدر وتمثیلدر واقعا یعنی حضرت ابن جوزی اگر بزم مجلسمزه مختفی کیره زوق وصفاسینی
کوربیدی وبیلیدی داخل مجلس اولوب بزمله همرنک همجنس اولوردی هر نه قدر که متورع
وزاهد ایسه دخی نته که محتسب اوروغ اسدن اولدیغی تقدیرجه باده مجلسنه داخل اولوب
باده نوشی اولسه مقصودی مستیکی معذور طوتاردی مصراع اولک معناسنده قاضی الاسلکلردر یعنی
سماع ایدرلر ودینیلر دست افشاندن مراد بزم سماعدن ودخی تقدیر محتسب بونیک مجلکدن
صوباشیلر ودیدی محتسب بلمزمشی تا شیخ جمع تومی میرسیدم ودرآن میان مطربی میکرد
تا انتها بیت نیز یاحرف وحدات جمع یاحرف صله جمع مجلس تومی یاحرف
وحدات محصولی سماع ومخالطه دن اولوردم هرکیجه بیردکه هر قوملک مجلسنه ایدرم
یعنی اول کیجه بیردک بونیله ایدردم واوز قوملک اوز تاشندن هر طرکبه ردم مذکور بیتین بیوردی کیبی

بیت کوی ار کسی جان میکسلد از زخمه سازش ☉ تا خوشتر از آوازه مرگ بلا آوازش ☉
کوید فعل مضارع مفرد مخاطب دیر ایدک وبا دیرایدک دیکلار یعنی حاضر اولوب اشیده سک دیرکه
رگ رانک فتحی وکاف عجمیه ایله طمار معناسنه در عربیده عرق دیرلر جانه اضافتی لامیه در وبا معنا نه
میکسلد بوندن حرف تاکیدر واقعا اکسلد کافی عجمیک ضمی وکسر ایله وسینک فتحی وکسر ایله کسلیدن
مصدرندن فعل مضارع مفرد غائب اوزر مقرر دیکلار قطع ایتمک ویا یکلک بوبیتی قطعه دیو تعبیر
ایدنلر خطا ایلمشلر زخمه ساز جانلدلری ایچ ویایکلک یا بینوز یاره سی که سازنده لرکا تازیانه
دیرلر سازه اضافتی لامیه در شین ضمیری مطربه راجعدر تا ادات توصیف تنقیح خوشتر اوزریله
ایدی دیکلار وتر ادات تفضیلدر تا خوشترک دیکلار آوازه مرگ سیلا لامیه لرد یعنی مکسه یه یا کسا اولسه
دیو موحش خبر وبرک صدا اسمدر اول مطربک صداسی جان کاه ترده بلا ایدی بو قضیه اکثر نباته
والا نیچه تا خلاف وار در که یا سینک اولسی خبرینه قرده کانه که محصولی بیت مذکور مطربک صوقلاغ
بیور اگر مذکور مطربک زخمه سازینی اشیده سک دیرکه جانم طمرینی قیرر اوزرساز زیک
زخمه سی شویله مرتبه مرتج ومولم ایدی آوازی بلا اولسه آوازدن ودخی ناخوش وموحش ایدی
حاصلی سازنده لکی وکوینده لکی کمال مرتبه منفور ومقبول طبعدن زیاده دور ایدی زخمه مرتبه نغمه
یا زیاده نغمه ایله لیلا در کاهی انگشت حرف نجات از ودر گوشش وکاهی برلب که خموش محصولی بیت
مذکور مطربک زخمه سازینی ونا ساز آوازینی اشیدیلم دیو کاهی اهل مجلسک برمقداری قولقلرین
ایدی وکاهی خاموش اولدیو لبلرین ایدی حاصلی سکوت ایله دیو اشارت ایلردی بیت

یهاج الی صوت الحضیه الاغانی لطیبه ☉ فوانت مغن ان سکت تطیب ☉ یهاج فعل مضارع مبنی
للمفعول حرف ضرب بابندن مصدری هیجاندر کلور حالکده متحرک ایله میل ورغبت معناسنه در
الی حرف جر مجرور ایله قائم مقام فاعلی یهاج درمحلا بزم گرمدر مصدرینه مسنداوله صوت صادک فتحی
وسکون واو ایله آواز معناسنه در اغانیه اضافتی لامیه در اغانی فتحه الهمزه جمع کلان اغنیه نک جمعیدر
همزه نک ضمی وغینک سکونیله وشدید یا ایله اغانی مفرده تک جمعی اولدیغی اشیده از وبه مراده
دیرلر واغنیه تغنا معناسنه در اکسر غیبی والف ممدوده ایله معناسنه که فارسیده سرود دیرلر لطیبه لام
حرف تعلیل یهاج فعلنه متعلق وضمیر مذکر صوته راجعدر الطیبه یا زنیکه حسطا یا زو بکر فا انت واو
حرف حال انت ضمیر مرفوع منفصل محلا مرفوع مبتدا مغنی اسم فاعل مفرد مذکر مخاطب تقدیرا مرفوع
خبر مبتدا الام الفعل اعلاله سا قطا اولمشدر ان حرف شرط سکت فعل شرط تطیب فعل مضارع
مفرد مخاطب جزای شرط جمله شرطیه اعلال ابدان محلا مرفوع صفت مغنیدر بعض نسخه ده تطیب
اوزنیش نون متکلمله وتصغیب سندن تجیب یاری تتیبله فاعل فعل اولان سکوت اولور
محصولی بیت مغنیلر صوتنه میل ورغبت اولنور لطیف اولدیغیچون یعنی لطیف وخوب اولدیغی
تقدیرجه روح اصواته مائل وراغب اولور حالبوکه سندن مغنی سن اگر ساکت اولسک زیاده

طلب حاصلی سکوت اتسک سکوتک موسیقی برینه کچر یا خود سکوت ایلسک بنم طلبم اولور
خویش حال اولور یا خود سکوتک طلب اولور تقدیر طلبت نبیند کسی در سماعت خوشی
مگر وقت رفتن که دم در کشی ﴿ نبیند فعل نفی مستقبل مفرد غایب گورمز دیمکدر کسی یا حرف
وحدت سماعت تا ضمیر خطاب سماع گله نغمه و صوت معناسنه خوشی خاده ردم ضمه ایله
ده اور سمیله ذو یا مصدر ایله ایلک دیمکدر مگر ادات استثنا وقت رفتن لامیه گتمک وقتی
دیمکدر دم نفس در حرف تاکید کشی فعل مضارع مفرد مخاطب محصولیدر کمسه سنک سماعکدن
ایلک گورمز یعنی سنک سازوآوازکدن بر نوع یوقدر که انی کمسه حظ کسب ایلیه مگر گتمک
وقتنده که نفسک چکه سن یعنی سکوت ایلیه سن حاصلی مجلسده که گوزوب سکوت ایلیه
سین هر کس مسرور اولور زیرا سنک نامهوار ساز کدن و نا ساز آواز کدن خلاص
اولورلر بوندن سماع صوت ولحون معناسنه اولدیغی زیاده بدیهیدر پس سماع صوتیدر
رقص معناسنه و استماع ایتمک معناسنه اخذ ایدنلر بو معنایی بلمزلر پس خوشی خانک فتحیله اوقنور
کشیه قافیه اولمغیچون و بعضیلر دم ضمه دن اکاه ده کلار ایمش و وقت رفتن معناسنی موت معناسنه
اخذ ایلیوب یتیک معناسنی موت ایلمشلر بو بیتدن دلالت وار در که اولکه سازنا همواره اولدیغی
تعبیر صوتنده مغرور اولوب دکمه بلایه کتدی تا سازلرک حاصلی بو بیلمه درکه چنبر مقدمه ضمیر شوخ
چون در آواز آمدان بربط سرای ﴿ گفتم از بهر خدای ﴿ چون حرف تعلیل در وحرف صله
یا معناسنه بربط سرای وصف ترکیبیدر قپوزله ایرلیجی یعنی قپوزله چاله و یا نیجه ایرلیه بربط
ایکی بانک فتحیله قپوزه دیرلر اما مشهور بانک ضمیله در سرای سینک کسریله لغتدر
ضمیله روستاییلر دیلرکه خطا کافی عربک فتحیله اواتسی صاحب خانه معناسنه بعر ادات تخصیص
محصولیدر چونکه اواز قپوزجی اوازه کلدی یعنی قپوزجی یانیجه ایرلمغه باشلادی یعنی خواننده لک
ایلمکه باشلادی او اتسنه دیدم الله ایچون ﴿ تنبیهم درگوشکن تا نشنوم ﴿ یا درم بگشا ی
تا بیرون روم ﴿ تبیه زانک کسریله و بانک فتحیله زبوه به دیرلر میم مفارده گوزنه مقیددر
تا حرف تعلیل یا حرف عطف درم درقپو و میم ضمیر متکلم یعنی میم ضمیر منصوب متصل معناسنه در
تا حرف تعلیل روم فعل مضارع متکلم وحدن در محصولیدر کندم ایله دیدم الله ایچون قولغمه
زبوه ایله یعنی قولغمی طقا تا که صاحب ایلمز اولوب بو ناسازک اوازینی ایشیدمیه یم زیرا قولغمه زبوه
گیرنجه صاحب ایلمز اولور یا بکا قپویی اچ تا گلم چقوب گیدهیم یعنی بو ایکی ایشک برینی ایله دیو
اسیته یالوارم دیردم بکم مذکور بربط سرای نا سازی مذکوره بیت درنه رسیدن بیت نمی گنجه
پس خاطر یاران را موافقت کردم وشبی بچندین مجاهدت بروز آوردم ﴿ پس خط معناسنه
خاطره اضافتی مصدرک مفعولنه در را یارانه لامیه شبی یا حرف وحدت تنکیر بروز یا حرف صله
محصول ترکیب حاصل کلام یارانک خاطری ایچون اورکمه یارانه موافقت ایلدم و گیجه یی نیجه

زحمت و مشقتله گوننه گتوردم یعنی صباحه چقاردم ﴿ قطعه ﴿ مؤذن بانگ بی هنگام برداشت ﴿
نمی داند که چند از شب گذشتست ﴿ بانگ مراد بو نوع تکبیردر یا صباح اذانی در برداشت چاغردی
یعنی اوقودی محصولیدر مؤذن بانگی وقتسز چاغردی یعنی وقتسز اذانی اوقودی بلمز که
گیجه دن نه مقدار زمان و نه ساعت گچدی ﴿ دراز ی شب از مژگان من پرس ﴿ که یکدم
خواب در چشمم نگشتست ﴿ درازی یا حرف مصدر شبه اضافتی لامیه مژگان من لامیه مژگان جمع
مژه و بیان فارسیده غریب تتبع ایلمشدر پرس یا پرسیدن ساکن ضمی وزانک سکونیله فعل امر مفرد
مخاطب صور و یکدم دیسقوارکیله معناسنه که حرف تعلیل دم نفس و ساعت معناسنه در خواب
اویقو دیمکدر گشت فعل ماضی منفی مفرد غایب اولمش دیمکدر گچکمش دیمکدر انتراک اولوره محصول
بیت گیجه نک اوزنلغی بنم گوز کیرپکلرمدن صور یعنی گیجه اوزنلغنی مؤذن نه بلور که صباحه دک بیتر
یاتور بلکه بنم گوزلرم ایچی بلور زیرا بر نفس گوزمه اویقو گیرمشدر یعنی گوزلرمن اویقو طولانمشدر
حاصلی گوزم اویقو گورمشدر ﴿ بامدادان بجکم تبرک ﴿ دستار از سر و دینار از کمر بگشادم و پیش
مغنی نهادم ﴿ و در کنارش کشیدم و بسی شکر گفتم ﴿ یاران ارادت من در حق او بر خلاف
عادت دیدند و بر خفت عقل من حمل کردند و نهفته همی خندیدند یکی از ایشان زبان تعرض
دراز کرد و ملامت کردن آغاز که این حرکت مناسب حال خردمندان نکردی و خرقه مشایخ
بچنین مطربی دادی که در همه عمرش درمی برکف نبوده است و قرا ضه در دف ﴿ بامدادان
و بامداد ابرته دیمکدر الف نون حرف صاحبت بحکم تبرک لامیه تبرک تفعیل بابندن مصدر در تحفه بر بلیه
معناسنه تبرک سمیله بو اسلوبیله دیمکدر دستار را شبلدو دینار ال نون گمر قوشاغی دیمکدر حکم
اوله که تبرک و تحکک مقصد السی تقدیر نیچ حضر ایته خوش نفته یانچلر زیرا انلرک خوشلقلری نیرهدن اولور
پس دینارک گمربود ردقی بو معنایه گوره در پیش بو معنایه یقیمیوب کیسه و چیقار ده دینارلری
چقاردم دیبنی خلاف سمنه سلوکی ایلمشی دستار و دیناری یانی بر حد تله ایراد ایلیوب
جمیع نسخه لرده حتی گنت خرابی یاکتورن ثمری معنایه خلل دیده رشتار اتقدیر مغنی درن مراد
مذکور مطرب ارادت من مصدرک فاعلنه اضافتی در بر حرف صله خلاف عادت لامیه عادتک
فتحیله ویکلار حفت عقل مصدرک فاعلنه اضافتی لامیه اضافتی لامیه بعضی نسخه لرده بر یانجه
بحننه دیو بر وشندار یعنی خفیله طرتقیله بنی خبره لقوب گولشدیلر زبان تعرض بیانیه
آغاز دن حکاره برگرو دستار ازکه حرف بیان مناسب حال لامیه ما حکمت مفعولنه اضافتیدر
خوعتداده اضافت لامیه در بعض نسخه ده حال برینه رای دو شمشدر قرضه مشایخ این حرکتان
برلر اوور او لینک مقدم منفی ار حرکیدر او بچنین تعبیر حر کیمی مطربی یا حرف وحدت دادی فعل
ماضی مفرد مخاطب محیز گ دیمکدر که حرف رابط صفت ما بعدی مطربه صفتدر درم دالک کسری
وزانک فتحیله اقچه معناسنه در کف ال ایچ یعنی اوچ تعبر اصغه التون فو در سه خام سچه زنبره زرد برلر

وف دالك نتیجی ونون تك شد بدیله لفظا مشترکدر [illegible] بشنیدن ترکیبچه دیمیری و بر لری دالك
ضمی مع میمك سکونیله و دالك کسریله مخصوص ترکیب اولور کیچه نك ابتداسنه تعبیر ایدرلر [illegible] یعنی تحفه
و هدیه رسمیله باشلادن دستاری و دو ششعلدن [illegible] چیقروب مغنی اوکنه تقدیم و دائی
ورکتار ایلادم یعنی تودیلادم هرچوق شکر ایلادم یاران بنم اراده تی معنی حسنده عادتکی چالانجه
کوده و بارلتی بو بیله این گونه کلمادم خصوص صاحبه [illegible] تاب زمنیه و بو اوضاعی حشمت
عقلیه حمل ایلیلر بو کرلیجه یعنی خفیه طریقیله بو حالیمه کولشرلر تعجبی بر سبب یارانلدن بکا تعرض
وطعن زبانینی دراز ایلدی حاصلی بکا اعتراض ایلدیلر و [illegible] بنی لوم و ملامت ایلیکه
[illegible] بو حرکتی عقلا رأی و حالنده مناسب ایلمدیکه مشایخ خرقه سی بو مجلسده مطربه
ویردك که جمیع عمرین الفن واو جنبنده برانچه اولمامشدر یعنی برانچیه مالک اولمامشدر اوزرینه واضحه
یعنی [illegible] ذخفته کورمه مشدر حاصلی که [illegible] خطا ایدوب الله اوجنبه برجنبه
ویرمشن دکلادر ستاره خرقه مشایخ بیوردیغی مجازیدر حضرت شیخك مبارك یاشندن
اولدیغی اعتبار ایله در مجلسم [illegible] اولنن بر که یازن یا تعدن یاز مشدر [illegible]
تان یازن [illegible] معنالرینی [illegible] حکایه دن [illegible] جمیع نسخه لره مخالف
یازمشلر خرقه مشایخ اولنین کوبا [illegible] مثنوی مطربی دو دارین خجسته
سرای کسی و بار لتش [illegible] در یک جای مطربی مطرب اسم [illegible] انکاری یا سیدن
[illegible] مسرور اولدیغیچون مطرب ویلدیکی
و حالت [illegible] دو دارین خجسته [illegible] معاکسه [illegible] تقدیری [illegible]
[illegible] رابط صفته ضرورت [illegible] ترک اولنلر [illegible] ایکی کتره [illegible]
[illegible] تسم کوزمش [illegible] ظرف در یک جای [illegible] دو دارین خجسته
سرای [illegible] بر لرله صفتله موصوف بلینه اعتراض ایلمش
مخصوص سببدر مطرب [illegible] مبارك سرای [illegible] نسبت دعا ایله
و مطرب نسبت دعا علیه [illegible] ایکی کتره [illegible] مطربه [illegible]
[illegible] مطرب [illegible] ایکی کتره [illegible] اولدر که
[illegible] ایکی کتره [illegible] تقدیر جمله
مطرب مبتدای محذوفه خبر در و مصراع ثانی صفت اولدیغی تقدیرجه در که [illegible] علیه
مقام تعلیلده [illegible] معلوم اوله که حضرت شیخ بو ابیاتی [illegible] معترضه [illegible]
[illegible] صفتله متصف [illegible] تعظیم و تبجیل [illegible] لازم
[illegible] راست چون [illegible] برخاست [illegible]
برخاست [illegible] یعنی [illegible] ادات تعلیل [illegible] اواز

رونشینی الشمع

رانسراج جیفا

در

نشوبلیه

مصراع ثانی

معاکسه در

برخاست

برخاست قالقدی یعنی صادر اولدی دیکلار حیرا حرف تخصیص خلقك [illegible] محصول [illegible] چونکه اوازی
انکزندن صادر اولوردی خلقك یعنی اهل مجلسك بدن [illegible] منوی قالقدی یعنی او بردی حصولی زیاده
فنا اولدقلرن [illegible] بونك کبی پرده برای حکایه تقدیر اولنه یعنی قالقدی [illegible] مستقیم و نیلر
مستقیم [illegible] [illegible] دیمین تقی اکری کتمش و تقدیری [illegible] راست برخاست در
ومین [illegible] ترکیبنه ترتیب تقید صادلمش مرغ ایوان زهوا او بپرید مغز ما برد و حلق خود بدرید
مرغ مطلقا قوشدر ایوان بونك کبی یرلرده [illegible] یعنی [illegible] معلوم اوله که [illegible]
[illegible] اول شیراز شهرینك [illegible] کشکار [illegible]
[illegible] وضع ایدرلرمش [illegible] وکمی [illegible]
وطاوس [illegible] ایدرلرمش یعنی [illegible]
ایدرلرمش [illegible] وضع ایدرلرمش [illegible] بوحیوانلر دوب
بو یاردن اصناف اصوات صادر اولورمش پس حضرت شیخ مرغ ایوان زهوا او بپرید [illegible]
مبالغه طریقیله در یعنی اواز سازمطربك [illegible] صدا سندن مرغ ایوان [illegible]
[illegible] ایله [illegible]
[illegible] مفرد غایب [illegible] مغز ما [illegible] استعمال اولندیغی [illegible]
[illegible] حلق [illegible] تاکید در بیدر دالك
[illegible] مفرد غایب [illegible] راجع ضمیری [illegible]
مرغ ایوان اولی مطرب [illegible] اوزاری [illegible]
[illegible] اوزاری [illegible]
ایلدیرم [illegible] مرغ ایوانه تعرض [illegible] که جمیعنك [illegible]
ایمش گفتم مصلحت انست که زبان تعرض کوتاه کنی که مرا کرامت از فلان مرشد گفت
مرا کیفیت ان مطالع کردان تا همگنان تقرب نماییم و بر مطایبه رغبت استغفار کنیم [illegible]
مرا شیخ بار ها تبرک سماع فرموده بود و موعظتهای گفته و در سمع قبول من نیامد امشب
مرا طالع میمون و بخت همایون بدین بقعه رهبری کرد تا بدست این مطرب توبه کردم که دیگر
بارگرد سماع و مخالطت نگردم زبان تعرض [illegible] تعلیل [illegible] تعرض
[illegible] کیفیت [illegible] مصدر [illegible] معاکسه [illegible] مصدرك [illegible]
[illegible] مصدری [illegible] تاکید [illegible] انیدن
[illegible] تعلیل [illegible] تقرب [illegible] مصدر [illegible]
[illegible] مصدر [illegible] معاکسه [illegible]
رابط صفت گفتم حضرت شیخ معترضه [illegible] سبب حکم [illegible] معاکسه در

رداید ساعد بلد [illegible]
رد کافی [illegible]

ان التوطئة اضافتی مصدرك فاعلنه در كه حرف بیان بار بها ها ادات جمعدر اكثرا نكه دیمكدر یا حرف تأكید
ترك سماع مصدرك مفعولنه اضافتیدر فرموده بیور بیورمشیدی و موعظه میمك فتحی و عینك كسریله مصدر
میمیدر وعظ معناسنه و ها ادات جمع بلیغه اضافتی بیانیه گفته یعنی گفته بود واو حرف حالدر در حرف صله
سمع قبول بیاسه و منه اضافتی لامیه طالع میمون بیانیه مبارك طالع دیمكدر واو حرف عطف بخت
همایون عطف تفسیری با حرف صله تتبعه بانك ضمی و فانك سكونیله باره ارض معناسنه در یعنی
یرده بر پاره بولنمق مراد مذكور مطربه جمع اولدقلری خانه در رهبری وصف تركیبیدر اغوالا غوز معناسنه
و یا حرف مصدر اغوالا غوز لوق دیمكدر تا حرف تعلیل با حرف ظرف دست اون لامیه مطرب بشارایله كه
حرف تعلیل و كرباره بر كره دخی دیمكدر اكرد سماع لامیه كر و كاف عجمك كسریله و سكون رایله دكر معنی
و اطراف معناسنه در خیالطت مفاعله بابندن مصدردر اختلاط معناسنه كردم كاف عجمیله نفی
استقبال متكلم وحدهدر كردیدندن دخی نكم حكمك معناسنه محصول تركیب متعرضه دیدم
مصلحت اولدركه دیلكی كوتاه ایلیه سن یعنی دخل و طعن دلینی بندن چكه سن زیرا بكا بونك
كرامتی ظاهر اولدی پس اول جهتدن بوكه بو قدر تعظیم ایلدم متعرض دیدی یعنی بونك كیفیتنه
مطلع ایله یعنی بیوردیغك احوالی بكا اكلت تا كم جمیعنه بوكه تقرب كوستره لم و نزدن صادر
اولان مطایبه و لطیفه یه استغفار ایچلم دیدم اول حالده كه بكا شیخ كنزلیه سماعی ترك ایله
بیورمشدی و مبالغه ایله نصیحتلر سویلمشیدی بكا اولكه نیم قبول قولاغنه طلمدی یعنی سوزن توجه
تو نامدم و قبول ایلدم بو كیجه بكا مبارك طالعم و قوتلی بختم بو خانه یه قولغوزلق ایلدی تا كم
بو مطربك الندن توبه ایلدم تاكم بر دخی سماع اطرافنده اختلاط چوره سنده چكزتم یعنی
نه سماع و كلیمه و نه كمسه ایله اختلاط ایلیم **قطعه** آواز خوش از كام و دهان و
لب شیرین ۞ اگر نغمه كند ور نكند دل بفریبد ۞ آواز خوش بیانیه كوزل آواز دیمكدر كاف عربیله
دماغ و دانمك ایچی لب شیرین لعابه او چنینه بله قیدلر المقلدن فایلدر نغمه كندك مقدم مفعولیدر
و رو اكردن مخففدر مقدم مفعولیدر بفریبد كوكلی الدر دیمكدر محصول بیت كوزل آواز كی طاتلی
چكه دن و طاتلی اغزدن و طاتلی طوداقدن كرك تغنی ایلسون كرك ایلمسون كوكلی الدیبه
میلی ایدر یعنی آواز كوزل اولدقدن صكره نغمات تنسیرده كوكلی جذب ایدر ۞ ور پرده عشاق و
صفاهان و حجاز است ۞ از حنجره مطرب مكروه نزیبد ۞ معلوم اوله كه عشاق و زنكله
راست فرعلریدر بعضی اهل فن فرعه پرده اطلاق ایلمشلر اما صفاهان نه فرعدر نه پرده بلكه
اصول اربعه نك اصلی رابعیدر حجاز دخی نه فرعدر نه اصل بلكه ... ایسی
حضرت شیخ او چنینه پرده بیوردیغی یا تغلیب طریقیله در یا پرده مقام و نغمه معناسنه اعتبار
ایلمشلر اوله حنجره و حنجور حانك فتحیله حلقوم یعنی بوغاز حنجره مطرب لامیه و مكروه صفتی
بیانیه نزیبد نفی مستقبل مفرد غایب یاقشمز دیمكدر محصول بیت كام و دهان و لب شیریندن

نكام حج

صادر اولان آواز بوبله در اما اگر عشاق و صفاهان و حجاز ایسه ده مكروه و ناساز مطربك
حلقومندن زیبا دكلدر یعنی مقبول دكلدر بلكه دل خراشدر **حكایه** لقمان را گفتند ادب از كه آموختی
گفت از بی ادبان هرچه از ایشان در نظرم ناپسند آمد از فعل آن پرهیز كردم لقماندن مراد
لقمان حكیمدر كه دیباجه ده ذكر اولندی كه بونده السلام علیكم معناسنه آموختی فعل ماضی مفرد مخاطب
اوكرندك دیمكدر او بادن الف و نون ادات جمعدر ادب سبز دیمكدر اما بعلریمی ادبلن بیان ایدر
هرچه از ایشان هر نه كه انلردن در نظرم در حرف ظرف نظرمده دیمكدر تا حرف توصیف ناپسند
آمد مقبول معناسنه فعل فاعلك تحتیه مصدر در اشكی معناسنه آنا فاعلك كسریله آمد ایلمش معناسنه
پرهیز بانك عجمك فتحی و رانك سكونی و هانك كسریله صقنمق دیمكدر محصول تركیب لقمانه دیدیلر ادبی
كیمدن اوكرندك دیدی ادبسزلردن زیرا هر نسنه كه انلردن نظرمده نامقبول كلدی آنك اشلكدن
پرهیز ایلدم **قطعه** نگویند از سر بازیچه حرفی ۞ كزان پندی نگیرد صاحب هوش ۞ نگویند فعل نفی
مستقبل جمع غایب بونك كبی فعللرك فاعلی اولورلكه تامعلوم دیر تا یاس و یا جوم تقدیر اولنور نته كه
عربیده ... شعر یقولون لیلی بالعراق مریضة یقولون لك فاعلی واو در كه ضمیر متكلمدر
مذكور اولمز ... را جعدر ... بونك كبی برلرده جهت معناسنه در بازیچه تصغیر بازیدر اوینق
معناسنه پس بازیچه اوینجق دیمكدر اضافتی لامیه در بازیچه لفظیله حرفی یا حرف وحدت و یا تنكیر
نگیرد فعل نفی مستقبل مفرد غایب صاحب هوش بابی بطنیله لامیه در نگیرد نك فاعلی حكمادر كه
صاحب هوش نگویند و نگیرد فعللرنه تنازع طریقیله فاعل اوله دیمن منعا جهتنه ناظر اولمز
نیم ایكی فعلك افراد و جمع جهتنده ده التفات ایلمزمش محصول بیت لطیفه و مزاح جهتندن بر سوز
و بر حرف سویلمزلر كه صاحب عقل انلردن یعنی اول حرفلردن بر پند و نصیحت الممیه حاصلی لعب و بازی
طریقیله بر سوز خلق سویلیه اهل ادراك اكا انلردن منتفع اولور دیمكدر منتفع انتفاعدن
اسم فاعلدر تصحیح قبول ایلمك معناسنه اما انفعال بابندن منتفع نا صحیح و تشبیه معناسنه الیس بولنان
منتفع دینیلر اصابت ایلدیلر ۞ و گر صد باب حكمت پیش نادان ۞ بخوانند آیدش بازیچه در گوش
واو حرف حالدر گر حرف شرطدر باب حكمت لامیه علوم اضافتی تجویز ایلدیلر باب حكمت دن خبر دار دكلدر
باب حكمت بخوانند مقدم مفعولی و پیش نادان ظرف مكانی و اضافتی لامیه بخوانند فعل مستقبل
جمع غایب فعل شرط اقوسه لر دیمكدر آید جواب شرط و شین ضمیری نادانه راجعدر اما منعا جهتندن
كوشنه متعلقدر تقدیری در گوشش ایدی در حرف صله محصول بیت اما حال اوشان بوبله در كه
اگر یوز ابواب و فصول حكمت نادان اوكنده اقوسه لر قولاغنه بازیچه گلور یعنی انلردن عبرت
الوب منتفع اولمز زیرا ... افسرده و طبعی پژمرده اولمش و قولاغی غفلت پنبه سیله طولمشدر
حكایه عابدی را حكایت كنند كه شبی ده من طعام خوردی تا سحر ختمی در نماز كردی
صاحب دلی بشنید و گفت اگر نیم نانی بخوردی و بخفتی بسیار ازین فاضلتر بودی عابد بركرف

روا اولمسه سعدی علی

رو صهوردار شمعی

روا اولمسه سعدی علی وصهوردار

پیش

وحلاوت

ورا ادات مفعولکه حرف بیان ایشبه یا حرف وحدت تقدیری هر شب لا قوت یا انتهای غایه ایچون خصم
یا حرف وحدت بر خصم دیمکدر اکر دی یا حرف حکایه یه نیم یا ن لامیه و یا حرف وحدت بر اتمکک نصفنی دیمکدر
یجوردی یا حرف حکایه یه بسیاری دیمکدر وبخفتی اوییو بیلدی ازان یعنی اوین یتمش طعام بیوب تا زده
بر خصم ایلکان فاضل تر شوابلیرک دیمکدر محصول ترکیبی بر عابدی حکایت ایدرلرکه بر کیجه ده اون
یتمش مقداری طعام یردی وصبحا چدک بر ختمله نماز قیلوردی بر صاحب دل ایو حالتی ایشتدی
و دیدی اکر بر اتمکک نصفنی ییدی و اویودیدی بو مرتبه اندن خیر لیرو و ثوابلیرق اولوردی
زیرا حضرتکه واردیسه اچلقدر **قطعه** اندرون از طعام خالی دار تا دروی نور معرفت
بینی • اندرون مراد شکم در خالی بوش دیمکدر تا حرف تعلیل در واصلنده در او در همزه
ضرورت وزن ایچون ساقط اولمشدر ضمیر اندرونه راجعدر نور معرفت عامه و بینی متعدی
مفعولی و بینی فعل مضارع مفرد مخاطب بینیز نور کورهسن دیمکدر محصول بیت ایچرو کی
طعامدن بوش طوت یعنی قرنکی آچ طوت تاکه درونکده معرفت نورینی کوره سن حاصلی
تا که سکا معرفة الله میسر اوله • تهی از حکمتی بعلت آن • که پری از طعام تا بینی • تهی خالی دیمکدر
حکمتی یاسی خطابدر یا حرف مصاحبت علت ان لامیه که حرف تعلیل پری یا ضمیر خطابدر طولیسن
دیمکدر تا انتهای غایه ایچون بینیه بار اصلیه ایله بورن دیمکدر که عرب انف دیر محصول بیت
و اول علت و اول سبیله حکمت و معرفتدن و کمالدن خالی و عاریسن که بورنکه دک طعامدن
مملوسن یعنی درونک طعامدن طو بطولو اولمق سبیله نور معرفت و حکمته انده یر یوق
زیرا بر ظرف که بر نسنه دن مملو اوله اندن غیری نسنه صغمز **حکایه** بخشایش الهی کم شوده
را در مناهی چراغ توفیق فرا راه داشت تا بحلقه اهل تحقیق در آمد بیمن صحبت
درویشان و صدق نفس ایشان ذمایم اخلاقش بحمایدمبدل کشت و دست از هوا
و هوس کوتاه کرده و زبان طاعنان در حق او دراز که همچنان بر قاعده اوّلست و زهد او
صلاحش نامعقول بخشایش اسم مصدر در بخشیدن بخشودن دیمکدر خطا ایتمکلر
دانشدن و انستندن مشتق اولمزمی کبی دیدیکلریمز خاسدر زیرا دانش دانیدندن مشتق در
دانستندن دکل الهیه اضافت لامیه در یا حرف نسبتدر الهی صفت بخشایش دیمکدر
نا حصر بودر کم اضافته قابل دکلدر کم کاف عجمی ضمیله بیتکدر یعنی ضایع شدن یا حرف وحدت
و همزه حرف توسل همزه حرف وحدتدر دیمکدر زاید سویلمش بر ادات تخصیص کم شدن نک
دیمکدر در مناهی ظرف کم شدن در مناهی منهینک جمعیدر که اسم مفعولدر منهی کبی چراغ
توفیق اضافه بیانیه در فرا آنک تحمله ادات صله در راه مفعولدر اشتکه چراغ توفیق مفعول اولی
و فرا راه مفعول ثانیسی فرا بونده نوع معاکسه ده تحته مقابل دیمکدر ضرور و تحت نوز ییرو
بالا یی فرق ایدر کلکلر پیش و فرا بو بونده تقریب معاکسه در دیمک اولارک تر کرات یتمش

ناحرف تعلیل

نا حرف تعلیل یا حرف صله حلقه کافک فتحی ولامک سکونیله انسان دایره سندن مستعملدر ولامک تحریکیله غیر مستعمل
بونده مراد مجلس امراد زمره در ودیمی حلقه نک معماسی بلنمز مش یا ممله اضافه و اهلک تحقیقه لامیه لردر
یا حرف مصاحبت سبیبه متضمن یمن یانک ضمی ومیمک سکونیله برکت معناسنه در مبارکلک دیمکدر
صحبته اضافه و صحبتک درویشانه لامیه لردر اصدق نفس ایشان لامیه لردر نفس یکی فتحیله
بونده سوز معناسنه در یعنی انلرک کلمات طیبه لری ذمایم ذمیمه نک جمعیدر مذمومه معناسنه یعنی اخلاق
مذمومه یا حرف صله حمایدحمیده نک جمعیدر محموده معناسنه یعنی اخلاق محموده مبدل اسم مفعولدر
تبدیل با بندن ذمایم اخلاقه اضافه صفتک موصوفنه اضافتیدر حمایده یاء ده بو بیله تقدیر ایدهلم
دست کوتاه کرده مفعول اول صریحی و کوتاه ثانیسی و از هوا غیر صریحی زبان طاعنان لامیه در
حرف ظرف حق او لامیه در تقدیری در از شده یا در از کشت در که حرف بیان همچنان انکلیسی
دیمکدر حرف استعلا قاعده اول لامیه در تا حرف توصیف نفی مقول اسم مفعول تفعیل بابندن
اعتماد مصدر دیمکدر بی مقول دیو خطا ایتمشلر زیرا بی اسما و جواهره و اسمای مصادره مشتقاته
داخل اولمز مقدار محصول ترکیب خدای منسوب رحم و لطف و احسان طرف مناهیده کم اولمش
یعنی ضایع اولمش بر کمسه نک یولنه توفیق و هدایت چراغنی طوتدی یعنی طریق مستقیمه دلالت
ایدوب انصاف ویردی که جمیع مناهی و معاصیدن توبه و استغفار ایلدی تاکه اهل تحقیق
مجلسنه داخل اولدی درویشلرک صحبتی برکتیله وانلرک مبارک نفسلری برکتیله اخلاق ذمیمه سی
اخلاق حمیده یه مبدل اولدی والی هوا و هوسدن کوتاه ایلدی یعنی جمیع نفسانی ارزولردن
کیجدی اما اهل طعن حسودلرک زبانلری انک حقنده دراز اولشیدی که انکلیسی قاعده اول اوزره در
یعنی اولکی کبی هوا و هوس و ارزوی نفسانیسنی سوروب کیجه ده و زهد و صلاح و تقوی
و فلاح بی اعتبار و بی اعتماد دیرلر **بیت** بعذر توبه توان جستن از عذاب خدای •
ولیک می نتوان از زبان مردم رست • با حرف مصاحبت عذر توبه لامیه عذاب خداده لامیه در
می نتوان تقدیرده نمی توانند ضرورت وزن ایچون تقدیم و تأخیر ایلدی زبان مردم لامیه رست
بولمق رستن معناسنه زیرا انتوان بونده رخصت وار در محصول بیت توبه و عذر سیبیله خدانک
عذابندن خلاص بولمق ممکندر اما زبان خلقدن خلاص بولمق ممکن دکل یعنی خلق البته
هر کسی اغتیاب ایدر کمسه هوا ده اوجسه و دریا ده یوریسه حاصلی بر کو ایدرلر خلاص
اولمق ممکن دکل • طاقت جور زبانها نیاورد و شکایت پیش پیر طریقت برد شیخ کریست
و گفت شکر این نعمت چه کونه گذاری که بهتر ازانی که پندارندت • طاقت جور زبانها
لامیه لردر پیش پیر طریقت فیله در با حرف تا کید کریست کاف عجمی مردانک کسریله اغلادی
دیمکدر شکر این نعمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر گذاری کاف ضمیله فعل مضارع مفرد مخاطب
ادا ایدرسن دیمکدر زیرا بر نعمه دال یا زنلر بو لفظک ادا سندن اکاه دکلدر دیشی که حرف تعلیل بهتر

ردر مکامه

ردر شمعی

روایتی سوده کلی و سروداری

روایت سوده کلی

ردر شمع

روایت سوده کلی
و سروداری

تحمیک
روایتی سوده کلی و سروداری
و شمعی

یارک

ازحرف ابتدا و ان اسم اشارت و با ضمیر خطاب سنک ظنی ایدلر دیکلر محصول آنرکسنک مذکور مهتری
خلقک الرینک جور و جفاسنه طاقت کتوره مدی وطریقت پیرینک یاننه شکایت ایلدلر
یعنی پیرینه شکوا ایلدی شیخ انعلری دیدی بو نعمتک شکرینی نیجه ادا ایدرسن که سنک ظنک اندر
بیکرسن حاصلی خلقک سنک ظنک اندرکلرندن یکدرلر عکس بر نعمتدر پس بو نعمتک شکرینی نیجه
ادا ایدرسن قطعه چند گویی که بداندیش و حسود ٭ عیبجویان من مسکین‌اند گویی
فعل مضارع مفرد مخاطب نیجه سویلرسن که حرف بیان بداندیش وصف ترکیبیدر بدکمان ومعا
بدکمان معناسنه حسود موصوف عیب جو وصف ترکیبیدر اجب لغت عیب استیجی دیکلر
اما مراد عیبلیجی معناسنه الف ونون ادات جمعدر منه اصالح اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر
ومسکینه مابعده اولان بطریقه محصول آنرکس نیجه بر سویلرسن که دشمنلر حسود بن مسکینه
عیب ایدیجیلردر یعنی دائما بنم معایب ومثالم سویلیجیلردر حاصلی بنم غیبتم وعیب جویی
ایدلر ٭ گه بخون ریختنم برخیزند ٭ گه بد خواستنم بنشینند ٭ بخون با حرف صله ریختن
مصدر اولدوکی معناسنه ونا ضمیر خطاب بر حرف تاکید خیزند فعل مضارع جمع غایب خیزیدن
قالقدلر دیکلر مراد انتقام ایلیه لر معناسنه در و در اکثر دیکلر بید باحرف صله خواستن دیلک
یعنی برشنه مراد ایدنمک و تا بنه ضمیر خطاب بنشینند فعل مضارع جمع غایب در او تورالر دیکلر
یعنی قصد ایدلر محصول آنرکس شیخ درویش شکایت بیوردی اگرسنک قانک دوکمکه قالقدلر یعنی
انتقام ایدرلر یعنی سکا ظلم ایتمک مراد ایدینه لر و اگر سنک یاره نرلقکی یستکه او توره لر
یعنی سنک یاره نرلقکی مراد ایدنکیچون جمع اولدلر حاصلی حضر خصوص حکمدن طرف خلانککدن
اولورلرسه دیکلر اکی مصراع علی الاول ادات شرط یرنیه که یازلمر اکی مصدرکی خوندن یا
خطاب یرنیه میم متکلم یازلر صحیح نسخه بره مخالف یازو حلارندن غیری متکلم سیکیکی خلیم
مستقیمی اولان بلورکه معنا جهتی زیاده رکیک اولور بو خون غیرصحیح متی یازانه اعتراض
نمدا ابتد بدار ٭ نیک باشی و بدت گوید خلق ٭ به که بد باشی و نیکت بینند ٭ باشی فعل مضارع
مفرد مخاطب ایی اولاسن دیکلر او بدت تا ضمیر خطاب سکا برامر دیکلر اکو بدک مقدم مفعولیدر
و خلق فاعلیدر نیکت تا ضمیر خطاب سنی ایی دیکلر بینندک مقدم مفعولیدر محصول آنرکس
سن ایی اولاسن و یا ایی اولسک و خلق سکا برامر دیسه لر بکدر که برامر اولاسن
و یا برامر اولسک و سنی ایی کوره لر و یا ایی کوره سه لر حاصلی سن ایی اولوب خلق
سنی برامر ظن ایلدکلری سن برامر اولوب خلق سنی ایی ظن ایلدکلرندن یکدر اکو بو
قطعه جمع صورتنده یازن احتیاج یوقدر ظلم ویرشس و یکی مرادیدر که حسن ظن
ممکنان درحق من یکی انست و من درعین نقصان ٭ محصول آنرکس شیخ مریدی شکایه
و برسنک حالک لطیفدر اما بکی کورکه جمیعنک حسن ظنی بنم حقمده کمال در بو یا کیلی ایمک در احوال

بوکه

بوکه بن عین نقصانده ایم ومن درعین نقصان عبارتنی مصنف کلامیدر دیمک اولدر تا حسن ظن مقصس
عفا الله عنه بیت گر آنها که می‌گفتمی کردمی ٭ نکوسیرت و پارسا مردمی ٭ آنها اتوللان عبارتدر
که حرف بیان میگفتمی معلوم اوله که گفت فعلنک او لفتنی می وانفتنی یا ادای حکایه لردر بحث کلی
تکررتا کید افاده ایدر کردمی یا حرف حکایه نکوسیرت وصف ترکیبیدر ایی خویلی دیکلر پارسا
مردمی تقدیری مرد پارسا در ضرورت وزن و قافیه ایچون تقدیم و تاخیره ارتکاب قلندی
مردمینک یاسی حرف حکایه در محصول آنرکس اکر اول سنجمه لری که سویلردم یعنی خلقه نیه بیوردم
سویلدکلرمی ایلیدم یعنی عمل کتوردیدم ایی خویلی کمسنه ومرد پارسا اولوردم حاصلی
انفعالم اقواله مناسب اولسه عبا و زهادن اولوردم بو بیت مذکورشیخک جانبندن مردمی
یرنیه بودمی یازلمر صحیح نسخه بره مخالف یازمقلرندن غیری قافیه ده خطا ایلمشلردر پارسا مردمی
پارسا مردم ایدم دیکلر پس معناسی مرد بودمی اوردیمن یا بوجه سویلمشدر بیت عربی
انی لمستتر من عین جیرانی ٭ والله یعلم اسراری واعلانی ٭ انی یا ضمیر منصوب
متصل محلا منصوب اسم ان لمستتر لام حرف تاکید مستتر اسم فاعل متکلم وحالی در
انفعالدن بابندن لفظا مرفوع خبر ان من حرف جر مستتره متعلق عین مجرور درمن ایله
ومضافدر جیران جارک جمعیدر قوکشیلر دیکلر اصلی جوران ایدی میزان کبی واو یا یه
اعلالادر اسرار سرک جمعیدر وکسر ایله مصدر در افعال بابندن کزلمک معناسنه
اعلانده بویله علی وجه آشکاره دیکلر محصول آنرکس بن تحقیق قومشیلر کوزندن
کزلیم یعنی احوالمه واقف ومطلع دکلردر اما خدای ذو الجلال بنم کزلیدوم و آشکاره مم
و یا کیزلدیکیم و آشکاره ایلدیکیم یعنی احوال ظاهره و باطنه مطلعدر حاصلی علام الغیوب در
اکا نسبت کزلی یوقدر بلکه برابر کورر قطعه در بسته بروی خود ز مردم ٭ تا عیب نگسترند
ما را ٭ بو قطعه عربی بیتک ترجمه سی سکایدر در بسته نک مقدم مفعولدر حکیدر بروی
خود ز مردم غیر صریح ظرف بروی خود باحرف صله واو اصلی لامیه در تقدیری در بسته ایم
ما قرینه سیله تا حرف تعلیل عیب نگسترندک مقدم مفعولی نگسترند فعل نفی استقبال جمع
غایب و درشه میه لر یعنی مطلع اولوب انشا ایلمیه لر دیکلر ما را را ادات تخصیص
بزم دیکلر محصول آنرکس او ستقره و یوز زمره خلق عالمدن عیبمی کولسترمیه یعنی مرد مان عیبمی
کولسترمیه لر یعنی عیبمری دورشه میه لر یعنی و اتفاع لوب فاش ایلمیه لر ٭ در بسته چه سود عالم
الغیب ٭ دانای نهان و آشکارا ٭ در بسته تقدیری در بسته نک دار عالم الغیب اسم
فاعلک مفعولنه اضافتیدر و مصرع ثانیه مرهون مبتدا دانا نهان اسم فاعلک مفعولنه اضافه مبتدا
و خبر مبتدادر برینی تو نا تقدیر ایدنه که خبر ده قاعده در تقدیری دانای نهانست و آشکارا
نهانه معطوف در آشکارا آشکاره و آشکار معناسنه در کزلی تعالی یعنی واضح محصول آنرکس

تمیز نفعی اولمیه نه نمائیدن که عجائب بلیجی الله گزلی ... آشکاره اشارتی بلیجیدر یعنی اکا هیچ برنسنه
گزلی دگلدر هب آشکاره در بلکه گزلی دیدیکمز نره که وردر عالم الغیب گندو حضرتنه مخصوصدر دینی
معاسنی گندو بلور انجق حکایه یکی کردم پیش یکی از مشایخ که فلانم درحق من گواهی بد
داده بنفس گفت بصلاحش خجل کن یعنی کلّف عجمک کسریله شکایت دیمکدر که حرف بیان
گواه کاف عجمک ضمیله شاهد دیمکدر طاء مهمله نک معاسنه و یاء حرف مصدر نفسی و یاء حرف صله بصلاحش
یاء حرف مصاحبت صلاح نقیض فساد و در حجر صفت مشبهه دراو انفعل معاسنه مخصوصدر پس
مشایخدن برینه تعنفده شکایت ایلدم که فلان کمسنه بنم حقمده فسق وه شهادت ویرمشدر
دیدیکده صلاحله انی شرمنده ایله یعنی صلاح اوزره اول تا کم حکمکده فاسد سوز سویلیه جاردر اولمیه

نظم تو نیکو روش باش تا بدسگال ٭ بنقص تو گفتن نیابد مجال ٭ نیکو روش وصف
ترکیبیدر ایی یوریشلو معاسنه روش اسم مصدردر یوریش معاسنه باش فعل امر مفرد مخاطبدر
اول دیمکدر باشیدندن تا حرف تعلیل بدسگال وصف ترکیبیدر سگالیدندن سگالیجی دیمکدر
صانیجی معاسنه بدسگال یاره قصد صانیجی دشمن معاسنه با حرف صله نقص مصدردر نقصان
معاسنه تو یه اضافت مصدرک مفعولنه در و گفتن مقدم مفعولی نیابد فعل نفی مستقبل غائبدر
بولمیه دیمکدر و مجال مفعولی مخصوصدر پس ایی یوریشلو اول تا کم یره صار
صانیجی دشمن سنک نقصانک سویلکه مجال بولمیه یعنی صلاح و تقوی اوزره اول تا کم
بداندیش سنک دینکده ظفر بولمیه ٭ چرا چنگ بربط بود مستقیم ٭ که از دست مطرب
خورد گوشمال ٭ چرا ادات تعلیل ... چنگ و ساز اوازه سی بربط تنبور کبی چنجی دیمکدر
خورد فعل مضارع مفرد غائب یر دیمکدر اکل ایله معاسنه گوشمال وصف ترکیبیدر قولاق اوجی
معاسنه اما استعمالده قولاق بورمق معاسنه در حاصل تأدیب کنایت ایدر اکر بوندن بوزغی
بورمق معاسنه در مخصوصدر بو بیت سابقه تمام تعلیلدر چنکه تنبورک اوازی دوغروه
مستقیم اوله یعنی پرده سی راست اوله مطرب الندن چنجی گوشمالی یر یعنی ساز اولنجه مطرب
بورغیسن بورمز بوراکجی بیته ربابی دینیلر احوال اوزره اندن بی خبر ایمش حکایه
یکی را از مشایخ شام پرسیدند که حقیقت تصوف چیست گفت پیش ازین طایفه
بودند در جهان پراکنده بصورت و بمعنی جمع امروز قومی اند بظاهر جمع و بباطن پریشان
طایفه یاء حرف وحدت و همزه حرف توسل همزه حرف وحدت دیمک غلط سویلمش پراکنده
کاف عجمک فتحیله طاغنیق دیمکدر بصورت باء حرف ظرف بمعنی باء سببیه در امروز بوکون
دیمکدر قومی یاء حرف وحدت و اندا استکدر جمعیدر بظاهر و بباطن بالرباء ظرفیه چنگوندر
پریشان پراکنده کبی طاغنیق معاسنه مخصوصدر شام مشایخندن برینه سؤال ایلدیلر که
حقیقت تصوف نه در دیدی بوندن اوک جماعتدر ایدیلر که جماعتدن صورتده پراکنده و معناده جمع

یعنی ظاهرلری

یعنی ظاهرلری زتی و عوامدن و باطنلری نازها و تقوا ایله آراسته ایدی حاصلی ظاهرلرین زروب
نور شعله منعیدر غللو ایمش ایدی دوزملری نور معرفتله مملو ایدی جمعیت خاطره مالک ایمش
معلوم اوله که اکا اول صوفیلر ایچون خانقاه بنیا ایلیوب شام ولایتنده رمله شهرندن امرای
نصرانیدن بر امیردر که حضرت مولانا جامی نفحات الانس تحقیق بیورمشلردر پس بو بنده طایفه
بودند در جهان پراکنده در جهان لفظنه تعبیر اکلیوب علتنی بیان ایدوب دیمشدر زیرا زمان
سابقده صومعه صوفیه یوق ایدی بلکه اک اول رمله امرادن بر امیر بنیا ایلدی دوبین عجب
بیچ زفقار ایمش نعوذ بالله قطعه چو هر ساعت از تو بجایی رود دل ٭ بتنهایی اندر صفایی
نبینی ٭ بجایی با حرف صله و یاء حرف وحدت با حرف ظرف تنها یالکز و یاء حرف مصدر اندر معنای
ظرفیتی تاکید ایدر یعنی با متضمن اولدغی ظرفیتی تتمه که مکرر مرور ایمشدر صفایی یاء حرف
تنکیر نبینی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب گورمزسن دیمکدر مخصوصدر چونکه هر دم و هر ساعت
گوکلک سندن بریره گیدن یعنی گوکلک که حوایج و علایق دنیویه ایله مشغول ایمش پریشان ایلیه سن
تنهالقده یعنی خلوت و عزلتده جمعیت خاطر سنک لطافت صفا گورمزسن حاصلی سنک صفاک
جمعیت خاطرله در که خلوتده اولکی کسه کثرتده ٭ کثرت مال و جاه هست و زرع و تجارت ٭
چو دل با خدایست خلوت نشینی ٭ جاه منصب زرع اکن خلوت نشین وصف ترکیبیدر و یا ضمیر
خطاب بدر ابو بیت بیت سابقه تنویر ایدر مخصوصدر اکر سنک مال و منصبک و زراعت و تجارتک
وار ایسه یعنی ظاهرا بونلرله مقید ایسک چونکه گوکلک خدا ایله در خلوت نشینسن که یعنی حضرتله
ایشلیک و حضرتیه که مشغول اولسک گوکلک خدا ایله اولنجه حاصلی ماسوایه تعلقک اولمیجه سنک حضرایلیر
بلکه کثرتده وحدت ایدرسن حکایه یاد دارم که شبی در کاروانی همه شب رفته بودیم و سحر
در کنار بیشه خفته شوریده که دران سفر همراه ما بود نعره برآورد و راه بیابان گرفت و یکنفس
آرام نیافت چون روز شد گفتمش این چه حالتست گفت بلبلان را دیدم که بنالش درآمده
بودند از درخت و کبکان از کوه و غوکان از آب و بهایم از بیشه اندیشه کردم که مروت نباشد
همه در تسبیح رفته و من بغفلت خفته یاد دارم یاد من در یعنی خاطرمده در دیمکدر که حرف بیان
شبی یاء حرف وحدت در کاروانی بر کاروان ایچنده یعنی ارالرنده بیشه عربیده مشه معاسنه در
عجم بیشه دیر و یاء حرف وحدت و همزه حرف توسل همزه حرف وحدت در دین غلط سویلمش
خفته یاتمش و اویومش دیمکدر شوریده عشقدن برانری اولان کمسیه دیرلر و یاء حرف وحدت و همزه
حرف توسل بر شوریده شخص دیمکدر که حرف رابطه صفت نعره یاء حرف وحدت و همزه حرف
توسل شوریده نک و نعره نک همزه لری وحدت ایچوندر طوتان بی خبر ایمش ناله اسم مصدردر
ایکلیش معاسنه یعنی فریاد و فغان کبکان کبکک جمعیدر کلک دیمکدر غوکان غوکک جمعیدر
قوربغه لر دیمکدر بهایم بهیمه نک جمعیدر چار پا حیوانات معاسنه عربیدر تسبیح رفته تقدیری در تسبیح رفته

یا بسنلر یعنی تسبیحه طاقتی کتمش اولمیلر محصولی ترکیب یاد دارم که بر کیجه بتون بر کاروان ایله کتمش ایدک
و سحرده تقندن بر بیشه کنارنده یاتمش و اویومش ایدک بر شوریده که اول سفرده بزمله یولداش
ایدی بر نعره اوردی و بیابان یولن طوتدی یعنی بیابانه کتدی و بر نفس بر ساعت آرام
و قرار ایلمدی چونکه صباح اولدی اول شوریده یه دیدم بو نه حالتدر که سندن ظاهر اولدی شوریده
ایتدی بلبللری کوردم که اغاجلردن نغمه و فغانه کلمشلر یعنی سنی حالده خدانک تسبیحنه مشغول
اولمشلر ایدی و کلکلر طاغلرده و قورباغه لر صولرده و حیوانات مشیده ذکر ایدرلر که مروت
دکلدر که دوکلی اشیا خدانک تسبیحنه مشغول اوله لر و بن خواب و غفلتده اولم بالخصوص که
بن اکرم و اشرف مخلوقات اولم و خدایه تعبد و محبت ایچون خلق اولنم قطعه دوش مرغی
بصبح می نالید ۞ عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش ۞ دوش دون کیجه مرغی یاء وحدت
جائزدر که حرف ظرف اوله و جائزدر که حرف تنها اوله یعنی صبحه دک محصولی ترکیب دون کیجه بر مرغ
صباح و تقندن و صباحه دک ایکلدی یعنی ناله و فغان ایلدی عقل و صبر و طاقت و هوشمی
ایلتدی یعنی نالسی بنی مدهوش ایلدی ۞ یکی از دوستان مخلص را ۞ مکر آواز من رسید بکوش ۞
دوستان مخلص بانمه ور اوحف تخصیص مکر کانه معناسنه در آواز من الامیه بکوشش باء حرف صله
محصولی دوستان مخلص و دوستلرک برینک قولغنه مکر بنم آوازم ایرشدی یعنی اقتضادن برینک
کوشنه بنم فریادم اولم واصل اولدی مراد حضرت شیخدر ۞ کفت باور نداشتم ترا ۞ که بانک
مرغی چنین کند مدهوش ۞ معلوم اوله که باور کردن و داشتن بونلرک مشتقاتیله استعماله
محتاجدر که معنی افاده ایلیه باور نداشتم اینانمزدم دیمکدر که حرف بیان تراسنی بانک مرغ الامیه ویا حرف
وحدت مدهوش متحیر معناسنه محصولی صحبت مخلص یاری اینانمزدم که سنی بر مرغک آوازی
بو بکا مدهوش و متحیر ایلیه یعنی بر قوشک آوازی سنی بویله بی اختیار ایلیه که راه بیابانه دوشوب
کیده سن تصدیق ایدن دم ۞ کفتم این شرط آدمیت نیست ۞ مرغ تسبیح خوان و من خاموش ۞
شرط آدمیت الامیه و متن یاء تونارات مصدر در مرغ مبتدا و تسبیح خوان وصف ترکیبی خبر مبتدا
واو حرف حال و من مبتدا و خاموش خبری تقدیری کلام مرغ تسبیح خوان باشد و من خاموش
باشم در شرط نیست اسپدن الایق معناسنه دره بین اقتراینمش محصولی صحبت مخلصک جوابنده
بیوردیدم بو آدملک شرطی دکلدر که مرغ تسبیح خوان اوله و بن خاموش اوله لم یعنی بن عبادت
و طاعت ایچون مخلوق اولوب تسبیح و تهلیلدن خالی اولم و مرغ بی عقل و ادراک اولوب
مسبح اوله بو انسانیت شرطی دکلدر بو قطعه شیخک حسب حالیدر مذکور شوریده نک حسب حالی
دکلدر دیو پس حضرت شیخ انک حالنی بیان ایلدکدن مقابلی محشی دیمکه اولور بو خود نه ماسبد در
قندبر حکایه وقتی در سفر حجاز طائفه جوانان صاحب دلهم دم بودند و هم قدم وقتها
زمزمه می کردند و بیتی چند محققانه بکفتندی و عابدی در سبیل منکر حال درویشان بود و بیخبر از درد ایشان

رشیح

رشیح

تا برسیدم

تا برسیدم بنخیل بنی هلال کودکی سیاه از حی عرب بدر آمد و آوازی بر آورد که مرغ از هوا بر آورد دیدم اشتر
عابد را دیدم که برقص در آمد و عابد را بینداخت و راه بیابان گرفت گفتم ای شیخ در حیوانی
اثر کرد و ترا اثر نمی کند وقتی یاء حرف وحدت سفر حجاز الامیه مراد مکه در طائفه جوانان معانسه
جوانلر بلوکی دیمکدر صاحب دل اضافتیله بویله در صاحبدلک اضافتیده جائزدر هم دم اضافتیله هم قدم
هم نفس یعنی مصاحب هم قدم ایتداشی یعنی یولداش حرف ظرف تنها جمع وقت کاه کاه دیمکدر زمزمه
کوک کوزلک آوازی بونده مراد مطلق آوازدر و یا حرف تنکیر و همزه حرف توسل کردندی یا حرف
حکایه ایدرلردی دیمکدر بیتی یاء حرف وحدت چند نیچه دیمکدر محققانه محقق اسم مفعولدر تفعیل
بابندن الف و نون و هاء رسمی نسبت تو معناسنه افاده ایدر حاصلی توحیدانه دیمکدر بکفتندی
یاء حرف حکایه عابدی یاء حرف وحدت سبیل یعنی منکر حال اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر درویشانه
اضافه لامیه در ایشان درحق بویله الا تا حرف انتها یاء حرف صله نخیل لغتده خرماه اورکنه دیرلر
اما بونده بر یرک اسمیدر که کوفدن اوچ منزلدر آندن مدینه منوره یه دوردر قونوق قالور اصلنده
نخیل بچی بنی هلالدر حذف و ایصال طریقیله نخیل بنی هلال واقع اولمشدر نخیل بر نیچه حی
یازرلر جمیع نسخه سره مخالف یازمش کودک کاف عربیک فتحی ضم و سکوننده و اوایله و دال الک
فتحی و کاف عربیله اوغلان دیمکدر جمع معناسنه و یا حرف وحدت حی عرب الامیه عرب قبیله سی
دیمکدر بدر آمد چیقدی دیمکدر آوازی یاء حرف وحدت بر آورد چقاردی دیمکدر بر صدا ایلدیکه در
آورد ایندردی یعنی اوچر قوشی یره ایندردی محصولی ترکیب بر وقت سفر حجازده صاحب دل
جوانلر بلوکی یعنی بر فرقه صاحب دل جوانلر بزمله همدم و همقدم ایدیلر یعنی مصاحب یولداش
ایدیلر کاه کاه بو جوانلر زمزمه ایدرلردی یعنی تغنی و ترنمات ایدرلردی و بر نیچه محققانه
و توحیدانه بیتلر اوقورلردی و درویشلرک حاللرینه منکر بر عابد وار ایدی انلرک دردندن بیخبر
یعنی آنلرک حاللری دکلیدی بو حال اوزره یولده کیدرکن نخیل بنی هلاله ایرشنجه بر قره اوغلان عرب
قبیله سندن طشره چقدی و بر آواز قالدردیکه اوچر قوشی هوادن اینداردی یعنی بر خوش آوازکه
طیوری یره اوشوردی حاصلی اوچقلری الیقوردی عابدک دوه سنی کوردم که رقصه کلدی
و عابدی اوستندن یره دوشردی و بیابان یولنی طوتدی یعنی صحرایه کتدی بو بویله اولنجه دیدم
ای شیخ بر حیوانه خوب آواز اثر ایلدی و سکا تأثیر ایلمدی نه عجب شدید قلب ایمشسن

نظم

دانی که چه کفت مرا آن بلبل سحری ۞ تو خود چه آدمی کز عشق بیخبری ۞
دانی فعل مضارع مفرد آدمی طلب استفهامی متضمن بلبل سحری یاسنه سحره منسوب بلبل دیمکدر
تو واو حرف رسمیدر اما بونده ضرورت وزنیچون اصلا کی اوقنور قلمله خود ادات تأکید
آدمی یاء آدمی حرف نسبت و ثانی ضمیر خطاب کز که حرف بیان بیخبری یاء ضمیر خطاب
محصولی بلور میسن اول سحر بلبلی بکا نه دیدی یعنی بکا سویلدوکن بلور میسن

رشیح

دیری بکاسن نه اوبیس که عشقدن بیخبرسن یعنی بجا بویله خطابلری حاصلی عشقدن بی بهره
اولان انسان وکلادر دیکلر بعض نسخه‌ده صرانه روشمش اولن الفسنه دیمی مسکین زیاده
ناموزون ایمش ٭ اشتر بشعر عرب درحالتست وطرب ٭ کر ذوق نیست ترا کج طبع جانوری ٭
بشعر عرب باحرف مصاحبت واصافه لامیه حالتدن مراد ذوق وشوق در وطرب نشاطک
کج کاف عربک تحتی وجیم عربله اکری دیکلر اکثرده دیرلر کاف عربک تحتی ثرای عجمیله سیرتیج سهو بوله
واقعدر زیرا کج کرچه دیرلر دینیلر ایکی جمله سهو ایلمشلر بسیکه کج کثره مراد فیدر اوله‌رغی بلورکلرکی
برسیمج کج کرجلر دیدیکلری زیرا کرچه کج درکاف عجمیله عربله دکل حاصلی بولر بو تعدار بعضا تغلله
کلستان که کتابک شرحنه اقدام ایلمک زیاده جنوندر اعاذالله عنها کج طبع وصف ترکیبیدر
اکری طبیعی دیکلر جانور حاملی وبا ضمیر خطاب محصوصدر اشتر عرب شعریله حالت وطربده
یعنی ذوق وشوق وصفاده در اکر سنک اشعار واصوات طیبه‌دن ذوق وشوقک
یوغیسه اکری طبیعی جانورسن یعنی دوه‌دن برون ودنی برحیوانسن معلوم اوله که
دیار عربده دوه‌جیلر شعر یره دوه‌لر بانچه برنوع صوت ایدرلر که اکا حدا دیرلر ودوه‌لر
حدایی استمکله زیاده سرعت وچالاقله یوررلر سیس سنجک درحالتست وطرب بیوردیغی
بو حاله اشارتدر معلوم اوله که مذکور نظمک بحرینه بحر بسیط دیرلر که عربه مخصوصدر و
عجم بو بحرده شعر سویلمزلر لیکن حضرت شیخ التزام ایلمشلر که کلستاندن جمیع بحورلری
اجرا ایلیه بو بحرک اجزاسی مستفعلن فاعلن مستفعلن فاعلن دراینکن بونده فاعلن مخبون
مستعملدر یعنی ایکینجی ساکن که الف محذوفدر سیس تقطیعی بویله‌در دراحی جه کف مستفعلن
تمر انفعلن ان یلیلی مستفعلن [illegible] بو تبیاره رباعی دینیلر رباعی
نه جمله اولدیغی بلنمز ایمش بیت اشتر اجو وطرب درسرست ٭ کر آدمی را نباشد
خرست ٭ اشتر را بالادات تخصیص اشتر دیکلر محصوصدر چونکه اشتر کی شعر وطرب
دار با شند یعنی باشندر سودا وهوا وار اکر آدمیلک ایله بلمزسه خردر یعنی عشق وشوق
اهلی ولمیان خردر زیرا اخس حیوانات دربیت عربی ٭ وعند هبوب الناشرات
علی الحمی ٭ تمیل غصون البان لا الحجر الصلد ٭ هبوب مصدردر [illegible] اوزره مضاعفدر
یلر اسمک معنالرنه ناشرات اصافت لامیه درناشرات ریاح معناسنه یلر دیکلر [illegible] هبوبه متعلقدر
الحمی [illegible] محله جایر که طوره‌دن [illegible] مجرور [illegible] ایله تمیل [illegible] مضارع
مفرد مونث غایبه [illegible] ضرب بابندن میل ایدر یعنی صالنور غصون غصنک جمعیدر
دالکر [illegible] بان [illegible] اصافت لامیه درباندن [illegible] ثنی [illegible] ولاعاطفه
سکونیله صفت مشبهه [illegible] صفت [illegible] محصوصدر [illegible] چایر [illegible] اوزره
اسکی جنسدن بان اغاجینک [illegible] صالنور [illegible] صالنمز

اصوات

اصوات طیبه‌دن والحاندن نغیه‌دن عقل سلیم وطبع مستقیم صاحبی لذت النور بایس جلیمعلدر کلر
مثنوی ٭ بکلرش هرچه بینی درخروشست ٭ ولی داند درین معنی که کوشست ٭ باحرف مصاحبت
ذکرلرالک کسم رایله والله الکفه دیرلر وضمله کوکلمه مصدرک مفعولنه اضافتیدر اشینی ضمیر راجع
مذکور اولان خدایه راجعدر خروش خانک ورانک ضمه‌سیله لغتده چوقمر امقدر اما بونده
صیت وصدادن کنایتدر ودمی یاحرف وحدت دار درخرف ظرف وراین اسم اشارتدر
خروشه وبایاذکره معنی دانک مفعولیدر که حرف رابط صفت محصوصدر حضرتشنه که کلام
کوراسن الهیک ذکریله خروشده جوشده دریعنی جمیع اشیا ذکرینه مشغولدر بو خروش
وذکرده صفایی بربوکلک بلورکه سعتر یا سعتر بولقدادر حاصلی هرشی خدانک ذکرینه مشغول
اولدیغنی کوزی وقولغی اچیق اولنلر بلورلر انجق غافلر بو معناده اکاه دکلدر ٭ نه بلبل
برکلش تسبیح خوانیست ٭ که هرخاری بتسبیحش زبانیست ٭ کلشندن شینی خدایه
وبابلبله راجعدر تسبیح خوان وصف ترکیبیدر نعمت خوان وعشقخوان کبی تسبیح اوقویجی
دیکلر او یاحرف تنکیر که بونده معنای اضراب افاده ایدر خاری یاحرف وحدت یاحرف مصاحبت
ویاحرف ظرف زبانی یاحرف وحدت محصوصدر یالکز بلبل کل اوزره خدانک تسبیح خوانی
دکلدر بلکه هربر دیکن الهیک تسبیحیله بردلدر حضرت شیخ خاری زبانی بلبله تشبیه ایلمش
زیرا طیور جنسک چوقلری سوریلر بلبل وکل وخار رجمع مراعات نظیر جمیلنندر بونلرک
اجتماعی صنایع شعریه‌دن منندردر دیبوب اسم صنعت تعیین ایلیان خط حرازکه نه
صنعت اولدیغنی بلنمز ایمش حکایه یکی از ملوک مدت عمر سپری شده وقایم مقامی
نداشت وصیت کرد که بامدادان نخستین کسی که ازدر شهر درآید تاج پادشاهی
برسر وی نهند وتفویض مملکت بدو کنند ٭ سپری سینک یابی عجمک ضمه‌سیله وسینک کسریله
وبای عجمک تحمله لغتدر دو کتمک معناسنه سپری شد دو کندی دیکلر اما تمام اولدی معناسنه دیرلر
قایم قمام لامیه دردر یاحرف وحدت نخستین باحرف نسبت ونون تاکیدکسی یاحرف وحدت
که حرف رابط صفتدر درآید ایجری کیره دیکلر امر حرف استقبالدر سروری لامیه نهند فعل امر
جمع مخاطب قوی کر دیکلر اوضع ایلیک معناسنه بعض نسخه‌ده نهند دو شتمق یبرینه قونلمه
یعنی فعل امر جمع غایب صیغه‌سیله ولکل وجه بو سوزلردیکلر تفویض مملکت مصدرک مفعولنه
اضافتیدر بدو یاودیکلر اصفره‌دار اولمه‌ابدالدر اولمشدر کنید دوبا کنند نهید کبی ایکی وجهله جایزدر
محصوصدر که ملوکدن بر ملک مدت عمری دو کندی یعنی عمری اخر اولدی وقایم مقامی یوغیدی
وصیت ایلدی اولدو ملک ایرته‌سی اول برکمسه که شهر قپوسندن ایچری کیره پادشاهلق منصوب
تاجی انک باشنه قویک وبا قوسنلر وممالکی اکا تفویض ایلیک ویا ایلسونلر ٭ اتفاقا آول کسی که
ازدر شهر درآمد کدایی بود که در همه عمر لقمه اندوختی وخرقه برخرقه دوختی ارکان دولت

واعیان حضرتك وصیت ملك را بجای آوردند وملك وخزاین بوی ارزانی داشتند درویش
طرقی رانده گدایی یاء وحدت که حرف صفت انروضتی یاء حکایه قرانردی یعنی دیلنور
خرقه برخرقه پیه پیه اوزره رنیه دوختی یاء حکایه دیکردی یعنی دیلنجی جنسندن برکمسه ایدی
ارزانی لایق داشتند طوتدیلر یعنی لایق کوردیلر محصول ترکیب اتفاقا آوار برکمسه که شهرك
قپوسندن ایچری کردی بر دیلنجی ایدیکه لقمه لقمه قرانردی یعنی دیلنوردی ویمه ویمه اوزره رنیه
دیکردی یعنی یاماردی ارکان دولت واعیان حضرت پادشاهك وصیتنی یرینه کتوردیلر
وملك وخزینه لری اکا تسلیم وتفویض ایلدیلر درویش بر زمان ملك سوردی
یعنی پادشاهلق سوردی وایلدی تا بعضی از امرای دولت گردن از طاعت او
بپیچانیدند وملوك دیار از هر طرف بمنازعت برخاستند ومقاومت لشکر آراستند
فی الجمله سپاه ورعیت بهم برآمدند وبرخی از بلاد از قبضه تصرف او بدر رفت تا حرف
انتها ویاء حرف تعلیل بعضی یاء وحدت بر بعض یعنی برقچ کمسه امرا امیرك جمعیدر
یعنی بکلر دولتدن اضافه لامیه در گردن بیون طاعت اطاعت معناسنه در بپیچانیدند
فعل ماضی جمع غائب الف ونون ادات تعدیه در دوندردیلر بمنازعت باء حرف صله
منازعت چکشمك یا کنه حرف صله مقاومت مقابله ومقاتله معناسنه در بهم برآمدند شاشدیلر
وبعضیسی مضطر اولدیلر حاصلی اضطرابه دوشدیلر یاخود عاصی اولوب بکلرك سپاه
ورعیتی جمع اولوب متفق اولدیلر وبرخی بعضی دیمکدر بلاد بلدك جمعیدر شهرلر دیمکدر
قبضهٔ تصرف بیانیه قبضه بوغاز الوادم معناسنه در او یه اضافه لامیه در بدر رفت
چقدی دیمکدر محصول ترکیب درویش سلطنت سوردی تا امرای دولتك بعضیسی
اکا اطاعتدن بیون دوندرنجه ویا امرای دولتك بعضیسی اکا اطاعتدن بیون
بیون دوندردیلر یعنی یوز چوردیلر بعضی نسخه ده از متابعت او دوشمشدر یعنی پادشاه
قبولن ایلمیوب عاصی اولدیلر وغیری ممالکك پادشاهلری هر جانبدن منازعه یه
قالقدیلر ومقابله ومقاتله یه عسکر ترتیب ایلدیلر حاصلی درویشله جنکه مهیا اولدیلر
حاصل کلام اطراف پادشاهلرینك سپاه وعسکری جمع ومتفق اولدیلر وپادشاهنك
سپاه ورعیتی با عسکره تحمل ایلمیوب مضطرب ومضطر اولدیلر وبعضی ممالکت
قبض تصرفندن چقدی درویش از این واقعه خسته خاطر همی بود تا یکی از دوستان
قدیمش که در حالت درویشی قرین او بود از سفر باز آمد واورا در چنان مرتبه دید
وگفت منت خدای را عزوجل که بخت بلندت یاوری کرد واقبال رهبری تا گلت از خار بر
خارت از پای برآمد وبدین پایه رسیدی همی [?] تا حرف انتها بو دوستان قدیم
بیانیه که حرف رابطه صفت بخت بلندت بیانیه تاء ضمیر خطاب یاوری یاردیمجی دیمکدر معاون

رابطه

دی

معلقه

معناسنه

معناسنه ویاء حرف مصدر تا حرف تعلیل گلت از خار گلك دکندن چقدی یعنی دیلنجیلك اضطرابندن سلطنت
ذوقنه واصل اولدك دکنك ایاغکدن چقدی یعنی هر وجهله فراغت خاطرك وبردی محصول ترکیب
درویش مذکور واقعه دن خسته خاطر ایدی تا کم قدیم دوستلرندن بریسی که درویشك حالتنده
اکا قرین ایدی وبولداش ایدی سفردن کلدی وانی بو جلیل مرتبه ده کوردی ودیدی منت
خدانك عزوجل که بخت بلندك وطالع همایونك معین وظهیر اولدی واقبال ودولت [?]
تا گلك دکندن ودکنك ایاغکدن چقدی یعنی تغییر ایلدك ودیلنجیلك اضطرابندن خلاص بولوب بو عالی
مرتبه یه واصل اولدك ان مع العسر یسرا عسر زحمت ومشقت ویسر ایسه نافه وحضور
یعنی تحقیق عسر ایله یسر مقرردر یعنی جفایه صبر ایدن ابر وفایه یعنی بو جفالرك نتیجه سی اولور
واسطه ایله خدا سنك نهایت غنایه ایصال ایلدی بیت شکوفه گاه شکفتست وگاه
خوشیده وگاه درخت وقت برهنست وگاه پوشیده شکوفه مطلقا چیچکدر شکفتست اصلنده
شکفته است در ضرورت وزن ایچون هاء حذف وایصال واقع اولمشدر اچلمشدر دیمکدر خوشیده
ماضی بر قسمدر قورومش وبورشمش وصولمش دیمکدر برهنست بوده اصلنده برهنه است
هاء حذف وایصال طریقیله برهنست اولدی پوشیده اورتلمش یعنی یپراقله مستور اولمش دور
مذکوردن مراد محصولدر بیت چیچك گاه اچلمشدر تازه اولور وگاه پژمرده وصولمش اولور یعنی گاه
گاه تازه وگاه پژمرده اولور اغاجلر گاه یپراقدن چپلق اولور وگاه یپراقله مستور اولور
سنك نتیجه زمان فقر وفاقه چکدکیسه منت خدایه که انك سببیله سلطنته نائل اولدك
خوشیده اسم مفعولدر دیمك مفعولیت وفاعلیت معناسنه ادراك ایلمزمش شکفته اسمك
معناسنه اچلمش دیمکله تعبیر ایلدی اینجه اچمش گفت ای برادر تعزیتم کن که جای تهنیت
نیست آنگه که تو دیدی غم نانی داشتم امروز تشویش جهانی تعزیه مصیبت وقتنده برکمسه یه
صبر وبریکدر [illegible] تهنیت مبارک باد معناسنه در غم نانی لامیه ویاء حرف
وحدت تشویش جهانی مصدر مفعولنه اضافتدر ویاء حرف تنکیر محصول ترکیب درویش
شاه رفیقنه دیدی یار بنی تعزیه ایله زیرا تهنیت یری دکلدر اول وقت که سن بنی کوردیکدر
براتمك غمنی چکردم [illegible] نقطه اما بو کون دنیا غمی یعنی رعیت وعسکر
وغیرسینك تیمارن چکرم بعضی نسخه ده جهان برینه جان روشمش جهانی نیع اولانیا
وحدت ونسبت ایچون اولمق جائزدر یعنی نسبت معناسنه بلمزمش مثنوی اگر
دنیا نباشد دردمندیم وگر باشد بمهرش پای بندیم دنیادن مراد اموال واثقال دنیادر
ذکر محل اراده حال طریقیله بمهرش باء حرف صله وضمیر محبت معناسنه در وشین دنیایه
راجعدر پای بند ایاغی باغلنمه دیمکدر محصول بیت اگر دنیا اولمزسه فقر وفاقه چکمکدن دردمند
وبیچاره یز اما اگر اولورسه محبتنه پای بندیز اگر دنیا اولمزسه فقر وفاقه چکمکدن دردمند وبیچاره یز

در

یشش

یعنی ایاغمی شرمانکلیدر حاصلی اولدیغی تقدیرجه مهر و محبته کترمکدر ؛ بلایی زین جهان آشوبتر نیست ؛
که رنج خاطرست ار هست ور نیست ؛ بلایی یا حرف وحدت زین ازین دن مخففدر جهان آشوبدن مراد دنیالر
مذکور آشوبتر مشوشترک و پریشانترک دیمکدر زیرا آشفتن و آشوبیدن قارشدرمق و بوزشمه
قورجلهٔ معترضه در حاصلی تشویشدن عبارتدر که حرف تعلیل رنج خاطر لامیه‌در الم خاطر
معناسنه محصولی بو دنیادن مشوشرک بر بلا یوقدر یعنی دنیا تشویشدن و غصه‌دن
عبارتدر زیرا خاطر کلمیدر اگر وار اولسه و اگر یوق یعنی وار اولغین رنج و المدر یوقلغین حاصلی وار اولغی
دنیاده خوف و بیم و آخرتده حساب و عذاب و یوقلغی ذلت و هوان ار اگردن مخففدر
و اگردن زار مفرده ازدن مخفف اولدیغی کبی بو تخفیف انکار ایلیمیو دلر بیهوده یوق
ایمش قطعه مطلب گر توانگری خواهی ؛ جز قناعت که دولتیست هنی ؛ مطلب
فعل نهی مفرد مخاطب طلب ایلمه یعنی اسیه طلبیدن مشتقدر عربی الفاظدن عجم تصرف ایله
انکا مصدر ایراد توان قوت و دیر رو گر کاف عجمیله اداة فاعلدر و یا حرف مصدر خواهی فعل مضارع
مفرد مخاطب فعل شرط واقع اولمشدر مطلب جزاسی جز غیر معناسنه در و مطلبک مفعولی که حرف
تعلیل دولتی یا حرف وحدت هنی فعل فاعل معناسنه در هنی ضمیر دیمکدر محصولی اگر توانگرلک
دلرسک یعنی اکابرلک استرسک قناعتدن غیری نسنه طلب ایلمه زیرا منعم هر دولتدر حاصلی
قناعت کبی دولت و سعادت اولمز ؛ گر غنی زر بدامن افشاند ؛ تا نظر در ثواب او نکنی
یعنی غنی فعیلدر فاعل معناسنه غنی مبتدا و افشاند فعل مضارع مفرد غایب خبری و زر انک مفعول
صریحی و بدامن غیر صریحی و جملهٔ اسمیه شرطیه تا حرف تنبیه در حرف صله در که یا معناسنه
ثواب او لامیه و او ضمیری غنیه راجع اولمق جائز نکنی فعل نهی نظر مفعول صریحی و در ثواب
غیر صریحی محصولی اگر غنی کیسه احسان و یا تصدق ایتمک طریقیله التونی اتکیله بذل ایدوب
نثار ایلرسه صاقین انک ثوابنه نظر و التفات و میل ایلیه سن یعنی غنینک ثواب قصدینه
و یا اندن لذتک زیرا ثواب استکه قصد ایله حاصلی زرین قبول ایلیه حضرته وجهله اولورسه
کز بزرگان شنیده‌ام بسیار ؛ صبر درویش به که بذل غنی ؛ کز که حرف تعلیل بیت سابقه متعلقدر
ز دال مفرد ازدن مخففدر بزرگان الف و نون ادات جمعدر اولولر دیمکدر صبر درویش مصدرک
فاعلنه اضافتیدر به یک دیمکدر که صیغ تفضیلیه معناسنی افاده ایلر بذل غنی مصدرک فاعلنه
اضافتیدر محصولی غنینک ایتدکه مال نثار ایلدکنه التفات ایلمه زیرا اکابردن چوق اشتدم
درویشک صبری غنینک بذل و نثار زندن یکدر زیرا درویشه مالیچون حساب و عذاب یوقدر
بیت اگر برفا پای کند بهرام گور ؛ نه چون پای پیل باشد ران مور ؛ معلوم اوله که بهرام
تواریخده ایکیدر بریسی چوبین درکه بر جبار کسه ایمش بریسی بهرام گوردر که بر جبار
پادشاه ایمش گور کاف عجمیله حیوان یعنی یبان اشکینه مذکور شکاری ... انکا

تخصیص

تخصیص ایلدیکیچون اونی ملاب ایله بهرام گور دیدیلر حاصلی اندن غیری نسنه اولمزدی حتی
برکون شکارده بر گورک اردنه دوشوب کتدی گور بر مغاره یه کردی بوده اردنجه اندن صکره معلوم
اولمدی نیجه اولدیغی حتی ناس سالها اله جوقه داری اشکنجه ده هلاک ایلدیلر نیجه او علمی نیجه ایلدکلر
و بیهوده بر انک مذکور قصه سنه خیام اشارت ایدوب بیورر رباعی این قصر که بهرام درو جام
گرفت ؛ آهو بچه کرد و روبه آرام گرفت ؛ بهرام که گور می گرفتی همه عمر ؛ دیدی که چگونه گور بهرام
گرفت ؛ گوری یا حرف وحدت و گور کلدک مفعولیدر و پا ... تأنیث و بهرام فاعلی نه حرف نفی
چون حرف تشبیه پای پیل ... نیجه لر ایله چکرکه ببه دیرلرکه مربع جرادر دیر موری یا حرف وحدت
بر قرنجه دیمکدر محصولی اگر بهرام گور بر گوری بر پایه ایدوب مقر اینه بذل ایدرسه ...
بر مورون چکرکه ایاغی مقداری دکل زیرا موره نسبت چکرکه ایاغی چوقدر اما بهرامه نسبت
بر گور حیوان دکلدر حاصلی حداثتدن اعتبار فقر و صبره در غنایه و تکبره دکل حکایه
یکی را دوستی بود عمل دیوان کردی مدتی اتفاق دیدن نیفتاد کسی گفت که فلانرا دیر شد که
نه دیدی گفت من او را نمی خواهم که بینم قضارا از کسان او یکی حاضر بود گفت چه کرده است که
از دیدن او ملولی گفت خطایی نیست ولی دوست دیوانی را وقتی توان دید که معزول باشد
که حرف رابط صفت عمل دیوان مصدرک مفعولنه اضافتیدر مدتی یا حرف وحدت اتفاق افتادن
یا دیدن مصدر در و احباب مصدرک مصدره ... دوستی ضمیر دوست دیوانیه راجعدر نفتاد
واقع اولمدی دیمکدر ... برلفتدن کجه معناسنه در امابو نیک کیبی بر لره چوق زمان دیمکدرکه حرف بیان
نه دیدی گورمدک دیمکدر گفت فاعلی و دیدی یعنی سویلدی قضارا ناکهانی و اتفاق دیمکدر قضا
قضای الهی ایله نظر ایله دیدن بی نظر و بی بصر ایمش کسان اولاییه دوست دیوانینک کیسه
لرندن دیمکدر محصولی برینک بر دوستی وار ایدیکه دیوانه خدمت ایدردی یعنی اهل
دیوان ایدی برمدت و نزمان گورمک اتفاقی واقع اولمدی برکسه دیدیکه چوق زمان اولدیکه
فلان اهل دیوانی گورمدک دیدیکه بن انی گورمک استمم یعنی گوره جکم کلمز ناکهانی احبا
دیوانلینک کیسه لرندن بری مجلسده حاضر ایدی دیدیکه نه خطا ایتمشدر که انی گورمکدن
ملول و بیحضورسن دیدیکه خطا یوقدر یعنی بر خطا ایشلمدی اما دیوانه متعلق دوستی بر وقت
گورمک ممکندر که معزول اوله زیرا مادام که عملدن در مصالح دیوانه و خدمتنه مشغول اولورلر
و دوستلریله مصاحبته فرصت بولمزلر حاصلی انی گورمک استمم دکم اول حالندن غیری معنایچون
دکلدر قطعه در بزرگی و دار و گیر عمل ؛ ز آشنایان فراغتی دارند ؛ بزرگی یا حرف مصدر دار و گیر
و گیر دار طوتمق و قیمه معناسنه در عمل اضافتی لامیه در فراغتی یا حرف تنکیر مصدر طوتمان بلمزمش
محصولی اکابر اکابرلک و عمل شغلنده بولنماسنده یعنی حالنده آشنالردن فراغتلری اولور
یعنی آشنالری یاد ایلمزلر بلکه دنیا تو تنده مشغول اولورلر ؛ روز درماندگی و معزولی ؛ درد دل پیش

دوستان دارند روز ظرف زمان مابعدینه اضافتی لامیه در مانع و نحو و مانع معاشنده
و کاف عجم هایی رسیدن بادن با مصدر معروفلیدن بویله در وردن الامیه بیش دوستاندن
بویله در ازند فعل مضارع جمع غائب محصوص است عملدن اولدقلرندن بویله درلر اما عاقوللر
و معروقلدن کوندن کوکللری دردینی دوستلر یانینه ایلدلر یعنی اظهار ایدرلر حکایت
ایلدلر حاصلی دردسرلرینی دوستلره عرض ایدرلر حکایه ابو هریره صحابه دن رضوان
الله علیهم اجمعین بر بزرگک کنیتیدر اسمی عبد الرحمن در ابو هریره دیمک کدیجک باباسی دیمکدر حکم
مرحوم کنری جنفنده نائل ایمشدر که بر کون حضرت محمد صلی الله علیه و سلم بونی کوردیکه اسبابندن
بر پشیک کتوردی رسول الله صلی الله علیه و سلم بیوردیلر که یا عبد الرحمن نه وار اسبابکده بیوردیکه
کدیدر یا رسول الله حضرت بیوردیلر که انت ابو هریره یعنی سن ابو هریره سن کدی باباسی
دیمکدر پس بو اسمله مشهور اولدی و بو اسمله چاغرلدی تبرکا نه سوردی زیرا انی کویکی
حضرت صلی الله علیه و سلم تکوادی ابو هریره رضی الله عنه حضرت محمد صلی الله علیه و سلمدن
بش بیک اوچ یوز قرق حدیث شریف روایت ایلمشدر هر روز بحضرت مصطفی
صلی الله علیه و سلم آمدی گفت یا ابا هریره زرنی غبا تزدد حبا یعنی هر روز میا تا محبت
زیاده کردد زر زانک ضمی و رانک سکونیله فعل امر مفرد مخاطب در و نون نون وقایه
و یا ضمیر متکلم یعنی زیارت ایله دیمکدر غبا غینک کسریله کون اشری دیمکدر تمییز لکله منصوب
تزدد فعل مضارع مفرد مخاطب در افتعال بابندن جواب امر اولمغله مجزومدر زیاده اوله سن
دیمکدر حبا حانک ضمیله محبت معناسنه در تمییز لکله منصوبدر محصول حدیث شریف یا ابا
هریره بنی کاه کاه زیارت ایله محبت جهتندن زیاده اوله سن یعنی محبتک زیاده اوله حضرت
شیخ مفاسی بیوردیلر یعنی هر کون کلمه تا محبتک زیاده اوله لطیفه صاحب دلی را گفتند
بدین خوبی که آفتابست نشنیده ایم که کسی او را دوست گرفته باشد گفت از برای
آن که هر روز میتوان دید مگر در زمستان که محجوبست و محبوب محصول
هر کس بر صاحب دله دیدیلر بو کوزللکله که کنشدر هیچ ایشتمدک که بر کمسه انی سومش اوله
یعنی انکا عاشق اولمش اوله صاحب دل دیدی انکیچونکه هر کون کوریلک اولور مکر قیشین که
محجوب و محبوب در زیرا الکثرة المث … قلة الحرمة مشهوردر یعنی زمستانده که ایام فار
یا غیوب و کاه کاه بلوده کیروب ناپیدا اولدیغیچون مستور و محبوب در شمسک ضیادن غیری
اسباب جسندن نشنه‌سی یوقدر دیمن مسکین حسن صاحبلرینی کنشه تشبیه ایلدی
انکا و کلمتین قطعه بدیدار مردم شدن عیب نیست ما و لیکن نه چندانکه گویند بس
یاء وقف حلقه دیدار اصلنده وصفت ترکیبیدر ازندن دیده معناسنه ترکب اضافیله حکم کاه
یوزده بو کاه کاه زیارتدن استعمال ایلدیلر بو زیارت معناسنه در مردم اضافتی مصدرک

بیان میاحه

ب الر

هریره

کلازندن

مفعولنده در

مفعولنده در شدن بو ملا زنن معناسنه در محصول است مرد کی زیارتده وار هیچ عیب دکلدر
زیرا زیارت مستحبدر اما او قدر چوق دکلدر که تیز کلدک دیه لر و احیانا وار و تمکت تقدر چه
چوق او تورمه که او تورمقدن ملول اولهلر اگر خویشتن را ملامت کنی ملامت
نباید شنیدن از کس خویشتن کندی معناسنه در را ادات مفعول کنینک مفعولیدر
و ثانیسی ملامت نباید شنید جواب شرط و علامت مفعول صریحی و از کس غیر صریحی جواب
شرطی محذوف اعتبار ایدرلر شرطیه لو اولرلرش و نه خواجی محصول است اگر کندی کندیکی لوم ایدرسک
یعنی کندکه نیدر ایدرسک کمسه دن لوم جونه ایشتمکه محتاج اولمزسن حکایه یکی را از بزرگان
باد مخالف در شکم پیچیدن گرفت و طاقت ضبط آن نداشت بی اختیار از وی صادر
شد گفت ای دوستان مرا در آنچه کردم اختیار نبود و بزه بر من ننویسند و راحتی بمن
رسید شما نیز بکرم معذور دارید باد مخالف سامعه پیچیدن بونده طولنمق دیو رلتق
دیمکدر بخیدن گرفت طولندی دیو رلدی دیمکدر و طاقت ضبط مصدرک مفعوله اضافه مصدر
وانه اضافت کنه مصدرک مفعوله در و طاقت مقدم نداشتک مفعولیدر محصول اکابردن
برینک قارننده مخالف یل طولنوب بورلدی باشلدی حاصلی تیزی دیورکی بوردی و ضبطه
طاقت طوتمدی یعنی ضبط ایتمکه مقتدر اولمدی بی اختیار اندن صادر اولدی دیدی ای دوستلر بنم
ایلدکیمده اختیارم یوغیدی یعنی بندن بی اختیار صادر اولدی و بو خصوصدن بنم اوزریمه کناه
یازمزلر و بکا راحت ایرشدی یعنی اوزمه … بکا حضور قلب حاصل اولدی سزده
کرم ایله معذور طوتک بعض نسخه ده بزه آن … اضافتله هشدر شکم زندان باد است
ای خردمند … هیچ عاقل باد را در بند ندارد شکم مبتدا زندان باد الامیه خبر مبتدا اندرک
فاعل هیچ عاقلدر باد مفعول صریحی و در بند غیر صریحی بندن مراد حبس … محصول است
شکم باد کز زندانیدر ای عاقل پس هیچ عاقل بادی بنده و زندانده طوتمز زیرا ثقلت و ضرر
ویرر چو باد اندر شکم پیچید فرو هل که باد اندر شکم بار است بر دل … باد مفعول صریحی
و اندر شکم غیر صریحی فرو ادات تاکید در … امر مفرد مخاطب در … هلیدن دن
صالی ویر معناسنه که فرو … خبر … بر دل خبره متعلق و اندر شکم
حالدر یا بادن و یا ضرورت وزنیچون اضافتدن منقطع صنعتی محصول است چونکه باد شکمده
طولنه دیورله یعنی … اضطراب ویره صالیویر زیرا باد شکمده یورکه وزن … یعنی ثقلت
ویرر حاصلی اگر بادی … حجاب … حاضر
انکاره بر چاره … زیرا … اگرچه حضرت …
بو حکایه … صورت … محض نصیحتدر بیت حریف ترش روی … کار …
چو خواهان … شدن … دست … حریف … صحبت …

ده

اوله

مطلقا مقارن دیمکلر ترش روییه اصافتی سابقه ترش رو وصف ترکیبیدر اکثر صورتلرده معاشره
ناوارت نفی سازکار موافق معاشره در ناسازکار ناموافق دیمکلردر چو حرف تعلیل جو اهل
شادن کتمک بستیه دیمکدر وست مدارک مفعولی ادوب ثانیسی ومدار فعل نهی مفعولی
طوتمه دیمکدر محصول است ناموافق اکثر صورتلرده حریف چون کتمک بستیه اکلکی اوکینه طوتمه
یعنی مانع اولمه توکتسون حاصلی ناسازک غراب روحدر شعر روح را صحبت ناجنس
عذابیست الیم حکایه از صحبت یاران دمشقم ملالتی پدید آمده بود سر در بیابان قدس
نهادم و با حیوانات انس گرفتم تا وقتی که اسیر قید فرنگ شدم در خندق طرابلس با جهودانم
بکار گل بداشتند تا یکی از رؤسای حلب که سابقه معرفتی میان ما بود گذر کرد و بشناخت
گفت این چه حالتست و چه گونه گذاری گفتم صحبت یاران دمشق لامیه لر ملالتی پادکار
پدیدار بی نحیله اوقور و رومیار در بیابان حرفی صله در با معاشیه تقدیسه اصافی لامیه قدس
مبارک مراددر تا حرف انتها بو حرف انی کوستر که بیابانده مرحلت اولمش اوله و تا یا حرف
وحدت که حرف بیان اسیر قید فرنک لامیه لر در خندق خانکی تحتی و نونک سکونیله معروف
طرابلسه اصافی لامیه طرابلس اکثر کتابده شام نواحیسنده بر شهرک اسمیدر
حصارینده وار شهری و حصاری دریاده بر میل یر اتقدر لیکن لب دریاده حالی بو برجلیر
وارکه دریا جانبنی حفظ ایدر تا یکی بو یاده انتها ایچوندر و بوندن اعتراض فهم اولنور رؤس
رانک ضمی و همزه و سینک فتحه لریله رئیسک جمعیدر حلبه اصافتی لامیه در که حرف رابط
صفت سابقه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل تقدیری معرفت سابقه در و بعض
نسخه ده سابقه معرفتی واتحاد میان ما لامیه گذاره بوندن کچمور رسم دیمکدر محصول ترکیب
دمشقده اولان یارانک صحبتندن بکا بر ملالت ظاهر اولدی پادشهی قدس بیابانه طوتدم
وحیوانلر له انس طوتدم شول وقته دک که فرنک قیدینه اسیر اولدم و طرابلس خندقنده جهودلر له
بالچیق ایشینه طوتدیلر شول وقته دک که حلب اکابرندن بریسی که آرامزده معرفت سابقه
ایدی ایشی ایشلدکمزیره اوغرادی و بنی بیلدی و دیدی بو نه حالتدر و نیجه کچنورسن دیدم
قطعه همی گریختم از مردمان بکوه و بدشت که از خدای نبودم بدیگری پرداخت
همی حرف تاکید میگریختم حکایت حال ماضی متکلم وحده تجردم دیمکدر مردمان مراد
انساندر بکوه با حرف صله که حرف تعلیل نبودم نبیم معنا ایچندن پرداخت کلمه سنه متعلقدر
پرداختم نبود تقدیرنده در محصول است انساندن کوه و صحرایه تجردم زیرا خدادن غیری ایله
مصاحبت و مقارنتم یوغیدی یعنی متقرب الی الله اولدغمیچون مردمدن نفرت ایدوب
کوه و دشته تجردم که صحبت و مقارنتم انکا مخصوص اوله نتقدر حاصلی اغیاردن منقطع تقرب
و صحبتم اولمسون دیو اغیاردن تجردم بعضی شراح دیمش که بانده و صحرایه تجردم خدادن غیره

مقارن اولمایم دیمو لیکن معنای منطوقی دکلدر عنایل مصراع ثانینک معناسی زیرا حق تعالی حضرتندن غیری
بر کیمسه ایله بکا مصاحبت و مقارنت اولمادی دیمک حقدر اول اوزره بالکلیه حدس بیت قیاس کن که چه حالم بود در این
ساعت که در طویله نامردمم بباید ساخت که حرف بیان در این ساعت بو ساعتده بو حالده
دیمکدر که حرف تعلیل طویله نامردم لامیه میم متکلم معناده بباید متعیددر بکا کرک دیمکدر ساخت بونده
مصدرا مستعمله در راضی و قانع اولمق دیمکدر محصول است قیاس ایله که نه حالم اولور بوده و بو ساعتده که
ناجنس و نامردلر ایله و بیوسنده کیمسه لر ایله اختلاط ایلمک کرک یعنی بر بلوک جهودلر ایله طیراق
و بالچیق خدمتنده فرنکه اسیر اولان مسلمانک حالی نه اولدغی معلومدر قیاس ایله صورتده احتیاجسز
حاصلی بو نه کیمک محنت و عذاب بلا حقیقاتدر تعریفه محتاج دکل بیت پای در زنجیر پیش
دوستان به که با بیگانگان در گلستان بیگانگان بوستان کاف تانی هجای رسمیدن
بدل کلمشدر و الف و نون ادوات جمعدر محصول است دوستلر قتنده ایاغی زنجیرده اولوب محبوس
اولمق بیگانه لر ایله بوستانده اولوب آزاد اولمقدن یکدر حاصلی دوستلر قتنده محنتده اولمق
بیگانه لر و ناجنسلر ایله راحتده اولمقدن یکدر اکرچه که بیگانه لر ایله راحت مشکلدر بر حالت
من رحم آورد و بده دینار از قید فرنگم خلاص کرد و با خود بحلب برد و دختری داشت در عقد
نکاح من آورد بکابین صد دینار چون مدتی برآمد دختر بدخوی بود و ستیزه روی و نافرمان
زبان درازی کردن گرفت و عیشم منغص داشتن چنانکه گفته اند دختری با حرف
وحدت عقد نکاح سابقه کابین کاف عربیله عقد نکاح مؤجل بوندن مراد اخیر در بدخو وصف
ترکیبیدر ستیزه روی بوده ایله و بعض نسخه ده نافرمان دوشمش غیر مطیع معناسنه منغص
اسم مفعولدر تفعیل بابندن ملولدر محصول ترکیب مذکور رئیس بنم مذکور اتبر حالمه
رحم کتوردی و اون دیناره بنی قید فرنکدن خلاص ایلدی و کندیله حلبه ایلتدی بر قیزی وار ایدی
انی بنم عقد نکاحمه کتوردی یعنی بکا نکاح ایلدی یوز التون مهره چونکه بر مدت مرور ایلدی
دختر بدخوی و ستیزه روی ایمش و غیره منقاد و مطیع ایمش زبان درازلق ایتمکه باشلدی
و بنم عیشم و صفامی ملک تلخه شو ایکه دیمشلردر مثنوی زن بد در سرای مرد نکو هم درین
عالمست دوزخ او زن بد سابقه سرای مرد نکو لامیه و سابقه دوزخ او لامیه ومثنوی مبتدا و در این
عالم متعلقدر محصول است ای کیشنک اوینده فنا عورت بو جهانده انک جهنمیدر یعنی مراغد
عورت انک جهنمیدر او دنیا اولور انک جهنمیدر زنهار از قرین بد زنهار و قنا ربنا عذاب النار
زنهار زانک کسری و یانک سکونیله یا ضمیره لغت مشترکدر روح و تحذیر و امان بیننده
بونده تحذیر و امان معنالر یلا یرادر قرین بد سابقه و او حرف ابتدا انشا فاکک کسری ایله فعل امر متکلم
مع غیره در و تا تعیداندر یعنی لفیف مفروق در ان ضرب بابندن بر صیغه دیکدر ربنا تقدیری یا ربنا
منادای مضاف در او ایچندن منصوبدر عذاب نزع خافض بغیر له منصوب در تقدیری عن عذاب النار در

محصوراست زنهار بیرا فربولدا اشدن یعنی صقین زنهار ریا فربولدا اشدن هو یا اعاق بیرا فربولدا اشدن
یا رب نیری صقعلم بیرا فردن که غلاب نارادن کنایتدر که حضرت امام علی رضی الله عنه بیوردی دنیاده
جهنم بیرا فرعوز بدر حضرت شیخک بونده مرادی کندینک بدخوی و ستیزه رو بر ناقرمان خاتونیدر
یاری زبان تعنت وراز کرده همی گفت توان نیست که پدرم ترا از قید خیر ننگ بین دنیا ز تو بد
گفتم بلی بین دنیا ربان خوبدر و بجادار دنیا ربدست تو گرفتار کرد یاری یا حرف وحدت زبان تعنت
ساسه کشینک ذلت و حقارتنی دیلکه تعنت دیر کرده بونک کبی پرلرده هدای رسمیه حقارت ترتیب
ویرلر دراز کرده اوزاد وب دیکلر دراز ایلمش اولدیغی حالده و بین مذکور ترتیبان اکاه دکلمش
همی گفت حکایت حال ماضیدر سویلردی دیکلر و تو او رسمیله انت معناسنه در اسم اشارت ترا
بر مقدار که و یا شخصیه غیر سینه تعدیری توان گشن نیستی دیکلر سن اول شخص و کلیمدن استفهام
انکاری طریقیله که حرف رابط صفت پدرم لاسمه یا زاد ادات تاکید در خویش تحل ماضی مفرد غایب
صاتون الدی دیکلر یلی عربیدن لامک تحکیله اقنوره غار سیدن کسره ایله اوت و دیکلر غار سیدن
آری و دیر کیر بین دنیا ربا چوق مقابله اون التونه دیکلر صد دنیاره بولیه دار بدست تو با خوی صیله
واضافه لامیه محصوراست حضرت شیخ بیور مذکوره خاتون برکره هوان و ذلت زبانینی دراز
ایدوب سویلردی سن اول کیمه دکلمیسن که بابام سنی اون دنیاره قید و حبسدن قورتاردی
صتون الدی بلی دیدم کرچک اون دنیاره صتون الدی و سنک یوز دنیاره گرفتار ایلدی
مثنوی شنیدم گوسفندی را بزرگی رهانید از دهان و دست گرگی گوسفند کاف تحجک
ضمی و واو و سینک سکونی و فانک سمی و فاردن بدلیا بلیه قیون دیکلر و یا حرف وحدت ور الاوات
تعدیه ارقوریاردی یعنی خلاص ایلدی گرک کاف عجمک ضمیله و سکون را ایله قورد دیکلر و مرسیم
مشهوردی زنیب وروحی نیجه ادی وار محصوراست ایشتدم که بر قوینی بیر اولو کمسه بر قوردک
اغزندن والندن خلاص ایلدی شبانگه کارد بر حلقش بمالید روان گوسفند از وی
بنالید شبانگه کیجه سی دیکلر کارد کاف عجمک ضمیله واوج سانکله بیچاق در بر بیچه سکین در لر
حلق حاک مهمله نک ضمی و سکون لامیله بوغز بمجم حلقوم دیکاف عجمیه بمالید فعل ماضی مفرد غایب
لفظندن اوصق در بونده سورتمک مرادد در حاصلی بوغزلدی دیکلر روان بونده جان معناسنه در
زیرا روان روح انسانه مستعمل در جان حیوانه گوسفند اضافه یا ربطیله در محصوراست
قیونک گرک نیجه سندن خلاص ایلدی کیجه اول قیونک حلقومنه بیچاق سورتدی یعنی ذبح ایلدی
یا یاک او لسون و بیوز بیراتوره و الندن حیمت را بولیه ایدی بجان گوسفندانک زیختی نالدلیدی
که از چنگال گرگم در ربودی چو دیدم عاقبت گرگم تو بودی چنگال قیوندن معناسنه در یعنی اوجی
حیوانانک نیجه سی اضافه لامیه در خوحق تاکید بودر ربوده نتیج وضمیله فعل ماضی مفرد مخاطبدر
دیکلر تو بودی سن ایدک و یا سن ایمشسن محصوراست روان گوسفند ناله ایلدی که چنگال

راست

کرکدن نبی قپدک خلاص ایلدک چونکه نظر صالدم عاقبت تو اوزدم سن اولدک یعنی بنی خلاص ایدن
و هلاک سنی اولدک قصه ذی حجه بودرکه حضرت شیخ رئیس قیدیغندن تخلیص ایلدی اما بوبیله
بدخوی و خیریه گرفتار ایلدی حکایه یکی از پادشاهان عابدی را پرسید که اوقات عزیزت چگونه
میگذرد گفت همه شب در مناجات و سحر در دعاء حاجات و همه روز در بند اخراجات ملک
فرمود تا کفاف او معین دارند تا بار عیال از دل او برخیزد بند بونده قید معناسنه در اخراجاتدن
مراد اهلیه عیاله نفقه کسوه ایچون خرج و تدارک ایلکلری ملکیدن خاطر اخراجی مراد دکل یا حرف
تعلیل و جه بونده معناسنه در کفاف کافک فتحیله اوزون و ارزاق معناسنه در وجه کفاف ساینه
و یا لامیه مجازاویه اضافت لامیه کفاف کسریله قید ایلمک کافی دکل ایمش بار عیال لامیه در مجاز ا
باریوکدر آنا بونده ثقلت مراد در عیال عینک کسریله عیالک جمیدر عینک فتحی و یا مکسورک تشدیدیله
جمیا جمع و لازمی کی محصوراست بر پادشاه بر عابدن صوردیکه عزیز و شریف و قتلرک
نیجه کچیور حالک ندر و بردی عابد ایدر بتون کیجه مناجاتده و سحر وقتی دعا و حاجاتده و بتون
کون قید اخراجاتده و نفقات و احل و عیالده یعنی بو بلرکسواه منی تدارک قیدنده یم پادشاه
بیوردی تا کم جهت کفاف و معاشنی معین طوتالر یعنی تعیین ایلیه لر تا کم گوکلندن عیال یوکی
و ثقلتی تا لقه قیود عیالله مقید او لمیوب عبادته مشغول اوله مثنوی ای گرفتار پای بند عیال
دکر آزادکی مبند خیال گرفتار اصلنده وصف ترکیبیدر ترکیب جنسیه دن صکره مبنی معناسنه
استعمال ایلدیلر پای بند ده اصلنده وصف ترکیبیدر صکره ایاق باغی معناسنه استعمال ایلدیلر
پای واو ده قلب ایدوب پایوند دیرلر که آنلر ایاغنه او اوتلرنه پایوند دیرلر حاصلی ایاق باغی
دیکلر معناسنه اباقی تعلیقی و بین و گرفتار ه عطف تفسیر در و بین ایکی اوانسدن بله ضبط ایلمش
اضافتلر لامیه و ساینه در ازاده گرفتار مقابلی در صفت تضاد در یا خرف مصدر بعض نسخه ده
اسوده کی در و شمیش بسند فعل نهی مفرد مخاطب ازاده کی مفعول او لی و خیال ثانیسی
محصوراست ای عیال ایاق باغنه مبتلا اولان یعنی اهل و عیال قیدیله اولان کمسه و محی ازاده
و اسوده لک خیال باغلمه یعنی شمدن کیرو صفای عبادت و حضور قلب میسر اکل
غم فرزند و نان و جامه و قوت بازت آرد از سیر در ملکوت ملکوت لفظی ملک معناسنه در
ملکوت عرادن دیرلر ملک عراق معناسنه بونده مراد عالم ملکوتدر یعنی عالم تدسدن محصوراست
اوغول غمی و اتمک و لباس و ازق غمی یعنی بونلرکه بیملر سنی عالم ملکوت سیرندن الیقور
یعنی اوغول کمک سیر نیه مانع اولورلر زیرا علاقه و حصوله ازی نشئه مانع اولورلر خوده کلیا
مصراع ثانینک معناسنی عالم ملکوتده اولان سیر و تماشادان سنی گیرو گتورر
و بین اوایی کتوره مستثنی مصراع اولی غم فرزند و نان و جامه و قوت یازلر جمیع نسخه لرده
مخالف یازمشلر همه روز اتفاق میسازم که بشب با خدای پردازم می سازم بونده

روایت سعدی علی
راست

روایت سعدی
تعدد

روایت سعدی علی

ایدرم دیکلر که حذف بیان شب با حرف صله یا خود از تقدیری یا عبادت خدا ایدر با حرف مصاحبت
پرداز مصل مضارع متکلم وحده متعدی اولام بریکد مخصوص است بتوین کون انفاق ایدرم
یعنی نیتمده فکرمدن طوتارم که کیجه عبادت خدا ایله مقید اولایم دیو یعنی جناب عزته
توجه ایدوب کوکلی ماسوادن خالی و سالم ایدرم با خدای پردازم معناسنه خدا ایله
اختلاط ایدوب ذهن اختلاطه لایق و کامل یکشن ٭ شب چو عقد نماز می بندم ٭
چه خورد بامداد فرزندم ٭ شب در شب تقدیرا یدیلر اندا ایلمشلر مخصوص است
بتوین کون مذکور انفاقدن اوزره اولورم اما چونکه کیجه عقد نماز بند ایدرم یعنی تکبیرة
الافتتاح ایدوب جیران نمازه شروع ایدرم خاطره بو خطور که ایرته اوغلنجقلرم نه ییر
حاصلی غم فرزند و نان و جامه و قوت خاطر من حضار عبادته و خلوص طاعته مجال
علی کل حال سلوک حقدن هیچ بر جهتدن مانع راه اولمیوب کرک مذکورلرک خور دهر بیسی
بر معانعه احتیاج در که چه خورد اولنه بر انفاق تقدیر اولنه و جهتدن خالی و کلی حکایه
یکی از متعبدان شام در بیشه عبادت کردی و برگ درختان خوردی پادشاه آن طرف
بحکم زیارت بنزدیک او رفت و گفت اگر مصلحت بینی در شهر از برای تو مقامی
سازیم که فراغت عبادت از این به میسر شود و دیگران از برکات انفاس شما
مستفید شوند و بر اعمال شما اقتدا کنند متعبد تفعل بناسندن اسم فاعلدر عبادت
ایدیجی یعنی خدایه قوللق ایدیجی متنسک معناسنه الف و نون ادات جمعدر شام لفظی اضافتی
لامیه در بیشه مشه معناسنه در و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل در بیشه ده دیکلر اسمالها
یلار کردی یا حرف حکایه در برگ درختان لامیه خوردی یا حرف حکایه بحکم با حرف مصاحبت حکم
بونک یرلرده علت و بهانه معناسنه در زیارته اضافتی لامیه در مقامی یا حرف وحدت
که حرف تعلیل و یا حرف رابط صفت فراغت عبادت مصدرک فاعله اضافتیدر و یا مفعوله
با حرف مصاحبت برکات برکتک جمعیدر اعمال عملک معناسنه انفاس نفسک جمعیدر
یعنی سرا و کلمات در اعمال اعمالک معناسنه و شمایه اضافتی لامیه اقتدا مصدرک استعمال
بانیدلری بر نسنه یه اویمق مثلا امامه اویمق کبی مخصوص ترکیب شام عابدلرندن بریسی
مشه ده بیشه ده یلار که عبادت ایلردی و اشجار یپراقلرینی طعام یرینه ییردی اول جانبک
پادشاهی زیارت بهانه سیله عابدک یانینه واردی و دخی دیدی اکر مصلحت کورورسک
یعنی لایق کورورسک شهرده سنکیچون بر مقام بنا ایدهلم که فراغ عبادت بوندن
یک میسر اولور و غیریلر دخی سنک مبارک نفسکدن مستفید اولورلر یعنی ارشاد و پند کرلر
نتیجه کلمه مسترشد و منتفع اولور حاصلی نتیجه صحبت و مرید پیدا ایدرسن و دخی سنک اعمال
صالحکزه اقتدا ایدرلر یعنی اوراد و اذکار و سائر عبادات سنک تابع اولورلر زاهد ایدی

سخن

این سخن قبول نکرد ارکان دولت گفتند پاس خاطر ملک را مصلحت آنست که چند روزی بشهر درآیی
و کیفیت مقام معلوم کنی پس اگر صفای وقت عزیزان را از صحبت اغیار کدورتی باشد اختیار باقیست
آورده اند که عابد بشهر درآمد بستان سرای خاص ملک را از برای او بپرداختند مقامی دلگشای
و روان آسای یا حرف … بالجمله حفظ معناسنه اسمدر خاطره اضافتی مصدرک مفعولنه در و ملکه
لامیه در را ادات تعلیل صفا و الف ممدوده مصدردر بو انقلاب متعلق و وقته اضافتی لامیه در
مجازا و عزیزانه لامیه در مذکور متعبدلر ادات جمع تعظیما کلمشدر صحبت اغیار مصدرک فاعلنه
و یا مفعولنه اضافتیدر کدورتی یا حرف وحدت پذیرد فعل مضارع مفرد غائب قبول ایلیه و یا ایلر
فاعلی کستنج صفایه راجع ضمیردر معناجستند فعل شرط واقعدر اختیار مبتدا و باقیست
خبری و جمله اسمیه جواب شرط واقعدر بستان سرای اصلنده سرای بستان ایدی
بستانی اولان سرای دیکلر حکره اضافتدن قطع ایدوب تقدیم و تاخیرله ترکیب مزجی ایلدوب
بستان سرای دیدیلر سرای بستان معناسنه خاصه اضافتی سامعه و ملکه لامیه در را ادات
تخصیص بپرداختند فعل ماضی جمع غائب خالی و مهیا قلدیلر دیکلر اشتقاقی بستان سرای بیانی
یا حرف وحدت دلکشای وصف ترکیبیدر کوکلی اچیجی معناسنه کشادن روان آسای وصف
ترکیبیدر روح راحت ایدیجی یرلر آسایمدن مخصوص ترکیب راحله پادشاهک بو سوزینی
قبول ایلدی ارکان دولت دیدیلر ملکک خاطرینی رعایت ایچون مصلحت اولدر که نیچه کون شهره کلهسن
اکر عزیزلرک صفای وقتی صحبت اغیاردن کدورت قبول ایدرسه یعنی مکدر الاوقات اولورسه
حاصلی ازدحام عوامدن خاطر شریفی مشوش اولورسه اختیار کزه باقیدر روایت ایلدیلر که
عابد شهره کلدی پادشاهک خاص باغچه سنی انکیچون خالی قلدیلر یعنی ایچنده اولان اسباب
و انفاقی خالی ایدوب عابده تسلیم ایلدیلر بر دلکشا و روان آسای مقام ایدی مذکور بستان
سرای که اوصافی بیلدرن مبهم اولنور مثنوی ٭ گل سرخش چو عارض خوبان ٭ سنبلش
همچو زلف محبوبان ٭ گل سرخ بیانیه شین بستان سرایه راجعدر اوزنی مناسبله اکرچه حقیقتده
گل بستانک اولمز چو ادات تشبیه عارض اسم … اوزره اصلنده صفتله اسمی ایدی
صکره صفتی تقدیم … اطلاق ایلدیلر اما … الفعلین … کلامک
مفتوح اولور خوبانه اضافتی لامیه در گل سرخ مبتدا و ما بعدی خبری سنبلش مبتدا و ما بعدی
خبری مخصوص ترکیب مذکور بستان سرایک گل سرخی محبوبلر عارضی کبی ایدی رنکده و طراوتده سنبلی
خوبلر زلفی کبی ایدی بوینده و لونده ٭ همچنان از نهیب برد عجوز ٭ شیر ناخورده طفل دایه هنوز ٭
همچنان ادات تاکید چنان اینچنان مرسن کذلک دیرلر نهیب خوف و بیم معناسنه در قورقمق دیکلر
برد عجوزه اضافتی لامیه در برد عجوز … اوزنی بهارده … بیرکون … که حضرت لوط
علیه السلام قومنه یل … ایکی کون واقع اولمشدی اول کونلره … برد العجوز …

روشمع

شیر بونک سید معناسنه در نادرا توصیف نعی خورده بونک ایچمش دیکلرا نا خورده ایچمش دیمکلرد
کلنعل تازه طوغمش اوغلنجی یعنی حیوانات جنسینک اوشاغی دایه یه اصابع لامسه ده حاتازا
دایه اوغلنجغه بسلین خاتون جنسنه دیرلر بر بیغ طیردیرلر دایه یه اصابع تربیه جیتنلدر
هنوز الان دیکلرا محصول است کلام سنبلی مذکور اوصافله اولدیغی کبی طراوت و تازه لکده
کمال مرتبه ده ایدی بیتک نتیجه سنده یعنی انک کل سنبلی بر وبچوزک جوقندن و شدتدن تمام
ایچمشدری اما اچلمه ایدی شیخ وصف ایلدکی کبی اولوردی بو بیتک معناسی ایچه اچیا

مثل
نیم

بیت عربی: وافانین علیها جلنار علقت بالشجر الاخضر نار بحره مدرس مجنون انا
جمع اتعنا درکه جمع فنن در انجح واللاری وفنا انلری دیکلر لفظا مرفوع مبتدا علیها ظاهی مجرور
افانینه راجعدر جلنار کلنار ترک کاف عجمیک ضمیله معرب ایدر لکن عرب لام مضموم تشدید ایله
استعمال ایدر عربیه انار نیک چیچکنه دیرلر ظرفیتک نا علیهارد و جمله ظرفیه صفت افانین در علقت
فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه در تفعیل بابندن مبنی للمفعول اصلنده دیکلر یاپشمقدن کنایت ا
تعلق ایلدی معناسنه بالشجر علقته متعلق الاخضر صفت شجردر شیل انجح دیکلر نار لفظا مرفوع
قائم مقام فاعلیدر علقت فعلنیک جمله فعلیه اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدادر و جمله اسمیه نک
اعرابدن محلی یوقدر جمله ابتدائیه محصول است کلنار تعلق ایلین انار بیان حاصل کلنارد آنلری
و بدانلری چیچکلیه کانه یشیل انجه یاپشمش اتشدر یعنی مذکور نعتالک شکوفه سنی معنی کل سنبلی
وصف ایلدی پس شعرای درختستانک شکوفه سنی وصف ایدر حاصلی انار اغاجینک
چیچکی کویا که یشیل اغاجه اتش یاپشمشدر انار اغاجینک چیچکنی اتشه تشبیه ایلمش جلنار
و داننک نارکه رالری ساکن او تنور علک در حال کنیزک خوب روی شینش عرستان
نظم: ازین مهپاره عابد فریبی ملائک صورتی طاوس زیبی معلوم اولا که فارسیده
بعض مقامده ازین لفظنی تشبیه معناسنده استعمال ایدرلر نته که وحید تبریزی تجنیس
حکمت بیتنده ایراد ایلمش بیت: پری ما را ای صنم بر وشته جبینی جبین سنبلش صد
ازین بیسرکه به بود ز خور ربیعش ازین بیسر بونک که پیسرانکد مهپاره آیپاره سی دیکلر
یا حرف وحدت و همزه حرف توسل عابد فریب وصف ترکیبیدر عابد الدایچی معناسنه در
و یا حرف وحدت ملائک صورت وصف مرکبدر و یا حرف وحدت طاوس زیب وصف مرکبدر

بیدن

و یا حرف وحدت محصول است بو بیت بیت ثانیه مرهوندر بونک کبی بر عابد الدایچی بر ملائکه
صورتلی بر طاوس زیب اشتغال مهپاره ایدی یعنی بو صفتلرله متصف بر کوزل کنیزک ایدی
که بعد از دیدنش صورت نبندد وجودی پارسا یا مراد شکیبی که حرف بیان دیدنش
مصدرک مفعولنه اضافتیدر و شینی کنیزکه راجعدر صورت نبندک مقدم مفعولیدر و شکیب
فاعلیدر و یا حرف تنکیر شینک مکانه عربک کسره لرله حصره دیرلر مجرور پرسا یان لامیه پرسای

عابدن

روشیرام جیعا

عابع دیرلر والف ونون ادات جمعدر و ادات تخصیص بو ابیاتک مضمونده شعراء و اصل اولمش
محصول است بر مهپاره که انی کوردکدن صکره عابدلرک وجودینک صبر و شکیبی صورت نبغلمز یعنی
انی کوردکدن صکره عابدلر احوالرک وجودنده صبر و قرار قالمز حاصلی یوزینی کوردکده تاب

روشیرام جیعا

و طاقت اولورلر دیکلر بو نظمی رجامی دیبو یازدک احوال شعرده هیچ شعورلری یوق ایمش
صبحیان در عقبش غلامی بدیع الجمال و لطیف الاعتدال یعنی جاریه کبی جاریه در و بجه جمال غریب
یعنی حسنده نظیرا اعتدال لطیف و معتدل بقولر ارسال ایلدی منتسب حاصلی بی نظیر حاتند
بر جاریه و برقولر ارسال ایلدی قطعه: هلک الناس حوله عطشا وهو ساق یری ولا یسقی
هلک فعل ماضی مفرد مذکر غائب الناس لفظا مرفوع فاعلی حوله ظرفیتیله منصوب در وضمیر غلامه راجعدر
عطشا تمیز اولمغله منصوبدر هلک ماسه اسنادندن وهو محلا مرفوع مبتدادر ساق تقدیرا مرفوع
خبری و جمله اسمیه محلا منصوب جمله حالیه یری فعل مضارع مفرد غائب در افعال بابندن
فاعلی تحتنده مستتر ساقیه راجع ضمیر و جمله فعلیه محلا مرفوع صفتیدر ولا یسقی جمله فعلیه معطوفدر
ماقبلنده جمله فعلیه یه و ایکی فعلک مفعوللری محذوفدر تقدیری یریهم الکاس ولا یسقیهم الشراب

تنها

محصول است ناس اول غلامک اطرافنده صوسزلق جهتندن هلاک اولدی حال بوکه اول بر
ساقیدر که کاسه کوسترر و لکن کوزلرینه ارانمز شراب ایچرمز یعنی مرحمت ایدوب قطره صو
برمز افعال بابندن مبنی للفاعل اولوب مفعوللری محذوفدر اعتبار اولنمق اوزره مبنی للمفعول اولمق تقدیرنده
قندهر ما: دیدم از دیدنش گشتم سیر ما صبحیان کثر قرات مستسقی: دیدم مبتدا از دیدنش
مصدر مفعولنه مضافدر و شینی غلامه راجعدر گشتم یا حرف حکایه اولمزدی دیکلر اوناغی
دیدمه راجع تحتنده ضمیر و سیر مفعول صریحی و از دیدنش غیر صریحی کثر اصلنده که ازدر قرات
فاعلیه ضمیله بونده کاف طلی صوصراد در مستسقی اسم فاعلدر استسقا بابندن استسقاء حقیقته
مبتلا اولان کمسه محصول است کوزلرم غلامی نازنینی کوردکدن یعنی سیر و تماشا ایلدکدن سیر
اولمزدی تقدیرنجه طویمزدی انجا ابن که کلی صودن مستسقی حضرنه تعدد ایچه تنمز
با خصوص که کندیه صورر و ار حاصلی کل احسنندن کوز تیدبجه تسامحی اولور عابد لقمه لذیذ
خوردن کثرت و کسوه لطیف پوشیدن و از خواکه و مشموم حلاوت و تمتع یافتن بود در
جمال غلام و کنیزک نظر کردن و خردمندان گفته اند زلف خوبان زنجیر پای حکمت و دام
مرغی زیرک لقمه لذیذ ماینه خوردن کثرت بیکیه یاپشلر بونک کبی تعابیر ایشه شرونه

روشمع

کنایت در بو شرا خونیه و ارجیه حضر خوردن بر کثرت تقدیره انشوره بوکثرتک ماقبلنده مرعات
لفظی تقدیر ابدن زائد ایلمش خواکه فاکه نک جمعیدر تازه میوه دیکلر مشموم خوش قوقولی
نسنه حلاوت مصدر در لذت معناسنه حلاوت یافتن یعنی لذتلنمه یشلدر تمتع تفعل بابندن
مصدر در انتفاع معناسنه یعنی فایده لنمک در اکا بونده و توقف معاسنه جایز در که حلاوت

وتمتع خواکه و مشمومه لف و نشر طریقیله معروف اوله و جائزدرکه ایکیسی بله بر بنیه در وقف صله جمال
علام لامیه خودضوران مبتدا گشتنانه خبری جملهٔ اسمیه حالیه واقعدر الف خوبان لامیه و مبتدا اول
زنجیرهای عقلت لامیه خبر مبتدا دام زیرک لامیه و سانه درخبره معطوف دام طغرا غه راغه
دیرلر محصولی ترکیب حاجت لذیذه و نظیف لقمه یکه باشلری و نایب و لطیف کسوه کیکه و خواکه
و مشموماتدن حلاوت و ذوق بولنه و تماما جارینک جار و یالکانه نظرا ایکه حاضر بولنه جکا
و دینلرله محبوبلرک زلفی عقل پاینک زنجیره ایتمی تحقق زنجیره چکارو زیرک و حیابکی تیز
طوزاغی یعنی هرنه قدر اکه هرکسه زیرک و دانا اولسه محبوب قصد ایدیجه آنی صید ایدر

بیت: در سر کار تو کردم دل و دین با همه دانش / مرغ زیرک بحقیقت منم امروز تو دانی

در وقف صله و یا وقف ظرف سر بوندن سودا و هوا معناسنه در کاره و کارک تو یه اضافتی
لامیه لردر سنک ایشنک سوداسنده یا سوداسنده دیکلر کردم بونک کبی عبارتک تمبلندن بر حرف
عبارتی تقدیرا اولنور حذف کردم دیکلر دل مفعولی و دین اکا معطوف یا وقف مصاحبت کردم
فعلنه متعلق دانش اسم مصدر در بلمش معناسنه بوندن مراد علمدر مرغ زیرک بیانیه و مبتدا
بحقیقت زیرکه متعلق و باء وقف مصاحبت و یا وقف ظرف منم خبر مبتدا امروز ظرف زمان
و تو مبتدا و دانی باز حکایه خبر یانک وصل ایچون اولمسی تجویز ایدنلری زدن ایتیلر
محصولی است ای جانان سنک ایشنک هوا و سوداسنده و یا سوداسنده حرف ایلدم دل
و دینی جمیع علم و معرفتمله یعنی مالکیمی سنک عشقنک هواسنه نثار ایلدم پس مرغ زیرک بوکون
بنم و سن طوزاغ سن که بنی اکی ایاغمدن صید ایلدک نی الجمله دولت وقت مجموعشن
بزوال امد چنان که گفته اند دولت وقت لامیه و مجموعه اضافت بیانیه بزوال یا وقف
صله حاصل کلام عالمرک وقت مجموعینک دولتی زواله کلدی یعنی جمعیت وقتی و صفا
خاطرلر زائل اولوب کتدی حاصل دنیا ذوقی اوکلی ذوقلردن انی دور ایلدی شو یله که علما
و عقلا دیمشلردر قطعه: هر که هست از فقیه و پیر و مرید / وز زبان آوران پاک نفس

که بوندن السلام که کیم معناسنه از وقف تبیین فقیه بوندن عالم معناسنه در پیر مرشد و مرید
معلوم زبان آور وصف ترکیبیدر فصیح و بلیغ معناسنه بوندن مراد واعظ و ناصحدر آور
آوریدن مشتقدر آوران دیمیش حفظا ایلمش الف و نون ادات جمعدر پاک نفسه
اضافه بیانیه پاک نفس وصف ترکیبیدر بوندن مؤثر سوزلی شیخلر یا حکما مراددر محصول
بیت هر کمسه که واردر فقیه دن و پیردن مریددن و پاک و مؤثر نفسلی فصیح و بلیغ دار
زبان آورانی سخن دانکه شرح ایدلر بلمزمش چون بدنیای دون فرود آمد بعسل
در جانم باری مکسی چون ادات تعلیل بدنیا با وقف صله دون اضافه بیانیه در انجق
و دنیایه دیکلر فرود بوندن و الله در اصطر کیبیله میل و تنزلدن عبارتدر بعض نسخه ده

اشانه لری

اشانه لری مغالزینده مستعملدر بوندن اشانه که کلاه و نبیلر اشانه سوبلمشلر در با وقف ظرف و در وقف
تاکید شتکه مرور ایلدی جاو فعل ماضی مفرد غایب یا بو کلمه لامیه صراحی تا تمثیل و تشبیه طریقیله وارد اولمش
محصول بیت مذکورلردن هر بیسی چونکه حضرالیمچ وذمی دنیایه میل ایدوب تنزل ایلدیلر یعنی اکا تعلق
و تشبث ایلدیلر انک آنکه تفته آلوده اولوب عالملر عسلده مکس اپایکی حالذی کبی دنیایی عسله
و اهل دنیایی مکسه تشبیه ایلمشلر پس نتیجه که مکس عسله میل ایدوب گرفتار اولور اهل دنیاده
حطامنه میل ایدیجه انجلیدن گرفتار اولورلر یا بو مکس بیته صحیح بکمس یاء نسخه ده مخالف یاء و حلزونه
تغیر معین مالدن چنجر مذکور قطعه دن صکره گلستانه حکایه دن بر قطعه الحاق ایدوب شرح ایدلر مقتوح
بونک کبی تصرفلر دخل معرفت قلمی ایدر انهم بولنور بوبله ایسه بئس الطمع و بئس النعم یا بر

ملک بدیدن او برغنیمت کرد حاجیان را ایدا از هیأت نخستین بگردید و سرخ و سفید گشته
خود بر شد و بر بالش و دیبا تکیه زده و غلام پری پیکر با مروحهٔ طاوسی بالای سرش ایستاده
بر سلامت حالش شادمانی کرد و از هر دری سخن گفتند تا ملک بانجام سخن گفت من این
دو طایفه را در جهان دوست میدارم علما و زهاد را وزیری فیلسوف جهان دیده حاضر بود
گفت ای ملک شرط دوستی آنست که با هر دو طایفه نیکوئی کنی علما را زر بده تا دیگر بخوانند و زهاد را
چیزی مده تا زاهد مانند

بدیدن او یا وقف صله و اضافت مصدر کبی مفعولنه در هیآت بوندن شکل
و سیما معناسنه در نخستینه اضافتی بیانیه در بکردید دونمش یعنی اولکی شکلدن بر شکله
دخی کیردی بالش و دیبا تمر و دیبا شب و دیکلری بحاث شدر تکیه زده طاینمش دیکلر التفات تکیه
ترکیبیله مستعملدر غلام پری پیکر بیانیه پیکر یا پیکر یا بیجک فتحی و سکون یا وقیح کاف اوله صورت معناسنه در
با وقف مصاحبت مروحه یلپزه کسر میم و سکونی و داو و حانک فتحه لریله اسم آلتدر یلپزه
عجم باد بیزن و بادبزن دیکلر طاوسیه اضافه بیانیه در یا وقف نسبت طاوسه منسوب دیکلدر
بالای سرش لامیه بالشتی اوزره و دیکلر ایستاده طورمش یعنی ایاغی اوزره و از هر دری یا وقف وحدت
هر بر بابدن و هر بر فصلدن دیکلر تا ملک بوندن حتی معناسنه در با وقف ظرف انجام آخر دیکلر
سخنه اضافه لامیه در وزیر یا وقف وحدت فیلسوف بوندن عاقل مراد در اما معناسنه در جهان
دیده اضافه بیانیه در جهان دیده وصف ترکیبیدر جهانی کورمش دیکلر اصل اوزره نوکار در
نکویی یا وقف مصدر تا دیگر یا وقف تعلیل دیگر دخی یعنی زیاده دیکلر بخوانند اقویه لر یعنی علمدن تحصیل
ایدلر دیگر برنیه دیگران یازوب مقابله تا کم تحریر اولر رعایت کوروب دخی اقویه لر دیمین
جمیع نسخه لره مخالف یازوب مقصود و اصل اولمش محصول ترکیب بر کره ملک عابدی کوروب
رغبت ایلدی عابد کورلری اولکی شکلی سیادن دونمش و تغیر ایلمش آنک اوکی ایلمش و سمرمش
و دیبا یا صدیقه طاینمش و بر پری سیما جوان طاوسی یلپزه ایله بالشی اوزره
دوروب یلپزه اوروب اشاه عابدک سلامت حالنه و صفای خاطرینه شاد و خوشنود ایلدی

یعنی اول حالده بولندقده مسرور ایلدر و هر بار و هر جهتدن سوز سویلدر حتی پادشاه اونکله اوقدر
بیور در کو بن بو ایکی طائفه یه جهاننده سو رم یعنی علما و زاهدلری هر عاقل در انا وزیر اول مجلسده
حاضر ایدی دیدی ای پادشاه محبتک و دوستلغک شرطی اولدر که ایکی طائفه یه بیله لطف و احسان
ایلیه سن علمایه التون و اقچه ویر تا علملرینده ترقی ایلیه لر یعنی احسانک سببیله علملرینه زیاده کوشش
ایلیه لر و زاهدلره نسنه ویرمه تا کم زاهد قالهلر زهد و صلاحلرینه مانع اولمیه دقت که پادشاهک کرمی
مانع اولدی حاصلی زهد و تقوالرینی و دنیا لذتی اخذ ایلیه بیت نه زاهد را درم باید
نه دینار چو بستد زاهدی دیگر بدست ار البته فعل ماضی مفرد غائب مستتردن فعل مضارع دیمک
زیاده غلط سویلمشدر چونکه الدیکی زاهدی یا حرف وحدت بدست با حرف صله از فعل امر
مفرد مخاطب در ارایندن کتور دیکدر محصول بیت زاهده اولان کمسنه یه نه اقچه کرکدر نه التون
زیرا بونلر زاهدلکی بوزر چونکه زاهد درم و دینار الدی بر غیری زاهد الله کتور زیرا بو درم و دینار
قبض ایلکه زاهدلکدن خارج ایدر قطعه انزاکه سیرت خوش و سریست با خدای
بی نان وقف و لقمه دریوزه زاهدست انزاکه تقدیری انکسی اکه دن حذف واو ایصال کلمه قبیله
ترک اولندی سیرت خوش بیانیه در یای سرّیست یا حرف وحدت و یا تنکیر لقمهٔ دریوزه
لامیه دریوزه جوه دیمکدر تحریف ایدوب در وحی دروازه دیرلر محصول بیت اول کمسنه نک که
کوزل خلقی و حسن سیرتی والله ایله بر سرّی وار وقف اتمکنه و لقمهٔ جوسنه زاهددر یعنی
زاهد حقیقی اولنه فقر التقه بیک لازم دکل جبر نه یره اکا ضرر ایلمز انگشت خوب
روی و بناکوش دلفریب بی کوشوار و خاتم فیروزه شاهدست انگشت خوب روی
لامیه در انکشت پرمق خوب روی وصف ترکیبیدر کوزل یوزلی دیمکدر بناکوش تولوح تو ذی
دلفریبه اضافه بیانیه در دلفریب وصف ترکیبیدر خیر بیدندن کوکل الایجی دیمکدر کوشوار
کوپه خاتم فیروزه بیانیه فیروزه بر جوهر کرانبهادر که عجمده پیروزه دیرلر عرب پیروزه دن
شاهد بوندن محبوب معکسنه در لف و نشر غیر مرتب طریقیله بیور محصول بیت خوبلرک
انکشتی و کوکل الایجی بناکوشی کوپه سز و خاتم فیروزه سز انکشت محبوب و مقبولدر
یعنی بر کوزلک خلقی مقبول اولدقدن صکره اسباب زینته هیچ احتیاجی اولمز حاصلی
حسن ذاتیه اسباب زینت لازم دکل قطعه درویش نیک سیرت فرخنده
رای را نان رباط و لقمه دریوزه کو مباش درویش نیک سیرت بیانیه و وصف ترکیبیدر
ایی خویلی دیمکدر فرخنده رای اضافه سی تعظیم سنجیده فرخنده رای عطفه ایراد
ایلمش لیکن اسلوب معجبی الدار فرخنده رای وصف ترکیبیدر مبارک فکرلی و را ادات
مفعول در بار صله معکسنه نان رباط لامیه بوندن رباطدن مراد خانقاه و تکیه کی یرلردر تو جاندن
رباطک مشترک مغالرینی ذکر ایدوب تطویل کلام ایلیدن اکتفاب بی حاجتدن ایلمشدر لقمهٔ دریوزه

لامیه کو فعل امر مخاطب سویله دیمکدر مباش فعل نهی مفرد مخاطب اوله دیمکدر کو مباشک مفعول تقیید
اولمادردی اوله دیمکدر و مفعاری التزامیه سی در اولمسون دیمکدر کو فعلی بعض بیرلرده امرو نهی صیغه
استعمال ایتشلر یعدا ایرنه کوره مغا و بولیو خطاب عام مراددر محصول بیت مبارک فکرلی ایی
خویلی درویشه رباط اتمکی و دریوزه لقمه سی در اولماسون یعنی بر کمسنه نک درویشلکی پاک و صالح
اوله اکا وصف اتمک ییمک لازم دکل مراد بودر که درویشلک خانقاه حاضرینی یا توب فقرا
لباسنی کیمکله دکلدر کو مباشدن مراد سلبدر جهان اولمسون دیمکدر بیس کو یا کیم آزاده ایدر
دیمین بی ملاحظه سویلمشدر بونک کبی یرلرده کو معنی ایدین اثر بخشه کیتمشدر خاتون خوب
صورت و پاکیزه روی را نقش و نگار و خاتم فیروزه کو مباش خاتون خوب صورت بیانیه
خوب صورت وصف ترکیبیدر پاکیزه پاک معناسنه در پاکیزه روی وصف ترکیبیدر بو ایکی وصف
مرسل ترکیبی عطف تفسیر طریقیله واردر اولمش را ادات مفعولدر حرف صله معناسنه و یا حرف
تخصیص نقش و نگار عطف تفسیری خاتم مانک تحیله یوزک دیمکدر محصول بیت خوب
صورت و پاکیزه روی خاتون و یا خانک نقش و نگاری و خاتم فیروزه سی در اوله و یا اولمسون
یعنی خاتون که روی خوب و چهره سی پاکیزه اوله اکا اسباب زینت اولماسون یعنی لازم
دکل زیرا اسباب زینت خلقتدن ناقص اولنه کوره در که انلر اسبابه حسنه احتیاجی یوقدر
بیت تا مرا هست و دیگرم باید گر نخوانند زاهدم شاید چرکی رابطه است در معناسنه
یعنی تا که مرا چیزی دیگر خیز خدای را بدست دیمین عجب تصرفنه مالک ایتمش تا حرف توقیت در
مادام معناسنه مرا نیم دیمکدر هست وار در دیمکدر یعنی مادامکه بنم بر نسنه م وار در حرفنه اولور سه
اولسون دیگر غیری باید فعل مضارع مفرد غائب کرک دیمکدر نخوانند فعل نفی مستقبل جمع غائب
اتو میملر دیمکدر یعنی دیمیه لر زاهدم میم مفاده نخوانندن متعیدار ضمیر منصوب متصل معناسنه
شاید فعل مضارع مفرد غائب لایق دیمکدر محصول بیت مادامکه بنم بر نسنه م وار در
حرفه ایسه و بر غیریسی که کرکم اوله یعنی بر دخی ایکینج بر دخی نسنه طالب اولم اکر بکا زاهد دیمیه لر
لایقدر که هیچ بر نسنه نک تکرارینه طالب اولیوب بر بیله اکتفا ایلیه مصراع اولک مغاسنی تنبیه کم
بنم نسنه م مقدار ما اوله و غیریسنه طالب اولم دیمین مغفای مصراعی سنه ایلمشدر و ما زاهکه بنم قوت
لایموت مقداری نسنه یه قدرتم وار در و اندن غیری بکا کرک اوله دیمین اثر بخشه کیتمشدر حکایه
ملکانیرا این سخن پادشاهی را معتمی پیش آمد گفت اگر این کام این حالت بر مراد من
باشد چندین درم زاهدان را دهم چون حاجتش بر آمد و فارغ دلی اش بموجب شرط لازم
آمد یکی را از بندگان خاص کیسه درم داد که بر زاهدان تفرقه کند گویند غلام عاقل و هشیار
بود همه روز بگردید و شبانگه باز آمد و درمها را بوسه داد و پیش ملک نهاد و گفت زاهدان را
نیافتم گفت این چه حکایت است آنچه من دانم درین شهر چهار صد زاهد است گفت آنها ...

جهان آنکه زاهدست نمی ستانند و آنکه می ستانند زاهد نیست ملک بخندید و ندیمان گفت چندان که مرا
در حق این طایفه خداپرستان ارادتست و اقرار این شوخ دیده را عداوتست و انکار حق
بجانب اوست مطابق این سخن الاسم جاهلک منعولنه اضافتیدر این سخن اشارتدر ابیات
سابقه‌یه یعنی بو حکایه اولکه مضمونیله موافق و مطابقدر معنی یاخود حضرت انجام این حالت کلامدر
چندین بونده الفاظ کنایه‌دندر اعلام تعیینده عبارتدر درم و الکه فتحی و کسریله در انکه نتیجه‌یله
ظاهر زاهد مصدرک منعولنه اضافتیدر یاخود مصاحبت موجب اسم فاعل وزنی اوزره اولیجق
مقتضی معناسنه در شرکه اضافی بوکه کوره ز تشریه مصدردر تفعیل بابندن یا مصدر حذف اولنوب
بدلنه تا ویرلمشدر بو حذف بدل سلمه سماعیدر اما فصیح قیاسی بکر دیدیکنز بدر و ظطولاندر
و شبانکه کیجه‌سی یعنی ندیمان مصاحبان معناسنه در طایفه خداپرستان بیانیه‌در خداپرست
وصف ترکیبیدر زاهد و عابد معناسنه والف و نون ادات جمعدر شوخ دیده اصطلاحده کستاخ
معناسنه در و را ادات تخصیص حق و او حرف حالدر حق مبتدا یا خود ظرف جانب اولامیه‌در
محصول ترکیب بو حکایه مذکوره تیلیل مضمونیله مطابقدر هر پادشاهک اوکله هر مهام ایشی کلالر
یعنی هر مهم مصلحت واقع اولور دیدیکه اکر بو حالتک و بو مهمک عاقبت یایی نیم مرادم اوزره
اولورسه زاهده بو قدر آقچه ویره یم چونکه حاجتی حاصل اولدی ایلدیکی شرط موجبنجه نذره
وفا کلازم خاص ندیمه کیزلین بر کیسه آقچه ویردی تا کیم زاهده تقسیم ایده
دیرلر که ندیم عاقل و دانا ایدی بتون کون کزدی و آخشام اولیجه کیسه‌یی کیرو کتوردی و آقچه‌یی
اوپدی پادشاه اوکنه قودی و دیدی هیچ زاهد بولمادم پادشاه دیدی بو نه حکایت
اولکه بن بلورم بو شهرده درت یوز زاهد وار نیجه دیدی ای خداوند جهان اولکه
زاهددر آلماز و اولکه آلور زاهد دکلدر پادشاه کولدی و مصاحبلرینه دیدی اول قدر که بنم
بو خداپرستلر طایفه‌سی حقنده ارادت و اقرارم وار بو کستاخک عداوت و انکاری
وار حال بو که حق انک جانبندن در زیرا سوزی حقدر بیت زاهد که درم گرفت و دینار
زاهدتر ازو کسی بدست آر گرچه حرف را بطصحت درم و دینار کرفتنک مفعولیدر زاهدتر
زاهدک دیکلاکسی یاخود نسبت بدست یاخود صله ار الف مصدر ونه حرام مفعول
مخاطب دراریدن اودرد و نون دیدی بیانه او را حالیتی محصول بیت زاهد که آقچه
والتون قبض ایلدی یعنی قبول ایلدی ازندن بر زاهدک کسه الکتور یعنی دنیایه مایل
اولان زاهد ترک ایله و دنیا ترک ایلیانی الکتور یعنی تحصیل ایله حکایه یکی از علمای راسخ را
پرسیدند که چه گوئی در نان وقف گفت اگر از بهر جمعیت خاطر و فراغ عبادت ستانند
حلالست و اگر مجموع از بهر نان نشینند حرام علمای راسخ بیانیه در راسخ محکم دیکلر
و را ادات مفعول اکرچه حرف بیان و در نان وقف تقدیری در حق نان در ستانند فعل مضارع

جمع غایب

جمع غایب فعل شرطدر و اقتعدر حلالست جزای شرطدر محصول ترکیب علمای راسخک بریسندن
صوردیلر که نان وقف حقنده نه دیرسن دیدی اکر جمعیت خاطر و فراغ عباده ایچون اولور
حلالدر و اکر جمع اولوب وقف اتمک ایچون اوتوررلرسه حرامدر بیت نان از برای کنج عبادت
گرفته اند صاحب دلان نه کنج عبادت برای نان کنج عبادت لامیه‌در مجاز انان کرفته اندک
مفعول صریحیدر و از برای غیر صریحیدر صاحب دلان فاعلی محصول بیت صاحب دللر اتمکی کنج
عبادت ایچون التمشلردر یعنی کوشه عبادتده عزلت ایدوب اوتوردقلری ایچون نان وقفی
الوب یرلر صاحب دللر کنج عبادتی و کوشه عزلتی اتمک ایچون و وقف حقنی یمک ایچون طوتمیلر حاصلی
وقف اتمکنی کنج عبادت اختیار ایلدکلری ایچون الورلر کنج عبادتی اتمک الماق ایچون اختیار ایلمدیلر
حکایه درویشی بمقامی درآمد که صاحب آن بقعه کریم النفس بود طایفه اهل فضل
بلاغت در صحبت او هر یکی بذله و لطیفه چنانکه رسم ظریفان باشد همی گفتند درویش راه
بیابان قطع کرده بود و مانده شده و چیزی نخورده یکی از آن میان بطریق انبساط گفت
ترا هم چیزی بباید گفت درویش گفت که مرا چون دیگران فضل و بلاغت نیست و چیزی
نخوانده ام بیک بیت از من قناعت کنید جملگان برغبت گفتند بگوی گفت محصول ترکیب
بر درویش بر مقامه ایرشدی که صاحب مقام کریم النفس کیمسه ایدی اهل فضل و بلاغت طایفه‌سی
انک مجلسنده هر بریسی بر بذله و بر لطیفه سویلردی نته که ظریفلرک رسمی و آیینیدر درویش
راه بیابانی قطع ایلمشیدی و خسته اولمشیدی و بر نسنه یمامشیدی ارالرندن بریسی انبساط طریقیله سن دخی بر نسنه
سویلمک کرکسن درویش دیدی بنم سایرلر کبی فضل و بلاغتم یوقدر و بر نسنه اوقومشم
یوقدر بر بیتیله قناعت ایلک جمیع اهل مجلس ارادت و رغبتله سویله دیدیلر درویش دیدی
بیت من گرسنه در برابرم سفره نان همچو عزبم بر در حمام زنان من گرسنه مصراع
اولک تقدیری من گرسنه ام و در برابرم سفره نان در ضرورت وزن ایچون میم تاخیر
اولنمشدر و جائزدر که و یه و ز میم ضرورت وزن ایچون کلمش اوله و معنی جهتندن اکا هیچ احتیاج یوقدر
و من گرسنه مبتدا اوله و مصراع ثانی خبری تقدیر گرسنه بوندن کاف عجمک ضمی و رانک سکونی
و سینک کسریله آج دیکدر اچ معناسنه سفره نان لامیه عزب عینک فتحی و زانک فتحه‌سیله ارکن
معناسنه در حمام زنان لامیه‌در محصول بیت اتمک سفره‌سی قرشوسندن بن گرسنه عورتلر
حمامی قپوسنده ارکن کبی یم یعنی ارکن اولانکه عورتلر حمامی قپوسنده نیجه تحسر چکرسه بن
گرسنه اتمک سفره‌سی قرشوسنده انجلاین تحسر چکرم و جائزدر که من گرسنه اول و سفره
نان مبتدا ثانی اوله و در برابرم خبر ثانی اوله و جمله اسمیه حال اوله و مبتدا ثانی خبر مبتدای
اول اوله تقدیره مهم بپسندیدند و سفره پیش آوردند صاحب دعوت گفت ای یار زمانی
توقف کن که پرستارانم کوفته بریان می سازند درویش سر بر آورد و گفت پرستار

تو التجی دیگر اصلندن وصف ترکیبیدر ازین پرست معناسنه طامع کتوریجی یعنی طامع جکره
خدمتکار جنسنه اسم علملر الف ونون ادات جمعدر اکثر جوارح جنسنه اطلاق ایدرلر کوفته
ره ملع بکج قیه سندن ایدرلر آنلر آدرلر خوده خوده طوغرارلر جکره هوانه تثبیت ویوکرلر
حقیقتده بو جنس اولان آنه دیرلر مراد هو سفره تشبیه اتجنسنه دیرلر یاسا ژنده ایدرلر
بکج قیمه سنه کوفته نمه دینلر مجم کوفته نیه دیدکلرینی بلمزلر محصول ترکیب جمیع اهل مجلس
دراویشک بتنغی یکندیلر و اوکنه صفره کتوردیلر صاحب دعوت دیدیلر یا پیر زمان
تکلف ایله که توالتجیلرم کوفته بریان ایدرلر درویش یا تیغ قالدردی و دیدی بیت کوفته
در سفره من کو مباشش که کوفته را نان تهی کوفته است بیت اولندن اولان کوفته مذکور
کوفته در و مصراع ثانیده اولندن اسم مفعولدر دوکلمش معناسنه یعنی سفره سند ایدوالا منی چکمش
کرسنه که را ادات صله نان تهی بیانیه تهی بوش دیمکدر مراد تقسیمدر اتمکدر قافیه دیکی
کوفته مذکور کوفته در محصول بیت کوفته نیم سفره مده اولسون دی یعنی بکا کوفته لازم
دکل زیرا بوک کوفته سنه تقسیم اتمک کوفته در حالی صحیحی اچ اولان کمسه اتمکک شکریبی
چیقمز تنک بولنسون حکایه مریدی گفت پیررا چه کنم که از خلایق برنجت اندرم
از بسیاری که بزیارتم همی آیند و اوقات عزیز مرا از تردد ایشان تشویش حاصل
میشود گفت هرچه درویشانند ایشانرا وامی بده و هرچه توانگرانند ازایشان
چیزی بخواه که دیگر گرد تو نگردند با حرف ظرف زحمت متعلقدر و حتنغمسی معناسنه در
اندر با انا ده ایله کن معنا ظرفیتی تأکید ایدر بسیاری یا حرف مصدر که حرف بیان بزیارتم
با حرف صله تردد تفعلدن مصدر در کلمه کثره معناسنه ایشان نه اصحاب مصدر انضمامه
اضافتیدر هرچه کتابک یوقداری بوله در اتحاد جمیع نسخه لرده اکرچه نجرازی العقولدر
استعمالی اغلبدر لکن ذوی العقولده دخی استعمال اولنور عربده ما کبی وامی یا وحدت
ونا تنکیر که حرف تعلیل گرد تو لامیه نکردند حالی نهی استقبال جمع غایب محصول ترکیب
بر مرید بر پیره دیدی نیجه ایدیم خلایقدن زحمتده یم زیارتمه جوق کلانلردن زحمت
چکرم و اوقات عزیزمه انلرک کلوب کتمه لرندن تشویش حاصل اولور یعنی کثرت نامسدن
اوقاتم مضبوط دکل پیر دیدی اولکه درویشلردر انلره دین ویر یعنی مدیون ایله اولکه
اغنیادر انلردن برنسنه ایسته که بر دخی اطرافکدن حکمیه لر و یا انکه اوغرمیه لر زیرا
مدیونلر اداء دین ایلمکه لازم کلمسون دیو یانکه کلمزلر اغنیالر ایسته دیکک شیئه ویرمک
لازم کلمسون دیو جفور قتولسزین یانکه اوغرامزلر حاصلی ایکی فرقه دن بله بو و جهله خلاص
بولورسن بیت گر گدا پیشرو لشکر اسلام بود کافر از بیم توقع برود تا در
چین گدا اولان بوندن مراد دلنجیدر پیشرو وصف ترکیبیدر اوکجه کیدیجیدر دیمکدر لشکر
اسلامه

اصحاب لامیه لردر

اصحاب لامیه لردر کافر فا مکسور مجمع مفتوح ادر قوریم توقع لامیه توقعدن مراد سؤالدر یعنی دیلنمک برود
فعل مضارع مفرد غایب کیدر دیمکدر اما مراد قچمقدر فرار معناسنه تا در چین لامیه مراد سرحد چینه در حرف
ظرف با معناسنه دیمیم چینمی سویلمش محصول بیت اکر کدا لشکر اسلامک مقدمی اولورسه یعنی
دلیلی و قولاوزی اولورسه کافر دیلنمک قورقوسندن سرحد چینه دک قچار یعنی بو کلوک عسکره سبب
دیلنجیلر وزیری دیلنورلر دیوقورقدن طورمز قچار دیمشلر دیوه بو لفظی وبرود فعلی زیاده مصدر زده
اضافه ایدنلر خطا ایتمشلردر حکایه فقیهی پدررا گفت هیچ ازین سخنان رنگین دلاویز متکلمان
درمن اثر نمی کند بعلت آنکه نمی بینم ایشانرا کرداری موافق گفتار فقیهی یا حرف وحدت
پدر را یعنی پدرش را ازحرف تأکید او مرید در کوکل تعلق ایدیجی دیمکدر متکلمان اصحاب لامیه در
متکلماندن مراد واعظلر و ناصحلردر درمن درحرف صله با معناسنه یا حرف مصاحبت علت سبب
دیمکدر آنه اصحاب لامیه درکه حرف بیان ایشانرا حرف تخصیص کمرک دیمکدر کردار اصلنده
وصف ترکیبیدر کردار که فعل معناسنه اسمدر ارله که ازین در مرخص التقدیری ازینکه کرد در کاف
مرکب تحتیله ایش کتوریجی معناسنه صکره مجموعی مرکبی فعل معناسنه اسم ایلدیلر اعلا کرد ار کاف
مرکب تحتیله عملر دیمکدر الیس کاف کسریله اقوبایلر التلفک حقیقتده و اصلا اولمش گفتار دخی کردار
کبی وصف ترکیبیدر ازین گفت دکلمت اسمدر قول معناسنه پس مجموعی مرکبی کلام معناسنه
اسم ایلدیلر محصول ترکیب بر فقیه باباسنه ایدر هیچ بو واعظلرک و ناصحلرک سوزلری الوان و کوکل تعلق
ایدیجی سوزلری بکا تأثیر ایلمز او سببله که انلرک اقوالنه موافق اعمالنی کورمزم حاصلی انلرک
سوزلرینی او عمر یعنی خلقه ترک دنیا ایدرلر اما کندیلر نصیحتلریله متنصح اولمز مصرع ترک دنیا
بمردم آموزند خویشتن سیم و غله اندوزند ترک دنیا مصدر ترکیبی مفعولندر اضافتیدر بمردم
با حرف صله آموزند کت ترک مفعول صریحی و بمردم غیر صریحی خویشتن واو در سمله بونده کندیلر
دیمکدر مبتدادر اندوزند جمله خبر جنسندن مستقبلدر مثلا نبدار و زارید و نمیرسند آندوزند که
سیم و غله مقدم مفعوللریدر و جمله فعلیه خبر مبتدادر اتمرانورلر یعنی کسب ایدرلر دیمکدر محصول بیت
مذکور واعظ و ناصحلر دنیا ترکنی خلقه تعلیم ایدرلر اما کندیلری کمش و غله کسب ایدرلر حاصلی
خلقه سویلدکلرینی کندیلر ایشلمزلر بلکه عکسنی ایشلرلر عالمی راکه گفت باشد و بس
هرچه گوید نگیرد اندر کس عالمی یا حرف وحدت را حرف تخصیص گفت بونده اسمدر
قول معناسنه واو له مستقلدر بس فقط معناسنه در انجق دیمکدر نگیرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب بلا
تأثیر ایلمز دیمکدر اندر ادات صله در با معناسنه جون صله ازی معناسنه دیمیم سهو ایلمش کمسه نک
قلبنده تأثیر ایلمز دیمیم ظاهر مقدار اولورکه اندر حرفی اندرون معناسنه انضا ایلمش کمسه ده
تأثیر ایلمز دیمیم اندر حرف صله اولمغندن آگاه دکل ایمش محصول بیت بر عالمک که جهان
قولی اوله انجق یعنی قولنه کوره فعلی اولمیه یعنی قولیله عامل اولمیه جونکه نصیحت ایدوب سویلر

نصیحت کمسیه تأثیر ایلمز • عالم انکشتش که بزکند • نه بگوید بخلق و خود نکند • محصول بیت عالم اول
کمسه درکه باره مرایشی ایشلمیه عالم اول دکلدر که خلقه سویلیه و کندو سویلدکنی طوتمیه یعنی کندو
نصیحتیله متنصح اولمیه حاصلی عالم علمیله عامل والا اول کمیان دکل اتأمرون الناس بالبر
وتنسون انفسکم بیت عالم که کامرانی وتن پروری کند • او خویشتن کمست کرا رهبری
کند • که حرف بیان کامران وصف ترکیبیدر انیوندن راندندن و کل مراد سویلیجی دیمکدر
و یا حرف مصدر در تن پرور وصف ترکیبیدر بوریدن بدنی بسلیجی دیمکدر و یا حرف مصدر
او عالم راجعدر خویشتن مبتدا کمست خبری کرا که اسمدر کیم معناسنه و را ادات مفعول رهبر
وصف ترکیبیدر ره بردن قولاوز معناسنه عربجه دلیل و حقا و معناسنه در محصول بیت عالم که
کامرانلق وتن پرورلک ایلیه حضور و صفای نفسانیدن و بدنی تربیه ایلمکیله مقید اوله
اول کندوسی ضالدر یعنی تیمشه در ضایع اولمشدر کیمه هدایت ایدر حاصلی کندی باشنه
چاره سی یوق یا غیریسنه نه چاره سی اوله • بیا گفت ای کسیر مجرد این خیال باطل نشاید
بود از تربیت ناصحان تربا فتن وراه بطالت کرفتن و علما را بضلالت منسوب کردن
و در طلب عالم معصوم از فوائد علم محروم ماندن مثل همچو ان نابینایی که شبی در وحل
افتاده گفت ای مسلمانان چراغی فرا راه من دارید زنی فاحشه بشنید و گفت تو که
چراغ نبینی بچراغ چه بینی همچنین مجلس وعظ کلبهٔ بزاز است اینجا تا نقدی ندهی بضاعت
نستانی و اینجا تا ارادتی نیاری سعادتی نبری خیال باطل بیانیه تربیت ناصحان مصدرک
فی جمله اضافتیدر تربافتن دونمک بعض نسخه ده کرانیدن و شمشیر مار در طلب
عالم مصدرک مفعوله اضافتیدر و معصوم اصلی ساسه در فوائد علم لامیه در حضرتقصیریه
شبی بر تعمیر اولنور نابینالوم یعنی دیمکدر و یا حرف وحدت و یا تنکیر که حرف رابط صفت
وحل خوان و جانک نجه لریله صونی بلیخیه در لر چراغی یا حرف وحدت فرا بونک
کیمه بر لره با بر جمله معناسنه در فرا بقیدن دیمکدر و یمن زیاده بعید کنتشی یا رحمن لامیه در اید
فعل امر جمع مخاطب طوتکز دیمکدر زنی یا حرف وحدت فاحشه فاسقه دیمکدر همچنین مجلس
وعظ بعض نسخه ده چنین مجلس وعظ بو مجلس وعظ دیمکدر کلبه کاف عجمیک ضمی
ولامک سکونیله بوتون و دکان معناسنه در بزازان لفظنه اضافه لامیه در بزاز مبالغه ایله
اسم فاعلدر الف و نون ادات جمعدر بر صاحب تجملدر دیمکدر اینجا یعنی کلبهٔ بزازده تا حرف
توقیت نقدی یا حرف وحدت و یا تنکیر بضاعت یا سیدن بوبله در ندهی ونستانی فعل نفی مستقبلدر
اینجا یعنی مجلس تعلیم تا حرف توقیت ارادت اخلاص یا بنیدن مصدر در ایستک وطلب
معناسنه و یا حرف تنکیر سعادتی یا سین حرف تنکیر نیاری و نبری کنه فعل نفی مستقبلدر
محصول ترکیب نصیحت پدرانه او عملندن بو مقوله سوز ایشیدنجه و بدرای او علم مجرد بو خیال

باطلله یعنی حیف اوله تعلیم و تعلیم سنجاق بو ظن فاسد له لایق دکلدر ناصحلر تربیه سندن یوز دوندر
انلرک مجلسنده اعراض ایلمک و کلیا بطالت یولن طوتمق یعنی بطال اولوب ترد و علما و نا صحلری
ضلالته نسبت ایلمک و عالم متصوم طلبنده یعنی عالم و پاک و خالص طلبنده علم فائدندن محروم
قالمق یعنی علماء علمیله عامل دکلدر دیو علم مجلسندن کلیا انقطاع ایلمک لایق دکل شول نابینا کبی که برکیجه
بلیچه و دوشدی یعنی سنک عالک اکه بکز و دیدی ای مسلمانلر یولمه چراغ طوتکز مزیاسته دن بو ایما
سوزینی ایشتدی و دیدی سن که چراغی کورمزسن چراغله نه کوررسن قصه دن حصه در سنک
حسن ظن و اعتقاد خالصک یوقدر ایسه علمادن نه نور و ضیا کسب ایدرسن حاصلی علمایه
حسن ظنک کرکدر که علومیله مهتدی اوله سن اما بو مجلس وعظ بزازلرک دکانی کبیدر
ما دامکه اندن نقد ایلمیه سن بر بضاعت الماز سن و بوندن ما دام که ارادت صادق و محبت
کامل کتورمیه سن علم سعادتیله مسعود اولمازسن قطعه کفت عالم بکوش جان بشنو
ور نماند بگفتنش کردار • که گفت بوندن قول معناسنه اسمدر عالم اضافه مصدرک فاعلنه اضافتیدر
یا حرف مصاحبت کوش جان بیانیه و ور واکر دن مخففدر نماند فعل نفی مستقبل یا نیده دن بکره
دیمکدر ما نستن دن دنیلمز حالا سویلدر یا حرف صله گفتن مصدر شین ضمیر عالم راجعدر
کردار کاف عربک صحیحه عمل معناسنه در محصول بیت عالمک قولنی جان قولاغیله اشید اکر
عملی قولنه بکزه مزسه ده یعنی عالمک فعلی قولنه اویمزسه ده قولنی جان ایله استماع ایله
باطلست آنکه مدعی گوید • خفته را خفته کی کند بیدار • مدعی بوندن شول جاهلدر که عالم بحقدر یعنی
دعوای علم ایدر ایکن علمی یوق محصول بیت عالمک قولی هر نیچه اولورسه دکله اما مدعی عنکمک
و جاهلک سوزی و سویلدکی باطلدر زیرا ایدوشی تحقیق اویاره یعنی جاهلک کندیه چاره سی
یوقدر یا غیره نه چاره سی اوله او جاهلدر که مدعیدر حکیم سنائی مرادی اوله و کوید کی مقوله
مصراع ثانی اوله زیرا حکیم سنائی حضرت نامه نام قصیده سنده بر بیت ایراد ایلمشدر که مصرع
شیخ ذکر ایلدیکی مصراع ثانیدر بیت غافلست خفته است و تو خفته • خفته را خفته کی کند
بیدار یعنی بو بیت عینیله حکیم سنائی نکدر علیم الله شیخک مرادی بو اوله • مرد باید که گیرد اندر گوش
ور نوشتست پند بر دیوار • باید فعل مضارع مفرد غائب که حرف بیان گیرد فعل مضارع
مفرد غائب طوتار دیمکدر اندر ادات ظرف گوش لفظنده طوته یعنی خاطرنده اله نوشته
اصلنده نوشته است در ضرورت ونیچون حذف ایصال اولندی محصول بیت مرد عاقل و دانا
کرکدر که قولاغنده طوته یعنی قولاغنده اله و متنصح اوله واکر نصیحت دیوار اوزره یازلمش ایسه
دکلکه عالم غیر عاملدن حاصل اتسون اولدر که حضرت مردان اولورسه نیچه پند اوله نیچه در
دیوار اوزره منقوش کورورسه عالم غیر عاملدن خود بطریق اولی حکایه • صاحب دلی
بمدرسه آمد ز خانقاه • بشکست عهد صحبت اهل طریق را • دلی یا حرف وحدت یا حرف صله مدرسه

مبالغه ایله اسم مکاندر خانقاه معرب خانگاه در صوفیلر تکیه سی کبی که صحبته و صحبتکی اهله
واهلک طریقه اضافتلری لامیه لردر و واو ادات تخصیص محصول حکایت بر صاحب دل
خانقاهدن مدرسه یه کلدی یعنی خلاوت دستارندن بریسی صوفیلر طریقنی ترک ایدوب
علما طریقنه داخل اولدی بویله ایدنجه اهل طریقتک عهد صحبتنی کسر ایلدی یعنی انلرله هم صحبت
وهم جنس وهم پیشه اولمغه عهد ایلمشکن اول عهدی شکست ایلدی گفتم میان عالم
وعابد چه فرق بود تا اختیار کردی از آن این فریق را تا حرف تعلیل در اهل طریقه
معروف در و این اهل مدرسه یه فریق اسم جمعدر بلوک معناسنه محصول حکایت حضرت
شیخ بو مذکور صاحب دله دیدم که عالمله عابد بیننده فرق نه ایدی تا کم اول طایفه دن
مدرسه قومنی اختیار ایلدک یعنی علما زمره سنی اختیار ایلیکه مرجح نه ایدی گفت آن
گلیم خویش بدر می برد زموج وین سعی میکند که بگیرد غریق را تا گلیمدن مراد وجوددر
خویشه اضافتی لامیه بدر طشره دیمکدر بعض نسخه ده بدر مرنیه بردن ودشمنش موحی
برنیه میکند ودشمنش و سعی برنیه جمعدر و اتعدار غریق تعبیر مفعولی معناسنه در بو ایکی
کلمه و واو ادات مفعول محصول حکایت صاحب دل دیدی اول اهل خانقاه کندی گلیمنی
موجدن چیقرانجی یعنی جهنم عذابندن کندی قورترانجی اما اهل مدرسه جهد
ایلرکه موجدن غریقی بله تخلیص ایلیه یعنی کندی خلاص ایلدکدن غیری عذاب
دوزخه مستحق اولانی بله تخلیص ایلکه سعی ایدر حاصل عالم نیجه خلقی مناهیدن
منع ایدر و انلره طریق صلاح و هدایتی تعیین ایدر بو وجهله خلقه جنت یولنی کوسترر
حکایت یکی بر سر راهی مست خفته بود زمام اختیار از دست رفته عابدی بر سر او
گذر کرد و در حالت مستقبح او نظر کرد جوان سر بر آورد و گفت و اذا مروا باللغو مروا
کراما سر راهی یول اوجی و صوقاق باشی و یا حرف وحدت خفته یوتن یاتمش
معناسنه در زمام [illegible] اختیار ره اضافتی بیانیه در از دست
رفته تقدیری از دستش ایدی [illegible] یا حرف وحدت بر سر او لامیه
انک باشی اوزرندن گذر کرد کچدی در حالت مستقبح [illegible] اوینه اضافتی لامیه در واو حرف عطف
و اذا ادات شرط مروا ماضی جمع مذکر غایب باللغو تقدیری بأهل اللغو در
مروا جواب شرط کراما حالیتله منصوبدر جواب فاعلندن کریمین معناسنه محصول
ترکیب بری سر یولده جنب مست یاتمش ایدی زمام اختیاری الدن کتمش ایدی
بر عابد انک باشی اوزرندن گذر ایلدی و مستک حالت مستقبحنه نظر ایلدی جوان مست
باشنی قالدردی و دیدی کم الله تعالی ابرار اهل لغوک و صاحب کناهک یانندن
بجنه لر تعرضیله تکریم ایلیه کذر حالده کچرلر یعنی انلرک احوالندن اعراض ایلیه کذر

حالن

حالن و یا بلرندن طور مقدر حالده کچرلر حاصلی اهل لغوک چرکین حاللریله مقید اولمزلر حالن
کچرلر و یا بلرندن اکلنمزلر نظم اذا رأیت اثیما کن ساترا و حلیما اذا ادات شرط رأیت
فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب کورسک دیمکدر فعل شرط اثیما مفعول رأیت در فعیل بمعنی فاعلدر
اثم یأثم دن یعنی علم بابندن مهموز الفا کناهکار دیمکدر کن فعل امر مفرد مذکر مخاطب اول دیمکدر
کان یکون دن یعنی نصر بابنک اجوف واویسندن اسمی تحتنده مستتر انت ساترا لفظا
منصوب خبر و حلیما معطوفدر ساترا یه محصول بیت قچن کم بر کناهکاری کورسک کناهنی
ساتر و کناهنه حلیم اول یعنی انک حالنی تعییب و تقبیح ایلمه یا من تقبح لفعل لم لا تمر کریما
یا حرف ندا من اسم موصول منادی تقبح فعل مضارع مفرد مذکر مخاطب در تفعیل بابندن چرکین
کوررسن دیمکدر الفعل تقدیری منصوب مفعولیدر تقبح نک جمله فعلیه اعرابدن محلی یوق صله سیدر
اسم موصولک لم لامک کسریله و میمک سکونیله اقتضای ضرورت و نیچون اصلنده لم در میمک
تخفیفی لا تمر فعل نهی استقبال مفرد مذکر مخاطب نیچون کچمزسن کریما منصوبدر حالیتله محصول
بیت ای اول کمسه که نیجه [illegible] ایشومی تقبیح و تعییب ایدرسن نیچون بانمازن کریم متلو
و ایلقله کچمزسن یعنی بانمازن نیچون مغرور مکرم کچمزسن حال بوکه خدا و اذا مروا باللغو مروا
کراما بیوردی قطعه متاب ای پارسا روی از گنهکار ببخشایندگی در وی نظر کن
متاب فعل نهی مفرد مخاطب چویرمه دیمکدر تابیدن [illegible] تافتن دن [illegible] ایلمک تعبیری
روی مفعول صریحی و از گنهکار غیر صریحی با حرف مصاحبت بخشاینده اسم فاعلدر بخشاینده
بخشودندن یعنی سهو ایلمش اسمر کک یعنی مرحم ایلک کاف عجم هان رسمیدن بدلدر
و یا حرف مصدر در حرف صله یا معناسنه در روی و او تحتیه ضمیر غایب در کنهکاره راجعدر
محصول بیت ای عابد بو یوزکی کنهکاردن چویرمه مرحمت و لطفله اکا نظر ایله یعنی بر مجرم کوررسک
اندن یوزکی دوندرمه بلکه اکا لطف و شفقتله نظر ایله اگر من نا جوانمردم بکردار تو بر من
چون جوانمردان گذر کن جوانمرد سخی کشیه و کریم کمسه یه دیرلر و نا جوانمرد خسیسنه
با حرف ظرف کردار کاف عربک تحتیه مطلق عمله دیرلر [illegible] عمل دیمن زاید
[illegible] محصول بیت اگر بن عملدن ناجوانمرد ایسم یعنی اگر افعالم و اعمالم بد ایسه سن شیم
بانمزدن جوانمردلر کبی کذر ایله یعنی [illegible] کرم و حلیم کبی کچ بو قطعه نک بیت ثانیسی
قطعه دن خروج ایلمیور حکایت طایفه رندان بانکار درویشی بدر آمدند و سخنهای
نا سزا گفتند و بزدند و بیجا [illegible] شکایت پیش پیر طریقت برد و گفت چنین حالتی رفت
گفت ای فرزند خرقه درویشان جامه رضاست هر که درین کسوه تحمل نامرادی نکند
مدعیست و خرقه بر وی حرام طایفه رندان [illegible] طایفه نک همزه سنده یا حرف وحدت در
ایکی وجهله خطا ایلمشدر [illegible] اضافتی [illegible] بریسی همزه یه حرف وحدت [illegible]

باحرف صله انکار درویش مصدرک مفعولنه اضافتیدر او یا حرف وحدت بدل اولمزدن خارج اولورلر
یعنی انکاره کلدیلر حاصلی حالنه شکر اولدیلر سخنان نا سزا بیانیه حالیه یا حرف وحدت و یا تنکیر
رفت واقع وصادر اولدیلر دیکلر خرقهٔ درویشان لامیه جامهٔ رضا ره لامیه در مجازا تحکم نامرادی
مصدرک مفعولنه اضافتیدر نامرادی یرینه بی مرادی یازلر یا یله بیتک استعمالی زیادن اکاه
وکلاه هیشه خرقه بروی عوام یرینه نه درویش یازلر صحیح نسخه یره مخالف یازمشلر بعض نسخه‌ده
انکار یرینه بخلاف اوشمش خلافنجه دیکلر محصول بیتک زندلر کلا ئیمه سی بر درویشک
انکاره کلدیلر یعنی درویشکنه انکار ایلدیلر حاصلی درویشلکدن خارج ایتمش ایستدیلر
و نا سزا سویلدیلر و انجنه یلر درویش علام تحکمدن پیر طریقت اوکنه شکایت ایلندم و دیدی
بو نجلیدن بر حالت واقع اولدی پیر دیدی ای اراوغلی درویشلر خرقه سی جامهٔ رضادر یعنی
بو خرقه‌یی کیین هر بلایه صابر کرکدر هر کیمسه که بو کسوه ده نامرادلکه تحمل ایلمز مدعیه یعنی
اکاه درویشلک دعواسی کذبدر و انک اوزرینه خرقه حرامدر حاصلی فقرا خرقه سنه استحقاقی
یوقدر بانکار ایدر درویشه بدل اولمز انک معناسی بر درویشه انکار ایله طعنیده کلدیلر و بیان قتی ایراق
کتمشن **بیت** دریای فراوان نشود تیره بسنک ✿ عارف که برنجد تنک آبست هنوز ✿
دریای فراوان بسیار معنا چوق دریا دیکلر عظمتدن کنایت در تیره بولنوق دیمکدر تنک تانک
فتحی و نونک ضمی وکاف عربیله یوفقه دیمکدر هنوز الان دیمکدر محصول بیت اولو دریالر
انجمله تیره اولمز یعنی بولنمز عارف انجنورضی اولان یوفقه صودر دریا اولمغه قریب دکل
حاصلی ذهی نهر صغیردر دکز دکل **قطعه** کر کزندت رسد تحمل کن ✿ که بعفو از کناه
پاک شوی ✿ کزندت کاف عجمیک ضمی وزانک نتیجه‌له ضرر معناسنه درکه حرف تعلیل بعفو با حرف
مصاحبت محصول بیت اکر سکا ضرر ایرشورسه جزکسه ان تحمل ایله مضطرب اولوب
شکایت ایلمه زیرا عفو سببیله کناهدن پاک اولورسن که اگر انتقام قصد ایلسک جایزدرکه
حدادن تجاوز ایدوب مجرم اولورسن علی کل حال تحمل محموددر ✿ ای برادر چو عاقبت خاکست ✿
خاک شو پیش از ان که خاک شوی ✿ محصول بیت ای برادر چونکه عاقبت خاکدر یعنی فنا مقرردر
خاک اول اندن اول که خاک اولورسن یعنی اولوب خاک اولمزدن اول خاک اول حاصلی
موتوا قبل ان تموتوا معناسنه واصل اول **حکایه** این حکایت شنو که در بغداد ✿ رایت
و پرده را خلاف افتاد ✿ شنو شنیدنک امریله و نونک نتیجه‌له مفرد مخاطب در خطاب عام
طریقیله شنو شنیدن دن دنیلر خطا سویلیلر که حرف بیان بغداد مشهور بر شهردر
اسمیدر عرب دالی نقطه ایله اوقورلر ایلان مراد سنجقدرکه علم دیرلر پرده ان مراد
او پرده سیدر اینی پرده سی دیکلر بعضیلر ظن ایلدیکی را ادات تخصیص محصول بیت
بو حکایتی ایشت که بغداد شهرنده رایت و پرده نک خلافی واقع اولدی یعنی بحث و جدال

واقع اولدی ✿ رایت ازکرد راه و رنج رکاب ✿ گفت با پرده از طریق عتاب ✿ کرد راه لامیه یول توزی
رنج رکاب رنج بویله در اوزنکی زحمتی دیمکدر زیرا رانک انجی اوزنکیه طیانمه ضبطی مشکل اولور حاصلی
انجا چنک اوجه سی رکابه طیانلرکه ضبطی قابل اوله اما یوز بارندن قیفیدن برلشنه پیدا ایدرلرکه
ایرک اولک تشدن صادقیدر الرو سنجیه انجا چنک یانغی اکا کچوردلرکه ضبطی قابل اوله عتاب ازالا
محصول بیت رایت یول توزی زحمتندن و اوزنکی رنجندن پرده یه عتاب و خطاب جهتندن دیدی
من و تو هر دو خواجه تاشانیم ✿ بندهٔ بارکاه سلطانیم ✿ خواجه تاش کیدن تخفیف ایدوب
خواجه دش دیرلر یعنی ایکیمز بر افندی قوللری یز شین الف و نون ادات جمع و یا و میم ادات
متکلم مصراع ثانی ایکی بیان ایدر محصول بیت رایت پرده یه خطاب ایدوب دیرکه بن و سن
خواجه داشلرز یعنی بر افندیلی یز خواجه افندی معناسنه در سلطان بارکاهنک بنده لری یز یعنی
ایکیمز بر پادشاه قوللری یز ✿ من ز خدمت دمی نیاسودم ✿ گاه و بیگاه در سفر بودم ✿ دم نفس
و ساعت و یا حرف وحدت بر نفس و بر ساعت دیمکدر نیاسودم فعل نفی ماضی متکلم وحدن گاه
و بیگاه وقتلی وقتسز دیمکدر محصول بیت رایت دیرکه بن خدمتدن بر نفس و بر ساعت آسایش
ایلمدم یعنی دینکلنمدم وقتلی وقتسز سفرده اولوردم ✿ تو نه رنج آزموده نه حصار ✿ نه بیابان و باد و
کرد و غبار ✿ رنج زحمت آزموده ماضیدن قسم مفرد مخاطب با ضمیر خطاب و همزه حرف توسل
صنا جمشسن دیمکدر حصار قلعه معناسنه در حصار رضا متقرن مراد اولدرکه حصاره یورلیش
ایلدکلری وقت سنجغی ایلری چکرلر حصاره دیکمک قصدیله پس حصار ایچنده اولان خلق تونک
داود وطاشلر تغیرینه سنجغه اترلر و شور بکیچون ستوله اولورکه بیچاره سنجیغ دلک دلک
اولور امان حصار رضا جمشسن دیمکدن غرض بو معنا در یعنی بن مختلف حسب چکمشم باد کرد بو
بو معنا مه بویله واقع در اما کرد باد دیسه ره وزنه خلل و برمز غالبا تعلیم ایچون ادر معلوم اوله
بونک کبی ترکیب ضرجیه نک احبع اضافتیدر یعنی کرد باد که وکرد ابک احیع باد کرد و آب کرد ایمش
دکرمی یل و دکرمی صو دیمکدر مکره کرد باد قصرغه یه و کرد اب صو چوکنه دیدیلر بونلر کافکک
نتیجه‌له اقویادن بلمرمش محصول بیت پرده یه دیرسن نه زحمت صنادک یعنی صنا مدک و نه
حصار صو اتشنی و نه بیابان کوردک و نه سکا قصرغه صادلری او نه سنی نیم کبی توز با جعد
حاصلی سن هیچ بر مشقت کورمدک ✿ قدم من بسعی بیشترست ✿ پس چرا عزت تو بیشترست ✿
قدم ایاق سعی با حرف مصاحبت بیشتر ایلری کیدر دیمکدر بیشترک معناسی اشد تعدیا دیمین
غلط ادا ایلمش نقدیر عزت تو لامیه دریای بطنیله بیشتر ایلری بیله زیاده رک دیمکدر محصول
بیت بنم ایاغم سعی وکوششله ایلری کیدر زیرا سنجغی صوا اشده و حصار یوریشنده ایلری
چکرلر پس نیچون سنک عزت و حرمتک بندن زیاده رکدر ✿ تو بر بندکان مه روئی ✿ با کنیزان
یاسمن بوئی ✿ بر بندکان لامیه مه رو یه اضافتی بیانیه در مهرو وصف ترکیبیدر ار نوزلی دیکلر

ویا ضمیر خطاب یاخود مصاحبت کنیز جاریه در کاف عربینک فتحی و نونک کسریله و الف
و نون ادات جمعدر یاسمن بوی اضافت بیانیه در یاسمن بوی وصف ترکیبیدر یاسمن و یاسمین
بر معنایه در و یا ضمیر خطابدر محصول بیت بو بیت بیت سابقدن اولان تمرتی بیان ایدر مراد بو
دیر که سن ای بوزی تو للو محبوبلر تقنده سن یاسمن ققولی جاریه لر اولمغدن حاصلی اولکه
ود شنیع کوزلر ایله مصاحب و متعارف سن من فتاده بدست شکردان تیشنرمایی
بندو سرکردان فتاده تقدیری فتاده ام در یا حرف صله دست شکردان لامیه شکردا
مراد خدمتکار لطائفه سیدا لبنشر یا حرف ظرف پای بند وصف ترکیبیدر یانمی یعنی دیکلر سرکم
استعماللرنده متحیر معناسنه در اما بونده مراد یلدرانی تحریک ایدوب انواع زحمتکارچکنلردر
محصول بیت رایت دیرکه بن قدرمی و قیمتمی بلمز خدمتکار لر الله ده شمشیم یعنی انواع
حقارت و هوان چکرم اللرنده سفره ایاغم یعنی سرکردان و سدا اسمه کیدرم حاصلی
هرو جهله رنج والدنه یم ° کفت من سر بر استان دارم ° نه چو تو سر بر اسمان دارم °
محصول بیت چراه را ایندن بو قدر کلمات ایشیدیجک جواب ویروب دیدی بن باشمی
استاندن طوتارم سنک کبی باشم کوکدن طوتمزم یعنی بنم بو حرمت و تمیز سبب بوزم
پراه اولوب تکبر ایلمدکمدن و خاک کبی تواضع ایلدکمدندر سنک کبی عزوراله باشم کوککره
دکلدر زیرا من تواضع رفعه الله و من تکبر وضعه الله در ° هر که بیهوده کردن افرازد °
خویشتن را بکردن اندازد ° بیهوده زائد و باطل معناسنه در کردن افرازدک مقدم
مفعولیدر افراز زعم ایلیه یعنی بوجلدن حاصلی تکبر و تعظمدن کنایت در خویشتن
اندازدک مفعول صریحی و بکردن غیر صریحی افرازد و اندازد فعل مضارع مفرد غائبلردر
انداز آتار دیمکدر محصول بیت حضرت شیخ بیورر هر کمسه که باطل زائد یره تکبر و تعظم
ایلر کندی بوینوا اوزره برا غمور یعنی ایلدکی تکبر و غرور کندی هلاک ایدر زیرا تکبر
خلایه لایق صفتدر انجق حکایه یکی از صاحب دلان زورآزمایی دید که
بهم برآمده و در خشم شده و کف بر دهان آورده گفت این را چه حالتست کسی
گفت فلان دشنام داده است گفت این فرومایه هزار من سنگ بر میدارد و طاقت
سخنی نمی آرد زورآزما وصف ترکیبیدر ازما بیوردن زور صفاتی دیمکدر اهل زور یا زه
زورآزما دیرلر ر ادات مفعولدر بهم برآمده تقتقش و غضبه کلمش و در خشم شده خشمه
وارمش دیمکدر حاصلی عطف تفسیر و اتصال کف کوپک اغلامدن تقدیری فلانکس دشنام
داده است دشنام و دیر مشدر الیغی سوکمشدر فرو مایه الحی اصطلاح یعنی بد اصل من نونک
فتحیله بتمن دیمکدر هرمی دار دیمکدر دیمکدر طاقت سخنی مصدرک مفعولنه اضافتیدر
یا حرف وحدت نمی آرد فعل نفی استقبال مفرد غائب استفهام متضمن کتور مزمی دیمکدر

محصول

محصول ارتک صاحب دللردن بریسی بر زور بازو کوردیکه تقتقش و غضبه وارمش و اغزینه
کوپک کتورمش یعنی کوکرمش صاحب دل دیدی بوکه بونه حالت اولدی برکمسه دیدیکه فلان کمسه
انه سوکمشدر صاحب دل دیدی بو بد اصل بیک بتمن طاشی قالدرر و بر سوزه طاقت
کتوره مزمی قطعه لاف سر پنجگی و دعوی مردی بگذار ° عاجز نفس فرومایه چه مردی چه زنی
لاف سر پنجه لامیه در اصطلاحده سرپنجه قوت و طاقته دیرلر یای مصدری الحق اولنمسیله
حالی رسمی کاف عجمیه ابدال اولنمشدر تو بیک لافتی دعوی مردی مصدرک مفعولنه اضافتیدر
و یا حرف مصدر مردلک دعواسی بگذار بانک ضمیله و کاف عجمیک سکونیله ترک ایله دیمکدر
عاجز نفس فرومایه لامیه و مناسبه در بو عبارتده عجم اختلاف ایلدیلر بعضلر دیدی عاجز
مناد در تقدیر ای عاجز دیمکدر و بعضلر دیدیکه فرومایه ده یای خطاب مضمردر تقدیری
فرومایه در و لکن چه چه مردی چه زنی یالر ضمیر خطابدر بو عبارتک معناسی ارکک و زنلکک
بیننده فرق یوقدر دیمکدر یعنی بو ایکی صفتک بیننده فرق یوقدر محصول بیت سرپنجه لک
و مردلک دعواسنی ترک ایله ای الحق نفسک عاجزی سنک ارکلک و زنلکک بیننده فرق
یوقدر بلکه زنلکک غالبدر فرومایه یه عاجز صفت اختیار ایلین فرومایه لک ایلمشدر ° گرت
از دست بر آید دهنی شیرین کن ° مردی آن نیست که مشتی بزنی بر دهنی ° گرت تاسی
مفعول حکمندن در بسته مقیددر از دست دیمکدر و دهنی یا حرف وحدت مردی یا حرف مصدر در
مشتی یا حرف تنکیر بزنی فعل مضارع مفرد مخاطب در دهنی یا حرف وحدت محصول بیت اکر
الکدن کلورسه بر اغزی طاتلی ایله یعنی بر کوکلی الهکتور که سندن شیرین دهن اولسون که سکا
خیر دعا ایلسون بر دعا ایلسون مردلک اول دکلدر که بر اغزه مشت اوره سن یعنی برکمسه نک
خاطرین پریشان و درونی بیحضور ایلیه سن حاصلی مردلک بر خاطر تسلی ایلمکدر پریشان
ایلمک دکلدر قطعه اگر خود بردرد پیشانی پیل ° نه مردست آنکه در وی مردمی نیست °
خود ادات تاکید بردرد بو یله دریدر در اک فتحی و کسریله و رانک فتحیله فعل مضارع مفرد غائب
پیشانی پیل لامیه در پیشانی یا ننک کسریله و یای اصلیه ایله آلن دیمکدر عرب جبهه دیر
آن که اصلنده آن کس که ایدی تنه که مکرر بیان اولندی و مردمی کورکسه را جعدر مردمی یا حرف
مصدر محصول بیت اگر فیلک آلنندن چاک ایلمکه قادر ایسه یعنی فیلکه چنکه ایله یه ده مردلک دکلدر
اول کسه که انده مردلک و انسانیت یوقدر یعنی شجاعت سخاوت و کرم معتبردر ° بنی آدم
سرشته از خاک اند ° اگر خاکی نباشد آدمی نیست ° سرشته شینک و رانک کسری و شینک
سکونیله اسم مصدر از خلقت معناسنه فعل ماضی مجهول دیاین مجهول سویمشدر خاک یا حرف
نسبت محصول بیت بنی آدم یعنی آدم اوغللرینک سرشته و خلقی خاکدندر زیرا حضرت
آدم ترابدن خلق اولندی پس بنی آدم خاکی اولمسه آدمی دکلدر بلکه جنی ویا شیطاندر علی

کل حال تحمل تواضع محمود در حکایه بزرگی را پرسیدند از سیرت اخوان صفا گفت کمینه آن
مراد خاطر یاران بر مصالح خود مقدم دارد و حکما گفته اند برادر که در بند خویشتن است نه برادر
و نه خویش است بزرگی یا حرف وحدت و را ادات مفعول سیرت خوی و خلق معناسنه در اخوان
انک جمعیدر اخ قرداش دیمکدر سیرت اخوان صفا لامیه لردر کمینه کم اسک و یا حرف نسبت
و نون و ها ادات تاکید اکثر دیمکدر یعنی اشغه مرتبه سی اخوان صفانک بو مرتبه در
دیکلاران که یعنی انکسی که مراد خاطر یاران لامیه لردر مصالح خوده بویله در محصول ترکیب
برادر لویه صوردیلر اخوان صفا اخوان اخلاص و اطوار بندان یعنی صفا تنزدار اشاری کیملردر
دیدیلر و دیدیکه انک کلیسی اولدرکه یارانک کوکلی مرادینی کندی مصالحی اوزره مقدم طوته
و حکما و عقلا دیمشلر در برادر که کندی مرادی و فایدنسی قیدنده در یعنی کندی نفسی هواسنه
مقیددر اول حقیقتده نه برادر و نه خصم در زیرا سایر ناسه بکا نسبت انک تمی و تی
هیچ یوقدر بیت همراه اگر شتاب کند همره تو نیست ٭ دل در کسی مبند که دل بسته تو نیست
همراه یولداش شتاب اسم مصدر در اوپور معناسنه یعنی بعجله همره تو لامیه در کسی ده حرف صله
و یا حرف وحدت مبند نهی مفرد مخاطب بغلامه دیمکدر که حرف رابط صفت دل بسته وصف
ترکیبی تعلق مندلر تو بیرا ضافه لامیه در محصول بیت یولداش اگر ایوردسه سنک یولداش
دکل زیرا سنکا مناسب و موافق دکلدر اما کوکل برکسه یه بغلامه که سنک دلبستک دکل
یعنی کوکلنی سنکا تعلیمیه سن انکا کوکلی تعلیم جائز سنکا مقید اولمیانه سن مقید اولمه بیت
چون نبود خویش را دیانت و تقوی ٭ قطع رحم بهتر از مودت قربی ٭ خویش یوزین خصم
معناسنه در و را ادات تخصیص قطع رحم مصدر مفعولنه اضافتیدر رحم رانک فتحی و حای
مهمله نک کسریله قرابت خصملره معناسنه مودت مصدر میمیدر محبت معناسنه قربی قرابه اصلیه
مصدر مفعول لنه در قربی خصملرم دیکلدر محصول بیت چونکه خصمک دیانت و تقواسی اولمیه
یعنی دیندار و متقی اولمیه انکله خصملر محبتندن خصملر علاقه سنی قطع ایتمک اولادر زیرا
جایزدر که قرابت محبتی سببیله انکا تابع اولوب خلاف شرع معصیتی ارتکاب ایلیه سن
یاد دارم که مدعیی درین بیت بر قول من اعتراض کرده و گفت حق جل و علا در کتاب مجید
از قطع رحم نهی کرده است و بمودت ذوی القربی فرموده و آنچه تو گفتی مناقض آنست
گفتم غلط کردی موافق قرآنست قال الله تعالی و ان جاهداک علی ان تشرک بی ما لیس لک به
علم فلا تطعهما مدعیی یا حرف وحدت ان حرف شرط جاهدا فعل ماضی تثنیه مذکر غائب در رفع محله
بابندن تثنیه الفی والدینه راجعدر و کاف ضمیر منصوب متصل علی جار جاهدایه متعلق مفعول به
غیر صریحیدر ان تشرک تأویل مصدرده محلا مجرور علی ایله جار مع المجرور ان تشرک متعلقدر مفعول
غیر صریحیدر اما محلا منصوب مفعول صریحی لیس جملاسی ما قصه دن علم لفظا مرفوع اسمی

والکرمحلا

والکرمحلا منصوب خبریدر علم متعلق فلا تطعهما جمله محلیه جواب شرط محصول ترکیب خاطرمده در که
بر مدعی بو بیتده بنم قولمه اعتراض ایلیدر و دیدیکه خدای تعالی کتاب مجیدنده قطع رحمدن نهی ایلمشدر
و مودت ذوی القربایه بیورمشدر او اولکه انی سن دیدک خلافنکدر و دیدیکه مناقضدر دیدیم که غلط
ایلدک موافق قرآندر اکر سنکا والدینک زحمت ویرا لرایسه بکا شریک قوشمغه اول نسنه که
سنک علمک انکا یوقدر یعنی شول نسنه که بکا شریک اولمغه استحقاقی اولمیه و غنی ایلیه سنی
و امر سنکا تکلیف ایلیه انی بکا شریک ایلیه صاقن انلره اطاعت ایلمه بیت هزار
خویش که بیگانه از خدا باشد ٭ فدای یک تن بیگانه کاشنا باشد ٭ هزار خویش مبتدا که حرف
رابط صفت فدای یک تن بیگانه خبر مبتدا که بیه حرف رابط صفت محصول بیت بیک خصم که خدادن
بیگانه اوله یعنی خدا ایله اشنا اولوب تقرب الی الله ایلیه امدی بونلرین بیک خصم بر بیگانه
تنه یعنی بر بیگانه وجوده فدا اولسون خدا ایله اشنا اوله یعنی تقرب الی الله ایلیه حکایه
پیرمردی لطیف در بغداد ٭ دختر خود را بکفشدوزی داد ٭ پیرمردی یا حرف وحدت یا حرف
صله و کفشدوز وصف ترکیبی در و ندر باشموغ دیکیجی یعنی بشمقجی محصول بیت بر لطیف
پیرمرد بغداده قزینی بر بشمقجی یه ویردی یعنی انکا نکاح ایلدی دوزی دوختن مصدرندن امر اخذ ایلیدی
خطا ایلمش ٭ مردک سنگدل بگزید ٭ لب دختر که خون ازو بچکید ٭ مردک تصغیر مرد در سنگدل
اضافت بیانیه در سنک دل وصف ترکیبی در سنگدل ایتمش بوزکلی و بگزید با حرف تاکید گزید فعل ماضی
مفرد غایبدر ایصرمق دیمکدر فاعلی تحتنده مرد که راجع ضمیر مفعول لب دختر اضافتی لامیه که
حرف بیان با حرف تاکید چکید فعل ماضی مفرد غایب دمدر دیکلدر محصول بیت طاش بوزکلی
ارکک قزک طوداغنی انجلیین ایصردیکه اغزن قان طامدی ٭ بامدادان پدر چنان دیدش ٭
پیش داماد رفت و پرسیدش ٭ پیش یوزدن معناسنه در اما او کوکلی محصول بیت
ایرته سی قزک باباسی قزینی ایله کوردی که کیدوب داماده صوردی ٭ سفله فرومایه
این چه دندانست ٭ چند خایی لبش نه انبانست ٭ که حرف بیان ای حرف ندا و اسمی
محذوف تقدیری ای مردک فرومایه در اصلی [illegible] مضارع مفرد مخاطب چینیرسن
و دیکلدر [illegible] بلفظ [illegible] دباغت اولمش دری
مراد در مطلقا محصول بیت وای مردک اصلا بو نه دیشدر نیجه چینیرسن طوداغنی
انبان دکلدر یعنی قزک طوداغنی [illegible] که بویله چینیدک ٭ بمزاحت نگفتم
این گفتار ٭ هزل بگذار و جد ازو بردار ٭ با حرف مصاحبت مزاح مینک ضمیله لطیفه مقابله
و مینک کسریله معناسنه بابندن مصدر در هزل لطیفه و جد جیمک کسریله کرچک دیمکدر
محصولدر حضرت شیخ بیورر که بشمقجیله دختر قصه سنی بن سنکا لطیفه ایله دیمدم
خطاب عام طریقیله سن لطیفه یی ترک ایله و اندن کرچکی خدا ایله تا لذتدن مراد اخذدر

یعنی سکالابی اولان اولدرکه بو کلامدن خبری ترک ایدوب جدا اخذ ایلیه‌سن اول جدیبور دیمی
بو بیتک مضمونیدر؛ خوی بد در طبیعتی که نشست ؛ نرود جز بوقت مرگ از دست ؛ خوی بد معناسنه طبیعتی
باوصف وحدت که جوف بیان محصولی‌است بر طبیعتده که بر خوی اوتوردی اول رجال کوشندن
تغیر بی کوندن الدن کیتمز اول بره مرخوی بد طبیعت یعنی اولمکله انجق خلاص بولور اول برفیر
خویدن و اول طبیعتدن حکایه فقیهی دختری داشت بنهایت زشت روی و بجا بر زنان
رسیدن با وجود جهاز و نعمت کسی بمناکحت او رغبت نمی نمود فقیهی باوصف وحدت
دختر نیک یاسیدن بوبله دختر زشت روی وصف ترکیبی چرکین یوزلی دیکلر جهاز جیک تخنی
وکسریله قیز دکلین و متعر اسبابنه دیرلر باجوف صله مناکحه مناکحه یانیدن مصدر الا نکاح معنا
نانیسی عورت اره و دیرلکه دیرلر اوبه اضافتی مصدر ال مفعولنه در محصول ترکیب بر فقیهک بر
واریدی غایتله چرکین یوزلی و عورت مرتبه سنه ایرشمشیدی یعنی بالغه اولوب حیض
کورمشیدی اول فقیر جهاز و نعمت وجودیله هیچ برکمسه مناکحه سنه رغبت کوسترمزدی بیت
زشت باشد دیبقی بر دیبا ؛ که بود بر عروس نازیبا ؛ دیبقی دال نک فتحیله یا نک کسریله
مصر نواحیسنده بر قصبه یه نک اسمیدر و یا وصف نسبت ایچون دیبقی اول قصبه‌ده اشلنان
قماشه دیرلر بغداد و شهرنده اشلنان قماشه بغدادی و دیباکاری کبی و دیبا برکیجه شیب
دیباکاری قماشدر که حرف را بلاصفت عروسک کورک اولمزدن آورار زه عورته ده دیرلر
مثلا رجال عروسی و اراده عروس هربری ناصوف توصیف نعتی زیبا یراشق و نازیبا
یراشقسز محصول بیت دیبقی و دیبا قماشلری چرکین اولورکه یراشقسز عورت
اوزره اوله یعنی چرکین عورت اوزره کوزل قماش یراشمز فی الجمله بحکم ضرورت
باضریری عقد نکاحش بستند او زره انزکه دران تاریخ حکیمی از سرندیب برسید که
دیده نابینایان روشن کردی فقیه را گفتند چرا دامادت را علاج نکنی گفت ترسم
که بینا شود دخترم را طلاق دهد باجوف صله ضریرا عمایه دیرلر بو ضمن حکیمدن مراد
کحالدر سرندیب هندده یر آدیدر بریرک اسمیدر محصول ترکیب حاصل کلام امر ضرورتیله
دختر زشت رویی بر اعمایه عقد نکاح ایلدیلر روایت ایلمشلردرکه اول تاریخده سرندیب
طرفندن بر حکیم کحال کلدی برشد یکه نابینالرک کوزنی روشن ایدر یعنی کورلرک
کوزلرنی اچدی فقیه‌یه دیدیلر نیچون کویکوکه علاج ایلمزسن دیدی قورقرم که بینا اوله
و قزیمه طلاق ویره مصراع شوی زن زشت روی نابینا به ؛ شوهر عورت اری زنه اضافتی
لامیه و زنک روی یه بیانیه شوهر مبتدا نابینا به خبری محصول مصراع چرکین یوزلی عورتک
ارمی نابینا اولمق یکدرکه کورمیه اشبو الکترمیه حکایه پادشاهی بچشم حقارت
در طایفه درویشان نظر کردی یکی از ایشان بفراست دریافت و گفت ای ملک ما درین

دنیا بجیش از تو کمتریم و بعیش از تو خوشتر و بمرگ برابر و بقیامت بهتر ؛ در جوف صله در یا معناسنه
درویشانه اضافتی بیانیه نظر کردی باجوف حکایه دریافت اکلدی دیکلر باجوف مصاحبت و باجوف
ظرف و جیش عسکر او بعیش باسی بوبله و بمرگ بقیامت بوبله در محصول ترکیب بر پادشاه
طایفه درویشانه حقارت کوزیله نظر ایلدی درویشلرک بریسی حقارتله نظرینی اکلاروب دیدی
ای ملک بز بو جهانده عسکرله و یا عسکر خصوصنده سندن اکسکز و عیش و صفاده
سندن خوشترز و مولکده برابر و قیامتده بیکز ؛ مثنوی ؛ اگر کشور کشای کامرانست ؛
و گر درویش حاجتمند نانست ؛ کشور کشا وصف ترکیبیدر مملکت اچیجی دیکلر و باجوف
وحدت کشور کاف عربیک ضمیله و سکون شینه و فتحیله واوله اقلیم معناسنه در کامران وصف
ترکیبیدر انیدندن مراد سوریجی ایکلر حاجتمند شیمیک تحیله ادات فاعلدر اجی معناسنه
یعنی حاجتلی نانه اضافتی اسم نا ملک مفعولنه اضافتیدر محصول بیت بو بیت بیت اتیه
مربوطدر اگر بر کشور کشا یعنی بر فاتح مملکت پادشاه و کامران ایسه یعنی مراد بخشه کچینور ایسه
و اگر درویش بیچاره نانه حاجتلی ایسه یعنی محتاج نان ایسه ؛ دران ساعت که خواهد
این و آن مرد ؛ نخواهد از جهان بیش از کفن برد ؛ مرد بوندن مصدر معناسنه در زیرا مضارعه
متعلقدر برده مصدر معناسنه در محصول بیت اول ساعتده که درویش و پادشاه اولیسر در
جهاندن کفندن زیاده شی ایلتمیسرلر یعنی قبره ایلدجکلری کفندر ؛ چو رخت از مملکت
بربست خواهی ؛ گدایی خوشترست از پادشاهی ؛ مملکتدن مراد جهاندر رخت یاکیدر
بست بستن معناسنه در قیاس خواهی بربست ایدی ضرورت وزن و قافیه ایچون
بو اسلوبه ارتکاب ایلدی محصول بیت چونکه دنیا ملکندن اسباب آخرتی نقل ایلمسی
یعنی آخرته نقل ایتمک ایسته‌یه سن کدالک پکدر اول پادشاهلقدن زیرا پادشاه هلاک نتیجه
و ورمی سئوال و جوابی و ترتیبه دوری حسابی اولور اما کدالک بو تحقیقی اولمز ظاهر درویشی
جامه زنده است و موی سترده و حقیقت آن دل زنده است و نفس مرده ؛ زنده زار
بمجله اسکی لباس مشعلدر موی سترده مولانا سرمولانا جلبی سنروانی و مولانا مصلح الدین
لاری و مولانا صبوحی بدخشی اضافتی بیانیه ایله زنده یه عطف ایلدیلر تقدیر جامه ستره دار
دیو کورن طوقنانده جامه دیکلر اعلیا وکیده کیم مثلا اعا شرایح وصفت ترکیبی مطلوب جامه یه عطف
ایلدیلر و بجرداو کتابت ایلدیلر محصول ترکیب درویشک ظاهری اسکی لباسدر اشتغال
و بویکران طوقنمش صاچه در اما حقیقتده کوکلی زنده و نفسی مرده اولمشدر ؛ قطعه ؛ نه آنکه
بر در دعوی نشیند از خلق ؛ و گر خلاف کنندش بجنگ برخیزد ؛ آنکه شعر سابقه
مستغنی دریعنی ظاهری درویشی مذکور او الاول بو حقیقتی ذکر ایلدی کلام بر بونکه کبی برزر
ظرفیت معناسنه اناده ایدر در دعوی سانه و دعوی نشیندن دیکلر اسلوب عجم دعوین

واوک کسریله اوقونمقدر از خلقی تشنیع متعلقدر و یا خوف تشکر و کورد کوردن مخففدر بونک
یرینه که کمر باز نهار صحیح نسخه یره مخالف باز دعلمدن غیری معنا جهتی ترجیح اولنور کندیش
فعل مضارع مفرد غائب و شین ضمیر اسم اشارتک مشار الیهنه راجعدر بجنک باخوف
صله برخیزد فعل مضارع مفرد غائب تعالله یعنی قیام کوستره محصول بیت کاه اردیش
اولدکلر خلقدن دعوی تعیینه اتوره یعنی خلقدن تعاعد ایدوب دعوای دروشلک
ایلیه واکر مراجعه مخالف وضع ایدرسه خبکه و جداله قیام کوستره جاهع دردیش
اولدکلر دعوای مرد ایدوب خلقک جفاسنه تحمل ایلیه از خلقی عبارتی مصراع ثانیه
تعدید ایدوب معناسنی خلقدن برنیجه کمسنه اکر مخالفت ایدرسه تحمل ایتمیوب جنکه خصومت
اتمکه تعالله ریبن بیتیک مرادینه نزره دکلدر و اصلا اولمامش ⊙ اکنز کوه غمرونه علطه اسیا سنکی
نه عار هست از راه سنک برنخیزد ⊙ بونده که کمر باز نهار ود کمر بازنها صحیح نسخه یره مخالف
باز مشار غیر بیوندن ارشنالوی معناسنی افاده ایدر و ادات تاکید اولمقدن جایزدر غلطه
فعل مضارع مفرد غائب بوندن یوالنه دیکلر اصل لغت بابله درطا تادن بدل اولمشدر نته که
مربیع بعض برلرده بدل اولور زیرا العنارندن طا یوقدر انته که سا تعبا تر تعطیله بیان اولمشدر
اسیا سنک ترکیب مرجیدر اضافتدن سنک اسیا ایدی اضافتله و یا خوف و حدت
راه سنکنا یه محصول بیت اکر طاغدن بر دکرمن طاشی یووالنورسه عارف دکلدر
اول کمسه که طاشک یولندن تعالله یعنی دروشلره تسلیم رضا اولمقدر اکر ایدا که هر نه که
اوکنه کلورسه خدادن محض عطیه بلک کرکدر هاحفی قضایه رضا ویروب توکل ایدوب
طورمق کرک طریق دروشان ذکرست وشکر وخدمت و طاعت وایثار و قناعت
توحید و توکل و تسلیم و تحمل ذکردن مراد دلکلدن دکو کلکدن الله ادینی ذکر ایتمکدر
وشکردن مراد دوبروکی نعمته شاکر اولوب شکا اولمقدر و خدمتدن مراد هر مؤمنک
مهما امکن قوللغی ایلکلر ایتمکدر حضرت بهاء الدین نقشبند بو رشد الطریق ما خدمت
طاعت خدمته عطف تفسیری معناسندر و ایثار و ما یلکی نه لر اقناعت علیکلرم اکتفا ایدوب
قسمته رضا ویرمکدر توحید خدایی برلمکدر اولدن اوچ قسمدر توحید افعال و صفات و ذات
مثا بجک هر نیز احوالی واریکن بو معنا ملک استیفاسی دکلر توکل اللهیه اعتقاد ایدوب
خلقک الندن کنه تعا متعدد اولندن ده نتیجه توارد و تسلیم اظهار عبودیت تحمل دنیا اجینه
یه ده تنوب یوزن و کوزن الشمکدر هر کدر یبن صفتها موصوفست بحقیقت درویشست
اکر چه در قبا است اما هرزه کوری نماز و هوا پرست هوس بازکه روز رها شب ارد
در نبد شهوت و شبها بروز آکنده در خواب غفلت بجو را هر چه در میان ایدو یکو یدر هر چه نر زبان
ایدر زدست اکر چه در عباست هر که تقدیر هر کسی که ایدر یدین دار هرزه ده بالادر صفتها

صفتک

صفتک جمیلدر قبا اوکی اچق قفتان هرزه کوی وصف ترکیبیدر هرزه رأید باطل معناسنه دربعض
نسخه ده کورد دوشمش بنیاد اضافی سماسه هوا پرست وصف ترکیبیدر هوایه طبیعی یعنی اهل هوا
و هوس نیزه اضافی سماسه در هوسباز بیهوده یعنی اهل هوس که خوش رابطه صفت روز رها
روزک جمیلدر اسلوب عجم اوزره شبها ده بویله درخواب غفلت سامه نر بوندن میاحی ونحوسی
معناسنه در محصول بیت هرکسه که بو صفتلر موصوفدر حقیقتده درویشدر اقبا ولباس خافواده
ایسه ده اما هرزه کوی نماز و هوا پرست هوس باز که کوندزی بیهوده یکتوور لذت دنیا تیله دن
یعنی ایام واوقاتی شهوات دنیه ویه ده کچوره و کیجه لرینی صباحه خواب غفلتده کچوره هرزه
اوز بانیه واوکنه کلمه بیهوده و هر نه که دیلنه کله سویلیه اکر عاما سندر عباده ایسه ده حاکیع در
ویشلک عمله کوره در لباسه کوره دکل قطعه امر اروحنت بر حضه از تعوی خوز بردن
حامه زیله داری ⊙ ای حرف ندا منادی مصراع ثانک اقوزندن تقدیر اولنور ای اوزندن مراد دلدار یار ضمیر
خطاب بر هنه یا نک ضمی و فتحیله و فتح را یله و سکون هائیله چبلاق دیکلر عربان معناسنه ده
دراصطلاحده و از ایدر اوخوش حال بعض نسخه کمرو اقعدر ایس خوش رابط صفت اولور جامه
ریا لامیه دریجا زاده در ظلو مانس و دیکلر رد اولقدن کنایه در محصول بیت ای روح
تقوادن چبلاق اولان کمسه یعنی قلبی زهد و تقوادن خالی اولان کمسه حالا بو کبی ظلوشه دن
جامه ریالک وار در یعنی ظاهرلی ریا لباسیله بزه مشسن ⊙ پرده هفت رنک در کلاز
تو که زرحاشیه بوریا داری ⊙ پرده هفت رنک بیاینه یدی رنکلی پرده در اضافی لامیه در
مکلدار تحمل نهی مفرد مخاطب قوه دیکلر یعنی صارقمه بوریا یانک ضمی و را نک کسریله بوردوری
حصیر درکه قمزی قشدن اولور دیار عربده و شرق مملکتنده چوق اولور اوچ و زلی
ایچون فقرا استعمال ایدر اولر حصیرلرکبی دیو شعرلر یعنی اوتک و مفتکر حصیر لرکبی
بلکه فنا تخته کبی دوشنور محصول بیت قبنک یدی رنکلی پرده سنی یعنی قبکه یدی رنکلی پرده
اصمشسن که اوکوزن بوریا ظلو ما رسن یعنی سنک خانک که اسباب واتحال و فخر شدن
خالی اولوب فقر کبی بوریا دوشمکه محتاجسن قتیکه یدی رنکلی جو قمدن و یا تماشادن
رنکلکلی برده صارقیدوب اصمه یا الجنیه تقوادن خالی اولوب ظاهر ریا لباسیله
مزین اولان کمسه ایچیسی اسبابدن و فقرا شدن خالی اولوب قپوسنه یدی رنکلی پرده اصلمشی
خانه ده تشبیه ایلمشس بو بیتده در نقطع زائد و طوتماتن زاید سویلمش حکایه دیدم
تکلی تازه جند و بسته ⊙ بر کنبد مر ز کیاه بسته ⊙ کل تازه ما سه کنبد کافک ضمی و نونک
سکونی و با نک فتحیله قبه معناسنه ازعرب تعریب ایدوب جنبد دیرلر جنبک و با نک ضمیله
و یا حرف وحدت از کیاه بسته یه متعلقدر ازبوم با معناسنه در محصول بیت تر قبه نک اوزرنده
تازه ایرتکلی بتیجه ایستبه تازه کول کوردم زیرا عادت در کلستانده ایکی بوبلیه مرتوع

اوزون اوتلمی اولور که کلکلر انکله تنبا ایدار پس اول کیاه عبارتنی کنبدن قیاس ایدوب
معناسنی برچیج دسته تازه کلی کوردم اوتدن بریعنی اوزره نعلنمش یعنی برمقدار کلی برمقدار
کیاه اوزره بغلنمش کوردم دیمن معتوه تعلیلیه سوز سویلمش کفتم چه بود کیاه ناچیز
تا در صف کل نشیند اونیز چه بود عبارتندن استفهام تحقیری وار اول یعنی نه شید کیاه
ناچیز تا حرف تعلیل صفت کل لامیه نیزدی دیکلر اداة عطفدر محصول بیت حضرت شیخ
بیورر کلی اوتله بغلی کورجک دیدم بونک کبی قضیه لر وقوع اولمز بلکه بغرض تخمین طریقیله در
یعنی دیدم کیاه ناچیز یعنی لاشی کیاه نه نسنه در تاکه اوده کل صفتنده اتوره یعنی کلله
همنشین و مصاحب اوله حاصلی یابان اوتی کله مقارن اولمغه مناسب کلدا مجموع بیتک
معناسنده نه قائده یه برابر و نه اعتبار روا ردر که لاشی و حقیر اوت که اول کیاه ذی کل صفتنده
اتوره دیمن عجب استقامت طبعیه مالک ایمش بویله خوب معنا تصویر ایلکه تا در در
بکریست کیاه وکفت خاموش ٭ صحبت نکند کرم فراموش ٭ باء حرف تاکید کریست فعل ماضی
مفرد غائب کیاه فاعلی کفت کریسته معطوفدر خاموش مقول کفت فعل امر مفرد مخاطبدر ابسم
اوار دیکلر صحبت مبتدا نکند کرم مفعول اولدی فراموش مفعول ثانیسی محصول بیت شیخ
بیورر که کیاه نبون مذکور کلامی ایشدیجک اغلادی و دیدی ابسم اول مصاحبت و کرم واحسانی
فراموش ایلمز یعنی مصاحبت و مقارنت کرم و لطفی اوتمز حاصلی کرم و احسان اقتضا
ایدر امدی نبونی کلله بر باغده اولدیغمز زمانده بو حقیر واحسانه نظر ایدوب شمیمه امدی صحبت
نکندک متقدم مفعولیدر وکرمی فاعلیدر اعتبار ایدنلر معناسی مقصوده واصل اولمش مصراعی
تا نیننک معناسنی اصل کرمی ساقط اولان مصاحبتی دوستلغی فراموش ایلمز
دیمن تصویر معناده عجب متفردر اکر نیست جمال و رنک و بویم ٭ آخر نه کیاه باغ اویم ٭
آخر نادرسنده تقدیر و تاکید معنا منعدر استعمال ایدرلر مصراع ثانی استفهام تقریبی افاده
ایدر کیاه باغ اضافتی لامیه لردر محصول بیت کیاه دیرکه اکر بنم کلک کبی جمال و رنک و بویم
یوغیسه کلک باغجهنک کیاهی دکلمیم مقرر ایلیم امدی صحبت کرمی فراموش ایلمیم پس کلک
میانه صارسم نه عیب دکلدر ٭ من نبوده حضرت کریمم ٭ پرورده نعمت قدیمم ٭ نیده حضرت
لامیه در وکریمم اضافتی ماسه در پرورده نعمت قدیمم لامیه لردر محصول بیت حضرت
شیخک کل و کیاه و کرمدن مقصودی تمثیلدر یعنی کندی کیاه و حضرت کریمی کل مقامنه تنزیلدر
دیرکه بن حضرت کریمک نبده سیم نعمت قدیمک پرورده سیم یعنی خدانک قولی و نعمتنک
پرورده سیم اکر بی هنرم و کر هنرمند ٭ لطف است امیدم از خداوند محصول بیت اکر کیاه کبی
بی هنر ایسم و اکر کلک کبی صاحب هنر ایسم خداوندن امیدم لطف و احساندر یعنی هر حاله
مایوس دکلم یاران که بضاعتی ندارم ٭ سرمایه طاعتی ندارم ٭ بضاعت سرمایه و یا حرف

رد شیخ

رد شیخ

روایت سعدی [illegible]

رد شیخ

وحدت و یا حرف تنکیر سرمایه طاعت بیانیه و یا مذکور کبی محصول بیت انک ایله که بضاعتم یوقدر یعنی باخصوصکه
بضاعتمه مالک دکلم سرمایه طاعتمه مالک دکلم که انکله بر تواب شترا ایدم محصول مصراع اولی بیان
ایدر اوچاره کار بنده وانده ٭ چون هیچ وسیلتش نمانده ٭ او مبتدا و فیدر انم خبری چاره کار بندن لامیه لر
و بنده انک متقدم مفعولی محصول بیت اول خدا اوقولندن سینک اشتینک چاره سنی بلور یعنی اشفیه نه وار
اولدیغنی اول خدا اولور بلور چونکه هیچ بر جهله وسیله سی قالمیه یعنی هیچ شفیعی اولمدیغی تقدیر جهه در ماخر
انک الندن ار رسم است مالکان تحریر ٭ آزاد کنند بنده پیر ٭ رسم عادت دیکلر که حرف بیان مالکان
تحریر اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر تحریر بونده آزاد ایلک معناسنه در و مصدر از تفعیل ناسیدن و ایلک
معناسنه بنده پیر بیانیه و کنندک مفعول اولی و آزاد مفعول ثانیسی محصول بیت عادتدر که توانکر ایلمه
مالک اولانلر قوجه قولی آزاد ایدلر ٭ ای بار خدای عالم آرای ٭ بر بنده پیر خود ببخشای ٭ ای حرف ندا یا رخدا
اندر دیکلر آسته که انوار سوزلر بیت عالم مجید که بر بار خدایان ملکست ٭ مجیدین بستر دیر بلکان بار
خدا انقدی دیکلر ابوذی انور نیکدر بیت خواجه کل جهان انکه خدا انیس کرد است ٭ جاودان بر همه
اوار جهان بار خدا انیس بار اصلنده بار ایدی بالیه و یاسی ضرورت وزنیچون حذف اولندی دیمن
نکاه در که بونی لفظ عربی ظن ایلمش خارج معناسنه کیکی ظن ایلمش که بو لفظ مجید کتیج ارایه اضافه یه کیدر
کیتی ارای وصف ترکیبیدر ارایدن جهان بزیچی دیکلر ابو حرف استعمال تنکیر پیر خود بیانیه و لامیه در
ببخشای فعل امر مفرد مخاطب بخش بیدن اسم که یعنی ترحم ایله دیکلر محصول بیت ای کتیج بزیچی اکندر
یعنی ای عالمی مخلوقات و مصنوعات عزیز ایدیچی اکندر بیر قولکه ترحم ایله حاصلی پیر قوللری آزاد ایلک
عادتدر بندنک سنک پیر قولکم بر جهنم آزاد زن ادیمیم ایله ٭ سعدی ره کعبه رضا کیر ٭ ای مرد خدا ره
خدا کیر ٭ سعدی منادی حرف ندا اسی محذوف ره کعبه رضا لامیه و بیانیه در کیر فعل امر مفرد مخاطب طوت
دیکلر مرد خدا لامیه ره خدا ده بویله در ای مطرعن بله ره لفظی کیر لفظینک مفعولیدر محصول بیت ای سعدی
رضا کعبه سنک یولنی طوت یعنی طریق رضا پس السک اول حاصلی رضا اوزره اول ای مرد خدا خدا
یولنی طوت یعنی خدا یه الوب یولکه کیت که طریق اولیا و انبیا در ٭ بدبخت کسی که سر بتابد ٭ زین در که
در دیکر نیابد ٭ بدبخت وصف ترکیبیدر کس یا حرف وحدت سر بتابدک متقدم مفعولیدر زین در تنابدن
متعلقدر که حرف تعلیل در دیکر بیانیه و یا لامیه ایکی اعتبار ایله ونیابدک متقدم مفعولی محصول بیت بدبخت
بر کمسه در که باشنی بو قپیدن چویره یعنی باب خداوندن اعراض ایلیه زیرا غیرتی و یا غیرینک تپسنی
بولمز حاصلی باب خداوندن اعراض ایلین بدبخت اولوب برابه ذی مالک اولمز تا بدبا پیدن مستقدا
یا بدبا پیدن اولدیغی کبی تا قتی تاختی دن مستقدا و نیفر حضا ایلمشلر حکایه حکیمی را پرسیدند که
از شجاعت و سخاوت کدام بهترست کفت آنراکه سخاوت هست شجاعت حاجت نیست
محصول ترکیب بر حکیمه صوردیلر که شجاعت و سخاوتدن قنقیسی یکدیکرندن قنقیسی افضلدر جواب
و یردیکه او کمسنه نک که سخاوتی وار شجاعته حاجتی یوقدر بیت نوشته است بر کور بهرام کور

که دست کرم به از بازوی زور نوشتن اصلندن نوشته است در ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال
اولدی سیم جای رسمیله مفرد کتابت ایدوب صحنه حکم ایدنلر سهو ایلمشلر کور کاف عجمک ضمیله تعبیر
و دیکلار بهرام کور رساتجا منفصل بیان اولندی که حرف بیان دست کرم بجانبه یا بزور زور الامیه در
محصول بیت بهرام کورک تجربه نی یازمشلر که کرم الی بازو زوردن یکدر یعنی کرم و احسان
ما وراء اولان ال زور ما وراء اولان بازودن یکدر قطعه نماند حاتم طایی ولیک تا بابد
بماند نام بلندش بنیکویی مشهور نماند علمدار یعنی اولمدی دیکلار حاتم خاتم تمکله ایله اسم فاعل
وزنی اوزره بر مشهور سخی عرب کسیدر لیکن عجم تانک فتحیله استعمال ایدر طایی طی قبیله سنه
منسوبدر خلاف قیاس و وزره و لیک ادات اضراب تا حرف انتها با حرف صله ابد غایت
و نهایت معناسنه در نام بلندش یاسه شین ضمیر حاتمه راجعدر با حرف مصاحبت نیکو و اول کتابت
اولنور اما تلفظ اولنمز ضرورت وزن ایچون یای تحتانیه حرف مصدر در محصول بیت حاتم طایی اولدی
عالمدن اما ابدا دک یعنی انقراض عالمدک نام بلندی ایلکه مشهور عالمدر حاصلی اولدی عالمدن ایلکله
داستان عالمدر زکوة مال بدر کن که فضله رز را چو باغبان بزند بیشتر دهد انگور زکوة معروف
تعریف الف واو شکلنده یازیلور اما سایر کتابده کندی شکلنده کتابت اولنور حایز برادر
مال اضافت لامیه در با حرف صله در بونده کسره معناسنه در مجازا که حرف تعلیل فضله زیاده
دیمکدر رز انکور کتیکی توزار کجه ایله با غچه چیوقی دورادات شعوری حرف تعلیل باغبان باغ
بکجیسی مراد باغچه تمار ایدن کمسه در بزد که مراد بداقمدر انکور اوزوم محصول بیت
مالک زکاتنی چقره ایله یعنی مالکدن اخراج ایله زیرا اصمه نک فضله سنی چونکه باغبان کسه
یعنی بداییه اوزومی زیاده ویرر کسلمه کندن تمنه که مجرب قضیه در یعنی زکات لمعروا
وصورتا نقصان ایدر اما حقیقتا زیاده در باغ چیوقی کبی والله اعلم باب سوم در بیان

قناعت

قناعت مصدر در علمی باب ندن مالک اولدیغنه راضی اولمقه دیرلر ما قنع بابندن
دیلنمکه دیرلر تنه که دیرلر العبد حران قنع و الحر عبدان قنع حکایه خواهنده مغربی در صف
بزازان حلب می گفت ای خداوندان نعمت اگر شما را انصاف بودی و ما را قناعت
رسم سؤال از جهان برخاستی خواهنده مغربی بیانیه در با حرف نسبت همزه وحدت ایچون
مکتوب مغانیه برمغرب دیلنجیسی دیمک مغربیلک ایلمشی صف فانک تشدیدیله قره صفدار
مراد دکان صره سیدر بزازانه اضافت لامیه در حلبه ده بویله در حلب حانک و لامک فتحیله
دیار عربده بر معمور و مشهور شهردر بزازان مبالغه ایله اسم فاعل و اضافت اسم فاعل مفعولنه در
شما را ادات تخصیص انصاف عدالت دیکلار انصاف بنیدن مصدر در رسم سؤال الامیه در
عادت سؤال دیکلار بودی برخاستی یا یاءلری حرف حکایه در محصول ترکیب مغرب دیلنجیسی حلب
بزجیلری بازارنده سویلردی ای نعمت صاحبی یا اغنیا اگر سزده انصاف اولیدی یعنی زکوة و

وصدقه تأخیر نیبیر سؤال اداء ایلر سکزده بزده ویرد انکا کله قناعتمز اولیدی دیلنجیلک عادتی قالقوب جهاندن
قالقا یدی یعنی مرتفع اولیدی قطعه ای قناعت توانگرم گردان که ورای تو هیچ نعمت نیست
توانگر کردان فاعلدر حی معناسنه توانگر غنی معناسنه در میم مفعولدن کرداننک فعلنه متعلقدر
ضمیر منصوب متصل معناسنه گردان کاف عجمک ضمیله امر مفرد مخاطبدر بونده تصییر معناسنه
افاده ایدر ضمیر مفعول اولی و توانگر مفعول ثانی ایله دیکلار که حرف تعلیل ورا اگار دیکلار توبیه
اضافت لامیه در محصول بیت قناعت مجازا خطاب ایدوب بیورر ای قناعت غنی ایله زیرا
سندن اوته هیچ نعمت یوقدر یعنی جمیع نعمتلرک منتهاسی سنسن کنج صبر اختیار لقمان است
هر کرا صبر نیست حکمت نیست کنج کاف عجمک ضمیله بوجهدا که عرب زاویه دیر و کاف عجمک
فتحیله خزینه معناسنه در بونده ایکیسی مساغ وار صبره اضافت لامیه در مبتدا اختیار لقمان
لامیه و خبر محصول بیت کنج صبر یعنی صبر بوجغی و یا صبر خزینه سی لقمانک مختاریدر یعنی حکیم مشهور
کرکدر که کنج صبر اختیار ایلیه زیرا حکمتک صبری یوقدر حکمتی یوقدر یعنی کنج مختار لقمانلر ایسی هر کسکه
انک مختاری اختیار ایلدی حکیم مشهوردر حکایه دو امیرزاده در مصر بودند یکی علم آموخت
و دیگری مال اندوخت عاقبة الامر آن یکی علامهٔ عصر گشت و این یکی عزیز مصر شد پس این توانگر بچشم حقارت
در فقیه نظر کردی و گفتی من بسلطنت رسیدم و تو همچنان در مسکنت بماندی گفت ای برادر
شکر نعمت باری عز اسمه همچنان افزونترست که میراث پیغمبران یافتم یعنی علم و تو میراث فرعون و هامان یافتی
یعنی ملک مصر آموخت و اندوخت بو ایکی فعلی قیاسی یازیلور حکایه ایله اولنمیه بعض
نسخه ده اندوختند صکره عاقبة الامر و اتحاد ان اسم شارت زلکسب علم و این
کاسب مال علامهٔ عصر لامیه در علامه مبالغه صیغه سیدر اندکری و مؤنثه صفت اولور عصر زمانه
و برلر عزیز مصر لامیه در با حرف مصاحبت چشم حقارت بیانیه در حرف صله فقیه یعنی کاسب علم
فقیه مرتبه تعبیر ایدن متن صحیح مخالف نادرشی کردی و گفتی یالر حرف حکایه در با حرف صله
سلطنت پادشاه حاصلدر همچنان اول کبی و دیکلار یعنی کسب ایلدن اول نیجه که مسکین
ایدک کذا انجیلین مسکین سن دیکلار مسکنت مصدر در شکر نعمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر
و با رایه اضافت لامیه در باری بیان خالق معناسنه در یعنی علم بوتعبیر مضغکلامیراث فرعون
لامیه هامان وزیر فرعون در که فرعونک ربوبیته اوللرا و اعتراف ایلین و دعوی الوهیتنه
تصدیق ایلین هامان در یعنی ملک مصر بوده شیخکلر محصول ترکیب مصرده ایکی امیرزاده وار ایدی
بری کسب علم ایدر و بری کسب مال عاقبت اول علامهٔ عصر اولدی و بو عزیز مصر یعنی حاکم
مصر سیس بو غنی فقیر دانشمند عالمه حقارت کوزیله باقوب دیردی بن سلطنته ایرشدم
و سن اول کبی مسکنتده قالدک عالم دیدی ای قرداش خدانک شکر نعمتی بنم اوزریمه در انبیا
میراثنی بولدم که العلماء ورثة الانبیاء در و سن میراث فرعون و هامان که ایکی ملک مصر بولدک

سبیله دعوای الوهیت ایدرلردی. مثنوی: من آن مورم که در پایم بمالند ❁ نه زنبورم که از نیشم
بنالند ❁ که حرف رابطهٔ صفت و در حرف ظرف و پایم میم مفعاده بمالند فعلنه متعلقدر ضمیر منصوب متصل
مفعاسنه بمالند فعل مضارع جمع غائب اولور دیکلدر یعنی چکنرلر زنبور اری جنسنده دیرلرکه حرف
رابطهٔ صفت نیشم اولرکنه دیرلرکه اری و غیریسی انکله صوقر نیش برنیه دست یازن اولم و انیسی
بنالند میش با حرف تاکید بنالند فعل مضارع جمع غائب انکلرلر دیکلدر محصول بیت بن اول قرنجه بن که
نه ایقدن چکنرلر یعنی اول حقیرم که حقارتدن نه بیچاره ایدلر اوزار اوزار کلم که نیشمدن انکلرلر
یعنی اول مؤذی دکلم که نیشدن مظلوم فریاد و فغان ایدلر. کجا خود شکر این نعمت گزارم ❁
که زوری مردم آزاری ندارم ❁ خود ادات تاکید شکر این نعمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر
گزارم فعل مضارع متکلم وحده ادا ایدرم دیکدر بو مصراعده اولان گزارم رابطه یازلور
پس ذال ایله یازلمق روا دکل بلمدکه حرف بیان یعنی بیان ایدر زور مردم آزار مصدرک مفعولنه
اضافتیدر مردم آزار وصف ترکیبیدر مردم اینجیدیجی دیکدر ندارم کلمه تمام یعنی بنم
یوقدر محصول بیت بو نعمتک شکرینی قندن ادا ایدرم یعنی ادا ایدرم که مردم اینجیدیجک
زورم یوقدر یعنی کیسه جفا و ازا ایلکه قادر اولمدیغم بر عظیم نعمتدر پس بو نعمتک شکرینی قندن
ادا ایدم بلمدم یعنی ایدمزم. حکایه: درویشی را شنیدم که در آتش فاقه میسوخت و خرقه
بر خرقه میدوخت و تسکین خاطر خود بدین بیت میکرد آتش فاقه بیانیه تعمر آتشی دیکلدر خرقه
بوزیق پاره معناسنه در اولکه خرقه بر خرقه یعنی یاما یاما تکدن یازمش میسوخت و میدوخت
و میکرد حکایت حال ماضیلردر تسکین تعمرانی یعنی مصدردر خاطره اضافتی مصدرک مفعولنه
اضافتیدر خود ره لامیه محصول ترکیب بر درویشی اشیدم که تعمر آتشنه ییانردی و پاره پاره
اوزره دیکردی یعنی یاماردی و کندی خاطرینی بو بیت ایله تسکین ایدردی. بیت: بنان خشک قناعت
کنیم و جامه دلق ❁ که بار محنت خود به که بار منت خلق ❁ بنان خشک بیانیه جامه دلق ده
بویله که حرف تعلیل بار محنت خود بیانیه و لامیه در بار منت خلق ده بویله در محصول بیت
اتمکله قناعت ایدلم یعنی ام فعل مضارع و یا فعل امر اوله دخی تعمر اقوقه سیله یعنی لباسی
خاطر استنمزز زیرا کندی محنتمز یوکی ییلدز خلقک منتی یوکندن یعنی خلقک نعاسندن لباسی
ایچون منت دارلر ایلمکدن محنت داری فقر و فنا اولمق ییکدرکه کسی گفتش چه نشینی که فلان
درین شهر طبعی کریم دارد و کرمی عمیم میان به خدمت آزادگان بسته و بر در دلها نشسته
اگر بر صورت حال تو مطلع گردد پاس خاطر عزیزان منت دارد و غنیمت شمارد. گفت خاموش که در پستی
مردن به که حاجت پیش کسی بردن که گفته‌اند کسی یا حرف وحدت گفتش شین ضمیر
درویشه راجعدر که حرف تعلیل فلان بوندن شخص ذوی العقولدن کنایتدر کرم عمیم یعنی
کرم عام معناسنه با حرف صله خدمت آزادگان مصدرک مفعولنه اضافتیدر دلها لامیه در

در نسخه

در نسخه

مجازاً

مجازاً صورت حال تو لامیه لردر بر جمله حفظ معناسنه در و خاطره اضافتی مصدرک مفعولنه در
و عزیزانه لامیه خاموش فعل امر مفرد مخاطب ایسیم اول دیکلدر که حرف تعلیل یعنی با حرف مصدردر
بو مقطوع دیکلدر که حرف تفضیلدر بهتر معناسنه حاصلی من تفضیلیه معناسنه در حاجت بردنک مقدم
مفعولیدر و پیش ظرف مکانی کسی یه اضافتی لامیه در و یا حرف وحدت محصول ترکیب بر کسنه او درویشه
دیدی نه اوتورورسن که فلان کسنه بو شهرده طبع کریم و کرم عمیم صاحبیدر آزاده لر یعنی ایلر
خدمتنه بل باغلامش ایکن صورت حالکه مطلع اولورسه عزیزلر خاطرینی رعایت ایدر یعنی سنی
عزیزلر خاطرینی رعایت ایلکی جاننه منت بلور درویش دیدی ایسیم اول زیرا بو حقارتده اولک
یکدر کمسنه او کنه احتیاج ایلدوب عرض ایلکدن زیرا دیمشلردر. قطعه: هم رقعه دوختن
به و الزام کنج صبر ❁ کز بهر جامه رقعه بر خواجگان نوشت ❁ رقعه بونده یامه معناسنه در دوختن مصدردر
دیکمک معناسنه رقعه مقدم مفعولیدر الزام کنج صبر مصدرک مفعولنه اضافتیدر و بیانیه در الزام
مصدردر افعالدن یعنی نشسته برنسنه یه بیشمک بوندن مراد کنج صبر نفسنه لازم ایلکدر و یا
کنج صبره ملازم اولمقدر صبره کنج اضافتی استعاره طریقیله در زیرا صبرک بر جنبی احکم نهایتی اتوار
صبر ایلدکده بو جهت مجازاً کنج صبر دیرلر ساتیر لزوم بوکه لباسی ایله الزام بوندن اعتناق
معناسنه در بو مقامه مناسب سوء یلمشدر زیرا اعتناق تعوججندر که بجم در اتعوشیله تعبیر
ایدرلر او ایسه التزامک معناسیدر التزام و کاف کز من تفضیلیه معناسنه در بعض نسخه ده کز نیه
ازور واقعدر اصح بویله اولمقدر اگرچه که اکثر نسخه ده کز واقعدر بهر جامه لامیه رقعه بوندن کاغد
پاره سیدر که اندن حسب حال و یا عرض حال یازوب اکابره صنوزلر بر خواجگان لامیه در اکابر
تقنه دیکلدر نوشته بوندن نوشتن معناسنه در محصول ترکیب هم یامه اوزره دیکمک و نفسه صبر
بوجغنی لازم ایلمک یکدر جامه ایچون اکابر تقنه رقعه و عرض حال یازمقدن یعنی کسب
بر بوجغنده صبر ایدوب اوتورمق خواجه لره لباس ایچون عرض حال یازمقدن
افضل و اولادر. حقا که با عقوبت دوزخ برابر است ❁ رفتن بپای مردی همسایه در بهشت ❁
حقا بو لفظ عرب تحسین استعمال ایدر حرف تعجیله مثلا حقا الا اسک دیرلر اما عجم صدق معناسنه
استعمال ایدر حقیقت حال و حقیقت امر دیجک یرده قسم معناسیدن مراد اولسه دار
که حرف بیان با حرف مصاحبت عقوبت شکنجه معناسنه در دوزخه اضافتی لامیه با حرف مصاحبت
پای مرد اصطلاحده شفیع و معین معناسنه در نته که بوستانده بیورمشلردر. بیت: خود
کرده ایم کار نه درست و راست ❁ از تکیه بر پای مردی حکمت نه این است ❁ پس بوندن پای مرد
و پای مردم یازلمق مذکور اصطلاحه و اصل کلمه یه اضافتی لامیه در در حرف صله در
با معناسنه محصول بیت حقیقت حال که جهنم عذابیله برابردر عقیله و عفو شفاعته
کتمک یعنی بر یارمجی و معاونتیله حضوره وزوقه واصل اولمق جهنم عذابنه مقارن اولمقدر

حکایه یکی از ملوک عجم طبیبی حاذق بخدمت مصطفی علیه السلام فرستاد سالی چند در دیار عرب
بود کسی تجربه پیش او نیاورد و معالجه ازو درنخواست روزی پیش سید الانبیا علیه السلام آمد
و گله کرد که مرا برای معالجت اصحاب فرستاده اند و درین مدت هیچکس بمن التفات نکرد تا
خدمتی که برین بنده معینست بجای آرم رسول علیه السلام فرمود که این طایفه را طریقتیست که تا اشتها
غالب نشود چیزی نخورند و هنوز که اشتها باقی باشد دست از طعام باز دارند حکیم گفت اینست
موجب تندرستی پس زمین خدمت ببوسید و برفت حاذق ماهر دیمکدر کسی یا حرف وحدت
یا حرف مصاحبت تجربتی یا حرف وحدت و یا تنکیر معالجی یا سیلی بو یله در نخواست در حرف
تاکید رفوری یا حرف وحدت گله کاف عجمک کسریله شکایت معناسنه در مرادینی دیمکدر برای
معالجت اصحاب برای بر اصلیه ایله ادات تعلیل معالجه یه اصحاب لامیه ایله اضافتی مصدرک
مفعولنه اضافتی قیدادر این مدت یعنی بو قدر زماندن که بونده اتوردم هیچ کس هیچ بر کسنه دیمکدر
تا حرف تعلیل خدمتی یا حرف وحدت بجای آرم برینه کتوردم یعنی ادا ایدم دیمکدر طریقتیست یعنی
تا علامی یا حرف وحدت که تا حرف توقیت مادام معناسنه و هنوز که بو که هنوز هنوزدن صکره
یازمیوب باشدن صکره یازن مخلصدن یا زیاده میش باز دارند خلقتن کسر و چکر بر دیمکدر اما کر
ترک اکلدن عبارت دیمکدر آنلرون تعدیلی بدا زیاده روشتمش باز دار زند بلرکی پیش باز زند دینیه
اعتراض ایتمین کندی معترض واقعدر زیرا ایکی ارادن مقصود بر در موجب جیمک کسریله
سبب دیمکدر تندرستی اضافتی لامیه در یا حرف مصدردر باز دار زندک معناسی کیرو طوتورلر
دینمی معناسی کیرو طوتمش محصول ترکیب عجم پادشاهلرندن بریسی بر حاذق طبیبی حضرت
پیغمبر صلی الله و علیه و سلم خدمتنه ارسال ایلدی بر نیجه ییل دیار عربده اولدی کمسنه تجربه به
طریقیله اوکنه کلدی یعنی اصحابدن کمسنه بوکی تجربه ایلدی که بونک نفعی بر خدمتی وار میدر
دیو و بونک معالجه ده [illegible] ایدی بر کون حضرت سرور کائنات صلی الله علیه و سلمک
قننه کلدی و شکایت ایلدی که بنی معالجه اصحاب ایچون ارسال ایلدیلر بو قدر مدت که دیار
عربده اولدم هیچ کمسنه بکا التفات ایلدی تا بر خدمت که بو بنده یه تعیین اولنمشدر
ادا ایلیم حضرت بیوردیکه بو طائفه اصحابک بر طریقتلری واردرکه دائما اشتها غالب
اولمیه بر نسنه یمزلر و الان اشتهالری باقی ایکن الدن طعامدن چکرلر حکیم دیدی صحت
و تندرستلکه سبب بو معنادر اندن صکره زمین خدمتی اوپدی کتدی مثنوی سخن آنگه
کند حکیم آغاز یا سر انگشت سوی لقمه دراز سخن کندک متقدم مفعولیدر آغاز ابتدا دیمکدر
و مفعول ثانیسیدر یا حرف عطفدر او دوام معناسنه انگشت بر مقدار اما مراد [illegible]
طریقیله انگشت برمق اوجی دیمکدر بونک کبیلر اضافتده وقوع بولور تحکیر ایلدی یاره سر
انگشت کندک مفعول اولیدر و سوی لقمه لامیه و مفعول ثانیسی و دراز [illegible] کسریله

اوزون

رشیح

رشیح

اوزون دیمکدر محصول بیت بو بیت لف و نشر طریقیله مابعدینه مربوطدر بیورر که حکیم سوزه اول
وقت ابتدا ایدر یعنی سوز سویلکه اول وقت باشلر و یا لقمه جانبنه برمقی اول وقت اوزادر یعنی
طعام اکل ایلکه اول حینده ابتدا ایدر که « ز ناگفتنش خلل زاید « یا ز ناخوردنش بجان آید
که حرف بیاندر ناگفتن سویلمک شین ضمیر حکیمه راجعدر خلل بوزق ضرر معناسنه زاید فعل مضارع
مفرد غایب بوندن طوغمه دیمکدر آیدن یعنی صادر اوله یا حرف عطف ناخوردن ییمک شین
ضمیر حکیمه راجعدر یا حرف صله جانه کلمکدن مراد مخمصه تعب اوله دیمکدر محصول بیت حکیم
سوزه شول وقتده ابتدا ایدر که سویلمکدن ضرر مترتب اوله و یمکه الی اول وقت اوزادر که یمکدن
مضطرب اوله یعنی مخمصه تعب اوله « لاجرم حکمتش بود گفتار « خوردنش تندرستی آرد بار
لاجرم لا شک و لا شبهه دیمکدر حکمتش شین معناده کفتاره مقید در کفتار شین حکمت بود اولور
مبتدا و خبردر تعلیله خوردنش مبتدادر فعل مضارع مفرد غائب [illegible] خورده راجع ضمیر در
و تندرستی مفعولیدر بار ثانیسی و جمله فعلیه خبر مبتدادر بار حاصل و نتیجه معناسنه در محصول بیت
حکیم مذکورک ایدیکی شک یوقدر که کفتاری حکمت اولور و ییمسی تندرستلک حاصل و نتیجه کتورر
یعنی کلامی محض حکمت و طعام اکل ایلمسی محض صحت اولور حکایه یکی توبه بسیار کردی
و باز بشکستی تا یکی از مشایخ بدو گفت چنین میدانم که بسیار خوردن عادت داری و قید نفس
از موی باریکترست یعنی توبه و نفس را چنین که تو می پروری زنجیر بگسلاند روزی آید که ترا
بدراند [illegible] مبتدا توبه کردنک مفعولیدر بسیار ثانیسی و جمله فعلیه خبر مبتدادر و جمله اسمیه
بو باز شکستن تعدی ارتو بهرا باز شکستی در یا حرف حکایه در تا جائزدر که حرف انتها اوله الی جائز
حرف تعلیل اوله قید نفس لامیه در نفسک [illegible] باریک ایرا و انک کسریله آنجه دیمکدر
[illegible] ادات تفضیل آنجه رک یعنی توبه حضرت شیخ مذکورک تشبیهی قید نفس موی تعبیر
و نفس را چنین که تو می پروری و اول حرف حال نفس می پرورنیک متقدم مفعولیدر و را ادات
مفعولدر پروری فعل مضارع مفرد مخاطب [illegible] زنجیر موی معناسنه [illegible] بگسلاند با حرف
تاکید گسلاند کاف عجمک ضم و سینک تسکینیله فعل مضارع مفرد غائب [illegible] قیرار دیمکدر و
فعل مضارع مفرد غائب در ایدیدن [illegible] روزی یعنی بر کون اولور که حرف بیانیه
و یا حرف صفت [illegible] دیمکدر [illegible] کسریله [illegible] تسکینیله فعل مضارع مفرد
غائب در [illegible] محصول ترکیب بر کمسنه چوق توبه ایدرایدی [illegible] مشایخک بری
[illegible] شویله اکلرم که چوق ییمک عادتکدر [illegible] آنجه رکدر
شو [illegible] بیت یکی بچه گرگ می پرورید
چو پرورده شد خواجه را بر درید [illegible] بچه [illegible] حکایت [illegible]
[illegible]

درکه

بربله مقيد اولمقدن اكاه اوله كه قيد حذف اولنور قرينه قائم اولديغى يرده بسلنمش اچلرى ديمكدر
تحقيقدن اكاه وكل ايمش خواجه دن مراد صاحبيدر و را اداة مفعول بو خوش كيدر و ديد فعل
ماضى مفرد غائب بردن ديكلر محصول بيت بر كمسه خواجه انكله بسلدى يعنى تربيه ايدر ايدى چونكه
تمام بسلندى يعنى بيوردى صاحبنى ترتيب يعنى هلاك ايلدى **حكايه** در سيرت اردشير بابكان
آمده است معلوم اوله كه شاهنامه ده مسطور اولان اردشير ايكيدر بريسى اردشير
بن اسفنديار بن كشتاسب شاه كه اسفنديار رويين تن ديمكله مشهوردر بريسى
اردشير بن ساسان كه بابكانك نبيره سيدر زيرا بابكان قزينى ساسانه ويرمش ايدى بو اردشير
شيرازدن متولد اولمشدر بابكان قيد احترازيدر اردشير بن اسفنديار دن كه اردشير
بن بابكانك بدرنجى جد اعلاسيدر بوره معلوم اوله كه حضرت سيد الانبيادن اول بر پادشاه
خروج ايدن صكره وارث سلطنت عالميه ساسانيلردن بريسى الوب پادشاه ايدرلردى
اما حكما تتمه دكر حالا بو بله ايدر ايدى صكره بوتا نون مرفوع اولدى ما حفظ كه حكيم عرب را
پرسيد كه روزى چه مايه طعام بايد خورد گفت صد درم سنك كفايت مى كند گفت اين قدر
چه قوت دهد گفت هذا المقدار يحملك و ما زاد على ذلك فانت حامله يعنى اين قدر ترا
بر پاى همى دارد و هرچه برين زياده كنى تو حمال آنى بابكان بابكدن اردوان نام پادشاهك
سكانندن بريسنك سعيد ابيس بابكان جمع طغى ايلين اصل قصه بلنمش حكيم منقطع ياى
وحدتله ايراد ايلين جميع نسخه لرده مخالف زاده غندن غيرى معناسنه بو مقدار ادوار يعنى جمعدار
مايه بونده مقدار معناسنه در درم درهم معناسنه در صد درم سنك يوز درهم طاشى وزنى
ديمكدر قدر فانك و دالك فتحه لريله و سكون دالله مفعاية در يعنى مقدار معناسنه هذا اسم
اشارت در محلا مرفوع مبتدا المقدار لفظا مرفوع نعت و يا عطف بيانى يحملك مضارع
مفرد مذكر غائب فاعلى هذا يه راجع ضمير مستتر و كاف ضمير منصوب متصل مفعولى و جمله
فعليه محلا مرفوع خبر مبتدادر و جمله اسميه نك اعرابدن محلى يوقدر جمله مستأنفه در و او
حرف عطف ما الذى معناسنه اسم موصول محلا مرفوع مبتدادر زاد فعل ماضى مفرد مذكر غائب
فاعلى مستتر ما يه راجع ضمير على ذلك جار مع المجرور زاده متعلق در جمله فعليه اعرابدن
محلى يوقدر صله سيدر فانك فا متبدا اسم موصولدر والذى ايچون خبره دخول ايتمشدر
انت ضمير مرفوع منفصل محلا مرفوع مبتدادر حامل لفظا مرفوع خبر ضمير محلا مجرور مضاف
اليه جمله اسميه محلا مرفوع خبر مبتدادر كه اسم موصولدر و بو جمله نك اعرابدن محلى
يوقدر معطوفدر جمله اولايه حضرت شيخ بو عربى تركيبه شرح ايدوب بيوردر يعنى اين قدر
بو مقداردر ديكلر هم حاضر تاكيد زيادت معلوم اوله كه مصادر او افزون واقع اولان
تا لرى عرب كور ديازار اولى تا در مربوط ديرلر اما هيچ كاه حكما رسم شكلندن يازار او قور و كاه

اوزون يازوب تا اوقور دولت و سعادت تا لرى كبى تو بانيه تا مربوطه ديرلر ما حفظ حال ان اسم فاعلك
مفعولنه اضافتيدر او ما ضمير خطاب محصول تركيب اردشير بن بابكانك اخلاف و اطوارندن
واردر او لمشدر يعنى انك طريقنده مذكوردر كه عرب حكيمنه صوردى كه كونده نه مقدار طعام يمك
كركدر حكيم ديدى يوز درهم طاشى اغيرى كفايت ايدر اردشير ديدى بو مقدار نه قوت ويرر يعنى بدنه
بو مقدار نيرو حكيم ديدى بو مقدار سنى كتورر يعنى بو مقدار طعام سنى ايق اوزره طوتار حاصل
قيام بدنه كافيدر و هر نه كه بو مقدار اوزره زياده ايدرسك سن انك حمالسين ديكلر بيت
خوردن براى زيستن و ذكر كردنست تو معتقد كه زيستن از بهر خوردنست خوردن مبتدا
ما بعدى خبرى براى ادات تعليل و زيستن اضافه لاميه در و ذكر كردن انك مقدم مفعوليدر تو مبتدا
معتقد خبرى اتعال يابندن اسم فاعلدر كه حرف بيان زيستن مصدردر ديرلك معناسنه
بهر ادات تعليل خوردنه اضافه لاميه در محصول بيت يمك ييمك حياتدن اوتوب ذكر حقه
مشغول اولمق ايچوندر سن ايسه معتقدسين كه حياتدن اولمق يمك ييمك ايچوندر يعنى صانع ارلمق
طعام اكل ايلمك ايچون اوله **حكايه** دو درويش خراسانى ملازم صحبت يكديكر سياحت
كردندى يكى ضعيف بود كه بهر دو شب افطار كردى و آن دكر قوى كه روزى سه بار خوردى اتفاقا
بر در شهرى بتهمت جاسوسى كرفتار آمدند هر دو را بخانه كردند و در بكل برآوردند بعد از دو
هفته معلوم شد كه بى كناهند در بكشادند قوى را ديدند مرده و ضعيف جان بسلامت
برده درين عجب ماندند حكيمى كفت خلاف اين عجب بودى كه آن يكى بسيار خوار بود طاقت
بى نوايى نداشت هلاك شد و آن دكر خويشتن دار بود بر عادت خود صبر كرد و بسلامت
بماند خراسانى يا حرف نسبت ملازم صحبت اسم فاعلك مصدره اضافتيدر ملازم اولمقدن كه
حرفى زياده ايلين زائد ايلمش و يكى ديكره اضافه مصدرك مفعولنه در سياحت سنيك
كسره يله مصدردر ساح يسيح دن يعنى ضرب بابندن اجوف يايى سيرن كتمك و ديكلر اوهاب معناسنه
كردندى يا حرف حكايه بهر يا حرف ظرف و هر ادات تحسين افطار لغتده صومى اجمعدر اما
بوندن مطلق اكل مراددر افطار ياى و حدتله ايراد ايلين زائد ايلمش كردى يا حرف حكايه در
توبيرن صكره مربوط مقدار كه حرف تعليل روز بونده خوردنك ظرفيدر و يا حرف وحدت
سه بار اوچ كره ديكلر خوردى يا حرف حكايه تعضا را اتا كبهانى ديكلر بعض نسخه ده آتفاقا
دو شمش در شهرى لاميه و يا حرف وحدت يا حرف مصاحبت سببيه متضمن تهمت جاسوس
لاميه و يا حرف مصدر خانه بعض نسخه ده زحانه دو شمش در حرف صله او يا معناسنه و يا حرف
وحدت و همزه حرف توسل مرخانه ايلديلر يعنى حبس ايلديلر در شى ضمير خانه يه راجعدر
مصاحبته بكل براوردند بالجمله يا بديلر يعنى ديوارلر او دوريلر بو معنادن جمله مستعملدر يس ايلا
يازيلور استعمالدن اكاه وكلار يتس عجب بودى كه حرف تعليل بسيار خوار وصفت تركيبيدر

چونکه هیچ معناسنه طاقت بی نوائی مصراعی مفعولنه اضافتیله نوایدن التزام ازین معناسنه در نوانک
نفقاره مذکور اولان معنالرینی بونده جمع ایدوب محلینه مناسب اولانینی تعیین ایلمیوب نوایی
زواله تعبیر ایدنه اعتراض ایلین کندی معترض اولمش اولور یعنی حرف مصدر ازخویشتن و ار د
وصف ترکیبیدر کندینی حفظ ایدیجی یعنی پرهیزکار که طعام اکل ایلکده زیاده تقیید ایلمز دیمکدر اعتبار
اوزره اولوری مسامحت با حرف ظرف و با حرف مصاحبت محصول ترکیب ایکی خراسان
ورد ویشنی بر نیک صحتینه ملازم اولوب سیاحت ایدرلری یعنی متحد اولوب عالم سیرین ایدرلر
بریسی ضعیف ایدیکه ایکی کیجه ده بر افطار ایدرلر اولور بریسی قوی ایدیکه گونده اوچ کره بیکه
ییرلر ناگهان بر شهرک قپوسنده جاسوسلق تهمتیله گرفتار اولدیلر ایکیسین بله بر خانه یه
حبس ایدوب قپوسنی دیوار ایلدیلر یعنی کاشانه ویا کیرچله اوردیلر ایکی هفته دن صکره
معلوم اولدیکه بی گناهلردر قپوسنی اچدیلر قوی گوردیلرکه اولمش و ضعیف جاننی سلامته
ایلتمش یعنی اولمدن خلاص بولمش خلق بو خصوصدن تعجبه قالدیلر یعنی تعجب ایلدیلر
بر حکیم انده حاضر بولنوب دیدی بونک خلافی عجب ایدی یعنی ضعیف اولوب قوی سالم قلسه
زیرا اول بریسی اکول ایدیکه گونده اوچ کره ییردی پس اچلغه طاقت گتوره مدی هلاک اولدی
و اول بریسی کندینی اکلدن شدیدن حفظ ایدوب پرهیز ایدردی پس عادتی اوزره اچلغه
صبر ایلدی و سلامتله قالدی قطعه چو کم خوردن طبیعت شد کسی را ٭ چو سختی پیشش
آید سهل گیرد ٭ طبیعت بونده عادت و خوی معناسنه در سختی یای مصدریله شدت معناسنه در
سهل آسان معناسنه در محصول بیت چونکه بر کمسنه یه آز ییمک عادت و خوی اولدی یعنی ییمک
معتاد اولدی اوگنه شدت گلنجه آسان طوتر یعنی برنیجه گون طعام بولمسه ویا مدت
مدید حبس اولسه مذکور لرکبی چوق زحمت چکمز ٭ وگر تن پرورست اندر فراخی ٭ چو تنگی
بیند از سختی بمیرد ٭ تن پرور وصف ترکیبیدر تن بسلیجی یعنی چوق ییجی فراخی کاف معناسنه در
یعنی واسع ویا حرف مصدردر وسعت دیمکدر تنگی نقیض فراخیدر محصول بیت واگر بر کمسنه
وسعت و بولقده تن پرور اولوب اکله ویکله بی صبر بی اختیار اولورسه چونکه طارلق
و مضایقه گوره اچلق شدتدن یعنی مخمصه دن اولور حکایه یکی از حکما پسر خود را نهی
کرد از بسیار خوردن که سیری مردم را رنجور دارد گفت ای پدر گرسنگی بکشد خلق را نشنیدی که ظریفان
گفته اند بسیری مردن به که گرسنگی بردن گفت اندازه نگه دار قال الله تعالی کلوا و اشربوا و لا تسرفوا
سیری یای حرف مصدر رنجور مریض دیمکدر که عربی جمعان دیرلر وکاف عجمی ها رسمیدر
بدارد و یای حرف مصدر با حرف مصاحبت سیر بنیک کسری و یای عجمیله طوق دیمکدر که عرب
مشبعان دیرلر و یا حرف مصدریه بکیکه حرف تعلیل اندازه مقدار نگه دار حفظ ایله کلوا کاف و لامک
ضمه لریله فعل امر جمع مذکر مخاطب در نصرا بابنک مهموز الفا سندن اکل ایلک یعنی ییک و اشربوا

واو حرف عطف اشربوا فعل امر جمع مذکر مخاطب علم بابندن ایچک دیمکدر و لا تسرفوا فعل نهی جمع مذکر
مخاطب در افعال بابندن اسراف ایلک یعنی ییمه و ایچمه حددن تجاوز ایلک دیمکدر محصول ترکیب حکما دن
بریسی اوغلنی چوق ییمکدن نهی ایلدی که طوقلق شخصی مریض طوتار یعنی مریض ایدر اوغلی دیدی ای بابا
اچلق اولدرر حاصلی طوقلقدن ادم مریض اولور اما اچلقدن اولور ایشتمه مش میسن که ظرفا
دیمشلر طوقلقله اولمک یکدر اچلق چکمکدن بابا دیدیکه ای اوغل اندازه رعایت ایله یعنی نه قدر طوق
اولکه امتلا اولوب مریض اولاسن نه قدر اچلکه مخمصه یه واروب هلاک اولاسن زیرا خدا تعالی
بیورمشدر ییک و ایچک اما اسراف ایلمک یعنی حد اعتدالی رعایت ایدوب حددن تجاوز ایلک
دیمکدر بیت نه چندان بخور کز دهانت بر آید ٭ نه چندان که از ضعف جانت بر آید ٭ نه حرف
نفی معناده بخور امر مفرد از خوردن معناسنه چندان مخفور تقدیرنده گزکه حرف بیان و باء حرف تعلیل
مصراع ثانیده نه چندان صکره بر فعل تقدیر اولنور تقدیری چندان گرسنه مباش دیمکدر که حرف تعلیل
محصول بیت اولقدر چوق ییمه که اغزکدن چیقه یعنی استفراغه محتاج اولمه سن اولقدر دخی
اچلق چکمه که ضعفدن جانک چیقه یعنی حالت مخمصه یه وارمق مقدار اچ اولمه حاصلی ایت
کریمه ایله عامل اولمق کرکدر شاعر دیر بیت گرچه خدا گفت کلوا و اشربوا ٭ در عقبش گفت
ولا تسرفوا ٭ مرادیک معناسی بیوک اوزنکه دیکله تعبیر ایلین استعماله بهره دار قطعه
با آنکه در وجود طعامست حظ نفس ٭ رنج آورد طعام که بیش از قدر بود ٭ طعام مبتدا وسیدن
مقدار معناده نفسه قیدلر و حظ نفسه یه خبر مبتدا رنج آورد که مقدم مفعولیدر و طعام فاعلیدر که حرف
رابطه صفت بیش بار بیک کسریله زیاده معناسنه در قدر آنک دالک فتحه سیله مقدار معناسنه در
محصول بیت انک برابر که یعنی بویله ایکن حاصلی وجود حیواندن طعام اگرچه حظ نفسدر یعنی حظ
نفس ایکن طعام مرض ایرشدیرر چونکه مقداردن زیاده اوله حاصلی طعام بر نافع ایکن مقدار
اعتدالدن زیاده اولیجق مرض گتورر ٭ گر گلشکر خوری بتکلف زیان کند ٭ ور نان خشک دیر خوری
گلشکر بود ٭ گلشکر گلی شکر ایله گل قربا شده دیرلر استعمالینه نافعدر زیرا اسهالدر تنقیدن
حرارت طوقلقدر نان خشک بیانیه در ور حرارتی دیمکدر یعنی قیتقنسز دیر کج دیمکدر بوندن اچلقدن
کنایتدر محصول بیت اگر طوقلقله گلشکر ییرسک نافع محض ایکن زیان ایدر زیرا امتلا ایدر اگرچه
بو مقدار شکر ایله اسهال ایلیه اما قیتقنسز قورو اتمکی اچلکله ییرسک نافعدر و گلشکر حکمنی ویرر
حاصلی طوقلقله ییمک ضرر محضدر اما اچلقله اعتدال الله ییمک نفع محضدر حکایه رنجوری را
گفتند دلت چه میخواهد گفت آنکه دلم هیچ نخواهد بعضی نسخه ده آنکه دلم چیزی نخواهد در
محصول ترکیب بر مریضه دیدیلر گوکلک نه استر دیدی گوکلم هیچ نسنه استمیه دیو گوکلم استر
یعنی گوکلم هیچ بر نسنه یه طالب و راغب اولمدیغی استرم حاصلی گوکلم نسنه استیجکن استر
بیت معده چو کج گشت و شکم درد خاست ٭ سود ندارد همه اسباب راست ٭ معده میمک کسریله

وعینک سکونیله و بیمک فتحی و تعینک کسریله ایکیسیده بر معنایه لغتدر بعربی حیوان جفتیک
شیردانی تقاضادن در انسانن شکم مخطوف در معده یه وار و معالجه سفرادلکسنه تجویز
اولوب معناسنه چونکه شکم بحثاتیله طولار معده یه وارد جاکنده‌ی یعنی مرض حاصل اولدی
دیبی ترازوی معنادر معده یه نظر ایدر دیمیدر اوحاست خبر یله جانکتم در دنالدر یعنی که هر
وجهیله اولدر سوزی مبتدا اتایق دیکلاردار زعمی نفی مستقبل کلتن بعینه ایلمز دیکلار خبر مبتدادر
جهه ارادت تاکیدر جمیع کبی اسبابه راست بیانیدر اسبابه تدارک تا علیه‌در استعداد مراد صحیحدر
یعنی اسباب یعنی تجربه صحیح ایله مجرب اسباب مراد اسباب معالجه‌در اسباب معاشی
دیبی بیتینک نحو اسنه زره جه و اصطلاح لمحشی بمابت بوجود در که تجربه صحیحه ایله مجرب اولا
معالجه نفع ایلمز و بیتینک کلام منه اعتراض ایلمشکه تقاضا سبب ذکر دییوبادکانم معترض
اولد عندن ضرورتدر و ذکر عفا الله عنه مصراع ثانی بر مقدار کلام اقتضا ایدر و یا بر لسن تلطیف
محصول بیت معده ایله شکم که متبع اولدر در دزبج بهو یدا الطاهر اولدی بوبیله اولنجه نفع
ایلمز جمیع معالجات صحیحه جایزدر که در زحاست جمله بیتینک اولندن بر حرف تلطیف تقدیر
اولنه پس مصراع ثانی مقداره محتاج اولمز بو تقدیرجه معنا معده ایله شکم که متبع اولدر بووارد
ورنج حاصل اولدی جمیع معالجات صحیحه ایله صحت پذیر اولمز حضرت شیخک بیورز عمی مبالغه
طریقیله در و الا علاج که صحیح اوله البته مرضی دفع ایدر حاقتی نافع اولور **حکایه** قصابی را
در شهر واسط بر صوفیان درمی چند کرد آمد بود هر روز مطالبت کردی و سخنهای با خشونت
گفتی اصحاب از تعنت او خسته خاطر بودند و چون از تحمل چاره نبود صاحب دلی از آن
میان گفت نفس را وعده دادن بطعام آسانترست که قصاب را بدرم بعض نسخه‌ده
قصاب بر نیه تعبیر او نمشدر شراح اولا اختیار ایلمشدر لکن خطا ایلمشدر زیرا بو نسخه‌ده
مذکور قطعه‌نک قافیه‌سنه فاسد اولور زیرا بعد الله تعالی قافیه لعمر حالی بوکه قطعه‌ده مذکور
اولن گشت و قصاب ابداتعالی کل شهر واسط بغدادله بصره بیننده بر شهردرکه بغداده حاکم نشین
تکلمن سیاقه علم اولر یا برده حاصل اولور انکیچون تکلم واسطی دیرلر لکن شرایع واسطی
ذکر ایلمشدر الکا هر اولدرکه بو کتابا چون کوریشکر کرده دم جمع اولمش دیکلار مطالبت
تامه اسلوب بجم اوزره مطور کتابت اولنور سخنهای با خشونت معنا نیده و ز بامعقول کلمات
دیکلار کردی و گفتی بادی حکایه‌یه ایکی اصحاب یعنی صوفیلر تعنت تفعل بابندن مصدر
زلت دیکلار یعنی برکمسنه‌نک سوزی صحیح تعلمدن استمک دربو دم مراد جفا و آذا در صاحب
دلدن بوزده مراد حضرت شیخ کندیلر بو کتابده هر یرده که صاحب دل بیورلر کندیلرین مراد ایدرلر
والعلم عند الله آن میان یعنی اصحاب ایچلرندن نفس را وعده دادن بطعام لفظا
وعده ویرمک معناسنه اولدر که دیبه سن از نفس ان شاالله صدقات و زکوه کلادکان کا

اعلا

اعلا انتالیس یدارین دیبو محصول ترکیب بر قصابک شهر واسطده صوفیلر اوزرنه بر نیچه اقچه‌سی ایدی
طریقیله جمع اولمشیدی هر کون اقچه‌سنی مطالبت ایدر ایدی و بونلره خشونتلی یعنی ایری ایری سوزلر
سویلرایدی و اصحاب انک تعنت و جفاسندن خسته خاطر اولورلردی ولیکن تحملدن غیری چاره
یوغیدی زیرا فقیرلر ایدی و ادا سنه مالک دکللریدی اول جمعیتدن هر نه بلایسه چکرلر ایدی ایچلرندن
بر صاحب دل ایدی نفسه وعده ویرمک آساندر قصابه اقچه ایله وعده ویرمکدن شته که اداره شیه
مالک اولمیان مدیونلر وعده ویرلر با خشونت بر نیچه ناخوش یازیلر نسخه‌لره مخالف یازمشلر
قطعه ترک احسان خواجه اولیتر کاحتمال جفای بوابان ترک احسان مصدرک مفعولنه اضافتیدر
خواجه‌یه اضافتی مصدرک فاعلنه در ترکیب مبتدا اولیتر خبرکه من تفضیلیه معناسنه در احتمال جفای
بوابان ایکی اضافت بله مصدرک فاعلنه اضافتیدر بوابان بواب جمعیدر وزنی اوزره یعنی
دیکلار والف و نون ادات جمعدر محصول بیت خواجه‌نک یعنی بزرکک و سایر اکابرک احسانی
ترک ایلمک اولادر قپیجیلرک جفاسی ازاسن چکمکدن **بیت** تمنای کوشت مردن به که تقاضای زشت
قصابان تا جوی مصاحبت تمنای کوشت مصدرک مفعولنه اضافتیدر تمنا تفعل بابندن مصدر
نونی مفتوح مطلوب یا یای الفه قلب ایلمک تصرفات عجم‌درکه نیه حرف تفضیل یعنی من تفضیلیه
معناسنه در تقاضا تفاعل بابندن مصدردر صاد مفتوح مطلوب یایی الفه قلب ایلمک بمعنا
زشته اضافتی سماعیدر قصابانه الیه قصاب مبالغه ایله اسم فاعلدرات یاره لیچی دیکلار
مصدر قصب کلور قافک تیچنا و صادک سکونیله محصول بیت ازرو سیله اولمک یکدر قصاب
چرکین تقاضالرندن یعنی انلرک چرکین تقاضالرینی چکمکدن اتسزلک چکمکدن یکدر **حکایه**
جوان مردی را در جنگ تاتار جراحتی هول رسید کسی گفتش فلان بازرگان نوشداروی
دارد اگر بخواهی مگر دریغ ندارد گویند آن بازرگان بخل معروف بود جوانمردی
معناسنده مستعمل لغتدر پس جوانمرد قوزی جمعی جوان دیکلار دیبی نامردلک ایلمشدر یا حرف وحدت
را حرف صله در یا مفعولنه تاتار درن مراد مغوللر تاتار دیلرکه کافرلردر جراحتی یاء حرف وحدت
هول ارجاعک تحلیله متوزعنج که عرب مخوف دیرجراحت صنعتدار نوشدارو بوده نای معناسنده ار
یعنی ایی مرهم تدارک قافک و دالک فتحه سیله و بایی بر درجه مقدار ایدیکلار که دینیدو ورای حرف
حال محصول ترکیب بر یکیت ارض تاتار جنکنده بر قورقونج یاره ایرشدی یعنی جنکده یاره ایلدی
برکمسه اکا دیدی فلان بازرکانک نوشدارو سی وار ایسه یعنی نافع مرهمی وار اکر دیلرسک
جایزدرکه بر مقدار ویره و دیرلرکه اول بازرکان بخلیله معروف ایدی **بیت** گر بجای نانش
اندر سفره بودی آفتاب تا قیامت روز روشن کس ندیدی در جهان لفظیلر تبیه مطلع
اولمقیچون در جهان بریله فرق نجواب یازمشلر لیکن صحیح نسخه‌لره مخالف یازمشلر محصول
بیت اکر مذکور بازرکانک سفره سنده اتمک یرینه آفتاب اولیدی تا قیامته دک کمسه جهانده

ایدیلر کون کور نمردی جوانمرد گفت اگر نوشم دهد از و خواهم ویا ندهد واگر دهد منفعت کند
ویا نکند بهر حال از و چیزی خواستن زهر قاتلست محصول ترکیب جوانمرد دیدی اگر نوش دارو
استیم ویره ویا ویرمیه واگر ویره فائده ویره ویا ویرمیه بهر حال اندن بر نسنه استمک زهر قاتلدر
بیت هرچه از دونان بمنت خواستی در تن افزودی واز جان کاستی دونان اونک
جمعیدر الجعلدر دیکلدر خواستی فعل ماضی مفرد مخاطب دراکه دیکلدر افزودی لازم متعدی بینیه
مشترکدر بونده لازمدر ارتدک دیکلدر کاستی بویله در ایکی بونده لازمدر اکسلدک
دیکلدر تا که بو بیتده نقص لازمه متعدی بینیه مشترکدر محصول بیت هرنسنه که الجعلردن
منتله استدک ارچه تنده ارتدک اما جاندن اکسلدک یعنی تنکه اندن منفعت حاصل اولور
اما جانکه نقصان محصلدر زیرا اول نسنه دیلکه غرضکه کسر وبرادک وحکیمان کفته اند اگر آب
حیات فی المثل باب روی فروشندی دانا نخرد فی المثل میکی تا تکمیل ترکیبه فرضیات
وتقدیریاتده مستعملدر فرضا دیکلدر باحرف مقابله آب روی بیوز صوبی در عرض معناسنه فروشند
فعل مضارع جمع غائبدر اصاته لمز ویا صاته لمز دانا عالم دیکلدر ایکیده مراد عاقلدر النزا عا
پس دانا یی عاقلله تفسیر ایدن نه وجهله یعنی کندی مذهبلری نخرد جانک تنیمی وکسریله فعل نفی
مستقبل صاتون المز دیکلدر محصول ترکیب وحکیملر دیمشلردر اگر آب حیات مثلا بوز صوینه
صتولرسه عاقل ودانا صاتون المز که مردان بغیرت بیداز زندکانی بذلت که حرف تعلیل تقرب
مرادنه متعلقدر زندکانی کاف عجم حیات رسیدن بدلدر والف ونون تحسین کلام ایچوندر
کلمندر و باحرف مصاحبت ذلت معناسنه محصولا حقارتدر معناسنه محصول ترکیب
دانا حیات بوز صوینه المز زیرا علتله اولمک ذلت وحقارتله زندکانی دن یکدر بیت
اگر حنظل خوری از دست خوش خوی به از شیرینی از دست ترش روی حنظل حای
مهمله ایله بولهای عجیبه ایله ابوجهل قاربوزنیه دیرلر و عرب شجرة العلقم دیرکه بر بیوده تیز بولر
شکلنده اما ایری اولمز بلکه حلالیلکی مقدار اولور زیاده اجیدر قد غره بکو کبی لکین الحقا
بعض علاجله احسن الوب انکله بعض امراضه علاج ایدلر خوش خوی تروش روی
تاتک سکونیله وصف ترکیبیدر ایی خویلی واکشی صورتلی دیکلدر محصول بیت اگر مثلا حنظل
یرسک خوش خوی الندن لذتلو ولکالی نسنه ییکلرن یکدر یعنی ایی در نتکه کرسنا عربیدر بیت
اگر زهر پیشه خوشته یار النده کم کرمسکری اغیار الندن حکایه یکی از علما خورنده
بسیار داشت وکفاف اندک با یکی از بزرگان که حسن ظلن بلیغ در حق او داشت بگفت
روی از توقع وی درهم کشید وتعرض سؤال از ادهل ادب در نظرش نا پسند آمد خورنده
اسم فاعلدر ییجی معناسنه مراد اهل عیالیدر خورنده بسیار مضاف الیه مرفقا جانبنه ناظر
وکل ایمش کفاف بوندن ازیق معناسنه در باب یکی با حرف صله از بزرگان یکیه بیان ایدر که حرف

رابطه صفت حسن ظلن مصدرک فاعلنه اضافه مصدری بلیغه معانیه حق اولامیه او در هم کشید کی مفعول
صریحی واز توقع غیر صریحی ووی اضافت مصدرک فاعلنه در توقع معناسنه حال وطلبه ور ضمیری عالمه
راجعدر او داشت ودر هم کشید فاعلی یکی از بزرگاندر تعرض سؤال مصدرک مفعولنه اضافتیدر دیلکه
تعرض دیکلدر نظرش شین ضمیریکیه راجعدر محصول ترکیب علمادن بر نیکک اهل وعیالی چوق
ایدی وکفاف از اکا بردن بر تیکه که انک حقنده حسن ظلن بلیغی وار ایدی حالنی سویلدی یوزینی انک
توقعندن بورشدری یعنی عبوس الوجه اولدی واهل ادبدن دیلنکی عرض ایلمک نظرنده ناپسند
کلدی حاصلی نا مقبول ونا معقول کلدی قطعه زبخت روی ترش کرده پیش یار عزیز مرو که
عیش بر و نیز تلخ کردانی روی کرده تک مفعولی اولی صریحی ترش ثانیسی وزبخت غیر صریحی
کرده ده حالدر اسمی حذف ترتیبدر حالی ترتیبی بعضیلر کرده مروده حالدر مخاطب خطاب ایلمش پیش
یار عزیز لامیه وبیانیه در پیش حرفک مقدم مفعولیدر امر و فعل نهی مفرد مخاطب ره یدن کنه دیکلدر
که حرف تعلیل عیش تیک تحیله بونده دیرک مرادار و بر و حرف استعلا واو ضمیر غائب یار عزیزه
راجعدر انک اوزرینه دیکلدر عرب عیلیه دیر بونده مفعا الکا دیکلدر تلخ تاتک نتی ولامک سکونیله
اجی دیکلدر نیز حرف عطفدر اوکیم دیرم کلی تازه جنده دسته حکایه سنده کلمشیدر و بعض شارح
اندن ذکر ایلدی احتمالی ایدوب واو عطف معناسنه در دیمش و بعض شارح اندن احتمالی ایدوب بوندن
ذکر ایلدکنی خطاسنه حمل ایدوب زیاده تعرض ایلمش وکیکون حقیقت حالنه نظر ایدیجه محکم
تعرض ادکل مباحکر دانی فعل مضارع مفرد مخاطب دار کردانیدن ایلرسین دیکلدر عیش
مفعولی اولی صریحی تلخ ثانیسی ور بونی غیر صریحی محصول بیت طالعکدن یوز اکشدوب عزیز
یارک وکنه وارمه زیرا انکا ده دیرلکی وصفانی تلخ ایدرسن یعنی سنک بختسزلغکدن اولدن
بیحضور اولور بیت جای جنبش که بر وی تازه روی خنداز رو فرو نبند کار کشاده بیشانی بجای جنبش
با حرف صله که حرف بیان ویا حرف رابطه صفت روی حال مضارع مفرد مخاطب دررو یدن کندر سی
دیکلدر تازه رو وصف مرکبدر تازه یوزلی دیکلدر الکلیج یوزلی معناسنه خندان تازه رویه معطوفدر
خندان روی تعدیز ندر تعنی کلیج یوزلو ورانک نجمله فعل امر مفرد مخاطب دررو یدن کیت دیکلدر
تا زع طریقیله ایکی وصف ترکیبی به مصرو فدر مصراع ثانی تمام تعلیلدر واقعدر فرو بوندن ارات
تاکیددر نبند فعل نفی مستقبل ثبان ارمحبولر معناسنه بالعلم دیکلدر کار کشاده پیشانی به مضافدر
یای وحدتیله سبیی بار طبعی به حرف صدارت ویمین نکاحدر که یایی کاتبدن اثبات ایلمش بویله
ایدیجه خطا ایلمشدر کشاده پیشانی وصف ترکیبدر اچق الین دیکلدر اچق معناسنه محصول بیت
مرحاجنه که کیدرسن تازه رو وخندان کیت زیرا اچق الملیک ایشی بالعلم یعنی ایشی تنج
اولور منعقد اولمز خندان حالیکی تا مراد حالی ایشلر و راوفتح ان مستقدر دیمین ایی دار اقمش
مصراع ثانینک معناسی النی اچلمش الان کمسنه تک ایشی اشغه بالعلم دیمین تمه اشغه ان سویلمش

آورده اندکه اندکی از وظیفهٔ او زیادت کرد و بسیار از ارادت کم پس از چند از چون
محبت معهود در بعضی از مره گشت اوزره اندر روایت ایلمشلردر که حرف بیان اندکی یا حرف تنکیر
زیادت نک اسلوب جمله معطوفه یا زلمشدر البسیار یا سیدر حرف تنکیر دراارادت افعال یا بندن
مصدر اوزره معطوفدر یا زلمشدر زیادت کی محبت معهود محصور کس روایت ایلمشلردر که صاحب
دولت وظیفه سندن ازاجق زیاده ایلدی و ارادت محبتدن چوق نقص ایلدی یعنی ارادتنی
ناقص ایلدی عالم نتیجه کوزندن صکره چونکه معهود محبتی قدرلو اوزره کورمدی ویلدی بیت نعم
المطاعم حین الذل تکسبها القدر منتصب والقدر مخفوض نعم فعل از افعال مدحدر المطاعم
معرف باللام فاعلی مفرد مطعم کلور میمک فتحی و طانک سکونی و عینک فتحیله نیلدن نسنه نک
اسمیدر مخصوص بالمدح محذوفدر تقدیری نعم المطاعم مطاعم حین منصوبدر انکیچون ظرفیتیله مضافدر
ذله تکسبها فاعلی تحتنده مستتر اولان کنایت ضمیر و ها ضمیر منصوب متصل مفعولی راجعدر مطاعمه
القدر قافک کسریله چوملک دیمکدر مرفوع مبتدا منتصب انتعال بابندن اسم فاعلدر خبر مبتدا انتصاب
لفتحتین دکلوب طورمقدر بونده مراد چوملک قیشتمقدر و او حرف عطف قدر ثانی قافک فتحی و دالک سکونیله
مرتبه و رفعت دیمکدر انتعال مرفوع مبتدا مخفوض مفعول لفیض مرفوع خبر مبتدادر مصراع ثانی
مصراع اوله نسبت مقام تعلیلده در محصول بیت نه یکدر شول بیکلر که آنلری ذلیله
وقتنده کسب ایدرسن زیرا اکرچه چوملک آتش کنارنده طعام ایله مملو و کالوب تیمز یعنی اکرچه دولت
و هوا ایله مکسوبک ازو یار نعمته سبب اولور مرتبه و حرمتک انتقاصنه باعث اولور حاصلی دیلنجینک یوزی
قره و توز بسی طعام دیکلردر بیت تا نم افزود آب رویم کاست بی‌نوایی به از مذلت خواست
تا نم مبتدا اتمکم دیکلر افزود فعل ماضی مفرد غائب لازم ایله متعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر
ارتدی یعنی زیاده اولدی دیکلر خبر مبتدا اولور آب رویم لامیه و مبتدا کاست کافک عربیله فعل ماضی
مفرد غائب لازم ایله متعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر اکسلدی معناسنه در و خبر اولور بی‌نوایی
اضافتیله معناسنه و تقیر معناسنه از مذلت خواست لامیه از مذلت مصدر میمیدر حقارت و خواری معناسنه ست
فعل ماضی خواستن مصدر سندن یعنی دیلنمک محصول بیت اتمکم زیاده اولدقجه یوزم صوی اکسلدی
پس نواسزلق یکدر دیلنمک ذلتندن یعنی خلقه عرض حاجت ایدوب عرض وجاهت تلف
ایلمکدن نواسزلکیله قناعت که کیچینمک اولادر حکایت درویشی را ضرورتی پیش آمد کسی
گفتش فلان نعمتی دارد بی قیاس اگر بر حاجت تو واقف گردد همانا در قضای آن توقف
روا ندارد گفت من او را ندانم گفت منت رهبری کنم دستش گرفت تا بمنزل آن شخص در آورد
درویش یکی را دید لب فرو هشته و تند نشسته سخن نگفت و باز گشت گفتندش چه کردی
گفت عطای او را بلقایش بخشیدم درویشه ضرورتی یاپلدی حرف وحدت نعمت بی‌قیاس بیاینده در
همانا کلمه تاکید دیکلر قضای آن مصدرک مفعوله اضافتیدر منت بن سکا دیکلر رهبر وصف ترکیبیدر

ترش یوزدن

ترش یوزدن تعبیر اولنور معناسنه و یا حرف مصدر تا حرف غایت با حرف صله منزل آن کس لامیه در حرف تاکیددر
کتوردی ضرورتی مقدر بوندن حرفدر اشتغالی معناسنه افاده ایدر لب مقدم مفعولیدر فروهشته قیرتمش دیکلر
تند تانک فتحی و نونک سکونیله لفتحتین اتیه دیکلر یعنی کسکین اما بونده عبوس الوجه اولمقدن کنایتدر
بازگشت دونوب عطای او مصدرک مفعولنه اضافتیدر با حرف صله لقای او لامیه لقا یوزه کورنمکه دیرلر بوندن
یوز مراددر محصول حکایت بر درویشک اوکنه ضرورت کلدی یعنی بر ضرورتی واقع اولدی بر کمسه اکا
دیدی فلان کمسنه نک بی قیاس نعمتی واردر اکر سنک حاجتکه واقف اولورسه امیددر که انی قضا و ادا
ایلمکده توقف روا کورمیه درویش دیدی بن انی بیلمم اول کمسه دیدی بن سکا قولاغوزلق ایدیم بس درویشک
الن طوتدی اول دیدکی کمسنه نک اوینه ایلتدی پس ایلتدکده درویش بر شخص کوردی طوداغی
صارقتمش و غضبناک عبوس الوجه اوتورمش هیچ سوز سویلمیوب کرو دوندی قولاغوزلق ایدن درویشه دیلر که
درویش ایدر انک عطا و احساننی لقاسنه یعنی صورتنه بغشلادم قطعه مبر حاجت
بنزدیک ترشروی که از خوی بدش فرسوده گردی مبر فعل نهی مفرد مخاطب در بیرمه دیکلر ایلتمه
دیکلر حاجت مفعول صریحیدر و بنزدیک غیر صریحیدر با حرف صله نزدیک ترشروی اضافتی لامیه ترشروی
رودن وصف ترکیبیدر اکشی صورتلی معناسنه که حرف تعلیل خوی بد یا بیانیه و شین ضمیر ترش رویه راجعدر
فرسوده لفتحتین اشنمش معناسنه در ماضیدن قسمیدر اما استعمالدن اضطراب و بیحضورلق معناسنه در
بونکه صیغه سیره اسم مفعول اطلاق ایدنلرک تبعی بو غلطدر فرسوده از کاردر خطا ایلمشی
زیرا ازمکدن سوده نک معناسیدر فرسوده نک دخی گردی کاف عجمک فتحیله و سکون رایله فعل مضارع
مفرد مخاطبدر اولورسن دیکلر صیرورت معناسنه مصدرلری گردیدن گشتن و گردیدن ده گردیدن که مولوی
گاه گردون گاه و گه مرده گاهی گاه و کاه آب کی حکمرو انقلاب معناسنده استعمال ایدیلر جاکون
هر حاله دونمک معناسنه بونده دخی که اولمق معناسنده استعمال ایدیلر فافهم محصول قطعه
اکشی صورتلینک یانینه حاجتک ایلتمه یعنی عبوس الوجه اولنه عرض حاجت ایلمه زیرا اکرکه انک خوی بدیدن
و بد مشربلیکدن بیحضور و مضطرب اولورسن یعنی حاجتک تنمز بس بیحضورلق لازم کلور اگر گویی
غم دل با کسی گوی که از رویش بنقد آسوده گردی گویی فعل مضارع مفرد مخاطب غم دل لامیه
و گوینک مفعولی با حرف صله کسی یا حرف وحدت با کسی گوینک متعلق مفعولیدر که حرف رابطه
صفت سعدالان و بالنقد بیکدر آسوده ماضیدن قسمیدر ایکنمش یکیدر راحت معناسنه محصول
بیت اکر کوکل غمنی سویلرسک بر کمسنه یه سویله که انک یوزندن حالا و بالفعل آسوده و راحت
اولاسن یعنی کوکل غمنی دیمک لازم اولنجه بر کمسنه یه سویله که روی خندانندن مستریح اولاسن
راحت پذیر شارحک بریسی مصراع ثانینک معناسی کولر یوزندن فرح و مستریح اولاسن ایمش
و بریسی مستریح عبارتنی ترک ایدوب تعصب طریقیله یالکز فرح عبارتنی استعمال ایدوب اعتراض
ایلمشدر لکن بر خصوصده معترضدر مصراع ثانینک معناسی که انک یوزندن اوحالده آسوده و مسرور

دوننده سین دیمین مقدار بیانه دوندورشین حکایت خشکسالی در اسکندریه پدید آمد چنانکه
عنان طاقت خلق از دست رفته بود و درهای آسمان بر زمین بسته و فریاد اهل زمین بآسمان
پیوسته خشکسال قحط وقتی یل یعنی قتلق و یا حرف مصدر دیمین یا پس سوپلنشی اسکندریه آدن
مراد مصرک اسکندریه سیدر اپچه بعجم بر محله اوقور و دو عیاربا بر بیله اشکاره دیکلر عنان
طاقت خلق بیانیه ولامیه در درهای آسمان لامیه در مجاز امحصور ترکیب اسکندریه ده قتور خلق
ظاهر اولدی شویله که خلقک عنان طاقتی الدن کتمش ایدی زیاده قتلقدن اجلقدن و کوک
قپیسی چرا ورده بغلنمشدی یعنی یغمور یغمزدی و یر یوزندن برکت قالقمشیدی و اهل زمینک
فریاد و فغانی آسمانه اولشمشیدی اجلقدن و قتلقدن خلق برینه و درویشان بازار نسخه یره
تتبع ایلمشلر قطعه نماند جانور از وحش و طیر و ماهی و مور که بر فلک نشد از بی
نوایی افغانش جانور نوک سکونیله و واوک صحیله جانلو دیکلر زیرا و روان تنیله اراده
نسنه در از بونده حرف تبیین از وحش الی آخره نوعی جیوان که حرف بیانی ثشد
بونده نزت مقایسه از بی نوایی بی زاد و بی نعمت دیکلر و در ویشی حکایه سنده نوانک معنیسی
بیان ایلیوب بونده صحاح نسخه تعمله تغییر ایده نه تعرض ایلیوب و جه تعرض ایلمیش
افغانش شین ضمیری جانوره راجعدر محصول بیت وحشی و طیر و ماهی و موردن جانلو قالمدیکه
نواسزلقدن افغانی کتمدی یعنی کتدی نشدک بر علی افغانلر ماحصلی جمیع جانلیلر محنت و غدادن
ایدی قتلقدن عجب که دود دل خلق جمع می نشود که ابر گردد و سیلاب دیده باران شد
دود دل خلق لامیه در مجازی نمیشود تقدیری نمیشود و ضرورت وزن ایچون بویله اولدی که حتی
معناسنه در اکر دود فعل مضارع مفرد غایب در کسر دید نون که اصلنده و ذنک معناسنه در که کوردی
فعلندن منفصل بیان اولدیغی محلی حالی ضرورت معناسنده استعمال ایتک طریقیله در
سیلاب هم کبیرا سیلابه ایدن سیل آب اصل سیل دیکلر دیده اضافه استعاره طریقیله در
باراننش شین ضمیری بره راجعدر محصول بیت عجب اکه چوق خلقیوب یاغیش ده کمکدن
دوده خانه ایکلرین خلقک کوکلی توتنی جمع اولیه که بولوت اوله و کوزلری سیلابی اوله
بولورک یغمورلر اوله ماحصلی بو محلی تعجبیدر زیرا حدن زیاده کریه ایلدیلر قتلق محنت چه غدادن
در چنین سال مخنثی دور از دوستان که سخن در وصف او ترک ادبست خاصه در حضرت
بزرگان و بطریق اهمال از سران در گذشتن هم نشاید که طایفه بر عجز گوینده حمل کنند
پس بدین دو بیت اختصار کنیم که اندک دلیل بسیاری بود و مشتی نمونه خروار ای
سال یا حرف وحدت مخنث یا حرف وحدت مخنث تنعیل بنادن اسم مفعولدر بو کلمه دیکلر
بکا ظاهر بولر که بزنیت اشعارزن کنایت در دور از دوستان دوعا اوله دوستان دن ایراق
اولیه دیکلر بو دعاک معناسنده که خوفی ایراد ایدن یعنی بر مخنث که دوستلردن ایراق اوله

دیین

دیین اوله خلل و پریشن که حرف رابط صفت سخن مبتدا در وصف او مصدرک مفعولنه اضافه در ترک ادبه
و فی بویله در و خبر مبتدا در خاصه خصوصا دیکلر در که نظامی مخزن الاسرار ده بیور بیت
هست زیارت همه را ناگزیر خاصه زیارت که بود دستگیر انشده ضرورت وزن ایچون کتمشدر حضرت
حضور معناسنه در بزرگانه اضافه لامیه در با حرف مصاحبت طریق اهمال بیانیه سران لامیه سر
جهت و سور معناسنه در او ان اشارت در وصف مخنثه در گذشتن تجاوز ایتمک یعنی اهمال
ایتمک نشاید لایق دکل که حرف تعلیل طایفه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل بمنزه حرف وحدت
دیمین خطادر تبع او ورده واضحدر عجز گوینده لامیه در بر عجز گوینده حمل کنند که متقدم مفعولیدر
بر بونده بدین معناسنه در که بعض نسخه بره بویله واقعدر با حرف مصاحبت و یا حرف ظرف
کنیم فعل مضارع متکلم مع الغیر در و یا فعل امر متکلم مع غیره در اختصار ایدن ز در و یا ایدلم دیکلر
حرف تعلیل اندک مبتدا دلیل بسیاری لامیه در و مبتدا خبر بود فعل مضارع مفرد غایب خبر مبتدا خبر ثانی
و جمله اسمیه خبر مبتدادر او اول اکی یا ایله حرف تنکیر در حرف مصدر و حرف وحدت خطو نامر معناسنه
نظر او کلمات مشتی یا حرف وحدت بونده برابرده دیکلر نمونه او رنک دیکلر همزه اضافه ایچون
کلمشدر خروار اصلنده او رنک یوکنه اسمدر حکره یوکه اطلاق ایلدیلر تحریف ایدوب ترکیبه
قرار ویدیلر شول معروف ظرفه و بعضیلر دیدیلر خروار خروار و ندر غشی خاصه تبدیل ایلدیلر یا حرف وحدت
در حرف صفیه در و بعضیلر غندی سویلمشلر نمونه خروار لامیه در محصول ترکیب شونچلین قحط و غلا
مخنثت دوستلردن ایراق اولسون که انک صفتنده سویلمک ترک ادبدر خصوصا اکابر نظرنده
و طریق اهمال ایله انک اوصافی ذکر ایتمدن تجاوز ایدوب کچمکده لایق دکلدر بعض طایفه کوینده
عجزینه حمل ایدرلر تا ورالعلما درشه نکوره انی وصف ایلکده بر اسبق بو ایکی بیتله اختصار
ایدلم که ازاجق نسنه چوقلکه دلیل اولور و بر اوج نسنه بر اشک یوکندن او رنک قطعه
گر تنی یک زان مخنث را ا تو بدرا دگر نیابد کشت تن یا تار دان مخنف ضرورت وزن ایچون بکشد
نانک ضم و سکون کاف مریله ضرورت وزن ایچون تنی یا حرف تنکیر و ادات مفعول دکر لفظ
مشترکدر فی مقاسیله عیری معناسی بیننده کیرک دیکلر نیابد کشتن مفاسنه در شراح
دکر میه بدان یا زار لیکن صحیح نسخه لبره مخالف یازمشلر محصول بیت اکر اول مخنثی تاتار او لدو
قتلمه تاتار تعیین انکیچوندر که اول زمانده عرب و عجمک پادشاهی هولاکو ایدی و اول جمیع عسکریله
کافر تاتار ایدی و تاتار زیاده بیرحم و خونخوار اولور علی الخصوص که کافر اوله تنی فی ایکیچون
قتلک ایلمک کرک و یا غیر کمسه تن قتل ایلیه ایچون اولدور مک کرک حاصلی بویله مخنثی قتلک
ایدن تاتار قصاص ایلمک کرک چند باشد چو جسر بغداد اش آب در زیر او دمی بر پشت
جسر جیمک کسری و سینک سکونیله کمیلر اوزره قورلمش کوپری که بغدادک کوپریسی بویله در و شین
ضمیر مذکور مخنثه راجعدر اب باشدک اسمیدر زیر خبری ادمی ایله معطوف بر پشت در زیر کیبیدر

محصول بیت نیجه یه دک بغداد کوبریسی گبی اوستندن ادم آلتندن صو کیچه یعنی اوزرندن ادم
آلتندن صو اوله آب و زیر پل چنک صو ثمسندن کنایت در چنین شخصی که ظرفی از نعمت
او شنیدم که در آن سال نعمت بی کران داشت تنگ دستان را سیم و زر دادی و مسافران را
سفره نهادی گروهی درویشان از جور فاقه بجان آمده بودند آهنگ دعوت او کردند
و مشورت بمن آوردند سر از موافقت باز زدم و گفتم شخصی یا حرف وحدت که حرف رابط
صفت نعمت بودن وصف و یا صفت مشابهه در زیرا نعمت مرحدن مستعمل اوله اضافتی
لامیه در نعمت بی کران بیانیه تنگ دست وصف ترکیبی در عجب لغت ایرکار یعنی الی
یوفقه تعبیردن کنایت در والف و نون ادات جمع در والحرف صله دادی یا حرف حکایه نهادی یا سی
بونیله در گروه بولک دیکلر و یا حرف وحدت درویشان بدلدر گروهدن جور فاقه لامیه در
بجان با حرف صله جانه تکلدیلر یعنی استعمال جان بدن او صو بدیلر دیکلر آهنگ دعوت او
مصدرک مفعولنه و لامیه اضافتیلر ابو کلامدن معلوم در که حضرت شیخک درویشانی دعوت
ایلمسی ایله مشورت ایمک ... و رانک فتحه سیله و شینک سکونیله و مشورت میمک فتحی و شینک
ضمی و واوک سکونیله و شوری شینک ضمی و رانک تحیله بر معنایه در کانشقاق دیکلر سر از جو
باز زدم با شعی زایله موافقت ایلکدن کیرو اوردم ... محصول ترکیب
بو بخیلاین بر شخص که نعمتدن بر مقدارنی اینستدک اوز بهاینده نه نعمت نه بهایه سی
واردی حاصلی اهل نعمت و قدرت ایدی انی بیوقفه اولنلره آقچه و التون ویردی و مسافرلرا
نمرایه سفره قوردی یعنی ضیافت ایلدی بر بولک درویشلر فقر جوزندن جانندن او
صانمشلر ایدی انک دعوت و ضیافتنه قصد ایلدیلر و بکا مشورت کتوردیلر یعنی بنیله
مشاوره ایلدیلر انلره موافقتدن اعراض ایلدم و دیدم قطعه نخورد شیر نیم خورده

سگ ور بسختی بمیرد اندر غار نخورد از محل نفی استقبال شیر یا نیم خورده یه وان
و ایچه دن بر کسه نک و یا بر شنه نک ارتغنه دیرلر قطعه معناسنه که بریجه شور و دیر سگه
اضافتی لامیه در اتیک ارتغی دیکلر و رواو وضع حال در زخوره حرف شرطدر اگرچه مخففدر
شراح اگر دن یا زمشلر لکن صحیح نسخه لر مخالف یا زمشلر بسختی یا حرف مصاحبت
و یا ظرف و یا مصدر اندر غار مغاره معناسنه در محصول بیت ارسلان ایت ارتغی نیم حال
بولکه مغاره ده شدت جوعله اولور سه ده تن بیچاره که و گرسنه که تنه و دست پیش
سفله مدار تن مصراع ثانی او لنان تنه حالینک مقدم مفعولیدر با حرف صله بیچاره کاف
حالی رسمیدن بدل و یا حرف مصدر ابیچاره لک دیکلر گرسنگی کاف عجمیک ضمی و رانک سکونی
و سینک کسریله و یا حرف مصدر اله اجمالتی دیکلر او لنان لفظ تنه حالینک مفعول صریحی در تنه با حرف
تاکید و نه نونک کسریله و حالی اصلیه ایله حالی مفرد مخاطب فعل مضارع دیکلر و حرف عطف و مدار

بنده فعلنه معطوف در و دست مفعولی و پیش ظرف مکانی و سفله یه اضافتی لامیه محصول بیت تنکی بیچاره لکه
و اجلقه تو یعنی تسلیم ایله و الکی ایچی او گنه طوتمه یعنی احتیاج عرض ایله دیکلرن کنایت در کم فخر بودن
شعور نعمت و مال بی هنر را هیچ کس مشمار زیرا هیچ کس یا حرف تاکید مشمار زعمار بوی مفرد مخاطب
صایمه یعنی حسابه اله محصول بیت اگر نعمت و مالله فخر ایدن اولور سه هنرسیزی هیچ کسه صایمه
یعنی بی هنر اولانی هیچ صایه چاقه اش مرتبه توجه دیکلر پرنیان و نسیج زر با اهلیت لاجوردرد
طلاست بر دیوار پرنیان منقش قماش خبیه و دیر لر و نسیج انغریباد قماشه دیرلر یعنی معتبر قماشه
و دیرلر بر حرف استعلا اهلیت صرف ندا و اندر الاجورد معروف و طلا طانک کسریله یا لکز التونه دیرلر
محصول بیت نا واتکک او زرنده پرنیان نه نسیج ... او زرنده لاجورد ... طلا کبیدر ادات تشبیه
مضمر در یعنی نا اهلک اوزرنده اثر بهالی قماشلر لاجورد و التون صو بیله منقش دیوار در کلایی
تعجیم امالة ایدوب ... حکایه خاتم طائی را
گفتند از خود بزرگ همت تر در جهان دیدی یا شنیدی گفت روزی چهل شتر بان کرده بودیم و بامرا
عرب بگوشه صحرا بیرون رفتم خارکنی را دیدم که پشته خار فراهم آورده گفتم بمهمانی خاتم چرا نروی که
خلقی بر سماط او گرد آمده اند گفت بیت هر که نان از عمل خویش خورد منت خاتم طائی نبرد
من او را بهمت و جوانمردی برتر از خود دیدم خاتم حرب تانک کسریله اسم حاتم علی وزنی او زره
اولا بجم تانک تحیله استعمال ایدار اشارت حکم بر بجم یا مفتوح آتور عنه ... اوله عدان فتحی تانیه
منکر در کاغیدی اضافتی بیانیه در که پی اسم منسوب در علی بابیله سه سیداوزنی او زره پس طائی قبیله
منسوب در او بیان اصل لغت طلی اولوب نسبت شاذه دن اولدی یعنی قیاسی ... ترالکتر اسم تفضیل
و همت هانک فتحی و میمک کسریله ما بعلیدر و مفعولی قصد و اراده ... دیدن رده و شنیدن ده ... یا ضمیر
خطاب ... حرف نوس ... خطاب ایچو ... خطاب ... روزی یا حرف وحدت
چهل ... امرا عربه لامیه امرا ... جمعیدر ... اوزره ... او زره
جمع ... وصف ترکیبی ... وحدت ... لکن
و ... حرف بیان و یا حرف را ... صفت
پشته ... بعضا ... زیرا
معاسنه ... وحدت ... جمله ... تعدیر
او زره جمع ... حرف ... کسر ... سکونیله ... ترکیب ...
ضعیف ... حرف مصدر ... یا حرف وحدت ... استعمال سماط
بونده سفره معناسنه در گرد آمده اند جمع اولمش بر هرکه تقدیری هر کسی که در ... و ایصال
طریقیله ترکیب ... هرکه مبتدا ... مفعول صریحی ... خویش لامیه
خورد ... فعل مضارع مفرد غایب ... منت خاتم طائی ...

تا تعلقه اصا سنادن ... مستقبل مفرد غایب ایلیمز دیکلر بونی کتورمز مراد درمن اورا بن ازی دیکلر
بهت یا حرف ظرف ویا حرف مصاحبت جواب نمزدر یا حرف مصدر [illegible] بو وجهه ایکی دیکلر یعنی اعلا
محصول حکایه خاتم طایی یه و بر ایکی کندکرن اولوروب حتی که جهان کورمش [illegible] اشتمش
خاتم دیدی بر کون قرق دوه قربان ایلمشدم ایدم عرب بکلریله کوسه صحرایه کتمشیدک
بر خارکش کوردکه دیکنی یغمغه جمع ایلمش ایدم نیچون خاتمک ضیافتنه وارمز سن که بر بلوک
خلق انک ضیافتنه واروب ... اوزره جمع اولمشلر خارکش بو بیتیله جواب ویردی
یعنی هرکسکه کندو عملندن اتمک ییر یعنی هرکس که کندو کسبیله معاش ایدر خاتم طایینک منتنی
کتورمز خاصه انک منتنی بوکنمی بکلمز خاتم دیدی بن ازی جوانمردلکده کندودن یوجه کوردم
حکایه موسی پیغمبر علیه السلام درویشی را دید که از برهنگی بریک اندر ریک نهان شده
بود گفت یا موسی دعایی بکن تا خداوند تعالی مرا کفافی دهد که از بی طاقتی بجان آمدم موسی
دعا کرد تا حق تعالی اورا دستگاهی داد پس از چند روزی که از مناجات باز آمد دیدش گرفتار
و خلقی انبوه برو گرد آمده گفت این را چه حالتست گفتند خمر خورده و عربده کرده و یکی را
کشته اکنون قصاص میکنند ... را یا حرف وحدت و ا ادات مفعول برهنه یاره
فتح و کسر ... ایکیلا ... یعنی ضمیر ایله وکاف عجم هاء رسیدن
... ویا حرف مصدر ... دیکلر یا حرف ظرف ریک ... کسر ... تحتیه ... دیکلر
... ویرلر انک ... سکونیله ... تضمن ... تاکید ایچون
نهان ... کسر ... ویا حرف وحدت ویا حرف تعلیل ... یا حرف وحدت
ویا تنکیر که حرف تعلیل دستگاه ... سکونیله قدرت ومکنت دیکلر
ویا حرف وحدت ویا حرف تنکیر ... تخصیص ایچون ... نظر ایلمشدر دستگاهی
... اجابت ... کاف یا زمستانه ... موسی
وشین ... فتح ... سکون ... نون
وضم ... ایله ... کثیر ... حضور ...
حضرت موسی بر درویشی کوردی ... اعلمش یعنی ... ایله ستر
ایلمش ایدی یا موسی دعا ایله خدا ... کفاف ویره که ... جانم ... اولدم
موسی دعا ایلدی تا حق تعالی اکا قدرت ومکنت ویردی نیچه کوندن صکره موسی مناجاتدن
... خلق کثیر جمع اولمش ویردی ... حالت اولدی
... سرخوش اولمشلر ... قصاص
ایدرلر بیت که بر مسکین اکر پر داشتی تا تخم گنجشک از جهان برداشتی تا که به
مسکین بیا نیه ... تحت ... حکایت حالیه مضمون
غایب

شعر غایب ... تخم معروف گنجشک کاف ... بعض انجام عربی
و بعضیسی ... ایکی ... برداشتی ... حکایت حال مفرد غایب
... مسکین ... اکثر ... تخم ...
... بیت شجره ... اوزرنده
... ایلمشلر که پوردر بیت عاجز
باشد که دست قدرت یابد برخیزد و دست عاجزان بر تابد ... شخص عاجز
باشد که اولورکه دست ... تقدم مفعولی ... برخیزد
فعل مضارع مفرد غایب ... دست عاجزان ...
تقدم مفعولی ... مضارع مفرد غایب ... محصول
بیت عاجز ... قدرت ... عاجزلک ... بولدر
خاصه عاجز اولورکه اکا قدرت ال ویریجه ضعیف ... ایدرلر که
عاجزان ... ایدر ... متکلمان ...
عاجز ... قوت وقدرت صاحبی اولنجه یعنی قدرت اکا ال ویریجه عاجزلری
بو رر یعنی ... موسی ... بحکمت جهان آفرین ... خویشتن
استغفار روایت و لو بسط الله الرزق لعباده لبغوا فی الارض برخواند ... صله
حکمت جهان آفرین ... ترکیب ... تقدیر ...
تعالی ... مصدر ... استغفار ...
... استغفار ... صکره ...
... بسط ... الرزق ...
... لبغوا ... الارض ...
... حضرت موسی علیه السلام ...
... استغفار ...
... الله ...
...
... بیت ...
... اسلوب ...
... اسم ... استفهام ...
... مفرد مذکر غایب ...

یعنی صوبه اوقات ایلمک مثلا اخاض وابته فی الماء اولا وضلیا وبرار تیغ طواریی صوبه کیوردی دیر
ثلاثیسی لازم اولا انفعاله نقل ایلنجکه متعدی اولور اخاض تخوض خوضا وخیاضا نصر بابندن اجوف واویدر
کاف ضمیر منصوب محلا منصوب مفعول وجمله فعلیه اعرابدن محلی یوق صله سیدر ازانک واز صله سی
اعرابدن محلا مرفوع خبر ما دن جمله اسمیه نک اعرابدن محلی یوق جمله ابتدائیه پس معناسنده اولان
شولکه سنی اوقات ایلدی دیگلر ایکنجی وجه اولدر که ما واحد عمومی اسم واحد اعتبار اولنه
اول شی معناسنده محلا مرفوع مبتدا اولنه نک دیگلر اخاضک جمله فعلیه سی اعرابدن محلا
مرفوع خبر مبتدا معناسی اول شی جهلک خا ایضا دیگلر یعنی سنی نه شی اوقات ایتدی تحکم قلدی دیگلر
با حرف ندا منور منادی مفرد معرفه مبنی در ضم اوزره فی الحقیقه جار مع المجرور اعرابدن محلا منصوب
مفعول فیه در اخاضک مثلیک یعنی غیر صریحی ظرفیه در خطرها مجمله نک وکاف [illegible] نک تیجه بریله
اشراف علی الهلاک ایله تفسیر ایدر [illegible] قریب اولمق [illegible] تعلیلیه معناسنده اولان
هلکت [illegible] مفرد مذکر [illegible] باب [illegible] هلکا ومهلکا ومهلکا
ومهلکه کلهم مصدرلردر [illegible] هلاکت ضمیله مصدر [illegible] مذکور [illegible]
مثلیت تا [illegible] جواب البیت [illegible] تحیله [illegible] الشمر نک
تحتیله لفظا منصوب اسم لیت [illegible] جمله فعلیه
اعرابدن محلا مرفوع خبر لیت [illegible] ضرورت [illegible] کسره [illegible]
تقدیر [illegible] بعض شراح [illegible] مفتوح [illegible]
قافیه [illegible] موافق اولمه [illegible] تخفیف [illegible] لکن [illegible]
زیرا [illegible] حرکت [illegible] قافیه [illegible]
کسره ایله [illegible] قافیه ضرورت [illegible] خطا [illegible]
[illegible] ضرورت [illegible] قافیه [illegible] محصول بیت
اول [illegible] شروع [illegible] هلاک [illegible]
[illegible] سبب [illegible] جمیع [illegible]
[illegible] ضرب [illegible] قطعه ده
[illegible] حضرت شیخ [illegible] نظم [illegible]
چو جاه [illegible] ضرورت [illegible]
[illegible] بیت [illegible]
[illegible] بیت [illegible] اسم [illegible]
قوم [illegible] حرکت [illegible]
[illegible] معناسنه [illegible]

ر ای سعدی علی
ر اسم [illegible]
ر اشیع

ر ای سعدی علی
[illegible]
ر اشیع

برادنقدر بله

برادنقدر بله [illegible] منصوب [illegible] ضمیر [illegible] کسره [illegible]
ایله [illegible] کسره حرکت [illegible] ضرورت [illegible]
صورتنده [illegible] احوال [illegible] شرح [illegible] کسره حرکت [illegible]
[illegible] حضرت مولانا جامی [illegible] تقطیع ایلدکده مفعولن مفعولن فاعلات
[illegible] مفعولن [illegible] تقطیعی موافق اولمز
[illegible] الاسرار [illegible] حضرت الاهی
[illegible] تقطیعاتنده موافق [illegible] حضرت مولانا جامینک
تقطیع ایلدکلری [illegible] بعض شراح [illegible]
تعقیب [illegible] تخصیص [illegible] تخصیصه [illegible]
[illegible] متصل [illegible]
[illegible] منصوص
[illegible] حقیقت [illegible] بعض نسخه ده
حقیقت [illegible] ضرورت [illegible] منصوب
[illegible]
بالضرورت والحقیقت [illegible] حکیم [illegible]
[illegible] اسم اشارت [illegible] مصراع [illegible]
عبارت [illegible] استفهام انکار [illegible]
[illegible] ضرورت [illegible] حکیم [illegible]
[illegible] حاصلی [illegible]
تصدرن [illegible] حضرت [illegible] حکمت [illegible]
بسیار است [illegible] عبارت [illegible]
مصدر [illegible] تخصیص [illegible] التخصیص
[illegible] حکمت [illegible] عبارت
[illegible]
[illegible] حضرت [illegible]
[illegible] بیت تمام [illegible] بیت [illegible]
[illegible]
مضارع [illegible] معناسنه [illegible]
[illegible] الله [illegible] موافق [illegible]

ر اسم [illegible]
[illegible]
ر ای سعدی علی
ر اشیع
ر ای سعدی علی

ستدن بیک [illegible] حکایه

اعرابی را دیدم در حلقهٔ جوهریان بصره حکایت همی کرد که وقتی در بیابانی گم کرده بودم و از زاد

معنی با من چیزی نمانده بود و دل بر هلاک نهاده بودم که ناگاه کیسه یافتم پر از مروارید هرگز آن ذوق و

شادی فراموش نکنم که پنداشتم گندم بریانست و باز آن تلخی و نا امیدی که معلوم کردم که

مروارید است [illegible]

حضرت [illegible]

[illegible]

[illegible] طعام [illegible]

[illegible]

[illegible] مروارید [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بصره جوهر فروشلری مجلسنده بر اعرابی کوردم [illegible]

[illegible] حکایت [illegible]

[illegible]

فراموش [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] قطعه

در بیابان خشک و ریگ روان ٭ تشنه را در دهان چه در چه صدف ٭ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] بیت

[illegible] مرد بی توشه کاوفتاد از پای ٭ بر کمربند او

چه در چه خزف

چه در چه خزف ٭ مرد بی توشه [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حکایه

یکی از عرب از غایت تشنگی همی گفت نظم یا لیت قبل منیتی ٭ یوما افوز بمنیتی ٭ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

نهرا تلاطم رکبتی ٭ و اظل املأ قربتی ٭ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حکایه همچنین

در قاع بسیط مسافری گم شده بود و قوت و قوتش نمانده و درمی چند بر میان داشت بسیار

یکره بر راه بجایی نبرد و سنخی هلاک شد کنایه بر سیده بود و رهنما پیشش نهاده و بر نبرد و چاک
نبشته تابع بونی صحرا معناسنده در بسیط مبسوط معناسنده در یعنی اوزون و کنک چاک صحرا
بو صحرا دیکلر رسانمری باخوف وحدت کم کاف تحیکت فضیلة نیک و دیکلر کم شدن بود تتبع ابر
و قوت و قدرالی فرحی قوت و توشه سی تمام اولمشدر ایدی بر بود تعذر بیله شته که اسبحا بجان عادر
یکره بر چکرندی یعنی مذکور صحراده چون کزدی باخوف هلکه جایی باخوف وحدت راه نبرد که
مفعول صریحی و بجایی غیر صریحی باخوف مصاحبت سنخی باخوف مصدر مشتدر دیکلر کنایه
باخوف وحدت و همزه حرف توسل و رهنما و رهنما جمع اقچه لرو دیکلر رهنما نهاده کم مفعول
اولی و پیشش مفعول ثانیسی و مجموعی ویرندک مفعولی بر چاک نبشته کم مفعول غیر صریحی و مضمون
بیت صریحی مخصوص آرتک مذکور ایکی بحری بابتی اوقتیان بر تربکی بر سوکی صحراده بر مسافر
ضایع اولمشیدر قوت و توشه سی تمام اولمشیدر و بلندی تربیح اقچه سی بیدی و دار یدی صحراده
چون دولانر دیگر بوزه یوال ایلمی مادر یعنی سلامت تبعه سنده یولی حیله مادر شدیکه
هلاک اولدی هلاک اولدی یره بر بلوک کنایه بر بیت شر بکورد ایلکر اقچه یتوری اوستنه نتوشش
و کیرای اوزرنه بو قطعه یازمش قطعه کر همه زر جعفری دارد مرد بی توشه بر نکیرد
کام یازراده تشنه ضرورت دو نیجه پر جعفریه اصابع سامه ور جعفره منسوب التون
دیکلر که بر کله زو خالصه شهور اور مرد بی توشه سامه بر نکیرد جاکیرز کام کاف بجاید
ادم معناسنده ایکه بر جعفر دیر جار جیحه مکث ضم و کنار جمله سکونیله و جانر ارکه کام
عربیله مراد معناسنده اوله زر تمرنیه سیله جاصع مقام تمرنیه سیله زر تمرنیه سی معارضی ایدر مخصوص
بیت مرد بی توشه ادم تمالدر یعنی ادم اوله جاصع حرکته مالک اولمز و یا مراد نی تمالدر
یعنی مرادینی الله مالک اولمز کرک ما جعفر التون ایسه ده یعنی تمرده ده
توشه اولمانیجه زر خالص حرکته قوت و بو بر التون اکل اولمز بعض شعرا کاف عربیله
کام اوقنمسنی تجویز ایلمز بو تعضیه تجویز یعنی تزا ایلمش لیکن زه مراد ور دبیابان تغیر
خشنرا شلغم پخته به که نقره خام تغیر سوخته سامه شلغم پخته وه بوبیله ار نقره خاحی
بویله ار نقره خام سکه یتمش کومشی مخصوص بیابان سوخته تعبیره یعنی بو اوکتش
اسبجنده تا شقی تعبیره بشیمش شلغم خام کمشدن یکدر زیرا شلغم غدا اولور تا سیم
اولمز نقره خام سبکی کمش معناسنده در بی مسامحه ایلمش حکایه هر کز از روز زمان
شکایت نبرده بودم و رو از کردش اسمان و ربنهم کشیدن مکر وقتی که پایم برهنه بود و استطاعت
پای پوش نداشتم بجامع کوفه در آمدم یکی را دیدم که پای نداشت سپاس نعمت و شکر
نعمت حق بجای آوردم و بر بی کفشی صبر کردم هر کز بتصریف اما رسیده شعرا جبر ار ... دیکله
تغییر ایلمش و بر تمرانی ایلمش لکن ... ایلمش کنیف اصلا اصلی یوق دوز زمان لامیه او

مجازا زیرا تغییرات زماندن عبارت زمانه ایسه متغیر اولمز بلکه احوال ناس متغیر اولور تقدیر
شکایتن نبرده بودم تورو حرف نفی ایکله شیده در دیکلر بحضور اولمقدن کنایت و کردش اسم مصدر در
دونمش معناسنده اسمان اضافت لامیه در و روز زمانه دیکلر امکر ادات استثنادر الا معناسنده وقتی یا حرف
وحدت که حرف رابطه صفت استطاعت قدرت معناسنده پای پوش وصف ترکیبی پابوچ معناسنده
و یا حرف وحدت باحرف صله جامع کوفه حضرت امام علی کرم الله وجهه امامت ایلدکی جامع در که کوفه
شهرنیک اندر نمیری یوق حضرت سکن بیوزا یعنی زمان جمهورا ایمش اکا نیو زمانه جالرن اربعه سی
تمام اولدر تبیینی شهر کوفه نکن جوانب دنیا بر ارشو ایکه اثر بنا ورن نامی قرنته ان تمام اولمشیدر در اعلام
و اخراج لدوم و در تنک صفت مرکب اکوکلی طار دیکلر شکر نعمت مصدر ک معمولنه اضافتیدر وحقه
اضافه لامیه بر بای صله معناسنده و دی ادات سابق کفش کاف عربیکه مجمله بوشکرزه تمامله بتسمه دیکلر
و یا حرف مصدر تخصص ترکیب هرکز درو زمانه دن ایکیاث نسبتدن ایکو دوش اسمانه ن شیوزمه بنو تمام شیدم
یعنی بحضور و مضطرب اولمشیدم الا بر وقتیکه ایاغم چلیق ایدی نامشیدم یعنی بالک ایدی قالدم ایدی
و بر پابوچ المغه مقتدر دکلیدم بو حالده جامع کوفه یه داخل اولوب کوکلم طار ایکن بحضور تعلیله کردم بر کیشی
ایاقسز کوردم یا بر ایاقسز ایکی ایاقسز یس حقتکه نعمتنه شکر ایلدم و برشمقی شنره صبر ایلدم
کر بشتمقم بوتحیه الحمد لله الم واقایم صحتلن برسوا و کمه ربی تجربت الدم قطعه مرغ بریان
بچشم مردم سیر کمتر از برک تره بر خوانست و انکه را دسترس و قوت نیست شلغم پخته مرغ بریانست
مطلق مرغ دکلدر که استعمالات ... ... ایسه بو سببی ایله اصابت
ایلمشد بر یاره اضافه ... باحرف صله چشم مردم سیر لامیه در سامه در طوق اولدک کوزنیه
و دیکلر برک تره تشنه ضرورت دونیجه در و اضافه لامیه در تره بر تحکه ده بوا ... احوان بو حق
سفره معناسنده در مخصوص آرتک بیشمش طاوق کوزنیه تره پیرشمقدم سفره مسنده
آکشر کیدر یعنی ... مقدار بی اعتبار در زیرا تو کلکلرن کوزنیه کر یمزنده وانکه را دستکاه
و قدر یعنی جمعیت شلغم پخته مرغ بریانست وانکه را دستکاه و انکه که در خارج ایعال
طاقتیله بر ارادر ... تعبیر شلغم پخته سامه مرغ بریانی بویله در
مخصوص آرتک اما اول کمسنه نکه قدرت وکتی یو مقدار یعنی تغیرا او لرن که ده بشمش شلغم حکایت
بشمش طاوق یعنی بشمش طاوق کبی خوره تجر جاصع اشتاهم قطار در حکایه یکی از ملوک
با تنی چند از خاصان در شکارکاهی بزمستان از عمارت دور افتاد و شب در امد خانه دهقانی
دیدند ملک گفت شب انجا رویم تا زحمت سرما نباشد یکی از وزیر گفت لایق قدر پادشاه
نباشد التجا بخانه دهقانی رکیک بردن هم اینجا خیمه زنیم و اتش افروزیم از جا همانت
تنی چند سامه با حرف ظرف زمستان ... کسره ... ودیکلر خانه دهقانی لامیه
و یا حرف وحدت رویم متکلم مع الغیر کیبی لم دیکلر با حرف تعلیل زحمت سرما لامیه حقوق

زحمتی التی انتقال با بیان مصدر در صفتمی دیکلار ترکیب ضعیف دیکلار زنیم و اغر برنیم فعل امر
متکلم مع الغیر در زنیم بدن مخصوص ترکیب پادشاهلر بیهی حاضر ترجمه سی محصله شیکار و خاک
برنج قیتشی کونی تمام زدن ایرت دوش آز یعنی اولدقچی شتر زدن دور دوش ردی کیجه
تکلمی برکبیلی اونیی کورد بکر پادشاه دیدی کیجه زنبق کیدی ام تام صعود زحمت ایله یعنی
صعود زحمت چکمیلم وزرادن بریسی دیدی پادشاهک قدرینه لایق دکل و ضعیف کوکلینک
خانه سنه پناه ایلمک یعنی اونیه صغیمی بو نوع چادر قورالم و آتش یاقلم دکم دهقانه خبر شد
ما حضر از طعام ترتیب کرده پیش سلطان برد و زمین خدمت ببوسید و گفت قدر
بلند سلطان بدین قدر نازل نشدی ولیکن نخواستند که قدر دهقان بلند شود دهقان
را ذات مفعول ما حضر یاء وحدت برما حضر دیکلر زیرا ما اسم موصول حضر فعل ماضی مفرد
مذکر غائب صله سیدر الذی حضر دیکلر از طعام ما حضر بیانیدر ما حضر ترتیب کرد که متقدم مفعولیدر
زمین خدمت لامیه در قدر نازلک تمیزی در الک سکونیله مقدار معناسنه در بلند اضافی بیانیه
و سلطانه لامیه بدین دال مکسوره ده بر ابلدار اشعار تدر پادشاهک کندی بنک خانه سنه کلمسی
اولمغه قدر نازلک تمیزی در الک تمچه لریله که مقدار معناسنه در نازل شدی ایچی سیدر اولمزدی
یعنی مرتبه سندن دوشمزدی مخصوص ترکیب دهقانه خبر اولدی پادشاهک انک خانه سنه
میل ایدوب وزیرانه نوع اولدقچی طعامدن برما حضر ترتیب ایدوب پادشاهه کتوردی و ایلدی
و زمین خدمتی بوسی ایلدی و دیدی پادشاهک بلند مقداری بنم خانه مه مهمان اولمغله
نازل اولمزدی یعنی قدر رتبه نقصان کلمزدی ولیکن استدیلر که دهقانک قدری بلند اوله ملک
گفتن او مطبوع آمد شبانگاه به منزل انتقال کردند بامدادانش خلعت و نعمت بخشید شنیدم که
در رکاب ملک قدمی چندی زدی و میگفت مخصوص ترکیب پادشاهه انک سوزی مطبوع
و مقبول کلدی کیجه سی تعنی سهمان اولدی کیجه انک منزلنه نقل ایلدیلر ایرته سی پادشاه انکا خلعت
و نعمت بغشلدی ایشتدمکه پادشاهک اوزنکیسنده برنیچه قدم تعنی بر ایکی ایدی کیدردی
و سویلردی قطعه ز قدر و شوکت سلطان نگشت چیزی کم ز التفات بمهمان سرای
دهقانی شوکت شینک و کافک فتحه لریله و سکون واو ایله حرب یعنی قتی صواشی آلت
حربه کاملک و ملک حاصلی الت حربی تمام اوسته اللغه زیرا ما بحیم بیعت حشمت معناسنه
استعمال ایدر سلطانه اضافی لامیه در نکشت کاف عجمیک فتحه سیله فعل ماضی مفرد غائب اولدی
دیکلر زیرا کشتن و کردیدن متردف در صفتی دونمک معناسنه در ... تعا ذکر ایلدیکمز
حرفه و جمله اولور اسه دونمک بوندن اولکه انتقال معناسنه مستعملدر مثلا شراب سرکه به
دونمک کبی پس صیرورت معناسنه استعمال بوندن اوتری ضعف خاندسن البه هات فی حفظ
اللغة چیزی یاء وحدت کم کاف عربیک فتحه سیله اسکدر نقص معناسنه نکشتک خبر اسمی

دکم خبری ز التفات نکشته متعلق زائی مفتوحه ایله مخففدر تخفیفی ضروره ده مشتمل در و اتصال خاصیتی
بو بجروده ایکیسی جائزدر بانا تحاوده التفات انتقال بیان مصدر در لغتده کیدرکن باشنی
ایر و ییه دونمدور ب تفقیه دیرلر اما استعمالده مطلق تعقیه دیرلر باجرف صله مهمان سرای ترکیب بر حجا
اصلنده سرای مهماندر اضافتله تودیع اولدی معناسنه اوروم ایلنده عربجه در دیرلر دهقانه اضافتی
لامیه در ویا حرف وحدت ویا تنکیر مخصوص ترکیب پادشاهک تعظیم قدرندن وعظمت و حشمتندن
هیچ برشی اکسک اولمدی یعنی هیچ نقصان ویرمدی بر ایکی وضعیف کوکلینک مهمان سرای سنه
التفات ایلکدن یعنی برضعیف کوکلینک اونیه نزول ایدوب تونوله المقدن سلطنته نقصان
ویرمدی کلاه گوشه دهقان با فتاب رسید که سایه بر سرش انکند چون تو سلطانی
کلاه گوشه حانک سکونیله ترکیب مزجیدر اصلنده گوشه کلاه ایدی اضافتله کلاه اوجی دیکلر
دهقانه اضافتی لامیه در با حرف صله افتاب حانک سکونیله گفت رسید فعل ماضی مفرد غائب
فاعلی کلاه گوشه یه راجع ضمیردر با فتاب مفعول غیر صریحی که حرف تعلیل سایه کوکه
بر حرف استعلا سرش شین ضمیر دهقانه راجعدر افکند فعل ماضی مفرد غائب فاعلی سلطان
و مفعول صریحی سایه در برسرش غیر صریحی سلطانی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر مخصوص
بیت کوکلینک برکی اوجی قدر و شرفدن افتابه ایرشدی یعنی دهقان مکرم ومفتخر اولدی زیرا
باشنه سایه صالدی سنک کبی بر عظیم الشان پادشاه حاصل سلاطین سماع اندر حضرتک باشنه
سایه نعمت ورعایت صالسه اول قدر وشرف صاحبی اولور حکایه کدایی هول را حکایت
کنند که نعمت وافر داشت یکی از ملوک گفت می‌نماید که مال بیکران داری ومارا مهمی هست اگر چه
از آن دستگیری کنی بحکم تمارت چون ارتفاع ولایت رسد وفا کرده شود گفت ای خداوند
بلند خدا اوند جهان نباشد دست همت همار چون من کدایی آلوده کردن که جو جو فراهم اورده ام
گفت غم نیست که بتاتار میدهم که الخبیثات للخبیثین گدایی یا وحدت هول خوف یعنی قورقنج
یعنی هر کس بویله دلنجی المقدن خوف ایلر شهر معروف اولان صحیح الدین لاریدن شعرا کلمه
کدار بوراکی دیدیکه شعرا کدار که شعراکلین کسندن التبعیه اولمید که عرب اکا ذوالرحب الواسع
دیردیکی کبی بر صفتدر انتقص سخاوه اضافتی افعال را بانیه ظرفیله را ادات مفعول کندی کلده مفعول
اولی روحکایت نائبی حرف بیان ریا حرف را ابطال صفت نعمت وافر یا سه در و داشتک متقدم مفعولی
می نماید فعل مضارع غائب مبنی للمفعول معناسی کورینور دیکلرکه حرف بیان مال بیکران ما سه کالی
بیحد دیکلر داری فعل مضارع مفرد مخاطب بکتوره سن یعنی سنک وار دیکلر مهمی یا حرف وحدت
یا حرف مصاحبت نوع بانک فتحه سیله بعض معناسنه در یا حرف وحدت ومقدار ایله دیکلر از دستگیر
وصف مرکبیدر الکیر یدن التقوی دیکلر ابر مصدر ایله مطاوعت معناسنه در کنی فعل مضارع مفرد
مخاطب حایت تانک کسره سیله تعرض مراد در چون ادات تعلیل ارتفاع ولایت مصدر کن حاصله

اضافتیدر اگر ده شود کرده انضمامیله شود فعل مضارع مبنی للمفعول معناسی اراده ایدر اگر گفت
گدایی دیدم ایتمک قدره اضافت اسم فاعلک مفعولنه در تدارک بلندن معاینه و بلندک خداوندن
و خداوندک جهانه لامیه لردر دست همت معاینه باء حرف مصاحبت در جون من لامیه کرداری باء حرف
آلوده کردن آلوده بولنمق دیمکدر که حرف تعلیل چه چو یعنی چه چه حاصل از زر دیمکدر زر مراد
اورده ام جمع ایلمشم دیمکدر گفت پادشاه دیدی تبا تار باء حرف صله تاتار یونده گفتار معناسنه در
زیرا اواز مانع بعض نسخه لرده هو الاکوبه جنونه طریقیله در تعیین ایلمشدر بعض نسخه ده
بکاهدان دوشمش که خبیثات خبیثک جمعیدر مراد الرد دیمکدر محصولر کسب بر قوز تنج ویلیخی
حکایت ایدرلر که واقعه حالی وتقع و اردر پادشاه حضورنده برسی اکاه دیدی شویله کورینور که
بیهوده بی قیاس مالک وار زیم ایسه بر مهم ایشمز وار اگر بر مقدار یله بزه معاونت ایدر سه وجیب
طریقیله معاونت و دستگیرلک ایدرسک محصول مملکت ایرشنجه وفا اولنه یعنی قرض طریقیله
استرم غضب طریقیله دکل کدا دیدی جهان پادشاه حضرتک بلند قدرلرینه لایق دکل تمتع
الندیم کبی بر گدانک مالیله آلوده ایلمک یعنی بولشمق زیرا که آنی زر آن جمع ایلمشیم پادشاه
دیدی غم دکل که سندن الخبیثات للخبیثین آلیمی کافر تاتاره ویره جکم زیرا خبیثلر خبیثلر ایچوندر یعنی سندن
الجغم مالی مراد ایسه غم دکل زیرا انی کافره ویره جکم که مرداره مردار لایقدر بیت

قالوا عجین الکلس لیس بطاهر قلنا نسد به شقوق المبرز عجین معنی مفعوله در یعنی
خمیر کلس کافک کسریله و سکون لامیله کیچی که جامع تنجره لر بزلردن و دوزلر عجین الکلس
جمله فعلیه کبیدر لیس اسمی مستتر عجینه راجع ضمیر بطاهر باء زائد له محلا منصوب خبر قلنا
جواب قالوا نسد فعل مضارع نفس متکلم مع الغیر بضم سین فتحه ضعلدن سد [illegible]
برکلمه یکی و یا بر دلکی یا علمغله و یا اصلاح ایلمکله استعمال ایدر المبرز به نسد به متعلقدر و ضمیر عجین
کلمه راجعدر شقوق المبرز اضافه شقوق شقک جمعیدر اصلنده مصدر اولا بوندن یارق
ولنکه مراد اودر مبرز رانک زا ایله اوزره تشدیدیله اسم مکاندر محل جرو ظرف معناسنه یعنی جقه جق یر
مراد خلادر محصول بیت دیدیلر که کیرج و اهکی خمیر طاهر دکلدر یعنی پاک دکلدر بو تبه دینیلر که
جوابنده دیدک یا بسی وعطا تعبیر زیرا انکله انجانه یا ازها لرینی و دلکلرینی سد ایدرز

بیت گر آب چاه نصرانی نه پاکست جهود مرده میشویم چه باکست آب چاه نصرانی
لامیه لردر نصرانی [illegible] ظهور ایلمشدر یا خوب نسبت در
نه پاکست ناپاکست معناسنه در جهود مرده و مانده دریای بلکه بیله میشوییم فعل مضارع متکلم مع الغیر
شوییدن مصدرندن محصول بیت اگر چاه [illegible] کافرک قویسی صوی پاک دکل ایسه یعنی ناپاک
ایسه تیومار زیرا اولمش جهودی یوییورم حاصل مردار ایله یوییورم شنیدم که سر از فرمان
ملک باز زد و حجت آورد و گردن و شوخ چشمی کردن ملک فرمود تا مضمون خطاب بر [illegible]

توبیخ

توبیخ مستخلص کیم دنه فرمان ملک مصدرک فاعلنه اضافتیدر باز زد گیرو اوردی یعنی ملکک بولنه اطاعت
ایلمیوب سرکشلک ایلدی شوخ چشم بونده بی شرم و خیره معناسنه در و باء حرف مصدرلا حرف تعلیل زجر
توبیخ بوندن عطف تفسیریدر شکلیده سرزنش معناسنه مستخلص بگلکه اسم مفعولدر استعمال
بابندن محصول بیت اشتدیکه ملکک فرمانندن باش اوزدی یعنی سوزینی قبول ایلمدی و دلیل و حجت
گتوردیکه بشلر روا و بیسر لکه کستاخلق ایلکه پادشاه بیوردی تا کیم مضمون خطابی یعنی بیوردیغی
مقداری عالی ادبی رجوع ینجله یعنی سرزنش و غضبیله استخلاص ایلدیلر مثنوی بلطافت چو بر نیاید
کار سر به بی حرمتی کشد ناچار هر که بر خود نبخشاید حاصل و ... دیمکدر سر تقدیری سرکش اولور بوندن اوچ معنا
یعنی حقی و خاتم دیمکدر سنین کاره راجعدر با حرف صله بی ادات سلب حرمتی یا حرف مصدر کشد
فعل مضارع مفرد غائب مبنی للمفعول چیکلر دیمکدر ناچار کاره راجع ضمیردر تقدیر یعنی منقلب اولور
نتهکه درلر شراب سرکه یه چیکلدی ناچار بالضرور دیمکدر محصول بیت لطافت و رفق و مدارا ایله
چونکه ایش حاصل اولمیه یعنی ایلیکله که مصلحت تتمیه حقه و خاتم وحشت سرکه تجربه متحول و منقلب اولور

حاصل حشمتلکه شدتلر اولور بالضروره هر که بر خویشتن نبخشاید گر نبخشد بر او کسی شاید
هر که یعنی هر کسی که بر حرف صله خویشتن کندی معناسنه در نبخشاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب نبخشاید بیورن
ترحم ایلمز دیمکدر که حرف شرط نبخشد فعل نفی مستقبل مفرد غائب بخشد ایدن که مشترکدر اسم لکله
بخشلمک بیلنور اسمرلک معناسنه در بخشورندن مشتقدر این خطاسو پیش شاید لایقدر محصول
بیت هر کسی که کندیه ترحم ایلمز اگر کسه اکا ترحم ایلمزسه لایق و سزا اوار در حکایت بازرگانی را
دیدم که صد و پنجاه شتر بار داشت و چهل بنده خدمتکار شبی در جزیره کیش مرا بحجره خویش
برد و همه شب نیارامید از سخنهای پریشان گفتن که فلان انبارم بترکستانست و فلان
بضاعت بهندوستان و این قباله فلان زمینست و فلان چیزرا فلان کس ضمین گاه گفتی که خاطر
اسکندریه دارم که هوایی خوشست و گاه گفتی نه که دریای مغرب مشوشست سعدیا سفری
دیگر در پیشست اگر آن کرده شود بقیت عمر بگوشه بنشینم و ترک تجارت کنم گفتم آن کدام سفرست
گفت گوگرد پارسی بچین خواهم بردن شنیدم که آنجا قیمتی دارد و از آنجا کاسه چینی بروم
آورم و دیبای رومی بهند و پولاد هندی بحلب و آبگینه حلبی بیمن و برد یمانی بپارس و زان
پس ترک تجارت کنم و بدکانی بنشینم چندین ازین ماخولیا فرو خواند که بیش طاقت گفتنش
نماند گفت ای سعدی سخنی بگوی از آنها که دیدی و شنیدی گفتم شتری بار دو یوی جزیره کیش
سرحادینده ده بر جزیره نک اسمیدر نیارامید فعل نفی مستقبل مفرد غائب آرام ایلمدی یعنی دیکلنمدی
آرامیدندن انبار ترکج منهوره ایله شتر گیب دیمکدر او ترکج معناسنه ترکستان باء حرف ظرف بضاعت
بوندن سرمایه معناسنه زرکی باب قبح قاله تاریخ یکتوبی علانه اضافتی لامیه در ضمین کفیل معناسنه در
خاطر اسکندریه فکر اسکندریه دیمکدر که حرف تعلیل هوایی یا حرف تنکیر هوا مبتدا خوش خبری

نه یعنی اسکندریه یه گیتدم که خوف تعلیل دریای مغرب لامیه و مبتدا مشوش خبر دریای مغرب برنیه دیار عرب
بازار متیغ تتبع ایلمشلر سفری دیگر دیدکندن بری حکایه معلوم اولدیکه متعدد اسفار که مسافات
بعیده ده واقع اولور بر سفر عزم ایدر کرده شود ایلمشلر اوله بلکه شوکه یا حرف وحدت و همزه حرف
توسل ترک تجارت مصدرک مفعوله اضافه سیدر ام ختمی دیکلر کوکرد ایکی کاف عجمیله هر بچه
کاف عربیله کوکرد دیدکلر بیرا که معرب کبریت دور پارسیه اضافه سی سامعه از کاسه چینی ده سابقا
دیبای رومی بو بیله ار پولاد هندی بو بیله ار پولاد حلب دمر آبگینه حلبی بو بیله ار برد یمانی
بو بیله برد بر نوع الجه در که یمندن کلور اکثر علمه خلع ایدی کیر چیدان اولقدر دیکلر ازین بعد گیجه
دیکلر یعنی تشبیه افاده ایدر اتفه که بس بتابیان اولندی مالیخولیا فکر فاسد دیکلر ضمیر ادات تأکید
خوانداو تعود یعنی سویلدکه حرف بیان بیش زیاده طاقت گفتن مصدرک مفعوله اضافه سی
محصول کسب هر بازرکانی کوردم که یوز الی دوه یوکی تجارت اسبابنه مالکی ایدی و قرق عدد
قول ایله خدمتکار هر کیجه جزیره کیشدن بنی کندی حجره سنه ایلتدی و بتون کیجه آرام ایلمدی پریشان
سوزلر سویلیکدن که فلان انبارم ترکستانده و فلان بضاعتم هندوستانده و بو کاغذ فلان
یرک قباله سیدر و فلان شنبه فلان کسنه کفیلدر گاه دیردی که خاطرم اسکندریه یه سفر
ایتمکدر که هواسی خوشدر گاه دیردی که یوق دریای مغرب مشوشدر یعنی مخوفدر گفتار ایدن بولنور
ای سعدی اوکه بر سفرم دخی بعض نسخه ده دریای مغرب برنیه دیار عرب واقعدر اقدامم اگر اول
سفر ایلمش اولسه بقیه عمرمی بر کوشه ده اوتورروم و تجارتی ترک ایدرم شیخ دیرکه
دیدم که اول سفر قنقی سفردر دیدی پارسی کوکردی چینه ایلتمک ایسترم که انده عظیم قیمتی وار
واندن کاسه چینی رومه کتوررم و رومی دیبایی هنده و پولاد هندیی حلبه و حلب شیشه سنی
یمنه و برد یمانی فارسه و اندن صکره تجارتی ترک ایدرم و بر دکانده اوتوررم او قدر
مالیخولیا اوقودی که ارتق سویلمکه طاقتی قالمدی اندن صکره دیدی ای سعدی سنده بر سوز سویله
اندن که کورمشسن و اشتمشسن یعنی کوردکلرکدن و ایشتدکلرکدن بنده دیدم

نظم آن شنیدستی که در صحرای غور ‌ بار سالاری بیفتاد از ستور ‌ آن اسم اشارت
بیت ثانیه شنیدستی سین و تا ادات خبر با ضمیر خطاب ایشتمشسن میسن صحرای غور
سامعه غور ایکیدر بیری تمام ایله یمن ما بینندهدر و اولندر و بیری دخی هند ایله بلخ ارا سنده در
نته که انوری شعرندن فهم اولنور بار سالار بار بر بیله و سکون ایله یوک ور سالار اولدر
دیرلر مراد تجار ارا سنده کاروان باشی دیدکلری بازرکاندر پس بار بر بیله باری چیله
اعتبار ایدوب بیلار معاسنه افعل ایدر و معناسی کچوب بیلر بس الاردنیاداری تراکیب غاریبیع
غریب متصرفلردر بو تصرفدن صکره تصرف خاصی یدوب بار بر بیله بس الاره اضافت
ایدوب بس الارک باریدن غریب تصرف ایلمشدر ابت بو مقدار بضاعت و مطالعه ایله

صحیح مغایره وا اوله اعتراض ایلمک نیت نظم من غایت قول صحیحا و الله من الفهم المستقیم دستور طوار
معاسنه ادات و قعر و تجربی که حاصل نیت مراد و محصول اتدر ان شنیدستی میسندا که صحرای غورده
برکاروان باشی طواردن دوشدی یعنی دوشدو کین اشتدیکی گفت چشم تنگ دنیادار را
یا قناعت پر کند یا خاک گور گفت فاعل بار سالار در چشم تنگ سامعه کنار ادیکلر یعنی آج کوز دنیا
دار اضافه سی لامیه در دنیادار وصف ترکیبیدر مالدار و خزینه دار کبی اهل دنیا و محب دنیا دیکلر
با بر بیان اجا کیبدر کاه ابتدای کلامدر کاه مقام عطفده واقعدر خاک کور لامیه در مقبره طپراغی
دیکلر محصول اتدر بار سالار طواردن دوشیجک دیدی دنیادارک آج کوزینی یعنی مال طوییر
کوزینی یا قناعت طپراغ ایدر یا مقبره طپراغی یعنی یا قناعت کوزینی طپراغ ایدر یا اولدکدن مقبره طپراغی
بو ایکی بیت رباعی یازیلر اقسام شعری غریب ایکی بلوکدر مثنوی

حکایه مالداری را شنیدم که
بنجل چنان مشهور بود که حاتم طائی بسخا تا ظاهر حالش بنعمت آراسته و خست نفس
جبلی در وی همچنان متمکن که نانی بجانی از دست ندادی و گربه ابو هریره را بلقمه ننواختی
و سگ اصحاب کهف را استخوانی نینداختی فی الجمله خانه او را کسی ندیدی در گشاده و
سفره او را سر گشاده بنجل یا حرف مصاحبت حاتم طائی سامعه بسخا یا حرف مصاحبت ظاهر حالش
لامیه آراسته مزیّنی یعنی معمور و خست نفس جبلی مصدرک فاعله اضافه سیدر جبلی
خلقی دیکلر خانک کسریله و یا حرف نسبت برادلش دیکلر انها دکمیع صه معاسنه در متمکن تفعل
بابندن اسم فاعلدر ثابت معاسنه که حرف بیان نانی یا حرف وحدت بجانی با حرف مقابله
و یا حرف وحدت ندادی یا حرف حکایه گربه کاف عجمیک ضمی و رانک سکونیله ابی هریره
رضی الله تعالی عنه محمله ذره ادات تخصیص یا حرف مصاحبت لقمه یا حرف وحدت و همزه حرف
توسل ننواختی تفعل نفی ماضی مفرد غایب و یا حرف حکایه ننواختی دن اوخشمزدی یعنی رعایت
ایلمزدی کهف را ادات مفعول اصحاب کهف سگنه دیکلر نینداختی فعل نفی ماضی مفرد غایب و یا حرف
حکایه انداختن دن اتمزدی دیکلر فی الجمله حاصل کلام خانه او لامیه و را حرف تخصیص ندیدی یا حرف
حکایه کورمزدی دیکلر در گشاده تبیین اچق دیکلر سفره او لامیه و را ادات تخصیص سر گشاده
بونده سر اوست معاسنه در اوسته اچیق دیکلر محصول ترکیب بر مالداری اشتدم که بخیلکله شویله
مشهور ایدیکه حاتم طائی سخا و کرمیله نیجه که مشهور ایدی بو مالداره مذکور مالدار بخیلکله مشهور ایدی ظاهر
حالی نعمتله مزیّن و پیراسته یعنی نعمتی چوق ایدی و نفسنک خستی و بخل جبلیتی طبیعتنده شویله متمکن
ایدیکه بر اتمکی بر جانه و کشمزدی یعنی بایندن اتمک چیقارمزدی ایدی و ابو هریره حضرتنک کدیسنی
بر لقمه ایله اوخشمزدی یعنی لقمه ویروب رعایت ایلمزدی و اصحاب کهفک ایتنه کمک آتمزدی
ایکیسنک بله رعایه استحقاقی وار ایکن حاصل کلام انک اونیک کسه قپوسنی کسه اچیق
کورمزدی حاصلی کسه اوکنه سفره چکمزدی یعنی هیچ کمسه یه اتمک یدرمزدی بیت درویش

بجز بوی طعامش نشنیدی مرغ از پس نان خورده او زیره بچیدی دروتش یعنی تقدیر بجیز یا حرف
زائد بوی طعامش لامیه و شین مذکور جمله راجعدر نشنیدی فعل نفی حال مخاطب مفرد غایب بوشن
طوییردی دیکلدر زیرا اشتمک معناسنه دکلدر شراح طوی ایلدکلری نسنه که ترکیب بوزیم قنده
طوییردی دیرلر مرغ نکره حصر مراد مرغ خانکیدر یعنی تاوق مطلق دکلدر پس با جمله ارد
وصوکره معناسنه از نان خورده اضافه لامیه از نان خورده نک مقدم مفعولیدر اویه اضافه
لامیه در وید دکلدر معناسنه در بوندن اتمک خورده سی مراددر بچیدی فعل نفی ماضی مفرد
غایب و یا حرف حکایه دیرمزدی یعنی دوشورمزدی دیکلدر یعنی خاص سننین اتمک کوکلر
بله دوشورب یردی محصول بیت فقیر یعنی غیر اجنبی طعامینک تقوسنی تا ایر
طوییردی یعنی بوله لبشر طعامینک تقوسنی انجق استشمام ایدردی یوزن کورمک و یا اکل ایلمک
هرگز میسر دکلیدی تاوق ذی انک بیک و اتمک بیدکلدن صکره اتمک قاغن دوشورمزدی یعنی
کندو بیوشورب یردی تو نخه قالمزدی زیاده خساستدن نشنیدم که بربابی مغرب بره مصر برگرفته
بود و خیال فرعونی در بخواله تعالی حتی اذا ادرکه الغرق راه مصر لامیه و برگرفته نک مقدم مفعولی
خیال فرعونی بیانیه و راه مصره معطوف تقدیر خیال فرعونیدر مصر گرفته بود در از ادات شرط
اورک فعل ماضی مفرد مذکر غایب و را اعجام بیانیه در و ضمیر فرعونه راجعدر محلا منصوب مفعولی
غرق لفظا مرفوع فاعلی مذکور کلام فرعونک حقنده نازل اولان ایت کریمه نک بعضیدر
محصول بیت اشتدم که مغرب دریاسندن مصر یولنی طوتمشیدی یعنی مصره کیدردی و فرعونه
منسوب خیال یعنی تکبر و غروری باشنده طوتمشیدی حتی انکا غرق ارلدوغی ایرشدکده
تا کجا باد مخالف کرد کشتی هر اما چنانکه گفته اند محصول بیت حریف فرعونیک غرورله مصره
کیدرکن ناکاه مخالف یل کمی اطرافنه طولاندردی [illegible] دیکلدر شعویله که دیمشلردر
بیت بالطبع ملولت چه کند در که نسازد شرطه همه وقتی نبود لایق کشتی یا حرف مصاحبت
و یا حرف صله طبع ملول بیانیه و تا ضمیر اضافی لامیه چه کند بوندن نیه مالک و تا دردیکلر کند
و از یا علکه حرف بیان نسازد فعل نفی استقبال مفرد غایب اولیه دیکلدر یعنی موافقت ایلیه
فاعلی واردر جمیع شراح بابی مکسور ایله یازمشلر لکن خطا ایلمشلر که بوزدن یا ایله اولنجه معناسی
اولماز عامل شرطه شتینک جمله بوید [illegible] بیلک اسمیدر موافق یلک اسمیدر و نیشن که سنر
سویلمشلر زیرا موافق یل کشتیه لایق اولمغک معناسی یوقدر [illegible] نکره مالکلم اولان یلدر
وقتی یا حرف تنکیر لایق کشتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر محصول بیت کوکلی نیه یا بکلر که
سننک ملول طبعک اوکمیه موافق حاصلی موافق اولسی ضروریدر زیرا اصحاب [illegible] اقتضا ایدر
یعنی موافقت ایدر [illegible] بالطبع [illegible] شرطه بالطبع [illegible] کشتیه لایق اولمز [illegible]
مصره کیدرن کشتیه [illegible] لایق دکل بلکه [illegible] مصراع ثانی مصراع اوله نسبت

مقام

مقام تعلیلده واقعدر دست دعا برآورد و فریاد بی فایده کردن گرفت تعالی الله تعالی فاذا رکبوا فی الفلک
دست دعا لامیه در میان زاید برآورد دعا لردر دیکلدر فریاد بی [illegible] فریاد بی فایده کردن گرفت
ایلکه بشلدی یعنی شروع ایلدی زیرا ادات شرط رکبوا فعل ماضی جمع مذکر غایب در علم ایله بندی [illegible]
دیکلدر فی الفلک فی حرف جر رکبوا فعلنه متعلق فلک [illegible] ضمی و لام سکونیله کشتی معناسنه در بو کلام
شریف محذوف کلامه متصلدر که بوندن اول شرح حالی [illegible] انکا دلالت ایدر و بو [illegible] منفصل
بیانی تطویله مؤدیدر محصول ترکیب شیخک بو کلامی ناکاه باد مخالف کلامنه مربوطدر دعا الیه قالدردی
یعنی دعا ایچون الرقالدردی دیکلدر و فایده سز فریاده بشلدی شول طایفه کبی که خدایه شریک اثبات
ایدرلر اما [illegible] اللهم دعا و تضرع ایدرلر اندا ایچون دینی [illegible] حالان کبی یعنی کندیلرینی
مؤمنلر صورتنده مخلصین [illegible] حالان دعایه مشغول اولورلر لکن خدا انلری اکلی اضطرابدن
قورتاروب نجات ویردکدن کنه اوله شرکه اوزره اولورلر بیت دست تضرع چه سود بنده محتاج
وقت دعا بر خدا وقت کرم در بغل دست تضرع بیانیه تضرع تفعل بابندن مصدر در زاریلق ایله [illegible]
عرض نیاز ایلکه و یرلر بنده محتاج بیانیه در [illegible] ادات صله وقت دعا لامیه بر حرف صله در یا معناسنه
وقت کرم لامیه در در حرف ظرف بغل نک [illegible] فتحیله [illegible] قولتوق معناسنده در [illegible] ابطه دیرلر
[illegible] کسره لر ایله محصول بیت محتاج بنده یه تضرع و نیاز الی یعنی تضرع و نیاز ایله دعایه الرقالدره
نه فایده مصراع ثانی اوله نسبت مقام تعلیلده در تضرع و نیاز فایده ویرمدکی ایچوندر که ضرورت
وقتنده دعا الی خدایه در یعنی حین مضایقه ده خدایه ایچون الرقالدرر حاصلی خدادن [illegible]
مرادک ویلرسن اما کرم ایدن وقتنده الک قولتقده در یعنی محتاجه برنسنه اعطا ایچون
الک اوزتمزسن بلکه ایکی الک قولتغه [illegible] حاصلی [illegible] تصدق ایلمزسن پس
دعاک نیجه مقبول اولسون وقت دعا بر خدا الک معناسی دعا وقتی الک خدا اوزره اوله دیمکدر خطا
سویلمش قطعه [illegible] زر و سیم راحتی برسان و خویشتن هم تمتعی برگیر راحتی یا حرف [illegible]
و یا حرف تنکیر یا حرف تاکید رسان فعل امر مفرد مخاطب در رسانیدندن ایرشدر دیکلدر الف و نون
ادات تعدیه در اصلی رسیدن در ایرشمک معناسنه خویشتن و او رسیله کندو دیکلدر تمتع تفعل
بابندن مصدر در فایده لنمک دیکلدر و یا حرف مصدریت و یا حرف تنکیر یا حرف تاکید برگیر فعل امر مفرد مخاطب
اخذ ایله دیکلدر محصول بیت زر و سیمدن محتاجه راحت ایرشدر یعنی فقرا مال بذل ایله [illegible] آسوده
حال ایله کندوک [illegible] راحت سبیله فایده اخذ ایله یعنی الصدقة ترد البلاء ایله عامل اول که
بو بند [illegible] اعلم [illegible] که این خانه از تو خواهد ماند خشتی از سیم و خشتی از زر کیر و ان که
بر [illegible] صحیح نسخه لرده مخالف یازمشلر این خانه یعنی کندو خانه ک ماند بوندن ماندن
معناسنه در زیرا [illegible] خشتی یا لری حرف مصدریت کیر طوت یعنی [illegible] ایله ترکیب طوت فرض
ایله معناسنه در محصول بیت [illegible] بوندن [illegible] کیرو قالیسر [illegible] کیر یعنی التو

مفرد خطاب ایله یعنی خانه‌نک حرمتنه قدر تمییز ایدرسک غیری ایچون ایدرسن پس مالک خانه زینتنه حرص
ایله بلکه صدقات و زکات ویره و اقرب یولنده صرف ایله که منتفع اوله‌سن تا که ورثه‌یه قالمیه زیرا انلر بعد موتک
سنک مواریث و خوشنک تمتع ایدرلر او وره اندکه در حضر اقارب درویش داشت بتقیت مال را او
توانکر شده‌اند و چاه ... کسی نه بمرک او ... ببرید ... هم ازان ... کی را دیدم
از ریشان ... روان و غلامی پری ... در پی ان دوان ... کفتم او ... آزرده
ایلمش ... اقارب اقربانک جمعیدر ... جمعیدر ... جمعی ...
درویشه اصافه بیانیه ... معجمه‌نک ضمی ... تنوینی ...
ستم ... هم ... کور ... و دیاطی ...
... جمع غایب ... یعنی ... صنعتلر ...
وصف ترکیبیدر ... صفت ... مشبهه ...
وحدات یری ... وصف ترکیبیدر ... صفت مشبهه ...
بیلمیکی ... المحصول ... روایت ایلمشلر ...
سیکه یعنی ... اولان مالری ...
سبیله ... ایهام ...
انلردن ... کوردم ...
دیدم قطعه وه که کرمرده باز کردیدی ... میان قبیله و پیوند ...
ایله ... حسرت و تغابن ...
مفرد غایب ... قبیله ...
معناسنه ... المحصول ...
حاصلی ... قبیله‌سی ...
زیرا ... میراث ...
فاعلی ...
خویشاوند ...
وارثلره میراث ...
و دوکلا بسابقه معرفتی که میان ما بود ... کفتم ...
سابقه معرفت ...
صفت میانی ...
... بیت بخور ای نیک سیرت و سره مرد ...
کر ... نیک سیرت وصف ترکیبیدر ...

زیرا اصلنده ... التجویه ... سره مرد ... عطف ... مخالف ایلمشلر کان اصلنده که این در
کرد حرف تعلیلی ... وصف ترکیبیدر ... کاف ... ضمیله ...
... اسم ...
... معناسنه ... عربی ...
... قافیه ضرورتی ایچون ... المحصول ...
... زیرا اول ... جمع ...
جای اولسون حکایه صیاد ضعیف را ماهی قوی در دام افتاد و طاقت حفظ آن نداشت
ماهی بروغالب آمد و دام از دستش در ربود و برفت صیاد ضعیف ... تخصیص
ماهی قوی ... دام ... معناسنه ... ضبط ...
... مفرد غایب
قید ... المحصول ... صیاد ضعیفک ...
ایکه طاقت ... قطعه شد غلامی که
آب جوی آرد آب جوی آمد و غلام ببرد ... معناسنه ...
و حدت ... المحصول ...
صوبی ...
... دام ... معناسنه المحصول
بیت ...
دیگر صیادان دریغ خوردند و ملامتش کردند که چنین صیدی در دامت افتاد و ندانستی نگاه داشتن
کفت ای برادران چه توان کرد مرا روزی نبود و ماهی را همچنان روزی مانده بود ...
...
تعلیل ...
مخاطب ...
... المحصول
ترکیب ...
...
نصیب ...
ماهی ... المحصول ...
...
... حکایه دست و پا بریده هزار پایی را

بکشت صاحب دلی بر او بگذشت و گفت سبحان الله با خبر از پارکه داشت چون اجلش خبر رسید
ازین دست و پای نتوانست گریخت ... اسم مفعولدر و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل خبر اربا
تحرک ایاغی دیرکاری بو جنک و یا حرف وحدت و را ادات مفعول سبحان مصدر لفعله منصوبدر بر جمله
متعدد اله تقدیری اسبح ور ... معناسنه یعنی انزه التنزیه یا اکثر مقام تعجبده مستعملدر بوندن کیبی
خبر احوالی تأکید گریخت بوندن گریختن معناسنه در محصول ترکیب چر ایاو ایاغی اسلمش کیمسه بر خبر ار
یا پی قتل ایلدی بر صاحب دل بو زینه اوغردی دیدی سبحان الله بیک ایاغله گرطوتردی یعنی بیک ایاغله
انک وار ایدی چونکه اجلی ایرشدی بر السنه و ایاغیندن تخلصه قادر اولمدی یعنی خلاص بولمدی

مثنوی چو آید ز پی دشمن جان ستان ببندد اجل پای مرد دوان ای بوندن ارز معناسنه از
دشمن جان ستان ... در جان ستان وصف ترکیبیدر جان آلیجی معناسنه ببندد فعل مضارع مفرد غائب
اجل فاعلی و پای مرد مفعولی دوان [illegible] معناسنه محصول بیت چونکه اردن جان آلیجی دشمن
ایرشه یعنی کله اجل بلیجی هر مرد ایاغن بغلر ... اومغه قادر اولمز حاصلی اوله جنک
وقتی کلدکده دشمندن خلاص بولمز در آن دم که دشمن پیاپی رسید کمان کیانی نشاید کشید
دم بوندن وقت و ساعت معناسنه در که حرف رابط صفت پیاپی بربری اردنجه کمان کیانی سابقه
سلاطین ماضیه نک برقسمنه کیانیان دیرلر اولری کیخسرو و اولری اسکندرین دارادر نشاید
فعل نفی مستقبل مفرد غائب لایق دکل دیمکدر بوندن عدم امکاندن عبارتدر کشید مصدر معناسنه در
زیرا مضارعه متعاقب دار محصول بیت اول دمده که دشمن بربری اردنجه ایرشه اولکه کمان کیانی چکمک
قادر اولمز کمانی کیانه تخصیصی محکمدر دکل یعنی ... که کمان کشی ... اوایاغی قدر
مشهور که کمانین چکمکه قادر اولمز کمانی کیانه تخصیص ایلدی زیرا انلرک کمانلری محکم ایدی و محکم قتی اولوردیش
وانلرک جمیعا کمان کشی اولوردیش تمه که بعض تواریخده ذکر اولنشدر حکایه ابلهی را دیدم
سمین خلعتی در بر و ثمین مرکب تازی در زیر و قصب مصری بر سر کسی گفت ای سعدی چه گونه
می بینی این دیبای معلم برین حیوان لا یعلم گفتم خطی زشتست که باب زر نوشتست ابلهی یا حرف
وحدت و را ادات مفعول سمین فعیل وزنی اوزره سمیز دیمکدر ثمین بهالو دیمکدر زیرا
ثمین قیمت معناسنه در مرکب تازی عربی ات دیمکدر بعض نسخه ده مرکب عربی دو شمشق قصب
مصری ارشته ایپک وار نجی کتاندن طوقنور بر دولی اینجه بز در که مصرک تازه جوانلری
ولوندلری باشنه صارارلر ... مستعملدر دیبای معلم ... معلم اسم مفعولدر ... افعال بابندن
مراد طرازدر که اطرافنه لباسه ... ایدرلر ... و کوکسلرین ... نسخه
مجهور و ... آل عثمان ... استعمال ایدرلر ... ایکیدن ...
یعنی ... کل و سنبل ...
طرازی ... محصول ترکیب ... عربی ات

وباشنده قصب مصری یعنی باشنه ... ای سعدی نیجه کورورسن بو دیبای معلم و مطرزی بو حیوان لا یعلم ولا یفهم
اوزرنده دیدم بر چرکین خطدر که التون صویله یازلمشدر بیت قد شابه بالوری حمار مجلدا جسدا له
خوار قد حرف تحقیق شابه فعل ماضی مفرد مذکر غائب ... حرف صله وری ...
فتحه لریله بنی آدم دیمکدر ... حرف جر فعله متعلقدر تقدیر ... معمول ...
مجلا قیاس مرفوع ... حال ... نصب ایلدی
زیرا اندن منصوبدر ... جائزدر که ...
... تقدیم ... خوار ... جسد صفت ...
خوار ... محصول ترکیب ... تشبیه ایلدی ...
تحقیق حمار بنی آدمه مشابه اولدی ... صغر ...
هر بوزاغی جسدلی آدمه مشابه اولدی قطعه با دمی نتوان گفت مانند این حیوان مگر دراعه
و دستار و نقش بیرونش با حرف صله آدمی ... گفت مصدر ... فعل مضارع مفرد غائب
مانند ... تقدیم و تأخیر ... نتوان گفتن که
با دمی مانند این حیوان دراعه ... طیلسان ...
دستار ... ولنبد ... طیلسان ... نقش شکل
بیرونی یعنی حقیقتده انسان دکلدر ... بعض نسخه ده مگر ...
درهمه اسباب و ملک هستی او ... چیزی نیابی حلال الا خونش با حرف تأکید
... محصول
بیت جمیع اسباب ... حلال ... تخصیص ایله که هیچ بر شئ
حلال ... قطعه شریف
اگر متضعف شود خیال مبر که پایگاه بلندش ضعیف خواهد شد متضعف ... اسم فاعلدر
ضعفدن که ضد ... پایگاه ... مرتبه مراد ...
شد مصدر ... محصول ... شریف اگر ضعیف ... خیال ایتمه که انک
بلند مرتبه ... ضعیف ...
مرتبه سنه ضعف و نقصان ... شریف ... ور استانه سیمین بمیخ زر ... کمان مبر که یهود ...
شریف خواهد شد ... استانه سیمین ... مضارع مفرد
غائب ... بعض نسخه ده
... شریف ... محصول ... التون ...
... شریف ...
و ... حکایه دزدی گدایی را گفت شرم نداری که از برای جوی سیم

دست پیش هر لئیم دراز میکنی گفت محصول ترکیب برادوغی برو بلینجی بیو دیدر او نامردی اسن که برابه مقدار دخی کمش
ایچون الک هر لئیمه اوکنه اوزادرسن و بلینجی ایدی بیت دست دراز از پی یک حبه سیم ﴿ به که ببرند
بدانگی و نیم ﴿ دست دراز تقدیری دست دراز کردن در پس دست کردنک مفعول اولی و دراز ثانیسی
دست دراز وصف ترکیبیدر دیین مفارینه و اصح و کلی ایمش بعض نسخه ده دست درازی در شعر
یایله بو تقدیرجه وصف ترکیبی ولوربی یا مجنک بحیله ادات تعلیل جهتیله تعلیلدن عبارتدر ببرند
فعل مضارع جمع غایب تشدید ضرورت و نیچون در کسه لر دیکلر و دانک کاف عجمیله در همدن التی
حصه دن بر حصه یه دیرلر محصول بیت بر حبه کمش ایچون الی اوزون ایلک یعنی الی اوزاتمق یکدر که
کسه لر بر دانک کمش ایچون دیا یارم دانک حاصلی اوغرلق ایدوب الی کسلکدن ایسه دیلنجیلک
ایدوب الی صانع قالمق اولادر بوندن بعد معناسنده ارده بین خطا سهو ایمش حکایه
مشت زنی را حکایت کنند که از دهر مخالف بجان آمده بود و از حلق فراخ و دست تنکی
بفغان و شکایت پیش پدر آورد اجازت که عزم سفر دارم تا مکر بقوت بازو دامن کامی بکف
آورم مشت زن وصف ترکیبیدر یومروق اوریجی دیمکدر بونک اصلی بودر که مشت زننک بر فنیدر که
صانع انکله باشش برماقنی سبابه و وسطی بینه الور و صول الندن بر انسه سپر ایدر و مطروق اولی
او بنیه حاصل صانع الی مطروق برینه استعمال ایدر و بو طایفه بو فندن اول قدر ادمان ایدرلر که صانع
الینک ظهری بر یانغی حیاره دونمش الحاصل زمانده شام شهرنده بر بیچ سمرقندی طالب علم کلدی
و بعضنک بو فندن بر مقدار مهارتی وار ایدی همان ایرر و بونلری منجیک حامنه ایلدیلر
ایچروده بر مقدار اوده الدکلری صکره حامک دیوارینه اول قدر مشت اوردیلر که قابل تعبیر و تکلم دکلدر نوع
اوردقلری بو بر نوع اوردقلرینش و بر کره بونلری بر یوه جانبنه سیره چقاردی حین مصاحبتده بر زورقار
بر ضعیف جه سینه قالدی بر مقدار اوینیه بیولم دیدی قالقدیلر اوینادیلر او ضعیف توانانک تموزلغی
توزینه بر مشت اوردی همان دپه سی اوزره کلدی و کوم کوک اولدی بر بیچ رومی طالب علملر خوف
ایلدیلر که اولدی دیو فاتلار هیچ الشمدی و قالقدیلر او مجروحی او دیلرینه باشنه کلنجه پس مشت
زنی زور بازو ایله تفسیر ایدنلر خطا سهو ایمشلر یا حرف وحدت در ادات مفعول و دهر مخالف زمان
غیر مساعددن عبارتدر اصلا مساعددر حلق فراخ بویله در حلق نقطه سندر بیوت بوغزه
دیرلر فارسیده کلو دیرلر کاف عجمیله فتحی و ضمیله فراخ خانک فتحی و کسریله کلستن دیکلر در وسیع معناسنه
کثرت اکلدن عبارتدر قناعتدن کنایتدر دست تنک وصف ترکیبیدر و یا حرف مصدر ال طارلغی
دیمکدر فقیر الید معناسنه حاصلی ال طار اولمسندن کنایتدر دست تنک دیمکدر کمسه نیه تشبیه ایدوب
اضافتله اوقونور تنک طبع امسکدر بفغان با حرف صله تقدیری بفغان آمده بود و بشکایت
پیش پدر آورد بعض نسخه ده مشورت در شمسه شکایت برینه که حرف بیان عزم سفر مصدر ترکیب
مفعول لهدر اضافتیدر آنکه حرف تعلیل تکرار حرف تمیز تا اوله که دیکلر یا حرف مصاحبت قوت بازو مصدر ترکیب

مغاعلنه اضافتیدر

مغا علنه اضافتیدر دامن کام لامیه در مجازا و یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر مراد اتکنی دیکلر یا حرف صله کف ال
ایه سیدر امن دالدر مجاز مرسل طریقیله آورم فعل مضارع متکلم وحدت در اله کتورم دیکلر بعض نسخه ده بچنگ در شعر
محصول ترکیب بر مشت زنی حکایت ایدرلر که دهر مخالفدن جانه کلمشیدی یعنی جانندن اوصانمشیدی بیزار
اولمشیدی و کپکک بوغزدن و ال طارلغندن فغانه و اضطرار ایله شکایتی باباسی قتنه ایلتدی یعنی باباسنه حالندن
شکایت ایلدی بر اجازت دیلدی که سفره نیت ایدرم تا اولکه مراد اتکنی اله کتورم بو بیت فضل و
هنر ضایعست تا ننمایند ﴿ عود بر آتش نهند و مسک بسایند ﴿ تا حرف توقیت در مادام معناسنه محصول
بیت فضل و هنر ضایعدر مادام که کوسترمیه لر بو یا کوسترمیه لر لزوم و تعداد طریقیله مصراع ثانی تمثیل طریقیله و تعلیل
پس عودی آتشه قورلر تفوسنی ظاهر ایچون و مسکی ازرلر زیرا ازمکله تفوسنی زیاده اولور جمع زلفه دکا
و کیسوی یه مشک سا دیرلر بو معنا اعتبار ایله تنده بر پدر گفت ای پسر خیال محال از سر بدر کن و پای قناعت در
دامن سلامت کش که بزرکان کفته اند دولت نه بکوشیدنست چاره کم جوشیدنست خیال محال اضافه سی
پای قناعت لامیه در مجازا دامن سلامتدن بویله در کش فعل امر مفرد مخاطب در کشیدندن که حرف تعلیل
کوشیدن در شمک دیکلر یعنی سعی ایلمک کم بونک کبی یرلرده ترک ایلمکدن عبارتدر جوشیدن لغتده
قینمق در اما بونک کبی یرلرده اضطراب و تشتتدن عبارتدر محصول ترکیب باباسی دیدی ای اوغل خیال
محالی باشکدن چیقار یعنی اخراج ایله و پای قناعتی دامن سلامته چک یعنی ممکن اولدیغی قناعت
ایدوب اضطراب و تشتتدن سالم و آزاده اول زیرا اکابر دیمشلر دولت و سعادت سعی و
کوششله دکل یعنی چالشمغله دولت الده ایرمز مادام که جانب حقدن عنایت اولمیه پس چاره اضطراب
و تشتتی ترک ایلمکدر یعنی صبر ایدوب بی حضور اولمقدر بیت کس نتواند کرفت دامن دولت بزور
کوشش بی فایده است وسمه بر ابروی کور ﴿ کرفت مصدر معناسنه در دامن دولت لامیه در مجازا
کوشش بی فایده است حالیه در وسمه واوک فتحی و سینک سکونیله بوندن راستق مراد در که ویغی
اهل قاسنه سورتوب چکرلر ابروی کور سمالیه در زیرا ابوندن کور عدم ابرودن کنایتدر اعمی معناسنه دکل یعنی
ابرونک قلیل اولمسیدر ابروینه راستق چکمک فایده ویرمز نتیجه کورک معناسنه تعرض ایلیانلر کلامندن معلوم
کوری اعمی معناسنه اخذ ایدرلر محصول بیت کمسه دولت اتکنی زور ایله طوتمغه قادر دکل یعنی قوت بازو ایله
دولت الده ایرمز زیرا ابروی کوره وسمه چکمک کبی بی فایده در دولت و سعادته سعی جانب حقدن عنایت
اولمینجه بیت اکر بهر سر مویت هنر دو صد باشد ﴿ هنر بکار نیاید چو بخت بد باشد ﴿ بهر
با حرف ظرف سر مو لامیه قلدر اوچی دیکلر هنر دو صد ضرورت وزن ایچون تقدیم و تاخیر اولمش اصلنده دو
صد هنر در محصول بیت اکر سنک هر قیلک اوجنده ایکی یوز هنرک اولور ایسه هنر ایشه کلمز یعنی فایده ایلمز
چونکه بخت و طالع یرمز اوله یعنی طالع مساعد اولمینجه هنر فایده ایلمز بیت چه کند زورمند وارون
بخت ﴿ بازوی بخت به که بازوی سخت ﴿ زورمند زورلی دیکلر زیرا مند ادات نسبتدر ایتسی زورمند
وصف ترکیبیدر دیین خطا ایلمشلر و ارون بخت وصف ترکیبیدر بخت طالعی ایکلرا زورمندک اضافتیله بیانیه

بازو بخت و بازوی سخت لایعه لردن مجاز المحصول حیث زوری بخش طالع بیلمسون یعنی نیه قادر دور بونده
طالع لر طالع اشتلنمیجه مصراع ثانی مقام تعلیلده در زیرا طالع بازوسی بکلر قوتی بازودن یعنی طالع قوتی اوتمیجه
بازو قوتلی نمایان اولمز بو ایکی بیتی مرجوده طی ایدوب مثنوی بازیه غریب بر تشخیص ...
کنت اینجا خواید سفر بسیار ست از نزهت خاطر و جذب نو آید و دیدن عجایب و شنیدن
غرائب و تفرج بلدان و محاورت خلان و تحصیل جاه و ادب و مزید علم و مکسب و معرفت یاران
و تجربت روزگاران چنانکه سالکان طریقت گفته اند خواید سفر لامیه ازحروف ... نزهت خاطر
[illegible]

ایراد ایلمش و بولیکن بایمزده اولان نسخه مذکوره ... نسخه ... صحیح نسخه ...
اقترا ایلدکی بادن نام ... پس معلوم اولدیکه ... واقع اولان نسخه ... مستقیم ایمش
و بازیاده ... واقع اولمیور ...
بعض نسخه ده ...
سببی متضمن وجود نعمت لامیه ...
والف و نونله جمع ...
[illegible]

و قدارکه صدارد و ... لیکن اصحاب انجام و ... عطف تفسیر ... [illegible]

... والعلم عند الله ... شناخت نامعلوم ... منشیک ... [illegible]

... کبیرلر ... مراد ... یعنی تجارت ... [illegible]

... غریب و ... [illegible]

... بمنطق شیرین و قوت و فصاحت و ... [illegible]

هرجا که رود ... [illegible]

... منطق شیرین ... [illegible]

یعنی تکلم قوت فصاحت ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

فوزنك جانم اونمول ديرا اوكو حرس ساعت كو صدنقش در ميان مباش ورنتيم رامه كس مشتر بود

اوضمير بيت سابقه ليسره راجعدر مبتدادر كو جمع خبري كو فعل امر مفرد مخاطب در كو ...

[illegible]

چه خوش

[illegible]

مرتجلدر و الاحتیقتده بو بله اولمق لازم دکل چنین صنعتها که بیان کردم در سفر موجب جمعیت
خاطرست و داعیه طیب عیش ایمان که ازین جمله بی بهره است بخیال باطل در جهان برود و دیگر
کسی نام نشانش نشنود چنین صنعتها یعنی بخیلین صنعتلر که حرف ربط صفت و یا حرف بیان موجب
جمعیت خاطر لامیه لر در سبب جمعیت خاطر دیکلدر و داعیه باعث دیکلدر طیبه اضافتی اسم فاعلک مفعوله اضافه
و عیشه اضافتی صفتک موصوفنه در بی بهره بی نصیب دیکلدر با حرف مصاحبت خیال باطل یانه
دور حرف صله در یا مصاحبه در جهان دنیا دیکر دخی دیکلدر معناسی دخی کبر و دیمن سفر ذکر اوندن اکثر
[illegible] مرکب بیلدیر بو بخیلین صنعتلر که بیان ایلدم سفرده جمعیت خاطره سببدر کوکلک دیرکه
باعث اعا اور کسه که بو جمله دن یعنی مذکور اشیادن اولیوب جمیعندن بی نصیب و اولیه سیاحت
جهانه باطل خیال ایله دوهم تا سیده کیدر و دخی کمسنه نام و نشانی اشتمز یعنی نیجه اولدغی بیلمز
زیرا مشهور نامدار کمسنه دکلدر که اندن خبر المق ممکن اوله قطعه هر آنکه گردش گیتی بکین او
برخاست بغیر مصلحتش رهبری کند ایام گردش اسم مصدر گردیدن دونمک دیکلدر گیتیه اضافتی
لامیه در گیتی کاف عجمیک کسریله دنیا مرادفیدر جهان دیکلدر با حرف صله و کین کافک کسریله
عداوت دیکلدر اویه اضافتی لامیه در برخاست قالقدی یعنی قصد ایلدی با حرف صله غیر بوندن خلاف
و عکسی معناسنه در مصلحته اضافتی لامیه در قوتلولری در رهبر کننده مشعور رهبری و غیر صیغی و ایام
فاعل محصوردر هر او کمسنه که عالمک تبدل و تغیری یعنی انقلاب احوال عالم انک عداوتنه قیام
ایدوب قصد ایلدی ایام روزکار انک مصلحتنک خلافنه و عکسنه اکا قولاوزلق ایدر یعنی اکا طاوینک
خلافنه دلالت ایدر کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید قضا همی بردش تا بسوی دانه و دام
کبوتر کوکرچین و یا حرف وحدت کو حرف رابط صفت و یا حرف بیان دکر دخی دیکلدر آشیان
نخواهد دید یعنی معناسنه کورمیسر در یعنی کورمک بیلمز اولمیسر در قضا مبتدا همی یا حرف
تاکید می حرف استمرار بردش کبوتره راجعدر تا بوندن الی معناسنه در با حرف صله سوی جانب دیکلدر
دانه یه اضافتی لامیه در دام بوندن طوزاق معناسنه در محصولی بیت کبوتر که دخی آشیانی کورمیسرد
یعنی کوره مک بیلمز و مقدر اولمیسرد قضای آسمانی آنی دانه و دام جانبنه ایلدر یعنی شکار
اولور حاصلی آنی باهوجی آوجی با یا مرغ شکار اولور بیت گفت اهل تقوای حکما راچه کوند مخالفت
کنم که گفته اند زروع اگرچه مقسوم ست با سباب حصول آن تعلق شرط ست و بلا اگرچه مقدرست
از ابواب دخول آن احتراز واجب با حرف صله اسباب حصول آن لامیه لردر اسباب سببک
جمعیدر تعلقدن مراد مباشرت در ابواب دخول آن لامیه لردر محصول ترکیب پس بلا بسنکه حجرا ابتلا
دیدم حکمانک قولنه نه وجهله مخالفت ایدم که دیمشلردر زروع اگرچه مقسومدر یعنی ازلده حضرتک
رزقی تعیین اولنمشدر لیکن آنک حصولنک سبب الرینه مباشرت شرطدر یعنی عمل و مباشرت اقتضا
ایدر بلا دخی اگرچه مقدردر اما اکا دخول اولمق ابواب و اسبابندن احتراز واجبدر تا آنده [illegible]

واللهقلقا

و لا المتوا با دیکیم ا ا التهلکة حاصلی بو تنک کیپلر مقتضاات عقلدر نظم زروع اگرچه بی گمان برسد شرط
عقلست جستن از در ها اگرچه اگرچه که معناسنه مستقل انقطاع پس اگر بی ارادات شرط و چند خبر بیعنه
اعتبار ایدر چیوان کبی بوقته توقفلری بو غیمشی محصول بیت زروع اگرچه که بی گمان و بی شک ایرشور
یعنی مقدر اولان رزق البته هر چیوانه گلور و ال اولور لیکن عقلک شرطیدر قید لر دن ارستمک یعنی عقلی
رزقی اهل و نیا دن ها ایلک اقتضا ایدر و ر چه کس بی اجل نخواهد مرد تو مرو در دهان اژدرها مرد
بونده مردن معناسنه در مرو کیتمک در انکی نهیه لر که کمه دیکلدر خطاب مخاطب در در حرف صله در با معناسنه
دهان اژدرها لامیه عربیجه اژدرهایه ثعبان دیرلر محصول بیت دخی اگرچه که کمسه اجلسز اولمیسر دیر یعنی
کمسه بی اجل اولمز اماسی اژدرها اغزنه کمه یعنی هلاک ایلدی یره وارمه ذر بین صورت که منم با پیل و جان
هر نم و با شیر ژیان پنجه در افکنم مصلحت آنست که سفر کنم که ازین بیش طاقت بی نوایی ندارم با حرف
صله و با حرف مصاحبت پیل و جان ساسه تقویلی حقیقی پیل تن نم اوورم و یا اورشیرم جنگک ایلیه حاورم
دیکلدر با حرف صله شیر ژیان ساسه زیان یرتجی جیوانک صنعتلرندر اکوکرمش غضبه گلمش و دیکلدر کم حرف
تعلیل ازین بیش بوندن زیاده دیکلدر یعنی بشیرم کیرو طاقت بی نوایی لامیه در بی نوایی قدرت
و بی زاد معناسنه در و یا حرف مصدر محصول مرکب بو صورتده که منم یعنی بو قوت بوزدر بو بو شت زنلک که
بنده وار قوتلی و حقیقی فیله کند و می اوورم یعنی اکا بی پروا منت اوورم و یا انکله صعوا آشه حاورم
و شیر زیانه پنجه بر اخورم یعنی انکله پنجه طوتشمغه حاورم اگرچه که اولی نیجه بو رحقده ما حصر ایلیسن
مصلحت اولدر که سفر ایدیکه بوندن ارتق نوا شرلغه طاقت کتوره مم قطعه چو مرد گشت و
جای و مقام خویشتن دیگر چه غم خورد همه آفاق جای اوست در حرف تاکید معنا و فاکمیر بلیه بو تجیله
دو شتدر دیکلدر بوندن ایر لدی دیکلدر جای و مقام عطف تفسیری خویشه اضافتی لامیه دیکر با یله دخی
دیکلدر آفاق بو قدن اطراف معناسنه در جای اولامیه محصول بیت چونکه ار یعنی کشی کندو مقام و وطنندن
دور دوشدی یعنی مفارقت ایدوب ایرلدی دخی نه غم ایدر جمیع اطراف عالم آنک مقام و مکانیدر شب
هر جا که رسی سرا ای بیع رود در ویش هر جا که شب آمد سرا آنست سرای با حرف صله و یا حرف
وحدت محصول بیت گیجه هر غنی بر سرایه و مرداوه گیدر یعنی هر کس کندی اوینه گیدر اما درویش هر کس جرا ای
گیجه گلور یعنی نه اکلوی بحصور انک سرا اییدر حاصلی گیجه گندوی نره ده طوتورسه اندن یتور قالور یعنی جمیع عالم
اکا نسبت چابرو در این بگفت و همت خواست و یاران او وداع کرد و روان شد و در حفکام زنقی
شنیدم اش کی بیکفت محصول ترکیب مذکور طلقه سویلیدر و همت دیلیدر و یا باسنه وداع ایلدر و کیتدر و کیتمک
و قتنده ایشتدم که سو یلیدر یعنی بو بیتی قوردر بیت هنرور که بختش نباشد بکام بجایی رود
کس ندانند نام هنرور اهل کمال دیکلدر رخبری معناسنه در کب سابقا کچدی که حرف رابط صفت
بکام مراد بخته اریکلدر بجایی با حرف صله و یا حرف وحدت رود فعل مضارع مفرد غایب و یا فعل امر مفرد
غایب کیت کانک محله ورنه اضافیه که ماقبلی بو اولد مفتوح اولور ضرورت وزن اولمیچه و ال ا ساکن د

اولور پس کمه کانه اوغیان خلاف قاعده اوزره اتموشش که حرف رابط صفت دیار حرف تعلیل و شاین
ضمیر حضره راجعدر معنا و نامه عتید و نامش تعبیرندن محصول بیت اعلی حضرتلری اونجه اولیه یعنی اکا که بخت
و دولت مساعد اولیه بو یره گیدا و یا بو یره گتسون که اوزینی بلمیزلر دنیا بلمیه احوالیجه نام و نشانی [illegible]
یره کیدا یا خود بخلاف سمته کیدر که نام و نشانی حقیقتده یا کتسون که نام و نشانی حقیقتده تا بر سید بکنار رایی که
سنک انصلابت او بر سنک حی اولدوراوزین خبر سنک حی زعت تا حرف انتها امه معکسه بر سید فعل
ماضی مفرد غایب یعنی ذهب اولان و حطر یا خود حتی وصل یا حرف صله غایب لامیه و با حرف وحدت که حرف
رابط صفت صلابت شدت یعنی پکلک و تیلو اوبه اضافه لامیه در و ضمیر ایه راجعدر حتی حرف
تاکیدمی امه حکایت حال یا خیدر اوزین ضمیر بنیه ایه راجعدر یا حرف صله خبر سنک حریچه صریح دینکلمز
ورکه آن ایکی بیک ادم بر مقدار ینه دیرلر حتی زعت حکایت حال یا خیدر کیدر اردیکدر محصول ترکیب مشت
زن کتدر بر صویه ایریشدی که یعنی بر صویکنارینه که صلابت و شدتندن وحدتی جوبا ینندن طاش
گکا شنوا اوزره کلوروی یعنی اوکنه نکو میکاشری [illegible] که یکی اتمر صولری [illegible]
یره کیدار یعنی خود بخود [illegible] بر میل مقدار ایره کیدار بیت سنگ کین ایکی که ضرع ایدی در واکیکی
بشودر نا کمترین موج اسیا سنگ ازکارش ورا بودی سیم تا رسیدن خوی معاشه معلوم اوله که
اخوی میم اولان کلمه به ادات نسبت داخل اولمق مراد اولسه اکثریا برکاف عجمیه توسط ایدرلر تکین
و تکین و نیشتر تکین کبی اما مطرد دکل زیرا اخمیین دیرلر کافسز پس تکین اصلنده [illegible] در بیت
سهو ایلمش زیرا الف ممدود ونکر لغتده حذفی جائز دکلدر علی الخصوص که سنگین ده بو ملاحظه
نا تیله خاسه در قابل سنگین تو ترتیبه دیکدر ایدی یا حرف وحدت که حرف بیان ضرع ایدی [illegible]
ایمن ایمیه معکسه کمترین تر ادات تفضیل و یا ونونه ادات نسبت اسیا سنگ دیکرمن طاشیدر
به حرف تاکید بود نزاده فتحه و ضمه لغتدر یا حرف حکایه محصول بیت [illegible]
امیجی دکلیدر یعنی او درک که صو تو شیدا اول صویکی صلابتندن و شدت جریانندن ایچنده یور
خوف ایدار [illegible] اکر صو تو برلیه دیو ایک کوچک موجی دکرمن طاشینی کنار زنده تقویب کتوررزدی
حاصلی تیره صو کبی [illegible] شدت و صلابتیله [illegible]
تیراحضه و در معبر نشسته و زحمت سفر بسته رجوا نزاوست عطا بسته [illegible]
زار کرد [illegible] تا فی [illegible] مفعول
که حرف بیانی یا حرف صلابت [illegible] و تخفیف [illegible]
[illegible] با حرف
وحدت و [illegible]
دیمش یعنی [illegible]
[illegible]

حالکه

حالکه [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
بیت بی زر نتوانی که کنی با کس زور • ور زور داری زر بو بر محتاج نه • بی زر التو [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ترکیب علاج بی مروت [illegible]
و دیمار بیت زر نداری نتوانی رفت بزور از دریا • زور ده مرده چه باشد زر بکه مرده بیار • زور ده
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
جرا نه خواست که از و انتقام گشته [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] بیت [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
اولور چونکه [illegible]

بارش ازگشتی [illegible] همچنان درشتی و بد نیست بگردانید مصلحت آن دیدیم بارو مصاحبت کنند

و باچوب گشتی مسامحت نمائید چندان که او تندی کند [illegible] چنان که دیگر درست چنان لازمه [illegible]

[illegible]

بعد عاطف

بعد عاطفی [illegible]

[illegible]

قیدلو وزورلو ایچمک استدر مینیغز شد یعنی غضبله ایچه دارتنی یا حرف وحدت چندان ادات مفعول
برنیچه شخصی قوی کونت محکم دوکور دیکلر محصول ترکیب ستونین صوبه دوشدکدن صکره بر کون
بر کیچه یوزه صونک کنارینه ایرشدر حیاتندن بر دیمی تا گلمشیدر یعنی زیاده ضعیف وزبون
اولمشیدر انجلار بیرانغنی ونباتات کوکنی چیقروب ییمکه بشلادی تا که بر پاره قوت بوله لر باشندن الوب
بیابانه دوشدی کتدی حتی آج وصوسز وبی طاقت وبی قوت پابسته ایرشدی بر طائفه کوردی تفنیک
اوزرینه جمع اولمشلردی وبر ایچیم صوی بر منفذه ایچیرلردی چونکه منفذی یوغیدی کوپروب دفع
ایچیدی صو دلوی ایچمکه ابا ایلدیلر یعنی راضی اولمدیلر صو ایچمکه ویرمدیلر زور آور کیمسه جلک ایچمک
استدی بیسیر اولمدی یعنی زور ایله ایچه دیر ایچه بیلمدی محکم اولکلری علاجی رکوکدن ایکی ایله ریا جهد ایتدیلر
قوتی صاحبلری چونکه عاجز اولمشلردی جوانه غلبه ایلدیلر بی باک دوبی پروا اوکدیلر ومجروح ایلدیلر

قطعه پشه چو پر شد بزند پیل را ٭ با همه تندی و صلابت که اوست پشه با بچکر ...
سوور سکی مثلینده تشدید ضرورت وزن ایچوندر لغت تشدیدیله اولدیغی ظلوم ایلمیوب هم
ایلمشدر بوندن چوق معناسنه در زندا حرف تاکیدر زندن فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده پشه
راجع ضمیر ومفعولی پیل تندا ایچی دیکلر یعنی یاور دوبا حرف مصدر بوقدر یا قوز الفله دیکلر صلابت
شدت معناسنه در جسامت وقوت اوزره عبارت دوکه حرف بیان او ضمیر غائب قیلمه راجعدر
وسیبی ادوات جنبه ندر دینه مرو ریاره تا مورلکل ایلمش مخصوص است سوری سکه چوق
اولدیلر یعنی ایچیلر یعنی صوغمر وآلم وبرزغیله بینده اشعار ده جمع ایلدیلر انکیچون که غلیظ جنور طیبی
واره بر ینی بیک بنو رطوبت کیرسه غایتده متکلم اروب زبون اولدیلر حاصلی اکثر زور آور
دیر برینی شنکرک وصلابتیله کوغیلدر یعنی بوقدر جسم صلابتیله غیلر ایکن تپشر چونکه قدرتن عاجز زبون اولدیلر

مورچگان را چو بود اتفاق ٭ شیر ژیان را بدرانند پوست مورچگان مورچه نک جمعیدر قیاس
بونده چه ادات تصغیردر لکن استعمالده مطلق قرنجه دیرلر ادات تخصیص یا حرف تاکید
دراننده فعل مضارع جمع غائب دریدن امر معناسنه دالک فتح وکسره جائزدر فاعلی تحتنده مورچگانه
راجع ضمیر ومفعولی پوستدر مخصوص است چونکه قرنجه لرک اتفاقی اولسه یعنی که اتفاق ایلیه لر خشمگین
ارسلانک دریسنی تیرلر یعنی ارسلانی پرتپه پارچه پارچه ایکی قرنجه چونکه ضعیفدر عاجز وزبوندر
حاصلی ارسلان قرنجه دن زیاده عاجز ودر قبیل لیکن اولدیغی کبی قصه دن حصه بوردر که
بو بیله زورلی پهلوان ایکن کثرت ناسدن عاجز وزبون اولدیغی ایلدکلر محکم ضرورت حسته
ومجروح دری کاروان ارقاسنه وزنت یتشدی سرپرست اتفاقی که از زوران و خطیر بود کاروا
اکتدن ایلیه نی بر دینه میزره بر ایرام اتفاق دوام محلی قیاد که کفت الشه لینه علاوه یکی غنم ودر بن
میانکه نیچه مرد را جواب وهم دیگر جیران حیم یا رو حصند مرد ما نز ابلاف بود از قوت شد ورمحبت
اوشاد مان کشته وتیمار اولیاشی دستکیری کرد ند چو اول لار التفاتی بالاکرفته بود اکثر چند از سر

اشتها

اشتهای نیاز کرداوده چندانیک آتشاید تا بورود دشی بیا را امید وخوابش دور بود وبخت درینکا روان
لامیه کاروان ارد نجه اتکلر نشنانکه بیو کیجه دیکلر بجتاعی یا حرف صله ونی یا حرف وحدت کدو حرف بیان ونی یا حرف
رابط صفت لرزه اسم مقصدر اوزره معناسنه که حرف تعلیل یکی بونده بر دیکلر آتش معنی لامیه با حرف قسم
بوراقا حمشی ایدر یعنی زیاده اچلقدن معدسی آتش ایله مشیدر بعض نسخه ده وطغیان صبر وطاقت از دست
رفته بود ودو شمش اسیر استتهای اشتهای چکنده سنه وکرد اکل ایدر دیکلر دمی چندان بنیچه یدم صو دیکلر
اشنایدر ایجه زیاحرف تعلیل بیو ادون معا سه بیا را امید معار فاعل مفرد غائب ساکن اولدر دیکلر خوا
دور بوده جوانی او یتو قایدو الیو دی مخصوص ترکیب نا تعزوره جوان خسته ومجروح کاروان اردنجه
کندزکیچه بر مقام ایر شدیکه اول مقام خراسیلر دن خوف دوزه ایدر یعنی جوق قبح یرایدر حیران کوردکز
کاروان خلقنک اندامنه لرزه دوشمش کورکلیری حالاکه خوف ستار یعنی حالاکه اوله برین متفرد الکسیار
کارواناره دیپر اندیشه طوتدی یعنی قیر یکی دیپر وا حالک که بوارا ده یعنی ارلکزده بر بشم کبی آتل اره جوا
وبیرم تو غیر جوانمردی معاونت ایلسونلر دهشت بونده امرد کاروان خلقنک کوچکی اکثر اغینیه جوی
اولدرو آنک مصاحبتیله شادمان وخرم اولدیلر ازین وصولیه دوستکیرلک یعنی معاونت ایلدیلر
چونکه آتش معده سی تمالمشدر وغنان صبر وطاقت الندن کتمشیدر اشتهای چکندن بر نیچه لقمه
تناول ایلدیلر وبر نیچه یودم صو ایچدر تاکه ایچندیسی شیطانی ساکن اولدر یعنی زیاده اچلقدن شیطانی
نفسی راحت اولدر وکندی ابیقو قالدر ادر بورد پیر مرد بختیه وجهان دیده در کاروان بود کفت
ای یاران من ازین بدرقه که شما اندیشه ناکم نه چندانکه از دزدان چنان که حکایت کنند که عربی را
درمی چند کرد آمده بود شب از تشویش لوریان در خانه تنها خوابش نبردی یکی را از دوستان
نزد خود برد تا وحشت تنهایی به دیدار او منصرف کرد اند شبی چند در صحبت او بود چندانکه بر درمهاش
وقوف یافت ببرد وسفر کرد بامدادان عرب را دیدند عریان وگریان گفتند حال چیست مگر آن دز
درم از دزد پولاو الم بیبرد بر قه بیرا پیر مردی یا حرف وحدت بختیه صفتی جهان دیده وصف ترکیبی جهان
کورمش یعنی سیاح عالم اولمشی بدرقه شما لامیه بدرقه لغتده اوکرا جتلا فرج ایلیوب وامین ظاهر
بونکله برابرده امین ومحافظ معناسنه در بدرقه نار سیدادو انداز معناسنه دیمیو یکی وجمله خطا ایلمش
برلیسی نار سیداریدر زیرا بو فی عربی لغتدر وده یازمشلر خطا سیین دوندار اید بکیدا که لغت بوی
هیچ یازیمشلر بو لفظ بندارده وده خطا ایلمش که دمار اوردر مملدر دنداردیکلر توپله عسکر اردینجه
دیرلر که عربیدن ساقه دیرلر نهایتی ره ملک جمله سی تخفیف ایدوب دو اندار دیرلر اندیشناکم مرتبه انده
یازیلان ادات تفضیلله خطا سی انکلمزمش خیانکه بر نیچه جند اکله یازمیدن جمیع نسخه لره مخالف در
عرب مرتبه اعراب یازمیدن نسخه لره مخالف در تشویش لوریان لامیه در تشویش بونده خوف
معناسنه در لوری ولولی چنگک قدرایچی سنه دیرلر الف ونوبله جمع ایدوب لوریان ولولیان دیرلر بعض
نسخه ده لوریان بر نیچه دزدان دو شمشدر تعقیب شراح بو نسخه آنکا نظر ایلمشدر تعقیب متوفی علام تقیید

ای اعتراض ایتمش لیکن اعتراض زائددر زیرا الوری جنسنه البته وزر اولور رونق جهانی که بخوابش بیلین
ببود راجع ضمیر بود یا حرف حکایه نزد خود لا میه کندنیک تتمه ودیگر تا حرف تعلیل وحشت تنهایی لا مه در
یالکزلق وحشتی ودیگر صحبت او ضمیر عبود راجع چند الکه اولقدر که یعنی حکایه ودیگر عدم تا چندن
عبارت در ببرد بازار اولمک کسری ایله تنبیک ضمیمه ایله بر ودیگر بیچک روستا بیلدی ایکی باییه بچه
ضمیمه اقتدرلر ه اندره تابع اولنلر عجب در روستایی طبع ایتمش باجاد ان ایرته یعنی علی الصباح بر باین
لطفی ذکر ایلمکه تضمین مرده وج صنعتنی رعایت ایچون الا برکمه تک انجه سنه کتکله بر بایین اولمق
لازم دکل کبریابین صفت مشبهه در کبریزدن اعلمی ودیگر ما مراد انجیلیدر با کی معناسنه حکمر بونک
کبی برلرده کانه معناسنه واوده الله بدراقه بر ایراقه بونن ایین وتکا وزراولمغله تا بالار یعنی وحشتی
ازاله ایتکه دلیل وحادی معناسنه مخصوص ترکیب پخته وجهان دن ایره بر بیرکمه کاروان بله ایدی
دیو ایر یاران بن بوسترک برراقه کزدن تقور تمرم جو امیلاردن تقور دیم که بلکه انلردن زیاده انجلیکی
حکایت ایدلرکه بر بر تکبه بر تج انجه سی جمع اولمشیدی بر کیچه اوغر یاندن خاک تختندن یالکز بری بر بیقو
الهازدی یعنی اوغری تقور تقوسندن اوینی اویرودی و دوستلرندن بر بیسی کنار خانه سنه
ایلتدرتاکم یالکزلق وحشتی انکه دیدارلری سببیله ازاله ایلیه بر بیچه زمان بر بر بکبه جکتندن اولدی
حکایه انجه سنه وتوقف بولدی یعنی انجه سی نه بیرده اولدیغی بلدی الدر کتوروب دوستنه ایلتدی
ایرته سی بری بریان وبربای کوروب ایلر و بدیلر حال زار یوخسه انجه کی اوغر بی ایلتدی بر ب ایلدی
لا والله بدراقه ایلتدی قطعه هرگز ایمن زمار نتشستم تا بدا نستم انچه خصلت او ست
تا ابتداء غایه ایچون ز زمان منذ که عربی خصلت خو معناسنه در تخصصو ترکیب هرگز یا بذین
ایمین انور مدم یعنی اندن ایمین وغافل اولمدم اوز تقدن بریکه بیلدیم انک خونی وعادتنی جانلی
آنک خصانتنی بیلدن برکی اندن ایمن وفراغت اوز زه اولمدم نتشستم یرینه نتشیم کتوردن
فعل مضارع متکلم وحدهدر خطاء ناحش ایلمش زیرا بدانستم فعل ماضیدر هرگز دخی قطع معناسنه ادات در
وقطع خود ماضیه مخصوص صدر مضارعده استعمال ایتمزلر وجمیع نسخه لرده فعل ماضیله مستعملدر علی کلی
حال بو بله یازلمرد معنا بوکی قوغلری یو غیمیش ای زخم دندان دشمنی تبرست آنکه نماید بچشم مردم
دوست ای زخم دندان دشمنی لا میه لر دریا حرف وحدت تبر بدتر معناسنه نعت اکرهوف رابطا
صفت نماید فعل مضارع یعنی للمفعول کورینور دیکدر یا حرف صله چشم مردم لا میه نماید بچشم
مردام غیر صریحیدر ودوست صریحی وفاعلی دشمنه راجع تحتندن ضمیر محصو ترکیب مرد دشمنک
زخم دندانی یا رکز زخم دندانندن تبر در که مره ملک کوزینه دوست کورینور زیرا ایاردن ازغ
البته جدا ایدر اما دشمن کاشی یعنی عداوتی اقتضا ایلیدان ذکر رجه ملما اقرازا ایلیر بر ما التلتی
اضعار ایلیدن عداوته علیم واهل دکلا اولکه بتیدن منفضل یا رو منفضل علیه عداوتکار شی ترکیبی
شراح منفضل عداوت صریحی ومنفضل علیه دشمن غیر صریحی ظقه ایلر وجمع بطا عشو ز ایلیلیر بونلر ک

تحریک بر ایله مناسب ذکر اولنمدر سبب چه جهان دیو تک کنه سوزینه کتانک اهل تحافطه وبری ای یاران چه
دانید که این جوان همه از جمله دزدان باشد وعیاری در میان ما تعبیه شده تا بوقت فرصت یاران را
خبر کند پس مصلحت آن بینیم که مر او را خفته بگذاریم و برانیم جوانان را تدبیر پیر استوار آمد و مهابتی از
مشت زن در دل گرفتند رخت بر داشتند وجوان را خفته بگذاشتند آنگاه خبر یافت که آفتاب
بر کتفش تافت سر بر آورد وکاروان را رفته دید بیچاره بسی بگردید وره بجایی نبرد وبی نوا روی بهلاک
ودل بر هلاک نهاده میگفت ای حرف مصاحبت عیار العنق چون کنزچی دکی دزدیر کمسه در رسولا
عیارده بر ضمیرا را امن چوق کز دکیجین اما بونک کبی برلرده چوق باز معناسنه در یا حرف مصدر ادر عیار
بزدن معروف در دیو ابهام ایلین تعیار لق ایلمش کمیبیه تفعیل بیندن مصدر در بر انسه بر سنه ده
سنکین مثلا بر تشمیه تفعو سنگ کبی بونده مراد سنگدن تا حرف تعلیل بوقت فرصت
یا حرف ظرف در اصحابی لا میه مر و تا مر بونک کبی بر یرده زائد معناسی تاکید ایدر خفته ایدمش بگذاریم
فعل امر متکلم مع الغیر گذار ایدندن ترک ایدلم ویا ایدن وز برانیم سور ره لم وبا سوره وز ودیگر مهابتی مهابت
خوف در یا حرف وحدت نوعیه بر حرف استعلا کتف کاف بر ترکیب تحتی ومنک کسریله بیلدن ودیگر
یعنی اموزدن اشته کوره که دیر برتا نت فعل ماضی مفرد غائب تردی ودیگر لکین افتاب تعرض
بلکه تعرضرر ابس مقام لازمیه ازده تعرض ررادر ودیگر سر بر آورد باشی قالدردی بس بکرد وبد چوق
جانلدی یعنی ایو دکی برده کتوردی وطولاندی ره بجایی یا حرف وحدت یولی بره ایلتمدی یعنی بر یول بولمدی
نهاده هلاک رسمی بونده حرف ترتیبدر اتقوب ودیگر مخصوص ترکیب بیر دیدی نه بله شیرا بر نیم
بولاراشد بلکه بو جوان جمله دزدانده اولمد عیار الغله نیم ارا ایره سکتمش وله تاکم فرصت وقتنده
بولاراشدنیه خبر ایلیه پس مصلحت انی کوررم که انی ایوشش ترک ایدوب کیده وز جوانلره پیرک
حکیمی محکم کلدی وشت زندن بر نوع خوف کونکلرینه الدیلر یعنی لاعره تو تعدیلر اسباب لمرین حالاز
یوکلتدیلر وبیچاره ایوشش قودیلر اول وقت خبردار اولدیکه کونش اکه سی تعرض ردی باشتی
قالدردی وکاروانی کتمش کوردی ایو دکی صحرا ده چوق جکلندرکزدی وبر بره یول ایلمدی یعنی
جیع بر بره کیدن جک یول بولدی صو نسرو ازغنیر یوزینی خاکه ودکوکلنی هلاکه قودی قیوب سویلردی
یعنی یوزین بره قیوب هلاکی متعرلبوب سویلردی یعنی بو عربی بیتی اتقوردی بیت من ذا یحدثنی
زم العیس ما للغریب سوی الغریب انیس من اسم استفهام محلا مرفوع مبتدادر ذا اسم موصول
الذی معناسنه یحدثنی تفعیل بابندن فعل مضارع مفرد مذکر غائب حاء حدثنی وایه ضمیر دنون حرف وقایه
ویا ضمیر منصوب متصل مفعول وجمله فعلیه نک اعرابدن محلی یوق صله سیدر اسم موصولک وراسم موصول
صله سیله اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدادر وجمله اسمیه نک اعرابدن محلی یوق جمله مستأنفه دراو
حرف حال ومحذوف مقدر ضمیر ذرتم فعل ماضی مفرد مذکر غائب مبنی للمفعول ایکی معناسی وار بریسی زمام لنمدر
یعنی یولار اولدی یولنه کتمک ایچون وبریسی یولان ایلری کتدر ما بم حاء عیس عینک کسریله جمع اعیس در

عبارتیه قائل اولیق دوه لره دیرلر ما لیس معناسنه حرف نفی در الغریب جار مع المجرور متعلق خبری وانیس

مؤخر اسمی در ... بونده سیننگ کسری ... غیر معناسنه در وتقدیر ... منصوب و ما بعدی

[illegible]

اورموج گرگ تنگ طور ما موج گرگ بیت غواص اگر اندیشه کند کام نهنگ * هرگز نکند در گرانمایه
بچنگ * غواص مبالغه ایله اسم فاعلدر صوریه طالع دیمکدر اندیشه بونده تفکر معناسنه در کام کاف عربیله بوغاز
چکه معناسنه در نهنگ کاف عجمیله تمساح در که نیل دکزنده چوق معلوم اولدیکه بوندن سلکندن هر کره ظرف
واقع اولان کاف عجمیدر ما حفظ در گرانمایه کاف عجمیک کسریله اغر بهالو دیمکدر چنگ بونده ایو مقامنده
محصول بیت غواص اگر نهنگک چکه سنی تفکر ایدرسه یعنی انجو ایچون طالاردن نهنگ تمر ایدر دیو تفکر
ایدرسه هرگز اغر بهالو انجویی اوجنه کتوره مز یعنی تمساح تفرقه سندن دریایه طالماز که الله انجو
کتوره ضرب مثلدر الدما سرچمدن فورقن طالار گوهر دیرلر بیت اسیا سنگ زیرین متحرک نیست
لاجرم بار گران میکشد اسیاسنگ دکرمن طاشی زیرینه اصافی سامه باونون اولدت نسته لاجرم
لامحاله ولاشبهه دیمکدر لاجرم بونده سبب معناسنه در زیرین بلنمرشی بار گران صامه اثری کی دیمکدر
تحمل بوکه اصافی مصدرک مفعولنه در محصول بیت دکرمن الت متحرک دکلدر پس شبهه یوق که اغر
یوکه تحمل ایدر که اوست طاشیدر قطعه چه خورد شیر شرزه در بن غار باز افتاده را چه قوت بود
چه استفهام انکاریدر شیر شرزه بیانیه غضبدن دیش حریدن حیوانک صفتیدر بر تجیل صفتکیدر
در بن غار لامیه در معناده زیر دیمکدر باز افتاده بیانیه در ارادات تخصیص چه قوت بود استفهام
انکاریدر محصول بیت مغاره دبنده شیر شرزه نه یر تغنی غارده چوب صید ایلنجک غاره اچلقدن
اولور علی کل حال معاشی ایچون حرکت لازمدر دوشمش طوغانک ازیغی نه اولور یعنی مرضدن و یاپیرلکدن
دوشکون طوغانک ازقی وازیغی نه اولور یعنی پروار ایدوب شکار طوز ایلنجه طوروزعی پرده ایجی
قدرت بولنمز بهر حال تنزل طلب و حرکت ضرورتدر کر تو در خانه صید خواهی کرد دست و پایت
چو عنکبوت بود محصول بیت خطاب عام طریقیله بیوررلر اگر سن حرکت ایلمیوب خانه صیدن
شکار ایلمک استرسک الک ایاغک عنکبوت گبی بره مقید اولوب هر کس مقدار رزقنه ایله قناعت
ایلمک گرک بیداکتت از پس زر من نوبت فلک ترا یاوری کرد و اقبال رهبری تا کلکت از خار رخا
از بار بدار امور و صاحب دولتی بتو رسیده و بر تو بخشید و ترحم کرد و کسر حال ترا بتنقدی جبر کرد و چنین
اتفاق نادر اقتاده و بنا در حکم نتوان کرد یا وره او کیجیله یولداشی و معاون و یا حرف مصدر ایله
معاونت دیمکدر اقبال بونده دولت دور رهبر وصف ترکیبیدر قولاوز دیمکدر و یا حرف مصدر قولاوزلق
دیمکدر خارت از بای تقدیری خار از پایت در بواد الرا اضطراب و مشقتدن خلاص ایلمک معناسینه
و بر احاصی فقر و هلاکت و ذلت عبارتدر بونده کسر حال مصدر کی مفعولنه اضافتی قیدا و ترایه لامیه در
و ارادات تخصیص یا حرف مصاحبت تنقدی تفعل بابندن مصدر در بتکیه اراحیق معاسنه بونلر یو
معاسنه در و یا حرف تنکیر حبر اعتیق بر خانه نشسته سکاکه روسکیه جبره و بر بونلر تقودن نعنا و بر
معاسنه در اتفاق بونده واقع اولور معناسنه در محصول ترکیب جوان با باسنه مذکور احوالی اخوانی
بیان ایلدکدن صکره با باسی دیدی ای او غل بو نوبتده فلک سکا معاونت و نصرت ایلدی و دولت

بجلک

اقبال قولاوزلق ایتدی تا که کندن و کتک ایاغندن چقدی و سکا بر صاحب دولت ایرشدی و سکا ترحم ایلدی
و سنک حالک صنفتی تنقدایله جبر ایلدی تیغ مکسوره و پریشان حالکی یوقلیوب اصلاح ایلدی و بونک گبی اتفاق
نادر واقع اولور و نادره حکم ایلنمک اولمز زیرا النادر کالمعدوم در بیت صیادنه هر بار شغالی ببرد افتد که
یکی روز پلنگش بدرد صیاد مبالغه ایله اسم فاعلدر اوجی نه حرف معناده بر دفعه مقیددر بار بونده کره معناسنه
شغال شینک کسریله فارسیده چقاله دیرلر پس شغال بر بیت دکلی فارسیده چقاله دیرلر دیمن دکلو کلمش
یا حرف وحدت و یا تنکیر بیرد فعل مضارع مفرد غایب بار اولمی حصم ایله قید ایلیون روستا بیلوب ایلمش
بیرا بونده کلور و اولور معناسنه در یعنی طوتار صیاد هر وقت صید بردن تا خانه سنه بر چقال ایلتمز دیمن قیاسله
سو ایلمش بیر و بیرنه کیرو بار ان قافیه ارادن کتورمش اقتدبونده واقع اولور معناسنه اریکی بودن یک
معاسنه در بدرد فعل مضارع مفرد غایب در بیر آر معاسنه در بدار دریده بجور دیاز تلو دوشمک محصول بیت
صیاد هر کره چقال الر جاهلی هر کره که او و وارد شکار المز بلکه واقع اولور که برکون ان قپلان بر پارتلیه
بر پنجی حیوانک بر پسی برکون انی پاره لر حکایه چنانکه یکی از ملوک پارس نگینی گرانمایه در انگشتری
داشت بار برنجکم تفرج با تنی چند از خاصان به مصلای شیراز بیرون رفت و فرمود تا انگشتری را بر گنبد
عضد نصب کردند تا هر که تیر از حلقه انگشتری بگذراند خاتم او را باشد اتفاق چهار صد حکم انداز
در خدمت او بودند بینداختند جمله خطا کردند مگر کودکی که بر بام رباطی بازیچه از هر طرف تیر انداختی باد
صبا تیر او را از حلقه انگشتر بگذرانید انگشتری را بوی ارزانی داشتند و نعمت بی قیاس واد ندش
پسر بعد ازین تیر و کمان را بسوخت گفتند چرا چنین کردی گفت تا رونق اولین بر جا بماند خضر شیخ
بو حکایه تمثیل طریقیله ایراد ایلمش نگین نونک و کاف عجمیک کسریله یوزک طاشیدر و بر انکشتری بچره
فتح و کاف عجمیک ضمیله یوزکدر بار بر کره تجکم تفرج تفرج طریقیله با جرف صله مصلای شیراز لامیه مصلا
شیرازک مشهور سیرانگاه صحیدر شیه که خواجه حافظ بیورر بیت بده ساقی می باقی که در جنت نخواهی
یافت * کنار اب رکناباد و گلگشت مصلا را با حرف تعلیل گنبد عضد لامیه مراد عضد الدوله در که
خلفای عباسیه دن جونیک وزیری ایمش که شیرازده مقولی اولمش اوستنده گنبدی مراد بر به سیدر نصب
کردند دیکدیلر و دیکدیلر تا حرف تعلیل حلقه حالقه و الابکر تنحه لیکلیه انک بخرجنت و ابن سکون لاالله
انگشتریه اضافتی لامیه در حکم انداز وصف ترکیبیدر اتمشو کمسه یه دیرلر که دعوی ایلدیکی یره اوقی التیه اوزه
که حرف رابطه صفت خدمت او لامیه و ضمیر ملک پادشاهه راجعدر اشکرارات استثنا درالامعه مرسله در کودک
اوغلنجق و یا حرف مصدر که حرف رابطه صفت بام طام اوستیدر رباط در انکسر طویله کاروان سرای اصطلاحی
لامیه در معلوم اولدیکه بو بستان و بهستان اولمز نیکه اوسته سطح اولور یعنی اوستنده ازیور اکا بنا
بربام رباط بیوه مشهور بازیچه یا حرف مصاحبت و بازی باید رصلیه ایله ایونه و بربام و جنه فتح جمله ارادات تصغیر در
ایونجله یعنی حشر لغله بیا بازیچه اولنجه که وقتی یا زوب و بام رباط اولنه یا زنیلور مفار مستقیلدن بی
بهو ایلمشلر و ایکی پرده یازنده کزالک انداختی یا حرف حکایه تحقیق نسخه ده معنی انداخت و اتعدام ارد

باد صبا بیانیه صبا قیدی اتفاقی واقع اولمش یعنی مطلق بر باد مراددر بگذرانید فعل ماضی مفرد غائب و آلف
ونون ادات تعدیه در کچوردی دیمکدر فاعلی باد در بو با حرف صله ودر ضمیر غائب کورد که راجعدر ارزانی یا بر صله سیله
ایله لایق دیمکدر داشتند فعل ماضی جمع غائب یعنی لایق کوردیلر دارند فعل ماضی جمع غائب وشین
ضمیر کورد که راجعدر اونلق بولنمه اعتبار معناسنه در محصول ترکیب مثنت زنده با بابت تمثیل طریقیله دیر
ار بسیر بو سنک قصک نادره اتفاقم بر قصه در شویله که پارس پادشاهلرندن بریک بیوزکنده بر قیمتلی
طاش وار ایدی بر کره تفرج طریقیله خاصلرندن برقاچ کمسه ایله شیرازک مصلاسنه چیقدی و بیوردیکه عضد
الدوله نك تربه سی اوزرینه دکدیلر تا هر کیم که اوقنی بیوزکك حلقه سندن کچوره سه خاتم یعنی بیوزك آنك اوله
اتفاقی درت یوز حکم انداز پهلوان که انك خدمتنده ایدیلر اتدیلر جمله خطا ایلدیلر هیچ بریسی اصابت
ایلمدی الا بر اوغلنجق که نکارخانه سرای طامی اوزره اویونجقله هر جانبه اوق آتاردی تنه که اوغلانجغک
عادتیدر باد صبا آنك اوقنی بیوزکك حلقه سندن کچوردی بیوزکی اکا ویرمکه لایق کوردیلر دخی بر قیاسی
نعمت ویردیلر کورک بوندن صکره اوقنی و یاینی اتشه یاقدی و بیلرکه نیچون بوبله ایلدک دیدیلر تا آوکی
اعتبار و رونق یرنده قالسون معلوم اولسون که بسر عاقل ایمش که بو تدبیری ایلمشدر با بابت جوان دیر که ای
اوغل سنک حالك بوبله بر اتفاقی قصه در شمدن کیرو دخی بیانه کتیم که هر زمان و هر یرده بر پادشاه
زاده موجود اولمز که سکا رعایت ایده بوبله اوکه ارسال ایلیه قطعه که بود کز حکیم روشن
رای بر نیاید درست تدبیری حکیم روشن رای بیانیه در روشن رای صفت ترکیبی روشن فکر دیمکدر
حاصلی پاك فکر دیمکدر یعنی قصوردن و خطادن مصون تدبیری یا حرف وحدت محصول بیت کاه واقع
اولورکه حکیم پاك تدبیری پاك رأیدن بر درست تدبیر یعنی تدبیرده سهو و خطا واقع اولور که باشد که
کودك نادان بغلط بر هدف زند تیری کودك یا حرف وحدت یا حرف مصاحبت غلط بونده سهو معناسنه در
هدف هاء والف فتحه لریله اوق نشانه دیرلر تیری یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر محصول بیت کاه واقع
اولورکه بر نادان اوغلنجق یعنی استاده تمارن اولمش و تعلیم ایلمش سهو و خطا ایله نشانه اوق
اوره دیمکدر که نوکسنی نادر ورا اعتبار ده و کلاردر حکایه درویشی دیدم در غار نشسته و در بروی
خود از جهان باسته و ملوك و سلاطین را در چشم همت او شوکت نمانده غار مغاره ویا حرف وحدت
ودر بروی خود بسته یعنی واختلاط با خلق بر روی خود بسته محصول ترکیب بر درویشی کوردم بر مغاره ده
اوتورمش دخی خلق ایله اختلاطی قپوسنی تمام جهاندن کندی یوزینه قپامش یعنی هیچ برکسه ایله اصلا
دنیادن الفت ایلمزدی و پادشاهلرك و ملکلرك آنك همتی کوزنده شوکت و عظمتی قالمشیدی حاصلی
اصلا دنیایه نظر ایدوب هیچ اعتباری یوغیدی قطعه هرکه بر خود در سؤال کشاد تا بمیرد نیازمند بود
در سؤال ماده تاء حرف انتها نیازمند محتاج دیمکدر محصول بیت هرکمسه که کندی اوزرینه دلنجیلك قپوسنی
اچدی یعنی کدالك عادت ودخی ایدندی اولنجه اوکنجه محتاج و نیازمند اولور حاصلی احتیاجدن
خلاص بولمز ازبکذار و پادشاهی کن که گردن بی طمع بلند بود از الف ماده حوص معناسنه در بکذار فعل امر

بر نیاید یعنی حاصل اولمز دیمکدر درست بیوندن صافی و سالم دیمکدر

مفرد مخاطب

مفرد مخاطب و ترك ایله دیمکدر کردن بی طمع بیانیه بلند بلند بارده قید وضع جائز اولمز اراده وسائل اول زیرا طمعه
بیوقی بلند اولور یعنی احتیاج ایچون کمسنه یه تواضع ایدوب سر فرو ایلمز زیرا بی نیاز سر فراز دیکی ازبکذار
این طرف اشارت ایدرکه توقع بکرم اخلاق عزیزان انست که نیاز و نمك با هم موافقت کنند شیخ رضا
وا دکه اجابت و دعوت سنتست دیکر از ملك حکذر اعتقادش زحمت عابد بر نجاست و ملك را از کیا
کرمت و تلطف کرد چون ملك غائب شد یکی از اصحاب شیخ را پرسید که چندین ملاطفه پادشاه خلاف
بود و دین چه حکمتست کفت نشنیده که کفته اند محصول ترکیب اول طرف پادشاهلرندن بریسی
اشارت ایلدیکه عزیزلر اخلاق کرملری مرجوا ولدر که نیاز و نمك ده بربله موافقت ایلیه لر شیخ رضا ویردیکه
اجابت و دعوت سنتدر دیو برکون دخی شیخك خانقاهی عابدلر سیله پادشاه یانینه واردی عابد قالقدی
و پادشاهه تعظیم و تلطف ودخی ایلدی چونکه پادشاه شیخك یانندن کیتدی اصحابندن بریسی شیخه
سؤال ایلدیکه پادشاهه بو قدر ملاطفت خلاف عادتکدر اولمغه حکمت ندر شیخ دیدی ایشتمدکمی که
دیمشلر بیت هرکرا بر سماط بنشستی واجب آید بخدمتش برخاست هرکرا ادات تخصیص
بنشستی فعل ماضی مفرد مخاطب در اوتوردك دیمکدر با حرف صله خدمتش شین ضمیر هرکراده کیدر راجعدر
برخاستن قالقمق معناسنه در محصول بیت هرکمسه نك که سماطنده و سفره سنده اوتوردك یعنی نان و
نمکنی یدك واجب اولور خدمتنه قالقمق زیرا او سنکله حقی ثابت اولمش اولور [illegible] کوش توانکه همه
عمر وی نشنود آواز دف و چنك و نی عمر ورا امیه در وی واوکی مجیله ضمیر غائب در کوشه راجع نشنود
فعل نفی مستقبل مفرد غائب ایشتمیه دیمکدر آواز دف نامیه محصول بیت قولاغی تادر دکم کندینك
تمام عمرنده دف و چنك و نی آوازینی ایشتمیه یعنی آلات لهو ک آوازلرینی قولاغی ایشتمکله هیچ
نقصان کلمز دیده شکیبد ز تماشای باغ بی کل و نسرین بسر آمد دماغ شکیبد فعل مضارع مفرد
غائب صبر ایدر دیمکدر تماشای باغ مصدر کرمفعولنه اضافتیدر نسرین ونسترین ونسترون و اوله
و نسترون دالله او در کل کی صری دید کاری چیچکدر تعفو سی خوب اولور بسر اولمق و تمر بوغدر باغ
تا علیه در و باغدن مراد مشامدر محصول بیت کوز باغ و زراع تماشا سندن صبر ایدر یعنی باغ و صحرا
تماشاسنه ایله صبر ایدر و نقصان کورمز مشام و دماغدن کل و سنبل و نسرین تعفو لمسه عمری حقدر

راشیم

ارباب ممدور

محصول رتبت خطاب تمام طوز قتیله سعید ... وپادشاه صلحی ایله یعنی دنیا ...

یعنی کاش یعقوب اویقواویومش اولوردی حالبوکه یعقوب نسخه ده دوشکسز ایومش ممکندر مصراع اولک معناسی
اگر قوتش تغافل ایله طولمش یعقوب اولیه دیمک پرک معنالرینی احاطه ایله کندن غیری چیله نه اولوردی بیر شی
ور بنود دلبر چنخواهد پیش ؛ دست توان کرد در آغوش خویش ؛ ور معروف دلبر نخواهد دوشکلرینه
دیرلر یعنی هر دو شکن بله تیانه دیرلر حتی کم ایسه اوزکلرن و دیشیدن پیشیس بونه تمت معناسنه در
پیش بونه اوک معناسنه الوب معناسی اگر هر دو شکن اوکنه بله یاتور دلبر اولمیه دیمک دلبری چکن
یاتورمش دست مبتدا توان کرد خبری قادر اینک در آغوش کیرا معلقه متعلقدر زیرا در آغوش کیرمک
توجیهدر بونده کرد مصدر معناسنه در خویش اضافته مصدرک مفعولنه اضافتیدر محصول ترکیب و اگر هم بستر
دلبر تحت اولمزسه یعنی شکله هر دو شکن یاتور باشکن دلبر اولمزسه ال کندی قوجقنه قادر در یعنی الک
سنه در آغوش ایلکه قادر در حاصلی سن سنی توجیه ممکندر بونده توان ممکن معناسنه در مصراع ثانینک
ترکیبه معناسی الا ایتمک اولورکند قوجقلکه دیمک عجب سوملیش بو الی کندو قوجاقنده ایلتمک ممکندر
الی قوجه باتمق دیمک اثر بجه کتمش عفا الله عنهما ؛ دین شکم بی هنر پیچ پیچ ؛ صبر ندارد که بسازد
بهیچ ؛ معلوم اوله که پیچ پیچ عبارتی اصدا اسید ر دنزاکه هم تمام مدحن وهم تمام زمان مستعملدر بونده زم
معناسنه در مدح معناسنه متضمن پیچ پیچ بوستانک بو بیتده در بیت بدر گفت کای زالبری پیچ پیچ ؛ ز نیما چه
آورده گفت پیچ پیچ بو ترکی متضمن بو بیتدر بیت ندیدم چنین پیچ بر پیچ کس ؛ که نه صبح رحمت نه بر پیچ پیچ
کس ؛ شکم بی هنر پیچ پیچ مصاعه در بسازد فعل مضارع مفرد غایب در ساز یدن قناعت وموافقت
معنالرنه مستعملدر محصول ترکیب واما بو هنرسز شکمک صبری یوقدر که هیچ شیله قانع اوله البته ایچنه هر
کمرلک کرک زیرا بونک تمامی کلی هر شیله در انسان اوکمز البته مصراع اولک معناسی ترکیبه طولاشق بنظر سمکلر
والمراد الامعاء اولدیغی غریب بیانه کتمش متصورلر بیره طولاشمش ساز در ساختن دن اشتقاق
ایدنلر عجب ناساز اولمش مصراع ثانینک تحقیقنده غالبا بالترکی دوز ایله و هیچیله دیمک هیچ شیئه
ملایک دیکلی ایمیش

باب چهارم در فواید خاموشی

یکی را از دوستان گفتم امتناع سخنم
گفتنم بعلت آن اختیار افتاده است که در غالب اوقات در سخن نیک وبد اتفاق افتد و دیده دشمنان
جز بر بدی نمی آید گفت ای برادر دشمن آن به که نیکی نبیند امتناع سخنم گفتنم مصدرک مفعولنه اضافتیدر
گفتن مصدر در میم متکلم مضاف در سخن مقدم مفعول مجموعی مضاف الیه در اتصالدر با حرف مصاحبت علت
سبب معناسنه در انه اضافت لامیه در با اختیار ر متعلقدر امتناع مبتدا در افتاده است خبری وجمله اسمیه
مقول گفتم در که حرف بیان علت غالب اکثر دیمکدر اوقات اضافت لامیه در افتد واقع اولور دیمکدر واو حرف حال
دیده دشمنان لامیه بر حرف استعلا بدی بره متعلق نمی آید فعل نفی استقبال نفس متکلم دیمکدر اما مراد دشمن دیمکدر
گفت مذکور دوست دیدی ای ... آن به که اول یکدر که نیکی با حرف مصدر نبیند فعل نفی استقبال مفرد غائب دعا
جمله دراینک گوره جه دیمکدر محصول ترکیب حضرت شیخ بیوردی دوستلردن برینه دیدم سوز سویلکدن ابا ایلدکم
یعنی اکثر اوقات سوز سویلیوب خاموش اولدیغم اوز سبیله اختیار واقع اولمشدر که اکثر اوقاتده

واتفاق

در نسخه
در نسخه
در نسخه دار
در نسخه
در آن نسخه
در نسخه دار
در نسخه دار

واتفاق سوزده ایی و بد مقرر واقع اولور حالبوکه دشمنلرک کوزی یا زمردن غیریه دوشمز دیدی اوادوست
ای برادر دوشمن اول یکدر که ایلک کورمیه بیت هنر بچشم عداوت بزرگتر عیبست ؛ گلست
سعدی و در چشم دشمنان خارست ؛ هنر معروف که هر بچه منقبت دیرلر هیمک زنافک و یا اکثر نتیجه لریله
حاصل عیبک مقابلیدر با حرف صله چشم عداوت حاسه در مجاز را هنر مبتدا بزرگتر مبتدا ارثانی خبر اوادات
تفضیلدر اولوزن دیکلر عیبست خبر مبتدا ارثانی خبریله اولی خبر و جمله اسمیه مستانفه گلست مقدم
خبر سعدی مؤخر مبتدا چشم دشمنان لامیه در خار ظرف قافیه لیدر محصول ترکیب عداوت کوزنیه هنر اول
عیبدر یعنی عداوت کوزیله باقنه هنر اولو عیب کورنور سعدی حضرتلری گلدر اما دشمنلرک کوزنیه دیکندر یعنی
عداوت کوزیله باقنلک کوزنیه دیکندر بیت واخو العداوة لاتمر بصالح ؛ الا ویلمزه بکذاب اشر ؛
واو حرف ابتدا واخ مفرد اشدر عداوت اضافت لامیه در مجاز امراد صاحب عداوت لاتمر فعل نفی مستقبل
مفرد مذکر غائب در تمر بابنک مضارع مفردن تمر دیکدر بصالح الا تمر متعلقدر تقدیری بر جل صالح در صورت
ضرورت موزنیجون ترک اولنمدر اخ مبتدا و جمله فعلیه خبر و جمله اسمیه مستانفه الا حرف استثنا واو
حرف حال یلمز فاعلی تحتنده اخیه راجع ضمیر منصوب متصل مفعولی صالحه راجع ضمیر لرلاینک فتحی
و میمک سکونیله اصلندن کوزاله اشارت ایتمک و دیرلر حکم ... دالله طعن و ذم ایل معناسنه استعمال ایدیلر
بکذاب یلمزه متعلق اشر مفرده ک فتحی و شینک کسریله صفت مشبهه در علم یا تبدن اما اشر مفرده نک
و شینک فتحه لریله مصدر در محصول ترکیب عداوت قرنداشی یعنی صاحب بر صالحه کسه دن مرور ایلمز
الا اکا طعن و تشنیع ایدر کذاب و اشرله یعنی کذاب و متکبرله مغرور در دیمه صالحه کوردکی یرده
طعن ایدر حاصلی هر کسنه نک که بر صالح کمسه یه بغضی اوله با تبدن تحکیله اکا سوز اتار که صبر ایلدر
وخود بینلر اوبو مدن غیری بیت نور گیتی فروز چشمه هور ؛ زشت باشد بچشم موشک کور ؛
نور گیتی فروز ساسه ار گیتی فروز صفت ترکیبیه عالم یا لکلنمد ایجی یعنی روشن و منور ایدیجی دیمکدر
چشمه هور اضافت لامیه در چشمه هور ساسه هور ... اضافت بیانیه ایله هور ایله آفتاب معناسنه در
باشد ادات زمانیه در است معناسنه با حرف صله چشم موشک لامیه کور اضافت بیانیه محصول ترکیب
بیت گنشی چشمه سنک عالمی یالکلنمد ایجی نوری یعنی آفتابک ضیاسی چکنه موشک کورک یعنی یره سنک
کوزنیه یعنی یره سنه قبح کورنشدن کورنمز اول چشندن کوزنیه چرکین کورینور دیبوسویلمش بعض
نسخه ده زشت باشد بدینه ور نباید و اقصار یعنی کوزنیه کیرمز حاصلی عیننه اکثر دیکدر بو نسخه بو مقام
او لکید الاشبه در زیرا خفاشی کونشدن کوره مدیکه کوزنیه چرکین کورنمک لازم کلمز گیتی فروز وصف ترکیبی
اعتبار ایلیهک شبیره چشم او لمقدن کلور فروز ار فروختن دن اخذ ایلمک بصیرت سنز لکدن
کلور و محصول بر بنیه خبوریا زمق قوانیدن عدم اطلاعندر حکایت بازرگانی را هزار دینار خسارت
افتاد پسر خویش را گفت نباید که این سخن را با کسی در میان نهی گفت ای پدر فرمان تراست نگویم
ولیکن مرا بر فایده این مطلع گردان که مصلحت در نهان داشتن چیست گفت تا مصیبت

در نسخه
در آن نسخه
در نسخه دار

ودلشوی‌که نقصان مایه ودیگر شماتت همسایه بازرکانی یا حرف وحدت ور ادات تخصیص خسارت
زیان انحاد واقع دیگرا نباید فعل نهی مستقبل مفرد غایب کرکمز دیگر را که حرف بیان این سخن را
مفعولی کسی یا حرف مصاحبت و یا حرف وحدت ور حرف صله سیان اوزنه فعل مضارع مفرد مخاطب
تو بایستی یعنی اوزنیه کتوره سن سویلیه سن تراست را ادات تخصیص وسین وتا ادات خبر سنکلر
دیگرر فعایع این لامیه کبر ان فعل امر مفرد مخاطب ازگردانیدن دن صیرورت معکسنه ایله دیگرا
یعنی بیچ مطلع ایله دیگر را که حرف بیان تا حرف تعلیل مایه سرمایه معکسنه درشماتت همدونک بابنه شنوکه
ویر رحساییه اضافتی لامیه درمحصول ترکیب بر بازرکانک بر التون خسارتی واقع اولدی اوغلنه
دیدیکم اوکیمه که بو سوزی یعنی زیان مصاحبتنی هر کسه ایله اوزنایه تو بیه سن یعنی ازه یه کتوروب سویلیه
سین ویدلری پدرا غم ... سنکلر اما نه بوجایزنیه واقف ومطلع ایلکه بو سرکزی طوتمه مصلحت
نه دربیلد اوبیدر تا کم مصیبت ایکی اولمیه بر سرمایه نقصانی وبر بیچ عدونک سوینوب کولمسی
یعنی ارشید و دشمن خطا ایلمسون بیت مکو انده خویش با دشمنان که لاحول کویند
شادی کنان مکو فعل نهی مفرد مخاطب کوییدن سویلیه دیگر اکفتن دن اخذ ایلیدی بلیرمش
اندن فتح منتره ایله اندوه حزن تحفیف ازغصه معکسنه خویش اضافتی مایه با دشمنان با حرف صله
که حرف تعلیل لا حول کویند متقدم مفعولیدر شادی کنان صفت مشبه درشادی کن وصف مرکبدر
شادی ایدیجی الف ونون ادات جمعدرا بو وصف ترکیبی حالدر کویند که فاعلندن محصول بیت
دشمنلره کندو غصه کی سویله زیرا لا حول ولا قوت دیرک سوینورلر و با خود لا حول ولا قوت دیرلر
سوینورک یعنی ظاهرا بویله دیرلر اجیق شکلیه اما کوکللری مسرور اولور کزمی بو کیلی پرلرده ایم
تفضیل کن ایلین ورعم ایلیش حکایه جوانی خردمند که از فنون فضایل حظی وافر داشت
وطبعی نافر چندان که در محافل دانشمندان نشستی هیچ سخن نکفتی باری پدرش گفت ای پسر
تو نیز از ان چه دانی چرا نگویی گفت ترسم که بپرسندم از انچه ندانم وشرمساری برم جوانی
با حرف وحدت خردمند صفتی که حرف رابط صفت فنون فضایل لامیه انواع فضائل دیکر فضایل
جمع فضیلتدر علوم اکتسابیه دیرلر خط حصه ونصیب معکسنه در وبا حرف تنکیر طبیعی یا سیدن بو بیله در
نافر با حرف بیان ومانند دیکر ان محافل مجالس معکسنه در واضافتی لامیه در نشستی یا حرف حکایه نکفتی یا سیدن
بو بیله در پرسند فعل مضارع جمع غایب ومیم ضمیر منصوب متصل کنایت در تکلمدن شرمساری
با حرف مصدر برم فعل مضارع متکلم وحده درمحصول ترکیب بر عاقل جوانکه انواع فضایلدن وافر
نصیبه مالک ایدی وخوب وبی نظیر طبعی وار ایدی اول قدرکه دانشمندلر مجلسنه اوتورردی هیچ
سوز سویلمزدی برکره بابسی دیدی اوغل سن دخی بلدکلردن نیچون سویلمزسین جوان بابسنه
دیدی قورقرم که بلمدکلرمدن بر نسنه صوره لر وبلمیم وشرمسار اولیم یعنی حجاب چکم
قطعه آن شنیدی که صوفی میکوفت زیر نعلین خویش میخی چند که حرف بیان صوفی

باحرف وحدت

با حرف وحدت میکوفت حکایه حال ماضی دوکردی یعنی میخلری زیر نعلین خویش لامیه لردر نعلین لاملک تثنیه‌سیدر
نعلک تثنیه‌سیدر مراد ترکیبی نعلین ویدکلری یا اشیمی دکلدر زیرا کسی نعلیک اکثر کیدوکی بودر میخدن مراد
اکسر یادکه نعلینک التنه تقرقر چیرلمسون واستعمسون دیلیو پس نعلدن مراد نیشیمی و میخدن کوکب دیین
معناردر ابا یعنی بوتیمشدر یعنی با حرف وحدت محصول ترکیب آتا اشتندکی که بر صوفی نعلینی التنه بر نیچ میخ قترددی
یعنی نعلینی محکم اولیبجون التنه بر نیچ اکثری تعردی استینش کرفت سر حقنکی که با فعل بر استورم مثبت
استایدن ده تشبیه ضمیر صوفیه راجعدر سر حقنک جری با شنی دعا وشرح بو ترکیبه اطلاق ایدرلر
ویا حرف وحدت که حرف تعلیل بیا فعل امر مفرد مخاطب نعل یو بیدات معناسی نیم ستورم اوزره نعل
نعلبه ویمین معنادر برحضر نعلمش بند فعل امر مفرد مخاطب بنیدن نعلبه دیکلر ابستن دن اخذ ایدیلر
نعلمو ایش ایشلمشلر محصول بیت بر صوفی نعلینی التنه میخ قترکده کمینی طوتدر ایله طوره نعل نعلبه یعنی نعلی
نعلله دیواستنی طوتدی غرضی بوکم صوفی نعلنه اکثر تقاسه سر حنک کا ات تو قمر نعلکی تکلیف ایلمزدی
بعض نسخه‌ده بوستانک بر تنبیه بونی یار مشلر بیت نکفته ندارد کسی با تو کار ولیکن چو گفتی دلیلش
بیار بنکفته تا گفته معکسنه در یعنی سویلدک حالقلی سویلمیش ایکن دیکلرا محصول بیت سویلمش ایکن
کمسه سنک ایشی یوق یعنی مادامکه دعوا ایدوب بن فلانم ویا فلان نسنه بلورم دیمیه سن کمسه سنکه
سنکله کاری و دعواسی اولمز اما چونکه دیدک یعنی بن فلانم ویا فلان ایشده ماهرم دیدک سویلدکک
دلیل کتور تاکم دعوا ایتدکک اولسون حکایه یکی را از علمای معتبر مناظره افتاد با یکی از ملاحده وبا او
بحجت بر نیامد سپر بینداخت وبرکشت کسی گفتش تو با چندین علم وادب وفضل وحکمت با بی دینی
بر نیامدی گفت علم من قرآنست وحدیث وگفتار مشایخ واو بدینها معتقد نیست ومی نشنود مرا شنیدن
کفر او بچه کار اید علمای معتبر مناظره بحث دیکر ملاحده جمع ملحد که حشره دن شره قائلی با او
ملحد ایله بر نیامد حجتده غالب اولمدی یعنی مقابله ومعارضه ایده مدی سپر قلقان بینداخت اتدی قالقانی اتمسی
عجزدن کنایتدر زیرا عاجز اولنان تحمیه جمیع اسلحه‌سی بر ابر بیابانه اتر جان قوری قوریخون و آنی بیرون
اتاریس ا برالقزدن بو عبارت مقام عجزده مستعملدر برکشت دوندی یعنی اعراض ایلدی بر نیامدی
حجتده غالب یعنی مقابله این مدرک بدینها دال جمره دن مبدلدر با بنها دیکر نمی شنود دکلمز وقبول
ایلمز دیکر رشته که ترکیبی سوزم دکلمز یعنی ارسلمز وقبول ایلمز دیکر شنیدن کفر او مصدرک مفعولنه
اضافتیدر لامیه محصول ترکیب معتبر علمادن برنیک ملحد ایله مناظره‌سی واقع اولدی
واول ملحد ایله حجت وبرهانده غالب اولمدی یعنی مقابله ایده مدی عاقبت قالقانی اتدی یعنی عاجز قلدی
واعراض ایلدی برکمسه عالمه دیدی سن بو قدر علم وفضل وحکمت واو بیله سن دینسز ایله مقابله
ایده مدک عالم دیدی بنم علمم قرآن شریف وحدیث نبوی وکفتار مشایخدر اول ایسه بونلره معتقد دکلدر
وقبول ایلمز بنم ایشیتدیکم کفری نه ایشه یارار بیت آن کس که بقرآن و
خبر زو نرهی اینست جوابش که جوابش ندهی ان اشارت مبتدا خبر جوابش نکو مبتداکه حرف بیان

جوابش مبتدا اوزره معمول نفی مستقبل مفرد مخاطب وبرمیه سن دیکدر خبر مبتدادر محصول ترکیبی اولکسه که قرآن وحدیثله انزل قوتلوب اندن خلاص اولمزسن یعنی بویله قوی حجتلرله اکا ظفر بولمیه سن اکر جوابی الا که اکا هیچ جواب ویرمیه سن خلاصی انکله هرکز تکلم ایلمیه سن حکایه جالینوس ابلهی را دیدکه دست درکریبان دانشمندی زده وبی حرمتی کرده بعض نسخه ده زده بی حرمتی میکرد در بو تقدیر جمله رسمی

حرف ترتیب اولور اوربعه متعلقلر ایلرو دیکدر کفت این دانا بودی کار او با نادان بدین جایکه نرسیدی جالینوس بر ابلهی کوردیکه بر دانشمندک یقاسنه یاپشوب بی حرمتلک ایدردی وحدت کرده ایلمش دیکدر بعض نسخه ده میکرد دوشمش جایکه جا یکا معنی محففدر مقام ومرتبه دیکدر نرسیدی یا حرف حکایه ایرشمزدی محصول ترکیب جالینوس بر ابلهی کوردیکه بر دانشمندک یقاسنه یاپشوب حرمتسزلک ایدردی جالینوس دیدی اکر بو دانشمند دانا وعاقل اولیدی انکله ایشی بو مرتبه یه ایرشمزدی بیت دو عاقل را نباشد

کین وپیکار نه دانایی ستیزد با سبکبار و عاقل را ادات تخصیص کین بغض وکین دیکدر پیکار صواشمق دانایی یا حرف وحدت سبکبار خفیف معناسنه محصول ترکیب ایکی عاقلک بغض وصواشی اولمز یعنی ایکی عاقل نه جنکشورلر نه صواشیرلر ونه بر عاقل دانا نیچه خفیف کمسه ایله غوغا ایدر یعنی جاهل وبر سبکبار نادان برخصومت جمع اولسه لر دانا اولان خفیف ایله غوغا وجدال ایلمز یکار کانوخار سیله دیو بجهلک ایلمش مصراع اولکه معناسی ایکی عاقلک بیننده تنازع وغلب دینه اعتراض ایلیوب کندو مقصودی سبکبار ده سا زکلدی اکا ده ایدر دیو سا رسر معناسنه اولدغی بلمزمش اکر نادان بوحشت سخت کوید خردمندش بنرمی دل بجوید یا حرف مصاحبت وحشت بونده نفرت معناسنه دربعض خشونت ورشتلک یا حرف مصاحبت نرم نازک سکونیله یومشق دیکدر دل یا حرف مصدر بجوید فعل مضارع مفرد غائب دیلر دیکدر کوکلی الهٔ القدری عبارت در محصول ترکیب اکر نادان وحشت وسرکشلکله سویلرسه یعنی ایری یاری سویلرسه خردمند انک ملایمت ولطافتله کوکلنی اله الور یعنی تسلی خاطر ایدر دو صاحبدل نگه دارند موئی همیدون سرکشی وآزرم جوئی نگه دارند حفظ ایدرلر موئی یا حرف وحدت همیدون ادات تشبیه همچنان دیکدر عربیده کذلک کبی اینجکین معناسنه سرکشی یا حرف وحدت واو حرف عطف آزرم الف ممدوده وزای منقوطه مسکون رایله حرمت معناسنه در اما بونده واو مفتوح والف ساکن اولمق ضرورت وزنیچون آزرم جو وصف ترکیبیدر حرمت استیوجی یعنی تکریم وتعظیم صاحبی دیکدر یعنی اصلی مرض وتوقار یا حرف وحدت بو آیکی یا حرف مصدر طوتارلر بو بیتک معناسنده اهل دلمشلر محصول ترکیب ایکی صاحب دل برقلی رعایت ایدرلر یعنی بر قلچه الترمن شقای ونرحلاق اولمز یو سوزکمال اتفاق وعدم اختلافدن عبارت در کنه بو تخلیص بر سرکشی وبر صاحب حرمت بر موئی رعایت ایدرلر یعنی الترمن برقلچه شقاق ونرحلاق اولمز زیرا اونلر داغ دائره مخالفت ایلمزلر که الترمن اختلاف اوله بو بیتک تضمین معناسنه غریب ضرب تصرف ایتمشلردر که عقلا کوزیله بایی در وکر از هر دو جانب جاهلانند اکر زنجیر باشد بگسلانند فعل مضارع جمع غائب در گسلانند بدل الف وقوقه

ادات تعدیه در ضرورت وزنیچون قلمشدر والا کسیختن وکسلیدن لازم متعدی تنبیه مشترکدر کسیختن لازما وبین اشتراک احوالندن اکاه وکلک ایمیش محصول ترکیب ایکی صاحب دلک برکسله برجاهلک احوالی ذکر اولنان کبیدر اما ایکی جانبدن بله جاهل اولورلر ایسه اکر زنجیر اولورسه قیرارلر دیکلکه برجاهل ایکی جانبدن یله جاهل تا دان شقاقدن مثنوی یکی را زشت خویی داد دشنام تحمل کرد وکفت ای نیک فرجام محصول ترکیب بر بیهوده کی خویلی دشنام ویردی یعنی سوکدی اول ایسه تحمل ایلدی ودیدی ای صوکی خیر یعنی عاقبتی خیر نیک فرجام وصف ترکیبیدر عاقبتی خیرلی دیکدر تبتر زانم که خواهی کفتن آنی که دانم عیب من چون من ندانی تبتر یوم ترجمه سنده زانم اصلنده از آنم در که حرف بیان خواهی صیغه مضارع مفرد مخاطب دیلرسن دیکدر آنی آن اسم اشارت ویا ضمیر خطاب اولسون دیکدر که حرف بیانیه عیب من لامیه محصول ترکیب اندن بترم که سن بکا او سوزی دیلسک کرک یعنی دیدیکلرندن بترم زیرا بلورم که بنم عیبمی بنم کبی بلمزسن حاصلی بن کندو عیبمی سندن ای بلورم حکایه سحبان وائل را در فصاحت بی نظیر نهاده اند سال برسر جمعی سخن کفتی ولفظی را مکرر نکردی واکر همان معنی اتفاق افتادی بعبارت دیکر کفتی واز جمله آداب ندمای ملوک یکی اینست سحبان سینک فتحی وحای مهمله نک سکونیله حضرت محمد المصطفی صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک عصر سعادتلرنده وصحابه کرز نیدره برفصیح وبلیغ شاعر ایدی وائل اسمنه اضافه لامیه در وائل برقبیله نک اسمیدر که ابن خال بن وهب بن اقصی بن دعمی در را ادات مفعول نهاده اند قومشلردر یعنی تعیین ایلمشلردر سال یا حرف وحدت بر حرف ظرف سرجمع لامیه جمعدن مراد مجلسدر یعنی صدر مجلسده دیکدر یا حرف وحدت کفتی یا حرف حکایه لفظی یا حرف وحدت ورا ادات مفعول تکرر یا حرف حکایه واکر معنی همان نسخه لرک بعضنده بر نیه لفظا واقع اولمش حاصلی متون برخصوصده تعارض ایلدر پس لفظا اعتباریله اختیار ایدن نه تعرض بی تقریبدر افتادی یا حرف حکایه جمله آداب ندمای ملوک لامیه در محصول ترکیب سحبان وائلی فصاحتده بی نظیر تعیین ایلمشلر یعنی دیمشلر بر ییل هر محفل ومجلسک صدرنده سوز سویلیه بر لفظی مکرر ایلمزدی واکر همان اول لفظ وبا اول معنی بعینه اتفاق واقع اولیدی آنی بر غیری عبارتله سویلردی ایدی وسلاطینک مصاحبلرینک جمله آدابندن بریسی بودر که هر مجلسده بر سوز سویلیه مثنوی سخن کرچه دلبند وشیرین بود سزاوار تصدیق وتحسین بود دلبند وصف ترکیبیدر کوکل بغلیجی یعنی کوکل کندیه متعلق ایلیجی سزاوار لایق محصول ترکیب سوز اکرچه کوکل الیجی ولذیذ ده اولورسه تصدیق وتحسین مرتبه سنه لایق اولورسه کرچک اولوب کوزل اولدیغیچون چو یکبار کفتی مکو باز پس که حلوا چو یکبار خوردند بس بازپس اتباع قبیلندندر محصول ترکیب بو بیت اوله مقیدر یعنی سوز مرتبه قدر علاوه اولورسه ده چونکه بر کره سویلدک بردخی سویلیه یعنی تکرار ایلمه زیرا حلوایی چونکه بر کره یدیلر یتر یعنی حلوا لذیذ وشیرین ایکن بر کره کفایت ایدر تکرار بیمک لازم دکل حکایه یکی را از حکما شنیدم که میکفت هرکز کسی بجهل خود اقرار نکند مکر آن کس که چون دیگری در سخن باشد همچنان تمام ناکرده او سخن آغاز کند محصول ترکیب حکما دن برینی اشتدم که

سوزلردر حکم کمی بر کمسه کنندی جهلنه اقرار ایلمز مگر اول کمسه که چون غیری برکمسه سوزه اوله هنوز سوزینی تمام
ایلمهمش کمی اول سوزه باشلیه مذکور متنده حکره برجاهل خود اقرار کرده باشد یعنی جهلنه اقرار
ایلمش مثنوی سخن را سراست ای خردمند وبن ٭ میاور سخن در میان سخن ٭ بیت ادیب دیکلر محصول
بیت سوزک باشی وار دیبی وار یعنی اوایلی حاصلی آخری وار اولی اهل سوزاول تمام سنه سوز کتورمه
یعنی بر کمسه سوزده ایکن سن سوزه باشلیه اول سوزینی تمام ایتمیجه خداوند تدبیر و فرهنگ و هوش ٭
نگوید سخن تا نبیند خموش ٭ خداوند تدبیر و فرهنگ لامیه فرهنگ هنر محصول بیت حضور تدبیر و عقل و ادراک
صاحبی سوز سویلمز مادام که خموش کورمیه یعنی ایسم کورمیه حاصلی محضور مجلسی اولانی ساکت
کورمینجه مقاوم ترکی سوز سویلمز حکایه تنی چند از بزرگان سلطان محمود حسن میمندی را گفتند که
سلطان امروز ترا چه گفت در فلان مصلحت گفت بر شما هم پوشیده نماند گفتند تو دستور مملکتی
آنچه با تو گوید با مثال ما گفتن روا ندارد گفت با عتماد آن گوید که داند که بکس نگویم پس چرا همی پرسید
سلطان محموددن مراد مشهور پادشاهدر حسن میمندی بیک میمک فتحیله انکه وزیری ایدی
ابا زده وزیر ایدی ... محبوبی ایدی دستور الکی ... اصطلاحده وزیره دیرلر محصول ترکیب
سلطان محمودک نیجه نوکرلرندن برنجی شخص حسن میمندیه دیدیلر که سلطان پادشاه فلان مصلحت
خصوصنده سنه دیدی حسن میمندی دیدی سزه ده کزلی قالماز یعنی سزه ده سویلر دیدیلر که سن مملکت
وزیری سن سکا دیدیکنی بزم کبیلره سویلمکی روا کورمز حسن میمندی دیدی اول اعتماد ایله که بلور کیمسیه دیمم
یعنی کمسیه دیمیجکم بلور سنز نیچون صورر سنز بیت نه هر سخن که برآید بگوید اهل شناخت
بسر شاه سر خویشتن نشاید باخت نه حرف نفی معناده گوید فعلنه مقیددر که حرف رابط
صفت هر سخن برآید که بگوید که مقدم مفعولیدر اشتراک اوزره شناخت بونده اسم مصدردر
علم معناسنه پس اهل شناخت اهل دانش دیمکدر باخوف مصاحبت سر شاه لامیه در سر خویشتن
بویله یا رابطیله باخت بونده باختن معناسنه دراوینا تمیم مقدم معناسنه زیرا الفت مشترکدر ازجمله
متعدی بیتین محصول ترکیب ایله دیکلر هر سوزکه بلوراولی سویلر اهل دانش هر بلدیکنی سویلمز
زیرا پادشاهک سریله یعنی سریله باش اوینامق لایق دکل حاصلی پادشاه
امور سلطنته تدبیر مملکته متعلق اسرارینی اظهار واقف ایدیک حالا که سبیدر حکایه
در عقد بیع سرایی متردد بودم جهودی گفت من از کدخدایان قدیم این محلتم وصف این خانه
چنانکه هست از من پرس بخر که هیچ عیبی ندارد گفتم بجز آنکه تو همسایه اویا عقد بیع سراک
عقدی بیعه بیعک سرایه اضافتلی مصدرک مفعولنه اضافتی ... عقد معنی مصدردر
بغایتی معاکسه و بیع گاه اولور که شراء معناسنده مستعملدر حاصلی اضداد دندر ...
جهودی ... وحدت کدخدا اولر ... سایرلری ...
دیرلر قدیم اضافتی بیانیه در ... این خانه مصدرک مفعولنه ...

خرخار تجینک تفسی کسریله فعل امر مفرد مخاطب صنون الی یکلر همسایه اوی لامیه و یا ضمیر خطاب
محصول ترکیب بر اوک عقد شراسنده متردد ایدم یعنی بر او المق استردم بر جهود دیدی بن بو محله نک
قدیم کدخدالرندن ایم بو اوک وصفنی شویله که وار بندن صور صتون ال که هیچ عیبی یوقدر دیدم اوندن
غیری یوق سن انک قومشوسی سین یعنی سنک همسایه لغک مذکور خانه یه عیب عظیمدر زیرا الجار قبل
الدار بیت خانه را که چون تو همسایه است ٭ ده درم سیم کم عیار ارزد ٭ خانه یا حرف وحدت
و همزه حرف توسل بو را حرف تخصیص همزه حرف وحدت دیمن و حدت بلمزمش که حرف بیان
چون ادات تشبیه همسایه ده حصار رسمی و همزه تحیلیه لفظدن و کناپدره ترک اولنمش کسرینه که حاسه
نظامینک لیلی و مجنون نقلی و اقعدر بیت در نبندکشادون خزینم ٭ ترسم رکلید آب گنیم ٭ اصلنده
خزینه ام و کنجینه ام ایدی ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال اولندی لیکن شعراء جیمی بو حذفی بر ایصاله اشاعت
ایلمشلردر ده درم اون اقچه سیم کم عیار ساسه عیار عینک کسریله مفاعله بابنک مصدریدر ترازو نیسی ایدر
و زنتی بلکه دیرلر یعنی تقلت و خفتنی تشخیص ایلکه دیرلر که مرکبه کار داره دیرلر ارزد فعل مضارع مفرد غائب
و کسر یعنی بهاپه اگر دیکلر ارز بدندن محصول بیت حضرت شیخ جهوده خطاب ایدوب بیورر بر او که
سنک کبی همسایه سی اوله عیارکسک اون درهم کمش کسر یعنی قلب کمشک اون اقچه سنه دکر
معلوم اولرکه کمش قلب اولنجه اقچه سیدن قلب اولور پس اعلا اون دغل اقچه یه دکر مثنوی لیکن امیدوار
باید بود که پس از مرگ تو هزار ارزد ٭ امید میم تشدیده ضرورت وزن ایچون در دوار بونده ادات نسبدر
لی معناسنه امیدوار دیمکدر بو دنده بودن معناسنه در که حرف بیان مرگ تو لامیه مرگ کافی تجیله مرگ
معناسنه در تونک ضمی اشباع اولنوب ضرورت وزن ایچون بر دوار و مقبولدر او لور یعنی و او رسمی حرکه اصلی
کسریله محصول بیت جهوده خطاب ایدوب بیورر اما امید اولمق کرکدر که سنک مرگکدن صکره
بیک دکر ظاهر بودر که بیک درهم کامل عیار مراد در حرا بیته مقدار سکوت حمله در یعنی همت ایکدن سنک
کبی بلمیدر حیثیت الکسک اولنجه بیک درهم سیم تمام عیار دکر حکایه یکی از شعرا پیش امیر دزدان رفت
ثنایی گفت فرمود تا جامه اش بستند و از ده بدر کنند سگان در قفای او افتادند خواست تا سنگی بردارد
زمین یخ بسته بود عاجز شد گفت این چه حرامزاده مردمانند که سگ را گشاده اند و سنگ را بسته
امیر از غرفه بشنید و بخندید و گفت ای حکیم از من چیزی بخواه گفت جامه خود می خواهم اگر انعام فرمایی
امیر دزدان لامیه در امیرک بکی تشدیده دیکلر ثنا حرف تعلیل بستند بدر حرف صله بستند صفات جمع غائب
الدیلر دیکلر ده کسر الله و صفار صلیله ایله کوپر دار قریه معناسنه سگان الف و نونیله جمع اولندی ... حیوانات ... ایچون
در حرف صله قفاقافک فتحیله آلسه دیکلر خار سنه جنس جدولر جار مجلیه تا حرف تعلیل زیر ... مکسوریله برد دیکلر
بسته ماضی درن ... انلمشلر دیکلر ... عاجز نشد ... بسته بود خبری و زمین مقدم مفعولیدر حرکه
غرفه عینک ضمی ... سکونیله ... معناسنه در محصول ترکیب شعرادن بری امیر حرامیلر کیشنک یانینه وارد
ووه عاده ثناء دیو ترکیب بیوردی ... لکم ... تمامنی الدیلر ... ایدلر ... دکی ...

اتیلره انمی ایچون طیوان طوکمشیدی عاجز اولور اینلر هیچ منون و بیزار بولنه و ایم اراده مرد علردر که اینلر اچمشلر یعنی چونر مشلر و کاشنلری نعلمشلر امیرزدان جایزه لرقازان امشلردر کلامرز و دیدرشان عره ار حکیم نبودن برلشنه و بلمیه یعنی نبودن بخشش اینه سنه مرد بیرن نفور اولابسم استرم الکر انعام بیورسنک یعنی بکا کندی لباسم ویرورسنک حمان عاین احسانلر بیت امیدوار بود آدمی بخیر کسان ۞ مرا بخیر تو امید نیست شر مرسان ۞ امیدوار بتخفیف میمله یاخود صله خبرکسان لاسیه مرادلوف تخفیض یاخود صله خبرتولاسیه امیدوار بتشدید میمله سر مرسانک مقدم مفعولیدر رسانیدن فعل نهی خطاب مخاطب ایرشدر دیکدر الف و نون ادات تعدیدر محصول بیت آدمی یعنی انسان کلمه سی خیرینی یعنی احسانی امیدوار در خلقک خیرات و مبراتنه احتیاجدر اما بنم سنک خیرکا امیدم یوقدر همان بکا شر ایرشدرمه حاصلی نائیل و جائزه دن کچدم همان بکا ضرر ویرمک کفو ایتمسون مصراع رضینا من نوالک بالرحیل ۞ رضینا فعل ماضی متکلم مع الغیر در علم یابندن من اکا متعلق نوال تنوینیله احسان و عطیه معناسنه در کاف خطاب مجرور مضاف الیه در نوالک یاخود جور رضینایه متعلق رحیل فعیل وزنی اوزره اسم در کوچ یعنی سفره کتمک معناسنه مصدر رحلت کبی در شدت وزنی اوزره خوف من بولنان بدر معناسنه در محصول مصراع رضینا بالرحیل من نوالک یعنی سنک احسانکدن کتمکه راضی اولدی حاصلی سالتکه بولدی کتمک سعدن بزه عظیم عطیه در سالار وزدا نرا هرو رحمت امر حاجه لرش نبغمود وتبا پوستینی هرو مزید کرد و درهی چند بداد سالار حرمتینک اولو سنه دیرلر مثلا سپه سالار عسکر باشنه و خوان سالار حاجینگر باشنه و توسع علی نهادوزدانه احمایی لامیه و را ادات تخصیص حامیلدر اولوسنک دیکدر هرو ضمیر شاعره راجعدر ایتبا بو سیتین ترکیب مزجی کور کلی اچی تنفمان دیکدر یاخود حرف وحدت بو ترکیبه حرف عطف له ایراد ایدنلر استعمالدن اکاه و کلام بمثین مزید معصدر صنیدر زیاده معناسنده در محصول ترکیب وزدان اولوسنک اولر شاعره مرحمت کلدی پس لباسنی ویردی و بر کورکی نیز راجه اوزانه ویردی و بر نیچه انجه ده ویردی حکایه منجمی بخانه خود در آمد مرد بیگانه را دید با زن او بهم نشسته دشنام داد و سقط گفت فتنه و اشوب برخاست صاحب دلی برین واقف شد و گفت منجم آسم نا علدر تنعلک یا بندن زبانی نیچه صقه این نه دیرلر که احوالی عشوه جراهره ده تلطم ایلمش مصراع منجم آن که زمانی بچیند باز کند ۞ و یاخوف معذرت و یاجو صله خانه خود لامیه درا مر کیرد و دیکیدر مرد بیگانه معانه یاخوف مصاحبت زن او لامیه بهم جاریله نشسته اتوروش سقط نا مقبول کلمانه دیرلر فتنه و دشنامه و سقطه مرتب در اشوب تنبیه عطف تفسیردر محصول ترکیب منجم کندی اوینه کیردی بیگانه ار کوردی عورتیله اتورمش حرفیه سوکدی و سقط سوزلر سویلدی پس فتنه و اشوب نا الفندی حاصلی غوغا پیدا اولدی صاحب دل که حضرت شیخ اولمق احتمالی واردر بو قصه یه واقف اولدی و دیدی بیت تو بر اوج فلک چه دانی چیست ۞ چون ندانی که در سرای تو کیست ۞ اوج بونده اوست معناسنه در همزه نک تنحیله فلکه اضافتی لامیه در سرا ار بونک کبی برابره او معناسنه در یعنی خانه محصول بیت

منجم خطاب ایدوب دیرسن فلک اوزره نه بلورسن نه اولور چونکه بلمزسن که سرایکده کم وار یعنی اوک کم سطح زمینده و شعور کده و محلکده اوله و ایچنده کم اولدیغی بلمزسن پس غوث سماده واقع اولان کواکبک احوال و الموازینی ودور و سیرینی نه بلورسن و نیچه انکارسن و دیکدر حکایه خطیبی کریه الصوت خود را خوش آواز پنداشتی و فریاد بی فایده برداشتی نعیب غراب البین در پرده الحانش اوست تا است ان انکر الاصوات لصوت الحمیر در شان او خطیب یاخوف وحدت کریه الصوت یعنی قبیح الصوت چرکین اوازلی دیکدر خوش اواز وصف ترکیبیدر کوزل اوازلی معناسنه پنداشتی ظن ایدر ایدی یاخوف حکایه فریاد بی فایده برداشتی یاخوف حکایه نالدر ادر یعنی فریاد ایدر ادی کتتی و دیدک یعنی صوتنی ایشیدیک و دیدک نعیب لوتک فتحی و عینک کسری و سکون یا ایله فعیل وزنی اوزره غره اوتمک نعیب نعیبا و نعیبا و نعابا نا و نعابا با فتح یا بندن ضرب وزن مستعملدر بلغه حاصلی غره اواز نیه اوازینه دیرلر غراب البین الحجة بمنزله کرب الکلمه تطیر و تشوم ایدرلر زیرا عرب کی عادت تیدر حکم اولدن سفر ده ویا بر مهم مصلحته چیقسه اگر بو غره یه بولان بو لنوب صدایی حاصیه اوچسه مبارک در دیوب جلوب کیدر و اگر صول جانبه اوچارسه نا مبارکدر دیوب دونر اوینه کیدر بین تا کنک تحیله اضداد دندر وصال و فراقده مستعملدر بونده فراق معناسنه در عبارت ظاهردر مفهوم اولان شامت آوازینی اولمه اولان بو نک کبی برابره اواز برده سی معناسنه درها حرف عطف ان حرف در از وف مشبه بالفعل دن انکر اسم تفضیل چوکلرک دیکدر اصوات ه اضافتی لامیه در لام ادات تاکید صوت الحمیر ترکیب اضافی لفظا مرفوع خبر ان در شان بونده حال معناسنه در محصول ترکیب بر کریه الصوت خطیب کندی خوش آواز ظن ایدر و بی فایده فریاد و فغان تالدر ادر و دیدک که غراب البین آوازیدر و دیدک که مذکور آیت انک شاننده نازلدر بیت شعر اذا نهق الخطیب ابو الفوارس ۞ له صوت یهد اصطخر فارس ۞ اذا ادات شرط نهق فعل ماضی مفرد مذکر غائب حمار انکره دیکدر خطیب لفظا مرفوع فاعلی ابو الفوارس لفظا مرفوع بدلدر خطیبدن اصطخر ابو الفوارس رسالت کنیتدر اما بونده حمار مراددر نهق قرینه سیله له صوت جمله اسمیه جواب اذادر یهد فعل مضارع مفرد مذکر غائب دیکدر جمله فعلیه صفت صوت در اصطخر فارس فارسده بر ملکتده بر محکم حصار در اسمیدر تنبیه نک مفعولی یهد بجیدر فارس اضافتی لامیه در بیلر ساکن اوزنه حرکت کم نا موزون اولمیه محصول بیت خطیب ابو الفوارس نهاق ایلیه یعنی حمار کبی انکره انک بر صوتی وار در کم فارسک اصطخر نام قلعه سنی هدم ایدر یعنی بیقر یعنی الصوت شدید تک هدم بنیانه تاثیر خاص ... ان که شعرای موافقده بحث اصوات مذکور در مردمان ده بعلت جاهی که داشت بلیتش میکشیدند و آذیتش مصلحت ندیدند تا یکی از خطبای آن اقلیم که با وی عداوتی نهانی داشت باری بپرسیدن آمده بود گفت ترا خوابی دیده ام خیر باد گفت چه دیدی گفت چنان دیدم که ترا آواز خوش بود و مردمان از نفست در راحت بودند خطیب اندرین لختی بیندیشید و گفت چه مبارک خوابست که دیدی که مرا بر عیب خویش مطلع گردانیدی

معلوم شد که اواز ناخوش دارم وخلق از نفس در رنجند توبه کردم ازین پس که نخوانم مگر آهسته مژده
لامیه یا حرف مصاحبت علت جاه لامیه یعنی خطابت منصبی علتیله ویا حرف وحدت بجیت بلا مصاحبتله
واذیت اوکرونه رزا معناسنه تا وفات انتها خطبا خطیبک جمعدر آلیلر اضافی لامیه درکه حرف رابط
صفتدر یعنی خطیب مذکوره عداوت نهانی ماسه خراب بوزن دوشدا اواز خوش بیانینه نعت ترکی
مراد کلام مدحتی یا حرف وحدت جوابده دیکدر اواز ناخوش ماسه در حرف خلاف ویا حرف تاکید رنج
اسم در الم معناسنه ونون ودال ادات جمع رنجیدت دیمکدر رنجند فعل مضارع جمع غائب حرف
تاکیدله در رنجیده انجنورلر دیمکدر بوبیله اوله لیکن بو قول وحقدن خالی دکلدر مگر الا معناسنه در مخصوص
ترکیب کویک خلقی برمنصب علتیله که اتک واردر یعنی خطابت منصبی سببیله یعنی جکرلرایدر
واوانی مصلحت کورمزلر ایدی تا اول اثنایک خطبا سندن برکوا انکله نهانی عداوتی واریدر برکره انک
زیارتنه کلوب اول صورتده کلدی حاضر حالی برسشی ایلکه کلمشی یازکلی خطیب دیدر سکا بر دوشی
کوردم خیراوله دیدی نه کوردک دیدی شویله کوردم که سنک خوب اوازک وار ایدی وخلق
نفسکدن راحتده ایدی خطیب بوندن بر پاره تفکر ایلدکدن صکره دیدی بو نه مبارک دوشدر که
کوردک یعنی کندی عیبنه مطلع ایلدک معلوم اولدیکه اوازم ناخوشدر وخلق نفسمدن رنجیده در وارلم
توبه ایلدم که بوندن صکره خطبه اوقومایم الا یا بچه یا بچه قطعه از صحبت دوستان برنجم که اخلاقی
بدم حسن نماید عیبم هنر وکمال بیند خارم گل و یاسمن نماید
بوم حسن نماید صحبت ودوستان مصدره مخصوصله ویا فاعلنه اضافتدر برنجم بو صیغه اسم وفعله
تحملدر اسم اولنجه یا حرف تلطف اولور معناسی الم ورحمتده ام دیمکدر اولور فعل اولنجه یا حرف اسنادر
اولور معناسی انجنورم دیمک اولور ولکن بیت بوسمیتی تنولا یا نه دخل ایلمیه کندر لاخصولانه
مصراع ثانی مقام تعلیلدر درکه حرف تعلیل اخلاق بدما سه وبیم ضمیر مفاد ده نماید مقید در
حسن سنیک تحیله کوزلر دیکدر نماید فعل مضارع جمع غائب کوسترلر دیکدر متعدیدر نماید بدن
مخصوص تعت دوستلرک مصاحبتندن رنج والمده ام ویا انجنورم زیرا بد اخلاقم یعنی خویلریمی
وعادتلریمی بکا کوزل کوسترلر عیبم هنر وکمال بیند خارم گل ویاسمن نماید مخصوص تعت
عیبمی هنر وکمال کورورلر ویا کوسترلر دیکنی بکا کلک ویاسمن کوسترلر یعنی بکا مخبتلر ندن چکون پدیری
کوسترلر کو دشمن شوخ چشم چالاک تا عیب مرا بمن نماید کوکاف ترکیب جمعیله ادات
استفهام دشمن شوخ چشم سماسه در وچالاکه اضافتدن بویله در شوخ چشم وصف ترکیبیدر
کستاخ معناسنه وچالاک بوزن بی پروا در دشمن اسم جنس ویا اسم جمع مفاد لر ملحوظ اولمی
کوکاکه روبتدن واقع اولان تمثله حکایتی وموافقی اولدنه یا حرف تعلیل عیب مرا لامیه در نماید
مفعول ایچریی بمن یا حرف صله ومن مفعول غیر صریحدر مخصوص تعت بی پروا وکستاخ دشمن
کانم نیم عیبمی بکا کوسترسون یعنی حجاب ایلمیوب دلنه کلنی بی پروا سویلیه لر حکایه یکی در مسجد
سنجار به تطوع بانگ نماز گفتی بادائی که مستمعانرا ازو نفرت بودی وصاحب سجاده امیری بود

عادل ونیکوسیرت نخواستش که دل ازرده کردد گفت ای جوانمرد این مسجد را موذنان قدیمند که هر یکی را
پنج دینار ادرار است ترا ده دینار میدهم تا بجای دیگر روی برین اتفاق افتاد وبرفت بعد از مدتی پیش امیر
باز امد وگفت ای خداوند برمن حیف کردی که بده دینار ازین بقعه روان کردی انجا که رفته ام بیست دینارم
میدهند که جای دیگر روم قبول نمیکنم امیر بخندید وگفت زنهار نستانی که به پنجاه دینار رضا شوند
مسجد سنجار به تقدیر قصبه سنجار به درو سنجار سنک کسریله نعداد جانبنده موصلکه قریب برکوزل قصبه در
یکی بوزمان خراب ومعمور اولمشدر تطوع تنفل یا نیدن مصدر اورجنسنده معناسنه در بانگ نماز یعنی اذان
کفتی یعنی اوقوردی یا بر ادائی یا حرف مصاحبت ویا حرف وحدت نخواستش فعل ماضی نافی نحستندن مستر
ضمیر راجع وشینی ضمیر منصوب متصل مذکور موذنه راجع گفت امیر دیدی ادرار وظیفه معناسنه در روی فعل
مضارع مفرد مخاطب درکیدن سن دیمکدر بقعه یا بره ارض معناسنه در اما بوندن مراد مذکور مسجد در نستانی فعل
نفی استقبال مفرد مخاطب الیه سن دیمکدر مخصوص ترکیب بر سجد سنجار تنویده رایکان بلا اجرت اذان
اوقوردی بر اواز ایله که مستمع اولانلرک اواز ندن نفرت اولوردی یعنی اوازندن نفرت ایدرلردی کیم مسجد
صاحبی بر عادل ونیکو خلقلی بر بکیدی دیلمز درکه دلی ازرده اوله بک دیدی ای جوانمرد بو مسجدک قدیم موذنلری
وار هر برینک بشر التون ادراری وظیفه سی وار دیسکا اون التون ویره یم تاکم غیری یره کیده سن
بو حال اوزره اتفاق واقع اولدی اون دینار قبول ایلدی کیتدی بر مدتدن صکره کله بکه اوکله کلدی ودیدی
ای خداوند بکا حیف ایلدک که بو بقعه دن غیری یره کوندردک اول یره که بوندن کتدم یکرمی التون ویررلر
غیری یره کیدم اما قبول ایلیم بک کلدی زنهار الیه سن که اللی دینار ده راضی اولورلر بیت بتیشه
کس نخراشد از روی خارا گل چنانکه بانگ درشت تو میخراشد دل تیشه کسر ورکلنک وچیه بونده
چیه مراد در نخراشد فعل نفی مستقبل مفرد غائب طرملمز وقزیمز بوندن اکیسندن مساغ جوار خارا
بوندن قیرالحاتش معناسنه در بانک درشت ماسه درشت درالک وزانک ضمیر لریله ایر معناسنه در طعایم
مقابله توبیه اضافتی لامیه در میخراشد فعل مضارع مفرد غائب طرملر دیکدر مخصوص تعت قیره لحاشی یو
چیه ایله کسه یا بچی قازیمز وقاشیمز وطرملمز انجلاین که سنک ناساز اواز کونکلی طرملر حاصلی
قیره لحاشدن اوزنیه چیه چکتمدن واقع اولان جیجو کوکلی انجلاین طرملمز که سنک بو غوغا مجهول
اوازک میخراشد فعلی تختندن یا نکسه راجع ضمیر در مفعول دلدر حکایه ناخوش اوازی بانگ بلند
قرآن همی خواند صاحب دلی برو بگذشت وگفت ترا مشاهره چندست گفت هیچ گفت پس این زحمت
بخود چرا میدهی گفت از بهر خدا میخوانم گفت از بهر خدا مخوان مشاهره ماه بماه متعین اولان
وظیفه یه دیرلر وفیها هر بچه ماه مشهوردر مخصوص ترکیب بر ناخوش وناساز اوازلی کسنه بلند
اوازله قرآن اوقوردی بر صاحب دل اکثر احتمال حضرت شیخ کندیلر مراددر زکار بی ساز اوک یانندن
کچدی ودیدی سنک بو وظیفه نه قدردر دیدی هیچ دیدی سن بو زحمتی کندیکه نیچون ویررسن دیدی الله
ایچون اوقورم دیدی الله ایچون اوقومه یعنی الله ایچون اوسون اوقومه یعنی اوقومک الله ایچون اولسون

کلامدن ایهام وار اندر بیت گر تو قرآن برین نمط خوانی ببری رونق مسلمانی نمط نوعیله و بیک
نسخه بر ایله اسلوب و طریقه خوانی فعل مضارع مفرد مخاطب در ... [illegible] ... خطا
ایچون برادر ... زائد در ... خطاب ایچون ... ضمیر اعتبار ایله ... افراد ...
و بیک ... فعل مضارع مفرد مخاطب در ... ظرف ... مکسور ...
مضموم ... حسن و لطافت معاکسنده در مسلمانیه اضافه
لامیه در ... مصدر ... اگر سن قرآنی بو اسلوب طریقیله اوقور ایسک مسلمانلق
لطافت و صفاسنی ازاله ایدرسن حاصلی مسلمانلقدن عرضی ...
ویررسن

باب پنجم در بیان عشق و جوانی

بشنجی باب عشق و جوانی بیانندهدر

حکایه حسن میمندی را گفتند که سلطان محمود چندین بنده صاحب جمال دارد که هر یکی بدیع
جهانند چگونه است که با هیچ یک از ایشان میل و محبتی ندارد چنانکه با ایاز که او را زیاده حسنی نیست
گفت هر چه در دل فرو آید در دیده نکو نماید ... مفعول ... صاحب جمال ...
... بدیع غریب و عجیب ...
...
...
غائب ... سلطان محمودک ... حسن میمندی
... صاحب جمال ...
...
...
... وحدت ...
اولمز مثنوی هر که سلطان مرید او باشد گر همه بد کند نکو باشد ... هر کسه که سلطان
...
...
بیند از ...
...
...
...
...
... قطعه کسی به دیده انکار اگر نگاه کند نشان صورت یوسف دهد بناخوبی
...

مصاحبت ... مصدر ... اگر انکار گوزیله نظر ایله یعنی محبتله
نظر ... یوسفک صورتنی ...
حضرت یوسف ...
...
سابقه معطوف ... مصاحبت چشم ارادت ...
...
...
...
...
...
ایدر ...
گوزنکه یوسف ... حکایه گویند خواجه را بنده
نادر الحسن بود و با او بر سبیل مودت و دیانت نظری داشت با یکی از دوستان گفت دریغ این بنده
با چندین حسن و شمایل که دارد اگر زبان درازی و بی ادب نبودی گفت ای برادر چون اقرار دوستی کردی
توقع خدمت مدار که چون عاشق و معشوقی در میان آمد مالکی و مملوکی برخاست خواجه با بنده ...
...
...
...
...
... حکایت ...
...
...
زبان درازی ادب ...
خدمت و حرمت ...
... قطعه خواجه با بنده پری رخسار
چون درآید ببازی و خندید ...
...
...

وکوکلکده یعنی مصاحب جانا منزلنه تنزل ایلیه چه عجب کر جو خواجه ناز کند ❊ وین کشد ناز ما چون بنده ❊ ناز کند ما علی نسبته به راجع ضمیر و دین اشاعت در خواجه یه کشدک ما علیه اکا راجع ضمیر در ناز زنا محصوردر خواجه بنده سیله لا تکلف اولنجه استفهام انکاری طریقیله بیورر نه عجب یعنی عجب دکلدر اکر بنده خواجه کبی مخمور و ناز ایدرسه و بو خواجه ناز یوکنی چارسه بنده کبی یعنی بو بله اولنجه تحول افندیلک ایدرسه عجب دکل بعض نسخه لرده بو بیت واقع اولمشدر بیت غلام ابکش باید و خشت زن ❊ بود بنده نازنین مشت زن ❊ ابکش سقا دیکلر و صفت ترکیبی در صوچکیجی معناسنه خشت زن وصف ترکیبیدر کرپیجی و کرمیجی دیکلر حاصلی خدمتکار دیکلر خشت کلمه سنک کسره و ضم جائزدر کیکی بونلر ضمیله درشت زن ده وصف ترکیبیدر اساتقا بیان اولنان کبی محصوردر تحول جنسی سقا و کرپیج و کر همت کسیجی اولور و اویله کرک یعنی دلبر جنسی کرکمز زیرا نازنین تحول افندیسنه یوروجی اولور یعنی افندیسنه حدمت ایدن کی اولمز بو بیتده نثر شکلنده یازلن اوزرلندن خبردار دکلر ایمش حکایه ❊ پارسایی را دیدم بمحبت شخصی کرفتار و روز رشتی از پرده بر ملا افتاده و چندی ملامت و بیدا و غرامت کشید و ترک تصابی نکردی و کفتی پارسا یا یا دات وحدت و رادات مفعول شخصی یا حرف وحدت یعنی شخص تعیینده ابهام ایمش قدر ملا یمکن تحیله حذف فقدر یعنی اشکاره اولمشی غرامت بوندی عذاب و الم معناسنه دیر ترک تصابی مصدر ترکی مفعولنه اضافتیدر تصابی اشتیاقی و محبت معناسنه دانکه دیر وکفتی یعنی عشق و محبتی ترک ایلمزدی و دیردی بالبرحبیبا حکایت ایاده ایدر محصوردر بر عابد کوردم بر کمسنه نک محبتنه کرفتار و مبتلا اولمشی و راز محبت عشقی کتمانه مالک اولمدو و ظهوره ملایم دوشمشی یعنی عالمده فاش اولمشی اولقدر که سوکندی و رتعباورن ملامت و جفا کوردی و عذاب و محبت چکردی فضابو عشق جانانه ترک ایلمزدی و دیردی قطعه کوته نکنم ز دامنت دست ❊ ور خود بزنی بتیغ تیزم ❊ کوته کوتاه معناسنه مقصور در مقصه دیکلر تقصیر معناسنه محصوردر امر دوست مسنک دامنکدن الی کوتاه ایلیم یعنی الم چکمم اکر خود بنی اتی کسکن قلیجله اورورسک دخی یعنی تیغ تیزله پاره پاره ایدرسکده الی چکمزدن و کوکلی چکمزدن الا م بعد از تو ملاذ و ملجا ام نیست ❊ هم در تو کریزم اکر کریزم ❊ بعد از تو سندن صکره و غیری دیکلر ملاذ و ملجا ده اسم مکانلردر صغنجق یری دیکلر در تو در حرف صله با معناسنه کریزم فعل مضارع متکلم وحده قچارم دیکلر المحصول بیت ای جانان سندن صکره و غیر سندن پناه کاهم یوقدر اکر کاهی قهر و خشمکدن قچار سم سکا قچارم حاصلی زیاده نیم سندن غیری کیسم یوقدر دیکلر بار ملامتش کردم و کفتم عقلت نفیست را چه شد که نفس خسیس بر تو غالب آمد زمانی بتفکرت فرو رفت و کفت ❊ یا حرف وحدت عقل نفیس ساسه خسیس ده بو بله در نفیس ایو خسیس الچق دیکلر تفکر ده با حرف صله فرو رفت کتالدر دیکلر محصوردر حضرت شیخ سعدی بر کره بو عابدی ملامت ایلدم ایلدم و دیدم سنک عقلک نفیسکه نه اولدی که نفس خسیسک اکا غالب کلدی بر زمان

بزمان نکره قالدر و دیدی قطعه هر کجا سلطان عشق آمد نماند ❊ قوت بازوی تقوی را محل سلطان عشق ساسه عشق سلطان دیلر عقله غالب اولدیغیچون و قوت بازو تقوی لامیه و ساسه در و را ادات تخصیص محل مکان معناسنه محصوردر هر یره که عشق پادشاهی کلدی انده تقوی بازوسنک قوتنه محل و مکان قالمدی یعنی عشق و تقوی بر یرده جمع اولمز پس عشق اولنجه تقوی قالمدی نتهکم ما علی کلدی زیرا بر پاک دامن چون زید بیچاره ❊ اوفتاده تا کریبان در وحل ❊ پاک دامن وصف ترکیبیدر ظاهر الذیل دیکلر یعنی معصیتدن بری و اوا حلیه ایله ادات استفهامدر کیف معناسنه زید ازانکه کسری و پاکی تحیله نجیلر مضارع مفرد غایب و زیستن دن زیستن دن دنیلر حیات ایلمشدر و ترکی ایدر یعنی عاشق اید بیچاره ها که وحدت و مفرده حرف توسل مفرده خوف و حذف اداد دیبی زاید سویلمشی بیچاره زید که ما علیه راو فتاده و او اصلی اوزره صفت بیچاره در تقدیر او فتاده که بیچاره باشد حذف و ایصال طریقیله ترک اولنمدر تا حرف انتها کریبان کاف عجمیک و راانک کسره لریله یقه دیکلر در حرف الصاق و حل واوک و حانک فتحه لریله صوری بالچیق دیکلر و حل مرتبا معناسنه محصوردر عابد عاشق دیرکه بر بیچاره پاک دامن در بیلمو کر قیه سنه دک بتاغه و حلچوره دوشمش اوله یعنی ازاو طبع و هوا عشقه دوشمش نیجه بر قیه اید و ب راه تقوا یه وار بلور حکایه یکی را دل از دست رفته بود و جان کفته و مطمح نظر او خطرناک و ورطه هلاک نه لقمه که متصور شدی که بکام آید و یا مرغی که در دام افتد یکی را را ادات تخصیص دل از دست رفته بود کوکلی الدن کتمش ایدی یعنی عاشق اولمشیدی ترک جان مصدرک مفعولنه اضافتیدر و کفته نک مقدم مفعولی ایدی جاننک ترکنی سویلمشیدی دیکلر یا کوکلدن و یا دلدن و یا خود کفته می ازا کره معناسنه اوله مطمح نظر لامیه در مطمح ایکی میمک فتحه لریله اسم مکاندر قیح با بقدن مرتفع یر دیکلر پس مطمح نظر کشینک مقدم کوز ره مرتفع یره دوشمکدن کنایت در یعنی نظر دوشجک یر جای خطرناک ساسه مطمح مبتدا و جای خبر خطرناک بو بوع خوفناک معناسنه در یعنی قورقنج یر دیکلر ورطه هلاک بیانیه در زیرا ورطه هلاک معناسنه در و جائز درکه ورطه کورادن کنایت اوله که ترکیبه جو تکیه و عربیه دره دیو دره کم لقمه یا حرف وحدت و مفرده حرف توسل مفرده حرف وحدت دیبی و حلقه یا حرف تنکیر حرف رابطه صفت متصور شدی یا حرف حکایه که حرف بیان با حرف صله کام کافک عربیه دماغ و حلکه معناسنه در مقصود دهاندر کاف فتحیله ضبط ایدنلر خطا ایلدیلر مرغی یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت دام طوزاق معناسنه محصوردر بر شخصک کوکلی الندن کتمشیدی یعنی کوکلی الدروب عاشق اولمشیدی و جاننک ترکنی سویلمشیدی یعنی راه جانانده هلاک اولورسم اولورین دیمشیدی زیرا اسود کوکنک نظر کاهی خطرناک و ورطه هلاک ایدی بو عشق بر نسنه دکل ایدیکه متصور اوله ادی مقرع دکلدیکه طوزاغه دوشمک ممکن متصور اولیدی حاصلی انک بیونی عالی جناب شاه زاده نسو مک بو ننک عظیمه سی دکلیدی بیت چو در چشم شاهد نیاید زرت ❊ زر و خاک یکسان نماید برت ❊ در چشم در حرف صله شاهد بونده محبوب معناسنه در نیاید کلمز یعنی کوزینه

رسم الخط

رشحه

ترکیب

رشحه

گورنمز نماید فعل مضارع مفرد غائب مبنی للمفعول گورنمور دیمکدر بو بیت معناسنده در هر بیننده عشق کیبی
محصول بیت خطاب عام طریقیله بیورر چونکه آلتونک و آینک بیت [illegible] گورنمز یعنی دلبر که مالکه
اعتبار و التفات ایلمزلر ایله خاک سنک تنکدر برابر گورینور زیرا وسیله حصول مراد اولمز یاران
نصیحتش گفتند که ازین خیال محال تجنب کن که خلقی هم بدین هوس که تو داری اسیر بند و پای در زنجیر بلا بند
وگفت نصیحتش یعنی بطریق نصیحت خیال محال ایله تجنب تفعل بابندن مصدردر تبعد و احتراز
معناسنه که حرف تعلیل خلقی یا حرف وحدت هم حرف عطف بدین با حرف صله [illegible] همزه [illegible] مبدل
بعض نسخه ده هوس بریده [illegible] واقعدر [illegible] که عام خطاب [illegible] حرف رابطه صفت محصول
ترکیب عاشق بیچاره یه یاران دوستلر نصیحت طریقیله دیدیلر که بو خیال محالدن تبعد و احتراز ایله یعنی بو
رأیدن انکار و رجا ایدن [illegible] که سندن غیری نیجه خلق بو سودا ایله که سنک وار [illegible] گرفتار
اولدیلر و دردده گرفتار اولوب [illegible] زنجیر عشقده ثابت و برقرار [illegible] سندن غیری نیجه
کمسه بو سودا [illegible] عشقنه گرفتار اولوب [illegible] مقصودلرینه وصول
بولمدیلر پس بو هوسک ترکی اولی و احردر بو نصیحتی اشیدیجک انکار و [illegible] قطعه دوستان
گو نصیحتم مکنید که مرا دیده بر ارادت اوست ای دوستان [illegible] محذوف گو فعل امر مفرد مخاطب
خطاب عام طریقیله مکنید فعل جمع نهی مخاطب ایلک دیگر که حرف تعلیل بر ارادت بر حرف صله محصول
بیت ای یاران و دوستلر و ای دوستلر بکا نصیحت ایلک زیرا بنم گوزلرم او جانانک ارادتنه
بکا [illegible] ایلسون [illegible] اولورسه ارادت و اختیار [illegible]
جنگ جویان ببرد پنجه و کتف ای دشمنان اگر کشند خوبان دوست جنگ جو صفت ترکیبیدر
جو بیدن [illegible] لفظندن [illegible] معناسنه [illegible] استعمال [illegible] والف ونون ادات
جمعدر مبتدا و مصراع ثانی خبر [illegible] پنجه لامیه و کتف [illegible] کاف [illegible] کسر [illegible] سکون
تا ایله [illegible] معناسنه [illegible] دشمنان [illegible] مفعول مقدمی [illegible] مفعول [illegible]
معطوف در جنگ جویان مبتدا و دوست خبر محصول بیت [illegible] پنجه [illegible]
دشمنلری قتل ایدرلر [illegible] شرط مودت [illegible] اندیشه جان [illegible] از مهر
جانان برگرفتن شرط مودت لامیه یا حرف سبب اندیشه جان لامیه [illegible] برگرفتنک
مقدم مفعولی [illegible] از مهر جانان لامیه [illegible] برگرفتن [illegible] معناسنه [illegible] ترک ایلمک
معناسنه [illegible] محصول ترکیب محبت شرطی [illegible] جان
خوفیله [illegible] جانانک عشقندن [illegible] مثنوی تو که در بند خویشتنی
باشنی ای عشق باز دروغ زن باشی ای بند خویشتن لامیه عشق باز وصف ترکیبیدر محبوب دوست
معناسنه [illegible] عشق معناسنه استعمال ایدرلر [illegible] دروغ زن وصف ترکیبیدر زنیدندن
یالان اوریجی [illegible] یعنی یالانجی معلوم اوله که بعض الفاظ زدن ایله [illegible] مستعملدر مثلا خنده

زدن

والف زدن و دروغ زدن و نوبت زدن تعبیری باشی فعل مضارع مفرد مخاطب در بیتک اولکی [illegible] مبتدا و ما بعدی
صفتی و یا وصف ترکیبی [illegible] خبر [illegible] محصول بیت سن که کندی [illegible] هوس [illegible] اولاسن یعنی مهر
و محبت جانان ایله تقیید ایلمیه سن عشق باز سن یالانجی سن یعنی محبوب و دوست طریقنده عاشق
و کامل سن عشق بازک باشی حرف مصدر اعتبار ایدوب در عشق باز تقدیرا [illegible] حرف
مصدر [illegible] ترکیبه معناسی عشق بازلغی یالان اوریجی اولان دیبوب عشق باز دروغ زن مفعول
دیمی معناسنه [illegible] حرف وحدت مکتوب معناسی یالانجی بر عاشق اولورسن یعنی یالانجی
بر عاشق سین دیمی [illegible] نظیر [illegible] گر نشاید بدوست ره بردن ای شرط یاریست در طلب مردن
نشاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب [illegible] عبارت [illegible] بدوست با حرف صله ره بردن یول ایلتمک
یعنی واصل اولمق ره بردنک مقدم مفعولیدر شرط یاری [illegible] حرف مصدر [illegible] ادات خبر محصول
بیت اگر دوسته یول ایلتمک یعنی واصل اولمق ممکن دکل ایسه عشقنه [illegible] عاشقده
لایق اولان [illegible] محبتی ترک ایلمکدر رباعی خیزم چو نماند پیش ازین
تدبیرم ای خصم از همه شمشیر زند یا سرم ای خیزم فعل مضارع متکلم وحده و یا فعل امر متکلم وحده قالقرم
و یا قالقیم [illegible] تعلیل نماند فعل نفی ماضی مفرد غائب قالمدی [illegible] بیش [illegible] کسریله زیاده
معناسنه [illegible] متضمندر [illegible] تدبیرم [illegible] خصم دن [illegible] خصم
و یا اسم جمع [illegible] شمشیر و تیره [illegible] حرف عطف [illegible] شمشیر
معطوف [illegible] مع معناسنه تیرله [illegible] زنم [illegible]
زنم تقدیر [illegible] محصول [illegible] قالقرم و یا قالقیم چونکه بوندن غیری تدبیرم قالمدی [illegible] جمیع [illegible] خصمانه بکا
تیغ اوره لر گرکسه اوق و یا بکا [illegible] ایچون [illegible] اشعار [illegible] گر دست رسد که
آستینش گیرم ای ور نه بروم بر آستانش میرم ای گر دست رسد اگر ال ایرشور ایسه یعنی ممکن اولور ایسه
که حرف بیان [illegible] ضمیر [illegible] جانانه راجعدر گیرم
فعل مضارع متکلم وحده [illegible] جزا [illegible] محذوف [illegible]
ورنه و اگر نه معناسنه در بروم فعل مضارع متکلم وحده [illegible] حرف استعلا [illegible] محذوف [illegible]
که جانانه راجعدر میرم فعل مضارع متکلم وحده [illegible] اولورم [illegible] محصول بیت قالقرم پس
ال ایرشور ایسه [illegible] یعنی جانانه واصل اولم [illegible] و الا [illegible] جان
ویروب اولورم [illegible] حیات [illegible] ممات [illegible] سعادت
ابد [illegible] متعلقانش را که نظر [illegible] شفقت [illegible] داد [illegible]
[illegible] متعلقانش [illegible] تخصیص متعلقانیک [illegible] رابطه صفت [illegible] حرف صله کار او
لامیه [illegible] شفقت [illegible] حرف صله [illegible] احوال
[illegible] نصیحت [illegible] حرف تنکیر [illegible] نفی

استقبال مفرد غائب طوتمازلر یعنی ایلمز محصول ترکیب متعلقلرینک که نظر ایتک اشته ایدر یعنی ایلکنه ور سنه
ایدر هر جمله اولدیغی استرلر واحوال واطوارینه شفقت ومرحمتلر واریدی بو که بیدرد ودلیلر واوسته
نجیر وبو قاعی قودیلر یعنی اوزرلرینه کین طوتمازلر یعنی ویره مز نظرلرنکار اوبورک معناسی اینک اشتدن
اندک نظر وار ایدر یعنی انی کوروب کوزه دلبر در شیار مقصود چه بیان ایدن مصنف بیت درد اگر صبر
میفرماید ۰ وین نفس حریص را شکر میباید ۰ صبر ایهام طریقیله مذکوردر هم ارام وقرار معناسنه
برسه ده برای انکه بعض حکمان شدروان اوزره سزنکون صبا رقتلر قوریلوب بیش ارب
طورزیکن بو کون اصلح ایتمک کسرلیه در نفس حریص مامه ور اخو صله میباید فعل مضارع معروف
کرک دیمکدر محصول بیت درد ودهر تام طبیب عشق صبر بیورر اما نفس حریصه شکر کرک یعنی احبا
ودوستان محبت جانان ترکنی بجا القا ایدرلر بوایسه زهر قاتیل ور سم صلا حکلر نفس بوکا
تحمل ایلمز بلکه حالنه ملایم ومناسب نسنه استر یعنی وصال جانان مثنوی ان شنیدی که شاه دلدار
بنهفت ۰ ملوا از دست رفته میگفت ۰ ان شنیدی استفهام در شنیدن کی حرف بیان شاه دلدار
یا حرف وحدت یا حرف ظرف و نهفتن نونک فتحی وفانک ضمه سیله کزلمک دیمکدر مضی معناسنه یا حرف صله
دل از دست رفته کوکلی الندن کیتمش یعنی عاشق رفته ده یا حرف وحدت ودها حرف توسل ایکی
میگفته متعلقدر محصول بیت اذا استدککمی که بر محبوب تحنجه یعنی تنهاجه کندینک کوکلی الندن
کیتمش یعنی عاشقنه سویلردی معنادلی بنیدر تا ترا قدر خویشتن باشد ۰ پیش حشمت چه
قدر من باشد ۰ تا حرف توقیت ترا سنکا دیمکدر را تخصیص معناسنه ادات ایدر بیش حشمت
لامیه محصول بیت جانان بیچاره سنه دیردی مادام که سنک کندی قدرک اولور یعنی مادام که سن کندی قدرکه و
شانکه مقید اوله سن سنک حشمتک قتنده بنم نه قدرم ونه شانم اولور دیمکدر سن کندیکه مقید اولمیوب
بلکه کوزک وکلاهی ورباطینک بنم محبت وعشقمله مقید اولمق کرکسن که سنک قتکده بنم قدرم اوله
پادشه زاده را که مطمح نظر او بود خبر کردند که جوانی بر سر این میدان مداومت می نماید خوش طبع وشیرین
زبان سخنهای لطیف ونکته های غریب از و میشنویم چنین معلوم میشود که شوری در سر وسوزی
در دل دارد که شیدا صفت مینماید پسر دانست که دل او بخته اوست واین کرد بلا انگیخته او مرکب
بجانب او راند جوان چون دید که شاه زاده بنزدیک او عزم آمدن دارد بگریست وگفت بیت
زاده را ارادت مفعول کو حرف را بعا صفت مطمح نظر او لامیه لردر عاشق جوانک بلند نظرکاهی معناسنه در
که حرف بیان جوانی یا حرف وحدت مداومت ملازمت معناسنه در خوش طبع وشیرین زبان وصف
ترکیبلردر سخنهای لطیف ونکته های غریب مامه لردر شوری در سر وسوزی یالمر حرف وحدت ویا تنکیر که حرف
تعلیل شیدا صفت وصف ترکیبیدر که حرف بیان دل او بخته وصف ترکیبدر او ضمیرینه اضافتی لامیه در
شاهزاده نک اوبخته سیدر یعنی کوکلی انکا متعلقدر کرد بلا مانیه کردن بلادن مراد عشقی جواندر انگیخته
یعنی شاهزاده نک قوبارلمشدر مرکب راند مقدم مفعول صریحیدر او بجانب غیر صریحی واوینه اضافتی لامیه

اودن مراد جوان عاشقدر راند فعل ماضی مفرد غائب در سوردی معناسنه عزم ادن مصدرک مثلثه اضافتی دکلمک
یعنی دیمکدر محصول ترکیب پادشاه زاده یه که جوانک بلند نظرکاهی ایدی یعنی منظور نظری ایدی خبر ایلدیلر و دیدیلر
بر جوانم بو میدان اوجنده مداومت وملازمت کوسترر خوش طبع وشیرین زبان لطیف سوزلر وغریب
نکته لر اندن اشیدرز شویله معلوم اولور که باشنده بر شوری وسوداسی وکوکلنده بر سوزی وکداری وار که شیدا
صفت وعاشق کبی کورینور شه زاده بلدی که انک دل اوبخته سیدر یعنی مبتلا وکرفتاریدر یعنی جوانک کوکلی انکا
مقیدر و بو بلا قوزی انک قوبارلمشیدر یعنی بو بلایا اول سبب اولمشدر آتنی شاه زاده جوانک جانبنه سوردی
جوان چون کوردی که شهزاده نک جانبنه یعنی یانینه کلمک قصدین طوترلر یعنی ایلر کلدی
ودیدی بیت ان کس که مرا بکشت باز آمد پیش ۰ مانا که دلش بسوخت بر کشته خویش ۰
باز ادات تاکیددر وباکیرو معناسنه بیش تحت معناسنه در مانا مرسیع کمانه معناسنه در بکزر دیمکدر بر حرف صله در
با معناسنه محصول بیت اول کسه که بنی قتل ایلدی یانیمه کلدی وباکیرو یانمه کلدی کوکلیشندن بکزر که کوکلی کندی
مقتولنه یاندی ویا قلدی یعنی عاشق بیچاره سنه ترحم ایلدی چندان که ملاطفت کرد و پرسید که از کجایی
وچه نام داری وچه صنعت دانی جوان در قعر بحر مودت چنان غریق بود که مجال دم زدن نداشت
غریق بونن فعیل مفعول معناسنه در یعنی غرق اولمش حاصلی بوغلمش دیمکدر محصول ترکیب شاه زاده اوللقاله
ملایمت وملاطفت ایلدی وصوردی که سن نره دن سن ونه ادک ندر ونه صنعت بلورسن جوان محبت
دریاسنک دبینه شویله غرق اولمشیدی که نفس اورمغه مجالی یوغیدی حاصلی نفس چکمکه قادر دکل یوغیدی
بیت اگر خود هفت سبع از بر بخوانی ۰ چو اشفتی الف بی تی ندانی ۰ سبع سینک ضمیله وبانک
سکونیله یدی بره و بر لر جمع تانک ضمیله وبیک تحتیه سکونیله یدی بره و بر لر جمع هفت سبع تمام مصحفدن کنایه در
زیرا انوا حجاج ظالم زماننده قرا آیدی اجزایه تقسیم ایلدیلر اندن صکره بزوری اوتوز اجزایه یعنی سک
مصحف ایدکلری اول یدی اجزا انک مجموعندن عبارتدر شرعة الاسلام یازمشدر که برکمسه قرآنی
بو یدی اجزا ترتیبی اوزره اقتوبسه اندن صکره دعا ایلیه الله امریله دعاسی مقبول اولور جمعه کونی
اولندن سوره انعامه دک وسبت کونی انعامدن سوره یونسه دک واحد کونی سوره یونسدن
سوره طه یه دک واثنین کونی طه دن سوره عنکبوته دک ثلاثا کونی عنکبوتدن سوره زمره دک
واربعا کونی زمره دن سوره واقعه یه دک وخمیس کونی واقعه دن اخره دک اشفتی فعل ماضی مفرد
مخاطب پریشان حال اولدک دیمکدر الف بی تی بایله اسلوب عجمدر والفله با تا اسلوب عربیدر
بی یایله مشهوردر [illegible] غلط سویلمش محصول بیت اگر خود هفت سبع یعنی تمام مصحف بتمامی ازبر
اوقورسک یعنی حافظ اولورسک چونکه عشق الفته سن واشفته سن اولدکن الفی وبایی بلمزسن یعنی
عشق دیوانه سی اولنجه بو ضبط کلی اونودرسن دیمکدر خطاب عموم اوزره در شه زاده کفت که
با من سخن چرا نکویی که من هم از حلقه درویشانم بلکه حلقه بکوش ایشانم انکه بقوت استیناس
محبوب از میان تلاطم امواج محبت سر بر اورد وگفت انکه ابدن صکره دیکر یا حرف سبب

توت استیناس محبوب لامیه‌لر استیناس استعمال اتیدن مصدرلردن طلب ایلمک دیمکدر
بو شعرده مراد تیفلق دریا میان طلاطم امواج محبت لامیه‌لر تلاطم تفاعل بابندن مصدردر بری برینه طوقنمش
امواج بری برینه طوقنشدیغی کبی سرمه اوردایشی قالدردی محصولی کسه‌شه زاده جوانه دیدم نعلبه نیچون
سوز سویلمزسن که بنده درویشلر حلقه سنده‌یم یعنی ایمدی بن عکله اندک حلقه صحبتیمه اندرون حکره‌ده جوان
محبوبک توت استیناسی سبیله محبت امواجی تلاطمی ویرماسندن یعنی محبت دریاسی امواجی طوقنشمه‌سی
ایراسنده کلام مجازیدر یاکل سوزه باشی قالدردی ودیدی **بیت** عجبست با وجودت که وجود من بماند
تو بگفتن اندر آیی و مرا سخن بماند* بگفتن با حرف صله و گفتن مصدردر تکلم معناسنه اندر تاکیدیچون
تاکید ایدر آیی فعل مضارع مفرد مخاطب در آمدندن بماند فعل مضارع مفرد غایب قالمق دیمکدر مانیدندن
ماندندن دنیا خطا ایدلر محصول بیت عجبدر که سنک وجودکله بنم وجودم قالمق یعنی سنک تشکلکه
بن محو اولورم که بندن اثر وجود قالمز سن تکلمه کلسن و بکا سوز قالمیه بو عجبدر حاصلی سن تکلمه کلدیکن
حکده بنده سوز سویلکه مجال قالمز عجبدر این بگفت و نعره بزد و جان بحق تسلیم کرد نعره یا وحدتدر
و همزه حرف توسلدر محصول ترکیب جوان بو بیتی سویلدی و بر نعره اوردی و جانی خدایه تسلیم ایلدی رحمة الله
علیه **بیت** عجب از کشته نباشد به در خیمه دوست* عجب از زنده که چون جان به در آورد سلیم*
محصول بیت دوستک خیمه‌سی قپوسنده اولندن عجب دکل یعنی اندن قتیل اولندن تعجب
ایلمک اولمز زیرا قتلا چوقدر بلکه عجب زنده‌دندر که نیجه جانینی اندن سلیم چقردی حاصلی اوز قتیل یرندن
جانینی سلامتله خلاص ایدوب قورتارسه اندن تعجب اندن قتل اولمقدر دکل **حکایه**
یکی را از متعلمان کمال بهجتی بود و معلم از آنجا که حس بشریتست با حسن بشره او معاملتی داشت
بهجت تبیکه غالب اوقات درین سخن بود ذکر متعلم اوکرنجیه دیرلر و معلم اوکردجیه بهجت بانکه و چیک
نشه‌لریله حسن و جمال معناسنه و حس بشریت لامیه‌لردر حسن بونجه ادراک معناسنه بشر کبی حسنی
یعنی انسانک ادراکی با حرف صله حسن بشره لامیه بشره بانک و چینک نشه‌لریله انسنه دریسنه نیدرلر
دیرلر حسن بشره میلی حسن بشریه تخصیص ایلدر زیرا سائر حیوانده حسن بشریه اسیرا اولمز دیمشلر
با حرف ظرف معنا به مرتبه دیکدر او یا حرف وحدت که حرف بیان محصول ترکیب متعلمدن برینک زیاده
حسن و جمالی وار ایدی معلم اول تحالیکه حسن بشریه ایدر یعنی مرتبه بشریتدن انکه بشره سنه میلی وار ایدی هر مرتبه‌ده که
اکثر اوقات بو سوزلر ایدی **قطعه** نه آنچنان بتو مشغولم ای بهشتی روی* که یاد خویشتنم در ضمیر
میماند* بهشتی روی صفت ترکیبیدر اهل جنت یوزلی معناسنه یا حرف نسبت دره که حرف بیان یا خود
خویشتن لامیه‌لر کندی یادم یعنی کندیمی کوزم مبم معنا جعلتنه ضمیره مقیددر یوخسا خاطر معناسنه در
محصول بیت ای اهل جنت یوزلی سکا انجلین ذکلم که کندیمی کوزم خاطرمده یعنی سکا شویله
مقید و مشغول اولم که کندیمی فراموش ایلمشم* زدیدنت نتوانم که دیده بر دوزم* و گر مقابله بینم که
تیر می آید* بر حرف تاکید دوزم فعل مضارع متکلم وحده دیکمکدن دیکر کوزیمی یومقدن کنایت در مقابله

تقدیری از مقابله در ضرورت وزنیچون حذف و ایصال ایلدر محصول بیت سنی کورمکدن دیکمه ضرورت قادر دکلم
یعنی سکا باقمغه قادر دکلم واکر کوروسم که قارشمدن اوق کلور حاصلی سندن کوزیمی یومم ایرمغه قادر دکلم دوزم
دوزیدندن اشتقاق ایلمک کرکدر خلقدن اشتقاق ایدنلر خطا ایلمشلر باری سبب کفت آنچنان که در
اداب درسم اجتهادی دیکنی در اداب نفس هم نظر فرمای که اگر در اخلاقم ناپسندی می بینی که مرا آن پسندیده نماید
برانم مطلع گردان تا بتبدیل آن مشغول شوم گفت ای پسر این از دیگری پرس که آن نظر که مرا با تست جز هنر
نمی بینم باری یا حرف وحدت بر تکره دیمکدر اجتهاد سعی و کوشش دیمکدر نظر یا حرف وحدت ناپسندی یا حرف وحدت
گردان فعل امر مفرد مخاطب گردانیدندن تصییر معناسنه ایله دیمکدر الف و نون ادات تعدیه در محصول ترکیب
بر کره اوغلان معلمه دیدی انجلین که اداب درسمده سعی و کوشش ایدرسن اداب نفسمده ده بر نظر بیور که
اگر اخلاقمده بر نا مقبول کورورسک که بکا اول مقبول کورینور اوزی ناپسندکی ذوزنیه یعنی اکا بنی مطلع ایله تا آنک
تبدیلنه مشغول اولایم معلم دیدی ای اوغل بونی غیریدن صور که اول نظر که بنم سکا درستدر هنردن غیری نسنه
کورمم **بیت** چشم بداندیش که برکنده باد* عیب نماید هنرش در نظر* که برکنده باد جمله معترضه دعائیه
علیه در کندن قازمق و قوپارمق و بولمق معناسنه در بونده قوپارمقدن مراد چیقمقدر چشم لامیه‌لر سودن
دیکلر هنرش شین معناسنه نکره مقیددر محصول بیت عدونک کوزیکه چیقسون اول سودن انک نظرینده هنر
عیب کورینور زیرا چشم عدا اوتله ناظردر* ور هنری داری و هفتاد عیب* دوست نبیند بجز آن یک هنر*
ور دراو بونک کبی یرلرده استدراک معناسنه اما له ایدر او اما اگر تقدیرنده در هنری یا حرف وحدت محصول
بیت بداندیشک حالی مذکور کبیدر اما اگر بر هنرک وار ایسه و یتمش عیبک دوست کورمز اول بر هنردن
غیریسنی زیرا چشم مودتله ناظردر بونده قطعه یرینه بیت یازلر قطعه ایله بیتی فرق ایلمزلرمش بیت
تانینک اولندن ور یرینه کر یازلر صحیح نسخه‌لره مخالف یازدقلرندن غیری معناجهتندن غلط ایلمشلر
حکایه شبی یاد دارم که یار عزیزم از در در آمد چنان بی اختیار از جای بر جستم که چراغم باستین
کشته شد محصول ترکیب خاطرمده در که یار عزیزم برکیجه قپودن ایچری کیردی چیقدم شویله بی اختیار
یرمدن قالقدم که یکله چراغم سوندیردی **بیت** سری طیف من یجلو بطلعته الدجی* شگفت آمد از بختم
که این دولت از کجا* سری فعل ماضی مفرد مذکر غایب کیجه کلدی دیمکدر طیف خیال معناسنه در لفظا
مرفوع فاعل سری مضاف الیه من موصوله یجلو فعل مضارع مفرد مذکر غایب در نصر بابندن نقص ماویسندن
تبشف دیمکدر اجار معناسنه فاعلی تحتنده مستتر راجع ضمیردر جمله فعلیه اعرابدن محلی یوق صله سیدر اسم
موصولک اسم موصول جمله سیله اعرابده محلا مجرور مضاف الیه در طیفک با حرف جر یجلویه متعلق طلعت
یوزدر رجه معناسنه ضمیر مجرور منه راجعدر الدجی راللک ضم و جیمک فتحیله قرانکلغه دیرلر تقدیرا منصوب مفعول
یجلودر شگفت شینک و کافک ضمیله شینک کسریله لغتدر عجب معناسنه که حرف بیان محصول بیت طلعتیله
کیجه قرانکلغنی کشف ایلینک کیجه خیالی کلدی کتانه که اول رقتده حاباند کلدکنی استبعاد ایدرده ایتدی
خیالنه اسناد ایدر طالعمدن بکا عجب کلدی که بو دولت قندن طلوع و ظهور ایلدی یعنی جانانک بو رقتده

کلدوکنی استغراب ایدرکانده که سعادت غیری متوقعه در بو بیت بحر طویلک ایکنجی ضربندندر و بونک کبی شعره
ملمع دیرلر و بو عزل مصراع حضرت شیخ بر عزللرندن بر بیتک مصراع اولیدر و مصراع ثانیسی وسایر لیل
المقبلین صباح نبشست عتاب اغاز کرد که مرا در حالکه دیدی چراغ رانجنتی گفتم گمان بردم که آفتاب
برامد و نیز ظرفاء چنین گفته اند مصحوب کمت جانان اتوردی و عتاب و خطاب ایلیکه باشلادی که فی الحال
شمع کوردک چراغی سوندوردک دیدم ای جانان ظن ایلدم که آفتاب طلوع ایلدی و ذی ظریفلر دیمشلردر

قطعه گر گرانی به پیش شمع آید ۞ خیزش اندر میان جمع بکش ۞ گرانی یا حرف وحدت ایله شیء ثقیل
دیکلر یعنی رجل ثقیل تعبیر ایدرلر یعنی رجل ثقیل دیمک و هم ایلمش خیز فعل امر مفرد مخاطب در خیزیدن قالق
دیکدر خاستن دن اخذ ایدنلر سهو ایلمشلر شین ضمیر گرانه راجعدر و معنی نه بکش فعل امر مقید در ضمیر
منصوب متصل معناسنه بو اعرابه ذاهب اولنی نزد ایلمین مردود ایلمش بکش فعل امر مفرد مخاطب
لفظ اولور یعنی قتل ایله دیکلر اما بو نوع مراد دفع ایله دیکلر محصول بیت اکر بر ثقیل شیء شمعک
اوکنه کلوب ضیاسنه مانع اولور سه قالدر اول شیء ثقیلی جماعت مجلس اراسندن شمعک اوکندن دفع
ایله یعنی کیدر ۞ و رسنکر خنده ایست شیرین لب ۞ استیفش بکیرو شمع بکش ۞ و معطوف در گره
سنکر خنده وصف ترکیبیدر الماکی کولش دیکلر همزه حرف مخجلبه و یا حرف وحدت شیرین لب وصف
ترکیبیدر سنکر خنده صفت محصول بیت و اکر مذکور گران سنکر خنده و شیرین لب ایسه استینی
طوت یعنی شمعی سوندر زیرا بو انقابدن بو وارکن شمعه احتیاج اولمز حکایت یکی دوستی را مدتها
ندیده بود گفت کجایی که مشتاقیم گفت مشتاقی به که ملولی دوستی یا حرف وحدت را ادات مفعول
مدتها ها ادات جمعدر نیجه مدت دیمکدر گفت یکی دیدی دوستنه کجایی یا ضمیر خطاب که حرف بیان
مشتاقیم میم و یا ضمیر متکلم مع الغیر در گفت دوست دیدی مشتاقی یا حرف مصدر به بیک که من تفضیله
معناسنه ملولی یا حرف مصدر محصول ترکیب بر بیسی بر دوستی نیجه زمان کورمش ایدی دوستی دیدی کوردی
چیندن تنده سن که مشتاقم یعنی سنی چوقدن کورمدک اول دیدی مشتاقلق یکدر ملول اولمقدن یعنی
صیحق کوربد اوصانوب ملول اولمقدن سیرک کوربد مشتاق اولمق یکدر مثنوی دیر آمدی
از نگار رسرمست ۞ زود دست نه دهیم دامن از دست ۞ دیر کی دیکدر نگار رسرمست بیاینه گفتندی یا شی
مست دیکلر آما استعمالده بی پروایی معناسنه در زود تیز دیکلر و فعل دیر در و یا ضمیر خطاب
ندهیم فعل نفی مستقبل متکلم مع الغیر در دیر زیر فعل یعنی تیز صلح و دیر زیر محصول بیت ای بی پروا نگار
بکج کلدک سن بویله اولنجه الدن انکلیز تیز قسیو دیر فعل یعنی تیز کتمکه مانع اولور معشوقه که دیر دیر بینید
اخرکم از ان که سیر بینید ۞ معشوقه ها ادات وحدت تفلدر معرضه ده و غیریدن اولازی کبی یعنی
هر نیدن بجیسه تملک علامتیدر پس معشوقه اختیار ایلدی کی معشوقیدن او وزره ضرورت زیرلیچو مدار دینی
بو معنا یه در اصلی دیکال ایمش که حرف رابطه صفت بینید فعل مضارع جمع غایب بینیدندن کوررلر دیکلر
آخر ادات تاکید و تقریر در غار سیدر مرد ... کم از ان بو عبارت مقام استفهامده مستعملدر اندن

اکسکمی

اکسکمی یعنی اندن قالوری دیمکدر که حرف بیان سیر طوت دیکلر محصول بیت جانانی که کچ کورورلر یعنی
سیرک سیرک ایدرلر اندن اکسکمیدر و اندن قالوری که طوق کورورلر یعنی سیرک کوربد مشتاق اولمق صیق
کوربد اوصانمقدن اکسکمی و اندن قالوری دیکلر پس بو عبارتک معناسی اندن کمی در اخی دیمین و اخر
اندن کمی در که طوق کورورلر دیمین زیاده ایهام ایلمشلر شکایت شاهدکه بار رفیقان آید بجفا کردن امدست
بحکم آنکه از غیرت و مضاده یاران خالی نباشد مضاده مفاعله بابندن مصدر در نیجه نسخه ده یاران لفظی
موجود اولمز ایچون یارلر بعضی نسخه ده مضاده نک تاسی مطلو بولنمز بعلکل حال یارانه مضاف در موجود اولادغی
یرده انکه عبارتنی ایراد ایلمیوب و بحکم مبنی سی اکی انمیوب معناسنی البته دینیلر بو کتابه هیچ تحو قلر بو علمش
محصول ترکیب دلبر که رفیقلر ایله جفا ایلکه کلمشلر اول علتله که یارانک یعنی محبتلرک غیرت و ضدیتندن
خالی اولمز بو کلامی حضرت شیخک جانانه کیتیه تنها ککارکنه کوره در قیدیر بیت اذا جئتنی فی رفقة لترورنی
وان جئت فی صلح فانت محارب ۞ اذا اسم ظرف مستقبله شرط متضمن جئت فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب
و نون حرف وقایه و یا ضمیر منصوب متصل کنایت در متکلمدن فی حرف جر ما قبلنه متعلق رفقه رانک ضمی و کسریله
رفیقک جمعیدر بویله اراشمه دیکلر لترورنی لام حرف جر حیثیته متعلق تزور فعل مضارع ان له مقدر منصوب
و نون حرف وقایه و یا ضمیر متکلم وان جئت بونک کبی برابر اوله و او حرف عطف در جئت فعل ماضی ایکی
ولی جئتنی تقدیرنده اما جمهور قاتنده حرف حال ایدر بو تکیب برابر اوله ان حرفنه مقارنت حیثیدن صلح
حرف وصلح برابر ما قبلنه متعلقدر فانت فا جواب و جزایه و اخل اولان حرف در انت ضمیر مرفوع
خبر مبتدا در و جمله اسمیه اعرابدن محلی یوق جواب اذا در محصول بیت جانانه خطاب ایدوب حیچی
یکا رفیقلرک ایله کلسن یعنی اننلر ایله کلمک نیجه زیارت ایلمک ایچون صلحیده کلورسک یعنی
مصالحه طریقنده کلورسک سن حربی شبیهسن زیرا انلر ایله کلمک مشتاقلری نحالف عشاقه بیلدر

قطعه بیک نفس بر آمیخت یار با اغیار ۞ بسی نماند که غیرت وجود من بکشد ۞ با حرف ظرف
و یا حرف زاید بیک نفس بر دم و بر ساعت دیکلر که حرف بیان بر حرف تاکید آمیخت فعل ماضی مفرد غایب
قرشدی دیکلر یا بر فا تعلیلیدر با حرف مصاحبت اغیار غیرک جمعیدر رقیبلر مراد در بسی یا ی اصلیه ایله چوق
دیکلر نماند فعل نفی ماضی مفرد غایب قالمدی دیکلر ... تخصیص زماندن استقبالدر که حرف بیان غیرت
مبتدا وجود من لامیه و مقید ... بکشد بکاف کسر یله فعل مضارع مفرد غایب خبر ثانی خبر اول
محصول بیت بر دم و بر ساعت که یار اغیار ایله مختلط اولدی حریف زمان قالمازکه غیرت بنم وجودیمی
قتل ایدر یعنی هلاک ایدره بجنده گفت که من شمع جمعم ای سعدی ۞ مرا از ان چه که پروانه خویشتن بکشد ۞
شمع جمع لامیه یعنی بن عشاقک جمعینک محبوبیم کمسه یه مخصوص دکلم محصول بیت جانان مذکور
بیتک مضمونی بندن اشیدیجک خنده ایلدی بن مجلس عشاقک شمعیم ای سعدی یعنی سکا و غیره مخصوص
دکلم بکا اندن نه ضرر و نه زیان مرتبه اولور که پروانه کندینی اوره وب بال و پری یاقوب وجودینی
هلاک ایلر یعنی بکا نسبت سن شمعه نسبت پروانه کبی سن بنم یوزمی بیک کما ایلم وار و در حالدن بری سعدیدر

روایتده سعدی ... نسخه ده وار
روایتده سعدی ... نسخه ده وار
نسخه ده وار
روایتده سعدی ... نسخه ده وار
نسخه ده وار
نسخه ده وار

بلکه ترک ایتدی یعنی ضمیله تعبید ایدن دوستلیغی ایلمش حکایه یاد دارم که در ایام پیشین من و دوستی
چون دو مغز بادام در یک پوست صحبت داشتیم ناگاه اتفاق سفر افتاد و پس از مدتی که باز آمد عتاب آغاز
کرد که درین مدت قاصدی نفرستادی گفتم دریغ آمدم که دیده قاصد بجمال تو روشن گردد و من محروم باشم
پیشین یا حرف نسبت و نون حرف تاکید دوست و پوست یالری حرف وحدتدر اتفاق سفر لامیه قاف
سکونیله اوقنور دیمین سهو ایلمش قاصد یوندن پیک معناسنه در و یا حرف وحدت نفرستادی فعل نفی
ماضی مفرد مخاطب کوندرمدک دیکلر محصول ترکیب خاطر منده در که اوتدیکی ایامده یعنی جوانلغم زماننده بن
بر دوستله یعنی محبوبله ایکی بادام ایچی کبی بر پوستک ایچنده یعنی ایکی بادام ایچی بر قبقده نیجه که متحد و صمیمی
اولورسه بر انکله بویله ایدک کمال اتحاد و اتفاقدن کنایه در صحبت طوتردق دیکلر غرض مصاحبدرک
دیمکدر ناگاه اتفاق سفر واقع اولدی بر نیجه مدتدن صکره کیرو سفردن کلدی بکا عتاب و خطاب ایلمکه
باشلدی که بو قدر مدتدن بکا بر پیک ارسال ایلمدک دیدم که بکا حیف کلدی که قاصدک کوزی سنک جمالکله
روشن اوله و بن محروم اولم قطعه یار دیرینه مرا گو بزبان توبه مده * که مرا توبه بشمشیر نخواهد بودن
یار دیرینه صفتله موصوفدر لغتده چوب و کج معناسنه در یا حرف نسبت و نون و حا حرف تاکید کو فعل امر مفرد
مخاطب مده دیکلر یار دیرینه مقدم مفعولیدر و بعضیلر دیدیلر یار دیرینه منادادر و کو امر بلیه مخاطب
اولور و مفعولی محذوف جانانه در تقدیری ای یار دیرینه سویله جانانه و بعضیلر دیدیکه کو بونده تاکید ایچون زائددر
ایدر انجق پس معنا آنسز اولور تامل ایدرلر که حرف تعلیل جا فصله مصراع ثانی تمام تعلیلدر محصول
بیت بر مخاطب تجرید ایدوب بیوررلر که جانان یار دیرینه یه سویله بکا زبانله توبه ویرمه حتی بویله در
یا خود ای یار دیرینه سویله جانانه بکا زبانله توبه ویرمه ای جانان یعنی بختمی ترک ایله دیمه کانه که قاصدلر
ارسال ایلدوک یا خود معنا ای یار دیرینه بکا زبانله توبه ویرمه دیمک اولور یعنی قاصد ارسال ایلیجک ایچون
نه سوز سن دیمه کانه که بویله دیدیکی جانانک ترک عشقنه توبه ویرمسیدر زیرا بکا شمشیر ایله
توبه اولمیسردر یعنی اوستمه شمشیر طوتسک بن سنک عشقکدن توبه ایلیم دیمکدر بعضیلر حصرا یوقدر
سبابده و سبابه ده جمله مناسبتی کوزدر * رشکم آید که کسی سیر نظر در تو کند * باز گویم نه
که کس سیر نخواهد بودن * رشک بونده غیرت معناسنه در غبطه معناسنه اخذ ایلین مراد بتینه
واصل دکل ایمش سیر لغتده طوق دیمکدر اما بونک کبی یرلرده طویجه دیمکدر و تودر قوق صله نداءات
اخذ ایدر سیر نظر تو کند ده که حرف تعلیل نخواهد بودن ایکی یرده اولمیسردر محصولیت
بکا بر غیرت کلور که بر کمسه سکا طویجه نظر ایلیه یعنی سنی طویجه کوره کنه دیرم که بویله دکل یعنی بکا
حسد کلمز زیرا کمسه سنی طویجه کورمز یعنی سکا نه قدر باقسه هر کمسه کورمدن طویمز بو ایکی بیت
اولنده قطعه در نیه بیت یازلمسی سهو ایلمش و ماه و حیدرون مشتقدر اوندن و نیلر خطا
ایلمشلر زیرا اولندن ماضیله اسم مفعول ورن نیری نسنه مشتق اولمز سیر نظر وصف ترکیبیدر
دیمک معناسنی طویجه نظر صالمش نه که کسی برینه که ناکس سیر ایده جمیع نسخه مخالف یازمش

حکایت

حکایه دانشمندی را دیدم بمحبت شخصی گرفتار و رازش از پرده برون افتاده جور فراوان بردی و تحمل بی کران
کردی باری بلطافتش نصیحت گفتم و دانم که ترا در محبت این منظور علتی نیست و بنای مودت بر زلتی نه با
چنین معنی لایق قدر علما نباشد خود را متهم گردانیدن و جور بی ادبان بردن گفت ای یار دست عتاب
از دامن روزگارم بدار که بارها درین مصلحت که تو بینی اندیشه کردم و صبر بر جفای او سهلتر آید که صبر از او
و حکیمان گفته اند که دل بر مجاهدت نهادن آسانتر است که چشم از مشاهدت بر گرفتن علمی و ترکیبی
یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر دست عتاب و دامن روزگار اضافتلری لامیه در مجازا بار ظرف
یعنی چوق که حرف تعلیل با رها کثرت ایله دیمکدر که صبر از وی من تفضیلیه معناسنه در که چشم که بنده من تفضیلیه
معناسنه در محصول ترکیب بر دانشمندی کوردم بر شخصک محبتنه گرفتار یعنی مبتلا و اندن برکچه ده راضی
یعنی همان مصاحبته راضی و تعامل عیرتنسنه استمز در حق جور و جفا کو تورردی یعنی چکردی نهایت سنر
تحمل ایدردی بر کره اکا نصیحت طریقیله دیدم بلورم که سنک بو منظورک محبتنده بر علتک و غرضک یوقدر
و بنای مودتک بر زلت و نقصیه اوزره دکلدر بو معنی وجودیله علما قدرینه لایق دکلدر کندینی
متهم ایلمک و ادب سزلرک جورینی چکمک دانشمند بو پندی استماع ایدیجک دیدی ای یار عتاب الینی روزگارم
اتکندن چک یعنی عتابی ترک ایله بنی آزار ایلمه زیرا کرارا بو مصلحتده که سن دیرسن فکر ایلدم لیکن
انک جفاسنه صبر ایتمک کورنیورکه اندن ایسه یعنی اندن ترک ایتمک بکا سنه صبر ایتمکدن
انک جفاسنه صبر ایتمک اسانرکدر و حکما دیمشلر که کوکلی مجاهده و زحمت عشقه قومق اسانرقدر چشمی
مشاهده جمال جانانه دن قالدرمقدن مثنوی آنکه بی او بسر نشاید برد * گر جفایی کند بباید برد
برد لیسر با حرف حمله نشاید ایله دکل یعنی ممکن دکل برد مصدر معناسنه در بباید بکر کدر دیکلر بر یعنی
بردن محصول بیت او کمسه که انسز عمر بابانه ایلتمک اولمز یعنی انسز دیر لک و کچنمک اولمز حاصلی
انسز اولمق ممکن دکل اکر بر جفا ایدرسه چکمک کرک یعنی جور نیه تحمل ایلمک کرک * هر که در پیش
دلبری دارد * ریش در دست دیگری دارد * محصول بیت هر کمسه که کوکلی بر دلبر اوکنده و یا قتنده
طوتیه کوکلی بر دلبره ویرمش صفالی غیرینک النده طوترها صح هر کیمکه کوکلی بر دلبره ویرمشدر
صقالی غیرینک النده ویرمشدر که محبوب دراعضنسنه ده بو بیت واقعدر اگرچه قافیه سی عیبلیدر
آهوی با پالهنگ در گردن * نتواند بخویشتن رفتن * آهوی یا حرف وحدت پالهنگ رشمه
پالاهنگ ایدر جلبر دیو لارمعناسنه محصول بیت گردننده پالهنگ اولان آهو کندو اختیاریله استدکی
یره کیتمکه قادر دکلدر قصده دن حصه بودر که گردننده پالهنگ اولان آهو نیجه که کندی کوکلی استدکی یره
کیتمکه مالک دکل ایسه صفالی غیر النده اولان کندو اختیاریله حرکت ایده مز * زنهار از دست گفتنش
زنهار * چند از ان روز کردم استغفار * روزی یا حرف وحدت دست کفتن معناسنه سو یلکک الذی
دیمکدر یعنی نیچون سو یلیدم دیو شیمیر ضمیرلری مذکور اولان جانانه راجعدر زنهار مقول قولیدر
چند ک کندیری چند بار بار محصول بیت بر کون جانانه سنک الکدن زنهار یعنی امان دیدکمدن مکر

روایت سعدی و شمعی

بوکون جانانه سنک الکدن امان دیمش ایمش اکر کوندن نتیجه کره بو سوزدن استغفار ایلدم یعنی
نیچون جانانه امان الکدن دیدکمه پشیمان اولدم بعض نسخه‌ده از دست کنند طلب یعنی از دوست
کنمتش واقعدر بعض شارحلر اول نسخه‌یی اختیار ایلمشلر لکن طبعنده ذره قدر [illegible] معنی اولان
کمسه بلور که اول نسخه فاسددر و بعض نسخه‌ده از دوست کنمتش واقعدر اولدر که [illegible] اختیار
نکند دوست از نهار از دوست داد نهادم بر آنچه خاطر دوست در محصول بیت اما استغفار بو بیتده در
دوست دوستدن امان ایلمز یعنی امان دیلمز حاصلی عاشق معشوقدن امان ایلمز پس امان کلمسی قیودم
اوندنیه که دوستک خاطری اکا در یعنی دوستک خاطری صمیمکه مراد ایدنیور سه کوکلی اکا بلد
ایلدم کر بلطلم نیز خود خواند ور بقهرم براند او داند جایزدر که ایکی شرطیه بله بیتک [illegible] اولا
جمله‌سی جواب اولمق جایزدر که مصراع اولک جوابی محذوف اوله [illegible] تقدیری محصول بیت
اکر جانان لطف و احسان ایله بنی کندی نزدینه دعوت ایدر ایسه اول بلور و اکر بنی یانندن قهر ایله سورر ایسه
کنه اول بلور اختیار انکدر حکایه در عنفوان جوانی چنان که افتد و دانی با خوش پسری سری
و سری داشتم بحکم آنکه حلقی داشت طیب الادا و خلقی [illegible] عنفوان عینک مهمله‌سنک و فانک
ضمه‌لریله آولن معناسنه در جوانی یا وحدت مصدر چنانکه افتد و دانی بحالی که واقع اولور بلورسن یعنی
جوانلق ایام [illegible] دوری احوالی اولور بو کلام جمله معترضه در با حرف مصاحبت خوش
پسر کوزل اوغلان سر سودا و محبت و یا حرف وحدت سری که یا حرف وحدت داشتم لفظنده ظهور ادم
دیکردر اما استعمالی بر شیئک وار لفظنده تعبیر در مثلا داشتم بنم وار ایدی و دارم بنم وار در قس
حلق حا حطینک [illegible] سکونی لامله لفظندن [illegible] اما بوندن مراد آواز در و یا حرف وحدت
و یا حرف تنکیر طیب الادا خوش ادا یعنی کوزل آوازلی [illegible] و یا کنده حرف وحدت
و کنده بر داشت [illegible] قرینه سیله [illegible] یعنی افق [illegible]
پیدا حاصلی یوزی [illegible] محصول بیت جوانلق [illegible]
شویله که واقع اولور بلورسن یعنی ادم تازه کنجن جوان [illegible] بر کوزل محبوبیله
محبت و سر عشقم وار ایدی یعنی بر کوزلی بن سودم اول بهانه ایله که کوزل نغمه‌لی اوازی وار ایدی [illegible]
خوش اوازیدی [illegible] کوزل ایدی [illegible] طلوع ایلمسه کاهنه که محبتنه بو ایکی نسنه
سبب اولمش ایمش بیت انکه نبات عارضش آب حیات میخورد در شکرش
نکه کند هر نبات میخورد آن که تقدیری [illegible] ضرورت وزن [illegible] قرینه قایم اولدیغیچون
حذف و ایصال اولدی [illegible] اسم مقامنه قایم اولدی نبات عارضش لامیه در نباتدن
مراد خطیدر سبز اولدیغی اعتباریله زیرا تازه حصله خط سبزه دیرلر تازه چمنه تشبیه طریقیله پس
مصراع اولده نباتدن مراد [illegible] نبات وار دیبی [illegible] تشبیه و استعاره بلنمش عارض
رانک کسریله عربی [illegible] استعمال ایدرلر اما عجم رانک فتحیله [illegible] اطلاق ایدرلر شویه که [illegible]

روایت سروری

راجعدر

روایت سروری

راجعدر خوش لیسیده ارجاع ایلیین هر کز معنا جانبنه اشتغال ایلمش معلوم اولدیکه تا علوزنی اوزره اولان
بعض الفاظ عربی عجم تصرف ایدوب عین الفعلی مفتوح اقورلر مثلا عارض کافر لفظلرینک عینی
مفتوح اقورلر خط آب حیاتدن مراد عارضیدر زیرا عارضی آب حیاته تشبیه ایلمشلر اضافه لامیه در میخورد ایچر
دیکردر در خور صله شکردن مراد لب جانانه در تشبیه طریقیله و شین ضمیر [illegible] راجعدر

روایت سعدی و سروری

نکه نکاه مخففیدر نظر معناسنه و کند لفظ مشترکدر فعل مضارع [illegible] نظر ایله و نظر ایلسون
معنالرینه پس بو مقامده بر قرینه تخصیص ایلنمز تخصیص بلا مخصص لازم کلور نبات یعنی شکر میخورد
اکل ایدر و دیکردر زیرا خوردن اکل و شرب بینینده مشترک لفظدر محصول بیت اولکیکه انک نباتی یعنی
عارضی آب حیات ایچر انک شکرلبنه نظر ایلرو یا ایلسون هر کیمکه قند یعنی شکر بین انک
شکرلبنه نظر ایلرو یا نظر ایلسون زیرا لبیله شکرک بینینده مناسبت کلیه وار [illegible] بخلاف طبع ار
هر کجا دیدم که نا پسند بدم دامن از و در کشیدم و مهره مهرش در ششدر چیدم و کفتم مهره بو تحی جنبنده [illegible]
مهره اصطلاحده [illegible] نرد [illegible] ششدر [illegible] چیدم فعل ماضی
متکلم [illegible] در چیدندن و بو شدرم محبت بو تحفی [illegible] مراد قطع خلق و [illegible] محصول
مرکب [illegible] طبیعته مخالف [illegible] حرکت کوردم که [illegible] یعنی مناسبت و مخالطه
[illegible] بیت بر و هر چه می بایدت [illegible]
سرمایه‌داری [illegible] با یدت فعل حال [illegible] غایب [illegible] خطاب [illegible]
بزم [illegible] واردیر [illegible]

سک

[illegible] سر خویش لامیه در [illegible] مقدم [illegible]
سرمایه‌داری [illegible] مقدم [illegible] محصول بیت [illegible] یعنی [illegible]
[illegible] بزم سودا [illegible] یعنی جون که [illegible]
[illegible] متابعت ایدوب [illegible] سودا [illegible]

روایت سعدی

متابعت ایله یعنی [illegible] سرمایه‌دار [illegible] معناسنه جون

روایت شمعی و سروری

یا سرمایه‌دار [illegible] مسامحه ایلمش بزم [illegible] یعنی [illegible]
ای [illegible] سر خویش [illegible] معناسنه [illegible] تنها [illegible]
[illegible] یعنی بن [illegible] کیدرلر [illegible] یعنی
بو بیتی [illegible] کیدرلر بیت [illegible] آفتاب [illegible] روزی [illegible] آفتاب [illegible]
[illegible] آفتاب مصدر [illegible] روزی بازار
آفتاب لامیه در روزی [illegible] یعنی [illegible] لطافت و صفا [illegible]

روایت سعدی
و شمعی و سروری

آفتابه بازار [illegible] مجاز [illegible] مستقبل [illegible]
روز [illegible] معناسنه [illegible] محصول بیت [illegible] آفتابه [illegible] یعنی آفتاب [illegible]

خطا ایلمسه نوله ایره سه کورشدن کوردم اول جهتدن کتشه سودم پس انک مسودم کشیدن اجتناب
بازار رنک رونق صفاسی اکسلمز یعنی لطافتنه نقصان کلمز این بکفت وسنکر کرد وپریشانی او
دربین اثر کرد یعنی مذکور جوابی دیتیه سویلدی یعنی اتو دوشندیلر یعنی مسافراولدی وانک پریشانلغی
بنم اثر ایلدی یعنی فراقی بکا تاثیر ایلدی بیت نقدست زمان الوصل والمرجا حالی بعد از اذبر
العیش قبل المصایب نقدست فعل ماضی متکلم وحده در ترتیم دیکدر زمان منصوب مفعول به در
وصل اضافتی لامیه در وا و حرف حال المرتقطا مرفوع خبر در بعدرجاحالی مجرور جار ایله متعلقدر
ایچون کلمسی فوز اضافتی مصدرک مفعولنه در اذبر عیشه اضافتی صفتک موصوفنه در جرد
تبیلندن قبل ظرف جاعطلر مصایبه اضافتی لامیه در مصایب مصیبتک جمعیدر محصول
بیت وصل زمانی تیردم حال بوکه کشی بلمیجه یعنی بلمز لذیذ عیشک قدرینی مصیبتلردن اول
یعنی حال انکه وصالدن ایکی قدرم بیلی بلمزدم شمدی ایراقه دوشدم وصالک لذیذ دیرلکینک
قدرینی بلدم بو بیت حضرت شیخک بافاتی منشده دیرلکدن در بتیدر تمام نغرمی بازمی جایز
ایدی لکن شرطی اولنمجه صفا ویرمدکی ایچون ترک اولندی بیت بازار آن زمان گه ببشت
مردوفا خوش ترکه پس از تو زنده کانی بردن اهل زمان الف سوره تعداد حرف ندا در مقدم طلب درکه بیودرن
اعداد درینده فاسیله اشتعالکری تعلیل ایمشک حرف تعلیل خوشترا دات تفضیلدر کمی
تفضیلیه محصول زنده کانی دیه کنک دیکدر حیات معاشته بردن ایتمک یعنی ایلتمک بردن برنیه
کردن بازار ظرف قانیه دن بی بهره ایمشلر محصول ترکیب کیرو کلی حیثی قیلق ایله بیرام مشکوکمکدن
اولک خوشترا مشتدن صکره یعنی سنکل فراقکدن دیرلک ایلتمکدن یعنی صاغ اولمقدن جاعطلی
سنک فراقکدن مقتول اولمق سن حیاتم اولمقدن خوشتردر اما شکر ومنت بار بر سپار ازمدتی
بازار مدان حلق داد وبر متغیر شد وحال برسنیع برکی امدن وهر سبب زنخدانش جو نه کردن
نشسته درونق بازار حسنش شکسته متوقع که زنگاریش کیرم کنار از کرفتم وکفتم بازار
اسم فاعلدر هری بیرین ضرب بالنک لامفیض یا نیسنده خالی دیکدر مراد خلاهر حلق دادو وی
بیانیه در یا حرف نسبت جالیه سنیعی بویله در سبب اله در بربیع تفاح دیرلر تا انکه ضمیری وما نکر
نشندیله زنخدانه اضافتی سامعه در زنخدان الکه دیرلر عربجه ذقن دیرلر ذاکه برقانیه کنجه
جوادات تشبیه در ده کسر بایله صحکار احلیه ایله ایوه دیکدر ابی ته دیرلر و عربیه سفرجل دیرلر
شعرا دلبرلرک اکلینی ایوه یه تشبیه ایدرلر کرد و توزو غبار معاشه ویا حرف وحدت ویا حرف
تنکیر نشسته اتورمش یعنی قونمش آرونق بازار حسن معلوم وشیدن مسافر جاناننده اجعلار
شکسته صنمش یعنی کسر اکلمش ایکیلار متوقع منفعل با بیدن اسم مفعولدر که وصف بیان در حرف
صله در یا معاسه کنار دن بوینی مراد قوچیقلر کنار ه دن مراد جانبدر محصول ترکیب تا آنلک
شکر ومنتیله بر مدتدن صکره کیرو کلدار اولر داد در اوار متغیر اولمش وسنیع جالی زیاده کلمش

یعنی کوزلرکیتمش وحی سبب زنخدانه یعنی الکنه ایوه کبی توزا اونورمش یعنی بوزینه ایوه تویی کبی خط کلمش
وحسن بازارینک رونق وصفاسی صنمش امیدوار کمر اولکه کبی معانقه ایدوب انی دراغوش ایدم
تیغ کرسیفرون کلی کمسه ایله معانق ایدرلرا ما بن برجانبه طوتدم یعنی بایه ویردم ودیدم قطعه
این زرکه خطرت اهرت بود صاحب نظر بو نظر اندر یعنی اول وقت وزمان که حرف بیان
خطرت ا هد سانه یعنی خط محبوب ومقبول ایکدر خطا اولقدن کنایتدر که عرب اکا محتشی دیر
اسم مفعول صیغه سی اوزره زمانمزده برنک کبی یه متربف ویرلا ضمیر خطابدر صاحب نظر وصف
ترکیبیدر مرد صاحب نظر تقدیرنده لکن سمت کلامن اضافتدن جایزدر چراندر سوزدک دیکدر
فعل ماضی مفرد مخاطب محصول ترکیب اول وقت که مقبول ومحبوب خطک وار ایدی یعنی تو خط ایدک عاشق
صاحب نظری نظر کدن سوردک یعنی انی ترک ایدوب کندک دیکدر ایراندر یا سی حرف حکایه اعتبار
ایدن زیاده خطا ایلمش زیرا بوتقدیرجه فعل مفرد غائب اولمق کرک بوایسه تزلیق محضدر تقدیر
امروز بیا یده بصلیحتش کشی نتیجه ودضه برنشاندر یا حرف صله وصلحتش اضافتی لامیه درشیم
صاحب نظره راجعدر کش ضمیر خطه راجعدر کافی کسرله تیدایلین فا علدر بمحرن ده بهره ایمش زیرا
ضمایرک تابع انلره منتوح اولور الا ضرورت وزنیچون ساکن اولور فا حفظ نحو دن مراد بیتدر
وضه دن سوزی صفعلر ایکن تشحکسه بر سبب زنخدانش چون به کردی نشسته بیور دغنه مناقضدر
فنا اولی برخوف تاکید نشاندر فعل ماضی مفرد مخاطب نشاندن قوندردک دیکدر فایله برنشاندر
بازنلر جمیع نسخه لره مخالف یازمشلر محصول ترکیب بوکون صاحب نظرک صلحنه کلدک یعنی انکله
صلح ایلمه کلدک که اول خط محبوبه نتیجه وضه اتوردک یعنی قوندردک حاصلی نوخط ایکن صاحب
نظره استغنا ایدردک شمدی که ریشی اولدک انکله صلحه طالب سن ضمه دن بینی نتیجه دن
نمیرسید اریبین تشبیه اولنان شیخ خبری بیوغمیش مثنوی تازه بهارا ورقت زرد شد ودیک
منه کاتش ما سردشد تا زه بهار ورا الف حرف ندا در تا زه بهار دیکدر ورقت زرد شد
یعنی ورق کلدار حسنت زرد شد تقدیرنده دردیک دالک کسریله ورکاف تحمیله جوملک دیکدر
منه فعل نهی مفرد مخاطب توسعه که حرف تعلیل اتش ما لامیه سرد شد صووق اولدی یعنی صووق محصول
بیت ای تازه بهار حسنک خزانه ایرشدی یعنی رنک کلدار سبب محبت دیکنه اتش عشقمزه قومه
یعنی یقلشدر زیرا آتش عشقمز صووقدی یعنی بزه معشوق ومحبوب اولمغه ترکار ایله زیرا بز دن سکا
عشق ومحبتدن اثر قالمدی جندبرامی وتکبر کنی دولت یا برنیه تصورکنی دولت یا رنیه
بیانیه کیجین بیلک دولتی دیکدر ایلمرو یا حرف نسبت دنوناه وحنا ادات تاکید محصول ترکیب
نیچه بر صاغلورسن ونیچه تکبر ایدرسن یعنی نیچه بر بزه محبوبلق صاتر سن کیچین بیلک دولتی
نیچه بر تصور ایدرسن یعنی نیچه بر کندکی محبوب ظن ایدرسن بابرنیه بلدرکی دیکدر پیشه
کسی رو که طلبکار تست تا زبران کن که خریدار تست طلبکار کاف تحمیله ادات فاعلدر

محصول ترکیب
را اسم سعد علی وسعد ورس
ردکاغ رسعد علی وسعد ورس
سربله
رو سعد ورار
را شیع
رو سعد ام صعا
رد کاغ

حتی معناسنه در حرف صله قید اولور وصف ترکیبی مراد مشتریلردر تنوین اضافه لامیه محصول بیت بر کمسه نک
تشنه واری که سنک طلبکارک در یعنی استیجد نازی و شیوه شول کمسه ایله که سنک مشتریکدر حاصلی
عاشقک اوله نازو شیوه ایله که بر کمسه عاشق یوق قطعه سبزه در باغ گفتند اندر خوشست
داند آنکس که این سخن گوید تا این سخن گویدک تقدیم مفعولیله در گویدک فاعلی آن کسه
راجع ضمیردر محصول بیت دیمشلر که باغده سبزه خوشدر یعنی سبزه سنزه باغک صفاسی
یوقدر اول کمسه بلور که بو سوزی سویلر یعنی سبزه باغ خوشست دیمه یعنی باغدن مراد روی
جانانه در سبزه دن خطلرندن مراد مقصود بیت انی بیان ایدر یعنی از روی دلبران
خط سبز دل عاشق پیشتر جوید یعنی بیت اولک فحواسی تفسیر ایلر دلبران اضافتلری
لامیه لردر خط سبز مبتدا و مصراع ثانی خبری دل عاشق جویدک تقدیم مفعولیدر جوید فعل
مضارع مفرد غائب اولور معناسنه فاعلی تحتنده خط سبزه راجع ضمیردر خط سبز جویدک
مفعولیدر از روی دلبران داندک مفعولیدر یعنی زیاده بر پیش معناسنه دل عاشقی پیشتر
جویدک فاعلی خط سبز مفعولیدر دیمه اثر بخشه کتمش محصول بیت سبزه در باغ خوش
معناسنی بیان ایدوب بیورر یعنی دلبرلر روینده خط سبز دل عاشقی زیاده ترک اولور حضرت
شیخک مذکور مضمونی ادعا ایدر زیرا ساده رویلر خطلو جوانلر جذب قلوبده برابر دکلدر
قالدیکه زیاده ترک اوله بوستان تو کند نازار ریست حیف که بر میکنی و میرویدا بوستان تو لامیه
کند کاف عجمک فتحیله براسا دیدکلری صرصفه بکزر سبز در عربجه کراث دیرلر کافک ضمیله و رانک
تشدیدیله کند نازار رسیده ترکیب مشترک لفظدر دینی لمراقعر ایلمش ترکیبی دکر اولنان
براسا ور زار لفظی مبالغه و کثرت قصد ایلدکلری یرده استعمال ایدرلر مثلا لاله زار و بنفشه زار
و کلزار و بو لرکبی کند نازار کند نانک دیکلروما حرف وحدت یعنی چون دیکلردر حرف بیان
بر حرف تأکید میکنی فعل مضارع مفرد مخاطب کندندن کندرن دیمکدر بر میکنی تنزیه و بو کلمه
و تنوین معنالرنده مستعملدر میروید فعل مضارع مفرد غائب در روییدندن بتمک معناسنه
رستندن دیمه خطلرا ایلمشلر محصول بیت بو بیتک بیانی سابقه مربطیلی جیوقدر انتقال
کلامدر یعنی بوستانک سنک بر کندنا لکدر تعدادچوق که بولمز تو بارسن کنه تبرتیغی بولدقجه
تبر چیچکلمز ایکی بیت سابقه بو بیتک هیچ مناسبتی یوقدر تأمل قطعه تو با بر قیه چو آهو
اهسال بیامد چه بوزی معلوم اوله که بو قطعه از میلرده بولنور لیکن شراح یازدیغی چون بو زده
یازدی یا رب ایحجله بلازدیکلرانته که ساقیا کیدی بر قیه با چنبر خطاب و همزه حرف توسل
همزه خطاب ایچوندر دیمن تابی خطاب وکل ایمش چواوات تشبیه آهو معروف اهسال بوسل
معلوم اوله که سال و روز رو شیدی ام کسر همزه ایله اسم اشارت درایی معناسنه تا حفظ یوز یا رس
دیدکلری حیواندر و یا حرف تنکیر خطاب و حرف وحدت اعتباراییدن معنا جانبنه ناظر دکل ایمش زیرا

خطاب

خطاب ایچون اولان یا حرف اولمز ضمیر اولور که اقسام استفهامدر محصول بیت سن کیمسن بل یعنی بلدر بو زمان
آهو کبی مقبول و مطبوع کتمش سن یعنی سنی کوردن کمسه بی اختیار سکا مائل و راغب اولور دراما بو بل یارسن
قلنوب کلارک که یوز که هیچ کمسه یا نمز حیوانات ارا سنده بوزری اختیار ایلار انکیچون اکه چو الدوزه قافیه
اوله معلوم اوله که رنته عبارتی اوزره بعضاری بافتل اولقدر الطاب کلام و اکثار مقام ایلمشلر کم تقیدلر
مصراع ایراث ایدر سعدی خط سبز دوست وار دا نی هر الفی چو الدوزی سعدی مبتدا و خط سبز
بیانیه ورد دار دک مفعول اولی و دوست ثانیسی در دار فعل مضارع مفرد غائب خبر مبتدا ازلی ادات
سلبیه در نه کبی الف چو الدوزه اضافه بیانیه در خاتم چو الدوزدیکلر محصول بیت سعدی خط سبزی سودر
یعنی تازه خطلی سور مقرحلی چو الدوزکبی اولان حقیقتا سورچو الدوزی یاسن حرف تنکیر ده حرف وحدت
و دینی بلمز ایش قطعه کر صبر کنی و رنکنی مور نیاکوش شاها این دولت ایام نکوی بسر آید ها مور اکرلرن
مختفدر یعنی فعل مضارع مفرد مخاطب درکنیدندن کندندن دینیلر خطا ایلمشلر مورنیا کوش لامیه
نیاکوشی مراد قوز نیه در لر بونده مورنیا کوشدن غرض خطلردر ابن ما بعد نیه اشاره در دولت ایام
نکوی لامیه لردر نکو دیمه یا حرف مصدر از نکو بیدن مراد کوزلکلر اسبترایدر نهایته نهایته کلور یعنی نهایت
بولور تمام اولور محصول بیت اکر خطک کلارکنه صبر ایدوب طلرز سک و اکر صبر ایلیوب مورنیاکوشکی
یولارسک حاصلی کرکسه یولا که بو کوزلکک بایتک دولت نهایت بولور یعنی تمام اولوب دکر کور
اکر نسخه ده بو بیت بو یله واقعدر تعبیضنده مصراع اول بو یله در اکر صبرکنی و ربکنی مورنیاکوش
را سنزه دارد حافظ ایله محصول مصراع اکر صبر ایدر سک و مورنیاکوشکی یولارسک یعنی مورنیاکوشک
یولوب اجتنب ده تملشورسک دیکلر و تعبض متشدد یکنی برینه بایله نکی و اقعدر تو بله یولمزسک دیکلردر
پس بونک تقدیر نیه سیله تقدیر مصراع بو یله اولور اکر مور نیاکوش یکنی و اکر صبرکنی و اکر نکنی یعنی اکر
مور نیاکوشکی یولوب صبر ایدرسک و اکر یولمزسک پس تو ایکی مصراع بو معنا اوزره شرح این نه
اتقرا ... شرحینده هیچ بر جمله متعصدی اولمدیغی ظاهردر بوادر که بیتک
معناسنه دار فعلی اولمامش کر دست بجانان دا شتمی تو بر بیشانی نکذاشتمی تا تنها مت کر ایدر
بجان با حرف صله داشتمی حرف حکایه بر طلوع ایدیم دیکلرلردر ... نکذاشتمی فعل نفی مستقبل متکلم
وحده و یا حرف حکایه ... اشتها محصول بیت اکر نیم جانانه الم ایرشیدی سنک ریشکه ایرشدی کبی
یعنی سن ریشکه تا ورا اولدیغک کبی من جانانه تا ورده اولسه اولیدم تنها متدک تو ضرردم که چه مصراع
تا نینک معناسنی تو مانیدم که تنها متدک جانم یو قادر بکله اما سن قادرسن بس نه سبیدن قرا ایش
اکثرسن دینی مقصود بیته و از حال او لمامش قطعه سئوال کردم و کفتم جمال روی ترا چه شد که
مورچه بر کرد ماه چو شیده است جمال روی ترا لامیه لردر را حرف تخصیص مورچه دن بو ند مراد و حیدر
تصغیری ... کرد ماه لامیه اوزره سندن دیکلا جو شیدن ما ضیدن قسماره معار رسمی ضرورت
وزنیچون حذف اولنمش در محصول بیت جانانه سؤال ایلدیم و دیدم سنک رو یکی کوزللکنه او لدکر

رد سعدی علی و سروری
رد شمعی
رد سروری

ماهنک چوره سنده تینه مش یعنی اطرافنده قرنجه اوشمش مراد بو زینه قرنجه ایاغی خط کلدکیدر بجنخ
گفت ندانم چه بود این روی را * مگر بماتم حشم سیاه پوشیده است * بو دیوننخ فعلی اشیداست معناسنه
روی را رانک حرف صله در مکانه معناسنه در بماتم بانک حرف سبب حشمه اضافتی لامیه در محصول بیت
بن جاماننه مذکور رسوالی ایدیجه حقنه ایله دیدی بلم نه اولدی بو یوزه مگر بو یوزه جشم ماتم سببیله سیاه گیمشدر
نشو که ماتم زده لر سیاه گیدر که سیالرکیرلر مصیبت کونلرینده حضرتی شیخک مذکور جواننده زیاده
بیجضورلنغی واقع اولمشدر که انک خصوصینده بو قدر تعریضات بیور دی حکایه یکی را از متعولان
بغداد پرسیدند که ما تقول فی المرد گفت لاخیر فیهم ما دام احدهم لطیفا یتجاشن فاذا اخشن
یتلاطف یعنی تا خوب و لطیفند درشتی کنند و چون درشت شوند تلطف کنند و دوستی نمایند
مستعرب رانک کسریله استفعال بابندن اسم فاعلدر و مستعرب فتحی رانک کسری و تشدیدیله تفعل
بابندن اسم فاعلدر خالص عرب اولمیانلره دیرلر ترکیبه اکا علم دیرلر تعبیراتده اضافتی لامیه در که حرف
بیان ما اسم استفهام تقول فعل مضارع مفرد مذکر مخاطب نه دیرسن دیمکدر فی حرف جر تعدیه متعلق
مرد میمک ضم و رانک سکونیله امرد کی جمعیدر حمر احمر کی جمع اولدیغی کبی یوزنده تیل اولمیانه دیرلر
نته که جوانچوک جمعیدر یره تیل اولمیانه دیرلر اما بونده مراد ساده رو و پاک یوزلی لر
لام حرف نفی حکم جنس خیر فتح اوزره مبنی اسم مفرد فیهم جار و مجرور محلا مرفوع خبر ما حرف دوام
مصدریه و ظرفیه ده دیرلر ما دام فعلدر افعال ناقصه دن احد لفظا مرفوع اسم هم ضمیر مرده راجعدر
لطیفا لفظا منصوب خبر ما دام یتجاشن تفاعل بابندن فعل مضارع مفرد مذکر غائب خشونت
ایدر یعنی غلظت ایدر زیرا خشن خانک فتحی و شینک کسریله ایری معناسنه در یومشق مقابلی فاذا
ادات شرط اخشن حسن بابندن فعل ماضی مفرد مذکر غائب یتلاطف تفاعل بابندن فعل مضارع مفرد
مذکر غائب جمله فعلیه جواب شرط ما دام ما بعدیله مقام تعلیلده واقعدر محصول ترکیب بغداد متعولرند
بر بیره صوردیلر که امردلر حقنده نه دیرسن دیو دیدی انلرده خیر یوقدر زیرا ما دام که بری انلردن
خوب و لطیفدر خشونت و غلظت ایدر فاما ایر بلنوب خشونت تعلقندن اوتانمت ایدرب دوستلق
کوسترلر و چون درشت شوند قولنده قدر حکم چنانکه نگار زیبا به خوبلغی زیاده اید رب معناسنه
انجلین که برایشه یرامیه لر یعنی بوسه کنار ایر میه لر دیمک زیاده یرامز ایش ایشلمش قطعه
امرد آنگه که خوب روی بود * تلخ گفتار و تندخوی بود * خوب روی وصف ترکیبیدر تلخ گفتار ده
بوبله در اجی سوزلی دیمکدر تندخوی ده بوبله در یاوز خویلی دیمکدر محصول بیت امرد اول وقت که
خوبرویدر یعنی لطیف و خوبدر حاصلی ما دام که دلبردر اجی سوزلی و یاوز خویلی اولور یعنی سرد
و سر بیستا اولور بعض نسخه ده خوب و شیرین نیست واقعدر اوشا رنگک بری سه آنچه یازمش
ورمش که بعض نسخه ده خوب روی بود دوشمش بو تقدیرجه قطعه اولمز رباعی اولور دیمش
مسکین عمرینی فارسی تحصیلنده افنا ایلمش فرقی رباعی بیچینی اوکرنمش بو نظمک آوانده ریبی

روسعدی علیه

یا نیلا و زان شعر دن عجب بیگانه ایمشلر * چون برنشست آمد و بلفت شد * مردم آمیز و مهر جو بود *
برنشس بانک حرف صله صحله کلدیکلار یعنی حقلنه و بلغت با سببیه خوف صله و در شده نت معناسنه لغتنده
کتنک متعوله و مطبوع او لمقدن بعید اولمقلر زیرا العین بعد معناسنه در ایرانغ اولمق دیمکدر مردم آمیز وصف
ترکیبیدر امیز یدن مردم میرشیجی اولور یعنی ناسله مختلط اولور مهرجو یده وصف ترکیبیدر مهر میمک کسریله
محبت معناسنه در جو جوییدن در مهر طلب ایدیجی دیمکدر اولور یعنی حرکسله محبت معناسنه در یعنی
مهربان و مشفق اولور محصول ترکیب امرد ساده رو ایکن مذکور کبیدلر اما چونکه صقله کلدو ایرکدن
بعید اوله یعنی کوزلکی کیت مردم آمیز یعنی خلقله مختلط اولور و مشفق و مهربان اولور یعنی حرکسه اظهار
محبت ایدر حکایه یکی را از علما پرسیدند که کسی با ماه رویی در خلوت نشسته و رقیبان خفته
و نفس طالب و شهوت غالب چنان که عرب گوید التمر یانع و الناطور غیر مانع هیچ دانی که حکمت
پرهیزکاری از وی بسلامت بماند گفت اگر از ماه رویان بماند از بدگویان نماند تمر خرما و مبتدا یانع خبری
ینع یمش کورنکه یعنی پشمکه دیرلر ناطور ناطر با غبان معناسنه در مبتدا غیر مانع خبری محصول ترکیب
علمادن بریسنه صوردیلر که بر آی یوزلی کوزلله بر خلوتده اتوروش اوله و قبولر نعلو اولر رقیبلرده
ایومش اوله و نفس طالب و شهوت غالب اوله نته که عرب دیر خرما یتشمش یعنی کمال اولمش اوله
باغبان ایسه مانع دکل هیچ بلورمیسن که پرهیزکارلق علت و قوتیله اول آی اوزیدن سلامتله
قالورمی جواب دیردی بودر اگر ماه رویدن سلامتله قالورسه بدگویلردن قالمز بیت
وان سلم الانسان من سوء نفسه * فمن سوء ظن المدعی لیس یسلم * ان حرف شرط سلم فعل
ماضی مفرد مذکر غائب علم بابندن انسان لفظا مرفوع فاعل من یسلم متعلقدر سوء مجرور من ایله
یره مفرد دیکلار نفسه اضافتی لامیه در ضمیر انسانه راجعدر فمن سوء لیس متعلقدر فا ضرورت وزنیچوندر
یسلم لیس دن نقل اولمشدر سوء ظن المدعی لامیه لردر لیس یسلم جواب شرطدر محصول بیت
اگر انسان یرمز نفسندن سالم اولوب قورتلورسه مدعینک سوء ظنندن سالم دکلدر یعنی انک
دلندن قورتلمز بیت شاید پس کار خویشتن بنشستن * لیکن نتوان زبان مردم
بستن * شاید بوندن ممکندر دیمک اولور پس کار خویشتن لامیه در زبان مردم لامیه در محصول
بیت ممکندر بر کسه جمیع مناهی و نامشروع ایشلردن فارغ اولوب کندو ایشی ایله اوتورمق
یعنی سلامتله کندو حالنه مشغول اولمق لیکن خلقک دلکرینی نغلیمق ممکن دکل زیرا خلق حصر
غیبتی ایلر البته حتی انبیا و اولیانک حقنده خدا ایده افترا ایدیلر حکایه طوطی را با زاغی
در قفس کردند طوطی از قبح مشاهدت او مجاهده می برد و میگفت این چه طلعت مکروهست
و هیات ممقوت و منظر ملعون و شمایل ناموزون یا غراب البین لیت بینی و بینک بعد
المشرقین طوطی یا نسبت حرف وحدت و را ادات مفعول و همزه حرف وحدت و در دیمک غلط
سویلمش زیرا بوندن همزه یوقدر ادله عی تقدیرجه همزه حرکنر وحدت افاده ایلمز با جمع مصاحبت

ردشیع

روشیع

ندن

زاغی یا حرف وحدت در خوف صله نعتیدر تموش جنس ابیانچک شنه عرب صادله و عجم سیلاً استعمال ایلر
تیج مشاهدن مصدرک حضوره اضافتیدر حاصلی لاجرم در تیج قاقمک ضمیله نقیض حسندر چونکه معاکسه شیاه
تفاعل بابندن مصدر در کورمک دیگلردر بجا حسن ده بویله در تفاعله دن رحمت معاکسه طلعت مکروه حالیه
هیئات جمعوت ماننده هیئات صورتدر جمعوت مغضوب و منظر ملعوندن بیانیه در منظور بوندن
بری معاکسه در ملعون تنبلردن بعید تبعید معقول شمائلی موزوندن ماننده در شمائل جمع شمائلدر
اخلاق دیمکدر یا غراب البین خطیب حکایه سندن تنقیصی کجدر آیت یا حرف ندا منادی محذوف در
یعنی ای غراب البین لیت حرف در حروف ستهدن بینی متقدم خبری بعد ثقواسیمی یا ضمیر متکلم محلا مجرور
مضاف الیه بینک ظرفیله منصوب و کاف ضمیر مخاطب محلا مجرور مضاف الیه بعد بائک ضمی و عینک
سکونیله مصدر در ایراقلق معناسنه مشرقین لفظا مجرور مضاف الیه بعدن مراد بعد المشرق
من المغرب تغلیب طریقیله مشرقین دیمشلر یاخود مراد مشرق صیف و مشرق شتا اوله پس
تغلیب اعلمز یا لیت بینی و بینک بعد المشرقین قرآندن مقتبسدر محصول ترکیب هر طوطی ترغعه
ایله غصه جبس ایلدیلر طوطی ترغعه نک تیج مشاهدن سندن یعنی جوکن کورنیشی شندن رحمت
ایلدیلر یعنی رحمت و شفقت چکردر بودیرلر بونه مکروه یوزدر و صورت مغضوبدر تیج شکلین
کورن غضبه کلور قچی نه ملعون نظرگاه و سیرتکاهدر اونه ناموزون اخلاق و اطوار صاحبیدر
یا فراق قرغه سنه اولیدی نیجه سنک ارا مزده مشرقله مغرب مابینی مقداری ایراقلق اولیدی
یعنی نه اولیدی سنکله هرگز بولشمیدوک قطعه علی الصباح بروز تو هر که بر خیزد صباح روز
سلامت بروی ما باشد بروی تو لامیه در صباح روز سلامت ماتیه لر درسایمک تحیله اخشام
معاکسه در محصول بیت صباح وقتنده هرکس که سنک یوزکله قالقه یعنی دوشکدن قالقه اول
سنک یوزکه بقه سلامت کوننک صباحی اوزکه یه اخشام اولور حاصلی کونی ماتم کونی کبی
سیاه اولور بد اختری چو تو در صحبت تو یابیت و ای چنان که تو یی در جهان کجا باشد
بد اختر بد بخت دیمکدر و یا حرف وحدت صحبت تو لامیه یابیت یابیک کسریله فعل ماضی
مفرد غائب و یا حرف حکایه در ولیکن وزن مقصور در که حرف بیان تو یی یا برتاءنم ضمیر خطاب در
محصول بیت مشکل صحبتکدن بر سنک کبی بد بخت قره صورتلی کیدر [illegible] که سنسن یعنی
سنکلین جهانده قنده اولور یعنی سنکا بکزر بد شکلی جهانده بولنمز بو بیتلرک اولنده قطعه
بر بیت یازلمشدر [illegible] که غراب از مجاورت طوطی بجان آمده بود
و لا حول کنان از گردش گیتی همی نالید و دستهای تغابن بر یکدگر همی مالید و میگفت این چه
بخت نگونست و طالع دون و ایام بوقلمون لایق قدر من آنستی که با زاغی بر دیوار باغی خرامان
همی رفتی بحیثیتی زادات تفضیل [illegible] ورت مفاعله بابندن مصدر [illegible] معاکسه بعض نسخه ده
نقطه سنز [illegible] مصاحبت معناسنه که تفاعله مصدر [illegible] لاحول کنان لاحول ایدن رکب

یعنی

یعنی لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم دیرک گردش گیتی لامیه گردش اسم مصدر در دونمشلق دیمکدر گیتی جهان
جهانک دونمشلکدن یعنی روزگارک تغییر و تبدیلندن دستهای تغابن ماسنه تغابن تفاعل بابندن مصدر در
زیان کورمک بخت نگون ماننده یعنی باشی اشغه طالع و ایچی بخت و روزگار بوقلمون یعنی الوان درلو
رنگلره کیرر ایام زیرا بوقلمون بر قوشدر که انواع الواندن کورینور حاصلی متغیر و متبدل ایام دیمکدر یعنی
عالم هر کون بر صورت کوسترر لایق قدر من لامیه لردر انستی یا حرف حکایه که حرف بیان یا حرف مصاحبت
زاغی یا حرف وحدت دیوار باغ لامیه در یا حرف وحدت خرامان صفت مشبهه صالنرق دیمکدر همی تنبیه نسخه لر
جمعا بویله در لیکن قیاسی همی رفتیم ایدی زیرا همی و یا ایکیسی حکایت حال ماضی افاده ایدرلر که یا حرف
تاکید ایچون کلمشدر اوله یا حرف تمنیه در یعنی عندی سویلمشی تقاعل محصول ترکیب عجبا که اولدی غراب طوطینک
یترا اولمشیدر ولا حول دیرک گردش گیتیدن اینکلردی و زیان الکرینی بری برینه اوررودی و سویلردی
که بو نه بخت نگوندر یعنی باشی اشغه بختدر و نه طالع دوندر یعنی ایچی طالعدر و نه ایام بوقلمون در یعنی
نه متغیر و متبدل احوال روزگار در بنم قدریمه لایق اولیدی که بر زاغله بر باغچه دیوارلری اوزره صالنرق کیدیدم
یعنی سنکله کزیدیم بیت یار بسیار است این قدر از زندان که بود در طویله زندان یار بسیار
را ادات جمله سبب تیر دیمکدر طویله زندان لامیه طویلهدن مراد دنیادر و حصر معاکسه در بعض نسخه ده
در طویله برینه هم طویله واقعدر محصول بیت حاصل بو مقدار زنداندن کافیدر که زندانلرله هم صحبت و مجلس
اوله و یا هم صحبتکرنده مجلس ایندن اوله زندان اکثر طایفه مباحیلرده استعمال ایدرلر اما اشعار ماجرا یعنی زندان
کنایت ایدرلر تا چه گناه کرده ام که روزگارم بعقوبت آن در سلک صحبت چنین ابلهی خودرأی
و نا جنسی تیه دراری بچنین بند بلا مبتلا کرده است تا بو نه که برابر ده بیجا معاکسه در بعقوبت
آن یا حرف سبب و اضافه لامیه در سلک و نیز بو دیری ایکی صحبته اضافه لامیه در چنین وه بویله در
طوطیه اشارتدر ابلهی یا حرف وحدتدر خودرای وصف ترکیبیدر کندو فکرلی یعنی کندو فکریله عامل
اولوب کمسنه فکریله عامل اولمیه دیمکدر یا حرف نسبی جنس معروف [illegible] کلام لغو یعنی زاید سوز دیمکدر
دراری بو معنایه تکلم ایکی ترکیب اولنه که کلام لغو معناسنه تکلم ایلرنته که کمال اسمعیل
بیورر بیت زبس که می بگذارد تنم ز غصه دراز [illegible] بیکی بن رسیدم ازین شاعران تا جه دراز
بو عبارت خورشید عبارتی کبی دراز که خورشید بر یسی مستقلا گفته الکلام اولمنور که ایکینی
ترکیب ایدوب که گفته الکلام ایدرلر مقید ترتیبی جنس تیه دراری ماننده در بچنین یا حرف صله
بند بلا بیانیه محصول ترکیب عجبا نه گناه ایلمشم که روزگار بنی انک عقوبتی سبیله بو بچنین
هر خود رأی ابلهک صحبت سلکنه یعنی مجلس [illegible] صحبتنی خراسندن بو بچنین بلا بندینه
گرفتار ایلمشدر دراری معاکسه در یعنی [illegible] ایلمشدر قطعه کسی
نیاید بپای دیواری که بر آن صورتت نگار کنند یا حرف صله پای دیوار لامیه دیوار دیبی دیمکدر
و یا حرف وحدت که حرف تعلیل [illegible] اشارتدر دیواره صورتی [illegible] ضمیر خطاب [illegible] نگار بونده

نقش معاشر کنند فعل مضارع جمع غایب در محصول بیت کیم بر دیوار دیبه غلمز که او ل دیواره سنک
شکل صورتک نقش ایدیلر یعنی زیاده بدشکل اولدیغیچون سنی کیم بر یره نقش ایلیه کبی ترا در
بهشت باشد جای دیگران دوزخ اختیار کنند محصول بیت اگر سنک بر کره جنتده اولور سه
یعنی مقامک فردوس اعلا اولورسه غیریلر دوزخ اختیار ایدرلر سندن زیاده نفرت ایلدیکلرندن
این مثل بدان آوردم تا بدانی که چندان که دانا را از نادان نفرتست صد چندان نادان را از دانا
وحشتست مثل مبتدا و تا نکه فتحه لریله مثار معاشر در بدان با حرف سبب انکیچون دیگر تا حرف
تنبیه بدانی فعل مضارع مفرد مخاطب بلهسن دیکلر که حرف بیان محصول ترکیب حضرت شیخ
بیورر که طوطیه زاغ مقالنی انکیچون کتوردم که تا کم بلهسن که او لقدر که دانا نادان ندن نفرت
ونیرارنگر وار ایدر بیورر اولقدر نادان دانادن وحشت و گنجینه وار در قطعه زاهدی در سماع
رندان بوده زوان میان گفت شاهد بلخی زاهدی با حرف وحدت سماع سازلر آوازلر
وانی نغمات زندانه احاعی لا حجه در شاهد بلخ نا میه محصول بیت زاهدلر مجلسنده بر زاهد
واریدی یعنی مجلسلرینه داخل ایدی اولر زاهدلرا سنده بلخ شهزادلری بر محبوب زاهده دیدیکی
گر ملولی ز ما ترش منشین که تو هم در میان ما تلخی ملولی با ضمیر خطاب منشین فعل نهی
مفرد مخاطب که حرف تعلیل میان ما لامیه تلخی یا ضمیر خطاب محصول بیت شاهد بلخی زاهده
دیدی اگر بزدن و سماعمزدن ملولسک ترش رو و منقبض اوتورمه زیرا سنده بزم آرامزده
اجی سین یعنی بزدن نه قدر ملول ایسک بزده سندن بوزار او لقدر ملولوز رباعی جمعی چو گل و لاله
بهم پیوسته تو هیزم خشک در میان رسته جمعی با حرف وحدت بر جماعت یعنی بر قوم بهم پیوسته
بهم بیوسته برینه اولشمش تو ز اهدی خطاب در هیزم خشک بیانیه هیزم اودون خشک
قوری اودون دیکلر میان شی میانلک نونی ضرورت وزنیچون ساکن تکلنمدی قیاس مفتوح اولمقدر
زیرا اضمارسز ماقبلی مفتوح اولور رسته بتمش خشک لفظندن ورسته دن یا زخطابل حذف اولنمشدر
اصلنده خشکی ورسته دور محصول بیت بر جماعت گل و لاله گبی بر برینه متشمش ایکن ایلهمش
یعنی کمال اتحاد ایله متحد اولمشلر سن قوری اودون اندک آرالرنده بتمش و بیتمش سن جمعی
لفظنده جماعت و بر جماعت اراده تقدیر ایدنلر اینکر ایلمشلر چون باد مخالف و چو سرما نا
خوش چون برف نشسته و چو یخ بسته مخالف و نا خوش و نشسته و بسته عبارتلرنده
بر یای خطاب تقدیر اولنور که حکم صحیح اوله برف قار یخ بوز دیکلر بسته بوزین طوکمش معاشر در
محصول بیت بو بیت تتمه مقول شاهد بلخیدر ای زاهد سن نه بزم آرامزده باد گبی مخالف سن
و صدوق گبی نا خوش سن و قار گبی اوتورمش سن و غیر ایلمش سن که تا لقمی بلمزسن و بوز گبی
طوکمش سن که چوز ملک بلمزسن حاصلی آرامزده هیچ بر وجهله خشکیت کولر اینک بیتیک اولمندن
رباعی بر بیت منثور بازلر اوزره شعوری عجب تتبع ایلمشلر حکایه رفیقی داشتم که سالها با هم سفر کرده
بودیم

و نان و نمک خورده و بی کران حقوق صحبت ثابت شده آخر بسبب نفعی اندک آزار خاطر من روا داشت
و دوستی سپری شد و با این همه از هر دو طرف دلبستگی حاصل بود بحکم آنکه شنیدم که روزی دو بیت
از سخنان من در مجمعی همی گفتند رفیقی و نفعی یالری حرف وحدت در و دوستی یا سی حرف مصدر
سپری یا سی ضمه و کسره جایزدر با بر بجیمی فتحه و ضمه دو کتک معاشر سپری شد دو کتمکدر دیکلر دل
بستگی یا حرف مصدر و کاف عجمی چهار رسمیدن بدل کلمشدر دل بسته کوکل باغلی و صفت ترکیبی الف اعتقاد در
سخنان الف و نون ایله جمع شاذ در مجمعی یا حرف وحدت همی گفتند سویلر ایدی یعنی اوقورلر در محصول ترکیب
بر یولداشم وار ایدی بو بابده رفیقی ایراد ایلدکلرندن ظاهر در که محبوب ایمش کیم صغیر رابطه صفت انکله
بله سفر ایلمش ایدک و طوز اتمک یمش ایدک و نهایت سز حقوق صحبت ثابت اولمشیدی آخر الامر
از اجی منافع سببله بنم خاطری انجتمکی جایز قلمشدر یعنی روا کوردی و آزرده اولان دوستلق تمام اولدی
دیو نک بر لرینی دوستلق تمام اولمغله کنه ایکی جانبدن ارتباط قلب حاصل ایدی یعنی بنزیندن اندن
علاقه قلب وار ایدی اول سببله که ایشتدم که بر کون بنم سوزلرمدن بر مجلسده بو ایکی بیتی اوقورلر دی
قطعه نگار من چو در آید بخنده نمکین نمک زیاده کند بر جراحت ریشان نگار من لامیه
محبوب من دیکلر بخنده با حرف مصاحبت و یا حرف صله نمکینه اضافی سامعه در یا حرف نسبت و نون حرف
تأکید و کاف بیدا ایچی دیمکلر زیاده بجیلک ایلمشلر بر حرف صله جراحت جیمک کسریله یاره معاشر در
ریشان یاره معاشر در ریش نقشه مضاف الیلر اما بر مضاف محذوف در جراحت دلهای ریشان
یا خود جراحت عاشقان دل ریشان کلکل حال حکم کلامه بر ساغ پیدا ایلمک کرک ریشک الف و نون ایله
جمع اولنمیشدر محصول بیت بنم نگارم چونکه خنده تمکیله یعنی مقبول و شیرین خنده ایله
و یا خنده ایله گله یاره لی بیدا کرک یاره سنه طوزی زیاده ایدر یعنی طوز سبب یاره لرینی تازه لر حاصلی
دل ریش عشاقک یاره لرینی بکلیلر یعنی محتبلرینی و شتور و شغبلرینی زیاده ایدر دیکلر طوز سبکلرن
مراد زیاده اضطراب در دیکلر معلوم اوله که بو مطلع ریشن کبری اشعار عجمده چوق واقع اولور تبعض
شراح جراحت ریشان تقدیر ایلمش صحت معنا ایچون و تبعضی تقدیره احتیاج یوق زیرا ریش
باشی بر تدارد ایمش بس کیم محذور باقی در و دکر قایدسی اولمازی چه بودی از سر زلفش بدستم افتادی
چو آستین کریمان بدست درویشان بودی با حرف حکایه او رالمکر دن مختلفدر سر زلف لامیه و ضمیر
نگاره راجعدر افتادی یا سی حرف حکایه در آستین کریمان لامیه در با حرف صله دست درویشان
لامیه محصول بیت نه اولیدی نگارک زلفی اوجی بنم الیمه دوشیدی کریملرک یکی درویشلرک الینه دوشدیکی
حاصلی نه اولیدی وصالنه دسترس بولیدم دیکلر طایفه دوستان نه بر لطف این سخن بلکه
بر حسن سیرت خویش گواهی داده اند او هم در آن میان مبالغه کرده بر ثبوت صحبت قدیم تأسف
خورده و بخطای خویش اعتراف نموده معلوم کردم که از طرف او هم رغبت هست این بیتها فرستادم و صلح
کردم طایفه دوستان طائفه مبنی حرف وحدت ایچون طوتان ایکی وجهله خطا ایلمش بریسی اولدر که

همزه انده اخفا تیجوندر بر یسی اولدر که وحدت ایچون منصوص اولان یا در همزه دکلدر بو بر لطف ایچون سنخی
بیوردی تواضع وجهی النفسه طریقیله در ولا لکلامندن لطافت وصفا متر در حسن سیرت ساحه در
وخویشه اضافی لامیه در کوراه کاف تحبیب ضمیله شاهدت معکسنه در و یاء وحدت مصدری خوبیت خانک
نجی و دلوک مسکونیله مصدر در نحر بانک اجوفی واوینندن برنسنه کچک معکسنه صحبته اضافی لامیه
و قدمیه ساحه تاسف فعل ماضیدن مصدر در غصه معکسنه ازطرفا و هم رغبت صحت عبارتندن
منهوا اولان اولدر که حضرت شیخک رغبت وار ایمش فرصت دم فعل ماضی متکلم وحدت کوندردم
دیمکدر محصول ترکیب نه دوستلر لطائفه سی بوسوزک لطافت وصفا سندن دکل بلکه کندولرک حسن
خلقتنه شهادت ویرمشلر اولن ز شیوع اثرک ارالرنده ذی طرحدن مبالغه ایلمش و صحبت قدیمک
فوتنه تاسف وغصه بیتش و کندونک خطاسنه اعتراف کوسترمش معلوم ایلدم که انک جانبندن
بکا رغبت وار ایمش بو کلچک تبیاری کوندردم و صلح ایلدم نظم بنده ما را در میان عهد وفا بود جفا
کردی و بد عهدی نمودی عهد وفا مصدرک مفعولنه اضافتیدر وفا دار لغه بهاره یعنی عهد وفا ایی
عهدی اعطف ایدنلر معنایه و اصلی دکللر بمش بدعهد وصف ترکیبی الحی محبتیله دیمکدر و یا حرف
مصدری نمود فعل ماضی مفرد مخاطب کوسترک دیمکدر محصول بیت استفهام انکار طریقیله
بیور رحم سنکله ارامزده وفا دارلغه عهدمز یوقمیدر یعنی وار ایدی حاصلی بر بر بیزه وفا دار
اولورز دیو عهد ایلمش ایدک جفا ایلدک و مجتنبشلک کوستردک یعنی ترک صحبت ایلدک بعض
نسخه ده مارا بیرینه ما را واقعدر بو طریقیله یکبار از جهان دل در تو بستم ندانستم که بر کردی
بزود بیکبار کلیا و مراد بخردن دیمکدر در تو در حرف صله بر کردی بر حرف تاکید کردی کاف تحبیک
فتحیله فعل مضارع مفرد مخاطب در کردندن دونمک معکسنه یعنی رجوع ایلمک بزودی با حرف مصاحبت
و یا حرف مصدری تیزلک دیمکدر محصول بیت بر او بخردن کوکلمی تمام جهاندن سکا باغلادم بلمدم که
تیزلکله یم مهر و محبتمدن دونوب رجوع ایلیه جکک حاصلی سنک بو ایله عدم الغدر بندن اعراض
ایلیه جکک بلسم بر او بخردن سکا کوکلمی بند ایلمزدم هنوزت کر سر صلحست باز آی کزان
محبوبتر باشی که بودی هنوزت تا ضمیر خطاب سر سودا و هوا معکسنه در صلحی اضافی لامیه در
باز نوبت کیرو معکسنه در و ای فعل امر مفرد مخاطب در کلک معکسنه باز ای کیرو کل معکسنه در ایکیجی کیرو کلک
دیمک دکلدر تحصیلا ظن ایلدکی کبی کزان که حرف تعلیل ازان اضافت در او لکی حالده محبوبتر ادات
تفضیلدر محبوبترک دیکدر باشی فعل مضارع مفرد مخاطب اولاسن دیمکدر که حرف بیان بودی ظرفدر کزر
فعل ماضی مفرد مخاطب اوله و جائزدر که ادات زمانیه اوله محصول بیت ارجانان الان اکر سنک
صلح سودا و هواسی وار ایسه یعنی صلحه میلک وار ایسه کیرو کل یعنی نوبت ایدوب قاچمه تا که
محبوبترک اولاسن که اولدن اوله کیرو کیله اولان ایدک سنک صلحک معناسی اکر سنک صلحه باشی
وار ایسه دیمک باشدن خطا ایلمشدر که اندن زیاده اولمز حکایه یکی را دی صاحب جمال بود

در کذشت

درگذشت و مادر زن پیر فرتوت بعلت صداع درخانه شکی نماند مرد از مجاورت او بجان رنجیده و
بجان صداع او مجاورت او چاره ندید یکی ازین طایفه گفت چه گونه در فراق یار عزیز گفت نا دیدن زن
بر من چنان دشوار نمی آید که دیدن مادر زن بعض نسخه ده زن صاحب جمال عاقد را اضافتله میا سنده
بوبیله احلدر و درگذشت کیجدی یعنی فوت اولدی دیمکدر ها و زن قیدی اما پیر فرتوت ساده و صفت مادر زنک
فرتوت بوبا مشق دیمکدر با حرف مصاحبت علت صداع ساده صداع صاد ک فتحی و کسر ایله کابیوی دیمکدر
بعض نسخه ده بعلت کابیوی دا اقصد رمجاورت مصاحبت معکسنه در و مجاورت جیله فوکتشیلیق دیمکدر
چاره درمان دیمکدر چاره لفتنده شاهدد دیوم مقام بیانده ابهام ایلمش یکی ازین طائفه یعنی
اولیلاردن برر دوستلردن بر دیدی بلمزمش چه گونه با ضمیر خطاب و همزه وقع توسل همزه خطاب
ایچوندر دیوم قابل خطاب دکل ایمش دشوار مشکل محصول ترکیب بر بنیک بر صاحب جمال خاتونی
وار ایدی فوت اولدی و بر بوبا مشق قیین اناکا دیوی علتیله یعنی سببیله کشینک خانه سنده متمکن ثابت
اولدی و قالدی کیشی الک مصاحبتندن جانله رنجیده ایدی یعنی انجنور دی کابیوی سببیله اولادن
چاره کورمزدی یعنی مهربی دا ایوب ید کندن بالضروره بیله کولمی اختیار ایدردی اولیلادن بری
بر کونی دیدی یاریک فرقنده اینجه نیجه سن او کیشی دیدی خاتونی کورمک بکا او لقدر کوچ کلمز که انا سنی
کورمک انی کورمکدن مشکل کلور یعنی فراق جانان بکا او لقدر دشوار کلمز که وصال اغیار مثنوی
گل تبارا ج رفت و خار بماند گنج برداشتند و مار بماند تا حرف صله و تاراج نیما محصول ... گلک نیما به
کیتدی یعنی کلکی دیوشور دیلر دیکنی بر یرنده قالدی گنج یعنی دفینه نی الدیلر ... قالدی مشهوردر که دفینه
قوریلان صکره بلان تصرف ایدر دیرلر بو کلام اکا کوره در دیده بر نارک سنان دیدن به خوشتر
از روی دوستان دیدن دیدن دیده مقدم مفعولی صریحیدر ... ترک غیر صریحی ... حرف نشانه
دیرلر سنانه اضافی لامیه در محصول ... کوزلر دمرن او جندن یعنی دیه سنندن کورمک دشمنلر یوزینی
کورمکدن خوشتر کلور یعنی بکلر او واجبست از هزار دوست برید تا یکی دشمنت نباید دید بریدن
مصدر ندن معکسنه تا حرف تعلیل دشمنت تا ضمیر خطاب دید مصدر در دیدن معکسنه محصول بیت
بیک دوستدن کسلمک یکدر بر دشمنکی کورمکدن ایچون حاصلی بیک دوستدن کچمک کرکدر تا کم بر دو
کورمیه سن دیمکدر حکایه یاد دارم که در ایام جوانی گذر داشتم بکوی و نظر با ماه روی در تموزی
که حرورش آب دهان را بخوشانیدی و سمومش مغز استخوان بجوشانیدی از ضعف بشریت تاب
آفتاب هجیر نیاوردم و التجا بسایه دیواری کردم مترقب که کسی زحمت تموز از من بیروا شاند
ناگاه از تاریکی دهلیز خانه روشنایی دیدم یعنی جمالی که زبان فصاحت از بیان صباحت او عاجز
بماند چنان که در شب تاریک صبح بر اید یا آب حیات از ظلمات بدر اید قدحی برف آب در دست
و شکر در آن ریخته و بعرق بر آمیخته ندانم که بگلابش مطیب کرده یا قطره چند از گل رویش
دران چکیده فی الجمله شراب از دست نگارینش بر گرفتم و بخوردم و عمر از سر گرفتم یاد دارم

خاطرمده دركه حرف بيان ايام جوانى يا حرف مصدر اكذور انشتم كذر طوتمه دم تيغ كجروم بكوبى يا از معاكسه در
ويا حرف وحدت وكوى كناف هر بك ضمه سيله محله ديكلر يا حرف صله ماه روى وصف تركيبى مقصود بودر كه
جوانكى دلبرى محله سنه عازمت ايدوب دوشدكجه جانانى سيرايدرمش تموز تموز روزنى اوزره
يازكه اورته ايدركه اول اينك آدى حزيراندر اورته اينك تموز در واوجنجى اينك آب اركه اغستوس
پس تموزى اغستوسيله بيان ايلمه يك اولى ايكى اينى بلنمزمش بعض نسخه ده ايام تموز واقعدر
اضافتله كه حرف رابط صفت وتركيبيه ايله اسم انيجى بيلمشين ضمير تموزه راجعدر اب دخى انده
مراد تكرر اغر يا ابدار بجوشاننيدر يا حرف حكايه قوردر ديكلر والف ونون ادات تعديه دورلرا
خورشيدن لازمدركه قوردموق ديكلر بجوشاشيدر يازوب نون وجيمله ونون قافيه نك تتمه سيله
قيد ايليوب محكك معناسى صحيح وبوه نك قصد نى خطا ايلور انجق سموم كوندرا اسم يلى دراتا اسيجى
وشين نيه تموزه راجعدر مغز استخوان لاميه در مغز ايلك وپيه واستخوان همزه نك وتانك ضمه لريله
وواو رسميله كمكلر بجوشاننيدر يا نيه حرف تأكيده يا حرف حكايه قاينيدر ديكلر الف ونون نيه ادات
تعديه در ضعف بشريت لاميه تاب افتاب هجير لاميه لردر تاب بونن طاقت ديكلر وهجير غايتيله
اسيجى زمانك كونى اورتاسنه تيغ نصف نهار نيه ديرلر يا وردم كتوردم يعنى زبانى اسيجنه
تحمل كتوردم التى انتقال يا نيدن مصدرلر صغنموق معناسنه يا حرف صله سايه ديوار لاوياخوى وحدت
برديوار كولكه سنه ديكلر مترقب تنفعل يا نيدن اسم فا علدر منتظر معناسنه كه حرف بيان كستى يا حرف وحدت
زحمت حر تموز لاميه لردر تموز اسيجنك زحمتى بردابى يا حرف مصاحبت برداب ختوح صو يا حرف
وحدت شمر واادات تأكيد نشاندن فعل مضارع مفرد غايب اسو نيدره ديكلر زيرا نشاندن مشتركدر
انجق دكلكه سونيدرمك بيشندن نادكاه نيجى ديكلر تاريكى دخليزخانه لاميه لردر تاريكى صوكلى يا حرف
مصدر وهمزه اضافت ايجون كلمشدر وبون اقتصار ايلمش كه بونده همزه ديو تقدير دهليز صوتى سيله
اوچبينيك ارالقته ديرلر خانه يا حرف وحدت وهمزه حرف توسلى روشنايى براينلى تيغ
يعنى جمالى يا حرف وحدت بعض نسخه ده يعنى عبارتى يوقدر پس جمال بدلدر روشنايى يدن كه حرف رابط
صفت زبان فصاحت سامه دربيان صبا حتن بونيله ازصباحت حسن وجمال معناسنه برآيد
طلوع ايليه ديكلر بدر اريد حقيقه ديكلر قدحى يا حرف وحدت مزاب فانك سكونيله قيرمى صو ديكلر
تركيب فرحى تيلنمزدر وصف تركيبى ريختار خطا ريخت مطلب اسم مفعول ورتفعيل يا نيدن كوزل
مقتول نشنه يا حرف عطف وقطره چند سامه دريا خود اضافتنه حكم اولنميه يا حرف وحدت
وهمزه حرف توسلى اولدر بو اولى دريا اضافتن چكيدن بونه طمر زمش معناسنه دست نكارين لفتح
منقش ديمكدر پس حقيقتنه محجوب اولورسه شربتى كتورن نشوه جنسى اولور كركى واكر
كوزل ومقبول اولان عباردنه محجوب جنسى اولور حكمدر بركزقتم متوردم يعنى الدم تعقض نسخه ده
بسدم واقعدر فعل ماضى متكلم وحده الدم ديكلر بجوردم بوندن ايجدم ديكلر ازسركرتم باشدن

طوتدم

طوتدم ديكلر يعنى استيناف ايلدم محصور آرك يادوملى دركم جوانليق زمانندن برمحله يه عازمت ايدرم
يعنى برمحله يه جوان سوردم دخى محله سنه واروب انى سيرايدردم تيغ جمال برگالنه نظر ايدردم برتموز
آيننده كم انك حوورى اب دخانى كمال حرارتندن قوردرردى سمومى كمكلك ايليكى زيادة اسيجقدن
تنيه دردى ضعف بشريتدن هجير آفتابنه طاقت كتوردم پس برديوارك سايه سنه صغنديم تيغ نياه
ايلدم مترقب منتظر اولدم حالان كه برگسه تموزك زحمتى مشدت وزحمتنى نيدن برصورى صو ايله
سونيدره يعنى ازاله ايليه ناكاه برناوك دهليزى قرانكلغندن براينلى كوردم تيغ برجماله كه زبانى
فصاحت انك كوزلكى وحسنى بيانندن عاجز قالور شويله كه قرانكلق كيجه ده صبح طلوع ايليه ويا اب
حيات ظلماتدن چقوب ظاهر اوله بر قدح قيرمى صو الندن واكا شكر دوكمش حالصلى قيرمى شكر
شربتندن عبارت دره براق ايله قيرمش تيغ كل صوبى قاتمش بلمزم كه شربتى نفس كلابله
مطيب ايلمش يوخسه زمان اسيجقدن برنيچه قطره يوزى كلكندمى طمرمش حاصلى شرابى
انك دست نكارندن الدم وايجدم وكچمش عمرى يا شدن طوتدم تيغ تازه عمر كسب ايلدم

بيت
ظلمى آن تعلى لا يكاد وبينغه ٭ رشف الزلال كلو شربت بجوراتا ظلمى الف مقصوره
ايله ازعطش يعنى صوسزلق معناسنه اوزره يا حرف ظرف متعدر جاهل كلمه سنه متعلق قلبى يا ضمير متكلم
مشغلى ومتعلق اعرابدن محلا مرفوع مبتدا اوركه ظلما در ظلمى نكره موصوفه در تقدير ظلمى شديد
لا يكاد افعال مقاربه دندر قريب اولمز ديكلر يسيغ فعل مضارع مفرد مذكر غايب وافعال يا نيدن
وضمير مذكر ظلمى راجعدر بيله ديكلر تيغ تسكين ايدوب كيدار خود ديكلر ارشف الزلال لاميه
يعنى مصدركى مفعول له اخاصيدر رشف زانك فتحى وشينك سكونيله برنشنه صو ومقدر ظلما
انجيرو ارمود صو ومعي كبى رشف لفظا مرفوع يسيغيه فا علدر رشفى سهر نيدليه بيان ايليو
رشله رشيع موجى ايلمزمش ولو ادات وصل لايكاد يه متصل سغربت فعل ماضى نفس متكلم
وصلى ازعلم يا نيدن بجور جمع بحر دركلر ديكلر محصورست تلعبى برعظيم وشديد عطش
يعنى تشنه لك حاصلى برانى سونيدروب ازاله ايلكه يعنى كسر ايلكه مترقب اولمز حاصلى اول
عطشى بندن كيدار مكه ممكن دكل صانع صوبى صوره صوره ايچك صانع صودى دكردن
ايچسم عطشى كسر ايلكه رشيع تسبيح ايلدى زيرا صوبى صوره صوره ايچك صوسزلغى تنده اه
نتك كه ضرب مثلدر وارددركه الرشف انقع ويعنى صوره صوره ايچك عطشى ارتق
كسر ايدر ديكلر قطعه خرم ان فرخنده طالع راكه چشم ٭ برجبين روز اوفتد صبحدم اول
خرم فارسجه نك ضميله دراز معمله نك تحتيله ولتشديد ايله شاد يعنى سوندر ديكلر كاه فرح فانك
فتحى وراكه كسريله صفت مشبهه دروا ول معنايه مستعملدرودكاه نزه نيه اول منوال اوزره تيغ اراسته
ويا كى معناسنه فرخنده فانك وخانك فتحه لريله دولت ومسعود ديكلر طالعه صفت تركيبيه در خرم
شاد ومعناسنه اولدى تقدير صبا حرف زائد اولور اكا مفعار مصادر بت متضمن اولمسه اوحرف

تخصیص ادلو لکه وقف را بطا صفت چشم مصراع ثانیه مربوط در چشمش در ضرورت وزنیچون حذف وایصال
اولدی چشمک معنی ضرورت وزنیچون تلفظ اولنمز ونبیلر زائد سولیمشلر او قصد و اولمدوشه دیکلر بامداد دونمن
صباح معناسنه در محصول بیت سعادت وسرور اوار مبارک وقوتلی طالعلی کمسنه لر که انلک چشمی بونجلاین ره وبه دوشمن سه
هر صباح یعنی دولت وسرور هر صباح یوزینی کوره نلر دیو زینه بقه نلر مست می بیدار کرد و نیم شب
مست ساقی روز محشر بامداد مست می لامیه در بیدار بار عربک کسریله او یانوب دیکلر نیم شب اضافتی
نی معناسنه در نصف اللیل دیکلر مست ساقیدن لامیه در روز محشر چو بویله در بامداد ایرته دیکلر محصول
بیت شراب مستی یعنی خمرن سرخوش اولان نصف اللیلدن بیدار اولور یعنی هشیار اولور وسرخوشلقدن
ایلیلور اما ساقینک مستی محشر کوننه دکن کلیه یعنی محشر کونینک صباحی آیلور حکایه سال سلطان
محمود خوارزم شاه با خطای برای مصلحت صلح اختیار کرد بجامع کاشغر در آمدم پسری دیدم در خوبی
بغایت اعتدال ونهایت جمال که در مثال او گفته اند سالی با چنین وحدت محمود خوارزم شاه به نامه
سلطان محمود ورکم هو الا کوبله محاربه ایدوب انی شهید اولدی با خطا مع خطا ده خانی محذوف
ملک خطا دیکلر او زمانده خطا وختن کافرستان ایدی خطا فتح خایله ومکسور خایله خطا در برای مصلحتی لاآخر
بر مصلحت ایچون دیکلر بو کلام جواب سؤال مقدر در کانه سؤال ایتدیلر که اسلام پادشاهی نه ضرورت
کافرله صلح اختیار ایلمک جواب برای مصلحت اقتدار صلح کردک معنواری واختیار ثانیسی اوزمانده
حضرت شیخ سلطان محمودک استاد ومصاحبی ایمش بو شیخک سیاحت زمانی ایمش سبب حضرت
شیخ خطا پادشاهنه ایلچلک طریقیله ارسال ایدر کاشغر شهرینه بر ندن بر بنیک اسمیدر که کاشغره
نقش بند دیرلر حضرت سعد الدینک شهریدر که حضرت جامعینک پیر ارشادی و داد وخورلرنیک بری
حضرت علایه ومرشد برینی رشحات صاحبی حضرتیه تدریس الله ارواحهم پسری با چنین وحدت باقوت
طرف غایت اعتدال ونهایت جمال لامیه لردر محصول بیت بریل سلطان محمود خوارزم شاه
خطا مملکتینک پادشاهیله بر مصلحت ایچون صلح اختیار ایلدی یعنی خطایه ارسال ایلدی که ارالر
اصلاح ایلیم کاشغر شهرینک بر اولو جامعی واردر که مشهور عالمدر او مشهوره واروب قوندم
او جامعک سیرینه واروب کیردم بر پسر کوردم او جامعده کوزلکده غایت اعتدالده ونهایت جمالده
شویله که انک مثالنده دیمشلردر نظم معلمت همه شوخی ودلبری آموخت * جفا و ناز وعتاب
ستمگری آموخت * معلم مبتدا تا ضمیر مفعول آموخته مقید در ضمیر منصوب متصل معناسنه شوخ دونکه کبی
بیرلرده ایسیجی قائلی دیکلر مطبوع معناسنه و یا حرف مصدر در دلبری یا سیدن بویله در آموخت فعل ماضی
مفرد غائب متعدیدر اوکرتدی دیکلر خبر مبتدا در عتاب مفاعله بابینک مصدریدر ثانیسی جفا قیمود آزار لک
معناسنه در ستم سینک کسریله ظلم معناسنه در وکر ادات فاعل در جفا معناسنه کار دن مخفف و یا حرف
مصدر در آموخت عین اول محصول بیت معلمک سکا جمیعا شوخلق ودلبرلک می اوکرتدی یعنی سکا
هان بونلری اوکرتدی جفا وناز وخشکلقلری اوکرتدی جفا صفی دیک هان بونلری ایلدی رحیانه دکه

بوایکی

بو ایکی فعل مقدار استفهامی متضمن اوله یعنی هان بونلریمی او گرتدی هیچ بیچاره عشاقه مرحمت او گرتمدیمی دیمک اوله
من آدمی بچنین شکل وخوی وقد وروش * ندیدم ام مگر این شیوه از پری آموخت * بوندن آموخت
فعل لازم در ایکی ساکنی متعدی ایدر یعنی مشترک بین اللازم والمتعدی یعنی ادر مثلی بسم مصدر بورینش معناسنه مکر
کانه معناسنه در محصول بیت شیخ حضرتلری خطابدن غیبته التفات ایدوب بیورر بن نوع آدمی بو بچنین
شکل و خوی وقد وروش اسلوبیله کورمشم پس کانه بو نازه و شیوه پریدن او گرنمش یعنی آدمیلن الحنجه
پریدن او گرنمش دیدیلر اولنده نظم جوابیه رباعی یازیلر نظم عجبم عجب متعذر در مقدمه نحو زمخشری در دست
جو خوانده ضرب زید عمرا وکان المتعدی عمرا گفتم ای پسر خوارزم وخطا صلح کردند و زید و عمرا همچنان
خصومت باقیست بخندید و مولودم پرسید گفتم خاک شیراز گفت از سخنان سعدی چه دار گفتم مقدمه
نحو لامیه در روز مخشر یه بویله در تقدیری نحو زمخشریدر مقدمه دن مراد متن المنور جار زمخشر خوارزم نوا
بر کوینک اسمیدر که کشاف صاحبی او کوینه نداء اسمی محمود در روز مخشر زانکه وهمکه تحته لریله صفت نسبیدر
هم خوانده اقو روی دیکلر ضرب زید عمرا زید عمری ضرب ایلدی وکان المتعدی عمرا و متعدی یعنی او دلش
عمرو اولدی عمرو را ادات تخصیص همچنان انچلاین دیکلر یعنی اول کبی خصومت باقیست
بو کلام استفهامی متضمن در خصومت باقیمیدر دیکلر مه ار اسم مکان در مجلس کبی چه دار بیلنیک در دیکلر
محصول بیت مذکور اسپرک زمخشریه منسوب نحو مقدمه سی النده ایدی اقور دی زید عمرو ضرب ایلدی
حالبوکه متعدی ومضروب عمرو اولدی انده بو ترکیبی ایشیدنجه دیدم ای پسر خوارزم وخطا صلح ایلدیلر
وزید وعمرک خصومتی هنوز اولی باقیمیدر پسر بو سوزدن کولدی ومولدم صوردی دیدم خاک شیراز
دیدی سعدی سوزلرندن نه وار دیدم نظم بلیت بنحو یصول مغاضبا * علی کزید فی مقابلة العمری
بلیت فعل ماضی متکلم وحده مبنی للمفعول نصر بابینک ناقصی واوی سندن مبتلی اولدم دیکلر بانجو صله
بلیت یه متعلق بنحو نونک تنوینی وحانک سکونیله یاء تستبطه اسم منصوب تقدیری بمحبوب
نحوی دیکلر یصول فعل مضارع مفرد مذکر غائب نصر بابینک اجوف واویسندن حمله وهجوم ایدر دیکلر
فاعلی بنحو یه راجع مستتر ضمیر جمله فعلیه اعرابدن محلی مجرور صفت نحویدر مغاضبا مفاعله بابندن
اسم فاعلدر یصولن فاعلندن حال اولمغله منصوب اولمش علی جار مجرور یصولیه و یا مغاضبا کلمه سنه
متعلقدر کزید کاف اسم مثل معناسنه محلا منصوب مصدر محذوفه متعلقدر تقدیری یصول صولة مثل
صولة فی مقابلة العمری محصول بیت بر نحویه مبتلا اولدم که بکا حمله وهجوم ایدر غضبناک
اولدیغی حالده یا خود بکا غضبلو اولدیغی حالده حمله وهجوم ایدر زیدک عمرو مقابله سنده حمله وهجومی کبی
علی جر ذیل لیس یرفع رأسه * وهل یستقیم الرفع من عامل الجر * علی حرف جر مجرور ودر علی ایله
وذیل اضافتکله علی مجرور ویله محلا منصوب حالدر لیس یرفع فاعلندن که نحوییه ضرورت وزنیچون
مقدم اولمشدر رأس لفظا منصوب مفعول یرفع در و ضمیر نحوییه راجعدر او حرف ابتدا اهل
حرف استفهام یستقیم فعل مضارع مفرد مذکر غائب در استفعال بابندن الرفع لفظا مرفوع فاعلیدر

مراد انسام اعرابدن اولان رفع در ابهام طریقیله من حرف جر مستقیم به متعلق عامل در اسم
فاعلک مفعولنه اضافتیدر بو مصراع استفهام انکار طریقیله در و ابهام لطیفی مشتمل در بر محصول بیت
یعنی مذکور نحو بیور دکن بانشی قالدر مز اتکن چکیجی اولدیغی حالده یعنی کمسه به اعتبار و التفات ایلمزیکن اکا
تکبر و ناز و شیوع ایله اتکن چکرک یعنی سوربرک و سورکلیرک کیدر انده که متکبر اولان محبوبلرک عادتیدر
معلوم اوله که اکابر سنک اتکلری یعنی لباسلری اوزون اولور زیرا اوزون لباس اینمکه تقیدلری
وار در اما فقر اتک اوزون اوملز قصه اولور زیرا اوزون لباس بخیله و متکبر اولمز جر و نیل متعدن
و اکابرلکدن کنایت در نته که حضرت شیخ بوستاننده بیورر بیت تا بلخ عیشان تلخی چشان
که در حلوا بشند دامن کشان در عامل جرودن هر کز رفع مستقیم اولورمی آما یعنی رفع عملنی ایلین
عوامل غیر مدر جر عملنی ایلین غیری پس عامل جار دن رفع عملی راست دکل بو کلام مصنف جانبندن
نحو جوابی ایچون اعتذار در یعنی اتکی چکرک تکبرانه ناز و شیوع ایله یورر دکن باش قالدیرور
کمسه یه اعتبار و التفات ایلمدکنه حالا عامل جار رافع اولمز تحقیق با نذریشه غرور رغبت و کفت
غالب اشعار او درین زمین نزبان فارسیست اکر بکویی بفهم نزدیکتر باشد تکلم الناس علی
قدر عقولهم گفتم تخت بوندن باره معاشه در و باحرف وحدت هر باره دیکر باحرف صله اندیشه
بوندن فکر معاشه در غرور رغبت بانذر و کالاری معاشه در زیرا رغبت غرور ایله مستعمل اولدقده بو معنایی
متضمن اولور غالب اشعار او لامیه لردر غالب بوندن اکثر معاشه زمین بو یرلره یعنی دیارکا شعرده
اکر بکویی یعنی بخوانی بفهم با حرف صله تکلم فعل امر مفرد مذکر مخاطب تفعیل بابندن سویله دیکدر الفاظا
منصوب مفعول در علی حرف جر کله متعلق قدر عقول مصدرک فاعلنه اضافتیدر و ضمیره اضافتی
لامیه در محصول ترکیب بن بو ایکی عربی بیتی اقودیغمه بر باره فکره کالار و دیدی سعدینک اکثر و اغلب
اشعاری بو دیارده زبان فارسیله در اکر فارسی شعرینی اقودرسک فهمه یقین در تنه که حضرت
محمد صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلری سعادتله بیورمشلردر ناسه یعنی خلقه عقللری مقدارنجه
سویله یعنی انکلدقلری سوزی سویله دیکدر بنده دیدم مثنوی طبع ترا تا هوس نحو شد صورت
عقل از دل ما محو شد طبع تو لامیه در و تا ادات تخصیص حرف ابتدا در زمانه دیمکدر
هوس نحو مصدرک مفعولنه اضافتیدر صورت عقل بیانیه در و دل ما لامیه نحو شد زیرا بو علم معقولاتدن
دکلدر و سماعی مسائلی تیبا سیندن زیاده در و کثرتدن ضبطی احاطه سی محال مقتضا علی الدر
و بو علمده اقوال علما نامعدود و اختلافات مشایخ نامحدود و بیوردیغی کلام مجاز نوعی اولمق
جائزدر که یعنی حقیقی اولمیوب او عالی اوله ذات فاعل بیت و دیمه اختیار دن اقوده نیچون صورت
عقلمز محو اولدی و نیلو تمامه مناسب علت سوی ایلمشلر محصول بیت ای جانان اول زماندن
برو که سنک طبعکک نحوه هوسی اولدی یعنی طبیعتک علم نحوه حرص ایدوب میل ایلدی
بزم کوکلمزدن عقل صورتی محو اولدی یعنی کوکلمزدن عقل زائل اولدی زیرا مسائلی چوق و سوی ایسه

نازک

نازک مزاج خنطندن و ضبطندن زحمت چکرسن پس سنی احد عمر دن لا یفعل الا لمتنزه از دل عشاق
بدام تو صید ما ببو مشغول تو با عمرو و زید ای حرف ندا منادی محذوفدر ای جانان دیمکدر و در عشاق
لامیه و منصوب بالنداء پس منادی محذوفه صفت طفیا نمر بدا استعمالدن زراه دلمو اکاه دلهلرمیشی
با حرف صله دام تو لامیه صید بوندن صید معاشه در یعنی مصدر مفعول معاشه شکار دیمکدر ببو با حرف
صله و با حرف مصاحبت با عمرو با سیبی بوطله در محصول بیت ای جانان عشاقک کوکلی سنک
طوزاغکله شکاردر یعنی عشاقک کوکللرینی هب ضبط ایلمشسن بزبر کا مشغولسن عمر و
زید یعنی بزر سنکله مقیدز و سن اغیار ایله مصراع ثانیده ایهام لطیف وار در فتامل بامداد آن که
عزم سفر مصمم شد مکر کسی از کاروانیان گفته بود دشل که فلان سعدیست دیدم که دوان آمد
و تلطف کرد و برو داع تأسف خورد که چندین روز چرا نگفتی که منم تا شکر قدوم بزرکان بخدمت
میان بستمی با مدادن یعنی مصاحبت واقع اولان کوننک ارته سی دیکدر و با مطلق ایرته که حرف
رابط صفت عزم سفر مصدرک مفعولنه اضافتیدر مصمم تفعیل بابندن اسم مفعولدر مقرر دیکدر
مکر کانه دیکدر از حرف تبیین گفته بود دشل بسیره دیمشدر یعنی دیمشدر که حرف بیانیه فلان یعنی شخصکه
دون مصاحبت ایلین سعدیدر دیبو دیدم کوردم که حرف بیانیه دوان صفت مشبهه در دو یدوندن یله رک دیکدر
تلطف ملاطفت دیکدر و دا عادن واو ک تحیله بوندن خراج مراد در چندین اوز بو قدر کون دیکدر چرا نیچون
نکفتی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب که منم سعدیم دیبو تا حرف تعلیل شکر قدوم بزرکان لامیه لردر و بزراداشت
تعلیل بخدمت با حرف صله بستمی یا حرف حکایه محصول ترکیب ایرته سی که عزم سفر مقرر اولدی مکر کاروانیان
یعنی بولداشلر بیرندن برکسه مذکوره بیرره دیمش ایمش نیچون او شخص بو سعدیدر کوردم یله رک بانمه
کلدی و تلطف ایدوب ملاطفت کوستردی و وداعت و فراقه تأسف بیوب غصه چکدی که بو قدر
کون که بو شهرده اقامت ایدوب اکلندک نیچون دیمه دک که بن سعدیم تا کم اولولرک کلمه سی
شکرانه سی ایچون خدمته بل بغلیه یدم بستمی باشنه حرف تمنی در بن تمنی معناسنی بلنزمش حضرت شیخک
بامدادان بیورد عینله چندین روز بیوردیغی بیننده ظاهر اغتفاات اکلنور فتامل مصراع باوجود
زمین آواز بیامد که منم تا محصول مصراع سنک وجودک بله بندن آواز کلمزکه بن سعدیم دیم حالیه
سنک تکدن عقلی حیرت الدر سوبکه کندیمی نیره کمدن نیم دیمکه قادر اولمدم بو مصراعک تعلیلندن زیرا
بلا محو اولور کنشک طلوعی قتنده و بین مناسبتسز سوبلیش کفتا چه شود که درین بقعه چندی اوز
برآسایی تا از خدمت مستفید شوم گفتم نتوانم بحکم این حکایت بقعه دن مراد شهر یعنی شهردن
مرجعی کیدا اسایی فعل مضارع مفرد مخاطب در راحت و الامر یعنی دکلنه سن تا حرف تعلیل از خدمت
بعض نسخه ده بخدمت واقعدر ما ای مرور محصول ترکیب ایسه دیدی نه اولور که بو دیارده نیچه کون استیش
ایلسک تا کم خدمتکزدن مستفید اولیدم بن دیدم قادر دکلم بو حکایه سببیله مثنوی بزرکی
دیدم اندر کوه سار از قناعت کرده از دنیا بغار بزرکی یا حرف وحدت و دیده نک مقدم مفعولیدر

در آنه

رو سرای جمعا

رشیح

رو سعدرودی

ست

گوجه رطا غلی دیمکدر زیرا مبالغه افاده ایدر نجار یا حرف ظرف نجار مغاره یا حرف وحدت
محصول بیت بر طاغده بر اولو کمسنه گوردم دنیا و ما فیهادن اعراض و فراغت ایدوب بر مغاره
قناعت ایدوب اوتورمش ٭ چو گفتم بشهر اندر نیایی ٭ که بار بند از دل برگشایی ٭ چو گفتم تقدیری
گفتم چو اولدقده ضرورت وزن ایچون قلب مکانی ایلدر بشهر با حرف صله در اندر ادات تأکید ایدر نیایی فعل نفی
مستقبل مفرد مخاطب کلمزسن دیمکدر که حرف تعلیل بار بند بابنده در اکثر نسخه بو یله در و در اقل
قلیلنده بار بایله واقعدر بو نک نسخه اولوب مقامنه بر کره گوکلکدن بندی چوزه سن یعنی
غم و اندوهی گیدره سن دیمکدر و جمله خطا ایلمشی بار کتره مقامنده اتخاذ ایلمشدر و بند ارغم مقامنده
بولنمغه خوش یاردن مراد یوکدر و بندن اکل و شرب و سایر لوازم انسانیه در و بند قید مقامنده
اولدقده برگشایی دلیل اضمار بر حرف تأکید گشایی فعل مضارع مفرد مخاطب آچاسن دیمکدر
محصول بیت دیدم شهره نیچون گلمزسن تا که قید احتیاجات یوکنی گوکلکدن آچاسن یعنی ازاله
و دفع ایلیه سن ٭ بگفت آنجا پری رویان نغزند ٭ چو گل بسیار شد پیلان بلغزند ٭ پری رو
وصف ترکیبیدر والف و نون ادات جمعدر نغز گوزل یعنی ایی مقامنده بو نغز گوزلکدن مراددر پیل
کاف عجمیک کسریله پیلچی بلغزند فعل مضارع جمع غایب طایرلر دیمکدر محصول بیت مغاره نشینه
نیچون شهره گلمزسن دیدیکده دیدی آنده گوزل پری رولر واردر که انلری بولمقدن چنقورلقدن مصراع ثانی مقام
تعلیلدر یعنی چونکه پالچق چوق اولنجه فیللر البته طایمقدرلر اختری یعنی نغز اولمق یعنی حق تعالی عابد و زاهد
ایسه ده گوزللر چوغ اولنجه بی اختیار گوکل میل ایدر ٭ این بگفتم و بوسه بر سرو روان ٭ هم دیگر
دادیم و وداع کردیم ٭ هم دیگر بری بریمزه دیمکدر بعض نسخه ده هم دیگر بریمیزه بیکدیگر واقعدر
حاصلی بردر محصول بیت بو سوزلری سویلدم یعنی اینتدم و بری بریمزه بوسه ویروب بو زنی اوپدک و وداع
ایلدک یعنی ایرلشدق مثنوی بوسه دادن بر روی دوست چه سود ٭ هم در آن لحظه
کردنش بدرود ٭ لحظه بوندن عبارت مقامنده در کردنش شین اوستنه راجعدر بدرود عجمی با اخچه
استعمال ایدرلر و حیلولار بر حیله استمیک مقامنه بریچه محنت ویرلر مثلا سفر گیدن کیشی په سنی
خدا به اسپردم دیمکه و پرده بوکانه بو یله دیمیوب بشته دو اسی قاله دیمکه بدرود ویرلر محصول بیت
دوستک و جانانک رویینه بوسه ویرمک یعنی گیدن حک زمانده یوزینی اوپمک نه فایده و هم
او ارقتده انی بدرود ایلمک یعنی اسمالک نه فایده زیرا تأثیر الم و فراق و محنت گلنه باقیدر محنت
و درد وله مندفع اولمز ٭ سبب گویی وداع یاران کرد ٭ او ازین نیمه سخن فراق سوزدی ٭ سبب
سینک کسریله الم در گوجی کانه مقامنه در و وداع تودیع مقامنه اسم در سلام تسلیم مقامنه
و کلام تکلیم مقامنه اولدیغی کبی یاران اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر اول تقدیری او ویشیدر
ازین نیمه ازین سوزیکله سخن تقدیری سخن خست دز ایده سو اول جانبدن رودر یعنی ره دست در
محصول بیت الم گویا که یاران تودیع ایلدر یعنی دوستلرندن مهجور و مفروق اولدلر که یوز نیک جانبی

واول جانبه صارید یعنی فراق المدن نصفی زرد اولمش جانی آتش غمله نصفی قزرمش و الم و محنت دن اوله
نصفی صولمش معلوم اوله که ازین و ازان بینده تقابل اولدیغی تعضیلدر بلکه زیدن ازین عبارتی ذات
تعلیل اعتبار ایلمش اراحل معنا سنه بولنمه سو لطیفه نصف مقامنه دیر مک مجاز ادر مثنوی برنیه بیت یازرت
سوده ایلمش بیت ان لم امت یوم الوداع تأسفا ٭ لا تحسبونی فی المودة منصفا ٭ ان حرف شرط
لم امت فعل جحد مطلق متکلم وحده در مات یموت دن یعنی نصر باتک اجوف واویسندن اولمزسم ایکلا
یوم ظرف زماندر و داعه اضافتی معنا سنه در وداع واوک فتحیله سابقا مذکور اولان گبیدر اما واوک
کسریله مفاعله بابنک مصدر ثانیسی در تأسف تفعل بابندن مصدردر انتصابی تمیز لکه و یا حال تعلیلا مفعول
تقدیر نده لا تحسبونی فعل نهی جمع مذکر مخاطب در علم بابندن نون حرف وقایه و یا ضمیر منصوب متصل مفعول فی
المودة جار و مجرور منصفه متعلق منصف اسم فاعلدر افعال بابندن تحسبونک مفعول ثانیسیدر محصول
بیت وداع جانان گوننده غم و غصه جهتندن اگر اولمزسم یعنی فراق جانانده غمناک اولوب اولمزسم محبت
و مودتده منصف یعنی اهل انصاف حساب ایلک حاصلی بن عاشق ظن ایلک و عشق جانانده بکا
صادق دیمک بو بیت حضرت شیخک برغزلینک مطلعیدر که ما بعدی او قیدت راحلتی بارض مودع
و هلکت حتی ان بلغت الموقفا ٭ مرمات لا تبکوا علیه ترحما ٭ وابکوا لحی فارق الألفا حکایه
خرقه پوشی در کاروان حجاز ٭ همراه ما بود یکی از امرای عرب ٭ مرو را صدد نیار بخشیده بود تا نفقه عیال کنند
ناگاه دزدان خفاجه برکاروان زدند و پاک ببردند بازرگانان گریه و زاری کردن گرفتند و فریاد و
بی فایده خواندن خرقه پوشی وصف ترکیبیدر یا حرف وحدت بر خرقه گیجی یعنی بر فقیر کاروان حجاز
لامیه حجازدن مراد مکه در بولندن تجریدی بولکتابدن برایکی یرده بو یله بیورمشدر همراه ما لامیه امرا ایرک
جمعیدر بیک معناسنه عربه اضافتی لامیه در بونک کبی مرلره ادات مفعول اولان رایی تأکیددر تا حرف
تعلیل نفقه عیال لامیه در عیال عینک کسریله جمع عیل عینک فتحی و یانک مشددک کسریله تعبیر دیمکدر دزدان
خفاجه لامیه خفاجه حرامیلر دیمکدر خانک فتحی و جیم مجمه ایله یعنی عامر بن عقیلک اسمیدر پاک ببردند
جمیع مالکی الدیلر هیچ نسنه قومادیلر دیمکدر محصول بیت بر خرقه پوشی تعبیر کاروان حجازده بزه یولداش
اولدی عرب بگلرندن بریسی بو تعبیره یوز آلتون بغشلمشدی تا که اهل و عیالنه نفقه ایلیه ناگاه
خفاجه حرامیلری کاروانی اوردیلر یعنی قافله بصدیلر و جمیع مالکی الدیلر هیچ نسنه قومادیلر بازرگانلر
گریه و زاری یعنی ناله و فغان ایلکه باشلدیلر و بی فایده فریاد و افغانه باشلدیلر یعنی ایلدیلر
بیت گر تضرع کنی و گر فریاد ٭ دزد زر باز پس نخواهد داد ٭ تضرع تفعل بابندن مصدردر
زاریلک ایلمک معناسنه در دزد مبتدا و نخواهد داد خبری و زر خبرک مفعولی و باز پس اصلنده باز و پس
ایدی عطف تفسیری طریقیله صکره ترکیب ایدوب باز پس دیدیلر گیرو معناسنه پس معناسنده گیرو
صکره دیمن استعمال ایدرلر اکا و کل ایمش محصول بیت خطاب عام طریقیله بیورر اگر تضرع ایدرسک
واگر فریاد و حامی التوفی گیرو ویمیسر دزد مگر ان درویشکه بر قرار خود ماند و تغیر در رونیا مد گفتم

مکران معلوم تو انبر وند گفت بلی بر وند لیکن مرا باران چندان الفتی بنود که بمفارقت ایشان خسته دل

باشم محصول ترکیب جمیع اهل قافله خبر یادوغمان ایلدیلر الا اوز درویش که کمنز تمرادر و شباتی

اوزره قالمشیدی و اکا جمیع بروجمله تغیر کلمشدر دیدم مکر او درویشک مافظله اولدیلر اوله دیدی بلی اولدیلر

اما بنم اکا اولقدر الفت و محبتم یوغیدی که انک مفارقتی سببیله خسته دل اولم بیت نشاید

بستن اندر چیز و کس دل که دل برداشتن کاریست مشکل نشاید فعل نفی مستقبل کبرکمز

دیکدر اندر ادات صله چیز اشیادن عبارت در و کس انساندن که حرف تعلیل نکاری یا حرف

وحدت مشکل کاره صفتدر محصول ترکیب نسنه یه و کمسه یه کوکل تعلیق کرکمز یعنی هیچ بر شیئه تعلق

قلب جائز دکلدر زیرا اندن کوکل قالدرمق مشکل ایشدر چیزی کسه اضافت ایلین سهو ایلمش

گفتم موافق حال منست آنچه گفتی که مرا در عهد جوانی با جوانی اتفاق مخالطت بود و صدق

مودت بمثابتی که قبله چشمم جمال او بودی و سود سرمایه عمرم وصال او محصول ترکیب درویش

حالنه بیان ایدیجه بن درویشه دیدم اول نسنه که سن سویلدک بنم حالمه موافقدر که بنم جوانلق

زماننده بر جوانله اتفاق اختلاطم وار ایدی و صدق مودتم بر مرتبه ده که کوزیمک قبله سی انک

جمالی ایدی و نفع عمرمک سود و سرمایه سی انک وصالی قطعه مگر ملائکه بر آسمان و گرنه بشر

بحسن صورت او در زمین نخواهد بود ما مگر بونک بیرلرنده مرجی معناسی متضمن اولور و گرنه

و الا معناسنه در بشر مصراع ثانیده مرفوعدر بحسن باحرف مصاحبت حسن صورت اوا ضافتلری لامیه در

در زمین دن نون تاکید ضرورت قافیه ایچون حذف اولنمشدر زیرا زم صوری معناسنه در و یا حرف نسبت

و نون حرف تاکید نسبت و آرضی یاردر بالطبع اولدیغی ایچون اکا زمین اسم ایلدیلر محصول ترکیب آسمانده

ملائکه انک حسن صورتیله اوله و الا یر یوزنده بشر انک حسن صورتیله اولمیسر دکلدر یعنی اکا مثل

و نظیر مگر فلکده ملک اوله یوخسه یریوزنده اکا مثل بشر اولمز بدوستی که حرامست بعد از صحبت

که هیچ نطفه چو آدمی نخواهد بود ما بدوستی با حرف قسم و یا حرف حدت و یا حرف مصدر که حرف رابطه

صفت و یا حرف بیان حرامست مقدم خبر و صحبت موخر مبتدا که حرف بیان نطفه نطفه بولندن

ارک صوینه دیرلر امامنی اعلا محصول ترکیب بر دوست حقیچون انجلاین دوست که اندن صکره

بر غیری دوستله صحبت حرامدر یا خود دوستلق حقیچون که مذکور دوستدن صکره غیری دوستله

صحبت حرامدر که هیچ بر آدم نطفه سی انک کبی ادمی اولمیسر در دوستی یا سی حرف مصدر ایچه

مصراع ثانیدن که حرف تعلیل اولور غلط اولنمیه ناگاه پای وجودش بگل اجل فرو رفت

و دود فراق از دودمانش بر آمد روزها بر سر خاکش مجاورت کردم و از جمله بیتها که

در فراق او گفتم این بود ما پای وجود بیاسیه با حرف صله گل اجل یه بیاسیه فرو رفت باتدی دیکدر

دود فراق بجانبیه دود دمان قوم و قبیله دیکدر بر حرف استعلا سر خاک مقبره اوجی دیمکدر مجاو

مفاعله بابندن مصدردر قونشولق معناسنه لکن بونده ملازمت و مداومت مراد در جمله بیتها

لامیه در

لامیه در که حرف رابط صفت محصول ترکیب ناگاه مذکور جوانک ایاغی گل اجله باتدی و فراق توتونی

قوم و قبیله سندن قالقدی یعنی ماتمی چکدیلر بنده نیچه زمان مقبره سی باشنه اوجنده مجاور دوملا

ایلدم و انک فراقنده سویلدکم ابیاتدن بونلر بعضیدر قطعه کاش کان روز که در پای تو شد

خار اجل ما دست گیتی بزدی تیغ هلاکم بر سر ما کاش کلمات تمنی معناسنه در که حرف بیان آن روز اول کون

دیمکدر که حرف رابط صفت در حرف صله پای تو لامیه شد رفت معناسنه در خار اجل بیانیه دست

گیتی لامیه در مجاز ابزدی حکایت حال ماضی اور یدی دیمکدر تیغ هلاک بیانیه در مجاز ابیم متکلم مفعول ده

سره مقید در محصول ترکیب کاشکی او کون که سنک ایاغکه کتدی یعنی باتدی اجل دکنی دست گیتی

باشمه هلاک تیغی اور ایدی یعنی قولیدی سن اولدیکن نیچه هلاک اولوب گیدیدم ما وین روز

جهان بی تو ندیدی چشمم ما این منم بر سر خاک تو که خاکم بر سر ما تا حرف تعلیل جهان ندیدی نک

مفعول صریحیدر او بی تو غیر صریحی چشمم فاعلی این بونده اشته معناسنه در اسم اشارت در بر سر خاک تو

لامیه در که حرف تمیز خاکم بر سر میم متکلم معنا سره مقید در دعا علیه در طریق باشمه دیمکدر محصول

بیته نولیدی بن هلاک اولیدم تا کم بو کونده جهانی سنسز کوزم کورمیدی اشته بنم سنک

مقبر کمه اوجنده که طپراق باشمه یعنی طپراق باشمه اولسون دیمکدر جهانده جانانسز قالدیغنه

کندی کندینه بد دعا ایدر قطعه آن که قرارش نگرفتی و خواب ما تا گل و نسرین نفشاندی

نخست ما آن که اصلنده آن کسی که در که حذف و ایصال طریقیله ترک اولنوب که بر نیه قائم

اولوب و ضمیردن السجییه دونمز قرارش مصدر ک فاعلنه اضافتیدر و ضمیر که یه راجعدر نگرفتی

یا حرف حکایه طوتمزدی دیمکدر تا حرف تعلیل نحستن که یه راجع ضمیر درو مفعول قرار و خواب در اما فاعلی نحستین

قرار و راجع ضمیر و مفعولی نحو تورشین ضمیری ظاهر بالعجب بریشن سو یلنشدر ظاهر بولور که

علوم عربیه ده مطالعه لری بوبیله اولسه کرک غرابت بوند در که استقامت اوزره معنا ویرد

مراد و بنی بعض اصحابی فهم ایلدی موجب تعرض ایلمه سی و از خواب قراره معطوف در او یعنی دیمکدر

تا حرف توقیت نفشاندی نفی حکایت حال ماضی سپمپیدی دیمکدر نخست آوان محصول ترکیب

اول جانان که قرار و خواب طوتمزدی یعنی قرار ایلمزدی و اویقو اویومزدی مادام که آوان دوشکنه

گل و نسرین سپمپیدی حالیا دوشکنه گل و نسرین صاچنجه یا توب ایومازدی گردش گیتی گل رویش

بریخت ما خار بنان بر سر خاکش برست ما گردش اسم مصدر گیتی اضافتی لامیه در گردشدن

مراد تغییر و تبدیلدر گل رویش بیانیه خار بن دکن او جا غی شته که تکن بن دیرلر گل او جاغنه کاصله

شبکلردن کنایت در و الف و نون ادات جمعدر صنیزد ابتدن مراد او لدقدن بن مضاف الیدر

و بن خار دیرلر بن بونده دکن و بیشیرا صطلاح در اکا ده دکلکو مثل با حرف تاکید راست رسته

حقیقیله بتدی دیکدر محصول ترکیب مزاری شنه گل و نسرین صاچنجه ایومیانک شنه گردش

گیتی و تغییر تبدیل احوال جهان گل کبی رو نیی دوکدر مقبره سی طپراغی اوزره فقوج

دگنلر تعبیرنی یعنی مصیده سی دگنلر تبلادن بعد از مفارقت او عزم کردم و نیت جزم که بقیهٔ زندگانی عمرش هوس
در نوردم و گرد مجالست نگردم مفارقت او مصدرک مفعولنه ویا فاعلنه اضافتیدر عزم قصد معناسنه در
نیت ده قصد معناسنه در جزم بونده اسم مفعول معناسنه در یعنی نیت مجزوم و مقرر ایلدم که حرف بیان
بقیهٔ زندگانی لامیه ویا وصف مصدر عمرش هوس سامه در حرف تأکید نوردم فعل مضارع متکلم وحده
دورم و دیوشورم یعنی هوا و هوسی ترک ایدم دیگر گرد مجالست لامیه در مجاز مجالست چوره سندن
دیمکدر نگردم فعل نفی مستقبل چکزمیم محصول ترکسی مذکور جانانک مفارقتی و ذفاتندن صکره عزم
ایلدم و نیت جزم که عمرمک و حیاتمک بقیه سندن یعنی مادام که زنده یم عمرش هوس دورم یعنی ترک
هوا و هوس ایدم و مجالست و مصاحبت اطرافندن و چوره سندن چکزمیم یعنی شمدن گیرو دلبر سوییم
دیمکدر حاصلی عزلت و خلوت اختیار ایدم قطعه سود دریا نیک بودی گر نبودی بیم موج
صحبت گل خوش بودی گر نیستی تشویش خار سود دریا لامیه بود دریا نیک حکایه بیم موج لامیه صحبت
گل مصدرک مفعولنه اضافتیدر بدی اصلنده بودی ایدی یای حکایه ایله و او ضرورت وزن ایچون حذف
اولندی نیستی یا حرف حکایه یوغیمش سه ودکل ایمش سه دیمکدر تشویش خار مصدرک فاعلنه
اضافتیدر محصول بیت دریانک فائده سی ایی اولوردی اگر موج قورقوسی اولمیدی گلک صحبتی
خوش ایدی ویا خوش اولوردی اگر دیکن زحمتی و بلاسی اولمسه یعنی گوزللرله مصاحبت وغایت
لطیف ایدی اگر هجران الم و فراق بلاسی اولمسه دوش چون طاوس مینازیدم اندر باغ وصل
دیگر امروز از فراق یار می پیچم چو مار مینازیدم می حالیه اولندن حکایت حال ماضی افاده ایدر
نازلنوردم دیمکدر باغ وصل سامه محصول بیت دون گیجه طاوس کبی وصل باغنده گوه نردم خوراز دم
یعنی وصل جانانله تنها خوش و ناز ایدردم لیکن بوگون یارک فراقندن مار کبی بوریلورم و بوکلورم یعنی اضطراب
و بیحضورلغمدن یلان کبی قوریلورم و دورلورم حکایه یکی را از ملوک عرب حدیث لیلی و مجنون
بگفتند و شورش حال او که با کمال فضل و بلاغت سر در بیابان نهاده است و زمام اختیار از دست
داده بفرمودش تا حاضر اوردند و ملامت کردن گرفت که در شرف انسانی چه خلل دیدی که خوی
حیوانی گرفتی و ترک عیش آدمی گفتی مجنون بنالید و گفت بر یسنه عرب بکلرندن لیلی و مجنون
قصه سنی سویلدیلر شورش اسم مصدردر قریشمق معناسنه یعنی اختلاط حالنا صاحبی مصدرک
فاعلنه اضافتیدر او ضمیری مجنونه راجعدر که حرف بیان با حرف مصاحبت کمال فضل مصدرک فاعلنه
اضافتیدر بلاغت فضله معطوف سر نهاده نک مفعول صریحی در بیابان غیر صریحی در حرف صله زمام
اختیار سامه بفرمود فاعلی ملک عرب و شین ضمیری مجنونه راجعدر و مفعولیدر اوردند مجهولدر
ملامتش ضمیری مجنونه راجعدر که حرف تعلیل شرف انسانی سامه که حرف تعلیل خوی حیوانی سامه
ترک عیش مصدرک مفعولنه اضافتیدر آدمی یه اضافتی لامیه در گفتی لفظیه مستعمل اولیچی گوردی
معناسنه در مجنون بونلرک اشیدجک ایکلدی و دیدی محصول ترکسی عرب پادشاهلرندن

برینه

برینه لیلی و مجنونک قصه سنی سویلدیلر و مجنون حالینک تغیر شکلنی که کمال و فضل و بلاغتله باشنی بیابانه قویمش
و زمام اختیارینی الدن ویرمش تا دشته یووردی تاکه مجنونی احضار ایلدیلر مجنونی ملامت ایلکه
باشلادیلر که شرف انسانیتده نه خلل و نقصان گوردک که حیوانلر خوین طوتدک و انسانلر دیرلکنی ترک ایلدک
یعنی نوع انساندن قاچوب خالقدن دوندک مجنون ایکلدی و دیدی بیت ورب صدیق لامنی فی ودادها
الم یرها یوما فیوضح لی عذری بو بیت حضرت شیخک بر غزلندندر پس مؤنث ضمیرلری کنارده جنبیه سنه راجعدر
لیلایه ارجاع مجازیدر سویله معلوم اوله رب بونده تکثیر افاده ایدر حرف جردر صدیق دوست دیمکدر دوستلر
و ضمیر مؤنث معهود جنبیه راجعدر الم یرها همزه حرف استفهام لم یر جحد مطلق مفرد مذکر غائب فاعلی تحتنده
صدیقه راجع ضمیردر و ضمیر منصوب متصل مذکور جنبیه راجعدر یوما ظرف زمان ایامدن برگون دیمکدر فیوضح
جواب استفهام ان مقدر ایله منصوب فا ان توضیح تقدیرنده فاعلی تحتنده جنبیه راجع ضمیردر افعال بابندن که
اوضح یوضح درلی جار و مجرور توضیحه متعلق نیم ایچون یعنی بنم مفعول غیر صریحیدر توضیحک و عذری شینک
مفعول صریحیدر منصوب مفعول صریحیدر محصول بیت نیجه دوست بنی لوم و آزار ایدر اول جانانک محبتندن انی
برگون گورمدیمی تاکه بنم عذریمی ایضاح و اظهار ایلیه یعنی جانانی برگورمش اولسه بنی آزار ایلمیوب
عذریمی قبول ایدردی بو غزلک مطلعی بیت اطلع شمس باب دارک ام بدر عقدتک ام غصن من
البان لا ادری قطعه کاشکی کانانکه عیب من جستند رویت ای دلستان بدیدندی کاشکی ان که حرف
بیان ایکنجی که حرف رابط صفت در عیب من لامیه جستند که مقدم مفعولی رویت بدیدندی نک مقدم مفعولیدر
محصول بیت کاشکه انلر که سنک محبتکدن بنم عیبیم استرلر یعنی عشقکدن سنک بنی تعییب ایدرلر ای دلستان
یعنی ای گوکل الیجی جانان سنک یوزکی گوره لردی تا بجای ترنج در نظرت بیخبر دستها ببریدندی تا حرف
تعلیل یا حرف صله بجای ترنج لامیه بدل ترنج دیمکدر در نظرت یعنی در حضورت مصراع ثانی مقام حالنده واقعدر
ببریدندی بر بریدندی یالری حرف حکایه در محصول بیت ای دلستان کاشکه بکا طعن ایدنلر یوزکی گوره لردی
تاکه سنک نظرکده و حضورکده اسکا حیران اولدقلرندن کندیلرندن بیخبر ایکن ترنج یرینه الدین کسه لردی
حضرت یوسف علیه السلام گوردن مصر خاتونلری کبی تا که ایت کریمه نک بیانندن کلکه در
تا حقیقت معنی بر صورت دعوی گواه بوادی تا حرف تعلیل حقیقت معنی لامیه مراد حسن لیلادر بر حرف
استعلا صورت دعوی لامیه مراد دعوای عشق و محبت صادقدر گواه کاف عجمک ضمیله و حا اصلیه ایله
شاهد دیمکدر طانوق معناسنه محصول ترکسی کاشکه ای دلستان یوزکی گوره لردی تاکه سنک حسن و
جمالک بنم دعوای صدق و عشق و محبتمه شهادت ویریدی حضرت یوسف علیه السلام کمال جمالی زلیخانک
افراط محبتنه شهادت ویردوکی کبی قال الله تعالی فذلکن الذی لمتننی فیه معلوم اوله که وقتاکه زلیخا حضرت
یوسف علیه السلام افراد و محبت حدود تله سودی ابسه و انواع حیله لرله وصالنه طالب اولدیسه مصرک
خاتونلری بو حالی ایشتدیلر و تعییب ایلدیلر که عزیزک خاتونی عبد کنعانی سنه عاشق اولمش دیو پس وقتاکه
زلیخا بونلرک غیبت و مکرلرینی استماع ایلدیسه بونلری بانه و حضرت یوسفی بر مجلسه پنهان ایلدی و بونلر ایچون

و دیگر ایام مضاف ... مفرد مذکر غائب لوم ایلدی یعنی ...
متصل ...
و ... منصوب
... متعلق ...

بر عالم مجلس پیدا ایلدر وکلدکلری حضر برینه برکسکی محله برترنج ویردیکه صویک سنرکله ترنج صرباسی
تدارک ایدم دیو پس بونلر ترنجی صویارکن یوسف عم جیق بونلره بر جلوه ایله ویدی حضرت یوسف
علیه السلام بونلره کورندکده کمال دهشت وحیرانلرندن ترنج یرینه الارین طوغرادیلر یوسفک عم
حسننی اکبار واستعظام ایلدیلر ودیدیلر حاش لله ما هذا بشرا ان هذا الا ملک کریم یعنی ملک مکرم ومعزز
فرشته در دیدیلر اندن صکره زلیخا دیدی فذلکن الذی لمتننی فیه ذلک ایله حضرت یوسف علیه السلام
اشارت در وکن ایله خاتونلر مخاطب در الذی اسم موصول در لمتن فعل ماضی جمع مؤنث مخاطبه در
تدنی کبی ونون مکسور فیه ضمیری حضرت یوسف علیه السلام ه راجعدر ومضاف محذوفدر فی اتقانه
دیمکدر محصول ترکیب ایشته بودر ای خاتونلر اول عبد کنعانی نیکه بنی لوم ایلدیکز انک محبتندن … اکا مفتون
اولدم مجنون والکم بونلردن اول بونک جمالک بالکلیه کوریدکز بنی معذور طتوب لوم ایلمز دیکز ملک را در دل
آمد که جمال لیلی را مطالعه کند تا بداند که چه صورتیست که موجب چندین فتنه است بنفس خود طلب کردن
در احیای عرب بکردیدند و بدست آوردند و پیش ملک در صحن سراچه بداشتند ملک در تجسسات
او نظر کرد شخصی دید سیه فام ضعیف اندام در نظرش حقیر آمد بحکم آن که کمترین خدام حرم او
بجمال از وی بیش بود و بزینت پیشی مجنون بفراست دریافت و گفت ای ملک از دریچه چشم
مجنون بجمال لیلی گر نا سوی مشاهد او بر تو تجلی کند ملک را ادات تخصیص ودل در حرف
صله با حرف تعلیل احیا حی نک جمعیدر قبیله معناسنه بگردید فعل ماضی جمع غائب چکزدیلر یعنی آرادیلر
سراچه تصغیر سرادر نام کونه دیمکدر یعنی رنگ کمترین خدام حرم او لامیه لردر بجمال با حرف ظرف و یا مصاحبت
پیش بار مجله ایلدی دیمکدر بعض نسخه ده در پیش واقعدر حال بر از بزینت بابی
کیبیدر بیش زیاده دیمکدر دریچه تصغیر در در … معناسنه چشم مجنون اضافه … بولامیه
با حرف صله جمال لیلی لامیه بایست کرک دیمکدر کرد مصدر … تعلیل … اولامیه
تجلی تفعل بابندن مصدر … محصول ترکیب ملکک کوکلنه کلدی که جمال لیلایی مطالعه
ایلیه تا بله که نه صورتدر که بو قدر فتنه یه باعث در طلب ایلکه بنفسه عرب قبیله لرین طولاندیلر یعنی اراتوب
الهکتوردیلر و پادشاهک اوکنه وترسراسنده ایچندنک میداننده طوردیلر پادشاه انک
جیسانه یعنی شکلنه نظر ایلدی قرا یغز و ضعیف اندام بر شخص کوردی یعنی لیلا بویله ایدی نظرینه حقیر
کلدی یعنی حقیر کورندی اول سبب ایله که حرمنک خداملک اک اسکرکی کوزللکده اندن ایلریدی وزینت
وزیورده اندن ارتق مجنون ملکک لیلایی حقیر کوردیکنی فراستیله اکلادی و دیدی ای ملک مجنونک کوزی
پنجره سندن جمال لیلایه بقمق کرک تا که انک مشاهده سنک حقیقتی سکا تجلی ایده و ب ظاهر اولیدر

مثنوی: ترا بر درد من رحمت نیاید ° رفیق من بجز چیم در ربایید ° محصول بیت بنم سکا در … رحمت
کلمز یعنی سن بنم اسرگن فرسن بنم زبون و یارم بر … یعنی کندی حالم موافق و مناسب بر احول
درد کرکدر که با او نقصه میکویم شب وروز ° دو حضرم را بهم خوشتر بود سوز ° کم حرف تعلیل با حرف صله

چیزم او دو نجم بری بربیله محصول بیت بکا بنم کبی احوال درد کرکک کم اکا قصه عشق و محبتمی و متعلقی کیجه
وکوندز سویلیم زیرا ایکی او دونک یانشمسی بر بر بیله خوشتر قدر تنها برینک یانشمسندن یعنی کیفی در دینی اکلار درد
سویلمک یکدیکری درده سویلکدر … قطعه: ما قد من ذکر الحمی بمسمعی ° لو سمعت ورق الحما صاحت معی °
ما اسم موصول در الذی معناسنه مر فعل ماضی مفرد مذکر غائب … مضاعفدر سمرور ایلدی یعنی کچدی
دیمکدر جمله فعلیه اعرابدن محلی یوق صله سیدر مانک و ماصله سیله اعرابدن محلا مرفوع مبتدا من حرف جر
اسم موصولدن اولان ابهامی بیان ایدر … متعلقدر ذکر لفظا مجرور من ایله مضاف الحمی رحمایه و حما …
مجرور مضاف الیهدر و حمی حانک کسریله و میمک تخفیفیله چایر … دیرلر … اولورکه حانک …
حمی دیرلر اهالی اولان حمایه تشبیه طریقیله بمسمعی با حرف جر مر بیه متعلقدر و مسمع میم اولانک و اولنک کسری
و سکون سینیله و میم ثانینک فتحیله اسم آلت سمیع … ضمیر مجرور متصل محلا مجرور …
مضاف الیه در لو حرف شرط سمعت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه علم یا بندن اعرابدن محلی یوق فعل شرط ورق
واوک ضمی و رانک سکونیله جمع ورقا … اولدیغی کبی … کوکرجینی جمیعی کوک … اولور
دایری اولوز … ورق لفظا مرفوع فاعل سمعت ور مضاف الحمی رحمایه صاحت
فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه ضرب بابندن فاعلی تحتنده … ضمیر در جمله فعلیه اعرابدن محلی یوق
جواب لودر و جمله شرط و جواب اعرابدن محلی یوق مرفوع خبر مبتدا در صیحه صوتی … یعنی اوازله
چاغرمقدر مع ظرف غیر لازم الاضافه در ضمیر متکلمه جار مجرور ایله اعرابدن محلا منصوب حالدر صاحت
فاعلندن محصول ترکیب شول نسنه در که بنم قولاقلردن کچدی منزل جانانک ذکرندن یعنی منزل جانانک بنم
سمعمدن مرور ایلدی خبرلر اکر اول نسنه یعنی او ازه کوری ورق حما ایشتسیدی بنم ایله …
و فریاد ایدر دی ذوق و صفادن لفظا حما که منزل جانانه حمی تعبیرتدر … ذکر ایلدکه
استعاره طریقیله در و الا اضمار معنا ایدی زیرا معرفه … اولسه اکثر بودر که نا عین اول
اوله بیت: تالله یا ظبیات القاع قلن لنا ° لیلای منکن ام لیلی من البشر ° یا معشر الخلان قولو لو
للمعانی ° لست تدری ما تجلب الموجع ° یا حرف ندا معشر میمک و شینک فتحیله و عینک سکونیله اسم
جمعدر قوم … کنعطفندن بو قدر بلوک دیمکدر خلان اصحابه … خلیلک جمعیدر
دوستلر دیمکدر قولو امر جمع مذکر غائب … دیمکدر للمعانی لام اول حرف جر قولو یه متعلق …
حرف تعریف معانی مفاعله بابندن اسم مفعول مفرد مذکر غائب … تقدیری …
یعنی عشق دردی … عافیت و سلامت بولمش … مراد در معلوم اوله که مصراع اول معانینک الفی
اوزره تمام اولور و فی مصراع ثانینک اولی … ابتداسی اولور و بو اسلوب اشعار عربده چوق واقع اولور
و بو اسلوبه … بونک کبی اشعار مصراع … حفظ ولا تغفل لست افعال
ناقصه دن مفرد مذکر مخاطب … تدری فعل مضارع مفرد مخاطب ضرب بابندن ناقصه دن لست
تدری اکلار … دیمکدر ما اسم موصول در الذی معناسنه با حرف ظرف … حرف العام تکب معروف

هوج اسم مفعول در انفعال بنادن یعنی مفرد مذکر غایب مثال اوبدن وجه واوک تحتیله اعرابیه دیرلر محصول
بیت ابر و ستلر زهره سی عشق دردندن سلامت و عافیتدن اولان کمسه یه سویلیک سنی بلور وکلیغ
یعنی بلمز سن شول نسنه که دردی کوکلدن دریعنی عشق دردندن خبردار کلسن دیکلر تقدیری نا حصل
نی طلب الموج ولا دریا ما التصوح تعجب الموج دیکلر موجدن عیندن حکم با اثبات ایلدی اشعار
عرب املا سندن اکاه دکل ایمش نظم تن درستانرا نباشد درد ریش جز بهم دردی نکویم
درد خویش تن درست صفات معاشه در زیرا تن یعنون دیکلر الف ونون ادات جمعدر [illegible] تخصیص
درد ریش لامیه یا ره اعرابیسی دیکلر بهم با حرف صله هم در درد ریش دیکلر درد خویش لامیه محصول بیت
صاغ اولان کمسه لرکه یاره اعرابیسی اولمز یعنی دردلو اولورمیسن کندی دردیمی همدرد اولان کمسه [illegible] غیریه
دیمزم [illegible]

[illegible]

ارجانان سنی المقدرن هیچ برنسنه ایلمزنیه غافل ایلمک همکوی دکل یعنی هیچ برنسنه سنی تذکر ایلمکه بکا مانع

اولیمز مارسر کونقته ام یعنی باشی ازلمش مارم مادر دکلم که پیچ وتاب اورم تته که صانع اولان یلان

بور بلور و بوکار حالت دار دخی تعددن متنول مارگبی حرکته مالک دکلم مقرآنم اولک مغماضی سنی المقدرن

غافل ایلمی بلک اولمزنیه هیچ دیبن مقصود واصل اولماسیدر پیچ پیچ باسنگ زیاده سنه قائل اولمات

اثر بچه کتمش شنیدم که در کذاری پیش قاضی باز آمد برجی ازین معامله بکوششش سید رنجیده و دشنام

بی تحاشی داد و سقط گفت و سنگ برداشت و هیچ ازبی حرمتی فرو بکذاشت قاضی بایکی ازیاران مخیر که

همصفان او بود گفت کذار لفقن نحت معاشه در لدا بونک کبی برلرده یورامرادر باز آمد بازبونین ادا

تاکید در تنه که سابقا برتیج مرتبه تنبیه اولمشدر برجی بعضی دیکلار تعقیض نسخه ده طرفین واقعدر مراد بر معامله

مراد سودکی قصه سی اولمز وبا اقود دغی ابیات واشعار اولمه رنجیده مدار رسمی بونکبی یرلرده حرف

ترتب اولور الجخوب دیکلارد دشنام بی تحاشی سامعه دربی باک وبی پروا دیکلار سقط مره فرو نامقعور

سوزبرداشت قالدار دیکلاره حرمتی باحرف مصدر فرونگذاشت الیجی قوبمدی یعنی قادر اولدغی حالتیه اشاعت

قومدی بایکی باحرف صله علماء معتبر ماسمه همصفان ذکرین دیرکنه بله کیدن نه دیرلر بونده مراد مصاحب محصول

مرکب ایشدم که پس برلولان قاضینک اوکنه کلدی بتعدار بوعشق معامله سندن وبا اقود

ابیات واشعار دن اوغلانک قولفنه ایرشدی الجخوب قاضینه بی پرواسوکدی ونا معقول کلمات

ایلدی بوطاشی قالدردی که قاضیه اوره یعنی طاشه جانبدار وهیچ حرمتسزلک دن اشغه قومدی

یعنی بولدیغی احانتی ایلدی قاضی معتبر علمادن بریسنه که کندیله ذکرکن دوش ایدی دیدی بیت

آن مشاجر از خشم گرفتن بیلش وان عقدن برابرو ترش شیرینش

مصدار حرف وحدت دیبن خطا سوبلمش خشم گرفتن مشاهده یه معطوفدر و ایکیسی بله بینک

مقدم مفعوللریدر بینی باربینک کسر بله فعل امر مفرد مخاطب در بینیه ندن وشین ضمیری مسیره راجعدر

عقدن لغتده دیکم دیرلر اما بونده تماشده اولان بور شوی مراددر ابرو ترش سامعه از شیرین

عقدن یه صفتدر وشین ضمیری نبه پسره راجعدر محصول بیت اول پسرک محبوبلغنی و خشم طوتلغنی

کورشیرله بونده مخاطب همصفان قاضیدر واول ترش شکلی ابروسی اوزرنده عقدن شیرینی

کوریعنی اول شیرین ومقبول چاتمش کورسیرایله ابرو ترشه مضاف تقلیب ترشی عقدن یه

وشیرینی ابرویه صفت مقلوب نامطبوع ونا معقول تعقید اته ارتکاب ایدنلر عجب نامسازو

ونا همواری طبع صاحبلر بیمش العیا زباله دربلا وعرب کونیده ضرب الحبیب زبیب ضرب الحبیب

مصدر ک فاعلنه اضافتیدر ومفعول متروکدر وحبیب تبیل مفعول معاشه در زبیب زانک تحی ع یا بکسه

کسر بله قوریه اوزومه دیرلر محصول ترکیب قاضیه ذوق بیچه اقودقدن حکمی دیدی بلا وعرب سه

سوبلر محبوبک ضربی یعنی کوتکی عاشقه قوره اوزم یعنی شیرینید دیکلار بیت زدست

تومنت بردهان خوردن خوشتر که بدست خویشتن نان خوردن ابروف صله بدست خویش

باحرف مصاحبت واضافی لامیه در محصول بیت سنک الکدن اول پسرلقره یومروق یمک کشی کندی الیله اتمک

بیکلدن خوشترقدر جهانا ازوجاحت اوبوی سماحت می اید پادشاه ان سخن بصلابت کوید وباشد که

دز بیان صلح جوئید ان حکم قاضی دیبر جهان نگانه دیکلار که حرف بیان وجاحت قلت حیا معنا سندر

سماحت عطا واحسان معنا سنه در باحرف مصاحبت صلابت شدت معناسنه در پادشاهلق متوا او جاملر

خیری محصول ترکیب بلکه بسرک قلت حیا سندن احسان تقوسی گلکه یعنی بو یله چیلوق ملایمة دلالت

ایلدر ابا پادشاهلر خاطر حصهه یک یکی سویلرا ما اولورکه تو این صلح استرکس جائز در که بسیردی

خلق با نند سرکشتکی کو سته اما تنها م طایمت اوزره اوله بیت انکور نو آورده ترش

طعم بود روزی دوسه صبر کن که شیرین گردد اانکور اوزاده سابقه نو اورده ترفاندن معنا سنه یعنی تورد

ترش طعم وصف ترکیبیدر اکشی لذت معناسنه در زیرا طعم طاتنک محیلیه لذت دیکلار روز حرف وحدت

محصول بیت ترفاندن کتوریلمش اوزوم اکشی لذتلی اولور برایکی اوچ کون صبراتکه که لذیذ اوله یعنی

دادیه این بگفت وبمسند قضا باز آمد یعنی چند از عدول که ملازم او بودند زمین خدمت ببوسیدند که

باجازت سخنی داریم در خدمت بگوییم اگرچه ترک ادبست و بزرگان گفته اند با حرف صله مسند

قضا لامیه وصحل حکم دیکلار باز ادات تاکیدیه باحرف وحدت چند نیجه دیکلار یعنی برنیچه شخص عدول

عینک عدالک جمعیله جمع عادل بعض معنا سنه تبعیض نسخه ده عدول مزکی معتمد تفضیل بانیدن اسم

مفعولیدر عادللر اسم فاعل طوتانلر یمثش که حرف بیانیه رابطه صفت ملازم اواسم فاعلک

مفعولنه اضافتیدر زمین خدمت بیاسه که بیان باجازت باحرف مصاحبت سخنی یا حرف وحدت

محصول ترکیب قاضینک نظم ونثر سوزلرینی سویلدکدن حکمه مسند حکم وتضایه کلدی برنیچه

کسه حادلردن که انکر ملازملری ایدی تعظیم وتجیل طریقیله زمین خدمتی اوپدیلر یعنی قاضیه تعظیم

ایلدیلر که بر سوز عرضوار در اجازت که حضرتکزده سویلیلم اگرچه که ترک ادبدر و اولولر دیمشلردر بیت

نه در همه سخن گفتن رواست خطا بر بزرگان گرفتن خطا ست نه حرف نفی روایه متعلقدر

محصول بیت هر سوزده بحث ایلمک روادکلدر اولولر اوزره خطا طوتمق خطادر یعنی هر سوزده

کلمات ایلمک جایز دکلدر و اکابر اوزره قصور طوتمق قصوردر اما بحکم انکه سوابق انعام

خداوندی ملازم روزکار بند کانست مصلحتی که بینند واعلام نکنند نوعی از خیانت باشد طریق

صواب انست که پیرامن این طمع نکردی و فرش دلع در نوردی که منصب قضا پایکاه منیعست

تا بکناهی شنیع ملوث نکردانی حریف اینست که دیدی وحدیث این که شنیدی سوابق جمع سابقه در

بیتدا انعام اضافتی صفتک موصوفنه اضافتیدر تقدیری انعامات سابقه در وخداوندیه بیا

ملازم خبر مبتدادر روزکار اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر بندکان لامیه مصلحتی یا حرف

وحدت که حرف رابطه صفت ببینند فعل مضارع جمع غائب کورر اولونوعی یا حرف وحدت طریق صواب

بیا باشیه پیرامن اطراف این طمعه اضافتی لامیه در نکرد فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب کردیدن دن

كاف عجمك تحقيله دونمك معناسنه نكردي دولانميه سن ديمكدر فرشش ولع سانه ولع داوك ولانك نسخه لريله
حرص معناسنه در در حرف تاكيد نوردر نونك فتحي وضميله نو مضارع مفرد مخاطب دوره سن ديو شره سن ديمكدر
كه حرف تعليل منصب قضا سانه پايگاه سانه بونده مرتبه ديمكدر ويا حرف وحدت منبع محكم تا حرف تنبيه
بكناهي با حرف مصاحبت ويا حرف وحدت شنيع چركن ملوث اسم مفعولدر بولشق معناسنه نكرداني
فعل نهي استقبال مفرد مخاطب ايلميه سن ديمكدر نكرداني فعلنك نوني برنيه ميم يا زرب فعل نهي ظلم ايدرب
از انجمله بالذنب الشنيع ديدن فارسي غريب ملوث بلورشش محصول تركيب قاضيه حاصل ديركه ايا اول
سبيله كه اقندينك اخاجات سابقه سي بني لرك زمانه ملازم در يعني بر سنك نعمتكله حاصل اولمش
تمام عمر صرف نعمتنك بزه ملازم اولوب بزدن حسنكا اولامشدر آمار بو بنده لر مصلحتيكه كوره لر دحكر نميه
رشدت و حرص و فرشته دور ب دو شره سن زيرا منصب قضا بلند مرتبه در اخر از ايليه سن
بر كناه شنيعله او منصب ملوث ايلميه سن حريف بود ركه كور ردك يعني نعلبند اوغلاني كوردك نه ماجيندر
و سوزي بود ركه اشتيدك كه سني بو قدر ازنا منتر اكلمات ايلدي مثنوي نيك كرده بي آب روي بسي
چه غم دارد از آب روي كسي هكي بر بسي ادات ربط ضرورت وزنيچون حذف اولمش تقديري بليكه كرده در
بر بسي كه ايلمش بي ادات سلب چه ادات آب او لامينه يوز صوي يعني عرض ديمكدر يا حرف مصدر
بسي يار اصليه ايله چوق ديمكدر آب روي كسي لاميه لردر محصول بيت بر بسي كه چوق يوز سزلك ايلمش
اوكه نه غم طوتار كمسه نك آب رويندن يعني نه غمي و نه پرواسي وار كمسه نك عرضي اكسكلكندن نه خبر
بسا نام نيكوي پنجاه سال هكه يك نام زشتش كند پايمال هب بسا بسي كبي چوق معناسنه در نيكوي
پنجاه سال لاميه در كه حرف بيان نام زشت نشانه وشين ضميري نام نيكويه راجعدر كند فعل
مضارع مفرد غايب ناعي تحتنده زشته راجع ضمير مفعولي اولان نام نيكو ثانيسي پايمالدر پايمال چكنلكلر
اما بونك كبي يرلرده ضمايع معناسنه در محصول بيت چوق واقع اولور اللي يلدن كسب ايلان نام نيكو بر
آدني پايمال و ضايع ايلر ابر آيت و بر ساعتده مقاعي در النصيحت ياران يك دل را پسند آمد بر حسن
رأي و حفظ و فاء ايشان آفرين كرد و گفت نظر عزيزان در مصلحت اين حال مين صواب است و مسئله
بي جواب و نيكو محصول تركيب قاضيه ياران صادقك نصيحتي مقبول كلدي و انلرك حسن رأي و تدبيره
و حفظ وفاسنه آفرين ديدي و ايتدي عزيزلرك نظري بنم حالمه عين صوابدر و مسئله بي جواب و نيكو

بيت ولو ان حبا بالملام يزول هلسمعت انكا نقربه عذول ها واو حرف ابتدا لو حرف
شرط ان حرف ناصب و رافع حبا حانك ضميله لفظا منصوب اسم ان بالملام با حرف جر ملام
لوم معناسنه مجرور در يا ايله جار مجرور بيله يزول ابه متعلق يزول فعل مضارع مفرد مذكر غايب كيدر ديمكدر
جملهٔ فعليه اعرابده محلي مرفوع خبر ان در ان اسميله و خبر يله اعرابده محلي يوق جملهٔ شرطيه
مقامنده واقعدر السمعت فعل فاعل اعرابده محلي يوق جواب لو واقعدر انكا لفظا منصوب مفعولي
نقربه محلي مضارع مفرد مذكر غايب در افتعالدن ناقص يايي … ضمير مذكر محلا منصوب مفعولي

انكه راه

انكه راه حمادول عينك فتحي و دال معجمه نك ضميله مبالغهٔ اعاذ در ملايمت ايديجي معناسنه لفظا مرفوع فاعل نقره دلدر
و جملهٔ فعليه اعرابده محلي منصوب صفت انكا در بعض نسخه ده عاذلا واقعدر عينك و دال مهمله نك ضميله و خوار
وزني او زره عاذل معناسنه عدالك جمعيدر اسابتا تنه چند از عاذوله كه خاسيدر محصول بيت اگر محبت ملامت
و آزار ايله زايل اولسيدي البته بر كون ايشيدر دم كه اني بر بيان عاذولر ديا عاذولر اقترا ايدر يعني خلافك
محبتي ملامت و آزار ايله زايل اولوب گيتدر ديو ايشيدردم بيت ملامت كن مرا چندان كه خواهي
كه نتوان شستن از زنگي سياهي هكه حرف تعليل نتوان شستن يومق اولمز يعني ممكن دكل زنگي
يا نسبيه قره عرب در مستعمل زنگ ديارينه منسوب ديمكدر سياهي يا حرف مصدر محصول بيت عزولمه
خطاب ايدوب ديرنبي ملامت ايله هر نقدر اكرا استرسنك خاينده سي يوق كه بكا تأثير ايلمز زيرا زنگيدن
سياهلغي يو مقله گيدر مز اولمز يعني بكا محبت جانانمي ترك ايله ديك سياه عربدن قرالغي گيدرمكه
سعي ايلمك گيدر زاين بگفت وكسانرا تفحص حال او برانگيخت و نعمت بي كران بريخت كه گفته اند
هر كرا زر در ترازوست زور در بازوست كس آنرا ادات مفعول متعلقا تندن كمسه لري
ديمكدر با و حرف صله تفحص تفعل بابندن مصدر در تجسس ديمكدر حاله اضافه مصدر مفعولنه در
واو لاميه يعني حالي يو قلمقه برانگيخت بر حرف تاكيد انگيخت فعل ماضي مفرد غايب حواله و تسلط ايلدي
ديمكدر محصول تركيب قاضي مذكور بنيار ديدر و متعلقا تندن بعض كمسه لري او غلانك احوالي تجسسه
حواله ايلدي كه اني بخته ليوب تلينه ملايم ايدوب قاضيه مايل ايده لر و اوغلانك يولنده بي نهايت و بي پايان
نعمت دوكدي زيرا اوميشلر در هر كمسه كه التوندن ترازوسي در يعني بازوسنده در بو ضرب مثلدر
يعني هر كمسه نك كه مالي چوق اولسه شويله كه صاحبه او مليوب ترازويله طارتمغه محتاج اوله زوري بازوسنده در
يعني هر نه استرسنك اوله يره ديكدر حاصل مالك و نقدنك كفايت در و آنكه بر دنيا دست رس
ندارد در همه عالم كس ندارد دست رس حرف وكيه در رسيده ندن و سعت بو قدر تدره عبارتدر
محصول تركيب مالي او لمانك حامي نه كورركيدر اما اولكه انك دنيايه ال ارشمز يعني ماله مالك
دكل تمام دنيا ده كمسه سي يوقدر يعني مرادنه ظفر بولمغه كمسه انكا معين و دستگير اولمز بيت
هر كه زر ديد سر فرود آورد هو ور ترازوي آهنين دوشست هو هر كه يعني هر كس كه حذف و ايصال طريقيله
كه اسم اولدي فرود … مفعاليه در اشقه ديمكدر يعني باش اكدر يعني ميل ايلدي ديمكدر آورد فعل
ماضي مفرد مذكر غايب كتوردي ديمكدر ترازوي آهنين آهن و حرف نسبت حرف تاكيد
دوشش تقول معناسنه در يعني ترازو و … امور معناسنه ديدن خطا ايلمش محصول بيت هر كمسه كه التوني
كوردي اكا باش اكدي يعني بي اختيار ميل ايلدي اگر كمسه ده مرقولي ترازو ايسه ده يعني التوني ترازو ويله
وزن ايدجك كامل اولنجه وزنندن بر مقدار اغرجه كلورسه انك اولرها لتنه سر فرو اور و ديبور شلدر
حاصلي التونه بر مرتبه قوت حاصل بود اوركه انسانك غيري حاذبه اكا ميل ايدر الغرض و ان
تحلية من بركون حكما ايتديلر صاحب بودن غم دنيا كه ندر كيمي ديدي كه منصبده در كه ديدي كه كور ادلر تنبيه تقعد در

یادر جمیعی بوکه قائل اولدیلر نوشروان ایدی حقیقتده صاحب بونده غم القوندر که جمیعاً بونلر انکله حاصلدر
جمیع حکما بو سوزه سر فرو ایلدیلر فی الجمله شبی خلوتی میسر شد و هم در آن شب شحنه را خبر شد که
قاضی همه شب شراب در سر و شاهد در بر از تنعم بخفته و بترنم گفتی فی الجمله حاصل کلام شبی و خلوتی
یالری حرف وحدتدر و جائزدر که خلوتی یاسی حرف تنکیر اوله شحنه شینک فتحی و حانک سکونیله لغتده
نایب دیمکدر آغا بونده صوباشی مراددر را ادات صله که حرف بیان قاضی مبتدا و شراب در سر
و شاهد در بر حالیه لردر بونده ایهام طریقیله ذکر اولمشدر از تنعم بخفته یه متعلق و یا حرف حکایه
و جمله سی خبر مبتدادر و همه شب بخفتینک و گفتینک ظرفیدر و بترنم گفتی یه متعلقدر و از تنعم بخفته معطوف
محصول بیت حاصل کلام بر گیجه جوانمله خلوت میسر اولدی و هم اول گیجه صوباشیه خبر اولدی که قاضی بتون
گیجه شراب باشنده یعنی سرخوش دلبر سینه سنده و یا یاننده تنعم و ذوق و صفادن اویومازیدی
و یا اویومادی و ترنم نغماتیله سویلردی و یا سویلدی یعنی ایرلردی   نظم   امشب مگر بوقت نمی خواند این
خروس   عشاق بس نکرده هنوز از کنار و بوس   امشب بو گیجه مگر کانه بوقت با حرف ظرف
نمی خواند فعل نفی استقبال مفرد غایب اوتمز یعنی اوتمز دیمکدر حکایت حال ماضی معناسنه اخذ ایدنلر
نه لفظدن خبردار ایمش و نه معنادن خروس لفظی مفرد ایراد ایلمک ضرورت وزنیچوندر و الا
خروسلر معناسنه ایدر و یا خود جنس خروس مراددر عشاق مبتدا بس نکرده خبری بس ناری عربیله تعبیر
اکتفادن عبارتدر پس بس نکرده نک معناسی چوق ایمش دیین چوق خطا ایلمش نکرده
ما قبلیدن قسمدر ایلمش دیمکدر بس اسم مفعولدر دیین فاعلیت و مفعولیت معنالرینی تشخیص
و تمییز ایلمزمش هنوز الآن دیمکدر کنار دن بونده آغوش مراددر حاصلی پهلو دیمکدر و بوس اسم
مصدردر اوپمه دیمکدر محصول بیت بو گیجه کانه وقتنده اوتمز بو خروس زیرا عاشقلر هنوز اکتفا
ایلمامش کنار و بوسه دن یعنی دلبری اوپمه دن و قوجمه دن طویمامش بعض نسخه ده بو وزنده
و بو قافیه ده بر بیت واقع اولمش   رخسار یار پر ز خم گیسوی تابدار   چون گوی عاج در خم چوگان
آبنوس   رخسار یار لامیه در حرف ظرف خم گیسوی تابدار لامیه و بیانیه در تابدار وصف ترکیبیدر
تاب بونده انحنا و بکلم معناسنه در دار داشتندن طوتوجی دیمکدر تاب بونده تافتندن مشتقدر
دیین بونده خطا ایلمش چون ادات تشبیه گوی عاج لامیه در گوی طوب و عاج فیل کمیکی خم چوگان
آبنوس لامیه و بیانیه در چوگان جیم و کاف عجمیله اوجی اکری عصادر که اکثر رجبانلر یعنی کشیلر
استعمال ایدرلر و آت اوزرندن انکله طوب چالرلر … حیدری جرید اوینوریرینه اتی اوینارلر
تعریب ایدوب صولجان دیرلر صاد و لام ایله آبنوس بانک سکونیله آب ایله نوسدن مرکبدر
آب صو و نوس … ایله … و تصحیف ایلیین قوم صفدرلر زیرا
شینی نقطه ایله املا ایتمیین … طوغری … یوق … بنده …
… آبنوسی … خط محصول بیت یارک رخساری یعنی یوزی گیسوی تابدارک بکلمنده …

طوب گیبدا

طوب گیبدا ابنوسدن چوگان بوکلمندن تشبیه حاصلدر مذکور بیتک قافیه سی قصیده سنه شابه بو در لیکن شراح
شرح ایلدکلری چون شرح ایلدک   بکلام که چشم فتنه بخفتست زینهار   بیدار باش تا نرود عمر در فسوس   چشم فتنه
لامیه در مجازا بخفتست اصلی بخفته است در ضرورت وزنیچون حذف و ایصال اولدی بونده ایومش دیمکدر زینهار
یا ایله ادات تنبیه در بیدار اسمدر اویانق معناسنه باش فعل امر مفرد مخاطب بیدار اول دیمکدر تا حرف تعلیل نرود
فعل نفی مستقبل مفرد غائب عمر فاعلی در حرف صله فسوس افسوسدن مخففدر بونده حیف معناسنه در محصول
هردم که فتنه گوزی ایومشدر یعنی هردم که عالم اغیاردن خالیدر زینهار صقین بیدار اول و اویقوی ترک ایله
تاکه عمر نازنین حیفه گیتمیه یعنی ضایع بیهوده صرف اولمیه   تا نشنوی ز مسجد آدینه بانگ صبح   یا از در سرای اتابک
غریو کوس   تا حرف توقیت در مادام معناسنه نشنوی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب مادام که ایشتمیه سن
دیمکدر مسجد آدینه جمعه مسجدی دیمکدر آدینه یا آدینه جمعه گوننه دیرلر ذالله مشهوردر اعاد الله میرحسین معنک
اوینه معناسندن معلومدر بانگ صبح صباح اذانی اضافه لامیه در یا حرف عطف در سرای اتابک لامیه لردر
غریو کوس لامیه در غریو آواز اغلمقدر بونده فریاد و فغان مراددر کوس ابتدا منفصل بیانی اولمشدر
محصول بیت مادام که مسجد جمعه دن صباح اذانی ایشتمیه سن و یا اتابک سرایینک قپوسندن کوسک
ناله و افغانی   لب از لب چو چشم خروس ابلهی بود   برداشتن بگفتن بیهوده خروس   لب
برداشتنک مفعول صریحی و از لب غیر صریحی چو چشم اضافه لامیه ساینه و خروس لامیه ابله افعل وزنی اوزره
صفت مشبهه در احمق معناسنه و یا حرف مصدر و مبتدا بود رابطه ضمنی و تحمیله فعل مضارع مفرد
غائب خبر مبتدادر ایلمک اولور دیمکدر و جائزدرکه ادات زمانیه اوله برداشتن بوسه فاعلدر بگفتن
با حرف مصاحبت برداشته متعلق بعض نسخه ده بگفتن برینه نگفته واقعدر اسلوب معناسنه بیهوده یه
اضافه بیانیه و خروس لامیه از لب برینه بر لب یازلر حکایه و اصلی کلاری یوق محصول بیت بو بیت
بیت اوله مرتبطدر لبی یعنی عاشق لبی چشم خروس کبی صافی اولان معشوق لبندن قالدرمق
خروسک وقتسز اوتمسیله احمقلق اولور و یا ایلمکدر قاضی درین حالت بود که یکی از متعلقان در آمد
و گفت که خبر هست که یار داری گنجی بر که حسودان بر تو دیگر گرفته اند بلکه حقی گفته اند تا مگر این آتش فتنه که
هنوز اندکست باب تدبیری فرو نشانیم مبادا که فردا چون بالا گیرد عالمی را فرا گیرد قاضی تبسم
بر و نکرد و گفت که حرف رابط مقصود و مقول خبر فعل امر مفرد مخاطب … دیمکدر خبر بیلدن حاضر
و بیلیر خطا ایلمشدر تا حرف توقیت یار داری ایلمک وار یعنی خلوت و قیدن که اولدیغیچون فعل امر مفرد
مخاطب تا آج دیمکدر کمر بیندن کمر بیختن دن … بگلش ماجستان که حرف تعلیل … غم زتمه
دیمکدر و یا حرف وحدت و تا تنکیر بلی حرف اضراب حقی یا حرف وحدت تا حرف تعلیل مگر حرف تمنی آتش
فتنه سانه در که حرف بیان هنوز الآن دیمکدر با حرف مصاحبت تدبیر سانه و یا حرف وحدت و یا حرف
تنکیر فرو حرف تاکید نشانیم فعل مضارع متکلم مع الغیر … دیمکدر نشانیدندن که لفظا مشترکدر
آتش سوندرمکه … نصب ایلمک یعنی … اوزره … دیکمک … مبادا فعل نهی مفرد غائب

اولیه دیمکدر و حامرادور که حرف بیان فروا یاردر چون حرف تعلیل الا ارتفاع کیرد طوتدی یعنی قالقه
دیمکدر فاعلی آتش فتنه در عالمی یا حرف تنکیر در اادات مفعول فاعلی مبتدا تبسم یا حرف مصاحبت
نکه کرد متعلق تبسم فعل یا بیدن مصدر ادر کوسترمک دیمکدر و در حرف صله و او ضمیر تبیدن ایچری
کلمه را حیدر نکه کرد نظر ایلدی دیمکدر محصول بیت قاضی بو حالتدن ایدی یعنی پسر بو سوز کنا ده ایدی
متعلقلردن بریسی ایچری کیردی و دیدیکه قالق و ایاغکا و لدیچه قاچ یعنی ایاغک طوتدیچه قاچ
قادر اولدیچه قاچ زیرا حسودلرسنک اوزرینه دوج طوتمشلر یعنی غمز ایلمشلر بلکه حق سویلمشلر
تا اولکه بو آتش فتنه هنوز از جهان اوتدیر صو ایله سوندیرم ز احتمالیدر بارن چونکه مرتفع اولوب عالمه
تمام عالمی احاطه ایلیه قاضی تبسمله اکا نظر ایلدی و دیدی قطعه پنجه در صید بردم حشیقم را چه
تفاوت کند که سنک لاید صید بوندن مفعول معناسنه یعنی مصید پنجه بر اوتنک مفعول صریحی و در حرف صله
بردم ماضیدن قسمد ایلدیگم معناسنه حشیقم خاک در غینک تیحه لریله ارسلان دیمکدر و را حرف صله
و یا حرف تخصیص لاید فعل مضارع مفرد غایب اتقرر دیمکدر لایدن اوتدن ایت انقراض معناسنه
محصول بیت پنجه سن صید یعنی اوه ایلدیم یعنی اترش ارسلانه نه تفاوت ایدرکه ایت انقرا
یعنی یانده کلوب سکارینی النمز دیمکدر یعنی اعدانک حسادک بکا ضرری یوقدر حمان حانت
نیم اولسون دیمکدر توشه دیرابرسه دیسونلر طوته کور باری ایکی آوردر ادر دوست کم بگذار
تا عدو پشت دست میخاید روی رنکک مفعول صریحی و در ادر غیر صریحی و دوست اصلح لامیه و در
بکذار فعل امر مفرد مخاطب ادر قو یعنی احتمال ایله تا حرف تعلیل عدو مبتدا پشت دست لامیه و مفعول
میخاید که فعل مضارع مفرد غایب دور خبر مبتدا در محصول بیت خطاب عام طریقیله و یا کلکی متعلقه
بیورر که یوزکی دوست یوزینه ایله یعنی لب لبه و سینه سینه یه اوزکا تامله تو قوطیتمه تاکم عدوالی
ارقسی چینیه عداوت و حسدندن حاصل سن جانان ایله صفاده ادر اوتو عدو حسد آتشینه
یانوب کوزل اولسون ملک راهم در آن شب آگاهی دادند که در ملک تو چنین منکری حادث
شده است چه فرمایی گفت من او را از جمله فضلای عصر و یگانه میدانم باشد که معاندان
در حق او تعرض حوض کرده باشند این سخن در سمع قبول من نیاید مگر آنکه که معاینه کردد که حکما
گفته اند ملک پادشاه و را ادات مفعول آگاهی یا حرف مصدر خبر دار ایلدی دیمکدر که حرف بیان
ملک تو لامیه منکر اسم مفعول در افعالدن بیدن و یا حرف وحدت حادث شده است بیدا اولمشدر
جمله فضلای عصر لامیه لردر یگانه فضلایه و جمله یه عطف ایکسی جائز یگانه فرید دیمکدر وحتی
اضافتی لامیه در باشد که اوله که یعنی احتمالدر که وحرف کاف حر او لامیه تعرض یا حرف صله
غرضله دیمکدر خرض شروع معناسنه در سمع قبول من لامیه و حامعه در نیاید کلمز یعنی کیرفرد دیمکدر
مگر الا معناسنه در که حرف تعلیل محصول ترکیب پادشاهه ذی اوکیجه خبر دار ایلدیلر و دیدیلر که سنک
مملکتکده شو منکر بیدا اولدی بر تورکین ایلشنا حسودیدا اولمشدر بیورر سنکر پادشاه دیدی بن انی

جمله فضلای عصردن یعنی زمان فاضللرینک بریسی بلورین و فریدر وحیدر بریسی بلورین ممکنکه معاندلر
و حسود و عدولر انک حقندن غرضه شروع ایلمشلر آنلکاره اوله زیرا حکما دیمشلردر بیت بنظری
سبک دست بردن بتیغ بدندان برد پشت دست دریغ با حرف مصاحبت تند لفظ مشترکدر و یا حرف
مصدر ایس ایو بندن حدتله و تیزلکله دیمکدر سبک لفظ تیغی دیمکدر حفیف معناسنه اما بوندن تیزدر دیمکدر یعنی تا تیز
و الکرو هم استنشر دیمکدر بردن مصدر رتبه مرتبطدر و ستدن بویله در یا حرف صله بردنه متعلق در تیغ قلیجدر
حیف معناسنه بو ندان برای مفعول غیر صریحی و پشت صریحی پشت دست دریغ یا حسرتلر در محصول بیت
حذرله قوزی قلیجله ال ایلتمک یعنی اوصونمق حیف و پشیمان اولمق الی ارقه سنی دیشلمه ایلدر حاصلی اول
حالتی ایلمک حیفلنوب و پشیمان اولوب الارقه سنی دیشلمه ایلدرا اسناد مجازیدر تعبیر شیخه ره
برو بر بیته کنزد و اتعورا ایلمز دیمکدر یعنی بو حدت سببیله حیف و سوال ارقه سنی ایلمز مصراع اولک
معناسی درزمان دشواری و ضجرت دست بتیغ بردن بشتاب و استعجال دیمین مغایرد دشوار ایلمش
و صبرلیله الا یعنی ایلمک قلیجه و دیمین مغایر حرب یره چکمش بر فعل مضارع در برآمدن و نیلو خطا ایلمش
شنیدم که سحرگاهی ملک با تنی چند از خاصان بر بالین قاضی رسید شمع را دید ایستاده و شاهد
نشسته و می ریخته و قدح شکسته و قاضی در خواب مستی بیخبر از ملک هستی ملک بلطف بیدار
کرد و گفت برخیز که آفتاب برآمد قاضی دریافت که حال چیست گفت از کدام جانب برآمد گفت از جانب
گفت الحمد لله هنوز در توبه باز است بحکم این حدیث که لا یغلق باب التوبة علی العباد حتی
تطلع الشمس من مغربها و گفت استغفر الله و اتوب الیه سحرگاهی ایرته سحر وقتی ملک پادشاه
با حرف مصاحبت تنی یا حرف وحدت بر نیچه تنله دیمکدر بر حرف صله بالین قاضی لامیه بعدغی اوجنه
یعنی باشی اوجنه ایستاده و استاده تخفیف یا ایله طورمش دیمکدر ماضیدن قسمدر اسم مفعول
و یاین فاعلی مفعولدر ضرورت ایلمزمش و قاضی مبتدا در خواب مستی مسئلک او تیعو سنده خبر مبتدادر
بیخبر از ملک هستی خبر بعد الخبر در یافت الکلام حضرت شیخک بیخبر از ملک هستی دیدکندن حکمه
و دریافت بیوردقی تردد ن حالم دکل در توبه لامیه در مجاز ابوندن احتمالر مفتوح معناسنه بحکم این
حدیث با حرف مصاحبت و اضافتی لامیه در حکم بوندن سند و حجت معناسنه در که حرف بیان لا یغلق
فعل نفی استقبال مفرد مذکر غایب مبنی للمفعول الا یحجب مطلقا دیمکدر باب التوبة نائب الا یغلق و لامیه
مجازا علی العباد و لا یغلق یه متعلق حتی تطلع ان مقدرا ایله منصوب در الی اوه تطلع دیمکدر الشمس
لفظا مرفوع فاعلی من مغربها تطلع یه متعلق در استغفر فعل مضارع نفس متکلم محذوف الله لفظا
منصوب مفعولی و اتوب استغفر یه معطوف فعل مضارع متکلم وحده در نصرا نیک احوف واوی و اسنیدیر
الیه اتوب یه متعلق محصول ترکیب ایشتدم که اول صباح وقتنده پادشاه خواصندن بر نیچه
شخصله قاضینک باشی اوجنه ایرشدی یعنی کلدی شمعی کوردی برینده طوروب نیرودلر مجلس کنارنده
اوتورمش باده دوکلمش و قدح صنمش یعنی بوزلمش بو بیله کوردی و قاضی مستلک اویقوسنده و ارلق عا

بیچاره ملک انی لطفله بیدار ایلدی یعنی اویاردی دیدی زنهار که آفتاب طلوع ایلدی یعنی انکلدی که حال نه‌در
دیدی آفتاب نه جانبدن طلوع ایلدی پادشاه شرق جانبندن دیدی یعنی دیدی الحمد لله توبه قپوسی
هنوز اچقدر بو حدیث شریفه اشعار ایلیه که توبه قپوسی باغلنمز عبادی اوزره شمس مغربدن طلوع
ایدنجه اندن صکره یعنی دیدی ایلدیکم خطادن الله تعالیدن مغفرت و عفو طلب ایدرم و ذنبی بویله
نامشروع و نامعقول اشلیم خدایه توبه و رجوع ایدرم یعنی جمیع نامشروع اشلردن شمدن
کیرو فراغت ایدرم قطعه این دو چیزم بر گناه انگیختند ٭ بخت نافرجام و عقل ناتمام ٭ چیزم
مضافدر کناهه متعلقدر انگیختند فعل ماضی جمع غائب اغرا ایلدیلر یعنی قندردیلر دیمکدر بخت نافرجام تمام
نافرجام توصیف فعلی فرجام ماتمک تیجی ایله ایشک صوکی عاقبت کار معناسنه محصول بیت یعنی توبه
واستغفار ایلدکدن صکره بو ایکی تبیله اعتذار ایدرکه بو ایکی نسنه بنی کناهه قندردیلر بری طالع بد
یعنی ابتر و ناقص طالعم بری سبب ناتمام و ناقص عقلم مصراع ثانی مصراع اولک بیانی ایدر حاصلی طالع
و عقلک قصوریدر بنی معصیته اغرا ایدن گر گرفتارم کنی مستوجبم ٭ ور ببخشی عفو بهتر از انتقام ٭
مستوجب استفعال بابندن اسم فاعلدر مستحق معناسنه با حرف تأکید بخشی فعل مضارع مفرد مخاطب
فعل شرط واقعدر باغشلرسک دیمکدر عفو مبتدا بهتر خبر از انتقام بهتره متعلق جمله اسمیه جواب شرطدر
محصول بیت اگر بنی جرمم ایچون مؤاخذه ایدوب گرفتار عقوبت و عذاب ایدرسک لایق و
مستحقم و اگر حیلمک حقیقیله منصف اولوب کناه و جرمیمی باغشلرسک بهر حال عفو و غفران انتقام
ایدوب عقوبت ایلمکدن یکدر ملک گفت توبه درین حالت که هلاک خود اطلاع یافتی سودی
ندارد قال الله تعالی فلم یک ینفعهم ایمانهم لما رأوا بأسنا یافتی فعل ماضی مفرد مخاطب سودی یا حرف
تنکیر یا حرف وحدت و یا ضمیر سودی جواب شرطدر و اخلاء ان ما و لم یک اصلی یکون
ایدی لم جازمه داخل اولغله انتقاء ساکنین اولدی واو دوشدی نون جازم ایله حذف اولندی لکن
قالدی صکره نون کثرت استعمال ایچون تخفیفا حذف اولندی حروف علتده تشبیهله لم ما دخل ینفع فعل
مضارع مفرد مذکر غائب هم ضمیر منصوب متصل مفعولی ایمان لفظا مرفوع فاعلیدر هم ضمیر مجرور
متصل مضاف الیه لما توقیت دیمکدر رأوا فعل ماضی جمع مذکر غائب مهموز العین معتل اللام
واو ضمیر بارز مذکور کتاره راجعدر بأس لفظا منصوب مفعولی نا محلا مجرور مضاف الیه در
محصول ترکیب پادشاه دیدی بو حالتده توبه که کندی هلاکنه مطلع اولدک فائده و بر مزشتنده که
خدا بیورمشدر نکوره ایمان کتورمک نفع و بر مز اولتقده که شدت عذابمزی کوردیلر یعنی ایمان
بأس و خوف مقبول دکلدر سنده ارقا هلاکه مجتنب بلدک که توبه و استغفار ایلرسن
قطعه چه سود از دزد آنکه توبه کردن ٭ که نتواند کمند انداخت بر کاخ ٭ دزد یا حرف
مصدر که حرف بیان نتواند فعل نفی مستقبل مفرد غائب طلب کمند انداخت مشهور در رسیدن
و نردبان ارتفع دیرکی یا حرف جر بیله تصور دیرکی اوزره کمند انگنده قادر اولمیه سن یعنی قصره چیقمغه عدم
کاخ

قدر انکلدی

قدر انکلدی خوش رنگین اول توبه ایلک نه فائده امدی سنده ارقا عفو و تیمدن خلاص بولمیاجقسک بلورسن که
توبه ایدرسن ٭ بلند از میوه کو کوتاه کن دست ٭ که کوته خود ندارد دست بر شاخ ٭ بلند کونک مقدم مفعولیدر
از میوه کوتاه کونه متعلقدر مخاطب تجرید اکا خطاب ایدوب کوداری یعنی بلندن سویله کوبوندن ادات
تأکید دوبین زائد سویلمک دست کندک مفعول اول صریحی کوتاه ثانیسی و از میوه غیر صریحی که حرف تعلیل
کوتاه مبتدا خود ادات تأکید ندارد فعل نفی مستقبل مفرد غائب فاعلی تحتنده کوتاهه راجع ضمیر دست
مفعول غیر صریحی بر شاخ غیر صریحی بر جمله فعلیه خبر مبتدادر محصول بیت بلند اولان تکمیه سویله ای مخاطب
بجودکم الا میوه دن کوتاه ایله یعنی قصه ایله حاصلی الک چک او زاتمه میوه یه یعنی بو تنبیه بلند قامته لازمدر
کوتاه قدلو لانه لازم دکل زیرا کوتاه قامت خود الی بوداغه ال طوتمز یعنی ال ایرشدره مز که اکا تنبیه
لازم اوله مرا با وجود چنین منکر که ظاهر شد خلاص صورت نبندد این بگفت و موکلان عقوبت در وی
آویختند گفت مرا در خدمت سلطان یک سخن باقیست ملک پرسید آن چیست گفت منکر یا حرف
وحدت که حرف رابطه صفت خلاص مرا قرینه سیله خلاص تو تقدیر نده در و مبتدا در صورت نبندد
خبری ملحوظ و منصور دکلدر دیمکدر موکلان عقوبت لامیه موکلانی جلادن اسم طوتمان زائد سویلمش
در حرف صله و ی ضمیر راجع الیه راجعدر او یختند باشیدیلر دیمکدر آویختند بریسیه او یخت یا زن وثنا علی
پادشاهی طوتمان غیب مطالعه سی وار رهش گفت ماضی مرا بنم دیمکدر محصول ترکیب شنک بو بخیلین
نامشروع ایشک وجودیله که سندن ظاهر اولدی خلاصک صورت بغلنمز یعنی خلاص ایلمک معقول
دکلدر پادشاه بو سوزی سویلدی و اشکنجه موکللری یعنی جلادلر قاضیه یاپشدیلر قاضی دیدی بنیم
پادشاه خدمتنده بر سوزم باقیدر یعنی بر سوزم دخی واردر دیمکدر پادشاه صوردی که اول ندر قاضی دیدی
قطعه با ستین ملالکه بر من افشانی ٭ طمع مدار که از دامنت بدارم دست ٭ با حرف
مصاحبت سببیه متضمن طمع مدار متعلق استین ملال یا مه و یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر
حرف مصدر ایدیبا یجلکش سوییلشی که حرف رابطه صفت افشانی فعل مضارع مفرد مخاطب سلکرسن
اجزا خصوص کنایت در طمع مدارک مفعول صریحی و با ستین غیر صریحی مدار فعل نهی مفرد مخاطب دار زیروالر
طوتمه دیمکدر که حرف بیان از دامنت بدارک مفعول غیر صریحی دست صریحی محصول بیت بر ملال آستین
سببیله و یا ملال آستین سببیله که بنم اوزریه سلکرسن یعنی بندن اعراض ایدرسن طمع طوتمه یعنی
امید ایلمه دامنکدن الم طوتیم یعنی اتکلدن الم چکیم ٭ اگر خلاص محالست از ینکه مراست ٭ بدان کرم
نمودار امید وار رحمت ٭ بدان با حرف صله که حرف رابطه صفت امیدوار یا حرف مصدر محصول بیت
اگر خلاص محالدر ایسه یعنی قورتلمق ممکن دکل ایسه بو گناهدن که بنمدر یعنی بنده اولان گناهدن خلاص
جائز دکل ایسه اول امیدم که سنک واردر امیدلک وار در یعنی کرم و لطفک امیدوارم اندن رجای تحقیق
ایلم ملک گفت این لطیفه بدیع آوردی و این نکته غریب گفتی ولیکن محال عقلست و خلاف شرع که ترا
امروز فضل و بلاغت از چنگ عقوبت من برهاند مصلحت می بینم که ترا از قلعه بشیب اندازم تا دیگران

عبرت گیرند گفت ای خداوند جهان پرورده این خاندانم و نه تنها من این گنه کرده ام دیگری. اندرز
نامی عبرت گیرم ملک ازین سخن خنده آمد و بعفو از سر خطای او درگذشت و متعنتانرا که اشارت
بکشتن او کرده بودند گفت ملک دیدار لطیفه اوردیغک مفعولی اولمدیغ ثانیسی بدیع عجیب دیمکدر
نکته گفتنیک مفعولی اولمدیغ غریب ثانیسی غریب معاکسه در لطیفه بدیعه و نکته غریب مضاف ایدن
عجب نه ملاحظه ایلدر مسکین چنک عقوبت معاینه در و منه احتمالی لامیه با حرف صله و شیب شنیدن
مخفف لفظدر شین نشنیدن اولدیغی کبی اشغه و الت و انیشن خیالرنده مستعمل لفظدر گاه اولور که
اتباع رمزا آرجه طریقیله لفظی بوکا عطف ایدوب شیب و تیب دیرلر عربیده حسن بسن و ترکیده
قزن قرن دیدکلری کبی پرورده نعمت این خاندانم لامیه لردر پرورده اسم مفعولدر صدر سوراو جهت
معاکسه در خطابیه احتمالی لامیه در شفقت تفعل بابندن اسم فاعلدر کلمه نک ترکیبی ایستکه دیرلر
والف و نون ادات جمعدر محصول ترکیب پادشاه دیدی بو لطیفه عجیب گوردک و بو نکته
غریب سویلدک و لیکن محال عقلدر او خلاف نقلدر که سن بو کونن فضل و بلاغت نیم عقوبتم نتیجه سنوده
مور ترده یعنی خلاص ایلیه مصلحت اولدر که سن قلعه دن اشغه حنفوه اتام تا غیرلره عبرت
طونه لر یعنی الا ارقه صنی بو سوزی اشیدنجه دیدی ای جهانک پادشاهی بو خاندانک نعمتی پرورده سیم
و بو گناهی یالکز بن ایلمشم بندن غیری یه آت تا کم بن عبرت المم پادشاه هم بو سوزدن خنده
گلدی یعنی گلدی و عفو له انک خطاسی سوراسندن کچدی و اونک متعنتلرینه بویله که اشارت
ایلمشلر ایدی دیدی بیت همه حمال عیب خویشتنید طعنه بر عیب دیگران مزنید حمالک عیب
اسم فاعلک مفعولنه اضافتدر و خویشتنه لامیه در طعنه حمال رسیع علامت تفعلدر طعنه و معشوقه
کبی عیب دیگران مصدرک مفعولنه اضافتدر مزنید فعل نهی جمع مخاطب در ادور ملک دیمکدر محصول
بیت جمیعکز عیبکزک حمالیسز یعنی هر بریکز نیجه دورلو عیوب و اوزار اعمدر غیریلرک عیبنه طعنه
ایلمک. حکایه جوانی پاک باز و پاک رو بود که با پاکیزه روئی در گرو بود جوانی یا حرف
وحدت پاک باز وصف ترکیبیدر پاک بوریشلی معاکسه مستقیم دیمکدر که حرف رابط صفت
و با حرف صله پاکیزه پاک معاکسه در پاکیزه روی وصف ترکیبیدر گوزل یوزلی یا حرف وحدت
در حرف ظرف گرو کاف عجمیک کسریله و رانک فتحیله رهن معاکسه در محصول بیت بر پاک باز و پاک
جوان وار ایدی یعنی صالح و پاک دامن که بر پاک رویه مرهون ایدی یعنی گرفتار و مبتلا ایدی بعضیلر گرو دیرنیه گرد
یازدیلر کاف عربینک و رانک فتحیله کشتی معاکسه و دریا عبارتی بوکه قرینه ظنوندر لکن بریدن بولمه
بر ده واو اعلال اولمق خلاف قیاسدر انکیچون مشهور لغتلرده موجود دکل فارسیه تعقل ایدن گرو
تووی دیشه دیرلر یعنی ایکی بوشش و بشر که توردیمش الهه علم کاکل حال عربی فارسیه لغتلرده موجود
اولمیاب نه نیجه دیار ... چنین خواندم که در دریای اعظم بگردابی در افتادند با هم
که حرف بیان با حرف صله گرداب کاف عجمیک کسریله صوچوری یعنی صو چوریلوب باتدیغی یر که

حالاک اولمق

حالاک اولمق خوفی اوله حریجه در دو دیرلر و با حرف وحدت در حرف تاکید افتادند دوشدیلر با هم بله محصول
حکایه بر ده شویله اوقودم که دریای عظیمده بر گردابه دوشدیلر ایکیسی بله حضرت شیخ بو بیتی اجمال ایلمشن یعنی
نیجه دوشدکلری بیان اولنمدی چو ملاح آمدش تا دست گیرد مبادا کاندران حالت بمیرد ملاح گمیجی ایله بحر
شین مفعولدر دسته متعلقدر دستش تقدیرنده با حرف تعلیل مبادا فعل نهی غائب کاندران که حرف بیان
بمیرد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تخفیفدر جوانه راجع ضمیردر محصول بیت چونکه ملاح گلدی تاکم عاشق
جوانک الن طوته اولمیه که اول حالتده اوله دیو همی گفت از میان موج و تشویر غرقابک دست یار من
گیر هیچ ادات حکایه میان موج لامیه در یار لطیفه تشویر تانک فتحی و شینک سکونیله خجالت معاکسه در
گلور بعضیلر موجه عطف تفسیر ظنوبلر یکدر انکدر تحریک ایله دست یار من لامیه لردر گیر فعل امر مفرد مخاطب
طوت دیمکدر محصول بیت جوان غایتده موج و تشویر دریا حجاب اورتاسندن سویلردی بنم یارمک الن
طوت یعنی انی خلاص ایله بنی بو غرقدن بو علمیم در بین گفتش جهان بر وی بر آشوب شنیدندش که
جان میداد و میگفت جهان بر وی بر آشفت خبری شنیدندش شین جوان معهوده راجعدر
که حرف بیان محصول بیت بو سوزی سویلدیکی جهان اوزرینه پریشان اولدی یعنی ترشی مرشی اولدی
اکا بقیمن اولان کمسه لر انی اشتدیلر که جان ویردی و سویلدی سویلدیکی کلمنک مضمونیدر حدیث
عشق از آن بطال منیوش که در سختی کند یاری فراموش حدیث عشق لامیه بطال بکار دیمکدر
یعنی در و غیدر خالی منیوش فعل نهی مفرد مخاطب در نیوشیدندن اشتمه دیمکدر معاکسه
که حرف رابط صفت سختی یا حرف مصدر یاری یاسیله بویله در دوستلق معاکسه فراموش اسم
مصدر در او تنیه معاکسه محصول بیت عشق قصه سنی او بطالدن دیکله که شدت حالنده یارینی
دوستلغی فراموش ایلیه یعنی او نوته چنین کردند یاران زندگانی ز کار افتاده بشنو تا بدانی
یاراندن مراد عشاقدر زندگانی یا حرف مصدر در یک دیمکدر کار افتاده مجرب احوال دیمکدر
یعنی باشنه ایش دوشمش دیمکدر بو بیتک مصراع اولی ابیات سابقه یه ناظر در و مصراع ثانیسی
آتیه یه ناظر محصول بیت مذکور جوان کبی ایلدیلر یاران دیرلکی پس باشنه ایش دوشمشدن یعنی
احوال روزگار تجربه ایلیندن ایشیت مراد مجرب احوالدن حضرت شیخ کندیدر انکیچون بیوررکه
تا بدانی که سعدی راه و رسم عشقبازی چنان داند که در بغداد تازی که حرف بیان در
مصراع ثانیده سعدی مبتدا راه و رسم بوننده عادت و قانون معاکسه در عشقبازی عاشق معاکسه
و یا حرف مصدر عاشقلق دیمکدر مصراع ثانیه خبر مبتدا در که حرف بیان تازی عربی دیمکدر حدل
مراد بغداده تخصیص ایلمک وجهی بو در گوستری بغداد اهل عرب و عجم ولی فصیح سویلرلر در واما
بیورماندن ایکیسنده ده بیورمق بو که جهلا در محصول بیت سعدی عاشقلق راه و رسمنی
انجلاین بیلور که بغداده عربی دلنی یعنی اصل بغدادلو عربی ایی بیلدکلری کبی سعدی عشقبازلق
طریقنی انجلاین ایی بیلور مصراع ثانینک معاکسه انجلاین بیلور که بغدادده عربی بیلور یعنی بشقه

بغداده عرب دار ایدوکنه بلدیکی عشقبازلغک رسم و راهنی وقتی انجلاین بلور و یاین کمسه صحیح بلمزمش
دلارامی که داری دل در او بند ◦ دگر چشم از همه عالم فرو بند ◦ بو بیت حقیقیه و مجازیه محتملدر دلارام
وصف ترکیبیدر آرام ویرندن دگلنک یعنی راحت اولیجی و یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت
دلارام دارینک مقام مفعولیده در طوترسن دیمکدر و از القدن تعبیر دردل بندک مفعول صریحی و در او غیر
صریحی او ضمیری دلارامه راجعدر بند فعل امر مفرد مخاطب در بند بندن بغله دیمکدر دگر وقتی دیمکدر چشم
فرو بندک مفعول صریحی و از همه عالم غیر صریحی فرو بند یوم دیمکدر محصول بیت بر دلارامک که وار ایسه کوکلکی
اکا بغله یعنی انی تعلیق ایله وقتی گوزکی جمیع عالمدن یوم یعنی اندن غیریه التفات ایله اگر ظاهر
دلارامیدر اگر باطنی مصراع ثانینک معناسی گیرو دگلی عالمدن چشمکی اشغیه بغله و بوین مغایر
قتی بد ایلمشسک اگر لیلی و مجنون زنده گشتی ◦ حدیث عشق ازین دفتر نوشتی ◦ دفتردن مراد
کتاب گلستاندر گشتی و نوشتی یالری حرف حکایه در محصول بیت اگر لیلی ایله مجنون زنده اولسه لر
یعنی صاغ اولسه لردی عشق دفتری بو کتابدن یازارلردی یعنی هر بیسی حضرت شیخک بو سوزلرن
بشنجی بابه نسبتدر که عشق بابیدر باب ششم در ضعف و پیری حکایت یکی از دانشمندان
در جامع دمشق بحثی همی کردم ناگاه از در جوانی درآمد و گفت درین میان کسی هست که زبان
فارسی داند اشارت بمن کردند گفتم خیرست گفت پیری صد و پنجاه ساله در حالت نزعست
و بزبان فارسی چیزی همی گوید و مفهوم ما نمی گردد اگر بکرم قدم رنجه فرمایی باشد که وصیتی
کند چون ببالینش فرا رسیدم این میگفت با حرف مصاحبت طایفه دانشمندان بیانیه طایفه
منونی حرف وحدتدر دیمک خطا ایلمش بحثی یا حرف تنکیر پیری یا حرف وحدت صد و پنجاه ساله
یوز اللی یاشلو دیمکدر حالت نزع لامیه با حرف مصاحبت زبان فارسی بیانیه چیزی یا حرف وحدت
واو حرف حال مفهوم ما لامیه نمی گردد اولمز دیمکدر نمی شود معناسنه بکرم با حرف مصاحبت قدم مفعول
رنجه الهو زحمت معناسنه قدم زحمته کیورسک دیمکدر ایاغک یورمکدن کنایتدر فرما دیمک [illegible] ایله
[illegible] سکونیله اجرت و کرا دیمکدر اما بونک کبی یرلرده ثواب معناسنه در بابی فعل مضارع
مفرد مخاطب در یابیدن بولمق معناسنه یا فتحه دن دنیلر خطا ایلدیلر باشد که اوله که یعنی مرجودر که
دیمکدر وصیتی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر ببالینش با حرف صله یصدغنه دیمکدر فرا حرف تاکید
رسیدم فعل ماضی متکلم وحده ایرشدم دیمکدر این میگفت بو ایکی بیتی اوقوردی محصول ترکیب
دانشمندلر طایفه سیله بحث ایلردم جامع دمشقده یعنی جامع بنی امیه ده ناگاه بر جوان قپیدن ایچری
کیردی و دیدی شونکه ارالرده بر کمسه وارمیدر عجم دلنی بلور شیخ دیر که بکا اشارت ایلدیلر یعنی اشته بو بلور
دیدیلر بن دیدم خیر در جوان دیدی یوز اللی یاشنده بر پیر حالت نزعده در و فارسی دلیله بر نسنه
سویلر حالا بوکه انکلمز اگر کرمله قدم رنجه اولورسک یعنی زحمته کیررسک ثواب بولورسن مرجودر که
بر وصیت ایلیه مبادا وفات اوله چونکه یصدغنه یعنی باشنه اوجنه ایرشدم بو ایکی بیتی اوقوردی قطعه

دمی چند گفتم برآرم بکام ◦ دریغا که بگرفت راه نفس ◦ دم نفس یا حرف وحدت چند نیچه دیمکدر بکام مراد ضرورت
وزن ایچون تقدیم و تأخیر اولنمشدر تقدیری گفتم دمی چند برآرم چیقرم دیمکدر بکام با حرف صله ویا حرف مصاحبت
کام بو محلده [illegible] دیمکدر کام کاف عربیله بو بندن ایهام طریقیله مذکوردر دریغا دریغ [illegible] دریغا والف
کسره و ضمه لغتدر الف حرف ندا یعنی حرف ندبه بگرفت فعل ماضی مفرد غائب یعنی المفعول معناسنه طوتدی دیمکدر
راه نفس لامیه محصول بیت دیدم که بر قاچ نفس مراد بجه کتوروم یعنی چیقرم یا خود آغزیمه کتوروم حاصلی بر قاچ زمان
یاشیوب عمر سوروم دریغ و حیف که نفس یولی طوتلدی حقیقه مجال قالمدی حاصلی اجل کلدی ایرشدی مصراع
اولک معناسی ایتدم که بر قاچ مراد بجه بوقادر کتوروم دییجی [illegible] ◦ دریغا که بر خوان
الوان عمر ◦ دمی چند خوردیم و گفتند بس ◦ بعض نسخه ده دمی خورده بودیم واقعدر خوان الوان عمر اضافه لردر
محصول بیت حیفا که عمرک دورلی دورلی نعمت سفره سندن یعنی انواع نعم عمره بر نیچه نفس ییدیک
وایچدک و بتر ییدیک دیدیلر حاصلی نفقه مز قطع ایلدیلر خوان بوندن سفره معناسنه در دیین بلمزمش
معنا ایله سخن یاشامیاندن بعض گفتم تعجب گرددا از عمر دراز و تأسف خوردن او بر حیات دنیا گفتمش
چه گونه درین حالت گفت چه گویم محصول ترکیب بو سوزی یعنی بو ایکی بیتک معناسنی شامی لغتنه عربجه
سویلدم تعجب ایلدیلر انک اوزون عمرندن و حیات دنیایه تأسف و غصه ییدکنه بیره دیدم نیجه سن
بو حالتده دیدی نه دییم قطعه ندیدی که چه سختی همی رسد بکسی ◦ که از دهانش بدر میکنند
دندانی ◦ ندیدی استفهام انکاری گورمدکمی سن دیمکدر که حرف بیانیه بکسی یا حرف صله ویا حرف وحدت
که حرف رابط صفت دهانش نون ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنور کوک بدر طشره ایکلر میکنند
کاف مضموم اقونیجق کیفیت معناسنه اولور ایدرلر دیمکدر یعنی طشره ایدرلر دیمکدر چیقرمقدن عبارتدر
اما کاف مفتوح اقونیجق میکنند قوپارلر دیمکدر علی کل حال چیقرمقدن کنایتدر دندانی یا حرف وحدت
محصول ترکیب گورمیشمیسن که نه شدت و الم ایرشور بر کمسه یه که دهاندن بر دیشنی چیقرورلر یعنی
چیقردقده نه قدر الم چکر بدیدن همزه سی خطابیه [illegible] دیین ماضی خطابدن [illegible] آنکاه دگر
ایلمش ◦ قیاس کن که چه حالش بود دران ساعت ◦ که از وجود عزیزش بدر رود جانی ◦ حالش
ضمیر کمسه یه راجعدر وجود عزیز [illegible] جانی یا حرف تنکیر محصول بیت قیاس
ایله که حالی اولور اول ساعتده که وجود عزیزدن جانی چیقه کیده مصراع ثانینک معناسی انکی
عزیز بر جان طشره کیده و بدن [illegible] گفتم تصور
مرگ از خیال بدر کن ◦ و وهم را بر طبیعت مستولی مگردان که فیلسوفان یونان گفته اند مزاج اگرچه مستقیم
بود اعتماد بقا را نشاید و مرض اگرچه هایل بود دلالت کلی بر هلاک نکند اگر فرمایی طبیبی را
بخوانیم تا معالجه کند که بهتر گفت [illegible] تصور مرگ مصدر مفعولنه اضافه در مستولی
غالب [illegible] مستقیم [illegible]
[illegible]

فاعلنه اضافتیدر و ا ادات صله حمایل نوع رفع طبیبه یا حرف وحدت و ا ادات مفعول اما حرف تعلیل
جهات یعنی محالدر محصول ترکیب پیره دیدم که اولوم تصورینی خیالکدن اخراج ایله و وهم و خوفی طبیعتله
غالب ایله زیرا حکما و بعضیلر دیر امزاج اگرچه مستقیم و قوی اولور نجاته اعتماد ایلمکه لایق دکل و مرض اگرچه
حمایل و مخوف اولور اما هلاکه کلیا دلالت ایلمز اگر بیوورسک سکا بر طبیب دعوت ایدم
تا کم سکا معالجه ایلیه که ای اولاسن یعنی صاغلمه سن جهات دیر یعنی بو محالدر مثنوی
خواجه در بند نقش ایوانست ٭ خانه از پای بست ویرانست ٭ خواجه وزرا و تعظیم واجب اولان
ارباب دولته مستعملدر بوندن مطلق دولتلو مراددر بند بوندن قید و هوس و آرزو معناسنه در نقش
ایوان مصدرک مفعولنه اضافتیدر ایوان کسر همزه ایله چادر طاقدر عربیدر اما عجم فتح همزه ایله اوقورلر
بست پای عربیک تحیله تمل معناسنه در کرا اساس و اولر پای بحیله اوله مسی بجوز ایلین اقرا ایلمش
ویران خراب دیمکدر محصول بیت خواجه مقصدی نقشنه جیبدر در لیکن خانه عملدن خرابدر یعنی سن
هیچون طبیب تدارک ایتمه سن لیکن بنا بر وجود فنایه مشرفدر ٭ دست بر هم زد طبیب ظریف ٭
چون خرف دیدش اوفتاده حریف ٭ دست زدنک مفعول صریحی و بر هم غیر صریحی و طبیب فاعلی و ظریفه
اصابتی مبابه در حرف خای معجمه نک فتحی و رای مهمله نک کسر ایله صفت مشبهه در بوباشی معناسنه
خرف دیدنک مفعول ثانیسی و افتاده داوله اکا قیددر حریف یعنی شخص مفعول اولی محصول بیت
ظریف اولان طبیب الن بر بریه اوروب تأسف و تعجب طریقیله اما علاجه مباشر اولمز چونکه حریف
مریضی بوباشی دوشمش کوره یعنی حالت نزعده قریب و مشرف علی الموت کوروب زیرا بلورکه
علاج پذیر اولمیوب سعی ضایع اولور ٭ پیر مردی ز نزع مینالید ٭ پیره زن صندلش همی مالید ٭
پیر مرد پیر تقدیر بنده اریده قوجه ارکشی ز نزع مینالید بو مضاف مقدر از ملحق نزع دیمکدر می مالید
حکایت حال ماضی اینکلردر دیمکدر زیرا جان اجیسی ساکه اجیلره بکزمز پیره زن تقدیری پیره زنیلا
مذکورست و ریحون حرفنه قائم اولدیغیچون یار و حلات ترک اولندی بوندن مراد قوجه قری دیمکدر
زوجه و دختر دارشه و متعلقاتندن بر قری آلمق جائزدر صندل حندل بازندن کلور بر خوش
خوشبوی اغاجدر اگر منفرد بادرسیله اون ایدرلر و آنی کلاب ایله خلط ایدوب دفع صداع
ایچون باشه سورولر و دفع حرارت ایچون آلات و اباچاره شین ضمیری پیره زنه راجعدر می مالید
حکایت حال ماضیدر لغتدن اوموی دیمکدر اما بونده سورمک معناسنه در محصول بیت بر پیر مرد
نزع اچیسندن اینکلر ایدی و بر پیره زن اکا صندل سورر ایدی ٭ چون مخبط شد اعتدال مزاج ٭
نه عزیمت اثر کند نه علاج ٭ چون حرف تعلیل مخبط لفعل یا بندن اسم فاعلدر لغتده دوشمش دیمکدر
اما بوندن مختل معناسنه در اعتدال مزاج مصدرک فاعلنه اضافتیدر نه حرف نفیدر مفاد کند مقیددر
عزیمت بر درلو بوغت اقوت اوقوریکه دیرلر رقیه دیرلر انک ضمی قافک سکونیله فارسیجه افسون
دیرلر علاج مفاعلة بابنک ایکنجی مصدریدر عزیمته معطوف عزیمت مبتدا اثر آورد اثر ثانی و کند خبر ثانی

وثانی خبر بله

وثانی خبر بله جزای اول تقدیری عزیمت اثر کند در محصول بیت چونکه اعتدال مزاج مختل اولدی یعنی مزاج اعتدالدن
دوشدی آکا نه افسون تأثیر ایدر نه علاج حکایه پیری حکایت کنند که دختری خواسته بودم و حجره
بگل آراسته و بخلوت با او نشسته و دیده و دل در او بسته شبها دراز نخفتمی و بذلها و لطیفها گفتمی
تا باشد که وحشت نگیرد و موانست پذیرد از آن جمله شبی میگفتم که بخت بلندت یار بود و چشم دولت
بیدار که بصحبت پیری افتادی پخته و جهان دیده گرم و سرد روزگار چشیده و نیک و بد آزموده حق صحبت
بداند و شرط مودت بجای آرد مشفق و مهربان خوش طبع و شیرین زبان ٭ دختر دالک ضمی و خانک سکونیله
سکونیله و تانک تحیله قیزه دیرلر یا حرف وحدت شبها دراز نخفتمی نخفتم فعل نفی ماضی متکلم
وحده و یا حرف حکایه بذلها لطیفه دیمکدر ها ادات جمعدر لطیفها عطف تفسیری گفتمی اعرابده نخفتمی
کبیدر تا حرف تعلیل بخت بلند بیانیه و تا معناده یاره مقیدلر بوده جائزدر که فعل اوله و جائزدر که ادات
زمانیه اوله یار کبی اولدی و یا یار کبی ایدی دیمک اوله چشم دولت بیدار مذکوره تقویه معطوفدر که حرف بیان
و یا حرف تعلیل یا حرف صله صحبت پیر مصدرک مفعولنه و یا فاعلنه اضافتیدر و یا حرف وحدت جهان
دیده وصف ترکیبیدر جهان کورمش دیمکدر مشفق اشفاق یا بندن اسم فاعلدر و مهربان عطف
تفسیریدر یعنی اسیرکیجی و مجتنبی معناسنه در محصول ترکیب بر پیر حکایت ایدر که بر قیز الدم یعنی بر قیز نکاح ایلدم
و کردک خانه سنی کل ایله آراسته ایلدم و خلوتده انکله اوتوردم و کوزیمی و کوکلمی اکا باغلادم یعنی اکا کوکل ویردم
بوندن کیجه لر اویومزدم و بذلهلر و لطیفهلر سویلردم که وحشت طوتمیه
یعنی توحش ایلمیه و بنمله انس و موانست قبول ایلیه حاصلی بنمله الفت ذکر ایلدکم احوالک جمیعندن
بر بیسی بودر که بر کیجه سویلردم که بخت بلند یارک ایدی و یارک اولدی و چشم دولتک بیدار ایدی
و یا بیدار اولدی که بر پیره صحبته دوشدک پیشمش و جهان کورمش روزکارک ایسی سنی و صوغنی
طاتمش و ایی و یرامزلری صنامش حق صحبتی بلور و شرط محبت و مودتی یرینه کتورر و مرحمتلی
و مجتنبی خوش طبع و شیرین زبان مثنوی تا توانم دلت بدست آرم ٭ ور بیازاریم نیازارم
تا حرف توقیت توانم قادرم دیمکدر بدست با حرف صله آرم فعل مضارع متکلم وحده کتوررم
ور و اگردن مختصر بیازاریم فعل مضارع مفرد مخاطب و میم ضمیر منصوب متصل مفعولی یا ضمیر
یعنی ضمیر خطاب مفتوح اوزنیمی ترک وزنه خلل کلمیه و اگر بنی اینجدرسک دیمکدر بوندن مقصود بدر
نیازارم فعل نفی مستقبل متکلم وحده لازم و متعدی بینینده مشترک یعنی اینجنم و یا سنی اینجتمم
دیمکدر نیازارم دینیلر نونک کسریله نیاز کتوررم یعنی حاجت کتوررم معناسنه بیته مردف ایدوب
منفعا ایلمشلر محصول بیت مادام که قادرم کوکلکی اله کتوررم یعنی اله الورم حاصلی الدرن کوکلکی
و کوکلکی رعایت ایدرم و با ایدییم و اگر خبر ضاینه اینجدرسک اینجنم و یا سنی اینجتمم
ور چو طوطی شکر بود خورشت ٭ جان شیرین فدای پرورشت ٭ بو شرطیه مذکور شرطیه یه
راجعدر و معطوفدر پس بوندن وزن بنه کوزکر ایدنلر متونه مخالف ذکر ایلمشلر خورش لغتده اسم

مصدردر بیش معناسنه اما بوندن طعام مراد در جان شیرین بیانیه در پرورشت مصدرک مفعوله
اضافتیدر پرورش اسم مصدردر بسلیش معناسنه مراد اطعامدر محصول بیت واگر غرضا طوطی کبی
شکر اولورسه طعامک جان شیرین سنک شکری غدا اگر که سکا غدا اولسون و یا جانی سنک
شکر طعامک ایسه غدا ایدن هم حاصلی سنی شکرله بسلیه یم نه گرفتار امدی بدست جوانی معجب و خیره
رای سرتیز و سبک پای که هردم هوایی پزد و هر لحظه رایی زند و هر شب جایی خسپد و هر روز یاری
گیرد بزرگ دختره تنم قولنعندر جوانی یا حرف وحدت معجب اعجابدن اسم فاعلدر متکبر دیمکدر
خیره رای وصف ترکیبیدر ضعیف و زبون فکرلی یعنی سفیه سرتیز وصف ترکیبیدر یعنی معناسنه
اغرباشلی مقابلی سبک پای ده وصف ترکیبیدر یعنی اتیجی ایلر او گزر هوایی یا حرف وحدت
پزد فعل مضارع مفرد غایب پختن که تحبیله پرمیدندن پختنمدن دنیلر خطا ایلمشلر پیشرر دیمکدر
رایی یا حرف وحدت زند فعل مضارع مفرد غایبدر زنیدندن اورر دیمکدر جایی یا حرف وحدت
خسپد ضمیله فعل مضارع مفرد غایب یاتور و ایور دیمکدر خسپیدندن یاری یا حرف وحدت محصول
ترکیب قیزه دیرکه بو متکبر جوان البته گرفتار کلمدک یعنی مبتلا اولمدک سفیه و خفیف و بلرا و بلم که
هر نفس بر هوا و هوس بشره و هر ساعت بر فکر تو الله و هر کیجه بر یرده یتا و هر کون بر یار طوته

بیت وفا داری مدار از بلبلان چشم ◦ که هر دم بر گلی دیگر سرایند ◦ وفا دار وصف
ترکیبیدر و یا حرف مصدر مدار فعل نهی مفرد مخاطب طوتمه دیمکدر از بلبلان مداره متعلقدر چشم
مدارک مفعول صریحی او لیدر و وفاداری ثانیسی و از بلبلان غیر صریحی لیکن تقدیر چشم وفاداری
مدار دریعنی وفا دارلق امیدینی طوتمه دیمکدر که حرف تعلیل هر گلی یا حرف وحدت دیگر غیر معناسنه
سرایند سینک فتحی و کسریله فعل مضارع جمع غایب ایرلار ایلر دیمکدر محصول بیت بلبللردن وفادار
امیدینی طوتمه اناردن وفا کلمز زیرا هر نفس و هر ساعت بر غیر کله اوزره ایرلار یعنی بیرده
قرار ایلمز بو تقدیر جوانلرکون احوالی بوجله ز رسا ابتدا ذکر ایلدکی کبی اما طایفه پیران بعقل و ادب
زندگانی کنند که نه بر مقتضای جهل و جوانی طایفه پیران ساقنه زندگانی یا حرف مصدر دیرلک
دیمکدر مقتضای جهل مصدر میمنک فاعلنه اضافتیدر جوانی یا حرف مصدر و اصافیی معاسنه در
محصول ترکیب جوانلرک احوالنی بیان ایلدک اما طایفه پیران عقل و ادبله دیرلک ایدرلر
جهل جوانلق مقتضاسی اوزره دکل تعض نسخه لرده جوانیه جهله عطف ایلمش بیت

زخود بهتری جوی و فرصت شمار ◦ که با چون خودی گم کنی روزگار ◦ بهتر یا حرف وحدت
جوی و شمار فعل امر مفرد مخاطبلردر که حرف تعلیل با حرف مصاحبت چون ادات تشبیه
خودی یا ضمیر خطاب کم کاف عجمک ضمیله ضایع معناسنه در گم کنی نک مفعول اولی صریحی روزگار
ثانیسی و با چون خودی غیر صریحی محصول بیت خطاب عام طریقیله نصیحت ایدوب بیوررر
کندکدن ایرک برکسه ارایوب بولغه انی ارایوب بولمغی فرصت صانوب را اولو نعمت بیل

زیرا

زیرا انلرک کبیله روزکارکی یعنی احوال و اوقاتکی ضایع ایدرسن حاصلی کندکدن ایی برکسه ایله صحبت ایله
وانلرله مصاحبتی غنیمت بیل زیرا انلرک کبیله مصاحبت تضییع احوال و اوقات و ایام و ازمان عمردر
قایل در گفت چندان برین نمط بگفتم و کمان بردم که دلش در قید من آمد و صید من شد ناگاه نفسی از دل
پر درد برآورد و گفت چندین سخن که گفتی در ترازوی عقل من وزن یک سخن ندارد که از قابله خویش
شنیده ام که زن جوان اگر تیری در پهلو نشیند به که پیری گفت پیرو پیدا ان غطه و نسق اسلوب و گونه
معناسنه در و تعبیدر و صوی چیله تعید دن مراد مبتدا از ضد اصافی لامیه صید من مصدرک مفعولنه اضافتیدر نفسی
یا حرف وحدت وزان مفاعله بابنک مصدر تاسیندر قابله ادهن … دیه کاری خاتونلر طوغان
ادغلنجغنک کوبکن کسن نیکه دردیر ایکلکش سوبلمش تابله ربینه قبیله یا زن صحیح [illegible] مخالف باز مشن
تیری و پیری یالر حرف وحدت در پهلو یان معناسنه در که عربیه جنب دیرلر محصول ترکیب پیرده بو اسلوب
اوزره اولقدر سوز سویلدم [illegible] ایلیدم که کوکلی بنم قیدمه کلدی یعنی بکا مقید اولدی و بنم صیدم اولدی
یعنی بکا شکاری را و لوب رام اولدی ناگاه دل پر دردندن برصوت نفس کتوردی یعنی براه چکدی و دیدی
بو قدر سوز سویلدک بنم عقلم ترازوسنده اول بر سوزک وزنی طوتمز یعنی انکا موازنه دکلدر کندو ایچادن
ایشتمشم که دیوز تازه زنک اگر پهلوسنده اوق اتورسه یعنی باتنه اوق باتوب طورسه یکدر
باتنه بر پیرایله اتوروب طورمقدن حاصلی پیرله همنشین و هم بستر اولمقدن اوق یاره سی چکمک
یکدر نظم لما رأت بین یدی بعلها ◦ شیئا کارخی شفة الصایم ◦ لما بو لمایه وجودیه دیرلر
مشایخ عربک بعضیسی اسمیه دیمشلر و بعضیسی حرفیه ذاهب اولمشلر جمله یه
اضافه لازمه در دیدیلر حاصلی وقت معناسنه متضمندر و قتا که دیمکدر رأت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه
مهموز العین معتل اللام اصلنده رأیت ایدی اعلاله رأت اولدی نعت و زنی اوزره و تقدیم کوردیه
فاعلی بیرک زوجه سیدر بین ظروف مکانیه دندر مضاف اولمشدر یدی لفظنه اصلنده یدین در حالت
رفعی یدان نصب و جری یدین در نون اعراب بیلدا اضافتیله سقط اولمشدر نته که نحو کتابلرنده مسطوردر
بو نفعی معناسی او کندن دیمکدر بعلی لفظا مجرور مضاف الیه در زوجه بعل دیرلر یا نک فتحی و خینک سکونیله
مرزوجه یه بعله دیرلر و ضمیر تانیث راجعکن فاعلی اولان زوجه یه راجعدر شیئا لفظا منصوب مفعولدر
شیئا دن مراد آلت پیردر کارخی کاف تشبیه معناسنه در ارخی اسم تفضیلدر رخودن [illegible] فتحی و کسریله
یو مشقلق و کوشکلک معناسنه در بونلق سست رک دیمکدر شفة لفظا مجرور مضاف الیه [illegible] شفة
دو دارغه دیرلر صایم اضافی لامیه در صایم اوروج طوتوجی کمسه در و انک طوداغی غایتیله کوشک اولاندر
اول جهتدن پیرک ذکرینی صایمک کوشک طوداغنه تشبیه ایلمشدر محصول بیت وقتا که پیرک زوجه سی
بیرک او کنده یعنی زوجنک او کنده بر نسنه کوردیه یعنی ذکرینی کوردیه صایمک کوشک
طوداغی کبی یعنی غایتیله سست و زبون کوردیسه تقول هذا معه میّت ◦ و انما الرقیه للنایم ◦
تقول جواب لما در ضمیر [illegible] حالت دیمکدر لیکن مراد حکایت حالیه در سویلر دیمکدر و تعض کمسه دیورکه لمار

مضارع ماضیه رد ایدران مصدر ایه ماضی مضارع استقباله رد ایلدکی کبی پس تقول قالت معناسنه اقلولت
دربین زبانم خطا ایلمشم صحیح بر جمله کفذیه در شعر سوز دکلدر زیرا دیدکی آتا جازمه در بوخو دکما وجود یله
اسم اولدغی تقدیر جه جمله یه مضاف اولمقدر شرطی فعاملی بهذا اسم اشارت مذکور شی محلا مرفوع مبتدا و بیت
خبری و معه تبینه متعلق و ضمیر مذکر بیله راجعدر و او حرف ابتدا آن حرف در حروف مشبهه بالفعلدن وما
حرف کافه کهان حرفنی عملدن کف و منع ایدر الرتبه رانک ضمی و تمامک اسکونیله مریض او زره اخوب
اغور یکلدر تمام اقاتت بوله انسون دیکدر کره سابق بومضارع نمیله تعبیر ایلمشیدر لیکن بوندن مراد
تشبیع و ما زدر للمقام لام حرف جر بر مقدار متعلق نام اسم فاعلدر نوعدن مراد ایوبین کمه در
بونده جو انک ذکر یدر جار و مجرور اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدادر و جمله اسمیه اعرابدن محلی یوق جمله
مستأنفه محصولی بیت و تمام بعله بیز ذکرینی کوردیسه دیدی بو الت بیرکنه بیله بیلمه مید در یعنی نه کونه بن
جهات دارونه التقدن ربیه و افسون خود نابیز نا فعلدر یعنی بعلیم و لال جو انک چکوتی تحریک ایدر
پیرک مرده ذکرینی تحریک ایلمز حاصلی جو انک چکوتی تشخیص ایله تشبیه ایلمش و پیرک تشخیصی
مرده یه رباعی زن کز بر مرد بی رضا برخیزد پس فتنه و جنک ازان سرا برخیزد زن
مبتدا و برخیزد خبری و ما بینلر خبره متعلق کز اصلی که از ایدی ضرورت وزنیچون حذف و ایصال ایلدی
بر مرد لامیه در بونده فت محکسنه در بی رضا رضا سز دیمکدر یعنی معتبر سز برخیزد قالقه حاصلی او
شکلدن که موطنه قالقیه سرا یا ضرورت وزن و قافیه ایچون ترک اولمدر محصول بیت زنکه ارنیک
یانندن یعنی ارونکندن رضا سز قالقه حاصلی موطنه قالقیه چونکه فتنه و جنک او ارادن قالقر
یعنی اچلفه و چیلفه صبر ایدرا ماکیچه دورشک خدمتی و ملحیه صبر ایلمز معرآیی اولک معناسنی عورتکه
زوجنک قتندن رضا سز و اجازت سز قالقر دیمک اجازت عبارتندن معلوم اولور معنای خلافنه
حرف ایلمشدر پیرکه زجای خویش نتوان خاست الا بعصا کیش عصا برخیزد
یا حرف وحدت که حرف رابط صفت جای خویش لامیه خاست ماضیدر مصدر معناسنه
زیرا مضارعه مقارندر آلا ادات استثنا درنتوان خاست ترکیبندن بعصا یا حرف استعانت
کجی دیمکدر شین ضمیر بیره راجعدر عصا برخیزد تقدیری عصاسیله برخیزد یعنی ضمیر
مضاف عصایه متعددر محصول بیت بر پیرکه کندی یرندن قالقمغه قادر اولمیه الا عصاسیله انک
عصاسی یعنی ذکری قالقو حاصلی یرندن دکنکسز قالقمغه قادر اولمیانک ذکری قالقمز فی الجمله
امکان موافقت منبود بمغارقت انجامید چون مدت معدت بر او عقد نکاحش بجوانی
بستند تند و ترش روی تهی دست بد خوی جور و جفا میدید و رنج و عنا میکشید و شکر
نعمت حق همچنان میکفت که الحمد لله که ازان عذاب الیم برهیدم و بدین نعمت مقیم برسیدم
فی الجمله حاصل کلام امکان موافقت مصدرک فاعلنه اضافتیدر منبود اولمدی و او حرف
عطف با حرف مصاحبت مفارقت مصدر در مفاعله یا بنده ایرلشمه دیمکدر انجامید

اولدر یعنی ایرشدی دیمکدر مدت عدت لامیه بر آمد چقدی عقد نکاحش مصدرک مفعولنه اضافتیدر
و شین اضافی لامیه در با حرف صله جوانی یا حرف وحدت تند یاوز ترش روی اصافی ...
صورتلی دیمکدر تهی دست وصف ترکیبیدر خیر الیده معناسنه یعنی مفلس تعبیر بد خوی اضافی ...
صفت بعد الصفت و افعال مید بد حکایت حال ماضی کورردی دیمکدر میکشید بو یله در شکر نعمت
حق مصدرک مفعولنه اضافی لامیه در همچنان انجلاین یعنی میکفت عبارتندن صکره حمد کبی دیمکدر
عذاب الیم ما سه در موصوفم معناسنه برهیدم قورتلدم و حق مقام متکلم و حرق قورتلدم دیمکدر بدین با حرف صله
نعمت مقیم یعنی نعمت ثابت برسیدم ایرشدم حاصلی و اصل اولدم محصول ترکیب حاصل کلام
موافقت ایلمکه امکان اولمدی زیرا الت عدن اولمدی بکار یعنی تعمله تمام اولدی یعنی آخر
ایرشدی انجامیدک معناسی ایرشدی دیمکدر لغته مخالف سویلمش چونکه مدت عدت یعنی
تمام اولدی عقد نکاحنی بر جوانه بغلدیلر یاوز آکشی صورتلی تهی دست بد خوی اندن جور و جفا کوردی و رنج
و عنا یعنی دردو الم چکردی و خدانک نعمتنه بوانجلاین شکر ایدردی که الحمد لله که اول عذاب الیمدن
خلاص بولدم و بو نعمت مقیمه ایرشدم دیمکدر بیت با این همه جور و تندخویی نازت
بکشم که خوبرویی تندخوی وصف ترکیبدر یاوز خویلی معناسنه و یا حرف مصدر نازت تا ضمیر خطاب در
بعض نسخه ده بارت دوشمش یعنی یوکنک خوبروی وصف ترکیبیدر و تا ضمیر خطابدر محصول بیت
بو جمیع جورله و یاوز خویلغله نازک چکرم زیرا کوزل سن یعنی کوزللک ایچون قهرینه تحمل و اره یه
چکرم قطعه با تو مرا سوختن اندر عذاب به که شدن با دکری در بهشت شدن
ضرورت ایچون ایرادی اولمق معناسنه دکری یا حرف وحدت محصول بیت قهر چوکرانه دیر کوبا که سنکله
جهنمده یانمق یکدر که غیرله یعنی جنتده اولمقدن بوی پیاز از دهن خوبروی نغزتر آید که کل
از دست زشت نغزلیک یعنی ایی ترادات تفضیل محصول بیت صوغانک قوقوسی کوزلک
اغزندن ایریک کلوکه الندن کل چکوب الندن کل تعوسندن کوزلک اغزندن ایریک کلوکه کل چکوب الندن
یعنی چرکین الندن کل تعوسندن کوزل اغزندن صوغان قوقوسی یکدر بوندن آنچق شیراج ایکی
بیت ایراد ایلمشکه مثنویدن موجود دکل لیکن خزدده اندره تعلیقا ایراد ایلدک قطعه روی زیبا
و جامه دیبا عرق و عود و رنک و بوی و هوس روی زیبا و جامه دیبا بیانیه لردر دیبا شب
دیبکاری قماش رومی کلاب عود معروف خوش قوقولی ایچ ورکه هندوردن کلور رنکلرن مراد
خاتونلر استعمال ایلدکلری انلق و قرلق در بوی کوزل قوقو هوس بوطلری ارزو ایلمک محصول حب
کوزل یعنی یوز و دیبا و سراسر قماش قمشان کلاب و عود و رنک و بوی و بونلرک ارزوسی
بو بیت تمامیه مرهونیدر این همه زینت زنان باشد که مرد را کیر و خایه زینت بس
زینت زنان لامیه باشد ادات زینت اولمق جایز و فعل مضارع مفرد غایب اولمق جایز
کیر چوک یعنی زکر و خایه بیضه پس بس نیز دیمکدر محصول بیت سابقده مذکور

اولانلر جمیعا علو تملر زینتیدر اما اره کیرو خانه زینت تیر معلوم اولدکه بو ایکی بیت بو کتابدن دکلدر کیمکی
جمله دخل ایلمش ایلمسون دیو یازدق حکایه مهمان پیری بودم در دیار بکر که مال فراوان
و فرزند خوب روی داشت شبی حکایت کرد که مرا در عمر خویش بجز این فرزند نبوده است درختی درین
وادی زیارتگاهست که مردمان بحاجت خواستن آنجا روند شبها در پای آن درخت بحق
نالیده ام تا مرا این بخشیده است شنیدم که پسر با رفیقان آهسته میگفت چه بودی که من آن
درخت را بدانستمی که کجاست تا دعا کردمی که پدرم بمیرد مهمان پیر اضافه و یا حرف وحدت بودم
حکایت حال ماضی دیار بکر و دیار ربیعه جزیره متصل مملکتدر دیار بکرک تختی آمددر که شیخ حضرتلری
آمدی حضرتلری مذکوراندر شهر بغداد و ربیعه نک تختی موصلدر که ابن خیاط موصلی که مرآن شهرینه
منسوب و اسباب نزول بازمشدر اندر که حرف رابط صفت مال فراوان بعنی فرزند خوب روی بو بلده دار
شبی یا حرف وحدت حکایت کرد برکیجه حکایت ایلدی بو سوزی اول مقابی که مستر که حضرت شیخ
بزه ان بو پیرک مهمانی ایلمش ایلد که حرف رابط صفت مقول قول مرا را ادات تخصیص عمر خویش
لامیه کندو عمرمده دیمکدر بجز با حرف زائد درخت مبتدا و یا حرف وحدت وادی دره زیارت
کاهست خبری مبتدا یعنی مستجاب الدعوة بر مقام که حرف رابط صفت مردمان مبتدا و روند
خبری و بحاجت خواستن جره متعلق شبها کیجه لر مبتدا و نالیده ام خبری و در پای آن درخت
و بحق بار جمله ایله جره متعلق تا حرف تعلیل آهسته یا یواش یواش می گفت حکایت حال ماضی چه بودی
ادات تمنی نه اولیدی دیمکدر بدانستمی حکایت حال ماضی بلیدیم دیمکدر کردمی ایدم بو بیله دعا ایلیدیم
دیمکدر محصول ترکیب حضرت شیخ بیورر که سیاحتم زمانندن دیار بکرده بر پیره قونق اولدم که وافر
مالی وار ایدی و کوزل اوغلی وار ایدی برکیجه حکایت ایلدی که بنم تمام عمرمده بو اوغلدن غیری اولمشدر
بو دره ده بر زیارتگاه ایچ واردر که خلق حاجت دیلکه اندن واررلر نیچه نیچه اول اغاجک دیبنده
حقه اغلیوب اکلشم که خدای تعالی بکا بو اوغلی بغشلمشدر حضرت شیخ دیر که بابامی بو سوزی
سویلیجک ایشتدم که اوغلان یولداشلرینه آهسته سویلردی که نه اولیدی اول اغاجی بلیدیم تنده
ورد دعا ایدیدم تا بابام اولیدی حکمت خواجه شادی کنان که فرزندش عاقلست و پسر طعنه
زنان که پدرم فرتوت خواجه مبتدا شادی کنان وصف ترکیبی یا حرف مصدر الف و نون مبالغه افاده
ایدر یعنی شادلق ایدیجی حال صیغه سی او کنه خبر مبتدا واقعدر که حرف تعلیل فرزند مبتدا عاقل
خبری و پسر مبتدا و طعنه زنان خبری که حرف تعلیل پدرم مبتدا و فرتوت خبری محصول ترکیب
خواجه شادلق ایلکدر که فرزندی عاقلدر و پسر طعنه اورر اغلدر که بابام فرتوتدر یعنی پیر اولمشدر حاصلی
پدرک حالی بویله و پسرک حالی بویله قطعه سالها بر تو بگذرد که گذار نکنی سوی تربت پدر
سالها مبتدا بر تو بگذرد دسنک اوستکدن مرور ایدر یعنی اوزرکدن کیچر خبر مبتدادر که حرف بیانیه
گذر ذال معجمه ایله و کاف عجمک ضمیله اسم مصدردر کیچمه اوغره معناسنه مصراع ثانیه مرهوندر نکنی

فعل نفی

نکنی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب سوی تربت اضافه لامیه و پدر ده کذلک محصول بیت خطاب عام طریقیله
بیورر یللر کیچر سنک اوزرکدن که بابانک مقبره سی جانبنه گذار و مرور ایلمزسن یعنی جانبنه بر دعا ایلمکیچون
و یا ایرنسه اولمشدر … تو بجای پدر چه کردی خیر تا همان چشم داری از
پسرت یا حرف جمله جار پدر لامیه حق پدر دیمکدر تا حتی معناسنه در چشم امید رجا معناسنه در داری نک
مفعول صریحی و از پسرت غیر صریحی محصول بیت کنه خطاب طریقیله بیورر سن بابانک حقنه نه خیر ایلدک
یعنی نه لطف و احسان ایلدک تا هم اوغلکدن رجا ایلیه سن یعنی بابا کلمه نه عمل ایلدک
اوغلکدن سنکله همان اول عملی ایلیه کرکدر ان خیر الخیر او شرا فشر حکایه روزی بغرور جوانی
سخت رانده بودم و شبانگه بپای گریوه سست مانده پیر مرد ضعیف از پس کاروان همی آمد و گفت
چه خسبی خیز نه جای خفتنست گفتم چون روم که نه پای رفتنست گفت نشنیدی که گفته اند رفتن و نشستن
به که دویدن و گسستن سخت رانده محکم سوردم ایدی یعنی یولده چوق یک کتدم ایدی شبانگه کیجه سی
با حرف ظرف پای گریوه لامیه بونده دیب معناسنه در گریوه کاف عجمک و راک کسره سی ایله طاغ بلکینه
دیرلر و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل سست بوندن عاجز و بیحال معناسنه در مانده قلمش کمند
بر بودم مقدردر خسبی فعل مضارع مخاطب بونده یاتورسن دیمکدر دویدن مصدردر یلک معناسنه گسستن
کاف عجمک ضمیله و سینک فتحی و کسریله بوندن اوزلک معناسنه مصدردر محصول ترکیب بر کون جوانلق
غروریله محکم کتمشیدم و کیجه سی بر بلک دیبنده عاجز و بیحال قالمشیدم بر ضعیف پیر کیشی کاروان
اردندن کلور ایدی و بکا دیدی نه یاتورسن قالق بته حق دکل ایدم که نیجه کیدیم که کیدن جک ایوم یوق
یعنی ایقدم یوق دیدی ایشتمدکمی عقلا دیمشلردر کتمک و اوتورمق یعنی دکلنمک کتمک یکدر یلوب
اوزلکدن … قطعه ای که
مشتاق منزلی مشتاب پند من کار بند و صبر آموز ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای آن کس که
حاذف و ایصال طریقیله که فیندر اسمیه نقل اولنمشدر که تکرار بیان اولنمشدر مشتاق اسم فاعلدر
انتقال یا بیدن منزل اضافی مفعولنه اضافه مصدره … یا ضمیر خطاب مشتاب فعل نهی مفرد مخاطب شتاب ایتمه
ایوم دیمکدر مشتاب … اخذ ایلنمشدر خطا ایلمشلر پند من لامیه و پندک مفعول اولی و کار بند و صبر
آموزک مفعول لرید محصول بیت ای شول کمسه که منزلک مشتاقسن ایوه یعنی منزله تیز ایرشمک
دیلرسک ایوه بنم پندیمی ایشت نصیحت ایتی یعنی کار ایدن و صبر اوکرن حاصلی آهسته کیت یولده قالمیه سن
پند پست … امر حاضردر و بوی اشتقاق … خطا ایلمش زیرا پند بند بندن اخذ اولنمشدر اسب
تازی دو تک رود بشتاب و اشتر آهسته میرود شب و روز اسب تازی مانند دو تک
ایکی سکردم دیمکدر زیرا تک اسم مصدردر تکیدن یلمک معناسنه پس اصطلاح حکمه … ایکی سکردم دیمکدر
زیرا سکرتمکه تک دیرلر ترکیب حکمه دیدکاری گبی تانک فتحی و کاف عربیله انکه صیحر اوغی ای صیحرا تمش
ودوقی ایت ایکی یلک کید سرعتله یعنی برایکی قوشمغله یوریلور دیمن خیلی یورلمش منه سند نا زحب

ور سعدی

وتازی عرب ات دیدکلری حکایه تک بونده تکیدن معناسنه در ترکی یلک دیمن ایکی برده خبطا عشوه
ایلمش فقدیر باوف مصاحبت شتاب اسم مصدر ایوی معناسنه اسب تازی مبتدا و دونک
مبتدا ثانی ورود خبر ثانی وثانی خبریله خبر اول بعض نسخه ده او دیرنه دو دو اتعدد الله یلدیکلر
دو یدنلری تکیدانله مرادف اولور اشتر مبتدا آهسته مبتدا ثانی ومیرود خبر ثانی وثانی خبریله خبر
اول محصول بیت عربی ات ایکی سکردم کیدر ایو یله اما اشتر کیجه وکوندز آهسته کیدر قالمز حاصلی
اسب تازی بر ایکی منزل سکز تکله یورلور قالور اما دوه شب وروز آهسته کیدوب قالمز
تقصدن حصه بودر کم یولن عجله ایله کتمک کرک حکایه جوانی چست ولطیف وخندان
وشیرین زبان درحلقهٔ عشرت ما بود که در دلش از هیچ نوعی غم نیامدی ولب از خنده فراهم
نیاوردی روزکاری بر آمد که اتفاق ملاقات نیفتاد بعد از آن دیدمش زن خواسته وفرزندان
خواسته وبیخ نشاطش بریده وکل هوسش پژمرده پرسیدمش که این چه حالتست کفت
تا کودکان بیاوردم دکر کودکی نکردم جوانی یاوف وعبارت چست چابک وظریف معناسنه در
درحلقهٔ عشرت ما بیاینه والامیه در یعنی مجلسمزده داخل اولوب مصاحبمز ایدی که حرف رابطه صفت
نوعی یاوف وعبارت بعض نسخه ده از هیچ نوعی واقعدر وبیاسنی بیانیه یاوف حکایه ده برده
کتورمزدی دیمکدر که حرف بیان اتفاق ملاقات مصدره مصدره اضافتیدر بعد از آن مذکور روزکاره
اشارتدر زن خواسته اولمش فرزندان خاسته بیدا وحاصل اولمش بیخ نشاطی نشاطنک
کوکی کل هوسی ماسه پژمرده بار یعنی کیجه وار یعنی سکونیله ومیک جمعیله صولمش دیدیلر
تا حرف ابتدا در صغدیکی زمانده کودک اوغلان الف ونون ادات جمعدر کودکی یاوف مصدر
محصول مرکب چست ولطیف وخندان وشیرین زبان یعنی طبعی دلکی بر جوان بزم مجلس
عشرتمزده ایدی یعنی بزمله هم صحبت ایدی شویله که کوکلنده هیچ بر نوعدن غم یوغیدی یعنی کوکلنده
غم یکلمزدی وطوداغی کلمدن جمع ایلمزدی یعنی یوممزدی بر روزکار کچدی که اتفاق انکله ملاقات
واقع اولمدی اندن صکره انی کوردم اولنمش واوغلی قزی بیدا وظاهر اولمشدر نشاطی کوکی
کسلمش وکل هوسی صولمش حاصلی اولان اولان ذوق وشوق وصفاسی کتمش صوردم که
بو نه حالتدر دیدم دیدی اوغلنجقلر کتورلدن بری یعنی اولاد صاحبی اولالی ارتق اوغلنجقلق ایلمدم بیت
ما ذا الصبا والشیب غیر لمتی وکفی بتغییر الزمان نذیرا ماذا ارسته معناسنه محلا مرفوع مبتدا
الصبا صادک کسریله جمله دن هوا وهوس معناسنه دیرلر الف مقصوریله اما صادک مفتوح اولنجق الف
ممدوده در واو حرف حال الشیب پیرلک دیرلر لفظا مرفوع مبتدا غیر فعل ماضی مفرد مذکر غائب در تشدیدیله
یابندن لمه لامک کسریله ومیمک تشدیدیله اوزلره ایتی صاچه دیرلر یا ضمیر متکلم محلا مجرور معطوف
الیه وجار مجروریله محلا منصوب مفعول غیره وزوجمله فعلیه محلا مرفوع خبر مبتدا ودر جملهٔ اسمیه نکک
محلی نصب در حالیتله کفی فعل ماضی مفرد مذکر غائب حذب بابندن ناقص یا بیسند را ابا بتغییر جار

زائده من الفاعل وجار مجروریله محلا مرفوع فاعل کفی ودر تغییرک زمانه اضافتی مصدرک فاعلنه اضافتیدر
ونذیرا تغییر الزمانی تمییز ایدر نذار اعلامدر تخویفله وکفی متعلقاتیله بر قاعده یله محلا منصوب حالدر محصول
بیت نذار بو جمله ده هوا وهوس معناسنه میل ذهنی ارز وپی نفسانیه رکون واصبا بله طرب وشوقه تماملک
حالی بوکم پیرلکی نذیر موت وسفیر نوبت در صچلک لوتنی تغییر وتبدیل ایلدی یونیم عمرمک آفتی نوبت
اولمغه انذار وتخویف ایلدی یعنی موتک تقریبنه دلالت ایلمکله حال بوکه صچلک لوتنی زمانک تغییری بکا
نذیر ومخوف یتر حاصلی شعرهی زمانک تغییر ایلدیکی کافی ایکن وموتک تقریبیله نذیر ایکن پیرلک شعرهی
اغرتمغه نه بلا در بیت چون پیر شدی زکودکی دست بدار بازی وظرافت بجوانان بکذار کودکی
یاوف مصدر دست بدار کف مفعول صریحی وز کودکی غیر صریحی بدار دار یدندن فعل امر مفرد مخاطب در
بونده چکمک معناسنه بکذار فعل امر مفرد مخاطب تودیکدار ترک وتسلیم معناسنه محصول بیت پیره خطاب

کلد ثم

عام طریقیله بیورر چونکه پیر اولدک اوغلانلق هواسندن الک چک یعنی اول هوایی ترک ایله اویونی و
ظرافتی جوانلره قو یعنی انلره بغشله مثنوی طرب نوجوان زپیر مجوی که دکر نایدابس رفته بجوی
طرب نوجوان مصدرک فاعلنه اضافتیدر که حرف تعلیل نآید اصلی نیاید ایدی ضرورت وزنیچون
همزه دن منقلب الان یا حذف والذی یجوی با حرف صله مجوی فعل نهیدر جستن مصدرندن دینلیر
یکلمش سوبلمشلر محصول بیت تازه جوانک نشاطلکی کوش دیلمغه بیردن استه یعنی پیر تازه جوان کبی
اهل شوق وذوق اولمز زیرا ایرمقدن اقوب کیدن صو بر دخی ایرمغه کلمز آنلر جوانلق کیدوکدن صکره

ور سعدی
در سعدی

بر دخی کلمز زرع را چون رسید وقت درو نخرامد چنانکه سبزهٔ نو زرع اکین ورا حرف تخصیص
ویا حرف مفعول وقت درو لامیه بچم وقتی دیمکدر درو دالک کسریله ورانک ضمیله اسم مصدردر بچم معناسنه
درویدندن نخرامد فعل نفی استقبال مفرد غائب سبزهٔ نو بیاسنه نو بوینده تازه معناسنه در محصول بیت
زرعک ویا زرعه چونکه بچم وقتی ایرشدی یعنی بچلمک زمانی اولدی تازه سبزه کبی صالنمز بیت بر دخی
تازه جوان کبی شادان وخندان اولمز قصه دن حصه در قطعه دور جوانی بشد از دست
من آه ودریغ ان زمن دلافروز دور جوانی زمانی جوانلق بشد رفت معناسنه در زمن زمانک
ومیمک فتحه لریله زمان معناسنه در دلافروز اضافتی بیانیه در دلفروز وصف ترکیبیدر فروز بوزدن کوکل
یالکلندریجی یعنی قلب روشن ایدیجی دیمکدر محصول بیت الدن جوانلق زمانی کتدی یعنی پیر اولدم
اه ودریغ اول دلافروز ونورانی حضرت شیخ یحشی جوانلق زمانه تأسف چکوب دریغ وحسرت ایدر
قوت سرپنجهٔ شیری برفت راضیم اکنون به پنیری چو یوز قوت سرپنجه شیری الاجیه وبیانیه در
پنیره زیاده مائلدر محصول بیت پیرلکدن شکوی ایدوب بیورر ارسلانه منصوب سرپنجه قوتی کتدی
یعنی جوانلق زوری کتدی قالمدی شمدی پیر اولوب دیشلرم قالمدیغی یار سز کبی پنیره راضیم اولدم
تورلرو اولمغی شرطیله بومرجع بیت که پیرک احوالنده واقع اولمشدر رسوذ نامراد تمام
وصف حالیدر اعلی عجب پیره زن موی سیه کرده بود کفتمش ای مامک دیرینه روز تا مام مادرم

معاسنه دروکاف ادات تصغیر دیرینه روزه اصابه معاسه در دیرینه روز وصف ترکیبیدر اسکی وچوقدن بری
کونکی دیمکدر زیرا دیرینه اسمی دیکلدر محصول بیت بر پیر قری صاحبی سیاه ایلمشیدر یعنی بویامشیدی
بن انکا دیدم ای حریف کونکی یاشلی انا جیم ◦ موی تلبیس سیه کرده کیر ◦ راست نخواهد شدن
این پشت کوز ◦ بو بیت منقول تعولک تتمه سیدر پشت کوز معاسنه در کوز کاف عجمک ضمی وزا ایله
بکری دیمکدر زا ایله مجله دینیلر بو ابیاتک ثانیه لرینه ناظر اولمشلر محصول بیت پیر زنه دیدم موی یکی
تلبیس وحیله ایله سیاه ایلمشن یعنی بویامش فرض وقیاس ایله اما بو بوکلمش ارقه و منحنی
قامت راست اولمیسر دکلدر حاصلی صاچ قرا رنغله بوکلمش ارقه طوغریلمش **حکایه** روزی
بجهل جوانی بانک بر مادر زدم دل ازرده بکنجی نشست کریان همی کفت مکر خورد فراموش کرد که
درشتی میکنی بانک بر مادر زدم یعنی انام اوزره بک چاغردم حاصلی اوسته غضبله سوزانزم
دل آزرده بکنجی کوکلی مجنوب بر بوجقده اتوردی آزرده حال رسمی حرف ترتیبدر کریان
صفت مشبهه در اغلیارق دیمکدر همی کفت سویلردی محصول بیت بر کون جوانلغم جهلیله
انامک اوسته بک چاغردم کوکلی مجنوب بر بوجقده اتوردی اغلیاری سویلرکی حالده که انه
اوشتلغی اونتدک که خشونت وغلظت ایدرسن بکا **قطعه** چه خوش کفت زالی بفرزند
خویش ◦ چو دیدش پلنک افکن و پیل تن ◦ زال قریدر عجوزه معاسنه یا حرف صله فرزند خویش
لامیه کندینک اوغلنه دیمکدر پلنک وصف ترکیبیدر افکنیدندر پلنک براغوجی یعنی حاصلی بهادر
لقدن عبارت در پیل تن فیل کوده لی یعنی زورلی دیمکدر محصول بیت بر قری کندی اوغلنه نه کوزل
دیدی چونکه انی ارسلان اتره وفیلانده غالب وفیل زورلی کوردی **قطعه** کر از عهد خردیت یاد
آمدی ◦ که بیچاره بودی در اغوش من ◦ عهد خرد لامیه دیا ساکنه حرف مصدر وتا ضمیر خطاب
که حرف رابطه صفت در حرف ظرف اغوش قوجق دیمکدر محصول بیت قری زندنبه دیر اکر
اوشتلغی زمانی وقتندن یاده کلیدی یعنی کوجکلکک حاصلی فرده لقک الکدک که نیم
قوجغمده بیچاره بی تاب وتوان ایدک ◦ نکردی درین روز بر من جفا ◦ که تو شیر مردی ومن
پیره زن ◦ نکردی جواب شرط واقعدر وشرط جوابی مقدر در تقول زالدر که حرف تعلیل شیر مرد
بهادر معاسنه در ترکیبی تخویف ایدوب جفا ایلمزدک یعنی بکا از او جفا ایلمزدک زیرا
سن بهادر ارسن و بن قوجه قری حاصلی اول حالی اکیدک بکا رحم ایدرک **حکایه**
توانکری بخیل را پسری رنجور بود نیک خواهان کفتند مصلحت آنست که از بهر او ختم
قرآن کنی ویا بذل قربان باشد که خدا اتعالی شفا دهد لحظه باندیشه فرو رفت وکفت
ختم مصحف بحضور اولیتر که کله دور است صاحب دلی بشنید وکفت ختمش بعلت آن
اختیار افتاد که قرآن برسر زبانست وزر در میان جان رنجور مریض نیک خواه وصف
ترکیبیدر خواهیدندر ایلک دیجی والف ونون ادات جمع دوستلر دیمکدر ختم مصحف مصدر که

منقوله

در حلیبی نسخه‌سنده

منقوله اعلامسدر یا حرف ظرف حضور یعنی حاضر کلمه کاف عجمک مجمله سوزی یعنی قوین سوزی بوغیری
بعض یره لام ضرورت وزنیچون مشدد اقلنور محصول مرکب بر بخیل غنی نک اوغلی مریض ایدی
دیا مریض اولدی دوستلر انکا دیدیلر مصلحت اولدر که انکیچون ختم قرآن ایلیه سن ویا بذل قربان اوله که
خدا تعالی شفا ویره برزمان اندیشه یه باتدی یعنی طالدی ودیدی حضورده واقع اولان مصحفی ختم ایلمک
اولادر زیرا سوری ایراقدر قوین کچ کلور بر صاحب دل بو مصاحبتی ایشتدی ودیدی ختم قرآن انکا اول
علتیله اختیار واقع اولدیکه قرآن دل وجنده در وانجه والتون جان اورتاسنده در در کلمه تشدید
لامله قید ایلینلر ایدا ایلمشلر **مثنوی** دریغا کردن طاعت نهادن ◦ کرش همراه بودی دست
دادن ◦ دریغا الف ندبه مصراع ثانیه مصر نعدر کردن طاعت معاسه در مجاز کردن کاف عجمک مجمله
بوین دیمکدر عرب جید دیر کرش ضمیر کردن طاعته راجعدر همراه یولداش قرین معاسنه بودی
اولیدی یا حرف حکایه دست دادن بیانیه محصول بیت حیفا و دریغا الکر کردن طاعته کرم وسخا
الی همراه اولیدی یعنی کردن طاعته توصیفه اولیدی اعطاء واحسان الی قرین اولیدی حاصلی شویله عبادت
سرفرو ایدوب باشنی اینداردر حیف اکر صدقات و زکاة وسخا وکرم بولکه منضم اولیدی نه کوزل
اولیدی حاصلی عبادت وطاعته سخا وکرم قرین اولمدقلنه دریغ وحیف چکر مصراع اولک معاسنه
ادر دریغ الک طاعت بو یننی توصیه یعنی طاعته دیین معنار حیف ایلمش مصراع ثانیک نتیجه
سنده حیف اتک طاعته که سخی بنمز جمله بر ضرر دیکی او کیدن وفی حیفر ◦ بدینار چون خر در کل
بمانند ◦ ور الحمد بخوانی صد بخوانند ◦ باحرف مصاحبت سببیه متضمن دینار التون وبا حرف
وحدت محصول بیت بر دینار سبیله یعنی صدقه یه ویا زکاته ویا بر عطیه یه بر التون ویرمک
تکلیف اولنسه خر بالجحده قالدیغی کبی قالور یعنی ویرمه ده عجز چکر فرو بالجحده قالمنی عجم حروی
استعمال ایدر زیرا مسکین بالجحده باتنجه چیقمغه زیاده عاجز اولور واکر بر الحمد یعنی بر سوره فاتحه
طلب ایلسک یوز اقور بلکه دخی زیاده اجر زیرا جیدن چیقمز دار وجیدن چقر **حکایه**
پیر مردی را کفتند چرا زن نکنی کفت با پیره زنانم الفتی نباشد کفتند زن جوان بخواه چون
مکنت داری کفت مرا که پیرم با پیره زنانم الفت نباشد او را که جوان باشد با من که پیرم چه
دوستی صورت بندد زن کینی اولنمک معاسنه نقم که دیباجه ده تحقیدر که مردیت دانکه زن کن
پیر رشیدی الفتی یا حرف تنکیر بعض نسخه ده عیشی واقعدر دیرلک معاسنه ویا حرف تنکیر مکنت
ثروت معاسنه در ار حرف تخصیص بنم دیکدر ادات مقول اولمقدن جایز در اونا بورا ده
مذکور در کیدر چوا اوالتلیه ایله نتیجه دیمکدر کیف معاسنه دوستی یا حرف نا مصدر محصول مرکب
بر پیره دیدیلر نیچون اولنمزسن پیر دیدی بر قری ایله الفتم یوقدر و انلر ایله عیشم زندکانم ایدم دیدیلر
تازه زن دیله چونکه جماعه قوت وقدرتک واردر دیدی بنم که پیرم قری ایله الفتم اولمیه یا جوز بکا که
پیرم قری ایله عیشم والفتم اولمیه انک جوان اوله بلکه پیرم یعنی دوستلق صورت نجل باخود

در نسخه

در نسخه

در نسخه در

اکا جواب ویرجه دستکلی صورت نبولر حاصلی بیر اهل انصاف ایمش که بویله جواب ویرمش

بیت — نور باید نه زاکه با بوزا ❁ گرزی دوستر که ده من گوشت ❁ بانو خاتون دیمکدر گرز کاف
عجمک ضمیله و زای معجمه نک سکونیله عمود معناسنه در و یادن حارت من بتمن دیمکدر نون ضرورت وزن ایچون
تخفیف اولنمشدر گوشت کاف عجمک ضمیله ات دیمکدر لحم معناسنه محصول بیت زور ارکر کلدن ارکک کرز
زیرا اقد بحقه برگرز سوکلی ارکدر اون بتمن اتدن حاصلی اج اولور چلبی اولور اما اکثر رسم اولمز
یالکز بن معقول ومحکم کبر سخندر اندن غیری برنسنه دکل حکایه شنیده ام که در روزها

روزها کهی پیری ❁ خیال بست بپیرانه سر که گیرد جفت ❁ گهی کاف عربک فتحی وهانک کسریله وضمیله
اسمی دیمکدر زمان معناسنه یای تخصیص ایدر مجاوجه ایلمشلر بپرانه سر پیرلک وقتنده دیمکدر استعمال اولنور
جفت جیم عربک فتحی وفانک سکونیله بونده زوجه مراددر زیرا ظرفینه جفت دیرلر محصول بیت
اشتمشم که بو زمانده براسی پیر یعنی برکمسنه توجه خیال نعلدر پیرلک وقتنده که زوجه الور یعنی
تأهل ایله حاصلی اولنک خیالنی نعلدر بو قصه حضرت شیخک زماننده کندونک معلومی اولان
قصه لردندر نته که بو نطقک اقتضاسی بو نصیحت ایلر بخواست دختری خوب روی گوهر نام ❁

چو درج گوهرش از چشم مردمان بنهفت ❁ دختری کاف حرف تصغیر ویادن وحدت خوب
روی وصف ترکیبی صفت دختر در گوهر نام اضافه بیانیه در اولدن بو وصف ترکیبی اقتضا ایدر
جواهرات تشبیه درج دالک ضمی ورانک سکونیله جواهر حقه سنه دیرلر گوهر اضافه لامیه
توصیف اندکاریدن جوهر دیرلر سینی دختره راجعدر چشم مردمان لامیه بنهفت باء حرف
ظرف ویاء حرف تأکید و نهفت نونک وهانک ضمیله گیزلی دیمکدر بونده مراد مستور ایلکدر
محصول بیت گوهر ادلو خوبروی بر قیز جغریله دی حاصلی گوزل بر قیز دیلدی جوهر حقه سی
کبی او قیزی مردم گوزندن مخفی ومستور ایدی باخود کندینک جوهر حقه سی کبی خلقک گوزندن مستور
ایلدی مصراعک تانینک معناسی فرجی کبی مردمک گوزندن مخفی ایدی دیمک قبه ایلدی کتمشدر

چنانکه رسم عروسی بود تماشا بود ❁ وری بحمله اول عصای شیخ بخفت ❁ عروسی یای
نسبتیله اوکوننده دیرلر بود فعل مضارع مفرد غایب اولور دیمکدر بود کنعانی مفرد غایب اولدی
دیمکدر و اوارات استدراک باء ظرف حمله اول جامه عصای شیخ لامیه بخفت باء حرف
تأکید خفت خانک ضمیله فعل ماضی مفرد غایب بونده یاتدی دیمکدر محصول بیت انجایی که
دوکونک عادتی وتماشاسی اولور تماشا اولدی اما حمله اول ارکمدن شیخی عصاسی
یاتدی حاصلی الله ازاله بکارت اید مدی یعنی دوام عنینی دلمدن دولت مساعد اولمدی تماشا
بریله مهیا بانزلر جمیع متوله مخالف بانزمشلر کمان کشید و نزد بر هدف که نتوان دوخت ❁

مگر بسوزن پولاد جامه هنگفت ❁ هدف هانک ودالک فتحیله اوق نشانه سنه دیرلر دوخت
مصدر بمعناسنه در مگر الا معناسنه در باء حرف صله سوزن سینک ضمیله اگنه به دیرلر پولاد اضافه بیانیه در

پولاد بای عجمک ضمیله چلک دمره دیرلر جامه هنگفت هانک فتحی و کاف عجمک ضمیله صوق طوقنمش نسنه
محصول بیت پیر کمانی چکدی اما نشانه اوره مدی یعنی ازاله بکارته مالک اولمدی زیرا دیمکدر الا مگر
پولاد اکنه ایله صوق طوقنمش کسابی حاصلی الت عنینی ایدی بنیجه ازاله بکارت میسر اولمز بلا دوستانی
گله اغاز کرد وحجت ساخت ❁ که خانمان من این شوخ دیده پاک برفت ❁ گله کاف عجمک کسریله شکایت
معناسنه در خانمان اوه بروم معناسنه در اما نعم الله مال وملک وطور دیمش بس مال وزوج ودینه دخل
ایدن زاید ایلمش حاصلی ترکیب اولوب اما اوملو کرک شوخ دیده گستاخ معناسنه در پاک سپردی دیمکدر
یعنی مهرم وارایسه اتلاف ایلدی زیرا پاک بیردر دیرلر مهرم ایسه وار ایسه الوب کتوردکه یعنی بر ندیمه نسنه
قومدی محصول بیت پیر حجاب ایلمک ایچون دوستلرینه شکایت ایلکه باشلیوب حجت ودلیل
پیدا ایلدی که بنیم مالی وملکی بو گستاخ پاک سپردی نسنه قومدی یعنی مهر معجله دکیدی دوکنه صرف ایدوب تقصیر
اولدم بوخود تقصیر دکل ایمش بن مغبون اولدم ویبو اظهار شکوی ایلدی پاک برفتک معناسی نم وار ایسه
آتاسی واناسی اوتیه ایلمدی دیمک معنی مرادی قتی بجا به اتمش ❁ میان شوهر و زن جنگ و فتنه خاست

چنان ❁ که سر بشحنه و قاضی کشید و سعدی گفت ❁ شوهر شینک فتحی وضمیله عورت اری شحنه باء حرف صله
خاستک فاعلی جنگ و فتنه یه راجع تخفیف ضمیر در علی سبیل البدل سر بونده غایت و نهایت معناسنه در
تقدیری سرش در سین جنک و فتنه یه راجعدر طریق مذکور اله کشید فعل ماضی مفرد غایب مبنی للمفعول
معناسنه که فاعلی مذکور کیبیدر چکلدی یعنی منتهی اولدی دیمکدر وسعدی گفت ما بعدینه مربوط در محصول بیت
ار وعورت ارا سنده جنگ وفتنه قالقدی که اوجی یعنی او نه سی شحنه یه و قاضیه منتهی اولدی یعنی
دعوالک اوجی قاضیه وصوباشیه چکلدی حاصلی دعوا ایله قاضیه وصوباشیه واردیلر پس از خلافت

و شنعت گناه دختر نیست ❁ ترا که دست بلرزد گهر چه دانی سفت ❁ خلافت تا بونده اسلوب عجم
او زره داخلدر زیرا بونک اصلی خلاف در که مفاعله بابینک مصدر تأنیث در شنعت وشناعت چرکنلک
معناسنه در ترا حرف تخصیص سنک دیمکدر بلرزد بای استمرار ایله فعل مضارع مفرد غایب فاعلی
تخفیف ضمیر راجع ضمیر در گهر سفتک مفعولیدر و سفت سفتن معناسنه در واینک مفعولیدر
دانی فعل مضارع مفرد مخاطب سر بلور سن یعنی بنه قادر سن دیمک اولور محصول بیت سعدی دیدی
بو قدر مخالفت و شناعتدن صکره دخترک گناهی یوقدر سنکدر زیرا سنک که پیر لکدن الک دترر
گهر دلک نه بلور سن یعنی قادر دکلسن دخترک ناقی گهر اولدیغی جهتدن ایهام لطیف وار قندیر

باب هفتم در تأثیر تربیت یکی از وزرا پسری کودن داشت پیش یکی از دانشمندان
فرستاد و گفت مرین را تربیتی کن مگر عاقل شود مدتی تعلیمش کرد و مؤثر نبود پیش پدرش کس فرستاد که
این عاقل نمیشود و مرا دیوانه کرد کودن کاف عربک و دالک فتحیله بر بیداره لقب در سیم اتنه دیرلر
صکره غبی واحمق معنالرنده شایع اولدی تربیتی یا حرف تنکیر مراد ادب تعلیم مدتی یا حرف وحدت
محصولی برکمسنه وزیرلردن برینک بر احمق اوغلی وار ایدی دانشمندلردن برینک قتنه کوندردی که بونی

تربیه ایله ثمانگ و دانا اوله هر صورت بوکه تعلیم ایلدی مؤثر اولمدی بابا سی تفتند بر کمسه کوندردی که بو غافل
اولمز و بنی دیوانه ایلدی حاصلی بو غافل اولمدی عقلدن بنمی جنیدن دیوانه ایلدی قطعه چون بود اصل
جوهری قابلی ٭ تربیت را در او اثر باشد ٭ اصل جوهر لامیه در و یاء حرف وحدت تربیت تفعیل
بابندن مصدر در اما مصدردن بدلدر و را حرف تخصیص در و حرف ظرف او ضمیری اصله جوهره
راجعدر محصول بیت چونکه بر جوهرک اصلی یعنی ذاتی قابل اوله تربیتک انده اثری اولور یعنی تربیت
انکا مؤثر اولور ٭ هیچ صیقل نکو نداند کرد ٭ آهنی را که بدگهر باشد ٭ صیقل صادک فتحی و قافک فتحیله
و یانک سکونیله مرادن پاس آچیجی کمسه یعنی صانعک اسمیدر بخلاف صانعدن صنعتنه نقل
اسمیدر ابدوب استعمال ایلدیلر دیمین افراد ایلمشی بلکه اسم آلتی که مصقله در انکه معناسنه استعمال
ایدرلر نداند بونک کبی یرلرده نتواند معناسنه در و کردن معناسنه در آهنی ده و یا حرف وحدت
و را ادات مفعول که حرف رابطه صفت کهر بونک اصلی معناسنه در محصول بیت هیچ بر استادا
صیقلجی ایلمکه قادر دکلدر بر دمیر که اصلی و ذاتی بد گهر اوله ٭ سگ بدریای هفتگانه مشوی ٭
که چو تر شد پلیدتر باشد ٭ سگ مشوی نک مفعول صریحی و بدریا غیر صریحی هفتگانه ده ها اضافیه
بیانیه در اصلندن هفتگانه یدی بشمر ایکیدر اما بوندن دریای هفتگانه دن یدی دریا مراد در پس یدی
دورلی دریا ایله تعبیر ایدرلر تفسیر ایلمشلر مشوی فعل نهی مفرد مخاطب در شوییدن مستعمل
غلط اسوییدر که حرف تعلیل تر یاشی معناسنه پلید یابس عجمک فتحی و لامک کسریله مردار دیمکدر و تر
ادات تفضیلدر محصول بیت کلبی پاک اولسون دیو یدی دکزده یومه زیرا چونکه یاشی اولدی اولکیدن
دخی مردار اولور ٭ خر عیسی گرش بمکه برند ٭ چون بیاید هنوز خر باشد ٭ گرش شین ضمیر خره
راجعدر محصول بیت حضرت عیسانک حمیتی اکر چه مکه یه ایلدوب کتوررلر سه چونکه
مکه دن بحکم الآن خر در مکه یه وارمغله خرلقدن انی اخراج ایلمز ٭ حکایت حکیمی پسران را
پند همی داد که جانان پدر هنر آموزید که ملک و دولت دنیا اعتماد را نشاید و جاه از در
وازه بدر نرود و سیم و زر در محل سفر خطر است یا دزد بیکبار ببرد و یا خواجه بتفاریق بخورد
اما هنر چشمه زاینده است و دولت پاینده و اگر هنرمند از دولت بیفتد غم نباشد که
هنر در نفس خود دولتست هنرمند هر جا که رود قدر بیند و در صدر نشیند و بی هنر هر جا که
رود لقمه چیند و سختی بیند حکیمی یا حرف وحدت پسران را نعدیه ی پسر انشی را ادات
مفعول که حرف بیان جانان الف و نون ادات جمعیه آموزید فعل امر جمع مخاطب که ادات تعلیل
ملک میمک کسریله اموال ارزاقه معناسنه در یعنی هر کسک مالک اولدیغی شیء اما میمک ضمیله
مملکت و پادشاهلق دیر مصدر معناسنه دولت دنیا لامیه اعتماد را ادات مفعول
نشاید فعل نفی استقبال مفرد غایب لایق دکل ایکیدر جاه منصب دروازه شهر قپسی که
سوقاق باشلرنده اولور که کوندز آچیق طورر و کیجه ایله قپنیدر زیرا در قپی و وازه باز معناسنه

اچوق دیکدر

آچیق دیکدرو هانی رسمی ادات تخصیص در آچیق طورر بونچون بو جنس قپویه کوچه بندی دیرلر سوقاق
باشنه بغلادیغیچون زیرا کوچه تصغیر کوی در که کویدن مقصور در که محله در سوقاق بغلیجی دیمکدر آمرزدر دروازه
سوقاق دکلمه دیمین حقیقتدن بلمیوب غیری یره تعکیدله سویلمشی و سیم و زر در سفر محل خطر است
یعنی خوف محلندن در یا بیکبار ببرد و یا خواجه بتفاریق بخورد بیکبار بر اوغوردن دیمکدر خواجه یعنی صاحب
سیم و زر بتفاریق ازر ازر چشمه زاینده ساعه زاییدندن طوغوجی چشمه یعنی ابدا اقوب کسلمز دولت
پاینده ساعه پاییدن ثابت دیمکدر زیرا پاییدن کویکدر لقمه چیند لقمه دوشرر یعنی دلنجیلک ایدر چیند فعل
مضارع مفرد غایب در چیندن چیدندن دکل تعضید لفظی ایلدیکی محصول آن بر حکیم اوغلانلرینه
نصیحت ویروردی که ای بابانک جانلری هنر تحصیل ایلیک زیرا دنیانک ملک و دولتی اعتماده لایق دکل
و جاه و منصب شهر قپسندن طشره سنکله کتمز یعنی غربته کتدکده منصب سنکله برابر کتمز بللر بیدر کلک
بره قالور و التون آقچه سفرده خوف مقامنده در یا اوغریلر بر اوغوردن ایلدرلر و یا صاحبی ازر ازر یایب
یایب یر اما هنر دائما اینچی کیکار در که هیچ کسلمز و ثابت دولتدر که اولنجه سندن ایرلمز هنرمندن ایسه سنکله
بله اولور و اکر اهل هنر دولتدن دوشرسه غم دکل زیرا اهل هنر نفسنده دولتدر هنرمند نه کیدر
قدر و عزت و حرمت کورر و صدر مجلسده اوتورر حاصلی رعایت بولور اما هنرسز هر یره که
کیدر دلنجیلک ایدر و زورکار ازدن شدت کورر بیت سخت است پس از جاه تحکم بردن ٭
خو کرده بناز جور مردم بردن ٭ سخت است مقدم خبر و بردن مؤخر مبتدا پس از جاه خبر کرظرف
زمانی تحکم تفعل بابندن مصدر در بر کمسه نک حکمی التنده یعنی حکومتنه چکمک برده نک مفعولی
خو کرده ما نوس اولمش دیمکدر بناز با حرف صله و با حرف مصاحبت ناز ده و با ناز لم جور مردم لامیه و بردنک
مفعولی بردن مبتدا و متعدد سخت خبر محصول بیت منصبدن الصکره یعنی منصبدن ایرلدقدن صکره
ایلک حکمنی امرینی کتورمک تمتی در یعنی مشکلدر ناز و نعمته و ناز نعمتله مأنوس اولان خلقی جور و جفا
کتورمک مشقتدر حاصلی کوچدر قطعه وقتی افتاد فتنه در شام ٭ هر کس از گوشه
فرا رفتند ٭ وقتی یا حرف وحدت فتنه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل در و حرف صله حرف ظرف
اعتبار ایدرلر بلمش گوشه یا سیسی حرف وحدت و همزه حرف توسل فتنه و گوشه همزه لرینی حذف
دیمین عجب اخترالمش محصول بیت بر وقت شامه بر فتنه دوشدی پس هر کس بر گوشه دن
کتدیلر یعنی وطنلرندن ایرلوب دیار غربته کتدیلر ٭ روستازادگان دانشمند ٭ بوزیری پادشاه
رفتند ٭ روستا کوی دیمکدر یعنی معناسنه در روستازادگان کویده تولد ایلین اولاد دانشمند اضافیه
ساعه ر بوزیری با حرف صله و یا حرف مصدر و ثانی اضافه ایچون کلمشدر که لامیه پادشاه ها
قامیه ضرورتیچون حذف اولندی ضرورت وزنیچون دیمین خطا ایلدی محصول بیت کویده دانشمندلر
اوغلنجقلر یعنی اقوندشی کوملیلر پادشاهک وزیرلکنه کتدیلر سلاطینه وزرا اولدیلر ٭ پسران وزیر
ناقص عقل ٭ بگدائی بروستا رفتند ٭ پسران وزیر لامیه ناقص عقل وصف ترکیبی پسرانه صنعتدر وزیره دکل

بکوایی یا حرف صله و یا حرف مصاحبت و یا حرف مصدر بو ست یا حرف صله محصول بیت دیرکه تحصیل
اولان اوغللری که انلرک کوبه کتوبلری یعنی شهرده دیلنجیلک ایچیا بیندلر روستالرده جرالک ایدرلردی زیرا اعتبار
علم و کماله در نسبت و ماله دکل **بیت** میراث پدر خواهی علم پدر آموز ٭ کین مال پدر خرج توان
کرد بده روز ٭ میراث پدر لامیه خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب معنا شرطی متضمن علم پدر لامیه و آموزک
مقدم مفعولیدر آموز فعل امر مفرد مخاطب اوکرن دیمکدر کین اصلی که این در حرف تعلیل این اشارت
قریبدر مال پدر که لامیه در توان کردک مفعول اولی و خرج ثانیسی کرد مصدر معناسنه در بده روز
با حرف ظرف ده روز اون کون محصول بیت اکر باباک میراثنی دیلرسک باباک علمنی اوکرن یعنی
باباک منصبنی دیلرسک باباک هنرینی تحصیل ایله زیرا بو مال بابا اون کونده خرج ایلمک ممکندر اما هنر
بردوکتمز مالدر **حکایه** یکی از فضلا تعلیم ملک زاده ای کردی و ضرب بی محابا زدی و زجر بی قیاس
کردی پسر از بی طاقتی شکایت پیش پدر برد و جامه از تن دردمند برداشت پدر را دل بهم بر آمد
استاد را بخواند و گفت بر پسران آحاد رعیت چندین جفا و توبیخ روا نمی داری که بر پسرم اسبب
چیست گفت سخن اندیشیده باید گفتن و حرکت پسندیده باید کردن همه خلق را خاصه پادشاهان را که
هرچه بر دست و زبان ملوک رفته شود هرآینه بافواه گفته شود و قول و فعل عوام را چندان
اعتبار نباشد تعلیم ملک زاده ای مصدرک مفعولنه اضافتدر زاده یا حرف وحدت و همزه حرف
توسل همزه حرف وحدت دیمک اولور کردی یا حرف حکایت ضرب بی محابا مانند بی توقف
و بی پروا دیمکدر زدی یا حرف حکایه زجر بی قیاس مانند زجر لغتده سورمکدر اما بونده مراد
جور و جفا مراددر کردی یا حرف حکایت بی طاقتی یا حرف مصدر تن دردمند مانند بهم بر آمد
منقبض اولدی آحاد رعیت افراد رعیت دیمکدر پسر مرا لامیه نیم پسریم دیمکدر بعض نسخه ده فرزند
مرا واقعدر سخن باید گفتنک مفعول صریحی و اندیشیده غیر صریحی بعض نسخه ده اندیشیدن واقعدر
و بعض نسخه ده باید گفت و باید کرد واقعدر خاصه خصوصا دیمکدر پادشاهان را ادات
مفعول که حرف تعلیل هرآینه البته بافواه با حرف ظرف افواه فمک جمعیدر اغزلر دیمکدر محصول حکایت
فضلادن بریسی بر پادشاه زاده یه تعلیم ایدردی بی توقف و بی پروا اوروردی و اول النسز
جور و جفا ایدردی شهزاده طاقتسزلکدن باباسنه شکایت ایلدی یعنی اول بی رحم
اوستاذدن شکایت ایلدی و مجروح کوده سندن گفتانی چقروب چومی منشانمی بیت
کوستردی باباسی بونک بو حالنی کوریجک منقبض اولدی اوادن حاصلی غضبه کلدی استادی
دعوت ایلدی و دیدی افراد رعیت اوغللرینک اوزرینه بو مقدار جور و توبیخی روا یعنی جایز طوتمز سن که
بنم اوغلمه روا طوتر سن سبب ندر استاد دیدی سوزی فکر ایله سویلمک کرک و حرکتی مقبول ایلمک
کرک جمیع خلقه خصوصا پادشاهلره زیرا هرنسنه که ملوکک الندن و دلندن صادر اولور البته
دللرده سویلنور یعنی خلق اراسنده شیوع بولور اما عوامک قول و فعلنه اعتبار یوقدر یعنی ملوکک احوال

وافعالی کبی معتبر دکل در **قطعه** اکر صد ناپسند آید ز درویش ٭ رفیقانش یکی از صد ندانند ٭
محصول بیت اکر بیوز قول و فعل نامعقول کلورسه یعنی صادر اولورسه مرد درویشدن یولداشلری یوزدن
برینی بلمزلر زیرا حیز اعتبارده اولمازدن دکلدر ٭ وگر یک ناپسند آید ز سلطان ٭ ز اقلیمی به اقلیمی
رسانند ٭ محصول بیت اما اگر سلطاندن بر قول و فعل ناپسند صادر اولورسه انی اقلیمدن اقلیمه
ایرشدررلر یعنی مملکته یایارلر پس در تهذیب اخلاق خداوندزادگان انبتهم الله نباتا حسنا
اجتهادی بیش از آن باید کرد که در حق عوام تهذیب تفعیل بابندن مصدر در تطهیر معناسنه اخلاقه
اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتدر اخلاق خلقک جمعیدر خانک ضمی و لامک سکونیله خوی و عادت
معناسنه خداوندزادگانه اضافتی لامیه در انبت فعل ماضی مفرد غائب در انفعال بابندن انبات
بتوردکدر هم ضمیر منصوب متصل مفعول صریحیدر انبتک و جلاله فاعلی نباتا مفعول مطلق حسنا
صفتی اجتهاد انتعال بابندن مصدر در سعی و کوشش معناسنه بیش نک عربک کسریله زیاده
معناسنه در محصول مرکب و تمام سلاطینک اقوال و افعالی عوامک اقوالی و افعالی کبی
اولمدیغی پس پادشاه زاده لرک اخلاقنی پاک ایلمکده الله تعالی انلری کوزل نبات بتورسون
یعنی کوزل و مقبول نبات کبی مقبول عالم ایلسون جمله معترضه دعائیه در بونلرک تهذیب اخلاقنده
سعی و کوششی اندن زیاده ایلمک کرکدر که عوام زاده لرک حقلرنده زیرا مقام اعتبارده بونلردر
عوام زاده لر دکل **قطعه** هر در خردیش ادب نکنند ٭ در بزرگی فلاح ازو برخاست ٭
هر کیم یعنی هر کیسه که کچکلکده ادب اولنمدی یا حرف مصدر اوشیر که به راجعدر بزرگی یا حرف
مصدر اولولق و بیوکلک فلاح اسمدر فوز و نجات معناسنه یعنی صلاح حال معناسنه کلمشدر
یعنی مستعمل کلی افعال بابندن مستعملدر صلاح دیرلر ایدی اشکالیه محصول بیت هر کیسه که خرده
لکنده یعنی اوشاقلغنده انی تادیب ایلمزلر ایسه ایدکلکده و بیوجه اندن فلاح فالقر یعنی حاصل مستقبل
معناسنه در حاصلی کوچکلکده ایکن مؤدب اولمیان بیوک اولنجه بی ادب اولور ٭ چوب تر را چنانکه خواهی
پیچ ٭ نشود خشک جز به آتش راست ٭ چوب تر تازه چوب اغاج و تر یاش پیچ فعل امر مفرد مخاطبدر
بیچیده ندن دیرت بوندن اکک معناسنه نشود فعل نفی مستقبل مفرد غائب اولمدی دیمکدر خشک
تقدیری چوب خشکدر با آتش با حرف مصاحبت راست بوندن طوغری معناسنه در محصول بیت
یاش اغاجی نیجه ایسه که دیلرسک اکه و بوکه اما قوری اغاجی آتشدن غیری ایله راست ایلمز
یعنی طوغرلمز **بیت** ان الغصون اذا قومتها اعتدلت ٭ ولیس ینفعک التقویم بالخشب ٭
غصون غصنک جمعیدر دال و بداق معناسنه اذا معنا شرطی متضمن اسم ظرف قومت فعل ماضی
مفرد مذکر مخاطب تفعیل بابندن مصدری تقویم طوغری ایلمک معناسنه ها ضمیر منصوب متصل
مفعول صریحی غصونه راجع اعتدلت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه در افتعال بابندن فاعلی تحتنده
غصونه راجع ضمیر معتدل بوندن مستقیم معناسنه همزه سیله وصلا ساقط اولور لیس

اسم مقدار ضمیر شان الیس الجان والشان دیمکدر ننفع فعل مضارع مفرد مذکر غایب در فتح یا بندن و کاف
ضمیر منصوب متصل مفعول صریحی التقویم لنظام مرفوع فاعلیدر و جمله فعلیه اعرابدن محلا منصوب خبر لیس در
با بخشش جار مجرور بله تقویمه متعلق خشب خانک سنک ضمیمه خشبه نک جمیعدر خانک و شینک فتحه لریله
بونک قوری اغاجلر مراد در محصول ترکیب تحقیق تازه بدا کار وجد اثار قیچی سن انلر طوغریلتمق مراد
ایلسک طوغری اولماز اما حال و شان بودرکه بجا قالند دیر هر قورو اغاجاری طوغریلتمغه سعی کوستیش ایلک
نته که بیورری آتشدن غیریله راست اولمز ملک را حسن تدبیر ادیب و تقریر سخن او پسندیدی
امادو خلعت و نعمت بخشید و بابکاحش از آنچه بود بر تر کرد انید محصول ترکیب پادشاهه
اوستادک حسن تدبیری و انک سوز تقریری ایلسی مقبول اولدی خلعت و نعمت باغشلادی و مرتبه
و منصبنی اولادی غندن یوجه ترک ایلدی یعنی منصبنی زیاده ایلدی اوکیدن معلوم اولدی که مذکور
او بیک منصبی وار ایمش اما تعلیمی یوغیمش الا اسلوب تعلیمی ایکلادی سا شاکردی و لکه محتاج
اولمز بلکه ترا رلغه بله محتاج اولمز دکلی که دوکلک زیر احسن دراد خدادر علمه و فضله نسبت دکلدر

حکایه معلم کتابی را دیدم در دیار مغرب ترش روی تلخ گفتار بد خوی و مردم آزار
و گدا طبع ناپرهیزکار که عیش مسلمانان به دیدن او تبه گشتی و خواندن قرآنش دل مردم سیه
کردی جمعی پسران پاکیزه و دختران دوشیزه بدست جفای او گرفتار نه زهره خنده و نه یارای
گفتار که عارض سیمین یکی را طپانچه زدی و گاه ساق بلورین دیگری را شکنجه کردی القصه
شنیدم که طرفی از خیانت او معلوم کردند بزدندش و براندند و مکتب او را بمصلحی دادند
پارسای سلیم نیک مردی حلیم که سخن جز بحکم ضرورت نگفتی و موجب آزار کس بر زبانش
نرفتی کودکان را هیبت استاد نخستین از سر برفت و معلم دومین را اخلاق ملکی دیدند
و دیو یک یک شدند و باعتماد حلم او ترک علم کردند و اغلب اوقات ببازیچه فراهم
نشستندی و لوح درست ناکرده در سر یکدیگر شکستندی معلم کتابی را اسم فاعلک ظرف
مکانه اضافتیدر معلم تفعیل بابندن اوکره دیجی کمسه و متعلم تفعل بابندن اوکره نیجی کمسه
بعض جهله شاکردینه دیرلر تفعیل بابندن اسم مفعول صیغه سی او زره بو خود حیوانات
جنسندن مستعملدر انسان استعمالی جایز دکلدر نته که تعلیم متعلم بوکه قرینه در و فروع کتابلرنده
کتاب حیدیه مکتب معلم یختی خود مشتبار فتند برکتاب کاف عربیک ضمی و تانک تشدیدیله لفظ
مشترکدر مفرد ایله جمع بیننده مفرد اولنجه مکتب معناسنه در اما جمع اولنجه کاتبلر دیمکدر بعض
شراح فتحه وصحاحک کلامنی غلط چون بخطا رفاحش ایلمش دیمش که بضم الکاف و تشدید
التاء بمعنی الکتبة والکتاب والمکتب والمعنی علی الاول بالترکی بر باز جیلر معلمی در و علی الثانی
بر کتاب معلمی در و علی الثالث بر مکتب معلمی در و صحاح صحاحک عبارتی بودر الکتاب بالضم الکتبة
الکتبة والکتاب ایضا والمکتب واحد انتها فتنامل فیه سنده کتاب جمع کاتب در اما بو دن مکتب

روسه ور

روشنه

مراد ودر دیدن جموه جمعه ایلدکندن اوطها رجیال ایلمش پس معلوم اولدی که کتاب مکتبله بر معنایه در و یا حرف
وحدت در اوادات مفعول ترش روی وصف ترکیبیدر اکشی صورتلی دیمکدر تلخ گفتار وصف ترکیبی اجی
سوزلی دیمکدر بد خوی و مردم آزار بو یله در یرماز خویلی ادم انجدیجی گدا طبع دیلنجی طبیعتلی بی پرهیزکار
ناپرهیزکار ادات فاعلدر پرهیز صقنمق یعنی فاسق و فاجر نه ما نک وبا بر عربینک فتحه لریله وحمای اصلیه
ایله تباحصدن مختفف حاسد دیمکدر کشتی یاحرف حکایه اولوردی دیمکدر کرد زیارسیت بوله در
جمعی یا حرف وحدت بر بلوک دیمکدر پسران پاکیزه بیانیه پاکیزه پاک معناسنه در دختران دوشیزه ده معا
دوشیزه قز اوغلان معناسنه در با حرف صله دست جفا او بیانیه و لامیه در گرفتار مبتلا دیمکدر زهره
خنده لامیه زهره لغتده جگر یا یننده اولان او ده دیرلر اما اصطلاحده مجاز و قدرت معناسنه
مستعملدر نته که شاعر دیمش **بیت** زهره ندارم که ببوسم لبت ای تیره کمان واروا ابروی تو
خنده اسم در کوله معناسنه یارا گفتار مصدر ترکیب مفعولنه اضافه مصدر دیرا یارا قدرت معناسنه اسم در
مصدر ایارستن و یار یدن کلور گفتار کلچی معناسنه در اما اصلنده وصف ترکیبیدر نهایتی ترکیب مخفی قبیلیدندر
سوز کتوریجی معناسنه حکما نفس کلام اطلاق ایلدیلر که کا ه من تخفیفدر عارض سیمین بیانیه عجم اسم مقتوح
اکوز نته که ساتیجا بیاض او لندر یوننده عارضدن مراد یوزدر رخله تعبیر ایدیلر نه دخی ایدوب یوزک
ایکی یا نیدر دیدی نه سوبلدکن بلنمز مثل طپانچه با جیم بجیه لزم کیچه جیا زو شپله دیرلر ساق بلورین معا
بلور با نک کسری و لامک فتحی و تشدید یله در اما اصلنده عوام تخفیف ایدوب لام مخففک ضمیله استعمال
ایدر و یا حرف نسبت و نون حرف تاکیددر دیکره اضافه لامیه در یا حرف وحدت اشغال بابندن اسم فاعلدر
اهل صلاح دیمکدر پارسایی بدلدر مصلحیدن و یا حرف وحدت سلیم صفتی نیک مرد صفت بعد الصفت
و یا حرف وحدت حلیم نیک مرده صفت که حرف رابط صفت با حرف مصاحبت حکم معناسنه در تبعیض
شاییدر کودکان موجب سببه معناسنه در موجبک آزاره و آزارک کسه اضافه لامیه در کودکان را الف
و نون ادات جمعدر و را حرف تخصیص هیبت خوف معناسنه در نخست اوننک و خانک ضمه لریله اول دیمکدر
و یا حرف نسبت و نون حرف تاکید دومین یا و نون سابقکیبی و را حرف تخصیص اخلاق ملکی بیانیه و یا حرف نسبت
با حرف صله اعتماد حلم او مصدرک مفعولنه اضافتیدر و لامیه ترک علم بوبله در اغلب اوقات لامیه اکثر اوقات دیمکدر
با حرف صله بازیچه اویونجی چه حرف تصغیر در فراهم مجموع معناسنه در لوح لامک فتحی و واوک سکونیله تخته دیمکدر
عربک بیچکی اولادر قرآن شریفی تخته دن اوکره نمز درست ناکرده یعنی انی یازلمامش از بر ملکلمشدر در سر
یکدیگر در حرف صله نشستندی و شکستندی یالری حرف حکایه محصول ترکیب بر مکتب خانه معلمنی کوردم دیار مغربده
اکشی صورتلی و اجی سوزلی بد خوی ادم انجدیجی و دیلنجی طبیعتلی اهل طمع و فاسق و فاجر که مسلمانلرک
دیرلکی انی کورمکله خاست اولوردی و قرآن اوقومسی خلقک کوکلنی قرار ادردی بر بلوک پاکیزه اوغلنجقلر و بکر قزلر
انک جفاسی الینه مبتلا انلرک نه کولمکه مجاللری و نه بر سوز سویلمکه قدرتلری وار ایدی کاه
برینک عارض سیمینه طپانچه اوردی و کاه برغیرینک ساق بلورینی شکنجه یعنی قلقه چکردی القصه نک

اوته سی بودر که بر مقدار احتیاتدن معلوم ایله بلرانی و کودکلری مکتبدن سوردیلر و مکتبنی بر صالح کمسنه

ویردیلر بو زاهد و عابد سلیم و حرای حلیم کمسنه ایدی که سوزن امر ضرورت سز سویلمزدی و دلندن کمسه

انجتمک صادر اولمزدی بویله اولنجه اوغلنجقلر اولکی استادک خوفی باشندن کتدی و ایکنجی خواجه نک

اخلاق ملکیسنی کوردیلر هر بری بر [illegible] شیطان اولدیلر وانک حلمنه اعتماد ایله علم اوقومغی ترک ایلدیلر و اکثر

اوقاتده بربریله [illegible] تمام [illegible] صادر [illegible]

بیت استاد و معلم چو بود کم آزار / خرسک بازند کودکان در بازار

[illegible]

ه عینک سکونیله لغتدر لعب فرح طلب ایلمکدر حسن اولمیانده ایله که حرف تعلیل پسری سنینک وبار بحجل
ضمیله دوکمک معناسنه در سمر یعنی بار رب زاهم نار لفظ مشترکدر بوغزلده درک بیننده بوندن اکیسنده
مساغ وار بر بینه قصر ایلیوب تقصیر ایلمش نوش اسم مصدردر نوشیدندن ایچمه وایچمک معناسنه
عاجل سشهدی حاضر معناسنه در اجل الف ممدوده حاضر اولیوب گلجکه ویرلر منغض بکدر دیکلار
محصول بیت پیره دیدم عجب وادی اولکه طوت یعنی عاقل ومؤدب اول لهو ولعب ترک ایله
زیرا چونکه نعمت دو کونه شدت ایلدرسن یعنی چکرسن وپشیمانلغه پرسن او غلان بو عوز
ایچکه لذتندن وبا ساز وسوز وایچکه لذتندن حاصلی یمه دن وایچمه دن یعنی لذتندن بو سوزی
قولغنه کتوردی یعنی قولغنه قویمدی وبنم سوزمه اعتراض ایلدی ودیدی شهد حاضر راحت وحضوری
گلجک محنتک تشویشیله ترک ایلمک خلاف حکمتدر بر عقلا در مثنوی خداوندان کام ونیک
بختی ۞ چرا سختی برند از بیم سختی ۞ خداوند صاحب ومالک معناسنه در الف ونون ادات جمعدر کام اضافتی
اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر واو حرف عطف نیک بخت وصف ترکیبیدر یا حرف مصدر چرا حیم فتح
وکسر جائزدر سختی شدت معناسنه دریا حرف مصدر برند فعل مضارع جمع غایب ایلمزلر قوتی بیم
سختی اضافتی لامیه محصول بیت اصحاب کام یعنی مراد واصحاب نیک بختی یعنی دولت نیچون
شدت ایلدرلر یعنی چکرلر شدت قورقوسندن یعنی بن بو زمانده زحمت وشدت چکرم
دیو قورقوسندن الان نیچون چکرلر حاصلی گلجک زماندن قورقو احتیاج چکرم خوفندن بالفعل نیچون
متألم اولورلر برو شادی کن ای یار دل فروز ۞ غم فردا نشاید خوردن امروز ۞ برو فعل امر مفرد مخا
اوبیوندن گیت دیمکدر رفتن دن دنیلر خطا ایلدیلر یاتی ضمیرله تخصیص ایلمیلر روستا بیلون ایلمیلر
شادی یا حرف مصدر کن فعل امر مفرد مخاطب کنیدندن ایلمه دیمکدر یار دلفروز بیانیه دردلک کسری
ولامک فتحی وفانک سکونیله وصف ترکیبیدر فروز بیدندن که مختصر افروز بیدندن کوکلی یاقلندریجی
یعنی روشن ایدیجی حاصلی مسرور ایدیجی دیمکدر غم فردا لامیه ایرته نک غمی دیمکدر محصول بیت وار
شنلک ایلدار دلفروز یار یعنی بوکونی خوش کور ایرته نک غمی بوکون یمک لازم دکلدر نته کیم عجم
بیور رایت غم نامده خوردن بتقدیم رنجه میدارد ۞ ع بهتر که با همه دا نگذارم بکار فردا را ۞ چکیف
مرا که در صدر مروت نشسته ام وعقد فتوت بسته وذکر انعام در افواه عوام افتاده چکیف
خصوصا دیمکدر ابیاتک مضمونندن مستثنادر مرا بجادیمکدر که حرف رابط صفت صدر مروت
لامیه در مجازا عقد فتوت بویله در ذکر انعام مصدرک مصدره اضافتیدر لامیه در انعال انفعال
بابندن مصدردر راحت معناسنه افواه عوام لامیه محصول ترکیب جمله مذکوردن بایله عامل
اولمق لازم خصوصا بکا که صدر مروتنده اوتورمشم یعنی کرم وراحت باشندن وفتوت وجودی
عقدینی باغلمشم یعنی سخاوت لطف دوکمشم ذکر انعام واحسانم افواه عوامده دوشمشدر
حاصلی جوهر دلکله مشهور عالم اولمشم مثنوی هرکه علم شد بسخا وکرم ۞ بند نشاید که نهد

بردرم ۞ علم بوندن مشهور معناسنه درم دالک کسری وراانک فتحیله اقجه معناسنه در عربجه درهم دیرلر محصول بیت
هر کسکه مشهور اولدی سخا وکرمله لایق دکلدر که اقجه کیسه سنه دوکم دوکه یعنی بند المیوب صاقلیه کرم واخی ترک ایلیه
نام نکوبی چو برون شد بکوی ۞ در نتوانی که ببندی بروی ۞ نام نکو معانسه وبا حرف مصدر تقدیری نام نکویت
سنک ادک ایلکی معناسنه برون طشره دیمکدر ظرفدر عجم بانک کسریله اتورلر روستاییلر ضمیله پس برون
لفظی بضمتین عبارتیله تعبیر ایلیوب روستاییلوی ایلمش شد بوندن رفت معناسنه در بکوی باحرف صله
در قپو تقدیری دراحت وکرمه در نتوانی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب در دکلسن دیمکدر کو حرف بیانیه
ببندی فعل مضارع مفرد مخاطب بوندن بغلیه سن دیمکدر بروی با حرف صله تقدیری برویت در محصول بیت
چونکه سنک ایلکی یعنی سخا وکرمک ادی محلّه یه طشره چقدی یعنی فاش اولدی لطف واحسان قپوسنی یوزکه
بغلیمه تا در دکلسن حاصلی سخا وکرمی ترک ایدن مزسن زیرا شهرت بولدی ایلمکه قادر بوندن
دروندن مراد درخانه در دیمن بوبابده خطا ایلمش بروی یک تقدیرینی بروی صحیح دیمن معنا
خطابدن غفلت ایلمش والمعنی بالترکی قپو بغلیو بلمزسن یوزه دیمن خطا ایلمش دیدم نصیحت
نمی پذیرد ودم گرم من در آهن سرد او اثر نمی کند ترک مناصحت کردم وروی از مصاحبت او بگردانیدم
وکنج سلامت بنشستم وقول حکما را کار بستم که گفته اند بلّغ ما علیک فان لم یقبلوا فما علیک نمی پذیرد
فعل نفی مستقبل مفرد غایب قبول ایلمز دیمکدر دم گرم من صفتدر ولامیه در آهن سرد او سابقی کبی صفتدر
ولامیه در ترک مناصحت مصدرک مصدره اضافتی لامیه در مناصحت مفاعله بابندن مصدر اولیوب نصیحت معناسنه در
بلّغ فعل امر مفرد مذکر مخاطب در تفعیل بابندن ایرشدر دیمکدر ما اسم موصول در الذی معناسنه علیک جار
مجرور بیله مقدر ثبت بیه متعلقدر وجمله فعلیه اعرابدن محلی یوقدر صله موصولدر موصول صله سیله اعرابدن
محلا منصوب مفعول بلّغ در ان حرف شرط و لم حرف جزم یقبلوا فعل جحد مطلق علامت جزم نونک سقوطیدر
فما علیک ما اسم استفهام حرف نفی ومقدر جائز علیک آنک کبیدر محصول ترکیب کوردم که بنم نصیحتم قبول
ایلمز وبنم اسیت نفسم آنک صوغق دمرنیه اثر ایلمز یعنی دمرک یشدیرکنه کار ایلمز اکا نصیحت ترک
ایلدم ومصاحبتندن یوزم دوندردم وکنج سلامتده اوتوردم وحکما قولنه ایش ایلدم یعنی کار ایلدم که
دیمشلر درسن سنک اوزرکه لازم اولانی قومی ایصال ایلیه اگر قبول ایلمزلرسه سکا نسنه یوقدر یلچو
سکانسنه وار اندن یعنی قبول ایلمدکلرندن سکا ضرر یوقدر زیرا ما علی الرسول الا البلاغ در قطعه
گرچه دانی که نشنوند بگوی ۞ هرچه می دانی از نصیحت وپند ۞ نشنوند فعل نفی مستقبل جمع غایب
بوندن قبول ایلمزلر معناسنه در گرچه بلورسن که دکلمزلر سویله هر نه که بلورسن نصیحت وپنددن یعنی
سکا لازم نصیحتدر ترک قبول ایلیونلر اگرچه ایلمسونلر ۞ زود باشد که خیره سر بینی ۞ بدو پای اوفتاده
اندر بند ۞ خیره صغیر جوز بون ورستیه بینک مفعول اولی وصراع ثانینک مضمونی مفعول ثانیسی بدو پای
با حرف مصاحبت افتاده واو الحاصل اوزره اثر ادات صله محصول بیت تیز اولور که نصیحت دکلیان بیسیمی
ایکی ایاغیله طتوشمش دوشمش ورا ادلیه کورسن یعنی بر مصیبته گرفتار کورسن ۞ دست بر دست می زند که دریغ

ر شیع

ر سعدی علیه
و سعدی دار

ر سعدی علیه
ر سعدی دار

محصول سعدی

ر سعدی علیه و سعدی دار
ر سعدی ر سعدی علیه

طب

لک

شنیدم حاریث دانشمنده محصول بیت خیره سر الی النه اوزرکه حیف دانشمندک سوزینی ایشتمدم
ویبو یعنی نادم وپشیمان اولوب نصیحت دکلمدکنه حیف بر بیسر ازغاری انچه اندیشه کوردم بودم
از نکبت حالش بصورت بر بیدم که پاره پاره بر هم میدوخت ولقمه لقمه همی اندوخت دلم از ضعف حالش
بهم برآمد ومروت ندیدم در چنین حالت ریش درونش را بملامت خراشیدن ونمک پاشیدن
پادار خود کفتم محصول بیت بو طرزده حکمه شعرانینه که اوائل عمر ایشدم انک نکبت حالندن نظاهرا
کوردم کیدیکی اوزره دیکردی ولقمه لقمه قرانوردی یعنی جرایدردی کونکلم ضعف وحالندن وزبادم بفقر وفنا
[illegible] منقبض اولدی بویله حالتده مروت کورمدم ریش درونی یعنی خاطر یاره سنی حاصلی
ریشش لینی ملامتله طرملیوب [illegible] طوز صحیح یعنی انی آزارلیوب کونکلنی مجروح ایلمکی مروت کورمدم
کندی کونکلمه دیدم مثنوی حریف سفله در پایان مستی ؛ نیندیشد ز روز تنکدستی ؛ حریف سفله
ساعه دن [illegible] لفظ در ضرف ظرف پایان مستی لامیه و پایان حرف مصدر نیندیشد فعل نفی مستقبل
مفرد غائب روز تنکدستی لامیه [illegible] مصدر محصول بیت دنی یعنی الچق یار اولان کسی مستلک نهایتنده
حاصلی غایت سکردن الطار لعقده دختوردن تیرمز یعنی صوکنی فکر ایدوب تیرمز حاصلی طارلغی کوکلنی
یادینه کتورمز ؛ درخت اندر بهاران برفشاند ؛ زمستان لاجرم بی برک ماند ؛ درخت مبتدا اندر اداة
ظرف بهاران جمع بهار در خلاف قیاس اوزره بر مفعول برفشاند فعل مضارع مفرد
غائب سکر و صحیحاری معناسنه خبر مبتدا در برفشاند ک مقدم مفعولیدر زمستان زاء نك فتحی وکسری جائزدر قیش
دیمکدر لاجرم لاشبهه ولا محاله دیمکدر برک یپراق وارکدر بونده یپراق مراد در ماند فعل مضارع مفرد
غائب قالور محصول بیت ایام بهارده درخت میوه سنی سکر ودوکر تیشته شبهه سز براقمز بله
قالور قصه دن حصه بودر که پادشاهزاده اوزره [illegible] حرکت ایدوب آخر تهی دست قالدی مشو بیکه
جزء محتاج اولدی ؛ حکایه پادشاهی پسری با دیبی داد وکفت این فرزند تست تربیتش
چنان کن که یکی از فرزندان خود سالی بر وسعی کرد وبجایی نرسید وفرزندان ادیب در فضل
وبلاغت منتهی شدند ملک دانشمند را مؤاخذه کرد وکفت وعده را خلاف کردی وشرط
وفا بجا نیاوردی کفت ای ملک تربیت یکسانست ولیکن استعداد مختلف پادشاهی
دیسری بالرازف وحدت با خرف صله ادیب مؤدب معناسنه در وبا خرف مجادت محصول ترکیب
بر پادشاه اوغلنی بر استاد ادیبه ویردی یعنی بر معلمه ویردی وديدی بو سنک اوغلکدر بویله کیدر
اوغلارک کبی تربیه ویر معلم بر بیل مقدار بونکه سعی وکوشش ایلدی یعنی تعلیمنده تقصیر ایلمدی لیکن
بر مرتبه یه واصل اولمدی حاصلی هیچ بر نسنه تحصیل ایده مدی ومعلمک اوغللری فضل وبلاغتده
منتهی اولدیلر پادشاه ادیبی مؤاخذه ایلدی یعنی کناه ایلدی پادشاهک اعتقادنجه
زیرا مؤاخذه کناهکاره اولور لیکن بونده مراد عتاب در وپادشاه دیدی اوغلمک تعلیمنده خلف
وعده ایلدک وشرط وفایی یرینه کتورمدک زیرا که معلم وعده ایمش کندی فرزندلری کبی اکا زیاده سعی

ایله یین دکندی فرزندلری کامل اولوب پادشاهزاده کامل اولدوغی بی بهره اولدوغی ملک تعلیمنده تقصیر ایدوب
ادیبی مؤاخذه ایدوب عتاب وخطاب ایدر ادیب دیدی ای پادشاه تربیت برابردر لیکن
استعداد وقابلیت مختلفدر قطعه کرچه سیم وزر ز سنک آید همی ؛ در همه سنکی نباشد زر وسیم
ز سنک دیدی که مجاز اولوب سیم وزر ظاهر اولدوغی چیقر لیکن طاشدن ظاهر اولدوغی اصحاب علم طبیعی
علی الخصوص حکما سیم وزرک چیقدوغی یراغی طاشدر اویله کوستر [illegible] آکا حکما اصلنده ایدر
ضرورت وزینچون حذف اولنمشدر محصول بیت شاهزادم ایچون تمثیل بیوروب دیدی که کرچه سیم وزر
طاشدن چیقر اما هر طاشدن زر وسیم اولمز واقعدر بویله در ؛ بر همه عالم همی تابد سهیل ؛ جایی انبان
میکند جایی ادیم ؛ همی تابد یلدز یعنی پرتو صالر سهیل سنک صنع و حالانکه صغیر شکلی اوزره
بر کوکبدر که ویا رمین اوزره طلوع ایدر خاصه سی بعضا شابه تر بلوغ لونی در کلاه کره از صنک
هر بریندن مرتبی دکل یعنی هر بریده کورنمز بعض مصنفک بر همه عالم همی تابد بیوردغی جایی یا حرف وحدت
انبان طغرجق ادیم سختیان محصول بیت تمثیل طریقیله بیوردکه سهیل بلدزی جمیع عالمه پرتو
صالر لیکن بر یرده طغرجق حاصل ایدر یعنی مشین و بر یرده سختیان وبولغار یعنی هر نسنه یه استعداد
نسبت رنکله ویرر یعنی فیاضدن بخل یوقدر لیکن استعداد مختلفدر میکند بونده میشود معناسنه در
ویبه بیلدن مقصود واصل اولمشدر ؛ حکایه یکیرا شنیدم از پیران مربی که مریدی را
می کفت چندانکه تعلق خاطر آدمی زاد بر روزیست اکر بر روزی ده بودی بمقام از ملائکه در کذشتی
تعلق خاطر مصدر [illegible] اضافه اصادره [illegible] اضافه لامیه در با حرف صله روزی ده وصف
ترکیبیدر ده وصیغه بدن زلوق وریجی دیمکدر بمقام با حرف ظرف وبا حرف صله محصول ترکیب
پیرانه مربیدن ایشتدم که بر مریدینه سویلردی اولقدر که ادم اوغلینک رزقه تعلقی وار اکر رزقی
ویریجی خدایه اولیدی مرتبه ومقامده ملائکه یی یکیردی یعنی انلردن خدایه اقرب اولوردی قطعه
فراموشت نکرد ایزد دران حال ؛ که بودی نطفه مدفون ومدهوش ؛ ایزد حضره نک کسری ویانک
سکونی وزار عربینک کسر بله تکری دیمکدر خدای معناسنه در که وارف رابطه صفت بودی یا وحدت حکایه
نطفه مدفون بماسه مدهوش معطوف ورعیونه نطفه اتا بلندن آنا قرنینه دوشن صوکه
اوغلانک اندن منعقد اولور مدهوش لا یعقل دیمکدر محصول بیت خدا فراموش ایلمدی
اول حالده که نطفه مدفون ومدهوش ایدک یعنی آنا قرنندن مدفون مدفون ولا یعقل نطفه
ایدک ؛ روانت داد وعقل وطبع وادراک ؛ جمال ونطق ورای وفکرت وهوش ؛ روان
بونده روح در محصول بیت خدا سکا روح ویردی وذی عقل وطبع وادراک وجمال یعنی حسن
ونطق یعنی تکلم ورای یعنی تدبیر وفکر وهوش تا قیه ضرورت ایچون کلمشدر وا لا عقل ایله
اکتفا اولنور فکر ایت نا سه علامت تعلق زنده که ساتقا براکه یی [illegible] ایلدر سی
نفس ککاوندر ویبه بو تعلیدن خبر وار وکلا ایمش اده اکلنسنت مرتب کرداده

دو بازو بیت مرکب ساخت بر دوش محصول بیت سنگ الکده لون برمی مرتب ایلدر یعنی ایکی
الکه اون برمی دیردی و ایکی او منوزک او زره ایکی بازو ترکیب ایلدر یعنی سکا ایکی قول ویردی کنون بنداز
ای بی چیز همت که خواهد کردن روزی فراموش شدن بنداز فعل مضارع مفرد مخاطب بنداز بیوک
ضمیر حذف نظمی معاشد مفاد استفهامی متضمن بی چیز همت حسکمسز دیکلدر تا ضمیر خطاب روزی
یا حرف وحدت اعتبار اولنور سه برکون دیکلدر اما نفی کلیدن اعتبار اولنورسه روزی دیمک
اولور پس تقدیر کلام که خواهد اوزیت کردن فراموش ایلکی بو جه محصول بیت سنکا ایلکی ظن ایدرسکن
ای بی همت که سنی برکون اونودیسر دریا سنک ز نکی اونودیسر در حاصلی سکا بونجه اشیا اعطا
ایلیین حق برکون وظیفه روزیکی فراموش ایلمز سن حکایه اعرابی را دیدم که پسر خود را می
کفت یا بنی انک مسئول یوم القیمة ماذا اکتسبت ولا یقال لمن انتسبت یعنی تراخواهند پرسیدن
که عملت چیست ونکویند که پدرت کیست اعرابی را یا حرف وحدت و را ادات مفعول یا حرف
ندا بنی یا نک ضمه و نون مشدد کسی ایله ابنی نک تصغیر یدر او غلجغم دیمکدر ما اسم استفهام و ذا اسم
موصول ترکیبیله بر اسم حکمنده علمت در آنی معاشد اکتسبت مقدم مفعولیدر اکتسبت فعل
ماضی مفرد مذکر مخاطب کسب ایلدک یعنی تحرندک بمن یا حرف صله من اسم استفهام انتسبت فعل
ماضی مفرد مذکر مخاطب کیمه منسوب اولدک دیکدر علمت تا سی ضمیر خطاب پدرت تا سیدن بو بیله در
محصول ترکیب بر اعرابی کوردم که کندی اوغلنه سویلردی ای بنم او غلجغم تحقیق سن قیامت
کوننده مسئول سن یعنی صوریلورسن انیادم نه کسب ایلدک دیو سکا دینلمز کیمه منسوبک یعنی سندن
صوریلورکه دنیاده خیر می ایشلدک شر می دینمزکه یا انک کیمدر اشرف می در خسیس می در حاصلی
حسبکدن مسئول سن نسبکدن دکل قطعه جامه کعبه را که میبوسند اوندا از کرم پیله
نامی نشد جامه نک یا حرف وحدت و همزه حرف توسل کعبه یا را ادات مفعول که حرف رابط صفت
میبوسند فعل مضارع جمع غایب کیدرلر او ترلر دیکدر تخفیف شنیجهم میبوسند و اقعدر بابی
عربیله و سینک مهمله ایله بوسن ایدرلر یعنی اوپرلر دیکدر تقدیر جه جامه کعبه یه مضاف اولمیه لازمدر
او ضمیر جامه یه راجعدر ازحرف نفی معنادن شد مقیدار کرم بیله لامیه کرم کاف عربیک کسریله و رانک
سکونیله قورت دیکدر پیله بای عجمک کسریله ایبک دیکدر نامی یا حرف نسبت نا دی دیکدر یعنی
مشهور نامی اسم فاعلدر مشهور دینور دیبع عربی عربی ظن ایتمیش محصول بیت بر جامه که کعبه یه
کیدرلر یعنی انکله کعبه او رتورلر یا خود کعبه نک جامه سنی او پرلر یعنی انکا تعظیم و تبجیل ایدرلر او جامه
ایبک قوردندن نامدار و مشهور اولدی و الا ایبک قوردینه تعظیم ایدوب اوپرلر دی پس
اول اصلی بورد نا عزیزی نشست روزی چند لاجرم همچو او کرامی شد نا یا حرف مصاحبت
عزیزی یا حرف وحدت کرامی کاف عجمک کسریله و رانک ضمیله یای اصلیه ایله عزیز معناسنه درکرامی کرا یه
منسوبدر دیبن خلاف سویلمشدر محصول بیت بلکه جامه کعبه بر عزیزله اوتوردی بر نیجه کون یعنی کعبه که مکرمه

متعارفت ایلدر پس شبهه یوخ آنک کبی عزیز اولدی یعنی شرف انزو کسب ایلدی حکایه در تصانیف
حکما اورده اند که کژدم را ولادت معهود نیست چنانکه سایر حیوانات را بلکه احشای مادر را
بخورد و شکمش را بدرند و راه صحرا گیرند و آن پوستها که در خانهٔ کژدم بینند اثر آنست باری این
نکته را پیش بزرگی همی گفتم گفت دل من بصدق این حدیث گواهی میدهد که جز چنین نتوان بودن
در حالت خرد با مادر و پدر چنین معامله کرده اند لاجرم در بزرگی چنین مقبول اند و محبوب تصانیف
تصنیفک جمعیدر مصنف معناسنه حکما یا اضافه لامیه دار او رده اند روایت ایلمشلر کژدم کاف
عربیک فتحی و زای عجمک سکونیله عقربه دیرلر و را حرف تخصیص ولادت معهود ماسه ولادت
مصدردر حلو غیمی معناسنه مراد بودر که سایر حیوانات کبی انا سی قرنندن ولادتی اولمز احشا
جمع حشا در ایچ معناسنه بچوز جمع صیغه سنی ایرادایلدی زیرا ایکی بچو محصول کسیحکما
مصنفاتندن روایت ایلمشلردر که عقربک سایر حیوانات کبی ولادت معین دکلدر یعنی
سایر حیوانات کبی انا سی قرنندن تولد ایلمزلر بلکه انا لرینک ایچی یدیلر و قرنینی یرتوب صحرا
یولنی طوتارلر و اول دریلرکه عقربک خانه سنده کورنلور بو ایلدکلری اوضاعک اثریدر بر کره
بو نکته یی بر اولو کیمسنک حضورنده سویلدم دیدیکه بنم کوکلم بو سوزک کرچکلکنه شهادت ویرر
و بوندن غیری اولمق لایق دکل زیرا خوردلکلرنده انا یه و انا یه بو بیله معامله ایلدکلری حهتدن
بلا شبهه بیوکلکلرنده بو یکلکلری محبوبلر و مقبوللردر قطعه پسر را پدر وصیت کرد که ای جوانمرد
یاد گیر این پند پسر را یا حرف وحدت و را ادات مفعول یدر انقدیری پدر پسرش در ضرورت وزنیچون تقدیم
ترک او لندی که حرف بیان و ای حرف ندا جوانمرد ار بکت و سخی آدم یاد گیر خاطرکده طوت یعنی
یعنی از بر ایله دیکدر این پند بیت آتینک مضموننه اشارت در محصول بیت بر آتا اوغلنه پا یاسی
وصیت ایلدی که ای جوانمرد بو پندی ازبر ایله هر که با اهلی خود وفا نکند نشود دوست روی دولت
مند نا حرف صله اهل جوارلامیه دوست اولدی صفت ترکیبیدر مقبول معناسنه مستعملدر دولت مند
مند ادات نسبتدر دو تیغ دیمکدر دولتمند صفت ترکیبیدر دیبنلر فارسی میدان نمرسی تکلم
ایتمش محصول بیت هر کیمسه که کندو اهلنه وفا ایلمز یعنی لطف واحسان او زره اولمز
او کیمسه مقبول و دوست اولمز یعنی دولت و سعادت یوزن کورمز لطیفه کژدم را
گفتند که چرا بزمستان بیرون نمی آیی گفت بتابستانم چه حرمتست که بزمستان نیز بیایم
محصول ترکیب عقربه دیدیلر نیچون قشده چقمز سن یعنی چقمز سن دیدی یازن نه حرمتم
وار که قیشده چقه یم حکایه فقیره درویشی حامله بود مدت حملش بسر آمد
درویش را در همه عمر فرزند نیامده بود گفت اگر خدای عز وجل مرا پسری دهد جز این خرقه که
پوشیده ام هر چه ملک منست ایثار درویشان کنم اتفاقا زنش پسر آورد و شادمانی
کرد و سفرهٔ یاران بموجب شرط بنهاد و پس از چند سال که از سفر شام باز آمدم بمحلهٔ آن

درویشی برگذشتم و از کیفیت حالش پرسیدم گفتند زندان شحنه درست گفتم سبب
چیست گفتند پسرش خمر خورده است و عربده کرده و خون یکی ریخته و از شهر گریخته پدر را بعلت
آن سلسله در نای و بند گران بر پای نهاده اند گفتم این بلا را بدعا از خدا خواسته است فقره
درویشی لامیه همزه وحدت ایچون ار دیمین ایکی جهتدن خطا ایلمش اوّلکه اولادکه وحدت ایچون
منصوص اولان یاء در همزه دکلدر ایکنجیسی اولدرکه وحدتی ایلمدکر تعدد برجه اضافی مانع
اولور و معنا فاسد اولور حامله و حامل [illegible] عورته دیرلر حامل دیمین دیدرکه بو صفت زنانه
مخصوصدر پس القیاس لازم کلمز اما حامله دیمین بوشی جایزدر علی الفعل کلدر جایزدر علی الفعلک
مقابلی اولدرکه صیغه به کتوره لر مثلا حملت تحمل فهی حاملة دیرلر بو اسلوب مبنی علی الفعلدن
دیرلر مرضع و مرضعه ده دیرلر بو بولدندر بو قبیلدندر عقد بر جمیع شراح بو مقامده احمال الله [illegible]
بعضیسی حامل یازمش لکن جمیع متونده مخالف یازمش مدت حمل لامیه بسر امد نهایته کلدی
یعنی وضع حمل وقتی کلدی بعض نسخه ده امد برینه آورد اتعدار پس مدت مفعول صریحی اولور
و پس غیر صریحی اولیش را ادات تخصیص پسر یا حرف وحدت مالک میمک کسریله
مالک اولدغی اشیا اثنا ردر درویشان مصدرک مفعولنه اضافه سیدر ملابسه سفره
یاران لامیه یا حرف مصاحبت موجب جیمک فتحیله متقضا معناسنه در شرطه اضافی لامیه در
یا حرف ظرف زندان شحنه لامیه در یا متضمن اولدغی معنای ظرفیتی کیدر ایدرشته که مکرر مرور
ایلدی عربده سرخوش صواشه دیرلر پدرش را شین پسره راجعدر را حرف تخصیص
سلسله زنجیره در حرف صله نای بوینه بوغز معناسنه در بعض نسخه ده نای برینه کردن واقعدر
محصول ترکیب بر درویشک خاتونی یوکلیدی حمل مدتی نهایته واردی یعنی وضع حمل قریب
اولدی و درویشک جمیع عمرنده هیچ فرزندی کلمشدی الحاصل که حتی بجاب ارغلی وبرسه
بوکیمدیکم خرقه دن غیری هر نه کم ملکم ایسه درویشلره بذل ایدیم اتفاقا عورتی اوغل
طوغوردی شادمانلق ایلدی و موجب شرطله درویشلره سفره قودی یعنی ضیافت ایلدی
نیچه یللردن صکره که شام سفرندن کیرو کلدم اول درویشک محلّه سنه اوغرادم و کیفیت
حالندن سؤال ایلدم ویدیلرکه صوباشی زندانندن دردیدم که سبب نه در دیدیلر که اوغلی
خمر ایچمش و عربده ایلمش و بر کیمسه نک قانن دوکمش یعنی بر کمسه نی قتل ایلمش و شهردن
قاچمش یعنی قصاصدن قورتلمش اتاسنک اول سبیله زنجیری بوغزنه یعنی بوینه اغر
بوقاغی اطاغنه قومشلر دیدم که بو بلایی خدادن دعا ایله دیلمشلر قطعه
زنان باردار ای مرد هشیار ، اگر وقت ولادت مار زایند ، از آن بهتر بنزدیک خردمند ، که فرزندان ناهموار زایند
وصف ترکیبیدر یوک طوتوجی دیکدر یعنی یوکلی خاتونلر مرد هشیار ای مرد هشیار ایدر
ضرورت وزن ایچون واو حذف اولنمشدر معلوم اولا که عرب دلندن غیری دلدن صفتله موصوف

بیننده

بیننده مطابقت لازم دکل ایچون زنانه باردار مفرد ایکن صفت قلدی پس ضرورت شعر ایچون
مفرد ایراد ایلدی و بونی مخالف سودیلر وار است ده مسامحه وار زیرا ضرورت شعر ایچون دیدرلر
و هشیار وصف ترکیبیدر هوشله یار دن مخفّف که دیگر یار دیکدر ایکیدن و عاقلدن مستعمل لفظ در پس برینه
تصرف ایلیندر تقصیر ایلمش وقت ولادت ظرف زمانک مصدره اضافه سیدر و زایند ک مفعول فیهی در
مار مفعول بهی زایند فعل مضارع جمع غایب طوغورلر دیمکدر محصول بیت جمله عورتلر مرد هشیار
اگر ولادت وقتنده ولد برینه یلان طوغورسه لر ، از آن بهتر بنزدیک خردمند ، که فرزندان ناهموار
زایند ، از آن مصراع ثانینک مضموننه اشارتدر که حرف بیان فرزندان ناهموار اسناد ناهموار
ناموافق نامساعد دیمکدر زیرا هموار دوز دیمکدر پس دوز اولمین معناسنه مدام موافق و مساعد
لازمدر فرزندان مفعول زایند در محصول بیت ولادت وقتنده ار طوغورسه لر عاقل قتنده اندن یکدر که
ناموافق اولاد طوغوره لر یعنی بدبخت و بدخوی اولاد طوغورمقدن زیرا یلانی تربیه ایدوب احوالندن
زحمت کلمز بلکه تولد ایلدکی گبی قتل ایدرلر نیچه دورلی نکبت ایرشور حکایه طفل بودم که
بزرگی را پرسیدم از بلوغ گفت در مسطور کتب آمده است سه نشان دارد یکی پانزده سالگی
و دوم احتلام و سوم آمدن موی زهار اما در حقیقت یک نشان دارد آنکه در بند رضای حق
جلّ و علا بیش از آن باشد که در بند حظ نفس هر آنکه در او این صفت موجود نیست محققان
بالغ شمارندش که حرف بیان بزرگی را یا حرف وحدت و را ادات مفعول مسطور کتب اسم فاعلک
و اسم مفعولک قائم مقام ناعلنه اضافه سیدر اضافه کتب مسطوره در بعض نسخه ده در کتب مسطور است
واقعدر پانزده پانزده بر جیمک و نونک فتحیله اون بش دیمکدر سالگی یا حرف مصدر دکاف عجم
هار سمیدن بدل حرف توسطی یکی مقدار مصدریت افاده ایدر و شیر زاید سوسمیشدر آمدن موی
مصدرک فاعلنه اضافه سیدر و زهار و اضافه سی لامیه در آنکه فتحیله ما سبق دیمکدر حرف ظرف بند
رضای حق لامیه در بیش یا حرف بر زیادة معناسنه از آن بند حظ نفسی اشارت در تقدیری نفس حرا
محققان جمع محقق در اهل تحقیق دیمکدر الف و نون ادات جمعدر اسلوب عجم او زره محصول ترکیب
کوچک ایدم که بر اولوبه صوردم احوال بلوغدن یعنی ارکشی نه وقت بالغ اولور دیو دیدی که
کتابلرده مسطوردر که اوچ نشانی وار بریسی اون بش یاشده ایکنجیسی احتلامدر اوچنجیسی
تسق تیلی کلکدر اما حقیقتده بر نشانی واردر اولدرکه خدا تعالینک رضاسی قیدنده اندن ارتوق اوله که
کندی حظ نفسی قیدنده یعنی کندی حظ نفسی قیدنده اولمیه و عندن خدا تعالینک رضاسی قیدنده ارتوق
اوله ... صفت هر ... خدا تعالینک رضاسی کوزده قطعه بصورت آدمی شد قطره آب
که چل روز ش قرار اندر رحم ماند ، یا حرف ظرف قطره آب بیانیه در همزه حرف وحدتدر و بیت
خلاف سوبلیشدر که وحدت ایچون منصوص اولان یاء در همزه دکلدر معارضی تقدیم و تأخیر وار تقدیری قطره
آب بصورت آدمی شد در که حرف تعلیل چل یا چهل دن مخفّفدر قرق دیمکدر روز شین قطره به راجعدر

اما مفعولده قراره مقید اولور قرار ایتدن مستقر معاکسه در قرار ایلدیکی یکدر رحم رانک فتحی معنای مهمله

کسریله اما قرنده اولان تیاغنه دیرلر عاند بونده قالدر دیمکدر محصول بیت قطرهٔ آب یعنی نطفه

صورتا دیا صورتنده آدمی ولدی زیرا قرق کون مقداری رحم قرننده مستقر اولدی یعنی انده قرار

ایلدی ٭ اگر چهل ساله را عقل و ادب نیست ٭ بتحقیق نشاید آدمی خوانند ٭ ساله را

معنای رسم مقدار افاده ایدر واو حرف تخصیص بتحقیق نشاید خوانند فعلنه مقید در

دخی اند خواندن معاکسه در محصول بیت اگر قرق یاشنک عقل ادبی اولمزسه حقیقتده

دیا حقیقتله آکا آدمی دیمک اولمز یعنی اهل تحقیق آکا انسان دیمز قطعه جوانمردی

ولطف است آدمیت ٭ همین نقش هیولانی مپندار ٭ جوانمردی مقدم خبر واو حرف عطف سخی

وکرم دیمکدر لطف معطوف اکی آدمیت یا و نادات مصدر اسلوب عرب اوزره ان نیتا

کبی مبتدا اوزر خبر مقدم همین ابجع دیمکدر نقش هیولانی سانه هیولانی حقیقتله بلک حکمت کتا

موقوف الکثر منونده نونله واقعدر اما قیاس هیولا بیدا یایله هیولا حرفنه نک مادهسنه دیرلر

نقش هیولانی حقدر حکمالرین خیالی نقش دیمکدر مپندار فعل نهی مفرد مخاطب در پنداردن

نفی ایله دیمکدر پنداشتن دن دینیلر غلط سویلر محصول بیت آدمیلک جوانمردلک لطفدر

همان نقش بی معنی بر کماندر کلار ابجع ٭ هنر باید که صورت می توان ساخت ٭ بایوانها

در از شنگرف و زنگار ٭ هنر مبتدا باید خبری که حرف تعلیل صورت میتوان ساختنک مقدم مفعولی

ساخت مصدر معاکسه در با حرف ظرف ایوانها جمع ایوان مراد چار طاقدر که سقفا

بیان اولنمدر دربانک متضمن اولدیغی معنا ظرفیتی کبدا ایدر دی بوندن باب معاکسه اخذ

ایلدین بو بابدن خطا ایلمش شنگرف شینک کسری و نونک سکونی وکافک عجمک فتحی و رانک

سکونیله زنجفره دیدکلری اولدور زنگار زانک عجمک فتحی و نونک سکونیله

قلمی زنکار دیدکلری زنکدر محصول بیت هنر گرکدر که چار طاقلرده شنگرف زنکاردن صورت

دوزنک اولور یعنی صورت بی معنایه اعتبار یوقدر انسان صورتنده اولوب بی هنر

اولمق نقش دیواره مثابه در اولمقدر ٭ چو انسان را نباشد فضل و احسان ٭ چه فرق از آدمی

تا نقش دیوار ٭ اگر منونده تا نقش واقعدر ایله انتها غایتچون و ازعبارتی یوکوقرینه در

محصول بیت چونکه انسانک فضل احسانی اولمیه آدمیدن نقش دیواره دک فرق نه در

یعنی فرق یوقدر بی معرفت اولان انسانله نقش دیوار برابردر ٭ بدست آوردن دنیا

هنر نیست ٭ یکی را گر توانی دل بدست آر ٭ بدست با حرف صله آوردن دنیا مصدر ترکیب مفعولنه اضافت بیدار

یکی را ادات تخصیص آنک مفعول صریحی دل بدست غیر صریحی آر فعل امر مفرد مخاطب در آوردن

مخفف اولور گتورمکدر محصول بیت دنیا اله گتورمک هنر دکلدر اگر قادر ایسک برکیمسه نک

اله گتور یعنی کوکلنی اله المقدر هنر بوقدر اسباب دنیا دکلدر دل بدست آور که حج اکبرست بیلدینی

رباعی دیبو

رباعی دیبو یاز بار غریب بی دانش ابتدا حکایت سالی نزاع در میان پیادگان حجاج افتاد و داعی

دران سفر پیاده بود انصاف در سر و روی یکدیگر افتادیم و داد فسوق و جدال بدادیم کجاوه نشینی را شنیدم

با عدیل خود همی گفت یا للعجب پیادهٔ عاج چون عرصهٔ شطرنج بسر می برد فرزین میشود یعنی به از ان میگردد

بود و پیادگان حجاج عرصهٔ بادیه بسر بردند و بتر شدند سالی یا حرف وحدت نزاع یعنی جدال در وحده

میان پیادگان حجاج لامیه لر داعی جمع شیخ انصاف الحق دیمکدر مبالغه مراد در حرف صله سر و رویک

دکر افتادیم حرف بیره دوشدک دیمکدر زیاده نزاع و جدالدن عبارتدر حکم خصومت ایلدک

و داد فسوق و جدال بدادیم فسوق و جدال عدالت دیمکدر یعنی فسوق و جدالدن قصور قومدق آیت

کریمهٔ مضمونی اوزره فلا رفث ولا فسوق ولا جدال فی الحج یعنی فسوق و جدالک نهایتنی غایتنی ایدک

حدادن اشمردیم کجاوه نشین وصف ترکیبیدر کجاوه کاف عجمک جیم عربیله اوستی اچق محفه در که معروف

ودشامرده حاجیلرانکا بنرلر اما محوج اوستی اورتولی یعنی مقبب محفه در که دوه یه بینر قنواز ایجی

کعبه یه وارن بلور یا حرف صله عدیل خود لامیه عدیل فعیل فاعل معاکسه در کجاوه نک دیکر تیغی

قرینی محفه یه بنن کمسه یا للعجب فتح لامله تعجبیه ایله ندا ایلمایه کبی که اولور که لام مکسور اقتور منادی محذوف

اولور اعتبار ایله در تقدیری یا قوم ابتوا العجب دیمک اولور بونده یا صاح ایت للعجب دیمکدر لامک

کسرینه قائل اولنلریانده ظاهر بودر که کتب نحویه تتبیع ایلمشدر پیادهٔ عاج شطرنج ماتیه بولامیه در عاج

فیل کمکنه دیرلر شطرنج شینک کسریله وزبراو اسمی یعنی اسم عجمی تعریب ایلدکلرندن عربیدن وزنی

الحاق آیدلر یعنی جردقدر سنارینه رد ایدلر عربیدن لغت عربیدن خود فعلن مانک کلمهسیله فتحیله بودر

اما کسر بله واردر جورد حل لفظی که بوغین دوه یه دیرلر پس شطرنج جرد حلته الحاق ایلدیلر اما کتب

فارسیده بو اعتبار لازم دکلدر پس انکیچون فتح شینیله مشهوردر اکثر منونده عاج لفظندن حکره

شطرنج بو قدر همان عرصه دن حکره واراینجی تعبیر با حرف صله سر و نهایت غایت مراددر

جو ز فعل مضارع مفرد غایبدر بیوندن ایلدر دیمکدر یاء ساکنه کسر دیمک دکلدر عرصه بادیه را لامیه

و را ادات مفعول محصول ترکیب قبل حجاج پیاده اقرار انسه نزاع و جدال دوشدی دیمک دکلدر حاجیلر

اول سفرده پیاده ایدم الحق بربرمزه محکم دوشدک فسق و فجوره عدالت و بردک یعنی فسوق و جدالی

کماله ایلدک اولا اسندن قصور قومادن حاصلی ولا رفث ولا فسوق آیت کریمه سنه تمام مخالفت

ایلدک بر کجاوه نشینی ایشتدم کیم کنفوری عدیلنه سویلر دی یا للعجب نیچون کنفوری دیو پیادم چونکه شطرنج

میدانی باشه ایلدن فرزین اولور شیخ بو حجاج پیاده بیوردر یعنی اولکنده غفردر ینک اولور

زیرا بو اوینده خصوصا فرزیک فرزین زکیی اشبطور اما حجاج پیادهلری صحرایکه میدانی غایتنه

ایلتیلر اولرکیدن بتر اولدیلر قطعه ازمن بکوی حاجی مردم گزار را ٭ کو پوستین خلق بازار

میدرد ٭ بکویارکه کنیدر امر مفرد مخاطب در کویندن سویله دیمکدر گفتن دن دنیلر خطا ایلدیلر

حاجی مردم گزار را بنیه در مردم گزار وصف ترکیبیدر گزاریدن مردم طالبیجی یعنی اضرنجی دیمکدر

کزیندن اخذ ایدن احوال شفقاتدن آگاه دگل ایمش حاجی اصلنده حاجج در یعنی نصر بانیک
معنا عضدن اسم تا علار احتیاج شلین ثقیل اولدیغیچون تا نسنی یاییه قلب ایلدیلر تقضی البازی
حاجی اولدیلر کو اصلنده اولایدی که حذف رابطه صحت او ضمیر غائب حاجیه راجعدر حذف و ایصال
طریقیله کولاولدی پوستین الفدن کمرکدر هر بجه فرده دیرلر آغا بجم بو بلیه برلرده غیبت و سا و یدیا پوستین
دیمکله کنایت ایدر مراد اذا و جفادر خلقه اضافه لامیه در پوستین برینه استین یازنلر مذکور کنایه
بلمدکلرندن جمیع نسخه مخالف یازمشلر با حرف مصاحبت آزار الف ممدوده ایله اسم مصدردر آزار ایدر
انجنمه دیمکدر می و رد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تختن حاجیه راجع ضمیردر دریدندن امر قیمو
معناسنه دالک فتح و کسر جائزدر محصول بیت بندن حاجی مردم کزایه یعنی مردم آزاره سویله ایلچیلر
حاجیکه غیبت و سا ور سیله خلقک پوستینی خرق و کسر ایدر یعنی خلقی آزار ایدر حاجی بو نسقی
شتر ست از برای آنک بیچاره خار میخورد و بار می برد جرا ادات تعلیلدر اجلی معناسنه از برای
آنک مصراع ثانیه مربوطدر بیچاره یعنی شتر بار بوندن یوک معناسنه در خار میخورد کب و بار می برد که
مقدم مفعولکر بیر محصول بیت ای مردم کزای سن دگل سن حاجی بلکه شتردر زیرا بیچاره شتر
خار یرو یوک ایلتور یعنی یوک چکر سن ایسه او وزینه یوکلنوب حضور ایدرسن لفظ بارده
ایهام بیورمش حکایه هندوی نفط اندازی همی موخت حکیمی گفتش تو را که خانه نیست
بازی نه این است هندوی یا حرف وحدت نفط انداز وصف ترکیبیدر انداز یعنی نفط نونک
فتحی و کسریله و خانک سکونیله نفط [illegible] شروانیدن [illegible] حرف مصدر مراد [illegible] انجیدر که
حصار [illegible] آتارلر آموخت [illegible] حکایت حال [illegible] ایلدی [illegible]
حکیمی یا حرف وحدت خانه اضافه [illegible] یا حرف نسبت و نون حرف تأکید [illegible]
[illegible] نیستین لفظی ادات خبرله ترکیب [illegible]
[illegible] ایله توسط [illegible] معناسنه در [illegible] خطاب [illegible]
[illegible] خطاب [illegible] ادات نفی [illegible] اسم اشارت در نفط انداز [illegible] محصول
ترکیب بر هندو نفط انداز [illegible] تجلیلنی [illegible] حکیم [illegible]
خانک یعنی اوک [illegible] خانه [illegible]
و بر [illegible] الا [illegible]

بیت تا ندانی که سخن عین صوابست مگوی ور بدانی [illegible] جوابست مگوی

تا ادات توقیت ندانی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب [illegible] مگوی فعل نهی مفرد مخاطب سویلمه
دیکدر مصراع ثانینک تقدیری و اینچه دانی که نه نیکوست جوابش مگوی محصول بیت مادام که بلمیه سن که سوز
عین صواب در [illegible] سویلمه [illegible] جواب سویلمه یعنی معقول [illegible]
سوز [illegible] ایله مقید اوله یعنی [illegible] جواب [illegible] نصیحت

چون بس بوبنیک [illegible] مناسبت [illegible] زیرا احمد اصحاب
حکایه مردکی را درد چشم خاست پیش بیطاری رفت که مراد وا کن بیطار از آن چه در چشم چهار
پایان کردی در دیدن او کشید کور شد حکومت پیش داور بردند گفت برو هیچ تاوان نیست اگر این خر
نبودی پیش بیطار نرفتی مقصود ازین سخن آنست هرکه ناآزموده را کار بزرگ فرماید با آنکه ندامت برد
بنزدیک خردمندان بخفت رای منسوب گردد مرکاف عربی حرف تصغیر مراد تحقیر [illegible]
تخصیص درد چشم [illegible] خاست [illegible] مراد [illegible] حادث اولدی [illegible] بیطار
بار [illegible] [illegible] دوا علاج [illegible]
یعنی اول [illegible] حرف صله چشم چهارپایان [illegible] حیوانات مراد [illegible]
حکایه [illegible] حکومت [illegible] خصومت [illegible]
مراد [illegible] بیطار [illegible]
[illegible] محصول [illegible] بیطار [illegible]
[illegible] بیطار [illegible]
[illegible] حضرت شیخ [illegible] مقصود [illegible]
[illegible] قطعه [illegible]
[illegible] منسوب [illegible] مذموم اولور
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
حکایه [illegible] از بزرگان [illegible] وفات یافت [illegible]

بصندوق تربتش چه نویسم گفت آیات کتاب مجید را عزت و شرف بیش از آنست که بر چنین جایها نویسند که
بروزگار سوده گردد و خلایق برو بگذرند و سگان برو شاشند اگر بضرورت چیزی نویسند این دو بیت
کفایت میکند شایسته یانک فتحی و کسریله لایق معناسنه در مفعول مقبول دیمکدر پرسیدند فعل مضارع
جمع غایب حضوره واره دیمکدر رشتین ضمیر بکیه راجعدر که حرف بیان صندوق مضافی ضمیرله مشهور ترکیبه صندوق
دیمکلریدر جمع صنادق کلور ترکیبده اضافه لامیه در رشتین ضمیر بسره راجعدر آیات کتاب مجید اضافه لامیه
و معاسدر و را حرف تخصیص که حرف تعلیل بروزگار با حرف مصاحبت زمانه دیمکدر سوده گردد سوده
سوزنمک و ازلمک گردد کاف عجمیک ضمیله پس سوده گردد ازیلور دمک شنود یعنی محو اولور دیمکدر شاشند
بر بسی گردد شود معناسنه الوب محو شود دیمشدر بر بسی بوکه اقترا ایدوب محو نشد دینلر دیمش لیکن
نسخه لری تتبع ایلدک هیچ بر بسنده شد بولنمدی بس معلوم اولدی که محض اختراعیدر مشاشند
ایکی شینله شبول ایلیلر فعل مضارع جمع غایبدر اگر بضرورت با حرف مصاحبت می نویسید فعل مضارع
جمع مخاطب فعل شرط واقعدر اگر بالضروری یازرسکز دیمکدر بو سوزلری گوستر که یازمق لازم دکل
واگر ضرورت ایسه ابنا دو بیت کفایت میکند بو ایکی بیت کفایت ایدر محصولی ترکیب اکثاره دن
هر نیک معقولی مقبول العقل در ایدی وفات ایلدی بعضیلک لر صورتیدر که مقبره سی صندوقنده یازالم
دیدی کتاب مجیدک آیتلرینک عزت و شرفی اندن زیاده در که بو بنجلین یرلرده یازلور تا ایام مرور
ایله محو اولور و خلق اوزرینی چکنرلر و کلاب اوزرینه بتورلر ایدر یعنی [illegible] بر نسنه یازمق
لازم ایسه بو ایکی بیت یازلسه یعنی بالضروری بر نسنه یازرسکز بو ایکی بیت کفایت ایدر قطعه

وه که هر گه که سبزه در بستان ٭ بدمیدی چه خوش شدی دل من ٭ وه واو که فتح و [illegible] ایله
و اضمدن مخففدر که استغراب و تحسر و تحزن و ندامت معناسنده مستعمل لفظدر بونی عربی ظن ایدوب
اسماء افعالدن اولان وا مضافدن مخفف الکلیوب که مقام تعجبده مستعمل لفظدر تحقیقنه [illegible] صحاح
احالة ایلیین کلمه نك حقیقتنه واه واه و بیلیدر که حرف بیان یا هر که کاف عجمیله کلامدن مخففدر صورت
و دیکدر که کلمه حرف بیان سبزه در بوستان و اوله استعمال ایدر معجم معناسی سبز عرب با حرف تأکید و دمیدی
با حرف حکایه مصدر از دمیدن کلور [illegible] و بلور [illegible] و بتی اسمک و بر نسنه طلوع ایلمک
نبرده دیکدر رشتدر با سبب حرف حکایه در دل من لامیه محصولیدر و اه معرفت که بوستانده سبزه بتردار
بنم حیاتمده یعنی دریکن نه خوش اولوردی بنم کوکلم یعنی زمان مسرور اولوب کشته باغ و راغ ایدردیم
حاصلی بو ایکی بیت وفات ایدن کیسک جانشین [illegible] حکره یعنی اگر او بوستان هم زمان
سبز من بدمیدی از ان پیشتر ظاهر شدی دینیک جمیع [illegible] ٭ بگذر ای دوست تا بوقت
بهار ٭ سبزه بینی دمیده از گل من ٭ بگذر فعل امر مفرد مخاطب [illegible] تعلیل با حرف ظرف بهار
اضافه لامیه بینی فعل مضارع مفرد مخاطب کوره سن دیمکدر دمیده ماضیدن [illegible] بتمش دیمکدر
محصول ای دوست قبریه گذر ایله یعنی [illegible] تا گلم بهار وقتنده قبرم [illegible] سبزه بتمش گوره سن

یعنی

یعنی بن حیاتمده ایکن علم سبزه زاریمی سیر ایلدیکم کبی سن بنم تربتمده سبزه زاریمی سیر ایله ازوینه
بو بابدن جمیع نسخه لره مخالف یازمشلر حکایه ٭ پارسایی بر یکی از خداوندان نعمت گذر کرد
دید که بنده را دست و پای استوار بسته عقوبت همی کرد گفت ای پسر همچو تو مخلوقی را خدای عز و جل
اسیر حکم تو گردانیده است و ترا برو فضیلت نهاده شکر نعمت حق تعالی بجای آر و چندین جفا بر وی
روا مدار نباید که فردا در قیامت این بنده از تو به باشد و شرمساری بری پارسایی یا حرف وحدت
[illegible] را یا حرف وحدت و همزه حرف توسل و را ادات مفعول استوار محکم دیمکدر عقوبت اشکنجه
دیمکدر مخلوقی را یا حرف وحدت و را ادات مفعول اسیر حکم تو لامیه لردر گردانیده کاف عجمک فتحیله
ماضیدر [illegible] معناسنه [illegible] ایدر مخلوقی مفعول اولی و اسیر ثانیسی و فاعلی خدادر ترا را حرف
تخصیص سنک دیمکدر بر او ل توکنک اوزرینه بجای آر یا حرف صله از فعل امر مفرد مخاطب در [illegible]
[illegible] مپسند [illegible] دیمکدر نباید فعل
نفی مستقبل مفرد غایب در [illegible] خطا ایلدیلر [illegible] که دیمکدر که حرف بیان
شرمساری یا حرف مصدر او تا نفعلق بر ایلیه سن محصول حق تعالی جدا اصحاب نعمتدن بربنک
یانندن [illegible] محکم [illegible] اشکنجه ایدر [illegible]
کبی بر مخلوقی خدای تعالی سنک حکمکده [illegible] او نک اوزرینه سنک فضیلتنک قومشدر
یعنی سنی آنک اوزرینه سید و حاکم قومشدر خدانک نعمتنه شکر [illegible] او نک اوزرینه بو قدر جفایی
روا و جایز کوریه [illegible] قیامت گوننده بو بنده سندن یکک اوله و تا نفعلق ایلیه سن
یعنی حجاب چکه سن دیمکدر مثنوی ٭ بر بنده مگیر خشم بسیار ٭ جورش مکن و دلش میازار ٭ مگیر فعل
نهی مفرد مخاطب [illegible] خشم بسیار [illegible] مفعول صریح جورش مصدر [illegible] مفعولنه اضافه
مکن فعل نهی مفرد مخاطب در جورش [illegible] دلش معطوف در جورشه میازار فعل نهی مفرد مخاطب در
[illegible] ضمیر لر بنده یه راجع در محصول [illegible] خطاب [illegible]
[illegible] خشم [illegible] یعنی زیاده غضب ایله یعنی اکا جور و جفا ایله و کوکلنی اینجته
حاصلی [illegible] ٭ او را تو به ده درم خریدی ٭ آخر نه بقدرت آفریدی ٭ او را ادات مفعول
به ده درم با حرف [illegible] خریدی فعل ماضی مفرد مخاطب [illegible]
الدک دیمکدر [illegible] تأکید نه حرف نفی [illegible] آفریدی فعل ماضی مفرد مخاطب [illegible]
دیمکدر محصول [illegible] اونلی اقچه یه الدک [illegible] کنایت [illegible] قدرتکله خلق
ایلدک حاصلی [illegible] اکا لایق کورمه ٭ این حکم و غرور و
خشم تا چند ٭ هست از تو بزرگتر خداوند ٭ خشم [illegible] محصول
بیت بو حکم و غرور و غضب قچانه دک یعنی نیجه بر سنده [illegible] خداوند وار در یعنی سندن بیوک
[illegible] ٭ ای خواجه ارسلان و آغوش ٭ فرمانده خود مکن فراموش ٭ خواجه [illegible] معناسنه در

ارسلان و آغوشنه اضافه لامیه در بو بیتلر بر تقولرن کنایتدر روم سیاوش خنجر یونک فرمان ده
وصف ترکیبیدر بیورق ویریجی دیمکدر وجهندن معناسی قوت و صفحه خنجر دیلی تیغ تیز یعنی
سویلمش خنجر اضافه اسم فاعلک مفعولنه اضافه فرمان ده نک مفعول اولی [illegible]
ثانیسی محصولدر [illegible] ارسلان و آغوشنک اغیدیسی کندیکه بیورق ویریجی خدای [illegible]
یعنی [illegible] خداوندکاره مالک ایلیی خدای اتوب [illegible] زنقه له طوت [illegible]
از پیغمبر علیه الصلوه والسلام که بزرگتر حسرتی از روز قیامت آن باشد که بنده صالح را به بهشت
برند و خداوند فاسق را بدوزخ حسرتی یا ذوق وحدت و یا صفت تنکیر بنده صالح و خداوند فاسق معانه
محصولدر که حضرت پیغمبردن صلی الله علیه وسلم حدیث شریفده واقع اولمشدر که قیامت کوننده
اولوری حسرت اولدر که بنده صالح جنته و خداوند ظالم دوزخه ایلتیلر یعنی قول جنته کیدر و افندیسی
دوزخه. قطعه: برغلامی که طوع خدمت نیست / خشم بی حد مراز [illegible] غلامی یا ذوق وحدت [illegible]
رابطه صفت طوع [illegible] مصدردر [illegible] اضافه مصدرک فاعلنه اضافه [illegible]
لامیه خشم بی حد [illegible] مفعول صریحی و بو غلامی غیر صریحی [illegible]
سوره [illegible] غضب [illegible] خشم [illegible] محصول
بیت بر غلامک [illegible] اینجلیین غلامه که [illegible] خدمتکار مطیع [illegible] اول غلامه خشم بی حد سور
وار اکا غضب [illegible] برغلامکه خدمتکار طوع و رغبتله ایدر اکا حدین بیرون خشم سور [illegible]
غضبلنوب جور و جفا او زره اولمه که تعصبیت بو ابروز شمار بنده آزاد و خواجه در زنجیر که وقف
تعلیل تفضیلت [illegible] رسوالی [illegible] ظرف روز شمار ظرف زمانک
مصدره اضافه [illegible] محصولدر خدمتکار مطیع اولان [illegible] غضب سور زیرا رسوالی
اولور [illegible] یوم الحساب [illegible] حشر کوننده بنده آزاد اوله یعنی جنته لایق اوله و افندی
زنجیرده اوله یعنی دوزخه مستحق اوله. حکایه: سالی از بلخ بامیانم سفر بود و راه از حرامیان
پر خطر جوانی بدرقه همراه من شد سپرباز و چرخ انداز و سلحشور و بیش بزور که ده مرد توانا
کمان او رازه کردندی و زور آوران روی زمین پشت او را بزمین نیاوردندی اما متنعم و سایه
پرورده بود و جهاندیده و سفر کرده رعد کوس دلاوران بگوشش نرسیده و برق شمشیر
سواران ندیده. سالی یا حرف وحدت بلخ خراسانده بغداد بر عظیم شهردر [illegible] حضرت
مولانانک [illegible] معاشنه [illegible] ممالکت [illegible]
عربستاندن شام [illegible] روم [illegible]
وارد [illegible] زیرا بلخدن [illegible] سفر بود [illegible]
واربلر [illegible] یا ادات [illegible] خطر [illegible]
وحدت بدرقه یا حرف مصاحبت تقدیری [illegible] بدرقه [illegible]

دوچ بابندن [illegible] برنده [illegible] سپر بازو وصف ترکیبیدر
بازیدندن قلقان اوینادیجی دیمکدر که [illegible] سلحشور [illegible] اولدغی [illegible]
اصطلاح [illegible] چرخ انداز وصف ترکیبیدر [illegible] مناسب [illegible]
[illegible] ایکی [illegible] چرخ [illegible]
کاف [illegible] چرخ انداز [illegible] طریقیله یعنی ذکر محل اراده حال [illegible] سلحشور
عجم اصطلاحنده [illegible] الات [illegible] اوینادیجی یعنی [illegible] زور [illegible] ده مرد توانا
بیانیه [illegible] کمان [illegible] حکایت حال ماضی [illegible]
ایدر [illegible] نسخه [illegible] فرد [illegible] وصف ترکیبیدر [illegible] الف و نون
جمعدر [illegible] اضافتلری لامیه [illegible] ادات مفعول [illegible]
فعل نفی ماضی جمع غایب [illegible] حکایه [illegible] ایراد [illegible] نسخه مخالف
ایراد [illegible] متنعم [illegible] اسم فاعل [illegible] سایه پرورده
کوکلکده [illegible] طشره [illegible] رعد کوس دلاوران
لامیه [illegible] کوس [illegible]
بوندن [illegible] دلاوران [illegible] اضافه لامیه در
برق شمشیر سواران لامیه [illegible] محصول [illegible] خطر
ایدر [illegible] جوان [illegible] سپر باز [illegible] سلحشور و بیش زور [illegible] که
اون [illegible] زور [illegible]
[illegible] حضرت شیخ [illegible] جوان متنعم
و سایه پرورده [illegible] جهاندیده و سفر کرده
[illegible] بیت
در دست دشمن اسیر [illegible] باران تیر [illegible]
[illegible] دست دشمن لامیه [illegible]
کاف [illegible]
[illegible] مذکور جوان دشمن الله اسیر واقع اولمش حضرت شیخ
[illegible]
این جوان [illegible] که [illegible] عظیم [illegible]
[illegible] گفته [illegible]
[illegible] حکایه [illegible]
[illegible] محصول [illegible]

252

اسکی دیوارکه اوکره کلور زور قوت بازو ایله یقوردی وهر اولو ایچی که کوردی زور سرپنجه ایله کوکندن قوپاردی

وتعاقب ایدرک دیردی بیت پیل کونا کتف و بازوی کردان بیند شیر کونا کف و سرپنجه مردان بیند

پیل معروف کو کاف عربک ضمیله نتی دیمکدر عربیده این. وبرلرنا حرف تعلیل عربیده کیم معاکسنه کتف کاف عربک فتحی

وتانک کسریله یغرون معاکسنه دنفاد سپیده شانه دیرلر بازو قولدر ارشد دیرلر همزه نک فتحی ورانک کسریله

کردان کاف عجمک فتحیله صفت مشبهه در کردیدندن اوده کی دیمکدر مراد جوشتک وجوانکدر زیرا فیلک ایکی ادعا عوض

یعنی سائر حیوانانک کبی چیزون الکلمز پس کردانلی صفتی بولنمز بونی مصراع ثانیده قافیه ایچون تبدیله شبت — رد سروری

کتف و بازو کردان مناسبتی بلمز مشکل کردان فتح کاف فارسیله صنعتدر کرد آیندن دیبعث

بومدعا عالم خطا ایلمش زیرا کردان لازم ده دوشکی دیمکدر و کردانیدن مشتق بیله دوندرمک دیمکدر بازو کردان

اصحاب سامه دردوشکی بازو دیمکدر تفصیل کاف عجمک ضمیله اقودیلر کرک جمعی یعنی بهادرلر بو بیله اولنجه — رد سروری

هیچ تأویله احتیاج اولمز زیرا حرف روی متحرک اولنجه حرف قیدک تبدیلنده اولان حرکت مختلف اولمق

جائزدر بونده حرف روی دالدر و متحرکدر و حرف قید را در پس تبدیلنک حرکتی مختلف اولمق جائزدر

نته کیم قافیه ده و اشعار عالم اولان نته که حضرت مولانا جامی قافیه رساله سنده ایراد بیورمشلر

رباعی کر سوز تو ام یک نفس خسته شود از دود دلم ره نفس بسته شود در دیده از آن

اب میمی کردانم تا هرچه نه نقش تست شسته شود بو رباعیده سینک تبدیلنک ایکی یرده حرکتی

مفتوح دیر یرده مضموم واقعدر پس کاف عجمک ضمیله کردان او جوابی اولان مردودر هم لفظ جهتندن — رد سروری

وهم معنا جهتندن کردان عبارتنه تقیید ایتدکز یعنی کاف عجمک فتحیله بعض شراح بونی اختیار ایلدکلیچون ندر — رد سروری وشمعی

والابناء بونی استادلردن کافنک ضمیله ضبط ایلمشم مقصود بودر کف اید رکه عربجه راحه دیرلر

واو حرف عطف سرپنجه پارمق اوجی پس کف سرپنجه یه اضافت ایلین معنایه عالم ادکل ایمش مراد انداصا — رد سروری — قته

لامیه مردان پرنیه کردان بازو سرپنجه کردانه اضافت ایلدکدن صکره معنا بو بیله تصویر ایدوب و پر المعنی

بالترکی ارسلان فیلی پا پنجه اوجی دونیدیجی ایا یی کوره جو تصویر ده اوچ خطا ایسه واربلکه زیادا الفاظ

قافیه تغییرینده محصولات فیلی نه تاکم بهادرلرک بغر تنی وقولنی یعنی بهادرلرک قوت وزوری

نه مرتبه اولدیغنی کوره زیرا بن ایلروده نیم با ارسلان نته تا شیر مردلرک کف و سرپنجه سنی کوره یعنی یرک

هنری نیجه در ایا شیر مردلرک نسبت مغلوبدر احضر برارلیه مغلوب ایلیه پنجه طوتشدوب کورسون که

کف و سرپنجه اولور ما درین حالت بودیم که دو صعلوک از پس سنکی سر بر آوردند و قصد قتال ما

کردند و در دست هریکی چوبی و در بغل یکی کلوخ کوی جوانی کفتم چه پایی که وقت بیا پس سنک لامیه یا و حرف

وحدت در حرف ظرف قصد قتال ما مصدرک مصدره اضافتیدر ولامیه چوبی یا حرف وحدت در بغل دو حرف

ظرف بغل یانک تحتی تخته لر بیله قولتق دیکدر عرب ابط دیرلر همزه نک و بانک کسره لریله دیگره اصلاحده

لامیه در کلوخ کوی وصف ترکیبیدر کوبیدندن کلوخ کاف عربک و لامک ضمیله کسک کسک ترا ام اولور خرج

وحدتی بایی فعل مضارع مفرد مخاطب نه طور رسین دیمکدر محصولی برجوانکه بو حالتده ایکی ایکی ایم هندو

برلماشک

برلماشک اروندن باشقه قالدر دیلر دونرم تقالمز یعنی بزمله مقابله یه قصد ایلدیلر بزیکک الندن براغ دو بزیکک نه طوتقدن

برکا ازجکی اوجی توقیعا براغ جوانه دیدم نه اکلنور سن ایشته ارالک دمیدر بیت بیار آنچه داری ز مردی

وزور را که دشمن بپای خود آمد بگور بیار کتور دیمکدر و از فعل مضارع مفرد مخاطب مردی یا حرف مصدرکه حرف

تعلیل دشمن مبتدا با حرف مصاحبت خود متعلق پای خود لامیه بگور با حرف صله آمد متعلق جمله فعلیه خبر مبتدا در

بکورک تقدیری بکورشی در محصولی جوانه دیدم کتور اول شیئی که مالک سن ارکلکدن وزوردن یعنی ارلک

وبهادرلک وقتیدر زیرا دشمن کندی ایاغیله قبرینه کلدی یعنی اوله جنک یراره تیر و کمان را دیدم از دست جوان انداز — رد سروری

ولرزه بر استخوان انداز نون صکره بر انداز تقدیر اولنور بو تقدیره قائلک ابطالی تسبیح جوانی بلمزمش کوردم که

جوانکی اولوم وبالی الندن دوشدی وتکلف دره مردو دوشدی یعنی خوفندن اندامنه لرزه دوشدی بیت نه هرکه

موی شکافد بتیر جوشن خای نرو رحمله جنک آوران بدارد پای نه حرف نفی معنادم مصراع ثانیه مفرد ندر

حاصلی بدارد جمله مقیدر هرکه اصلندن هرکسدر نته که مکرر بیانی اولنمدی شکافد فعل مضارع مفرد غائب

یارا دیمکدر موی مفعول صریحی بتیر غیر صریحی تیر جوشن خای جانه جوشن خای وصف ترکیبیدر خاییدندن جوشن

چینیجی یعنی جوشن بریجی و دلیجی نیرو دیمکدر با حرف مصاحبت نوو حمله جنکاوران لامیه لردر جنک آور

وصف ترکیبیدر جنک کتوریجی یعنی صواشیجی معناسنه در بهادرون کنایت در الف ونون ادات جمعدر

بدارد فعل مضارع مفرد غائب پای مفعول صریحی و نوو غیر صریحی محصولی ایله دکلدر که هرکه جوشن

چینیجی تیر ایله قل یره یعنی استاد تیرانداز اوله جنک اورلرک حمله سی زورینه ایاغی طوته یعنی تحمل ایلیه

یعنی هر استاد تیرانداز وسلحشور صواش میدانده ثابت قدم اولوب پایدار اولمز چاره جز آن ندیدیم که

رخت وسلاح وجامه رها کردیم وجان بسلامت بردیم محصولی ترکیب اندن غیری چاره کورمدم که اسباب

وسلاحی ولباسی ترک ایلیک وجانی سلامته ایلتدک یعنی ما علکمزی و جکله اولکمیزی خلاص ایلدک

قطعه بکارهای کران مرد کاردیده فرست که شیر شرزه در آرد بزیر خم کمند با حرف صله کار

های کرانها بیانیه کران کاف عجمک کسریله اغیر دیمکدر ثقیل معناسنه اما بونده عظیم معناسنه در مرد کاردیده

ایشکه یری ایلدی دیمکدر فرست فا و رانک کسریله و سینک سکونیله فعل امر مفرد مخاطب فرستادندن

کوندر بعلیل شیر شرزه بیانیه شرزه باوزلغندن ایش چرالر حایفون در حرف آرد فعل مضارع

مفرد غائب کتوره دیمکدر با حرف صله زیر خم کمند لامیه لردر زیرا الت معناسنه در عربیده تحت دیرلر خم خانک ضمیله

بوکلمکدر صیغت سه ابقرت و پیچ مدرر بونده حلقه کمند مراددر محصولی عظیم ایشلره ایش

کورمش ارکار کورمشی کمسه کوندر تاکه شیر شرزه یعنی کوک صش ارسلانی کبی بهادر پهلوانلری کمندی

حلقه سی التنه کتوره شکار ایلیه اوزاغندن الاش چکه برسیمن کمند ایمش حاصلا اولو مصلحتکره

تجاربی کثیر لر مصاحب کمسه لر کوندره کار کورمش تا ازموده کوندره خطاب عام اولی جوان اگرچه قوی بال پیل تن

باشد بجنک اندرش بکسلد پیوند تن قوی بال وصف ترکیبیدر قوی حال معناسنه در زیرا بال

بونده حال معناسنه در بو رسن معناسنه اولمق مجاز اولمق محتملدر بازو معناسنه اما مهابت معناسنه نه عربی

ونه فارسیده لغتکره دواربیل تن وصف ترکیبیدر یعنی جثه لی دیمکدر یا حرف ظرف جنگ دشمن لازمه وشین
جمانه را اجعدر حصول معناکه تنجیله حرف معناسنه در یا حرف تاکید کسیله کاف عجمک ضم وکسریله وتحتانی ولامک
فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائب در گسلیدن لازم ومتعدی گلور بونده متعدیدر پیوند بونده اتا اورجاری
پیوندودر کوستک معناسنه اوزره اوزدی کوستکله دیدکلری که تحجیق مقامنده انلرده تکثیر پیوند
ویکسله پیوندلر پس پیوندلر تنده معناسنه اخذ ایدوب ایله شرح ایلین زبادم فاسد شرح ایلمش
زیرا انلر ایکی بندله تعبیر ایدرلر مثلا بند انکشتان دیرلر بر مقدارم اولان بوعقده پیوند انکشتان دیمزلر سائر
اعضاده تعبیر بویله در محصول بیت جوان اگرچه قوی حالی وبویلی بوشیلی ونحکم قوتلی تعالی اولورسه یعنی
کوده لی یعنی عظیم جثه لی اولورسه دشمن جنگنده اول جوان قورقودن اوزر کوستکی یعنی فرار ایدر تحجیر مصراع
تاننک نیجه معناسنه دشمن جنکنده انک قورقودن اوزبلوالی یعنی معانی بلی اوزرشی نبرد
بیش مصاف آزموده معلومست چنانکه مسئله شرع پیش دانشمند نبرد ننوننک وبانک فتحه لریله
ودرانک سکونیله جنگ دیمکدر صواشمق معناسنه مبتدادر بیش مصاف آزموده تقدیری پیش مرد مصاف
آزموده در مصاف میمک ضمیله نبردلر مراد مصاف آزموده جنگ ضمامش یعنی جنکده کیرش جنکمش
دیمکدر تجرب حروب معناسنه معلومست خبر مبتدادر مسئله شرع وبیش دانشمند لامیه لردر محصول
بیت جنک ضمامش تنده یعنی صوش کورمش صواشه کیرمش جنکمش کمسنه تنده حرب
وقتال معلوم در شویله که مسئله شرع دانشمند تنده معلوم در یعنی اصطلاح هرنسنه آسان بندر

حکایه توانگرزاده را دیدم برسر گور پدرش نشسته و با درویش بچه مناظره در پیوسته
که صندوق تربت پدرم سنگینست و کتابت رنگین و فرش رخام انداخته و خشت پیروزه
درو ساخته بگور پدرش چه ماند خشتی دو فراهم آورده و مشتی دو خاک بران پاشیده درویش
پسر این بشنید و گفت خاموش که تا پدرت زیر این سنگ گران برخود بجنبیده باشد پدرم
بهشت رسیده باشد در خبرست موت الفقراء راحة توانگرزاده یا حرف وحدت وهمزه
توسل اداة مفعول کورک کاف عجمک ضمیله قبر در سرکور لامیه قبر اوجی دیمکدر پدر اضافی لامیه در
شین توانگرزاده یه راجعدر با حرف مصاحبت درویش بچه درویش یوریسی یعنی اوغلنجق
بچه یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل بچه بر بنه زاده یا زلر صحیح نسخه لرده مخالف یازمشلر
در حرف تاکید پیوسته اولشدر یعنی ابتدا ایلمش کحرف بیان صندوق صادک ضمیله تصحیح در
مراد قبر اوزره یاپدقلری صندوقدر تربت وزنبک پدره و پدرک میم متکلمه اضافتلری لامیه لردر سنگینست
سنگین عبارتی همزه تحلیه ایله یازلر املادن اکاه دکللر ممیش یا حرف نسبت ونون حرف تاکید
سنکه منسوب یعنی طاشدر کتابت زنکین معناسنه مراد قبر طاشلرنده یازیلان نسنه در فرش رخام
بیانیه رخام رانک ضمیله مرمر ویلر خشت کیرمیج پیروزه یه اضافتی بیانیه در حرف ظرف اوضمیر
رخامه راجعدر مراد بود رکه قبر ننک مرمری قبر وزه ایله مرصعدر ساخته بوکه قبرنیه رنکین خشت عبارتندر

روسروری

روسروری

رواسعدی وسروری

روسرامع حسنا

مسامحه ایلمشدر زیرا پیروزه فیروزه اولوب خشت اولمیو مرتبه سندن ایراق اولمز تعبیر نسخه ده درو ساخت ونیه
درو پیروزه واقعدر کتمه مراد ترصیعدر یا حرف خطاب کور پدرت لامیه مانند فعل مضارع مفرد غائب کاف تحتانی کوره راجع
بکزر دیمکدر مانیدن مشتق مانستن دن دینیلر سهوا ایلمشلر چه مانند استفهام انکاریدر یعنی بکزه مز
دیمکدر خشتی یا حرف وحدت فراهم آورده برره کتورلمش مشتی یا حرف وحدت برو تعنی خشتنک اوزرنه
پاشیده اسم مفعولدر صحبتلمش معناسنه درویش زاده تعنی درویش بچه خاموش فعل امر مفرد مخاطب ایسم
دیمکدر که حرف تعلیل زیر این سنگ گران لامیه و بیانیه در گران اغر معناسنه در یا حرف تاکید جنبیده اسم مفعولدر
دیو ثمنش معناسنه موت لفظا مرفوع مبتدا الفقراء اضافی مصدرک فاعلنه اضافتیدر راحة لفظا مرفوع خبر
مبتدادر محصول ترکیب بر توانگرزاده یعنی بر اکابر زاده کوردم کم بابا سینک قبری اوجنده اوتورمش و بر
درویش زاده ایله مناظره اولشدر یعنی بحث ایدر که بنم بابامک قبری صندوقی اغاشندندر
واوزرنده زنکین وعلوی خطلار یازلمشدر یعنی تاریخی وغیری وغیر نسنه سی آلتوندن صوریله یازلمشدر
نته که عادت بویله در واطرافنده مرمر فرش اولنمش تخته جعجاعا لکلاشلر والواح قبر فیروزه ایله مرصع در
سنک بابانک قبرینه نه بکزر یعنی بکزه مز ایکی کرپیج برره کتورلمش و بر اوچ جکوالی اوزرنه صاچلمش
یعنی برایکی اوچ طپراق اوستنه دوکلمش درویش بچه بو سوزلری ایشتدی و دیدی ایسم اول که تا سنک
بابانک بو اغر طاشک التندن کندرکندینه قلداماشی اوله بنم بابام جنته واصل اولمشدر اولورزیرا احادیث
شریفه ده بیوررلر که فقرانک اولمی راحتدر وحضوردر زیرا ترشه لری یوقدر که انک حسرتیله کیدن لسی

بیت خرکه کمتر نهند بروی بار بی شک آسوده تر کند رفتار که حرف رابط صفت وی ضمیر خره راجعدر
بار یوکدر با حرف ظرف ره رانک فتحیله راه دن مخففدر آسوده دیکلنمش دیمکدر راحت معناسنه
مرادات تفضیلدر آسوده رک دیمکدر یعنی خصوصیکرر اختیارک زنقا یوریشی خبر مبتدادر مصراع ثانی خبر
محصول بیت هرکه اوزرنه یوکی از اوره تو نه لر یعنی یوکی که از اوره و بینیک اوله بولدن آسوده رک رفتار
ایدر یعنی یینی رکب یوررجاصلی یوکی خفیف اولمغله کندو جوکرک یورر قطعه مرد درویش که بار ستم
فاقه کشید بدر مرگ همانا که سبکبار آید مرد درویش بیانیه کوده حرف رابط صفت بار ستم فاقه
لامیه وبیانیه در تقدیر ظلم یوکی دیمکدر که حرف بیانی سبکبار وصف ترکیبی اتف هنوزدر یعنی یوکلی دیمکدر
سبک یعنی دیمکدر وبار یوکدر محصول بیت مرد درویش که فقر جوری وجفاسی یوکنی نیجه چکدی یعنی
فقر آتشنه یاندی یا حالدر بکزر که موت قپوسنه یعنی یوکلی کله حاصلی دنیایه متعلق دکلدر که حساب وعذاب
یوکلرینی چکوب کتوره تنه که شاعر بیور مشدر مصراع یا نماند اوزون حصر کشی بوندن ایلدرلر
وانکه در نعمت و در راحت و آسایش زیست مردنش زین همه شک نیست که دشوار آید
محصول بیت اما اول کمسه که نعمت و راحت و آسایشده دیرلدی یعنی عمر کچوردی اولمک انک اولمسی بو نلرک
جمیعندن یعنی نعمت و راحت و آسایشلدن هیچ شک یوقدر که مشکل کلور زیرا اولمه سنک حالی معلوم دکلدر حاصلی
موت الفقراء راحة به همه حال اسیری که ز بندی برهد بهتر از حال امیری که گرفتار آید اسیر یا حرف وحدت

کوزی ابطا صفت نیدر یا سببیه وقف وحارت دروغ نسبت دیمین خطا سویلمش بر هوا فعل مضارع مفرد
غایب دررهیدندن تونژتله دیکار بهتری ش شیئی اسیره را جعدر امیریا سی ضعف وحارت گرفتار
مبتلا دیمکدر محصول بیت جمیع احوالده اسیرکه بر بندده تونژتله انی سن بکرک بل بر بکدن که گرفتار و مبتلا
اوله حاصلی محبوس بکدن جبدن خلاص بولمش بنده بکدر حکایه بزرگی را پرسیدم
ازمعنی این حدیث که اعدی عدوک نفسک التی بین جنبیک گفت بحکم آن که هر آن دشمنی
مخالفت زیادت کند اعدا اسم تفضیل در عدا یعادی دن تجاوز معناسنه اظلم دیکدر عدو فعول در
فاعل معناسنه صدیقه مقابل انده مذکر له مؤنث برابردر اسم جنس در جمع متعاصی زیرا اسم تفضیل تعداد
اقتضا ایدن شیئه مضاف اولور معرفه اولدقده اعدا تقدیرا مرفوع مبتدا و عدوک مضاف الیه نفسک
لفظا مرفوع خبر مبتدا در مراد نفس اماره در التی اسم موصول مفرد مؤنث محلا مرفوع نفسه در مقدر
ثبتت او کانت فعلنه متعلق مضاف اولمش در جنبیک که جنبک تثنیه سیدر حالت وراده و جمله
ظرفیه نک اعرابدن محلی یوق صله سیدر اسم موصولک گفت بزرگ دیدی بحکم آن که اول سببله که
محصول بیت حضرت شیخ بیوردر اولویه بو حدیثک معناسندن سؤال ایلدم که نفسک دشمنلرک
دشمنرکی نه دلیل کی نفسک لر که ایکی پهلوک بیننده در یعنی دائما سنکله اولوب و سندن منفک
اولمیان نفس لعله کله دیدی اول سببله اعدای عدو کلار که هر اول دشمنه که احسان ایدرسن سکا دوست
اولور الا نفس بویله دکل بلکه هر نه قدر که مدارا ایدوب رغبتی اکا زیاده ایدرسن اول سکا مخالفتی زیاده
ایدر قطعه فرشته خوی شود آدمی بکم خوردن ؛ وگر خورد چو بهایم بیوفتد چو جماد ؛ مراد فرشته خوی
وصف مرکب در ملک خویلی معناسنده دیکدر یا حرف مصاحبت کم یوق ارز معناسنه در خوردن مصدر در اکل معناسنه
قلب الکلمه دیکدر بهایم بهیمه نک جمعی در چارپا حیوانات معناسنه در یا حرف تاکید بیوفتد اصلی افتد در باز مصارعه تیله
همزه یایه قلب اولمشدر زینه که سابقا بیان اولنمشدر فعل مضارع مفرد مخاطب در افتیدن دن دوشمک معناسنه
دیکدر افتادن دین خطا ایلمش جماد جیمک فتحیله اذربایجان اوزره و لینا اشیادر مستعمل در یعنی
بیومیان واریمیان اشیادر محصول بیت آدمی قلت اکل ایله فرشته خویلی اولور یعنی خلوق و طعام
اولور عبادت و طاعته چایک اولور غائبدن مخاطبه التفات ایدوب بیوردر و اگر حیوانات
چوق یرسک جماد کبی تیلوب و برشرسن نه طاعته نایل اولورسن و نه عبادته حاصلی قلت اکل
و شرب انسانی ملکیت صفتنه ایصال ایدر و کثرتی حیوانیت مراد هر که بر ارزمطیع امر تو
شد خلاف نفس کردن گشت چو یافت مرادو ؛ مراد هر که سامه مراد مفعول آراء فعل مضارع
مفرد مخاطب در اریدن دن که مخففدر اوریدندن مطیع امر اسم فاعل معفوله افعالنده در تو به
اضافه لامیه در خلاف نفس مصدر کا علیه و یا مفعول له اضافه در کردن حرف بیان کردن کشت
بیوت چکر یعنی سرکشلک عناد ایدر محصول بیت هر کیمسنه نک که مرادینی حاصل ایلیه سن سکا امر که
مطیع اولور آما نفس ظالم بوینک خلافنجه در که کردن کشی و معاند اولور چونکه مراد اینه بولدر بقیق هر نه قدر که

رعایت

رعایت ایلسک مطیع فرمانک اولمز بلکه طغیانی زیاده اولور دنده سندن خلافنه تفسه مضاف اولمز دیو عجب کج طبعتر
جدال سعدی با مدعی در بیان توانگری و درویشی یکی در صورت درویشان نه در سیرت
ایشان در محفلی نشسته بود وشنعتی در پیوسته و دفتر شکایت باز کرده و ذم توانگران آغاز سخن بدینجا
رسانیده که درویش را دست قدرت بسته است و توانگران را پای ارادت شکسته محصولک ما قبلنه
و ما بعدینه ایدیم عبارتی زیاده ایدیلر زاید ایلمشلر محفل مجلس یعنی حضرت شیخ شفقت رسو ایلیوب و یا وقف
تنکیر یعنی وحدت احضابت ایلمشی وقت کیده پیوسته ما ضیدن فعیم مفرد غایب الا شدرمش یعنی
مجلسه اصحابت ایلمش حاصلی شنیع و تقبیح کلمات ایلمکه باشلمش آغاز دن حکره بر کرده معناده محصول بیت
بر بسی درویش صورتنده آما انلرک اخلاق و سیرتنده دکل بر مجلسده اتورمش اتورد قلی مجلسه
شناعت و قباحت ایصال ایلمش یعنی قبیح سوزلر سویلکه باشلمش و شکایت دفتری آچمش یعنی شکایته
باشلمش و اغنیانی ذم ایلکه باشلمش سوزی بو مرتبه یه ایرشدرمش که فقیر اولکجه درویشلک دست قدرتی
بغلیدر یعنی برشئه یه مالک دکل در و دولتلر و اغنیانک ارادتی ایاغنی شکسته در یعنی درویشلره ارادت
و محبتلری یوقدر حاصلی فقیره عطا واحسان ایتمزلر دلکلر شکسته در حکره بر اصل مقدر قطعه
کریمان را بدست اندر درم نیست ؛ درم داران عالم را کرم نیست ؛ کریمان را ادات تخصیص بدست اندر
یعنی اندر دست اندر ادات ظرفیه تاکید ایدر درم دار وصف ترکیبی در مالدار معناسنه و الف و نون ادات
جمعدر عالمه اضافه لامیه در وادوف تخصیص محصول بیت کریملرک الینده درم یوقدر یعنی کریم طبع اولانلرک
سرمایه کرمی یوقدر انجه ماللک ملکلری عالم درم دارلرینک کرمی یوقدر یعنی مالک اولانلر طبع کرمی یوقدر
حاصلی کریملرک مالی یوق و مالدارلرک کرمی یوق مراکه پرورده نعمت بزرگانم این سخن ناپسند آمد گفتم ای
یار توانگران دخل مسکینانند و ذخیره گوشه نشینان و مقصد زائران و کهف مسافران و متحمل بار گران
از بهر راحت دیگران دست تطاول بطعام آنگه برند که متعلقان و زیر دستان بخورند و فضله مکارم ایشان
بارامل و پیران و اقارب و جیران رسیده مراکه دیکدر بور ادات معفولکه وقف رابط صفت پرورده
نعمت بزرگان لامیه لردر اولورک تعمیم پرورده سی یعنی بسلنمشی میم ضمیر متکلم ناپسند مفعول بعض
سنخه مسحم امد ایمش توانگران مبتدا دخل مسکینان لامیه خبر مبتدا در دخل کشینک خارجندن ملکنه
داخل نسنه در انجه مرغیب شنه ذخیره گوشه نشینان لامیه لردر ادر حذف مقصد زائران لامیه در مقصد اسم
مکاندر ضرب بابندندر زائران زائرک جمعیدر زیارت ایدیجی معناسنه کهف مسافران لامیه کهف مغاره
بونده ملجی مراددر صنیجی و پر دیمکدر متحمل بار گران لامیه و بیانیه در بار گران اغر یوک دیمکدر بهر راحت دیگران
لامیه لردر بهر ایکی اصحیح ایچون دیمکدر دست تطاول لامیه در مجازا طعام ییمکیچون ال اوزتمق بطعام با حرف صله
انگه بلکان تجنیة آنگاه دن مخففدر اول وقت دیمکدر برند بابنک برانک تنجه ایله فعل مضارع جمع غایب در ابلدلر
یعنی ضمیرکه وقف بیان ربط رابط انک سکونیله وصف ترکیبی خفه نداز التندن اولانلر قولرکبی
و هند متکارکبیلر والف ونون ادات جمعدر فضله مکارم ایشان لامیه لردر فضله زیاده دراز بوی معناسنه مکارم

مساجدکبی منتهای جموع ووزنی اوزره در مفرد مکرمت کلور ایکی میمک فتحیله و واونک ضمیله اولمک ویمکدر
کرم واحب معاکسه انلرک نعمتنک تفضله سی دیمکدر باحرف صله ارامل بر ملک وارمله نک جمیدر وجه سی
اولان یعنی وفات ایدن ارملدیمکلردر وجمع وفات ایدن زنه ارمله اقارب منتهای جموعدن ایکنجیدر
یتیمی اولان خصمکار اقارب جمع اقربا اقربا جمع قریب وینی احوال جموعی قیاسی فطن ایتمش جیران
جمع جار در توکشیدر دیمکدر مخصوص ترکیب بجاکره اولورلرک نعمتی پرورده سیم یوکسه نک سوزنامعقول
کلدر یعنی سوزینی بکشم ووتیم ایدرلر اغنیا ساکینک صبحی یعنی کلرید روکوشه نشین اولان نظرلنک
ذخیره سیدر ودیار بنجارک مقصدیدر یعنی زائرلر انلرک انعام واحسانه قصد ایدرب واررلر ومسافر لر
صنعتیجی وتونه جی ایلرنک حاجتی مسافرخانه لریدر اصغیر بلرک راحتیجون اغزیوکه منحملدر یعنی
فقرا ومساکینک خصوص وصفا سوریکجون رحمت اختیار ایدرلر الذین اول طعام اول وتیت صنعوا لر که
متعلقلری والدی التنقه اولان قوللری وخدمتکارلری بجک بیدیلر وانلرک نعمتنک تفضله سی یعنی
زیادهسی ظهور عودتاره وییریره وخصماره وتوکشیاره ایرشمش اوله حاصلی بونلرک جمیعه نعمتلری
واصل اولمغیچه کندولری طعامه ال صونمزلر قطعه توانکرانرا وقفست ونذور ومهمانی زکاة و
فطره واعتاق وصعدر وقربانی توانکران ازاحرف تخصیص نذور ادن معنا دریعنی بر کمسه بو نسنه یی
فقرایه وبا ایچوره وبا علمایه ادا ومهمانی باحرف مصدر اقونقلق دیمکدر فطره رمضان بیرامندن فقیر لره
ویرلکاری بغدای وسائر نسنه اعتاق آزادلق یاخود مصدر او قوللر آزاد ایلمک صدر معلومک تحتیه دالک
سکونیله ذهب نیتی صحدی انسان طوارلردن قیون وصغیر ودوه قربانی یاحرف نسبت قربانلق
طواره دینور ایسه مخصوص نسب اغنیانک وقفی ونذر وقو نقلقی وزکاتی وفطره وقول وجاریه آزاد ایلمسی
ومهدیا وقربانی واربعی مذکورلرک جمیعه مالکلر در معلوم اوله که مصراع آخر اوزلرسکنله اقونور بو نظم رباعی
دنیلر زیاده خطا ایلدیلر توکی بدولت ایشان رسی که نتوانی جزاین دو رکعت آن هم بصد پر
کی وقتدن نتوالدر استفهام انکاری طریقیله تحکی دیمکدر باحرف صله دولت ایث لامیه انلرک دولتنه
دیمکدر رسی فعل مضارع مفرد مخاطب ارشرسن دیمکدر که حرف تعلیل نتوانی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب
قادر دکلسن دیمکدر که حرف تعلیل دورکعت اکی جملا ندن کنایت در زیرا نماز ایکی رکعتدن اکسک اولمز
پریشانی باحرف مصدر مخصوص نسب اغنیانک بو قدر خیراتیله دولتنه نجی واصل اولورسن قادر
دکلسن بو ایکی رکعت نمازدن غیریه اینی بوز پریشانلقله بر اختیار احتیاجله ضعیف خاطر بولمز
ضعیف خاطر بولنیجی ضعیف صلوة بولنمز اکر قدرت جود نست و اکر قدرت قوت سجود توانگرانرا
بر میسر میشود که مال مزکی دارند وجامه پاک عرض مصون ودل فارغ وقوت طاعت در لقمه لطیفست
وصحت عبادت در کسوه نظیف پیداست که از معدۀ خالی چه قوت اید واز دست تهی چه مروت واز پای
بسته چه سیر اید وازشکم کرسنه چه خیر قدرت جود مصدر اکی مفعولنه اضافه سیدر اسخیایه قدرت دیمکدر
قوت سجود ده بو یلده در که حرف تعلیل در مال مزکی بیانیه مزکی اسم مفعول در تفعیل بابندن زکاتی چیقمش مال

راسع

لمر

که

لره

لوق

راسه ایجعا

یشانی

معاهم معاکسه عرض مصون ساده مصون اسم مفعول در صیان یصون دن یعنی نفر بابنک اجوف واوپسندن
قوت طاعت مصدر اکی مفعولنه اضافتیدر مبتدا او حرف ظرف لقمه لطیف ساده و خبر مبتدا صحت عبادت مصدرک فاعلنه
اضافتیدر و مبتدا او حرف ظرف نظیف ساده و خبر مبتدا او پیداست مبتدا محذوف خبر در تقدیر این معنی و یا این حال
پیداست در که حرف بیان معده خالی ساده معده میمک فتحی و عینک کسریله و عینک سکونیله انسانده
شکم دینیلن نسنه در حیوانده شکم کرسنه ساده در تعقیب نسخه ده شکم برینه دست واقعدر بو تقدیرجه اضافت
لامیه اولور الذین دیمکدر مخصوص ترکیب اسخیایه قدرت واکر سجود یعنی عبادته قوت اغنیایه فقرادن کوچ بیسر
اولور زیرا مال مزکی لری وار یعنی زکاتی و برلکه مالاری پاک وطاهر در ولباسلری پاک و عرضلری حرمت
ونسوی موجوددن مصون ومحفوظ در وکوکللری تشویشدن وجامه دن فارغ وقوت طاعت لقمه لطیفه ده
وصحت عبادت کسوۀ نظیف وطاهرده در معلوم ظاهر در که معده خالیدن نه کلور یعنی معده خالی
اولیجی عبادت وطاعته مجال قالمز وبوش الدن نه مروت کلور و بغلو ایاقدن نه سیر کلور یعنی وجه حاصله
مقید اولان کمسه سیره کیدمز زیرا انکله مقید در وایاغ توزدن و ایاغ کمسه نک الدن نه خیر کلور جمیعا بونلر
معده خالیه معطوف در استفهام انکاری طریقیله حاصلی بونلر حسب ظاهر و بو یلدر قطعه شب پراکنده
خسید آنکه پدید نبود وجه بامدادانش شب ظرف زمان خسپد فعل مضارع مفرد غایب در خسپد
که مشترکدر یاتمق و اویومق بیننده پراکنده باو کاف عجمک فتحه لریله طاغنق دیمکدر پریشان معاکسه
پراکنده در ایران که انکسک تقدیرنده در پدید باو عجمک کسریله اقنور عجم اما رومیلر باو عربک معراغ تانیه
موهوم در اشکاره نبود فعل نفی مستقبل اولمیه دیمکدر وجه بامداد لامیه وجه بونده خرج معاکسه در بامداد ان
وبامداد ایرته دیمکدر اشین مصراع اولدن کوره راجعدر مخصوص نسب کیجه پریشان و بیحضور یاتور وا یو بر
اول کمسه که اشکاره اولمیه ایرته خرجلقی یعنی ایرته خرجلقی اولمیان کمسه کیجه پریشان یاتور و اویومز
مور کرد آورد بتابستان تا فراغت بود زمستانش مور مبتدا اکر دآورد کاف عجمک کسریله بونده
جمع معناسنه در آورد فعل مضارع مفرد غایب ایکیسنک ترکیبندن جمع ایلر معناسی چقوب خبر مبتدا او باحرف
ظرف تابستان یاز معناسنه مستعمل در باب حرارت و ایسیجی معناسنه در وستان اداة ظرف لکن کنرتن
افاده ایدر کلستان و بهارستان و نکارستان کبی پس اصل معناسی ایسلک دیمکدر اسمی منقوله
تا حرف تعلیل فراغت مصدر در دلالت وزنی اوزره زمستان کیشن نقصله دیرلر تابستان یاز فصلنه
دیرلر اصلنده زم زانک فتحیله صوغه دیرلر دستان کنه سابق کبیدر پس اصل معناسی صوغلق دیمکدر
زمستان فراغتک ظرف زمانیدر زمستان نقدیرنده شین مقام فراغته مقید در مخصوص نسب
قرنجه یازن لوازمنی جمع ایدرتا کم قیشن فراغتی اوله یعنی اسوده حال اولوب حضور ایله فراغت
با فاقه نپیوندد جمعیت ورنک ریست صورت نه بندد یکی تحره عشق بسته و دیکری منتظر عشا نشسته
هرکز این بدان کی ماند فراغت مصدر در دلالت وزنی اوزره بونده مبتدا در باحرف مصاحبت بونده
متعلقه فاقه فقر در پیوندد فعل نفی مستقبل مفرد غایب خبر مبتدا در حاصل اولمز یعنی جمع اولمز جمعیت مبتدا در

ندن

ذدار

یعنی جمعیت خاطردر حرف ظرف تنگ دست وصف ترکیبیدر او یا حرف مصدر نه بند اخبر مبتدادر صورت مقدم
مفعولی بحکم تعمل بایدن مصدردر یا مصدر حذف اولنوب بدله تا ویرلمشدر راعا یه کسر عینیله افعا قی
لامیه در بحکم تکبیرة الافتتاح در وعشا بونده اختتام نمازیدر منتظر عشا اسم فاعلدر مفعولنه اضافه
عشا عیننک فتحیله اختتام طعامی ایدن یعنی منتظر عشا با حرف صله ان یعنی صاحب تکرمه باند فعل مضا
مفرد غائب بکرد دیکدر محصول ترکیب فراغت فقره متصل ایکز یعنی تفرقه حاصل وجامع اولمز جمعیت
خاطرال ظار ایغیدن صورت بغلمز یعنی ایکسی بر برده جمع اولمز بر بیسی تکبیرة الافتتاح ال باغلمش
یعنی شروع ایلمش دیکری عشایه منتظر اوتورمش یعنی اختتام طعامی نه یردن پیدا اولوردیو
هر جانبه متوجه اوتورمش حاصلی غنی فراغت قلبله عبادت وطاعته شروع ایلمش اوله و تکبیر
نمازه شروع ایلمیوب اختتام بکی نه یردن کلور دیو منتظر اولمش اوله جمع بو تعبیر اول غنیه بکزمی
استفهام انکاریدر یعنی بکزه مز بیت خداوند روزی بحق مشتغل پراکنده روزی پراکنده دل
خداوند روزی لامیه صاحب دل زوق دیکدر مبتدادر بحق مشتغله متعلق در که خبر مبتدادر و اسم
فاعلدر اشتغالدن یعنی پراکنده طلوع دیکدر روزی فاعلی پراکنده دل خبر مبتدا اضافتی قلبله فراغت
خاطرله مشغولدر اما روزی پریشان و پراکنده اولان تفرقه عبادتی عبادت ونه طاعت اولور
زیرا پراکنده دل و پریشان خاطر اولمغله صحت عبادت بولنمز پس عبادت ایشان بمحل قبول
نزدیکترست که جمعند و حاضر نه پریشان و پراکنده خاطر که اسباب معیشت ساخته و باوراد
وعبادت پرداخته عرب کویدا عوذ بالله من الفقر المکب ومجاورة من لا احب ودر خبرست
الفقر سواد الوجه فی الدارین کفتم شنیده که پیغمبر صلی الله علیه وسلم گفت الفقر فخری کفتم خاموش
که اشارت خواجه عالم بفقر طایفه ایست که مردان میدان رضااند و تسلیم تیر قضا نه اینانکه
خرقه ابرار پوشند و لقمه ادرار فروشند پس کوزیعنی شرط مجدد زنکی جواب نه داخل اولان فا عطفا
عبادت ایشان مصدرک فاعلنه اضافتدر اغنیایه اشارت در بمحل قبول با حرف صله نزدیکتره متعلق
و اضافتی لامیه عبادت مبتدا نزدیکتر خبری که حرف تعلیل جمعند یعنی اغنیا جمعی ایکره اسناد
مجازدر تعلیلی مجموع اولوب پریشان احوال و غمکین که حرف تعلیل اسباب معیشت لامیه
و مبتدا ساخته خبری ما حیندن قسمدر فاعلی اغنیادر پس اسم مفعول دینی معلوم درکه اسم
مفعولسنی ملاحظه ایلمزمش با اوراد عبادت با حرف صله پرداخته متعلق و اضافتی سابقه پرداخته
ما حیندن قسم مفرد غائب فاعلی که اغنیادر پرداخته بونده مستقل معناسنه در فقر موصوف مکب
اسم فاعل اکباب محض عشقدن لغت عربیه نادر کلمه اکبادندر که ثلاثیسی متعدی و افعالی
لازم کلور مکب کب دیمکر فلانی یوزی اوزره دوشردم اولیه دوشدی دیمکدر بو تعبیر اوزره مکب
اولان فقیر درکیم بونده فقره برمرتبه وار درکه اکباب کندیدن غیری حقیقته فقر درکه ایله
عارض اولدر یعنی کندیدن غیری فقر ایله یوزی اوزره دوشدی و جایزدرکه اکباب ملازمت معناسنه اوله

یعنی فقر

ملازم و مداوم مدت الله صفتدر دیکدر اولمز ولکن وجه مجاورت معناعلی ایدن مصدر در جواز کبی که مقدار
تمامیسیدر النبی مجاورت جواردن مشتقدر دیکدر جوار مصدر مصدر در ان مشتقدر دیکدر بر روایه
کلام تعمیم قیدیر مفعولنه اضافه مصدرک مفعولنه اضافه سیدر من اسم موصول الذی معناسنه لا احب اصلی
لا احببه در سجعی رعایت ایچون ضمیر مفعول حذف اولندی لا احب فعل نفی استقبال نفس متکلم وحده در
جمله فعلیه اعرابدن محلی یوقدر صله سیدر اسم صحیح اولان الفقر لفظا مرفوع مبتدا سواد الوجه لفظا مرفوع خبر
سواد مصدر در الی معناسنه بو مثالده ... مستعمل دکلدر بلکه افعالدن و افعیلالدن مستعملدر سایر
الوانک جوابی بویله در پس سواد الوجه یوز قره الغی دیکدر فی الدارین جار مجرور بویله سواد متعلقدر
شنیده همزه سنی خطاب ایچون طونان قابل خطاب دکل ایشتمش الفقر فخری جمله اسمیه بونده
کفتک مقول قولی واقع اولمش الفقر مبتدا فخری جار مجرور بویله تقدیرا مرفوع خبری یا ضمیر متکلم خاموش
فعل امر مفرد مخاطب خاموش بیدن که حرف تعلیل اشارت خواجه مصدرک فاعلنه اضافتدر و عالم
اضافتی لامیه در با حرف صله فقره طایفه لامیه در یا حرف وحدت و همزه حرف توسل که حرف رابطه صفت
مردان میدان رضا لامیه و سابقه در اند استک جمعیدر تسلیم مردانه معطوفدر تسلیمک تیره اضافتی
مصدرک مفعولنه در تیرک قضایه سابقه بعض نسخه ده سپر تیر قضا واقعدر یعنی تسلیم بونده سپر
واقعدر قضادن حکوره براند معنادر نه حرف نفی فقرانیار لامیه و فقرطایفه دن نفیی در که حرف رابطه
صفت خرقه ابرار لامیه و پوشندک مقدم مفعولیدر ابرار برک جمعیدر ایلر دیمکدر پوشند
فعل مضارع جمع غائب در لقمه ادرار لامیه ادرار وظیفه دیمکدر فروشندک مقدم مفعولیدر فروشند
فعل مضارع جمع غائب در فروشیدن فروختن دن دینیلر خلاصه سوز محصول ترکیب ونحو کم
اغنیانک احوالنه کلور کبی اولدیسه بونلرک عبادتی محل قبوله تقرب در فقرا عبادتندن زیرا جمع
و حاضر لردر یعنی تشویش و غصه لری یوقدر پریشان و پراکنده خاطر دکللردر یعنی جمعیت خاطر
و ضعفا قلبیه مالکدرلر زیرا اسباب معیشتلری دورنه ویرا اوراده عبادته مشغول لردر یعنی
اغنیادن خارج اولوب عبادته مشتغلدر عرب دیرکه الله البخ ایدن یوزی اوزره دوشن
فقردن یعنی شول فقردن که صاحبی انک شدتدن جهتندن یوزی اوزره دوشر یعنی خوار و حقیر
اولور و فی الله التجا ایدن سوء عدم کیمسه نک خوش کورمدیکی ... شر وارد
اولمشدر که فقرا ایکی عالمده یوز قره الغیدر درویش بنده بو سوزلری ایشیدنجه ایشتمش
میسن که پیغمبر علیه الصلوة والسلام دیدی فقرایله فخر ایدرم درکه فقر کنند ذات ... اضافت
ایلدی دیدم ایسم که خواجه عالم الفقر فخری سوزی ... طایفه نک فقرینه اشارتدر که رضا
میدانک ارلریدر یعنی قضایه رضا کتورن مردلردر و قضا تیرینه تسلیم سپر اولان
درویشلره اشارتدر بو طایفه نک فقرینه اشارت دکلدر که ابرارک واولولرک خرقه سنی
کیرلر و وظیفه لقمه لرینی دنیایه طمع ایدن ... صاحبی دنیایه کمال محبوب صفتلر

رباعی ای طبل بلند بانگ در باطن هیچ ٭ بی توشه چه تدبیر کنی وقت بسیج ٭ از روی ندا طبل مجاز اعتبار
بلند بانگ ضمیمه بانگه اضافه سی معاسه در بو بدن طبلدن مراد کندوی مدح ایلمه تصلف ایلین کمسه در ما الغنت
طولیه دیرلر بلند بانگ وصف ترکیبیدر یوکسک اوازلی دیمکدر بو تنگ در باطنه اضافه سی معاسنده در باطن ماقبلنه
عطف ایدنلر صحیح نسخه لره مخالف ایلمشلر بانگدن صکره که حرفی ایراد ایدوب و باطنی مضاف مکتوب
معناسی ای بلند اوازلی طبل که باطنک هیچ معرفت و فضیلتدن نشنه یوقدر دیمک هم وزنده وهم معنا م
خلل ایلمش تقابل بی توشه ازقبیل وقت بسیج بجیم تجهیزیله سفر تدارکنه دیرلر بعضیلار عربیله اتو دیرلر
محصولبیت ای بلند اوازلی باطنک هیچ نشنه اولمیان طبل اما جوز باطنک هیچ نشنه اولمیان غبند
اوازلی طبل توشه سز نه تدبیر ایدرسن اوزت یراغن کورمک تفتنده حضر کسیا وزت یراغی مدارک
ایلدکدن سن توزرق در بایلمه شر تدبیر ایدرسن ٭ اوز طمع از خلق ببر از مردی ٭ تسبیح هزار دانه بر دست
بپیچ ٭ اوز طمع لامیه در مجاز ا ببر فعل امر مفرد مخاطب بریدن بوندن دونه ایکیدر اکردن مخفف در
مردی یاوف خطاب تسبیح هزار دانه عاسه در هزار دانه عامه هزار دانه هیولدنی
ضرورت وزنیچون ندره الا اولوتا صدر دانه اولقدر بردست الی ورزنده دیکلر جمیع متون بردست
راقعدر معنا دانی اقتضا ایدر بپیچ فعل نهی مفرد مخاطب در نده دیکلر یعنی چورمه محصولبیت
خلقدن طمع یوزینی دونه اگر ایسک یعنی هیچ کمسه دن نسنه رجا ایلمه اگر کرچکدن درویشک بیک دانه
تسبیح الکه الوب چورمه صوفیلق و دورویشلک تسبیح چورمکله اولمز حضر خلقدن طمع یوزینی
چوروب هیچ کمسه دن نسنه امید ایلمکدر ٭ درویش بی معرفت نیارامد تا فقرش بکفر انجامد کر نکاد
الفقر یکون کفرا نشنید خبر یوجود نعمت بر حضره رایو شیدن یا در استخلاص کرفتار رکو شیدن
ابنای جنس بکارا مرتبه ایشان کر رساند ید علیا بید سفلی چه ماند یعنی که حق جل و علا در محکم
تنزیل از نعمت اهل بهشت خبر میدهد که اولیک لهم رزق معلوم تواکه وهم مکرمون فی جنات
النعیم تا بداند که مشغول کناف از دولت عفاف محروم است و ملک فراغت زیرنگین رزق معلوم
او درویش بی معرفت ماینه نیارامد فعل نفی مستقبل مفرد غائب ارام ایلمز یعنی ساکن اولوب
تمکن طور غز حتی معاسنده در فقرش ضمیری درویشه راجعدر بکفر باوف مصاحبت انجامد اولور
یعنی فقری کفریله اولور یا فقرانی کفریله اخر اید یعنی ختم ایدر حاصلی کفرانی کفره ایرشدر ایس
معناسی فقری کفره ایرشدر بیون معنار مطابقی سنی سو یلمشدکم حرف تعلیل کا دفعلدر افعال
مقاربه دن الفقر لفظا مرفوع اسمیدر ان یکون کفرا ماول بمفرده خبریدر یاوف مصاحبت وجود نعمت لامیه
بر حضره بانک فتحی و ضمیله دره انک منحیله چیلیق دیکلر عربیده حصیر معناسنه دریا حرف وحدت و همزه حرف
توسل دراد ات مفعول پو شیدن لفظا مشترکدر کیمک معناسنه یا قیشمز اورتمک معناسیه در بویله مکر
پوشانیدن معناسی تضمین ایدر و نعیم کیدرمک و یا اورتمکله کیدرمکدن تعبیر ایدر و در استخلاص
گرفتاری معدرک مفعولنه اضافتیدر تخلیص کرفتار معناسنه و یا حرف وحدت ابنا جنس لامیه لردر

ورادات مفعول باوف صله مرتبه ایشان لامیه اندرک مرتبه سنه دیمکدر کرا اسم در ابنای جنس مفعول صریحی
و بمرتبه غیر صریحی بعض نسخه ده کر بدیه کی واقعدر بو تقدیرجه رساند کی فاعلی فقرا اولور معنا ذهنی مستقیم و حسبان
اولور فاعل ید علیا ماسه یدالعلیا وست معناسنه علیا عینک ضمی و لامک سکونیله مؤنث اعلی در بو جبه دیمکلر بلند
معناسنه مراد وست اعطادر یعنی ویریجی ال باوف صله ید سفلی سینک ضمی و فانک سکونیله اسفلک مؤنثیدر
کنه نابه الت الی دست زیر معناسنه مراد قیرک الیدر اکو الیجدر چه ادات استفهام ماند نونک فتحیله فعل مضارع
مفرد غایب در ماندن دن بکزمک معناسنه نیغی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب استفهام متضمن کوزمزی سن
دیمکدر که وصف بیان حق جل و علا در رفع ظرف محکم تنزیل لامیه محکمدن مراد ابکیدن ظاهر ای ذکل با کتیب اصولده
ذکر اولنان اوله یعنی تاویله محتاج اولمین ایت و یا معنای لغوی سی مراد اوله ولکل وجه نعمت اهل بهشت
لامیه لردر خبر میدهد کی مفعول صریحی ازنعمت غیر صریحی اولیک محلا مرفوع مبتدا لهم جار مجرور محلا حصل یه متعلق
و رزق لفظا مرفوع فاعل ظرف در و جمله ظرفیه خبر مبتدادر و معلوم صفت رزقدر و فواکه رزقی تفسیر ایدر تفصیلر
عطف بیان رزقدر او دیدلر و تفصیلر برلدر اندن دیدلر فواکه فاکهه نک جمعیدر یعنی میشار و هم مکرمون مبتدا و خبر
جمله اسمیه عرابدن محلا منصوب جمله حالیه فی جنات النعیم مکرمونه متعلقدر النعیم نعمت معناسنه و تا حرف
تنبیه بداند فعل مضارع مفرد مخاطب که حرف بیان مشغول مشتقل معناسنه کفاف کافک فتحیله رزق
ایمکلر وکاف تجنیسک کسریله بوزک قاشی دیرلر عربیجه نقص دیرلر فانک فتحی و عفاف مثاله محصولبیت
معرفتسز درویش ارام وقرار ایلمز یعنی تمکن طورمز تا فقری کفریله اخر اولور و یا کفره ایرشور و یا فی
کفره ایرشدرحاصلی معرفتسز درویشک اوته سی کفره چقر زیرا حدیث شریف بیورلر فقر کفر اولمغه
قریب در حاصلی فقرا اهل کمسه عصمتدن اخراج ایدوب کفره برابر ایشه او غالب ایدر نعمت دنیا وجودندن
غیر یله بر حصیلفی کیدر قابلی ممکن وکلمی یا بر اسیری دشمن الندن و محبوسی زندان ندن تخلیص ایلمکله
اندن غیر یله ممکن اولمز اکا سعی و کوششی انسز لاین و منزاوار دکل غرم ابنای جنسمز یعنی فقرا خصوصا
انلرک مرتبه سنه فقرتحی ایصال ایدر و ید علیا یعنی اعطا و احسان ایدیجی ال ید سفلایه یعنی زکوة و صدقات
و حسنات و عطیات قبول ایدیجی اله نه بکزر یعنی بکزمز استفهام انکاریدر اکو رمزمی سن که الله تعالی محکم
تنزیلنده یعنی کلام مجیدنده اهل جنت نعمتلرندن خبر وریوب بیورر که انلرک معلوم و معین رزقلری وارد در
اول رزق میوه لردر هم اول اهل بهشت جنات نعیمده یعنی جنات نعیمده نعمتکرنده مکرم و معززلردر تا بیلسن که
رزقه و کفافه مشغول مقید اولان دولت عفافدن یعنی حرامدن پرهیز ایلیدن محروم در و ملک فراغت
رزق معلومک نگینی الند در یعنی هر کسک که رزق معلومی و نعمت معینی وار در حضار قلبه و فراغت خاطره
مالکدر بیت تشنگان را نماید اندر خواب ٭ همه عالم بچشم چشمه اب ٭ تشنگان تشنه نک جمعیدر
را حرف تخصیص نماید فعل مضارع مفرد غایب مبنی للمفعول معناسنه کورینور دیمکدر اندر ادات ظرف
خواب بویندن دوشی معناسنه در همه عالم جمیع عالم دیمکدر نماید ک نایب عمومی الفا علدر بچشم با حرف صله
مفعول غیر صریحی وچشمه اب اضافه بیانیه ایله صریحی محصول بیت تشنه لرک دوشنده کورینه جمیع عالم

صو چشمه‌سی کورنیور یعنی هر کس او با تعلقدن نه فکر و ملاحظه ایدرسه او بقوده دوشن انی کورر
حاصلی قصه دن حصه بودر که فقرای بی مغزلر فراغت مال صفادن درون اولمز زیرا کوکلری هر جهتدن
هراز وسوسه ایله موسوسدر هرکجا سختی کشید و تلخی چشید را بینی خود را نشره درکار دعا محوف
ابراز دو از توابع آن نه بر هر دو از عقوبت اذیت نهراسد و ملال از زحام نشناسد سختی یا حرف مصدر
کشید یا حرف وحدت و همزه حرف توسل تلخی یا حرف مصدر چشید یا حرف وحدت و همزه حرف توسل دور از دا
مفعول نشره تیخ و شاین و را ایله و دعا اضطرا ایله وصف معاکسه در نهراسد فعل نفی مستقبل مفرد غایب محصول ترکیب
هر بریم که بر شدت چکمشی و اجلوی طعامی کورر سه کندینی حرکه قورتمز ایشاره آثار راتمک لو لغیدن
صانمز و عقوبت اذیتدن قورقمز و خلقی حامدن بلمز قطعه سی را اکر تلکو حتی بر سر آید زشادی
جهد کیم استخوانست یا حرف وحدت ورا حرف تخصیص کلوخ کاف عربک جمعی فتحیله ولامک
ضمیله کسکه دیرلر که ... زلزله و غیری بر ده اولور و یا حرف حالت برحرف استعلا شاور یا حرف مصدر جحی باکید
جهید جیم عربک و هانک فتحیله لریله فعل مضارع مفرد غایب صیحر دیکلر جهیدندن تعنی جیم مجمک ضمیله اشتقاق
ایدلر تصرف جدید ایلمشلر کیمی کرحرف تعلیل این اسم اشارت در کلوخه و مبتدا و استخوان خبر محصول
بیت بر کلبک بر کسک باشنه او زرینه کلسه یعنی بر کمسه بر کلبه بر کسک اتسه و او سندن اشسه
سش دیلقدن صیچرار که بو استخوانندر دیو استخوان زیاده تها الکندن قصدندن حصه بودر که زیاده فقر و احتیاج

جنزن

مانندن بر کمسه جیفه الی اورسه طن ایدر که کندیسیه بر شنه احسان ایدر دیو هر کز نفتیه دوکس بر دوشش
کیرنده لئیم الطبع نیدارد که خوانست ان نقش نونک فتحی و عینک سکونیله قبره میت کتوره جک میت
یعنی تابوت اکثرا یخنه میت اولور سه عرب اکا جنازه دیر جیمک فتحیله و کسریله و اکر میت اولمیوب
خالی اولورسه اکا سریر دیرلر یا حرف وحدت بر حرف استعلا در پیش امور کیرند فعل مضارع جمع غایب معلوم
اولدکه عرب دلندن غیری تثنیه و جمع صیغه‌سی مشترکدر لئیم الطبع دیکلر ذی الاصل معاکسه طبیعه احتیاج
فعیلک نها ... اصحاب صعدر نیدار فعل مضارع مفرد غایب نیدار ندن طن ایدر دیکلر که حرف بیان خوان
بوندن سفره معاکسه در طعام دنیلر نیدار ایله سویلنلر محصول بیت و اکر ایکی کمسه بر نعش امور نیه الوب
کتورسه لو ذی الاصل شیخ النفس طن ایدر که سفره کرا ایخنه طعام دار لئیم الطبع کلیه تشبیه ایلر طعامه
زیاده حرصندن فقری مغوقدر اما صاحب دنیا بعین عنایت حق ملحوظ نیست و بجمال از زحام محفوظ من کانا که
تقریر این سخن نکردم و بر برهان بیان نیاوردم انصاف از تو توقع دارم هرگز دیدی که دست دغایی
بر کتف بسته یا بی نوایی بر زندان نشسته یا پرده معصومی دریده یا کفی از معصم بریده الا بعلت درو
شیر مردان را بحکم ضرورت در نقبها گرفته و کعبها سفته و محتملست که درویشی را نفس اماره مطالبت
کند چون قوت احصانش نباشد بعصیان مبتلا کردد که بطن و فرج توامانند یعنی دو فرزند یک شکمند
مادام که این بر جایست آن بر پایست شنیدم که درویشی را با حدثی خبیث بگرفتند با آن که شرمساری برد
بیم سنکساری بود گفت ای مسلمانان زر ندارم که زن کنم و قوت ندارم که صبر کنم چه کنم لا رهبانیة فی الا

درشتی

رد ساخ حصا

شنی

سلام

صاحب دنیا

صاحب دنیا اسم فاعلک مفعولنه اضافتدر یا حرف مصاحبت عین عنایت سابقه و رحمة اضافی لامیه ملحوظ منظور معنیسنه در
اصلی لحظ کوز او جیله باقمقدر بوندن هما نا کانه معاکسه در لازمی فرض قیاسده ترقی ایدر سخن مصدر ترکی مفعولنه
اضافتیدر برهان دلیل معاکسه در سابقه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتدر انصاف دارنک مفعول اولی و توقع
ثانیسی توقع بوندن امید معاکسه در هرکز نعیف شرح صحیحله بیان ایلمش تعضیصی هرکز لفظی بر تنهایه ندلا بیانه
احتیاجی یوقدر لیکن هرکز عبارتی غارسیدر کیه نسبت بیانیه احتیاجی یوقدر وارد رکه لا یخفی دیدی فعل ماضی مفرد
مخاطب استفهام متضمن دست دغا لامیه دغا بر کمسه یه دیرلر که ظاهری باطننه اویمیه حاصلی حیله باز و قلب دوغلی
معاکسندن مستعملدر یا حرف وحدت بی نوایی یا حرف وحدت پرده معصوم لامیه تقدیر پرده عرض معصومدر
یعنی بر پاک بر چیز کارک عرضی پرده‌سی دیکلر دریده بوندن اسم مفعولدر تر تلمش دیکلر کفی یا حرف وحدت
معصم میمک کسریله و عینک سکونیله و صادک فتحیله الدن بلزک بیننه بیننه بوندن اسم مفعولدر کسلمش معناسنه
الا ادات استثنا در مذکور اردن یا حرف مصاحبت علت درویشی لامیه دزد یار مصدر یه ایله شیر مردان از اسلاه

غربلوح

ارلر بها درلردن کنایت و نقب نونک فتحی و قافک سکونیله تخریف ایدوب لکم ایدکلریدر بوندن مراد دار
ایچون دیوار دلکلر کعب طوپقدر سفته سنیک ضمی و فانک سکونیله ماضیدن قسمدر اندن تعقیریله دلمشلر

ردسعودرل

دیکلر مراد بو تعبیدن طوپقلری مجروح اولمقدر سفته اسم مفعولدر دیدن مفعول فاعلدن فروع ایلمزمش
درویش را نفس اماره را حرف تخصیص و اضافی سابقه تقدیر اماره بالسوء دریا و ضغرلغه امرایدن
نفس دیکلر قوت احصان مصدر ترک مصدر و اضافتدر روشنه لامیه بعصیان با حرف صله کوحرف تعلیل
بطن با تک فتحی و طانک سکونیله قرن معاکسه در فارسیجه شکم دیرلر فرجان مراد ارک و عورتک تعلیلدر
یعنی او کلکی توامان تانک و همزه نک فتحه لریله اکثر معاکسه در یعنی قرزندن بر یرده طوغمان ایکی اوغلانه
دیرلر فارسیجه همزاد دیرلر شیخ شرح ایدوب یعنی بطن و فرج بر شکمک ایکی فرزندیدر این اشارت در
بطنه و آن اشارت در فرجه درویشی را یا حرف وحدت و را حرف تخصیص یا حرف ظرف حدث حبث
بیانیه مراد رجالته دیکلر مراد زنا در بان که انک برله دیکلر عرب مع ذلک دیر شرمساری صفت مشبهه در
خجل معاکسه و یا حرف مصدر بیم سنکسار لامیه و یا حرف مصدر زن کنم او لنیم دیکلر زیرا زن کردن او لنمک
معاکسه در مصراع مروت بیا زمان و آنکه زن کرد رهبانیت را انک فتحی و هانک سکونیله مصدرا در
رهب یرهب دن یعنی علم یا بیدن مصدر رهبت دم کلور و رانک فتحی و هانک سکونیله لا رهبانیة فی الاسلام
تلمیحدر بر مطلع حدیث شریفه که اندن لا رهبانیة و لا تقبل فی الاسلام خواتعدار یعنی دین اسلامده افعال
رهبانیدن او لمز یعنی صوم دایمی و کشیشلر پلاسی کیمک و ات تعنی لحم یمکه و بوندن غیری تنجه احوال
تنبل تغفل بیندن مصدرد از نکاحی ترک ایدوب شادن کلیا منقطع اولمقدر محصول ترکیب بی معرفت
درویشک احوالی مذکورکیدر اما اصحاب دنیا یعنی اغنیا خدا انک بعین عنایتیله منظورلردر و حلال
سبیله حاصدن محفوظلردر که انده بی بو سوزی تقدیر ایلدم و بیانیه برهان دلیل کتورمدم سندن
انصاف امیدم طوتارم هرکز کوردکمی هر عیار و حیله بازک ایکی الی اردینه بغلو اوله و یا بر بی نوا زنداندن

اتورمش اوله یعنی زندانه کورمش اوله ویا بر معصومک عرضی پرده سی ییرتمش اوله ویا برابه باغک یمدن کسلمش
اوله الا درویشک و تغیرلک علتیله شیرمردلری و بهادرلری ضرورت فقر سببیله اوینه کیرمکیچون دیوار
دلکلرده طوتوب ایاقلرنه بوتقواوروب طولوبقدن مجروح ایلمش حاصلی کرچکدن بهادرلر فقر ضرورتیله
نامعقول ایشلره ارتکاب ایدوب باشلرینه بلالر کلمش واحتمالدرکه درویشک نفسی آکاره سی
مطالبه ایلیه پس چونکه قوت احصانی یعنی صیانت نفسی اولمیه عصیانه مبتلا اولور زیرا بطن
و فرج ایکیز لردر یعنی بر قرندن طوغمشلر ایکی اوغلانلر دایم که قرنلری بر ننده در فرج اباغی اوزره در یعنی قرن
طوغمه اولانلر نیجه فرج حرکت ایدر ایشته دم که برادر یشنه نامشروع ایشده طوتدیلر حاصلی زنایه طوتدیلر
انک برله که حجاب چکدیلر طاشلمغه تورتوسی اولدر درویشی دیدار ار مسلمانلر قنجه بوقدار که
اولنم واو القدر قوتم یوقدر که صبر ایدم نیجه ایده یم دین اسلامده رهبانیت اولمز یعنی کشیشلر
عادتی و خانونی اولمز واز جملهٔ مواجب سکون وجمعیت درون که خداوندان نعمت راست
یکی آنست که هر شب صنمی در بر گیرند و هر روز جوانی از سر گیرند صبح تابان از دست از صباحت او
بر دلست و سرو خرامان از پای در گل جملهٔ مواجب سکوندن لامیه لر در مواجب جمع موجبدر که مصدر
میمیدر وجوب معناسنه بونده مراد وسیله در اسم مکان ظرف ایدنلر خاسد ایلمشلر که حرف رابط
صفت خداوندان نعمت اصحاب نعمت دیمکدر یعنی اسم فاعلک مفعولنه اضافه سیدر را حرف تخصیص
لام جاره معناسنه یکی مبتدا آنست خبر که حرف بیان ضمنی یا حرف وحدت بر بونده سینه و پهلو معناسنه
جوانی یا حرف مصدر از سر باشدن دیمکدر استیناف معناسنه کیرند متعدیدر که حرف رابط
صفت صبح تابان ساته وراه حرف تخصیص صباحت جمال معناسنه اوله اضافه سی لامیه در
دل بونده یورک معناسنه سرو خرامان ساته خرامان صفت مشبهه در صالنقان معناسنه
پای خجالت لامیه در مجازا یا در گل اولمقدن بحودن و مغلوب اولقدن کنایتدر محصول ترکیب
جملهٔ اسباب سکون وجمعیت درون بودر که نعمت صاحبلری نیکدر یعنی انلره مخصوصدر بری بو
اولدر که هر کیجه بر صنمی پهلوسیه چکرلر و هر کون باشدن یکیتلک کسب ایدرلر یعنی کوزللرله یاتوب
فالقمغله تازه جوان اولورلر انلرک صنمی که صبح تابان انک حسن جمالندن یورکی اوزره در
یعنی بو قدر حسن و جمال صاحبیکه انک صباحتی رشک و حسدندن یورکی صیحه برسی النیه یورکی
اوزره طوتمشدر که یورکی صیحی بکسه بویله ایدر بونده دلدن سینه مراد ایدنلر معنای مقصودی واصل
بولمشلردر و حی اول صنمک صباحتندن سرو خرامانک خجالت ایاغی بالچقده در رشک و حسدندن
یعنی انک قامتی کبی خرامان اولدوقدن حجاب چکوب جیرتدن قالمشدر که سیح ر عایتیچون ادات
ضبطر یعنی سپین و تا مقیدلر
بیت
بچون عزیزان فرو برده چنگ · سر انگشتها کرده عناب رنگ
را حرف صله چون عزیزان لامیه در فرو برده ماضی قسمندن مفرد غائب فاعلی مذکور ضمیر
راجع تخصیص ضمیر در فرو برده اسم مفعول در بین فاعلی مفعولدن فرو ایلمش چنک مفعول صریحی

و بجون غیر صریحی سر انگشتها رانک سکونیله بر مقدار اوجی کرده نک مفعول اوّلی عناب رنگ وصف ترکیبی
و مفعول ثانیسی عناب عننیک ضمی و نونک تشدیدیله آکنده دیدکلری میوه در ار سبجه سنجد دیرلر محصول بیت
عزیزلرک یعنی عاشقلرک قانلرینه پنجه سنی باتورمش یعنی نیجه عاشقی قتل ایلمش و بر مقداریجی اوجنی قرمزی
بولر قانلری عناب رنگ ایلمش حاصلی بر مقدارینک اوجنی قرمزلکی حنادن دکلدر بلکه قتل ایلدکلری عشاقک
قانندندر رنگ ایمز اولمش بحالت که بار وجود حسن طلعت اکر کرد مناهی کردند ویا قصد تناهی کنند کرد و
بیان یا حرف مصاحبت وجود حسن طلعت اولامیه لردر بونده طلعت یوز معناسنده در کرد مناهی لامیه کرد
کافک عجمک کسری و رانک سکونیله اطراف معناسنده در مناهی منهینک جمعیدر یعنی شرع شریف نهی ایلدیکی مناکر
حاصلی نامشروع ایشلر دیمکدر کرد کاف عجمک فتحی و رانک سکونیله فعل مضارع جمع غائب در چکرینیه لر دیمکدر قصد
تناهی مصدرک مفعولنه اضافه سیدر تناه تانک فتحیله فاسد دیمکدر ویا حرف مصدر اف در معناسنه محصول
ترکیب محالدر که اول صنمک حسن طلعتی وجودیله اغنیا نامشروع ایشلر اطرافنده چکرینیه لر ویا فاسده
قصد ایده لر
بیت
دلی که حور بهشتی ربود و یغما کرد · کی التفات کند بر بتان یغمایی
لای یا حرف وحدت
کرحرف رابط صفت حور بهشتی ساته حور عربیده احورک و حورانک جمعیدر حمراء احمرک و حمرانک جمعی اولدیغی
کبی لکن عجم حوری لفظنی مقام مفردده استعمال ایدر بهشتی یا حرف نسبت ربود رانک فتحی و ضمیله فعل ماضی
مفرد غائب در دل ربود دیمکدر مفعولی و یغما کردک بر حرف صله بتان یغمایی بیانیه یا حرف نسبت یغمایه
منسوب تبلر دیمکدر محصول بیت بر کوکلی که جنت حوری قیدی و یغما قلدی یعنی بر کوکل که جنت حوری سینه
تعلق ایدوب انکا عاشق اولدی هیچ التفات ایدر یغماجی دنیانک محبوبلرینه یعنی جنت حوریسی
کبی کوزلره مالک اولان کمسه انلردن ادنالره هیچ التفات ایدر تبان یغمادن مراد دنیا کوزللر
بیت
من کان بین یدیه ما اشتهی رطب · یغنیه
دستعمل اولنمالردر دیمن فقه یا وده سعدیلمش
ذلک عن رجم العناقید
من اسم موصول کان تامه بین یدیه لامیه اولکنده دیمکدر قدام معناسنه بو
عباره بو معنا ایله استعمال ایدرلر ما بونده مصدریه در حینیه در یعنی دوام انعام ایدر اشتهی افتعال بابندن
فعل ماضی مفرد مذکر غائب در ناقص یا ییدن فاعلی تحتنده موصوله راجع ضمیر در رطب رانک ضمی
و طانک فتحیله لفظا فاعل کان در جملهٔ فعلیه اعرابدن محلی یوقدر صلهٔ موصول موصول صله سیله
اعرابدن محلا مرفوع مبتدا یغنیه فعل مضارع مفرد مذکر غائب در ناقص یا ییدن و ضمیر بارز موصوله
راجعدر انک محلا مرفوع فاعل یغنیدر رطب اشارت و جملهٔ فعلیه اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدادر که
موصول صله سیله عن حرف جر یعنی فعلنه متعلق رجم عناقید مصدرک مفعولنه اضافه سیدر رجم طاشی
آتمغه دیرلر عناقید عنقودک جمعیدر لغتده اوزم صالقمیدر اما بونده مراد خرما صالقمیدر محصول بیت
بر کمسنه که اوکنده اشتها ایلدیکی تازه خرما اوله یعنی کوکلی استدیکی رطبه مالک اوله بو کره مالک اولمق یعنی
رطبه انی استغنا ویرر خرما صالقمنه طاش آتمقدن حاصلی حاضر وار ایکن حاضر اولمینه سعی ایلکه
نه احتیاج مصراع اولک معناسنی شورکه کیم تازه خرما اشتها اتسه او وقت اول نسنه انکا ایکندن اوله

دیمن و مصراع ثانیسی بو کرکوره بیان ایلین معلوم درکه بیتک معاکسه واصل اولمشدر ز اغلب تهی‌دستان دامن
عصمت بمعصیت آلایند و گرسنگان نان ربایند اغلب اکثر دیمکدر تهی‌دستان اضافه‌سی لامیه‌در تهی دست
وصف ترکیبی اتصافی‌در [illegible] ایدر ا بوش دیمکدر ضمیر الیه معاکسه والف و نون ادات جمعدر اغلب مبتدا و آلایند
خبری دامن مفعول صریحی و بمعصیت غیر صریحی دامن عصمت بیانیه عصمت باطلک معاکسه‌در با حرف مصاحبت
معصیت گناه دیمکدر آلایند فعل مضارع جمع غایبدر آلاییدندن و گرسنگان کافک ضمی و رانک
کسری و سینک سکونیله اوچ کمسه‌لر که آج اولورلر ضرورت وزنیچون راء ساکن و سین مکسور اقتور بوندن
مبتدا و اغلبدر اضافتدن مبتدا مقدر اغلب لفظیدر فقره سابقه کبی و ربایند رانک فتحی و ضمیله فعل مضارع جمع
غایبدر ربایدندن ربودندن [illegible] خطا ایلمشلر نان مقدم مفعولی جمله فعلیه خبر مبتدادر معاکسه تمیزلر دیکلر
محصل ترکیب تهی‌دستلرک یعنی فقرانک اکثری عصمت اتکنی معصیتیله بولشدررلر یعنی گناه سببیله کندولرینی
رسوا ایدرلر و آچ اولنلرک اکثری اتمک تیرلر حاصلی بی عرض و بی عار اولورلر بیت چون سگ درنده
گوشت یافت نپرسد کین شتر صالحست یا خر دجال سگ درنده مضاف دالک فتحی و کسریله جائزدر
ورا مفتوح و تشدیدله ضرورت وزنیچون اندر یرتیجی کلب دیمکدر سگ مبتدا و یافت خبری و گوشت نکاف
بجمک ضمیله ات دیمکدر نپرسد معاکسه یافتنک مقدم مفعولیدر بولدر دیمکدر نپرسد فعل مضارع مفرد غایبدر صوردمز
دیمکدر مصراع ثانیسی مرهوندر کین اصلنده که این ایدی که حرف بیان و این اشارتدر گوشته شتر
صالح لامیه یا حرف عطف خر دجال لامیه دجال اسم کذاب ایدکلری لعینک اسمیدر محصل بیت چونکه
یرتیجی کلب ات بولدی صورمز که بو ات شتر صالح علیه السلامکمیدر یوقسه خر دجالکمیدر یعنی حرام
و حلال فرق ایلمز آچ اولان فقیرده بویله‌در که یچک بولنجه حرام و حلال دیمز البته بولدرغی یر و فصیحی
ملتفیان ایدیجه جماع حرامدن احتراز ایلمز چه مایه مستوران بعلت درویشی در عین فساد افتاده‌اند
و عرض و دین گرامی بباد زشت‌نامی داده‌اند مستوراندن مراد پرهیزکارلردر دین گرامی صفتیه
با حرف صله باد زشت‌نامی لامیه زشت‌نام وصف ترکیبیدر چکن اولی دیمکدر و با حرف مصدر عرض
داده اندک مقدم مفعول صریحی و بباد غیر صریحی محصول ترکیب چوق مستورلر یعنی عفیفلر علتیله مختفی و
درویشلکلردن عرض و دین شریفلرینی زشت‌نام یلنه ویرمشلردر یعنی حرام ارتکاب ایلمک سببیله
عرض و وقارلرینی هبایه ویرمشلردر بیت با گرسنگی قوت پرهیز نماند افلاس عنان از کف
تقوی بستاند با حرف مصاحبت گرسنه ضرورت وزنیچون مسنا بقاندن راء کسرله کیدر و کاف حماری سیمیدن
بدلدر و یا حرف مصدر قوت پرهیز مصراعک فاعلیدر با مفعوله اعتبار نماند فعل نفی مستقبل مفرد غایب
قالمز دیمکدر افلاس مصدردر افعال بابندن مفلس فقیر اولمق دیمکدر و مبتدا واقعدر و بستاند خبری
و عنان خبرک مفعول صریحی و از کف غیر صریحی کف تقوی لامیه مجاز استاند فعل مستقبل مفرد غایب
یاء تأکیدله آلور دیمکدر محصول بیت آچلقله قوت پرهیز قالمز یعنی آچلق پرهیزه مانع اولور مفلسلک تقوی الندن
تقوی الندن عنان اختیارلرین آلور حاصلی فقر تقوایه مانعدر زیرا تقوی عنان سنزاولمز حالا که من این حکم

بلغتم

بلغتم عنان طاقت درویش از دست تحمل برفت و تیغ زبان برکشیدم و اسب فصاحت در میدان
وقاحت جهانیدم و بر وی دوانیدم و گفتم چندان مبالغه در وصف ایشان کردی و سخنهای پریشان گفتی
وهم تصور کند که زهر فاقه را تریاقند و یا کلید خزینه ارزاق حاکم دیمک فرق الحال دیمکدر که قدر بیان عنان
طاقت درویش ساسه و لامیه از دست تحمل سامه تیغ زبانی بویله در اسب فصاحت میدان وقاحت
بویله در فصاحت رسوالیق و وقاحت ادبسزلک جهانیدم جهیمک تحیله فعل ماضی مفرد غایبدر جهانیدن
صچراتمق دیمکدر دوانیدم دال مهمله‌نک فتحیله فعل ماضی مفرد غایبدر دوانیدن یلدرمق دیمکدر زهر فاقه بیانیه
کلید خزینه ارزاق لامیه اردر کلید کافک کسریله مفتاح معاکسه محصول ترکیب فرق الحال اول کیجی سوزلری
سویلدم درویشک طاقتی دزکینی الندن کتدی یعنی سوزیمه طاقت و تحمل کتوردمدی و اول زبان قلیجی چکدیلر
یعنی یه دیلکمه باشلدیلر و رسوالیق اتی ادبسزلک میداننده صچراتدی یعنی رسوالیغه و ادبسزلکه باشلادی
و انجق اوزرینه یلدردی و دیدی اغنیانک حقنده و صفتنده اول دکلو مبالغه ایلدک و اول دکلو انلر ایچون پریشان
سوزلر سویلدک که فقرا و احمق تصور ایلرکه فقر و فاقه زهرینه تریاقلردر و یا فقرانک رزقلری خزینه‌سنک
مفتاحی‌درلر مشتی متکبر و مغرور معجب و نفور مشتغل مال و نعمت مفتتن جاه و ثروت سخن
نگویند الا بسفاهت و نظر نکنند الا بکراهت علما را بگدایی منسوب کنند و فقرا را به بی‌سروپایی معیوب
گردانند بعزت مالی که دارند و عزت جاهی که پندارند برتر از همه نشینند و خود را بهتر از همه بینند نه آن در
سر دارند که بکسی سر بردارند بیخبر از قول حکما که گفته‌اند هر که بطاعت از دیگران کمست و بنعمت بیش بصورت
توانگرست و بمعنی درویش مشتی متک ضمی و شینک سکونیله بوندن اوچ معاکسه در قلندرن کنایتدر
و مراد تحقیردر و یا حرف وحدت معجم اسم فاعلدر افعال بابندن متکبر و خود بین معاکسه نفور مفعولدر
فاعل معاکسه مبالغه ایچوندر زیاده نفرت ایدیجی معاکسه مشتغل اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر عالم
مشغول دیمکدر مفتتن اسم مفعولدر افتعال بابندن حاجه‌سه اضافه حالیم مقام فاعلنه اضافتیدر مفتون جاه
دیمکدر ثروت ثانک ضمی و واوک فتحه‌لریله و رانک سکونیله غنا معاکسه در سفاهت خفت معاکسه در تعالی علم لر
به بی‌سروپایی با حرف مصاحبت و حرف صله دیمن غلط ایلمش بی‌سروپا شعور کمسه یه دیرلر که بی پروا
و کروب هیچ برکار و کسبله تقید ایلمیوب بیچیدا اولمه کرد انند بوندن کنند معاکسه در با حرف مصاحبت
عزت مال لامیه و یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت عزت جاه عزت و مالک کیبدر یا حرف وحدت که
حرف رابطه صفت دارند در سر دارند یعنی باشلرنده اول طعن نمرلر حاصلی باشلرنده اولیوا و سودا
یوقدر دیمکدر که حرف بیان بکسی با حرف صله و یا حرف وحدت سر بردارند مقدم مفعولیدر یعنی برکسیه التفات
ایدوب باش قالدرمزلر حاصلی تکبرلر کوسترلر محصول ترکیب اغنیا دیدکلک براوچ متکبر و مغرور اولوارد
خودبین و نفور مال و نعمته مشتغل و منصب و دولتک مفتونلری سوز سویلمزلر الا سفاهتله و فقرایه نظر
ایلمزلر الا کراهتله علمایی دیلنجیلکه منسوب ایدرلر یعنی علما کدا اولدر دیرلر و فقرایی بی سود بالغله معیوب ایدرلر
یعنی ایلوک باشی و ایاغی یلیورسنی یا برواسی کار و کسب اتشمز و کوجسز دیلنجیدر دیرلر برحال غرور دیرلر که

رسوا در
رسوا در عبارت
رسوا عیب

طوغرولری یعنی کندیلرده اولان مالک غرورلری سببیله ویر منصب غروریله کوزلری ایدرلر یعنی منصبلری عزیز و شریف در
دیو ظنی سببیله مجلسده ناسدن یوقاری اوتورورلر و کندیلرینی جمیعندن ییکرک بلورلر و باشلرندن اول
غرور تکبر بو بیدا که کمسه یه باشلرین قالدوروب التفات ایتمزلر قول حکمادن [illegible] اگر [illegible] ایمشلر هر کمسه که
طاعتله ویا طاعتدن غیریلردن اکسکدر نعمتله ویا نعمتدن زیاده در صورتده غنیدر اما معنادن فقیر در بیت
گر بی هنر بمال کند کبر بر حکیم ۞ کون خرش شمار اگر گاو عنبرست ۞ بمال با حرف سبب کبر کافنک کسریله تکبر ایلک
معناسنه در کون خرش لامیه کون کاف عربک ضمیله و واو اصلیه ایله کوت دیکلردر معناسنه کاه اولور که واوی
حذف ایدوب کن دیدیلر شین ضمیر با بی حضره راجعدر شمار فعل امر مفرد مخاطب گاو عنبر لامیه در تعجیلر
دیدیلر که عنبر دکز صغرندن حاصل اولور یعنی انکک ترسندر یعنی بو سوزلر اگا گوره در محصول بیت اگر هنرسز
مال سببیله حکیم اوزره کبر و غرور ایدر ایسه انی کون خر صانه یعنی خر علا ایله اگر گاو عنبر ایسه ده یعنی
انی احمق ناسدن علا ایله اشرافدن عدا ایله گفتم مذمت ایشان روا مدار که خداوندان کرمند گفت
خطا گفتی که بنده درمند چه فایده که ابر آذارند و بر کس نمی بارند و چشمهٔ آفتابند و بر کس نمی تابند و بر مرکب
استطاعت سوارند و نمی رانند قدمی بهر خدا ننهند و درمی بی منت و اذی ندهند مالی بمشقت
فراهم آورند و بخست نگه دارند و بحسرت بگذارند و حکما گفته اند سیم بخیل وقتی از خاک بر آید که
وی در خاک رود ابر آذار لامیه آذار رومی ازار الغلطه والفنسروال [illegible] بوندن مارت ایکی مراد در بیس
صوک کوزاجی دیدکی تاریخ جلالیه نسبت سویلمشلر بوندن اول مراد ارکلدر و نعیم ایدوب بهار که
صوک ایکی او کوزک صوک ایکی و تیبشکی ایکی دیدی اصابت ایلمشلر زیرا بوندن یغمورلری دیکلدر
متعدی معناسنه یعنی یغمور یغدرلرلر دیکلدر مراد کمسه یه احسان ایلمزلر دیکلدر تا بنده دم متعدیدر یعنی کمسه
اوزره پرتو صالمزلر مرکب استطاعت بیانیه محصول رکب دیدیم که اغنیانک مذمتنی روا طوتمه زیرا
کرم صاحبلریدر دیدی خطا سویلدک که انجه قوللرندر نه فائده که آذار بلودیدرلر و کمسه اوزرینه یغمزلر
و کنش چشمه سیدرلر و کمسه اوزرینه ضیا ویر تو صالمزلر و قدرت مرکبنه سوارلردر و اول سورمزلر
یعنی کمسه یه احسان ایلمزلر خدا ایچون بر قدم قومزلر یعنی الدا ایچون بر ادم ادعلمزلر و بر اقچه کمسه یه منتسز
و اذاسز ویرمزلر و بیک مشقتله مالی جمع ایدرلر و خستله صقلرلر و حسرتله کیدوب مالی بوندن قالور و حکما
دیمشلر درمال بخیل اول وقت یردن چیقر که کندی یره کیره یعنی اولور و هرکز یردن چیقر مال بیت بر رنج و سعی
کسی نعمتی بچنگ آرد ۞ دگر کس آید و بی رنج و سعی بر دارد ۞ بر رنج با حرف مصاحبت کسی یا حرف وحدت
نعمتی یا سیدن بو یله در بچنگ با حرف صله آرد فعل مضارع مفرد غایب در ار یوردن کتوروردن دیکلدر
آید فعل مضارع مفرد غایب کلور دیکلدر بردارد قالدرر دیکلدر محصول رکب بر رنج و سعیله یعنی زحمت و
مشقتله بر کمسه بر نعمته الی کتورر اکا نصیب اولمیوب بر غیر کمسه کلور و رنج و سعیسز یعنی زحمت و مشقتسز
قالدرر یعنی وارثی بی رنج و زحمت الور لر گفتم بر بخل خداوندان نعمت وقوف نیافته الا بعلت
گدایی ورنه هر که طمع یکسو نهد کریم و بخیلش یکسان نماید محک داند که زر چیست و گدا داند که

ممسک کیست

ممسک کیست گفتا بتجربه آن میگویم که متعلقان بر در بدارند و غلیظان شداد را برگمارند تا بار
عزیزان ندهند و دست بر سینهٔ صاحب تمیزان نهند و گویند کس اینجا نیست و بحقیقت راست
گفته باشند بر حرف استعلا بخل خداوندان نعمت لامیه لردر و نه و اگر نه دن مخففدر یو قسه دیکدر طمع بندک
مفعول اولی یکسو نانیه یکسان برابر دیکلدر نماید فعل مضارع مفرد غایب معنی المفعول معناسنه کورینور دیکلدر
محک میمک فتحی و کسریله اولمق جایزدر اسم الت و یا اسم مکان اعتباریله ممسک اسم فاعلدر اغنیا بانندن
خسیس معناسنه بتجربه آن با حرف مصاحبت و اضافه لامیه در غلیظان شداد اضافه سی شدادینک جمیدر
بحکم معناسنه برگمارند کافک ضمیله نصب ایدرلر تا حرف تعلیل بار عزیزان لامیه در بار بوندن اجازت معناسنه در
صاحب تمیزان اضافتله و قطعله اقومق جایز سرا ر بونک کبی یرلرده خانه معناسنه در محصول رکب دیدم که
اصحاب نعمتک بخلنه وقوف بولمش سن الا کدالق علتیله و الا هر کمسه که طمع بر جانبه قویه یعنی ترک طمع ایلیه
کریم و بخیل اکا برابر کورینور محک بلور که کمش التون نه در و کدا بلور که ممسک کیدر یعنی خسیس کیدر بلور که
انلره نسنه ویرمزلر دیدی بنم اول تجربه ایله دیرم که متعلقاتی قپوده قورلر و محکم غلیظلری قپولرندن نصب
ایدرلر یعنی قپیجی علما و صلحایه اجازت ویرمیه لر که ایچری کیروب بولشه لر و صاحب تمیزک کوکسنه
ال قویه لر و دیه لر که اوده کمسه یوقدر لکن کرچک دیمش اولورلر بیت آنرا که عقل و همت
تدبیر و رای نیست ۞ خوش گفت پرده دار که کس در سرای نیست ۞ آن را را حرف تخصیص پرده دار
قپیجیدر که عربیده حاجب دیر محصول بیت اول کمسه نک که عقل و همت و تدبیر و فکری یوقدر کوزل دیدی
پرده دار که اوده کمسه یوقدر یعنی بونک کبی کمسه لر یوق مثابه سنده در گفتم بعذر آنکه از دست
متوقعان بجان آمده اند و از رقعهٔ گدایان بفغان و محالست که اگر ریگ بیابان در شود
چشم گدایان پر شود با حرف مصاحبت عذر آن لامیه در که حرف بیان دست متوقعان لامیه در
متوقع کلفک فتحی بندن اسم فاعلدر امید لو دیکلدر الف و نون ادات جمعدر رقعهٔ گدایان لامیه ریگ
رانک کسری و کافک فتحی جمله قم دیکلدر عرب رمل رانک فتحی و میمک سکونیله رمال بوندن در در الک ضمی
و رانک تشدیدیله انجو دیکلدر لیکن را بوندن ساکن اوقنور بر لفظیه موافق اولمغچون چشم گدایان
لامیه پر شود پر اوله یعنی کوزلری طویه معناعندن کنایت در محصول رکب بن دخی دیدم متعلقان
و غلاظ شداد قپوده قودقلری ایچون بو در یعنی اول عذر ایله در که احسان لرینی امید ایدنلرک الندن جانه
کلمشلردر یعنی جاندن بیزار اولمشلر و کدالرک رقعه سندن ناله و فغانده در حاصلی دیلنجیلر الندن بیزار اولمشلر انکیچون
قپولرینه آدم قورلر و محال عقلادر که بیابان قومی انجو اوله که کدالرک کوزی طویه یعنی اغنیا هر کون
بر قسمیه اولشدرسه بولدرکها تمت کلمز بیت دیدهٔ اهل طمع بنعمت دنیا ۞ پر نشود همچنانکه
چاه بشبنم ۞ دیدهٔ اهل طمع لامیه لردر و اهلک اضافتی بطلیدر یعنی لامک کسره سی اشباعله اوقومق
کرک موزون اولمغه با حرف مصاحبت نعمت دنیا لامیه نعمتک تاسنک کسره سی اشباعله اوقومق کرک موزون اولمیه
دنیا زیاده در موزون سولمیشلر زیرا اشباعله اوقومق تقطیع موزون ایدر همچنانکه کافی ساکن اوقومق کرک

وزنیچون دینیلر اصلا اوزاندن خبری یوغیمش چاه قویی یا حرف مصاحبت سشنیم چه معاکسه ده کم کیجه
ایله یغز یعجه ندا ایدرلر محصول بیت اهل طمعک دیلنه سی دنیا نعمتیله براولمز یعنی طولمز چاه شبنمله
براولمدوغی کبی یعنی بو محال اولدوغی کبی اول محال در حاتم طایی که بیابان نشین بود اگر در شهر بودی
از جوش گدایان بیچاره گشتی و جامه او پاره محصول بیت حاتم طایی که صحرا نشین ایدی اگر شهرده
اولیدی دیلنجیلر کثرتندن بیچاره و مضطرب اولوردی و اوزرنده لباسی فقرلقدن پاره پاره اولوردی
گفتا من بر حال ایشان رحمت می برم گفتم نه که بر حال ایشان حسرت میخوری محصول بیت درویش
دیدی بن انلرک حالنه رحمت ایلدرم یعنی حاللرینه ترحم ایدرم که نعمت دنیایه مالکلر در ثواب کسب ایلمزلر
بن دیدم که اویله دکل بلکه انلرک حالنه حسرت یرسن یعنی حسرت چکرسن ماده دین گفتار درهم دو بهم
گرفتار هر بیدقی بر انداختم بدفع ان بکوشیدی هر شاهی بخواندی بفرزین بپوشیدی تا نقد کیسه
همت همه در باخت و تیر جعبه حجت همه بینداخت بیدق سلطنت الاتندن پیاده دن معبردر
و یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت براندر یا حرف حکایه سوررر دیکلر یا حرف صله ذیعان مصدرک
مفعول لها اصدر با حرف تاکید کوشیدی یا حرف حکایه ایدر دیشوردم یعنی سعی ایدردم شاهی یا حرف
وحدت مراد شاه دیکلر گشت دیکلر راست هدن مراد بوندن گشت درکافک ضمیله عوام تحریف
ایدوب کشت دیرلر گشت کافک کسریله دینن تحریف عوام ایلمشدر عجم کافک کسریله اتوز نوکه
تتبع ایدنلره معلوم در که حرف رابطه صفت یا حرف مصاحبت فرزین الت شطرنجدن برمعروف
الاتدر بپوشیدی یا حرف حکایه بوندن ابوردم دیکلر تا حتی معاکسه ده نقد کیسه همت لامیه و مالیه در
دره حرف تاکید باخت اوینادی دیکدر یعنی کیسه همتمنه نه وار ایسه نسنه قومایوب دوکندی و تیر
جعبه حجت لامیه و بیانیه در جعبه ترکش معاکسه در محصول ترکیب برادر نسلمه بو کلمات مدح ایدک
و ایکیمز مری برمنزله گوزفتار یعنی قرشتش ایدک هر بر بیدقی که سوردی انک دفعنه سعی ایدردم یعنی
هر نه سوز که سویلدی انی موجبه جوابله رد ایدوب تار شلردم وهر بار که گشت شاه دیرادی
فرزینله سترا ایدردم یعنی هر بر حجت و بر معارضه سوردی ایدردی انی قوی دلیللر منع و دفع ایدردم
تا کم جمیع نقد کیسه همتنی دوکندی یعنی سویلیجک سوزی قالمدی بلکه جمیع مالکنی یعنی بالکلیه بالتمام
اویناتدی و انقا ایلدی و حجت ترکشنک اوقلرینی جمیعا اتدی و دلیلی قالمدی حاصلی بتمامه حجت لرنیکه
مجالی قالمدی قطعه حیاتی تا سپر بینکنی از حمله فصیح گویر اخر ان مبالغه مستعار نیست
همه ادات تنبیه در اکاه اول غافل اولمه دیکدر پس حاضر با بنفس دیتن ما حمه ایلمشدر تا ادات
تاکیدر بونک کبی یرلرده سپر قلقان دیکدرینیکنی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب بر تمیه سن دیکدر
سپر مفعول صریحی و از حمله غیر صریحی حمله فصیح لامیه و بیانیه فصیح حمله سندن و یا فصیح حمله دن
کورا حطقه که اول ا یله حذف وایصال ایلمدیر مبالغه مستعار و بیانیه در محصول بیت اگاه اول
غافل اولمه قلقانگی بر تمیه سن یعنی بجحوکوستمیه سن سپر بتمیز بجحوکوستر کمدن عبارت در فصیح

کمسه نك

کمسه نك حمل و هجو منده یعنی فصاحته تکلم ایلمسندن ادوشتم زیرا انک اول مبالغه مستعار دن غیری نسنه
یوقدر یعنی فصاحتله تکلمی طبیعی دکلدر شاعر نظم طریقیله در حضرت شیخک خطاب عام طریقیله خطاب بیدیدر
دین وزر دو معرفت که سخن دان سجع گوی بر در سلاح دارد و کس در حصار نیست وزر وادوکی سخن
درانک سکونیله فعل امر مفرد مخاطب در وزر ایدندن سعی ایلک معاکسه دین مقدم معقول و معرفت
انکا معطوف که حرف تعلیل سخن دان سوز بیلیجی کوزی ساننده ایکی وصف ترکیبدن مرکبدر سخن دان سوز
بیلیجی و سجع گوی سجع سویلیجی یعنی سجع سوز سویلیجی دیکلر بر در با در صله قیدیدر دیکلر قپو اوزره دیمک
الیجی سویلمش سلاح سینک کسریله الت حرب در محصول بیت دینه و معرفته سعی و کوشش ایله زیرا
سجع گوی سخن دان قپیده یراق طوتر اما حصار ده کمسه یوق سخن دان سجع گوی شول حصاره بکزر که
قپیسنده الت حرب ایله اما حصار ده صواشنی را دلیله یعنی معرفتی کبی اکلدر مستعار در حاصلی همان
شاعر اوله اوته سی یوقدر اندن او ششمه زیرا شونده بوندن دیرم حتمه در بر در سلاح دارد که
معاکسه قلعه قپوسنده سلاح دار دیدی ای سلاح دار لیدن ایمش زیرا بو کلامدن مراد تشبیه در
یعنی اغرلغی شاعر نظمه اولانی ایحو پیسه خا قپوسی یراق حصاره بکزتمش عاقبت الامر دلیلش
نماند ذلیلش کردم تعدی دراز کرد و بیهوده گفتن اغاز و سنت جاهلانست که چون بدلیل از خصم
فرومانند سلسله خصومت بجنبانند چون آزر بت تراش که بحجت با پسر بر نیامد بجنگ برخاست که
قال الله تعالی لئن لم تنته لارجمنك دشنامم داد سقطش گفتم گریبانم درید زنخدانش گرفتم ولکش
ضمیر درویشه راجعدر ذلیلش ضمیر حج یعنی ادله قویه ایله انکا غالب اولمغله خوار و حقیر ایلدم دست
تعدی لامیه در مجاز را تعدی تفعل با بیندن مصدر در انک کسری یایی صبا ننیجویندر نته که کتب صرفده مبین در
دراز اوزاندی دیکدر یعنی مجال ال اوزاتدی منه سنده تعدی تجاوز معاکسه در اما خصومت معاکسه
استعمال اولنور دیبن انترا ایلمش زیرا دراز کرد بو استعماله مانعدر بیهوده گفتن اغاز یعنی اغاز
کرد دیکدر بیهوده زاید و باطل معاکسه بعض شراح بالیب تربت بیهوده حکایه سندن وداغی بیهوده بحث
و خیال باطل بیت بیوردغندن بیهوده و باطل هرزه معاکسه در دیمش ر بوندن بیهوده هرزه معاکسه در
دیمش زیرا هرزه باطل معاکسه درسنت بوندن سیرت و عادت معاکسه جاهلانه احقامی لامیه در
بعض نسخه ده واو برینه که سنت واقعدر واو حرف حالکم حرف بیان و چون حرف تعلیل بدلیل
با حرف مصاحبت و یا حرف ظرف دلیله و دلیلدن دیکدر فرو ماند عاجز قلمق معاکسه در زیرا ماندن قالمقدر
فرو ماند عاجز قلمقدر سلسله خصومت بیانیه در بجنبانند دپره درلر یعنی خصومت ایدرلر چون حرف
ادات تشبیه آزر زال معجمه و معاکس زالر مهمله ایله ابراهیم پیغمبرک علیه الصلوة و السلام اتاسنک
اویدر بت تراش اصنام مانند در بت تراش صفت ترکیبیدر تراشیدندن بت یونجی دیکدر
یعنی تنعم و صنعم بت تراشلی ایلمش نته که بعض تواریخده مسطور در که انک زمانندن انک کبی
بت یونر یوغیدی اگر انسان شکلنده و اگر بعض حیوان شکلنده که حرف بیان بحجت با حرف

ظرف ریا حرف مصاحبت یا تیسر یا حرف مصاحبت تقدیری یا پسرش ار حذف وایصال ایلدی زنیا عدم چقشه مدار
یعنی چقشه مدار حاصلی احتجاجدن غلبه ایدن مدرجنگه قالقدی یعنی او غلیظ جنگه مباشر اولدی نته که کلام
شریفده بیورر که اراغب انت عن الهتی یا ابراهیم لئن لم تنته لارجمنک واهجرنی ملیا دشنام داد و سقطش
گفتم گریبانم درید زنخدانش گرفتم همزه حرف استفهام راغب اسم فاعلدر علم یابندن عن حرفیله ارلنه اعراض
معناسنه در انت ضمیر مرفوع منفصل محلا مرفوع فاعلی راغبدر عن حرف جر راغبه متعلق در الهه الهتک جمعیدر
بونلر اصنام مراد در یا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیه در یعنی معبودلرمدن دیمکدر یا حرف ندا ابراهیم منادا در لئن
لام حرف موطئه قسم ان حرف شرط لم تنته فعل جحد مطلق حرف شرط معناسنی استقباله نقل ایلمشدر لئن لم تنته جمله
شرطیه لارجمنک لام حرف جواب قسم ارجم فعل مضارع متکلم وحده در رجمدن بونده مراد دشنام ورزم در شیطان
رجیم بونده ندر یعنی لعنه مرئی معناسنه و تفصیلرده بیلرکه مراد رجمدن طاش اتمقدر زیرا رجمک معناسی رمی بالرجام
دیمشلر انک کسریله که رجمه نک جمعیدر یعنی سنی طاشله اوررم یا اولورسن ویا بندن قچه سن ونون ثقیله
حرف تأکید وکاف ضمیر منصوب متصل مفعولی در والله البته سنی رجم ایدرم دیمکدر واهجرنی واو حرف استیناف
اهجر فعل امر مفرد مذکر مخاطب در نصر بابندن ونون حرف وقایه ویا ضمیر منصوب متصل مفعولی بندن
ایراق دیمکدر واهجرنی تقدیرنده ملیا زمانا طویلا دیمکدر ظرف زمانلغله منصوب در مصراع ترکیب عاقبت الامر
درویشک اثبات مدعا ایچون دلیلی قالمدی انی غلبه سبیله خوار و ذلیل ایلدم تعدی النی بیچاره ایلدی یعنی
اوردی دخی بالجمله سوز سویلمکه بشلدی ودخا جاهللرک رسم دعا دیدرکه چون دلیله خصمدن عاجز اولوب
زبون اولدقلرده خصومت زنجیرنی دپردرلر یعنی خصومت ایلمکه باشلرلر ازبت تراشی که گرا احتجاجدن او
غلیظه صواشه باشلدی یعنی حضرت ابراهیم علیه السلام انی بته طپمقدن نهی ایلدی خدانک عبادتنه دعوت
ایلدیسه دیدی یا ابراهیم سن بنم معبودلرمدن اعراض ایدرسن والعیاذ اگر بو اعراضدن منتهی اولمزسک
یعنی بوندن نقلنوب منتهی اولمزسک البته سنی رجم ایدرم یا دلیله یا طاشیله تا کم اولورسن ویا بندن
قچه سن ایراق بندن و بنی ترک ایله نتیجه زمان سنی گورمیه یم درویش بیچاره سوگدی بنده انکا مقعول سوگدم
اولدن بنی یقه‌دن طوتدی حاصلی باشم حاصلی اوکشمکه باشلدق قطعه او در من و من درو فتاده
خلق از پی ما دوان و خندان انگشت تعجب جهانی از گفت و شنید ما بدندان
وبعضنده فتاده ایم واقعدر لیکن اننده مراد بودر دو شدک دیکدرا بتیدا افتاده خبر در وخلق مبتدا
پی ما لامیه دوان صفت مشبهه در دویدندن یلک معناسنه وخندان خندیدندن صفت مشبهه در خبر
مبتدا مقدار شدن ویا بو ندا اولور محصول بیت اول در درویش بیچاره بن انکا دوشدک یعنی بربریمزه اچکشه
وصواشه دوشدک خلق بزم ارد یمزجه یلکن و گولگن اولدیلر یعنی یلکرک اردیمزه دوشدیلر انگشت
تعجب جهانی از گفت و شنید ما بدندان انگشت تعجب مقامه ویا لامیه در مجازا جهان یا حرف نسبت
جهان خلقی دیمکدر گفت وشنید اسم مصدر در دیمه و اشتمه معناسنه گفتن و شنیدن معناسنه مصدر در
ودهن خطا ایلمشدر یا اصافی لامیه در یا حذف ظرف زندان دیش دیمکدر محصول بیت جهان خلقینک

در

رو شعر

تعجب برمعنی بزم دیمه فردان اشتمه مزدن دیشده ایدلر یعنی تعجب ایدوب بارمقلرین اعرارلردی تو که مقام
تعجبده عادت در برمعنی دیشه الملق اصرمق معناسنه در القصه مرافعه این سخن پیش قاضی بردیم و بحکومت
عدل راضی شدیم تا حاکم مسلمانان مصلحتی بجوید و در میان توانگران و درویشان فرقی بگوید قاضی
چون حیئات بدید و منطق ما شنید سر بجیب تفکر فرو برد و بعد از تأمل بسیار سر برآورد و گفت ای
انکه توانگرانرا ثنا گفتی و بر درویشان جفا روا داشتی بدان که هرجا که گلست خارست و با خمر
خمارست و بر سر گنج مارست و انجا که در شهوارست نهنگ مردم خوارست لذت عیش دنیا را لدغه اجل
در پیست و نعیم بهشت را دیوار مکاره در پیش القصه محصل کلام مرافعه این سخن مصدر ترکیب مفعوله
اضافتدر و بردک مقدم مفعولیدر و پیش قاضی ثانیسی مرافعه یعنی خصم دعوا ایله حاکم قاتنه وارمغه
دیرلر نفاعله بابندن مصدر در با حرف صله حکومت مصدر در حکم معناسنه عدله اضافتی لامیه در عدل بودن عادل
معناسنه در بعض نسخه ده قاضی عادل واقعدر راضی شدیم مفعول صریحی بحکومت غیر صریحی با حرف تعلیل حاکم
مسلمانان لامیه مصلحتی بجوید مقدم مفعولیدر و یا حرف وحدت در حرف ظرف میان توانگران لامیه در
درویشان اکا معطوف فرقی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر در بگوید مفعول صریحی و در میان غیر
صریحی قاضی مبتدا چون ادات تعلیل حیئات یا لامیه و بدید مقدم مفعولی و منطق ما لامیه در درویشک
مقدم مفعولیدر منطق مصدر میمیدر نطق معناسنه بوندن حاصل بالمصدر در که کلام در با حرف صله جیب تفکر
لامیه اورمجازا سر فرو بردک مفعول صریحی بجیب غیر صریحی در جمله فعلیه جواب تعلیلدر و تعلیل جوابیله خبر مبتدادر
تعلیه بر فرو بردکه بردم تاکید افاده ایدر اگرچه که نفی الجمله اشتغالی معناسنه دلالت ایدر تأمل بسیار مصدر ترکیب
فاعلنه اضافتدر سر برآوردک مفعولیدر و بعد مفعول فیهیدر آورد قالدردی دیمکدر ای حرف ندا ان موصول
انکه مبتدا توانگرانرا ثنا گفتی مفعولی اولدی و ثنا ثانیسی در جفا داشتنک مفعول اول صریحی و دروا ثانیسی
و بر درویشان غیر صریحی داشتی فعل ماضی مفرد مخاطب در شهوار معناسنه غایتله ایو دار یعنی صاف ایری
انجو یعنی بو نیک شاهانه دیمکدر حاصلی پادشاهه لایق انجو نهنگ مردم خوار بیانیه تمساح دیمکدر
که نیل کبیرنده چوق اولور لیکن انجوسی اولان دکزده تمساح اولمقدن نظر و اریکرکم کلام ادعایی اولیه مردم
خوار وصف ترکیبیدر لذت عیش دنیا لامیه لردر را حرف تخصیص لدغه اجل لامیه در مجاز الدغه لاکلک تحلیله

رو سعدی علی
وسعد الدین

وداالک بسکونیله اصلنده عقرب صوقمقدر سینه دیرلر پس مصدر معناسی و یوطر اعتبار ایلمشلر زیرا معدا
لدغ قطلماغ کلور نعیم بهشت لامیه در را حرف تخصیص دیوار مکاره بیانیه مکاره مکروهک جمعیدر
بو کلام حدیث شریفه تلمیحدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حفت الجنة بالمکاره والنار
بالشهوات حفت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه مبنی للمفعول اقایلمشدر دیمکدر احاطه دن عبارتدر
تزیین اولندی بیع خطا ایلمشدر یعنی جنت رحمت و مشقتله قابلنمشدر حاصلی جنته داخل اولمغ اسباب
تکالیف شرعیه اختیار ایلمکدر که محصول ترکیب حاصل کلام بو سوزرک یعنی اغنیا بلده تعریف شخص
و تحقیر ایلمک سوزینی قاضی قتنه ایلتدک یعنی بو دعوایی قاضیه عرض ایلدک و قاضیه عادل حکومتنه

رو شعر

رض اولور تا کم مسلمانلرک حالی بر مصلحت الا یوب بوله ر اغنیا بله فقرا بینینده بر فرق تمییز سو یلینده حاجتی چون کم
درویشلره بونم حیات و شکلیمزی کوردیکلا مزی ایشتدیکلرمز بابنده تفکر قیاسنه بیلدیکلرحیون فکرلرن
حکمه بابنده خالدار دیدیلر اولشول کمسه کم اغنیایه سو یلدیکنه یعنی دعا وثنالرینه مشغول سن درویشلره
جفایی لایق کوردیکک یعنی درویشلری ذم وقدح ایدرسین بلکه هر نه یر ذم کلدوار البته وکیلی وار دیو یرده که
خرو ار خار یعنی البته خرماده دیرور ده کم شهوات درونبه وار البته انی بیکا رحار یرا د غنه
فرقی بیلدین حکمه اثر زور تصرف ایدار یرو هر یرده که در شهوات رو ار انیننک مردم خوار وار یعنی هر شی
ضد وندان حال دکل دنیا دیرلکی لذتینک اجل صو تنده یسه ار دنی دریعنی حیاتندن حکمه ممات هم ده وار
وجنت نعمتلرینک دیوار مکاره اوکندن دریعنی جنته داخل اولمغه اولنجه الحمت مشقت چکمک کرک
دیوار مکاره دن مراد موانع شدیدیه دیکلار بیت جور دشمن چه کند کر نکشد طالب دوست
کنج و مار وکل و خار و غم و شادی بهمند مصراع اول قلبیه مجهولدر تقدیری طالب دوست کرنکشد
جور دشمن چه کند کر نکشد نافع دوستدار جوری دشمن مفعولی جور دشمن لا میه طالب اوست اسم فاعلک
مفعولنه اضافه سیدر بهمند نونی دال ادات جمعیدر محصولی بیت دوستک طالبی یعنی دوسته طالب اگر
دشمن جورنی چکمزسه نه ایدر یعنی نه قادر در دوالندر نه کلور البته چکمک لازم در مصراع ثانی مقام تعلیلده در
زیرا دنیده مار ایله در و کل ایله خار ایله در و غم ایله شادی ایله نظر نکنی در بستان که بید مشک است و چوب خشک
همچنان در زمره توانکران شاکرند و کفور و در حلقه درویشان صابر ند و صجور نکنی فعل نفی مستقبل
مفرد مخاطب استفهام متضمن نظر ایلمز میسن دیمکدر در حرف صله بستان عربی وار و سز استعمالی ایدر
و بیجم وار و له که حرف بیان بید مشک نوع چنسندن بر نوع اغاجدر قوزی صوبی وار چوب خشک معاسنه در
زمره توانکرده بو بیله در کفور فعول فاعل معاسنه در کفران نعمت معاسنه در حرف ظرف در ایکی یوم طبه
حلقه درویشان معاسنه صجور فعول فاعل معاسنه در متقابل صبور در صجورندر متشوق کوکلی طار لیغی
معاسنه محصولی بیت بستانه نظر ایلمزمیسن که انده بید مشک ده چوب خشک ده وار کذلک توانکر کبی
اغنیا بو کرده شاکرده وار کفران نعمت وار و حلقه درویشانده صبور ده وار صجور ده یعنی قوه
تحمل البیوب اظهار عجز و صجرت کوستر نلر بیت اگر زاله هر قطره در شدی چو خر مهره بازار
از و پر شدی زاله بو زاده جه معاسنه در کم کیچه یغار قطره یا حرف وحدت مهره حرف توسل خر مهره خدار
دیدیکی غلط سو یلمش در تحقیق ایله در ضرورت وزن مرعانیه ایچون جوازات تشبیه خر مهره
ابشک بو نجغه دیرلر از و اصلنده ازو ایدی حذف دا یصال الله از و اولدی او ضمیری دره راجعدر
محصولی بیت اگرچه تکه هر قطره سی لولو اولسیدی خر مهره کبی بازار اندن طولی اولوردی
کرنندن قصه دن حصه بو در کم نه هر یر یغی سنجی دکریز یاره نه هر بر درویش اهل نو تحمل و فنا عقیدر
مقربان حضرت حق جل و علا توانکرانند درویش سیرت و درویشانند توانکر همت مهین توانکران
آنست که غم درویشان بخورد و بهین درویشان آن که کم توانکران نکیرد و من یتوکل علی الله

فهو حسبه

فهو حسبه مقربان حضرت حق لامیه در معاسنه در مبتدا توانکران خبری درویش سیرت وصفت ترکیبیدر صفت
توانکرانندر درویشانند توانکرانه معطوفدر توانکر همت وصف ترکیبی صفت درویشانندر مهین توانکران
لامیه سمه چونک کسری اضافیه مهادر ایله اولور دیمکدر ترکی معاسنه در یا حرف نسبت ونون حرف تاکید اولو نه منسوب
دیمکدر معاری لازمیه اولور تقدیر بونده مبتدا واقعدر انست خبری کف بیان غم درویشان لامیه در مبتدا
بجوراقول معنا رع مفرد غایب خبر مبتدا درویشک غمینی ییه دیمکدر و بهین درویشان لامیه بهین مهینه
معطوفدر بهک کسری وحماری اضافیه ایله یک دیمکدر و یا و نون سابق کبیدر انکه تقدیری انست که ازکم
توانکران لامیه در کم کاف عربک ضمی و میم مشدده عربیدر ایک دیمکدر راستین معاسنه غم درویشان بخوردک
مقدم مفعولی اولدیغی کبی کم توانکران نکیردک مقدم مفعولیدر بعض نسخه ده کم توانکران نکیرد و اتصدر کم لفظ
اک معاسنه در اما بوننگ جرایرده ترکیدن کنایت در معاسنه اغنیاده ترکه طوته یعنی اکا تز رک ایله حاجتی دنیا
ایچون انلره عرض حاجت و اظهار عجز ایلمیه بلکه توکل قناعتی پیشه ایدینه نته که کلام شریف بیوردر
من اسم شرط یتوکل فعل مضارع مفرد مذکر غایب فعل شرط علی الله جار مجرور فعل شرطه متعلقدر
فهو فا جواب شرطه داخلدر هو ضمیر مرفوع منفصل محلا مرفوع مبتدا حسبه لفظا مرفوع خبر مبتدا در جمله اسمیه
جواب شرط حسب حانک فتحی و سینک سکونیله اسماء افعالدندر کافی معاسنه محصول ترکیب فاضی بیوررکه
حضرت خدا انک مقربلری درویشلر سیرتلی غنیلر و همتلی درویشلردر حاصلی خدانک مقبوللری ایکی
طائفه در بیسی صورتلی غنی و سیرتا درویشلر و الاندر و بیسی صورتا درویش همتده غنی
اولاندر اغنیانک اولو غنی اولاندر که غم درویشانی ییه یعنی انلرک رعایتیله مقید اوله و درویشلرک
ایوکه اولاندر که اغنیانک استغنی ایرامرنی الحاصله طوتمیه یعنی انلردن بر نسنه دیلمیه دنیا اغنیایی کلیا ترک
ایدوب انلره عرض حاجات و اظهار فقر ایلمیه نته که خدا ایسور مصرعکه که خدایه توکل ایلیه الله اکا کافیدر
غیرو احتیاج اندر من پس روی عتاب از من بجانب درویش آورد و کفت ای که کفتی توانکران مشتغل مناهی اند
و مست ملاهی نعم طائفه چنین کفتی حسنند قاصر همت و کافر نعمت ببرند و بنهند و بخورند و ندهند
اگر بمثل باران نبارد و یا جهان طوفان بر آرد باعتماد مکنت خویش از محنت درویش نپرسند و از خدا
نترسند و کویند پس ماندن حکره دیمکدر روی عتاب لامیه مجازا بدرویش بازوب جمله اگر تقدیر اولاری بکلام
حذف و ایصال م اقع اولدی مشتغل مناهی اسم فاعلک مفعولنه اضافه در مست ملاهی لامیه
مناهی شریعت نهی ایلدیکی امور در بعض نسخه ده مناهی یرینه بناهی در اتصدر باطلی قاسدا اشیا معاسنه
و ملاهی لهوک جمعیدر بازی دیمکدر یعنی ایوب نعم نونک و عینک فتحیه کسرلیه ضعف تصدیقیدر طائفه یا حرف
وحدت و همزه حرف توسل همزه که وحدت ایچوندر دیین غلط سو یلیدر قاصر همت ترکیبی کافر نعمت وصف
ترکیبلردر اصنافتدر ببرند بجوید ایدیلر حاضر همتلر ایمش ببرند فعل مضارع جمع غایب ایلدیلر یعنی حالی نیلد
کنه مذکور کبی تورلر یعنی صنعلیر دیمکدر نخورند فعل نفی استقبال جمع غایب یمزلر دیمکدر بعض نسخه ده
با بیله دوشمش بخورند کنه یاری ایرلر معاسنه نهند سابق کبی دیرمزلر یعنی خیرات صرف ایلمزلر دیمکدر

در شبیه

در معنی علم و عده ودار

بمثل مثلا معناسنه در نبارد فعل نفی مستقبل مفرد غائب یعنی دیکلدر جهان برارد که مقدم مفعولیدر طوفان
مبتدا برارد خبری طوفان چوق یغمور و چوق صوکه تپلردن برقومیه برارد فعل مضارع مفرد غائب
احاطه ایلمه یعنی قپلیه با حرف مصاحبت اعتماد مصدردر انفعال بابندن طانیمق سوکینمک مکنت
قدرت معناسنه مصدردر کیکی تمامیندن فعل مستعمل دکلدر خویش داور سیله کندی دیکلدر اعتماد مکنت
مصدرک مفعولنه اضافه مصدردر خویشه اضافه لامیه بحنت درویش لامیه در نپرسند فعل نفی استقبال
جمع غائب صورمزلر نپرسندم بویله در تقدیرلر مخصوصدر ترکیب پس عتاب یوزینی بندن درویشه
ایلدی بوسوزا اول معنایه اشارت ایدرکه قاضی شیخ مطلقا درویشان اوزره ترجیح ایلدیکیچون
تخطئه ایلمش اوله تقدیر یعنی قاضی کلام عتاب امیزینی بندن درویشه صرف ایلدی دیدی ای شول
کمسه که دیدک اغنیا مشتغل مناهیدر و دست ملاهی یعنی لهو و لعبه مستغرقلردر اگرچه بونلردن
برطائفه دیدک کبی دررلر قاصر همت و کافر نعمت یعنی همتسز و کفران نعمت دررلر ایله دررلر
و دخینه لرینه قورارلر و یومزلر و خزانه تصرف ایدوب کمسه یه ویرمزلر و یا کندیلری یرلر اما کمسه یه ویرمز
اگر مثلا باران یغمیوب عالم قحط اولسه و سیلاب جهانی طوفان قپلیه کندیلرک اعتماد ایله
درویشک محنتنه و عنا بندن صورمزلر و خدادن خوف ایتمزلر و دیرلر بیت کر از نیستی دیکری
شد هلاک ❊ مرا هست بط را از طوفان چه باک ❊ نیستی یا حرف مصدر دیکری یا حرف وحدت
مرانم دیکلردر امر حرف تخصیص و بالادات مفعول بط یا تک بحیله قاز معناسنه در اصطلاح مشدد در
لیکن شعرده تخفیف ایدرلر حرف تخصیص و با ادات مفعول قاز و بیاقاز دیکلدر باک باک بر علیه ایمک
و قورقمق دیکلدر که عربجه مبالات دیکلدر محصول بیت مذکور اغنیا دیرکه اگر یوقلقدن بر غیری کمسه هلاک
اولدیسه بنم وار در قازک طوفاندن نه باکی وار در زیرا غرق اولمز یعنی کندیلرک عام منافعنه
اعتماد ایدوب بویله دیرلر اما تراجابننه نظر و التفات ایتمیوب بیت و راکبات نعاقا فی
هوادج ❊ لم تلتفتن الا من خاص فی الکتب ❊ واو حرف رب در تقدیری رب نساء
راکبات در راکبات راکبة جمعیدر اسم فاعل جمع مؤنث در موصوفه اعتماد ایلدیکیچون عمل ایلمشدر
نیاق ناقه نک جمعیدر دیشی دوه لره دیرلر نعاقا منصوب مفعولیدر راکباتک فی هوادج جار
مجرور جمله ظرفیه حالدر نیاقدن که مفعول راکبات هوادج هودجک جمعیدر بر نوع محفه در که دوه نک
اوزرینه قورینی اورلر ایچی اورتی اورتلی اولور عورتلره مخصوصدر انلر ایچنده اوتورمق خلق
عرفاتده چند قدم قورلر و کلکلری هودجلر ایچنده ایلیشور لم تلتفتن ضمیر مؤنث راکبات راجعدر اکلی
فصیح لغتک بریسی اوزره یعنی هوادج اهل هودجیدن لغتدر الف ء فعلات فعلی کبی نیاقی
بونلر حالدر اولورلر ایچی ضرورت ونزیچون لم یلتفتن فعل جحد مطلق جمع مؤنث غائب التفات ایتدیلر
دیمکدر جواب رب الا من خاص الا حرف جر فعل جحد مطلق من حرف مجرور اسم موصول خاص فعل ماضی
مفرد مذکر غائب اجوف واوی حالدر دیکلدر غوص مصدر مشتقدر اکثر صویه طالمقده استعمال ایدرلر

بونلردر

کبی

بونلردر فی الکتب فی خاصه به متعلق درکتب کثیبک جمعیدر قوم کثیبک جمعیدر سود بیک جمعی اولدیغی
قومک تلقسنه دیرلر محصول بیت ناقه لر راکب چوق نساء اولدی ناقه لر انلرکه هودجلری ایچنده اولدقلری
حالده اول نساء التفات ایلمدیلر کملره طالوب قوم کثیبلرینه یعنی دوه لره بینن خاتونلر حاصلی دوه اوزره
هودجلره راکب اولان خاتونلر قومی تپه کیدن پیاده لره التفات ایلمدیلر دیکلدر بو بیت ما قبلنه توضیح
و تنویر طریقیله کلمشدر بیت دونان چو گلیم خویش بیرون بردند ❊ گویند چه غم گر همه عالم مردند ❊

ن

دونان دون جمعیدر دونلر الف و نون ادات جمعدر چو حرف تعلیل گلیم خویش لامیه بیرون برند ترک مفعول اقتا و بیرو
ثانیسی گویند جواب تعلیلدر محصول بیت انجلار چونکه کلیمن صودن قورتردیلر یعنی محنت و بلامی
دنیادن خلاصی بولدیلر دیرلر نه غم اگر جمیع عالم اولدیسه حاصلی همان کندی نفس خبیثنی تدارک ایدر
قایدی غیریله هیچ مقید اولمز اما ابیلر کندینی قایرور نی کبی سایر خلقیده قایرلر بلکه سایرین کندی نفسلردن
تقدیم ایدرانده کتابلرده تبعضی کمسه لردن نقل ایدرلر نوعی بر بن صنعت که بیان کردم و طائفه دیکر
خوان نعم نهادم و صلای کرم در دادم و میان بخدمت و ابر بتواضع کشاده طالب نام و مغفرت
و صاحب دنیا و آخرت نوعی یا حرف وحدت درو طائفه دیکر نامه یا حرف صفت و منه و حرف توسل

در شعر

همزه حرف وحدت دیبان خلط سویلمش خوان نعم لامیه درو پر اخوان سفره و نعم طعام معناسنه اگرچه
نعم جمیع نعمتلر و طعام اهم خوان طعام معناسنه اخذ ایلمین بلمزمش صلای کرم لامیه در حرف تاکید
داده ویرمش یعنی احسان و کرمنی عام ایلمشلر و علما و فقرا انک خدمتنه بل بغلمشلر ابرو حجره تمک
قتیجه باتک سکونی و واو اصلیه ایله تاشش معناسنه در کشاده نک مفعول صریحی بتواضع غیر صریحی
طالب نام اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر و نون و دال استک جمعیدر محصول ترکیب دیرکه بر قوم بو صنعت
اوزره ارکه بیان ایلدم و برطائفه دخی نعمتلر سفره سنی قوردم و کرم و احسان صلاسنی ویرمش
یعنی کرم و احسانی تعمیم ایلمش و تواضعله تاشمش اچمش یعنی کرمش یعنی اضطرابدن قاشمق
اچمش و حاجتمش بلکه لطف ایلکدن حفظ ایلرایجی نامک طالبلریدر یعنی ایلکله اکلمه طالبلردر نامم ذکر
خیر مغفرتکر نیه سبب اوله و صاحب دنیا و آخرت دررلر یعنی حکم دنیا و ماکوررلر در حیرایله وهم اخوت نعیم
اولدکلرندن حصاره که خیرله اکلورلر چون بندکان حضرت پادشاه عالم مؤید من عند الله مظفر و
منصور علی الاعدا مالک ازمة الانام حامی ثغور الاسلام وارث ملک سلیمان اعدل ملوک
الزمان مظفر الدین ابوبکر سعد ادام الله ایامه و نصر اعلامه ظاهر بود که بو القاب ذکری قاضی جانبندندر
چون ادات تشبیه بندکان حضرت پادشاه لامیه لردر بندکاندن مراد پادشاه علمار تقنلدر اولا
اکابر وز عالم اضافه لامیه در بعضی نسخه ده عالم برینه عادل واقعدر مؤید تفعیل بابندن اسم مفعولدر
حکم دیمکدر من عند الله مؤیده متعلقدر مظفر ده تفعیل بابندن اسم مفعولدر بونلر غالب معناسنه در
منصور معروف علی الاعداء مظفر و منصوره متعلقدر اعلی سبیل البدل مالک ازمة الانام مالک
ازمه یه اضافه اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر ازمه زمامک جمعیدر انامه اضافه لامیه در انام معرف

بالتمام اولیجی ازمه یه تا الازمدر اولیجی لازم دکل فقدیر زمانم اوپانی ویز کبی وامام ضلیمی معسفدر حامی
ثغور الاسلام لامیه لردر حامی حافظ معناسنه در حمایتدن حامینک ثغوره اضافتی اسم فاعلک معموله‌دار
ترکیب عربی اعتبار اولسه حامینک یاسی ساکن تلفظ اولنور اما فارسی اعتبار اولنسه مکسور اقنور
ثغور ثغرک جمعیدر دشمندن خوف اولنه جق یردیکلردر وارث ملک سلیمان سابق ایکی قرینه کبیدر
اضافتده واعرابده اعدل ملوک الزمان لامیه لردر اعدل اسم تفضیل مظفر الدین پادشاهک لقبیدر
ابوبکر کنیتیدر تقدیری ابوبکر بن سعددر ادام فعل ماضی مفرد مذکر غائب در افعال بابندن مقام دعاده
واقعدر الله لفظی مرفوع فاعلدر ایام لفظی منصوب مفعولدر ونصر اعلامه بوده اعرابده قرینه سابقه
کبیدر اعلام علمک جمعیدر سنجق دیکلر محصول ترکیب بودر کرایلا کز اصحاب خیرات اغنیا پادشاه
زمانک بندلری کبیدر یعنی پادشاه عالمک اعیان واکابری مذکور اغنیا کبی اصحاب لطف
وکرمدر اکر پادشاه مؤید من عند الله در وحی اعدا اوزرینه مظفر ومنصوردر جمیع خلقک زماملرینک
مالکیدر یعنی جمیع خلایق اکا مطیعدر اسلام دربندلرینک حافظیدر یعنی دشمن کلمجک یرلری حفظ
ایدر سلیمان ملکینک یعنی تختینک وارثیدر نته که دیباجه ده مفصل بیان اولندی زمان پادشا
مصارنیک
عادلکبیدر مذکور القابله ملقب واوصافله موصوف مظفر الدین ابوبکر بن سعددر الله تعالی ایامینی
دائم ایلسون یعنی عمرینی ودولت وسعادتنی باقی وثابت ایلسون وسنجاقلرینی منصور ومظفر
ایلسون صفه جانبه حرکت وتوجه ایدرسه قطعه پدر بجای پسر هرکز این کرم نکند * که دست
جود تو با خاندان آدم کرد * پدر مبتدا با حرف صله جای بونک کبی یرلرده تحسین لفظ وتکمیل وزن ایچون
کلور مجازا ذکر محل معناسنه اولور وپسره اضافتی لامیه اولور نکند کی بجای پسر مفعول غیر صریحیدر واین
کرم صریحی جمله فعلیه خبر مبتدادر که حرف بیان ویا رابطه صفت دست جود لامیه در مجازا مبتدادر
وتویه اضافتی لامیه در با حرف صله خاندان آدم لامیه در کردک مفعول غیر صریحی جمله فعلیه خبر مبتدادر
محصول بیت اتا اوغولنه هرکز بو کرمی ایلمز سنک جودک انی خاندان آدم ایله ایلدی یعنی اولاد
وذریات آدمه سن ایلدیکک لطف وکرمی کمسه کندی اولادنه ایلمز * خدا خواست که بر عالمی ببخشاید
یدکه
ترا برحمت خود پادشاه عالم کرد * خدا مبتدا خواست خبریدر که حرف بیان عالمی یا حرف تنکیر ویا
حرف
نسبت عالم ویا عالمه منسوب اولنه ایچکه ببخشاید فعل مضارع مفرد غائب در بخشیدندن اسر
تمک
یعنی ترحم ایلمک دیکدر ترا سی دیکلر را حرف مصاحبت رحمت خود لامیه پادشاه عالم لامیه
ترا کردک مفعول اولی وپادشاه عالم ثانیسی وبرحمت غیر صریحی محصول بیت الله ایلدیکی
عالمه ویا اهل عالمه ترحم ایلیه پس سنی کندی رحمتیله عالمه پادشاه ایلدی یعنی سنی خدای تعالی
عالمه رحمت کوندردی حضرت محمدک صلی الله علیه وسلم اقتضی رعایت ایلیه سن حضرت محمدی
علیه الصلوة والسلام ایکی عالمه رحمت کوندردکی کبی قاضی چون سخن بدین پایه رسانید واز
حد قیاس ما اسب مبالغه در کذرانید بمقتضای حکم قضا رضا دادیم واز مامضی در کذشتیم وبعد

زماجوی طریق مدارا کرفتیم وسر تدارک بر قدم یکدیکر نهادیم وبوسه بر سر وروی هم کردادیم وختم سخن
بدین دو بیت بود * قاضی مبتدا چون ادات تعلیل سخن رسانیدک مفعول صریحی وبدین پایه غیر صریحی
پایه مرتبه دیکدر رسانید فعل متعدیدر ایرشدردی دیکدر حد قیاس ما لامیه لردر کذرانیدک مفعول غیر
صریحی اسب مبالغه ماسه ومفعول صریحیدر حرف تأکید کذرانید فعل ماضی مفرد غائب در کذرانیدندن
الف ونون ادات تعدیه در کچوردی دیکلر با حرف صله مقتضای حکم قضا لامیه لردر ودادیمک غیر صریحی
ورضا صریحی وجمله فعلیه جواب تعلیل وجمله تعلیلیه خبر مبتدادر ما اسم موصول مضی فعل ماضی مفرد مذکر
غائب جمله فعلیه صله موصولدر در حرف تأکید کذشتیم فعل ماضی متکلم مع الغیر در کچدک دیکلر با حرف
مصاحبت مدارا جوی لامیه وما موصول ح جوی فعل ماضی مفرد مذکر غائب حاضر اولدی یعنی جر ور ایلدی
دیکلر راه مدارا لامیه اصل مدارات در لکن عجم مغالطه ایله تابیک ناقصدن تار مصدرک خفیفله استعمال
سر نهادیمک مفعول صریحی وتدارک غیر صریحی وبر قدم یکدیکر بو جمله ده تقدیم یکدیکر لامیه در بر یکدیکر قدمینه
تبدارک کلمه باشمزی اوتوردک وبوسه دادیمک مفعول صریحی بر سر وروی هم دکر غیر صریحی ختم سخن لامیه در
یعنی مصدرک مفعولنه اضافتیدر محصول ترکیب قاضی چونکه سوزی بو مرتبه یه ایرشدردی وبزم حد
قیاسمزدن اسب مبالغه یی کچوردی حکم قضا مقتضاسنه رضا ویردک وما مضادن کچدک ومداجوی
عزیزله یعنی ارا مقرده یه کچن جنک وجدال عزیزله یعنی بو سببیله مدارا طریقنی طوتدق تدارک ایله برک
ایاغنه باشمزی قودق یعنی احوال مرجحه تعذیره واردک یکدیکری اوپدک پس مصالحه طریقنی طوتدق
شر عدلدن بزه بریشه توجه ایلسون دیبو بر بریمزک اوزرینه بوسه ویردک یعنی اوپشدک نته که
حالت مصالحه ده عادت در وسوزک ختمی بو ایکی بیتله اولدی * قطعه مکن ز کردش کیتی شکایت
ای درویش * که تیره بختی اکر هم برین نسق مردی * کردش کیتی لامیه در کردش اسم مصدردر دونمک معناسنه
کردیدندن کاف بحکم تبحیله وکیتی کافی بحکم کسریله جهان دیکلر که حرف تعلیل تیره بخت وصف ترکیبیدر سیه
بخت معناسنه ویا ضمیر خطاب نسق نونک وشینک فتحه لریله اسلوب وطریق معناسنه هم بونن تحسین
لفظ وتکمیل وزن ایچون کلمشدر مع معناسنه دیمن معلوم که هر حکم معناسنه بلور مشم موضع تک مراد فعل
ماضی مفرد مخاطب در مردندن محصول بیت جهان کردشندن یعنی دونشندن شکایت ایلمه ای درویش
در صدر اولی
زیرا سیه بخت سن اکر بو اسلوب وطریق اوزره اولورسک یعنی درویشلک توکلق قناعت وتسلیم
ورضا اوزره شکایت لازم دکل زیرا شکایت بدبختلقدر * توانکرا چو دل ودست کامرانت هست
بخور ببخش که دنیا وآخرت بردی * توانکرا الف حرف ندادر چو حرف تعلیل دل اکر کل دست کامران بیانیه بخور
فعل امر مفرد مخاطب ببخش ده بویله در بخشیدندن که حرف تعلیل بردی فعل ماضی مفرد مخاطب در بردندن
ایلتدک دیکلر محصول بیت ای توانکر چونکه مراد اوزره کوکلک والک واردر یعنی چونکه خدا اسبابی
مرادکی ویردی یه وبخشله زیرا هم دنیا وهم آخرت کتوردک یعنی دنیا وآخرت سنک اولدی حاصلی
ییمکله دنیا وبخشلمکله آخرت سنک اولدی یعنی سبب بر ییمکله دنیا وآخرتک مالک اولدی

باب هشتم در اداب صحبت باب هشتم بیانیده ادابی بیکدیکر ایله بعض خوبلر اجتماعنده دیلر

ادب شول کیفیته دیرلر که خیرلی خویلر انده جمع اوله صحبته اضافتی لامیه در حکایه مال از بهر اسایش عمرست

نه عمر از بهر گرد کردن مال عاقلی را پرسیدند نیکبخت کیست و بدبخت کیست گفت نیکبخت آن که خورد و کشت

و بدبخت آنکه مرد و هشت مال سکون لامله مبتدا و ما بعدی خبری بهر اسایش عمر لامیه لردر اسایش دینلنش

معناسنه اسم مصدردر اسایندن بهر گرد کردن مال لامیه لردر گرد کردن کافک عجمی کسریله و عربی فتحیله جمع

ایلمک دیمکدر عاقلی یا حرف وحدت و را حرف مصدر نیکبخت وصف ترکیبیدر ایو بختلی معناسنه بدبخت یعنی

بختلی معناسنه در که تقدیری کیست در گذشت کاف عربی کسریله و سکون شینله فعل ماضی مفرد غایب در

آکل معناسنه و هشت هانک کسری و شینک سکونیله فعل ماضی مفرد غایب در قودی یعنی ترک ایلدی دیمکدر کشت

کشتن دن و هشت هشتن دن مشتقدر محصول ترکیب مال عمر اسایش و حضوری ایچوندر عمر مال

جمع ایلمک ایچون دکلدر بر عاقله صوردیلر که ایو بختلی کیمدر و بد بختلی کیمدر ایو بختلی اولدر کیم آکلدی و دیکدی

اکدی دیمکدر مراد آخرت ایچون بذل ایلدی الدنیا مزرعة الاخرة اعتباریله و بد بخت اولکیم اولدی و قودی

یعنی ورثه سنه ترک ایلدی و کتدی و بدبخت که برینه چیت یازن احوال سجدن غافل ایمش

بیت مکن نماز بر آن هیچکس که هیچ نکرد که عمر در سر تحصیل مال کرد و نخورد مکن نماز نماز قیلمه

دیمکدر هیچکس شول کیمسه دیمکدر که حرف رابطه صفت هیچ نکرد یعنی بر خیرلی و خایرلی ایش ایشلمدی

حاصلی حقنه لایق عملی ایلمدی که حرف تعلیل عمر کردک مفعول اولی و مقدار حرف ثانیسی در حرف ظرف

سر تحصیل لامیه مال اضافتی مصدرک مفعولنه در محصول بیت اولکمسه نماز قیلمه اول سنلر و

ناکسک اوزرینه که خدایه لایق عمل ایلمدی حاصلی آخرت بولنه بر خیر ایلمدی زیرا عمرینی تحصیل مال

سوداسنده صرف و تلف ایلدی و یمدی یعنی توکندی یمدی و نه خدا ایچون ویردی بیت حضرت

موسی علیه السلام قارون را نصیحت کرد که احسن کما احسن الله الیک نشنید و عاقبتش شنیدی

قارون را ادات مفعول که حرف بیان احسن فعل امر مفرد مذکر مخاطب افعال بابندن احسان ایله دیمکدر

کما کاف حرف تشبیه و ما حرف مصدر احسن فعل ماضی مفرد مذکر غایب الله فاعلی الیک جار و مجرور فعل

ماضیه متعلق در نشنید فعل نفی ماضی مفرد غایب فاعلی قارون در اشتمدی یعنی پندینی دکلمدی و قبول

ایلمدی دیمکدر عاقبتش ضمیری قاروند راجعدر شنیدی فعل ماضی مفرد مخاطب عاقبت نیجه اولدیغنی ایشتدک

دیمکدر محصول ترکیب موسی پیغمبر علیه السلام قارونه نصیحت ایلدی که خدا الک تعالی که سکا احسان

ایله یعنی مالکدن زکات و صدقه اعطا ایله نیتکم الله تعالی سکا احسان و اعطا ایلدی قارون موسی

علیه السلامک پندینی دکلمدی یعنی قبول ایلمدی عاقبت نیجه اولدیغی مفصل ایشتدک باب اولده قطعه

ان کس که بدینار و درم خیر نیندوخت سر عاقبت اندر سر دینار و درم کرد که معلوم اوله که بعض نسخده

ان کم تک تقدیرینی ان کسکه ایلدرک بو نسخه معلوم اوسون اول تقدیر بر دینار و درم بالای معیشت

نیندوخت فعل نفی ماضی مفرد غایب قزانمدی یعنی کسب ایلمدی همزه دن منقلب در نته که مفصل بیانی کچمشدر

خبر مفعول صریحی و بدینار غیر صریحی خیر کردک مفعول اولی صریحی و تلف یاخود مصدر ثانیسی و اندر سر مفعول فیهی ایکی سر

باشی معناسنه و ایکنجیسی سودا معناسنه در محصول بیت اول کیمسه که دینار و درم سبیله خیر کسب ایلمدی یعنی مالنی صرف

ایلمدی باشنی عاقبت دینار و درم سوداسنده تلف ایلدی یعنی او سودا ایله فوت اولدی قارون کبی خواهی متمتع

شوی از نعمت دنیا با خلق کرم کن که خدا با تو کرم کرد خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب معنای شرطی متضمن

دیلرسک دیمکدر متمتع اسم فاعلدر تفعل بابندن فایده مند و بهره مند دیمکدر تعفف نسخه ده خواهی که متمتع شوی

واقعدر تفعیل بابندن اسم مفعول ایکی معنا بر در شوی فعل مضارع مفرد مخاطب اولهسن دیمکدر با حرف صله که حرف

تعلیل خدا مبتدا او کرد خبری کرم مفعول صریحی با تو غیر صریحی و ما حرف حله محصول بیت دیلرسک که دنیا نعمتندن

فایده مند و بهره مند اوله سن خدا خلقنه کرم ایله چونکه خدا سکا کرم ایلدی عرب کوید جد و لا تمنن فان الفایده

الیک عاید جد جیمک ضمیله فعل امر مفرد مذکر مخاطب جاد یجود دن یعنی نصر بابنک اجوف واویسندن

عطا ایله دیمکدر جود دن جومرد لک ایله دیمکدر و لا تمنن فعل نهی مفرد مذکر مخاطب منت ایله یعنی ایلک ایلدکک

کمسنه یه منت ایلمه فان الفایده فا حرف تعلیل عطار زیرا که خیرک انک فایده سی سکا در الیک جار مجرور عایده یه

متعلقدر محصول ترکیب عرب دیر جومردلک ایله و منت قومه جومردلک ایلدککک کمسنه یه زیرا ایلدککک خیر و

ایلکک فایده سی کنه سکا عایددر یعنی فایده سی سکا دونر نته که شیخ شرح ایدوب بیورر یعنی بخشش و عطا ده

منت قومه که عطا فایده سی ان تو باز می کردد محصول ترکیب یعنی بخشش و عطا ایله و بر یعنی احسان ایله و منت

قومه زیرا فایده سی کنه سکا دونر حاصلی فایده سی سکا در او بر دیکه دکلدر قطعه درخت کرم هر کجا

بیخ کرد گذشت از فلک شاخ بالای او درخت کرم بیانیده بیخ کوکدر با بر بیک کسریله کوک ایلدی صالدی

دیمکدر درخت مبتدا او کرد خبری و بیخ مفعول صریحی هر کجا مفعول فیهی گذشت فعل ماضی مفرد غایب کچدی دیمکدر

یعنی تجاوز ایلدی فلک مفعول غیر صریحی شاخ دالدر بالای معناسنه در بالا یوجه لک دیمکدر او یه اضافتی لامیه در

محصول بیت کرم درختی هر یرده که کوک صالدی یعنی مستحکم اولدی یعنی هر یرده که ثابت و قایم اولوب پر لنشدی

انک بوینی و دالی و بداغی فلکدن کچدی حاصلی ثوابی عرش علایه واصل اولدی کر امیدواری کز و بر خوری بخت

منه اره بر پای ای کوتاه امیدوار امیدلی دیمکدر زیرا وار نسبت معناسینه افاده ایدر امیدش تشدید ضرورت

وزن ایچوندر و یا ضمیر خطاب کز و تقدیری کز او در که حرف بیان و او ضمیر درخت کرم راجعدر بو نوع حاصلی

دخیلو در معناسنه در خوری فعل مضارع مفرد مخاطب یه یسن دیمکدر بخت یا حرف صفاحت منه فعل نهی مفرد مخاطب

منه یدر منک فتحی و کسریله نهاده دن اخذ اتمکدر بلمبور شی اره دستره در تشدید ضرورت وزن ایچوندر

و حرف استعلا پای لامیه ضمیر درخته راجعدر اره نهک مفعول صریحی و بر پایی غیر صریحی محصول بیت

اگر امیدلی ایسک که فلانکور درختدن میوه و حاصل یه یه سن دیبنه دستره قومه یعنی ایلدکک کرم و منت

ایلکله ضایع ایلیه حاصلی ایلدکک احسانی منت و ازا ایله ابطال ایلمه کما قال الله تعالی لا تبطلوا صدقاتکم بالمن

والاذی اره دن مراد منت دکل احسان و کرمک ثوابنی ابطال ایدر تحقیق نسخه ده امیدواری برینه امیدوار ولیه

امید وار دو شمشمی اللهلکن معناری متقارب در قطعه شکر خدای کن که موفق شدی بخیر

ز انعام و فضل او نه معطل گذاشتت شکر خدای معناسنه مفعولنه اضافتدر کاف تعلیل معنی مفید اسم
مفعول از تفعیل یاخود توفیق و هدایت ویرلش معناسنه شکری فعل امر مفرد مخاطب اولدرک دیکر باجرف
مصاحبت و باحرف صله خیرله در یاخیره دیمکدر انعام و فضل الامیه لودر نه حرف نفی معنا مکذاشته مقیدر تکرار
تقدیری بو محصول بیت خدایه شکر ایله که خیره موفق اولدک و یا خیره توفیق هدایت بولدک خدای تعالی
انعام و تفضلندن سنی معطل قومدی منت منه که خدمت سلطان همی کنی منت شناس ازو که بخدمت
بداشتت که حرف بیان خدمت سلطان مصدرک مفعولنه اضافتی در شناس فعل امر مفرد مخاطب ازو
ضمیری سلطانه راجعدر که حرف بیان بخدمت باحرف ظرف تقدیری بخدمتش در محصول بیت منت قومه که
پادشاهه خدمت ایدرسن دیو یعنی پادشاهه بن سکا خدمت ایدرین دیو منت ایله بلکه پادشاهدن
منت طوت که سنی خدمتنده طوتدی یعنی سنی خدمتکار ایدندوکیچون منت بیل سنی خدمتکار ایدندوکیچون
ایدردک حکمت دو کس رنج بیهوده بردند و سعی بی فایده کردند یکی آنکه اندوخت و نخورد و دیگر آنکه آموخت
و نکرد رنج بیهوده معناسی بی فایده بوبیله در اندوخت تقدیری مال اندوخت در آموخت تقدیری
علم آموخت در نکرد تقدیری عمل نکرد در محصول ترکیب ایکی کمسه باطل یره زحمت چکدیلر یعنی بوش یره
امک چکدیلر و فایده سز یره سعی و کوشش ایلدیلر بریسی اول که مالی صرف ایلمیوب دریه ایدر بریسی اول که علم
اوکرنوب مقتضاسی عمله عمل ایلمدی مثنوی علم چندانکه بیشتر خوانی چو عمل در تو نیست نادانی علم
خوانیلک مفعول مقدم معنوی محصول بیت علمی نه قدر که زیاده اوقورسک چون کوکلکده عمل یوقدر نادانسن
یعنی جاهلسن نه محقق بود نه دانشمند چارپایی برو کتابی چند محقق تفعیلدن اسم فاعل
مسائلی دلائلیله اثبات ایدن نه دیر نه حرف نفی معناسی جمله محقق اولمز تقدیری چارپا دورت ایاقلو
حیوان بنوک تا علاوه یوف وحدت برو کتابی یا حرف وحدت جمله ظرفیه صفت چارپا در چند نیجه
دیمکدر محصول بیت محقق اولمز دانشمند ده اولمز بر حیوان که اوزرنده بر نیجه کتاب اوله یعنی اول شخص
بر نیجه کتاب اولان چارپایه محقق اولور و نه دانشمند یعنی عمله عامل اولمیان کمسه بر نیجه کتابی یوکلنمش
حیوان اندنه که کلام خداده واقعدر کمثل الحمار یحمل اسفارا اسفارا سفرک جمعیدر کتاب معناسنه
آن تهی مغز را چه علم و خبر که برو هیزم است یا دفتر تهی مغز وصف ترکیبیدر عقلسز دیمکدر زیاده فتح
و کسر جائزدر را ادات تخصیص که حرف بیان هیزم معلوم کسر زانک جمله اولدن معناسنه در
دفتردن مراد کتابتدر یولی قافیه ضرورتیچون اختیار ایلدی محصول بیت اول بیبی بیرک یعنی
عقلسزک نه علم و خبری وار یعنی علم و خبری یوقدر که اوزرنده اودون یوکیدر یوقسه دفتر می حاصلی
بر یوکلو چکر اما بلمز که یوکی ندر حکمت علم از بهر دین پروردنست نه از بهر دنیا خوردن
محصول ترکیب علم دینه تربیت و تقویت ایچوندر دنیا یمکیچون دکلدر یعنی تحصیل دنیا ایچون دکلدر
و وسیله جاه ایچون دکلدر علم بیت هر که پرهیز و علم و زهد فروخت خرمنی گرد کرد و پاک
بسوخت خرمنی یا حرف وحدت کرد کرد جمع ایلدی پاک بسوخت تمام یقدی هیچ نسنه قومدی دیمکدر

ارالزنده بوادا استعمال محصول بیت هر کمسه که خلق عالمه پرهیز و علم و زهد صاتدی یعنی بونلری وسیله تحصیل
مال و جاه ایلدی بر خرمن جمع ایلدی و پاک یاقدی هیچ برنسنه قومدی یعنی آخرتده باعث مغفرت اولمز فایده سی
جهان و دنیاده در انجق حکمت عالم ناپرهیزکار کورست مشعله دار یهدی ولا یهتدی عالم ناپرهیز
کار معناسنه در کار کاف عجمیله ادات فاعلدر جمله اسمیه عالم مبتدا کورست خبری یا حرف وحدت مشعله دار
وصف ترکیبی دار ایدندن مشعله دوتجی دیکدر یهدی فعل مضارع مفرد مذکر غائب در نفس اینک یا قوتلی ایشنده
یول کوستر یعنی مطلوبه واصل اولجق طریقی کوسترور و لا یهتدی فعل نفی مستقبل مفرد مذکر غائب در انفعال
بابنک ناقص یائیسندن هدایت بولمز یعنی هدایت بولمز محصول ترکیب پرهیزی اولمیان عالم یعنی پرهیزسز
اهل علم مشعله دار کوره بنزر یعنی الکا بکزر که اول مشعله ایله خلقه یولی کوسترر اما کندی انکله یولی کورمز
حاصلی عامل غیر عالم در هر کمسه علم کسب ایدوب عمل ایلیه مهتدی اولور و اغلاط غیر متقنطه دن بوبله
نیاهی غیر متمیز دفعه بیت بی فایده هر که عمر در باخت چیزی نخرید و زر بینداخت عمر در باخت
مفعول مقدم مفعول ایچون چیزی یا حرف وحدت زر بینداخت مقدم مفعولیدر محصول بیت هر کمسه که فایده سز
یره عمرینی اوینادی یعنی عبث یره صرف ایدوب ضایع ایلدی شول کمسه یه بکزر که هیچ بر نسنه المدی
و التجره التوفیقی یابنده اندر سنه جالوت المدی والتجره سنی کاغذدن طلف ایلدی حکمت ملک
از خردمندان جمال گیرد و دین از پرهیزگاران کمال یابد هر که پادشاهان بنصیحت خردمندان
محتاج‌ترند که خردمندان بقربت پادشاهان ملک دن مراد مملکتدر دین دن مراد دین اسلامدر
کمال یابد فعل مضارع مفرد غائب در یابیدندن یافتندن وبو من خطایلمش یا مزده واقع اولان
متوسط کمال یابد و شخص اگرچه که قیاس معنا کیرد اولملو ایدی پس یابد یازدی اعتراض بی توجیه‌در
محتاجترند ترادات تفضیل و کمی تفضیلیه معناسنه در محصول ترکیب مملکت عقلادن جمال طوتر یعنی شول
مملکت که انده عقلا اوله کوزل اولور زیرا عقلا زینت عالمدر دین اسلام متقی پرهیزکارلردن کمال
بولور یعنی دین اسلام اهل زهد و تقوادن کمال بولور زیرا احراء اشیا شرعی اولور پادشاهلر
عقلانک نصیحتنه محتاج‌ترلر عقلا پادشاهلرک تقربنه ایسه یعنی عقلا اولقدر سلاطینک تقربنه
محتاج دکلدر که سلاطین انلرک نصیحتلرینه محتاجلردر قطعه پندی اگر بشنوی ای پادشاه در همه آفاق
به ازین پند نیست پندم یعنی نصیحتم پندار واقعدر یای وحدتیله اما بشنوی معناسنه و یا سنک یا مزده مصدر اوله
متوسطدر بو تقدیر پس هیچ شبهه اعتراض قلت تتبعدن کلور تتبعدن مراد کتابدر محصول بیت
ای پادشاه اگر بنم پندمی ایشیدرسنک جمیع کتابلرده بو پنددن ایو بر پند یوقدر اول پندم بیت تا نیدر
جز بخردمند مفرما عمل گرچه عمل کار خردمند نیست بخردمند با حرف صله مفرما فعل نهی مفرد مخاطب
فرمایندن فرموددن دیمک خطا ایلمش محصول بیت ای پادشاه عاقلدن غیریسنه عمل بیورمه
اگرچه عمل عاقل ایشی دکل یعنی سن عملی عاقلدن غیریسنه بیورمه اگر عاقل اولان عمل ایشلر غیری
حکمت سه چیز پاینده نماند مال بی تجارت و علم بی بحث و ملک بی سیاست ترجمه آوردن

شت

مت

در سعدی

در سعدی

اختیار ایدنجه

در سعدی

عمل

بر مردان ستمست بر پیکان و عفو کردن از ظالمان جورست بر درویشان محصول ترکیب ایدی نسخه ثابت
و پایدار قالمز بر بسی تجارت سز مال یعنی مالک انکله تجارت اولنمیه یا آب حال حالدر کیدر و فنا کره سز علم
فراموش اولور کیدر و سیاستسز مملکت و سلطنت دخی پایدار قالمز زیرا بو سببله ظلم طغیان ایدرب مملکت
الدن کیدر انته که سیبنی کندر بیان ایدرب بیور دیر مفرلره رحم کنوردک یعنی ترحم ایلک اییلره ظلمدر و ظالملردن
ظلملی عفو ایلک درویشلره یعنی فقرایه جور و جفادر یعنی ظلمله سلطنت قایم اولمز زیرا ایره فقرا اییلره و ظالملره
فقرایه جفا ایدرلر پس بد دعا یه سبب اولور که سلطنت انکله ثابت و پایدار اولمز بیت خبیث را چو تعهد
کنی و بنوازی بدولت تو گنه میکند بانبازی خبیث مردار دیمکدر و را ادات مفعول تعهد تفعل بابندن مصدر در
تحفظ و رعایت معناسنه در بنوازی تاکید له فعل مضارع مفرد مخاطب و خشیه سن دیمکدر بدولت باحرف ظرف
و با حرف مصاحبت تو یه اضافه لامیه در گنه میکند که مفعول صریحی و بانبازی غیر صریحی با حرف مصاحبت انباز او تعی
شریک معناسنه و یا حرف مصدر محصول بیت خبیثی چونکه رعایت و حمایت ایدرب اوخشیه سن سنک دولتکده
و یا دولتکله اول تعلقه گناه ایلر یعنی سن انکا رعایت ایلدوکک سببله ظلمه رضا ویرمکله ری ظلمنده انکله
شریک اولورسن حکمت بر او دستی پادشاهان اعتماد نتوان کرد و بر آواز خوش کودکان غره
نباید بود که آن بخیالی متبدل شود و این بخوابی متغیر گردد بر حرف استعلا دوستی یا حرف مصدر اضافتیچون
مکسور اقتور و اضافه لامیه در نتوان کرد که بر دوستی مفعول غیر صریحی و اعتماد صریحی و آواز خوش کودکان کلمه
و لامیه در کودک ایکی کاف عربیدر و اولکیسی مضموم و دال مفتوح او غلنجق دیمکدر الف و نون ادات جمع در غره
غینک کسریله در لغت آما بجم مجنله اقور غره نباید که مفعول صریحی و بر آواز غیر صریحی کردن بود مصدر معناسنه در
که حرف تعلیل آن اسم اشارت در آوازه با حرف مصاحبت خیال بو ظن و وهم معناسنه در این اسم اشارتدر
آوازه باحرف مصاحبت خواب بونده دوش دیمکدر مراد احتلامدر محصول ترکیب پادشاهلرک دوستلغنه
اشارت اولمز و او غلنجقلرک کوزل آوازنه مغرور اولمیه کرک زیرا پادشاهلرک دوستلغی بر خیال الله
متبدل اولور یعنی بر سوء ظنله دوستلغی بوزر و اطفالک آوازی احتلام سببله متغیر اولور بیت
معشوق هزار دوست را دل ندهی ور میدهی آن دل بجدایی بنهی معشوق هزار دوست بیاینه
هزار دوست وصف ترکیبیدر بیک دوستلی یعنی بیک عاشقلی و را ادات مفعول ندهی نونک فتحی و دالک
فتح و کسریله و هانک کسریله فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب در و بر میه سن دیمکدر معشوق مفعول اولی و دل
ثانیسی ور و اگردن مخففدر ننکه بیانی اولندی میدهی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط بجدایی با حرف
صله و یا حرف مصدر بنهی با حرف استقبال نهادندن تنکیریله فعل مضارع مفرد مخاطب قویه سن دیمکدر
جواب شرطدر آن دل مفعول صریحی بجدایی غیر صریحی محصول بیت بیک دوستلی معشوقه کوکل ویرمیه سن
یعنی انکا عاشق اولمیه سن و اگر اولورسک اول کوکلی فراقه قویه سن یعنی وصال میسر اولمیوب فراق
چکه سن حکمت هر آن سری که داری با دوست در میان منه که چه دانی که وقتی دوشمن گردد و هر گزندی که
توانی بدشمن مرسان باشد که وقتی دوست گردد رازی که خواهی نهان ماند با کسی در میان منه اگرچه معتمد بود که

هیچکس

هیچکس بر سر تو از تو مشفق تر نباشد سر را یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت باحرف مصاحبت
دوستله دیمکدر در میان دروف صله منه قومه دو ستله اورتایه قومه یعنی دوسته افشا ایله و قتی با حرف وحدت
گزندکان یحیک ضم و زانک فتحی و نونک سکونیله ضرر معناسنه در و یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت توانی
فعل مضارع مفرد مخاطب در توانیدندن قادر سن دیمکدر بدشمن با حرف صله مرسان فعل نهی مفرد مخاطب
ایرشدرمه دیمکدر الف و نون ادات تعدیه در باشد که اوله که یعنی جایزدر که دیمکدر وقتی با حرف وحدت رازی یا حرف
وحدت که حرف رابطه صفت خواهی فعل مضارع مفرد غایب خلاف دیمکدر معتمد اسم مفعولدر افتعال بابندن انانمه مک
کمسه که حرف تعلیل مشفق افعال بابندن اسم فاعلدر محبتلی و شفقتلی معناسنه و تر ادات تفضیلدر محصول ترکیب
هر اول بر سرکه وار در یعنی بر سرکه وار در انی دوستله اورتایه قومه یعنی انکله اول سری اسولتشوب انکا افشا
ایلمه نه بلور سن بر وقت دشمنک اوله یعنی اگرچه عداوت واقع اوله و خلقه رازیکی فاش ایلیه و هر بر ضررکه
که قادر سن دشمنکه ایرشدرمه جایزدرکه بر زمان دوستک اوله حکره او تاثیر لازم کلور و بر رازکه گیزلی قالمسنی
استرسک کمسه ایله ارایه قومه یعنی ایکیکز ارا سنه کتوروب انی سولشمک حاصلی انی کمسه یه دیمه اگرچه
انانمه مکمل کمسه ایسه ده زیرا هیچ کمسه سنک سندن محبتلی رک و مشفق اولمز حاصلی سن حفظ ایدمدیکجه
کندی رازیکی غیریلر هیچ حفظ ایلمز زیرا انکمه کمسه نک سرینه حرمتینه رازدار اولمز قطعه خامشی به که ضمیر دل خویش
با کسی گفتن و گفتن که مگوی خامشی و خاموشی و خموشی و خمشی یای مصدریه ایله اسم اولور ضمیر بونده
سر و رازکه در خویش اضافه لامیه لور در و با حرف صله کسی یا حرف وحدت گفتن مصدر در سویلمک معناسنه ایکی یرده
بله که حرف بیان مگوی فعل نهی مفرد مخاطب سویلمه دیمکدر محصول قطعه اسم اولور یعنی کندی کوکلنک
سرینی بر کمسه یه دیمکدن و دیمکک کمسه یه سویلمه یعنی بر کمسه رازیکی دیمکدن و تنبیه ایلمکدن که بو رازی
کمسه یه افشا ایلمه دیو سببب اسم اولوب رازیکی کمسه یه دیمک یکدر ای سلیم آب ز سر چشمه ببند
که چو پرشد نتوان بستن جوی سلیم بونده ساده دل معناسنه در بونده آب ببندک مفعول صریحی
و ز سر چشمه غیر صریحی سر چشمه رانک سکونیله بکار باشی دیمکدر ببند فعل امر مفرد مخاطب باغله دیمکدر
که حرف تعلیل پر شد چوی اولدی دیمکدر یعنی چونکه ایرمق اولدی نتوان بستن بغلمق اولمز جوی
ایرمق آب سنک مفعول اضافتله اتو مقدم جایزدر پس مصدر مفعولنه مضاف اولور تقدیر تقدیر جبر
سشدک فاعلی ابه راجع اولور یعنی چون پر شد بستن تنازع ایدر یعنی معنای بیتیه و اصل او کمشش
محصول بیت ای ساده دل انی بکار باشندن سدایله زیرا چونکه چوی اولوب ایرمق اولدی ایرمقی
بغلمق اولمز قصه دن مقصد بودر که سن سرک انی سر چشمه دکدن بندایدوب ایکی طوا اغزدن خطره
چیقوب و الا تمام عالمه منتشر اولور بیت سخنی در نهان نباید گفت که بهر انجمن نشاید گفت
سخنی یا حرف وحدت در حرف ظرف نهان گیزلی گفت گفتن معناسنه در ایکی یرده بله گیزلیدن دیمک
گرکدرکه اول سوزی هر مجلسده سویلمک لایق دکل یعنی هر کلام که هر مجلسده انی آشکاره سویلمک
لایق و جایز اولمیه اول کلامی مخفی سویلمک گرکمز حکمت دشمنی ضعیف که در طاعت آید و دو

نماید مقصود وی جز آن نیست که دشمنی قوی گردد وگفته اند بر دوستی دوستان اعتماد نیست تا بتملق
دشمنان چه رسد هر که دشمن کوچک را حقیر شمارد بدان ماند که آتش اندک را مهمل گذارد دشمنی
یا حرف وحدت ضعیف صفت دشمندر بعض نسخه‌ده دشمن ضعیف اتحدر اضافتله که حرف بیان ویا
رابطه صفتدر دو طاعت درحرف صله ایدکلا دیکر دوستی یا حرف وحدت نماید گوستره دیمکدر نمایدن بونقره
ماقبلنه عطف تفسیری حکمنده اعتبار ایدن ملاحظه سی بوغیمش مقصود و لامیه ور دشمنه راجعدر دشمنی
یا حرف مصدر گردد کاف عجمک ضمیله فعل مضارع مفرد غائب گردیدن بونده اولمق دیمکدر وعقلا دیشلر در بر حرف
صله دوستی دوستان یا حرف مصدر و اضافی لامیه لردر تا ادات تعجب چیا معناسنه و بعضیلر دیدیلر که حرف
تنبیه در آگاه اول معناسنه یا حرف صله تملق تفعل بابندن مصدردر یالتقلق معناسنه چه رسد تقدیری
چه اعتماد رسد در یعنی دشمنلرک تملقنه نه اعتماد ایرلشور استفهام انکاریدر یعنی اعتماد ایرشمز
حاصلی اعتماد یوقدر دیمکدر هر که یعنی هرکسکه دشمن کوچک بانیه ور ادات منصوب اولی حقیر ثانیسی
شمارد فعل مضارع مفرد غائب در شماریدندن بونده صیغه دیمکدر بدان با حرف صله دان اشارتدر
بر مقدره حال و قصه و قضیه و غیریلر ماند فعل مضارع مفرد غائب در مانیدندن بکزمک معناسنه زیرا ماندن
مانیدن و اره ماندن مانیدن دار اولکیلری بکزمک معناسنده ثانیلر قالمق و قومق معناسنه در ما حفظ
پس بونده مانستن دن مشتقدر دینلر غلط سویلمش که حرف بیان آتش اندک مانه ور ادات
مفعول گذارد کی مفعول اولی و مهمل ثانیسی گذارد کاف عجمک ضمیله ترک ایلیه یعنی اهمال ایلیه محصول
ترکیب بر ضعیف دشمن که طاعت کله یعنی سنکا مطیع اوله و دوستلق گوستره انک مقصودی اندن غیری
نسنه دکلدر الا دشمنک قوت و استحکام اوله حاصلی دشمنلکنی زیاده ایلمک ایچوندر سنکا مطیع اولوب
محبت گوسترد کی تا که فرصت و تسلط ایشلیه و عقلا دیمشلر در که دوستلرک دوستلغنه اعتماد
یوقدر یا دشمنلرله یالتقلقنه نه اعتماد ایرلشور یعنی اعتماد یوقدر که هر کیم کوچک دشمنی حقیر و ضعیف
عد ایلیه اکا بکزر که ازجق آتشی مهمل ترک ایده یعنی صرف نظر تورتوب سوندیرمیه زیرا بر تعلیم
بر شهری یقر **قطعه** امروز بکش که میتوان کشت که آتش چو بلند شد جهان بسوخت
بکش فعل امر مفرد مخاطب در انشادن سوندیرمک معناسنه مستعملدر و ازروح اولدیق قتل معناسنه
پس بکشک مفعولی آتش اعتبار اولورسه سوندیر دیمکدر و دشمن اعتبار اولورسه قتل ایلیه
دیمکدر که حرف بیان میتوان کشت کشتن تقدیرندن تعنی سوندیرمک و یا قتل ایلمک ممکندر دیمکدر
مصراع ثانی ایکی وجهله علت اولمغه قابلدر زیرا آتش دیمکدر بلند باده ضم و فتح جائزدر بسوخت انکار
ایدنلرک تنبعلری بوغیمش جهان سوختنک مقدم مفعولیدر محصول بیت بوکون سوندیر و یا اولدر
سوندیرمکه و اولدرمکه ممکندر زیرا چونکه آتش حقیقی و یا آتش دشمنی بلند اولدی یعنی چو غلبه
و بیود و جهانی یقندر قنایه و یرد حاصلی فرصت ال ویرمشکن مضرتک و ضارک صوزینی
دفع ایلمک گرک زیرا بعد یوب ارتقدن صکره عالمی قنایه ویرر سوخت فعل ماضی مفرد غائب

لازمله

لازمله متعدی بینده مشترک مستعملدر بونده متعدیدر هلاک کن که زه کند کمان غزا دشمن چو بتیر میتوان دوخت
کمان کندنک مفعول اولی و زه ثانیسی و دشمن فاعلی و جمله مفعول هلاک کن فعل نهی مفرد مخاطب در زه یای
کرشی زه کند کمان ایا یه کرشی یکچ یعنی یاین بتوره بتیر تقدیری بتیر شش ضمیر دشمنه راجعدر دوختنک
دشمنی مقدم مفعولیدر حاصلی متنازع فیه در و بتیر مفعول غیر صریحیدر و بوا عرابه منکر اولوب دشمنک
مابعدی صفتدر دیمین معنا جانبنه اشتغال ایده‌ممش دوخت فعل ماضی مفرد غائب دوختن ان که
مشترکدر دیکمیله برنسنه یه تخلیق بیندن بونده مراد تخلیقدر که ترکیدن بو معنایه مستعملدر مثلا
اوقله تخلیدی دیرلر محصول بیت قوم که دشمن یابنه کرشی یکچ یعنی یاین توزوب جنگه متهم اولور چونکه
انی اوقله تخلیق یعنی اوقه دیکوب هلاک ایلمک ممکندر حاصلی دشمنه فرصت و امان ویرمک گرک

حکمت سخن در میان دو دشمن چنان گوی که اگر دوست شوند شرم زده نباشی
شرم زده بر صفت ترکیبی قسا منقدر شرم زده نباشی شرم زده اولمیه سن یعنی اوتانجه سن محصول
ترکب ایکی دشمنک ارا سنده سوز شویله سویله که اگر بربریله دوست اولورسه اوتانمشی
اولمیه سن یعنی خجل و شرمنده اولمیه سن **مثنوی** میان دو کس جنگ چون آتش است سخن
چین بدبخت هیزم کش است میان دو کس لامیه و ظرف مکان و جنگ مبتدا و ما بعدی خبری آتش و کش
عبارتلرینه سبیی و ثانی ازالطا لیعوب همزه مجتلبه اثبات ایدنلر لطا احر الغزن اکاه اکلار بیش چون
ادات تشبیه سخن چین وصف ترکیبیدر چینیدندن بحسب لغت سوز دیوشیریجی دیمکدر اما غماز معناسنه
مستعملدر بدبخت اضافیه بیانیه هیزم کش وصف ترکیبیدر کشیدندن اودن چکیجی یعنی طاشیجی سخن
چین مبتدا هیزم کش خبری محصول بیت ایکی کشینک ارا سنده جنگ آتش کبیدر اما بدبخت غماز
اول آتشه اودن طاشیجیدر جنگ آتشنی اوفلیجیدر کنند این و آن خوش دگر باره دل وی اندر میان
کور بخت و خجل این و آن کنند کی فاعلی و دل مفعول اولی و خوش ثانیسی و دگرباره ظرف زمان وی
مبتدا سخن چینه راجعدر اندر میان ظرف مکان کوربخت وصف ترکیبیدر بدبخت دیمکدر و حکایة الحال
دیمکدر اشعار بختدن و ایر خبر مبتدا و خجل شرمنده معناسنه در محصول بیت اول ایکی دشمن بربریله کوکللرین
خوش ایدرلر یعنی مصالحه ایدرلر بابرشورلر اما سخن چین اورتاده خبیث طالع و حکایة الحال
در شرمنده درمیان غماز لغی کندیه قالور ابجن میان دو تن آتش افروختن نه عقلست خود
درمیان سوختن میان دو تن لامیه و افروختنک ظرف مکانی و آتش مفعولی افروختن یالکلمز موع
معناسنه در خود سوختنک مقدم مفعولیدر اوننجه اما لازم اولمقدن قابلدر عقلی خود درمیان ظرف مکانی
محصول بیت ایکی تنک یعنی ایکی کمسنه نکلر ارا سنده آتش عداوت یالکلمز معنی مقتضای عقلدن دکلدر
کندی اره یقیقدر بو بیت کمانه که ماقبلنه نسبت مقام تعلیلدر یعنی ایکی کمسنه نکلر ارا سنده غماز اولمق
ایلمک کندی شرفینه دانشمنه یا توب یانار منبر مقدر مذکور ایپا تیک اولنه قطعه برینه بیت
با زن غلط باز مشی **قطعه** در سخن با دوستان آهسته باش تا ندارد دشمن خونخوار ره

کوش ها درحرف ظرف با حرف مصاحبت دوستلر ایله دیکلر احسنه باب باب تیغی تیغی سویله که ایشتمسون تا حرف
تعلیل بنا ازفعل نفی مستقبل مفرد غایب دشمن خونخواره بیانیه وفاعل بدار خونخواره وصف ترکیبیدر قان
ایچیجی معاسنه وجار وحرف تخصیص کوش کاف تصغیر ضمیمه قولاق دیکلر قولاق طوتمقدن کنایه مراد در
ترکیبده وکله دیمکدر پرده قولاق طوته دیوار محصول بیت سوز دم یعنی سوز سویلدیکده دوستلر احسنه
اول یعنی یکه یکه سویله تا کم قان ایچیجی دشمن قولاق طوتمقدن مطلوب دکله سوزن زیرا سرک مطلع اولوب
خلقه فاش ایدر پیش دیوار انچه کوبی هوش دار تا نباشد در پس دیوار هوشی کوش پیش دیوار
لامیه هوش دار اوحی معاسنه دوار که مقدم مفعولیدر دار فعل امر مفرد مخاطب در داریدن اوحی طوت
یعنی عقلکی او یار حاصلی آکاه اول غافل اولمه دیکلر تا حرف تنبیه تا کم دیمکدر پس دیوار لامیه در کوش فاعل نباشد
در
محصول بیت دیوار او کندن اول نسنه که سویلرسن عقلک اویار یعنی عاقلانه دیرسن تا کم دیوار اردندن قولاق
اولمیه یعنی سوزک دیکلر اولمیه زیرا رازک فاش ایدر بعض نسخه ده هوشی دار یرینه کوش دارا واقع در
حکمت هرکه با دشمنان دوستان خود صلح کند سر آزار دوستان دارد با حرف مصاحبت دشمنان
ن
دوستان خود لامیه لردر صلح کند مفعول صریحی وبا دشمنان غیر صریحی که بوندن اسم در من شرطیه معاسنه
کند فعل شرط ومصراع ثانی جوابی سر آزار دوستان لامیه لردر سر دار که مقدم مفعولیدر سر بوندن سودا
معاسنه در آزار اسم مصدر در انجمه معاسنه دوستان اضافه مصدرک مفعولنه اضافتیدر محصول ترکیب
هرکسه که کندو دوستلرینک دشمنلریله صلح ایلیه یعنی انلرله دوستلق ایلیه دوستلرینی انجتمک سوداسنده
طوتار یعنی دوستلرینی بیحضور ایلمک مراد ایدر بیت بشوی ای خردمند از ان دوست دست
که با دشمنانت بود همنشست با حرف تاکید بشوی شستن فعل امر مفرد مخاطب در شوییدندن
دست بشوینک مفعول صریحی واز ان دوست غیر صریحی که حرف رابط صفت با حرف مصاحبت دشمنانت
تا ضمیر خطاب در همنشست مجالس ومخالط دیمکدر محصول بیت ای خردمند اول دوستکدن الک یو یعنی اول
دوستلکی ترک ایله که دشمنلرکله مصاحبت ومجالس اوله حکمت چون در امضای کاری متردد باشی آن
طرف اختیار کن که بی آزارتر بر آید امضا افعال بابندن مصدر در کچورمک معاسنه کار اضافه مفعولنه در
ویا حرف وحدت متردد تفعل بابندن اسم فاعلدر باشی فعل مضارع مفرد مخاطب در باشیدندن متردد
اولمسی یعنی ایدیمی ایده یم ایتمیه یم دیو ان طرف کنک مفعول اولی واختیار ثانیسی که حرف بیان بی
حرف سلب آزار اسم مصدر تر ادات تفضیل بر آید حاصل اوله دیمکدر محصول ترکیب چون که بر ایشی
بتورمکده یعنی ایشلمکده متردد اولسن حاصلی ایشلمک وایشلمیک بیننده دغدغه تک اوله اول
جانبی اختیار ایله که زیاده انجتمکسزک حاصل اوله یعنی نه سنی انجته نه سن ونه کمسنه انجته
حاصلی زحمت اولمیان جانبی اختیار ایلمک کرک بیت با مردم سهل کوی دشوار مکوی با آنکه
صلح زند جنگ مجوی با حرف صله ویا حرف مصاحبت مردم سهل کوی بیانیه مردم [illegible] صحیح
نسخه لرده مخالف [illegible] سهل کوی وصف ترکیبیدر [illegible] سویلیجی دیمکدر دشوار جنگ دیمکدر

[illegible]

مشکل معاسنه

مشکل معاسنه سهل مقابلیدر که قولای معناسنه یعنی آسان مکوی فعل نهی مفرد مخاطب با حرف مصاحبت آن اسم اشارت
که اسم دارکه معاسنه صلح زند که مقدم مفعولی جنگ مجوی که مقدم مفعولی مجوی فعل نهی مفرد مخاطب در جوییدندن
ندن
محصول بیت سهل کوی مردم یعنی رفق وملایمتله سویلیجی کمسنه یه جنگ یعنی کوج ودیو سویلمه اول کمسنه
ایله که صلح قپوسنی اورر یعنی ترک جنگ ایلمک دیلر یعنی صلحه مائل وراغب اولان کمسنه ایله صواشه مائل وراغب
اولمه بلکه صلحا اوزره اول انکله حکمت تا کار بزر بر می آید جان در خطر افکندن نشاید
تا بوندن حرف توقیت در کار مبتدا بر می آید خبری حاصل اولور دیمکدر بزر جزء متعلق زر حرف صله خطر جانک
ولانک نتیجه لریدر حرف معاسنه در افکندن که مفعول غیر صریحی وجان صریحی محصول ترکیب مادام که ایش
اقچه والتونله اولور کشی جانبی خوف وخطره برقومق لایق دکل یعنی ضرری دفع ایلمک ایچون مالی صرف
ایلمک لازمدر زیرا مشهور سوزدر که مال بلایه قالقان در بیت چو دست از همه حیلتی در کسست
حلالست بردن بشمشیر دست دست مبتدا حیلتی یا حرف وحدت در در حرف تاکید کسست کاف عجمک ضمی کسر
وسین اولک فتح وکسری لغتدر اسین فتحی لازمدر قافیه ضرورتیچون اما کاف فتح ایکی حرکت بله جائزدر فعل ماضی
مفرد غائب مبنی للمفعول معاسنه خبر مبتدا در کسلمکدر اوزلدی دیمکدر حلالست مقدم خبر و بردن موخر مبتدا
ودست مفعول صریحی بشمشیر با حرف صله ایله غیر صریحی محصول بیت چون که ال جمیع حیله لردن اوزلدی
وکسلدی یعنی هیچ بر وجهله حیله یه مجال قالمیجق قلیجه ال صونمق حلالدر زیرا آخر الحیل السیف بیت
بر عجز دشمن رحمت مکن که اگر قادر شود بر تو رحمت نکند محصول ترکیب دشمنک عجزینه وذبونلغنه
مرحمت ایله یعنی زبونلردر دیو اسرکمه تا دار اولورسه اول سنی اسرکمز بو نثر نظم ایدوب اولدن
بیت یا زینتده نصیحت فروغ ایدر دکل ایمش بیت دشمن چو بینی ناتوان لاف از بروت خود
مزن مغزیست در هر استخوان مردیست در هر پیرهن دشمن بیننک مفعول اولی وناتوان ثانیسی
بروت بایک ودرانک ضمه لریله بیقدر که عربجه شارب وسبلت دیرلر مغز یعنی ایلک معناسنه در یا حرف
وحدت مردیست که یا حرف وحدت پیرهن کوملک مصراع ثانی اوله نسبت حکم تعلیلیدر واقعدر محصول
بیت چون که دشمنکی ناتوان وضعیف کوره سن کندی بیقکدن لاف اورمه یعنی غیرت وحمیتکله مغرور
اولوب بیقکی بوروب لاف اوروب اوکونمه زیرا هر کمیکده ایلک وار وهر کوملکده ار وار یعنی عالم خالی
دکلدر هیچ سندن کمکدرن کلاه اولور ارلکده بربادر تکلور که ادم حیران قلور نته که ترکیده سنی دینک
کلاتش باش یور دیرلر لطیفه هرکه بدی را بکشد خلق را از بلای او برهاند و او را از عذاب خدای
بدی با حرف وحدت ورا ادات مفعول بکشد که مقدم مفعولیدر خلق را ادات مفعول برهاند که مقدم
مفعول صریحی واز بلای او لامیه غیر صریحی برهاند باب استقبال فعل مضارع مفرد غائب قورتریکدر
الف ونون ادات تعدیه در اصلی رهیدن در حکه رهانیدن اورا معطوف در خلق را یه محصول
ترکیب هر کمسنه که بر یرمزی قتل ایدرسه خلقی انک بلاسندن خلاص ایدر وانی عذاب خدادن زیرا
بشاد وقچه کناه کسب ایدر عذابه باعث اولور قطعه پسندیده است بخشایش ولیکن منه بر ریش خلق

درشیعه

خلق آزار مرهم بنه بست یا یحتمل تخفیفله اصلی پسندیده است در حالی رسمیله و همزه مجتلبه ایله
پس ضرورت وزن ایچون ایکیسی بیله کتابتدن و تلفظدن ترک اولندی امّا ایکیسی بیله کتابتدن اثبات
ایدوب وصل همزه ایله دینیلر غلط ایلمشلر بخشایش اسم مصدردر آسرگیمک معناسنه یعنی مرحمت
لیکن ادات استدراک مکن فعل نهی مفرد مخاطب در نهیدن قورق دیمکدر ریش یوندن یاره در خلق
آزاره اضافه بیانیه در خلق آزار وصف ترکیبیدر آزار ویرندن خلق اینجیدیجی دیمکدر مرهم یاره یه
قودقلری نسنه در مرهم بر اینک مفعول صریحی و بر ایش غیر صریحی محصول بیت مرحمت مقبولدر ولیکن
خلق اینجیدیجینک یاره سنه مرهم اورمه یعنی ظالمی اسیرگیوب ورد ... درمان ایله حاجتی ظالم رحم ایله
ندانست آنکه رحمت کرد بر مار * که آن ظلمست بر فرزند آدم * ندانست فعل نفی ماضی مفرد غایب
بلمدی دیمکدر و جایزدر که استفهام متضمن اوله یعنی بلمدیمی دیمک اوله آن اسم اشارتدر که یه بوندن
اسم واقعدر کس معناسنه و آن ندانستنک مفعولیدر رحمت کردک مفعول صریحی و بر مار غیر صریحی که حرف
بیان آن اسم اشارت در رحمته و مبتدادر و ظلمست خبری بر حرف استعلا ظلمه متعلق فرزند آدم
لامیه محصول بیت بلمدیمی یا بلمدیمی اولکسه که یلانه رحمت ایدوب انی قتل ایلمیه که او رحمت آدم اوغللرینه
ظلمدر زیرا فرصت بولدقده آدمی صوقر رحم ایلمز اما رحم ظالمه ظلمدر پند نصیحت از دشمن
پذیرفتن خطاست ولیکن شنیدن رواست تا بخلاف آن کار کنی که آن عین صوابست * پذیرفتن
با ایچون فتحیه ذال معجمه نک کسری در انک ضمیله قبول ایلمک معناسنه در بوندن مبتدادر و نصیحت مفعول صریحی
و از دشمن غیر صریحی و خطاست خبری لیکن ادات استدراک شنیدن مبتدادر و است خبری جایزدر
دیمکدر تا حرف تعلیل بخلاف آن کنینک مفعول غیر صریحی و کار صریحی و آن اسم اشارت در خلافه
و مبتدا عین صوابست ما سه خبر مبتدا محصول بیت دشمندن نصیحت قبول ایلمک خطادر اما
ایشتمک جایزدر تا اول نصیحتک خلافنجه ایش ایشلیه سن و او خلاف خود عین صواب در قتلا

مثنوی

حذر کن زانچه دشمن گوید آن کن * که بر زانو زنی دست تغابن * که حرف تعلیل بر حرف استعلا
زانو دیزک ضمیله دیز معناسنه در که عربجه رکبه دیرلر زنی فعل مضارع مفرد مخاطب اورر سن دیمکدر زنید
دست تغابن لامیه در بجا زانینک مفعول صریحی و بر زانو غیر صریحی تغابن تفاعل بابندن مصدردر
الدنمق معناسنه بوندن مشارکت مراد دکلدر محصول بیت حذر ایله اول نسنه دنکه دشمنک سکا
انی ایله دیر یعنی دشمنک سکا بیوردیغی نسنه دن حذر ایله صقن انی اشلمه زیرا تغابن و ندامت
الله دیزیکه اورر سن یعنی انک سوزیله بر ایش ایشلرسک الدنوب پشیمان اولورسن نیچون دشمن
سوزیله عامل اولدم دیو * گرت راه نماید راست چون تیر * ازو برگرد و راه دست چپ گیر * گرت
ده ضمیر خطاب راه حرف صلت نماید فعل مضارع مفرد غایب ضمیر مفعول الی و راه نمیه در راست
صفت راهدر چون ادات تشبیه ازو او ضمیر اوراهه راجعدر بعض نسخه ده ... ان واقعدر
ان اسم اشارت در راهه بر حرف تأکید گرد کاف عجمیک فتحیله فعل امر مفرد مخاطب دوکر دیمک دون دیمکدر

ارجع

ارجع معناسنه راه دست چپ لامیه و ساعده در بوندن چپ ذکری راستنه مقابیله در زیرا چپ صول و راست
صغ دیرلر راه گیر مقدم مفعولیدر محصول بیت اگر سکا دشمنک طوغری یول گوسترسه البته
اول یولدن دون و صول الی یولنه طوت بوندن مراد بودر که دیدیکنک خلافنی ایشله

حکایت

خشم بیش از حد وحشت آرد و لطف بی وقت هیبت ببرد نه چندان درشتی کن که از تو سیر گردند و نه چندان
نرمی که بر تو دلیر شوند خشم بیش مبتدا و مبتدا اضافه تجویز ایلینلر لذت کلامدن بی ذوق ایمشلر از حد
بیشه متعلقدر وحشت بوندن نفرت معناسنه در و آردک مقدم مفعولیدر و آرد خبر مبتدادر لطف بی حد
وقتدن ماسه مبتدادر و هیبت ببردنک مقدم مفعولیدر و ببرد خبر مبتدادر درشتی ایراد ایدر دیمکدر غلیظ و خشن معناسنه
یا حرف مصدر غلظت خشونت معناسنه در سیر بونک کبی یرلرده اوصانمق و نفرت اتمک معناسنه در گردند
کاف عجمک فتحیله فعل مضارع جمع غایب دولرلر معناسنه کینونت افاده ایدر سندن اوصنه لر دیمکدر
نرمی نرم یومشق و یا حرف مصدر دلیر بهادر معناسنه غلبه دن کنایت در محصول ترکیب حددن زیاده غضب
نفرت وحشت گتورر یعنی غضوب اولان کمسه دن خلق نفرت ایدرلر کلب عقوردن کبی و وقتسز لطف
اتمک هیبت و صلابتنی ایلمکدر یعنی عزت و عظمتی ضایع ایدر امدی نه اولقدر خشونت و غلظت ایله که سندن
طویدیر یعنی اوصانوب نفرت ایلمیه لر نه اولقدر ملایمت و رفق ایله که اوزرکه بهادر اولوب غالب اولالر
حاصلی نه باوز اول اصله سن و نه یاوشق اولوب باصله سن

مثنوی

درشتی و نرمی بهم دربهست
چو فاصد که جراح و مرهم نهست * درشت ایری ایکدر یومشق مقابلی و یا حرف مصدر نرمی دخی یا حرف مصدر
بهم باحرف صله و هم اداب اجتماع ... و همراه کبی بوندن بری برایله دیمکدر ... ادغام ایلدیکی معنا
تأکید ایدر بر یکدیگر فاصد اسم فاعلدر قان الیجی معناسنه مصدری فصد کلور فانک فتحیله صادک سکونیله
که حرف بیان جراح یاره اورن کمسه بوندن مراد طبیبدر یاره مقدور مرهم نه وصف ترکیبیدر انهیدندن
مرهم قویجی دیمکدر محصول بیت خشونت و ملایمت بر بریله یعنی بله اولمق یکدر ... بیوردیغی کبی قان الیجی
کبیله هم ظاهر یاره لر دهم اوکلیجی چونکه مرهم قور یاره یه بهم دربهیک تقدیر یعنی در بهم بهست دبیت
ترکیب فارسینک استعمالاتنه واصل دکل ایمش * درشتی نگیرد خردمند پیش * نه سستی که ناقص
کند قدر خویش * درشتی نگیردک مقدم مفعولی و خردمند فاعلی و پیش ثانیسی نه سستی نگیردک مفعولیدر
یعنی مقدر نگیردک تقدیر سستی هم نگیرد که حرف تعلیل و یا حرف بیان قدر خویش لامیه و کندک مفعول اولی
و ناقص ثانیسی محصول بیت خردمند یعنی عاقل کمسه خشونت و غلظتی اوکنه طوتمز یعنی خشونت و غلظتیله
عامل اولمز حاصلی درشت خولیلق عادت و پیشه ایدنمز ملایمت و تواضع دخی کارا ایدنمز که کندو قدرینی
ناقص ایلیه یعنی زیاده رفق و ملایمت ادمی خلقه یانندن بینه قدر ایدر * نه مر خویشتن را فزونی
نهد * نه یکباره تن در مذلت دهد * نه حرف نفی معنا م نهد مقیددر نهد تقدیر بندن مرادانک مفعول ثانیسی
تأکید ایدر خویشتن و او رسمیله کندو دیمکدر خویشک کبی فزونی یا حرف مصدردر نه کنه حرف نفی دهد
مقیددر یکباره برکره دن و براوغردن دیمکدر تن بوندن وجود معناسنه در در حرف صله مذلت لامک تشدیدیله

مصدر مجیدر ذلت معناسنه در هوا فعل مضارع مفرد غایب و بیرر دیمکدر ایکی فعلک بله فاعلی خردمنددر
عاقل اولان کنارده ایا تعلق طوتمز یعنی تعظیم و تکبر ایدوب کندینی بویوک طوتمز حاصلی بویوکلنمز بر کوه
ویرا و عزودن کندی وجودینی ده فرلته ویرمز یعنی تحقیر ایدوب وجودینی ذلت و هوایه ده شرمز حاصلی
تومقدار ندن زیاده بیوکلنمز و نه کندینی ذلیل و حقیر طوتوب کوچکلنمز حاصلی کندینی ذلته دوشورمز بایال
اندازه مثنوی شبانی با پدر گفت ای خردمند مرا تعلیم ده پیرانه یک پند شبان شینک ضمیله چوبان
دیمکدر و یا حرف وحدت بابا پدر یعنی باپدرش ده و الک کسری مضاف الیه ایله فعل امر مفرد مخاطب
دهیدن و ویر دیمکدر پیرانه حکایه رسمی بو بنک کبی یارلرم تخصیص و لیاقت معناسنه اتی ده ایدر محصول
بیت بر چوبان باباسنه دیدی بکا پیرلره لایق و مناسب بر پند و بر یعنی بکا نصیحت و بر بکفتا نیک مردی
نه چندان که گردد چیره گرگ تیزدندان نیک مرد وصف ترکیبیدر و یا حرف مصدر که حرف تعلیل گردد فعل
مضارع مفرد غایب اوله دیمکدر چیره جیم عجمک کسریله غالب ونکین معناسنه گرگ تیزدندان بابیله تیزدندان
وصف ترکیبیدر کسکین دیشلی دیمکدر گردد گرگ اسمی چیره خبریدر زیرا معنا ضمیر ورتی متضمندر محصول
بیت باباسی چوبانه دیدی نیک مردلک ایله یعنی ذوی و لین اوزره اول اما اول قدر دکل که کسکین دیشلی
قورد سکا غالب اوله قیونلرکی هلاک ایلیه حاصلی او دکلو ملایم اولمه که سکا ضرر مرتب اوله چوبانه
لایق و مناسب پند بوقدر اولور انجق حکمت دو کس دشمن ملک و دیند پادشاه بی حلم و زاهد
بی علم لف و نشر مرتب طریقیله محصول رحمت ایکی کسه مملکت و دینک دشمنلریدر بری پادشاه بی حلم که
غضبی سببیله خلق اندن نفرت ایدوب تهجیر و مملکتی خالی قلور بریسی زاهد بی علمدر که جهلی سببیله
دیندار اولانی اشقیا طریق مستقیمدن اضلال ایدوب ضلالته دوشورر بیت بر سر ملک مبادا ان
ملک فرمان ده که خدا را نبود بنده فرمان بردار بر حرف استعلا سر ملک لامیه مبادا دعاییه دعادر
ان تقدیران که در ملک فرمان ده ماسه فرمان ده وصف ترکیبیدر بیورن و بیریجی معناسنه که حرف رابط
صفت بنده فرمان بردار ساسه بردار وصف ترکیبیدر ادیلدن بیورن تانکریمی بیورن مفعولمیدر
محصول بیت مملکت اوزرینه اول کسه بیورن و بیریجی پادشاه اولمسون که خدانک بیورغن طوتمز
قولی اولمیه یعنی امر و نهیه مطیع اولوب انکا امتثال ایلمیه و جایزدر که ان اسم اشارتی ملک فرمان ده
اولیس محصول مصراع مملکت اوزره اول فرمان ویریجی پادشاه ثابت و قائم اولمسون یعنی هلاک
و فانی اولمسون حاصلی پادشاه ظالمه بد دعادر حکمت پادشاه باید که تا بحد بر دشمنان
خشم نراند که دوستانرا اعتماد نماند اتش خشم اول در خداوند خشم افتد انکه زبانه بخصم رسد
یا نرسد باید فعل مفرد غایب کرک دیمکدر که حرف بیان تا حرف انتها بحد با حرف صله و یا حرف وحدت
بر دشمنان بر حرف استعلا و یا حرف صله خشم خانک فتح و کسریله لغتدر نراند فعل نفی مستقبل مفرد
غایب فاعلی تحتنده پادشاهه راجع ضمیردر مفعول صریحی خشم غیر صریحی جمله فعلیه خبر مبتدادر
پادشاهدر اینده ندن مشتقدر راندندن دینلر سهو ایلمشدر که حرف بیان دوستانرا را حرف تخصیص

اتش خشم

اتش خشم ساسه بو کلام ما قبلنه نسبت حکم تعلیلدر و افتد در رحرف صله خداوند لامیه صاحب خشم دیمکدر
افتد همزه نک فتحی و ضمیله فعل مضارع مفرد غایب فاعلی تحتنده اتش خشمه راجع ضمیردر دوشر دیمکدر انکه اندن
صکره دیمکدر زبانه زانک فتحیله اتش یالکی بخصم با حرف صله رسد فعل مضارع مفرد غایب فاعلی تحتنده زبانه یه
راجع ضمیردر یا حرف عطف نرسد فعل نفی مستقبل مفرد غایب فاعلی سابقی کبیدر محصول ترکیب پادشاه
کرکدر که دشمنلره بر حد و بر مرتبه یه غضب سورمیه که دوستلرک انکا اعتمادی قالمیه زیرا جایزدر که دوستلر
غضبندن خوف ایدوب کندییه ضرر ایرشدره لر هیچ نسنه ایلمزلر سه هم نفرتلری مقرردر زیرا خشم اتشی
اول صاحبنه یاقر اندن صکره یالکی خصمه ایرشور یا ایرشمیه حاصلی کندییه ضرری مقرردر پس خصمه ضرر ایلیه
و یا ایلمیه مثنوی نشاید بنی ادم خاک زاد که در سر کند کبر و تندی و باد نشاید فعل نفی مستقبل
مفرد غایب عربیده لا ینبغی معناسنه بنی ادم لامیه اضافتدر بنی ایدر اضافتله نون ساقط اولمشدر خاک زاده
اضافی ساسه در خاک زاد وصف ترکیبیدر بحسب لغت طپراقدن طوغمش دیمکدر لیکن خاکدن مراد مخلوق اولانلر
که حرف بیان در حرف صله ظرف طوتان ابی طوتمش در سر کندک مفعول غیر صریحی کبر معطوفنا صریحی تندی
ایتی دیمکدر یعنی کسکین و یا حرف مصدر با و زلق و حدت دیمک اولور باد بوندن هوا معناسنه در که خفتدن
عبارتدر محصول بیت لایق دکلدر خاکدن مخلوق اولان بنی ادم که باشنه کبر و حدت و هوایی الیه
یعنی بو طورله باشنه قویه حاصلی بونلرله متصف اولمق لایق دکلدر ترا با چنین گرمی و سرکشی نپندارم
از خاکی باز اتشی ما سنی دیمکدر با حرف مصاحبت چنین تشبیه متضمن اسم اشارتدر حاصلی ادات تشبیه
ایله اسم اشارتدن مرکبدر بویله دیمکدر گرم اسیجق دیمکدر بوندن تیز معناسنه در و یا حرف مصدر در
مراد حدت و تیزلکدر سرکش وصف ترکیبیدر بحسب لغت باش چکیجی دیمکدر کشیدندن مشتق اما معانده
معناسنه مستعملدر و یا حرف مصدر معاندلک دیمکدر نپندارم فعل نفی مستقبل متکلم وحده مفعول صریحی
ترا در و غیر صریحلری اتشیدن که با چنین خطابدر محصول بیت سنی بو حدت و سرکشلکله ظن ایلمزم که
خاکدن سن بلکه اتشدن سن یعنی یقینم و ظنم بوقدر که بنی ادم کبی خاکدن مخلوق اولنک بو حرکته
شیطان لعین کبی اتشدن حاصلی بو ایکی معنا بیننده مرددم بعض نسخده مصراع ثانی نپندارم از خاکی
از اتشی واقعدر ایکی یا خطابله محصول مصراع سنی خاکدن مخلوق اولدغک ظن ایلمزم بلکه نمازی
کبی اتشدن مخلوق سن دعاکو یکی تقنع اشیه اوجه متوله بولدر قطعه در خاک بیلقان
برسیدم بعابدی گفتم مرا تربیت از جهل پاک کن در حرف ظرف خاک بیلقان لامیه بیلقان
بانک فتحی و یانک سکونیله و لامک فتحیله بدخشان ولایتنده بر ناحیه نک اسمیدر بعابدی با حرف صله و یا حرف
وحدت گفتم تقدیری گفتمش مرا او پاک کن فعلینک مفعول صریحیدر تربیت و از جهل غیر صریحلری
محصول بیت بیلقان ولایتنده بر عابده ایرسدم و بو حضرت شیخ یعنی سیاحتلرم زماننده انکا
واصل اولدم زیرا حضرت شیخک زیاده کثرتلری مراد اهل الله وصول اولمقدر پس بر یرده بکم بعضی
اشتدیه انک جانبنه عزم ایدرمش نته که بعض حکایه کرندن معلومدر اول عابده دیدم بنی تربیتله

جملەدن پاک ایله حاصلی بنی ارشاد ایله کفتا برو چو خاک تحمل کن ای فقیه ٭ یا هرچه خوانده‌ای همه در زیر

خاک کن ٭ کفتا عابد دیدی برو یعنی مکسور ادات تأکیددر یعنی ضمیله اوقیانمز روستایی ایلمشلر چو ادات تشبیه

فقیه دن بونده مراد عالملر یا هرچه یا حرف عطف خوانده ماضی‌دن فاعلی مستتردر یا ضمیر خطاب همزه حرف توسل

همزه که اقومشسک در زیر خاک تأکید زیر خاک لامیه زیرا انک کسریله الف معناسنه دره یعنی تحتندەلر محصول

بیت عابد دیدی ای فقیه وار خاک کبی هر جوره جفایه تحمل ایله زیرا علمک مقتضاسی تواضع و تحمل در کبر و غرور

دکل پس اکر سنی کبر و غرور علم و تواضع و تحمله مانع اولورسه جمیع اوقودیغک یعنی تحصیل ایلدیکک

خاک التنه ایله یعنی نسیاً منسیاً ترک ایله زیرا درویشک صوفیلوی علم و معرفتی جودیله تحصیل

اولنمز بلکه بوقیلوی و فنا ایله کسب اولنور انکیچون مشایخ علما ارشاددن زحمت چکرلر زیرا عالم وجوددن

خالی دکل پس عابدک مرادی بودر که علمدن کالله تحمل و تواضع الا میسر اولسه فیها و نعمت والا بونلر اسباب

بنداردر که درویشلکه مانع در پس بونلری فراموش اولنمش منزلنه تنزیل ایدوب اسوده حال اول که

علم لدنی میسر اوله حاصلی یا علمله تحمل و تواضع ایله و یا علمی ترک ایله مانع راه اولمسون حکمت

بدخوی در دست دشمنی کرفتارست که هر کجا که رود از چنگ عقوبت او خلاص نیابد بدخوی

وصف ترکیبی دره مزخولی دیمکدر در حرف صله یا معناسنه دست دشمنی لامیه و یا حرف وحدت کرفتار

رابط صفت هر کجا که هر قنده که دیمکدر که حرف بیان رود فعل مضارع مفرد غائب کیدر دیمکدر چنگ

عقوبت بیانیه و او بیه اضافه‌سی لامیه در نیابد فعل نفی مستقبل مفرد غائب محصول ترکیب بدخوی بر دشمنی

النه کرفتاردر که هر نره‌یه کیدرسه انک عقوبتی پنجه‌سندن خلاص بولمز یعنی بدخویلوی اکا بر بلادر که

تنندن کیدرسه المدن خالی اولمز بیت اکر ز دست بلا بر فلک رود بدخوی ٭ ز دست خوی بد خویش

در بلا باشد ٭ دست بلا لامیه مجاز ابر فلک فلک اوزره دیمکدر دست خوی بد خویش لامیه و بیانیه ولامیه در

لف و نشر طریقیله محصول بیت اکر بلا النەدن بدخوی فلک اوزره کیدرسه یعنی فلکه چقرسه کندینک

یاره مزخولیی بلا اولور بیت چو بینی که در سپاه دشمن تفرقه افتاد تو جمع باش و اکر جمع شوند

از پریشانی اندیشه کن که حرف بیان در حرف صله سپاه دشمن لامیه تفرقه تفعیل بنائندن مصدر

بار مصدر اسماعا حذف اولنوب بدلنه تا و یرلمش ر طاغنقلق دیمکدر باش فعل امر مفرد مخاطب

باشیدندن جمع اول یعنی پریشان و مجتمع اوله محصول ترکیب چونکه دشمنک عسکرینه پریشان

و پراکنده‌لک دوشدی سن جمع اول متفرق اکر کوره‌سن جمع اولوب دیرنک ایدرلر پریشانلقدن

اندیشه ایله یعنی صاقن درنکلری سنکیچون اولمسون قطعه برو با دوستان اسوده بنشین

چو بینی در میان دشمنان جنک ٭ برو بانک کسریله و انک فتحیله فعل امر مفرد مخاطب کیت دیمکدر

با حرف مصاحبت اسوده بنشین مستریح معناسنه دره یعنی فارغ و راحت دیمکدر محصول بیت وار دوستلرکله

اسوده حال و فارغ البال اوتور یعنی حضور ایله چونکه دشمنلرک ارالرنده جنک و جدال کوره‌سن

و کر بینی که با هم یک زبانند ٭ کمان را زه کن و بر باره بر سنک ٭ با هم برابر یعنی دیمکدر یک زبان زانک

فتحیله

فتحیله وصف ترکیبیدر بر دللی معناسنه یعنی متحد و متفق کمان را ادات مفعول زه کن زه کرش دیمکدر زانک

کسریله و حا ساکنه حصار اصلیه ایله کن کاف عربی ضمیله فعل امر مفرد مخاطب ارکتیدن کمان مفعول اولی و زه ثانیسی

بر حرف استعلا باره حصار اصلیه و بارو اوله حصاد حصار معناسنه در ایکنجی بر فعل امر مفرد مخاطب در

بریاندن ایلت دیمکدر سنک مفعول صریحی بر باره غیر صریحی محصول بیت و اکر دشمنلرکی برابر یعنی بر

دل و یک زبان کوره‌سن یعنی متفق فی الکلام و متحد فی المرام کوره‌سن جنک ایچون یایکی قور و حصاره

طاش ایلت یعنی سنکله جنکلرینی مقرر طوب صوالش حاضر اول حصار اوزره طاش ایلت دیکدن مرادی

بودر که دشمن حصاره یوریش ایلدکده اکا اتمکیچون طاش حاضرله زیرا اول زمانده طوب و تفنک

یوغیمش ایدی اوق و سایر آلات حرب ایله روا ایدرلر طوب و تفنک دورت یوز ییل اینچی در الا انکر سعدیدن

یعنی لهیدن چهانی والعهدة علی الراوی حکمت دشمن چو از همه حیله‌ای درماند سلسلۀ دوستی

بجنباند پس انکه بدوستی کارها کند که هیچ دشمن نتواند کرد حیله‌ای یا حرف تنکیر درماند فعل مضارع مفرد

غائب فاعلی تحتنده دشمنه راجع در فعل تعلیل و اقتدر تقدیری چو درماند از همه حیله‌ای در سلسلۀ

دوستی بیانیه و یا حرف مصدر بجنباند بار استقبالله فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده دشمنه

راجع ضمیر در جنبانیدندن دپرتمک دیمکدر یعنی دوستلوغ و محبت اظهار ایدر جواب تعلیل در جمله فعلیه

خبر مبتدادر که لفظ دشمندر پس بونک کبی یرلرده مطلق عطف معناسنی افاده ایدر انکه اندن صکره

دیمکدر بدوستی با حرف مصاحبت و یا حرف مصدر کارها کند کی مفعول صریحی بدوستی غیر صریحی که حرف

رابط صفت دشمن مبتدا نتواند کرد کردن معناسنه خبری محصول ترکیب دشمن چونکه جمیع حیله‌دن

عاجز قله اوستلوق سلسله‌سنی دپرەدر یعنی محبت اظهار ایدر و اندن صکره دوستلق صورتیله انلر

که دشمن ایلمکه قادر دکلدر بیت سر مار بدست دشمن بکوب که از احدی الحسنیین خالی نباشد

اکر این غالب امد مار کشتی و اکر ان از دشمن رستی سر مار لامیه با حرف مصاحبت دست دشمن

لامیه بکوب بک سر مار مفعول صریحی بدست دشمن غیر صریحی با حرف تأکید کوب کاف عربک ضمیله فعل

امر مفرد مخاطب در کوبیدندن کوفتن ودن دینلر خطا ایلمشلر که حرف تعلیل احدی همزه‌نک کسریله

و حانک سکونیله و دالک فتحیله احدک همزه‌نک و حانک فتحه‌لریله مؤنثید حسنیین حانک ضمی و سینک

سکونی و نونک فتحی و یا ار التکیدن و ثانیسنک سکونیله حسنی‌نک تثنیه‌سیدر که احسنک مؤنثیدر افعل التفضیلک

مضمومی اوازی کبی مثالیا مؤنثی اولدیغی کبی موصوفی محذوفدر تقدیری احدی الخلتین الحسنیین ایکی

کوزکلک فایده‌نک بریسندن خالی نباشد خالی اولمز دیمکدر این اسم اشارتدر دشمنه کشتی

فعل ماضی مفرد مخاطب دیلدک یعنی قتل ایلدک دیمکدر ان اسم اشارت در ماره رستی رانک فتحیله

فعل ماضی مفرد مخاطب در رستن‌دن قورتلدک دیمکدر محصول ترکیب مارک کله‌سنی یعنی باشنی دشمن

الیله ازوک یعنی ازیغ دشمنکله اولدورت زیرا ایکی کوزل فایده‌نک بریندن خالی اولمز اکر دشمن ماره

غالب اولورسه مار قتل اولمش اولورسه و اکر مار دشمنکه غالب اولورسه دشمندن قورتلدک یعنی

در سعدی علیه وسعودی

در سعدی علیه وسعودی

در

نلوی

قورتلمش اولورسک. بیت: بزور مرو که با این مشت خصم ضعیف * که مغز شیر برآرد چو دل ز جان برداشت

با حرف ظرف اوزره مرو که لا ناهیه مرو که اسم مکاندر صواشی یه دیرلر اما بونده جنک مراددر این همزه نک دمیک

کسریله یا ایله معناسنه در مشو مرو بونک مشتیک فتحه لریله فعل نهی مفرد مخاطب در مشو یمیدن اوله دیکلر خصم

ضعیف ساسنه که حرف تعلیل مغز شیر لامیه مغز بیینی و ایلک بونده باشک بینیسی مراددر و شیر ارسلان برآرد

چکر دل بر داشتک مفعول صریحی و زجان غیر صریحی بر داشت فعل ماضی مفرد غایب قالدردی دیکلر محصول بیت

صواشی کوزلمه خصم ضعیفدن ایمن اولمه زیرا ارسلانک بینیسنی چکر چونکه دلینی جانندن قالدرردی یعنی خصم

صغیر و تار ضعیف اولورسه جانندن نا امید اولنجه ارسلانک غلبه ایدوب انی هلاک ایدر پس خصمک

ضعیفنه بقموب احمق اولمه کما اولو دافوی با ایشی ایشلرننه که ملک زادم کوتاه و حقیر چکایه سنده نجده . بیت

خبری که دانی دلی بیازارد تو خاموش باش تا دیگری بیازارد خبری یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت

دانی فعل مضارع مفرد مخاطب که حرف بیان دلی یا حرف وحدت بیازارد مقدم مفعولیدر تا حرف تعلیل

دیگری یا حرف وحدت بیازارد ناع تخفیف دیگره راجع ضمیر در و مفعولی بر مقدار خبر محصول بیت بر خبر که

بلورسن که بر کوکلی انجیدر یعنی اول خبری سویلدکک تقدیرجه بلورسن که بر خاطر انجنوب پریشان اولور

اول خبری سن سویلمه خموش اول تا که بر غیری کلمه سویلسون. بیت: بلبلا مژده بهار بیار * خبر بد به بوم بازگذار ا

بلبلا الف حرف ندا مژده بهار لامیه خبر بد جاینیه وکذار کی مفعول صریحیدر و به بوم غیر صریحی با زادات تاکید کذار

فعل امر مفرد مخاطب ترک ایله دیمکدر محصول بیت ای بلبل سن بهار مژده سن کتور زیرا اسکا دوشن اولدر

و یاره مز خبری بوم سنوته ترک ایله که بد خبر اکا لایقدر. بیت: پادشاه را بر خیانت کسی واقف مکردان

مگر آنکه بر قبول کلی واثق باشی وگرنه در هلاک خود همی کوششی پادشاه را را ادات مفعول خیانت استعلا

خیانت کسی لامیه و یا حرف وحدت مگردان فعل نهی مفرد مخاطب در گردانیدن دن ایله دیمکدر راجع کردیدن در

اولمق معناسنه یعنی ضمیر در ت معناسنه و الف و نون ادات تعدیه در ایلمک معناسنه انما مرد ایدر مگر ادات

استثنا آنکه اول وقت دیمکدر که حرف بیان قبول کلی بیانیه و اثق اسم فاعلدر معتمد معناسنه مصدر وثوق

و ثقه کلور تحق و زنی و زره ترکیبه طابیقی دیمکدر باشی فعل مضارع مفرد مخاطب اولورسن دیمکدر و گر نه

استثنادن مستثنا در یعنی و الکر واثق کلی اولمزسک همی کوششی همی بونده ادات استمرار در محصول ترک

پادشاهه بر کمسه نک خیانتنه واقف ایله مگر کم قبول کلیه معتمد اولاسن یعنی سوزک انک تقدده مقبول

و مسلم اولدقده بلورسن والا کندو هلاککه سعی و کوششی ایدرسن. بیت: بسیج سخن گفتن آنگاه

کن * که دانی که در کار گیرد سخن * بسیج سخن گفتن لامیه در بسیج لفظده یول یراقی و غیر بیسیدرا اما بونده

تدارک معناسنه در سخن گفتن سوز سویلمک که حرف بیان دانی فعل مضارع مفرد مخاطب در دانیدندن

بلهسن دیمکدر که حرف بیان در ادات تاکید کار گیرد تأثیر ایلر دیمکدر فاعلی سخن در محصول بیت سوز سویلمک

تکرینی تدارکینی اول وقت ایله که بلهسن که سوزک تأثیر ایدر یعنی سوزک نفوذینی و الدغینی بلهلکدن

صکره سوز سویله تا اول. بیت: هر که نصیحت خود رای میکند * او خود بنصیحت گری محتاجست که بونده

اسم در کیم معناسنه نصیحت خود رای مصدرک مفعولنه اضافتیدر خود رای یعنی ترکیبیدر کندو رأیله عامل اولوب

غیریک سوزینی دکلمیه خود رأی دیرلر و ای کیمی یا حرف وحدت او ضمیر غایب بیت او لمیز کره راجعدر خود ادات

تاکید با حرف صله نصیحت گر نصیحتجی دیمکدر زیرا گر کاف عجمک فتحیله ادات فاعلدر جی معناسنه یا حرف وحدت

محصول بیت هر کس که بر خود رای و خود پسنده نصیحت ایدر اول کس نا صحیحه محتاجدر که اکا دیه نیچون بر خودرایه

پند و نصیحت ایدوب سوز جوهرینی ضایع ایدرسن اول بلورسن سوزک طوتمز پس اکا نصیحت جنون در

ناشیدر. قطعه: فریب دشمن مخور و غرور مداح مخر * که دام زرق نهاد است و آن دگر طمع گشاده

احمق را ستایش خوش آید چون لاشه که در کعبش دمی فربه نماید. فریب فانک و راتک کسریله اسم مصدر در

فریبیدن الداتمق معناسنه دشمنه اضافتیی لامیه مخور نهی مفرد مخاطب در خوردن یمک دیمکدر غرور مداح مصدرک

فاعلنه اضافتیدر مخر میمک و خانک فتحه لریله فعل نهی مفرد مخاطب در خریدن صاتون المق دیمکدر فریب مبتداء

و مخور خبری و غرور مبتدادر و مخر خبر که حرف تعلیل این اسم اشارت در دشمنه و مبتدادر دام زرق ساسه

و یا لامیه در دمی زا و نهاده مقدم مفعولی و نهاد مقدم خبر مبتدادر آن اسم اشارت در مداحه و مبتدا دام

طمع ساسه و یا لامیه مجازا کاف عجمیله در بونده اغز مراددر کاف فارسیله و فتحیله سهو ایلمشدر گشاده

مقدم مفعولیدر گشاده خبر مبتدادر این اسم اشارتدر دشمنه آن اشارتدر مداحه صرف ایدنلر

قرینیی بعیدادن تشخیص غیر ایلمزلر پس احمق را خوش آید که مقدم مفعولی و ستایش مبتدا و اسم مصدردر

ستاییدن ن سینک کسریله اوکمک دیمکدر خوش آید خبر مبتدادر چون ادات تشبیه لاشه مبت دیمکدر تحریف

ایدوب لشی دیرلر که حرف بیان در حرف صله کعب کافک فتحی و عینک سکونیله طوپوق دیمکدر و ش لاشه یه

راجعدر دمی دالک فتحی و میمک کسریله فعل مضارع مفرد مخاطب در دمیدن اوفورمق دیمکدر قصابلر

بجه اوفوردکلری کبی در کعبش دمیتک مقدم مفعولیدر فربه فانک و بانک فتحه لریله در رانک سکونیله دهان

اصلیه ایله سمز دیمکدر عربجه سمین دیرلر مبتدا او اقفدر و نماید خبری محصول ترکیب فریب دشمنی یمه

یعنی انک الداتمسیله الدانمه و مداحک غرورین غفلتینی صاتون المه یعنی انک مدحیله مغرور اولمه زیرا

اول دشمن زرق و مکر و حیله طوزاغنی قوروب سنی غافله غافل قلمق استر و بو مداح طمع دهانینی

اچمش نظر اتمکله سندن بو نسنه المق استر حاصلی مدح ایلمسی الدی ایچون دکلدر بلکه سنی مدحیله مغرور

ایدوب سندن بر جایزه المق استرننه که اکثر خلق بو بلیه ده اعاسن احمق دوشمه زیرا احمق اولانه

ستایش خوش کلور لاشه کبی که با جقنه اوفوره سن سمز کورینور یعنی انا سمز ظن ایدر امدی سنده

بو زرانک مدحیله مغرور اولوب سشمیه قبرمه. قطعه: الا تا نشنوی مدح سخن گوی * که اندک مایه

نفعی از تو دارد * الا حرف تنبیه و تا حرف تعلیل نشنوی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب در بونده مراد

معنای نهی در ایشتمه دیمکدر شنویدندن مشتق مدح سخن گوی مصدرک فاعلنه اضافتیدر و نشنوینک

مفعولی سخن گوی وصف ترکیبیدر سوز سویلیجینک مدحنی معناسنه و اکه حرف تعلیل اندک از یعنی

قلیل دیمکدر مایه بونک کبی یرلرده سرمایه و مقدار معناسنه در نفعی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر محصول

انکاه اول مخاطب اوله تاکم مداحک مدحنی ذکایله سن یعنی مدحیله مغرور اولمیه سن زیرا سندن ازجی مقصود فائده
طمع طوترلر ایچون سنی مدح ایلمز ٭ اکر او زر مرادش بر نیاز ٭ در صد چندان عیوبت بر شمارد ٭ او زر
با حرف وحدت مرادش ضمیری سنی کوبه راجعدر بر نیاز فعل مضارع مفرد مخاطب اریدندن که او ریدندن حمزه
یا به مبدل اولمشدر تنه که سابقا بیان اولمشدر فعل شرط واقعدر دو صد ایکی یوز دیمکدر چندان اولقدر دیمکدر
یعنی مدحی قدر دیمکدر عیوب عیبک جمعیدر تا ضمیر خطاب بر وجه تاکید شمارد فعل مضارع مفرد غائب علی
جواب شرط در عیوب مقدم مفعولی محصول بیت اکر بوکون مداحک مرادینی حاصل ایلمیه سن ایکی یوز
مدحی قدر عیبلریکی صیمر یعنی سنی چوق ذم ایدر ٭ حکمت ٭ متکلم را تاکسی عیب نکیرد سخنش صلاح
نپذیرد ٭ متکلم را ادات مفعول با حرف تخصیص تا حرف توقیت کسی با حرف وحدت سخنش شینی
متکلمه راجعدر نپذیرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب قبول ایلمز دیمکدر محصول ترکیب متکلمک مادام کیمسه
عیبنی طوتمیه سوزی صلاح قبول ایلمز یعنی سوزی مقبول اولمز ٭ بیت ٭ مشو غره بر حسن کفتار خویش ٭
بتحسین نادان و پندار خویش ٭ مشو فعل نهی مفرد مخاطب غره مغرور معناسنه بر حرف صله حسن کفتار
خویش لامیه لردر تحسین غره یه متعلق در نادان اضافت مصدرک فاعلنه اضافتیدر پندار خویش بوطیله در
لیکن پندار اسم مصدردر معتقد دیمکدر محصول بیت مغرور اولمه کندی حسن کفتارکه یعنی کوزل سوزکه
نادانک تحسینی سببیله و کندی پندارکله یعنی کندی حسن ظننکله که عزیز رد ده سن ٭ قطعه ٭ هر کسی را
عقل خود بکمال نماید و فرزند خویش بجمال ٭ محصول ترکیب جمیع کمسه یه کندی عقلی کمال اوزره کورینور و کندی اوغلی
جمال ده یعنی هر کس کندی عقلنی کامل بلور و فرزندینی صاحب جمال انکار ٭ قطعه ٭ یکی جهود و مسلمان نزاع
میکردند ٭ چنانکه خنده کرفت از حدیث ایشانم ٭ یک بر یکی بر بیسی دیمکدر لیکن کاه اولور که
بکی بک معناسنه استعمال ایدرلر خنده اسم مصدردر کولمک معناسنه حدیث بونده سوز و قصه معناسنه در
محصول بیت بر جهود ایله بر مسلمان نزاع ایدرلر ایدی شویله که بنی خنده طوتدی انلرک قصه سندن ٭ بطیره کفت
مسلمان کراین قباله من ٭ درست نیست خدایا جهود میرانم ٭ با حرف مصاحبت طیره طاقت کمسه یه غضب
معناسنه در قباله قافک فتحیله خاص مکتوب به دیرلر قباله من لامیه و مصراع ثانیه مرهون در خدایا بالالف حرف
ندا میرانم فعل امر مفرد مخاطب درمیراندن اصلی مردن در میرید ر اولمک معناسنه و الف و نون تعدیه
ایله میراندن اولدر اولدرمک معناسنه پس میرانم بنی اولدر دیمکدر محصول بیت غضبیله مسلمان
دیدی اکر بنیم بو قبالم کرچک دکل ایسه یا الله بنی جهود اولدر یعنی بنی جهود ختم ایله حاصلی جهود تحویل ایم
دیمکدر ٭ جهود کفت بتوریت میخورم سوکند ٭ اکر خلاف کنم همچو تو مسلمانم ٭ بتوریت با حرف قسمیه
توریت ابجدا عاندر موسی و عیسی یه سوکند یمین معناسنه محصول بیت جهود دیدی توراته یمین ایدرم
یعنی اندایچرم اکر یمینیمه خلاف ایدرسم سنک کبی مسلمانم یعنی سنک کبی مسلمان اولایم ٭ کر از بسیط
زمین عقل منعدم کردد ٭ بخود کمان نبرد هیچکس که نادانم ٭ بسیط زمین لامیه در روی زمین معناسنه
بخود با حرف صله محصول بیت اکر یر یوزنده عقل منعدم اولورسه کیدرسه هیچ کمسه کندیه ظن ایلمز که بن

نادانم دیمیه یعنی هر کس کندینی عاقل و انا اعتقاد ایدر ٭ مطایبه ٭ ده آدمی بر سفره بخورند و دو سک بر جیفه
بسر نبرند حریص با جهانی کرسنه است و قانع بنانی سیر ده ٭ ده آدمی اون آدمی دیمکدر بر سفره یا حرف وحدت
و همزه حرف توسط حرف وحدت دینی خطا ایلمش بعض نسخه ده سفره بر نیه خواه بخره واقعدر که سفره معناسنه
مراد دیمکدر و یا حرف وحدت و همزه حرف توسط بسر با حرف صله سر بونک کبی یرلرده حد و غایت معناسنه در
نبرند فعل نفی مستقبل جمع غائب باشه ایلتمزلر یعنی جیفه اوزره اتفاق تکمیل ایده بب حد و پایانه ایلتمزلر
حاصلی اتحاد و امتزاج ایلمزلر دیمکدر بعض نسخه ده جیفه بر نیه مردار واقعدر لیکن معنا برد حریص مبتدا با حرف
مصاحبت با جهانی تقدیر با ملک جهان دار یا حرف تنکیر در حرف وحدت دینی سهو ایلمش کرسنه خبر مبتدا در
و قانع مبتدا بنانی با حرف مصاحبت و یا حرف وحدت سیر خبر مبتدا در تو دیمکدر محصول ترکیب اون
آدم بر سفره اوزره اتوربب یمک یرلر اما ایکی سک بر جیفه اوزره تکمیل اکل ایلمزلر بلکه غوغا ایدرلر
یعنی حرص ده اولان مشرلر حریص اولان کمسه جهان ملکیله آجدر یعنی تمام دنیا ایله کندیه قناعت ایلمز اما
قانع اولان کمسه بر اتمکله توقدر یعنی بر اتمکه قناعت ایدر کمسه یه عرض احتیاج اتمز ٭ بیت ٭ روده
تنک بیک نان تهی پر کردد ٭ نعمت روی زمین پر نکند دیده تنک ٭ روده تنک صاحب روده رانک ضمیله
بغرسقدر که عربیده معا دیرلر تنک کسریله بیک با حرف مصاحبت نان تهی صاحب تهی نانک فتحی و کسریله لغتدر
بوش دیمکدر خالی معناسنه اما چونکه نان تهیدن مراد تنقیص اتمکدر پر کردد طولو اولور دیمکدر یعنی طویر نعمت
روی زمین لامیه لردر پر نکند پر ایلمز یعنی طویرمز دیده تنک بیانیه در روده مبتدا پر کردد خبری بیک نان
تهی خبره متعلق نعمت مبتدا پر نکند خبری دیده تنک مفعولی محصول بیت بوش بغرسق بر اتمکله پر اولور
یعنی طویار اما یر یوزینک نعمتی طمع کوزی پر ایلمز یعنی آج کوزی پر ایلمز یعنی طویرمز حاصلی زیاده حرص ده کفایت اتمز
٭ مثنوی ٭ پدر چون دور عمرش منقضی کشت ٭ مرا این یک نصیحت کرد و بکذشت ٭ پدر مبتدا
چون ادات تعلیل دور عمر لامیه زمان عمرش دیمکدر بو مصراع تقدیم و تاخیره محمول در تقدیری پدرم چون
کشت منقضی دور عمرش در آن کشت فعل تعلیل مفرد غائب و منقضی اسم فاعلدر انقضا ندن
دو کندی دیمکدر و کشتک اسمی دور عمر نازع ایلدیلر منقضی فاعلیله و کشت خبر لکله مرا بکا دیمکدر کرد
فعل ماضی مفرد غائب با علی تخفیف پدره راجع ضمیر در این یک نصیحت مقدم مفعولی بکذشت فعل ماضی
مفرد غائب کذه فاعلی ضمیر در و جمله فعلیه معطوف در جمله فعلیه که جواب تعلیلدر و جمله فعلیه خبر مبتدادر
محصول بیت پدرم چونکه زمان عمری منقضی اولدی یعنی او کندی بکا بو بر نصیحتی ایلدی و کتدی یعنی فوت
ایلدی او نصیحت بوندن صکره کلن ایکی بیتدر معلوم اوله که بو ابیات ثلاثه نک ما قبلنه تعلقی یوقدر
که شهوت آتشست از وی بپرهیز ٭ بخود بر آتش دوزخ مکن تیز ٭ که حرف بیان شهوت بونده
جماعدن حاصل اولان لذتدر و مبتدا آتش خبری با حرف تاکید بپرهیز فعل امر مفرد مخاطب پرهیزیدن
عربجه اجتناب دیرلر انفعال یا بندن مصدرلردر بخود با حرف صله و با حرف مصاحبت کنده که و با کندو کلمه دیمکدر
بر با منضم اولدیغی افادم ایلر معنا زتاکید ایلدرتنه که سابقا بر وزن زمین بر نشان نماند دیو بیور مشلر

آتش دوزخ لامیه و کلمنک مفعول اولی و تیز مفعول ثانیسی تیز کسکین و یاوز دیمکدر محصول بیت پدرک بکا
نصیحتی بودر که شهوت آتشندن اندن پرهیز ایله کندکه جهنم آتشنی یاوز ایلیه یاخود کندکله جهنم آتشنی تیز
ایلیه یعنی کندکی دوزخه متعلق آتشنی یاوز ایلیه زیرا آتشه برنسنه بر قسک البته یاوز لاریعنی الخصوص حکم
بامقابل اولان نسنه اولمه در آن آتش نداری طاقت سوز بصبر آبی بر این آتش زن امروز آن آتش
یعنی در آتش دوزخ طاقت سوز مصدرک مفعولنه اضافتیدر یعنی سوزه قدرت و طاقت طوتمزسین
دیمکدر بصبر با حرف مصاحبت آبی یا حرف وحدت بر حرف استعلا این آتشدن مراد آتش شهوتدر
زن فعل امر مفرد مخاطب در زنیدندن اور دیمکدر زدندن و بنیاد سهو ایلمشلر زنینک آب مفعول
صریحی و بصبر غیر صریحی بر این آتش بوبله در و امروز ظرف زمانی محصول بیت اول آتش دوزخک
سوز و حرارتنه طاقت کتوره مزسن باری بوکون بو آتش شهوته صبرله صو اور یعنی صبر صوینی
اور زنیه سبب خلاص صبر ایدوب ترک شهوت ایله حکایت هرکه در حال توانایی نیکویی
نکند در وقت ناتوانی توانا صفت مشبهه در کوجلو و قوتلو دیمکدر و یای اولی الحاق و یای ثانی حرف
مصدر نیکویی یالریله بوبله در نیکویی نکنددک مقدم مفعولیدر و درحال ظرف زمان وقت ناتوان
لامیه ناتوانی یا حرف مصدر قوت سزلک دکتندن دیمکدر سختی یا حرف مصدر بیند فعل مضارع
مفرد غائب در بینیدندن کورر دیمکدر سختی مقدم مفعولی و در وقت ظرف زمانی محصول ترکیب
هرکم که قدرتی حالنده احسان و کرم ایلیه قدرت سزلک حالنده شدت کورر یعنی زحمت چکر
بیت بد اختر تر از مردم آزار نیست که روز مصیبت کسش یار نیست بد اختر وصف
ترکیبیدر بدبخت کبی و تر ادات تفضیل مردم آزار وصف ترکیبیدر آزار ایدیجی مردم انجیدیجی دیمکدر
که حرف تعلیل روز مصیبت لامیه کسش ضمیر مردم آزاره راجعدر محصول بیت مردم آزاردن
بدبخترک و بدطالعرک کمسه اولمز زیرا مصیبت و بلا کوننده آکا کمسه یار دکلدر یعنی باشنه بر حال
کلدکده کمسه آکا یارلق ایلمز حکایت جان در حمایت یکدمست و دنیا وجودی میان دو عدم دین بدنیا
فروشان خرند یوسف بفروشند تا چه خرند جاندن مراد روح و حیاتدر و در حرف ظرف حمایت یکدم
لامیه حمایت مصدر و حفظ معناسنه دم نفس معناسنه پس دایم که نفس داخل و خارجدر و حیات
ثابت و قایمدر نفس که منقطع اولدی حیات کیدوب ممات لازم اولدی پس حیات بر نفسک حفظنده
دیمکلک معناسی بودر وجودی یا حرف وحدت میان او عدم لامیه او بریسی عدم سابقدر که
آکا عدم قدیم دیرلر و بریسی عدم لاحقدر که آکا عدم حادث دیرلر با حرف مقابله دنیا فروش
وصف ترکیبیدر فروشیدندن صیغه تمعنی معناسنه فروخته و فروخت در حال معناسنه و نون و دال ادات
خبر استک جمعیدر و الف و نون ادات جمع فروشدن ظاهر اولمایله ترکیب اولمشدر بفروشند
فعل مستقبل جمع غائب یوسف مقدم مفعولیدر تا حجبا دیمکدر خرند خانک فتحی و کسریله و رانک فتحیله
فعل مضارع جمع غائب خریدندن محصول حیات حیوانات بر نفسک حفظندهدر و دنیا ایکی عدم

بیننده بر وجوددر یعنی موجود اولان اشیا عدمدن وجوده کلمشدر و کنه جمیعا عدمه رجوع ایدر دینی دنیا یه صاتیجیلر
حمارلردر یعنی حمار و بقر کبیدر بیلورک لا یعقل احمقلردر یوسفی صاتارلر عجبا انک بهاسیله اندن یک نه الورلر یعنی
دینی دنیا یه صاتانلر یوسفی ترک ایلیوب نجه الجه یه صاتار کبیدر الم اعهد الیکم یا بنی آدم ان لا تعبدوا الشیطان
همزه حرف استفهام لم اعهد فعل جحد مطلق عهد بوندن وصیت معناسنه در الیکم فعل جحده متعلق یا حرف
ندا بنی اصلنده بنین ایدی اضافتله نون روشدی ان لا تعبدوا تأویل مفردده فعل جحدک متعلق مفعولیدر
نونک سقوطی علامت نصبیدر الشیطان لا تعبدونک مفعولی محصول آیت ای آدم اوغلاری سیزه وصیت
ایلمدمی شیطانه عبادت ایلمک دیو یعنی عبادته امر ایدیجی یعنی خدایه عبادت و غیره عبادتدن نهی ایدیجی عقلی
و سمعی دلیللر و حجتلر نصب ایلمدممی استفهام انکاریدر یعنی ایلدم دیمکدر عبادتی شیطانه تخصیص ایلدلر
زیرا کندیه عبادته امر ایدیجی اول ملعونلردر بیت بقول دشمن پیمان دوست بشکستی ببین که از که
بریدی و با که پیوستی با حرف مصاحبت قول دشمن لامیه پیمان دوست دخی بوبله در و بشکستینک مقدم مفعولیدر
بشکستی فعل ماضی مفرد مخاطب ببین فعل امر بینیدندن که حرف بیان و از کیمدن کیم
بریدی ضمیمیله فعل مضارع مفرد مخاطب یعنی المنقول معناسنه کسلدک دیمکدر با حرف صله که کیمه کیمه معناسنه پیو
ستی یانک فتحی و یانک سکونیله فعل ماضی مفرد مخاطب اولشدک یعنی واصل اولدک دیمکدر محصول بیت
دشمن قولیله دوستک عهد و پیماننی صیندک یعنی بوزدک کور که کیمدن کسلدک و کیمه اولشدک یعنی کور که
نیجه کمسه دن ایراولدک و نیجه کمسه یه واصل اولدک حاصلی شیطانک اغواسیله خدانک عهد و پیماننی صیدک
کورامدی که کیمدن منقطع اولدک و کیمه متصل حکایت شیطان با مخلصان برنمی آید و سلطان
با مفلسان شیطان مبتدا با حرف مصاحبت مخلصان خالص و ستارلر الف و نون ادات جمع برنمی آید خبر
یعنی مخلصلری اضلال ایده مز زیرا توجهلری دائما رب عزته در هوا و هوسه دکلدر که شیطان انلره وسوسه
ویرمکه قادر اوله برنمی آید خبر مبتدا و با مخلصان آکا متعلق سلطان با مفلسان دخی بوبله در یعنی پادشاه مفلسلرله
جثه مز حاصلی انلردن حق تحصیل ایده مز زیرا بر نسنه یه مالک دکلدر که انی الوب حقلشه فقره اونک
معناسی شیطان مخلصلره موافق و مصاحب اولمز دینی معنا مقصوده موافق سویلمش مثنوی
وامش مده آنکه بی نماز است ور خود دهنش ز فاقه باز است وام بورج دیمکدر کم عربجه قرض
دیرلر وش یی ضمیر اضافتله الذکر طریقیله که یه راجعدر مده نهیک فتحی و دالک کسریله و هانک اصلیله فعل نهی
مفرد مخاطب خطاب عام طریقیله ویرمه دیمکدر دهیدندن آنکه اول کمسه که دیمکدر که بونده اسمدر کمسه
معناسنه ور خود واکر خوددن مخففیدر دهنش ضمیری کسه که یه راجعدر فاقه فقر دیمکدر و باز آچق معناسنه در
محصول بیت او دنج ویرمه او کمسه یه که بی نمازدر یعنی تارک صلاتدر واکر فرضا آغزی فقردن آچق ایسه
برمرتبه که بر نسنه بولمیاسه آغزینه قویه جق و اغزی آچلقدن آچق قالسه هم کو فرض خدا نمی گزارد
از قرض تو نیز غم ندارد کو اصلنده که او ایدی که حرف تعلیل و او ضمیری بی نمازه راجع اولان کمسه یه راجعدر
فرض خدا لامیه نمی گزارد ادا ایلمز دیمکدر و اللویا زیرا اداسی دکلدر قرض تو لامیه در قرض

و ترصیف بیتدن بخشش خدا واز نیز حرف عطف در وفی دیکلر محصولی بو که زیرا نماز خدانک فرضی ادا ایلمز یعنی
اوزرینه مفروض اولانی ادا ایلمز سنک قرضکدن نم طوتمز یعنی بورجکی ادا ایلمک بی پرواز کرم اداسی
خاطرینه کلمز حکمت هرچه زود بر آید دیر نپاید زود نیز دیکلر رودیر کی محصولی کرک هرنسنه که تیز حاصل
اولور اوزون سنه چوق زمان اکلنمز قطعه خاک مشرق شنیده ام که کنند٭ بچهل سال کاسه چینی٭
خاک مشرق لامیه کنندک مقدم مفعولی بادرن ظرف چهل سال ظرف زمان کاسه چینی معانه کنندک
مفعول ثانیسی محصولی بو ایشتمشم که خاک مشرقی قرق ییلدن کاسه چینی ایدرلر یعنی قرق ییلده فغفور
ایدرلر بعضیلر ایدیلر که خاکدن مراد مملکت خاک بیلقان بیوردیکی و در بغداد بو که قرینه در بو یله
اولنجه خاک کنندک ظرف مکانی اولور محصولی بو یله اولور که دیار مشرقده مسمی عددکه قرق ییلده
کاسه چینی یاپارلر ولکل وجه٭ صد بروزی کنند در بغداد٭ لاجرم قیمتش همی بینی صد یعنی کاسه بروزی
باحرف ظرف و روز ظرف زمان و در بغداد ظرف مکانی لاجرم لاشک ولا محاله دیکلر محصولی
یوز کاسه یاپارلر بر کونده بغدادده لاجرم قیمتنی کوریورسن یعنی چوقدر و اجوز قیمتش ضمیری صد
کاسه بغدادیه راجعدر کاسه چینیه ارجاع ایلین سهو ایلمش قطعه مرغک از بیضه
برون آید و روزی طلبد٭ آدمی بچه ندارد خبر از عقل و تمیز٭ مرغک کافی حرف تصغیر قوشجغز دیکلر
بیضه یانک تخمه بوندن یمرده دیکلر برون آید چقر دیکلر روزی رزق معناسنه در طلبدک مقدم
مفعولیدر آدمی بچه آدم یوریسی یعنی اوغلنجغی ندارد خبر طوتمز یعنی بی خبردر تمیزک اصلی تمییزدر
اما عجم یانک حذفیله استعمال ایدر محصولی قوشجغز یمرده دن چقدیغی آن رزق طلب ایدر
یعنی اول ساعت کزوب دانه دیوشدرمکه باشلر اما آدمی زاد اناسندن طوغدقده عقل
و تمیزدن بی خبردر اغزینه ممه ویرمزلرسه امر آکر و یرمزلرسه اچ قالور٭ انکه ناکاه کسی کشت بچیزی
نرسید٭ وین بتمکین و فضیلت بگذشت از همه چیز٭ ان اسم اشارت در مرغکه کوچ بیان
ناکاه بوندن دفعة بلا تدارک دیکلر کسی یا حرف وحدت بوندن مفارقت چیزی اقتضا ایدر لیکن
وزن ضرورتندن کسی بیورمش کشت فعل ماضی مفرد غائب اولدی دیکلر معناسنه وین
اشارت در آدمی بچه یه با حرف مصاحبت و یا حرف ظرف تمکین قدرت معناسنه در بگذشت
فعل ماضی مفرد غائب کچدی یعنی تجاوز ایلدی همه چیز جمیع اشیادن عبارتدر محصولی
اول مرغکه برکره دن بیرار اوغوزدن نوعضی تمدرواحد کامل اولدی هیچ بر مرتبه یه واصل اولمادی
یعنی انسان کبی معزز و مکرم اولمدی حاصلی مقام عزت و کرامته واصل اولمادی اما آدمی زاد
تمکین و فضیلتله و یا تمکین و فضیلتده جمیع مخلوقاتدن کچدی یعنی عزت و کرامتده جمیع
اشیادن ایلری کتدی حاصلی تشریف ولقد کرمنا بنی آدم ایله مشرف اولدی یعنی هرنسنه
کی حاصل اولور تیز حاصل اولمادی اعز و اکرم ارا٭ آبگینه همه جا یابیست از آن قدرش نیست٭
لعل دشوار بدست آید از انست عزیز٭ آبگینه الف ممدوده و سکون با یله و کاف فارسینک کسریله هرچه

دیکلر عرب زجاج و قاروره دیر همه جا هر یرده دیکلر از آن ادات تعلیلدر انکیچون معناسنه دشوار
مشکل دیکلر بدست با حرف صله از آن کنه ادات تعلیلدر محصولی بو بیت ایکی سابق بیتی تنویر
ایلمه بیورر که هرچه هر یرده واردر یعنی هر یرده بولینور بیوردیغی اعنائیدر حقیقتده کلار انکیچون قدر
قیمتی یوقدر یعنی کثیر الوجود اولدیغیچون قیمتی دکل اما لعل مشکل اله کلور یعنی تحصیلی کوچدر انکیچون
عزیز و معتبردر حکمت کارها بصبر بر آید و مستعجل بر آید محصولی کرک مصالح صبر ایله حاصل اولور
یعنی هر ایش صبر و تأنی ایله یاپی حاصل اولور و مستعجل یعنی اوبجاق ایله سر جوا دوشلور
یعنی یقلر و ایشی ایلری کلوب حاصل اولمز مثنوی بچشم خویش دیدم در بیابان٭ که مرد آهسته
بگذشت از شتابان٭ با حرف مصاحبت و چشم خویش تامیه که حرف بیان مرد آهسته ثقیله محمولدر
تقدیری آهسته رفتار مرددر و بعضیلر دیدیلر اصلنده مرد آهسته رفتار ایدی اضافه قطعه ضرورت
وزنیچون اضافه قدرن قطع اولنوب هنره وصله سن توطأ اولوب تخته سی دالنقل اولوب وصله
اعتبور شتابان صفت مشبهه در شتابیدندن ایوه کی معناسنه محصولی کندی کوزمله
کوردم بیابانده آهسته رفتار مرد شتابانه کچدی یعنی یوریان آهسته کیدن عجله ایله
کیدندن سبق ایلدی یعنی منزله اندن ایلری واصل اولدی٭ سمند باد پای از تک فرو ماند٭
شتربان همچنان آهسته میراند٭ سمند سیسک رمکه تحه کرایله صار و توکه و یغراندن مستعمل
لقطه اشتراک طریقیله باد پای احامه حایته درباد یابویکرکا ات اصلنده وصف ترکیبیدر
یل ایاقلی معناسنه تک تا کلی مفتوح و کاف عربیله اسم مصدر دز تکیدندن یلمک معناسنه بوندن یلمه دیکلر
فرو ماند عاجز قالدی دیکلر شتربان دوه جی دیکلر بان ادات فاعلدر دوه جی معناسنه همچنان اولکه
کبی یعنی آهسته آهسته میراند سوردی یعنی قالدی محصولی دیدیکم بیابانده سمند باد پای
یلوب یوریمکدن عاجز قالدی اما دوه جی آهسته آهسته دوه سنی سوروب کیدر هیچ قالمدی

نسخه

یعنی بیابانده کندی کوزمله بویله کوردم مطایبه ناداو را به از خاموشی نیست و اگر این مصلحت بدا
نادان نبودی ناداوی را حرف صله خاموشی یا حرف مصدر بدانستی و نبودی یالری حرف حکایه در
محصولی کوک ناداندن یعنی جاهله ایسم اولمقدن یک اولمز و اگر بو مصلحتی بیلیدی نادان اولمزدی یعنی
سکوت ایدوب خاموش اولمق کندی معتادی یعنی بیلکلن تاسفه در بواییشه نفس علم و معرفتدر قطعه
چون نداری کمال و فضل آن به٭ که زبان در دهان نکه داری٭ محصولی خطاب عام طریقیله
بیوردی چونکه کمال و فضلک یوقدر اول یکدر که دلکی اغزکده حفظ ایلیه سن یعنی تکلم ایلمه سن
آدمی را زبان فضیحه کند٭ جوز بی مغز را سبکساری٭ فضیحه رسوا دیکلر ضرورت وزنیچون تا هاء
رسمی شکلنده اوقنور جوز بی مغز یا سمه جوز جیکه تیحکله قوز معناسنه در مغزدن مراد ایچیدر
ورا حرف صله در محصولی انسانی دلی رسوا ایدر حاصلی لسانی ایچسز قوزی یعنی
ایچی خالی اولان جوزی سبکسارلوق یعنی خفت رسوا ایدر حاصلی انسانی دلی و جوزی خفت

رسوا وبی اعتبار ایدرچونکه ادات تشبیه تقدیر ایدنلر زائد ایلمشلر بیت چو برا ابلهی تعلیم می داد
بدو بر صرف کرده عمر دایم چو ادات مفعول ابلهی یانی وحدت می داوک مفعول اولی
ضمیر ثانیسی تعلیم در بدو اصلنده بر وایدی ضرورت وزنیچون حذف وایصال اولدی ایکنجی را ادات
تاکید در کرده عمرنک مفعولی اولی صریحی حرف ثانیسی و بر مفعول غیر صریحی دایم کرده یه قیددر محصول
بیت بر ابله بر حکیم تکلم و تعلیم ایدردی یعنی انی نطقه کتورمکه قصد ایدردی دائم وحرز مانی انکله اوزره
یعنی تعلیم اوزره عمرینی صرف ایلمشیدی حاصلی دائما ایشی انک تعلیمنه مصروف ایدی حکیمی گفتش
ای نادان کوششی ورین سودا بترس از لوم لائم لوم لائمک مجیله مصدر او رلام یلوم دن یعنی قصرایکک
احرف وادیسندن ازارلیجی معناسنه ولائم اسم فاعلدر ازارلیجی دیمکدر محصول بیت بر حکیم اول ابله دیدی
ای نادان نه چالشورسن یعنی نه زحمت چکرسن بو سوداده لائمک لومندن قورق حاصلی اعتراض ایدن
معترضدن صاقن یعنی ملامتنک ملامتندن احتراز ایله نیاموزد بهایم از تو گفتار تو خاموشی
بیاموز از بهایم محصول بیت بو بیت تتمه قول حکیمدر ابله دیر که حیوانلر سندن گفتار اوگرنمز یعنی
سندن تکلم اوگرنمز احمارسن حیواندن ایسم اولمغی اوگرن حاصلی اول سندن سوز اوگرنمک
احتمالی یوق اما سن اندن سکوت ایلمکی اوگرن مثنوی هرکه تامل نکند در جواب بیشتر
اید سخنش ناصواب محصول بیت هرکمسه که جواب ویرمکده تأمل ایلمیه و ما ایلمز یعنی فکر ایتمز بر سنه یه
جواب ویره اکثر سوزی ناصواب اولور یعنی خطا واقع اولور یا سخن آرای چو مردم بهوش یا بنشین
همچو بهایم خموش یا حرف تردیدر سخن آرایک مقدم مفعولیدر وبهوش غیر صریحی آرای فعل امر مفرد
مخاطب آراییدندر بزه مک یعنی زینت ایلمک معناسنه محصول بیت یا سوز بیلیجک سوزی عاقلانه
سوزله و یا حیوان کبی ابسم اوتور یعنی سکوت ایله قطعه مطایبه هر که با دانا تر از خود بحث
کند تا بدانند که داناست بادانا ترباء حرف مصاحبت دانا تر دانا عالم تر ادات تفضیل تا حرف تعلیل بدانند
بیله لر دیمکدر که حرف بیان بدانند لفظ مضارع علامت غائب بیننددن بیله لر بیلسونلر دیمکدر که حرف بیان
محصول قطعه هر کمسه که کندیدن عالم بر کمسه ایله بحث ایدر تا بیله لر که داناتر یعنی دیسونلر که
عالمدر دیسونلر بیلورلر و یا بیلسونلر که جاهلدر زیرا اکندیدن عالم بحث ایلمز دیمکدر بیت چون در آید
به از تو بسخن گرچه به دانی اعتراض مکن تو بی یای نافیه ضمیر خطابدر بسخن باء در آید
متعلقدر وحرف مصاحبت حرف ظرف دییمک معناسنه چونکه سوزده برکمسه سندن یک تکلم زیبای
سوز سویلیه ای دکلک ایلشی محصول بیت چونکه سندن ای برکمسه تکلمده نطقده یعنی سوز
سویلمکده یابشلیه اگرچه اول سوزی اندن ای بلورسک اعتراض ایله زیرا جایزدر که اول سوزی
بر وجهله توجیه ایلیه که سنک بیلدیککدن اشبه و اوجه اوله لطیفه هرکه با بدان نشیند نیکی
نبیند محصول قطعه بر فرقه لر ایله اوتورانلر ایلک کورمز بیت گر نشیند فرشته با دیو وحشت
آموزد و خیانت و ریو فرشته یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل همزه حرف وحدتدر دیلیدر

بلورمش آموزد فعل مضارع مفرد غائب اوگره نور دیمکدر ریو آلنک کسریله حیله و مکر معناسنه در محصول بیت
گر نشیند اگر اوتورسه دیمکدر یعنی بر فرشته دیو ایله اوتورسه اول دیودن وحشت و خیانت و ریو
اوگرنور حاصلی اندن اوگرندیگی مخفی شر در هیچ خیر اوگرنمز از بدان نیکوئی نیاموزی نکند گرگ پوستین
دوزی بو بیتین دوز وصف ترکیبیدر دوزیدن کورک دیکیجی یاء حرف مصدر حاصلی گورکجیلک دیمکدر
مصراع ثانی تمام تعلیلدر محصول بیت خطاب عام طریقیله بیورر بر فرلردن ایلک اوگرنمزسک زیرا
قوردن کورکجیلک گلمز یعنی قوردن کورکجیلک ایلمز زیرا طبیعتی بر نجیلک اوزره مجبولدر دکجیلک اوزره
دکل حاصلی قوردن پوستین دوزلوغی گلمدیگی کبی بدفرلردن ایلک گلمز بیت مرد عازا عیب
نهانی اشکار مکن که مرایشانرا رسوا کنی و خود را بی اعتماد مرد عازا را حرف تخصیص عیب نهانی
بیانیه که حرف تعلیل مرحرف تاکید محصول قطعه مردمک گیزلی عیبینی اشکار ایله زیرا انلری رسوا
ایدرسین و کندوگی اعتماد سز یعنی سنکله هیچ بر نسنه اننامیوب سندن هر کمسه نفرت ایلر تنبیه
هرکه علم خواند و عمل نکرد بدان ماند که گاو راند و تخم نیفشاند بدان با حرف صله ودال همزه دن مبدلدر
بان تقدیرنده ماند فعل مضارع مفرد غائب بکزر دیمکدر ماندندن ماننددن دیمکدر ریب خطا ایلمک
که حرف بیان گاو گاف مجمله صفوردیمکدر بقر معناسنه راند فعل ماضی مفرد غائب سوردی دیمکدر گاو
مقدم مفعولیدر اوکوز سوردی دیمکدر مراد حفت سورمکدر نیفشاند فعل نفی ماضی مفرد غائب صاچمدی
دیمکدر تخم مقدم مفعولیدر محصول بیت هرکم که علم اوقودی یعنی تحصیل علم ایلدی و علمله عمل ایلمدی
اول کمسه یه بکزر که حفت سوردی و دانه صاچمدی یعنی اکین اکمدی بیت از تن بی دل طاعت
نیاید و پوست بی مغز بضاعت را نشاید تندن مراد شخصدر و بی دلدن مراد صاحب قلب
اولمیاندر زیرا اهل الله اصحاب قلوب دیرلر مراد شول قلب در که اننده محبت خدا و میل آخرت
اوله دیمکدر ماعدا بو بیله اولمیان شخصدن طاعت گلمز پوست با مغز بیانیه پوستدن بوندن مراد
تبعدر کر بیحه قشر دیرلر و مغزدن مراد ایچدر مغزدن ذوقیتیدر بادم ایچی کبی بضاعت سرمایه
محصول بیت شخص بی قلبدن یعنی محبت حقدن و میل آخرتدن طاعت خدا گلمز یعنی صدقله
طاعت و عبادت ایلمز بلکه ایلدیگی ریا ایله در ایچسز قبوق دخی بضاعت و سرمایه یه یارامز دیمکدر یعنی
بیع و شرایه لایق اولمز حاصلی تن بی قلب قشر بی لب به بکزر که هیچ بر نسنه یه یرامز لطیفه نه هرکه
در مجادله چست در معامله درست نه حرف نفی مجموع ترکیب منفیدر محصول قطعه بو بیله دکلدر
هر کمسه که بحث و جدالده چست و چابکدر معامله ده یعنی تقوی وصلاحده و خدا ایله معامله ده درستدر
زیرا نیجه بچابک وار در که صلاح و تقواسی هیچ اولمیه بو سجعده ادات خبر یعنی نسبیه نه تا مقدردر
جسمت و یا درست تقدیرنده در بیت بس قامت خوش که زیر چادر باشد چون
باز کنی مادر مادر باشد پس چوچو دیمکدر قامت خوش بیانیه که حرف را بطه صفت زیر چادر
لامیه بو بیتده چادردن مراد و الک تخیله عورتلر اوبوزندگی چادر مراددر که دیبا دیمکدر اکثر عورتلر استعمال ایدر

بازکنی اچاسن دیمکدر حادر لامیه در معلوم اوله کم چونکدن برضمیر غایب محذوفدر ضرورت وزن ایچون چونش
تقدیرنده محصولیت چون کوزل قامتکی چار التنده اولور یعنی چار التنده چوق قامت لطیف و موزون
کورینور اما چونکه اول چاری اچاسن و کورسن انک اناسی اولوردیا اول چار صاحبنک
اناسنک اناسی اولور یعنی صورتا کوزل کورینور اما حقیقتده بر بتشلی قری اولور حاصلی ظاهره اعتبار
یوق حکم باطنکدر حکمت اگر شب‌ها همه قدر بودی پس شب قدر بی قدر بودی ایکی بودیده یا حرف
حکایه در محصولی بودر اگر کیجه‌لر جمیعا قدر کیجه‌سی اولیدی قدر کیجه‌سی بی قدر بی اعتبار اولوردی بعض
نسخه‌ده بی قدر برینه چه قدر واقعدر بیت گر سنگ همه لعل بدخشان بودی پس قیمت لعل و سنگ
یکسان بودی لعل بدخشان لامیه بودیده یا حرف حکایه در ایکی مرتبه محصولی بودر اگر هر طاش لعل
بدخشان اولیدی پس لعل و طاشک قیمتی یکسان اولوردی یعنی ایکیسنک قیمتی برابر اولوردی اعنی
قلیل الوجود اولانک اعتباری زیاده ایمش کثیر الوجود اولاندن حکمت نه هرچه بصورت نیکوست
سیرت زیبا دروست کار اندرون دارد نه پوست بصورت باحرف ظرف سیرت زیبا ساده سیرت
خلق معناسنه زیبا صفت مشبهه یار شوع و یا تشدیم دیمکدر دوست اصلنده در اوست ایدی او ضمیری
که به راجعدر اندرون بوننده قلب معناسنه در پوستدن مراد ظاهردر حالدر محصولی بوبله دیمکلدرکه
هرکیمکه صورتی ایدر سیرتی زیبا اندر یعنی هرکسک صورتی و سیماسی کوزلدر ایله دیمکلدرکه
انده سیرت زیبا اوله و اخلاق حسنه اوله بلکه بعضیسی بویله و بعضیسی خلافنجه در زیرا ایش ایلکلدر
پوستک دکلدر یعنی مصلحت باطنکدر ظاهرک دکلدر حاصلی هرکسک باطنه نظر ایلمک کرک ظاهرینه
دکل قطعه توان شناخت بیک روز در شمایل مرد که تا کجاش رسیدست پایگاه علوم
شناخت بوننده شناختن معناسنه در شمایل مرد لامیه در اخلاق مرد دیمکدر مرسوندر که حرف بیان
تا حرف انتها کجاش ضمیری مرده راجعدر پایگاه پایک سکونیله مرتبه دیمکدر علوم اضافه لامیه در
محصولی بودر ادمک اخلاق و اطوارندن برکونده بیلمک ممکندر که نه رتبه‌یه ایرشمشدر مرتبه علومی یعنی اخلاق
و اطوارندن کشینک مرتبه و مقامی نه حده واصل اولدیغی بیلمک اولور ولی ز باطنش ایمن مباش و غره مشو
که خبث نفس نکردد بسالها معلوم ولی ادات استدراک باطنش ضمیری مرده راجعدر که حرف تعلیل
خبث نفس لامیه محصولیت اما باطنندن امین و مغرور اولمه زیرا خباثت نفس ییللرله معلوم اولمز
تخویف هرکه با بزرگان ستیزد خون خود بریزد محصولی هر کیمکه اکابرله جنگ و عناد ایلرسه
کندی قاننی دوکر یعنی کندینی هلاک ایدر زیرا اکابرله چکشمز قطعه خویشتن را بزرگ می بینی
راست گفتند یک دو بیند لوچ می بینی فعل مضارع مفرد مخاطب کوررسن دیمکدر خویشتن مفعول
اول و بزرگ ثانیسی راست بوننده کرچک معناسنه در بیند فعل مضارع مفرد غایب کورر دیمکدر بیند
یک مفعول اولی و دو ثانیسی لوچ لامک ضمیله و جیمک سکونیله بر بیدر شاشی دیمکدر احوال معناسنه در
محصولیت خطاب عام طریقیله بیوررکه کندی اولو کوررسن کرچک دیدیلر یا دیشلر که شاشی

ندن

بری ایکی کورر یعنی سن غرورده تکبر ایدن کندی اولو کوردیک شاشی بری ایکی کوردیکی کبی فاسد در زیرا
اونه سی بوقدر زور دیعنی شکسته پیشانی تو که بازی بسر کیی باقوچ زور زانک ضمیله تیز دیمکدر
ظرف زمان در ببینک شکسته مفعول اولی و پیشانی ثانیسی بازی یوقوچ دیمکدر کینک مفعول صریحی
و بسرله باقوچ غیر صریحی قوچ لفظا مشترکدر ترکیله فارسیده بنیده محصولیت تیز زمان النکی شکسته
کوررسن کوبا شکله قوچله ایوب اوینار سن یعنی کله قوچله طوتشور سن ترکیبده قوچ جیم عجمیله در
قافیه رعایتی ایچون بونده عربی استور تقدیر بیت پنجه با شیر زدن و مشت با شمشیر کار خردمندان
نیست معلوم اوله که بونک کبیلر مفعول ملحوظلر باشیر باحرف مصاحبت و باحرف صله باشمشیر
باحرف صله محصولی اسلانله پنجه طوتشمق و ارسلانه پنجه اورمق و یومرقی شمشیره اورمق
عقلا ایشی دکلدر زیرا انلر کندینی تهلکه‌یه صالمزو مضرتدن احتراز ایدرلر بیت جنگ و زورآوری
مکن با مست پیش سر پنجه در بغل نه دست زورآور وصف ترکیبیدر اور یدندن زورکتورجی
و با حرف مصادر زور اورلک دیمکدر بامست باحرف مصاحبت پیش سرپنجه لامیه سرپنجه قوت و غالبیتدن کنایه در
بغل با کیم و قیمر پنجه نک فتحه‌لریله قولتق دیمکدر نه نونک کسریله صیغه امر مفرد مخاطب در
نهیدن مستقبلاتند نونک ضمیله مستعملدر نه‌ها و نه ندر دیمکلر سهو ایلمشلردر دست مفعول صریحی
و در بغل غیر صریحی پیش ظرف مکانی محصولیت مستله جنگ و زورکتورجیلک ایلمه یعنی انکله محاربه
و مقاتله ایدوب انکا قوت بازوکی کوسترمه پیش قوی و غالب کمسه اولوکنده الکی قولتغکه قو یعنی انکله
جنگ و جدال ایدوب خصومت کوسترمه تحذیر ضعیفی که با قوی دلاوری کند یار دشمنست
در هلاک خویش ضعیفی یاحرف وحدت که حرف بیان و یا حرف رابطه صفت با حرف مصاحبت
دلاور وصف ترکیبیدر اور یدندن بهادر معناسنه یار دشمن لامیه هلاک خویش ده بوبله در محصولی
برکیسه ضعیف که قویله برابر دلاورلک ایلیه و انکا بهادرلک کوستره یعنی انکا بهادرلق حمله کندینی
انکا کوره دیر طوته کندی هلاکنده دشمنک معین و ناصریدر قطعه سایه پرورده را چه طاقت
آن که رود با مبارزان بقتال سایه پرورده کولکده بسلنمش یعنی تازه و نعمت ایچنده بیومشی
و را ادات مفعول طاقت ان لامیه در که حرف بیان با حرف مصاحبت مبارز بهادر دیمکدر الف و نون
ادات جمعدر بقتال باحرف صله قتال مقاتله باتنک مصدر ثانیسی با مبارزان رود ده متعلقدر
متعلق اولمق جایز محصولیت سایه پرورده نک نه قدرت و طاقتی اوله اول سنده یه که بهادرلر
ایله جنگ و مقاتله‌یه واره سست بازو بجهل میفکند پنجه با مرد آهنین چنگال
سست بازو وصف ترکیبیدر بازوسی ضعیف کمسه دیمکدر بجهل با حرف مصاحبت میفکند فعل مضارع
مفرد غایب براغور دیمکدر پنجه مفعول صریحی و بجهل و با مرد غیر صریحلری مرد آهنین چنگال بیانیه در
آهنین چنگال وصف ترکیبیدر د مرتبه‌لی تبعیتی یعنی پنجه لی دیمکدر محصولیت ضعیف بازولی اولان
کمسه جهالتله مرپنجه اولان کمسه‌یه پنجه براغور یعنی انکله پنجه طوتشر آهنین چنگال قوی بازولیدر کمانندا

و محکم بغچه لیدن عبارتدر قوله بیت هرکه نصیحت نشنود سر ملامت شنیدن دارد و سر بوندن سودا
و هوس معناسنه در محصول ترکیب هرکیم که نصیحت دکلمز یعنی قبول ایلمز ملامت ایشتمک سوداسن طوتر حاصلی
ازارلنمق سوداسن طوتر یعنی ازارلنمق استر بیت چون نیاید نصیحتم در گوش اگرت سرزنش
کنم خاموش نصیحت در گوش تقدیری نصیحت در گوشت در اگرت سرزنش کنم تقدیری اگر سرزنش
گفت و یا اگر سرزنشت کنم در خاموش فعل امر مفرد مخاطب در اسم اولی دیمکدر محصول بیت چونکه نصیحتی
قولغکه کیرمز اگر بن سکا توبیخ و سرزنش ایدرسم اسم اول لطیفه بی خبران خفته اند
و بیدار همچون سگان بازاری سگ شکاری را ببینند و مشغله بر آرند و پیش آمدن نیارند سگان
بازاری بیابانیه سگ شکاری بی بوبله در مشغله غوغا بر آرند قالدرالر دیمکدر نیارند فعل نفی مستقبل جمع غائب
بر اریدن در تا درا اولمز دیمکدر مصدری در بار یدن در قدرت معناسنه یعنی بیاوری رستن ان
اخذ سهو ایدن ایلمش محصول ترکیب هنرسز لر هنر لیلری گورمکه قادر اولمز یعنی انلر له بوابرلک ایدن
هنر لیرو معارضه و مقابله قلمغه هنرلر بازار ایتلری گیبی که او ایتی گورر لر و غوغا قالدرلر یعنی ایدرلر و ایلری
کلمکه قادر اولمزلر تحذیر سفله چون بهنر با کسی بر نیاید بخبثش در پوستین افتد بر نیاید
چیقشامز یعنی مقابله و معارضه ایدمز محصول ترکیب سفله کمسه یعنی دنی ذات کمسه حی تنکه هنرده و یا
هنرلر بر کمسنه ایله چیقشامز یعنی مقابله و معارضه ایدمز خباثتله غیبتنه دوشر حاصلی ارذنجه قدح ایلکه
باشلر بیت کند هر آینه غیبت حسود کوته دست که در مقابله گنگش بود زبان مقال
هر آینه البته دیمکدر غیبت عیان بغچه نک کسریله بر کمسه نک اردنجه غایبانه سویلکه دیرلر شول سوزدر که
اشتدکا تقدیرجه مغموم اوله اگر اول سوزلو کی سوزکر جک ایسه غیبت دیرلر و اگر کذب ایسه
بهتان دیرلر حسود کوته دست بیانیه کوته وصف ترکیبیدر قصه الی دیمکدر تنیه تا دراولمیان کمسه
دیرلر که حرف تعلیل گنگ کافک اول عربی و مضموم در کاف ثانی عجمی معلوم اوله که نون ساکندن صکره
اوخروه کاف واقع اوله البته عجمیدر محفوظ اوله ش ضمیری حسوده راجعدر اکا معنا هم مقاله مقیدر
محصول بیت حسود کوته دست یعنی عاجز بی قدرت البته غیبت ایدر زیرا مقابله زبان مقال
گنگ اولور یعنی دلی طوتولر نطقه قادر اولمز حکایت اگر جور شکم نیستی هیچ مرغی در دام
نیفتادی بلکه صیاد دام ننهادی جور شکم اضافه یه نیستی یا حرف حکایه مرغی یا حرف وحدت در دام
در حرف صله نیفتادی یا حرف حکایه صیاد مبالغه اسم فاعلدر اوجی دیمکدر ننهادی فعل نفی حال ماضی
مفرد غائب و یا حرف حکایه محصول ترکیب اگر جور شکم بو غیبتسه یعنی الجیلوم بلاسی
بو غیبتسه هیچ بر مرغ دامه دوشمزدی بلکه اوجی طوزاق قورمزدی زیرا بو عزر دراوله مرغ
دامه وارمزدی عبرت حکیمان دیر دیر خورند و عابدان نیم سیر و زاهدان تا سد رمق
و جوانان تا طبق برگیرند و پیران تا عرق کنند اما قلندران چندانکه در معده جای نفس
نماند و بر سفره روزی کس حکیمان گیچ بر لر یعنی سیر گیدر لر تا که طعام هضم اوله و عابدلر نیم سیر

بقیه طعام

یعنی تمام طویمزلر تا دوف انتهاسیدر اومی معدارک مقولته اصاعیدر رمقی حیدر دیمکدر طبقدان مراد ایچندن یمک
یمین اسبابدر صحیح وجهی که برگیرند قالدیرلر دیمکدر تا که خوف انتها عرق کنند دریله لر دیمکدر معده بیمک بنجی
و عینک سکونیله انسان حیوان جنسنک شیردانی یرین مستعمل در یعنی تحریف ایدوب شردت
دیدکلریدر جای نفس لامیه در نماند فعل نفی مستقبل مفرد غائب کالمیه دیمکدر روزی کس لامیه محصول ترکیب
حکیملر سیر گیت یمک یرلر تا که یدکلری هضم اوله و عابدلر یریم طویجه یعنی تمام طویمز اولنجه یرلر و زاهدلر سد
رمقجه یعنی جانی تنده حفظ ایلک مقداری حاصلی اولمیجک مقداری و جوانلر او کلرندن طعام قالقنجه یعنی
ایچندن اولانی دوکه تجه دیرلر و پیرلر دریلنجه اما قلندرلر اولقدر یرلر که معدده هم نفسه یرقالمیه و سفره ده هم کیمسه
رزقی و نفقه سی یعنی جوانلر طبقدن یمک قالقنجه یرلر اما قلندرلر سفره ده اتمک ذوقی قالمینجه یرلر و جایز در که
خورند فعل امر مفرد غائب اوله یعنی هر طائفه مذکور اولان مقداردن یسونلر دیمکدر بیت اسیر بند شکم را
دو شب نگیرد خواب شبی ز معده سنگی شبی ز دلتنگی اسیر بند شکم لامیه و معاسیدر زبند شکم
مجازدر و را ادات تخصیص نگیرد کی خواب فاعلی در اسیر بند شکم مقدم مفعولی در دو شب ظرف زمانی
شبی یا حرف وحدت معده بیمک کسری و عینک سکونیله ذکر اولان گبی در سنگی یه اضافه بیانیه در
و یا حرف نسبت طاشه منسوب معده دن یعنی زیاده طوقلقدن طاش گبی بکشمش معده دن دیمکدر
دلتنگ وصف ترکیبیدر کوکلی طار و یا حرف مصدر در کوکل طارلغی دیمکدر محصول بیت شکم قیدینه اسیر
اولان کمسه ایکی کیجه او یقی طوتمز یعنی ایکی کیجه اویقی ایومز بر کیجه زیاده جودن یمک یمک تعقلندن و بر کیجه
طعام یعنی ییجک بولمدوغی جهدن کوکلی طارلغندن و خط مشورت با زنان تباهست و سخا
با مفسدان گناه محصول ترکیب زنلر له مشورت فاسدر و مفسدلره سخاوت و کرم گناه زیرا علامت
نعوذدر بیت ترحم بر پلنگ تیز دندان ستمکاری بود بر گوسفندان پلنگ تیز دندان مابعده در
ستمکار ظالم دیمکدر و یا حرف مصدر محصول بیت کسکی دیشلی قپلانه ترحم ایدوب انی اسیرکمک ستمکارلقدر
یعنی ظالملقدر قیونلره حاصلی ظالملره مهر و محبت مظلوملره جفا و ظلم در دیمکدر بیت هر کرا اکه
دشمنی پیش است اگر نکشد دشمن خویش است محصول ترکیب هر کیمک که دشمنی او کنده در اگر انی
اولدرمسه کندیسنه دشمندر زیرا دشمنی فرصت بولنجه انی اولدرر بیت سنگ بر دست و مار
بر سر سنگ خیره رایی بود قیاس و درنگ خیره رای وصف ترکیبیدر الجی فکرلی دیمکدر و یا حرف مصدر در
الجی ضعیف فکرلیلک دیمکدر درنگ دالک فتحی کسریله و رانک تسکینیله اکلنمک دیمکدر محصول بیت
طاش الکده اوله و یلان بر طاشک اوزرنده اوله الجی فکرلیلک در قیاس و درنگ یعنی اوزانمق
او ماییمق و قیاس ایتمک دیمکدر و ایلک فکرک فساد ایدر زیرا صحیح و کاروحج زخود مشاوران بخلاف این
مصلحت دیده اند و گفته اند که در کشتن بندیان تأمل اولیترست بحکم آنکه اختیار باقیست
توان کشت و توان بخشید و اگر بی تأمل کشته شود محتملست که مصلحتی فوت شود که تدارک مثل
آن ممتنع باشد گروهی یا حرف وحدت گروه کافک عجمی ضمه سیله بلوک معناسنه در کشتن بندیان

مصدرک مفعول‌لهنه اضافتیدر بندی باغ معناسنه در که عربجه قید دیرلر و یا حرف نسبت بندن منسوب دیکدر یعنی
محبوسین الف و نون ادات جمعدر محبوسلر دیکدر بعض نسخه‌ده بندن کان واقعدر کشتن و حشتن
معناسنه در رهائی ویرمک یعنی ترک ایلمک حرف تعلیل کشته شود اسم مفعول مفعول‌لهدر دیکدر محتمل اسم
فاعلدر انفعال بابندن که حرف بیان مصلحتی یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت و یا حرف بیان تدارک
مثلی این مصدرک مفعول‌لهنه لامیه در ممتنع اسم فاعلدر انفعال بابندن محصول ترکیب اما پادشاهلر عقلادن
بونک خلافنی مصلحت کورمشلردر زیرا که محبوسلری قتل ایلمکده تأمل ایلرلر یعنی قتلنده عجله ایلمک
کرک تا وسیله کر اختیارا باقی قید زندن قتل ممکن و ترک ایدوب آزاد ایلمک ممکن زیرا اکثر تأملسز قتل اولورسه
احتمالدر که بر مصلحت فوت اوله که اول مصلحت کبینک تدارکی ممتنع اوله یعنی قتل سببیله فوت اولنجه
تدارکی ممتنع اولور بهر حال مثنوی نیک سهلست زنده بی جان کردن ** کشته را باز زنده نتوان کرد
نیک بونک کبی یرلرده محکم معناسنه در قید است ندر دیمک اولور زنده کردک مقدم مفعول صریحی بی جان
غیر صریحی و کرد کردن معناسنه در و کشته نتوان کردک مفعول اولی و زنده ثانیسی و باز زمان معناسنی
متضمندر محصول بیت تنه قولایدر زنده جانسز ایلمک یعنی زنده‌نک جاننی الموب اما مقتولی کنه جانلنه
ایلمک ممکن دکل ** شرط عقلست صبر تیر انداز ** که چو رفت از کمان باز نیاید ** شرط عقل لامیه و تقدم
خبر و صبر تیرانداز مؤخر مبتدا و لامیه تیرانداز وصف ترکیبیدر انداز ندن انداختن و تیبار سهو ایلمکلر
که حرف تعلیل از کمان زنته متعلق نیاید فعل نفی مستقبل مفرد غایب باز کنه دیکدر محصول بیت شرط
عقلادر تیراندازک صبری یعنی اوقی آتمزدن اول دوشنجک یری ملاحظه ایلمک کرک زیرا چونکه
یایدن کتدی یعنی چقدی کنه عودت ایلمز نصیحت حکیمی با جهال در افتد باید که توقع عزت ندارد و نفس بتجه ده
توقع عزت واقعدر اضافتله و جاهلکه نرنابن اوری بر حکیمی غالب ایدر عجب نیست که سنگست
جوهری ایسکند محصول ترکیب بر حکیم که جهلا ایله جمع اولوب مختلط اوله کرکدر که انلردن عزت
امید ایلمیه و بر جاهلک تکلمه بر حکیمه غالب اوله عجب دکلدر که طاش بر جوهری کسر ایدر بیت
نه عجب گر فرو رود نفسش ** عندلیبی غراب همقفسش ** نه حرف نفی فرو رود لغتده اشاغه
کیتمک دیکدر اما استعمالده با تموم معناسنه در که کیدن نفسی باتدی ایدر نفسش شین ضمیر اضمار
قبل الذکر طریقیله عندلیبه راجعدر عندلیب بلبله دیرلر یا حرف وحدت غراب مبتدا همقفس
خبری و جمله‌سی صفت عندلیبدر محصول بیت نه عجب یعنی عجب دکل اگر نفسی تیارسه بر عندلیبک که
غراب همقفسی اوله یعنی قفدشی اوله حاصلی غرابک آوازی عندلیبک آوازینی بصدیرسه عجب دکل
قطعه گر هنرمند از اوباش جفایی بیند ** تا دل خویش نیازارد و در هم نشود ** اوباش
جمع صیغه‌سیله مستعملدر لوندان معناسنه و بعضیلر دیدیلر که مفردی بوش ازغلب بعضی طریقیله
جمع اولدر جفائی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر تا حرف تنبیه دل خویش لامیه نیازارد مقدم مفعولی نیازارد
لفظا مشترکدر فعل نفی مستقبلدر مفرد غایب بیننده آبخته و یا آبخشمدن دیکدر در هم لغتده مغموم و مشوش

ایلکدر

دیکدر اما بونده بجهنور معناسنه در نشود کلمه مشترکدر بجهنور اولمیه و یا اولمسون دیکدر محصول بیت اگر هنرمند
اذا اوباشدن جفا کورسه البته کندینی کوکلمه انجتمیه و یا انجتمسون و بجهنور اولمیه یا اولمسون سنگ
بدگوهر اگر کاسه زرین شکند ** قیمت سنگ نیفزاید و زر کم نشود ** سنگ بدگوهر یا سه کاسه
زرین دم بو یله در زر التون و یا حرف نسبت و نون حرف تأکید شکند فعل مضارع مفرد غایب
فعل شرط واقعدر برسه دیکدر قیمت سنگ لامیه نیفزاید فعل نفی مستقبل آرتمز یعنی زیاده اولمز قیمت از
مبتدا و نشود خبر مبتدا و کم خبر نشود در و اسمی بخته ده قیمت زره راجع ضمیردر محصول بیت سنگ بدگوهر
یعنی بد اصل اگر التوندن کاسه‌یه برسه یعنی شکست ایدرسه اول سنگک قیمتی زیاده اولمز و کاسه
مکسورک زری قیمتی اکسلمز حاصلی کسر ایله جوهرینه نقصان کلمز که قیمتدن قاله و قیمته نقصان کله
بو بیت ضرب مثل حکمنده واقعدر زیاده شهرتدن لطیفه خردمندی را که در زمره اجلاف سخن
صورت نبندد ** شگفت مدار که آواز بربط با غلبه دهل بر نیاید و بوی عبیر از گند سیر فرو ماند
خردمندی را را حرف تخصیص که حرف بیان زمره‌دن زانک ضمه و میمک سکونیله بلوک معناسنه اجلافه
اضافتیدر اجلاف جلفک جمعیدر غلیظ طبیعتلو یا بسی اوغلان کمسه‌یه دیرلر سخن بیندرک مفعولی
اولی و صورت ثانیسی شگفت شینک و کافک ضمیله و کسره‌سیله عجب معناسنه اسمدر کسره
تخصیص ایلمکلر دیمشلر مدار فعل نهی مفرد مخاطب طوتمه دیکدر که حرف تعلیل آواز بربط لامیه در
بربط ایکی بانک فتحه‌سیله و سکونیله ایکی طرفنده معاجت غلبه و دهل لامیه بر نیاید چقمز
یعنی طاول بانجه آوازی طاول آوازی دهل الک و هانک ضمیله طاول معناسنه در بوی عبیر لامیه
عبیر عینک فتحی و بانک کسریله کوزل قوقولی اون کبی بر نسنه در گند سیر لامیه در گند کافک فتحی
و سکونیله چوکک قوقو دیرلر سیر شینک کسریله صرمسق معناسنه در فرو ماند فعل مضارع مفرد
غایب بونده مغلوب اولور دیکدر محصول ترکیب بر عاقله که اجلاف و ناسازلر بلوکنده سوزی
صورت بغلمز یعنی انلره آشنا که سوزی رونق و التفات بولوب مسموع اولمز یعنی عجب طوتمه
زیرا تمبور آوازی طاول غلبه‌سی حقیقتده مغلوب اولور یعنی طاوللر باتنده آوازی ایشیدلمز و عبیر قوقوسی صرمسق قوقو
مغلوب اولور یعنی صرمسق قوقوسی عبیر قوقوسنی باصدرر زیرا لطیف قوقونک خبیث قوقو باتنده
رایحه‌سی اولمز مثنوی بلند آواز نادان گردن افراخت ** که دانا را به بی‌شرمی بینداخت
آواز نادان بیانیه و مبتدا گردن افراختنک مفعول مقدمیدر و افراخت فعل ماضی مفرد غایب
یوجلتدی و قالدردی دیکدر زیاده بک چوق مقدار عبارت او جمله فعلیه خبر مبتدا بلند آواز وصف
ترکیبیدر یوکسک آوازلی دیکدر بلند آواز اضافتدن اسلوب عجمه اصل و کلام بیشی
که حرف رابطه صفت دانا را ادات مفعول با حرف مصاحبت بی‌شرمی یا حرف مصدر حیاسز
بینداخت لغتده آتدی دیکدر لکن بونده ناساز کلماته بو که غلبه ایلدی دیکدر بینداختنک
دانا مفعول صریحی و بی‌شرمی غیر صریحی محصول بیت یوکسک آوازلی بر نادان بوینی یوجلتدی

یعنی بیک بیک جانم دیر شو تا که زیاده اولان جانم لفظیله مقلوب مشهور اولمشدر زیرا جهلا ادم اوزرینه جانم معنی
بر معرفت اکلر ما نمی دانند که آهنک حجازی فرو ماند ز بانک طبل غازی نمی دانند فعل نفی مستقبل
بلمزدیمکدر کرشع بیان آهنک بوندن اواز معنسنه در حجازیه اصطلاح عامه ده معلوم اولدیکه علم انغامک
اصولی دورت در آدلری راست در کہ جمیع نغماتک اصلیدر ایکنجیسی عراقدر اوچنجیسی زیر
افکند در دردنجیسی اصفهاندر بو دورتدن هر برینک ایکی فرعی واردر لکن بونده لازم اولانی
بیان ایلک در اینجی پس عراقک ایکی فرعی واردر بری مایه بری بوسلک و هر ایکی فرعدن مخرج
اولان نغمه یه اوازه دیرلر پس مایه و بوسلک اوازه سی حجازدر خلاصه پس تعبیر حجاز
اول ایکی مقامدن بر نغمانک اسمیدر ردیفکلری باطل اولدیکه محض جهلدن ناشیدر و بعضیسی
علم انغام یرینه علم موسیقی دیمش خطا ایلمش موسیقی صافی ترنماتدر غیری نسنه دکلدر آهنک
حجازی بر پرده در نسبت مذکور اولان کتی بانک طبل غازی لامیه عامه ده طبل غازی معناسنه در
غازی لفظی مشترکدر اصل نغمه یه طبلباز دیرلر لکن طبل غازی طاولدر دیرلر طبل بازدن احتراز
ایچون محصول بیت بلند اواز نادان بلمزکه آهنک حجازی یعنی اوازه حجازی طاول اوازندن
تبادر تالور یعنی انک بانندن اشیدلمز زیرا طاولک بانندن بور و صبور ناوزیل و بونلر کبیلر
اشیدیلور اینجی نازک نغمه کہ انسان حنجره سندن پیدا اولور تنده کی اشیدیلور

جوهر اکر در خلاب افتد همچنان نفیست و غبار اکر بفلک رسد همچنان خسیست استعداد
بی تربیت دریغست و تربیت نامستعد ضایع خاکستر اگرچه نسبت عالی دارد که آتش
جوهر علویست ولیکن چون بنفس خود هنری ندارد با خاک برابرست و قیمت شکر نه
از نیست که آن خاصیت و نیست خلاب خانک تینی چامورلیدر کتف معناسنه در همچنان کذلک
معناسنه در یعنی دوشمش دن آولری کبی هنوز الان دیمکدر بعضی نسخه ده همان واقعدر استعداد
بی تربیت معاسه و جیمدار دریغست خبری و تربیت نامستعد مصدرلر مفعولنه اضافتیدر
مبتدا و ضایع خبری خاکستر کول نسب عالی جانبیه کہ حرف تعلیلدر آتش مبتدا جوهر علوی خبری
با حرف ظرف تفسیر جمع ابجانیه هنری یا حرف وحدت و یا تنکیر محصول ترکیب جوهر اکر خلابه
دوشوب کیز نفیسدر یعنی ذاتنه تغیر و نقصان کلمز و غبار اکر فلکلره ایرشورسه کینه همان
خسیسدر یعنی مقام شریفه وصولا خسیسلر حقوب شریف اولمز تربیتسز قابلیت ظلمدر
و نا قابله تربیه ایلمک ضایعدر کول اگرچه عالی النسب طوتار یعنی نسبی عالیدر زیرا آتش جوهر علویدر
زیرا غناعرکت جیمعدن اعلادر اما کول که چون کندی نفسنده جوهری یوقدر خاکله برابردر انون
ایچون شکرک قیمتی قمشدن دکلدر بلکه اول قیمت و اعتبار کندی خاصیت
و خاصه سیدر مثنوی چو کنعانرا طبیعت بی هنر بود پیمبر زاده کی قدرش نیفزود
کنعان حضرت نوح پیغمبرک عم عاصی اولان اوغلیدر کہ سایر مشرکلرله طوفانه غرق اولمشی

زادات تخصیص پیمبر پیغمبر و پیامبر پیغامبر مرحب بر معنایه در حیر المیجی دیمکدر بریده ندن کاف عجم ندا
رسیدی بدل اولمیه یا حرف مصدرر نیفزود فعل نفی ماضی مفرد غائب افزودندن که لازم و متعدی بیننده مشترکدر
بوندن متعدیدر کولرندار مفعولیدر محصول بیت چونکه کنعانک خلقت و طبیعتی هنرسز ایدی پیغمبر اوغلی اولمغی
قدرینی ارتورمدی بلکه سایر مشرکلر کبی غرق اولدیلر و کان من المغرقین انک حقنده در هنرسز اکر دار
تکو هر کل از خارست و ابراهیم از آزر هنر نمانک مقدم مفعولیدر کوهردن مراد بونک کبی برکوزه اصلدر
و نسبیدر از حضرت ابراهیم علیه السلامک باباسیدر که تیار بوتیردی محصول بیت هنر کوستر
اکر داریه کوهر نسب کوستره کوزر میسن کل دکنده طوتغوردر پیدا اولور و ابراهیم علیه م
آزردن پس اصل و نسبه اعتبار یوقدر پس بلکه ذاته و حسبه در لطیفه مشک آنست که ببوید نه انکه
عطار بگوید دانا چون طبله عطارست خاموش و هنرنما و نادان چون طبل غازیست بلند اواز و میان
تهی ببوید فعل مضارع مفرد غائب در بوییدندن که لازم و متعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر اوفوقر مینه
معناسنه طبله عطار لامیه طبله عطار اولدرکه عطار دیار عرب بر طبله یه انواع معجوناتی ترتیب ایدوب
صتار اما ارومیده بو ترتیب اولمز هنرنمای صفت ترکیبیدر میان تهی ده وصف ترکیبیدر نمایید ندن
هنر کوستریجی دیمکدر میان تهی ایچی بوش دیمکدر محصول ترکیب مشک اولدرکه کندی قوقوسیله یعنی قوقوسی
جهته اولیدر دکلدر که عطار سوزلیه یعنی عطارک تعریفیله اولان مشک اعتبار یوقدر عالم طبله عطار کبی ایسم
و هنر کوستریجی یعنی تکلفسز ایلیوب اظهار هنر ایلر اما نادان طاول کبی بلند اوازلو و ایچی بوشدر

را شیم

یعنی معنادن اوکو نمیسی وار ایچی اما هنرده بی بهره در طبل غازی جابجا ذکر طاولمنه تخصیص ایلمی سهو
ایلمش. قطعه عالم اندر میان جاهل را مثلی گفته اند صدیقان شاهدی در میان کوران مصحفی در سرای زندیقان ۱۵
مراد جنسیدر در اصناده عالم قیدور عالم را میان جاهلان تقدیریده در مثلی یا حرف وحدت مراد مثلدن
تمثیلدر صدیقان صدیقک جمعیدر صادق ویرار مشتقدرکه کسره ایلیه صفت مشبهه در محصول بیت
جهلا اراسنده عالم بر تمثیل سویلمشدر صدیقلر اول تمثیل بیت ثانیده در شاهدی در میان کوران است
مصحفی در میان زندیقان شاهدی یا حرف وحدت مصحفی بوبله در زندیقان زندیقک جمعیدر
کسره ایله زندیقک جمعیدر ملحدلر معناسنه یعنی حشر اجسادی قائل اولمیانلر محصول بیت جاهللر
اراسنده عالمک مثلی بر محبوبدر کورلر اراسنده و بر مصحفدر زندیقلر اراسنده یعنی عالم بونلره
بکزر جهله ایچینده بیت دوستی را که بعمری فرا چنگ آرند نشاید که بیکدم بیازارند
دوستی یا حرف وحدت و را ادات مفعول که حرف رابط صفت یا حرف ظرف و عمر بونک کبی برکره
مادندن عبارتدر او حرف وحدت بر مادنده بر زمانده دیمکدر فرا بونک کبی یرلرده ادات صله در چنکدن
مراد الدر آرند فعل مضارع جمع غائب در بیکدم یا حرف ظرف دم نفس و ساعت معناسنه در بر دمده
و بر ساعتده دیمکدر بیازارند فعل مضارع جمع غائب انجنمک دیمکدر محصول ترکیب دوستی که
بر مدتده الله کتوره لر یعنی تحصیل ایده لر لایق دکلدر که ان بر نفسده انجیده لر بیخصور ایده لر

بیت سنگی بچند سال شود لعل پاره‌ها ٭ زنهار تا بیک نفسش نشکنی بسنگ ٭ سنگی یاء وحدتله
بچند سال باء حرف ظرف نیچه ییلده دیمکدر شود فعل مضارع مفرد غائب اسمی تحتنده سنگه راجع ضمیردر
و خبری لعل پاره در تقدیری پاره لعلدر زنهار ادات تشبیه تا حرف تاکید با حرف ظرف یک نفس بر نفس
دیمکدر شین لعل پاره‌یه راجعدر نشکنی فعل نهی مستقبل مفرد مخاطب جمیعه سن دیمکدر یعنی کسر ایلمیه سین
بو بیت بجوی نثره تمام شعر بو منظور در تشبیه عقل در دست نفس چنان گرفتارست که مرد عاقل در دست
زن گرفتارست نفس لامیه ده مجازا مرد عاقل ساده زن گرفتارم بویله در گرفتار کاف عجمک فتحی و رانک سکونی
و بانک ضمیله بغزدر وقتولی و زیرک دیمکدر محصول ترکیب عقل نفسک النده بجایین گرفتاردر که
عاقل ارقتولی عورت النده قالدیغی کبی ٭ بیت درخمی برسرای بنفد ٭ کر بانک زن از درم برآید بلند ٭
درخمی صاتمه ده بیانی بطنیله برسرای یاء حرف وحدت که حرف رابط صفت بانک زن لامیه در عورتک
آوازی دیمک ضمیر غائب درسرایه راجع برآید جمله دیمکدر محصول بیت اول اوک اوزرینه شنگ دوشه
قپوسنی باغله یعنی قپوسه که اندن عورتک آوازی یوکسک چقه یعنی عورتک آوازینی خلقه اوله
خلوق ایشیدن حکمت رأی بی قوت مکر و فسون است و قوت بی رأی جهل و جنون رأی فکر دیمکدر
بی حرف تنها اضاف ساتمه ده یعنی بی قوت عقل فسون عطف تفسیری قبیلندندر آید و بی خاتمین دیمکدر
قوت بی رأی ساتمه ده یعنی قوت عقل بی رأی و تدبیر جهل و جنوندر محصول ترکیب رأی خالص با قوت
عقل غایندن بی نتیجه ایشدر و عقل بی رأی و تدبیر صافی جهل و جنوندر صاحب رأی و تدبیره عقل لازمدر
یعنی صرا ایشده عقل و رأی ایله اولمق گرک ٭ بیت تمیز باید و تدبیر و عقل آنکه ملک ٭ که ملک و دولت
نادان سلاح جنگ خداست ٭ تمیز ایل اول اسلوب عجم اوزره ضرورت وزنیچون حذف
اولنمشدر ملک لفظ مشترکدر مملکت و سلطنت بینده بونده ایکیسنه ده مساغ وار
که حرف تعلیل دولت ملکه معطوف و نادانه مضافدر الا سبیه ایله سلاح و جنگ خدا لامیه لردر محصول
ترکیب انسانه تمیز و تدبیر و عقل گرک اندن صکره مملکت و سلطنت زیرا نادانک ملک
و دولتی خدا ایله جنگ ایلمکه یارقدر یعنی خدا انک امر و نهیته مخالفت ایلمکه سببدر ٭ بیت جوانمردی که
بخورد و بدهد به از عابدی که روزه دارد و بنهد ٭ جوانمردی یاء حرف وحدت که حرف رابط صفت
عابدی یاء حرف وحدت که حرف رابط صفت روزه دارک مقدم مفعولی او بر طوتر دیمکدر
بنهد فعل مضارع مفرد غائب قویه دیمکدر یعنی صقلیه حفظ ایلیه حاصلی ادخار ایلیه محصول
ترکیب برسخی کمسنه که یبه و غیره یبه بذل ایلیه بکدر شول عابددن که صائم اوله و کمنه کنید ایچون حفظ
ایلیه مطایبه هر که ترک شهوت از بهر قبول خلق کرده است از شهوت حلال در شهوت
حرام افتاده است ترک شهوت مصدر ترکیب مفعولنه اضافه مصدر شهوتدن مراد لذت دنیادر
بهر ادات تعلیل قبول خلق مصدر ترکیب فاعلنه اضافه مصدر یعنی خلقک مقبولی اولمغیچون شهوت
حلال و شهوت حرام بجانبه لردر محصول ترکیب هر کیم که آرزو و لذت دنیایی خلقک قبولیچون ترک

ایلمشدر

ایلمشدر یعنی بر مجیز کاری کلمسو بریبیو لذایذ دنیادن کسلدی لذت حلالدن لذت حرامه دوشمشدر زیرا
ایلدکی وضع ریا ایله در ریا ایسه اصل تحقیقده تشنج کفردر العیاذ بالله ٭ بیت عابد که نه از بهر خدا گوشه
نشیند ٭ بیچاره در آینه تاریک چه بیند ٭ که حرف بیان نه حرف نفی مقام نشینده مقیددر گوشه نشینک
ظرف مکانیدر و در تقدیر بیله نه از بهر خدا در اما متعلقیدر و در حرف ظرف آینه تاریک ساتمه چه ادات استفهام
بیند فعل مضارع مفرد غائب نه گورر دیمکدر استفهام انکار طریقیله یعنی گورمز عابد مبتدا و ما بعدی صفتی
بیچاره مبتدا ثانی و چه بیند خبر ثانی و ثانی خبریله خبر اول بیچاره عابددن بدل اولمق ده جائزدر محصول بیت
عابد که خدا ایچون گوشه ده اوتورمیه یعنی الله ایچون گوشه نشین اولمیه ریا ایچون اوله بیچاره عابد
قرانکلو اینه ده نه گورر یعنی آینه قلبی ریا زنگیله پاسلنمش اوله اننده نور فیض خدا عکس ایلمز
لطیفه اندک اندک خیلی شود و قطره قطره سیلی گردد یعنی آنانکه دست قدرت ندارند سنگ
خورده نگه دارند تا بوقت فرصت دمار از دماغ ظالم برآرند اندک اندک تاکید لفظی خیلی شود یا حرف
تنکیر بوندن چوق دیمکدر شود اولور دیمکدر و قطره قطره کذا تاکید لفظی سیلی یاء حرف تنکیر خیلی و سیلی یالری
حرف وحدت دخی یا لذت کلامدن بو خبر ایمش کبی گردد فعل مضارع مفرد غائب شود کبی صیرورت
معناسنی افاده ایدر اولور دیمکدر حضرت شیخک مقصود مرادی یعنی ایله شرح ایدوب بیورر آنلرکه
آنلر دیمکدر که حرف رابط صفت دست قدرت ساتمه ده ندارند ظلمه عمرلر دیمکدر بیوتعلقاده کنایت در سنگ
خورده ترکیب مزجیدر سنگ ریزه کبی طاش اوفاغی دیمکدر ترکیب اضافی اولمق ده قابلدر نگه دارند فعل امر
جمع غائب حفظ ایلسونلر دیمکدر فعل مضارع اولمق ممکندر امکان بعیدیله تا حرف تعلیل با حرف ظرف
وقت فرصت لامیه و مار دالک فتحی و کسریله انتقام معناسنه در دماغ دالک کسریله بوندن باش
بینیسی مراددر برآرند چیقاره لر دیمکدر محصول ترکیب از جمع از جمع برشئه بربرینه منضم اولنجه چوق اولور
مثلا صو قطره قطره بربرینه جمع اولنجه سیل اولور بونک مناسبی بودر که شونلر که دست قدرتلری
یوقدر یعنی برشئه یه قادر دکللر سنگ خورده حفظ ایلسونلر تا که فرصت وقتنده ظالمک دماغندن
انتقام حاصل ایده لر یعنی دماغنی چیقاره لر حاصلی اندن انتقام آلالر یعنی انی هلاک ایلیه لر دیمکدر
بیت وقطر علی قطر اذا اتفقت نهر ٭ ونهر الی نهر اذا اجتمعت بحر ٭ قطر لفظا مرفوع مبتدا
علی قطر جار مجرور بیله اتفقت متعلقدر اتفقت فعل ماضی مفرد مؤنث غائب در افتعال بابندن اصلی
اوتفقت ایدی قبل تاء افتعال واو واقع تا حرف و ردو حرف مهموسدن واو حرف درحرف
مجهوردن بینهما منافره واقع اولدی ایچون واو تایه قلب ایدوب تایی تایه ادغام ایدرک
ایلدیلر اتفقت اولدی نهر لفظا مرفوع خبر مبتدادر و نهر لفظا مرفوع مبتدا الی نهر اجتمعت متعلق
اجتمعت انضمت معناسنی متضمن اولدیغیچون الی ایله تعدی ایلدی بحر لفظا مرفوع خبر مبتدادر
محصول بیت قطره قطره اوزره متفق اولسه ایرمق اولور یعنی قطرات بربریله مجتمع اولسه
نهر اولور و نهر نهر ایله مجتمع اولسه بحر اولور یعنی انهار بربرینه منضم اولسه بحر عظیم اولور

بیت اندک اندک بهم شود بسیار دانه دانه است غله در انبار محصولی ست از اجزا
بری بریله جمع اولنجق چوق اولور کورمیسن که انبارده غله دانه دانه در یعنی دانلری بر بریله جمع اولوب
بر انبار طوبطلی اولور غله غینک فتحی ولامک تشدیدیله مرجمه تخل دیدکلریدر حکمت علم را ناید
سفاهت از عامی بحلم درگذرد زانکه هر دو طرف را زیان دارد هیبت آن کم شود و جهل این
مستحکم عالم را ادات مفعول که حرف بنا سفاهت مصدردر سفه دن یعنی حسیز یا بیندن
هت
زیرا بو لغت ایکی بابدن مستعمل در علم وحسن علمدن مصدری سفه اما حسن دن سفاه وسفاهة
کلور بونده حلمک نقیضی مراد در عامی جاهل معناسنه در اصلنده میم مشدد در اما عجم تخفیف
میمله اقوریجلم باحرف سبب در حرف تاکید گذارد فعل مضارع مفرد غائب کچر دیمکدر یعنی حلم
سببیله سفاهتنی ترک ایلر حاصلی سفاهتدن اغماض عین ایلیه که حرف تعلیل هر دو
طرف مراد عالم وعامیدر را ادات صله هیبت آن الامیه اشارتدر عالمه کم بوندن ناقص معناسنه در
جهل این الامیه اشارت در عامیه مستحکم محکم یعنی قوی دیمکدر محصول ترکیب عالم لایق دکلدر حلم
سببیله عامیدن صادر اولان سفاهتی اهمال ایدوب ترک ایلیه یعنی ترک ایلدکی سفاهتنه
مقید اولمیوب حلمیه زیرا ایکی جانبه بله زیان ویرر عالمک هیبتنه نقصان ویرر وعامینک
جهلی محکم اولور زیرا بونک اهمالیله اکا غرور کلور طغیانه سبب اولور بیت چو با سفله
گویی بلطف وخوشی فزون گرددش کبر وگردن کشی چو تعلیلیه حرف صله سفله
الجق دنی کمسه فزون افزون دن مخففدر زیاده معناسنه اسمدر گردد فعل مضارع مفرد غائب
اولور دیمکدر شین ضمیر معنادر کشیه مقیدر کشیدن تقدیرنده گردن کش معاند معناسنه در
محصول بیت چونکه انجق یعنی دنیه وسفیهه لطفیله وایلکله سوز سویلیه سن کبر وعنادی زیاده
اولور یعنی وسوسه یه دوشر که بندن قورقدی عنددن ملایم سویلدی بیوهو غلط معصیت
از هر که صادر شود ناپسندست واز علما ناپسندتر که علم سلاح جنگ شیطانست وخداوند
سلاح را چون باسیری برند شرمساری بیشتر بود معصیت یعنی گناه وعصیان ناپسند
نامقبول دیمکدر زیرا خدایه وشیطانه طاعتدر واز علما اما علمادن ناپسندتر نامقبولتردر که
حرف تعلیل علم مبتدا سلاح جنگ شیطان الامیه اوردر مخبر مبتدا واو حرف حال خداوند سلاح
الامیه صاحب سلاح دیمکدر را ادات مفعول چون ظرف تعلیل باحرف مصاحبت اسیر یا حرف
مصدر برند فعل مضارع جمع غائب ایلتلر دیمکدر خداوند مفعول صریحی باسیری غیر صریحی
شرمساری مبتدا ویا حرف مصدر بیشتر بود خبر مبتدا وجمله اسمیه جواب تعلیل محصول ترکیب
عصیان گناه هر کیدن که صادر اولورسه نامقبولدر اما علمادن نامقبولتر در زیرا علم
سلاح جنگ شیطاندر یعنی شیطانله جنگ ایلکه الات در پس اما صاحب چونکه اسیرلکله ایلدر
خجالتی زیاده رک اولور مثنوی عامی نادان پریشان روزگار به ز دانشمند ناپرهیزکار

عامئ نادان

عامئ نادان سانه روزگار وصف ترکیبی وصف عامی مبتدا ومصراع ثانی خبری دانشمند پرهیزکار
محصولیت احوالی وامورلری پریشان عامی نادان پرهیزسز دانشمنددن یکدر عامی جهلی صفتندن
بحوملیلک کرک کم نادانه افضلیتی صحیح اولور یعنی عوامدن بر شخص معناسنه قید برکان نه بینایی از راه
افتاد وین دو چشمش بود در چاه افتاد دکان که حرف تعلیل آن اشارتدر عامیه باحرف صحبت
نابینا الغله یولدن دیمکدر افتاد واوله دوشدی دیمکدر این اسم اشارتدر دانشمنده محصول
بیت زیرا عامی نابینا الغله یولدن دوشدر یعنی جهل ایله الغفله ضلالته دوشدر اما دانشمند که
ایکی گوزی وارکن چاه ضلالته دوشدر یعنی اوجهالتله ضلالته دوشدر بو علمیله عامل اولمدیغندن
مطایبه هرکه در زندگی نانش نخورند چون بمیرد نامش نبرند محصول ترکیب هر کیم که دیرلکنده
وصاعلقندن یعنی حال حیاتنده اتمکین یمیلر حتی نکم اولور یعنی اولدیکی ادنی ایلمزلر یعنی انکمزلر حکمت
یوسف علیه السلام در خشک سال مصر سیر نخوردی تا گرسنگان را فراموش نکند لذت انکور زن
بیوه داند نه خداوند میوه خشک سال قورقلق یل یا حرف مصدر مصر احاصی الامیه در تا حرف تعلیل
زن بیوه طول عورت محصول ترکیب یوسف پیغمبر علیه السلام مصرک قورقلق یلنده یعنی قحط وغلا
یلنده طوق یمیزدی یعنی طوینجه یمیزدی تا کم اجلری فراموش ایلمیه بلکه کندیسنی انلردن ایلکه تصور ایدردی
اجلر حالنی بلمکیچون زیرا اوزمک لذتنی طول عورت بلور که فقیر ومحتاجدر میوه صاحبی یعنی انکور
ایسی بلمز زیرا مراد ایلدکجه الور اکل ایدر مثنوی الاکه در راحت وتنعم زیست او چه داند که
حال گرسنه چیست تنعم تفعل بابندن مصدردر نعمت ایچنده اولمق زیست فعل ماضی مفرد
غائب دیرلر دیمکدر که حرف بیان حال گرسنه الامیه محصولیت اول کمسه که نعمت وراحتده
تعیش ایلر یعنی انده بیوردی وکچندی اول کمسه نه بلورکه آج حالی نه در حاصلی آجک حالنی اول
کمسه بلورکه اجلوق چکمش اوله حال درماندگان کسی داند که باحوال خود فرو ماند حال درماند
گان الامیه درماندن عاجز کاف عجم حرف توسط والف ونون ادات جمع که حرف رابطه صفت
باحرف ظرف احوال خود الامیه وفا ادات تاکید در اما ماند مستعمل اولمسه عاجز معناسنه اناده
ایدر ماند فعل مضارع مفرد غائب درماندن تا مالمق معناسنه ماندندن دینلر غلط سویلمشلر
محصولیت عاجزلرک حالنی بر کمسه بلورکه کندی احوالنده عاجز قلا یعنی نیجه دورلی عجز چکمش
بلور عاجزلرک حالنی قطعه ای که بر مرکب تازنده سواری هش دار که خر خارکش مسکین
در آب وگلست ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای کسی که مرکب تازنده یعنی یلیجی ویو
بنت دیمکدر یعنی چونکه رحاپک مرکب سواری یا ضمیر خطاب اکیسن دیمکدر هش دار هوشله
فعل امر مفرد مخاطب اوصک طوت یعنی اوصلی اول حاصلی عقلک اوبار که حرف تعلیل خر خارکش
الامیه ویابیانیه خارکش وصف ترکیبی دیکن چکیجی دیمکدر مسکینه اضافی صانعه بطنیله جزء
خارکش صفت اول اولنجه مسکین صفت ثانی اولور پس ایکی اضافت بله سانسه اولور تامل محصول

ای شول کمسه که ایلچی مرکب یعنی بنت اوزره سوارسن عقلک باشکه دیوشر یعنی جمع ایله و بیهوش و غافل
یوریمه زیرا مسکین خارکش خر ویا مسکین خارکش خر و آب و گل ایاسنده در یعنی آب و گله
باتمش و قالمشدر حقیقیه برابرات ایله باتقدن چقشمز مسکین بریته سوخته یازن و زنده جفت و بوش
لیکن نسخه لره مخالف یازمش بالجمله ضرورت وزنیچون مسکینک یاسی تلفظه گلمز ﴿ آتش از خانه

رد سعدی

همسایه درویش مخواه ﴿ کانچه بر روزن او میگذرد دود دلست ﴾ خانه همسایه درویشک لامیه و همسایه
همسایه قوکشی و درویشدن مراد فقیر در آتشی مخواهک مفعول صریحی و از خانه غیر صریحی مخواه فعل
نهی مفرد مخاطب خواستمدندر دله واو ابتدائیه دیگر کانچه که حرف تعلیل اولور اسم اشارتدر چونکه
مضمونه در بر روزن او بعض نسخه ده از روزن او واقعدر معنا بردر روزن رانکه وزانکه فتحه لریله
واوک سکونیله باجه و نیچه بو نیلر مراد او جقدر که عجم بخاری دیر او ضمیر درویشه راجعدر میگذرد
فعل مضارع مفرد غائب کچر دیمکدر یعنی مرور ایلر محصول بیت فقیر یو کشینک خانه سندن آتش
استمه زیرا اول نسنه که انک باجه سندن و او جغندن چقر گوکلی تتوسیدر یعنی دود اهل دلدر حاصلی
فقرا قو کشیلرک احوالنه نظر ایلمکه ترغیبدر مخواه نهی در خواستمدن دیینلر سهو ایلمشلر ﴿ وعظ ﴿
درویش ضعیف حال در تنگی خشک سال مپرس که چونی مگر بشرط آنکه مرهمی بر ریشش نهی

رد سعدی علی
وسعدی ردی

و معلومی در پیشش ﴾ درویش ضعیف حال بیانیه ضعیف حال وصف ترکیبیدر و را ادات مفعول
در حرف ظرفت تنگی یا حرف مصدر خشک سال لامیه تنگی خشک سال ترکیب مزجیدر قورقلق
ییل معناسنه اصلنده سال خشک ایدی اضافه قلبله صفت ترکیب مزجی ایلدیلر مپرس فعل نهی مفرد در
پرسیدندن صورمه دیمکدر درویش مفعول صریحی و در تنگی غیر صریحی که حرف بیان چونی دال اصلیه و یا ی
خطابیه نیچه سن دیمکدر مرهمی یا حرف وحدت بر حرف صله ریشش بونده یاره معناسنه در و شین
ضمیری درویشه راجعدر نهی فعل مضارع مفرد مخاطب در قویاسن دیمکدر و معلومی پیشش بونک
کبیدر لزوم معلومدن مراد نقود در محصول ترکیب احوال و اطواری ضعیف اولان درویشه قورقلق
و قحطلق ییلنده صورمه که نیجه سن و حالک ندر الا اول شرطله که فقر و حاجتنه یاره سنه احسان
و کرم مرهمن قویاسن و اوکنه بر مقدار نقد براغه سن حاصلی یوقلک کیبی بلا الله برنسنه ویروب
عطیه ایلمینجه ندر حالک دیو درویشه صورمه ﴿ قطعه ﴿ خری که بینی و باری بگل در افتاده
بدل بر او شفقت کن ولی مرو بسر خویش ﴾ خری یا حرف وحدت که حرف بیان و یا حرف رابطه صفت
بینی فعل مضارع مفرد مخاطب کوررسن دیمکدر باری همزه معطوف و یا حرف وحدت بگل با حرف صله
در حرف تاکید افتاده دوشمش دیمکدر ما جندن قسم بدل با حرف مصاحبت دل ایله یعنی گوکلدن بر
با حرف صله و یا حرف استعلا شفقت شین و فانک فتحه لریله مرحمت دیمکدر اسرگمک معناسنه
کن کاف عربیک ضمیله فعل امر مفرد مخاطب در ایله معناسنه در ولی ادات استدراک مرو فعل نهی مفرد مخاطب
رویدندن گیتمه دیمکدر بسر سر باشدر با حرف صله و شین ضمیری خره راجعدر محصول بیت بر خری و بر یوکی یعنی بر خری

بوکیله

بوکیله بالچقه که دوشمش گوره سن گوکلدن اکا شفقت و مرحمت ایله اما باشنه و یانینه وارمه اگر بالچقدن
چقرمغه قادر دگل ایسک و بو بیتده مرو یازن نسخه لره مخالف یازمشدر ﴿ کنون که رفتی و پرسیدیش که چون

رد سعدی

افتاد ﴾ میان ببند چو مردان بگیر دم خرش ﴾ کنون کاف عربیک ضمیله اکنوندن مخففدر شیمدی
معناسنه که حرف بیان پرسیدی یا ضمیر خطاب شیله اتصالی ضرورت وزن ایچون مفتوح قلنمشدر شین
قرینه سیله صاحب خره راجعدر زیرا خر و بارک صاحبنی اعلم البته پس بو شینی حرف زائد در دینلر

رد سراج جمعا

زائد سویلمشلر که حرف بیان چون یا جیم ایچیم دوا و اصلیه ایله نیچه دیمکدر کیف معناسنه میان بیل معناسنه در
که عرب اکا وسط دیر ببند دیکه معلوم مفعولیدر بیل باغلمقدن مراد مطلوب حاضر اولمقدر چو ادات
تشبیه مردان الف و نون ادات جمع ارلر دیمکدر بگیر فعل امر مفرد مخاطب گیریدندن طوت دیمکدر
دم جزء لامیه مفعول بگیره در دم دالک ضمی و تشدیدیله قویروق دیمکدر تشدید ضرورت وزن ایچوندر
شین کنه صاحب خره راجعدر محصول بیت خطاب عامدر طریقیله بیوررلر که ایا ارلک صاحبی
صوردک که بالچقه نیچه دوشمش دیو بیلکی باغله یعنی اتکنی بلکه چال و خرینک قویرغنه یاپش
بعض نسخه ده خرش را تعدادر ﴿ وعظ ﴿ دو چیز محال عقلست خوردن بیش از رزق مقسوم
و مردن پیش از وقت معلوم ﴾ محصول ترکیب ایکی نسنه محال عقلیدر بیری رزق مقدار مقسومدن
زیاده یمک و بریسی وقت معلومدن یعنی معیندن اول اولمک حاصلی ازلده مقدر اولاندن زیاده
کمسه یمز و اجل گلمدن اول کمسه اولمز ﴿ قطعه ﴿ قضا دگر نشود گر هزار ناله و آه ﴿ بشکر یا بشکایت
بر آید از دهنی ﴾ قضادن مراد حکم ازلیدر دگر نشود غیر معناسنه در یعنی تغییر و تبدیل اولمز هزار ناله

و آه

مرفوعدر مبتدادر که با حرف مصاحبت یا حرف عطفدر ام و او معناسنه بر آید جمله دیگر در قضا مبتدا نشود خبری
هزار معدود له مبتدا بر آید خبری ایکی یا واز حرفی خبره متعلق در دهنی یا حرف وحدت محصول قطعه
قضا و قدر خدا متغیر اولمز اگر بیک ناله و آه شکر و یا شکایتله بر دهندن چقه یعنی هر کمسه کندی حالندن
گر شکر اولسون گر شکایت اولسون انک ایچون حکم ازلی بوزلمز ﴿ فرشته که وکیلست بر خزینه باد
چه غم خورد که بمیرد چراغ بیوه زنی ﴾ فرشته یا حرف وحدت و همزه حرف توسط حرف وحدت
ایچوندر دیین غلط سویلمشلر که حرف رابطه صفت در وکیل موکل معناسنه در که مراد حضرت میکائیلدر

رد شمعی

در خزینه باد لامیه که حرف بیان بمیرد فعل مضارع مفرد غائب سونه دیمکدر زیرا مردن لفظ مشترکدر اولمکه
سونمکه بیننده چراغ بیوه زن لامیه و یا حرف وحدت بیوه زن طول عورت دیمکدر محصول بیت
بر فرشته که باد خزینه سی اوزره وکیلدر نه غم یر اگر بر طول عورتک چراغی سونیدرسه یعنی انک
چراغی ایچون کندی خدمتنی ترک ایلمز ﴿ نصیحت ﴿ ای طالب روزی بنشین که بخوری وای مطلوب اجل
مرو که جان نبری ﴾ محصول ترکیب ای رزقه طالب اولان کمسه اوتور که یییه سن یعنی رزقک قسمتک ایسه
ایا تکلف طلوب سن ای ارامق لازم دکلدر و ای اجلک مطلوبی اولان شخص قچمه که جان قورتره سن زیرا اجل
قصد ایتسه سن بولور گرکسه اوگوز بونیزینه گیرسک ﴿ قطعه ﴿ جهد رزق ار کنی و گر نکنی برساند

خدای عز و جل جهد ایله ایتدی معنی مولینه احا سدن اره سعی و اجتهاد دیمکدر محصول بیت ازلی ایچون
سعی و جهد ایدر سکیز و ایلمز سکن البته خدای عز و جل تیشدر احرقتی ایسه ‌ ور زر آورد دهان شیر
و پلنگ نخورند مگر بروز اجل ‌ ور اصلنده و اگر در اولنی فعل مضارع مفرد مخاطب در ور حرف صله
دهان شیر لامیه نخورند فعل نفی مستقبل ند ضمیر منصوب متصل سنی یمزلر دیمکدر مگر ادات استثنا
با حرف ظرف روز اجل لامیه محصول بیت و اگر شیر و پلنگ اغزینه وار رسک یعنی اغزلرینه کیررسک
سنی یمزلر الا اجل کوننده یعنی اجل تقدیر اولان کونده حکمت بنا نهادم دست نرسد و چیزی که
نهاده است هر جا که هست برسد تا حرف صله نا حرف نفی توقیلمشه دیمکدر نرسد ک مفعول عمر صریحدر
چیزی یا حرف وحدت محصول ترکیب ازلدن تعیین اولمیوب توقیلمشه ال ایرشمز و برشنه که ازلدن
قونلوب تعیین اولمش هر نه یرده که وار ایرشور حاصلی مقدر اولان هر قنغی ایسه صاحبنه واصل
اولور اما ازلدن تعیین اولنمیان بیک سعی و کوششله اله کلمز بیت شنیدهٔ که سکندر برفت تا ظلمات
بچند محنت و خورد آنکه خورد آب حیات ‌ شنیده یا ضمیر خطاب و همزه حرف توسل که حرف بیان
تا حرف انتها ظلمات جمع ظلمتدر قرانکلقلر دیمکدر اما عجم اکثر مفرد مقامنده استعمال ایدرلر بچند محنت برتبه
متعلقدر خورد بونده ایچدی دیمکدر محصول بیت ایشتمش میسن که اسکندر ظلماته ورک نیچه محنتله
گیتدی و آب حیاتی ایچن ایچدی یعنی آب حیات خضر علیه السلام میسر اولدی اکا اولمدی حکمت صیاد
بی روزی در دجله ماهی نگیرد و ماهی بی اجل در خشکی نمیرد صیاد آوجی روزی ماسه در دجله بغداد ایرمغی ماهی
بی اجل جانانه خشکی یا حرف مصدر قوریلق دیمکدر نمیرد فعل نفی استقبال مفرد غائب اولمز دیمکدر محصول
ترکیب نصیبسز صیاد دجله ایرمغنده بالق طوتمز و اجلسز بالق قوریلقده اولمز بیت مسکین حریص
در همه عالم همی رود ‌ او در قفای رزق و اجل در قفای او ‌ همی رود فعل مضارع مفرد غائب یلر و یوریر او ضمیر
حریصه راجعدر قفا رزق لامیه قفا اوده بویله در محصول بیت مسکین حریص جمیع عالمده یلر و یوریر یعنی
اشتغه و یوقوی سکر در اولی رزق اردنجه یلر و یوریر و اجل انک اردنجه یلر و یوریر اما اول بو حالدن
غافل تشبیه توانگر فاسق کلوخ زراندود است و درویش صالح شاهد خاک آلود این دلق
موسیست مرقع و آن ریش فرعون مرصع بشدت نیکان روی در فرج دارد و دولت بدان سر
در نشیب توانگر فاسق جمله و مبتدا کلوخ زراندود ماسه و خبر مبتدا زر اندود وصف ترکیبی التونله
صوانمش یعنی یالدزلنمش کلوخ کاف عربی ... دالانک ضمه سیله کسک دیمکدر درویش صالح ماسه و مبتدا
شاهد خاک آلود ماسه و خبر مبتدا خاک آلود وصف ترکیبی طپراغه بولشمش دیمکدر این اسم اشارت در
درویشه و مبتدا خرقه موسی لامیه و خبر مبتدا مرقع یاماتمش دیمکدر صفت خرقه در و آن اسم اشارت در
توانگر فاسقه و مبتدا در ریش فرعون لامیه و خبر مبتدا مرصع اسم مفعول در تفعیل بابندن جواهرله
طونانمش دیمکدر زیرا فرعونک صقالی جواهرله تشبیه ایتدی که مشهوردر مرصع جواهرا اوزرینه نقش
کمشه و التونه دیرلر بونده ریشه صفتدر بشدت نیکان لامیه و مبتدا در روی مفعول صریحی در فرج

غیر صریحی

غیر صریحی و جمله فعلیه خبر مبتدا دارد رفتی و در حرف صله فرج فرح کیبیدر لفظا و معنا و دولت بدان لامیه و مبتدا سر مقدر
وارک مفعولی بجیدر و در نشیب غیر صریحی و جمله فعلیه خبر مبتدا در نشیب انیش معناسنه در محصول ترکیب
فاسق غنی التونله یالدزلی کسکدر یعنی طاش تلملی و ایچی واویلی و صالح درویش طپراغه بولشمش محبوب در
یعنی دوزلی دلبر دار بو درویش صالح حضرت موسانک یماقلی خرقه سی کیبیدر که رسمنی کسوه سیدر نمرتن و فرعون
مکه اورتسی کیبیدر و اول فاسق غنی فرعونک صقالی کیبیدر که کندیسی خبیث در که ایشه یارامیوب همان
جواهر ایله بزنمش یوزینی فرجه طوتر یعنی جگلد کاری ششلانک توجهی فرجه در حاصلی شدتدن
تیز خلاص بولورلر اما بولرک دولتی و باشی اشغه در باشی اشغه طوتر دیمکدن مراد زوالی تیز در
دیمکدر حاصلی سریع الزوال در قطعه هر کرا جاه و دولتست و بدان ‌ خاطر خسته ازنجا نخواهد یافت
هر کرا تقدیری هر کرا که در ضرورت شعر ایچون رابطه حذف اولندی و بدان و او حرف حال و با حرف سبب
و دال همزه دن مبدلدر اصلی با آن در مرهم و بندر خاطر خسته ماسه و لامیه در مجروح خاطری و یا مجروح حک

ر رشیع

خاطرینی در ادات تأکید دال برینه و او با زوب ورا قیام سهو ایلمش یافت یا فتن معناسنه در
زیرا مضارعه متعارند خاطر خسته نخواهد یافت مفعول صریحی و بدان غیر صریحی محصول بیت
هر کیمک که منصب و دولتی وار یعنی هر کیم که صاحب جاه و دولتدر حال بوکه اول منصب و دولت
سببیله بر مجروح خاطری و یا مجروح حک خاطرینی یعنی برشکسته دلی تدارک و تفقد ایلمیسه در حاصلی
برکوکل اله کتورمز و جایزدر که با آنک یا سی حرف ظرف اوله یعنی اول جاه و دولتده اولانلر چنین شکسته
دللری رعایت ایلمیه دیمکدر مجموع بیتک معناسی هر کیمک که منصبی و دولتی وار در لیکن انکله خسته لک

ر رشیع

خاطرین اگر بولمز ایسه دیمک تصویر معناده عجب با نظیر ایمش یعنی الله عنه خبر شنو که هیچ دولت
و جاه بسرای دیگر نخواهد یافت ‌ خبر شنوین هر کرا ایه راجعدر که معنا شرطی متضمن پس بو بیت
جواب شرط اولور ده فعل امر مفرد مخاطب خطاب عام طریقیله دیمیدر ... انک فتحی و کسریله خبر که
مقدم مفعولدر که شرح بیانی هیچ دولت و جاه نخواهد یافتنک مقدم مفعولیدر و بسرای دیگر غیر صریحی با حرف
ظرف و اضافی ماسه در محصول بیت شکسته خاطری حرا ایلمین صاحب جاه و دولته خبر ویر که دار آخرتده
هیچ دولت و جاه بولمیسر یعنی دنیاده منصب و دولت سببیله ناصرا دلره رعایت ایدوب خیرات
ایلمین دار آخرتده هیچ منصب و مرتبه بولمز یعنی انده منظور نظر خدا اولمز دیمکدر حکمت حسود از نعمت
حق بخیلست و مردم بی گناه را دشمن حسود مبتدا و بخیل خبری و از نعمت حق اضافی لامیه ایله
جزء متعلق مردم بی گناه ماسه و دشمنک مقدم مفعولی محصول ترکیب حسود خدانک نعمتندن بخیلدر
یعنی خدانک ویردیکی نعمته بخل ایدوب محسودک زوالن تیر و گناهسز مردمه عدودر یعنی خدا محروم
نعمت ویردیکیچون عداوت ایدر حال بوکه انک هیچ گناهی یوقدر زیرا نعمتی خدا کندی لطف و احسانیله
ویردی نوازندن روزی و قوله المذ مردم اسم جنس در قلیله و کثیره شامل در پس مردمی کشیله بیان
ایلین بو معنایه اصلا کلمش قطعه مرد کی خشک مغز را دیدم ‌ رفته در پوستین صاحب جاه

مراد کاف عربی بوندن حرف تصغیر وتحقیر دروباء حرف وحدت تبعض نسخه‌ده اصحا قیله واقعدر یعنی ساننه ایله
خشک مغز وصف ترکیبیدر قوری بینلی یعنی باعقل ودانشی یوق بوندن مراد حسود دروالاوات مفعول صردک
دیدن نک مقدم مفعول ثانیسیدر حرف صله پوستین با برنجک ضمیله سینک سکونی وتانک کسریله
غیبت وغدرت معناسنه در صاحبه وصاحجک جاعه‌ اصحاب لامه در محصول بیت بر عقلسز حسود ازجکری
کوردم صاحب منصبک غدرت وغیبتنه کتمش یعنی صاحب منصب غیبت ایدر کوردم گفتم ای خواجه
کر تو بد بختی مردم نیک بخت را چه گناه بدبختی یاضمیر خطاب مردم نیک بخت بیانیه ورا حرف تخصیص
محصول بیت مرده دیدم ای خواجه اکرسن بدبخت ایسک یعنی طالعک بختلی ایسه نیک بخت مردمک
نه کناهی وار سنک بدبخت اولدیغکدن دولت ورفعتی وبرن خدادر پس غیر نیک نه کناهی وار بو نظمی
نثر ظن ایدوب قطعه یرینه حکمت یازن نظمی نثردن فرق ایلمز امش قطعه الا تا نخواهی بلا بر حسود
که این بخت برکشته خود در بلاست الا حرف تنبیه تا حرف تأکید نخواهی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب
دیلمیه سن دیمکدر بلا مفعول صریحی بر حسود غیر صریحی که حرف تعلیل که حرف تعلیل بخت برکشته تانک سکونیله
وصف ترکیبیدر خود بوندن جائزدر که کندو معناسنه اوله وجائزدر که تحسین لفظا ایچون اوله محصول بیت
خطاب عام طریقیله بیورر آگاه اول غافل اولمه تاکه حسوده بلا ومصیبت ایستمیه سن زیرا اول کشته
طالع ومعکوس بخت کندو بلاده در یعنی حسد بربلادر که اوکا کرفتار در چه حاجت که با وی کنی دشمنی
که او را چنان دشمنی در قفاست باوی با حرف صله وضمیر حسوده راجعدر دشمنی یا حرف مصدر که حرف
تعلیل اورا ضمیری کنه حسوده راجعدر را حرف تخصیص چنان اشارتدر حسوددن مستقار اولان
حسده دشمنی یا حرف وحدت محصول بیت نه حاجت که حسوده دشمنلک ایلیه سن یعنی سن
ای دشمنلک ایلمکه احتیاج یوق زیرا کندونک حسدی کبی دشمنی وار که قفاسندن حاصلی هرکندن کم کیدر
حسدی کندو بینه دشمندر بونظمی اولندن قطعه یرینه تشبیه وحکمت یازن نظمی نثردن بلمز امش
تشبیه تلمیذ بی ارادت عاشق بی زرست ورونده بی معرفت مرغ بی پر وعالم بی عمل درخت
بی بر وزاهد بی علم خانه بی در تلمیذ تانک ومیمک کسریله شاکرد معناسنه در بوندن مراد طالب ومرید
ارادت افعال بابندن مصدر در طلب ومحبت مراد در تلمیذه ارادت صاحبه ومبتدا مرغ بی پرکنه بو یله
خبری اولنه دن مراد سیاح عالمدر بوندن صحت معناسنه در بوندن حکمه ایکی فقره نک اعرابی دخی
بویله در محصول ترکیب طلبسز مرید زرسز عاشق کبیدر که مراد ومقصوده ظفر
بولمز وسیاح با معرفت قنتسز قوش کبیدر که اضطراب وملالدن حالی اولمز وعملسز عالم یمشسز
اغاج کبیدر که اندن انتفاع حاصل دکل زیرا انیا فضل علمنزه عائدر جاهل علمسز خانه در یعنی کمسه ارشاد
ایلمیجون اغنی احجوب سوز سوبلکه حاضر دکل وبسته قالور خانه بی در کبیدر تنبیه مراد
از نزول قرآن تحصیل سیرت خوبست نه ترتیل سورهٔ مکتوب عامی متعبد پیاده رفته است وعالم
متهاون سوار خفته عاصی که دست بر دارد به از عابد که کبر در سر دارد نزول قرآن مصدرک فاعلنه

راعه س

رو سیدی وسرودی

اصحا قیدر تحصیل سیرت مصدرک مفعولنه اصحا مصدر وخوبه اصحابه حاصله در ترتیل سوره مکتوب اصحا قیدن
سابق کیبیدر ترتیل تفعیل بابندن مصدر در مراد تجوید ایله اوقومقدر عامی متعبد بیانیه ومبتدا پیاده رفته
بیانیه وخبری عالم متهاون صاحبه ومبتدا متهاون اسم فاعلدر تفاعل بابندن کاهل معناسنه سوار خفته
بیانیه وخبر مبتدا یولده اویومش آتلی دیمکدر عاصی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت دست بردارد
مقدم مفعولیدر عاصی مبتدا ودست بردارد صفتی به از عابد خبر مبتدا او با حرف وحدت که حرف رابط صفت
کبر داردک مقدم مفعول صریحی در سر غیر صریحی محصول ترکیب مراد نزول قرآندن تحصیل خلق خوب
وسیرت محبوبدر تجوید سوره مکتوب دکلدر یعنی قرآنی تجوید وترتیله اوقومق دکلدر متعبد جاهل یولده
دوشوب کیدن پیاده کیبیدر که یاب یاب منزله ایریشوب وعالم کاهل یولده ایویوب قالقمز آتلی
کیبیدر که منزله مشکل ایریشوب بر عاصی که تضرع ونیاز ایله خدایه ال قالدروب کناهنه وجرمنه اعتراف ایدوب
زاریلق ایلیه باشنده کبر وغرور عابددن یکدر حاصلی کناهنه معترف عاصی عابد تیله مغرور عابددن فراحسن دره
یکدر بیت سرهنک لطیف خوی دلدار به تر ز فقیه مردم آزار سرهنک لطیف خوی دلدار صاحبه لرلد
لطیف خوی دلدار وصف ترکیبیدر لطیف خویلی وکوکل الیجی ایدیجی دیمکدر سرهنک مبتدا وبهتر خبر
فقیه مردم آزار وصف ترکیبیدر آزار ایدیجی مردم انجیدیجی دیمکدر محصول بیت کوکل الیجی لطیف خویلی
سرهنک یعنی سرعسکر مردم آزار فقیه‌دن یکدر حاصلی موزی فقیهدن ملایم وخوش خوی سرهنک یکدر
مطایبه یکی را گفتند عالم بی عمل بچه ماند گفت بزنبور بی عسل محصول ترکیب بر ینه دیدیلر که عملسز
عالم نیه بکزر دیدی بالسز اریه بکزر ماند فعل مضارع ماننددن بکزرک معناسنه ماندن دیمیدن مستعمل
ایلمش بیت زنبور درشت بی مروت را گوی باری چو عسل نمی دهی نیش مزن زنبور درشت
بی مروت لامیه لردر زنبور مطلقا اریدر اما سیاق کلامدن مفهوم اولان بالی اریسندن غیریدر اولمله لر
درشت دالک ورانک ضمیله لریله یوغون مقابلی ایری معناسنه در نیشدن بوندن اریکه سی مراد در
مزنک مقدم مفعولیدر اوره دیمکدر محصول بیت خطاب عام طریقیله بیورر مروتسز خشن اریه
سویله چونکه عسل ویرمزسک باری نیش اوره یعنی ادم اوغلنی صوقمه حاصلی چونکه فایدک یوق باری
زیانک دن بیشرالموب تکدر ام جافر ارکفتی ودن دنیای خطابیدر بیلمز لر تشبیه مرد بی مروت زنست
وزاهد با طمع رهزن مرد بی مروت بیانیه ومبتدا واوزن خبری وزاهد باطمع صاحبه ومبتدا او رهزن
وصف ترکیبیدر وخبری یولداو یجی دیمکدر یعنی حرامی محصول ترکیب مروتسز ار عورت کبیدر وطمعکار زاهد
یول اوروجی کبیدر یعنی خلقک مالنی ریا ایله المقدن حرامی کبیدر که خلقک رایکان آلور قطعه ای بنیکو شکر کرده جامه
سپید بهر پندار خلق ونامه سیاه ای حرف ندا منادی محذوف یا حرف مصاحبت ناموس بوندن غرض
وغیرت معناسنه در کرده ایلمش دیمکدر ماضیدن مشتقدر جامه مفعول اول صریحی وسپید غیر صریحی ثانیسی
وناموس غیر صریحی بهر پندار خلق لامیه لردر وکرده یه متعلقدر نامه جامه یه معطوف واعرابا جامه سپید
کبیدر نامه دن مراد دفتر اعمالدر سپید وسفید بر معنایه در محصول بیت ای ناموس غیرتله لباسی بیاض

رو شمی

راسرام حصا

ایلیان خلقك حسن ظننه ایچون ونامه عملنی کثرت ذنوبله سیاه ایلیان یعنی ظاهرینی ریا ایله تزیین ایدوب
باطننی کثرت ذنوبله تسوید ایلیان کمسه دست کوتاه باید از دنیا آستین چه دراز و چه کوتاه
محصول بیت دنیادن الڭی قیصه کرك یعنی دنیادن ال چکمك کرك نه قفتانڭ یڭی اوزون اولمق نه قیصه
اولمق نه یعنی لباسه اعتبار یوقدر اعمال صالحه و خلوص در کرك اطلس کرکسه عبا زهد و تقوی
قبا و عبا ایله دکلدر بلکه نیت پاك و قلب صاف ایله در چه لفظلرینڭ اولی کسره برمقدار اشباع ایله اوقونمق
کرکدر کم وزنه نقصان کلمیه بعض نسخه ده چه یرینه خواه واقعدر لیکن سرعتله اوقونمق کرك کم موزون
اوله لطیفه دو کس با حسرت از دل بدر نبرد و باز تغابن از گل بر نیاید تاجری کشتی شکسته
و وارثی با قلندران نشسته باز تغابن بیاینه تغابن تفاعل بابندن مصدردر الدنمق و زیان ایلمك
از گل تقدیری از گل ندامتدر تاجری یا حرف وحدت وارثی ده بویله در با قلندران نشسته یه متعلق
محصول ترکیب ایکی کمسه نك کوڭلندن حسرت طشره چیقمز و تغابن ایاغی گل ندامتدن خارج اولمز یعنی
چیقمز بیری کمیسی پاره لنمش بازرکان و بریسی قلندرلر ایله اوتوروب طورمش وارث یعنی کمی سفرینی اختیار
ایلدیکیچون تاجر مال ده بها غدر ندامت چکر و قلندرلر ایله اختلاط ایلیان وارث مال چوروتدیکیچون انلره
بذل ایتدم دیو دایما پشیمانلق چکر یکی و دوم عبارتلرینی متن قطع ایلیان واو ایله یازمشلر سهو ایتمشلر

در نسخه ام صحیحا

قطعه پیش درویشان بود خونت مباح گر نباشد در میان مالت سبیل محصول بیت خطاب عام
طریقیله بیورر درویشلرڭ قتنده قانك و قتلك مباح و حلال اولور اکر مالك اراده سبیل اولمزسه یعنی
یعنی انلره مالکی بذل ایلمزسك زیرا درویشلر اختلاط ایدن انلرك زکاته کرمك کرك انلرایه مالکی
درمیان ایدرلر یعنی بو کوممم اورته یه قالسون دیرلر یا مرو با یار از زوج پیرهن یا بکش بر خانمان
انگشت نیل یا بوندن حرف تردیددر بعضیلر ایکیسی کسر همزه ایله مرو فعل نهی مفرد مخاطب کتمه دیمکدر
رو یدندن با حرف مصاحبت یار از زوج پیرهن سانته از زوج پیرهن وصف ترکیبیدر کوك کوملکلی
دیمکدر زیرا از زوج کوك رنك معناسنه در یا حرف عطف بکش فعل امر مفرد مخاطب در کشیدن چك
دیمکدر بر حرف استعلا خانمان عیال و ملك معناسنه در ترکیبا اسم واحد قلنمشدر حلیمی لغتده اوروغ
دیمشدر بعض لغتلرده کاسا علاده تعضیی ماسبقه انگشت نیل سانته در زیرا انگشت بوندن
یا رموز معناسنه دکلدر بلکه چورك دانه سیدر نیلر نونك کسریله چوب دیمکدر بو شعرك تفسیر بیانندکه
زمان سابقده برکمسه نك اوغلندن بری وفات ایتدیکده صوقوصاق تیه سنك اوست باشنه بر مقدار
چورك بویاردی اول و حاتم خانه اولدیغنه دلالت ایلدیکیچون کنزك جهه وارانکمه تیسنك اطرافنی
کسر جمله اغور در ارجه وار ذنبی اندن معلوم اولسون دیو الان شاهدر غیرینده بوقاعده مستعملدر
پس انگشت نیل چکمکدن مراد چورك یه تکلیف بوندن ایهام طریقیله مذکوردر محصول بیت یا کوك
کوملکلی معنا حله یورور یعنی اختلاط ایله زینایدرسك سنده اسباب وار ایکی جوه رنکینه چك
یعنی انکله حجزنك اولمق ادبوردکه حجرطاکی کوک ایله کراختلاط ایدرسن انلرك زکاته کروب انلره حجزنك

اولیجه

اولیجه صفا بولمزسن مجموع بیتك معناسی یا خود کوك کوملکلو یار ایله کتمه یعنی تا معقول ایله باش چوشمه
یا خود خانمانك اوزره چوب برمعنی چك یعنی جمیع مالکدن امید قطع ایله دیمن بیتك معناسنه انگشت
نیل کشیدن تأمل یا مکن یا پیلبانان دوستی یا بنا مکن خانه در خور پیل یا کینه اما معناسنه در مکن فعل نهی
مفرد مخاطب کنیدندن ایله دیمکدر با حرف مصاحبت پیلبانان فیلجیلر دیمکدر زیرا پیل فیل دیمکدر بلکه فیلبان دن
معربدر و بان اداة فاعلدر جبی معناسنه والف و نون اداة جمع دوستی یا حرف مصدر مکنك مفعول
صریحی پیلبانان غیر صریحی یا حرف عطف بنا مکنك مفعول اولی صریحی خانه ثانیسی یا حرف وحدت و همزه
حرف توسل در خور پیل اسم فاعلك معقولنه اضافه در زیرا در خورد اللهو دالمنزل لایق معناسنه در
بو اوج بیت ایله خطاب طریقیله در اقتدار محصول بیت یا فیلچیلر ایله دوستلق و اختلاط ایله و یا فیله لایق
برخانه بنا ایله یا نکته یکلر کیمه اندیشه و ممالکه چاهی مصاحبت ایلیدکك کمسه نك حر حالنه موافقت و مطابقت
ایلمك کرك کم امتزاج ممکن اوله و الا اختلاطنی ترك ایلمك اتا کرك حضرت شیخ خلقه اسلوب مصاحبتی
تعلیم بیورور بیت خلعت سلطان اکر چه عزیز است جامه خلقان خود از ان بعزت تر خوان
بزرکان اکر چه لذیذ است خرده انبان خود از ان بلذت تر خلعت سلطان لامیه جامه خلقان خود معانسه
و لامیه در خلقان خانك ضمی و لامك سکونیله خلقك جمعیدر خانك و لامك فتحه لریله اسکی دیمکدر کهنه
معناسنه خوان بزرکان لامیه نعمت بزرکان دیمکدر خرده انبان خود لامیه لردر ایکی یرده خود عبارتی کندی
معناسنه در کره غایبه و مخاطبه و متکلمه شامل در انبان ظرفدر انبان ظرف اقاقی دیمکدر بوسوز اکا کوره ازکه
عرب و عجم قیوابی از غنی ظرف حبقه [illegible] بعزت تر و بلذت ترلری تخصیص و نسبت معناسی
افاده ایدر عزتلرك و لذیذلرك دیمکدر محصول ترکیب پادشاه خلعتی اکر چه عزیزدر و شریفدر لیکن کشینك
کندی کهنه لباسلری اندن عزیزرکدر زیرا بخشش حجابندن خالیدر و اکابرك نعمتی اکر چه لذیذدر اما
کشینك کندی طغرجقنده خرده سی اندن لذیذرکدر زیرا منت و بی حجابدر بیت سرکه از دست رنج
خویش و تره بهتر از نان ده خدا و بره دست رنج ترکیب [illegible] خویشه اضافه لامیه در
تره سرکه یه معطوفدر معروف نباتدر سرکه مبتدا و بهتر خبری نان ده خدا لامیه ده خدا کوی اکاسی یعنی صاحبی
هر کیم ایسه کتخدا سی و بعضیسی کتاب ترکیب مزجیدر اصلنده خدای ده ایدی اضافه که ترکیب مزجیدر
بود و بره باننك تحلیله [illegible] معطوفدر محصول بیت کشینك کندی کسبندن یعنی ال امکندن
سرکه و تره و کوی کتخدا سینك نان و بره سندن یکدر زیرا منت و بی حجابدر حاصلی کشی کندی الی امکیله
قانع اولمق غیرینك منت نعمتندن یکدر که حجابدن خالیدر کل حکمت خلاف راه صوابست و
نقض عهد اولی الالباب دارو بگمان خوردن و راه نادیده بکاروان رفتن از امام مرشد محمد غزالی
پرسیدند که بدین منزلت در علوم چه گونه رسیدی گفت بدانچه هر چه ندانستم از پرسیدن آن ننك
نداشتم خلاف راه صواب لامیه و بیانیه و مقدم خبر نقض عهد اولی الالباب لامیه لردر خلاف معطوف دار
خوردنك مقدم مفعول صریحی بگمان غیر صریحی و خوردن مؤخر مبتدا در راه نادیده سانته بود [illegible] و یه معطوف در رفتنك

مؤخر

مفعول صریحی دبی کازمان غیر صریحی امام مرشد شانه محمد عطف بیان امام غزالی صفت نسبی سببی اراک شدیله
نته که مولانا جامی قدس سره سبحة الابرار ام بیورمشدر مثنوی ناگهان نیر اقبال تبافت ماه سوی
احمد غزالی بافت ز رشته عهد نقرالی بست سر این رشته اش اعتقاد بدست بدین باب دیکلزنه که ملکرز
بیان اولندی غیریت مرتبه دیکلر بلا نچه بان جه دیکلر پرسیدن ان مصدرک مفعولنه اضافتیدر محصول
ترکب صواب یولک خلافیدر و اصحاب عقولک نقض عهد بدرکمایله دوا ایتمک و اینجک یعنی
شبهه نی غیر مجرب دوا استعمال ایلمک و کورلمش یوله کاروانسز کتمک زیرا جایزدر که دارو صلاک اوله
وضرر ایلیه و طریق مخالف یره چقوب هلاکه مؤدی اوله امام مرشد محمد غزالیدن سؤال ایلدیلر علوممن
بو مرتبه یه نیجه ایرشدک دنه ایله واصل اولدک دیدلر اول شنه لیله که حضرتنه که بلادم انی صورمدن
عار طوتمدم یعنی عار لنمدم بیت امید عافیت انکه بود موافق عقل که نبض را بطبیعت
شناس بنمایی امید عافیت مصدرک مفعولنه اضافتیدر انکه اول وقت دیکلر موافق عقل اسم
فاعلک مفعولنه اضافتیدر که حرف بیان نبض الفتح دوکندر اما بونده طمرک صحیح اسمی مرادر درولادات
مفعول باحرف صله طبیعت شناس وصف ترکیبیدر شناسیدن شناختن دن دیمک غلط سوسلمش
مراد طبیب حاذقدر بنمایی فعل مضارع مفرد مخاطب کوستره سن دیکدر بنمایدن محصول حاصل
صحت و عافیت امیدی انکک اول وقت عقله موافق اولور که نبضکی حاذق طبیبه کوستره سن
زیرا اطبانک عقله موافق دکل قصده دن محصه بودرکه اهل علم و اهل فضل العلوم امیدی عقله موافق
و مطابق اول وقت اولور که مشکلات و شبهاتکی اهلنه عرض ایلیه عار ایلیمیه سن بیت بیزرس سرخ چشمه
نادانی که زان پرسیدن دلیل راه توبشد بعزد انابی که حرف تعلیل ذل پرسیدن مصدرک
مصدره اضافتیدر ذل ذالک ضمیله ولامک تشدیدیله حقارت معناسنه مرهون در دلیل راه اسم فاعلک
مفعولنه و توبه اضافتی لامیه باحرف صله عزد انابی مصدرک فاعلنه اضافتیدر محصول بیت حضرتنه که
بلمز سن صورز زیرا صورمق ذلتی عالملکدن دانالق عزت و شرفنه سکا یول کاوز اولور یعنی
اگرچه سؤالدن نوعا حقارت وار لیکن نهایتی عزت و وقاردر حکمت هر انچه دانی که هر آینه معلوم
تو خواهد شد بپرسیدن ان تعجیل مکن که حکمت را ازیان دارد بعض نسخه ده حکمت یرینه صحبت
واقعدر محصول ترکیب هر اول نسنه نه بلور سن که البته سنک معلومک اولیسر دتیعنی سن انی
بو جهله بلجک سن انی سؤال ایلمکده استعجال ایله زیرا صحبت و حکمته زیان ویرر زیرا صحبت عقل
و فکر ایله حمل اولنور ظاهر بودر که بیوردیغی بدیهیات دکلدر زیرا نظریاتدن سؤال ضروریدر اگرچه که نظریاته
حمل ایدوب ترک عجله یه و تأخیرک اولویته حکم ایلمک قابلدر نتکه داود ایله لقمان قصه سنده
علیهما السلام مشهوردر قطعه چو لقمان دید کاندر دست داود همی آهن بمعجز موم کردد
همی تقدیرم کردد مثله مقیدر دهی کردد دیکلر اولور معناسنه بمعجز باحرف مصاحبت و یا ضرورت نوزجون
حذف اولنمشدر موم اولنمق مراد بال مومیدر محصول بیت چونکه لقمان کوردیکه حضرت داودک الندن

رد عاصمی

دم قوت معجزه ایله موم اولور یعنی بال مومی کبی یومشق و الیله النقشی زره اوردی نپرسیدش که چه می سازد که
دانست که بی پرسیدنش معلوم کردد نپرسیدش ضمیر مستتر لقمان علیه السلامه راجعدر و بارز حضرت داود
علیه السلامه که دانسته مرهون که حرف تعلیل دانستک فاعلی تحتنده لقمان علیه السلامه راجع ضمیر که حرف بیان
بپرسیدنش ضمیرنده لقمان علیه السلامه راجعدر محصول بیت لقمان داود علیه السلامدن بو حالی کوریجه انکا
صورمدی که نه ایشلرسن زیرا بلوردی که صورمقسزین انکا معلوم اولیسر دربو سوزک اصلی بودر که قاضی
تفسیرنده بیورر شول مردم که خدا بیوردی و لقد اتینا لقمان الحکمة بیوردیکی لقمانک جمله حکمتندندر که حضرت
داود برابر مصاحب اولدیلر و اول ظلوردهایوب زره طوقوردی ولقمان هیچ سؤال ایلمز دیکه بو باید تعلق ندر
پس تمام باید تقدن صکره حضرت داود کیدی و دیدی نه خوش نسجه صوانش کو ملکیدر پس لقمان دیدی الصمت
حکم و قلیل فاعله یعنی سکوت حکمتدر و حالی بوکه فاعلی ازدر و بعضیلر دیدیلر که بر یل مقدار بایندکل وب
کیدردر بو حالی بلیجون اما سؤال ایلمزدی اوله که سؤالسز بلیم ایبوم و بعضیلر دیدیلر که بو قدکو قصه سکوت
پرده در که سکوتیدن حضور مترتب اولمیه ولا سؤال لا زعار ادب ازلوازم صحبت یکی انست که
خانه بپردازی یا خانه خدای در سازی لوازم لازمک جمعیدر صحبته اضافتی اسم فاعلک مفعولنه
اضافتیدر صحبت مصاحبت معناسنه در که حرف بیان خانه پردازنیک مقدم مفعولی باحرف تاکید پرداز
فعل مضارع مفرد مخاطب پردازیدن بوشالتمق معناسنه در یا حرف تردید یا بونده وصفه تعلیل یعنی تا یازن
اضطافیه و صحوه بوغیش باحرف مصاحبت خانه خدای صاحب خانه دیکلر ترکیب مزجیدر اضطفندن
خدای خانه ایدی اضافته بوبلیه ترکیبلرم خدا صاحب معناسنه درده خدا کتخدا کبی در سازی فعل مضارع
مفرد مخاطب سازیدندن موافقت و مطابقت ایلیه سن دیکدر زیرا بو مصدر مشتقاتیله در حرفیله مستعمل
اولنجه بو معنایه امام ایدر فاحفظ محصول ترکیب خلقه اسلوب مصاحبتک و اختلاطک لوازمندن
اولدر که اولدعک اوایی اوده انی تخلیه ایلیه سن یعنی بوشلدرسن کنایه در اوده حیقاقدن
زیرا اوده حیقانیجه اوبوشلمز یا خود صاحب خانه ایله امتزاج ایدوب انکا موافقت ایلیه سن خاصیله
ایلک اوندن اولدعک تعذیرجه اوا ایسلیه موافقت و ملاطفت اوزره اولمق کرکسن و یا اوندن چیقمق
کرکسن که ازاکره بر برودت و کدورت واقع اولمیه خانه بپردازینک معناسی نکمه نک خانه سندن
اولیه سن دیمیه با بوره سوبلمشدر قطعه حکایت بر مزاج مستمع کوی اکر دانی که دارد با تو میلی
حکایت کویک مفعول صریحی و بر مزاج غیر صریحی مستمع اضافتی لامیه در دارد فعل مضارع مفرد غائب
فاعلی تحتنده مستمعه راجع ضمیر در با تو باحرف صله میلی یا حرف تنکیر میل داردک مفعول صریحی و با تو
غیر صریحی میلی یاسی حرف وحدت طوتمق لذت کلامدن اکاه دکلدر انیمش محصول بیت حکایتی
مستمعک مزاجنده سویله اکر بلور سن که سکا میلی وار و سوزکه رغبتی زیرا بو تقدیرجه کلامک
اصغا ایدر و سوزک ضایع اولمز هر آن عاقل با مجنون نشیند نکوید جز حدیث روی لیلی
که حرف رابطه صفت با مجنون باحرف مصاحبت نشیند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده عاقله

رد سروری

رد شمعی

رد شمعی و سروری

رد شعراء جمعا

براجع ضمیر در نگوید مشترکدر فعل مضارع علی امر غائب بیننده سویلمزو یا سویلمسون دیر غیر معناسنه حدیث روی لیلی لامیه لرد احوال عاقل مبتدا و نگوید خبری و ما بعدی مقول قول بگوید مضارعه تخصیص ایدنلر بالتخصیص ایلمشلر محصول بیت هر اول عاقل که مجنونله اوتوره یعنی مصاحبت ایلیه سویلمز و یا سویلمسون لیلینک روینیدن یعنی روی قصه سندن غیرسنه مصاحبتی حدیث روی لیلی اولسون حاصلی سوزی جمال لیلی جانبندن اولسون زیرا مجنونک مقصودی انکا منحصردر مطایبه هرکه با بدان نشیند اگر طبیعت ایشان نگیرد بطریق ایشان متهم گردد چنانکه اگر شخصی بخرابات رود بنماز گذاردن منسوب شود بخمر خوردن بعض نسخه ده اگرچه برنیه اگر نیز واقعدر بطریق برینه بفعل و اقعدر ایشانه اضافتی لامیه در متهم افتعال بنیاندن اسم مفعولدر شخصی یا حرف وحدت بخرابات با حرف صله رود متعلقی بنماز ده بو یله در گذاردن ادا ایلمک دیمکدر بخمر خوردن شود متعلقدر محصول ترکیب هرکیمکه یرمزلرله اوتوره یعنی مصاحبت و اختلاط ایدرسه اگرچه انلرک طبیعتلرین طوتمز

ده

یعنی انلرک خویلرله خویلنمسه ده لیکن انلرک طریقیله متهم اولور شویله که برکمسه اگر میخانه یه نماز قلمغه گیده و یا گیدرسه اندن وار مسی سبیله شراب ایچمکه منسوب اولور مثنوی رقم برخود بنادانی کشیدی که نادانرا بصحبت برگزیدی یا رقم رانک و قانی تحتلریله خطا معناسنه اسیدر بر حرف صله بناداني یا حرف صله و یا حرف مصاحبت و یا حرف مصدر کندوزی نادانلغله و یا کندو که نادانلغله کشیدی چکدرک یعنی نادانلغکه اقراری اعتراف ایلدک دیکدر که حرف تعلیل نادانرا ادات مفعول بصحبت با حرف صله تقدیری بصحبت خود در بر حرف تأکید گزیدی فعل ماضی مفرد مخاطب اختیار ایلدک دیمکدر نادان مفعول صریحی و بصحبت غیر صریحی محصول ترکیب کندوزی نادانلغله رقم چکدک یعنی جهلکه اعتراف و اقرار ایلدک زیرا نادانی مصاحبتکه اختیار ایلدک یعنی جاهله صحبت ایلمک کشینک جهلنه دلیلدر طلب کردم ز دانایی یکی پند مرا گفتا که با نادان میپیوند محصول بیت خلقله اختلاط و مصاحبت ایچون بر عالمدن بر نصیحت طلب ایلدم بکا دیدیکه جاهله مختلط و مصاحب اولمه بیت ثانی مقام تعلیلده و اقعدر که گر دانای عصری خر بباشی و گر نادانی ابله تر بباشی دانای عصر لامیه در یا ضمیر خطاب یا حرف تأکید باشی فعل مضارع مفرد مخاطب اولورسن دیمکدر ابله تر ابله رک دیمکدر محصول بیت زیرا دانای عصرایسک نادانله مصاحبت سبیله خر اولورسن و اگر نادان ایسک ابله رک اولورسن زیرا صحبت مؤثر در بیتدن دوربت برده یا ضمیر خطاب واقعدر عبرت حلم شتر چنانکه معلومست اگر طفلی مهارش گیرد و صد فرسنگ ببرد گردن از متابعت او نپیچد اما اگر دره هولناک پیش آید که موجب هلاک باشد و طفل بنادانی آنجا خواهد رفتن زمام از کفش در گسلاند و دیگر مطاوعت نکند که هنگام درشتی ملاطفت مذمومست و گفته اند که دشمن بملاطفت دوست نگردد بلکه طمع زیادت کند حلم شتر لامیه طفلی یا حرف وحدت مهارش میمک تحتیله

رد سودی

بولار دیمکدر وشین شتره راجعدر فرسنگ نارسی فرسخ معربیدر عالرک تحقیقیله بر میل مقداری یولدر بعضیلر ثلث فرسنگ بر میلدر دیدیلر و بعضیلر دورت بیک ادم و دورت یوز ادم و بعضیلر اوچ فرسنگ دیمشلردر دره لفظ مشترکدر بحجله ترک بیننده و یا حرف وحدت و همزه حرف توسل هولناک صفت دره در یعنی قورقنج معناسنه که حرف رابط صفت موجب هلاک اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر و او حرف حال زمام در گسلاند مفعول صریحی و از کفش غیر صریحی شین طفله راجع در حرف تأکید گسلاند کاف عجمک ضمی و کسریله لغتدر گسلانیدندن گسلاندن و یا ن خطا ایلمش که حرف تعلیل هنگام درشتی لامیه هنگام وقت معناسنه درشتی یا حرف مصدر خشونت دیمکدر ملاطفت ملایمت دیمکدر محصول ترکیب حضرت شیخ ده نک حلمنی بیان ایدوب سویلر دوه نک حلمی شویله که معلومدر اما اگر طفل یولارینی طوتسه یوز فرسخ یرا ایلتسه بو بیننی انک متابعتندن دوندرمز اما اوکنه بر قورقنج دره که سبب هلاک اوله و طفل نادانلغله اندن وارمق دیلسه یولارینی الندن الوب چکوب اوزر دخی مطاوعت ایلمز زیرا خشونت وقتنده ملایمت مذمومدر دیمشلردر که دشمن ملایمت سببیله دوست اولمز بلکه طمعی زیادت ایدر قطعه کسی که لطف کند با تو خاک پایش باش و گر خلاف کند در دو چشمش آگن خاک آگن الف ممدوده و کاف عجمک تحتیله فعل امر مفرد مخاطب اکیندندن بر نسنه یه طقمق و طولدرمق معناسنه در آگندندن دینلر خطا ایلمشلر خاک مفعول صریحی و در چشم غیر صریحی ایکی شین کسیه راجعدر محصول بیت بر کمسنه که سکا لطف ایلیه انک خاک پایی اول و اگر سکا خلاف ایدرسه ایکی گوزینه طپراق طولدر حاصلی سکا مخالف اولنه سن زیادم مخالف اول گوزینه طپراق طولدرمقدن مراد انکا عداوت و بغض گوزیله بقمقدر حاصلی طپراق گوزینه دی سخن بلطف و کرم با درشت خوی مگوی که زنگ خورده نگردد بنرم سوهان پاک با حرف صله درشت خوی وصف ترکیبیدر ایری خویلی معناسنه یعنی غلیظ مگوی فعل نهی سویلمه دیمکدر که حرف تعلیل زنگ خورده وصف ترکیبیدر پاس یمش دیمکدر با حرف مصاحبت نرم سوهان صفتک موصوفنه اضافتی قبیلندندر نرم یومشق دیمکدر که عرب ناعم دیر صفت مشبهه و سوهان سنک ضمیله اکه یه دیرلر حاصلی سوهان نرم در یومشق اکه دیمکدر نگردد اسیمی تحتنده زنگ خورده یه راجعدر خبری پاک در و بنرم سوهان مفعول غیر صریحی محصول بیت درشت خویلیه و غلیظ طبیعتلیه سوزی لطف و کرمله سویلمه یعنی سوزکی انکا ملایمت گوسترمه زیرا پاس یمش دمیر یومشق اکه ایله پاک اولمز مصراع ثانی مقام تعلیلده در ادب هرکه در پیش سخن دیگران افتد تا مایه فضلش بدانند مایه جهلش بشناسند محصول ترکیب هرکیمکه غیریلرک سوزی اراسنه دوشه یعنی سوزی اراسنه گیره تا کم فضلینک مقدارینی بلهلر دیو جهلینک مرتبه سنی انکلرلر و اسلوب خلقک مصاحبتلری چون واقع اولور اما اکثر ناس بونک قباحتنی انکلمزلر قطعه ندهد مرد هوشمند جواب مگر آنگه کزو سوال کنند مگر ادات استثنا آنگه ادات وقت دیمکدر کزو اصلنده که از او ایدی محصول بیت او عاقل کمسه جواب ویرمز

مكر اول وقت كه اندن سؤال ايليه لر يعني عاقل كشي برنسنه صورمينجه جوابه متصدي اولمز سكوت ايدر اگرچه
برحق بود فراخ سخني ٭ حمل دعويش بر محال كنند ٭ فراخ سخني لاميه در اصل سخني فراخ ديمكدر تقديري فراخ سخنلقي در
شين ضرورت وزن ايچون حذف اولندي حمل لغتنك تحريكي مصدر كه مفعولنه اضافتيدر دعوي واو مكسور
وياء ساكن ايله اوقنور وشين مرد هوشمنده راجعدر بو بيت سابقه مقام تعليلده واقعدر محصولي بوكه
مرد هوشمند انكچون سؤال اولنمينجه جواب ويرمز زيرا سوزينك اصلي حق اولورسه اولسون اني هيچ كذب
وشبهه اولمزسه هم سوزيني كذب ومحاله حمل ايدوب اينانمزلر پس سؤال اولنمينجه جوابه مبادره ايلمزلر
ادب ريشي درون جامه داشتم ٭ حضرت شيخ رحمه الله هر بنده برسيد يكه ريشت چونست
ونپرسيد كه كجاست دانستم كه ازان احتراز مي كند كه ذكر هر عضوي روا نباشد وخردمندان گفته
اند هر كه سخن نسنجد از جوابش برنجد ريشي ياره وياء وحدت درون جامه لاميه تقديري
ايچنده يعني سري لازم اولان يرده برچبانم وار ايدي پرسيدي ياء حكايه صورردي ديمكدر كه حرف
بيان ريشت تا ضمير خطاب بعض نسخه ده علت واقعدر ريشت يرينه دالك ضمي ولامك ومبك
فتحيله دنبال چبان ديمكدر نسنجد فعل نفي مستقبل مفرد غائب طارتمز يعني ميزان عقله اورمز
سخني مقدم مفعوليدر محصولي كه تقدمم ايچنده يعني سري لازم اولان يرده يارم وار ايدي يعني چبانم
حضرت شهاب الدين سهروردي هر كون صورردي كه يارك وياچبانك نيجه در اما صورمزدي كه نره ده
بلكه اندن احتراز ايدركه هر بر عضوي اكمك جائز دكلدر زيرا جائزدركه ذكري قبيح اولان عضو
اوله وعقلا ديمشلردركه هر كيم كه ميزان عقله ومعيار حكمه اورزه اولمز اجا سوزك جوابندن
زحمت چكر يعني بيحضور اولور زيرا سويلدكي سوزينه كوره جواب اشيدر قطعه تا نيك
نداني كه سخن عين صوابست ٭ بايد كه بگفتن دهن از هم نگشايي ٭ تا حرف توقيت بگفتن
باء حرف صله از هم بري برنيدن يعني بو ملاقاه ده نگشايي فعل نفي مستقبل مفرد مخاطب محصولي بوكه
مادام كه ايي بلميه سن كه سوز عين صوابدر يعني كرچكدن صواب اولدوغن بلمينجه كركدركه سويلمكه
اغزكي يوملقدن اچميه سن حاصلي اغزكي يومق مطلوب عين صواب اولميان سوزي سويلميه سن كه
صوكره ندامت ٭ گر راست سخن گويي ودر بند بماني ٭ به زان كه دروغت دهد از بند رهايي ٭
گر راست سخن گويي تقديري گر سخني راست گويي در ضرورت وزن ايچون تقديم وتأخير اولندي در بند
يعني در حبس باء فعل مضارع مفرد مخاطب مانيدن باء قالورسك ويا تكلمدي تحليه سن ديمكدر دروغت
تا خطاب معناده وهله مقيد در وحدت تقديري رهايي ياء تا حرف مصدر ادرغو تكلمدي ديمكدر
خلاص معناسنه محصولي بوكه اگر سوزي سويلرسك كرچك وزندانده قالورسك يعني طوغري سويلد
جسده قالورسك اندن يكدركه يالان سكا جسدن خلاص ويره حضرت شيخك بو سوزي شيخك
كندي ذاتنه راجع احوالدن در اما اغياره نسبت دروغ مصلحت آميز راست فتنه انگيزدن اوج كورتمايدر
پس بين الكلامين تناقض لازم تأمل ٭ تشبيه دروغ گفتن بضرب لازم ماند كه اگر نيز جراحت درست

شود

در

بكچون

شود نشان بماند چون برادران يوسف كه بدروغ موسوم شدند براست گفتن ايشان نيز اعتماد نماند قال
الله تعالى بل سولت لكم انفسكم امرا فصبر جميل ٭ دروغ گفتنك مفعوليدر گفتن مبتدا وماند خبري وبضرب لازم
خبره متعلق واضافتي بيانيه در لزوم لصوق وثبوت معناسنه در يعني ياپشمش وثابت اولمق ماند فعل ماضي
مفرد غائب ماننددن بكزر ديمكدر كه حرف بيان نيز حرف عطف معناسنه افاده ايدر مثلا اگر جراحت درست
اولورسه ديمكدر نشان مبتدا وبماند خبري وجمله اسميه جواب شرطدر ماند فعل مضارع مفرد غائب قالور ديمكدر
مانندندن مانستن دن ديمك خطا ايلمشدر چون ادات تشبيه برادران يوسف لاميه كه حرف بيان وياء حرف
رابطه صفت موسوم مبتدا وشدند خبري وبدروغ موسومه متعلقدر نشانلنمش علامتلنمش ديمكدر
جمله اسميه صفت برادرانه در بر جوخ صله راست گفتنك مفعولي وايشانه اضافتي مصدرك فاعلنه در
اعتماد مبتدا نماند فعل نفي ماضي مفرد غائب قالمدي ديمكدر خبر مبتدادر براست گفتن اعتماده متعلقدر بو قصه
اصلي بو دركه حضرت يوسفك عليه السلام قرداشلري حضرت يوسفي نيجه دورلو حيله ايله ايروب قويوبه
براقديلر وكوملكنه بر مقدار قان بوشدرديلر واخشام بابالرينه اغليا اغليا كلديلر كه يوسفي قورد يدي
ديو حضرت يعقوب عليه السلام معجزه ايله قوردلري جمع ايدوب يوسفي قنغكز يدي ديو سؤال ايديجك
جميع يمين ايلديلر كه بزدن بو خطا صادر اولمدي ديو پس يعقوب عليه السلام بلديكه بو خصوصده او
غلولري كاذبلردر بر غيري حال اولمشدر امادي مصردن كلوب اوغلك سرقه ايلدي مصر پادشاهي بو جرم ايچون
اني اليقودي ديجك يعقوب عليه السلام اينانمادي وديدي بل سولت لكم انفسكم الاية محصولي بوكه
يالان سويلمك ثابت بره يه ويا ره يه بكزركه جراحتي اونكلورسه هم نشاني قالور يوسفك عليه السلام
قرداشلري كبي كه يالانله نشانلنوب معلوم اولديلر كرچك سويلدكلرنده هم اعتماد قالمدي زيرا مصردن
كلوب دكلري خبر كنديلرك عملنه نسبت صحيح ايدي زيرا يوسفك عليه السلام ايلدكلري حيله بلمزلردي ليكن
چونكه يوسف عليه السلام خصوصنده كذب ايلمشلر ايدي بابالري بو خبرلرنه اعتماد ايلميدي وديدي جمهور بردر
دكلدر اصل قصه بلكه بو نفسلرك بر حيله كز وصنعتكز واردر اندن صكره ديدي فصبر جميل تقديري فامري
صبر جميل در يعني مبتداي محذوفه خبر اولمق اوزره ويا خود تقديري فصبر جميل اجمل يعني صبر مبتدادر موصوف واجمل
خبر اولور قطعه كسي را كه عادت بود راستي ٭ خطا گر كند در گذارند ازو ٭ كسي ياء وحدت
وراء حرف تخصيص كه حرف بيان راستي ياء حرف مصدر طوغريلق وكرچكلك ديمكدر در گذارند فعل مضارع
جمع غائب ترك ايدرلر ديمكدر يعني مؤاخذه ايلمزلر ازو اصلنده از او ايدي حذف ايصال ايله ايلدي ضمير
كسيه راجعدر محصولي بوكه بر كمسه نك كه عادتي وخوي كرچكلك وطوغريلق اوله اگر خطا ايدرسه
اندن كچرلر يعني خطاسنه اعتبار ايلميوب اغماض عين ايدرلر حاصلي خطاسني صواب عد ايدرلر
وگر نامور شد بنا راستي ٭ دگر راست باور ندارند ازو ٭ نامور اسمدر دو رداوك فتحيله ادات
نسبت آدلو ديمكدر يعني مشهور باء حرف مصاحبت ونا ادات توصيف نفي ويا حرف مصدر ناراستي
نقيض اسمدر مراد يلانجيلقدر راست ندارندك مفعولي باور تاء تأنيثسي باور واوك فتحيله اينانمق در

رو شنزلم صعفا

نك

تكرزكبي

تصدیق معاشه حصول بلمک واکر برکسه نا راستلغله نامدار ومشهور اولسه دخی کرچکی وطوغری اینانمزلر
یعنی یالانجلغله شهرت بولا قدن صکره اندن کرچکی وطوغری تصدیق ایلمز قطعه دروغی نکرند
صاحب دلان ، برآن کس که پیوسته کفتنت راست ، دروغی یاوف تنکیر حرف وحدت ذنبلر
خطاسو یلمز نکیرندک مقدم مفعولیدر وبران کس غیر صریحی پیوسته دائم دیمکدر محصول بیت صاحب
دللریلان طوتمشلر شول کمسه نک اوزرینه که دائما کرچک سویلیجی کلمشدر زیرا بو بخلین کمسه دن کذب
صادر اولمز مکر خطا ایله وخطایه اعتبار یوق ، وکر مشتهر شد بنا راست ، اکر راست کوید تو کویی خطاست
مشتهر اسم فاعلدر افتعال بابندن حضرت شیخ تعغنی تصدا ایدوب سابقدن نامور بونی مشتهر
بیوردی برمعنایه اولدقلریچون تو کویی خطاب عامدر محصول بیت واکر برکمسه نا راستلغله یعنی
کذبله مشهور ونامدار اولورسه کرچکدن سویلرسه خطادر یعنی یالاندر دیرسن مطایبه اجل کائنات
از روی ظاهر آدمیست واذل موجودات سک وباتفاق سک حق شناس به از آدمی ناسپاس
اجل اکمل تشدیدیله اسم تفضیل در اعظم معناسنه کائنات اضافه لامیه در از روی ظاهر قیدی انکیچوندر
خدای تعالی ولقد کرمنا بنی آدم بیوردیلر لیکن حقیقتده جائزدر که خدانک تعند بنی آدمدن اکرم
واشرف مخلوق اوله یا نمرود واقع اولان تعند صب بو قید موجود در اما شراح بو قید برینه باتفاق
عبارتنی ایراد ایلمشلر ومنه نظر اجل مبتدا وآدمیست خبری اذل اکمل تشدیدیله اسم تفضیلدر
حقارت وهوان معناسنه موجوداته اضافه لامیه در واز روی ظاهر قیدی کنه مقدردر زیرا جائزدر که
حقیقتده سکدن احقر مخلوق اوله اذل مبتدا وسک خبری وباتفاق فردمنداندن عبارتی نی ماتن
ظن ایدوب بازلر زائد بازمشلر سک حق شناس بهاینه حق شناس وصف ترکیبیدر حق بلیجی
سک دیمکدر مبتدا در وبه خبری آدمی ناسپاس معناسنه انسان نمیرشاکر دیمکدر کفور معناسنه یعنی کفران
نعمت محصول ترکیب کائناتنک اکمل اجل واعظمی ظاهر یوزندن آدمیدر واذل واحقر موجودات کلبدر
واتفاق عقلا ایله کلب حق شناس انسان ناسپاسدن یکدر زیرا کلب دوکسک وقوسک یعنی
قیبوب کیتمز اما انسان آدمی بهانه ایله الوب یوربیوویرر قطعه سکی را لقمهٔ هرکز فراموش
نکردد کر زنی صد نوبتش سنک ، سکی یاوف وحدت وراوف تخصیص سک دیمکدر لقمهٔ یاوف
وحدت ویاوف تنکیر وهمزه حرف توسل فراموش هم بونلر نکردد تعدیم فراموش نکرددن ضرورت
وزنیچون حذف وایصال اولدر زنی فعل مضارع مفرد مخاطب اوررسک دیمکدر نوبتش ضمیر سکه
راجعدر انینک سک مفعول نهر وصد نوبت مفعول فیهدر محصول بیت برسککه بر لقمه فراموش اولمز
یعنی ویردیکک لقمهٔ اونتمز اکر یوز کره اکا طاش اوررسک یعنی یوز طاشله واغاجله اورسک قوسک
قیبک قیبوب کیتمز نکردد عبارتیله عندن عبارتیله قیدا ایدنلر زائد ایلمشلر وکر عمری نوازی سفله‌ای را
بکمتر چیزی اید با تو در جنک ، عمری یاوف وحدت برزمان دیمکدر نوازی فعل مضارع مفرد مخاطب
نوازیدندن اوخشیه سن یعنی رعایت ایلیه سن سفله‌ای یاوف وحدت وهمزه حرف وحدتدر دینی

رد شراح جمیعا

رد شراح جمیعا

رد سعدی علی وسودی

رد شیعی

ایکی خطابی اوزره صادر اولمش وراادات مفعول سفله دیمکدر نوازنینک مفعول صریحیدر عمر مفعول فیهی بکمتر باوف سبب
کمتر بوندن ازدر یعنی جزوی معناسنه در چیزی یاوف وحدت اکثر متندن یا یوقدر با تو وف مصاحبت در وف صله
بامعاسنه محصول بیت اما اکر برزمان بر الچغی رعایت ایدوب اوخشیه سن ازدن نسنه سببیله یعنی جزوی بهانه
ایله سنکله چنکه کلور جاهلی ازاجوم بهانه ایله سنکله چکشور وصواشور یعنی ایلدکک ایلکی رعایت ایلمز لطیفه
از نفس پرور هنروری نیاید وبی هنر سروری را نشاید نفس پرور وصف ترکیبیدر تن پرور کبی پروریدندن
هنرور هنرلی دیمکدر زیرا ور ادات نسبتدر ویاوف مصدر سرور باش اری یعنی رئیس القوم ویاوف مصدر
دراوف صله محصول ترکیب نفس پروردن یعنی نفسنه بسلمکله مقید اولان کمسه دن هنر لیک
کلمز یعنی اصحاب هنردن اولمز وهنرسز کمسه سرور لکه ورئیس القوم اولمغه لایق اولمز مثنوی مکن رحم بر کاو
بسیار خوار ، که بسیار خسبست وبسیار خوار کاو بسیار خوار معاننه در چون بیچی صفت بسیار خوار وصف
ترکیبیدر خوار یدندن الف اصلیه ایله لیکن الفک خفتیله استعمالی زیاده اولدیغیچون چوق کمسه الفی حرف زائد
ظن ایدر خوردن دخوریدن وخواریدن برمعنایه مصدرلردر بعض نسخه ده خوار برینه بارکلور چوق یوکلی
یعنی چوق یوک چکیجی بوبله اولنجه قافیه مکرر اولمز که حرف تعلیلی بسیار خسبست وصف ترکیبدر خسبیدندن
چوق ایو بیجی دیمکدر بعض نسخه ده خواب واقعدر کنه بو معنایه بسیار خوار ده وصف ترکیبدر ساتیل کبی
ومؤخر مبتدا وبسیار خسب مقدم خبر محصول بیت مرحمت ایلمه چوق بیمک بیچی کاوه بونده کاودن مراد
مرداکولردر یعنی چوق یمک یایی شخصدر تشبیه طریقیله حقیقت کاودر کلدز تعبیر یعنی تن پرور اولان
اکول کمسه یه رحم ایلمه یعنی انسان منزلنه تنزیل ایدوب انی اسرکمه زیرا چوق بیجی چوق یاتیجی وچوق ایو بیجیدر
مصراع اولده بسیار خوار کاوه صفت واقع اولمش وثانیده بسی قافیه یه بو قدر تغایر کفایت ایدر نظم
چو کاو ارهمی بایدت فربهی ، چو خر تن بجور کسان دردهی ، چو ادات تشبیه همی ادات مضارعدر باید فعل
مضارع مفرد غائب ونا ضمیر منصوب متصل مفعولی فربهی یا مصدریه ایله فاعلی فربه فانک فتحی وراانک سکونیله
دنبک کمری وهای اصلیه ایله همزه معناسنه در چو کنه ادات تشبیه سندن مراد کندی وجود وبدر یا حرف صله جور کسان
لامیه در وف تاکید دهی دالک فتحی کسریله وهانک کسریله فعل مضارع مفرد مخاطب دخوبرسن دیمکدر تن دهنک
مقدم مفعولیدر محصول بیت کاو کبی اکر سکا سمزلک کرکسه یعنی کندکه سمزلک استرسنک خرکبی تنک کمسه لر
جورینه ویرسن صاحب کندی سمز لک استرسنک خوکبی وجودکی ایلک جورو جفاسنه تسلیم ایلک کبرکسن
کاو وخر ایلدیکی فربهی بایدک مفعولیدر وتنیلر مفعولله فاعلی فربهی ایدردکلار دیمش ترجمه در انجیل
آمده است که ای فرزند آدم اکر توانکری دهمت از من مشتغل شوی واکر درویش کنمت تنک دل نشینی پس
حلاوت ذکر من کجا یابی وبعبادت من کی شتابی محصول ترکیب انجیلدن کلمشدر که ای آدم اوغلی
اکر سکا غنا ویررسم بندن امور دنیویه یه مشغول اولورسن واکر سنی فقیر ومحتاج ایدرسم تنک دل
وغمناک اوتورورسن پس بنم ذکرمک لذتنی قندن بولورسن وبنم عبادتمه نیچون ایوروسن یعنی بنی قندن
ذکر ایدرسن وبنم قوللغمه نیچون ایدرسن قطعه که اندر نعمت مغرور وغافل ، که اندر تنکدستی خسته دریش

رد سعدی علی وسودی

که گاه صدرن مخففدر نعمتی یا ضمیر خطاب مقام مغرور غافله مصرع ثانی اندر ادات ظرف تنگ دست وصف
ترکیبیدر و غنام الی ظاهر یعنی تفرقه ویا حذف مصدر رخته دریشه بها ضمیر تقدیر اولنور محصول بیت
گاه نعمت و غنامه مغرور و غافلسن یعنی دنیا نعمته مشغول اولمغله حقدن ذاهل و غافلسن و گاه ال
طار لغندن خسته و مجروح سن یعنی افلاس و فقردن دل ریش و مجروح خاطرسن ؛ چو در سرا و ضرا حالت
اینست ؛ ندانم که بحق پرداز از خویش ؛ سر ابوند سهو رجوع معکسنه پرداز فعل مضارع مفرد مخاطب
پرداختن دن پرداختن دیمکدر سهو ایلمش مشغول اولورسن معکسنه از خویش کیند کدن محصول بیت
چونکه حالت سرورده و غمده حالک بودر بلمزم کندکدن خدایه نه وقت مشغول اولورسن ؛ عبرت اراات
بیچون یکی را از تخت شاهی فرود آرد و دیگری را در شکم ماهی نگه دارد ؛ ارادت بیچون لامیه بیچون
بکیف دیمکدر تخت شاهی بها منه در زیرا یاء نسبتدر فرود آرد بوندن اینمدر معکسنه در دیگری یاء وحدت
ورا ادات مفعول شکم ماهی لامیه ماهی بالقدر بالقلک تعرینده دیمکدر نگه دارد حفظ ایدر دیمکدر محصول
ترکیب خدانک ارادتی برینی تخت سلطنتدن ایندرر یعنی پادشاهلقدن فراغت ایدوب
درویش اولور ابراهیم و یحیی بن معاذ که شیخ محیی الدین عربینک ظاهر بیلر بونلرک کبیه اشارتدر
زیرا جایزدرکه ادیان سابقه ده دخی بنجه بونلر کبی پادشاهلر تختی براقمش اولهلر و برینی بالوق قرنندن
یعنی قورصقنده حفظ ایدر یعنی اولادر فرد یری طوتر یونس پیغمبر علیه السلام کبی ؛ بیت ؛ وقتست خوش
ان را که بود ذکر تو مونس ؛ ورخود بود اندر شکم حوت چو یونس ؛ وقتست بعض نسخه ده وقتیست
واقعدر یا بروحدت که خوش تو تنکی صفتیدر ان را ادات تخصیص انکس یا تقدیرینه در که حرف رابط
صفت ذکر تو مصدرک مفعولنه اضافه سیدر مونس اسم فاعلدر افعال بابندن وروا گردن مخففدر خود ادات
تاکیددر شکم حوت لامیه حوت عربجه بالوق دیمکدر یونس بونده تونک کسریله در قافیه رعایتیچون محصول
بیت اول کسک وقتی خوشدرکه سنک ذکرک اکا مونس اوله یعنی دائما ذکرک ایدنک وقتی وحالی
خوشدر گرکسه بالوق قورصقنده اوله یونس علیه السلام کبی زیرا حضرت یونس هم بالوق قرننده
ذکر خدادن هیچ ترک ایلمشدر ؛ حکمت ؛ اگر تیغ قهر برکشد نبی و ولی سر درکشد و اگر غمزهٔ لطف
بجنباند بدان را بنیکان در رساند سر در کشد باشنی کیرو چکر یعنی خوف ایدوب سکوت و نطقه
قادر اولمز غمزهٔ لطف سانه یعنی لطف محض بجنباند فعل مضارع مفرد غایب دپرده دیمکدر بدان
بدک جمعیدر بر مولر دیمکدر یعنی اشقیا ورا ادات مفعول با حرف صله نیکان ایلر یعنی سعدا در حرف
تاکید رساند فعل مضارع مفرد غایب فاعلی خدادر محصول ترکیب اگر خدا قهر قلیجن چکرسه یعنی
اظهار جلال ایدرسه نبی و ولی باشن کندیه چکوب سکوت اوزره سندن و اگر لطف غمزه دپره
یعنی لطف اظهار ایدرسه شقیلری سعیدلره ایرشدرر یعنی شقیلری سعیدلر مقامنه ایصال ایدر
قطعه ؛ گر بمحشر خطاب قهر کند ؛ انبیا را چه جای معذرتست ؛ خطاب قهر لامیه جای معذرت
بویله در معذرت مغفرت وزنی اوزره مصدردر محصول بیت اگر خدا رستخیزده قهر ایله خطاب

ایدوب

ایدوب اظهار غضب ایدرسه انبیایه و یا انبیانک نه عذری اولور یعنی انبیایه عذره مجال اولمز و یا انبیانک
اعتذاره مجالی اولمز ؛ پرده از روی لطف گو بردار ؛ کاشقیا را امید مغفرتست ؛ روی لطف لامیه در مجازا
گو بونک کبی یرلرده تاکید افاده ایدر انجق اگرچه بونی کاتب تکلفله معنا ویرکلامده قابل اولور بردار فعل امر مفرد مخاطب
قالدر دیمکدر که حرف تعلیل اشقیا شقینک جمعیدر را ادات تخصیص امید مغفرت مصدرک
مفعولنه اضافه سیدر محصول بیت خدایه خطاب ایدوب مناجات ایدر یا رب لطف یوزندن پرده
قالدر یعنی رفع حجاب ایدوب اظهار لطف ایله زیرا اشقیانک امید مغفرتی واردر یعنی مغفرت و عفو
رجا ایدرلر حاصلی گناهکارلر غفران ایدرلر امیدلر اظهار لطف ایله محروم قالمسونلر رحمکدن ؛ وعظ
هر که بتادیب دنیا راه صواب نگیرد بتعذیب عقبی گرفتار آید قال الله تعالى ولنذيقنهم من العذاب
الادنى دون العذاب الاكبر هر کرا صلتدن هر کس که ارتنه که مکرر بیان اولندی ییش که اسم ارکیم معناسنه
هر که معنای شرطی متضمندر با حرف مصاحبت تادیب دنیا مصدرک فاعلنه اضافه سیدر راه صواب مفعول
نگیرد مفعول صریحی بتادیب غیر صریحی با حرف مصاحبت تعذیب عقبی مصدرک فاعلنه اضافه سیدر
آید که مفعول غیر صریحی گرفتار صریحی و جمله فعلیه جواب شرط عذاب ادنادن غرض دنیا عذابیدر
قتل و اسیرلک و بونلردن غیری عذابلر امامجاهد دیدیکه عذاب قبردر دون بونده قبل معناسنه در
عذاب اکبر عذاب اخرتدر محصول ترکیب هر کمسه که دنیا تادیبیله صواب یولنی طوتمز یعنی راه صلاحه
کتمز اخرت تعذیبنه گرفتار اولور یعنی اخرت عذابی چکر که خدا بیورر البته بز انلره دنیا عذابی
طادرز اخرت عذابندن اول یعنی هم دنیاده تعذیب ایدرز هم اخرتده ایت کریمه کفار حقنده در
بیت ؛ پندست خطاب مهتران انگه بند ؛ چون پند دهند و نشنوی بند نهند ؛ پندست
مقدم خبر خطاب مهتران لامیه و مؤخر مبتدا انگه بند یعنی اندن صکره قید و حبس دیمکدر چون ادات
تعلیل پند دهند ترک مقدم مفعولی دهند فعل مضارع جمع غایب ویرهلر دیمکدر نشنوی فعل نفی مستقبل
مفرد مخاطب دراشتمیه سن دیمکدر بند نهند ترک مقدم مفعولی نهند فعل مضارع جمع غایب قورلر
دیمکدر محصول بیت اولولر خطابی نصیحتلردر اندن صکره بنددر یعنی حبس و قیددر چونکه نصیحت ویررلر
استمیه سن الکه وایاغه بائع قورلر حاصلی نصیحت پذیر اولمیانه سن حبس ایدرلر ؛ عبرت
نیکبختان بحکایات و امثال پیشینیان پند گیرند پیش از آن که پیشینیان بواقعهٔ ایشان
مثل زنند ؛ نیکبخت وصف ترکیبیدر ای بختلی دیمکدر یعنی سعادتلی والف و نون ادات جمعدر امثال
پیشینیان لامیه پیشین یا حرف نسبت و نون حرف تاکید و یا ثانی حکایات سمیدن بدلدر اصلی
پیشینه در والف و نون ادات جمعدر پیشینیان اعرابی بویله در با حرف مصاحبت واقعهٔ ایشان
لامیه مثل زنند ترک مقدم مفعولیدر محصول ترکیب سعادتبختلر اولنلر کندیلردن اولکیلرک امثال
وحکایاتیله نصیحت طوتارلر یعنی منتصح طوترلر اندن اول که کندیلردن صکره کلنلر انلرک واقعهسیله
مثل اورلر حاصلی سعادتلیلر کندیلردن اول کلن ایلرک حکایات و امثالیله پند پذیر اولورلر کندیلرده

حکمت گلستان گنده بیک احوال ووقائعاتنی ضرب مثل ایلمزدن اول قطعه نرود مرغ سوی دانه
فراز ٭ چون دگر مرغ بیند اندر بند ٭ نرود فعل نفی استقبال مفرد غائب ومرغ فاعلی سوی دانه لامیه
جانب دانه دیمکدر فراز سوی تأکید ایدر فا مفتوحه وکسره جائزدر چون ادات تعلیل دگر مرغ غیر مرغ دیمکدر
بیند کب مقدم مفعول صریحی واندر بند غیر صریحی محصول بیت مرغ دانه جانبنه وارمز یعنی دانه یه
توجه ایلمز چون غیر مرغی بندده کوره یعنی طوزاغده طوتلمش کوره فراز بونده قرب ومقابله معناسنه در
دینلدر سهو ایلمش ٭ پند گیر از مصائب دگران ٭ تا نگیرند دیگران زتو پند ٭ پند گیرک مقدم مفعولیدر
گیر فعل امر مفرد مخاطب در طوت معناسنه مصائب مصیبتک جمعیدر دگرانه اصلی لامیه در تا حرف
تعلیل نگیرند فعل نفی مستقبل جمع غائب طوتمیه لر دیمکدر دیگران بایله در اصلی اوزره محصول بیت خطاب عام
طریقیله سویلر غیر یلر مصیبتلرندن نصیحت طوت تا کم غیر سندن نصیحت طوتمیه لر یعنی خلق عالمه
عبرت اولمزدن اول غیر یلردن عبرت آل وانکله متنصح اول حکمت آن را که گوش ارادت
گران آفریده اند چون کند که بشنود وانرا که بکمند سعادت کشیده اند چون کند مرود آنرا را حرف
تخصیص که حرف بیان گوش ارادت بیانیه گران کاف عجمیک کسریله آغر دیمکدر آفریده اند
ماضیدن قسم جمع غائب یاراتمشلر دیمکدر چون واو اصلیه ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنه
شنود فعل مضارع مفرد غائب وانرا که واو لکمه که دیمکدر با حرف صله کمند سعادت سانه
کشیده اند ماضیدن قسم جمع غائب چکمشلر دیمکدر محصول ترکیب اول کمسنه نک که ارادتی
قولغنی آغر یعنی صاغر یراتمشلر یعنی حق سوز قبول ایلمکه ارادتی قولغنی آغر خلق ایلمشلر یعنی
کوکلی قولغنی ارادتدن خالی خلق ایلمشلر نیجه ایله که اشیده یعنی نه چاره ایدر که کلام خدا و رسولی
اشیده بیله و قبول ایلیه اول کمسنه که سعادت کمندیله چکمشلردر یعنی مسعود و نیکبخت خلق ایلمشلر
نیجه ایدر که چکلدکلری یره کتمیه یعنی بالضروره چکلدکلری یره کیدر حاصلی هر کمسنه که شقی خلق
ایلمشلردر نه چاره ایدر که مسعود و نیکبخت اوله بیله و هر کمسنه که مسعود و نیکبخت خلق ایلمشلر اوللر
نیجه شقی و بدبخت اوله بیلور نته که الشقی شقی فی بطن امه والسعید سعید فی بطن امه در
قطعه شب تاریک دوستان خدای ٭ می بتابد چو روز رخشنده ٭ شب تاریک
دوستان خدای سانه ولامیه لردر شب بونده ظرف زمان اعتبار ایدوب قرانکلو کیجه
دیمک ایلمزمش می ادات استمرار با حرف تأکید تابد فعل مضارع مفرد غائب یلدرار دیمکدر چو ادات
تشبیه روز رخشنده سانه رخشنده اسم فاعل مفرد غائب اصلی درخشنده ایدی تخفیف
ایدوب رخشنده ایدیلر محصول بیت خدا دوستلرینک قرانکلو کیجه سی روز رخشنده
گبی یلدرر یعنی ضیا ویرر یعنی کیجه سی وگوندوزی برابردر نور و ضیا ویرمکده حاصلی کیجه سی
گوندوزی گبی نورانیدر ٭ وین سعادت بزور بازو نیست ٭ تا نبخشد خدای بخشنده ٭
وین سعادت اشارت در شب تاریک روز روشن گبی رخشان اولمسنه با حرف مصاحبت

زور بازو

زور بازو لامیه تا حرف توقیت نبخشد فعل نفی استقبال مفرد غائب خدای بخشنده فاعلیدر اضافت
بیانیه ایله بخشنده اسم فاعلدر بخشیدندن محصول کلام لیکن مذکور سعادت زور بازو و قوت
نیجه ایله دگلدر تا که کثرت عبادت و طاعتیله دائم که محسن و معطی خدای تعالی عطیه ایتمیه حاصلی عطیه خدادر
کسبی دگلدر رباعی از تو بکه نالم که دگر داور نیست ٭ وز دست تو هیچ دست بالاتر نیست ٭
بونده رباعی مرتبه قطعه یازلر سهو ایلمشلر تونک ضمه سی اشباعیله و ضمیر کرک در کم وزنه خلل گلمیه بکه
با حرف صله و که اسم استفهام کیم معناسنه نالم فعل مضارع متکلم وحده در که حرف تعلیل داور داورک مخففیدر حاکم معناسنه در
دست تو لامیه هیچ دست مبتدا بالاتر نیست خبری وز دست تو خبره متعلقدر محصول بیت یا رب سندن
کیمه شکایت ایدوب ناله و زاری ایدیم که سندن غیری حاکم مطلق یوقدر و سنک قدرتک الندن
یوجه رک بر ال یوقدر یعنی سنک قدرتک الی جمیع الکردن اوستدر زیرا حاکم مطلق سنسن انجق
نته که سوره فتحده ید الله فوق ایدیهم ٭ آنرا که تو رهبری کسی گم نشود ٭ وانرا تو گم کنی کسش رهبر نیست ٭
محصول بیت یا رب اول کمسنه یه که سن دلالت و هدایت ایدرسن اول ضلالتده اولمز یعنی ضلالته
دوشمز اما اول کمسنه که سن گم ایدرسن یعنی اضلال ایدرسن کمسنه اکا هادی و رهبر اولمز العیاذ
بالله حکمت گدای نیک انجام به از پادشاه بد فرجام ٭ گدای نیک انجام بیانیه پادشاه
بد فرجام بوبله در و بد فرجام وصف ترکیبیدر انجام و فرجام عاقبت و صوک معناسنه در محصول
ترکیب عاقبتی ایو یعنی خیر گدا پادشاه بد فرجامدن یکدر یعنی عاقبتی شر اولان پادشاهدن یکدر
بیت غمی کز پیش شادمانی بری ٭ به از شادیی کز پسش غم خوری ٭ غمی یا حرف وحدت
کز که حرف رابطه صفت پی یا عجمک ضمیله پیش معناسنه در ار و صوک معناسنه کز شادیی غمه راجعدر
شادمانی وصف ترکیبیدر زمانیده کندن بکرنک معناسنه حالا سرور معناسنه اسم اولدغی اسمادن
گبی که وصف ترکیبی ایکی کلمه اسم اولدر و یا حرف مصدر شادمانلق دیمکدر پس آدم لفظندن مرکب
اولدر شاد و که صفت مشبهه در فرح معناسنه فانک فتحی ... و انک کسریله و مانی که مرخمدر ماندن
و یا مصدردن فاعل شاد ویار اول حرف مصدر و ثانی حرف وحدت شادیی هم اولان
یای مصدریه در و همزه اضافت ایچوندر دینیلیر سؤال اولنسه همزه قندن وردر اضافت نیه در عجب
نه جواب ویرر اولور که حرف رابطه صفت پسش شین شادییه راجعدر محصول بیت بو زعم که
انک اردنجه شادمانلق و سرور چکرسن یعنی اردنجه شاد و خرم اولورسن اول شاد
و سروردن یکدر که اردنجه غم یرسن حاصلی صوکی سرور اولان غصه یکدر صوکی غصه
اولان سروردن قطعه زمین را از آسمان نثارست ٭ و آسمان را از زمین غبار ...
آنانه ... زمین را را حرف تخصیص و با حرف صله در نثار معناسنه نثار بونده صحیح معناسنه در
یعنی اول نسنه که صحارا ... والنور کبی اما بونده باران مراددر آنانه همزه نک کسریله ظرف دیمکدر یعنی
قب سر شیخ فعل مضارع مفرد مذکر غائب تفعل بابندن ضرر دیمکدر ... با حرف مصاحبت ما اسم موصول

الذی معاشنه فیه جار مجرور جمله ظرفیه اعرابدن محلی یوق صله موصولدر محصول ترکیب زمینه آسماندن حاصل نثارلر یاغاردی یا زمینک آسماندن محصولی نثار یاغاردی اما آسمانه زمیندن غبار و یا آسمانک زمیندن غباری فقط بر حرف ظرف کندینک ایچندن اولانلره ضرر یعنی ایچنده اولانلره طشره اسندن اول جهدر اول جهتدن **بیت** کرت خوی من آمد ناسزاوار ٭ تو خوی نیک خویش از دست مگذار ٭ کرت ضمیر خطاب خوی من لامیه ناسزاوار ناموافق و غیر لایق خوی نیک خویش بیانیه ولامیه در محصول بیت اگر سکا بنم خویم و خصلتم ناموافق و ناسزاوار کلدیسه سن کندی ایو خویکی و خلقکی الدن قومه یعنی ایله **ادب** حق تعالی می بیند و می پوشد و همسایه نمی بیند و می خروشد می خروشد فعل مضارع مفرد غایب خروشیدندن چوقرامق مثلا چو ملک دقرقدن و غیریسی چوقرادیغی کبی چوقرامقدن بوندن مراد کورلمک و چقرمقدر محصول ترکیب خدای تعالی قوللرک عیوب و جرایمنی کورر و ستر ایدر اما قوکشی کورمز و چقرر یعنی غایبانه نیچه دورلی افترا ایدر **بیت** نعوذ بالله اگر خلق غیب دان بودی ٭ کسی بحال خود از دست کس نیاسودی ٭ غیب دان وصف ترکیبیدر غایبلری دیمکدر دانیدندن دانستن دن دینلمز خطا ایلمشدر یا حرف کاف حال جزو لامیه نیاسودی فعل نفی حکایت حال ماضی دکلنمزدی و راحت اولمزدی دیمکدر محصول بیت نعوذ بالله یعنی خدایه صغنرم خلقک شبهدن اگر خلق عالم غیب بیلیجی اولیدی یعنی احوال غیبیدن خبردار اولیدی هیچ برکمسه کندی حالنده بکمسه الندن آسایش و حضور ایلمزدی یعنی خلق بر برینک عیوبنه مطلع هیچ برکمسه دنیاده خلقدن سالم زندگانی اولمزدی **مطایبه** زر از معدن بکان کندن بدر آید و از دست بخیل بجان کندن ٭ معدن دالک کسریله اسم مکاندر ضرب بابندن یا حرف سبب کان کاف عربیله مرادف معدندر کندن قزمقدر بدر ایچقدر دیمکدر زر مفعول صریحی و از معدن غیر صریحی بکان کندن اکا متعلق در دست بخیل لامیه بجان کندن بکان کندن کبیدر اعرابده تقدیری بجان کندن بدر آید در بعض نسخه‌ده برنیاید واقعدر جان کندندن مراد جان چکشمکدر یعنی بلا و مشقت چکمک محصول ترکیب آلتون معدندن معدنی قزمغله چقر اما بخیلک الندن جان چکشمکله چقر یعنی چوق زحمت و مشقت چکمک الندن چقر حاصلی زیاده امساک ایلدکندن دکمه بلا ایله الندن النمز پس بر نیایدک معناسی بو جمله راست کلور معدندن جنک کان ذکری حاجتله قافیه در مطایبه اولمغین بدر رو نفی قصدایتمدر و تکراردن احتراز ایچوندر مصراع ثانینک معناسی بخیلک الندن آلتون اولمغله چقر دیمک مقصود اولان معنایی چقرمقدر **قطعه** دونان نخورند و گوش دارند ٭ گویند امید به که خورده ٭ دون بوندن خسیس و ناکس معاشنه دره الف و نون ادات جمعدر مبتدا و نخورند خبری گوش داشتن دن دارندن مقصود خطا ایلمک نخورندک و گوش دارندک مفعول محذوف مال در امید به تقدیری امید خوردن به در که بی تفصیلیه معاشنه در خورده تقدیری خورده شدن در محصول قطعه بخیل و خسیس اولنلر مالی یمزلر و صاقلرلر یمک امیدی یمیش اولمقدن یعنی یوب مفلس و محتاج اولمقدن

حرمخته برم دیوا امید لنمک یکدرانه که عدب دیر المأمول خیر من المأکول یعنی مقصود با امید لنمک یمیش اولمقدن یکدر ٭ روزی ببینی بکام دشمن ٭ زر مانده و خاک بر مرده ٭ روزی یاحرف وحدت یعنی فعل مضارع مفرد مخاطب یا حرف مصاحبت بکام دشمن لامیه دشمنک مرادیجه دیمکدر زر مبتدا مانده ماندندن قسم مفرد غایب خاک بر مرده زر مانده یه معطوف در و اکیسی بیله بیننک مفعول صریحلری و بکام دشمن غیر صریحلری خاک رلفتده طپراقلقدر اما استعمالده متره طپراقدن یا بو لفظی که مرده یه دیرلر دیار ترکیب منزلیه تکدیر یا بو عربانی مجاز نوعی بوندن خاک رو دیواندن تعبیر ایلمشدر زیرا کشی کب ایلدکی مالی محبوب مقصود بحومی جنوندن ناشیدر محصول ترکیب بر کون کورسن دشمنک مرادیجه زر قالمش و خاک راولمش یعنی قیوب کتمش مصراع آخرده سکته وار غفلت اولنمسون یعنی بیتا سکته یه اتنور **ادب** هر که بر زیر دستان نبخشاید بجور زبر دستان گرفتار آید ٭ زیر دست وصف ترکیبیدر و الف و نون ادات جمعدر کشینک الی التنده اولنلاردن عبارتدر حرمه و رعایا نبخشاید فعل نفی مستقبل مفرد غایب ترحم ایلمز دیمکدر بجور یا حرف صله جور زیر دستان لامیه در زیر دست زبر دستک نقیضیدر و الف و نون ادات جمع اقویادن عبارتدر محصول ترکیب هر کیم که الی التنده غیلره و ضعفایه مرحمت ایلمز اقویانک جور و جفاسنه گرفتار کلور یعنی مبتلا اولور حاصلی ضعفایه رحم ایلیان قهرینه مبتلا اولور **مثنوی** نه هر بازو که در وی قوتی هست ٭ بمردی عاجزان را بشکند دست ٭ قوتی یا حرف تنکیر بمردی یا حرف مصاحبت و یا حرف مصدر عاجزان را ادات تخصیص بشکند فعل مضارع مفرد غایب فاعلی بشکند بازویه راجع ضمیر و عاجزان مفعول اول صریحی و ثانیسی دست و بمردی غیر صریحی محصول ابیات دکلدر که هر بازو که انده قوت وار در قوت ایدر مردلکله زوریله عاجزلرک الینی صیر یعنی شکست ایدر دکلدر حاصلی بویله ایدرسه یا بنه قالمز دیمکدر بلکه خدا اندن انتقام آلور و کمسه حقنی کمسه ده قومز ٭ ضعیفی را مکن بر دل گزندی ٭ که در مانی بجور زورمندی ٭ ضعیفی را ادات تخصیص گزندی ضرر و یا حرف تنکیر که حرف تعلیل در مانی فعل مضارع مفرد مخاطب عاجز قالورسن دیمکدر ماندندن دینیلر خطا ایلمشلر یا حرف ظرف جور زورمند لامیه و یا حرف وحدت محصول بیت ضعیفانک کوکلنه گزند ایله یعنی ضرر و زیاده ایرشدرمه زیرا بر زورمندک جور و جفاسنده عاجز قالورسن یعنی دست قهرینه گرفتار اولور زیرا دنیا محل مکافاتدر کما تدین تدان گزندینک یاسنی حرف وحدت دین سهو ایلمش فتدبر **حکمت** عاقل چون خلاف در میان بیند بجهد و چون صلح بیند لنگر بنهد که آنجا سلامت بر کرانست و اینجا حلاوت در میان ٭ بجهد فعل مضارع مفرد غایب صیچرار دیمکدر یعنی صیچرار و چکنسه حاصلی صاولر و آرام طورمز لنگر بنهد لنگر قور یعنی قرار ایدر و ثابت اولور لنگر کمیلرده اولان احلیدر اما بونک کبی یرلرده نسبت و قرار مراددر محصول ترکیب عاقل اولان کشی جونکه اورتاده خلاف کوره صیچرار انده طورمز اما چونکه اراده صلح کوره ثابت اولوب قرار ایدر زیرا انده

سلامت کناره درده بونده حلاوت و لذت میانده لف و نشر مرتب رعایت ایلدی حکمت
مقامر را سه شش می باید ولیکن سه یک می آید مقامر قمار علیه یا بندن اسم فاعلدر بونده اوجله
نرد و طولی اوینایندره سه شش اوچ کره التی دیمکدر و سه یک اوچ کره بر دیمکدر ترکیبک معناسی
ظاهر اندکور اولان کبیدر اما مراد سه و شش و سه و یک دن قتال محصول ترکیب مقامره سه
شش کرکدر لیکن سه یک کلور یعنی روزگار دلخواه کشینک مرادی اوزره اولمز بیت
هزار بار چراگاه خوشتر از میدان ؛ ولیکن اسب ندارد بدست خویش عنان ؛ بار بونده کره معناسنه در
چراگاه اوتلق زیرا چرا اسمدر اوتلمه معناسنه در چریدن دن و گاه ظرف مکان محصول بیت بیک کره
اوتلق میداندن یکدر ولیکن آتک دیزکینی کندی النده دکلدر که استدیکی یره واره تضرع درویشی
در مناجات میگفت یارب بر بدان رحمت کن که بر نیکان خود رحمت کرده که ایشانرا نیک
آفریدی درویشی یا حرف وحدت می گفت می حکایت بر حرف صله در ایکی یرده بدان معلوم اوله که
عربیده رحمت علی حرفیله مستعمل اولدیغی کبی فارسیده بر حرفیله بدان جمع بد در و نیکان جمع نیک خود
ادات تأکید کرده ماضیدن قسم مفرد مخاطب که حرف تعلیل آفریدی ماضیدن قسم مفرد مخاطب
یاراتمشسن دیمکدر کرده ده و آفریدی ده همزه لر خطاب یاسیدر محصول ترکیب بر درویش مناجاتده
سویلردی یارب بدلره رحمت ایله که ایولره خود رحمت ایلمشسن زیرا انلری ایو یاراتمشسن
یعنی انلری ایو خلق ایلدکک انلره رحمت ایلکدر حکمت اول کسی که علم بر جامه و انگشتری در
دست نهاد جمشید بود گفتندش چرا همه زینت و آرایش بچپ دادی و فضیلت راست راست
گفت راست را زینت راستی تمامست کسی یا حرف وحدت که حرف بیان علم یوندن قفتانه
وضع ایلدکلری نشاندرکه اول زماندن صانع اوبزدن اشاغه کوکس ایوزره قفتانک ظاهرینه
بعض شکوفه شکللرنده ویا بعض حیوانات شکللرنده ایپکدن بر نشان پیدا ایدرلردی که اکا علم
دیرلردی و اول قفتانه جامه معلم دینه که سابقا مفصل بیان اولندی انگشتری همزه نک فتحی و نونک
سکونی و کافک کسری و شینک سکونی و تانک فتحی و رانک کسریله یای اصلیه ایله یوزک
معناسنه در در دست دن در حرف صله در یا معناسنه اول کسی مبتدا و جمشید بود خبری جمشید جیمک
فتحی و میمک سکونیله قدیم پادشاهلردن براولو پادشاهک اسمیدر بچپ با حرف صله و جیم
و بای عجمیله صول معناسنه که عربیده یسار دیرلر بانک فتحیله و او حرف حال فضیلت مبتدا راست
راست خبری آوازکه راست بر کلمه در صاغ ال و صاغ جانب معناسنه که عربجه یمین دیرلر و ایکنجی
راست مرکبدر ادات خبردن که شین ویا در معناسی راستک در دیمکدر زیرا ادات صله
راسته دیمکدر زینت راستی لامیه دریا حرف مصدر تمام بونده کافی معناسنه در محصول ترکیب
اول بر کسه که قفتانه علم و اله یوزک قودی یعنی بارمغنه یوزک طاقندی جمشید دراکا دیدیلر نیچون
جمیع زینت و آرایشی صول اله ویردک حالبوکه فضیلت صاغ الکدر دیدی که صاغ اله راستلق

زینتی

زینتی کافیدر و راستی عبارتنده ایهام وار یعنی صاغلق و طوغریلق معناسی قطعه فریدون گفت نقاشان
چین را ؛ که پیرامون خرگاهش بدوزند ؛ فریدون بابل اولک اولنده مفصل ذکری کچمشدر نقاشان
چین لامیه و را ادات مفعول که حرف رابط مقول قول در پیرامون یانی جیمک کسریله اسمدر اطراف معناسنه
پیرامندن دیرلر خرگاه خانک کسریله و رانک سکونیله قره اوکه یعنی ایله اوتاغ دیدیکمز اوینه دیرلر حاصلی قبه شکلنده
اولور خرگاه بونده اوتاغ معناسنه در ره یای خرگاهی الیه مقدر بدوزند فعل مضارع جمع غائب دیکه لر دیکدر
مفعولی یعنی دیکلجک نشانه بیت تایندر زیرا عادتدر اوتاغلرده چادرلره زر کار آمیز ذدن بعض نشنه
کسوب دیکرلر مثلا مبارک باد و سعادت باد عبارتلرینی کسوب دیکرلر بو معنایه و اصل لفظنا مصراع
تاننیک معناسنی که انک اوتاغینک اطرافنی دیکرلر یعنی لازم اولان یری مرمت ایدرلر دیمین سهو ایلمش
بیت بد انرا نیک دار ای مرد هشیار ؛ که نیکان خود بزرگ نیک روز ند ؛ بد انرا را ادات
مفعول بدان دارک مفعول اولی و نیک مفعول ثانیسی و دار فعل امر مفرد مخاطب دردار یدن طوت ایلمکدر
که حرف تعلیل خود ادات تأکید و نیک روز بد تقدیری بزرگند و نیک در روز ند اولورلر و سعادتلیلر دیمکدر
پس بزرگانند و نیک روزانند دیمو تقدیر ایلمکه احتیاج یوقدر محصول بیت خرگاهک اطرافنه دیکجک
بو بیتدرکه یره فلری ایو طوت یعنی ایو رعایت ایله ای مرد هشیار زیرا ایلر خود اولورلر در و نیک بختلردر
نیک روز دیمکدن غرض صاحب سعادتلردر دیمکدر حاصلی یره فلره ایو رعایت ایله که کورک که ایلر
رعایتی تحصیله الورلر کرک شانلری رعایت اقتضا ایدر مجموع بیتک معناسی بدفلری ایو طوت یعنی انلره
ایو دعا ایله ایو عاقل کبی زیرا ایلر خود اولورلر و سعادتلیلردر سنک دعاکه اصلا احتیاجلری یوقدر دیمین
بد دعایه مستحق ایلمش که بو بیتک حکمت بزرگی را گفتند با چندین فضیلت که دست راست دارد خاتم
چرا در دست چپ میکند گفت ندانی که همیشه اهل فضل محروم باشد ندانی فعل مضارع مفرد مخاطب
استفهام انکار طریقیله محصول ترکیب بواولویه دیدیلر که بوقدر فضیلتله صاغ الک وارکن یعنی صاغ
اله واخاتم نیچون صول اله ایدرلر یعنی صول الک حرجیه بارمغنه طاقرلر صاغ الک حرجیه بارمغنه طاقرلر
دیدی بلمزمیسن دائما اهل فضل محروم در بیت آن که حظ آفرید و روزی ؛ سخت ؛ یا فضیلت
هیچ دهد یا بخت ؛ حظ حانک فتحی و ظانک تشدیدیله نصیب معناسنه در آفرید ک مقدم مفعولیدر
روزی یای اصلیه ایله رزق معناسنه در سخت نک مقدم مفعولیدر سخت فعل ماضی مفرد غائب ساخت
لفظندن مخفف یعنی ایلدی حاصلی یاراتدی دیمکدر محصول بیت اولکه که نصیب یاراتدی و رزقی پیدا
ایلدی یعنی وجوده کتوردی ادعه یا فضیلت ویره ویا بخت و دولت بعض نسخه ده بخت برینه تخت
واقعدر قطعه نصیحت پادشاهان مسلم کسی راست که بیم سر ندارد و امید زر محصول ترکیب
پادشاهلره نصیحت ایلمک بر کسه یه مسلمدر که باشی قورقوسی ویا آلتون امیدی اوله یعنی نه اولمکدن خوفی
اوله و نه دنیا روده امیدی مثنوی موحد چه در پای ریزی زرش ؛ چه شمشیر هندی نهی بر سرش
موحد اسم فاعل در تفعیلدن یانی خدانک برلیکی توحید ایدن که بونک کبی برلره مساوات معناسی

اتاده ایدر زیرا فعل مضارع در زیر یدندن دوکرسن دیکلر دیمکلکی دن دینیلر خطا ایلدیلر زیرا شن شین مفتوحه
بایه مقید در تقدیری دو ایشن در شمشیر ضعفدر بیاینه نهی فعل مضارع مفرد مخاطب نهیده ندن تونکه ننجی
وکسر ایله توموم معناسنه محصول بیت موحد اولان کمسه یه نسبت ایاغنه التونله اغجه دوکرسن نه
وباشنه اوزره قلیج طوتسن نه یعنی ایاغنه مال دوکلکه باشنه اوزره قلیج طوتموم برابر در انده امیدی
سوبیوره نه بوندن بر قورقو امید و هراسش نباشد زکس ه بر نیست بنیاد توحید و بس
هراس هانک کسر ایله خوف معناسنه در یعنی قورقو و مشین موحد را جمله در بنیت مقدم خبر بنیاد
توحید لامیه و مبتدا او بس ایله بونک کبی در لازم فقط معناسنه در محصول بیت موحد کمسه دن
امید و هراسی اولمز یعنی نه کمسه دن قورقوسی و چیزاسی و نه کمسه دن امیدی اوله و بنیاد توحید
بونک اوزره در انجق یعنی نه کمسه دن بیمی نه امیدی اوله لطیفه پادشاه از بهر دفع ستمکارا
وشحنه برای خونخواران و قاضی مصلحت جوی طراران هرگز دو خصم بحق راضی بر پیش قاضی
نروند دفع ستمکاران مصدرک مفعولنه اضافتیدر شحنه صوباشیه در از خونخواران وصف
ترکیبیدر قانلو ایچیجی معناسنه خوار ایدندن الف و نون ادات جمعدر مصلحت جوی وصف ترکیبیدر جویدندن
طراران اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر پادشاه مبتدا و مابعدی خبری و شحنه مبتدا
و مابعدی خبری و قاضی مبتدا و مابعدی خبری طرار ایان کسیجیه دیرلر که فارسیجه کیسه بر دیرلر محصول
ترکیب پادشاه ظالملرک ظلمنی دفع ایلمکیچوندر و صوباشی قان ایچیجی ظالملر ایچوندر یعنی قتیللرک
و اهل فسادک خلقدن ضررنی دفع ایلمکیچوندر و قاضی طرارلرک مصلحتنه متعلق احوالی کورمکیچوندر یعنی
شریعته متعلق اموری کورمکیچوندر یعنی طرار ایچون لازم در دیو شریعه کورمکیچوندر هرگز حقه
راضی ایکی خصم قاضی اوکنه کیتمزلر زیرا هر کس حقنه راضی اولدقدن صکره خصومته احتیاج قالمز
بعض نسخه ده دو خصم از پیش قاضی راضی نروند واقعدر یعنی هرگز ایکی خصم قاضی قتندن راضی
کیتمزلر بلکه بریسی راضی کیدر بریسی ناراضی کیدر قطعه چو حق معاینه دانی که می بباید
داد ه بلطف به که بجنگ آوری و دلتنگی ه معاینه مفاعله بابندن مصدردر که حرف شنیا بی حرف
استمرار و با حرف تاکید باید فعل مضارع مفرد غائب ترکی دیکلر بلطف بر مقدر دادن مصدر بنیه
متعلق در که من تفضیلیه معناسنه در جنگ آور وصف ترکیبیدر محارب یعنی صواشیجی معناسنه
و یا حرف مصدر دلتنگی وصف ترکیبیدر کوکلی طار معناسنه و یا حرف مصدر کوکلی طارلغی دیکلر
محصول بیت چونکه معاینه بلورسن که الک حقنی ویرمک کرکدر لطفله ویرمک یکدر که صواشجیلکله
و کوکل طارلغیله ایسه خاصه حقوق ناسی طاعت و رغبتله ادا ایلمک یکدر محاربه و مجادله
ایله ادا ایلمکدن دلتنگی جنگه عطف ایدوب واو دیسی ایکی قید طنوب او بدلتنگی اوردن او دیه نیاز
خطاب ایله دیمن زیاده باطل سویلمش در و جمله دخی معنا تصور ایدوب بلطف داد نه چونکه
بجنگ آوردادن و دلتنگی دادن ایکی وصف ترکیبیه داخل ایکیار مصادر یه ایله دیمین عجیب قوم ترز یخ

کویند

کویند عفی الله عنه خراج اگر نگذارد کسی بطیبت نفس ه بقهر ازو بستانند مرد سرهنگی طیبت
مصدردر طاب یطیب دن تطیبا دن کلور تاتلو تحلیه بوندن ایلک معناسنه در مرد سرهنگی بیانه در موصوف
و صفتی ضرورت وزن و قافیه ایچون افراد ایلدیلر والا فعله نسبت جمع معناسنه ایدی یعنی مردان
سرهنگیان محصول بیت اگر بر کمسه خراجی طیبت نفس و صفای خاطر له ادا ایلمزسه مرد سرهنگی
اندن انی قهرله الور زیرا حق شرعیدر که صحیح کمسه انی انکار ایلمز مطایبه همه کس را دندان ترشی کند
کردد و قاضی ابشیرینی محصول بیت هر کسک دیشی اکشی نسنه بچکه کند اولور یعنی قماشر اما
قاضینک طاتلیله کی نسنه کسمز اولور ترشی و شیرینی یاء نسبت ایچوندر قطعه قاضی که
برشوت بخورد پنج خیار ه ثابت کند از بهر تو ده خربزه زار ه برشوت با حق مصاحبت برادره کسره
وضمه جایزدر خربزه زار گلزار و لاله زار کبی در یعنی قاونلق کثرتندن کنایت در حاصلی قاون بستانی
دیمکدر محصول بیت قاضی که رشوت طریقیله بش خیار اکل ایلیه سکیچون اون قاونلق ثابت ایدر
اقرار ایدر لطیفه قحبه پیر از نابکاری چه کند که توبه نکند و شحنه معزول از مردم آزاری نابکار فاسق
معناده در استعمال ایدرلر و یا حرف مصدر در بوندن مراد نابکاریدن زنادر قرینه قیاسیله محصول اولک
پیر قحبه زنادن نه ایلیه که توبه ایلمیه یعنی توبه المیوب نیه قادردر زیرا بونیه کمسه باقمز توبه المیوب
نیه مالکدر بالضروره توبه ایدر شحنه معزول دن خلقی آزار ایلمکدن توبه ایلمیه نه ایلیه بلور یعنی
خلقی انجتمکه قادر دکلدر زیرا معزول در پس توبه المیه ضروریدر بیت جوان گوشه
نشین شیر مرد راه خداست ه که پیر خود نتواند زگوشه برخاست ه جوان گوشه نشین
وصف ترکیبیدر کوشه ده اوتوریجی دیمکدر شیر مرد ترکیب مزجیدر اصلی مرد شیر در اضافه عامه
ایله ارسلان ار یعنی ارسلان کبی ار حاصلی پهلوان و بهادر دیمکدر مصراع مبتدا و خبردن مرکبدر
که حرف تعلیل خود ادات تاکید کوشه ده یا حرف وحدت و همزه حرف توسل همزه حرف وحدت دیمین
اسی خطاسی اوزره معرا اولمش برخاست برخاستن معناسنه در محصول بیت کوشه نشین جوان
خدا یولینک شیر مردیدر یعنی هوادن محجوب نفسنه غالب اولوب کوشه و عزلت اختیار ایدن جوان
کمر چکن اردر زیرا پیر خود برکوشه دن قیام ایلمکه قادر دکلدر پس برکوشه ده اوتورماسی ضروریدر بیت
جوان سخت می باید که از شهوت بپرهیزد ه که پیر سست رغبت را خود آلت برنمی خیزد ه جوان سخت
بیابینه که حرف تعلیل پیر سست رغبت بیابینه سی رغبت وصف ترکیبیدر رغبت میل معناسنه در ورا
حرف تخصیص نمی خیزد فعل نفی مستقبل مفرد غائب خیزیدندن قالقمز دیمکدر محصول بیت محکم جوان کرکدر که
شهوتدن پرهیز ایلیه یعنی نفسی طالب و شهوتی غالب ایکن پرهیز ایلمک ضروردر زیرا پیرک قدرت
و طاقتی پرهیزا امر ضروریدر که آلت ما عدم ایلمز یعنی قالقمز که زنا مشروع ایشه مرتکب اوله حکمت
حکیمی را پرسیدند که چندین درخت نامور که خدای تعالی آفریده است بلند و برومند هیچ یکی را آزاد نخوانند مگر سرو
را که ثمره ندارد درین چه حکمت گفت هر یکی را دخلی معینست بوقتی معلوم که گاهی بوجود آن تازه است

واین صفت آزادگانست درخت نامور یعنی نامورلغی دیکدر زیرا در نسبت الفاده ایله رعنالرلی مشهوردر ناعاده دیکدر لا زمیله تفسیر این نه دخل ایدن کنار یدخولی ذره برده ضمیر بوندن بیمشلی دیکدر زیرا برمیشدر وضمدادات نسبت دولتمند وحاجتمند کبی نهایتی برلفظیله واوسنر استعمالی مشهوردر کذا رعیعی برضمدر دیمرلر واوصالغه ایچون زیاده اولندی دیمن عندی سهو ایلمش بعض نسخه ده بلند برینه باور دواقعدر یعنی باردر برومنددر شمشاد وجهان خالی دکل زیرا باراغج حاصلنه دیرلر ودر ادات نسبتدر لی معناسنه که ثمره ندارد مقام حالده واقعدر حالر بوکه ثمره سی یوقدر ثمره میوه معناسنه در بوندن کلنجه سؤالدر وکذا مابعد بیله جواب دخل بوندن حاصل معناسنه در یعنی با حرف وحدت ویا حرف تنکیر هر درخته دخل معین اثبات ایلمک مبالغه طریقیله در زیرا هر بر درختک حاصلی اولمز فقد بر وقتیه بوبله در کاهی باحرف وحدت پژمرده بالک فتحی وزاء معجمک سکونی ومیمک ضمی ودال مهمله نک سکونی ایله صولمش دیکدر فعل ماضیدن قسمیدر واین صفت آزادگانست جمله حالیه در محصول ترکیب حکمادن برینه سؤال ایلدیلرکه بو قدر نامور ونامدار درخت که خدای تعالی خلق ایلمشدر بار ور برومند چوق برینه آزاده دیمزلر الا سرو دیمشی وحال حاصل بوغیکن بوندن نه حکمتدر حکیم دیدیکه درختلرک هر برینک معین حاصلی ومعلوم وقتی واردر که کاهی اول حاصل وجودیله تازه در وکاهی عدمیله پژمرده در سرودک بوندن هیچ برینه سی یوقدر جمیع اوقاتده تازه در حال بوکه بو حالت آزاده لرک صفتیدر قطعه برانچه میکذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد دل منهک مفعول صریحی وبرانچه غیر صریحی ومیکذرد انچه صفتیدر که حرف تعلیل دجله بغدادده مشطک اقتضیدر یعنی بغداد شهر معنه غیرر برده شط دیرلر اما بغداده دجله دیرلر بسی چوق زمان دجله بسیه مرهوندر پس از خلیفه خلیفه دن صکره دیمکدر بوندن خلیفه دن مراد مستعصم باللهدر که آخر خلفای دولت عباسیه در که هولاکو آنی هلاک ایلدکدن صکره دنیادن خلافت مرفوع اولوب دوه سلاطین ظهور ایلدکر یعنی هر بریسی پادشاه حکم ایلمکه باشلدیلر مثلا بغداده ابتداء سلاطین ایلخانیه حاکم اولدیلر اوچ قونیلی زمانه دک اندن صکره قزلباش اندن صکره آل عثمان الی آخر دولت وشوکتلری قیامته دک مستمر اولسون امین کذشت معناسنه در بغداد از بغداده تقدیرنده در محصول بیت اولدرکه یعنی ثابت وباقی اولیوب فانی اولان نسنه یه کوکل تعلیق یعنی تعلیق قلب ایلمه زیرا دجله چوق خلیفه مستعصمدن صکره بغداددن کچیسر در یعنی فانی وکذاران اوزره اولان اشیاء قرصوه کمنده درکه تعلیق قلبه لایق دکل شراح بو بیتک تحقیقنده احمال ایلمشلر ظاهر مراده واصل اولمدقلرندن احمال ایلمشلر کرت زدست برآید چو نخل باش کریم ورت زدست نیاید چو سرو باش آزاد کرت نا خطاب معناده دسته مقیددر زدستت تقدیرنده در نخل بوندن خرما اغجیدر باشی فعل امر مفرد مخاطب اولدیکی اسمی تحتنده انت وخبری کریم لفظیدر مصراع ثانی اولکی کبیدر اعرابده محصول بیت اگر الکدن کلور سه خرما اغجی کبی کریم اول خرما اغجینک کرامتی اولدرکه هر بر اتشته قوینک کبی هر بر نسنه یه کرکلدر واگر خرما اغجی الکدن کریم اولمی کلمزسه باری سروی کبی آزاد اول

یعنی سرو بار وبردن اولدیغی کبی سندن تعلق دنیادن سالم اول حضور ایلیه سن سرو کبی آزاد اول کمسه یه جفا ایلمه دیمن معنا یه جفا ایلمش وعظ دو کس مردند وحسرت بردند آنکه داشت ونخورد وآنکه دانست ونکرد محصول ترکیب ایکی کمسه اولدیلر وحسرت ایلدیلر یعنی حسرتله کتدیلر بری اولدرکه ماله مالک اولدی ویمدی وویرمدی بری اولدرکه علمه مالک اولدی وموجبیله عمل ایلمدی قطعه کس نبیند بخیل فاضل را که نه در عیب گفتنش کوشد بخیل فاضل بیانیه در ورا ادات مفعول که حرف بیان نه حرف نفی معنادم کوشه مقیددر یعنی فعل نهی مستقبل اولور در عیب در حرف صله گفتنش شین ضمیری بخیل فاضله راجعدر محصول بیت که فاضل بخیلی کورمز که آنک عیبنی سویلمکه دور شمیه ورکریمی دو صد گنه دارد کرمش عیبها فرو پوشد کریمی یا حرف وحدت فروادات تأکید محصول بیت اما اگر بر کریمک ایکی یوز عیبی وکناهی اولورسه کرم واحد فی جمیع عیوبنی ستر ایدر خاتمة الکتاب تمام شد کتاب گلستان والله المستعان درین جمله چنانکه رسم مؤلفانست از شعر متقدمان بطریق استعاره تلفیقی عمد والله مبتدا مستعان اسم مفعول از استفعال یاندن لفظا مرفوع خبر مبتدا در معاونت طلب اولنان کمسه یه مستعان دیرلر بوندن الله در درین جمله یعنی جمیع کتابدن بورایه کلنجه بس سنکر حضر ایدیلر معقول ایلمشلر رسم مؤلفان لامیه عادت مؤلفان دیکدر شعر متقدمان لامیه تلفیقی تفعیل باندن مصدردر بر شیئی برشیئه ضم ایدوب متمم دیرلر محصول ترکیب کتاب گلستان تمام اولدی وجمیع کتابدن ایچلرین که مؤلفینی متقدم عادتیدر یعنی قدیم مؤلفینک عادتیدر شعرای متقدمینک اشعارندن استعاره طریقیله تلفیق واقع اولدی یعنی سوزیمه کمسنه سوزینی قتدم غیرلر قتدیغی کبی بزکه بوندن واقع اولان نظم ونثرهب بعدازتمه که حرمتقامانیده بو بیله بیورمشم معشرات السخریه صاحبی بونلره تقلید ایلمشدر که دیباجه سنده یازمش بیت کهن خرقه خویش پیراستن به از جامه عاریت خواستن کهن خرقه خویش بیانیه ولامیه در پیراستن بزه یمک وسیلمک معناسنه در جامه عاریت بیانیه محصول بیت کشینک اسکی خرقه سنی یاما یوب اصلاح ایلمسی جامه عاریتی خلقدن استمکدن یکدر حاصلی کشینک اسکی خرقه سنی یاما یوب کیمک ایلک عاریتی جامه سنی کیمکدن یکدر مصراع اولک معناسی کندی کهنه خرقه ایله بزنمک یعنی انی کیمک دیبوب وحاشیه ده بکهن خرقه خویش تقدیرندن دریمک بینه زیاده معقول دوزینوی لباس کیدن عکاز غالب گفتار سعدی طرب انگیزست وطیبت آمیز وکوته نظران را بدین علت زبان طعن دراز گردد که مغز دماغ بیهوده بردن ودود چراغ بی فایده خوردن کار خردمندان نیست ولیکن بر رای روشن صاحب دلان که روی سخن در ایشانست پوشیده نماند که در موعظهای شافی در سلک عبارت کشیده است ودارو تلخ نصیحت بشهد ظرافت برآمیخته تا طبع ملول ایشان از دولت قبول محروم نماند غالب گفتار سعدی لامیه لردر ومبتدا طرب انگیز وصف ترکیبی مضاف مبتدا انگیزیدن قوپارمق وپیدا ایلمک یعنی طرب قوپاریجی پیدا ایدیجی دیکدر انگیختن دن اخذ ایدیلر خطا ایلمشلر وطیبت آمیز وصف ترکیبیدر طیبت مصدردر طاب یطیب دن ایلک وکوزلک

رد سعدی علی ... وسعدی ...

معاشسه در امیز بندن قورتلدرموق معاشسه امیختن دن اخذایدنلر خطا ایلمشلردر کوته نظر بصیر تسنرلر دیکلر

والف ونون ادات جمعدر حاصلی وصف ترکیبیدر واو حرف تخصیص بدین علت بو علتله یعنی گفتار

سعدی طرب انگیز وطیبت امیز اولدیغی جهتدن بصیرتسزلرک زبان طعنی دراز اولور که حرف بیان

مفزدماغ بیهوده لامیه وساسه در مغز برونک مقدم مفعولیدر باطل یره امک چکملکدن عبارتدر دود

چراغ بی فایده لامیه وبیانیه ساپون کبی باطل یره تضییع اوقات ایلمکه دیرلر دود چراغک مقدم مفعولیدر

ناروشن صاحب دلان سامیه ولامیه درکه حرف رابط صفت روی سخن لامیه درمجاز راییدن

دروف صله در یا معاشسه بو شیلده ثمانده سخنی قالیه دیکلر در موعظهای شافی بیانیه لردر دراز ابجو

موعظه مصدر میمیدر وعظ معاشسه وها ادات جمعدر حرف صله سلک عبادت بیانیه در سلکا

سنک کسریله و نامک سکونیله دیزی زکلکنه دیرلر دیزیده دیرلر دارو تلخ نصیحت بیانیه لر باحرف مصاحب

شهد ظرافت بیانیه شهد کومج بالنه دیرلر مروج تأکید ابیخته ماضیدن قسم مفرد غایب دوشدرمق

دیکلر محصول ترکیب سعدینک اکثر کلماتی طرب انگیز دروطیبت امیز وبصیرتسزلرک سعدینک

کلامی بویله اولدیغی علتله زبان طعنلری دراز اولور که مغز دماغ بیهوده ایلتمک ودود چراغ بیفایده

یمک عقلا ایشی دکلدر اما صاحبدللرک رأی روشننه که سوزک ظاهری وتوجهی اکاره در

مخفی قالمیه شفا وریجی نصیحتلر ایجوسنه سلک عبادته چکلمشدر یعنی جوهر کبی کلمات که ترکیب

وترتیب ایلمشدر دخی نصیحت اجی دارو سنه شهد ظرافتله قوتشدرمشدر تا کیم مخاطبک

طبعی ملول اولمیه ودولت قبولدن محروم قالمیه مثنوی ما نصیحت بجای خود کردیم روزکاری

درین بسر بردیم بجای خود تقدیری بجای خودش در ضرورت وزن ایچون حذف وایصال باشلر ضمیر

نصیحته راجعدر روزکار یا حرف وحدت درین یعنی در نصیحت بسر باء حرف صله حتی وغایة دیکلر

بردیم ایلدک دیکلر محصول بیت بز نصیحتی تخلقنه ایلدک بر زمانی یعنی بر مدتی بو نصیحتده حد وغایه

ایلدک حاصلی بو مقرر بو بابده عمر کچوردک کر نیاید بکوش رغبت کس بر رسولان پیام

باشد وبس نیاید کر تابع نصیحتلر با حرف صله کوش رغبت تمیس بیانه والیه دور کوش

رغبتدن مراد رغبتله دکلمکلر رسول الچی وخبر جیلر یعنی خبر ایلدوب کتورجیه دیرلر مفعول معنی تا علاء

پیام خبردر وبس انجق دیکلر محصول بیت اکر بزم نصیحتیمز کمسه نک رغبتنه کلمزسه یعنی کمسه

رغبتله اشیدوب دیکلمزسه بکا نسنه لازم کلمز زیرا خبرجیلر اوزرینه خبر ویرملکلر لازم اولان

انجق قبول ایتدرملکلر لازم دکل زیرا وما علی الرسول الا البلاغ در یعنی خبرجی اوزرینه واجب

اولان همان ایصال خبردر انجق طونمدرموق دکلدر قطعه یا ناظرا فیه سل بالله مرحمة

علی المصنف والمستغفر لکاتبه یا حرف ندا ناظرا منادای غیر مقصوده یعنی نکره فیه ضمیر کتاب

کلستانه راجعدر سل سینک فتحی وسکونیله فعل امر مفرد مخاطب سل سئل دن

همزه سماعا حذف اولنمشدر اما سأل یسأل دن اولنجه عین الفعل قیاسا حذف اولنمش

بالله یا حرف معیتدر تعظیم نسخه سنده الله دوشمشدر من کنه بو مقابیده در مرحمة مفعول سل در علی المصنف

حتله ویا مرحمة متعلقدر واستغفر سله معطوف در لکاتبه استغفره متعلق وضمیر کتابه راجعدر

محصول بیت ای کتاب کلستانه ناظر اولان یعنی مطالعه ایدن الله ایچون مصنفه رحمت استه وکاتبنه

غفران طلب ایله واطلب لنفسک من خیر تریده من بعد ذلک غفرانا لصاحبه واو حرف عطف

اطلب فعل امر مفرد مخاطب طلب ایله دیکلر لنفسک اطلبه متعلق در من خیر ده تریده فعل مضارع مفرد

مذکر مخاطب به باء تقویه ایچون کلمشدر تقدیری تریده در من بعد ذلک غفرانا جر مقدر اطلبک

مفعول نو صر بحیدر لصاحبه غفرانه محصول بیت دخی ای کلستانه ناظر اولان کمسه دخی نفسکه ایستد

خیری طلب ایله یعنی حضرته خیر که مراد کلرانی خلاف طلب ایله وبو سؤال وطلبدن صکره کتابک

صاحبنه ومالکنه غفران طلب ایله معلوم اوله که صحیح نسخه لرده بیت اولده سل بالله در بعضنده

سل لله در اما حرف جر سز سل الله در صحیح بر کمه واقع دکل زیرا بویله اولنجه ناموزون اولور که بو بحر

بسیط مثمندر که اوجنجی جزوی سالم در یعنی مستفعلن لکن شراح جمیعا سل بالله یازمشلر

معلوم اوله که اشعار عرب

اوزاننده قاصرلر

ایمشلر

تم الکتاب بعون الملک الوهاب فی التاسع من رجب المبارک الحرام سنه تسعه

وتسعین والالف وانا الفقیر الحقیر خلیل بن حسین قاسم پاشا غفر الله ولوالدیه

تاریخ کتاب

سؤدم کم شرح سعودیجی بولدی غایت غدا ایدی صدور ایسک سال هجرت

صنعفری جنک او چو بکیدی روزی که تکمیلنی مولا قلدی روزی

مبارک اولسون اوقیوب یزانه

دخی سهو وخطاسنه دوزانه

تکلف